Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print) ISSN 2697-455X (Online)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน 2567
Vol. 9 No. 11 November 2024

Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print)
ISSN 2697-455X (Online)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 11 ประจำเดือนพฤศจิกายน 2567

วัตถุประสงค์

Journal of Modern Learning Development เป็นวารสารวิชาการราย 1 เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิชาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ Journal of Modern Learning Development ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดการเผยแพร่ 12 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

ทรรศนะและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือทรรศนะความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

เจ้าของ

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190
https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index
E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

บรรณาธิการ

ดร.ธีร์ดนัย กัปโก — ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผศ.ดร.สมชาย ดำเนิน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.สมพงษ์ เกษานุช	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

รศ.ดร.รัตนะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รศ.ดร.สัญญา เคณาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ.ดร.พรชัย เจดามาน	นักวิชาการอิสระ
ผศ.ดร.กุลจิรา รักษนคร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.ภูมิภควัธจ์ ภูมพงศ์คชศร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผศ.ธีระวัฒน์ หินแก้ว	วิทยาลัยพิชญบัณฑิต
พระมหาพิสิฐ วิสิฏฐปณฺโญ,ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ดร.รัชดา ภักดียิ่ง	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ดร.ลักขณา อินทร์บึง	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุริยะ หาญพิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ดร.สาคร มหาหิงค์	นักวิชาการอิสระ
ดร.อดิศร หนันคำจร	นักวิชาการอิสระ
ดร.กิตติพงษ์ พิพิธกุล	นักวิชาการอิสระ
ดร.ภานุวัฒน์ กิตติกรวรานนท์ รัตนพิมลพลแสน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ดร.ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์	นักวิชาการอิสระ

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวนัยนา กัปโก — ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

สารบัญ

บทความวิจัย

➜ **ความกังวลในการเดินทางและความตั้งใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่** 1

วิภารัตน์ สุราลัย และ ถิตรัตน์ พิมพาภรณ์

➜ **การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL สำหรับนักเรียนระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1** 19

เฟื้องฟ้า โถดาสา

➜ **การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป (High Scope) ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา** 36

มะลิ สุดเทวี และ ดุจเดือน ไชยพิชิต

➜ **การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5** 49

ยศวดี ดีเย็น และ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ

➜ **The Luoyang Dance: Construction of Community Identity in the Context of Modern Chinese Society** 64

Peng Shuhao

➜ **Dance "Wo Ke Xi Huan Ni": Innovation and Choreography in Modern Chinese Kindergarten Dance Education** 75

Sunyan Wu

➜ **The Innovative Strategies for Protecting and Disseminating Luoyang Linguistic Using Douyin Short Dramas** 90

Guanhua Zhu and Thitisak Wechkama

➜ **ปัจจัยของการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานและการรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัย ส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร** 106

สาวิตรี โชควิวัฒนา และ ธัญนันท์ บุญอยู่

➜ **การพัฒนาบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดียสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่องการใช้งาน โปรแกรม Microsoft PowerPoint** 120

วันชัย อภัยพงศ์ และ นุชนาฏ ใจดำรงค์

➜ **กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการและกลยุทธ์ด้านคุณภาพการบริการส่งผลต่อการเลือกใช้บริการฟิตเนส : กรณีศึกษา ดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ** 138

ภัทรามาศ พรหมสา

➜ **การบังคับใช้มาตรการสำหรับภาษีสินค้ายาเส้นต่อผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบและยาเส้นในพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่** 154

วุฒิ บุญยงค์ และ ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา

➜ **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและความพึงพอใจต่อ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4** 172

ระวินันท์ ธเนศสิริทัศน์ และ ธิดารัตน์ สมานพันธ์

➜ **การประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ข้อมูลในการวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง กับการเกิดอุบัติเหตุจราจรในประเทศไทย** 191

กอฟฟาร์ ลัดเลีย

➜ **“ลอย” การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย** 203

กัมปนาท เกตุเหมือน, เฉลิมพล งามสุทธิ และ จันทิมาภรณ์ จันทรมณี

➜ **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด** 219

จันธิมา สุขเจริญ และ กิ่งกาญจน์ บูรณสินวัฒนกูล

➜ **การพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ของนักเรียนระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1** 238

ชุติมันต์ ทะสูง และ แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย

➜ **การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชา ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล** 257

ปรัชญ์ พิทักษานุรัตน์ และ อมรวรรณ รังกูล

➜ **การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้** RADEC MODEL 270

นวพร ใจธรรม, อธิกมาส มากจุ้ย และ ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

➜ **การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร** 289

ภัทรธีรา แสนลัง

➜ **กลวิธีการนำเสนอ “ความเป็นเหนือ” ในสื่อบันเทิงไทย พ.ศ. 2519-2564** 303
Yingying Nong และ จันทร์สุดา ไชยประเสริฐ

➜ **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถใน การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล (ดำรงประชาสรรค์) จังหวัดสุโขทัย** 325
ทิวานนท์ สำพล และ ทำรงลักษณ์ เอื้อนครินทร์

➜ **The Effect of Leadership on Employee Engagement in Fujian Tourism Management Company in China Based on the Five Forces Model of Leadership** 344
Lan Peng and Lu Suo

➜ **The Research on Narrative Structure and Film Language in Chen Kaige's Films** 361
Yanan Li and Chalongrat Chermanchonlamark

➜ **The Blooming of Dahuagun Drama: Preservation and Inheritance in the Context of Ancient Chinese Drama** 373
Ning Guan and Pattamawadee Chansuwan

➜ **The Implementation Effect of the Social Media Platform in the Art and Design Major of Private Colleges and Universities in Chengdu, China** 386
Hexiao Hu and Thanawan Phognsatha

➜ **The Yao Zu Chang Gu: Research on Lingnan Folk Dance Performance Strategies in the Xijiang River Basin of China** 402
Ying Deng

➜ **หัตถศิลป์ไม้แกะสลักอวี๋เจียง: การจัดการวัฒนธรรมเพื่อสืบทอด และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรม** 417
Ji Zhou, ภูวษา เรืองชีวิน และ ศุภรา อรุณศรีมรกต

➜ **ภาพลักษณ์ตัวละครหญิงชาวจีนและความสัมพันธ์กับสังคมวัฒนธรรมจีนในพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีนในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** 434
Xiaomei Chen และ ณัฐา ค้ำชู

➜ **การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6** 449
รุ่งพิรุณ สระทองอ้อย และ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ

➜ **การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนอง ด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง (TPRS) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1** 464

วริศรา มีบุญ

➜ **การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด** 475

อัจจิมา เผ่าจินดา และ บุษบา บัวสมบูรณ์

➜ **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย** 491

ธนพัต เต่าหอม และ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ

➜ **การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก** 505

ชนิกานต์ วันแก้ว และ บุษบา บัวสมบูรณ์

➜ **บทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น** 523

อภินพ ฮาดภักดี

➜ **การพัฒนาความสามารถการเขียนเว็บไซต์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2** 535

ธิชาวิชญ์ ชูสกุล และ ดุจเดือน ไชยพิชิต

➜ **กลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนา** 550

พระมหาภิรัฐกรณ์ อสุมาลี

➜ **การจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร** 564

อิศรากรณ์ สุวรรณทิพย์ และ อภิรัตน์ กังสดารพร

➜ **รูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชน ในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร** 576

พัชรีวรรณ ชมทอง และ ธัญนันท์ บุญอยู่

➜ **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในรายวิชาเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4** 591

วนิดา นันทนา และ ผดุง เพชรสุข

➜ **การเพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสินค้ายาสูบของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง** 607

อธิปัตย์ ฤทธิ์ฤๅชัย และ พจนา พิชิตปัจจา

➜ **มายาคติเกี่ยวกับหญิงไทยในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566** 622

หยาง ฉาน และ จันทร์สุดา ไชยประเสริฐ

➜ **ความรับผิดจากการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่ โดยมิชอบด้วยกฎหมาย : ศึกษากรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม** 645

พิธาน แสงสุริยัน

➜ **A Study of Guitar Course Teaching at School of International Art in Chengdu of China** 658

Wang Baonan, Nayos Sartjinpong and Pakorn Rodchangphuen

➜ **ต้นทุนฐานกิจกรรมด้วยเกณฑ์เวลากับการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาธุรกิจร้านอาหาร อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี** 672

ณัฐวุฒิ ทรัพย์สมบัติ, ญาณันธร อินต๊ะแก้ว, พัสน์นันท์ ชินะอมรรัตน์, เมธาวดี ไชยสงคราม, สุจิตตรา มะลาศรี และ สุภาพร ช่วยชาติ

➜ **The Influence of Social Responsibility of Internet Celebrities on Brand Loyalty of Chinese Consumers in Jiangsu Province: A Case Study of Down Jacket Brand in Jiangsu Province** 688

Xuerui Wang and Lu Suo

➜ **Drum Festival in Xijiang : Cultural Protection and Tourism Development Strategies** 706

Xianmin Wang and Sastra Laoakka

➜ **การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์** 720

พระมหาณัฐพันธ์ สุทสฺสนวิภาณี, พระมหากิตติ กิตฺติเมธี, พระเมธีวัชราจารย์, พระมหามีชัย กิจฺจสาโร และ พระมหาพงศ์ทราทิตย์ สุธีโร

➜ **การพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองและความยึดมั่นผูกพันในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียน ร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน** 737

อรรถวุฒิ ยงไธสง และ พิณพนธ์ คงวิจิตต์

➜ **The semantic framework of polysemous Chinese word "bao" and its formation cognitive mechanism** 754

Xiaoying Nong and Yu Xiao

บทความวิชาการ

➜ **แนวทางการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวภายใต้นโยบายเพื่อความยั่งยืน** 766

อนุวัฒน์ ชมภูปัญญา และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์

➜ **"Memory": The Choreography from an Analysis of Latin Dance Languages** 780

Yuguang Wang and Nadhanant Uaesilapa

➜ **The Analysis of the Inclusion and Discrimination of Confusing Action Verbs in Commonly used for Chinese Learning Dictionaries** 792

Liu Shutong and Xiao Yu

➜ **ปัจจัยด้านเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการจัดการด้านประสิทธิภาพของผู้ให้บริการ ด้านโลจิสติกส์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** 804

ธนัชกฤต ประเสริฐสกุลไชย, ปิยะฉัตร จารุธีรศานต์ และ สุรสิทธิ์ บุญชูนนท์

ภาคผนวก 816

ความกังวลในการเดินทางและความตั้งใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่

Travel Anxiety and Travel Intentions of Domestic Tourist in Thailand in Next Normal after the New Pandemic

วิภารัตน์ สุราลัย และ ถิตรัตน์ พิมพาภรณ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
Wiparat Suralai and Thittarat Pimpaporn
Kasetsart University Sriracha Campus
Corresponding Author, E-mail: wiparat.su@ku.th

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลด้านสภาวะโรคประจำตัวกับความกังวลในการเดินทางและความตั้งใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ของความกังวลในการเดินทางต่อความตั้งใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ชาวไทย จำนวน 421 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย อัตราร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะส่วนบุคคลเกี่ยวกับภาวะโรคประจำตัวที่แตกต่างกัน มีระดับความกังวลในการเดินทางท่องเที่ยวและระดับความตั้งใจในการเดินท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่าความกังวลในการเดินทางมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยวในระดับต่ำ ($r = .112$, $p < .05$) งานวิจัยมีข้อเสนอแนะว่าหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินมาตรการความปลอดภัยและสุขอนามัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้คนหนาแน่นอย่างเคร่งครัด เพื่อสร้างความมั่นใจในการเดินทางท่องเที่ยว เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีโรคประจำตัวและมีสมาชิกในครอบครัวที่มีโรคประจำตัวยังคงมีความกังวลในการเดินทางท่องเที่ยว

คำสำคัญ: ความกังวลในการเดินทาง; ความตั้งใจในการเดินทาง; สถานการณ์ความปกติใหม่

* วันที่รับบทความ : 31 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 11 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 13 กรกฎาคม 2567
Received: May 31 2024; Revised: July 11 2024; Accepted: July 13 2024

Abstract

The purposes of this research are as follows: 1) to compare the personal characteristics related to chronic disease status with travel anxiety and travel intentions of domestic tourists in Thailand in next normal after the new pandemic, 2) to investigate the relationship between travel anxiety and travel intention of domestic tourists in Thailand in next normal after the new pandemic using quantitative research methods. A questionnaire was used to collect the data from a sample of 421 Thai individuals through convenient sampling. Statistical analysis methods employed include frequency, mean, percentage, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA.

The research findings revealed that different personal characteristics related to chronic disease status yield different levels of travel anxiety. The correlational analysis revealed that travel anxiety is correlated with travel intention among domestic tourists ($r = .112$, $p < .05$). Research suggests that government or private sector agencies involved must strictly implement health and safety measures, especially in densely populated tourist destinations, to build confidence in traveling. This is because tourists with congenital diseases and those with family members who have congenital diseases are still concerned about traveling.

Keywords: Travel Anxiety; Travel Intentions; Next Normal

บทนำ

โครงสร้างของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมักจะมีความอ่อนไหวต่อสภาวะวิกฤต ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์แผ่นดินไหว สึนามิ การก่อการร้าย สงคราม รวมทั้งโรคระบาด (Şengel et al., 2022) โดยโรคระบาดใหญ่ล่าสุดที่เกิดขึ้นคือ โรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือ COVID-19 โดยเริ่มเกิดขึ้นในช่วงเดือนธันวาคม ปี ค.ศ. 2019 และเริ่มระบาดไปทั่วโลกในช่วงไตรมาสแรกของปี ค.ศ. 2020 และได้รับการประกาศอย่างเป็นทางการจากองค์การอนามัยโลกให้เป็นโรคระบาด เมื่อวันที่ 11 มีนาคม ค.ศ.2020 (McCartney, 2020; Williams and Kayaoglu, 2020) ซึ่งการระบาดใหญ่ของโรคดังกล่าวส่งผลกระทบต่อโลกในทุกด้าน ซึ่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบมากที่สุดทั้งในระดับชาติและพฤติกรรมทางจิตวิทยาของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะเรื่องความวิตกกังวลที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยว (Şengel et al., 2022) กล่าวคือ หากบุคคลมีความกังวลเมื่อมีความเสี่ยงจากการเดินทาง และหากมีระดับความกังวลที่เพิ่มมากขึ้น จะมีพฤติกรรมที่จะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นเช่นกัน (Allen et al., 2019)

ปัจจุบันสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 มีแนวโน้มที่คลี่คลายลง ซึ่งอาจจะมาจากหลายสาเหตุ เช่น ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับวัคซีน ภาครัฐผ่อนคลายมาตรการควบคุมและป้องกันโรค ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจต่อโรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ได้ดีขึ้น จึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวกลับมาเดินทางอีกครั้ง และในปี พ.ศ.2564 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภาครัฐ รวมถึงความร่วมมือของภาคเอกชนได้ให้ความสำคัญกับตลาดนักท่องเที่ยวในประเทศ และได้กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวท่องเที่ยว

ภายในประเทศโดยการออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น “โครงการเราเที่ยวด้วยกัน” และ “โครงการทัวร์เที่ยวไทย” และในปี พ.ศ.2566 มีจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศสูงถึง 254.4 ล้านคน-ครั้ง สามารถสร้างรายได้กว่า 8 แสนล้านบาท (ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ttb analytics, 2567) จากข้อมูลดังกล่าวนับได้ว่าตลาดการท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นตลาดที่น่าสนใจทั้งในมิติของจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ แต่อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวภายในประเทศยังคงมีความกังวลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากมาตรการการเดินทาง รวมถึงการกลายพันธุ์ของเชื้อโรคที่ส่งผลให้การแพร่ระบาดขยายวงกว้างและง่ายขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยว (พรรณรศา ธีระวงศ์สกุล, 2565)

อย่างไรก็ดี ความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยวภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 และอาจรวมถึงโรคระบาดอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมา นับเป็นประเด็นด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่น่าสนใจในการศึกษา เนื่องจากปัจจัยส่วนบุคคล ระดับความกังวลของแต่ละบุคคลที่มีสถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 และโรคระบาดอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น อาจส่งผลต่อความตั้งใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยว รวมทั้งพฤติกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ ของนักท่องเที่ยวที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นเดียวกัน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงความกังวลในการเดินทางและความตั้งใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวภายในประเทศไทย ภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ เพื่อทราบข้อมูลถึงความกังวลและความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว และความสัมพันธ์ของความกังวลในการเดินทางกับความตั้งใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยว และนำผลการศึกษาดังกล่าวไปใช้ในการวางแผน และเตรียมการสำหรับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลด้านภาวะโรคประจำตัวกับความกังวลในการเดินทางและความตั้งใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความกังวลในการเดินทางต่อความตั้งใจในการเดินทางของนักท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online form) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ในช่วงเดือนสิงหาคม - ตุลาคม พ.ศ. 2566 มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ คนไทยที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในประเทศไทย ทั้งนี้ ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงได้ทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ยอมรับความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 400 ตัวอย่าง (Yamane, 1973) โดยในการเก็บข้อมูลครั้งนี้สามารถเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวน 421 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

2. เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือสำคัญในเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ โดยแบบสอบถามสร้างขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้ **ส่วนที่ 1** ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน โรคประจำตัวของตนเองและคนในครอบครัว ประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ **ส่วนที่ 2** ความกังวลในการเดินทาง ประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ และ**ส่วนที่ 3** ความตั้งใจในการเดินทาง ประกอบด้วยคำถามจำนวน 6 ข้อ ทั้งนี้ แบบสอบถามในส่วนที่ 2 และ 3 เป็นคำถามโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วัดระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตรงกับเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่ รวมทั้งตรวจสอบการใช้ภาษา เพื่อให้ได้แบบสอบถามชัดเจนและตรงประเด็น โดยคัดเลือกข้อคำถามโดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (Rovinelli & Hambleton, 1977) ซึ่งค่าดังกล่าวอยู่ที่ 0.67 – 1.00 และทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างเสมือน (Try Out) เพื่อวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยสูตรของครอนบาค (Cronbach’s Alpha Coefficient) พบว่าค่าความเที่ยงของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.78 แสดงว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีคุณภาพและมีความเหมาะสมที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล ทั้งนี้ การวิจัยครั้งนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมวิจัยในมนุษย์จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หมายเลขจริยธรรมที่ KUREC-SRC66/010 ลงวันที่ 22 June 2023

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้การวิจัย คือ การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) คือ การวิเคราะห์สถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง 2 ตัวแปร (Independent-Sample T-Test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสำหรับการวิจัย ได้แก่ แนวคิดความกังวลในการเดินทาง แนวคิดความตั้งใจในการเดินทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดความกังวลในการเดินทาง (Travel Anxiety)

ความกังวล คือ การตอบสนองทางอารมณ์ต่อความเครียด ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นจริง โดย McIntyre และ Roggenbuck (1998) อธิบายว่า ความกังวลคือความรู้สึกประหม่า วิตก เครียด ไม่สบายใจ กระวนกระวาย กลัว หรือตื่นตระหนก Gudykunst and Hammer (1988) กล่าวว่าความกังวล คือ ความกลัวในผลลบที่จะเกิดขึ้นตามมาภายหลัง ทั้งนี้ ความกังวลในการเดินทาง (Travel Anxiety) เป็นแนวคิดที่สามารถอธิบายได้ว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีความวิตก เครียด หรือไม่สบายใจต่อการเดินทาง โดย Luo & Lam (2020) อธิบายว่า การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวถือว่ามีความเสี่ยงและความไม่แน่นอน ดังนั้น ผู้คนจะทำการประเมินปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว ผลลัพธ์เชิงลบที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งความจำเป็นและคุณค่าที่จะได้รับจากการเดินทาง

การศึกษาของ Qiu et al. (2020) พบว่า ความกลัวเกี่ยวกับสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 นำไปสู่ความวิตกกังวลของบุคคล และ Magano et al. (2021) ยังพบว่าความกลัวจากโรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ส่งผลกระทบต่อความกังวลเกี่ยวกับการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อน รวมทั้งการศึกษาของ Zenker & Kock (2020) อธิบายว่า ความกลัวที่เกิดจากโรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เพิ่มความวิตกกังวลในการเดินทางท่องเที่ยว และอาจส่งผลกระทบเชิงลบต่อความตั้งใจในการพักผ่อนในวันหยุด สอดคล้องกับ Nazneen et al. (2020) และ Mangano et al. (2021) ที่พบว่าความวิตกกังวลในการเดินทางที่เกิดจากความกลัวโรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ส่งผลกระทบเชิงลบต่อพฤติกรรมความตั้งใจที่เดินทางท่องเที่ยว

2. แนวคิดความตั้งใจในการเดินทาง (Travel Intentions)

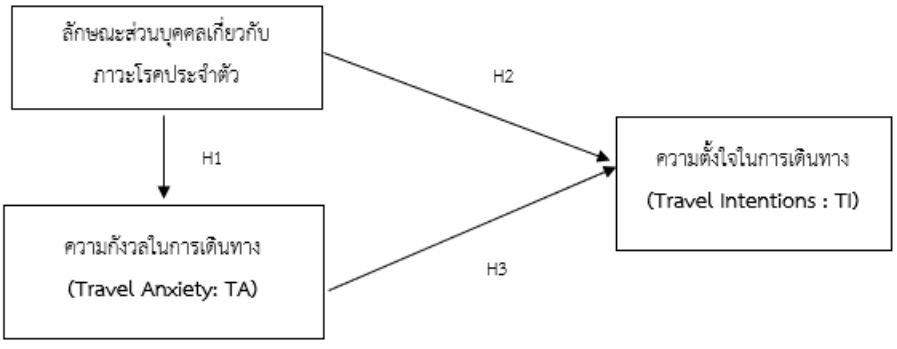
ความตั้งใจในการเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเป็นผลมาจากกระบวนการทางจิตใจที่นำไปสู่การกระทำของบุคคล และเปลี่ยนแรงจูงใจไปสู่พฤติกรรมของบุคคล (Jang et al., 2009) โดยเป็นการแสดงถึงความต้องการในการเดินทาง มีความพร้อม รวมทั้งมีการวางแผนในการเดินทาง ซึ่งอาจนำไปสู่การ

เดินทางจริง (ถิตรัตน์ พิมพาภรณ์ และวีระยุทธ พิมพาภรณ์, 2565) สิ่งที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และแหล่งข้อมูล (Beerli & Martin, 2004) โดยข้อมูลด้านความเสี่ยงและความปลอดภัยถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว (Luo & Lam, 2020)

มีการวิจัยที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่า ความวิตกกังวลเป็นปัจจัยสำคัญของพฤติกรรม เช่น คนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับไวรัสมากขึ้น จึงให้ความสำคัญกับสุขอนามัยส่วนบุคคลในระดับสูง มีการเว้นระยะห่างทางสังคมมากขึ้น เป็นต้น (Luo & Lam, 2020) มีการศึกษาพบว่า ระดับความกังวลของนักท่องเที่ยวส่งผลทางตรงต่อความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยว (Şengel et. al., 2022)

อย่างไรก็ตาม การศึกษาถึงเรื่องสถานการณ์โรคระบาดต่อการความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยวยังพบไม่มากนัก โดยเฉพาะมิติด้านลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการเดินทาง แต่มีการศึกษาที่ใกล้เคียงของศุภัตรา ฮวบเจริญ และนันทินี ทองอร (2565) พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาวะวิฤตแตกต่างกัน และการศึกษายังพบว่าความเชื่อมั่นส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้มีศึกษาถึงภาวะสุขภาพมีผลต่อพฤติกรรม การเดินทางท่องเที่ยว โดยภาวะโรคประจำตัว ความพิการ มีผลอย่างมากต่อการเลือกเดินทาง รวมทั้งความกังวลเรื่องสุขภาพเป็นสาเหตุในเกิดความเครียดและส่งผลต่อความต้องการและความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยว (Mindell & Curl, 2024)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นเกี่ยวกับความกังวลในการเดินทางและความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ จึงทำไปสู่สมมติฐานในการวิจัย และกรอบแนวคิดงานวิจัยดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 (H1) ลักษณะส่วนบุคคลเกี่ยวกับภาวะโรคประจำตัวที่แตกต่างกัน มีระดับความกังวลในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 (H1.1) ภาวะโรคประจำตัวของตนเองที่แตกต่างกัน มีระดับความกังวลในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 (H1.2) ภาวะโรคประจำตัวของสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างกัน มีระดับความกังวลในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 (H2) ลักษณะส่วนบุคคลเกี่ยวกับภาวะโรคประจำตัวที่แตกต่างกัน มีระดับความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 (H2.1) ภาวะโรคประจำตัวของตนเองที่แตกต่างกัน มีระดับความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.2 (H2.2) ภาวะโรคประจำตัวของสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างกัน มีระดับความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 (H3) คือ ความกังวลในการเดินทางมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยว

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้แบ่งการนำเสนอเป็น 3 ส่วน โดยส่วนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 คือ ผลการวิเคราะห์ระดับความกังวลในการเดินทางท่องเที่ยวและความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยว และส่วนที่ 3 ผลการวิจัยตามสมมติฐาน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 421 คน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็น**เพศ**หญิง คิดเป็นร้อยละ 66.50 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 28.70 **ช่วงอายุ** ส่วนใหญ่อยู่ในเจเนอเรชันวาย (Generation Y: เกิดระหว่าง พ.ศ.2523-2540) คิดเป็นร้อยละ 57.50 **ระดับการศึกษา** ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53.20 **สถานภาพสมรส** ส่วนใหญ่

สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 70.1 **อาชีพ** ส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 34.7 **รายได้ต่อเดือน** ส่วนใหญ่มีรายได้ที่ 40,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25.7

1.2 ข้อมูลสภาวะโรคประจำตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับภาวะโรคประจำตัว มีผลการศึกษาดังนี้ **ภาวะโรคประจำตัวของตนเอง** ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 82.20 มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 16.60 ไม่ทราบข้อมูลโรคประจำตัวของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 1.20 ตามลำดับ **ภาวะโรคประจำตัวของคนในครอบครัว** ส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัวคิดเป็นร้อยละ 50.82 มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 45.10 ไม่ทราบข้อมูลโรคประจำตัวของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 4.00 ตามลำดับ ทั้งนี้ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นด้านข้อมูลภาวะโรคประจำตัวของกลุ่มตัวอย่าง จึงสรุปผลข้อมูลในด้านภาวะโรคประจำตัว ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลสภาวะโรคประจำตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลสภาวะโรคประจำตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรคประจำตัวของตนเอง		
มี	70	16.60
ไม่มี	346	82.20
ไม่ทราบข้อมูล	5	1.20
โรคประจำตัวของคนในครอบครัว		
มี	190	45.10
ไม่มี	214	50.80
ไม่ทราบข้อมูล	17	4.00
รวม	**421**	**100.00**

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความกังวลในการเดินทางท่องเที่ยวและความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยว

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความกังวลในการเดินทางท่องเที่ยวและความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยว มีรายละเอียดดังนี้

ระดับความกังวลในการเดินทางท่องเที่ยว โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.77, SD = 1.17) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกกังวลถึงสิ่งต่อไปนี้ในระดับปานกลาง ได้แก่ มักจะนึกถึงการหลีกเลี่ยงผู้คนเมื่อมีการเดินทางท่องเที่ยว ($\bar{x}$ = 3.08, SD = 1.20) รู้สึกกังวลเมื่อได้รับข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับโรคระบาด ($\bar{x}$ = 2.97, SD = 1.21) กลัวจะได้รับความเสี่ยงจากโรคระบาดหรือความเจ็บป่วยในขณะที่เดินทางท่องเที่ยว ($\bar{x}$ = 2.90, SD = 1.17) กังวลที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้คน

พลุกพล่าน ($\bar{x}$ = 2.86, SD = 1.19) รู้สึกไม่สบายใจเมื่อคิดถึงเกี่ยวกับการเดินทางภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.80, SD = 1.20) คิดมากเกี่ยวกับมาตรการป้องกันก่อนการเดินทางภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ ($\bar{x}$ = 2.67, SD = 1.10) นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีรู้สึกกังวลถึงสิ่งต่อไปนี้ในระดับน้อย ได้แก่ รู้สึกไม่สะดวกสบายเมื่อต้องวางแผนท่องเที่ยวภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ ($\bar{x}$ = 2.56, SD = 1.15) และรู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่อต้องเดินทางท่องเที่ยว ($\bar{x}$ = 2.34, SD = 1.14) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ระดับความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว โดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.74, SD = 1.06) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ($\bar{x}$ = 4.04, SD = 1.00) มีความพร้อมด้านสุขภาพในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ($\bar{x}$ = 4.02, SD = 0.95) มีการวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ($\bar{x}$ = 3.68, SD = 1.07) มีการวางแผนการจองที่พักในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ($\bar{x}$ = 3.69, SD = 1.15) มีความพร้อมด้านเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ($\bar{x}$ = 3.54, SD = 1.12) และมีความพร้อมด้านการเงินในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ($\bar{x}$ = 3.45, SD = 1.07) อยู่ในระดับมากทั้งหมด ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลของระดับความกังวลในการเดินทางและความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว (n = 421)

ความกังวลในการเดินทาง (Travel Anxiety)	$\bar{x}$	SD	การแปลผล
1. รู้สึกกังวลที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้คนพลุกพล่าน	2.86	1.19	ปานกลาง
2. รู้สึกไม่สบายใจเมื่อคิดถึงเกี่ยวกับการเดินทางภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่	2.80	1.20	ปานกลาง
3. คิดมากเกี่ยวกับมาตรการป้องกันก่อนการเดินทางภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่	2.67	1.10	ปานกลาง
4. มักจะนึกถึงการหลีกเลี่ยงผู้คนเมื่อมีการเดินทางท่องเที่ยว	3.08	1.20	ปานกลาง
5. คุณรู้สึกไม่สะดวกสบายเมื่อต้องวางแผนท่องเที่ยวภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่	2.56	1.15	น้อย
6. รู้สึกไม่ปลอดภัยเมื่อต้องเดินทางท่องเที่ยว	2.34	1.14	น้อย
7. กลัวว่าจะได้รับความเสี่ยงจากโรคระบาดหรือความเจ็บป่วยในขณะที่เดินทางท่องเที่ยว	2.90	1.17	ปานกลาง
8. รู้สึกกังวลเมื่อได้รับข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับโรคระบาด	2.97	1.215	ปานกลาง
รวม	**2.77**	**1.17**	**ปานกลาง**

ความตั้งใจในการเดินทาง (Travel Intentions)	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1. มีความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ	4.04	1.00	มาก
2. มีความพร้อมด้านเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ	3.54	1.12	มาก
3. มีความพร้อมด้านสุขภาพในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ	4.02	0.95	มาก
4. มีความพร้อมด้านการเงินในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ	3.45	1.07	มาก
5. มีการวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ	3.68	1.07	มาก
6. มีการวางแผนการจองที่พัก ในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ	3.69	1.15	มาก
รวม	**3.74**	**1.06**	**มาก**

ส่วนที่ 3 ผลการวิจัยตามสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน มีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 (H1) ลักษณะส่วนบุคคลเกี่ยวกับภาวะโรคประจำตัวที่แตกต่างกัน มีระดับความกังวลในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่แตกต่างกัน โดยข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านภาวะโรคประจำตัวของตนเอง และภาวะโรคประจำตัวของบุคคลในครอบครัว โดยสถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ One-way Analysis of Variance: One-Way ANOVA และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ เมื่อพบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ Least Significant Difference (LSD)

สมมติฐานที่ 1.1 (H1.1) ภาวะโรคประจำตัวของตนเองที่แตกต่างกัน มีระดับความกังวลในการเดินทาง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโรคประจำตัวของตนเองกับความกังวลในการเดินทาง

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	8.385	2	4.192	4.712	0.009
ภายในกลุ่ม	371.888	418	0.89		
รวม	380.272	420			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะโรคประจำตัวของตนเองมีความกังวลในการเดินทางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ภาวะโรคประจำตัวของตนเองมีความสัมพันธ์กับความกังวลในการเดินทาง จึงทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่เป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของภาวะโรคประจำตัวของตนเอง ด้วยวิธีการ LSD

ภาวะโรคประจำตัวของตนเอง	ค่าเฉลี่ย	มี	ไม่มี	ไม่ทราบข้อมูล
		3.030	2.712	3.475
มี	3.030	-	0.318*	0.445
ไม่มี	2.712		-	0.763
ไม่ทราบข้อมูล	3.475			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ภาวะโรคประจำตัวของตนเองมีความระดับความกังวลในการเดินทางที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีภาวะโรคประจำตัวเกิดความกังวลต่อการเดินทางสูงกว่าผู้ที่ไม่มีสถานภาพโรคประจำตัวของของตนเอง จึงยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.2 (H1.2) ภาวะโรคประจำตัวของคนในครอบครัว ที่แตกต่างกันมีระดับความกังวลในการเดินทาง

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโรคประจำตัวของคนในครอบครัวกับความกังวลในการเดินทาง

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	10.524	2	5.262	5.949	.003
ภายในกลุ่ม	369.748	418	.885		
รวม	380.272	420			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ภาวะโรคประจำตัวของคนในครอบครัวมีความกังวลในการเดินทางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ โรคประจำตัวของคนในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความกังวลในการเดินทาง จึงทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่เป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของภาวะโรคประจำตัวของคนในครอบครัว ด้วย วิธีการ LSD

โรคประจำตัวของตนเอง	ค่าเฉลี่ย	มี	ไม่มี	ไม่ทราบข้อมูล
		2.940	2.619	2.868
มี	2.940	-	0.321*	0.072
ไม่มี	2.619		-	0.248
ไม่ทราบข้อมูล	2.868			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ที่มีภาวะโรคประจำตัวของคนในครอบครัวมีความระดับความกังวลในการเดินทางที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีภาวะโรคประจำตัวของคนในครอบครัวเกิดความกังวลต่อการเดินทางสูงกว่าผู้ที่ไม่มีโรคประจำตัวของคนในครอบครัว จึงยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 (H2) ลักษณะส่วนบุคคลเกี่ยวกับภาวะโรคประจำตัวที่แตกต่างกัน มีระดับความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2.1 (H2.1) ภาวะโรคประจำตัวของตนเองที่แตกต่างกัน มีระดับความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโรคประจำตัวของตนเองกับความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	.734	2	.367	.567	.567
ภายในกลุ่ม	270.449	418	.647		
รวม	271.183	420			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า ภาวะโรคประจำตัวของตนเองมีความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ภาวะโรคประจำตัวของตนเองไม่มีสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2.2 (H2.2) ภาวะโรคประจำตัวของคนในครอบครัวที่แตกต่างกัน มีระดับความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะโรคประจำตัวของตนเองกับความกังวลในการเดินทาง

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	1.822	2	.911	1.414	.244
ภายในกลุ่ม	269.361	418	.644		
รวม	271.183	420			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่า ภาวะโรคประจำตัวของตนเองมีความกังวลในการเดินทางแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 (H3) คือ ความกังวลในการเดินทางมีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยว

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างความกังวลในการเดินทาง และความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยว (n = 421)

		ความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว
ความกังวลในการเดินทาง	ค่าสหสัมพันธ์	.112*
	P	.021
	ระดับความสัมพันธ์	ต่ำมาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 ความกังวลในการเดินทาง และความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก กล่าวคือ ความกังวลในการเดินทางของนักท่องเที่ยวภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่ มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยระดับต่ำมาก จึงยอมรับสมมติฐาน

โดยผลการศึกษาตามสมมติฐาน สรุปได้ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 สรุปผลการศึกษาตามสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการวิจัย
สมมติฐานที่ 1.1 ภาวะโรคประจำตัวของตนเองที่แตกต่างกัน มีระดับความกังวลในการเดินทาง	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1.2 ภาวะโรคประจำตัวของคนในครอบครัว ที่แตกต่างกันมีระดับความกังวลในการเดินทาง	ยอมรับสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2.1 ภาวะโรคประจำตัวของตนเองที่แตกต่างกัน มีระดับความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 2.2 ภาวะโรคประจำตัวของคนในครอบครัวที่แตกต่างกัน มีระดับความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 3 คือ ความกังวลในการเดินทางมีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยว	ยอมรับสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาตามสมมติฐานการวิจัยที่พบว่า ลักษณะส่วนบุคคลเกี่ยวกับภาวะโรคประจำตัวทั้งของตนเองและคนในครอบครัวที่แตกต่างกัน มีระดับความกังวลในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่แตกต่างกัน รวมทั้งผลการศึกษาในครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นว่าลักษณะส่วนบุคคลเกี่ยวกับภาวะโรคประจำตัวที่แตกต่างกัน มีระดับความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ Jovičić Vuković et al. (2022) ที่ศึกษาความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของนักท่องเที่ยวชาวบอลข่าน ได้ระบุว่า เงื่อนไขทางด้านสุขภาพ มีความสำคัญต่อการตั้งใจเดินทางท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงโรคระบาดร้ายแรง แต่ถ้าหากนักท่องเที่ยวได้รับการประเมินว่าสุขภาพดีก็จะส่งผลต่อความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น (Widmar et al., 2017) ทั้งนี้ ประเด็นเรื่องลักษณะส่วนบุคคลเกี่ยวกับภาวะโรคประจำต่อความกังวลในการเดินทางและความตั้งใจในการเดินทางที่มีต่อสถานการณ์โรคระบาดใหม่ที่เคยเกิดขึ้น นับเป็นประเด็นที่สนใจต่อการศึกษาถึงปัจจัยดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ยังมีการรายงานของ ผู้จัดการออนไลน์ (2567) อธิบายว่า ผู้ที่มีโรคประจำตัวจำเป็นต้องระมัดระวังตนเองในการเดินทาง เนื่องจากเมื่อได้รับเชื้อโรคแล้วนั้น อาการจะมีความรุนแรงมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีโรคประจำตัว โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง 608 ได้แก่ ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป ผู้มีโรคประจำตัว 7 โรคเรื้อรัง และหญิงตั้งครรภ์ 12 สัปดาห์ขึ้นไป ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลและมีรายงานผู้เสียชีวิตเป็นส่วนใหญ่จากกลุ่ม 608 ดังกล่าว นอกจากนี้ ทางองค์การอนามัยโลก (WHO, 2020) ยังได้กล่าวว่า ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโคโรน่าไวรัส 19 อาการของ

ผู้ที่ได้รับเชื้อไวรัสในกลุ่มของเด็กรวมถึงวัยรุ่นอาการจะไม่รุนแรงมากนัก ขณะเดียวกันหากเป็นผู้สูงอายุหรือกลุ่มคนที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพ อาการเจ็บป่วยจะร้ายแรง และอาจทำให้เสียชีวิตได้

และผลการศึกษาในครั้งนี้ที่พบว่า ความกังวลในการเดินทางมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยว โดยผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ความกังวลในการเดินทางของนักท่องเที่ยวภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาดใหม่มีความสัมพันธ์ต่อความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศไทยระดับต่ำมาก ซึ่งใกล้เคียงกับการศึกษาของวิภาดา เถาธรรมพิทักษ์ และคณะ (2566) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวชาวมุสลิมมีความกังวลใจในระดับค่อนข้างน้อย แม้จะได้รับรู้ข่าวสารการแพร่ระบาดของโรคก็ไม่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวมากนัก แต่ก็ยังคงคำนึงถึงความปลอดภัยของสุขอนามัยของแหล่งท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม การเดินทางท่องเที่ยวภายหลังสถานการณ์โรคระบาดใหม่ นักท่องเที่ยวอาจยังคงมีความกังวลใจในการเดินทาง แต่ยังคงมีความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเป็นในลักษณะการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ให้ความสำคัญกับสุขอนามัยมากขึ้นเพื่อรับมือกับสถานการณ์ความปกติใหม่ของสถานการณ์โรคระบาด โดยสอดคล้องกับการศึกษาของบริสุทธิ์ แสนคำ (2564) ที่ได้อธิบายพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยจะเปลี่ยนแปลงไปจากการได้รับผลกระทบโรคระบาด โดยนักท่องเที่ยวจะป้องกันและดูแลความปลอดภัยด้านสุขอนามัย และพร้อมปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

11 จากผลการผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีโรคประจำตัว รวมถึงมีสมาชิกในครอบครัวที่มีโรคประจำตัวมีความกังวลใจในการเดินทางท่องเที่ยวภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่

1.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ทั้งนี้อาจทำให้ขาดข้อมูลเชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้น จึงควรใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อที่จะให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจนในมุมอื่น และเป็นข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

1.3 ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆเพิ่มเติม เช่น เพศ อายุ รายได้ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ธุรกิจบริการสามารถเข้าใจพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ (New Normal)

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนสามารถนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปกำหนดนโยบายจัดทำกลยุทธ์การให้บริการนักท่องเที่ยวสำหรับธุรกิจบริการ เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวภายใต้สถานการณ์ความปกติใหม่ (New Normal)

2.2 หน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินมาตรการความปลอดภัยสุขอนามัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้คนหนาแน่นอย่างเคร่งครัด เพื่อสร้างความมั่นใจในการเดินทางท่องเที่ยว เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีโรคประจำตัวและมีสมาชิกในครอบครัวที่มีโรคประจำตัวยังคงมีความกังวลในการเดินทางท่องเที่ยว

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 ผู้ประกอบธุรกิจบริการควรเน้นย้ำกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการกับนักท่องเที่ยว เช่น พนักงานที่ต้องให้บริการกับนักท่องเที่ยวโดยตรง ต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคอย่างเคร่งครัด เช่น สวมหน้ากากอย่างถูกวิธีตลอดการให้บริการกับนักท่องเที่ยว

3.2 หน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ธุรกิจบริการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดการกระจุกของนักท่องเที่ยว ลดการสัมผัสตามจุดต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยว เช่น การจองตั๋วล่วงหน้า เทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual reality) เทคโนโลยีการผสมผสานโลกเสมือน (Augment reality) เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ภายในแหล่งท่องเที่ยวได้

4. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรขยายขอบเขตการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เช่น นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ มาเลเซีย จีน เกาหลีใต้ อินเดีย และรัสเซีย เนื่องจากรายได้จากกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ จะทำให้เศรษฐกิจไทยสามารถฟื้นตัวได้ดีมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ถิตรัตน์ พิมพาภรณ์ และ วีระยุทธ พิมพาภรณ์. (2565). พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตและการรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวจากสื่อดิจิทัล ต่อความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยว ในบทบาทของความเชื่อมั่นในข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต. *วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร*. 5 (1), 50-60.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บริสุทธิ์ แสนคำ. (2564). พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยหลังสถานการณ์โควิด 19. *วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ.* 4 (1), 160-167.

ผู้จัดการออนไลน์. (2024). ฉลองสงกรานต์อย่างเป็นสุข อย่าต้องทุกข์เพราะนำเชื้อโควิด-19 สู่ผู้สูงวัยที่รัก. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา https://mgronline.com/onlinesection/detail/9670000032110

พรรณรศา ธีระวงศ์สกุล. (2565). Trending in Travel สถานการณ์การเดินทางท่องเที่ยวโลก. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา https://tatreviewmagazine.com/article/trending-in-travel/.

วิภาดา เถาธรรมพิทักษ์, สิปปวิชญ์ วงศ์สุวัฒน์ และ ศิริกัญญา ทองเส้ง. (2566). พฤติกรรมการท่องเที่ยว ความกังวลในการเดินทางท่องเที่ยว การรับรู้ผ่านการสื่อสารแบบปากต่อปากบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และความตั้งใจเดินทางท่องเที่ยวภายหลังการแพร่ระบาดของโควิด 19 ของนักท่องเที่ยวชาวมุสลิม. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*. 18 (1), 56-68.

ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ttb analytics. (2567). มองรายได้การท่องเที่ยวปี 2567. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2567. แหล่งที่มา :https://www.ttbbank.com/th/analytics/business-industry/tourism-healthcare/20240111-ttb-รายได้ท่องเที่ยวปี-2567.

ศุภัตรา ฮวบเจริญ และนันทินี ทองอร. (2565). แนวทางการสร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยวในภาวะวิกฤตโรคระบาด. *วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย*. 17 (1), 46-59.

Allen, M. S., Walter, E. E., & Swann, C. (2019). Sedentary behaviour and risk of anxiety: a systematic review and meta-analysis. *Journal of Affective Disorders*, 242, 5-13.

Beerli, A., & Martin, J. D. (2004). Factors influencing destination image. *Annals of tourism research*, 31 (3), 657-681.

Gudykunst, W. B., & Hammer, M. R. (1988). The influence of social identity and intimacy of interethnic relationships on uncertainty reduction processes. *Human Communication Research*, 14 (4), 569–601.

Jang, S., Bai, B., Hu, C. and Wu, C. (2009). "Affect, travel motivation, and travel intention: a senior market". *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 33 (1), 51-73.

Jovičić Vuković, A., Terzić, A., Gašević, D., Tomašević, D., & Mikulić, J. (2022). Travel intentions in pandemic circumstances – the case of Balkan tourists. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, *36* (2).

Luo, J. M., & Lam, C. F. (2020). Travel anxiety, risk attitude and travel intentions towards "travel bubble" destinations in Hong Kong: Effect of the fear of COVID-19. *International journal of environmental research and public health*, 17 (21), 7859.

Magano, J., Vidal, D. G., Dinis, M. A. P. & Leite, Â. (2021). Validation and psychometric properties of the portuguese version of the coronavirus anxiety scale (CAS) and fear of COVID-19 scale (FCV19S) and associations with travel, tourism and hospitality. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18 (2), 427.

McCartney, G. (2020). The impact of the coronavirus outbreak on Macao. From tourism lockdown to tourism recovery. *Current Issues in Tourism*, *24* (19), 2683–2692.

McIntyre, N., & Roggenbuck, J. W. (1998). Nature/person transactions during an outdoor adventure experience: A multi-phasic analysis. *Journal of Leisure Research*, 30 (4), 401-422.

Mindell, J. S., & Curl, A. (2024). *Interactions between health and travel behaviour*. In Handbook of Travel Behaviour (pp. 389-411). Edward Elgar Publishing.

Nazneen, S., Hong, X. & Ud Din, N. (2020). COVID-19 crises and tourist travel risk perceptions. *SSRN Electronic Journal*, May (4), 2020.

Qiu, J., Shen, B., Zhao, M., Wang, Z., Xie, B., & Xu, Y. (2020). A nationwide survey of psychological distress among Chinese people in the COVID-19 epidemic: implications and policy recommendations. *General psychiatry*, 33 (2).

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Tijdschrift voor Onderwijsresearch*, 2 (2), 49–60.

Şengel, Ü., Genç, G., Işkın, M., Çevrimkaya, M., Zengin, B., & Sarıışık, M. (2022). The impact of anxiety levels on destination visit intention in the context of COVID-19: the mediating role of travel intention. *Journal of Hospitality and Tourism Insights,* 6 (2), 697-715.

World Health Oganization. (2020). Coronavirus disease (Covid-19) pandemic. Advice for the public. *Online.* Retrieved July 10, 2024. from: https://www.who.int/emergencies /diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public.

Williams, C. C., & Kayaoglu, A. (2020). COVID-19 and undeclared work: Impacts and policy responses in Europe. *The Service Industries Journal,* 40 (13-14), 914-931.

Widmar, N. J. O., Dominick, S. R., Ruple, A., & Tyner, W. E. (2017). The influence of health concern on travel plans with focus on the Zika virus in 2016. *Preventive medicine reports,* 6, 162-170.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.

Zenker, S. & Kock, F. (2020). The coronavirus pandemic – a critical discussion of a tourism research agenda. *Tourism Management*, 81, 104164.

การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1

The Development of Problem Solving Skills and Learning Achievement by Problem-Based Learning Combined with KWL Technique for the 1st-Year Vocational Certificate Students

เฟื้องฟ้า โถดาสา
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Fueangfah Thodasa
Northeastern University, Thailand
E-mail: jeabfajeabfa2530@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะการแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL (know – Want - Learned) เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนหลังเรียน และ 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 18 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหา แบบอัตนัย จำนวน 6 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 83.22 คิดเป็นร้อยละ 86.96 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 88.88 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

* วันที่รับบทความ : 31 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 11 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 13 กรกฎาคม 2567
Received: May 31 2024; Revised: July 11 2024; Accepted: July 13 2024

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.72 คิดเป็นร้อยละ 84.58 และจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 88.88 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

คำสำคัญ : ทักษะการแก้ปัญหา; การจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน; เทคนิคการสอนแบบ KWL

Abstract

This research is aimed to 1) study the problem solving skills by using problem-based learning combined with KWL technique with the 70 percent criterion of the post-learning score, and 2) study the learning achievement by using problem-based learning combined with KWL technique with the 70 percent criterion of the post-learning score. The research sample consisted of 18 1st-year vocational certificate students of the Northeastern College of Technology who were studying in the first semester of the 2024 academic year, selected by cluster random sampling. The research instruments were: 1) 6 lesson plans, 12 hours using problem-based learning combined with KWL technique; 2) 6 items of subjective problem-solving skill test; 3) 30-item, with 4 multiple-choice for learning achievement test. The data analysis was calculated with the basic statistics, covering mean, standard deviation and percentage.

The research found that:

1. Problem solving skills with problem-based learning combined with KWL technique for 1st-year vocational certificate students had an average score of 83.22, or 86.96 percent of the full score, and 16 students passed the criteria, or 88.88 percent of the total number of students, which was higher than the specified criteria.

2. Learning achievement with problem-based learning combined with KWL technique for 1st-year vocational certificate students had an average score of 22.72, or 84.58 percent, and 16 students passed the criteria, or 88.88 percent of the total number of students, which was higher than the specified criteria.

Keywords; Problem Solving Skills; Problem-based Learning; KWL Technique

บทนำ

ภาษามีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก นอกจากจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารยังช่วยในการเรียนรู้พัฒนาความคิดของมนุษย์ ถ่ายทอดวัฒนธรรมและการประกอบอาชีพ เสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติเพราะเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารสร้างความเข้าใจกันในสังคมจึงทำให้ทุกประเทศทั่วโลกส่วนใหญ่ต่างก็มีภาษาใช้สื่อสารกันเองภายในประเทศ เพราะเปรียบเสมือนการแสดงเอกลักษณ์ของคนประเทศนั้นๆ รวมถึงประเทศไทยที่มีภาษาเป็นของตัวเอง ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้กระบวนการคิดวิเคราะห์วิจารณ์และสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านธรรม ประเพณีสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 54 วรรคสาม ได้กล่าวเกี่ยวกับการศึกษาไทยว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆรวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับส่งเสริมและสนับสนุนให้ศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560) นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดหลักการศึกษาไว้ในหมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพในมาตรา 23 ได้ให้จัดกระบวนการศึกษาในการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาโดยเฉพาะการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ทักษะด้านคณิตศาสตร์ ทักษะด้านภาษา ทักษะการประกอบอาชีพการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ทักษะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและในมาตรา 24 ระบุให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคลากรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กระบวนการคิดรวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) ทั้งนี้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาอยู่ 4 ประการเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณธรรม จริยธรรมรู้รักสามัคคีและร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การใช้ภาษาไทยจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ทั้งในด้านการสื่อสาร การอ่านการฟัง การพูด ซึ่งเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างพินิจพิเคราะห์สามารถเลือกใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้และใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามกฎเกณฑ์ได้ตรงความหมายและถูกตามกาลเทศะ บุคคล

ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ (วิมลรัตน์ สุนทนโรจน์, 2549) กล่าวว่า ภาษาไทยมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทย คนไทยจำเป็นต้องตระหนักถึง ความสำคัญของภาษาไทย ต้องทำความเข้าใจ ศึกษาหลักเกณฑ์ทางภาษาและฝึกฝนให้เกิดทักษะการฟัง การดู การพูด การอ่านและการเขียนภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ทักษะการแก้ปัญหา เกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมของมนุษย์ ซึ่งจะต้องใช้ทักษะเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ทักษะและกระบวนการคิดแก้ปัญหาเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องและมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตที่วุ่นวายสับสนได้เป็นอย่างดี ผู้ที่มีทักษะการคิดแก้ปัญหาจะสามารถเผชิญกับสภาวะสังคมที่สับสนวุ่นวายในปัจจุบันได้อย่างเข้มแข็ง มั่นคง ทักษะการคิดแก้ปัญหาจึงมิใช่เป็นเพียงการรู้จักคิดและรู้จักการใช้สมอง หรือเป็นที่มุ่งพัฒนาสติปัญญาเพื่อแก้ปัญหาแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังสามารถพัฒนาทัศนคติ วิธีคิด ค่านิยม ความรู้ ความเข้าใจในสภาพการณ์ของสังคมได้ดีอีกด้วย (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2551) กระบวนการคิดแก้ปัญหาเป็นกระบวนการทำงานที่สลับซับซ้อนของสมองที่ต้องอาศัยสติปัญญา ทักษะ ความรู้ความเข้าใจ ความคิด การรับรู้ ความชำนาญ รูปแบบพฤติกรรมต่างๆ ประสบการณ์เดิมทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาอุปสรรคต่างๆ จนทำให้การดำเนินการบรรลุเป้าหมายที่ต้องการด้วยวิธีที่หลากหลายอย่างเป็นระบบ/ขั้นตอน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ ด้านทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

ปัญหาด้านความรู้ที่เคยประสบมาก็คือ การเรียนไม่เข้าใจ เนื่องมาจากการไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ และอาจเป็นเพราะการใส่ใจในห้องเรียนยังมีน้อยเกินไป และอีกปัญหาหนึ่งก็คือการเรียนไม่ทันเนื่องจากการลงทะเบียนล่าช้า และการไม่เข้าเรียน หรือการเข้าเรียนสาย เป็นต้น ซึ่งเป็นผลทำให้เรียนไม่ทันเพื่อนในห้องเรียน และการตามงานไม่ทัน ทำงานไม่ทันส่ง เป็นผลเนื่องมาจากการไม่เข้าเรียนและการเข้าเรียนสาย ทำให้ไม่รู้ว่าอาจารย์สั่งงานอะไรไปแล้วบ้าง ต้องทำส่งเมื่อไหร่ ทำให้ทำส่งไม่ทัน หรือบางทีก็ไม่รู้ว่าอาจารย์สั่งงานอะไร วิธีการแก้ไข คือ พยายามตั้งใจเรียนในห้องเรียน มีสมาธิขณะที่อาจารย์สอน ถ้าไม่เข้าใจก็นำมาถามอาจารย์ทีหลัง หรือถามเพื่อน พยามเข้าเรียนสม่ำเสมอ ไม่มาสายมาเรียนให้ตรงเวลาที่กำหนด พยามทำงานส่งให้ทันไม่ปล่อยไว้ให้ค้างคา หรืองานที่ผ่าน ๆ ไปแล้วก็ตามงานจากเพื่อนหรือถามอาจารย์แล้วทำมาส่งภายในเวลาที่กำหนด เป็นต้น (ทิศนา แขมมณี, 2564)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสามารถวัดได้โดยการแสดงออกมาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัยด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ซึ่งในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวคิดของ Bloom (1998) ถือว่าสิ่งใดก็ตาม ที่มีปริมาณอยู่จริงสิ่งนั้นสามารถวัดได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดดังกล่าว ซึ่งผลการวัดจะเป็นประโยชน์ในลักษณะทราบและประเมินระดับความรู้ ทักษะและเจตคติของนักเรียน และระดับความรู้ความสามารถตามแนวคิดของ Bloom มี 6 ระดับ คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์

การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ซึ่งจากการศึกษาการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบันของ Bloom (1982) ผู้วิจัยได้นำการวัดระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้ของ Bloom มาประยุกต์ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวัดทักษะด้านความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้เรียนนั้นเกิดทักษะในการแก้ปัญหาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้น

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน คือ รูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม โดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ที่ได้จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนหรือในโลกแห่งความเป็นจริงซึ่งเป็นบริบทหนึ่งของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ปัญหาและการคิดแก้ปัญหา รวมทั้งจะได้ความรู้ตามตาสตร์ในสาขาวิชาที่ตนเองศึกษา การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนี้ จึงเป็นผลที่ได้มาจากกระบวนการทำงานที่จะต้องอาศัยความเข้าใจและการแก้ปัญหาที่เป็นหลัก (มัณฑรา ธรรมบุศย์, 2545) ในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้นจะเป็นทั้งยุทธวิธีการศึกษาเรียนรู้และเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตร ซึ่งจะมีลักษณะดึงดูดให้นักเรียนให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ครูนั้นจะเป็นผู้ที่คอยให้คำแนะนำกับผู้เรียนและออกแบบสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนได้ทำการคิดและการสำรวจ และสนับสนุนให้สร้างความรู้ด้วยตนเอง และบูรณาการสิ่งต่างๆ ที่เกิดการเรียนรู้ในโรงเรียนกับชีวิตจริงเข้าด้วยกัน ในขณะที่เรียนรู้ผู้เรียนนั้นจะต้องสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาไปสู่การเป็นผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองได้ ในกระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีนี้ครูจะเป็นผู้ร่วมแก้ปัญหาที่มีหน้าที่ในการสร้างความสนใจ สร้างความกระตือรือร้น ในการเรียนรู้ให้นักเรียนเป็นผู้แนะนำและอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ (บุญนำ อินทนนท์, 2551) ขั้นตอนการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานประกอบด้วย 6 ชั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดปัญหา ขั้นตอนที่ 2 การทำความเข้าใจกับปัญหาขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการศึกษาค้นคว้า ขั้นตอนที่ 4 การสังเคราะห์ความรู้ ชั้นตอนที่ 5 การสรุปและประเมินคำของคำตอบ และขั้นตอนที่ 6 การนำเสนอผลงานและประเมินผลงาน จะเห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้นเป็นรูปแบบการสอนที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ดีมากที่สุดวิธีหนึ่ง เพราะสอดคล้องตามแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 นั่นคือ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดอย่างสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนมีนั้นส่วนร่วมในการเรียนรู้ และได้ลงมือปฏิบัติมากขึ้น ผู้วิจัยได้เน้นการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาในกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนได้คิดวิธีการแก้ไขปัญหา และหาคำตอบได้อย่างถูกต้อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการอ่านซึ่งสอดคล้องกับทักษะการคิดอย่างรู้ว่าตนคิดอะไร มีวิธีคิดอย่างไร สามารถตรวจสอบความคิดของตนเองได้ และสามารถปรับเปลี่ยนกลวิธีการคิดของตนได้ โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกให้ตระหนักกระบวนการทำความ

เข้าใจตนเอง มีการวางแผน ตั้งจุดมุ่งหมายตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง ตลอดจนมีการจัดระบบข้อมูลความรู้อย่างมีประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL ช่วยทำให้ครูจัดการเรียนที่ตอบสนองความต้องการความสนใจของผู้เรียนได้ เมื่อผู้เรียนได้เรียนไปแล้ว ก็ให้เขียนสรุปทบทวนว่าได้เรียนรู้อะไรไปข้อมูลส่วนนี้ จึงใช้ประโยชน์ในการประเมินผู้เรียนได้ด้วย (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2545) นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบ KWL ยังนำไปสู่การช่วยให้ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้ใหม่มา ผสมผสานเข้ากับข้อมูลหรือความรู้เดิม อันจะช่วยให้ผู้เรียนจดจำระลึกและวิเคราะห์ความรู้ของตนได้อย่างเป็นระบบมีประโยชน์ต่อผู้เรียนในการฝึกทักษะการอ่าน การคิด การเขียน สรุปและนำเสนอ ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นสำหรับผู้เรียน (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรธน์, 2544)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL เพื่อเป็นการพัฒนาวิธีสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะในการคิดแก้ปัญหา ซึ่งจะช่วยปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดีทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในปัญหานั้นอย่างชัดเจนมุ่งเน้นให้นักเรียนจัดการดำเนินการ หรือทำงานตามลำดับขั้นตอนตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นระบบได้เห็นทางเลือกและวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหานั้นทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเองรู้จากการทำงานเป็นทีม รู้จักการคิดสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้อย่างอิสระตามความถนัดและความสนใจของนักเรียนทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรายวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สูงขึ้น อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL ให้มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด

2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL ให้มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 10 ห้อง รวมจำนวน 146 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้อง ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) รวม 18 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหา วิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ โดยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แบบทดสอบอัตนัย จำนวน 6 ข้อ

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ โดยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 6 แผน มีขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL จำนวน 6 แผน เวลา 12 ชั่วโมง

2) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบพิจารณาความสมบูรณ์ถูกต้องของเนื้อหา ภาษา กิจกรรมการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความถูกต้อง และความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพและความเหมาะสมมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.96 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วมาจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา แบบอัตนัย 12 ข้อ ใช้จริง 6 ข้อ นำแบบทดสอบการวัดความสามารถในการแก้ปัญหา พร้อมแบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อทำการประเมินหาคุณภาพของแบบทดสอบ จากนั้นนำไปทดสอบกับนักเรียน จำนวน 20 คน ที่ผ่านการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL มาแล้ว ผลการวิเคราะห์หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (KR-20) พบว่า ค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.58 – 0.66 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.67 – 0.75 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (KR-20) เท่ากับ 1.00

2) คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ จำนวน 6 ข้อ ที่ได้รับการปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างแบบทดสอบวัดวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 40 ข้อ ใช้จริง 30 ข้อ ซึ่งมีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พร้อมแบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อทำการประเมินหาคุณภาพของแบบทดสอบจากการวิเคราะห์ พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 – 1.00

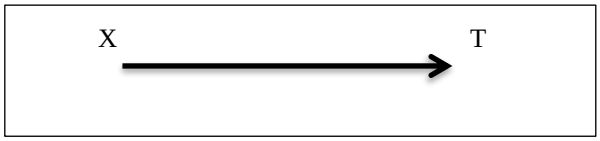
2) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดสอบกับนักเรียน จำนวน 20 คน ที่ผ่านการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL มาแล้ว จากนั้นนำมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาค่าความยาก (p) หาค่าอำนาจจำแนก (r) และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (KR-20) จากการวิเคราะห์ พบว่า ค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.20 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.27 – 0.67 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (KR-20) เท่ากับ 0.91

3) คัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพ จำนวน 30 ข้อ ที่ได้รับการปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำไปจัดพิมพ์และทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

4. วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น Pre-Experimental Research ผู้วิจัยจึงใช้การวิจัยในรูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดลองหลังเรียน (One-group posttest only design) (ล้วน สายยศ และ

อังคณา สายยศ, 2538) ในการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ซึ่งมีแบบแผนการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 แผนวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น แบบวัดผลหลังทดลองอย่างเดียว

X แทน การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL

T แทน ทดสอบทักษะการแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1) ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดรายวิชาหรือปฐมนิเทศ ขั้นตอนการสอน ให้กับนักเรียนได้เข้าใจ

2) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้ KWL ทดลองกับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 6 แผน ใช้เวลา 12 ชั่วโมง

3) ดำเนินการทดสอบหลังเรียนหลังการสอนเสร็จสิ้นลง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา จำนวน 6 ข้อ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค KWL จากนั้นนำผลคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ผลและแปลผลข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

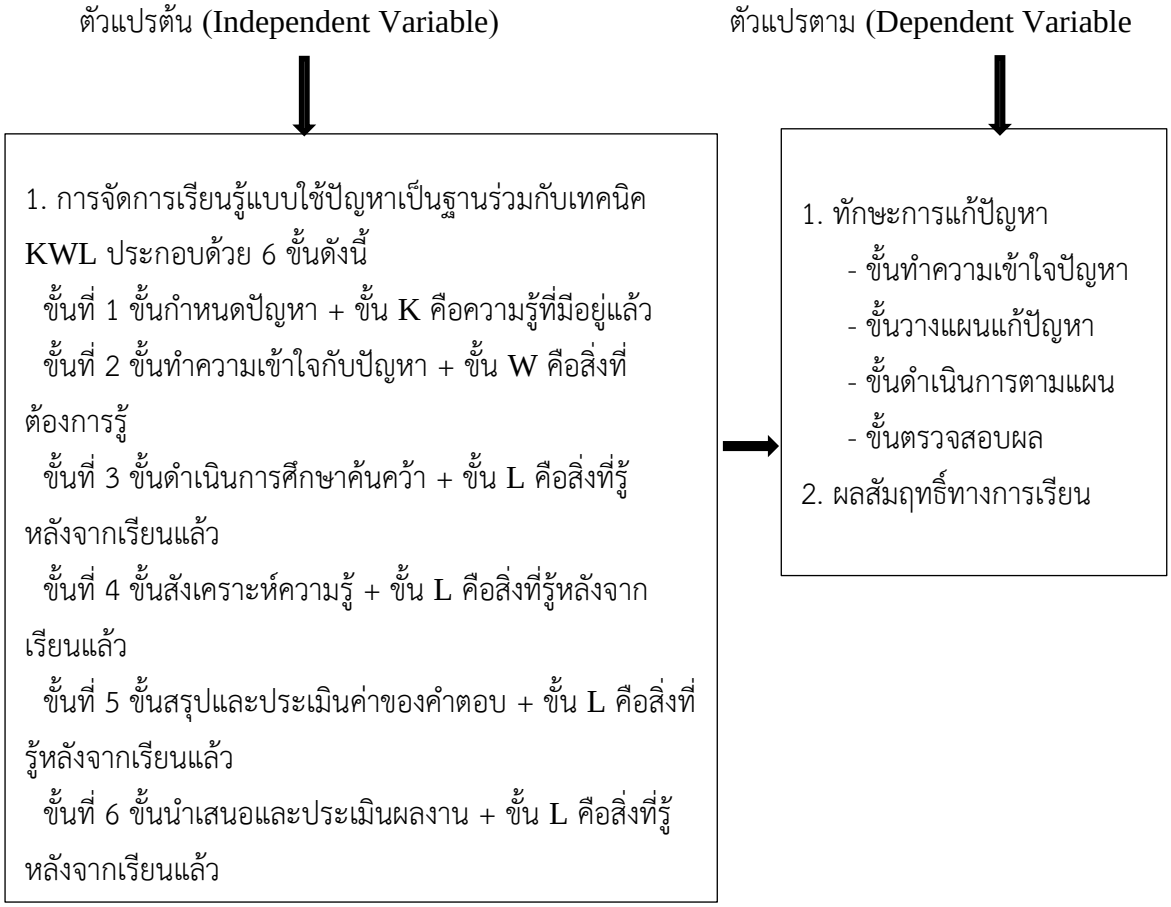
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) ความสามารถในการแก้ปัญหา เรียน ได้จากการตรวจแบบทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาแบบอัตนัย จำนวน 6 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ (Percentage) เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของนักเรียน (บุญชม ศรีสะอาด. 2553)

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้จากการตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 เป็นข้อสอบปรนัยจำนวน 30 ข้อ นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ทักษะการแก้ปัญหา ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 86.96 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์เท่ากับร้อยละ 83.10 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยได้เสนอผลการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลทดสอบทักษะการแก้ปัญหา เป็นรายด้าน

คะแนน	ทักษะการแก้ปัญหา				รวม (96)
	ทำความเข้าใจปัญหา (24)	วางแผนแก้ปัญหา (24)	ดำเนินการตามแผน (24)	ตรวจสอบผลลัพธ์ (24)	
$\overline{x}$	21.89	21.00	20.39	19.94	83.22
ร้อยละ	91.20	87.50	84.95	83.10	86.96
S.D.	2.39	2.63	3.16	3.35	0.44

จากตารางที่ 1 พบว่านักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาผ่านเกณฑ์ทั้ง 4 ด้าน คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ย 86.96 ซึ่งนักเรียนทำความเข้าใจปัญหามากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 91.20 รองลงมาคือการวางแผนแก้ปัญหา คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 87.50 การดำเนินการตามแผน คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.95 และการตรวจสอบผลลัพธ์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 83.10

ตารางที่ 2 สรุปคะแนนทดสอบวัดทักษะการแก้ปัญหา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1

จำนวนนักเรียนทั้งหมด	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70	คะแนน			จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์		ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	
			($\overline{X}$)	ร้อยละ	S.D.	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
18	96	70	83.22	86.96	0.44	16	2	88.88	11.11

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนสอบวัดทักษะการแก้ปัญหา ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จำนวนคะแนน 96 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 83.22 คะแนน คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 86.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.44 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 88.88 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และมีจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน เท่ากับร้อยละ 11.11 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 84.58 และจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 88.88 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยได้เสนอผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปคะแนนสอบวัดผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1

นักเรียนทั้งหมด	**คะแนนเต็ม**	**เกณฑ์คะแนนผ่าน**	**คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน**			**จำนวนนักเรียนตามเกณฑ์ (คน)**		**นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70**	
			($\bar{X}$)	**ร้อยละ**	**S.D.**	**ผ่าน**	**ไม่ผ่าน**	**ผ่าน**	**ไม่ผ่าน**
18	30	20	22.72	84.58	5.04	16	2	88.88	11.11

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนทดสอบวัดผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จำนวนคะแนน 30 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.72 มีร้อยละเท่ากับ 84.58 ของคะแนนเต็มส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.04 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 16 คน เท่ากับร้อยละ 88.88 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และมีจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน เท่ากับร้อยละ 11.11 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 86.96 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์เท่ากับร้อยละ 88.88 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL เป็นรายด้าน พบว่านักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาทั้ง 4 ด้าน คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ย 86.96 ซึ่งนักเรียนทำความเข้าใจปัญหามากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 91.20 รองลงมาคือการวางแผน

แก้ปัญหา คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 87.50 การดำเนินการตามแผน คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.95 และการตรวจสอบผลลัพธ์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 83.10

จากผลการสอบวัดทักษะการแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWLของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 18 คน พบว่าคะแนนสอบจากจำนวนคะแนน 96 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 83.22 มีค่าร้อยละเท่ากับ 86.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.44 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 16 คน เท่ากับร้อยละ 88.88 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และมีจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน เท่ากับร้อยละ 11.11 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWLตามแนวคิดของโพลยา (Polya) โดยฝึกให้นักเรียนคิดอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้มีเอกสารใบความรู้ และแบบทดสอบให้นักเรียนได้ฝึกการเรียนรู้ และฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ นักเรียนทำกิจกรรมในแต่ล่ะครั้งจะเกิดการคิดวิเคราะห์ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ นอกจากจะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้สูงขึ้นแล้ว ยังช่วงส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างมีระบบ นำความสามารถในการคิดมาใช้ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ เมื่อเจอสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถนำกระบวนการแก้ปัญหาไปใช้ได้อย่างเหมาะสม ดังที่กระบวนการแก้ปัญหาตามแนวคิดของโพลยา (Polya) มี 4 ขั้นตอนดังนี้ (วิรัชดา เลิศรมยานันท์, 2558) ขั้นที่ 1 ขั้นทำความเข้าใจปัญหา เป็นการคิดเกี่ยวกับปัญหาและตัดสินว่าอะไรที่ต้องการค้นหา โดยผู้เรียนต้องทำความเข้าใจปัญหาและระบุส่วนที่สำคัญของปัญหาหรือเป็นการสำรวจว่าในปัญหามีคำ หรือวลี หรือประโยคย่อยๆ อะไรบ้าง มีความหมายอย่างไร แล้วจำแนกเป็นส่วนๆ ว่า โจทย์กำหนดอะไรให้ สิ่งที่ต้องการหาคืออะไร ข้อมูลที่กำหนดให้มีเงื่อนไขอย่างไรบ้าง เช่น ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผนแก้ปัญหา เป็นการค้นหาความเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลและตัวไม่รู้ค่า นำความสัมพันธ์ที่ได้มาผสมกับประสบการณ์ กำหนดแนวทางหรือแผนในการแก้ปัญหาหรือเป็นขั้นการวอเคราะห์รายละเอียดและหาความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลที่กำหนดกับสิ่งที่ต้องการหาโดยใช้บทนิยาม สมบัติ และทฤษฎีบทต่างๆ ที่ได้เรียนรู้มาก่อนแล้ว ในการพิจารณาอาจใช้วิธีการต่างๆ เพื่อช่วยให้ได้ข้อสรุปที่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาและหาคำตอบได้ เช่น

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการตามแผน เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนหรือแนวทางที่วางไว้ อาจตรวจสอบความเป็นไปได้ขอนแผน เพิ่มเติมรายละเอียด แล้วลงมือปฏิบัติจนได้ความสำเร็จ ถ้าไม่สำเร็จต้องค้าหาและทำและทำการแก้ปัญหาจนสามารถแก้ปัญหาได้ ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบผล เป็นการมองย้อนกลับไปยังคำตอบที่ได้มา เริ่มจากการตรวจสอบความถูกต้อง ความสมเหตุสมผลของคำตอบและยุทธวิธีแก้ปัญหาที่ใช้ มีคำตอบหรือยุทธวิธีอื่นในการแก้ปัญหานี้อีกหรือไม่

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุดารัตน์ สันจรรัตน์, 2564 ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความสามารถในการแก้ปัญหา โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนศรีหนองกาววิทยา จำนวน 28 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับผังกราฟิก ผลการประเมินกลุ่มเป้าหมาย พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณร้อยละ 86.96 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 92.86 2) ความสามารถในการแก้ปัญหา ของนักเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน (PEL) ร่วมกับผังกราฟิก ผลการประเมินกลุ่มเป้าหมาย พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาร้อยละ 87.32 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 92.86 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับผังกราฟิก ผลการประเมินกลุ่มเป้าหมาย พบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ร้อยละ 84.05 ของคะแนนเต็ม และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 89.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 84.58 และจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 88.88 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

การที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL เนื่องจากการจัดกิจกรรมได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหารายวิชาและการหาวิธีการค้นหาคำตอบโดยใช้ทักษะการแก้ปัญหา การอ่าน การคิด การวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบด้วยเทคนิค KWL เป็นขั้นตอนส่งผลให้ผู้เรียนมีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพและการนำแผนผังความคิดมาร่วมทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยมีการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม เพื่อการสร้างบรรยากาศที่น่าเรียน เน้นผู้เรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เน้นกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกันแสดงความคิดเห็นและโต้แย้ง ผ่านแผนผังความคิด ทำให้นักเรียนสามารถจดจำความรู้และความเข้าใจที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยผลของการจัดกิจกรรมนี้สามารถสังเกตได้จากการที่ผู้เรียนได้อธิบายให้เพื่อนฟัง ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดีกว่านักเรียนที่ฟังอย่างเดียว และ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเองได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (สุนันทา ศรีโมรส, 2563) ได้ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านมอญ จำนวน 12 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนความสามารถการคิดวิเคราะห์เฉลี่ยเท่ากับ 25.08 คิดเป็นร้อยละ 83.61 และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของจำนวน

นักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 25.17 คิดเป็นร้อยละ 83.89 และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1 นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการแก้ปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL ให้มีความสามารถมากขึ้น

1.2 ครู ได้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับเทคนิค KWL

1.3 เป็นแนวทางสำหรับวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนแบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL ในการพัฒนาผู้เรียนได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษามีการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ ทักษะการแก้ปัญหาและตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบอื่นที่น่าสนใจ

2.3 ควรมีการวิจัยพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบทักษะการแก้ปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค KWL กับเนื้อหาเรื่องอื่น ๆ เช่น เช่น วิชาภาษาไทย ฯลฯ และในระดับชั้นอื่น ๆ อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้* (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) *ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

กมลวรรณ สายจุฑาวัฒน์. (2556). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: http://www.13nr.org/posts/258017

จิราภรณ์ บุญณรงค์. (2554*). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค KWL กับวิธีสอนปกติ.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จักรเพชร สุริยะกมล. (2551*). ผลการเปรียบเทียบความสามารถใน การคิดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL และวิธีการเรียนรู้แบบ Synaptic.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทิศนา แขมมณี. (2564). *ศาสตร์การสอน.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีละอาด. (2556). *หลักการวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บุญนำ อินทนนท์. (2551). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตว์และความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโยธินบำรุง ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานและการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้.* ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. (การมัธยมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรี

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551*). การพัฒนาการคิด.* กรุงเทพมหานคร: 9119 เทคนิค พริ้นติ้ง.

มัณฑรา ธรรมบุศย์. (2545). *การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ PBL(Problem-Based Learning).* วิชาการ. 2 (กุมภาพันธ์), 11-17.

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). *นวัตกรรมตามแนวคิด BACKWARD DESIGN.* ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิรัชดา เลิศรมยานันท์. (2558). ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2562.www.mcpswis.mcp.ac.th/html_edu/cgibin/mcp/main_php/print_informed.php?id_count_inform=17210

สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรธน์. (2544). *การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). เชียงใหม่ : The Knowledge Center.

สุดารัตน์ สันจรรัตน์. (2564). *การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความสามารถในการแก้ปัญหา โดยใช้การจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

สุวิทย์ มูลคำและอรทัย คำมูล. (2545). *21 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด.* กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.

สุนันทา ศรีโมรส. (2563). *การพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550 ก). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ จากแหล่งเรียนรู้.* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, ราชกิจจานุเบกษา.

Bloom, Benjamin S. (1988). *Taxonomy of Educational Objectives Book 1* : Cognitive Domain. London : Longman Group.

Bloom, B.S. (1982*). Human Characteristics and School Learning.* New York : McGraw-Hill.

การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป (High Scope) ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา

The Development for the Mathematical Basic Skills and Social Skills of Early Childhood Children by the High Scope Learning Experience Management with Educational Games

มะลิ สุดเทวี และ ดุจเดือน ไชยพิชิต
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Mali Sutthewi and Dudduan Chaipichit
Northeastern University, Thailand
Corresponding Author, Email: malisudtewee@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา ให้มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ขึ้นไป 2) เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา ให้มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ขึ้นไป ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนโนนฆ้องวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รูปแบบการวิจัยทดลองขั้นต้นแบบกลุ่มเดียวทดสอบหลังเรียน เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หน่วยสัตว์น่ารัก หน่วยคมนาคม และหน่วยรูปร่างรูปทรง จำนวน 12 แผน (2) แบบทดสอบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ จำนวน 24 ข้อ (3) แบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย จำนวน 8 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์เฉลี่ยเท่ากับ 20.00 ของคะแนนเต็มคิดเป็นร้อยละ 83.33 และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนมีคะแนนทักษะทางสังคมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 29.33 ของคะแนนเต็มคิดเป็นร้อยละ 91.67 และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

วันที่รับบทความ : 8 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 19 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 20 ตุลาคม 2567
Received: October 8 2024; Revised: October 19 2024; Accepted: October 20 2024

คำสำคัญ: การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา; ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์; ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research were : 1) develop the mathematical basic skills of the early childhood children by the High Scope learning experience management with educational games to have the mean score passing over 70 percent criterion, and 2) develop the social skills of the early childhood children by the High Scope learning experience management with educational games to have the mean score passing over 70 percent criterion. The sample group included 12 kindergarten level students in Nonkongwittayakarn School under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1, derived by the purposive sampling. The research instruments contained (1) 12 learning management plans, (2) mathematical basic skill test with 24 items, (3) social skill assessment form of early childhood with 8 items. The data analysis was calculated by the mean, standard deviation and percentage.

The research findings exposed that: 1) The students had the mathematical basic skill equaled 20.00 mean score from the full score valued 83.33 percent, and 10 of all students could pass the criterion score, valued 83.33 percent higher than the setting criterion. 2) The students had the social skills equaled 29.33 mean score from the full score valued 91.67 percent, and 11 of all students could pass the criterion score, valued 91.67percent higher than the setting criterion.

Keywords: High Scope learning experience management with educational games; mathematical basic skills; social skills of early childhood children

บทนำ

การจัดการศึกษาปฐมวัยตามปรัชญาการศึกษาปฐมวัยและวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวม และสมดุลครบทุกด้าน ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย นอกจากนี้ยังต้องสอดคล้องกับการทำงานของสมอง การเสริมสร้างทักษะการคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในอนาคต การอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วยการสร้างวินัยเชิงบวก รวมทั้งการให้การศึกษาที่มีคุณภาพด้วยการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้เด็กมีพัฒนาการและเกิดการเรียนรู้ตามจุดหมายของหลักสูตร เด็กอายุ 3 - 6 ปี เป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่และการดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้สำรวจ เล่น ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือก ตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมาย คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ผู้ที่รับผิดชอบจึงมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้เด็กสังเกต สำรวจ สร้างสรรค์ และยิงเด็กมีความกระตือรือรันยิ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบจึงต้องส่งเสริมสนับสนุน ให้ความรัก

ความเข้าใจ ความเอาใจใส่เด็กวัยนี้เป็นพิเศษ เพราะจะเป็นพื้นฐานที่ช่วยเตรียมพร้อมให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนและในชีวิตของเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์เป็นทักษะที่สำคัญประการหนึ่ง ที่จำเป็นสำหรับเด็ก เนื่องจากทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก อาทิ จำนวน ตัวเลข เวลา การวัด ตำแหน่ง เป็นต้น ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ทำให้สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม และเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก รวมทั้งส่งเสริมความสามารถทำให้เกิดทักษะการคิด ในด้านความคิดรวมยอด คิดเชิงเหตุผล และคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ (บุษยมาศ ผึ้งหลวง, 2556) นอกจากนี้ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่ดี จะส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมในการเรียนคณิตศาสตร์ ช่วยขยายประสบการณ์ด้านคณิตศาสตร์ ฝึกทักษะในการคิดคำนวณ ฝึกการเปรียบเทียบ แยกของเป็นหมวดหมู่ เรียงลำดับ สร้างทัศนะคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ให้กับเด็ก ดังนั้นจึงควรพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง เพื่อช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการในการเรียนคณิตศาสตร์ และประสบการณ์ ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ในอนาคต การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สามารถจัดประสบการณ์ให้กับเด็กได้หลายรูปแบบ ไม่ว่าการจัดประสบการณ์ผ่านการเล่น การสอดแทรกตามกิจกรรมต่างๆ (คมขวัญ อ่อนพึงพร้าว,2550)

คณิตศาสตร์มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิด ทำให้มนุษย์มีความคิดอย่างมีเหตุผลเป็นระบบ มีแบบแผนตลอดจนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์วางแผน แก้ปัญหาและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม และคณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่นๆเด็กปฐมวัย เป็นวัยเริ่มต้นแห่งการเรียนรู้ มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกตชอบเล่นและสำรวจสิงต่างๆ รอบตัว คณิตศาสตร์สามารถพัฒนาเสริมสร้างให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัว การที่เด็กมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์และมีเจตคติที่มีต่อคณิตศาสตร์ไม่เพียงส่งผลให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์เท่านั้นแต่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ในศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีบทบาทสำคัญทั้งในการเรียนรู้และมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2563) การจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ให้กับเด็กปฐมวัยนั้น มีความแตกต่างจากการเรียนคณิตศาสตร์ในระดับอื่น ๆ เพราะพัฒนาการของเด็กนั้นต่างจากวัยอื่น ซึ่งคุณครูหรือผู้ปกครองควรตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมด้านคณิตศาสตร์สำหรับเด็กเพราะนอกจากจะใช้สถานการณ์ในชีวิตประจำวันแล้ว ยังต้องอาศัยการเตรียมการและวางแผนอย่างดี เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสค้นคว้าแก้ปัญหา เรียนรู้การพัฒนาความคิดรวบยอด (ขนิษฐา บุนนาค, 2562)

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมการศึกษา พบว่า เด็กระดับปฐมวัยจะขาดทักษะทางคณิตศาสตร์ ด้านการนับจำนวน ตัวเลข การเปรียบเทียบ การเรียงลำดับมาก เด็กปฐมวัยเหล่านี้ขาดทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ด้านการเปรียบเทียบ การเรียงลำดับ จะเป็นผลทำให้การเรียนคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และจากการสัมภาษณ์คณะครูที่รับผิดชอบสอนในระดับประถมศึกษาและผู้บริหารในโรงเรียนโนนฆ้องวิทยาคาร ต่างก็ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่า เด็กปฐมวัยควรปูพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่เริ่มต้นเรียนชั้นอนุบาล 1 เนื่องจากปัญหาที่พบ นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาที่ผ่านชั้นอนุบาล โดยการที่ครูเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กทางด้านคณิตศาสตร์ไม่พร้อมนั้น ทำให้เด็กได้คะแนนผลการสอบวิชาคณิตศาสตร์ อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะด้านการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหาและคิดริเริ่มสร้างทั้งนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์นั้น เด็กจะเบื่อและไม่สนใจฟังซึ่งไม่นานเด็กมักจะหันไปเล่นและคุยกับเพื่อน ซึ่งอาจจะส่งผลให้เด็กขาดความพร้อมในการเรียนคณิตศาสตร์ขั้นพื้นฐานและอาจจะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกไม่ต้องการที่จะเรียนคณิตศาสตร์ในระดับสูงต่อไป เนื่องจากเป็นวิชาที่ต้องอาศัยความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามกิจกรรมที่เด็กๆ ชอบส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมเกมการศึกษา

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับในการจัดประสบการณ์ตามแนวไฮสโคป จะเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก (Adult - Child Interaction) โดยครูจะต้องจัดบรรยากาศให้อบอุ่นและปลอดภัยสำหรับเด็ก การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็กจะทำให้เด็กเกิดความมั่นใจกล้าพูดกล้าแสดงออก และกล้าปรึกษาครูจะต้องเอาใจใส่แม้แต่เรื่องเล็กน้อย การป้อนคำถามให้เด็กเกิดความคิดจินตนาการ การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเด็กนั้น นับได้ว่ามีคุณค่ามากกว่าการยกย่อง ชมเชย การให้รางวัล ดังนั้นครูจะเป็นผู้กระตุ้นด้วยคำถามปลายเปิด เพื่อให้เด็กได้คิด ในห้องเรียนจะมีมุมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กสนใจ เด็กจะเรียนรู้ผ่านการกระทำและเชื่อมโยงสู่ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมกับสัญลักษณ์ต่าง ๆ (วรนาท รักสกุลไทย, 2542)

ทักษะทางสังคมเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญของบุคคล ซึ่งควรได้รับการฝึกฝนปลูกฝังตั้งแต่เด็ก เพื่อให้ทุกคนซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่ง (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศักดิ์, 2553) กล่าวว่า แนวทางสร้างและพัฒนาเด็กใหม่ทักษะทางสังคม ต้องเริ่มตั้งแต่เยาว์วัย โดยมีแนวทางหลัก ได้แก่ การสร้างมิตรภาพ การเรียนรู้จักการเป็นผู้ให้มากกว่าที่จะเป็นผู้รับฝ่ายเดียว การสอนให้คิดถึงผู้อื่นโดยการเอาใจเขามาใส่ใจเรา การทำงานเป็นทีม เป็นต้น ทั้งนี้กิจกรรมในการสอนเด็กให้มีทักษะทางสังคมมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงวัย ครูต้องเลือกให้เหมาะสม ตัวอย่างเช่น กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี เป็นวัยที่ต้องเน้นกิจกรรมที่สนุกสนาน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา มาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ในระดับชั้นอนุบาล ปีที่ 3 ให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา ให้มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

2. เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา ให้มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยทดลองขั้นต้น (Pre - Experimental Research Design) แบบกลุ่มเดียวทดสอบหลังเรียน (One-group posttest only design) ในการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งมีแบบแผนการวิจัยดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543)

1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนโนนฆ้องวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่ไม่ผ่านการเรียนทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมเรื่องหน่วยสัตว์น่ารัก หน่วยคมนาคม และหน่วยรูปร่างรูปทรงมา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา จำนวนทั้งหมด 12 แผน รวมเป็น 12 ชั่วโมง โดยนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา พบว่าผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีคุณภาพ และเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84

2.2 ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่า IOC ของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 1.00 จากการวิเคราะห์ข้อมูลความยากง่าย และค่าอาจจำแนก พบว่า ค่าความยาก (P) อยู่ระหว่าง 0.50 – 0.75 และค่าอาจจำแนก (R) อยู่ในระหว่าง 0.25 – 0.50

2.3 แบบประเมินทักษะทางสังคม จำนวน 8 ข้อ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการการอยู่ร่วมกัน ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านการรู้จักควบคุมตนเอง และ ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Ratting scale) ตามวิธีของ Likert มี 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ชี้แจงและอธิบายรายละเอียดของการวิจัยในครั้งนี้ ให้ผู้ปกครองและนักเรียนในวันเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 รวมถึงขั้นตอนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการพอสังเขป

3.2 อธิบายและชี้แจงการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษาให้นักเรียนเข้าใจรายละเอียดมากยิ่งขึ้น

3.3 ดำเนินการสอนโดยใช้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมเวลา 12 ชั่วโมง

3.4 หลังจากดำเนินการสอนครบ 12 แผน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยใช้แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 24 ข้อ

3.5 ผู้วิจัยประเมินทักษะทางสังคม ของนักเรียนระหว่างที่เรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Ratting scale) มี 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ

3.6 นำข้อมูลทั้งหมดประมวลผลวิเคราะห์ลำดับต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

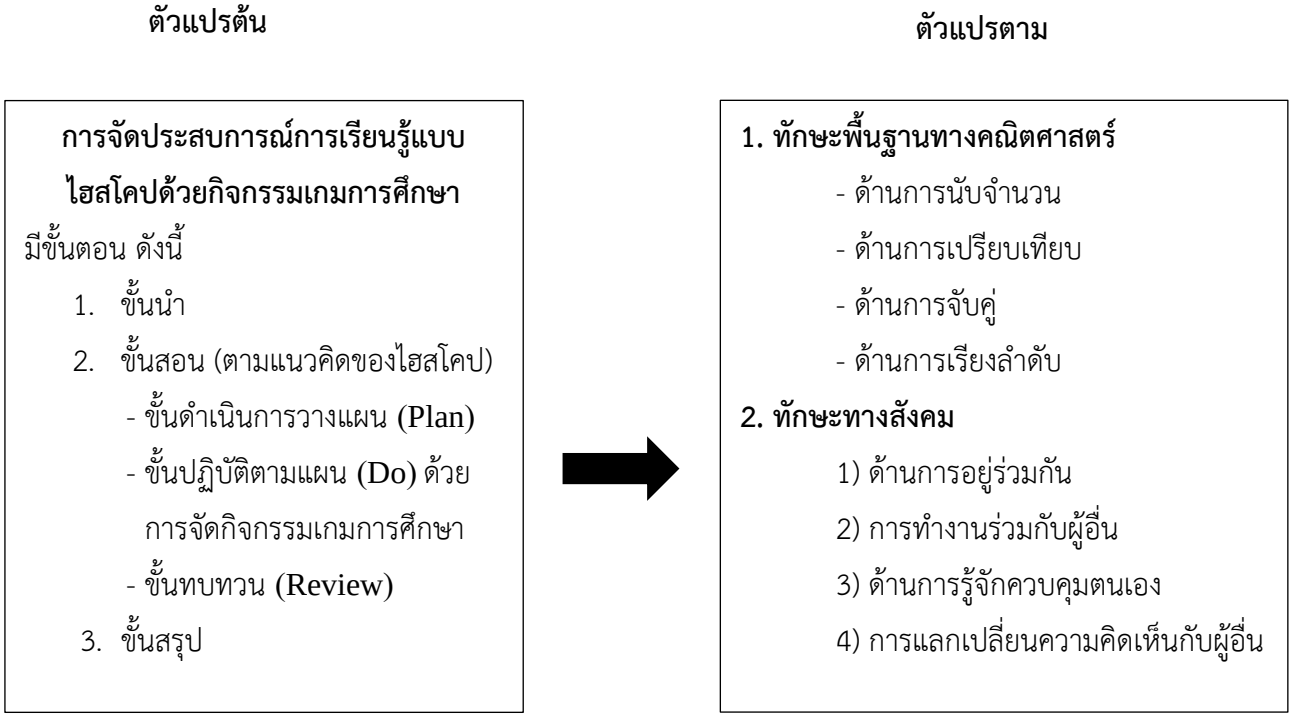
ผู้วิจัยวิเคราะห์การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และทักษะทางสังคม โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป ได้ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป โดยการนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละเทียบเกณฑ์ที่กำหนด คือ ให้นักเรียนมีคะแนนทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป โดยการนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละเทียบเกณฑ์ที่กำหนด คือ ให้นักเรียนมีคะแนนทักษะทางสังคมผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาดังแสดงไว้ในภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป (High Scope) ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป (High Scope) ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.00 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์เท่ากับร้อยละ 83.33 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

จากการศึกษาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา แสดงดังตาราง 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา

ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ (รายด้าน)					
คะแนน	**การนับ จำนวน 6 คะแนน**	**การจับคู่ 6 คะแนน**	**การเปรียบเทียบ6 คะแนน**	**การเรียงลำดับ6 คะแนน**	**รวม 24 คะแนน**
$\bar{X}$	5.67	5.17	4.58	4.58	20.00
ร้อยละ	94.44	86.11	76.39	76.39	83.33
S.D.	0.85	0.80	1.26	0.86	2.74

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลคะแนนแบบทดสอบทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา จำนวนคะแนน 24 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.00 คะแนน คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 83.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.74 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และมีจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน เท่ากับร้อยละ 16.67 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป (High Scope) ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.33 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์เท่ากับร้อยละ 91.67 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

จากการศึกษาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา แสดงดังตาราง 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา

	ทักษะทางสังคม (รายด้าน)				
คะแนน	**การอยู่ร่วมกัน 8 คะแนน**	**การทำงานร่วมกับผู้อื่น 8 คะแนน**	**การรู้จักควบคุมตนเอง 8 คะแนน**	**การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้อื่น 8 คะแนน**	**รวม 32 คะแนน**
$\bar{X}$	7.50	7.75	7.00	7.08	29.33
ร้อยละ	93.75	96.88	87.50	88.54	91.67
S.D.	0.96	0.60	0.82	0.95	2.66

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลคะแนนแบบประเมินทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา จำนวนคะแนน 32 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.33 คะแนน คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 91.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.66 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และมีจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 1 คน เท่ากับร้อยละ 8.33 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษาของเด็กปฐมวัย โดยมีจำนวนเด็กปฐมวัยทั้งหมด 12 คน หลังเรียน จากผลการทดลองในครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.00 คะแนน คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 83.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.74 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และมีจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน เท่ากับร้อยละ 16.67 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สามารถสรุปได้ว่าก่อนเรียนของเด็กปฐมวัยจะเห็นได้ว่าความรู้พื้นฐานด้านทักษะคณิตศาสตร์ก่อนทำวิจัย อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้เนื่องมาจากเด็กปฐมวัยจำนวน 12 คน ขาดทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ด้านการนับจำนวน การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการ

เรียงลำดับ จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้เด็กปฐมวัยมีความรู้พื้นฐานด้านทักษะคณิตศาสตร์อยู่ในระดับต่ำ แต่หลังจากที่เด็กปฐมวัยเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษาของเด็กปฐมวัยแล้ว ทำให้เด็กปฐมวัยมีทักษะพื้นฐานคณิตศาสตร์ด้านการนับจำนวน การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับ ของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นร้อยละ 83.33 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเด็กปฐมวัยได้รับการกระตุ้นใคร่รู้ นำเด็กสู่การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติตามแผน (Do) และการทบทวน (Review) ทำให้เด็กปฐมวัยเกิดความรู้ ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา และเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของณัฏฐา มหาสุคนธ์ (2561) ได้ศึกษาการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคปเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดประสบการณ์แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 ด้วยการจัดประสบการณ์แบบปกติ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 ด้วยการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคป หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติติที่ระดับ0.01 3) ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับจัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคป สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติติที่ระดับ 0.01 และ สุภาวินี ลายบัว(2559) ได้ศึกษาการพัฒนาเกมการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสาธิตอนุบาลราชมงคล ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาเกมการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสาธิตอนุบาลราชมงคล หลังการจัดเกมการศึกษาสูงกว่าก่อนการจัดเกมการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษาของเด็กปฐมวัย โดยมีจำนวนเด็กปฐมวัยทั้งหมด 12 คน หลังเรียน จากผลการทดลองในครั้งนี้พบว่า เด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.33 คะแนน คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 91.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.66 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และมีจำนวนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 1 คน เท่ากับร้อยละ 8.33 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สามารถสรุปได้ว่าการที่ผลสัมฤทธิ์ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดหลังจากที่ได้เรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษาของเด็กปฐมวัย อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมได้ส่งเสริมให้นักเรียนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยการรู้จักรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน รู้จักปฏิบัติต่อผู้อื่น และการอยู่ร่วมกันในสังคม การทำงานร่วมกับผู้อื่น การรู้จักควบคุมตนเอง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น และเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลงานการวิจัยของ นุชจีย์ ม่วงอยู่ (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาด้านทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยจัดการเรียนรู้แบบไฮสโคปของเด็กโรงเรียนอนุบาลบ้านค่ายหมื่นแพ้ว จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยก่อน และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวไฮสโคป มีพัฒนาการด้านสังคมโดยเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสถิติระดับ .01 เมื่อวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความร่วมมือ และด้านการแบ่งปัน พบว่าระดับคะแนพัฒนาการด้านสังคมทั้งคมทั้ง 2 ด้าน มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และ รุ่งนภา คำไพ (2564) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคม โดยใช้กิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติของผู้เรียนระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางสังคมด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและทักษะทางสังคมด้านการมีส่วนร่วมกับผู้อื่นของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศศึกษา หลังการจัดกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติ สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาครั้งต่อไป ประกอบด้วยข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ควรออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ให้มีความหลากหลายเพื่อให้ดึงดูดความสนใจของนักเรียน และควรคำนึงถึงความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

1.2 ครูควรศึกษาขั้นตอนและวิธีการในการจัดการเรียนรู้แบบไฮสโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษาให้เข้าใจอย่างแท้จริงก่อนนำกระบวนการจัดการเรียนรู้นี้ไปใช้กับผู้เรียน เพื่อนักเรียนจะได้เกิดทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ สามารถนับจำนวน จับคู่ เปรียบเทียบ และเรียงลำดับได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรนำนวัตกรรมหรือวิธีการสอนอื่นๆ เช่น การสอนแบบทักษะ EF (Executive Functions) วิธีการสอนแบบ Active Learning การเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ในเชิงปฏิบัติ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมสำหรับการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป (High Scope) เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

3.2. ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงทุกคนบนพื้นฐานความสามารถที่แตกต่างของบุคคล ครูต้องไม่วางบทบาทหน้าที่ให้นักเรียน ต้องให้นักเรียนได้เลือกทำตามความต้องการและความถนัด เด็กได้รับการกระตุ้นจากคุณครู นำเด็กสู่การวางแผน (Plan) ไปสู่การคิดหาหัวเรื่องที่ต้องการเรียนด้วยการสนทนาอภิปรายเพื่อเสนอเรื่องที่ต้องการเรียน ด้วยการให้เด็กช่วยกันคิดเลือกและตัดสินใจที่จะทำกิจกรรมตามความสนใจของเด็ก ครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ หรือร่วมแสดงความคิดเห็นกับกลุ่มทั้งนี้เพื่อเป็นการสะท้อนประสบการณ์ของเด็กจากการทำงานตามแผนและ ทำงานร่วมกันกับเพื่อน การสนทนาและอภิปรายกับครูทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking). (พิมพ์ครั้งที่ 6.6) กรุงเทพมหานคร: ซัคเซสมีเดีย.

ขนิษฐา บุนนาค. (2562). ทักษะพื้นฐาน คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2567. แหล่งที่มา: https://www.youngciety.com/article/journal/kindergarten-math.html/

คมขวัญ อ่อนบึงพร้าว. (2550). *การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

ณัฏฐา มหาสุคนธ์. (2561). *การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดไฮสโคปเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 1.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

นุชจีย์ ม่วงอยู่. (2562). การพัฒนาด้านทางสังคมของเด็กปฐมวัยโดยจัดการเรียนรู้แบบไฮสโคปของเด็กโรงเรียนอนุบาลบ้านค่ายหมื่นแพ้ว จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารครุศาสตร์.* 1 (1), 42

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บุษยมาศ ผึ้งหลวง. (2556). *การส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปครองผ่านชุดกิจกรรมสนุกกับลูกรัก*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

รุ่งนภา คำไพ. (2564). การพัฒนาทักษะทางสังคมโดยใช้กิจกรรมการเล่นบทบาทสมมติของผู้เรียนระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศศึกษา. *วารสารพัฒนศิลป์วิชาการ.* 5 (2), 127

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

วรนาท รักสกุลไทย. (2542). ทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียนไฮสโคป (High Scope) กับการพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สาราเด็ก.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.). (2563). *กรอบการเรียนรู้และแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บูรณาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท โกโกพริ้นท์ (ไทยแลนด์) จำกัด.

สุภาวินี ลายบัว. (2559). *การพัฒนาเกมการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสาธิตอนุบาลราชมงคล.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Development of Self Awareness Program Based on CASEL Approach for Grade 5 Students

ยศวดี ดีเย็น และ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Yotsawadee Deeyen and Jakkrit Jantakoon

Naresuan University, Thailan

Corresponding Author, E-mail: yotsawadeed65@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) สร้างและตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) เปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองก่อนและหลังเรียนด้วยโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมโปรแกรม ดำเนินการวิจัยด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านแม่ละเมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 14 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง แบบแผนการทดลองกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง ระยะเวลา 12 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) โปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเอง 2) แบบประเมินการตระหนักรู้ในตนเอง และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบวิลคอกซัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. โปรแกรมที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) กลุ่มเป้าหมาย 4) โครงสร้างเนื้อหาและกิจกรรม 5) ระยะเวลา และ 6) การวัดและประเมินผล ผลการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$= 4.35, S.D.= 0.73) ผลการศึกษานำร่อง พบว่าโปรแกรมมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีการตระหนักรู้ในตนเองหลังการทดลองใช้โปรแกรมสูงกว่าก่อนการทดลองใช้โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามโปรแกรมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$= 3.86, S.D.= 0.58)

* วันที่รับบทความ : 22 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 3 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 4 มิถุนายน 2567

Received: May 22 2024; Revised: June 3 2024; Accepted: June 4 2024

คำสำคัญ: โปรแกรมการตระหนักรู้ในตนเอง; การตระหนักรู้ในตนเอง; แนวคิด CASEL

Abstract

The purposes of this research were 1) to create and verify the self awareness program based on CASEL approach for grade 5 students, 2) to compare the self awareness before and after participating in the self awareness program based on CASEL approach for grade 5 students, and 3) to study students' opinions towards the self awareness program based on CASEL approach for grade 5 students. The research was conducted by research and development methodology. The samples consisted of 14 students at Banmaelamao School, Tak Primary Educational Service Area Office 2, semester 2, academic year 2023. Which were obtained by purposive sampling. This research used one group pretest-posttest design. The research instruments consisted of 1) the self awareness program based on CASEL approach for grade 5 students, 2) self awareness questionnaire, and 3) students' opinions questionnaire. Data were analyzed by using mean, standard deviation, percentage, and the Wilcoxon matched pairs singed – ranks test

The research results revealed that:

1. The self awareness program based on CASEL approach for grade 5 students comprises of 6 elements, including 1) rational criterion, 2) objectives, 3) target group, 4) structure of content and activities, 5) period, and 6) evaluation. the results of appropriateness of program were at a high level ($\overline{X}$= 4.35, S.D.= 0.73), and the results of pilot study were operational feasibility

2. The grade 5 students had the self awareness after participating in the self awareness program based on CASEL approach for grade 5 students higher than before at the statistical significance level of 0.5,

3. The students' opinions towards the self awareness after participating in the self awareness program based on CASEL approach for grade 5 students was at the high level ($\overline{X}$= 3.86, S.D.= 0.58)

Keywords: Self Awareness Program; Self Awareness; CASEL Approach

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของ การทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติ จากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย

ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ซึ่งสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ที่ระบุว่ากระบวนการแนะแนวเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มุ่งเน้นการทำงานในเชิงป้องกันความเสี่ยงแก้ไขปัญหา ส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะอันพึงประสงค์ให้นักเรียน ให้รู้จักเข้าใจตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด การตัดสินใจ การคิดแก้ปัญหา สามารถกำหนดเป้าหมายในชีวิตของตนเอง ทั้งด้านการศึกษาอาชีพตลอดจนสามารถปรับตัวดำรงชีวิตเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพในสังคมอย่างมีความสุขควบคู่การมีคุณธรรม

ตามแผนการศึกษาชาติ (พ.ศ.2560-2579) ได้ระบุถึงปัญหาและความท้าทายของระบบการศึกษาของกลุ่มเด็กในวัยเรียนที่นักเรียนยังประสบปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์ การขาดทักษะการคิด ที่จะพิจารณา แยกแยะ คัดกรองค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมไทย รวมถึง การขาดทักษะชีวิตของนักเรียน ซึ่งส่งผลสืบเนื่องสู่ปัญหาการติดยาเสพติด การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การประสบปัญหาการวางแผนการศึกษาต่อและการเลือกศึกษาต่อที่ไม่ตรงตามความสนใจและศักยภาพของตนเอง ส่งผลต่อการเกิดปัญหาในการประกอบอาชีพในอนาคต และจากสถานการณ์ปัจจุบัน พบว่า เด็กไม่รู้จักวิธีแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม เกิดความสับสน หุนหันพลันแล่น ขาดความยับยั้งชั่งใจ อาจนำมาสู่ความรุนแรง ผลการสำรวจในปี 2562-2563 ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พบว่า นักเรียนไทยมีปัญหาด้านการถูกกลั่นแกล้ง ทั้งทางวาจา ความสัมพันธ์ และทางกายภาพ มีการใช้ช่องทางออนไลน์เป็นที่ระบายอารมณ์ เมื่อเด็กมีปัญหาเด็กมักหาทางออกหรือแก้ไขปัญหาไม่ได้ เกิดปัญหาเด็กกระทำผิดซ้ำ ในหลายปัญหาพบว่ามีปัญหาด้านบุคลิกภาพและจริยธรรม (กองทุนสนันสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2562) ปัญหาที่กล่าวมานี้มีสาเหตุที่เชื่อมโยงกับการตระหนักรู้ในตนเอง ทั้งการที่เด็กไม่สามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ การปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตนเอง ความมั่นใจในความมีคุณค่าและความสามารถของตนเอง ซึ่งเด็กในช่วงวัยประถมศึกษาตอนปลาย เป็นวัยที่มีความสับสนในการปรับตัวเพราะเป็นวัยที่ก้าวเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น จึงมีสภาวะที่ก่อให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์และอาจเป็นสาเหตุผลักดันให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งเด็กในช่วงวัยประถมศึกษาตอนปลาย ยังเป็นวัยที่กำลังก่อรูปแบบของบุคลิกภาพ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กในอนาคตเป็นอย่างมาก (สุขุมาล เกษมสุข, 2548)

การตระหนักรู้ในตนเอง ช่วยให้คนเราสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทั้งที่เป็นปัญหาทางด้านจิตใจ อารมณ์และพฤติกรรมได้อย่างมาก ถ้าหากคนเราไม่มีความตระหนักรู้ในตนเอง จะทำให้เราจัดการกับตนเองไม่ถูกต้อง ไม่สามารถผลักดันตนเองให้นำไปข้างหน้าได้ ดังนั้น หากคนเรามีความตระหนักรู้ตนเองเพิ่มมากยิ่งขึ้นก็จะยิ่งส่งผลให้ชีวิตมีความสุขและประสบความสำเร็จได้ตามที่หวังไว้ นักเรียนที่ไม่มีความตระหนักรู้ในตนเองมักจะไม่ตระหนักถึงอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่นจนก่อให้เกิดปัญหาสังคมและมีปัญหาชีวิตตามมา สำหรับคนที่มีความตระหนักรู้ในตนเองจะสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี มีความสามารถในการมีความรู้สึก

ร่วมกับผู้อื่น มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นเป็นคนมองโลกในแง่ดีมีความอดกลั้น มีความสารถกลับคืนสู่อารมณ์ปกติของตนเองได้ดี เข้ากับคนอื่นได้ดี มีความสามารถในการทำงานกลุ่มได้ (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2544, น.161-162)

การตระหนักรู้ในตนเอง ควรเริ่มพัฒนาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษา เพราะเด็กในวัย 6-12 ปี เป็นวัยแห่งการเรียนรู้ และเป็นช่วงอายุที่เด็กมีพัฒนาการจากวัยเรียนเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น มีพัฒนาการด้านร่างกาย สังคม และความคิดเปลี่ยนแปลงมากที่สุด เหมาะสมที่สุดในการปลูกฝังคุณลักษณะพึงประสงค์ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ อีกทั้งการเสริมสร้างทักษะชีวิต เป็นกระบวนการที่ต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ (กระทรวงสาธารณสุข, 2555) สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) กล่าวว่า การพัฒนาการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ความถนัด ความสามารถ จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิตและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

แนวทางการส่งเสริมที่น่าสนใจและสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ คือ การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม โดยปัจจุบันการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมเป็นประเด็นที่สำคัญ ที่หลากหลายประเทศทั่วโลกกำลังให้ความสนใจ เนื่องจากทักษะที่เด็กจะได้รับจากการเรียนรู้สังคมและอารมณ์นี้ เป็นทักษะที่มีความจำเป็นในการทำงานและการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 (Collaborative for Academic, Social and Emotional Learning, 2016)

การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (Social and Emotional Learning) เป็นกระบวนเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถทางอารมณ์และสังคมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่จะจัดการให้ชีวิตของตัวเองประสบความสำเร็จและมีความสุข โดยองค์กรความร่วมมือเพื่อการเรียนรู้ทางวิชาการ อารมณ์และสังคม (Collaborative for Academic Social and Emotional Learning; CASEL, 2018) กล่าวว่า การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม ประกอบไปด้วยความสามารถ 5 ด้าน ได้แก่ การตระหนักรู้ตนเอง (Self-Awareness) การจัดการตนเอง (Self-Management) การตระหนักรู้สังคม (Social-Awareness) การรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ (Responsible Decision Making) และการสร้างสัมพันธภาพ (Relationship Skills) ซึ่งส่งผลให้นักเรียนสามารถรับรู้และเข้าใจความคิด อารมณ์ และความรู้สึกของตนและผู้อื่นได้ตามความเป็นจริง สามารถควบคุมอารมณ์และการกระทำของตนให้แสดงออกได้อย่างเหมาะสม สามารถตัดสินใจและรับผิดชอบสิ่งที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการกระทำของตน รวมทั้งสามารถสื่อสารกับผู้อื่นและสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี โดยการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมสามารถป้องกันความเสี่ยงและแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้ด้วยการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมและเป็นปกติสุข

โดยงานวิจัยจากต่างประเทศ Merrell และคณะ (2008) ศึกษาการประเมินความรู้ด้านอารมณ์และสังคม และความผิดปกติทางอารมณ์ของนักเรียนเกรด 5 จำนวน 120 คน นักเรียนเกรด 7-8 จำนวน 65 คน และนักเรียนเกรด 9-12 จำนวน 14 คน โดยมีตัวแปรอิสระ คือ การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม (Social and Emotional Learning) และตัวแปรตาม คือ ระดับความรู้ด้านอารมณ์และสังคม (Social and Emotional knowledge) และความผิดปกติทางอารมณ์ (Negative Affect and Emotional Distress) ส่วนเครื่องมือที่ใช้ คือ โปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม Strong Kids ของ Merrell และใช้แบบทดสอบความรู้ (Knowledge Test) และแบบทดสอบความผิดปกติ (Symptoms Test) โดยใช้เวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวม 12 สัปดาห์ จากผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองกลุ่มนักเรียนเกรด 5 ที่ได้รับการสอนด้วยโปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม Strong Kids มีระดับคะแนนความรู้ด้านอารมณ์และสังคม (Social and Emotional Knowledge) สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และยังไม่มีผู้วิจัยที่ทำโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองโดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดทำโปรแกรมเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง ให้มีความเหมาะสมกับบริบทและวัฒนธรรมทางสังคมของประเทศไทย รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือของครูในการจัดบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่สนใจศึกษาหรือนำไปประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม ป้องกันความเสี่ยงและแก้ไขปัญหาทางพฤติกรรมการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองก่อนและหลังเรียนด้วยโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อประเมินผลโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการตามลักษณะกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 สร้างและตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 และกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่ละเมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 14 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 โปรแกรมและเอกสารประกอบโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดและหลักการพัฒนาโปรแกรมและหลักสูตรตามแนวคิด Boyle แนวคิด Knowles แนวคิดสงัด อุทธานันท์ แนวคิดวิชัย วงษ์ใหญ่ แนวคิดอัจฉรา ประเสริฐสิน และแนวคิดของ รังสิรัศม์ วงศ์อุปราช ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผนและศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 2 กำหนดหลักการและเหตุผลของโปรแกรม ขั้นที่ 3 กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ขั้นที่ 4 การออกแบบเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นที่ 5 กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล ขั้นที่ 6 จัดทำโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 7 ตรวจสอบคุณภาพและทดลองใช้โปรแกรม และขั้นที่ 8 นำโปรแกรมไปใช้

3.2 แบบประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมและเอกสารประกอบโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

3.3 แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโปรแกรม กำหนดหัวข้อการสัมภาษณ์ โดยมีประเด็น ดังนี้ 1) เนื้อหาสาระของโปรแกรม 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) สื่อการเรียนรู้ และสร้างแบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง โดยเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด

3.4 แบบประเมินการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีขั้นตอน ดังนี้ ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการประเมินการตระหนักรู้ในตนเอง สร้างแบบประเมินการตระหนักรู้ในตนเอง จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, 1967) โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ จำนวน 10 คน (นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 1 ห้องเรียน) โดยหาค่าอำนาจจำแนก ด้วยวิธี Item-total Correlation ใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 105) พบว่า แบบประเมินการตระหนักรู้ในตนเองมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22-0.66 และคัดเลือกข้อคำถามที่ดีที่สุด หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's α - Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 117-118) พบว่า แบบประเมินการตระหนักรู้ในตนเองมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 และนำผลการประเมินแบบประเมินการตระหนักรู้ในตนเอง มาปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

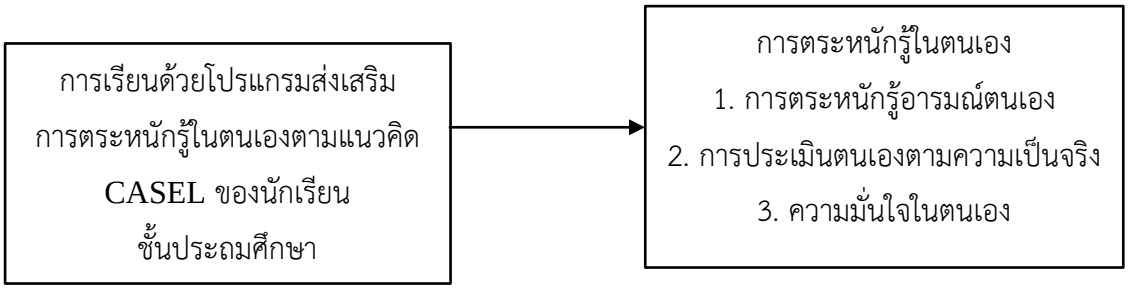
3.5 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโปรแกรมและการสร้างแบบสอบถาม กำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ประกอบด้วยด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Output) จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของการประเมินเชิงระบบ IPO Model

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และแบบสอบถามความคิดเห็นมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลการศึกษานำร่องโดยการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ผลด้วยการทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากการประเมินก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการหาค่าสถิตินอนพาราเมตริกทดสอบแบบวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า

1.1 ผลการสร้างโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1) โปรแกรมประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย โครงสร้างเนื้อหาและกิจกรรม ระยะเวลา และการวัดและประเมินผล 2) เอกสารประกอบโปรแกรม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คำชี้แจงการใช้โปรแกรม และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า โปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.35, S.D.= 0.73) ดังตาราง 5

ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. องค์ประกอบของโปรแกรม	4.67	0.58	มากที่สุด
2. หลักการหลักเหตุผลของโปรแกรม	4.00	1.00	มาก
3. วัตถุประสงค์ของโปรแกรม	4.67	0.58	มากที่สุด
4. กลุ่มเป้าหมายของโปรแกรม	4.34	0.79	มาก
5. โครงสร้างเนื้อหาและกิจกรรมของโปรแกรม	4.25	0.79	มาก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
6. ระยะเวลาของโปรแกรม	4.00	1.00	มาก
7. การวัดและประเมินผลของโปรแกรม	4.33	0.66	มาก
เฉลี่ยรวม	**4.35**	**0.73**	**มาก**

1.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบโปรแกรม พบว่า คำชี้แจงการใช้โปรแกรม และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.46, S.D.= 0.66) ดังตาราง 6

ตารางที่ 6 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. องค์ประกอบของเอกสารประกอบโปรแกรม	4.67	0.58	มากที่สุด
ส่วนที่ 1 คำชี้แจงการใช้โปรแกรม 2. โครงสร้างโปรแกรม	4.17	0.89	มาก
3. กระบวนการเรียนรู้	4.11	0.86	มาก
4. บทบาทของครูผู้สอน	4.67	0.58	มากที่สุด
5. บทบาทของผู้เรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.34	0.79	มากที่สุด
ส่วนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ 7. จุดประสงค์การเรียนรู้	4.34	0.79	มากที่สุด
8. เนื้อหา	4.67	0.58	มากที่สุด
9. กิจกรรมการเรียนรู้	4.54	0.58	มาก
10. สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.17	0.79	มาก
11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.46**	**0.66**	**มาก**

1.4 ผลการศึกษานำร่อง (Pilot Study) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการนำโปรแกรมไปทดลองใช้ พบว่า โปรแกรมมีความเหมาะสม เป็นไปได้ในการปฏิบัติ สามารถนำไปใช้ได้จริง

2. ผลการทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีการตระนักรู้ในตนเองหลังการทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนการทดลองใช้โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง 7

ตารางที่ 7 แสดงผลการเปรียบเทียบการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังเรียนด้วยโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การตระหนักรู้ในตนเอง 3 ด้าน	**คะแนนเต็ม**	$\bar{X}$	S.D.	Z	Sig. (2-tailed)
ก่อนการทดลอง	150	86.36	6.55	3.313	<.001
หลังการทดลอง	150	116.86	7.55		

3. ผลการประเมินผลโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 3.86, S.D.= 0.58) ดังตาราง 8

ตารางที่ 8 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	**ระดับความคิดเห็น**
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	3.63	0.59	มาก
ด้านกระบวนการ (Process)	3.92	0.57	มาก
ด้านผลผลิต (Output)	4.02	0.57	มาก
ภาพรวม	**3.86**	**0.58**	**มาก**

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ค้นพบมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พบว่าโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.35, S.D.= 0.73) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโปรแกรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างเหมาะสมทั้ง 8 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนและศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 2 กำหนดหลักการและเหตุผลของโปรแกรม ขั้นที่ 3 กำหนดวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ขั้นที่ 4 การออกแบบเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นที่ 5 กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล ขั้นที่ 6 จัดทำโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 7 ตรวจสอบคุณภาพและทดลองใช้โปรแกรม และ ขั้นที่ 8 นำโปรแกรมไปใช้ โดยขั้นตอนที่ 1 การวางแผนและศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญ สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของสงัด อุทธานันท์ (2532 : 38-34) ที่กล่าวถึง การกำหนดข้อมูลพื้นฐานเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและเป็นขั้นตอนแรกของการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับแนวคิดของ Boyle (1981) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาโปรแกรมขั้นแรก คือ การกำหนดพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรม โดยกำหนดพื้นฐานทางปรัชญาที่จะนำมาใช้วางแผนโปรแกรม เพื่อนำข้อมูลไปกำหนดจุดมุ่งหมายของโปรแกรม รวมทั้งผู้วิจัยได้วิเคราะห์และศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัย และแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมตามแนวคิด CASEL (2018) ที่ประกอบไปด้วยความสามารถ 5 ด้าน ได้แก่ การตระหนักรู้ตนเอง (Self-Awareness) การจัดการตนเอง (Self-Management) การตระหนักรู้สังคม (Social-Awareness) การรับผิดชอบต่อการตัดสินใจ (Responsible Decision Making) และการสร้างสัมพันธภาพ (Relationship Skills) ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถทางอารมณ์และสังคมอย่างเหมาะสม อีกทั้งเป็นการเรียนรู้ที่จะจัดการให้ชีวิตประสบความสำเร็จและมีความสุข โดยนำมาสร้างเป็นองค์ประกอบของโปรแกรม ที่ให้ผู้เรียนมีความพร้อมและมีสติในการเรียนรู้ ได้อยู่กับตนเองเพื่อสำรวจอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองก่อนเริ่มเรียน และทบทวนกิจกรรมที่ผ่านมา ผ่านการจัดกิจกรรมที่มีรูปแบบหลากหลาย โดยผู้วิจัยนำโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด สงัด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ร่างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบโปรแกรม และการใช้ภาษา ตามองค์ประกอบของโปรแกรมที่สร้างขึ้น ประกอบไปด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) กลุ่มเป้าหมายของโปรแกรม 4) โครงสร้างเนื้อหาและกิจกรรมของโปรแกรม 5) ระยะเวลา 6) การวัดและประเมินผลของโปรแกรม รวมทั้งเอกสารประกอบโปรแกรมที่ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ คำชี้แจงการใช้โปรแกรม และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้วิจัยได้นำโปรแกรมและเอกสารประกอบ

โปรแกรมไปทดลองนำร่อง (Pilot Study) ก่อนที่จะนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง ตามแนวคิดของจักรกฤษณ์ จันทะคุณ (2557) ที่การพัฒนาหลักสูตรก่อนการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จะต้องมีการทดลองนำร่อง (Pilot Study) โดยนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 คน (1 ห้องเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) เป็นเวลา 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 3 สัปดาห์ หลังจากการทดลองนำร่อง (Pilot Study) ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียนโดยมี 4 ประเด็น คือ 1) เนื้อหาสาระของโปรแกรม 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) สื่อการเรียนรู้และ 4) การวัดและประเมินผล เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงโปรแกรมก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ซึ่งผลการศึกษานำร่องพบว่า โปรแกรมมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้

2. จากผลการทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีการตระนักรู้ในตนเองหลังการทดลองใช้โปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนการทดลองใช้โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด CASEL ที่มีลักษณะเฉพาะ ตามแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ Strong Kids ซึ่งเป็น 1 ในโปรแกรมที่สำคัญของ CASEL ที่สร้างขึ้นมาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 5 ผู้วิจัยได้นำมาปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เริ่มจากการฝึกสติ เพื่อสำรวจอารมณ์ ความรู้สึกของตนเอง โดยทุกแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะให้นักเรียนได้มีการฝึกสติเป็นกิจกรรมแรกและกิจกรรมสุดท้ายเสมอ อีกทั้งโปรแกรมมีการจัดเรียงเนื้อหาด้วยการเริ่มจากเรื่องที่ง่ายไปสู่เรื่องที่ยากหรือซับซ้อน สอดคล้องกับแนวคิด CASEL (2016) ที่กล่าวว่า การนำเสนอเรื่องราวหรือสิ่งที่ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้และพัฒนา เริ่มต้นจากสิ่งที่ง่ายที่สุด มีเนื้อหาไม่ซับซ้อน หรือเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็กที่สุด แล้วค่อยนำไปสู่สิ่งที่ยากมากขึ้นเรื่อย ๆ มีเนื้อหาที่ซับซ้อนมากขึ้น หรือเป็นเรื่องที่ไกลตัวเด็กออกไปตามลำดับ โดยมีการจัดกิจกรรมสำหรับโปรแกรมที่มีความหลากหลาย และมุ่งเน้นด้านอารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้น ผ่านกระบวนการคิดไตร่ตรองก่อนพูดหรือแสดงพฤติกรรมออกมา สอดคล้องกับ CASEL (2015) ที่กล่าวว่า การประยุกต์การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมเข้ากับการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบูรณาการเข้ากับการเรียนรู้โดยใช้บทบาทสมมติ โดยส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เกิดความเข้าใจในตนเอง ในขณะเดียวกันการที่เด็กสวมบทบาทของผู้อื่นก็สามารถช่วยให้เกิดความเข้าใจในความคิด ความรู้สึก ค่านิยม และพฤติกรรมของผู้อื่นได้ เช่นเดียวกันหรือบูรณาการเข้ากับการเรียนรู้แบบโครงการ โดยส่งเสริมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหัวข้อที่เด็กสนใจ เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการตั้งเป้าหมายวางแผน และกำกับการทำงานด้วยตนเอง

ผู้วิจัยค้นพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย จากผลการวิจัยที่พบว่า การตระหนักรู้ด้านการประเมินตนเองตามความเป็นจริงสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลายทั้งกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมเดี่ยว ผ่านกิจกรรมที่ต้องอยู่กับตนเองและพิจารณาตนเอง ทำให้รู้จักตนเองมากขึ้น สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนคิด สรุป อภิปรายในชั่วโมงเรียนมาพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้ ตามกระบวนการของโปรแกรมที่ปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทและวัยของผู้เรียน สอดคล้องกับ CASEL (2015) ที่กล่าวว่า การจัดโปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมให้มีลักษณะเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อการมุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม หรือแก้ไขปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์ของเด็กโดยเฉพาะ ซึ่งโปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ในสถานการณ์ทั่วไป

3. จากผลการประเมินโปรแกรมที่พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตามโปรแกรมส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองตามแนวคิด CASEL ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการตระหนักรู้ในตนเองเป็นเรื่องใกล้ตัว มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ นักเรียนได้รู้จักตนเองและเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนมากขึ้น กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้เด็กได้คิดและลงมือทำ มีการสะท้อนคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปรายกับเพื่อน จัดบรรยากาศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นกันเองและผ่อนคลาย มีความสุขในการทำกิจกรรม อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในทุกขั้นตอน รวมถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีสื่อที่น่าสนใจ ทันสมัยและหลากหลาย เป็นการเร้าความสนใจของนักเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้นักเรียนมีการตระหนักรู้ในตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Merrell และคณะ (2008) ที่ศึกษาการประเมินความรู้ด้านอารมณ์และสังคม และความผิดปกติทางอารมณ์ของนักเรียน เกรด 5 – 12 จากผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลองนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยโปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม Strong Kids มีระดับคะแนนความรู้ด้านอารมณ์และสังคมสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับวิจัยของ Washburn (2010) ที่ทำโปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม Positive Action (PA) ของ Aled จากผลการวิจัยพบว่า หลังจากที่กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยโปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม PA มีคะแนนความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของตนเอง ความสามารถในการคิด และระดับของพัฒนาการ เพิ่มสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับรังสิรัศม์ นิลรัตน์ (2553) ที่ทำโปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผลการวิจัยพบว่าหลังจากได้รับการสอนด้วยโปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ระดับของการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมของกลุ่มทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังจากได้รับการสอนด้วยโปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า นักเรียนมีการตระหนักรู้ในตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูผู้สอนแนะแนวสามารถนำโปรแกรมนี้ไปใช้พัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองได้ ทั้งนี้ควรปรับหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียน

1.2 ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและกิจกรรมของโปรแกรมให้เข้าใจ เนื่องจากแต่ละเนื้อหาและกิจกรรมมีความหลากหลาย

1.3 กิจกรรมการฝึกสติ ควรใช้รูปแบบที่หลากหลายเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ควรเลือกให้เหมาะกับนักเรียนที่มีความแตกต่างกัน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความเห็นอกเห็นใจตามแนวคิดของ CASEL

2.2 ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยและศึกษาผลที่เกิดขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรมีการวิจัยและพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมให้ครบ 5 องค์ประกอบของ CASEL และบูรณาการร่วมกับรายวิชาพื้นฐานหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับยุคปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

เอกสารอ้างอิง

จักรกฤษณ์ จันทะคุณ. (2557). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสำนึกในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.* วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2537). *พัฒนาการสอน (Vol. 1)*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

รังสิรัศม์ นิลรัตน์. (2553). *การพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สงัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร.* กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษาคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุขุมาล เกษมสุข. (2548). *การปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็ก.* กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). *สร้าง EQ ให้ลูกคุณ.* กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัวจำกัด.

Boyle, Patrick G. (1981). Planning better programs. New York : Mc Graw-Hill. CASEL. (2010). The benefits of school-based social and emotional learning programs: Highlights from a major new report. Chicago, IL: Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. *Online.* Available from: http://www.casel.org

Merrell,K. W., Juskelis, M.P., Tran, O. K., and Buchanan, R. (2008). Social and emotional learning in the classroom: Evaluation of strong kids and strong teens on students' social-emotional knowledge and symptoms. *Journal of Applied SchoolPsychology*, 24 (2), 209-224.

Washburn, I. J. (2010). *Evaluation of a social-emotional and character developmentprogram.* Oregon:OregonStateUniversity.

The Luoyang Dance: Construction of Community Identity in the Context of Modern Chinese Society

Peng Shuhao and Ourarom Chantamala
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 65012453017@msu.ac.th

****

Abstract

A study of Luoyang dance: The construction of community identity in the context of modern Chinese society. The objectives are to 1) study the role of Luoyang dance in the past and present.2) study the construction of community identity of Luoyang dance in the context of modern Chinese society. In this research, qualitative research was used. The sample group consists of A group of 4 performing arts experts, a group of 20 practitioners, and a group of 20 general informants through interviews. Tools used include surveys, non-participant observation. Structured and unstructured interviews and present the results of data analysis through descriptive analysis.

The study found that Community dancing is an open style of dance. self-entertainment Widespread participation of the masses Popular rhythms and artistic beauty presented in the form of songs. and dancing in the square It is also a social activity. Combine exercise and Physically dance together along with rhythmic music and spontaneous mass dance activities in a fixed area. Community dancing has a long and rich history. According to art historians, the oldest art produced by mankind is dance, and community dancing is the mother of dance in ancient times. At the time of harvest every major festival has a habit of dancing together in celebration. And various modern dances have developed and differed from the community dances of that time. In the long river of history People don't just create community dances. But it also developed community dance. So that this folk art flower is deeply rooted in the social life of the masses, passed down from generation to generation. Follow from generation to generation and prospered for a long time.

Keywords: Luoyang dance; Construction; Community Identity; Context of Modern Chinese Society

Introduction

Since the reform and opening up of the country China's social economy has developed rapidly. And the urban development process has gradually accelerated, especially in recent years. People have put forward higher demands on spiritual culture. At the same time, he is satisfied with his material life. Meanwhile The country also seriously supports the development of community culture. and started creating Today, the construction of community culture has achieved clear results, and "community dance, which is an important part of community culture, It not only meets people's spiritual and cultural needs. But it also makes the art of dance gradually return to the masses" and becomes more and more popular, thereby promoting the spread and further development of dance(Li , 2019). Luoyang is one of the famous historical and cultural cities and the cradle of Chinese civilization. Luoyang City has four different seasons and good weather. This provides suitable natural conditions for community dancing.

* Received: May 23 2024; Revised: June 10 2024; Accepted: June 15 2024

Relevant departments attach great importance to building culture and promoting the further development of community dance. Given the status quo of community development in Luoyang, thinking about its future development, it is very important to provide a better entertainment platform for the masses and serve the building of socialist culture (Feng & Gao, 2016).

Community dancing has a long and rich history. From the research of art historians The earliest form of art created by man was dance. And community dances are the mother of dances in ancient times, during times of harvest（Guo, Sun & Ma, 2019). There is a habit of dancing together at every important festival. And various modern dances have developed and differed from the community dances of that time. In the long history, people not only created community dances, but also developed community dances, making this flower of folk art deeply rooted in the social life of the masses and passed on from generation to generation. decadence People's living standards are now better. More and more people are joining community dance teams in their free time. To add value to your free time and maintain good health (Zheng, 2013).

Community dances are open, fun, and widely participatory. Experience the popular rhythms and artistic beauty presented in the form of singing and dancing in the square. It is also a social activity and combines exercise and dancing. With rhythmic music, many spontaneous dance activities occur in certain areas.

Luoyang Community Dance is a special performance form with the characteristics of popularity. The frankness, entertainment and freedom of dance in the general community. With the strong development of economy and culture, people's material living standards have reached a new level. Luoyang City actively promotes national fitness, and community dance is facing great opportunities and challenges. Luoyang community dances have different positions and different roles in different backgrounds. This article is based on the social and cultural background of different eras. and delve deeper into the role of Luoyang community dance.

With the continuous development of society and the continuous progress of humans. Community dance has received more and more attention and interest from people. Since the founding of the People's Republic of China The Party and government attach great importance to the creation and development of popular culture. Especially since the 1990s, the government has established many cultural squares in various cities. Above the provincial level and community dances It has quietly undergone great changes. Community dances have entered the city from the countryside and have become an indispensable part of building urban culture. Community dances continuously absorb the content of the era and are in line with the development trend of the era. Most of the music is very dynamic pop music. Today's community dancing is being embraced by more and more people of different ages. There will be a community dancing group on every square in every major city. This means that the era of national fitness is coming. and everyone began to care about their own health And community dance gradually became a new stage in the development of mass sports and cultural life of residents.

Community dances are rhythmic dances spontaneously performed by residents of open spaces such as squares and embankments for the purpose of exercise. Often accompanied by high-decibel, rhythmic background music. Community dances are held in public in nature, the participants are mostly middle-aged and elderly, and the majority are aunts. Community dances are dances created by non-professional dancers. It is a dance only for the general public. Because nations, regions and groups The dance styles of community dances are therefore

different. Community dancing is a healthy dance in which the general public participates. There are various dance elements, including ethnic folk dances. modern dance street dancing latin dance Jazz dancing and more.

As an important part of Luoyang community culture Luoyang community dance has penetrated into people's hearts through artistic images of truth, kindness and beauty, affecting people's ideal qualities. Cultivate people's character traits and feelings. and plays a role in dissemination and education Luoyang Community Dance can not only provide spiritual support to the community residents. But it also helps create a beautiful social atmosphere. The researcher therefore sees that Luoyang dance contributes to people's understanding of the history and culture behind the dance.

From the importance above The researcher is therefore interested in studying Building community identity In the context of modern Chinese society of Luoyang dance To know the status, roles, and performance styles of Luoyang dances that occurred in the past and present that reflect the social and cultural identity of Luoyang, China. The results of the study will create knowledge in the field of performing arts. It also raises the level of research in the field of performing arts. And it is another way to preserve Chinese culture.

Research Objectives

1. To study the role of Luoyang dance in the past and present.
2. To study the construction of community identity. of Luoyang dance In the context of modern Chinese society.

Literature Review

The researcher has reviewed the literature related to identity by Apinya Fuengfusakul who said that identity is something that is a property of a person or thing. and has a further meaning that it is a specific property of that thing. that makes that thing stand out or be different from other things Defining meaning that changes according to context It no longer refers to individual qualities. In addition, Isaraporn Wichit, identity refers to something that is a unique quality of a person or one thing that makes it stand out or be different from other things. Identity is the perimeter that Connects between the individual and society, society and the determinants of roles, duties and systems such as the values attached to fatherhood, friendship, husband and wife, being a student and teacher. Identity is divided into 2 levels: personal identity and social identity. When asking the question of what a person's identity is, it is answered from two perspectives: the answer of that person who likes himself and the answer of others who define that person based on criteria of similarity and Differences in communication through identity, where the answer may have more than one form because within one person identity is created in a process that is full of diversity under different contexts(Muyu, 2018). Identity also has a relationship with communication as A.De Fina, 2011 (cited in Kanchana Kaewthep 2012: 50-52) said that human beings, in addition to exchanging or conveying information to create knowledge and understanding, We humans still communicate with the goal of telling who we are, what element we are, what gender, what to mourn, etc. And while we choose to use communication to tell others who we are, we also use communication to tell people. Other things add to who he is and ultimately communicate to tell us how we are similar or different from him. Along with this, we reviewed the literature related to Movement of Jarunee Hongjaru (2010: 137-140) explains the contents of movement in drama In the book Review of Dramatic

Art: Movement can catch the viewer's eye. The actors' aimless movements on stage take the audience out of following the drama. Observed from telling stories to friends Using too many gestures It will cause the friends who are listening to not be very interested in what is being said. A talented or talented actor will have calmness. Stillness does not mean lethargy, but rather the ability to control the mind. Emotions and may even speak to the soul as well. If there is too much stillness, it can become boring.

Research Methodology

1. Population and sample

1.1 Knowledge group, group of experts in performing arts it is a group that provides insights. About Chinese classical and modern dance culture. that can provide information directly from interviews There are 4 people accepted in society: 1) Associate Professor Tan Peng 2) Mr. Li Zhixiao 3) Teacher Xia Xiaofan 4) Ms. Yan Xiaofei

1.2 Practitioner group It is a group of Luoyang dancers and Chinese dance performers, namely a group of 20 students at Luoyang Normal University.

1.3 The general group of informants includes 20 performance viewers.

2. Research tools

Research tools include collecting data in this research. Four types of instruments were created, consisting of a survey, interview, observation, and focus group.

3. Data collection

1. Relevant documents The researcher has studied relevant documents from sources including: Internet research database 2. Field data collection The researcher visited the field data area in Luoyang, Henan Province, China.

4. Data analysis

The researcher analyzed the data according to the research objectives. By bringing information Obtained from collecting data from documents and from field data obtained from observations, interviews, and conversations to analyze. There are steps as follows:

1. Check the information interviewed from the population.
2. Categorize the obtained information.
3. Summarize and analyze each group of data from the tool.
4. Take the information obtained and organize it according to the intended purpose.

Research Results

1. The Past and Present Role of Luoyang Dance

1.1 Origin of dance

means to satisfy the need to entertain oneself. Entertainment for the gods entertainment and expression Many folk dances that were dying were reborn through community dance. Community dance is the largest subsystem in dance art and has a long history in our country, and its origins are currently understood in 2 ways.

(1) It is believed that community dancing in the early period It was the form and method used by the ruling class in religious sacrifice, which was one of the most common intellectual activities in primitive life and ancient societies. Later, gradually It has developed into a form of performing dance that is indispensable to religious ceremonies. folk festival prayer festival (Tianjin Institute of Physical Education, Tianjin 830001)

(2) Community dances are believed to have arisen from early human production labor. Every nation in China has its own unique community dance style. Community dances spread to almost every corner of the motherland. The meaning has changed according to the era. From survival behavior in the early days It gradually evolved into a sacrificial activity later on. before being inherited in the modern era Until it eventually developed into community dance exercise as it is called today

1.2 Luoyang Dance

In the mid and late 1990s, with the rapid development of economy and society, Basic public services and a comprehensive social security system saw everyone's clues for the first time. Community dances thus coincided with the construction of the colorful city square. Community dances combine different dance elements and find alternative ways. This sport dance for the purpose of exercise is a welcome first step towards popularity and civility. It emerged in the southern city at the vanguard of reform and opening up, and then spread to major cities across the country. The square is the living room of the city. Dancing is the most popular cultural activity. At the beginning of the 21st century.

Luoyang is the capital of the arts. Especially the art of dancing that shines Grandson Daneng, Jiang Seping, Yang Yuhuan, Lai Ying'er, etc., are all famous dancers in Luoyang District. Leaving behind many intricate dance moves for future generations. Luoyang region has rich dance resources. It has a long history and deep cultural heritage. It is a wonderful cultural gene that is worth inheriting and promoting. Luoyang City is home to many nationalities. The Han population accounts for approximately 98.8% of Luoyang City's total population. while the population of ethnic minorities such as Hui, Manchu and Mongols account for a very small percentage. Therefore, there are very few large-scale national dance events. The Luoyang Han folk dances are mainly the Gua song, the Nine Lotus Lantern, and the Dali King Lion Dance. Dongguan Double Dragon, etc. These folk dances have increasingly entered the public eye. Such as the fire performance of the traditional folk entertainment community of Luoyang Old District which appeared in the Luo Xinchun He Luoyang Temple Fair and the Shanghai Folk Festival, the “He Luo Drum” dance created by elements of Drum He Luo, the editor-in-chief, has produced the best results in the national professional dance competition of Luoyang City's national dance industry. The dance “He Luo Yanzi” created from the clothes and figures of the city's women. Luoyang during the Eastern Han Dynasty received praise and recognition from national dance experts. Provincial and municipal levels and all professional fields in society In February 2017, on behalf of the school, it was invited by the Henan Provincial Cultural Department and Henan Provincial Television Station to participate in the cultural exchange performance of The “Joyful Spring Festival” award from the National Ministry of Culture has been sent to South Africa, Mauritius and other countries. Rice diving troupes, aerobics, lion dance, dragon dance, holo drum, etc., Luoyang community dances have begun to appear. More and more among them, the “He Luo Yanzi” dance portrayed and shaped the image of the gentle and light dancers in Luoyang in the Eastern Han Dynasty who wore red robes. Elegant clothes and light dance moves Twisting away from the crotch and folding at the waist, on the one hand, editors and directors respect history.

Dressing in red elegant clothes The light, loose dance poses are an expression that continues the light style. The grace and gentleness of the Chu country The “water arm” props used are a demonstration of the dance innovation and clever use of props by Zhong Yuan artists after the rise of the Silk Road. On the other hand, the choreographers give the audience the feeling of The atmosphere of the literary and artistic life of the people of Luoyang during the

Han Dynasty through the unique expression form of dance. Use the audience's unique aesthetic style in the dance. To spread the influence of Holo culture that is extremely receptive to the development of art and culture as an ideology under a special period. Meanwhile, the “He Luo Yanzi” dance as the basic element of the classical dances of the Han and Tang Dynasties has widely absorbed the distinctive culture of the He Luo region in ancient and modern times. Taking its essence, inheriting and promoting and improving He Luo's culture of dancing, it was mainly to conceal the shyness of leaning forward and twisting away from the crotch.

Figure 1 Dressing in red
Source: Performing Arts Hall Department of Dramatic Arts Luoyang College of Music, 2023

2. Construction of community identity of Luoyang dance in the context of modern Chinese society.

Dancing Action Chinese dance art has a long history and has gone through a long journey from the Tang Dynasty to the present day. Among them, the style of performance and social background play an important role, the style of performance and the style of dance of the Tang Dynasty. The Tang Dynasty is one of the golden eras of ancient Chinese culture and art and one of the historical stages of Development of Chinese dance art In the Tang Dynasty, dance as a colorful artistic expression was widely used in religious ceremonies, celebrations, celebrations, entertainment and leisure, etc., and has become an important part of today's Chinese traditional culture. Display format and format Tang Dynasty dances reflect the following characteristics.

Luoyang dance moves Tang Dynasty dances were extremely diverse. The Tang Dynasty's dance music was very rich. In addition to sacrifice and manners dance, there were various types of dance such as belly dance. music dance Drama dance Artistic dance, dance, flower drum and sword dance. These dances are different from the previous dances, the movements used by the dancers are smoother and more expressive, and the combination of dance with music and lyrics shows The artistic effect is more beautiful and rich.

The dance steps and attitudes of Tang Dynasty dances have high artistic value. Tang Dynasty dance shows beautiful, beautiful and lively characteristics. It has a unique charm in the dancers' physical postures and eye communication. The dance steps of the Tang Dynasty are rich and diverse. They both feature passionate movements such as jumping, turning, and rolling, as well as slow and gentle gestures and rising dance steps.

Table 1: Table showing the basic movements of Tang Dynasty dances.

Basic Movements of Tang Dynasty Dances	
	Feet closed, knees moderately bent. and stretch your arms forward to support your entire body. Kick your legs up hard as you land and add strength with your arm swings. The body is in a straight line and the upper body is properly tilted in the air to enhance the beauty and dynamism of the dance.
	Use your shoulders and waist to walk in a flat 360-degree circle. First, sit and stand with your legs crossed. The upper limbs use the waist as the axis to perform front, left, back and right flat and circular movements, matched with the shoulder ring movement, and the shoulders wrap, using the shoulders and waist to quickly walk the arc back to a sunken stance.
	Pass 3 hands, pass 2 positions 1 side, then open position 7, when lifting the chest and waist. When paired with leg swings The center of gravity must be slightly forward.

Source: Researcher, 2024

Discussion

1. Dance styles Single dance format, insufficient innovation ability and weak attractiveness are among the main problems that limit it. Development of community dance in Luoyang City As a dance form for all communities and social groups, community dance forms should be rich. and novel, and can meet the aesthetic ideas of different groups. However, in At this stage, the community dance performance style in Luoyang City is very simple, the dance content is old-fashioned. and outdated, the dance movements are simple and gentle, and the beauty is not enough. "Single performance style, ordinary dance movements And with the outdated dance content, community dance has gradually become a tool for middle-aged and elderly people to exercise. and the nature of its performance and viewing became very obscure steadily increasing" at the same time Due to lack of innovation and freshness Community dancing thus becomes less and less attractive to people and its subsequent development is severely affected.

2. Managing old machines Community dance is a cultural activity for all people, public relations and management. is directly related to the promotion and development of community dance. At present, the relevant departments of Luoyang City have not paid enough attention to the development of community dance, the management concept and management model of community dance and other community activities. Somewhat backward especially

First of all, relevant authorities pay insufficient attention to the day-to-day development of community dance. Be it the style or size and location of dance in the community. They will adopt a let it go attitude. It is because of this loose management attitude that various conflicts arise between the lives of community residents and the development of community dance to a certain extent, such as the phenomenon of interference and The phenomenon of arbitrary occupation of public places

Second, the management department The relevant authorities of Luoyang City have not prepared a scientific management plan for the development of community dance culture and have not played an appropriate role in the development of community dance. The main management forms of the responsible units of each community dance are still in the stage of conveying the spirit of high-level documents and instructions, their management models are outdated, and the management methods are backward.

3.The age structure of the participating groups is unreasonable, and currently there is an unreasonable distribution of age structure among the community dance participating groups in Luoyang City. Specifically, the majority of participants in community dance are middle-aged and elderly people, with women being the main group. There is almost no participation from the youth and middle-aged groups.

Firstly, people's understanding of community dance still needs to be improved. Most people believe that community dance is exclusive to the elderly, and only the elderly will participate. Teenagers or middle-aged people participating in it will be laughed at.

Secondly, teenagers are more interested in modern dance arts that are more novel and unique in terms of performance forms and content, such as street dance and flash mob. "The dance content and performance forms of community dance are too traditional and clich é d, and their attraction to the youth group is not enough.".

Thirdly, most middle-aged and young people devote more energy to various social activities, work, and study, without sufficient time for community dance exercises. Even with sufficient leisure exercise time, more modern fitness methods are still used, and the attractiveness of community dance is insufficient.

4. Discoveries or new knowledge

Community dance education and training are also an important part of its development. Through education and training, we can improve the dancing skills and aesthetic level of the residents. in the community and increase their physical fitness and cultural knowledge At the same time, education and training can also cultivate more talents for the development of community dance and promote sustainable development. From this survey we have made many new discoveries. These discoveries are not only But it helps increase understanding. Our story is about the problems in developing community dance in Luoyang City. But it also reveals previously unknown areas and possibilities. The survey shows that the loss of community mass dance in the development of community dance in Luoyang city and the lack of inspiration and innovation in building community dance. Second, the survey also revealed that the single form of community dance lacks awareness of creativity and innovation, and that overall awareness of community participation is insufficient. This exploration provides us with new perspectives and insights to our understanding of the phenomenon(Dou& Dou, 2013). society and personal behavior more deeply at the same time It also reminds us to pay attention to Issues and challenges that are neglected or misunderstood and provide important references for future research and practice.

Conclusion

Luoyang Dance: Construction of Community Identity in the Context of Modern Chinese Society

1. Origin of Luoyang Community Dance Luoyang has a civilization history of 5,000 years. At the beginning of the Paleolithic period, 500,000 to 600,000 years ago, ancestors had already flourished here. in history More than 10 dynasties founded the city. His Majesty in Luoyang It is the oldest capital. Has the most royal families and has a long history The best in China It left many historical cultures and imprints on people, such as the Ruins Culture. religious culture Hetuluo Shu folk culture, wine culture, peony culture, etc. Therefore, Luoyang is famous as “The capital of a thousand-year emperor. China's Holy City" Heluo culture with Luoyang as the main area is the root culture of the Chinese nation and an important part of Chinese civilization, which has reached the consensus of experts and scholars.

1.1 Luoyang people's way of life/beliefs/occupation/customs Culture is the sum of the customs, beliefs and way of life of a specific group of people. Ways of life are different in different cultural backgrounds. The lifestyles, beliefs, occupations and customs of the people in Luoyang area reflect the unique culture of Luoyang area. Among them, lifestyle, food, clothing, housing and transportation, beliefs and customs, occupation and Other cultures that are visible, the way of thinking and values of the local people are the hidden internal culture. Human beings are the main content of dance creation, and the emergence and development of Luoyang dance is closely related to Luoyang regional culture. Luoyang dance is the embodiment of religious beliefs, folk customs. and the aesthetic value of Luoyang

1.2 Dancing in Luoyang Luoyang dance refers to the type of dance produced, developed and forwarded in Luoyang area. Yangge, Jiulian Lantern, Dali King Lion Dance, Dongguan Shuanglong, etc. are all representative dances in Luoyang. Luoyang is the capital of the arts, especially its dance art shines. Aunt Gongsun, Jiang Caiping, Yang Yuhuan, Lai Yinger, etc. are all famous dancers in Luoyang. Leaving many wonderful dances for future generations. Luoyang area is rich in dance resources and has a long history and deep cultural heritage. It is an excellent cultural gene that is worth inheriting and promoting. Luoyang City

is Set up a multi-ethnic settlement The Han population accounted for approximately 98.8% of Luo Yang City's total population, while the proportion of the ethnic minority population such as Hui, Manchu, and Mongolian was very small. Therefore, there were few large-scale folk dance activities. Luoyang Han's folk dances mainly include Yangge, Jiulian Lantern, Dali King Lion Dance, Dongguan Shuanglong, etc. These folk dances are increasingly entering the public eye. For example, the back of Luo's old county. Wuyang appears in the Luoyang Heluo Spring Festival Temple Fair and the Shanghai Folk Festival as a traditional folk entertainment performance. The "Heluo Drum" dance, which is mainly composed of Heluo drum elements, has produced the best results in compete National professional dance in Luoyang ethnic dance industry Luoyang Community Dance has more and more Yangko teams, aerobics, lion and dragon dances, Heluo drums and so on.

2. Components of community dance in Luoyang City

2.1 Community Dance Concept The concept of community dance was first translated from community dance into English (Sun, 2018). This type of dance originated in the United Kingdom and later developed into one of the social dance types. Importantly in European and American countries, until now Chinese language dictionaries do not include community dances as an entry. This article defines community dance as an emerging dance form that has emerged with The prosperity of the public cultural service system Community dance is not a special mode of existence for dance as an art. But it is the spatial existence of today's dance power. Community dance has recently separated from the mother body of community dance. and is still active in the process of urban expansion. As an important part of community culture, dance Communities serve people's spiritual and cultural needs to a certain extent and are increasingly important in modern communities. Community dancing is an open style of dance. self-entertainment Participation of widespread public popular rhythm and the beauty of art presented in the form of music and dancing in the square It is also a social activity. Combine exercise and Physically dance together along with rhythmic music and spontaneous mass dance activities in a fixed area. Community dancing has a long and rich history. According to art historians, the oldest art produced by mankind is dance, and community dancing is the mother of dance in ancient times (Wang, 2019). At the time of harvest every major festival has a habit of dancing together in celebration. and various modern dances

2.2 Luoyang Dance Luoyang Dance refers to the type of dance produced, developed and forwarded in the Luoyang area. Yangko, Jiulian Lantern, Dali King Lion Dance, Dongguan Shuanglong, etc. are all dance types represented in Luoyang

2.3 Community identity A community mainly refers to a living community in which the various needs of residents, such as life, entertainment, communication, exercise, etc., are integrated.

Suggestion

1. Success or failure is inevitable for any artistic innovation. Tradition and modernity are not opposites, on the contrary, tradition is the lifeblood of art and has the attraction to express a profound cultural heritage. strengthen the present and announce the future. community dance It is an emerging form of dance performance and we should recognize that the development of community dance under current promotion must be open, integrated and modern. We should identify and Evaluate works of art with an objective and logical mind in the process of exploring community dance performances. In order to continuously refine these works, with the rapid development of community dance, various problems arising should propose corresponding measures.

2. Suggestions for next research: Research should be done on driving community dance activities for efficiency. Strengthen the cultural life of residents and promote the cultural atmosphere of the community.

References

Dou, & Dou. (2013). Square dance culture tracing and development bottlenecks. *Sichuan Sports Science, (02)*.

Feng, X., & Gao, Q. (2016). Survey and research on the current situation of dance development of community.

Guo, L., Sun, D., & Ma, X. (2019). Analysis of the origin and development of dance. *New West Community Dance (Mid-Cost)*.

Li, A. (2019). On the development and influence of square dance. *Ginseng Flower (Lower)*.

Muyu. (2018). Cultural identity and cultural confidence in Chinese dance. *Art Wide-angle, (01)*.

Sun, H. (2018). Essence and characteristics of square dance and community dance. *University Journal Northeastern Teacher (Philosophy of Social Sciences Edition)*.

Wang, Q. (2019). Exploring the harmonious development of dance in communities. *The Grand View of Art*.

Zheng, T. (2013). On the fitness effect of square dance. *Fighting (Martial Arts Science)*.

Dance "Wo Ke Xi Huan Ni": Innovation and Choreography in Modern Chinese Kindergarten Dance Education

Sunyan Wu and Peera Phanlukthao
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 262669384@qq.com

****

Abstract

Against the backdrop of modern Chinese society, early childhood art education, especially dance education, is increasingly being recognized. "Wo Ke Xi Huan Ni," as a children's dance work with both educational and artistic value, has been recognized on multiple stages and has also demonstrated its unique value in educational practice. With the push of related policies, the quality of education and artistic innovation in the field of children's dance has been further promoted.

This study employs methods such as literature review and interview surveys, aiming to explore the creative ideas behind the "Wo Ke Xi Huan Ni" dance piece and its impact on young children's emotional and social skills. By analyzing the aesthetics and structure of the dance, the study examines how dance education can shape children's artistic perception and emotional expression together. The results show that this dance work, through its unique artistic expression, effectively supports the development of children's emotional expression and social skills, while also revealing the significant role of kindergarten dance education in promoting the comprehensive development of young children.

Keywords: "Wo Ke Xi Huan Ni", Early Childhood Dance, Dance Education

Introduction

In the context of modern China, preschool education, as an essential component of the national basic education system, has received unprecedented attention and development. With the progress of society and the renewal of educational concepts, early childhood education is no longer confined to the impartation of basic knowledge but increasingly emphasizes comprehensive development, particularly in the field of art education. Against this backdrop, kindergarten dance education, as an important branch of art education, has become particularly crucial for development and innovation. The children's dance piece "Wo Ke Xi Huan Ni" has not only gained widespread recognition as an art form on numerous stages but has also demonstrated its unique educational value and significance in educational practice, becoming an important window for studying modern Chinese kindergarten dance policy and choreography.

Firstly, from a policy perspective, China's preschool education policies have entered a new phase of rapid development since 2000. The introduction of the "Kindergarten Education Guidance Outline (Trial)" and the "3-6-Year-Old Children Learning and Development Guide" marks a new height in national attention to the quality of early childhood education. These policy documents not only provide clear guidance and standards for kindergarten education but also emphasize the importance of art education, especially in the core concept of promoting coordinated development of children's physical, intellectual, moral, and aesthetic aspects.

* Received: June 8 2024; Revised: July 4 2024; Accepted: July 6 2024

Under this policy guidance, kindergarten dance education has gained new developmental opportunities, where dance, as an art form that expresses emotions and creative activities through body language, has been endowed with more educational meaning and value.

Among the numerous children's dance competitions in contemporary China, "Xiao He Feng Cai" is a national children's dance exhibition approved by the Central Propaganda Department and led by the China Federation of Literary and Art Circles. It started in 1998 and has been held twelve times to date, serving as an important stage for the exchange and display of children's dances in China (Luo,2020). Over the 25 years of "Xiao He Feng Cai," many outstanding works have emerged, including the classic children's dance piece "Wo Ke Xi Huan Ni" from the fifth exhibition, which has been created for 15 years and is still widely performed and propagated in kindergartens and art training institutions across China. "Wo Ke Xi Huan Ni," as a specific case, displays the innovation and practice of modern kindergarten dance education on multiple levels. This dance piece is not just a performance item but also an educational project, involving the cultivation of children's emotions, bodies, and creativity. The design of the dance movements is simple yet expressive, capable of arousing children's interest and participation while also being easy for their bodies to understand and mimic. More importantly, the process of creating and performing this dance is actually a cultivation of children's independent thinking and creative expression abilities. Through such artistic activities, children can learn how to express their emotions and ideas while enjoying art, which is a precious part of early childhood education.

The widespread dissemination and sustained impact of this dance piece also prove its profound influence on educational and socio-cultural levels. Nationwide, countless kindergartens and art training institutions have incorporated "Wo Ke Xi Huan Ni" into their teaching content, making this dance piece not only a cultural symbol but also a bridge connecting children from different regions and cultural backgrounds. The popularization of this art and the practice of education further emphasize the role of dance education in promoting comprehensive development of young children, as well as the important position of art education in the modern education system.

However, kindergarten dance education still faces some problems and challenges in practice. In recent years, children's dance in China has encountered issues such as "emphasis on skills, adultification, lack of innovation, and mimicry, with little childlike charm," leading to a one-sided performance of "knowing dance" and "learning dance," lacking systematic theoretical support. Therefore, this study aims to deeply explore the artistic expression and creative ideas in "Wo Ke Xi Huan Ni," systematically analyze the structure and aesthetic features of the dance work, and discuss how to better utilize this art form through improved teaching methods and strategies to promote the comprehensive development of children, ensuring that every child benefits from it.

Research Objectives

1. To study the creative ideas behind the "Wo Ke Xi Huan Ni" dance work, exploring its artistic expression originating from children's lives and emotions, and its impact on young children's emotional and social abilities.

2. To examine the aesthetics and structure of the "Wo Ke Xi Huan Ni" dance work and how they collectively shape young children's artistic perception and emotional expression.

Literature Review

1. Research on Early Childhood Dance Performance and Choreography

Xu Lei and Wang Shanshan (2019) noted that rich facial expressions are a prominent feature in early childhood dance, and proper use can effectively enhance the dance's emotional impact. They analyzed the significance and characteristics of artistic expressions in dance and examined how the art of facial expressions is applied in the dance process—through dance interpretation, movement coordination, expression training, and basic skill practice—to enrich the dance's content.

Ning Fen (2018) believes that imagination is a complex and intricate process in the human brain that plays a critical role in dance performance, exerting significant leadership. Dance performances during childhood are not merely imitations of movements but should express children's traits and nature through the most dynamic and vital body movements and emotional language. Therefore, capturing the golden age of children's imagination development and using artistic means to nurture and develop it is an indispensable link in inspiring children's dance performances and a crucial means for the development of children's physical and mental intelligence.

He Yun (2021) mentioned that early childhood dance showcases pure artistic forms and reflects the lively and lovely image of children, possessing endless charm. The creation of early childhood dance should combine the developmental needs of young children, reasonably integrate dance elements, enrich the forms of children's dance, and enhance the artistry of children's dance choreography, thus promoting the healthy development of children's minds and bodies. It is also essential to involve children in the creation of dance, playing an active role and making the dance more relevant to children's real-life experiences.

2. Research on the "Wo Ke Xi Huan Ni" Dance Work

Children's dance is not just about bouncing around; it requires creators to deeply observe children's lives, capturing the essential minutiae and overlooked details. Through dance, "Wo Ke Xi Huan Ni" expresses children's inner worlds and behaviors. The work has won the affection of many audiences (Hao, 2017).

Zhang Xiaoyi (2012) believes that the dance "Wo Ke Xi Huan Ni" has been well-received and liked largely because it straightforwardly reflects the psychological needs of young children, naturally expressing the desires of children for interaction, communication, and integration into groups. Reflecting on these simple dialogues not only provides children with insights into interacting with peers but also reminds adults to create a positive social education environment for children's healthy psychological growth.

Research Methodology

This project primarily utilizes methods such as literature review and interview surveys to conduct the research.

1. Population and Sampling Group

1.1 Key Informants

Cao Errui: Member of the Chinese Dance Association, member of the China Children's Song and Dance Art Committee, director of the China Children's Song and Dance Academy, etc. For nearly thirty years, Teacher Cao has immersed herself in children's lives, focusing on the choreography and teaching of children's dance. Her choreographies for children are distinctively characterized by innovative selection of themes, clever concepts, depth in simplicity, and vibrant childlike charm, winning the hearts of many audiences and inspiring many young dancers to love the stage.

Chen Ye: Member of the Guangxi Dance Association, associate professor at the Dance Department of Nanning Normal University, graduate of the Guangxi Academy of Arts. Chen is a judge in major children's dance competitions in Guangxi and has led numerous municipal-level projects and published papers, with extensive experience in dance choreography and children's dance education.

Lai Chunhui: Member of the Guangxi Dance Association, preschool education teacher at Guangxi Foreign Languages Academy, holds a master's degree in Early Childhood Education from Nanning Normal University, and serves as the Artistic Director at the Guangxi Nanning Love Ballet Art Center, specializing in young children's dance teaching and curriculum development.

1.2 Secondary Informants

Primarily consists of two dance teachers from Guangxi Experimental Kindergarten. They possess extensive experience in leading kindergarten classes and are proficient in child psychology and educational theory, especially skilled in the design of arts education for kindergartens.

1.3 General Informants

Composed of several children from Guangxi Experimental Kindergarten who have participated in the performances of the work.

2. Research Tools

Survey Questionnaires: To collect data on children's perspectives on dance based on the "3-6 Year Old Children Learning Development Guide."

Mobile Phones: Mainly for communication and exchange of information with the subjects of the study.

Visual Materials: Initially to review and study the "Wo Ke Xi Huan Ni" performance, and later to record and save periodic footage of the rehearsal units.

3. Data Collection

Literature Review: Research includes papers from the China National Knowledge Infrastructure, Google Scholar, books from libraries, and website surveys and investigations.

On-site Data Collection: Conducts surveys and interviews with teachers, performers, and audience members using questionnaires and interviews.

4. Data Organization and Analysis

Researchers use theoretical and related research principles to analyze the data.

4.1 Review the collected data.

4.2 Obtain organized information.

4.3 Summarize and analyze the data.

4.4 Obtain edited information.

5. Research Report

Researchers summarize the results of the data analysis based on the research objectives and discuss the findings using analytical methods.

Research Results

Creative Philosophy of the "Wo Ke Xi Huan Ni" Dance

"Wo Ke Xi Huan Ni" was one of the representative works at China's 5th "Xiao He Feng Cai" Dance Exhibition in 2009 and won the 15th "Star Award" from the Ministry of Culture of the People's Republic of China in 2010. The performance is primarily by a group of 4-5-year-old girls (Figure 1). The children's emotions and psychological states are directly reflected in their movements and language. They express love openly and vividly, demonstrating a deep desire to receive love. This piece is a dance that responds to and reflects their emotional lives.

Figure 1 A still from "Wo Ke Xi Huan Ni," a representative piece at the 5th "Xiao He Feng Cai" Dance Exhibition in China, 2009. (Source: "Dance", 2009, Issue No. 9.)

1.1 The Principle of Starting from a Child's Perspective

"Wo Ke Xi Huan Ni" is a representative work of children's emotional life. The "3-6 Year Old Children Learning and Development Guide" specifies social goals such as "interacting with peers" and "caring for and respecting others." Cognitive skills are intertwined with social-emotional skills, both of which are interconnected and continuously developed throughout life (Andreas, 2021).

During performances of this dance, audiences are invariably moved by the children's innocence, liveliness, and sincere enthusiasm. Children's emotions and psychological states are directly reflected in their movements and language, where they express love openly and with eagerness, demonstrating a profound desire to be loved. This dance emerges from these expressions. The children loudly shout "Wo Ke Xi Huan Ni, do you like me?" This direct form of expression, which is characteristic of children, runs throughout the dance, making the entire performance shine with the light of childlike innocence.

This dance is approached from three angles: first, it extensively explores dance materials to capture children's characteristics; second, it starts with the children's thought processes and expressive movements, delving deeper beneath the surface to explore more profound aspects; third, it begins from the children's innocent and pure hearts, translating their mindset into dance vocabulary, thereby truly becoming a dance "for children."

1.2 Extracting Themes from Life Details

The foundation of any concept comes from life, and the motivation for any concept comes from the intense desire expressed by the emotional impulse of creation. The technical arrangement of dance should be subordinate to the conceptualization of the dance work; this is a rule that should be universally followed (Hao, 2017). Beyond superb and experienced choreographic techniques, determining the theme is of utmost importance. It should not only portray the compelling life scenes of children but also reflect their innocence and romantic artistic side.

"Wo Ke Xi Huan Ni" specifically reflects the aspect of children's social communication abilities. Starting with "liking" as a breakthrough point, it moves from the individual child, to the family, and then to societal affection, showing the social aspects in a detailed to broad manner. Such a work displays the most sincere and pure innocence, striking directly at the heart of every viewer, creating a strong sense of immersion that is unforgettable.

1.3 Clever Structural Arrangement

In Teacher Cao Errui's dance works, based on an understanding of children's psychological and physiological uniqueness, the structure of the article—the beginning, the development of the main body, and the conclusion—is well-coordinated. The beginning of the dance should be spectacular, captivating enough to grab the audience's attention; the main body should have rich content and emotional elevation; the conclusion should be the crowning touch.

Beginning Part: This mainly reveals and explains specific primary emotions, dance images, and environments, using the lyrics "Many friends, many friends, I really like you, do you like me?" to set the scene for an emotional dance environment about young children's social interactions. Compared to adult dance, children's dance should not be lengthy and slow-paced but should directly convey the time, place, characters, and background to the audience.

Development Part: As the heart of the dance work, the development of the story determines the success or failure of the piece. The content closely follows the conceptual intention of the work and is expressed through dance movements and language. In "Wo Ke Xi Huan Ni," Cao Errui progressively shows the various ways children express liking: starting

with ordinary friendly interactions among little friends, "I give you my things to eat (play), do you like me?" "I will play games with you, do you like me?" followed by praise for positive behavior, "I fell down, I didn't cry, do you like me?" and then reflecting children's eager desire for attention, "My mom and dad like me, do you like me?" and finally expanding to audience interaction, "Auntie (Uncle), I give you my things to eat (play), do you like me?" expressing the children's social psychological need to be noticed. The development of various layers of "liking" pushes the dance to a climax. The children repeatedly shout, "I really like you, do you like me?" huddling together. Their eyes are earnest, joyful, and they jump and shout with faces full of innocence, purity, and enthusiasm, presenting a scene that endears them to the audience.

Concluding Part: In "Wo Ke Xi Huan Ni," after several repetitions of "I really like you, do you like me?" just as the audience expects a repeated emotional expression, suddenly a little girl runs to the center of the stage, carefully twists her body and asks, "Do you like me?" After receiving a loud affirmation from the audience, she quickly runs off, leaving the audience in laughter and applause, thus putting a perfect full stop to the dance. Therefore, children's dance structures are brief; the conclusion should not be draggy or verbose, and certainly not vague. After the introduction sets the theme, and the development organizes the content, the conclusion should serve to put the finishing touch on the piece.

2. The Aesthetics of the "Wo Ke Xi Huan Ni" Dance

Fundamentally, dance aesthetics is a type of modern aesthetics, a form within the theory of dance performance that possesses characteristics of dance studies and conveys artistic features, enriching its aesthetic qualities. The organic integration of dance and aesthetics has constructed a new discipline, dance aesthetics. In studying dance aesthetics, the main research directions include the aesthetic laws of dance, aesthetic features, aesthetic consciousness, and the aesthetic connection between people and dance (Shen, 2023).

2.1 Appropriate Use of Body Language

Different from the development of adult body language, special attention should be paid to children's body language because their bones are not yet fully developed. Ages 3-6 are a critical period for children's growth and development and are also the best time to cultivate good behavioral habits (Sun, 2023). The choreography of children's dance should start from the child's age and psychological state, fitting their capacity for comprehension and enabling the expression of the child's inner emotions (Figure 2). It should also enhance the role's image in the dance work, closely tied to the children's life experiences, characterized by being vivid, exaggerated, and straightforward. The movements are simple yet engaging, designed to captivate and entertain.

Figure 2 An example of a child sitting and crying in the "Wo Ke Xi Huan Ni" dance performance (Source: Screenshot by researcher)

Consequently, in the "Wo Ke Xi Huan Ni" production, the choreographer has simplified the children's movements, bypassing the limitations of children's body language and refining this "clumsiness" into a characteristic of children's dance. Actions like happily jumping up to clap hands, two people hugging, joyfully pulling on a skirt, and stretching out hands to ask for a hug (Figure 3) are transformed into expressions of dance emotions on stage. This approach compensates for the lack of technical dance skills in young children while also presenting a positive image of children.

Figure 3 An example of the action of asking for a hug in the "Wo Ke Xi Huan Ni" dance performance (Source: Screenshot by researcher)

2.2 Minimalist Formation Arrangement

In the process of creating a dance, the arrangement of formations is extremely important. The change in formations is a crucial technique that runs through the entire dance narrative, not only enhancing the effect of artistic choreography but also determining the overall impact and artistic expression of the dance on stage. In the choreography for young children, symmetrical formations are beneficial as they help the children remember their

placements and facilitate ease of movement, while also producing a visually comfortable and harmonious effect on stage.

In the variation of formations, there are typically two types: "linear scheduling" and "geometric scheduling," which refer to line formations and geometric formations, respectively. Linear scheduling can consist of simple line diagrams and complex line diagrams (Figure 4). Whether simple or complex, each formation has a unique visual appeal and significance in dance interpretation.

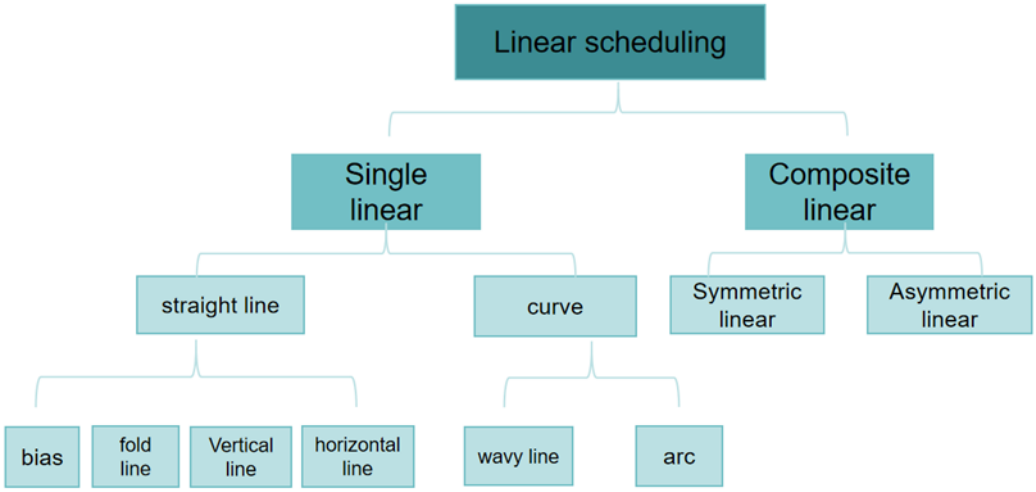

Figure 4 A common decomposition diagram of linear scheduling in dance choreography. (Source: Constructed by the researcher)

In "Wo Ke Xi Huan Ni," the dance formation arrangement employs a linear scheduling with a unique single horizontal line at the front of the stage, a rare approach among many choreographic techniques. This long horizontal line positioned at the front of the stage creates a striking visual impact. Accompanied by the diverse, exaggerated, and clearly layered postures of the young performers, and leveraging the advantages of being at the front of the stage, this arrangement optimizes the physical posture of the young dancers. The frozen frame of the dance accurately captures the children's innocence, liveliness, and charm, enhancing the artistic impact of the stage presentation (Figure 5).

Figure 5 An example of the single horizontal line formation in the dance "Wo Ke Xi Huan Ni." (Source: Screenshot by researcher)

In the choreography of dance pieces, geometric patterns can be divided into two types: regular and irregular shapes (Figure 6). In the "Wo Ke Xi Huan Ni" performance, there is extensive use of circular formations in the arrangement of dance formations. For instance, the circular formation at the opening gives the audience a space full of imagination. When the children play games and form a circle, it evokes a sense of excitement and tension. If a child falls, everyone gathers around in a circle, showing urgent concern and comforting with love and mutual assistance. When the children are happy, they hug each other in a circle, which reflects mutual care and encouragement. Asking uncles and aunties if they like them also forms a circle, demonstrating the children's innocence and their longing to be loved. Paired with the diverse, exaggerated, and clearly layered postures of the young actors, the extensive use of circular formations throughout the piece symbolizes the children's harmony and completeness, as well as the friendship and cohesion among young children (Figure 7).

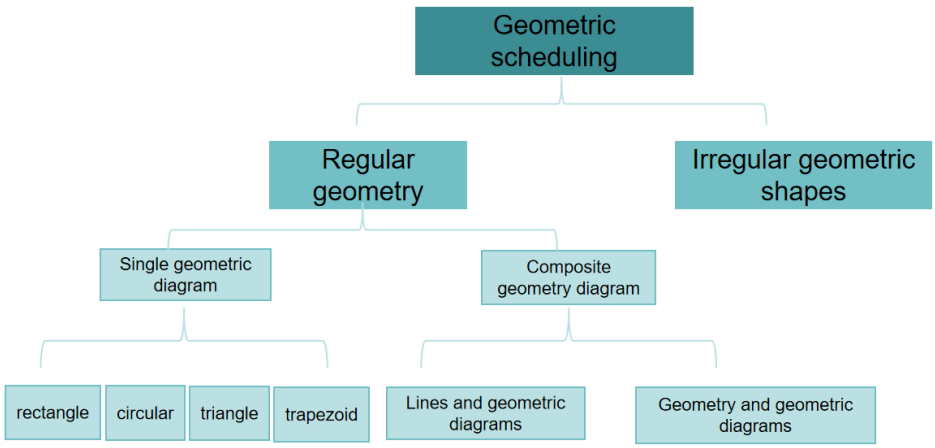

Figure 6 A decomposition diagram of commonly used regular single geometric shapes, complex geometric shapes, and irregular geometric shapes in stage formations. (Source: Constructed by the researcher)

Figure 7 An example of the circular formation in the dance "Wo Ke Xi Huan Ni." (Source: Screenshot by researcher)

2.3 Integration of Language in Dance Music

Music is the soul of dance, significantly aiding in shaping the complete dance image and expression of emotions for young children, enriching their performance with vitality and artistic charm. Complete dance art must achieve unity between visual and auditory experiences. Similarly, children's dance requires music that fits the theme of the dance, with dance and music intertwined.

In the work "Wo Ke Xi Huan Ni," language elements are also integrated into the music. When children express emotions, language often leads, accompanied by body movements. Although dance is an art of body language, it still needs to highlight the behavioral and psychological traits of children. Incorporating language characteristics of children into the music makes the musical expression more vivid and direct. In "Wo Ke Xi Huan Ni," the phrases "Many friends, many friends, I really like you, do you like me?" clearly set the emotional theme of the dance from the beginning. The frequent use of the phrases "I really like you, do you like me?" leaves a deep impression on the audience and has even become a popular greeting phrase.

2.4 Distinctive Dance Costumes

Children's dance costumes, which are worn during dance performances, enhance the depiction of the dance's themes and increase the performers' ability to impact the audience. These costumes are intricately designed, uniquely styled, and well-crafted, enhancing the artistic quality of the pieces, fully reflecting the innocence of children, and elevating the level and depth of the dance, enriching the content of children's dance and making its presentation distinctively unique (Guan & Chen).

The role of color in dance costumes is also significant, with each color representing different personalities; red signifies passion, while white symbolizes purity. Each color is rich in meaning. Appropriate color combinations can create significant visual impact (Gao, 2022). Children are particularly sensitive to colors, and their favorite colors on stage can enhance the dance atmosphere and appeal, thereby stimulating their desire to perform.

In the design of costume colors, "Wo Ke Xi Huan Ni" features costumes primarily consisting of a red top and a white poofy skirt. Red, representing romance and passion, signifies a positive connotation in costume colors, while white represents purity and sanctity, creating a vibrant atmosphere on stage with a sense of expansion (Figure 8). When selecting fabrics for dance costumes, comfort and safety must be considered, as well as the dance content and stage lighting. Spotlighting at evening performances focuses light around the stage, and the costumes in "Wo Ke Xi Huan Ni" are chosen for their glossy fabric, which reflects light to outline the human form. The shiny surface of the fabric changes as it moves, giving the children's costumes a dazzling, flowing appearance as they move on stage.

Figure 8 Costume display from "Wo Ke Xi Huan Ni. (Source: Photography by researcher)

From the above research, the following conclusions are drawn:

(1) Child-centered, Inspiring Creativity

"Wo Ke Xi Huan Ni" effectively supports the development of young children in emotional expression and social interaction through its child-focused creative ideas and artistic expression. Dance works should continue to explore creative methods starting from the everyday life and direct experiences of young children, emphasizing the development needs of the children. This involves encouragement and rewarding guidance to help children develop innovative and creative thinking. Any type of dance arrangement should be child-centered, derived from children's lives, attentive to children's experiences, and aimed at stimulating their interests and promoting their development.

(2) The Role of Dance Choreography in the Comprehensive Development of Young Children

The structural design and aesthetic considerations of dance are crucial for enhancing children's artistic perception. Dance, rich in emotional awareness and cultural features, naturally elevates children’s observation, awareness, imagination, and thinking. Dance requires the correct physical posture to create beautiful movement, which helps form a robust and graceful physical appearance and dignified manners in children. Compared to other

arts, dance is more communal, and training in mutual care and coordination fosters moral qualities in children, highlighting another important aspect of dance education.

Discussions

The creative ideas deeply reflect the life experiences and emotional worlds of young children. This work, through its direct and sincere expression, effectively enhances children's social abilities and emotional expression. This mode of artistic expression not only provides a platform for emotional release but also fosters their emotional and social skills development. The analysis of the structure and aesthetics of the "Wo Ke Xi Huan Ni" dance reveals how dance elements—such as music, costumes, and choreography—work together to influence children's artistic perception and emotional expression. The arrangement of dance formations and the selection of music particularly emphasize the importance of creativity and expressiveness in dance education, showing how artistic activities support comprehensive child development through multisensory experiences.

However, long-term development of dance teaching in kindergartens lacks a systematic educational theory, which has not played a significant role in the effectiveness of kindergarten dance education. Research and investigations have identified some problems in current kindergarten dance education, such as:

2.1 Limited Cognitive Ability for Innovation in Children

During the research process, researchers and choreographers found that without well-defined examples of formations, children faced difficulties in creating more complex formations like heart shapes and irregular ones, leading to confusion and implementation challenges during the creative process. There should be more use of simple and clear formation diagrams such as horizontal, vertical, and diagonal lines, and choreographers need to provide sufficient guidance to better inspire children's innovative capabilities.

2.2 Different Levels of Participation Between Boys and Girls

Researchers have observed a pattern during the choreographic process in kindergartens: girls generally show stronger dance abilities and participation levels than boys. Girls more frequently attend external dance classes, possessing a foundation in dance skills and stage experience, whereas boys generally lack a dance background and are somewhat weaker in physical development.

Recommendations

1. Theoretical Suggestions

Developing a Comprehensive Early Childhood Dance Education Theory: Currently, early childhood dance education lacks a complete theoretical framework. It is recommended to conduct more foundational research, systematize the integration of knowledge in psychology, physiology, education, and art related to dance education, and develop theories suitable for young children's development. This includes developing dance curricula appropriate for different developmental stages, studying children's cognitive and emotional responses during dance activities, and examining the impact of dance on their social skills.

Enhancing Interdisciplinary Research Depth and Breadth: Encourage collaboration between disciplines such as psychology, education, and art to explore the application of early childhood dance education at the intersection of these fields, thereby fostering innovation in theory and effectiveness in practice. For instance, psychologists could study the effects of

dance activities on children's emotional regulation, while educators could explore how to integrate these activities into daily teaching practices.

Researching Gender Differences and Educational Adaptability: Conduct further research to understand the underlying causes of observed gender differences in dance education and explore how theoretical adjustments can balance participation levels between boys and girls in dance activities. The findings could guide teachers in adjusting teaching strategies to ensure all children benefit from dance education.

2. Policy Suggestions

Formulating Supportive Policies: Educational management departments should establish specific policies to encourage and support the development of early childhood dance education. This includes providing financial support, improving facilities, enhancing the quality of teacher training, and evaluating the effectiveness of dance education. Policies should also include regular training and professional development for dance teachers, as well as accreditation and monitoring of dance programs implemented by educational institutions.

Promoting the Popularization of Arts Education: Policymakers should incorporate arts education, particularly dance education, into the national education system to ensure every child receives basic arts education. Additionally, public awareness of the importance of early childhood dance education should be enhanced through government-funded public advertising and educational activities.

3. Practical Suggestions

Innovating Teaching Methods and Materials: Educators should innovate dance teaching methods and materials according to the age characteristics and psychological development needs of young children, such as using more interactive and engaging teaching tools and technologies. This may include utilizing digital media and virtual reality technologies to create captivating dance learning environments.

Professional Development Training: Provide teachers with professional training in dance and early childhood education to enhance their understanding of dance art and child psychology, enabling them to more effectively support the comprehensive development of young children. This training should cover a wide range of content from child psychological development to dance skills.

Strengthening Family and Community Involvement: Increase family and community involvement and support for early childhood dance education, for example, by organizing open classes, family day activities, and community dance events. This not only helps enhance children's motivation to learn but also strengthens familial relationships and community cohesion.

References

Andreas, S. (2021). Beyond academic achievement: Insights and the development of a comprehensive self – A new path: Interpretation of the results from the OECD's international survey on student social and emotional skills. *Education Reference*, (5), 5-8.

Gao, F. F. (2022). Research on the principles and strategies of children's dance costume design. *Footwear Craft and Design*, (01), 6-8.

Guan, C., & Chen, X. X. (2021). Selection and use of costumes and props in children's dance choreography. *Home of Drama*, (23), 131-132.

Hao, Y. Q. (2017). Research on Cao Errui's choreography techniques. *Popular Literature and Art*, (02), 177-178.

He, Y. (2021). Integration of dance elements during the choreography of children's dance. *Camellia (Part 2)*, (08), 108-109.

Luo, Y. Q. (2020). Analysis of excellent works from the "Lotus Style" National Children's Dance Performance. *Sport Fashion*, (03), 250-251.

Ning, F. (2018). On the importance of imagination in children's dance performance. *Art Criticism*, (24), 92-93+112.

Shen, H. T. (2023). A brief discussion on the aesthetics of dance performance in the art of dance. *Tomorrow's Fashion*, (01), 47-49.

Sun, J. Q. (2023). Research on the current situation of poor posture in children and the impact of physical education interventions [Master's thesis, Hebei Science and Technology Normal College]. Available from https://link.cnki.net/doi/10.27741/ d.cnki.ghbkj. 2023.000116

Xu, L., & Wang, S. (2019). The application of expression art in children's dance performance. *Northern Music*, 39(21), 230-231.

Zhang, X. Y. (2012). Discussing children's social abilities development from the dance "Wo Ke Xi Huan Ni." *Motherland*, (20), 70.

The Innovative Strategies for Protecting and Disseminating Luoyang Linguistic Using Douyin Short Dramas

Guanhua Zhu and Thitisak Wechkama
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Authors, E-mail: thitisak.w@msu.ac.th

****

Abstract

As a unique language variant of Luoyang City and its surrounding areas in Henan Province, Luoyang linguistic carries rich historical, cultural and social information, but with the popularisation of Putonghua and the decline of the younger generation's sense of identity with the linguistic, Luoyang linguistic is facing transmission dilemmas. This study proposes two goals: (1) to research the role of Douyin Short Drama in the preservation and dissemination of the Luoyang linguistic, and to explore how this digital platform has changed the way the linguisticis disseminated.(2)to evaluate the effectiveness of linguistic strategies currently implemented to preserve the Luoyang linguistic and assess their impact on linguistic transmission.This paper first reviews the diversity of Luoyang culture and its close connection with linguistics, and then analyses the importance of linguistics in cultural identity, community cohesion and social communication.This paper adopts a qualitative research method to collect data through literature survey, in-depth interviews, and questionnaires, and discusses and proposes strategies for protection and transmission. The research sample includes 10 experts and 100 Jitterbug users. By analysing and collating the data, the results of the study are as follows (1) Through digital platforms such as Jitterbug, especially in the form of short videos, it is able to effectively attract the attention and interest of young users to the Luoyang linguistic and its culture. (2) Through user-generated content and interactive functions, the cultural influence of Luoyang linguistic is expanded and the sense of cultural identity is enhanced. Compared with previous studies, the protection and inheritance paths proposed in this study are more comprehensive and systematic. The results of this research have certain reference value for the protection and inheritance of Luoyang dialect and the development of other regional dialects.

Keywords: Innovative Strategies; Disseminating Luoyang Linguistic; Douyin Short Dramas

Introduction

The conservation of local languages is becoming significantly immediate because of the fast spread of leading global languages, which commonly overshadow regional etymological variety. Among the crucial issues encountering local languages like the Luoyang linguistic is the lack of effective transmission to more youthful generations. This is mainly because of the expanding influence of Mandarin chinese and the reducing use of regional languages in day-to-day interaction, education, and media. Without targeted preservation efforts, regional languages take the chance of termination, and the cultural understanding embedded in these languages might be lost for life (Zhang, 2023).

* Received: October 5 2024; Revised: October 15 2024; Accepted: October 18 2024

Realizing that the preservation of regional languages is vital for cultural diversity in the world, which is more and more dominated by globalization, is very important. Luoyang, the Luoyang linguistic, residing in Luoyang, Henan Province, China, is an indispensable part of regional culture; however, The decreasing usage of Luoyang dialect among the younger generation (Yang, 2024) is forcing the language to face an extinction crisis.

The fact that languages are complicated and inter-relational by nature and that the vitality of linguistics and the transmission to the following generations are being threatened globally (Wardhana et al., 2024), has been considered by past researchers. Notably, exploration is lacking in amplifying the capacity of digital media platforms, which serves as one of the channels for defining the solutions to these challenges (Zhang, 2023).

At the same time, using conventional techniques for language preservation, such as paperwork and curricula, has proven inadequate in involving younger audiences that are much more accustomed to electronic and interactive forms of communication (Wardhana et al., 2024). This has actually produced a requirement for brand-new approaches that leverage contemporary electronic platforms to revitalize endangered languages. Digital media, specifically short-form video clip platforms like Douyin, have the potential to link this gap by providing interactive, engaging, and culturally appropriate web content that can reverberate with more youthful individuals and promote a restored rate of interest in local languages (Ajani et al., 2024).

This research is focused on how Douyin videos can help revive the language and maintain the culture of Luoyang (Rizky et al., 2024).The main aim of this study is to investigate Douyin's potential in promoting the Luoyang language through innovative movements adapted to the digital context. Digital platforms present the present-day opportunity for the delivery of languages, for the involvement of the younger generation, and for the preservation and consequence strengthening of cultural identity (Wardhana et al., 2024). This will also serve the purpose of testing the effectiveness of current practices in order to discover new ways to spread the Luoyang language, which will deep or enrich the cultural impact and presence of it (Camarà, 2023).

Previous studies show that digital media is quite a potential tool to motivate communities in group language preservation. Examples taken from conventional models, like documentation and education, give us the idea about approaching plants from a different angle, creating something that our generation can relate to with more ease (Ajani et al., 2024; Guo, 2024). This research is bridging the gap by examining the strategic deployment by Douyin in the promotion of regional languages. By critically looking into the relationship of digital platforms with cultural preservation, this study contributes to the action of digital-driven language revitalization (Rajagukguk et al., 2022).

The approach of this research is mixed-method, which combines content analysis and survey, and interviews, to investigate the effect of digital mediums on the transformation of language modes (Prieto et al., 2024). Douyin also argues that its interactive elements and user-generated content are traditionally going beyond the usual methods for conveying cultural presence and language transfer (Olaare, 2024).

Research Objective

1. To research the role of Douyin Short Dramas in the preservation and dissemination of the Luoyang linguistic, and to explore how this digital platform has changed the way the linguisticis disseminated.

2. To evaluate the effectiveness of linguistic strategies currently implemented to preserve the Luoyang linguistic and assess their impact on linguistic transmission.

Literature Review

This research leans on theories of digital communication and cultural preservation, targeting the topic of the function of the digital platforms in creating space for the development of both linguistic and cultural identity. Thus, cultural and linguistic attributes are transmitted through novel channels(Ng, Chen, & Huang, 2024). Cultural preservation theory accentuates the idea that protecting cultural diversity through promoting languages at risk of extinction is essential; such native languages not only encode cultural heritage but also value identity (Zhang, 2023).

Digital Platforms: Now, when it is stated that digital platforms are a major part of this paper, this means social media networks, such as Douyin (which is the Chinese equivalent of TikTok), where users generate and spread content. Social platforms allow users to build, share, and engage content that includes text, audio, video, and other types of media, thus becoming instruments of cultural mediation as well as givers of language revitalization (Guo, 2024).

Language Revitalization: Language revitalization encompasses various attempts to stop or, even, reverse the decline of a language by producing a revival of the language that is dead. This researcher aims to use digital media mechanisms to unite the younger population with the Luoyang linguistic, aiming at generation-inheriting cultural pride by motivating them to adopt this linguistic and pass it on to their children (Olaare, 2024).

Digital instruments' effects on language preservation and cultural heritage is well-studied. Research shows that digital platforms are a productive avenue to involve more youth in learning the language and their culture. For example, Zhang (2023) identified that digital tools performed a crucial function in revitalization of culture by enhancing public access to information and promoting citizen participation in cultural dialogue. Likewise, Guo (2024) acknowledged that digital media can be utilized for the preservation and inheritance of traditional cultures, such as language preservation.

Another research by machines learning and artificial intelligence technologies have been applied in the attempts of language documentation and conservation. In their article, Prieto et al. (2024) discuss the creation of translation tasks for low-resource Indigenous languages, which serve as evidence for the potential of digital tools in cultures' preservation. Besides, Kavitha et al. (2023) pointed out how AI apps can be applied to document, celebrate, and revitalize endangered languages. This approach is well-aligned with the study's goal to use digital platforms for the invention and revitalization of the Luoyang.

However, it is imperative that a gap be filled, outcome-driven strategies need to be developed, and the role of different stakeholders be determined. In previous studies, the necessity of digital platforms in translation and cultural localization research has been highlighted. Nevertheless, videos have a unique effect, and culturally diverse speakers such as the speakers of the Luoyang languages in China strictly immerse their culture through cutting-edge video-sharing websites like Douyin. This research aims to fill this gap by exploring the

characteristics of the short Douyin dramas that can be used as effective instruments for language revitalization and cultural transmission to young audiences.

In addition, this research research offers a new concept that is composed of dual content creation, which is user-driven, and interactive features and is intended as part of the bigger effort on linguistic revitalization. It also stresses the need of culture protection techniques adjusting with the dynamic nature of the online field, as this presents both serious problems and promising prospects for cultural diversity sustainability in the developed world.

Research Methodology

The method of this research involves a mixed-methods method, integrating both measurable and qualitative research techniques. Measurable information was gathered through structured studies to assess the efficiency of Douyin short dramas in promoting the Luoyang linguistic and improving social identification among the younger generation. Qualitative information was gathered via meetings with key stakeholders to obtain deeper understandings into the social impact and community participation. This combination of methods offers extensive understandings right into the performance of electronic platforms in language conservation.

1. Research methodology

This paper illustrates how digital platforms can influence language teaching and learning through the dissemination and preservation of culture in a number of ways through qualitative and quantitative methods and their applicability.

1.1 Qualitative Methodology

The qualitative section of the research involves a qualitative analysis of selected Douyin short films that have Luoyang linguistic. This investigation will examine the layers of narrative allusions, linguistic code, and cultural symbols that are expressed through these videos. To this end, the study, concentrating on language portrayal and its influences on the environment, helps to explain how the film series refers to and popularizes the local language and local identity.

Besides textual analysis, semi-structured interviews were conducted with the stakeholders who include content developers, cultural specialists, and linguists. These interviews have the purpose of uncovering the techniques used to come up with age-appropriate content that generates the interest and excitement of the younger generation while at the same time promoting the linguistic and cultural values of Luoyang.

1.2 Quantitative Methodology

Being a part of the quantitative research, the survey is sent to the Douyin users, primarily to the age group of short-form video content consumers (ages of 15 to 35), who are the main audience of video content on the platform. The survey investigates the engagement intensities, their attitudes toward the Luoyang language, and their opinions towards the short dramas' efficacy in language promotion. It is to determine the role and role of digital media in language communication and the tradition (cultural) identity reinforcement.

Various research methods, including Likert-scale questions and open-ended questions, were used to capture not only attitudes and preferences of users but also in-depth qualitative data. This combination of quantitative and qualitative methods enables comprehensive research on the connections between Douyin user involvement and cultural influence.

1.3 Integrating Qualitative and Quantitative Data

This study used a mixed study, combining content analysis, interviews and survey results through quantitative and qualitative analysis, and using triangulation to validate the results, in order to analyse the role of digital platforms in revitalising the news language in Luoyang.

2. Population and Sample

2.1 Population

The target population for this study includes two main groups:

Douyin Users: The target group is that of two types of category. One is that of the prime, which is composed of active Douyin users between 15 and 35 years, who represent the community of the younger individuals that are most engaging short-form video content on Douyin. This age range was chosen to stand for the new generation, which are the primary users of social media and are also the drivers of the transmission and revitalization of the Luoyang linguistic.

Cultural and Linguistic Experts: The second category involves people with the first-hand experience of language preservation through digital media and cultural promotion. For example, scholars, cultural experts, and content creators coming from areas where the Luoyang language is spoken. These experts offer a chance to discuss the strategy of promotion and the complexity that can develop when digital platforms are involved in third-party services.

2.2 Sample Group

To reach the research objectives, this study is relying on a purposive sampling method that ensures the inclusion of those subjects who are most relevant. The sampling method is a type of technique that permits the investigators to select the active users who are either fluent speakers of the regional language and digital content creators.

2.2.1 Douyin Users

Through conducting a study, we had a chance to interview 200 Douyin users. There were 15 to 35 years old. The second measure was regular engagement with content that related to regional languages short dramas or videos among the Luoyang linguistic.

Fluency in Mandarin: All participants were required to be fluent in Mandarin, because the analysis was made using the Mandarin language, as the questionnaire and answers were presented in this language.

Women and men were recruited equally from urban and rural areas, so the sample was gender balanced and included speakers of both local and regional languages to provide a broad range of views on digital media.

2.2.2 Experts

Through a period of study, we also attracted 10 experts in the area. Their number included 4 content creators who have produced short dramas featuring the Luoyang, 3 cultural experts with a specialization in the study of regional culture and linguistics, and 3 language scholars based on language preservation. While the first selected from experts, who had exploit cultural content creation or who did studies on linguistic. They have an importance in linguistics because they are related to either culture or academic reasons.

Criteria for expert selection included:

Experience: No less than 4 years of content generation/research execution involving language preservation and cultural promotion in subjects relevant to languages.

Involvement with digital platforms: Experts with skills acquired in the study or use of teasers promoting the regional languages.

2.3 Sample Size Justification

We hypothesized that a sample of 200 Douyin users and 10 experts was representative enough to accomplish the research objectives. The sample identifies the general younger population perspectives on digital media. Role of Douyin in the revival of the Luoyang linguistic was unveiled at the same time applying user data and expert perspectives as the study method.

3. Research tools

This study utilized a range of tools to gather both qualitative and quantitative data from Douyin users and expert participants.

3.1 Survey Questionnaire

A 20-item survey was distributed to 200 Douyin users to assess their engagement with content featuring the Luoyang linguistic and their attitudes towards its preservation. The survey included:

Likert-scale questions to measure engagement and attitudes.

Open-ended questions to explore user perceptions of Douyin's role in language promotion.

3.2 Semi-Structured Interviews

Semi-structured interviews were conducted with 10 experts (content creators and cultural scholars) to gain deeper insights into their strategies for promoting the Luoyang linguistic through Douyin. Key topics included:

The role of Douyin in language promotion.

Challenges in creating culturally resonant content.

Sustainable digital strategies for language transmission.

3.3 Content Analysis Framework

A content analysis was conducted on 30 selected Douyin short dramas. This analysis focused on:

Linguistic usage of the Luoyang linguistic.

Cultural representation in the videos.

Audience engagement based on likes, shares, and comments.

3.4 Data Analysis Software

SPSS was used for statistical analysis of the survey data, including descriptive and inferential statistics.

NVivo was employed to analyze qualitative data from interviews and video content, identifying key themes and patterns.

4.Data collection

Data for this study were collected in two phases:

Quantitative Data: An online survey was distributed to 200 Douyin users. Participants completed the survey via a link shared on social media platforms, and the data collection process lasted for two weeks. The survey gathered information on user engagement with Douyin content featuring the Luoyang linguistic, their attitudes towards language preservation, and the effectiveness of digital media strategies.

Qualitative Data: Semi-structured interviews were conducted with 10 experts, including content creators and cultural scholars. The interviews were conducted via video conferencing and recorded for transcription. Additionally, 30 Douyin short dramas featuring

the Luoyang linguistic were selected for content analysis. Data from the videos were collected by reviewing and coding the content based on linguistic and cultural elements.

All data collection procedures adhered to ethical guidelines, ensuring participant anonymity and voluntary participation.

5. Data analysis

Data analysis in this study involved both quantitative and qualitative methods:

Quantitative Data: The survey data collected from 200 Douyin users were analyzed using SPSS software. Descriptive statistics (such as means and standard deviations) were used to summarize user engagement and attitudes. Inferential statistics, including correlation and regression analysis, were employed to examine relationships between variables related to language preservation and the use of digital platforms.

Qualitative Data: The interview transcripts and content from the 30 Douyin short dramas were analyzed using NVivo software. Thematic analysis was conducted to identify key themes related to cultural representation, linguistic usage, and audience engagement. This qualitative analysis provided deeper insights into the strategies used by content creators and the effectiveness of digital media in language revitalization.

By combining both data sets, the study offered a comprehensive view of how digital platforms like Douyin can support the preservation of the Luoyang linguistic.

Research Conceptual framework

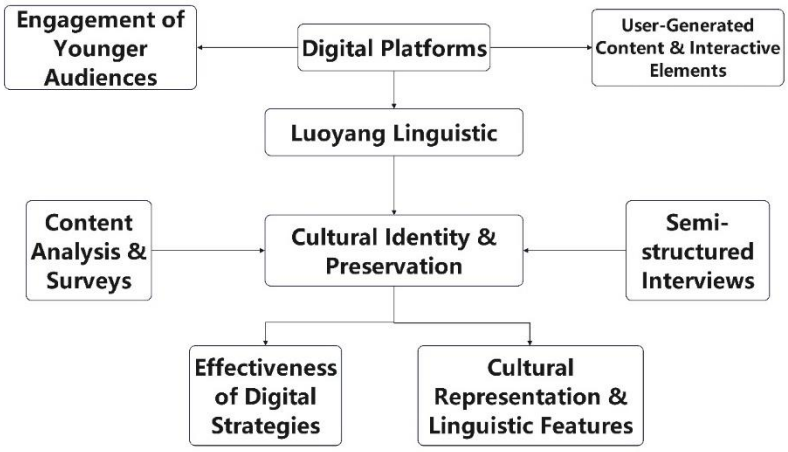

Figure 1: Research Conceptual Framework

Results

(1) To research the role of Douyin Short Drama in the preservation and dissemination of the Luoyang linguistic, and to explore how this digital platform has changed the way the linguisticis disseminated.

This study investigates users' attitudes towards the use of Douyin Short Drama and the Luoyang linguistic to analyse their impact on language preservation and cultural identity. The following table demonstrates the evaluation results of the study.

1.1 Design and Visual Appeal

Table 1. User Feedback on Douyin's Role in Promoting Luoyang Linguistic

No.	Quality assessment project	average value	S.D.	Mean
1	1.1 I use Douyin for more than 1 hour a day	4.33	.658	Higher satisfaction
2	1.2 I often watch Douyin short dramas that include the Luoyang linguistic	4.40	.673	Higher satisfaction
3	1.3 Watching the skit through Douyin helped me understand the Luoyang linguistic	4.33	.658	Higher satisfaction
4	1.4 I like to watch Luoyang linguistic related content on Douyin	4.42	.613	Higher satisfaction

Data source:: Guanhua Zhu

Respondents were very completely satisfied with the aesthetic top quality of the Luoyang linguistic Drama, giving it a perfect rating, and no visitors raised questions regarding the clearness of the photos or the results of the scenes. This shows that the video clip team effectively utilised HD video to enhance the allure of the spoof.

Nevertheless, viewers ranked the creativity and aesthetic appeals of the short drama low, with a mean rating of 3.40 and a standard deviation of 0.54, indicating that some viewers were dissatisfied with the creativity. This indicates that the scriptwriters can dig deeper into the social components and enhance the creative thinking in the future.

In terms of colour layout and visual synchronisation, the typical rating is 3.80, with a standard deviation of 0.84, mirroring mixed analysis from the target market. While some audiences appreciated the colour design and aesthetic abilities, others felt that the colours were not culturally appropriate. This recommends that future manufacturings ought to pay more attention to colour harmony and cultural compatibility.

The short drama received the highest rating for combination of aesthetic components, with a mean score of 5.00 and a standard deviation of 0.00, revealing that all elements enhanced the story and effectively developed a social atmosphere. The video clip style and theme consistency scored 4.60 with a standard deviation of 0.54, indicating that a lot of visitors were pleased, but a few were not.

1.2 Accessibility and Navigation

Table 2 User Feedback on Accessibility and Navigation of Douyin for Promoting Luoyang Linguistic

No.	Quality assessment project	average value	S.D.	Mean
1	2.1 The preservation of the Luoyang linguistic is important for maintaining cultural identity	4.33	.658	Higher quality
2	2.2 I believe that promoting Luoyang linguistic through Douyin is an effective way to	4.29	.608	Higher quality
3	2.3 I am willing to learn more about the cultural content of Luoyang linguistic through Douyin	4.33	.658	Higher quality
4	2.4 I believe that learning the Luoyang linguistic helps to strengthen my sense of identity with the local culture	4.43	.661	Higher quality

Data source: Guanhua Zhu

The navigating style of theLuoyang linguistic Drama on Shakeology was extremely ranked by customers with a mean score of 4.00 and a standard deviation of 0.00, which recommends that individuals are pleased with the searching experience. Through the platform's search and referral functions, individuals can quickly discover relevant web content, and all users located the navigating system straightforward, particularly the referral and categorisation of language material.

Douyin has an ideal user-friendliness rating with a mean of 5.00 and a standard deviation of 0.00, showing that individuals are very pleased with the interface and checking out experience. The simplicity of the user interface boosted users' count on and motivated them to actively spread the Luoyang linguistic.

The majority of users routinely see short Drama in Luoyang language, which contributes to the system's web content referral, and the regularity of individual use is expected to enhance as influence grows.

1.3 User-generated content and interaction

Table X: User Feedback on User-Generated Content and Interaction Related to Luoyang Linguistic on Douyin

No.	Quality assessment project	average value	S.D.	Mean
1	3.1 I have posted content related to the Luoyang linguistic on Douyin	4.33	.658	Higher quality
2	3.2 I often discuss Luoyang linguistic-related content with other users	4.34	.677	Higher quality
3	3.3 I believe that user-generated content	4.33	.65	Higher

	helps to promote the Luoyang linguistic		8	quality
4	3.4 I think Douyin's interactive features (e.g. comments, likes) help increase users' interest in the Luoyang linguistic	4.25	.67 8	Higher quality

Data source:: Guanhua Zhu

Customers perceive user-generated material (UGC) on social media to have a favorable effect on the spread of Loyalist language, with a mean score of 4.33 and a standard deviation of 0.66. Most of users perceive UGC as important in language knowing, while a few perceive it as having a restricted role. The system can urge the provision of even more language-related UGC.

The high frequency of discussion and energetic interaction amongst Luoyang linguistic customers boost area involvement and promote language dissemination.The promotional attributes of UGC are additionally recognised.The mean score is 4.33 with a standard deviation of 0.66. More than half of the audience believes that UGC is a great tool to advertise the popularity of Luoyang dialect.

The interactive features of the Douyin system (preference, commenting, sharing) had a favorable effect on user involvement, with a mean score of 4.25 and a standard deviation of 0.67. While some felt that these functions had a limited impact on the circulation of the language products, the majority really felt that they contributed to a broader understanding of the language products by boosting the sense of area and connectedness.

1.4 Evaluation of the Short Play in Luoyang Linguistic on Douyin

Table 3: User Evaluation of the Short Play in Luoyang Linguistic on Douyin

No.	Quality assessment project	average value	S.D.	Mean
1	4.1 Luoyang linguistic short dramas on Douyin accurately reflect local culture	4.33	.658	Higher quality
2	4.2 I think the short dramas helped to increase my interest in the Luoyang linguistic	4.36	.658	Higher quality
3	4.3 I think the use of Luoyang linguistic in the skit is vivid and easy to understand	4.33	.658	Higher quality

Data source:: Guanhua Zhu

Concerning the question of the Luoyang linguistic short dramas reflecting local culture or not, the users gave a score of 4.33 on the average basis, while the standard deviation is 0.66, so most viewers probably thought the short dramas did showcase Luoyang culture very much. The accuracy of cultural transmission of this nature was what guaranteed the success of the contents that were being communicated.

Users replied whether the skit could motivate them to learn the Luoyang linguistic, where the average score was 4.36 and the standard deviation was 0.66. This means that more than half of the spectators showed a considerably better interest in the Luoyang linguistic after they had viewed the skit. The content choice and linguistic engagement were successful in inciting questioning and reflection about the cultural identity in the audience.

In range of linguisticical use, the final skit received a high score, 4.33, with a standard deviation of 0.66. The audience at the Luoyang theatre were very vividly impressed with the skit, wherein they understood the Luoyang linguistic used, and it was clear and interesting for them to follow. Finally, it should be pointed out that non-native speakers, as well as people who were not local, all could follow the storyline because the linguistic was simple enough for everyone to comprehend, and thus the Luoyang linguistic was undoubtedly popularized and its audiences were enlarged due to the spontaneousness of the story.

(2) To Evaluate the Effectiveness of Linguistic Strategies Currently Implemented to Preserve the Luoyang Linguistic and Assess Their Impact on Linguistic Transmission.

Table X: Expert Opinions on the Effectiveness of Linguistic Strategies to Preserve the Luoyang Linguistic

No.	Question	An explanation of the meaning of words or phrases
Q1	What do you think are the advantages of digital platforms such as Douyin sketches in disseminating and revitalising local languages (e.g. Luoyang linguistic)?	Zhang Wei: Digital platforms such as Douyin Short Drama are widely disseminated and interactive, and the short video format in particular can effectively attract young audiences. The rapid dissemination of fragmented content through these platforms enables Luoyang language to reach a large number of audiences in a shorter period of time. Zhao Min: The low threshold of digital platforms makes it easy for ordinary people to participate in the creation and dissemination of local languages. Douyin's interactive features also allow viewers to deepen their knowledge of Luoyang linguistic through likes, comments, and shares.
Q2	What are the main cultural and linguistic elements you consider when making a short Drama in Luoyang dialect? How important are these elements in engaging the audience?	Zhou Ting: When creating short plays in Luoyang linguistic, we first focus on the historical stories and folklore elements of local culture. I try to use authentic Luoyang linguistic and supplement it with subtitles so that more Mandarin speakers can understand. Li Fang: I pay special attention to the unique expressions in Luoyang linguistic, because it is not only a form of language, but also a carrier of cultural memory. In the short Drama, the audience is introduced to the background and connotation of Luoyang dialect by incorporating some local slang and allusions.
Q3	How do you strike a balance between entertainment and cultural and educational content?	Zhou Ting: By combining humour and current popular elements with traditional culture and implanting knowledge points related to Luoyang's language and culture, viewers can learn cultural information subconsciously while being entertained. Wang Lei: We attract viewers by telling stories from the daily lives of contemporary young people. This allows young people to empathise with their own culture without feeling "educated".
Q4	What are some of the challenges you've encountered	Li Fang: The biggest challenge is that it is a challenge to convey this information and capture the interest of the audience in just a few minutes.

	in creating content related to local languages?	Sun Li: I find it difficult to keep young audiences engaged. Therefore, I have to keep experimenting with new creative forms to ensure that the content of the short plays is both interesting and conveys the uniqueness of the language.
Q5	Do you think the interactive elements (e.g. likes, comments, retweets) of platforms such as Douyin are effective in promoting the spread of local languages?	Liu Yang: The interactive element is very important, as viewers express their thoughts through likes and comments, and through sharing, Luoyang language content can quickly spread to different circles, increasing the exposure of the language. Chen Jing: I think the interactive features of the platform not only promote language dissemination, but also enhance users' sense of belonging. Viewers discuss the usage and history of Luoyang linguistic in the comments, which makes them feel that they are participating in the process of language preservation and transmission.
Q6	Do you think that revitalising local languages through digital platforms can effectively help language preservation in the long term?	Yang Gang: Digital platforms do provide a great tool, but to be effective in the long term, they also require sustained content creation and active user participation. Gao Peng: I believe that digital platforms can provide strong support for the long-term preservation of the Luoyang linguistic, as long as they can be used consistently to create cultural content and design appropriate content for different age groups.
Q7	How do you plan to use digital platforms to further promote the heritage and preservation of Luoyang linguistic in your future work?	Sun Li: I plan to launch more online courses on Luoyang linguistic and release related teaching videos through Douyin. This will not only help promote the language, but also attract more young people to learn Luoyang linguistic through interaction and comments. Wang Lei: In the future, I hope to use AI technology to help promote Luoyang dialect. This will not only allow the short Drama to convey the language content more accurately, but also allow viewers who don't know Luoyang dialect to better understand and learn.
Q8	Have you used other platforms to promote local languages? Which strategies work best on these platforms?	Gao Peng: I have used platforms such as Douyin and Kuaishou to promote local languages. I have found that combining pop culture and linguistic promotion works best. Zhao Min: I have also used platforms such as Weibo and WeChat to promote Luoyang linguistic. Although these platforms are not as interactive as Douyin and Jitterbit, they have unique advantages in terms of user accumulation and long-term cultural dissemination.

Experts considered that digital platforms had actually changed the means grammars was distributed and supplied new possibilities for language conservation. The fragmented and enjoyable functions of brief videos make them conveniently approved by the public, particularly the younger generation, as the main means of language communication and

tradition transmission. Individuals engaged with the web content by taste, commenting and sharing, contributing to the social influence of the language.

Experts emphasised that content manufacturing that incorporates social and etymological elements is key, such that the content not only depicts the Luoyang linguistic authentically, yet also includes neighborhood culture and includes cultural undertones to help viewers better recognize Luoyang. Developers need to change the communicative definition of the language into an attractive one, while maintaining the focus of the target market, especially the younger ones.

In regards to teaching and understanding, the system's interactive features such as likes, comments and shares assist the language to be efficiently connected with and distributed. Customers are not only the target market of the web content, however may likewise be the creators and sharers, increasing the impact of Luoyang linguistic.Summing up, inferences from the experts are that digital platforms have great potential as well as practical issues to address in local language communication.In this sense, through the rich interaction of the platform's interactive features, user-generated content, and cultural components, local languages are no longer confined to traditional offline methods. The widespread use of digital platforms has seen them reach new heights. This research presents not only the new perspectives and techniques for the protection and outreach of different languages, but also stirs paths for the junction of culture and digital records.

Discussion

Experts in the discussion commonly arrived at a consensus that digital media platforms, and in particular, short video media, are instrumental in the spread and rejuvenation of local languages. Consider the Douyin short videos, where via its interactive nature and online sharing, the Luoyang linguistic reaches wider audiences. As opposed to traditional language protection approaches, the short video format is flexible, more interactive, and time-efficient. Therefore, the youth have more fun when they participate. Soria et al.'s, (2016) findings suggest that this low threshold of online platforms allows ordinary users to become not only consumers of linguistic content, but also disseminators of linguistic content creators..Bernhard et al., (2022) in their study emphasise that short videos should contain rich cultural and linguistic content. These contents add value to the short videos as well as engage the viewer's interest in the language.

Although digital platforms have a huge potential in local language aptitude dissemination, experts warn that there are also problems. The crunched time of short videos makes it tough for creators to capture cultural and linguistic complex information in just a few seconds. Budiono & Noviani, (2023) in their study argued that adolescents have no loyalty to the local language and linguistics, therefore short video creators have to ensure their creativity and innovation in order to preserve the uniqueness of the Loyalist language.Plus, A study by Prószéky & Váradi, (2023) also found that the platform is also seen as an important factor in language diffusion due to its interactive nature and features such as liking, commenting and sharing.

Certainly, UGC experts establish that online sharing has a positive impact on local language popularization. The creation of a platform, along with the openness of the content ecology, enables users to become not just consumers of content, but also to be ambassadors of their linguistic. Sholikhatin et al.'s (2021) study also shows that these user creations add diversity to the future of the language and add social weight to the local language .The

linguistic of Luoyang can be adopted and embraced by more people, including those who have no prior connection to Luoyang culture through the works of spontaneous creators. This organic means of communicating the language has been noticed as one of the most crucial factors when it comes to the survival of a language.

Experts imagine that digital platforms will enhance the popularity of local languages even more in the future with technological improvements such as speech recognition and AI. For instance, via artificial intelligence (AI) technology, the non-native speakers of the Luoyang linguistic can integrate effortlessly by the tools such as subtitle generation and language recognition. In this regard, experts recommend that platforms like Douyin can create up more teaching resources, like video tutorials for linguistics. Cronin (2006) also confirms that this fusion of information and fun has the potential to keep language alive long after the various multimedia paradigms have become obsolete.

Recommendations

1. Technical Support

To make certain the efficient promo and preservation of regional languages on digital systems, it is recommended to improve technical support via the following procedures:

Speech Recognition and Captions: Use sophisticated modern technologies such as speech acknowledgment and subtitle generation systems to sustain neighborhood languages. These tools will certainly assist make the language extra available and easy to use for a wider audience.

Unicode and Identifier Technologies: Support the advancement of identifiers and Unicode technology to guarantee the proper encoding and representation of endangered languages on electronic systems (Buszard-Welcher, 2018).

2. Content Creation

Producing abundant and varied content is important for engaging customers and preserving etymological heritage. The following actions are advised:

Multimodal Resources: Incorporate multimodal web content that incorporates historical stories, folk society, and modern-day elements to offer a richer linguistic experience. This will certainly aid engage customers of different backgrounds and make finding out more interactive and enticing.

Varied Web Content Techniques: Develop material that attract various demographics by resolving social tales, linguistic background, and modern problems. This technique makes content much more relevant to both more youthful and older audiences (Wagner, 2017).

3. Community Involvement

Motivating community involvement is key to sustainable language conservation. The adhering to methods are suggested:

User-Generated Content (UGC): Inspire community members to get involved actively in the creation of web content related to regional languages. UGC assists advertise authenticity and individual link with the language.

Joint Web Content Growth: Allow individuals to add their own etymological and social expertise, therefore fostering a stronger sense of possession and involvement with the platform (Sholikhatin et al., 2021).

4. Multi-party Collaboration and Support

Collaboration between numerous stakeholders is vital for lasting language preservation. The list below referrals are made:

Partnerships with Social and Educational Institutions: Foster collaborations with universities, federal government bodies, and cultural organizations to supply support for the ongoing advancement and circulation of neighborhood languages.

Social Interaction: Make use of social media and other electronic devices to raise involvement and increase awareness about the significance of language preservation. Joint initiatives throughout numerous celebrations will make certain the long-term sustainability of local languages.

References

Ajani, Y., Oladokun, B., Olarongbe, S. A., Amaechi, M. N., Rabiu, N., & Bashorun, M. T. (2024). Revitalizing Indigenous Knowledge Systems via Digital Media Technologies for Sustainability of Indigenous Languages. *Publishing Trends in Cultural Heritage*, 2 (1), 51-68. https://doi.org/10.1515/pdtc-2023-0051

Bernhard, D., Bras, M., Ligozat, A.-L., Miletic, A., Sibille, J., Todirascu, A., & Vergez-Couret, M. (2022). L'avenir numérique des langues minoritaires: Bilan du projet RESTAURE pour l'alsacien, l'occitan et le picard. Cahiers de praxématique, (1253). https://doi.org/10.57086/cpe.1253

Budiono, S., & Noviani, E. (2023). Retta language revitalization learning materials in Alor Regency. *Journal of Language Teaching and Research*, 51 (2), 312–324. https://doi.org/10.17977/um015v51i22023p312

Buszard-Welcher, L. A. (2018). New Media for Endangered Languages. In Oxford Handbook of Endangered Languages. https://doi.org/10.1093/OXFORDHB/9780190610029.013.24

Camarà, S. (2023). Senegalese Stagecraft: Decolonizing Theater-Making in Francophone Africa by Brian Valente-Quinn. *African Arts, 56* (1), 120-122. https://doi.org/10.1162/afar_r_00703

Cronin, L. (2006). Microsoft Local Language Program. *Cultural Studies in Technology*, 34 (3), 201-218.

Guo, Y. (2024). Preserving and Inheriting the Traditional Culture of Xibe in the Digital Age. *Journal of Digital Cultural Heritage*, 12 (2), 1749-1765. https://doi.org/10.54254/2753-7048/59/20241749

Kavitha, R., Fathma, S. S., & Vinitha, V. (2023). AI: A Catalyst for Language Preservation in the Digital Era. Research Trends in Digital Humanities, 12 (1), 39-52. https://doi.org/10.34293/rtdh.v12is1-dec.39

Olaare, S. (2024). The Role of Technology in Language Preservation. *European Journal of Linguistics*, 4 (2), 2046. https://doi.org/10.47941/ejl.2046

Prieto, J. C., Martínez, C. A., Robles, M., Moreno, A., Palacios, S., & Manrique, R. (2024). Translation systems for low-resource Colombian Indigenous languages, a first step towards cultural preservation. *AmericasNLP*, 1(2). https://doi.org/10.18653/v1/2024.americasnlp-1.2

Prószéky, G., & Váradi, T. (2023). A magyar nyelv digitális fenntarthatóságának támogatása. *Magyar Nyelv*, 4 (482), 482–495. https://doi.org/10.18349/magyarnyelv.2023.4.482

Rajagukguk, R., Malems, T., & Ginting, M. (2022). Preserving Linguistic Diversity: Strategies for Language Preservation and Cultural Heritage Safeguarding. *Journal of Indigenous Peoples' Heritage*, 11 (3), 245-261. https://doi.org/10.35335/jiph.v11i3.25

Rizky, W. A., Tsaqila, D. Q., & Nelwati, S. (2024). Civic Education as Strategies to Strengthen the National Identity of Indonesian Students. *Journal of Civic Education*, 2 (2), 69-84. https://doi.org/10.58764/j.prwkl.2024.2.69

Sholikhatin, S. A., Magnolia, C., & Putra, R. D. M. (2021). LOCAL LANGUAGE KEYPAD: Keyboard Bahasa Daerah berbasis smartphone sebagai media pelestarian bahasa dan sastra daerah. Jurnal Resistor, 4 (2), 867 – 875. https://doi.org/10.31598/jurnalresistor.v4i2.867

Soria, C., Russo, I., Quochi, V., Hicks, D., Gurrutxaga, A., Sarhimaa, A., & Tuomisto, M. (2016). Fostering digital representation of EU regional and minority languages: The Digital Language Diversity Project. *Online.* Retrieved from https://www.aclweb.org/anthology/L16-1518.

Wagner, I. (2017). New Technologies, Same Ideologies: Learning from Language Revitalization Online. *Language Documentation & Conservation*, 11 (1), 215-232.

Wardhana, I. H., Permana, C. E., Puspitasari, M., & Hasan, C. (2024). Adaptation Policies of Betawi Traditional Art Performers in Preserving ASEAN Intangible Cultural Heritage in A Digital and New Normal Era. *Journal of ASEAN Cultural Studies*, 12(1), 67-82. https://doi.org/10.70082/esiculture.vi.678

Yang, S. (2024). Digital Media Strategies for Cultural Preservation: A Case Study of Lore in the Chongqing Three Gorges Reservoir Area. *Journal of Cultural Studies*, 21 (4), 245-260. https://doi.org/10.1111/cura.12636

Zhang, Y. (2023). Reviving folk music of the southeast in Shanxi: cultural revitalization and citizen engagement through digital platforms and facilitation through information systems. *International Journal of Arts and Digital Technology*, 7 (2), 13842. https://doi.org/10.55267/iadt.07.13842

ปัจจัยของการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานและการรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร

The Factors of Perceiving Security, Perceiving of Advantage on the Usage, and the Ease Perceiving of the Usage Affecting on Making Decisions for Purchasing Personal Protective Equipment of Samutsakorn Citizens

สาวิตรี โชควิวัฒนา และ ธัญนันท์ บุญอยู่
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
Sawitree Chokwiwattana and Thanyanan Boonyoo
Southeast Asia University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: a-ae_sawitree@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เปรียบเทียบการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 2) ปัจจัยการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน การรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งการวิจัยนี้ได้มีรูปแบบของการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่ตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test, F-test และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่มีปัจจัยด้านอาชีพต่างกัน มีระดับการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่มีปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลที่ไม่แตกต่างกัน และ 2) การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ความปลอดภัย และการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานร่วมกันอธิบายการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เมื่อประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่ตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลนั้นย่อมเกิดจากปัจจัยการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ความปลอดภัย และการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานที่สามารถรับรู้ได้ถึงการตัดสินใจซื้อในระดับที่เพิ่มสูงขึ้น

* วันที่รับบทความ : 17 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 29 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 7 มิถุนายน 2567
Received: May 17 2024; Revised: May 29 2024; Accepted: June 7 2024

คำสำคัญ: การรับรู้ความปลอดภัย; การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน; การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน; การตัดสินใจซื้อ

Abstract

The objectives of this study were to investigate: 1) a comparison of purchase decisions for purchasing personal protective equipment of Samutsakorn citizens, specified by personal factors; and 2) perceived security, perceived usefulness, perceived ease of use affecting on the purchase decisions for purchasing personal protective equipment of Samutsakorn citizens. This study was a quantitative study. Samples in this study were 385 Samutsakorn citizens who had purchase decisions for personal protective equipment. The research instrument was a questionnaire, which was statistically analyzed by using frequency, percentage, means, standard deviation, t-test, F-test, and multiple regression analyses.

The results of the study revealed that: 1) Samutsakorn citizens having their occupation differences had the difference of level of purchase decisions of purchasing personal protective equipment at the statistical significance of 0.05 level; whereas Samutsakorn citizens having different sex, age, status, and education level factors had no difference of levels of purchase decisions for purchasing personal protective equipment. And, 2) the perceived ease of use, perceived security and the perceived usefulness together explain the descriptive statistics of purchase decisions for personal protective equipment of Samutsakorn citizens. The results of this study showed that when Samutsakorn citizens make their purchase decisions for personal protective equipment by their perceived ease of use, perceived security, and perceived usefulness. These factors could increase their purchase decisions further.

Keyword: Perceived Security; Perceived Usefulness; Perceived Ease of Use; Purchase Decisions

บทนำ

ความปลอดภัยถือเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกของการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน การทำงานที่ต้องอาศัยเครื่องจักรหรือสารเคมี งานที่ต้องทำนอกสถานที่ และการดำเนินชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไปที่เป็นสภาพแวดล้อมภายนอกจำเป็นต้องมีอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment: PPE) เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการทำงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวันนอกสถานที่ ซึ่งอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลได้มีหลากหลายประเภทตามการใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์ป้องกันศีรษะ ใบหน้า ดวงตา การหายใจ มือ และเท้า โดยการเลือกใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณลักษณะและความต้องการใช้งานที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการใช้งาน มีวิธีการใช้งานที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนจนเกินไป และผลิตจากโรงงานที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (ปิยรัตน์ ศุภสมุทร, 2565) ซึ่งจังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางของประเทศไทยที่อยู่ในพื้นที่ปริมณฑลและเป็นเมืองแห่งเศรษฐกิจที่มีศักยภาพทั้งทางด้านการอุตสาหกรรม การประมง และการเกษตรกรรม โดยจากข้อมูลสถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสมุทรสาครตั้งแต่ปี 2561-2563 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของจังวัดสมุทรสาครมีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดที่ได้มี

การขยายตัวในอัตราที่ชะลอตัวลง เนื่องจากวิกฤตการณ์ทางการเงินโลกที่เกิดความผันผวนส่งผลกระทบต่อความต้องการสินค้าและบริการภายในประเทศและต่างประเทศที่ลดลง แต่อย่างไรก็ตามจังหวัดสมุทรสาครยังคงเป็นจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวสูงติดอันดับ 1 ใน 10 ของประเทศตลอดมา โดยโครงสร้างการผลิตหลักขึ้นอยู่กับภาคเกษตรเป็นสำคัญ โดยในปี 2563 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคนอกเกษตร จำนวน 399,774 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนโครงสร้างร้อยละ 98.2 ลดลงจากปีก่อน 9,787 ล้านบาท โดยเป็นการลดลงของมูลค่าการผลิตจากสาขาการผลิตและสาขาการก่อสร้างเป็นสำคัญ สำหรับภาคเกษตรมีมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมจังหวัด จำนวน 7,370 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนโครงสร้างร้อยละ 1.8 เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 698 ล้านบาท และเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมเนื่องจากอยู่ในเขตปริมณฑล มีการคมนาคมขนส่งที่สะดวกและรวดเร็ว ประกอบกับมีโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมต่อการลงทุน จึงทำให้จังหวัดสมุทรสาครได้รับความสนใจจากนักลงทุนในการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่เป็นจำนวนมากตั้งแต่ปี 2512 จนถึงปีปัจจุบัน โดยตั้งแต่ปี 2561-2565 มีจำนวนนายจ้างและลูกจ้างเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (จังหวัดสมุทรสาคร, 2566)

นอกจากนี้ยังพบว่า ในปี 2561-2565 จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานสูงสุด 5 อันดับแรก โดยมีลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย จำนวน 28,491 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.76 ต่อปี ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานสูงสุด 5 อันดับแรก คือ วัตถุหรือสิ่งของตัด บาด ทิ่มแทงเป็นสาเหตุหลักของการประสบอันตราย โดยเฉลี่ย 5 ปี มีลูกจ้างประสบอันตราย จำนวน 100,724 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.90 ต่อปี ของจำนวนการประสบอันตรายทั้งหมด รองมาเป็นอุบัติเหตุที่เกิดจากวัตถุหรือสิ่งของพังทลายหล่นทับ จำนวน 68,478 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.25 ต่อปี อุบัติเหตุที่เกิดจากวัตถุหรือสิ่งของกระแทกและชน จำนวน 57,734 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.70 ต่อปี อุบัติเหตุที่เกิดจากวัตถุหรือสิ่งของหรือสารเคมีกระเด็นเข้าตา จำนวน 47,175 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.19 ต่อปี และสาเหตุสุดท้ายเกิดอุบัติจากวัตถุหรือสิ่งของหนีบและดึง จำนวน 35,203 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.35 ต่อปี (กระทรวงแรงงาน, 2566) ซึ่งจากรายงานดังกล่าวสะท้อนได้ว่า สถานการณ์การประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงานเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นที่สถานประกอบการ พนักงาน และประชาชนต้องให้ความสำคัญต่อการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล เพื่อป้องกันอันตรายที่เกิดจากการทำงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน และจากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่า Hutasoit et al. (2018) การทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมตัดสินใจได้นั้นจำเป็นต้องสร้างให้บุคคลรับรู้ถึงความปลอดภัยที่เป็นการป้องกันและคาดการณ์ภัยคุกคามที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินและชีวิตของบุคคล ทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยและไม่เกิดความเสี่ยงในการสูญเสีย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายและรับประกันความปลอดภัยในระดับที่สามารถยอมรับและการตอบสนองความคาดหวังของบุคคลได้ก็จะสามารถก่อให้เกิดความสัมพันธ์เชิงบวกที่เกิดการตัดสินใจใช้ในระดับที่สูงขึ้นได้ (Paenchan & Kokkaew, 2022; Siagian et al., 2022) นอกจากนี้การศึกษา

ของ Gunawan, Ali & Nugroho (2019) ได้กล่าวว่า การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานที่เป็นความเชื่อของบุคคลในการใช้งานต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ช่วยลดเวลาในการทำงาน สร้างความสะดวกสบายให้แก่ชีวิตประจำวัน เมื่อบุคคลได้รับรู้ประโยชน์ก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะใช้และเปิดใจยอมรับในสิ่งที่เป็นประโยชน์ก็จะส่งผลให้เกิดการรับรู้ที่นำไปสู่การตัดสินใจนำมาใช้ประโยชน์นั้น ๆ ได้ (Ellitan & Prayogo, 2022; Lubis, Rini & Fadli, 2022) และ Asnawati et al. (2022) ได้กล่าวว่า การรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับวิธีการที่สามารถนำมาใช้งานได้ง่าย โดยที่ผู้ใช้ไม่ต้องใช้ความพยายามมากในการใช้งานและสามารถก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เมื่อได้เข้าไปใช้งานได้ตลอดเวลาก็จะสามารถทำให้ผู้ใช้เกิดการตัดสินใจในการซื้อของนั้น ๆ มาใช้งานได้มากขึ้นเช่นกัน (Puspitasari & Widyasari, 2023; Selfia & Adlina, 2023)

ดังนั้นจากประเด็นดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยศึกษาถึงปัจจัยของการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และการรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อสามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้ประกอบเป็นความรู้กับผู้ที่ศึกษาด้านความปลอดภัย อาชีวะอนามัย และสิ่งแวดล้อมให้สามารถนำมาประยุกต์และปรับใช้ในด้านการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจศึกษา และสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาให้ความรู้กับพนักงานในองค์กรหรือประชาชนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทำให้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลในระดับที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2. เพื่อศึกษาปัจจัยการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน การรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาถึงปัจจัยของการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และการรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร โดยการศึกษาทั้งหมดนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่มีขั้นตอนการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาประชากรที่เป็นประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่ตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล โดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมกับประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2567 และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่ตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล จำนวน 385 ตัวอย่าง ตามแนวคิดของ Cochran (1977) ที่เป็นแนวทางหนึ่งในการกำหนดตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณที่เป็นการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ ±5 ส่วนวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ที่ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

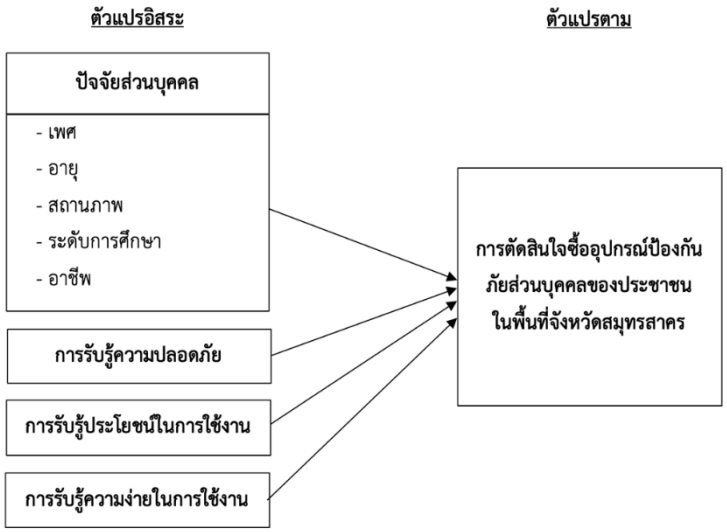
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แบ่งเป็น 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีข้อคำถาม 5 ข้อ โดยให้เลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียวที่เป็นจริงมากที่สุด ส่วนที่ 2-5 เป็นแบบสอบถามที่ประเมินการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน และการตัดสินใจซื้อ ซึ่งแบบสอบถามในส่วนที่ 2-5 จะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของ Likert (1932) ส่วนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) รายข้อเพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับตัวแปรที่ต้องการวัด โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 มาเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้อยู่ที่ 0.67-1.00 และหลังจากที่ได้ทำการหาคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาแล้ว ผู้วิจัยถึงทำการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือด้วยการไปทดลองใช้ 30 ชุด กับประชากรที่มีคุณลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ของแต่ละตัวแปรควรมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ได้อยู่ระหว่าง 0.939-0.973

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ โดยมีการเข้าไปเก็บแบบสอบถามตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานรัฐและเอกชน และจากกลุ่มคนหลากหลายอาชีพที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีขั้นตอนดำเนินงานดังต่อไปนี้ คือ (1) การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นไปตามความจริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เป็นผู้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และการเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำในระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2567 ได้แบบสอบถามจำนวน 385 ฉบับ และ (2) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทั้งหมดในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจากแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลที่แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สถิติพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่ตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลด้วยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับของการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน และการตัดสินใจซื้อด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสรุปและอธิบายลักษณะของตัวแปร และส่วนที่ 2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้การทดสอบค่า t-test และการทดสอบค่า F-test และเมื่อทดสอบด้วยสถิติแล้วปรากฏว่า มีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Post Hoc Comparison) ด้วยวิธีของ LSD และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือคุณลักษณะของข้อมูล 2 ประเภท เพื่อนำผลของความสัมพันธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ไปใช้พยากรณ์ค่าตัวแปรหรือคุณลักษณะของข้อมูล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรด้านปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ) ตัวแปรการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน และการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ได้กรอบแนวความคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยนี้สามารถกำหนดสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ภัยป้องกันส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 การรับรู้ความปลอดภัยมีผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ 3 การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานมีผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ 4 การรับรู้ความง่ายในการใช้งานมีผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่มีการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคล โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31-40 ปี มีสถานภาพโสด มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี และมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง มีจำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 79.74 และประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครมีความคิดเห็นการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน และการตัดสินใจซื้อมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกประเด็น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01, 4.14, 3.98 และ 4.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.777, 0.771, 0.720 และ 0.685 ตามลำดับ ซึ่งการวิจัยนี้สามารถแสดงผลการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งสามารถนำเสนอผลได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	t/F	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
เพศ	0.353	0.724	ไม่แตกต่างกัน
อายุ	1.340	0.255	ไม่แตกต่างกัน
สถานภาพ	0.156	0.855	ไม่แตกต่างกัน
ระดับการศึกษา	2.490	0.060	ไม่แตกต่างกัน
อาชีพ	7.268	0.000***	แตกต่างกัน

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่มีอาชีพต่างกัน จะมีการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลโดยรวมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่มีเพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษาต่างกัน จะมีการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลโดยรวมที่ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพบความแตกต่างทางปัจจัยด้านอาชีพ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบรายคู่ต่อไปที่ปรากฏได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามอาชีพ

การตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคล	อาชีพ				
	นักเรียน/นักศึกษา	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	อื่น ๆ
โดยรวม					
นักเรียน/นักศึกษา		0.579*	0.030	-0.090	0.171
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ			-0.549*	-0.669*	-0.409
พนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง				-0.121	0.140
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย					0.261
อื่น ๆ					

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า (1) ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษามีระดับการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ (2) ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีระดับการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลน้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้างและอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน การรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งสามารถแสดงผลการวิจัยได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อ

ตัวแปร	PD	PS	PU	PE
PD	1	0.728**	0.681**	0.808**
PS		1	0.777**	0.811**
PU			1	0.742**
PE				1

หมายเหตุ – (PD หมายถึง การตัดสินใจซื้อ, PS หมายถึง การรับรู้ความปลอดภัย, PU หมายถึง การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน, PE หมายถึง การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน) (** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01)

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ความง่ายในการใช้งานและการตัดสินใจซื้อมีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.681-0.811 ซึ่งการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองแล้ว พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการหาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไปและตัวแปรตาม

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อ

	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	0.884	0.119		7.424	0.000		
การรับรู้ความปลอดภัย (PS)	0.133	0.049	0.151	2.693	0.007	0.274	3.654
การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน (PU)	0.108	0.043	0.122	2.500	0.013	0.360	2.780
การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (PE)	0.567	0.050	0.595	11.332	0.000	0.310	3.226

หมายเหตุ - $R = 0.821$, $R^2 = 0.674$, Adjusted $R^2 = 0.671$, $F = 262.47$ Sig. = 0.000 (* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

จากตารางที่ 4 สามารถอธิบายตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และการรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครได้ คือ การพิจารณาความเหมาะสมของสมการการถดถอยพหุคูณ พบว่า

ค่า R เท่ากับ 0.821 ซึ่งค่า R ดังกล่าวเข้าใกล้ 1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน โดยมีสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R^2) ที่สามารถอธิบายความผันแปรของปัจจัยการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และการรับรู้ความง่ายในการใช้งานได้ร้อยละ 67.40 ส่วนค่า F เท่ากับ 262.47 ที่แสดงให้เห็นว่า การถดถอยพหุคูณมีสัดส่วนที่อธิบายการเปลี่ยนแปลงของการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลได้มากกว่าสัดส่วนที่อธิบายไม่ได้ถึง 262.47 เท่า นอกจากนี้ค่า Sig ได้เท่ากับ 0.000 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และการรับรู้ความง่ายในการใช้งานอย่างน้อย 1 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครได้เช่นกัน และเมื่อพิจารณาตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และการรับรู้ความง่ายในการใช้งานตามค่า Tolerance พบว่า ค่าที่ได้อยู่ที่ 0.274-0.360 ที่มีค่าไม่เข้าใกล้ 0 และค่า VIF ของตัวแปรอิสระมีค่าอยู่ที่ 2.780-3.654 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และการรับรู้ความง่ายในการใช้งานไม่พบปัญหาสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) จึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณต่อไป

ผลการวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรอิสระที่เป็นปัจจัยการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน และการรับรู้ความง่ายในการใช้งานสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครได้ ร้อยละ 67.40 (R^2=0.674) โดยพบว่า ปัจจัยการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน การรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครได้ คือ ปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน (PU) การรับรู้ความปลอดภัย (PS) และการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (PE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครได้ดีที่สุด คือ ปัจจัยการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (β=0.595) รองลงมา คือ การรับรู้ความปลอดภัย (β=0.151) และการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน (β=0.122)

โดยสามารถเขียนอยู่ในรูปของสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.884 + 0.567\,(PE)^* + 0.133\,(PS)^* + 0.108\,(PU)^*$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ว่า เปรียบเทียบการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่มีปัจจัยด้านอาชีพต่างกัน มีระดับการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่มีปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลที่ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่ซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลที่มีอาชีพแตกต่างกัน จึงมีการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยในหลากหลายรูปแบบ เนื่องจากอาชีพของประชาชนมีความหลากหลาย จึงทำให้การตัดสินใจที่ต้องใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลเกิดความหลากหลายกันไปตามสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงาน โดยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของวุฒิชัย ยังปรางค์ (2566) ที่พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน มีระดับการตัดสินซื้อสินค้าอุปโภคที่แตกต่างกัน โดยอาชีพนักเรียน/นักศึกษามีระดับการตัดสินใจซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคโดยรวมน้อยกว่าระดับอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ขณะเดียวกันการศึกษาของคริสต์มาส พวงมาลัย (2566) ที่พบว่า ประชาชนที่มีอายุ สถานภาพ และระดับการศึกษาต่างกันมีการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน และการศึกษาของรัตนา นามดิษฐ์ และธัญนันท์ บุญอยู่ (2566) ที่พบว่า เพศ อายุ และระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีระดับการตัดสินใจซื้อสินค้าในกลุ่มเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับที่ไม่แตกต่างกัน

2. จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ว่า ปัจจัยการรับรู้ความปลอดภัย การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งาน การรับรู้ความง่ายในการใช้งานที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน การรับรู้ความปลอดภัย และการรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานร่วมกันอธิบายการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร กล่าวคือ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครส่วนใหญ่มีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันภัยทุกครั้ง เมื่อปฏิบัติงานในสถานที่ทำงาน จึงทำให้เห็นได้ว่าประชาชนมีความตระหนักและรับรู้ถึงความปลอดภัยได้เป็นอย่างดีและรับรู้ได้ถึงประโยชน์ที่ใช้ว่า สามารถลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากความรุนแรงได้ และสามารถลดการบาดเจ็บที่เกิดจากการปฏิบัติงานได้ ประกอบกับอุปกรณ์ป้องกันภัยมีความง่ายในการใช้งาน จึงทำให้เกิดพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลมาใช้ในระดับที่สูงขึ้น โดยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Hutasoit et al. (2018) ที่พบว่า การรับรู้ความปลอดภัยที่เป็นการป้องกันและคาดการณ์ภัยคุกคามที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินและชีวิตของบุคคล (Paenchan & Kokkaew, 2022) สามารถก่อให้เกิดพฤติกรรมการตัดสินใจที่จะทำให้เกิดความปลอดภัยในระดับที่สูงขึ้น (Siagian et al., 2022) เช่นเดียวกับการศึกษาของ Gunawan, Ali & Nugroho (2019) ที่พบว่า การรับรู้ประโยชน์ในการใช้งานอย่างแท้จริงจะทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะใช้และเปิดใจยอมรับในสิ่งที่เป็นประโยชน์ก็จะส่งผลให้เกิดการรับรู้ที่นำไปสู่การตัดสินใจนำมาใช้ประโยชน์นั้น ๆ ได้ (Lubis, Rini & Fadli, 2022) และการศึกษาของ Asnawati

et al. (2022) ที่พบว่า การรับรู้ความง่ายในการใช้งานจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เมื่อได้เข้าไปใช้งานและจะทำให้ผู้ใช้เกิดการตัดสินใจในการซื้อของนั้น ๆ มาใช้งานเช่นกัน (Selfia & Adlina, 2023)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า ควรให้ความสำคัญกับการรับรู้ความปลอดภัย เพราะการใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลเป็นส่วนหนึ่งที่จะสามารถลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ทั้งจากการทำงาน และการอยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง โดยสถานประกอบการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ควรมีการอบรมถึงการใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยในสถานปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจถึงความปลอดภัยที่จะได้รับจากการใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลได้อย่างถูกต้อง

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า ควรให้ความสำคัญในเรื่องของการรับรู้ประประโยชน์ในการใช้งาน ควรคำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนควรได้รับจากการใช้งานอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลเป็นอันดับแรก เพื่อให้ผู้ใช้งานรับรู้ได้ว่าจะได้ประโยชน์เมื่อใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยเพราะจะสามารถลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากความรุนแรงได้

1.3 จากผลการศึกษาพบว่า ควรให้ความสำคัญกับการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน เพราะ เมื่อประชาชน หรือ ผู้ใช้งาน ได้รับรู้ถึงความง่ายในการใช้งานอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลแล้วสามารถค้นหาข้อมูลของสินค้าได้อย่างง่ายดายยิ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกอยากใช้งาน หรือเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการใช้งานมากยิ่งขึ้น

1.4 จากผลการศึกษาพบว่า ควรคำนึงถึงคุณภาพของวัสดุที่ใช้ผลิต และราคาที่เหมาะสม ต้องไม่แพงเกินไปสามารถจ่ายได้อย่างรู้สึกถึงความคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไป เพราะเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลของประชาชน หรือผู้ใช้งาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อสินค้าอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนลุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร โดยการวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องความเข้าใจที่มีเกี่ยวกับอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลในประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ทราบถึงความรู้ ความเข้าใจ และความหมายในทัศนคติของประชนชน

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการเพิ่มเติมแบบสอบถามด้วย หัวข้อ คุณรู้จักอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลหรือไม่ เพื่อให้ทราบข้อมูลของการรับรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลได้อย่างชัดเจนมาก

ยิ่งขึ้น เพื่อนำมาพัฒนาบุคลากร รวมถึงประชาชนทั่วไป และนำมาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักและตระหนักถึงประโยชน์ของการใช้อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลได้ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงแรงงาน. (2566). สถานการณ์การประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานปี 2561-2565. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2567. แหล่งที่มา https://www.ohswa.or.th/attachments/view/?attach _id=359766.

คริสต์มาส พวงมาลัย. (2566). *ปัจจัยการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ระบบการให้บริการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชนในพื้นที่เขตบางแค กรุงเทพมหานคร.* การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.

จังหวัดสมุทรสาคร. (2566). รายงานจังหวัดสมุทรสาคร. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2567, จาก https://www. samutsakhon.go.th/_new/files/com_news_devpro1/2023-02_d2eb329e2082486.pdf.

ปิยรัตน์ ศุภสมุทร. (2565). หลักการเลือกใช้อุปกรณ์เซฟตี้. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2567, จาก https://www.v-servelogistics.com/media/vserve2017/file_pdf/22060545254_NA-MAY2022-Piyarat.sep21.pdf.

รัตนา นามดิษฐ์ และธัญนันท์ บุญอยู่. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการเลือกซื้อและการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. *วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.* 6 (3), 86-101.

วุฒิชัย ยังปรางค์. (2566). *ปัจจัยภาพลักษณ์ตราสินค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร.* การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.

Asnawati, M., Nadir, M., Wardhani, W., & Setini, M. (2022). The effect of perceived ease of use, electronic word of mouth and content marketing on purchase decision. *International Journal of Data and Network Science, 6*(1), 81-90.

Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques.* (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.

Ellitan, L., & Prayogo, C. (2022). Increasing online purchase through perceived usefulness, perceived risk and perceived ease of use. *EKOMA: Journal Ekonomi, Manajemen, Akuntansi*. 1 (2), 261-270.

Gunawan, F., Ali, M. M., & Nugroho, A. (2019). Analysis of the effects of perceived ease of use and perceived usefulness on consumer attitude and their impacts on purchase decision on PT Tokopedia in Jabodtadek. *EJBMR, European Journal of Business and Management Research.* 4 (5), 1-6.

Hutasoit, J. P., Wahab, Z., Hanafi, A., & Shihab, M. S. (2018). The effect of trust, security, quality of service and perceived risks on online purchasing decisions. *Saudi Journal of Business and Management Studies.* 3 (12), 1384-1393.

Likert, R. A. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology.* 22 (140), 1-55.

Lubis, M. F. R., Rini, W. S., & Fadli, M. (2022). The effect of promotion, perceived ease of use, and perceived usefulness on purchase decisions of Bni Tapcash E-Toll cards and the intention to purchase as an intervening variable (Case study on MKTT Toll Road users). *International Journal of Research and Review. 9* (8), 259-274.

Paenchan, T., & Kokkaew, P. (2022). Technology acceptance affecting purchase decisions form food delivery by mobile phone application of consumers in Phra Nakhon Si Ayutthaya, Thailand. *PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research, 11* (1), 16-24.

Puspitasari, D., & Widyasari S. 2023). The influence of trust, ease of use, and online consumer review on consumer purchase decisions (Study on Tik Tok Shop users in Rembang City). *Jurnal Ekonomi, 12* (3), 1297-1304.

Selfia, S., & Adlina, H. (2023). Effect of price, perceived easy of use, e-wom on purchase decision of Tiktok ship in medan. *Journal Boas: Business, Economics, Accounting and Management, 1* (1), 110-119.

Siagian, H., Tarigan, Z. J. H., Basana, S. R., & Basuki, R. (2022). The effect of perceived security, perceived ease of use, and perceived usefulness on consumer behavioral intention through trust in digital payment platform. *International Journal of Data and Network Science, 6* (1), 861-874.

การพัฒนาบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดียสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่องการใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint

The Development of Micro Learning with Social Media For Grade 5 Primary Students to use Microsoft PowerPoint in Computing Science course

วันชัย อภัยพงค์ และ นุชนาฏ ใจดำรงค์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

Wanchai Apaipong and Nuchanat Jaidumrong
Thaksin University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Nongguitarist@gmail.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ KW-CAI (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint (3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีนครินทร์วิทยานุเคราะห์ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา จำนวน 34 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดียสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint มีประสิทธิภาพร้อยละ 92.49 2) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดียสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: บทเรียนไมโครเลิร์นนิง; ไมโครซอฟท์พาวเวอร์พอยต์; วิทยาการคำนวณ

วันที่รับบทความ : 5 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 12 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 14 ตุลาคม 2567
Received: October 5 2024; Revised: October 12 2024; Accepted: October 14 2024

Abstract

The objectives of this research are: (1) to develop microlearning lessons with social media for Grade 5 students in a Computational Science subject in the titleof using Microsoft PowerPoint with effectiveness based on KW-CAI criteria (2) to compare the learning achievement of students taking the microlearning lessons with social media. (3) to study the satisfaction of students with the microlearning lessons with social media. The research sample was 34 Grade 5 students from Srinakarin Wittayanukroh School, Nathawi District, Sonekhla Province by using purposive sampling Research tools were: 1) micro-learning lessons with social media. The academic achievement test with a reliability value of 0.73. 3) student saction questionnaire. The research results reveal that micro-learning lessons combined with social media had an effectiveness level at 92.49 percent. The lessons promote higher academic achievement with a statistically significant difference at the 0.05 level. In addition, students were satisfied with the microlearning lessons with the highest level

Keywords: Micro Learning; Microsoft PowerPoint; Computing Science

บทนำ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โดยจะอ้างถึงรูปแบบ (Model) ที่พัฒนามาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้พัฒนากรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิตเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปสังคมปัจจุบันเป็นสังคมยุคดิจิทัล (Digital Native) ส่งผลให้เด็กยุคนี้มีวิธีการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปเป็นการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Personal Life Learning) ที่เป็นการเรียนรู้ที่ปรับให้เข้ากับความต้องการของตนเองมากขึ้น โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นจึงต้องไม่แบ่งแยกระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทั้งแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาจัดการเรียนรู้หรือร่วมมือผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เนื่องจากนักเรียนในยุคใหม่ส่วนใหญ่ใช้โซเชียลมีเดีย (Social Media) ตลอดเวลา ซึ่งโซเชียลมีเดียเหล่านี้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ อาทิ การเรียนรู้ผ่านการเล่นมากขึ้นการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้ติ๊กตอก (TikTok) เฟสบุ๊ค (Facebook) ไลน์ (Line) และ Google Classroom เข้ามาสนับสนุนการเรียนรู้ การสืบค้นออนไลน์เหล่านี้ก็เป็นความท้าทายทางเทคโนโลยีการศึกษาใหม่ ๆ ที่มีความสำคัญ และสามารถนำมาสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ณัฐิกานต์ ปังศรีวงศ์ และคณะ 2563: 17)

เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก การจัดการเรียนรู้รายวิชาคอมพิวเตอร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำหนดสาระ โดยใช้กระบวนการปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนเกิดการใฝ่รู้ มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่นในการทำงาน รวมทั้งสร้างชิ้นงานต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม จากสาระการเรียนรู้ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมจำเป็นต้องใช้ทักษะในการปฏิบัติเป็นสำคัญ ซึ่งในปีการศึกษา 2565 ทางโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมและมีวันหยุดตามเทศกาลต่าง ๆ จำนวนมากเป็นผลให้เวลาเรียนน้อยลง มีผลกระทบให้เกิดปัญหาในการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการเป็นอย่างมาก ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเรียนหน้าลืมหลัง ครูต้องทบทวนที่สอนผ่านมาแล้วทุกครั้ง ทำให้การเรียนช้าและไม่ตามแผนการที่วางไว้ ไม่ส่งงานตามเวลาที่กำหนดหรือไม่ถูกต้องตามเกณฑ์การให้คะแนน และผลงานไม่เป็นดังที่น่าพอใจ (ดลพร ใบบัว, 2565)

บทเรียนที่อยู่ในโซเชียลมีเดียนี้มักเรียกว่าสื่อการเรียนรู้แบบไมโครเลิร์นนิงเป็นการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ย่อเนื้อหาย่อยให้เป็นหน่วยเล็ก ๆ มีความกะทัดรัด ทำให้นักเรียนมีความสนใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น และหมาะกับการเรียนสมัยใหม่ที่ตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ทันทีและทันเวลา ช่วยอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ทางไกลให้นักเรียนสามารถเข้าถึงการศึกษาจากระยะไกลได้อีกด้วย สื่อไมโครเลิร์นนิ่งเป็นอีกหนึ่งในเทคโนโลยีที่เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญทำให้ผู้เรียนกระตือรือร้น สนุกสนาน และประหยัดเวลา ด้วยคุณสมบัติและประโยชน์ด้านต่าง ๆ ทำให้สื่อไมโครเลิร์นนิงมีผลต่อบริบทของผู้เรียนในยุคดิจิทัลอย่างปฏิเสธมิได้ (พิพัฒน์ ศักดิ์ไชยวงษ์, 2563) จากภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ในรายวิชาวิทยาการคำนวณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีนครินทร์วิทยานุเคราะห์ ที่ผู้วิจัยได้ฝึกสอน จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาวิทยาการคำนวณ พบว่า ในปีการศึกษาก่อนหน้านี้นักเรียนไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร อีกทั้งไม่มีกระบวนการทบทวนบทเรียนจึงผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ในเรื่องการใช้การโปรแกรมต่างๆในรายวิชาวิทยาการคำนวณ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการผลิตสื่อการสอนและจัดการเรียนรู้ผ่านบทเรียนออนไลน์ด้วยแอปพลิเคชันติ๊กตอก โดยออกแบบสื่อให้มีความทันสมัย กะทัดรัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงคิดค้นวิธีการแก้ไขปัญหาโดยใช้เทคโนโลยีแบบไมโครเลิร์นมาออกแบบสื่อการสอน ในหัวข้อ การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint 2007 ร่วมกับแอปพลิเคชันติ๊กตอก (TikTok) ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เหล่านี้จะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร (ICT) เพื่อการศึกษา เป็นสื่อกลางที่จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอีกทางหนึ่ง ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาปฏิบัติในการเรียนรู้จริงอย่าง เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน และเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นอันจะทำให้การเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ได้ผลตามจุดมุ่งหมายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ KW-CAI

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint

สมมุติฐานการวิจัย

1. บทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ KW-CAI ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ระเบียบวิธีวิจัย

การพัฒนาบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีนครินทร์ วิทยานุเคราะห์ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา จำนวน 34 คน ใช้การเลือกกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะผู้เรียนที่มีสมาร์ทโฟน ในรายวิชาวิทยาการคำนวณ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. บทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint ประกอบด้วยเนื้อหาทั้งหมด 5 หน่วยการเรียนรู้ เป็นคลิปวิดีโอจำนวน 15 คลิปวิดีโอ

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3. แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อประเมินความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา

4. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

บทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 สร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ บทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ

1.2 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint (2) แบบประเมินคุณภาพของบทเรียน ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และดำเนินการหาค่าความสอดคล้องของเครื่องมือ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับใช้ดำเนินการในขั้นต่อไป

1.3 วางแผนการดำเนินงานวิจัย โดยกำหนดตารางการดำเนินงาน เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการวางแผน และเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ตามระยะเวลาที่กำหนด

1.4 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วมาทดลองใช้กับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายแต่เคยผ่านเนื้อหารายวิชาคอมพิวเตอร์มาเบื้องต้นแล้ว ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 คน ก่อนนำไปวัดหาคุณภาพของแบบทดสอบ นำผลจากการทำแบบทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อคุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อ วิเคราะห์หาค่าระดับความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (R) นำข้อสอบที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยค่าความเชื่อมั่นใช้วิธีการของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน ตามสูตร KR-20 โดยนำแบบทดสอบมาใช้กับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย และผู้เรียนคนละกลุ่มกับกลุ่มทดลองใช้ แต่ผ่านการเรียนเนื้อหารายวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 10 คน ผลการหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการวัดความสอดคล้องภายในเป็นการวัดประมาณค่าความเชื่อมั่นจากการทดลองเพียงครั้งเดียวด้วยแบบวัดฉบับเดียวกับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มเดียว มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.73

1.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ ที่ผ่านการหาคุณภาพทุกกระบวนการแล้ว มาใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ในขั้นตอนต่อไป

1.6 ผู้วิจัยจัดเตรียมบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint ที่ผ่านกระบวนการทดสอบประสิทธิภาพแล้ว มาทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย

1.7 เตรียมความพร้อมของห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ สำหรับการทดลองและแบบวัดต่าง ๆ ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพมาทุกขั้นตอนแล้วทดสอบหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนกับกลุ่มเป้าหมายที่ได้ทำการจัดเตรียมไว้

2. ขั้นดำเนินการทดลอง

2.1 ผู้วิจัยชี้แจงให้กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีนครินทร์วิทยานุเคราะห์ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา จำนวน 34 คน ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนผ่านบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint

2.2 อธิบายขั้นตอนการเรียนผ่านบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint พร้อมทั้งให้ผู้เรียนศึกษาการใช้งานของบทเรียนเบื้องต้น และตอบข้อซักถามของผู้เรียน

2.3 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผ่านการหาคุณภาพแล้ว จำนวน 40 ข้อ

2.4 ให้ผู้เรียน เรียนผ่านบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้เรียน 1 คน เรียน ผ่านอุปกรณ์พกพา หรือสมาร์ทโฟน 1 เครื่อง

2.5 เมื่อผู้เรียนเรียนครบทุกขั้นตอนแล้วให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจำนวน 40 ข้อ ที่เป็นข้อสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน โดยใช้วิธีสลับข้อคำถาม หรือสลับตัวเลือก โดยแต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

2.6 หลังจากผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยทำการแจกแบบประเมินความพึงพอใจให้กับผู้เรียนทุกคน เพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน

3. ขั้นสรุป

เมื่อดำเนินการทดลองครบทุกขั้นตอนแล้ว จากนั้นผู้วิจัยนำผลจากแบบทดสอบ ก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน การตอบแบบประเมินความพึงพอใจ มาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัยในลำดับขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint ใช้สูตร KW-CAI (กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์, 2549: 574-579) หาค่าเฉลี่ยอัตราส่วนของคะแนนแบบฝึกหัด

KW-A หาค่าเฉลี่ยอัตราส่วนของคะแนนแบบฝึกหัด

$$\bar{E}_a = \frac{\sum_{i=1}^{n}\left(\frac{X}{A}\right)_i}{N}$$

เมื่อ $\bar{E}a$ แทน ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนของคะแนนแบบฝึกหัดกับคะแนนเต็ม

X แทน คะแนนแบบฝึกหัดที่แต่ละคนทำได้

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด

N แทน จำนวนผู้เรียน

i แทน ลำดับผู้เรียน

KW-B หาค่าเฉลี่ยอัตราส่วนคะแนนแบบทดสอบ

$$\bar{E}_b = \frac{\sum_{i=1}^{n}\left(\frac{X}{B}\right)_i}{N}$$

เมื่อ $\bar{E}b$ แทน ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนของคะแนนแบบฝึกหัดกับคะแนนเต็ม

X แทน คะแนนแบบฝึกหัดที่แต่ละคนทำได้

B แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด

N แทน จำนวนผู้เรียน

i แทน ลำดับผู้เรียน

สูตร KW-CAI หาค่าประสิทธิภาพของบทเรียน CAI

$$E - CAI = \frac{\bar{E}_a + \bar{E}_b}{2} \times 100$$

หรือ

$$E - CAI = 50(\bar{E}_a + \bar{E}_b)$$

$E - CAI$ = ประสิทธิภาพของบทเรียน CAI

การประเมินค่า E-CAI ซึ่งมีหน่วยการประเมินประสิทธิภาพสื่อเป็นเปอร์เซ็นต์มีเกณฑ์ ดังนี้

95-100 มีประสิทธิภาพดีมาก

90-94 มีประสิทธิภาพดี

80-89 มีประสิทธิภาพพอใช้

ต่ำกว่า 80 ต้องปรับปรุงแก้ไข

การวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) (ประสาท เนืองเฉลิม, 2556) โดยใช้สูตร

$$\text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม

$\sum r$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์หาค่าระดับความยากของแบบทดสอบ (Difficulty) เพื่อทำการคัดเลือกข้อสอบที่มีความยากเหมาะสมกับกลุ่มผู้สอบ โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำค่าระดับความยาก (p) ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 (ประสาท เนืองเฉลิม, 2556) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร} \quad p = \frac{H+L}{N}$$

เมื่อ p แทน ค่าความยาก

H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก

L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก

N แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำรวมกัน

การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบรายข้อค่า r ที่ใช้ได้ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 (ประสาท เนืองเฉลิม, 2556 : 191) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร} \quad r = \frac{H-L}{N/2}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก

H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก

L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก

N แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำรวมกัน

การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับของคูเดอร์- ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) KR-20 (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2550) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร } KR\text{-}20 \quad r_{tt} = \left[\frac{K}{K-1}\right]\left[1 - \frac{\sum pq}{S^2}\right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

K แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบหรือข้อสอบ

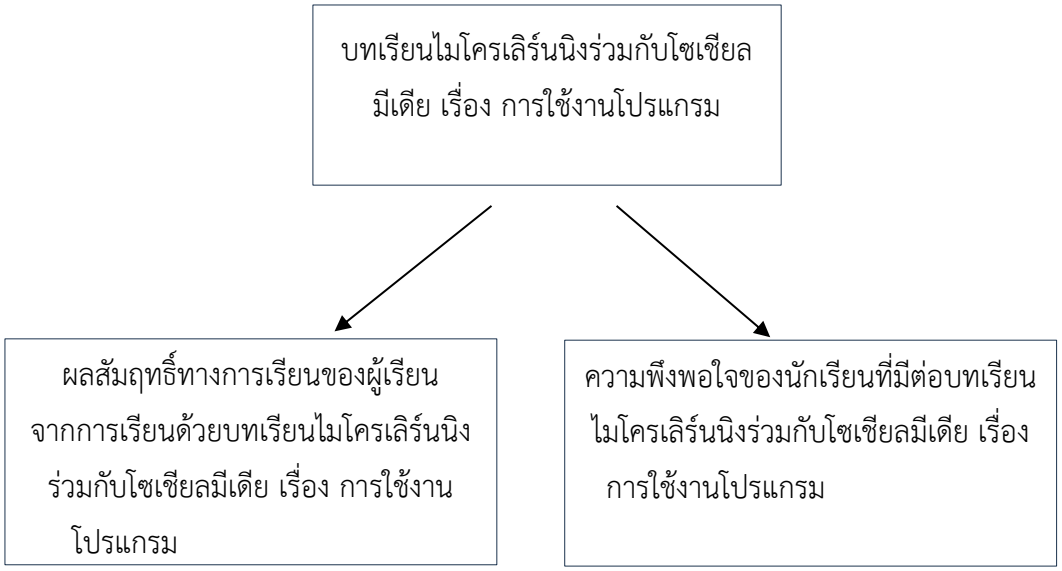
S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

p แทน สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ

q แทน สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ ($q = 1 - p$)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power Point มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point

ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point ผู้วิจัยได้ทดลองและวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติเพื่อตอบสมมุติฐานของการวิจัยในข้อที่ 1 ที่ว่าประสิทธิภาพของบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point โดยวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพจากกลุ่มการหาประสิทธิภาพสื่อโดยใช้กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนวิชาวิทยาการคำนวณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เฉพาะผู้เรียนที่มีสมาร์ทโฟนจำนวน 34 คน เพื่อหาค่าประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 ผลปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพสื่อของบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point จากผู้เรียน จำนวน 34 คน

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียน $\overline{E}_a$ (คะแนนเต็ม 35 คะแนน)	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน $\overline{E}_b$ (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)
1	31	38
2	31	37
3	33	38
4	32	35
5	31	36
6	34	37
7	33	38
8	32	38
9	33	37
10	34	38
11	33	37
12	32	37
13	31	38
14	33	36
15	33	36
16	34	38
17	31	36
18	34	39
19	33	37
20	31	38
21	30	37
22	32	37
23	34	39
24	33	37

คนที่	คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียน $\overline{E}_a$ (คะแนนเต็ม 35 คะแนน)	คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน $\overline{E}_b$ (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)
25	31	35
26	31	36
27	32	35
28	33	36
29	32	36
30	31	37
31	32	38
32	33	38
33	33	37
34	32	39
รวมคะแนน	**1098**	**1261**
ค่าเฉลี่ย (X)	**32.29**	**37.02**
E-CAI	**92.49**	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft PowerPoint พบว่า บทเรียนมีประสิทธิภาพร้อยละ 92.49 ซึ่งสามารถตอบสมมุติฐานของการวิจัยในข้อที่ 1 ที่ว่า บทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ KW-CAI ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 แสดงว่า บทเรียนที่สร้างขึ้นมามีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้วิจัยเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อไปได้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่เรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point ได้มาจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนเปรียบเทียบกับแบบทดสอบหลังเรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ใน

การหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2ปีการศึกษา 2566 ได้มาจากเลือกตัวอย่างสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability) เฉพาะผู้เรียนที่มีสมาร์ทโฟน และไม่ซ้ำกับกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพสื่อจำนวน 34 คนเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบสมมุติฐานของการวิจัยในข้อที่ 2 ที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนเปรียบเทียบกับหลังเรียน

คะแนนแบบทดสอบ	n	$\bar{x}$	t	Sig
ก่อนเรียน	34	28.35	21.96	.000
หลังเรียน	34	37.09		

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดียสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point ที่เรียนด้วยบทเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จากการเปรียบเทียบคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 28.35 คะแนน ($\bar{x}$=28.35) และค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 37.09 คะแนน ($\bar{x}$=37.09) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2

ความพึงพอใจต่อบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่เรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ได้มาจากเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง เฉพาะผู้เรียนที่มีสมาร์ทโฟน จำนวน 34 คนเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบสมมุติฐานของการวิจัยในข้อที่ 3 ที่ว่าความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ

เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point มีค่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากขึ้นไป ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม *Microsoft Power point* 34 คน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (n=34)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการใช้บทเรียน			
1.1 คำแนะนำในการใช้บทเรียนเข้าใจง่าย	4.50	0.56	มาก
1.2 ความสะดวกในการเข้าสู่บทเรียน	4.50	0.62	มาก
1.3 ความรวดเร็วในการแสดงผลเนื้อหา	4.29	0.63	มาก
1.4 สามารถเข้าใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง	4.44	0.66	มาก
2. ด้านการนำเสนอเนื้อหา			
2.1 การจัดลำดับเนื้อหาเป็นขั้นตอน มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน	4.59	0.56	มากที่สุด
2.2 ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4.53	0.61	มากที่สุด
2.3 ปริมาณของเนื้อหามีความสมดุลกับเวลา	4.44	0.66	มาก
2.4 ความเหมาะสมของเนื้อหากับระดับผู้เรียน	4.53	0.56	มากที่สุด
3. ด้านการออกแบบบทเรียน			
3.1 รูปแบบของตัวอักษรที่ใช้	4.59	0.50	มากที่สุด
3.2 ขนาดของตัวอักษรที่ใช้	4.47	0.61	มาก
3.3 ภาพประกอบบทเรียน	4.65	0.60	มากที่สุด
3.4 สีตัวอักษรที่ใช้	4.50	0.56	มาก
3.5 การผสมผสานสื่อประเภทข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและเสียงในบทเรียนไมโครเลิร์นนิง	4.62	0.49	มากที่สุด
3.6 ความน่าสนใจชวนให้ติดตามบทเรียน	4.56	0.50	มากที่สุด
4. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
4.1 กิจกรรมการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องและครอบคลุมวัตถุประสงค์	4.57	0.51	มากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ (n=34)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
4.2 การเรียนรู้ด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้นและสามารถทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเอง	4.56	0.50	มากที่สุด
4.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน	4.62	0.49	มากที่สุด
4.4 การเรียนรู้ด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะปฏิบัติ	4.62	0.49	มากที่สุด
4.5 ความพึงพอใจโดยภาพรวมที่ได้เรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย เรื่อง พื้นฐานโปรแกรมไมโครซอฟท์พาวเวอร์พอยต์	4.65	0.54	มากที่สุด
ภาพรวมระดับความพึงพอใจต่อบทเรียน	**4.53**	**0.56**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียน โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.53 S.D.=0.56) ซึ่งด้านที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.58 S.D.=0.51) รองลงมาคือด้านการออกแบบบทเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.56 S.D.=0.54) และด้านการนำเสนอเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$=4.52 S.D.=0.60)

ภาพที่ 1 QR CODE **บทเรียนไมโครเลิร์นนิง**

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดีย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่อง การใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพร้อยละ 92.49 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 90 ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจการใช้งานโปรแกรม Microsoft Power point การใช้บทเรียนแบบไมโครเลิร์นนิงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาได้ผลดีเนื่องจากนักเรียนจะมีสมาธิและจดจ่ออยู่กับเนื้อหาได้ในระยะเวลาสั้น ๆ การจัดทำสื่อการเรียนการสอนจึงควรอยู่ในรูปแบบไมโครเลิร์นนิง หรือเป็นการออกแบบบทเรียนผ่านโมบายล์เว็บ ทั้งนี้ต้องกำหนดเนื้อหาแบ่งย่อยเป็นหน่วยการเรียนรู้เพื่อง่ายต่อการวัดประเมินผล กราฟฟิกที่นำมาใช้ในบทเรียนต้องดูง่าย ไม่ซับซ้อนจนเกินไป และมีภาพขนาดใหญ่มองเห็นได้ชัดเจน บทเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ได้เผยแพร่ในแอพพลิเคชันติ๊กตอกง่ายต่อการเข้าถึงและเลือกเรียนได้เองตามความสนใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สืบวงศ์ ชื่นสมบัตร (2563 : 45-59) กล่าวว่ากระบวนการออกแบบสื่อการสอนควรมีการวางขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เพราะจะส่งผลต่อกระบวนการอื่น ๆ ทั้งสิ้น การออกแบบส่วนต่าง ๆ ของบทเรียนต้องให้ดูดึงดูดใจ สะดวกต่อการใช้งาน และส่งเสริมการเรียนรู้ หากเลือกใช้เทคโนโลยีที่ไม่สอดคล้องกับผู้เรียนหรือไม่ตรงตามความต้องการก็จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอนปัจจุบัน การสร้างบทเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทำได้ง่ายขึ้นกว่าสมัยก่อน เพราะในแอปพลิเคชัน เช่น แอปพลิเคชันติ๊กตอก ได้ถูกออกแบบมาให้ง่ายต่อการตัดต่อ จัดเรียงลำดับภาพ พากย์เสียง พร้อมมีฟีเจอร์ต่าง ๆ เหมาะสมสำหรับครูผู้สอนที่อาจจะไม่ได้มีความสามารถด้านการตัดต่อบนคอมพิวเตอร์ซึ่งทำให้ลดขั้นตอนความยุ่งยากต่าง ๆ ประหยัดเวลา ทั้งนี้ครูผู้สอนควรมีการวางแผนและวิธีการประเมินคุณภาพบทเรียนให้ถูกต้องด้วยเพื่อคงไว้ซึ่งคุณภาพ สอดคล้องกับ ศยามน อินสะอาด. (2564) กล่าวว่า ไมโครเลิร์นนิงสามารถกระตุ้นในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดี เนื่องจากมีเนื้อหากะทัดรัดตรงประเด็น เป็นบทเรียนแบบทันเวลา สามารถเลือกเวลาเรียนได้ตามวันเวลาที่ผู้เรียนสะดวก สามารถเข้าถึงบทเรียนได้ง่ายด้วยอุปกรณ์พกพา เช่น แท็บเล็ต และสมาร์ตโฟนที่ผู้เรียนถนัดโดยไม่ซับซ้อน

ไมโครเลิร์นนิงเป็นสื่อการสอนที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนเนื่องจากบทเรียนสามารถนำกลับไปทบทวนและรับชมซ้ำได้อย่างไม่จำกัด จากผลการศึกษานักเรียนส่วนใหญ่เพลิดเพลินและมีความพึงพอใจต่อบทเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมากที่สุดคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้และด้านการออกแบบบทเรียน การเผยแพร่บทเรียนในแอพพลิเคชันติ๊กตอกเป็นการสร้างจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น อิทธิกร บุญนาค (2566 : 126-138) กล่าวว่า TikTok เป็นอีกหนึ่งแอปพลิเคชันที่นำเสนอวิดีโอขนาดสั้นที่มีเนื้อหาน่าสนใจอย่างหลากหลาย หากผู้เรียนระดับประถมศึกษาได้ใช้งานให้ถูกต้องเหมาะสมจะสามารถช่วยในการสนับสนุนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ในปัจจุบัน ทั้งนี้การปล่อยให้เด็กประถมเรียนรู้ตามลำพังจะประสบผลเสียมากกว่าผลดี ดังนั้นการเรียนผ่านโซเชียลมีเดียต้องอยู่ภายใต้การดูแลของผู้ปกครอง

ครู อาจารย์ ดังนั้นแล้วการใช้เวลาอยู่กับโซเชียลมีเดียควรจำกัดเวลา และควรหาเวลาในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อเสริมทักษะทางสังคม ควรจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางเทคโนโลยีมาเสริมและคำนึงถึงความเหมาะสมกับช่วงวัย สอดคล้องกับ พระมหาปิยภัรทร์ จิรปุณญโชติ (2555 : 44-45) การเรียนผ่านบทเรียนออนไลน์ คือการนำเสนอเนื้อหาการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองตามต้องการ สามารถแลกเปลี่ยนความรู้และติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน หรือผู้เรียนด้วยกันอย่างรวดเร็ว ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจของตน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าเมื่อนักเรียนรวมตัวกันหลายคนในห้องเรียนนั้นทำให้เกิดการรบกวนซึ่งกันและกัน นักเรียนควรใช้ชุดหูฟังเพื่อป้องกันการรบกวนจากสิ่งเร้าภายนอก และคำนึงถึงความพร้อมของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและการดาวโหลดไฟล์ต่าง ๆ เมื่อเปิดใช้งาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรพัฒนาบทเรียนสำหรับโปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง

2. ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดียว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

3. ควรวิจัยเปรียบเทียบความคงทนของนิสิตที่เรียนด้วยบทเรียนไมโครเลิร์นนิงร่วมกับโซเชียลมีเดียเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2549). *เทคโนโลยีการศึกษาวิชาชีพ*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ณัฐิกานต์ ปังศรีวงศ์ และคณะ. (2563). *การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตลาดหนองหวาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. การค้นคว้าอิสระ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ประสาท เนืองเฉลิม. (2556). *วิจัยการเรียนการสอน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระมหาปิยภัทร์ จิรปุณญโชติ. (2555). *การพัฒนารูปแบบบทเรียนออนไลน์ รายวิชาวัฒนธรรมเพื่อชีวิตสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี.* ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศยามน อินสะอาด. (2564). Micro-learning Design of the Digital Age. *ECT Education and Communication Technology Journal.* 16 (20), 16-31.

สืบวงศ์ ชื่นสมบัติ และ สิริกัญญา มณีนิล. (2563). INSTRUCTIONAL DESIGN ON MOBILE LEARNING. *ECT Education and Communication Technology Journal*. 15 (18), 45-59.

อิทธิกร บุนนาค, นวพร อัจฉริยะเกียรติ, ภาวิณี โสธายะเพ็ชร, และ กีรติ คุวสานนท์. (2566). TIKTOK กับผู้เรียนประถมศึกษา: TIKTOK WITH PRIMARY STUDENTS. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ.* 24 (1), 126-138.

กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการและกลยุทธ์ด้านคุณภาพการบริการส่งผลต่อการเลือกใช้บริการฟิตเนส

Integrated Marketing Communication Strategy and Service Quality Strategy Affect the Selection of Fitness Services

ภัทรามาศ พรหมสา
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Pattramas Promsa
Silpakorn University,Thailand
E-mail: ptms.p@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ กลยุทธ์คุณภาพการบริการ และการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส 2) ศึกษาอิทธิพลของกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส และ 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลยุทธ์คุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่ใช้บริการดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ จำนวน 390 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงแบบนำตัวแปรเข้าทั้งหมด

ผลการวิจัยพบว่า 1) กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการของดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการขายโดยพนักงาน ด้านการตลาดทางตรง การส่งเสริมการขายการประชาสัมพันธ์ และการโฆษณา ตามลำดับ และกลยุทธ์คุณภาพการบริการของดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความเป็นรูปธรรมของบริการ การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า การตอบสนองต่อลูกค้า การรู้จักและเข้าใจลูกค้า และความเชื่อถือไว้วางใจได้ ตามลำดับ 3) การตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การรับรู้ปัญหาการค้นหาข้อมูล การประเมินผลทางเลือกการตัดสินใจซื้อ พฤติกรรมภายหลังการซื้อ และการค้นหาข้อมูล 4) กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 5) กลยุทธ์คุณภาพการให้บริการส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ; คุณภาพการบริการ; การเลือกใช้บริการ; ฟิตเนส

---

* วันที่รับบทความ : 12 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 3 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 7 มิถุนายน 2567
Received: May 12 2024; Revised: June 3 2024; Accepted: June 7 2024

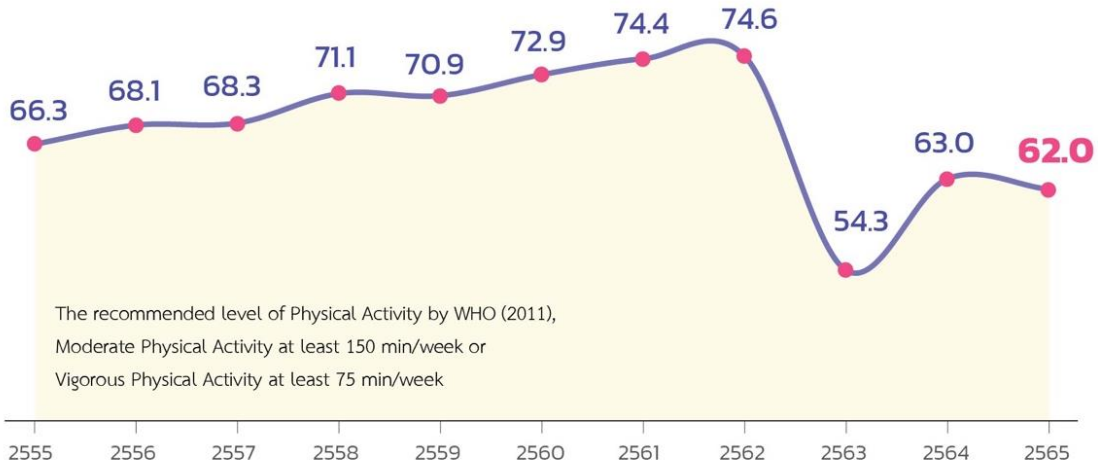
Abstract

This research aims to 1) Study integrated marketing communication strategy, service quality strategy and decision to use fitness services. 2) Study the influence of integrated marketing communication strategies that affect the decision to use fitness services and 3) to study the influence of service quality strategies that affect the decision to choose to use fitness services. This research was quantitative. The sample consisted Those who use the Olympic Fitness Club, 400 people. Collected data by questionnaire. Analyze data from frequency, percentage, mean, and enter multiple linear regression. The research results found that: 1) Integrated marketing communication strategy of the Olympic Fitness Club is overall at a high level, including sales by employees, direct marketing, public relations promotion and advertising, respectively. 2) Service quality strategy of the Olympic Fitness Club is overall at a high level, including the concreteness of the service, customer confidence, customer response, knowing and understanding customers, and trust, respectively. 3) The decision to use fitness services of the Olympic Fitness Club is at a high level, including awareness of information search problems, evaluating purchasing options, post-purchase behavior, and searching for information. 4) The influence of integrated marketing communication strategies that affect the decision to use fitness services, statistically at 0.05 and 5) to study the influence of service quality strategies that affect the decision to choose to use fitness services, statistically at 0.05

Keywords: Integrated Marketing Communication, Service quality, The selection of services, Fitness

บทนำ

การออกกำลังกายถือได้ว่าเป็นกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพประการหนึ่งที่สำคัญเพราะการออกกำลังกายช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้อวัยวะระบบต่างๆ ของร่างกายได้ทำงานอย่างเต็มที่ เช่น ระบบกล้ามเนื้อและข้อต่อ ระบบไหลเวียนโลหิต ระบบหายใจ เป็นต้น อีกทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทั้งบุคคลที่มีภาวะสุขภาพดีและบุคคลที่เจ็บป่วยและยังสามารถป้องกันโรคหรือลดอัตราเสี่ยงการเกิดโรคต่างๆ เช่น โรคอ้วน โรคความ ดันโลหิตสูง (นาตยานี เชียงหนู, 2565 : 14) โดยรายงานจาก World Obesity Federation ปี พ.ศ. 2565 พบว่า ทั่วโลกมีคนเป็นโรคอ้วน ประมาณ 800 ล้านคน โดยประเทศไทยมีประชากรที่มีภาวะน้ำหนักเกิน และโรคอ้วนเป็นอันดับ 2 ของอาเซียน (ตนุพล วิรุฬหการุญ, 2565 : 2) นื่องจากคนไทยมีพฤติกรรมไม่ชอบออกกำลังกายมากถึง 84% หรือประมาณ 55 ล้านคนจากจำนวนประชากร 66.41 ล้านคน (Lazy Consumer, 2019) จากการสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือ สสส. ได้ดำเนินการสำรวจพฤติกรรมการออกกำลังกายของประชากรไทย ในปี 2565 พบว่า สถานการณ์การออกกำลังกายของคนไทยในภาพรวมลดลงจากเดิมเล็กน้อย จากร้อยละ 63.0 ในปี 2564 เป็นร้อยละ 62.0 ดังภาพที่ 1 (ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย, 2565 : 34)

ภาพที่ 1 ผลการสำรวจพฤติกรรมการออกกำลังกายของประชากรไทย ปี พ.ศ. 2555 – 2565
ที่มา: ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย (2565)

แม้สถานการณ์การออกกำลังกายของประชากรไทยปี 2565 มีแนวโน้มการออกกำลังกายของคนไทยเพิ่มขึ้นจากความผันผวนของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระหว่างปี 2563 แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลการออกกำลังกายลดลง (ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย, 2565 : 21) ซึ่งจากผลการสำรวจดังกล่าวมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมออกกำลังกายในฟิตเนสที่มีแนวโน้มลดลง แม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จะสิ้นสุดลงก็ตาม แต่ธุรกิจฟิตเนสยังคงได้รับผลกระทบเนื่องจากพฤติกรรมผู้บริโภคจะเปลี่ยนไป โดยผู้บริโภคส่วนใหญ่หันมาออกกำลังกายอยู่ที่บ้านโดยผ่านทางออนไลน์ส่งผลให้ผู้บริโภคเหล่านี้ยกเลิกสมาชิกฟิตเนสนำไปสู่ผลประกอบการของธุรกิจลดลง ในขณะเดียวกันเทคโนโลยียังเข้ามามีบทบาทกับผู้บริโภคมากขึ้นทำให้หลายบริษัทมุ่งมั่นในการปฏิวัติอุตสาหกรรมการออกกำลังกาย โดยสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโทรอนโต ประเทศแคนาดา (2563 : 3) ได้กล่าวว่า ธุรกิจฟิตเนสควรพัฒนาโมเดลธุรกิจบริการด้านการออกกำลังกายแบบใหม่ โดยบริการออกกำลังผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์แบบครบวงจร รวมไปถึงการทำคลาสการออกกำลังกายเสมือนจริง ซึ่งนำมาสู่การออกกำลังกายแบบผสมผสานหรือไฮบริดฟิตเนส (Hybrid Fitness) คือ การผสมผสานการออกกำลังกายรูปแบบใหม่ในยุค New Normal ที่ควบคู่กันไประหว่างการออกกำลังกายที่ฟิตเนสและการออกกำลังกายที่บ้านผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อปรับเปลี่ยนการออกกำลังกายให้สอดคล้องกับไลฟ์สไตล์ของผู้บริโภคในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าธุรกิจบริการด้านการออกกำลังกายเน้นผ่านทางแพลตฟอร์มออนไลน์ แต่ผู้ประกอบการยังคงต้องคำนึงถึงแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์และปรับปรุงคุณภาพการบริการได้อย่างเหมาะสม และตรงตามความต้องการของผู้บริโภคด้วยเช่นกัน (ธนาคารกรุงเทพ, 2564 : 41)

กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ (Integrated Marketing Communication: IMC) (Schutz, 1993 : 11) การประยุกต์ใช้เครื่องมือสื่อสารทางการตลาดผ่านทางออนไลน์และออฟไลน์ให้มีประสิทธิภาพระหว่างเป้าหมายทางการตลาดขององค์กรกับความต้องการของผู้บริโภค (สุระศักดิ์ วันริโก, 2564 : 5) ซึ่งนำมาสู่การเกิดการตระหนักและการรับรู้ เกิดการค้นหาข้อมูลและพิจารณา เกิดการประเมินผลทางเลือก เกิดพฤติกรรมตัดสินใจซื้อ เกิดความพึงพอใจในการใช้บริการและใช้บริการซ้ำของผู้บริโภค (บุหงา ชัยสุวรรณ, 2558 : 35) โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาหาปัจจัยกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส โดยมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ 2 ได้แก่ 1) ด้านความเกี่ยวข้องกันของเครื่องมือสื่อสารทางการตลาด(Coherent Marketing Communication's Tool) 2) ด้านความสอดคล้องกันของสื่อออนไลน์และออฟไลน์ (Online and Offline Media Consistency) และ 3) ด้านความสามารถในการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง (Continuous Communicational Capability) (Batra and Keller, 2016 : 135) ซึ่งกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการประกอบไปด้วยตัวแปรตัน 5 ตัวแปร ได้แก่การโฆษณา (Advertising) การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) การส่งเสริมการขาย (Sale Promotion) การขายโดยพนักงาน- (Personal. Selling) และการตลาดทางตรง (Direct Marketing)นอกจากนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาหาปัจจัยคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปรต้น 5 ตัวแปร ได้แก่ ความเป็นรูปธรรมของการบริการ (Tangibility) ความเชื่อถือไว้วางใจได้ (Reliability) การตอบสนองลูกค้า (Responsiveness) การให้ความเชื่อมั่นแก่ลูกค้า (Assurance) และการรู้จักและเข้าใจลูกค้า (Empathy) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริการได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการหรือความคาดหวังของผู้บริโภคนำมาสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันนำไปสู่ผลประกอบการที่ดีและยั่งยืน (ธนยศ วุฒิปราโมทย์, 2563 : 18) รวมถึงทำให้มีการบริหารการตลาดที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในระยะยาวที่เหนือกว่าคู่แข่งขัน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2562 : 141)

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญในการศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการและกลยุทธ์ด้านคุณภาพการบริการส่งผลต่อการเลือกใช้บริการฟิตเนส: กรณีศึกษา ดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทกับผู้บริโภค รวมทั้งธุรกิจบริการด้านสถานที่ในการออกกำลังกายมีทั่วทุกแห่งในเขตปริมณฑล เช่น ในโรงแรม ตามหมู่บ้านจัดสรร อาคารสำนักงานต่างๆ (จิราภา พึ่งบางกรวย, 2551 : 1) ทำให้ธุรกิจฟิตเนสสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ทุกชนชั้นมากขึ้นไม่เฉพาะแต่กลุ่มลูกค้าที่มีรายได้สูงเท่านั้น (ธนยศ วุฒิปราโมทย์, 2563 : 126) ดังนั้น จากการสำรวจในพื้นที่ปริมณฑล มีธุรกิจบริการด้านสถานที่ในการออกกำลังกาย จำนวน 340 แห่ง คิดเป็น 41.67% โดยผู้ประกอบการในธุรกิจสถานบริการออกกำลังกายไม่ได้มีแต่เพียงผู้ประกอบการรายใหญ่เท่านั้น ยังมีผู้ประกอบการขนาดกลางและรายย่อยเกิดขึ้นมากมาย ทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจเลือกดิโอลิมปิค

ฟิตเนส คลับ เนื่องจากเป็นฟิตเนสที่มีชื่อเสียง ตั้งอยู่ในพื้นที่ของโรงแรม และเดินทางสะดวก (ธนภัทร ปิยดำรงกุล, 2566 : 19)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ กลยุทธ์คุณภาพการบริการ และการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส

2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของกลยุทธ์คุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส

สมมติฐานการวิจัย

1. กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส

2. กลุยุทธ์คุณภาพการให้บริการส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการและกลยุทธ์ด้านคุณภาพการบริการส่งผลต่อการเลือกใช้บริการฟิตเนส

1.1 ประชากร คือ ผู้ที่ใช้บริการดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่ใช้บริการดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ เนื่องจากเป็นคนที่ใช้บริการของฟิตเนส ผู้วิจัยจึงดำเนินการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง 390 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จึงได้ค้นคว้าข้อมูลทางด้านเอกสาร และใช้การเก็บแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยเครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ได้มาจากการทบทวนเอกสารวรรณกรรม โดยแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (check List)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ ได้แก่ การโฆษณา การส่งเสริมการขาย การขายโดยพนักงาน การประชาสัมพันธ์ และการตลาดทางตรง ลักษณะคำถามปลายปิด (Close-ended Questions) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบจำนวน 5 ระดับตามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์คุณภาพการบริการของฟิตเนส ได้แก่ **ความเป็นรูปธรรมของบริการ ความเชื่อถือไว้วางใจได้ การตอบสนองต่อลูกค้า การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า และการรู้จักและเข้าใจลูกค้า** ลักษณะคำถามปลายปิด (Close-ended Questions) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบจำนวน 5 ระดับตามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ ได้แก่ การรับรู้ปัญหาการค้นหาข้อมูล การประเมินผลทางเลือก การตัดสินใจซื้อ พฤติกรรมภายหลังการซื้อ ลักษณะคำถามปลายปิด (Close-ended Questions) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบจำนวน 5 ระดับตามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ ลักษณะคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) จำนวน 1 ข้อ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแบบอิสระ

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

3.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามตามแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการและกลยุทธ์ด้านคุณภาพการบริการส่งผลต่อการเลือกใช้บริการฟิตเนส และนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของภาษา และความเที่ยงตรงเชิง โดยวิธีการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์ในการวัด (Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.86

3.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทำการทดสอบ (Try-out) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา เพื่อตรวจสอบว่าคำถามสามารถสื่อความหมายตรงตามความต้องการตลอดจนมีความเหมาะสมหรือไม่ มีความยากง่ายเพียงใด จากนั้นจึงนำมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่รวบรวมได้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประมวลผลทางสถิติตามเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Cronbach's alpha coefficient: $\propto$) แสดงค่าโดยรวมและตามรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient : ∝)

ตัวแปร	Cronbach's alpha
กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ (IMC)	**0.960**
1. การโฆษณา	0.922
2. การส่งเสริมการขาย	0.939
3. การขายโดยพนักงาน	0.953
4. การประชาสัมพันธ์	0.920
5. การตลาดทางตรง	0.963
กลยุทธ์คุณภาพการบริการ	**0.972**
1. ความเป็นรูปธรรมของบริการ	0.884
2. ความเชื่อถือไว้วางใจได้	0.929
3. การตอบสนองต่อลูกค้า	0.956
4. การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า	0.919
5. การรู้จักและเข้าใจลูกค้า	0.881
การตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ	**0.967**
1. การรับรู้ปัญหา	0.932
2. การค้นหาข้อมูล	0.859
3. การประเมินผลทางเลือก	0.938
4. การตัดสินใจซื้อ	0.848
5. พฤติกรรมภายหลังการซื้อ	0.948
โดยรวม	**0.982**

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถามออนไลน์ (Questionnaire) โดยเก็บจากผู้ที่ใช้บริการดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลออนไลน์แล้วนำแบบสอบถามทั้งหมดมาดำเนินการตามขั้นตอนการศึกษา ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างแบบสะดวกและเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยตั้งคำถามในการคัดกรองกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการและกลยุทธ์ด้านคุณภาพการบริการส่งผลต่อการเลือกใช้บริการฟิตเนส : กรณีศึกษาดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary Data) จากเอกสาร หนังสือ บทความ งานวิจัย และเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ ได้แก่ การโฆษณา การส่งเสริมการขาย การขายโดยพนักงาน การประชาสัมพันธ์ และการตลาดทางตรง โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์คุณภาพการบริการของฟิตเนส ได้แก่ ความเป็นรูปธรรมของบริการ ความเชื่อถือไว้วางใจได้ การตอบสนองต่อลูกค้า การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า และการรู้จักและเข้าใจลูกค้า โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

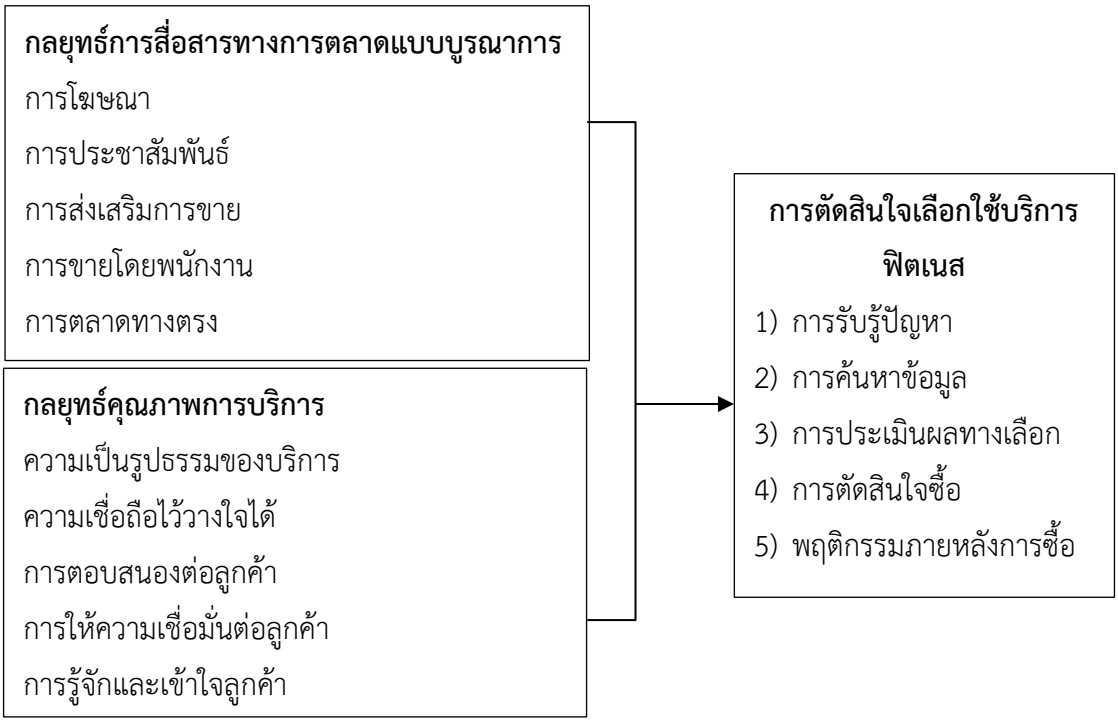
4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส ได้แก่ การรับรู้ปัญหา การค้นหาข้อมูล การประเมินผลทางเลือก การตัดสินใจซื้อ พฤติกรรมภายหลังการซื้อ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

4.5 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเกณฑ์การแปลผลความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

4.6 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงหพุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบปัจจัยของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม และเพื่อทดสอบสมมติฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้พบหลักฐานเชิงประจักษ์ หรือแนวโน้มที่มีโอกาสเกิดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่จะศึกษาในกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ และนำไปสู่การพัฒนาสมมติฐานทั้งหมดข้างต้น โดยมีพื้นฐานมาจากแนวคิดการสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการและกลยุทธ์คุณภาพการบริการ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ เพื่อการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งนำไปสู่การได้รับผลประกอบการที่ดีต่อไปตามลำดับ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่ใช้บริการดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 48.7 มีอายุตั้งแต่ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.6 ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 50.8 การศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 65.1 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 27.7 และส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.0

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการในภาพรวม

กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
การโฆษณา	3.46	0.388	มาก
การส่งเสริมการขาย	3.49	0.375	มาก
การขายโดยพนักงาน	3.53	0.390	มาก
การประชาสัมพันธ์	3.48	0.398	มาก
การตลาดทางตรง	3.51	0.401	มาก
รวม	**3.49**	**0.246**	**มาก**

2. กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการของดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการขายโดยพนักงาน พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ พนักงานภายในดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับคอยให้บริการที่มีบุคลิกภาพ การแต่งกาย และการพูดจาที่เรียบร้อยในการสื่อสารกับผู้บริโภคแบบตัวต่อตัว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ และน้อยที่สุด คือ พนักงานภายในดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับมีความรู้ ความชำนาญในการให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกิจกรรมการออกกำลังกายในฟิตเนสได้เป็นอย่างดี ด้านการตลาดทางตรง พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับมีการแจ้งโปรโมชั่นข่าวสารของฟิตเนสผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ และน้อยที่สุด คือ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับมีการแจ้งสิทธิพิเศษ หรือส่วนลดพิเศษของ ฟิตเนสผ่านทาง SMS การส่งเสริมการขาย พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ การส่งเสริมการขายภายในดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ เป็นการจัดกิจกรรมระยะสั้น ได้แก่ การลดราคาพิเศษในช่วงเทศกาล โปรโมชั่นกับเครือข่ายโทรศัพท์ ของแถม เป็นต้น การประชาสัมพันธ์ พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ ได้รับข้อมลูเกี่ยวกับดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับจากผู้ที่มีชื่อเสียง ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ใช้บริการจริง และน้อยที่สุด คือ ได้รับข้อมลูเกี่ยวกับดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับการเข้าร่วมกิจกรรมการเปิดตัวผลิตภัณฑ์ และการโฆษณา พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ การโฆษณาของ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าที่หลากหลายได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และน้อยที่สุด คือ ความสร้างสรรค์ในโฆษณาของดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับสามารถดึงดูดกลุ่มลูกค้าที่มี ความหลากหลายได้

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกลยุทธ์คุณภาพการบริการ ในภาพรวม

กลยุทธ์คุณภาพการบริการ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
ความเป็นรูปธรรมของบริการ	3.56	0.393	มาก
ความเชื่อถือไว้วางใจได้	3.53	0.384	มาก
การตอบสนองต่อลูกค้า	3.54	0.400	มาก
การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า	3.55	0.376	มาก
การรู้จักและเข้าใจลูกค้า	3.54	.403	มาก
รวม	**3.55**	**0.287**	**มาก**

3. กลยุทธ์คุณภาพการบริการของดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความเป็นรูปธรรมของบริการ พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ พนักงานดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ คอยให้บริการหรือคำปรึกษาในการออกกำลังกายที่ถูกวิธี และน้อยที่สุด คือ สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ภายในดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับมีความทันสมัยและครบครัน การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ ฟิตเนสสามารถสร้างความมั่นใจได้ว่าบริการที่ได้รับจะมีความปลอดภัยและคุณภาพ และน้อยที่สุด คือ ฟิตเนสมีการสื่อสารที่ชัดเจนและตรงไปตรงมาเกี่ยวกับบริการและนโยบายต่างๆ การตอบสนองต่อลูกค้า พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ พนักงานสามารถให้บริการที่ตอบสนองความต้องการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และน้อยที่สุด คือ พนักงานของดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับมีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือและตอบคำถามของคุณ การรู้จักและเข้าใจลูกค้า พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ ฟิตเนสประกอบไปด้วยคลาสการออกกำลังกายต่างๆ และการออกกำลังกายด้วยเครื่องออกกำลังกาย ซึ่งมีอุปกรณ์การออกกำลังกายที่ทันสมัย มีพนักงานคอยให้คำปรึกษาในการออกกำลังกายที่ถูกวิธี และฟิตเนสมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบริการเพื่อตอบสนองความต้องการที่เฉพาะเจาะจงของลูกค้า และความเชื่อถือไว้วางใจได้ ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ ได้รับบริการที่มีความสอดคล้องกับสิ่งที่ได้รับการโฆษณาหรือแนะนำไว้

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส. ในภาพรวม

การตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส	$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
การรับรู้ปัญหาการค้นหาข้อมูล	3.58	0.384	มาก
การค้นหาข้อมูล	3.52	0.393	มาก
การประเมินผลทางเลือก	3.57	0.409	มาก
การตัดสินใจซื้อ	3.57	0.382	มาก

การตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส	$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
พฤติกรรมภายหลังการซื้อ	3.57	0.396	มาก
รวม	**3.56**	**0.290**	**มาก**

4. การตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การรับรู้ปัญหาการค้นหาข้อมูล การประเมินผลทางเลือก พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ การบริการที่หลากหลายของฟิตเนสมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ การตัดสินใจซื้อ พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ ตัดสินใจเลือกใช้บริการดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ คำแนะนำหรือรีวิวจากผู้อื่น พฤติกรรมภายหลังการซื้อ พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ มีความเต็มใจที่จะแนะนำดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ ให้กับผู้อื่น และการค้นหาข้อมูล พบว่า ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยสูงที่สุด คือ ตัดสินใจเลือกใช้บริการดิโอลิมปิค ฟิตเนส คลับ เนื่องจากต้องการดูแลสุขภาพ

ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างกลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการของฟิตเนส กับการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส

ตัวแปรอิสระ	Coefficient	S.E.	t	Sig.
Constant	2.034**	0.186	10.947	0.00
X1 การโฆษณา	-0.089**	0.035	-2.530	0.01
X2 การส่งเสริมการขาย	0.087**	0.037	2.363	0.01
X3 การขายโดยพนักงาน	0.255**	0.036	7.109	0.00
X4 การประชาสัมพันธ์	0.088**	0.037	2.346	0.01
X5 การตลาดทางตรง	0.093**	0.037	2.498	0.01
$R = 0.493$ $R^2 = 0.243$ adj $R^2 = 0.233$ SEE = 0.254 Sig. = 0.000				

5. กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการในภาพรวมส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การโฆษณา (X1) มีค่า Sig. เท่ากับ 0.01 การส่งเสริมการขาย (X2) มีค่า Sig. เท่ากับ 0.01 การขายโดยพนักงาน (X3) มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 การประชาสัมพันธ์ (X4) มีค่า Sig. เท่ากับ 0.01 และ การตลาดทางตรง มีค่า Sig. เท่ากับ 0.01 ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถทำนายการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส ได้ร้อยละ 24.3 (R2 = .243)

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างกลยุทธ์คุณภาพการบริการของฟิตเนส กับการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส

ตัวแปรอิสระ	Coefficient	S.E.	t	Sig.
Constant	0.853	0.117	7.273	0.00
X1 ความเป็นรูปธรรมของบริการ	0.146**	0.029	4.973	0.00
X2 ความเชื่อถือไว้วางใจได้	0.065**	0.030	2.162	0.03
X3 การตอบสนองต่อลูกค้า	0.112**	0.028	3.977	0.00
X4 การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า	0.211**	0.030	6.947	0.00
X5 การรู้จักและเข้าใจลูกค้า	0.230**	0.029	7.902	0.00
$R = 0.771$ $R^2 = 0.594$ adj $R^2 = 0.589$ SEE = 0.186 Sig. = 0.000				

6. กลุยุทธ์คุณภาพการให้บริการส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์คุณภาพการบริการของฟิตเนสในภาพรวมส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความเป็นรูปธรรมของบริการ (X1) มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ความเชื่อถือไว้วางใจได้ (X2) มีค่า Sig. เท่ากับ 0.03 การตอบสนองต่อลูกค้า (X3) มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า (X4) มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 และการรู้จักและเข้าใจลูกค้า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยปัจจัยเหล่านี้สามารถทำนายการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส ได้ร้อยละ 59.4 (R2 = .594)

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 : กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า มีค่า Sig เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่า กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการในภาพรวมส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เป็นเพราะ การโฆษณาตามสื่อสังคมออนไลน์ จะทำให้ผู้ใช้บริการเห็นสื่อนี้มากขึ้นจากหลากหลายช่องทาง และหากมีโปรโมชั่นจะยิ่งทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความสนใจที่จะใช้บริการมากขึ้นดังนั้นการใช้สื่อออนไลน์ในการโปรโมทการบริการฟิตเนสจึงทำให้ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพงษ์ สัจจาพิทักษ์ (2560 : 121) ได้ทำการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ (IMC) และความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ที่มีต่อความไว้วางใจของผู้บริโภคในตลาดกลาง พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของสินค้าโอทอป ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การ สื่อสารทาง

การตลาดในด้านโฆษณา ด้านการประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมการขาย มีอิทธิพลเชิง บวกต่อความไว้วางใจในตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของสินค้าโอทอป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2 : กลยุทธ์คุณภาพการให้บริการส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟิตเนส ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า มีค่า Sig เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 หมายความว่า กลยุทธ์คุณภาพการบริการของฟิตเนสในภาพรวมส่งผล ต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เป็นเพราะ หากมีการดูแลผู้ใช้บริการอย่างสม่ำเสมอ รักษาระดับความพึงพอใชของผู้ใช้บริการได้ จะทำให้ผู้ใช้บริการรู้สึกดีและกลับมาใช้บริการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการรักษามาตรฐานคุณภาพของการบริการฟิตเนสอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ผู้ใชบริการไว้ใจ และเชื่อใจกับการบริการนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร เพียรสุภาพ, ชัชชัย สุจริต และภาศิริ เขตปิยรัตน์ (2561 : 164) ศึกษางานวิจัยเรื่องคุณภาพบริการและความพึงพอใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการรถเครนของ บริษัท อี เอช แอล เครน ที่พบว่า ปัจจัยด้านความเป็นรูปธรรมและด้านความน่าเชื่อถือและการไว้วางใจ เป็น ปัจจัยที่ส่ผลต่อการใช้บริการของกลุ่มลูกค้า เพราะสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ตรงตามที่ต้องการ

ข้อเสนอแนะ

1.ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการดิโอลิมปิค ฟิตเนส ดังนั้นควรารทำให้ผู้บริโภคได้รู้จักช่องทางในการใช้บริการมากขึ้น ทำให้กลุ่มของผู้บริโภคมีความหลากหลายมากขึ้น ส่วนการทำโปรโมชั่นควรจะเพิ่มช่องทางในการสื่อสารให้กับผู้บริโภคให้รู้ในหลากหลายช่องทาง มีการทำโปรโมชั่นเป็นประจำเพื่อให้เกิดความสนใจอย่างต่อเนื่อง และเพิ่มการให้ความสำคัญกับคนที่ใชบริการแล้วให้มีการบอกต่อหรือแชร์ข้อมูลการบริการฟิตเนส ให้กับเพื่อนหรือคนที่รู้จัก ซึ่งจะช่วยสร้างความไว้วางใจให้กับผู้บริโภคมาก ยิ่งขึ้น..

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์คุณภาพการบริการของฟิตเนสในภาพรวมส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดิโอลิมปิค ฟิตเนส ดังนั้นควรมีโปรแกรมการออกกำลงกายรูปแบบต่างๆ ที่มีความหลากหลาย และมีคลาสให้สมาชิกได้เข้าร่วมเป็นจำนวนมากรวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆอีกมากมาย พร้อมทั้งมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการใหบริการและดูแลรักษาอุปกรณ์การออกกำลังกายทุกประเภทให้มีความพร้อมและปลอดภัยอยู่เสมอ และนำเสนออุปกรณ์การออกกำลงกายประเภทใหม่ๆอยางต่อเนืองอีกทั้งบริษัทฯจะมุ่งมั่นพัฒนาบริการเสริมประเภทใหม่ๆ เพื่อให้สมาชิกทุกรายได้ประโยชน์สูงสุดจากการเป็นสมาชิกของดิโอลิมปิค ฟิตเนส

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1. ควรศึกษาในส่วนของปัจจัยทางด้านอื่นๆที่คาดว่าจะมีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการดิโอลิมปิค ฟิตเนส อาทิเช่น ปัจจัยด้านพฤติกรรม

2.2การศึกษาในครั้งนี้ไดทำการศึกษาเพียงเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้บริการที่ ดิโอลิมปิคคลับเพียงเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะต้องมีการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดคุณภาพการให้บริการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อฟิตเนสอื่นๆ เพื่อที่จะไดรับข้อมูลที่หลากหลายและสามารถนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบความแตกต่างเพื่อที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการวางกลยุทธ์ทางการตลาด และการให้บริการกับลูกค้าที่ตรงตามความต้องการได้อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2563). บทวิเคราะห์ธุรกิจ พ.ศ.2563. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.dbd.go.th

จิราภา พึ่งบางกรวย. (2551). *กลยุทธ์การตลาดของฟิตเนสเซ็นเตอร์ ในประเทศไทย.* กรุงเทพมหานคร: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ตนุพล วิรุฬหการุญ. (2565). โรคอ้วนศัตรูร้าย ทำลายสุขภาพ. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.facebook.com/ BDMSWellnessClinic.

ธนาคารกรุงเทพ. (2564). ธุรกิจออกกำลังกายออนไลน์กับโอกาสเติบโตช่วงโควิด. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.bangkok banksme.com/en/online-fitness-business-during-covids

ธนยศ วุฒิปราโมทย์. (2563). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการฟิตเนสเซ็นเตอร์ขนาดกลางของผู้ใช้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นาตยานี เซียงหนู และคณะ. (2566). ประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกายที่บ้าน ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ผ่านระบบออนไลน์ เขตนครชัยบุรินทร์. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9* 17 (1), 290.

บุหงา ชัยสุวรรณ. (2558). การสื่อสารการตลาดผ่านสื่อสังคม: ภาพรวมและกรอบแนวความคิด. *วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม นิด้า.* 2 (1), 175.

ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย (ทีแพค). (2564). *ผลการสำรวจโครงการพัฒนาระบบเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมด้านกิจกรรมทางกายของประชากรไทย ปี 2564*. ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย (ทีแพค). สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย (ทีแพค). (2565). *ผลการสำรวจโครงการพัฒนาระบบเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมด้านกิจกรรมทางกายของประชากรไทย ปี 2565*. ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย (ทีแพค), สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

Batra, R. & Keller, K. L. (2016). Integrating Marketing Communications: New Finding, New Lessons, and New Ideas. *Journal of Marketing*. 80 (6), 122-145.

Lazy Consumer. (2019). ทำความรู้จัก “Lazy Economy” เมื่อความขี้เกียจของมนุษย์ สร้างเศรษฐกิจใหม่ – โอกาสธุรกิจมหาศาล https://www.marketingoops.com/reports/

การบังคับใช้มาตรการสำหรับภาษีสินค้ายาเส้นต่อผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบและยาเส้นในพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

Enforcement of Tax Measures on Tobacco Products for the Tobacco Industry Entrepreneurs in Mae Taeng District Area, Chiang Mai Province

วุฒิ บุญยงค์ และ ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Wut Boonyong and Siripong Ladavalya Na Ayuthya
Chiang Mai University, Thailand
Corresponding Author, Email: wut_b@excise.go.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง ในพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่สรรพสามิต เกี่ยวกับมาตรการสำหรับสินค้าภาษียาเส้นตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ.2562 และประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ.2564 (3 ฉบับ) 2) วิเคราะห์รูปแบบและแนวทางการบังคับใช้ พ.ร.บ.ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ.2562 และประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2564 (3 ฉบับ) 3) สำรวจผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการผลิตยาเส้น ที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง ได้รับจากการบังคับใช้มาตรการทางภาษีดังกล่าว

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 35 ราย คือ ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง จำนวน 11 ราย ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง หรือกลุ่มผู้เพาะปลูก จำนวน 20 ราย และ เจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานสรรพสามิต 4 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ

ผลการศึกษา พบว่า 1) ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า เป็นกฎหมายที่ทันสมัย มีเนื้อหาครอบคลุม ตั้งแต่การปลูก การผลิต การขออนุญาตขาย และ การชำระภาษี ที่ชัดเจน สามารถควบคุมสินค้ายาเส้นได้เข้มงวดมากขึ้น แต่การออกกฎหมาย ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมให้ความเห็น มีส่วนน้อย เห็นว่า กฎหมายที่เพิ่มภาระให้ผู้ประกอบการ 2) การบังคับใช้ระเบียบช่วงแรกใช้รูปแบบการตักเตือน ขอความร่วมมือ เน้นการจับกุมปราบปรามการ หลังจาก พ.ศ. 2562 มีการออกระเบียบกำหนดแนวทาง ขั้นตอน วิธีการการปฏิบัติที่ชัดเจน เจ้าหน้าที่ มีความการบังคับใช้กฎหมาย อย่างโปร่งใส เป็นธรรม มีการรับฟังความคิดเห็น

* วันที่รับบทความ : 9 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 20 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 29 พฤษภาคม 2567
Received: May 9 2024; Revised: May 20 2024; Accepted: May 29 2024

และหาทางออกร่วมกัน 3) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ มีทั้งกลุ่มที่ได้รับผลทางบวกและทางลบ, ด้านสุขภาพและความปลอดภัย กล่าวได้ว่าการผลิตยาเส้นไม่ส่งผลให้เกิดโรคประจำตัวหรือก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ

คำสำคัญ: ยาเส้น; ยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง; มาตรการภาษี; กรมสรรพสามิต

Abstract

This research aims to:

1) To survey the opinions of tobacco industry operators, native tobacco varieties in Mae Taeng District Area, Chiang Mai Province and excise officials concerning measures for tobacco tax products according to the excise tax act 2017, excise department regulations 2019 and excise department announcements 2021 (3 issues).

2) To analyze the form and guidelines for enforcing the Excise Tax Act 2017, excise department regulations 2019 and excise department announcements 2021 (3 issues).

3) To explore the impact of economic, health and safety in tobacco production of tobacco industry operators and native tobacco varieties in Mae Taeng District Area, Chiang Mai Province from enforcement of tax measures on tobacco products.

This research uses qualitative research methods. The main informants were 35 people, namely tobacco industry operators. Local tobacco type: 11 cases, Representations group of local tobacco industry operators. or a group of 20 growers and a group of representative officials under the Chiang Mai Area Excise Office and Chiang Mai branch, 4 cases

As a result, the study found :1) Most agree that It is a modern law. There is comprehensive content about tobacco planting, producing, tobacco sales license, and taxes, it is standard so that tobacco products can be controlled more strictly. But enacting the law Entrepreneurs and excise officials were not given an opportunity to participate. Moreover, some excise officials agree that the law increased the burden on entrepreneurs.

2) The First period of enforcement tax measures on tobacco products, excise officials used the form of warnings, cooperation, arrest and suppression. After 2019, regulations were issued setting standard guidelines, steps, methods, and practices. Excise officials enforced the law in a transparent and fairness. Furthermore, there was listening to opinions and finding solutions with tobacco industry operators and native tobacco varieties.

3) Economic impact: There are 2 groups that positively and negatively affected, in terms of health and safety. It can be said that the production of tobacco does not result in any congenital disease or cause any negative effects on health.

Keyword: Tobacco; Local Thai Tobacco; Enforcement of Tax Measures; Excise Department

บทนำ

ภาษียาสูบ จัดเป็นเป็นภาษีบาป (Sin Tax) เพราะยาสูบเป็นยาเสพติดชนิดหนึ่ง และเป็นสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ รวมถึงขัดต่อศีลธรรมอันดี วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษียาสูบ ได้แก่ การสร้างรายได้ให้รัฐ และการควบคุมการบริโภคและลดปริมาณการบริโภคยาสูบเนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเสพ (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, 2549: ระบบออนไลน์)

แนวคิดการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้ายาสูบของประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2486 การจัดเก็บภาษียาสูบมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างรายได้ให้กับรัฐ ให้เพียงพอต่อการบริหารราชการแผ่นดินเท่านั้น ต่างจากการจัดเก็บภาษีฝิ่นที่มุ่งควบคุมการบริโภคของคนไทย ต่อมาได้มีการออกพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. 2486 มีการปรับอัตราภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้น โดยมีเหตุผลเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจขณะนั้นๆ และเพื่อประโยชน์ในการหารายได้ให้แก่รัฐเป็นเป้าหมายหลัก (ดำรงราชนุภาพ, 2466: 42-56) จนกระทั่งมีการออกพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ที่กำหนดให้ “ยาสูบ” เป็นสินค้าที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้บริโภครับภาระภาษีสูงกว่าปกติจากลักษณะฟุ่มเฟือย บริโภคแล้วมีผลเสียต่อสุขภาพและศีลธรรมอันดี จึงได้มีการกำหนดมาตรการภาษีสำหรับยาสูบ ที่แสดงถึงการจัดเก็บภาษีที่คำนึงถึงสังคมที่ได้รับผลกระทบการจากการบริโภคสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพื่อให้เกิดการส่งเสริมในการลดการบริโภคลง (พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560, 2560: 36-38)

การเพาะปลูกและการจำหน่ายสินค้ายาสูบที่เป็นสินค้าเกษตร พบว่า การเพาะปลูกต้นยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนีย. เบอร์เล่ย์ และเตอร์กิส ผู้เพาะปลูกหรือเกษตรกรสามารถจำหน่ายใบยาให้กับการยาสูบแห่งประเทศไทย ที่มีมาตรการควบคุมตั้งแต่กระบวนเพราะปลูกถึงการรับซื้อใบยา และมีสิทธิในการผลิตบุหรี่ซิกาแรตแต่เพียงผู้เดียวที่มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงไม่ได้รับผลกระทบจากการประกาศใช้มาตรการทางภาษีของรัฐมากนัก เนื่องจากการดำเนินการมุ่งแสวงหากำไรให้รัฐเป็นสำคัญ

แต่สำหรับผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ประเภทยาเส้น ที่มีเกษตรกรเป็นเจ้าของกิจการต้องอยู่ภายใต้มาตรการสำหรับสินค้าภาษียาเส้นตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ.2562 และประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ.2564 (3 ฉบับ) ที่กรมสรรพสามิตออกมาใช้บังคับกับผู้เพาะปลูกต้นยาสูบพันธุ์พื้นเมืองและผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง ส่งผลให้ต้องดำเนินการตามมาตรการภาษีใน 2 สถานะดังนี้

1. **ในสถานะผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ** ไม่ว่าจะขายให้แก่ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบโดยตรงหรือขายผ่านผู้ค้าคนกลาง ต้องได้รับการรับรองการซื้อยาเส้นจากผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบด้วย (ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเสียภาษีในอัตราศูนย์ สำหรับยาเส้นที่ผลิตเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ,

2564: 1-15) นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ขอชำระภาษีที่รับสิทธิภาษีในอัตราศูนย์และปิดแสตมป์ ก่อนการนำสินค้าออกจากโรงอุตสาหกรรม (ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง กำหนดการใช้ การขีดฆ่า และการปิดแสตมป์ยาสูบ (ฉบับที่ 3), 2564: 1-13) 2. **ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ต้องชำระภาษีสรรพสามิต หรือแสตมป์สรรพสามิต** เพื่อนำไปปิดสินค้าก่อนนำออกจากโรงอุตสาหกรรม มีการกำหนดอัตราภาษี ยาเส้นที่ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบผลิตไม่เกิน 12,000 กิโลกรัม คือ 0.025 บาทต่อกรัม เดิม คือ 0.1 บาทต่อกรัม (ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเสียภาษีสำหรับยาเส้นอื่นนอกจากยาเส้นที่ผลิตเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ปริมาณไม่เกิน 12,000 กิโลกรัมต่อปี, 2564: 1-3) มาตรการทางภาษีที่รัฐออกมาบังคับใช้ มีเป้าหมายเพื่อควบคุมการผลิตและมาตรฐานสินค้ายาสูบ

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบและยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง ตลอดจน เจ้าหน้าที่ สังกัด สำนักงานสรรพสามิต เกี่ยวกับ หลักการ แนวคิด เงื่อนไข สภาพปัญหาทางข้อกฎหมาย เกี่ยวกับมาตรการสำหรับสินค้าภาษียาเส้นตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ.2562 และประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ.2564 (3 ฉบับ) และผลกระทบที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบและยาเส้นพันธุ์พื้นเมืองได้รับจากมาตรการสำหรับสินค้าภาษียาเส้นดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะ โดยการศึกษานี้จะทำการศึกษาจากประชากรเป้าหมายได้แก่ ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาถึงเส้นหรือ ผู้เพาะปลูกยาเส้นพันธุ์พื้นเมืองและ เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่อำเภอแม่แตง เนื่องจากพื้นที่อำเภอแม่แตงมีการประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบและเพาะปลูกต้นยาสูบพันธุ์พื้นเมืองจำนวนมาก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง ในพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่สรรพสามิต

2) เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและแนวทางการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ.2562 และประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ.2564 (3 ฉบับ)

3) เพื่อสำรวจผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการผลิตยาเส้น ที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง ได้รับจากการบังคับใช้มาตรการสำหรับสินค้าภาษียาเส้นและข้อเสนอแนะ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) **ผู้ให้ข้อมูล** ผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย 1) ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง ในเขตพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 11 คน 2) ผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบหรือผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง หรือกลุ่มผู้เพาะปลูก ในเขตพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 20 คน และ3) ตัวแทนเจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ และสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ สาขาเมืองเชียงใหม่ จำนวน 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 35 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi - structure Interview Form) มีการกำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษาไว้ในลักษณะคำถามปลายเปิด (Open – ended Questions) เพื่อใช้ในการตั้งคำถามที่อยู่ในขอบเขตของประเด็นที่ต้องการ โดยมีคำถาม **3** ส่วน ดังนี้ **ส่วนที่ 1** คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการสำหรับสินค้าภาษียาเส้นตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ.2562 และประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ.2564 (3 ฉบับ) **ส่วนที่ 2** คำถามเกี่ยวกับการบังคับใช้ มาตรการภาษีของเจ้าหน้าที่รัฐ และ**ส่วนที่ 3** คำถามเกี่ยวกับ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพและความปลอดภัย จากการบังคับใช้มาตรการสำหรับภาษีสินค้ายาเส้น **วิธีการเก็บข้อมูล** สัมภาษณ์เจาะลึก(In-depth Interview) แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview)จากผู้ให้ข้อมูลที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้จะดำเนินการดังนี้

1) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) คือ การสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาข้อสรุป ในทางความคิดเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามกรอบคิดในการวิจัยที่กำหนดไว้

2) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) เป็นลักษณะการรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ ตลอดจนการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย แล้วนำมาสั่งเคราะห์สรุปเรียบเรียงตามประเด็นข้อกำถามที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อกำถาม ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่ม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

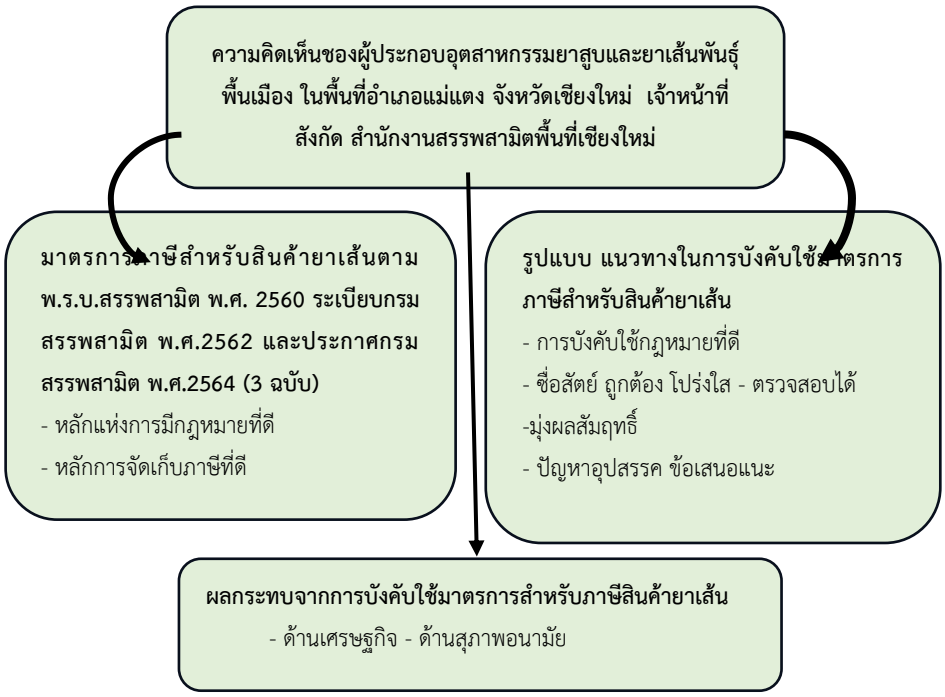
ในการสร้างกรอบแนวคิดการศึกษา ผู้วิจัยได้นำ **แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล** (Good Governance) **และ หลักนิติธรรม** เพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดระดับธรรมาภิบาล ตามองค์ประกอบ 5 ข้อ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ **1) ความสำนึกต่อภาระความรับผิดชอบต่อการตรวจสอบได้** (accountability) หมายถึง การที่ผู้มีอำนาจจะใช้อำนาจตัดสินใจดำเนินการใดๆ ต้องมีจิตสำนึกและยอมรับที่จะให้มีการตรวจสอบการกระทำนั้นๆ ได้เสมอ **2) ความโปร่งใส** (transparency) หมายถึง การดำเนินการ ต้องกระทำอย่างเปิดเผย เปิดโอกาสเผยตรวจสอบได้ **3) การมีส่วนร่วม** (Participation) **การมีสิทธิ์มีเสียง** (Voice) ของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รับรู้ ตรวจสอบ แสดงความคิดเห็น (เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และสิริพรรณ นกสวน, 2546: 58-66) **4) การปราบปรามการทุจริตและการประพฤติมิชอบ** (Control of Corruption) การขจัดและป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน มุ่งมั่นพัฒนาธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในสังคมอีกด้วย (ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ, 2545: 47-48) **5. การเคารพต่อหลักนิติธรรม** (The Rule of Law) กระบวนการทางกฎหมายมีความเป็นอิสระ ที่ต้องตั้งอยู่บน **หลักแห่งการมีกฎหมายที่ดี** หมายถึง การมีหลักเกณฑ์ในการจัดทำกฎหมายที่ชัดเจน ตั้งอยู่บนหลักความสมเหตุสมผล มีความเสมอภาค ความเท่าเทียมกัน และมีความเป็นธรรมในสังคม นอกจากนี้ กระบวนทัศน์(Paradigm) ในการเสนอ พิจารณา และการบัญญัติต้องยึดถือประโยชน์สูงสุดของคนส่วนรวม ประกอบกับกฎหมายที่ดีเจ้าหน้าที่รัฐต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน และ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มได้สนอความคิดเห็น เพื่อความเป็นธรรมและผลประโยชน์สาธารณะ (ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา, 2552: 45-55)

การจัดเก็บภาษีที่ดีตามแนวคิด ของ อดัม สมิท (Adam Smith) ที่เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวางหลักเกณฑ์ วิธีการจัดเก็บภาษีที่ดีไว้ ว่าต้องยึดหลักการดังนี้ **1) หลักของความแน่นอน** กฎหมายที่ใช้ต้องมีความแน่นอน ชัดเจน ผู้เสียภาษีต้องรับรู้ เรื่องฐานภาษี อัตราภาษี วันเวลาและวิธีการจัดเก็บภาษีเพื่อสร้างความเป็นธรรม **2) หลักของการประหยัด** การจัดเก็บที่ดีต้องเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุด เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีต่ำที่สุด **3) หลักของความเสมอภาค** การจัดเก็บภาษีที่ดีต้องมีความเสมอภาคในหมู่ผู้เสียภาษีทุกคนถือเป็นหัวใจสำคัญของระบบภาษีที่ดี **4) หลักของการยอมรับ** การจัดเก็บภาษีที่ดีประชาชนต้องยอมรับและให้ความร่วมมือยินดีในการเสียภาษี **5) หลักความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ 6) หลักของการทำรายได้** ภาษีที่ดีควรเป็นภาษีที่สามารถทำรายได้ให้แก่รัฐบาลและขยายตัวได้รวดเร็วตามความเจริญเติบโตของทางเศรษฐกิจ และ**7) หลักของความยืดหยุ่น** ภาษีที่ดีต้องสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจหรือฐานทางเศรษฐกิจของประเทศและผู้เสียภาษี (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2546: 120-123)

นอกจากนี้ได้นำ งานวิจัยเรื่อง การนำนโยบายการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาสินค้ายาเส้นของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เลย (เรวดี สารศรี, 2563: 3) ที่ได้ศึกษากระบวนการ หลักการ ปัญหาและอุปสรรค เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะในการนำนโยบายการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ ส่วน การสำรวจผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพและความปลอดภัย ที่ผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบหรือผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง และผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมืองในพื้นที่อำเภอแม่แตง ได้นำผลการศึกษาและบทความที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบคิดดังนี้

บทความเรื่อง “บทเรียนจากภาษีสุรา-ยาสูบ สู่ภาษีเครื่องดื่มที่มีน้ำตาล: มาตรการทางภาษีเพื่อประชาชนสุขภาพดี รัฐมีรายได้เพิ่ม” ที่ได้นำเสนอผลลัพธ์จากมาตรการทางภาษีของสินค้ากลุ่มสุราและยาสูบ พบว่า พิกัดอัตราภาษีที่เพิ่มขึ้นในแต่ละช่วง ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของผู้บริโภค แต่ประชาชนยังมีโอกาสที่จะหาผลิตภัณฑ์อื่นมาทดแทนในการบริโภคได้ เช่น การจัดเก็บภาษีสุรา สำหรับ กรณีการจัดเก็บภาษียาสูบ พบว่า การเพิ่มอัตราภาษีบุหรี่ แต่ยาเส้นมีราคาใกล้เคียงกับราคาเดิม ทำให้ผู้บริโภคมีแนวโน้มที่จะบริโภคยาเส้นเพิ่มมากขึ้น แสดงว่า มาตรการทางภาษีไม่สามารถนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคของประชาชนได้อย่างแท้จริง (นิธิรัตน์ บุญตานนท์, 2563: 68-80)

จากแนวคิดและงานวิจัยข้างต้น สามารถนำเสนอในรูปแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็น เกี่ยวกับมาตรการสำหรับสินค้าภาษียาเส้นตาม พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ.2562 และ ประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ.2564 (3 ฉบับ)

1.1 ความเห็นเกี่ยวกับมาตรการที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละกลุ่มมีความเห็นทั้งในทางที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ดังนี้ ผู้ที่เห็นด้วย ได้แก่ เจ้าหน้าที่ จำนวน 4 ราย ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง จำนวน 7-8 ราย และตัวแทนผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ/ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง/กลุ่มผู้เพาะปลูกมากกว่าครึ่ง เห็นด้วยว่า เป็นกฎหมายที่ทันสมัย มีเนื้อหาครอบคลุมทั้ง คำนิยามของยาเส้น และบทกำหนดโทษ มีหลักเกณฑ์ วิธีการ แนวปฏิบัติที่ชัดเจน ที่มีสาระครอบคลุม ตั้งแต่การปลูก การผลิต การขออนุญาตขาย และ การชำระภาษี ต่อกรมสรรพสามิตที่ชัดเจน ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่ต้องใช้ดุลพินิจมาก และสามารถควบคุมสินค้ายาเส้นได้เข้มงวดมากขึ้น ในการออกกฎหมายนี้เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมให้ความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นและผ่านเว็ปไซต์กรมสรรพสามิตด้วย

กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยมีมุมมองว่า พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มีหลักการที่ไม่เหมาะสม โดยกลุ่มผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง ประมาณ 4-5 รายที่และตัวแทนผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบ/กลุ่มผู้เพาะปลูก ทั้งหมด เห็นว่า กฎหมายที่เพิ่มภาระให้ผู้ประกอบการ เพราะการประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบประเภทยาเส้น เป็นสินค้าเกษตรที่ทำมาช้านานที่ผ่านมาไม่มีการควบคุมใดๆ แต่การออกกฎหมายฉบับนี้มาใช้บังคับส่งผลให้ ผู้ประกอบการมีภาระต้องดำเนินการมากขึ้น และการออกกฎหมายนี้ ไม่ได้มีส่วนร่วมในการร่างกฎหมายหรือการแสดงความเห็น แต่ทราบเมื่อเจ้าหน้าที่มาชี้แจงหลังจากที่กฎหมายมีผลบังคับใช้แล้ว

1.2 ความเห็นเกี่ยวกับมาตรการที่กำหนดไว้ใน ระเบียบกรมสรรพสามิต ว่าด้วยการเก็บและการขนย้ายยาเส้นที่ผลิตเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ที่เสียภาษีในอัตราศูนย์ พ.ศ. 2562 พบว่า มีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยให้ข้อคิดเห็นไว้ดังนี้

ผู้ที่เห็นด้วยกับมาตรการที่กำหนดไว้ในระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2562 โดยมีมุมมองว่าเป็นกฎหมายที่ดี ได้แก่ เจ้าหน้าที่สังกัดสำนักงานสรรพสามิตทั้งหมด กลุ่มผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมืองจำนวนครึ่งหนึ่ง และกลุ่มตัวแทนผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบ/ผู้เพาะปลูกเกือบทั้งหมดเห็นด้วย กับการออกระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2562 มาใช้ เพราะระเบียบฉบับนี้ กำหนดวิธีการเก็บและการขนย้ายยาเส้นที่ผลิตเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ และให้เสียภาษีในอัตราศูนย์ ทำให้มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เป็นผลดีต่อผู้ประการ เพราะมีหลักฐานการชำระภาษีแสดงต่อเจ้าหน้าที่ระหว่างการขนย้ายยาเส้น และเป็นหลักประกันให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ และผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบว่าได้มีการซื้อขายอย่างถูกต้อง ผู้ซื้อยาเส้นมั่นใจในความถูกต้อง และคุณภาพของสินค้า และทำให้รัฐ

ควบคุมยาเส้นให้อยู่ในระบบได้ดีขึ้น ตามเป้าหมายของกฎหมายนี้คือ การจัดระเบียบการค้ายาเส้นให้ทั้งผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่ ต้องถือปฏิบัติอย่างถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม สามารถตรวจสอบกลับได้ แม้ผู้ประกอบการต้องมีภาระต้องจัดทำเอกสารถือว่าเป็นหน้าที่

สำหรับผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับระเบียบฉบับนี้ คือ ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมืองครึ่งหนึ่งและกลุ่มตัวแทนผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ/กลุ่มผู้เพาะปลูกส่วนน้อย มีความเห็นว่า ระเบียบนี้ มีกฎเกณฑ์ที่เพิ่มภาระให้ผู้ประกอบการต้องจัดทำเอกสารกำกับการเสียภาษีในอัตราศูนย์ และต้องไปยื่นขอชำระภาษี ที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาที่อยู่ในเขตนั้นๆ ก่อนการนำสินค้าออกจากโรงอุตสาหกรรม ทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และไม่สามารถขายได้ทันที่เมื่อตกลงราคากันได้แล้ว เป็นการควบคุมการซื้อขายยาเส้นที่เข้มงวด ส่งผลให้สินค้ายาเส้นในประเทศไม่สามารถขายได้ แต่กลับทำให้มีการลักลอบนำเข้ายาเส้นมากขึ้น และผู้ประกอบการมีสิทธิเพียงรับรู้ผ่านการประชุมที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มาชี้แจง หลังจากการประกาศใช้แล้ว เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ 4 ราย ที่เห็นว่า ระเบียบฉบับนี้เจ้าหน้าที่ในภูมิภาคมีส่วนเพียงให้ข้อมูลกับทางกรม เมื่อมีการสอบถามปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานเท่านั้น แต่ไม่มีส่วนร่วมในการออกกฎหมายตั้งแต่ต้น

1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2564 (3 ฉบับ) จากการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นดังนี้

ประกาศฉบับที่ 1 คือ ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง กำหนดการใช้ การขีดฆ่า และการปิดแสตมป์ยาสูบ (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2564 ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นดังนี้

เจ้าหน้าที่และตัวแทนผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบหรือผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง หรือกลุ่มผู้เพาะปลูกทั้งหมด และกลุ่มผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง ครึ่งหนึ่งเห็นด้วย ว่าประกาศฉบับนี้กำหนดให้ต้องชำระภาษีสำหรับสินค้ายาเส้นก่อนการนำสินค้าออกจากโรงอุตสาหกรรม สร้างความเป็นธรรมให้กับผู้ชำระภาษีและเจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจน้อยมาก ส่วนการใช้แสตมป์สรรพสามิต ที่มีการกำหนดรหัสผู้ประกอบการแต่ละราย ก่อนการนำยาเส้นออกจากโรงอุตสาหกรรม ถือว่าเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติที่ดี เป็นธรรม เหมาะสม ใช้เป็นมาตรการควบคุมการผลิตและการขายยาเส้น ควบคุมคุณภาพสินค้าทำให้เกิดการแข่งขันด้านคุณภาพ และตรวจสอบได้ แม้จะเสียเวลา และค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาที่สำนักงานสรรพสามิต เพื่อชำระภาษี และได้รับแสตมป์ไปติด ถือว่าเป็นวิธีปฏิบัติที่รัดกุม ป้องกันปัญหาการนำสินค้าที่ไม่ได้เสียภาษีไปขาย แต่มีผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง ครึ่งหนึ่ง ไม่เห็นด้วย เพราะการเสียภาษีต้องไปยื่นขอชำระภาษีที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ ต้องแนบเอกสาร ต้องติดแสตมป์สรรพสามิตที่มีการขีดฆ่าแสตมป์ตามรหัสที่กำหนด ทำให้เสียเวลาและค่าเดินทาง ค่าแสตมป์สรรพสามิต เพิ่มต้นทุนสินค้า

ประกาศฉบับที่ 2 ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเสียภาษีสำหรับยาเส้นอื่นนอกจากยาเส้นที่ผลิตเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ปริมาณไม่เกิน 12,000 กิโลกรัมต่อปี ลงวันที่ 30 กันยายน 2564 ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นดังนี้

ผู้ที่เห็นด้วย ได้แก่ ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง ครึ่งหนึ่ง กลุ่มตัวแทนผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ หรือกลุ่มผู้เพาะปลูก และ เจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งหมด เห็นว่า ประกาศฉบับนี้รัฐต้องการควบคุมสินค้ายาเส้น และลดภาระให้ผู้ประกอบการตามปริมาณสินค้าที่ซื้อขาย กำหนดอัตราภาษี 0.025 บาทต่อกรัม สำหรับการขายยาเส้นไม่เกิน 12,000 กิโลกรัมต่อปี และต้องชำระในอัตรา 0.10 บาทต่อกรัมถ้าเกิน 12,000กิโลกรัมต่อปี แสดงถึงหลักการที่เป็นธรรม ต่อผู้ประกอบการด้วยกันเอง และ ทำให้รัฐกับผู้ประกอบการได้ประโยชน์เท่าเทียมกัน แต่มีผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการ/กลุ่มผู้เพาะปลูกส่วนน้อย เห็นว่า ประกาศนี้เป็นภาระกับผู้ผลิตยาเส้น ที่ต้องเสียเวลาไปชำระภาษีและนำแสตมป์มาติดเพื่อขายเป็นวัตถุดิบ แต่การจัดเตรียมเอกสารเพื่อแนบแบบรายการภาษี ทางสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ ได้จัดเตรียมไว้ให้โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมและการออกประกาศกรมสรรพสามิตทั้ง 2 ฉบับนี้ ไม่ได้มีส่วนร่วมก่อนประกาศใช้ แต่มีส่วนให้ความเห็น หลังจากมีการประกาศใช้บังคับแล้ว

ประกาศฉบับที่ 3 ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเสียภาษีในอัตราศูนย์ สำหรับยาเส้นที่ผลิตเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2564 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเห็นว่า ประกาศนี้ได้กำหนดการเสียภาษีในอัตราศูนย์ สำหรับยาเส้นที่ผลิตเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ กำหนด ขั้นตอน วิธีการ การขออนุญาต ก่อนการนำสินค้าออกจากโรงอุตสาหกรรม ทำให้เกิดความชัดเจนทั้งผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่รัฐ เพิ่มความน่าเชื่อถือให้สินค้ายาเส้น ผู้รับซื้อเชื่อมั่นว่าเป็นสินค้าที่ชำระภาษีถูกต้อง ไม่ทำให้มีปัญหาในการดำเนินธุรกิจ แต่มีตัวแทนผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการ/กลุ่มผู้เพาะปลูกส่วนน้อยเห็นว่า เป็นภาระกับผู้ผลิตยาเส้นที่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปชำระภาษีและซื้อแสตมป์ และไม่มีส่วนร่วมในการออกประกาศนี้

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการสำหรับสินค้าภาษียาเส้นตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ.2562 และประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ.2564 (3 ฉบับ) ในประเด็นเกี่ยวกับหลักการและวิธีการจัดเก็บภาษีที่ดี

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม สามารถสรุปความคิดเห็นได้ว่า ผู้ที่เห็นว่าเป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการเกี่ยวกับหลักการและวิธีการจัดเก็บภาษีที่ดี ได้แก่ ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง 11 ราย ส่วนน้อย ผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ/ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง/กลุ่มผู้เพาะปลูก อีกครึ่งหนึ่ง และ

เจ้าหน้าที่สรรพสามิต ทั้งหมดเห็นว่า มาตรการภาษีสำหรับสินค้ายาเส้น ที่มีการประกาศใช้ใหม่ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ แนวปฏิบัติที่ชัดเจน เจ้าหน้าที่สามารถใช้ดุลพินิจพิจารณาตัดสินใจได้ถูกต้อง มีมาตรฐาน เช่น พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 มีการกำหนดขั้นตอน วิธีการ พร้อมทั้งมีการออกระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ.2562 และประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ.2564 (3 ฉบับ) มาใช้เป็นมาตรการการปฏิบัติครอบคลุมการค้ายาเส้นได้ทุกประเภท มีหลักเกณฑ์ วิธีการขั้นตอนที่ชัดเจน เข้าใจง่าย สะดวกต่อการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส เจ้าหน้าที่สามารถชี้แจงเหตุผลให้ผู้ประกอบการได้ อีกทั้งยังมีความยืดหยุ่น สามารถจัดเก็บภาษีได้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน และตามป้าหมายของการเก็บภาษีสรรพสามิต คือ ควบคุมการผลิตการค้ายาเส้นให้มีคุณภาพ มีปริมาณที่เหมาะสม เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

แต่มีผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ/ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง/กลุ่มผู้เพาะปลูก ครึ่งหนึ่ง และ ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมืองส่วนมาก เห็นว่า เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บภาษีที่ ที่เพิ่มขั้นตอนและเวลาการขายยาเส้น ปรับตัวไม่ได้ การที่ต้องเดินทางมาชำระภาษีที่ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาและรับแสตมป์สรรพสามิต ไปปิดสินค้าก่อนนำออกจากโรงอุตสาหกรรม เป็นการสร้างภาระให้ผู้ประกอบการ เสียค่าใช้จ่าย ต้องใช้เวลาประมาณ 1–2 อาทิตย์ อีกทั้งการเพิ่มอัตราภาษีเป็นอัตรา 0.10 ถ้าขายมากกว่า 12,000 กิโลกรัม ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่มีแรงจูงใจที่จะพัฒนาการผลิตเพื่อขยายกิจการของตนเพราะมีต้นทุนที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การกำหนดให้ต้องขออนุญาตผลิต ต้องสร้างและขออนุญาตสถานที่เก็บยาเส้น บางรายไม่สามารถทำได้ ส่งผลต่อผู้ปลูกและขายยาเส้นที่มีข้อจำกัดเรื่องการเงิน อีกทั้งเจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถตรวจสอบควบคุมได้ ทำให้ผู้ประกอบการที่ปฏิบัติตามกฎหมายไม่ได้รับความเป็นธรรม

2. รูปแบบและแนวทางการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ.2562 และประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ.2564 (3 ฉบับ) ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ จากการศึกษา พบว่า

รูปแบบและแนวทางการบังคับใช้กฎหมาย ในช่วงแรกที่ประกาศใช้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เจ้าหน้าที่ยังไม่มีความเข้าใจในกฎหมายอย่างแท้จริง ไม่สามารถชี้แจงวิธีการปฏิบัติให้ผู้ประกอบการได้อย่างชัดเจน จึงยังไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เจ้าหน้าที่จึงถือตามวิธีปฏิบัติเดิม เช่น การจัดตั้งโรงอุตสาหกรรมไม่แยกออกจากที่พักอาศัย หรือการติดป้ายจุดประกอบการต่างๆ หรือการควบคุมผ่านการชำระภาษี ทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีลักษณะผ่อนปรน ขึ้นอยู่กับการตีความกฎหมายของเจ้าหน้าที่แต่ละคน มีทั้งการใช้รูปแบบการตักเตือนและขอความร่วมมือ และการลงโทษปรับ ทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีมาตรฐาน ไม่เป็นธรรมขึ้นกับอยู่กับเจ้าหน้าที่แต่ละคน

ต่อมา เมื่อมีการประกาศใช้ระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ.2562 ที่กำหนดขั้นตอน วิธีการที่ชัดเจน เช่น หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเก็บ การขนย้าย ยาเส้นที่ขายเป็นวัตถุดิบที่เสียภาษีในอัตราศูนย์ และประกาศกรมสรรพสามิตพ.ศ.2564 (3ฉบับ) ที่วางหลักเกณฑ์การชำระภาษีในอัตราศูนย์ สำหรับผู้ผลิตยาเส้นในปริมาณไม่เกิน 12,000 กิโลกรัมต่อปี ต้องเสียภาษีอัตราตามปริมาณ 0.025 บาทต่อกรัม การกำหนดให้ยาเส้นที่ผลิตเพื่อขายต้องมีปริมาณบรรจุไม่น้อยกว่า 10 กิโลกรัมต่อซอง ผู้ค้าคนกลางต้องแจ้งและขออนุญาตสถานที่เก็บยาเส้น วิธีการยื่นขอชำระภาษีในอัตราศูนย์ ต่อเจ้าพนักงานสรรพสามิตพื้นที่หรือพื้นที่สาขา การจัดทำบัญชีประจำวันและบัญชีงบเดือน การกำหนดให้ปิดแสตมป์ตามรหัสของแต่ละพื้นที่และผู้ประกอบการ เพื่อให้มีการควบคุมสินค้ายาเส้นที่มีมาตรการที่ชัดเจน ส่งผลให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ถ้ามีปัญหาในทางปฏิบัติ จะมีการรับฟังความเห็นจากผู้ประกอบการ และร่วมกันหาทางออกในการประชุมที่จัดขึ้น โดยเชิญผู้เกี่ยวข้องในการผลิตยาเส้นมาประชุม เพื่อทำความเข้าใจชี้แจงขั้นตอน วิธีการ การขออนุญาต ตั้งแต่การจดทะเบียนสรรพสามิต การขอใบอนุญาตผลิตยาสูบ การขออนุญาตขายยาสูบ และการชำระภาษี ให้ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบสามารถดำเนินการตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง และถ้ามีประเด็นที่ผู้ประกอบการไม่สามารถปฏิบัติได้ครบตามที่กฎหมายกำหนด หรือกฎหมายไม่ได้กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่จะให้คำปรึกษา ชี้แจง เพื่อหาทางออก ให้ผู้ประกอบการเข้าใจและดำเนินการขออนุญาตได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการทางภาษี ที่สามารถสรุปจากผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดมีดังนี้

1) ข้อจำกัดในการจัดทำบัญชีประจำวันและงบเดือนส่งสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา ประจำทุกเดือน เพราะส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ มีการศึกษาไม่สูง 2) ขาดความพร้อมในการจัดเตรียมเอกสารการต่อใบอนุญาตผลิตยาสูบ เอกสารที่ใช้แนบการชำระภาษี การขึ้นทะเบียนเกษตรสำหรับพืชยาเส้นที่ต้องนำมาใช้ขออนุญาตเพาะปลูกต้นยาสูบต่อกรมสรรพสามิต 3) การขาดความสนใจ ใส่ใจ ศึกษาทำความเข้าใจของผู้ประกอบการ เช่น การขออนุญาต การชำระภาษี การจัดทำบัญชีเจ้าหน้าที่ต้องชี้แจงใหม่ทุกปี และ 4) การขาดการร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี เช่น กรมสรรพากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลหลักในการชำระภาษี และกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ที่มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบสินค้าสุรา ยาสูบ โดยตรง ไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน

แนวทางการปรับปรุงนโยบาย ข้อกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนการดำเนินการ ให้ถูกต้อง โปร่งใส เหมาะสม เป็นธรรม ที่ผู้ให้ข้อมูลเสนอแนะดังนี้ 1) ปรับปรุงเอกสารเกี่ยวกับการยื่นขออนุญาติดำเนินการต่างๆ เช่น การขออนุญาตผลิต ขาย หรือ การชำระภาษี รวมแบบคำขอเกี่ยวกับยาเส้นทุกชนิดไว้ในแบบคำขอเดียวกัน และแนบเอกสารชุดเดียว เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการ 2) ปรับปรุง แบบรายการภาษีให้ง่ายต่อการลงบัญชี มีการลงรายการ บันทึกค่าใช้จ่ายประจำวัน เช่น มีวัตถุดิบ ผลผลิตที่ขายไปและคงเหลือ เพื่อให้ผู้ค้ายาเส้นสามารถทำได้เอง ไม่ผิดพลาดหรือเสี่ยงทำผิดกฎหมายและได้รับโทษ และเข้าสู่ระบบมากขึ้น

3) การอนุญาตให้ผู้ประกอบการดำเนินการต่างๆที่เกี่ยวกับยาเส้น ได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ตั้งของสถานประกอบการ โดยเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง

3. ผลกระททางด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ และความปลอดภัย ที่ผู้ประกอบการ ได้รับจากการบังคับใช้มาตรการสำหรับภาษีสินค้ายาเส้น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงแก้ไข

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจากผู้ประกอบการ ได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้ **ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจทั้งในด้านบวกและด้านลบที่คล้ายคลึงกันดังนี้ ผู้ประกอบการประมาณ**ครึ่งหนึ่งของทั้งสองกลุ่ม มีความเห็นว่า จากการบังคับใช้มาตรการทางภาษีสรรพสามิตและการปฏิบัติตามกฎหมาย ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากการควบคุมการผลิตยาเส้นทำให้สินค้ามีปริมาณไม่ล้นตลาด ทำให้ราคาสินค้ายาเส้นพันธุ์พื้นเมืองสูงขึ้น เพราะไม่มีการขายตัดราคากันในท้องตลาด การซื้อขายเน้นคุณภาพของยาเส้น แต่**กลุ่มผู้ประกอบการ อีกครึ่งหนึ่ง** กลับมีความเห็นว่า การออกกฎหมายภาษีสรรพสามิตมาใช้บังคับ ทำให้มีรายได้ลดลง เพราะมีเพิ่มต้นทุนในการผลิตสินค้า การขออนุญาตและการชำระภาษีแสตมป์สรรพสามิต ผลกระทบ**ด้านสุขภาพและความปลอดภัย** ผู้ให้ข้อมูลจากผู้ประกอบการ **ได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องกัน** ว่าการประกอบการยาเส้นพันธุ์พื้นเมืองไม่ได้มีผลกระทบต่อสุขภาพ หรือส่งผลให้เกิดโรคประจำตัว เพราะการเพาะปลูกใช้สารเคมีเพื่อป้องกันรากเน่า บำรุงต้น ด้วยการพ่นระยะเรียบดินจึงไม่ส่งผลต่อสุขภาพ และไม่มีการใช้สารเคมีอีกเมื่อต้นยาสูบสามารถยืนต้นได้ อย่างไรก็ตาม การดูแลรักษาใบยาที่หั่นเป็นเส้นแล้ว ในระยะแรกต้องเฝ้าระวังเกี่ยวกับฝนและลม ซึ่งอาจส่งผลต่อการพักผ่อนหลับนอนเพียง 2-3 วัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษามีประเด็นที่ผู้วิจัยขอนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการศึกษา ความเห็นของผู้ประกอบการต่อพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 **กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง** จำนวน 11 ราย มี7-8 ราย และและ**กลุ่มตัวแทนผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ/ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง/กลุ่มผู้เพาะปลูก** 20 ราย ส่วนใหญ่ มีความเห็นด้วย**ว่า**เป็นกฎหมายที่ดีทันสมัย มีการกำหนดคำนิยาม ขั้นตอน วิธีการ หลักการในการกำหนดกฎหมาย ที่มีความชัดเจนส่งผลให้การปฏิบัติที่ชัดเจนมีหลักในการพิจารณาอนุญาต อนุมัติ และลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ส่งผลให้การตรวจสอบสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งจากการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่สำหรับสินค้ายาเส้นจากการกำหนดยาเส้นที่จะนำออกจากโรงอุตสาหกรรมต้องชำระภาษีก่อน และผู้ประกอบการสามารถชี้แจงการดำเนินการหรือการประกอบกิจการและสินค้ายาเส้นให้เจ้าหน้าที่ทราบได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมต่อทั้งผู้ตรวจและผู้รับตรวจ ผลการศึกษาจึงสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลในการออกกฎหมายที่ดี ตามหลักความสามารถตรวจสอบได้ (Accountability) ที่กฎหมายมีการกำหนดหลักเกณฑ์

วิธีการ มาตรการที่ชัดเจนเป็นแนวทางในการปฏิบัติในสังคม สร้างความเป็นบรรทัดฐานทางสังคม ลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ สามารถสร้างความเป็นธรรมให้กับผู้ประกอบการจากการตรวจสอบเอกสารหลักฐานการชำระภาษีเพื่อให้เกิดความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ และหลักความโปร่งใส (Transparency) จากการสามารถตรวจสอบได้ทั้งผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่อีกทั้งยังมีการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการได้รับความรู้ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้ทั้งรัฐและประชาชนได้ประโยชน์อย่างสมดุล ว่า เป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีการ การดำเนินการตามกฎหมายในการขออนุญาตต่างๆ ต่อกรมสรรพสามิตที่ชัดเจน ทำให้สามารถควบคุมสินค้ายาเส้นได้ดี

แต่มีกลุ่มผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ ประเภทยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง ส่วนน้อย 4-5 รายและกลุ่มตัวแทนผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบ/ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง/กลุ่มผู้เพาะปลูกทั้งหมด เห็นว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้ แม้เป็นกฎหมายที่มีหลักเกณฑ์การปฏิบัติที่ชัดเจน ตั้งแต่การปลูก การผลิต การขออนุญาตขาย การชำระภาษี แต่เพิ่มภาระให้ผู้ประกอบการ เพราะการประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบประเภทยาเส้น เป็นสินค้าเกษตรที่ทำมานานมาก ไม่มีการควบคุม แสดงให้เห็นถึงทัศนะคติที่ไม่ยอมรับกับการเปลี่ยนแปลงหรือไม่เข้าใจในจุดมุ่งหมายของการออกกฎหมายมาบังคับใช้ ที่อาจเกิดจากการออกมาตรการทางภาษีของกรมสรรพสามิตทั้ง 3 มาตรการไม่มีการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นตามหลักของการออกกฎหมายที่ดี ที่ว่า การมีส่วนร่วม (Participation) ของผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงหรือผู้ปฏิบัติ เพื่อให้ความเห็น การแสดงความต้องการ หรือปัญหา ในขั้นตอนก่อนการออกกฎหมาย แต่การออกกฎหมายของกรมสรรพสามิตทั้งหมดที่ผ่านมา ผู้ประกอบการได้เข้าไปให้ความเห็นหลังจากที่กฎหมายมีการบังคับใช้แล้ว ผ่านการประชุมจากเจ้าหน้าที่เพื่อหาทางออกร่วมกันในกรณีที่เกิดปัญหาทางข้อกฎหมายกับการปฏิบัติจริง ถึงแม้ตั้งแต่ พ.ศ. 2563 มีความพยามให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นก่อนการออกกฎหมายผ่านช่องทางเว็ปไซต์กรมสรรพสามิต ก็ยังคงเป็นการให้ความเห็นเฉพาะบางกลุ่มไม่เป็นการทั่วไป ผลการศึกษาดังกล่าว เมื่อพิจารณาตามหลักแห่งการมีกฎหมายที่ดี การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีส่วนร่วมในการออกกฎหมายตั้งแต่เริ่มต้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง ถือเป็นการปิดโอกาสในการรับรู้ข้อเท็จจริง ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ จากการออกกฎหมายของกรมสรรพสามิตร จึงไม่เป็นไปตามหลักแห่งการมีกฎหมายที่ดี แต่ในส่วนของเจ้าหน้าที่ผู้ที่ต้องบังคับใช้กฎหมายประชาชน กลับเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมผ่านการประชุม และการอบรมต่างๆ เพื่อซักซ้อม ชี้แจง ให้เกิดความเข้าใจทางกฎหมาย และหาทางออกร่วมกันในการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งถือเป็นดำเนินการตามแนวทางกฎหมายที่ดี

ประเด็นเกี่ยวกับหลักการและวิธีการจัดเก็บภาษีที่ดี ผู้ให้ข้อมูลทั้ง3 กลุ่มมีความคิดเห็นทั้งที่เห็นว่า มาตรการการจัดเก็บภาษี ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ.2562 และประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ.2564 (3 ฉบับ) มีการวางหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีไว้ตาม**หลักการและวิธีการจัดเก็บภาษีที่ดี** มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ แนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน เข้าใจง่าย สะดวกต่อการดำเนินการ นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณาตัดสินใจได้ถูกต้อง มีมาตรฐาน สามารถครอบคลุมการค้ายาเส้นได้ทุกประเภท มีความถูกต้อง โปร่งใส สามารถชี้แจงเหตุผลให้ผู้ประกอบการได้ เป็นการปรับปรุงกฎหมายให้เป็นปัจจุบัน มีความยืดหยุ่นในการจัดเก็บภาษี สามารถจัดเก็บภาษได้อย่างสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะกฎหมายมีความครอบคลุม ต่อเป้าหมายในการชำระภาษีสรรพสามิต

จากผลการศึกษาที่กล่าวข้างต้น เมื่อวิเคราะห์จากเนื้อหาของพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ที่เป็นกฎหมายหลักได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน มีความสอดคล้องกับหลักของความแน่นอนในการจัดเก็บภาษี (Certainty of Incidence) ที่กฎหมายระบุเนื้อหาสาระที่ชัดเจน คือ การชำระภาษีสรรพสามิตในลักษณะแสตมป์ภาษีสรรพสามิตที่ระบุรหัสของผู้ประกอบการแต่ละรายแตกต่างกันไป พร้อมกับเอกสารใบเสร็จรับเงิน เพื่อนำไปปิดบนสินค้าก่อนการออกจากโรงอุตสาหกรรม สามารถใช้เป็นหลักฐานในการชี้แจงการชำระภาษีสร้างความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่เป็นเหตุให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างถูกต้องแน่นอน (Fiscal Marksmanship) ตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งการชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ให้การจัดการประชุม อบรม ทำให้ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาเส้นและยาสูบมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิตตามที่กฎหมายกำหนด และสอดคล้องกับหลักการสร้างความเสมอภาคในการจัดเก็บภาษี แต่มีผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้ประกอบการโดยเฉพาะกลุ่ม ผู้ผลิตยาเส้นเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบ/ผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาเส้นพันธุ์พื้นเมือง / กลุ่มผู้เพาะปลูก ครึ่งหนึ่ง ผู้มีความเห็นว่า เป็นกฎหมายก็ไม่สอดคล้องกับหลักของความประหยัด เนื่องจากเป็นการสร้างภาระให้กับผู้ชำระภาษีทั้งค่าใช้จ่ายและเวลาในการดำเนินการเพื่อขออนุญาติและชำระภาษี

2. รูปแบบและแนวทางการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ.2562 และประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ.2564 (3 ฉบับ) ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ จากผลการศึกษาพบว่า ในช่วงแรกของ การบังคับใช้ระเบียบทั้งหมดที่ออกมาบังคับใช้ จะเป็นในรูปแบบการตักเตือน การขอความร่วมมือ และการเน้นการจับกุมปราบปรามการกระทำความผิด ไม่มีมาตรการในการจัดเก็บภาษีที่เข้มงวด หลังจาก พ.ศ. 2562 มีการออกอนุบัญญัติกำหนดแนวทาง ขั้นตอน วิธีการ ในการปฏิบัติเกี่ยวกับสินค้ายาเส้นที่ชัดเจน ลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีมาตรฐานเกิดความเป็นธรรมต่อทั้งผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจากการมีหลักเกณฑ์วิธีการที่ชัดเจนในการดำเนินการ ในส่วนของการชำระภาษีสรรพสามิต และการจัดทำบัญชีต่างๆ

ชัดเจน ส่งผลให้การตรวจสอบสามารถดำเนินการได้ทั้งเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการในการชำระภาษีเพื่อสร้างความเป็นธรรมในการประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาเส้นและยาสูบ อีกทั้งการเปิดโอกาสในมีส่วนร่วมจากการอบรมโดยเจ้าหน้าที่เพื่อหาทางออกร่วมกันจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ด้วยเหตุนี้รูปแบบการบังคับใช้กฎหมายสรรพสามิตให้ประสบความสำเร็จจึงสอดคล้องกับตัวแบบทางการเมือง (Political Model) กล่าวคือ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติหรือการนำกฎหมายสรรพสามิตสำหรับสินค้ายาเส้นไปปฏิบัติเกิดจากความสามารถของเจ้าหน้าที่ (Player) ในหน่วยงานของสำนักงานสรรพสามิตดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การมีส่วนร่วม และการหาทางออกร่วมกันสำหรับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสินค้ายาเส้น กับกลุ่มผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบและยาเส้น ทำให้เกิดความเข้าใจและยอมรับให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างยินยอมพร้อมใจ

3. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ และความปลอดภัย ที่ได้รับจากการบังคับใช้มาตรการสำหรับภาษีสินค้ายาเส้นตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ระเบียบกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2562 และประกาศกรมสรรพสามิต พ.ศ. 2564 (3 ฉบับ) จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ มีทั้งกลุ่มที่ได้รับผลทางบวกและกลุ่มที่ได้รับผลทางลบจากการบังคับใช้มาตรการสำหรับภาษีสินค้ายาเส้นอย่างเข้มงวด ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบของนโยบายการเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตยาเส้น” (อรรถกฤต ปัจฉิมนันท์ และมานา ปัจฉิมนันท์, 2563: 102-121) ที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับกับการปรับราคาขายปลีกแนะนำขึ้นและการปรับอัตราภาษีขึ้นส่งผลผกผันกับกำไรที่ผู้ประกอบการยาเส้นหรือชาวไร่ได้รับ เพราะต้องพิจารณาปัจจัยอื่นร่วมด้วย

ด้านสุขภาพและความปลอดภัย กล่าวได้ว่าการผลิตยาเส้นไม่ส่งผลให้เกิดโรคประจำตัวหรือก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ เนื่องจากตั้งแต่การเพาะปลูกมีการใช้สารเคมีป้องกันรากเน่าเท่านั้น และเมื่อต้นยาสูบยืนต้นได้แล้วจะไม่มีการใช้สารเคมี เพราะจะทำให้ใบยาเสียคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง “การบังคับใช้มาตรการสำหรับภาษีสินค้ายาเส้นต่อผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบและยาเส้น ในพื้นที่อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การสร้างความตระหนัก ถึงความสำคัญของการชำระภาษีสรรพสามิตเพื่อการจัดเก็บรายได้ของรัฐที่ยั่งยืนและเกิดความเป็นธรรมต่อผู้ชำระภาษี และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

2. กรมสรรพสามิตควรจัดให้มีช่องทางการมีส่วนร่วมในการให้ความเห็น สะท้องปัญหา และความต้องการของประชาชนผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากกฎหมายสรรพสามิตตั้งแต่ก่อนการก่อรูปนโยบาย, ร่างนโยบาย และหลังจากบังคับใช้ เพื่อนำใช้ปรับปรุงมาตรการสำหรับภาษี

3. การจัดให้มีช่องทางการศึกษาหารู้เกี่ยวกับกฎหมายสรรพสามิต การดำเนินการเกี่ยวกับการขออนุญาต การจัดทำบัญชี หรือการดำเนินการอื่นที่กฎหมายกำหนด ตามพิกัดภาษีที่กฎหมายกำหนด ในรูปแบบสื่อออนไลน์ที่มีความน่าสนใจ เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้ที่จดทะเบียนสรรพสามิตหรือผู้ที่มีความสนใจก่อนการดำเนินการที่เกี่ยวกับกฎหมายสรรพสามิต พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่สามารถศึกษาและให้บริการได้อย่างมีมาตรฐาน

4. จัดให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการจัดเก็บภาษี เพื่อเชื่อมโยงข้อมูล และอำนวยความสะดวกในการชำระภาษีและการขออนุญาตต่างๆ เพื่อให้สะดวก และง่ายต่อการเข้าถึงการชำระภาษีให้รัฐ เช่น การเชื่อมโยงข้อมูลกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมสรรพากร กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เกี่ยวกับการขออนุญาตและการชำระภาษี

5. กรมสรรพสามิตควรจัดให้มีการรวมแบบคำขอต่างๆ ไว้ในแบบเดียวและแนบเอกสารชุดเดียวเพื่อให้สะดวกต่อการรับบริการของประชาชน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับ ช่องทางการรับรู้ที่มีผลต่อการตัดสินใจดำเนินการตามกฎหมายสำหรับผู้ประกอบการโรงอุตสาหกรรมยาสูบและยาเส้น พันธุ์พื้นเมือง และ กลยุทธ์ในการบังคับใช้มาตรการภาษีสำหรับสินค้ายาเส้นให้มีประสิทธิภาพ และครอบคลุมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2546). *การคลังว่าด้วนการจัดสรรและการกระจาย (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 9 แก้ไขปรับปรุง)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ไชยวัฒน์ ค้ำชู, ประทุมพร วัชรเสถียร, กุลลดา เกศาบุญชู และ ศุภมิตร นิติพัฒน์. (2545). *การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม*. กรุงเทพมหานคร: น้ำฝน.

ดำรงราชนุภาพ. สมเด็จฯกรมพระยา. (2466). *ตำนานภาษีอากรบางอย่างกับคำอธิบายของสมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ*. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร.

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2549). *ภาษีบาป. ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.pattanakit.net/index.php?lay=show&ac=article&Id=538707870&Ntype=134.

นิธิรัตน์ บุญตานนท์. (2563). บทเรียนจากภาษีสุรา-ยาสูบ สู่ภาษีเครื่องดื่มที่มีน้ำตาล: มาตรการทางภาษีเพื่อประชาชนสุขภาพดี รัฐมีรายได้เพิ่ม. *วารสารสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 1 (3), 68-80.

ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง กำหนดการใช้ การขีดฆ่า และการปิดแสตมป์ยาสูบ (ฉบับที่ 3). (2564,12 พฤษภาคม). *กรมสรรพสามิต.* หน้า 1-13.

ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเสียภาษีในอัตราศูนย์ สำหรับยาเส้นที่ผลิตเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ. (2564,25 มิถุนายน). *กรมสรรพสามิต.* หน้า 1-15.

ประกาศกรมสรรพสามิต เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเสียภาษีสำหรับยาเส้นอื่นนอกจากยาเส้นที่ผลิตเพื่อขายเป็นวัตถุดิบให้แก่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมยาสูบ ประมาณไม่เกิน 12,000 กิโลกรัมต่อปี. (2564, 30 กันยายน). *กรมสรรพสามิต* หน้า 1-3.

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560. (20 มีนาคม 2565). *ราชกิจจานุเบกษา*, 134(32ก). หน้า 36-38.

เรวดี สารศรี. (2563). *การนำนโยบายการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาสินค้ายาเส้นของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เลย* คณะรัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา. (2552). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์วิเคราะห์การตรวจสอบการกระทำทางปกครองโดยศาลปกครองและผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการ*. คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรรถกฤต ปัจฉิมนันท์ และมานา ปัจฉิมนันท์. (2563). *การศึกษาความเหมาะสมและผลกระทบของนโยบายการเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตยาเส้น.* กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา และสิริพรรณ นกสวน. (2546). *คำและความคิดในรัฐศาสตร์ร่วมสมัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

The Development of English Learning Achievement And Satisfaction Using Think Pair Share Cooperative Learning Technique With English Exercises of Grade 4 Students

ระวินันท์ ธเนศสิริทัศน์ และ ธิดารัตน์ สมานพันธ์
วิทยาลัยนครราชสีมา
Ravinun Tanetsiritus and Tidarat Samanpan
Nakhon Ratchasima College
Corresponding Author , E-mail: ravinun.baifern@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) แบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (The one group pretest posttest design) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านบึงสาร อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 24 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Simple Tense 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}$ = 24.54) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x}$ = 8.80) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{x}$ = 24.54) คิดเป็นร้อยละ 81.81 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด

* วันที่รับบทความ : 8 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 19 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 20 ตุลาคม 2567
Received: October 8 2024; Revised: October 19 2024; Accepted: October 20 2024

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิด; แบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; ความพึงพอใจ

Abstract

The objectives of this research were to 1) Compare students' academic achievement before and after the intervention. 2) Compare students' academic achievement after the intervention with the predetermined criterion of 75% of the total score. And 3) Study students' satisfaction with cooperative learning using the "Think-Pair-Share" technique with English practice exercises. This research was experimental research with a one-group pretest-posttest design. The sample consisted of 24 fourth-grade students in the second semester of the 2023 academic year at Ban Bueng San School, Muang District, Nakhon Ratchasima Province, selected through simple random sampling. The instruments used in the research included 1) A learning management plan, 2) English practice exercises on the Present Simple Tense, 3) A learning achievement test, and 4) A satisfaction questionnaire. The statistical methods used for data analysis were mean, percentage, standard deviation, and t-test.

Research findings. 1) The post-test English academic achievement scores ($\bar{x}$ = 24.54) were significantly higher than the pre-test scores ($\bar{x}$ = 8.80) at the 0.05 significance level. 2) The post-test academic achievement scores ($\bar{x}$ = 24.54), representing 81.81%, were significantly higher than the predetermined criterion of 75% of the total score at the 0.05 significance level. And 3) The students' satisfaction with the cooperative learning using the "Think-Pair-Share" technique with English practice exercises had a mean score of 4.53, indicating a very high level of satisfaction.

Keywords: Cooperative learning using the Think-Pair-Share Technique; English subject exercises; Learning achievement; Satisfaction.

บทนำ

ในปัจจุบันนี้การศึกษามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตทำให้เรามีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพในอนาคตและสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ ซึ่งจำเป็นในการใช้ชีวิตประจำวัน ดังความสำคัญของการศึกษาได้ระบุไว้กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศเพื่อเป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาหลักสูตร รวมถึงการจัดกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาศักยภาพของเยาวชนไทยให้มีมาตรฐานความรู้ ความสามารถสูงขึ้นตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 104) ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาสากลที่ใช้กันทั่วโลกทำให้ระบบการศึกษาของไทยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ และตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษจึงกำหนดให้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในทุกช่วงชั้น และครอบคลุมทั้ง 4 ทักษะ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

ซึ่งทักษะที่ยากที่สุดในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คือทักษะการเขียน เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่ต้องผ่านกระบวนการทางความคิด การรวบรวมข้อมูล การเรียบเรียงเนื้อความ จึงทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่เขียนได้ (วันทนี แสงคล้ายเจริญ, 2561, สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540: 163) และเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนประโยคให้ผู้เรียนสามารถเขียนได้ถูกต้องตามหลักโครงสร้าง ควรมีเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเขียนภาษาอังกฤษให้ดีขึ้น ตามที่กล่าวมานั้นทำให้ผู้วิจัยต้องพยายามหาวิธีการสอนทักษะการเขียนที่ดีและเหมาะสมนำมาพัฒนาความสามารถในการเขียนให้กับผู้เรียน การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยจะเน้นการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมตัวในการใช้ในอนาคต ดังนั้น ครูผู้สอนต้องมีเทคนิคในการดึงดูดความสนใจ ไม่น่าเบื่อ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถและทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ซึ่งจะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป้าหมายของการเขียน ก็คือผู้เรียนสามารถเขียนแล้วเข้าใจในรูปประโยค โครงสร้างและความหมาย ของการเขียน ไปติดต่อสื่อสารกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ การที่นักเรียนจะเขียนสื่อสารได้นั้นจำเป็นต้องมีการฝึกฝน เพราะการฝึกฝน ทำซ้ำ ทำบ่อย จะทำให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษามากขึ้น

จากสภาพปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนบ้านบึงสาร ที่ผ่านมายังไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร จากรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2563 ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 65.66 ปีการศึกษา 2564 ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 66.71 และปีการศึกษา 2565 ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 64.98 ดังนั้นในปีการศึกษา 2563-2565 ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 65.78 (โรงเรียนบ้านบึงสาร 2563-2565) ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ ร้อยละ 70 ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรม การพูดคุย และการสอบถามจากนักเรียนและครูผู้สอนนั้น พบว่า ภาระงานเขียนที่ครูผู้สอนมอบหมายให้ทำนั้นเป็นการเขียนระดับประโยคที่ครูผู้สอนมุ่งตรวจความถูกต้องของการใช้ไวยากรณ์ในบทนั้น ๆ เท่านั้น ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ที่ไม่รู้หรือเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ มีความรู้สึกกังวลเมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานเขียน ทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษ ถือเป็นทักษะที่ยาก เมื่อเทียบกับการพูด เนื่องจากการพูดมีผู้ฟัง ซึ่งทำให้เห็นปฏิกิริยาตอบโต้ ช่วยให้พูดออกมาได้ง่ายขึ้น ในขณะที่การเขียนนั้น ต้องเรียบเรียงถ้อยคำให้สามารถสื่อความหมายได้ตามที่ต้องการ และถูกต้องตามโครงสร้างทางการเขียนต่าง ๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยากสำหรับนักเรียนที่สุด

ปัญหาที่สังเกตจากบริบทในประเทศไทย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ งานวิจัยในประเทศไทยจำนวนมากแสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น งานของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่รายงานว่าคะแนนเฉลี่ยภาษาอังกฤษในโรงเรียนหลายแห่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด การสอบวัดระดับภาษาอังกฤษ เช่น O-NET หรือการทดสอบระดับนานาชาติ (PISA) มักสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนในประเทศไทยมีทักษะภาษาอังกฤษที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโลก ความกังวลในการเขียนภาษาอังกฤษ งานวิจัย เช่น การศึกษา

โดย มาเรียม นิลพันธุ์ (2555) พบว่านักเรียนไทยมักมีปัญหาในทักษะการเขียน เนื่องจากข้อจำกัดด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ และการเรียบเรียง ซึ่งส่งผลต่อความมั่นใจในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการเขียน นักเรียนมักรู้สึกกังวล (writing anxiety) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Horwitz, Horwitz, & Cope (1986) ในต่างประเทศ ที่ระบุว่าความวิตกกังวลทางภาษามีผลกระทบโดยตรงต่อการเรียนรู้ภาษา ภาระงานเขียนและความไม่สอดคล้องของวิธีการสอน หลายงานวิจัย เช่น งานของ นพมาศ พรหมจรรยา (2563) ระบุว่าวิธีการสอนที่เน้นตรวจไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว ทำให้นักเรียนขาดทักษะด้านการเขียนที่สร้างสรรค์และการเขียนที่เน้นการสื่อสาร การศึกษาของ สุภาวดี สุขทวี (2559) พบว่าวิธีการสอนภาษาอังกฤษที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนไทย ควรปรับใช้กิจกรรมที่ช่วยลดความกังวล เช่น การเขียนแบบกลุ่มหรือการใช้กระบวนการเขียน (process writing) ที่เน้นการแก้ไขงานร่วมกัน

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนโรงเรียนบ้านบึงสาร ประสบปัญหาการเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์และการเขียนประโยคในแบบต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่สามารถเขียนประโยคได้ถูกต้องตามโครงสร้าง สาเหตุของปัญหาคือ 1. ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างประโยค การขาดความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างประโยคภาษาอังกฤษเป็นปัญหาที่พบได้บ่อยในนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย งานวิจัยโดย Wongsothorn et al. (2002) ชี้ให้เห็นว่านักเรียนไทยมักประสบปัญหาในการเรียนรู้ไวยากรณ์ เนื่องจากการเรียนการสอนเน้นการจดจำแทนที่จะใช้ในการสื่อสารจริง นอกจากนี้ งานวิจัยของ สุภาวดี สุขทวี (2559) ระบุว่านักเรียนไทยมีปัญหาในการเขียนภาษาอังกฤษเพราะขาดความเข้าใจในโครงสร้างประโยคและคำศัพท์ที่จำเป็น 2. ปัญหาการขาดการทบทวนและประสบการณ์การเขียนประโยค งานวิจัยของ Raimes (1983) ระบุว่า การเขียนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง นักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกฝนจะไม่สามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนได้ การศึกษาของ มาเรียม นิลพันธุ์ (2555) พบว่านักเรียนไทยที่ขาดการฝึกฝนทักษะการเขียนมักไม่สามารถสร้างประโยคที่ถูกต้องและมีความหมายได้ การวิจัยในประเทศไทยโดย พิมพ์ชนก วรรณรัตน์ (2564) สนับสนุนว่ากิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการฝึกเขียนอย่างสม่ำเสมอสามารถช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการเขียนได้ 3. ปัญหาการขาดความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาอังกฤษ งานวิจัยของ Gardner (1985) อธิบายว่าความกระตือรือร้นและแรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ภาษา หากนักเรียนไม่มีแรงจูงใจ พวกเขาจะไม่สามารถพัฒนาทักษะได้เต็มที่ ในบริบทประเทศไทย งานวิจัยของ สุจิตรา ศรีอรุณ (2560) พบว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจต่ำมักมองว่าภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ยาก และมีความเครียดเมื่อถูกบังคับให้เรียน การศึกษาของ Dörnyei (2001) ชี้ว่าแรงจูงใจสามารถพัฒนาได้ผ่านกิจกรรมที่สนุกสนานและสร้างความมั่นใจให้ผู้เรียน 4. การขาดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการเขียน งานวิจัยของ Vygotsky (1978) ในเรื่อง Sociocultural Theory ระบุว่าการเรียนรู้ของมนุษย์มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเมื่อมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน การศึกษาของ Nunan (1999) สนับสนุนว่าการ

ทำงานกลุ่มและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยกระตุ้นการคิดเชิงวิพากษ์และพัฒนาทักษะการเขียน ในประเทศไทย งานของ นพมาศ พรหมจรรยา (2563) แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมกลุ่ม เช่น การเขียนแบบร่วมมือ (collaborative writing) มีส่วนช่วยให้นักเรียนเขียนภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น เพราะช่วยลดความกังวลและเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนแนวคิดกัน สาเหตุดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนไม่สามารถเขียนประโยคได้ถูกต้องตามโครงสร้างของประโยค ดังนั้น ผู้วิจัยจึงพยายามศึกษาวิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ร่วมกัน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ ร่วมกันคิดร่วมกันแก้ปัญหา สลาวิน (Slavin, 1995 : 121) ได้ให้ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือการจัดการ เรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาภาษาอังกฤษ เพราะเป็นการจัดการเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และเป็นวิธีการที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ รวมทั้งการเป็นกำลังใจ แก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่เรียนอ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตัวเองเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นและจากผู้วิจัย ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยเห็นว่าการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งในงานวิจัยของต่างประเทศยังมีการนำเทคนิคเพื่อนคู่คิดมาประยุกต์ใช้กับความสามารถในการเขียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝน ทบทวนโครงสร้างไวยากรณ์ ของประโยค และกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับการสร้างแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ เนื้อหา การประเมินผลและกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนประโยคภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกในเรื่องของการเขียนประโยคภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพ แล้วนำมาพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research)

ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (The one group pretest posttest design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 144) ซึ่งมีแบบแผนการวิจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่ม	Pretest	Treatment	Posttest
E	T_1	X	T_2

เมื่อ E แทน กลุ่มทดลอง
T1 แทน การทดสอบก่อนเรียน
X แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิด
T2 แทน การทดสอบหลังเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านบึงสาร อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ทั้งหมด 2 ห้อง รวมจำนวน 51 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านบึงสาร อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 24 คน จากประชากร ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นการจัดการเรียนการสอนนอกเวลาปกติ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 เครื่องมือพัฒนา ได้แก่

3.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Simple Tense ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.1.2 แบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Simple Tense โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Simple Tense ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เวลารวม 10 ชั่วโมง จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง ไม่รวมการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

แผนที่ 1 เรื่อง โครงสร้างประโยค Present Simple	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนที่ 2 เรื่อง คำกริยา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนที่ 3 เรื่อง Adverbs of frequency	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนที่ 4 เรื่อง ประโยคปฏิเสธ	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนที่ 5 เรื่อง ประโยคคำถาม	เวลา 2 ชั่วโมง

3.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

3.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบ เขียน-ตอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน

3.2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 ข้อมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ 5 มากที่สุด, 4 มาก, 3 ปานกลาง, 2 น้อย และ 1 น้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้วัดความสามารถในการเขียนประโยค เรื่อง Present Simple Tense ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นแบบทดสอบ เขียน-ตอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ โดยมีแนวทางปรับปรุงและพัฒนาดังนี้

3.3.1 ศึกษาเนื้อหาเรื่อง Present Simple Tense ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.3.2 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3.3.3 สร้างข้อคำถามแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยสร้างเป็นแบบทดสอบเขียน-ตอบ

3.3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับร่างแบบเขียน-ตอบ จำนวน 40 ข้อ

3.3.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ เนื้อหา จำนวนข้อ ความชัดเจนของข้อคำถามและตัวเลือก เวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบ และให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข

3.3.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3.7 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) พร้อมแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 3 ระดับ ได้แก่ (+1 0 -1) ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินความสอดคล้อง ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2546 : 221)

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้น ไป ถือว่ามีความสอดคล้อง

3.3.8 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.9 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) เทียบกับเกณฑ์ พบว่าผลประเมินของข้อสอบมีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 แปลผลได้ว่าข้อสอบทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)

3.3.10 นำแบบทดสอบที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปจัดพิมพ์ข้อสอบเพื่อนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบึงสาร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 26 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผ่านการเรียนเนื้อหา เรื่อง Present Simple Tense แล้วนำผลการทดลองมาหาคุณภาพของข้อสอบ

3.3.11 วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบรายข้อของแบบทดสอบ แล้วคัดเลือกข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ คือ มีค่าระดับความยากง่ายอยู่ในช่วง 0.20–0.80 และ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป คำนวณหาค่าความยากง่าย (p) เป็นรายข้อพบว่ามีระดับความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.32-0.80 และคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก (r) พบว่ามีระดับอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23 -0.54 แปลผลได้ว่าข้อสอบทุกข้อมีค่าระดับความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกเป็นไปตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547 : 98) มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีของ Lovett (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2552 : 104–106) ค่าความเชื่อมันที่ยอมรับได้มีค่าอยู่ในช่วง 0.60-1.00 พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น (rcc) เท่ากับ 0.82 จัดเป็นแบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่นเป็นไปตามเกณฑ์

3.3.12 จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ เพื่อทดสอบจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ดังนี้ คำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ดังนั้น ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ คือ 0.82

3.4 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง และหาคุณภาพ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ศึกษานิยาม ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อ โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจระน้อยที่สุด

ได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายระดับค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2546 : 37-53)

4.51 – 5.00 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจ และให้ข้อเสนอแนะ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.4.4 นำแบบสอบถามเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความเหมาะสม ของข้อคำถามและความเที่ยงตรง (Validity) แล้วนำผลการพิจารณาไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง ข้อคำถามกับพฤติกรรมชี้วัดด้านความพึงพอใจของนักเรียน

3.4.5 นำแบบวัดความพึงพอใจที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ หาค่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมชี้วัด ด้านความพึงพอใจของนักเรียนใช้สูตรการ หา IOC

ผลการวิเคราะห์พบว่าได้ค่า IOC เท่ากับ 0.88 เป็นข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงทุกข้อ จากนั้นนำแบบวัดความพึงพอใจมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.4.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทำการทดสอบ (Try-out) กับนักเรียนที่เคยได้เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคต่าง ๆ โรงเรียนบ้านบึงสาร ตำบลมะเริง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ในภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 26 คน จากนั้นจึงนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ เท่ากับ 0.68 ซึ่งถือได้ว่าอยู่ในระดับเชื่อถือได้ค่อนข้างสูง หมายถึง แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและ สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

3.4.7 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บ รวบรวมข้อมูลต่อไป

ผู้วิจัยคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนั้น ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจคือ 0.68 แสดงว่ามีความน่าเชื่อถือค่อนข้างสูง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านบึงสาร อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 24 คน ซึ่งมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ดังนี้

4.1 จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยัง โรงเรียนบ้านบึงสาร ประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียน เพื่อกำหนด วัน เวลา ในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ก่อนดำเนินการสอนผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ อธิบายวิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง Present Simple Tense ให้นักเรียนเข้าใจและมีความพร้อมที่จะเรียน

4.3 ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ เรื่อง Present Simple Tense เพื่อทดสอบความรู้เดิมของนักเรียน ให้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง

4.4 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกทักษะวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 5 แผน เวลา 10 ชั่วโมง โดยมีขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประยุกต์ตามขั้นตอนของ เควิน (Levin, 2008 อ้างถึงใน ชลธิชา ทับทวี, 2554) นำขั้นตอนที่ได้มาสรุปเป็นขั้นตอน 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นคิดอิสระ (Think) นักเรียน ฟัง หรือดูสื่อตามหัวข้อที่กำหนดให้ในแต่ละครั้ง (บทความ นิทาน ข่าว) แล้วพูดสรุป 3 ประเด็น คือ 1. สรุปความ 2. บอกความรู้ที่ได้ และ 3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังหรือดู

ขั้นที่ 2 ขั้นเพิ่มทักษะจับกลุ่ม (Pair) นักเรียนจับกลุ่มย่อยจำนวน 4 คน โดยแบ่งนักเรียนตามระดับผลทดสอบก่อนเรียน คือ เก่ง กลาง อ่อน (1:2:1) คละกันในแต่ละกลุ่มพูดสรุปให้เพื่อนฟัง เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มวิจารณ์ข้อบกพร่องและเสนอทางแก้ไข ทั้งนี้ ได้นำแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ การเขียน โดยการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นที่ 3 ขั้นร่วมประชุมสรุปผลลัพธ์ (share) นักเรียนทุกคนพูดสรุปความต่อกลุ่มใหญ่ (หน้าชั้นเรียน) หลังจากที่ได้กลับไปฝึกฝนและแก้ไขข้อบกพร่องจากการพูดในระดับกลุ่มย่อยแล้วและ สรุปความรู้ที่ได้จากการเรียน

4.5 ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม และให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ ให้เวลาทดสอบ 1 ชั่วโมง แล้วเก็บรวบรวมคะแนนเพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติ

4.6 ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

4.7 รวบรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายบุคคล

4.8 นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

4.9 รายงานผลการวิจัย โดยนำเสนอผลการทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน และความพึงพอใจโดยใช้รูปแบบตาราง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

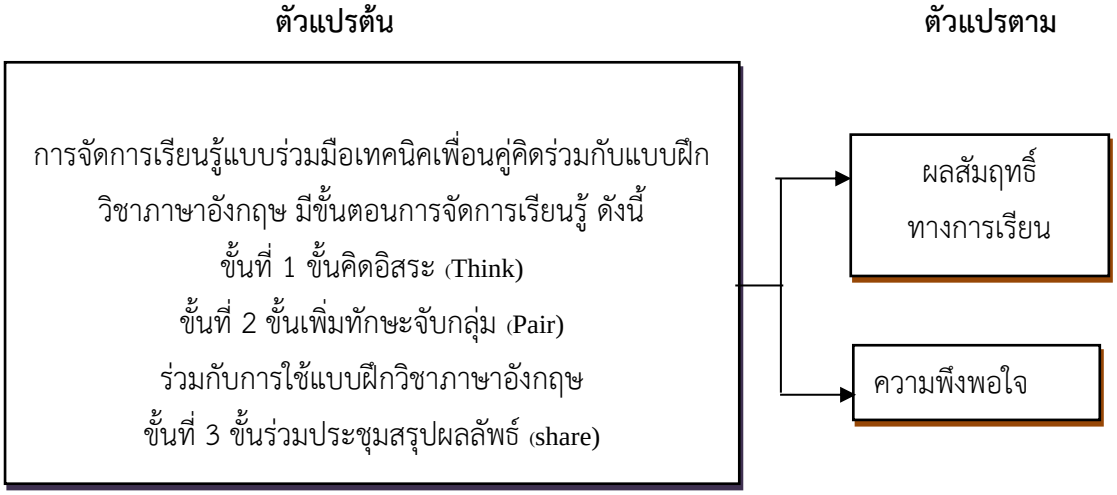
5.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้ t-test (Dependent Sample)

5.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

5.3 วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษและความพึงพอใจต่อ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนกับหลังเรียน

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สถิติ t-test (Dependent Sample) ผลการเปรียบเทียบแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์	คะแนนเต็ม	df	x̄	S.D.	t-test	p-value
ก่อนเรียน	30	23	8.80	2.38	27.77*	0.00
หลังเรียน	30		24.54	2.08		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 8.80 คะแนน และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 24.54 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 27.77^*$, $p = 0.00$) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x} = 24.54$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x} = 8.80$) อย่างชัดเจน สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

ผู้วิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (ค่าเฉลี่ย 24.54 คะแนน) กับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม (22.50 คะแนน) จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยใช้สถิติ t-test (One Sample) ผลการเปรียบเทียบปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนด

ความสามารถในการเขียนประโยค	คะแนนเต็ม	df	เกณฑ์	$\bar{x}$	S.D.	t-test	p-value
หลังเรียน	30	23	22.50	24.54	2.08	1.71*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 24.54 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ในขณะที่เกณฑ์ผ่านที่กำหนดไว้คือ 22.50 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและเกณฑ์ที่กำหนด พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 1.71^*$, $p = 0.00$) นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{x} = 24.54$) คิดเป็นร้อยละ 81.81 ของคะแนนเต็ม 30 คะแนน สูงกว่าค่าเฉลี่ยที่กำหนดเป็นเกณฑ์ผ่าน ($\bar{x} = 22.50$) อย่างชัดเจน สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ แสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามความพึงพอใจ

	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
		□	S.D.	แปลผล
1	เข้าใจเนื้อหามากขึ้นถ้าได้ปรึกษากับเพื่อนๆ	4.63	0.49	มากที่สุด
2	มีความสนุกสนานในการเรียนเป็นกลุ่มร่วมกับเพื่อนๆ	5.00	0.00	มากที่สุด
3	สมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.17	0.87	มาก
4	ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่ม	4.25	0.44	มาก
5	ได้รับคำอธิบายจากเพื่อนๆทำให้ฉันเข้าใจวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้น	4.46	0.88	มาก
6	แบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษมีเนื้อสอดคล้องกับเรื่องที่เรียน	4.29	0.86	มาก
7	แบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษทำให้สมาชิกในกลุ่มได้คะแนนดีขึ้น	4.50	0.88	มาก
8	แบบฝึกมีส่วนช่วยในการเพิ่มความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ	4.46	0.51	มาก
9	สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและการในการทำแบบฝึก	4.50	0.51	มาก
10	เนื้อหาภาษาอังกฤษไม่ยากหากใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ	5.00	0.00	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.53	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.35 ซึ่งมีผลค่าระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่พบมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิชาภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน และหลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิด ร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ เรื่อง Present Simple Tense รู้โครงสร้าง

ไวยากรณ์ การเติม s หรือ es ที่คำกริยา การใช้ Adverbs of frequency การเปลี่ยนรูปประโยคปฏิเสธ ให้เป็นประโยคคำถาม และการตอบคำถามเป็นประโยคบอกเล่า นักเรียนได้เรียนรู้ และฝึกฝนการเขียนจากแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ได้พูดคุยและแลกเปลี่ยนความรู้กำบเพื่อนในกลุ่ม โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมและอำนวยความสะดวกในการเรียนแบบกลุ่ม จนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา เนื่องจากสามารถสอบถามเพื่อนในกลุ่มได้ สามารถทำแบบฝึกได้อย่างรวดเร็วและคล่องแคล่ว พร้อมทั้งการเรียนโดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ทำให้ผู้เรียนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ซึ่งทำให้นักเรียนได้แสดงความสามารถของตนเองอย่างเต็มศักยภาพและในขณะเดียวกันก็ทำให้ครูได้ทราบถึงข้อบกพร่องของนักเรียนแต่ละคนและสามารถช่วยเหลือได้ตรงจุด จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น มีคะแนนการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย เกิดผล (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนคู่คิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า แผนการจัดการเรียนการสอนการพัฒนาทักษะการเขียนเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนคู่คิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.56/76.58 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ปละมีผลการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 38.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.57 การทดสอบหลังการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย 78.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.72 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการที่นักเรียนได้เรียนโดยการสอนแบบเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) ซึ่งนักเรียนได้ร่วมกันคิด ได้ร่วมกันทำกิจกรรม และได้ร่วมกันแบ่งปันสิ่งที่ได้เรียนรู้ จึงทำให้นักเรียนมีความสนใจในการจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น ดีกว่าการเรียนการสอนแบบเพียงลำพังโดยการสอนแบบดั้งเดิมคือการสอนอย่างเดียวหรือการอธิบายในชั้นเรียนโดยครูผู้สอน จึงทำให้การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนคู่คิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

2. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิดร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาอังกฤษ มีความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด จากการวิจัยพบว่านักเรียนมีความต้องการช่วยให้เพื่อนมีคะแนนที่สูงขึ้น และพอใจในคะแนนของตนเอง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคเพื่อนคู่คิด ทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนาน นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน รวมถึงการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น อีกทั้งยังได้ร่วมฝึกฝนและแบ่งปันความรู้และทักษะกับเพื่อนๆ ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ ดังที่ จำเนียร เงางาม (2555:71) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ที่มีต่อเทคนิคเพื่อนคู่คิดไว้ว่า จากเดิมที่นักเรียนต้องนั่งฟังการบรรยายจากครูอย่างเดียว นักเรียนได้มีการคิดและวางแผนการทำงานร่วมกันกับเพื่อนในกลุ่ม ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ทำให้นักเรียนได้มีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา

ส่งผลให้ไม่รู้สึกง่วง นอกจากนี้นักเรียนยังมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในกลุ่มและต่างกลุ่มจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุษยากร ช้ายขวา (2559:6) ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดการเรินการสอนที่เกี่ยวกับการเขียนไว้ว่า การเรียนด้วยกิจกรรมแบบเพื่อนช่วยเพื่อน Think Pair Share เป็นการแก้ปัญหาทักษะการเขียน เนื่องด้วยทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยากที่สุด และต้องใช้การฝึกฝน และชำนาญ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเทคนิคเพื่อนคู่คิด ทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันแทนที่ครูจะเป็นผู้สอนโดยตรง แต่เป็นการสอนตัวต่อตัวกับเพื่อนแทน โดยเพื่อนสามารถช่วยเหลือแนะนำเพื่อนได้โดยตรง เป็นการสอนที่เน้นปฏิสัมพันธ์นักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน โดยให้นักเรียนที่เก่งกว่าได้มีโอกาสถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนที่อ่อนกว่าภายในกลุ่มเดียวกัน ถ้านักเรียนไม่เข้าใจหรือสงสัยเนื้อหาใดก็สามารถซักถามกันได้โดยตรงทันทีซึ่งจะทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ แบ่งออกเป็น เชิงวิชาการ เชิงนโยบาย และเชิงปฏิบัติการ ได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ส่งเสริมการศึกษาวิธีการสอนแบบร่วมมือเพิ่มเติม ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น เทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think-Pair-Share) และวิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับระดับประถมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในบริบทต่าง ๆ

2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของการใช้แบบฝึกภาษาอังกฤษในด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการพูดและการเขียน เพื่อขยายผลของการจัดการเรียนรู้

3. พัฒนาสื่อและแบบฝึกที่หลากหลาย

4. การออกแบบแบบฝึกควรคำนึงถึงความยืดหยุ่นและความเหมาะสมสำหรับผู้เรียนในระดับต่าง ๆ พร้อมทั้งบูรณาการทักษะด้านอื่น ๆ เช่น การฟัง การพูด และการอ่าน เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ

5. ขยายการศึกษาไปยังระดับการศึกษาที่หลากหลาย

6. ควรนำรูปแบบการสอนแบบร่วมมือไปทดลองในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น มัธยมศึกษา หรือในกลุ่มผู้เรียนที่มีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน เพื่อดูผลกระทบและความเหมาะสมในบริบทที่หลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ส่งเสริมการใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในโรงเรียนหน่วยงานด้านการศึกษาควร

สนับสนุนการพัฒนาเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น การอบรมครูเกี่ยวกับการสอนแบบ Think-Pair-Share และการใช้แบบฝึกภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ

2. กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดนโยบายที่เน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรมกลุ่มและการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

3. พัฒนาหลักสูตรที่สนับสนุนการใช้สื่อและแบบฝึกอย่างต่อเนื่อง

4. หลักสูตรภาษาอังกฤษควรปรับปรุงให้เน้นการใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา

5. สนับสนุนการจัดทำแบบฝึกภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับระดับการเรียนรู้ของนักเรียน และจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

6. ติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

7.ควรมีระบบการติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อประเมินความสำเร็จของนโยบายที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ส่งเสริมการฝึกอบรมครูในด้านการสอนแบบร่วมมือ

2. ครูควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคนิค Think-Pair-Share และการออกแบบแบบฝึกภาษาอังกฤษที่เหมาะสม รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านการจัดกิจกรรมกลุ่ม

3. จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูเพื่อแบ่งปันแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จ

4. บูรณาการการเรียนรู้แบบร่วมมือในชั้นเรียน ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน เช่น การทำงานกลุ่มเล็ก การนำเสนอผลงานร่วมกัน และการเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหาในชีวิตจริง

5. ใช้แบบฝึกที่เน้นกระบวนการคิดร่วมกัน (Collaborative Thinking) และเพิ่มความยืดหยุ่นในกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ

6. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนสร้างความตระหนักในหมู่ผู้ปกครองเกี่ยวกับความสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ และเชิญชวนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การช่วยทบทวนแบบฝึกที่บ้าน

7.เชื่อมโยงการเรียนรู้กับชุมชนผ่านกิจกรรม เช่น การใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะนอกห้องเรียน

8. จัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและกระตุ้นความสนใจของนักเรียน

9. ใช้สื่อการเรียนการสอนที่สร้างสรรค์ เช่น เกมภาษาอังกฤษ นิทาน หรือสื่อดิจิทัล เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและสนุกสนานกับการเรียน

สรุป

ข้อเสนอแนะทั้งเชิงวิชาการ นโยบาย และปฏิบัติการนี้มุ่งหวังให้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและการใช้แบบฝึกภาษาอังกฤษในชั้นเรียนประถมศึกษาช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียนอย่างยั่งยืน ทั้งยังเป็นแนวทางให้ผู้สอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้ได้ในหลากหลายบริบทการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

จำเนียร เงางาม. (2555). *เทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดกับการพัฒนาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน*. หนังสือวิจัยการศึกษา, 71.

นพมาศ พรหมจรรยา. (2563). เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา. *วารสารครุศาสตร์,* 48 (1), 89-104.

บุษยากร ซ้ายขวา. (2559). *การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด* (Think Pair Share). *วารสารการศึกษา.*

มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). การแก้ไขปัญหาความวิตกกังวลในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. *วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรม*, 19 (3), 15-23.

มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). *การวิจัยทางการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมชาย เกิดผล. (2562). *การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนคู่คิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพรานกระต่ายพิทยาคม อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร*. รายงานการวิจัย.

สุภาวดี สุขทวี. (2559*).* ผลการใช้กระบวนการเขียนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์,* 14 (2), 67-80.

สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). *กระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โรงเรียนบ้านบึงสาร. (2563-2565). *รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ.* นครราชสีมา: โรงเรียนบ้านบึงสาร.

วันทนี แสงคล้ายเจริญ. (2561). *การเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Dörnyei, Z. (2001). *Motivational Strategies in the Language Classroom*. Cambridge: Cambridge University Press.

Gardner, R. C. (1985). *Social Psychology and Second Language Learning*: The Role of Attitudes and Motivation. London: Edward Arnold.

Horwitz, E. K., Horwitz, M. B., & Cope, J. (1986). Foreign Language Classroom Anxiety. *The Modern Language Journal*, 70 (2), 125-132.

Levin, M. (2008). (ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ SSCS ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think-Pair-Share) เรื่องอัตราส่วนและร้อยละที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2). (อ้างถึงใน ชลธิชา ทับทวี, 2554).

Nunan, D. (1999). *Second Language Teaching & Learning*. Boston: Heinle & Heinle.

Raimes, A. (1983). *Techniques in Teaching Writing*. New York: Oxford University Press.

Slavin, R. E. (1995). *Cooperative Learning: Theory*, Research, and Practice. Boston: Allyn and Bacon.

Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society: *The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Wongsothorn, A., Hiranburana, K., & Chinnawongs, S. (2002). English Language Teaching in Thailand Today. *Asia-Pacific Journal of Education*, 22 (2), 107-116.

การประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ข้อมูลในการวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจราจรในประเทศไทย

Application of Data Science in Analyzing Factors Related to Traffic Accidents in Thailand

กอฟฟาร์ ลัดเลีย

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Goffa Ladlea

National Institute of Development Administration, Thailand

E-mail: Goffa.lad@stu.nida.ac.th

****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) ศึกษาการสร้างตัวแบบหัวข้อสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุจราจร โดยมีการสร้างตัวแบบหัวข้อด้วยวิธีการจัดสรรดีรีเคลแฝง เพื่อเป็นแนวทางในการหาประเด็นสาเหตุที่สำคัญ 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากการจราจรในประเทศไทยด้วยอัลกอริทึม ถดถอยโลจีสติก เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขป้องกันของภาครัฐตามแผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน พ.ศ.2565 – 2570 และลดการเกิดการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุการจราจรทางถนนในอนาคต โดยการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจากเว็บไซต์ข่าวออนไลน์ของสื่อข่าวอมรินทร์ทีวีจำนวน 2,943 ข่าวสาร

ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างตัวแบบหัวข้อ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งประเด็นสาเหตุสำคัญออกเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ (1) องค์ประกอบเชิงบุคคล (2) องค์ประกอบเชิงยานพาหนะ (3) องค์ประกอบเชิงกายภาพ (ถนน/สภาพแวดล้อม และ 2) วิเคราะห์องค์ประกอบที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากการจราจรในประเทศไทยพบว่า มีตัวแปรทำนาย 4 ตัว คือ องค์ประกอบเชิงบุคคลร่วมกับเชิงยานพาหนะ, องค์ประกอบเชิงบุคคล, องค์ประกอบเชิงยานพาหนะ และ องค์ประกอบเชิงบุคคลร่วมกับเชิงยานพาหนะร่วมกับเชิงกายภาพ (ถนน/สภาพแวดล้อม) มีอิทธิพลต่อการเสียชีวิตจากการจราจรในประเทศไทย

คำสำคัญ: อุบัติเหตุจราจร; การสร้างตัวแบบหัวข้อ; องค์ประกอบที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิต; แผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน

* วันที่รับบทความ : 1 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 8 พฤศจิกายน 2567; วันตอบรับบทความ : 13 พฤศจิกายน 2567

Received: November 8 2024; Revised: November 8 2024; Accepted: November 13 2024

Abstract

The research of this were: 1) To study the development of a model for identifying traffic accident causation topics using the Latent Dirichlet Allocation (LDA) method, which helps in identifying key causal factors; and 2) To analyze the factors contributing to the risk of traffic-related fatalities in Thailand using a logistic regression algorithm, to provide guidance for government interventions in line with the Thailand Road Safety Master Plan (2022-2027) and reduce future traffic fatalities. The analysis is based on data from 2,943 news articles obtained from the online news platform of Amarin TV.

The result showed the following. 1) The causal factors were categorized into three main topics: (1) individual factors, (2) vehicle-related factors, and (3) physical environment factors (roads/conditions); and 2) The analysis of factors contributing to traffic fatalities in Thailand identified four significant predictive variables: individual factors combined with vehicle-related factors, individual factors alone, vehicle-related factors alone, and a combination of individual, vehicle-related, and physical environment factors (roads/conditions). These factors have a significant influence on traffic fatalities in Thailand.

Keywords: Traffic accidents; Topic modeling; Risk factors for fatalities; Thailand's road safety development plan

บทนำ

อุบัติเหตุจราจร (Road Traffic Accidents) นับว่าเป็นปัญหาหนึ่งของสังคมโลกและสังคมไทยที่พบเจอบ่อยและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในทุกวัน จากรายงานขององค์การอนามัยโลกในปีพ.ศ.2561 พบว่าปัจจุบันทั่วโลกมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุการจราจรบนท้องถนนจำนวน 1.35 ล้านคนต่อปี หรือทุกหนึ่งชั่วโมงจะมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนน 155 คน ส่วนประเทศไทยมีอัตราการเสียชีวิตบนท้องถนนสูงสุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยอยู่ที่ 32.7 คน ต่อประชากร 1 แสนคน หากแต่ละประเทศไม่มีมาตรการที่ดีในการป้องกันอุบัติเหตุจราจร จำนวนผู้เสียชีวิตจะเพิ่มสูงขึ้นมากเฉลี่ยปีละ 2.4 ล้านคน สัดส่วนผู้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุทางถนนทั่วโลก มีผู้เสียชีวิตจากรถยนต์มากที่สุด ร้อยละ 29 รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 28 ผู้ขี่จักรยานและผู้เดินทางเท้า ร้อยละ 26 และผู้ใช้ถนนอื่นๆ ร้อยละ 17 ส่วนประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุทางถนนด้วยรถจักรยานยนต์มากที่สุด ร้อยละ 74.4 รถยนต์ ร้อยละ 12.3 ผู้เดินทางเท้า ร้อยละ 7.6 ผู้ขี่จักรยานร้อยละ 3.5 และผู้ใช้ถนนอื่นๆ ร้อยละ 2.3 (World Health Organization, 2561 : 245) ทำให้เห็นว่าประเทศไทยเป็นหลายประเทศทั่วโลกที่กำลังเผชิญของผลกระทบจากการเกิดอุบัติเหตุการจราจรอย่างหนักหนักหน่วง

ในปัจจุบันปัญหาอุบัติเหตุจากการจราจรในประเทศไทย นับว่าเป็นปัญหาหลักๆที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยปัญหาด้านจราจรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี จากสถิติรายงานคดีอุบัติเหตุจราจรทางบกที่ได้รับแจ้งและถูกบันทึกในระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (CRIMES) ตั้งแต่ปี 2559 -2565 พบว่า มีจำนวนอุบัติเหตุทางถนน 62,869 ครั้ง จำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรทางบก พบว่า มีผู้เสียชีวิตจำนวน 5,950 ราย ผู้บาดเจ็บสาหัสจากอุบัติเหตุทางถนน จำนวน 3,806 คน จะเห็นว่าการเกิดอุบัติเหตุในไทย

ยังคงมีจำนวนอุบัติเหตุอยู่เยอะ ทำให้มีผู้เสียชีวิต และผู้บาดเจ็บ ก่อให้เกิดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินแก่ผู้ประสบเหตุเองและความเสียหายให้กับภาครัฐในการสูญเสียงบประมาณในการดูแลและแก้ปัญหาดังกล่าว แม้ว่าในปี 2563 ที่ผ่านมา สถานการณ์การบาดเจ็บและสูญเสียจากอุบัติเหตุจราจรของประเทศไทยมีแนวโน้มดีขึ้น จากอุบัติการณ์โรคระบาดโควิด-19 ที่ส่งผลให้ผู้ใช้รถบนถนนลดลง แต่ยังพบว่าประเทศไทยยังคงเป็นประเทศที่มีผู้เสียชีวิตสูงที่สุดเป็นอับดับที่ 1 ในเอเชียและในภูมิภาคอาเซียน (สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร, 2565 : 9-10)

ข้อมูลรายงานแม่บทความปลอดภัย ทางถนน พ.ศ. 2565 – 2570 มีเป้าหมายในการลดจำนวนผู้เสียชีวิตนับเป็นเป้าหมายหลักของแผนแม่บทความปลอดภัย ทางถนน พ.ศ. 2565 – 2570 ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันของแผนทั้งหมด โดยเป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งเป้าลดการเสียชีวิตและบาดเจ็บสาหัสของผู้ใช้รถใช้ถนน ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับมาตรฐานด้านความปลอดภัยของยานพาหนะ ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและการเดินทางที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนารากฐานโครงสร้างการทำงานด้านความปลอดภัยทางถนน (ศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน, 2565 : 3-4)

จากการรายงานข่าวสารการเกิดอุบัติเหตุจราจรในแต่ละวันนั้นมีเป็นจำนวนมาก โดยกรมขนส่งทางบก ได้กล่าวถึงสาเหตุของอุบัติเหตุบนท้องถนนมีด้วยกันหลายสาเหตุ เช่นสาเหตุจากบุคคล คนขับรถ เช่น ขับรถเร็วเกินกว่ากฎหมายกำหนด ขับรถตัดฟน้ากระชั้นชิด หลับในขณะขับรถ สาเหตุจากอุปกรณ์ เช่น ระบบห้ามล้อขัดข้อง ระบบไฟขัดข้อง สาเหตุจากสภาพแวดล้อม เช่น คนตัดหน้ารถ ถนนลื่น (กรมการข่นส่งทางบก, 2564 : 2-13) มีหนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ออนไลน์ รายงานอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากสถานที่ต่างๆ ถูกเผยแพร่ในโลกออนไลน์เพื่อเป็นอุทาหรณ์เตือนสติผู้ใช้รถใช้ถนนให้เพิ่มความระมัดระวังและไม่ประมาท สาเหตุจากรถ เช่น การนำรถที่บกพร่องมาใช้ในทาง เช่น เบรก สัญญาณไฟ สาเหตุจากธรรมชาติ เช่น ฝนตกหนัก หมอกลง ซึ่งประเทศไทยยังขาดการจัดเก็บข้อมูลสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุอย่างครบถ้วน เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลที่มีหลายหน่วยงานรับผิดชอบ และมีวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน ทำให้ข้อมูลอุบัติเหตุของประเทศไทยขาดความน่าเชื่อถือ และไม่สามารถแก้ปัญหาหลักๆของสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้อย่างแน่ชัด

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างตัวแบบหัวข้อสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุจราจร เพื่อเป็นแนวทางในการหาประเด็นสาเหตุที่สำคัญและวิเคราะห์องค์ประกอบที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากการจราจรในประเทศไทยจากข่าวสารรายงานจราจร โดยผลลัพธ์จากงานวิจัยนี้จะบอกถึงตัวแบบหัวข้อสาเหตุหลักต่างๆ ที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุการจราจรและองค์ประกอบที่ทำให้เกิดการเสียชีวิต เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขป้องกันของภาครัฐตามแผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน พ.ศ.2565 – 2570 และลดการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาการสร้างตัวแบบหัวข้อสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุจราจร
2. การวิเคราะห์องค์ประกอบที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากการจราจรในประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบวิจัย เพื่อหาสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอุบัติเหตุจราจรในประเทศไทย และ องค์ประกอบที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากการจราจร ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการวิจัยด้วยเทคนิคการสร้างหัวข้อ (Topic Modelling) และเทคนิคกระกวนการเรียนรู้แบบมีผู้สอน (Supervised Learning)

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในงานวิจัยใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์ข่าวออนไลน์ของสื่อข่าวอมรินทร์ทีวี https://www.amarin.co.th/search /อุบัติเหตุจราจร ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2565 – 31 ธันวาคม 2566 จำนวน 2,943 ข่าวสาร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ข้อมูลข่าวสารออนไลน์จากเว็บไซต์ข่าวออนไลน์จากสื่อข่าวอมรินทร์ทีวี
- โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระดับสูงในงาน วิทยาศาสตร์ข้อมูล (Python)

3. ขั้นตอนในการดำเนินโครงการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- การศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจราจรในประเทศไทย โดยทำการศึกษาเอกสารวิชาการ และ เอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เทคนิคการสร้างหัวข้อ และแนวคิดเทคนิคกระบวนการเรียนรู้แบบมีผู้สอน

- ทำการสร้างตัวแบบหัวข้อจากเทคนิคการสร้างหัวข้อ ทางผู้วิจัยใช้เทคนิค การจัดสรรดีรีเคลแฝง (Latent Dirichlet Allocation : LDA) เป็นแบบจำลองความน่าจะเป็นสำหรับการทำแบบจำลองหัวข้อ เป็นการหาหัวข้อที่อยู่ในเอกสาร โดยการทำ LDA จะทำการหาค่าความน่าจะเป็นของความสัมพันธ์ของหัวข้อในแต่ละประโยค

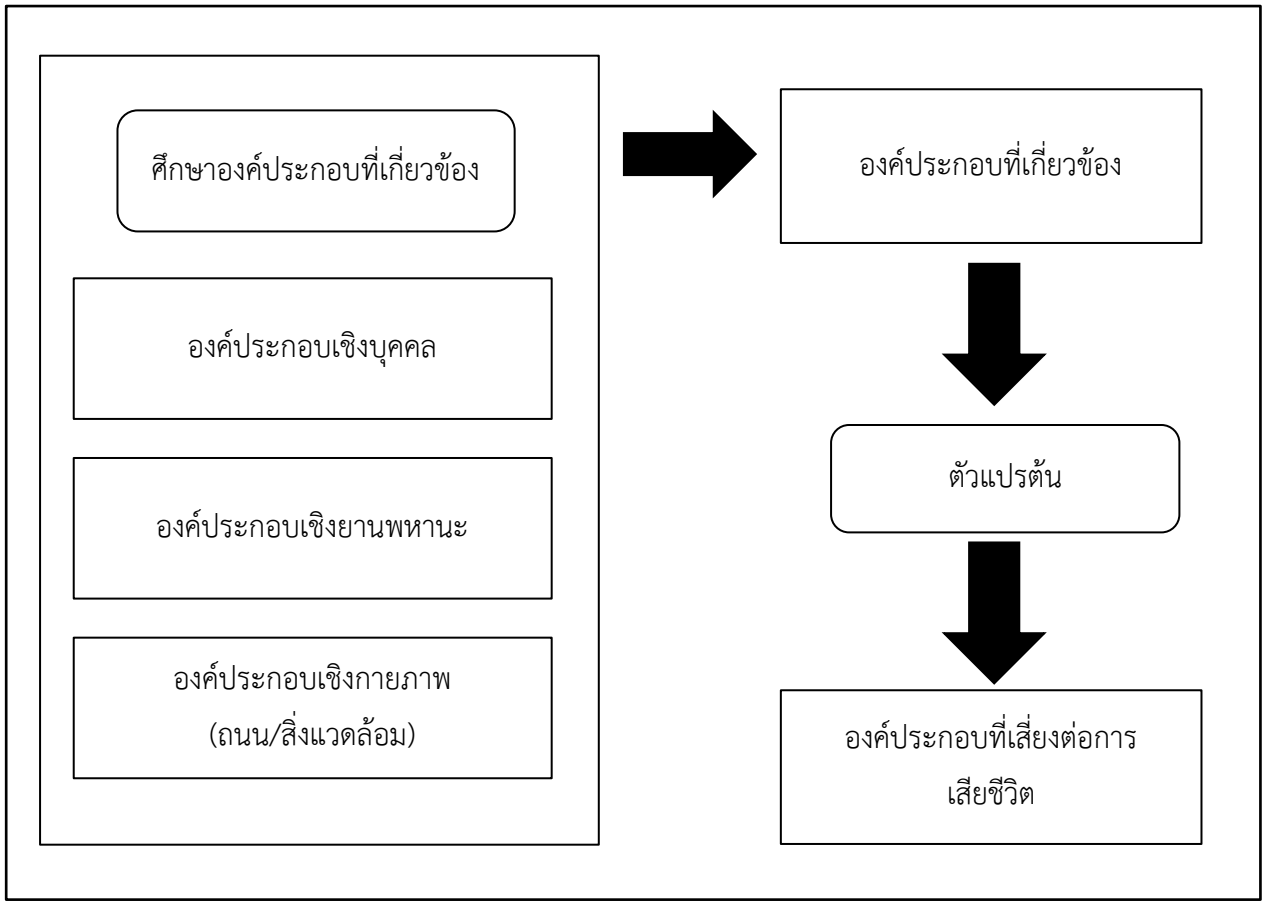
- การตั้งชื่อประเด็นสำคัญ โดยทำการพิจารณาถึงคำที่โดดเด่นของแต่ละหัวข้อจากการสร้างตัวแบบหัวข้อว่าสอดคล้องกับองค์ประกอบใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุจราจรในประเทศไทย

- วิเคราะห์องค์ประกอบที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากการจราจร ทางผู้วิจัยจึงเลือกใช้การผสานกันระหว่าง การจัดกลุ่มด้วยวิธีอัลกอริทึม K-mean Clustering โดยกระบวนการนี้ใช้เฉพาะข้อความข่าวสารเพื่อจัดกลุ่มสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจร และตัวแบบจำแนกเทคนิคถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) เป็นเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงพหุ โดยมีวัตถุประสงค์ในการประมาณค่าหรือทำนายเหตุการณ์ที่น่าสนใจว่าจะเกิดขึ้นไหมภายใต้อิทธิพลของตัวแปรปัจจัย โดยตัวแปรปัจจัย อาจจะมีตัวเดียวหรือ

หลายตัวก็ได้ ตัวแบบถดถอยโลจิสติกเป็นเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำนายเหตุการณ์ หรือ พิจารณาอิทธิพลของตัวแปรปัจจัยว่าส่งผลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยโดยเน้นการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องของในประเทศและต่างประเทศเป็นประการสำคัญเพื่อให้ได้องค์ประกอบที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามกรอบแนวคิดในด้านต่างๆซึ่งผู้วิจัยกำนดกรอบแนวคิดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างตัวแบบหัวข้อสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุการจราจรในประเทศไทย

ผลการสร้างตัวแบบหัวข้อสามารถแบ่งหัวข้อออกเป็น 3 กลุ่ม ได้ดังตารางที่ 1 ดังนี้

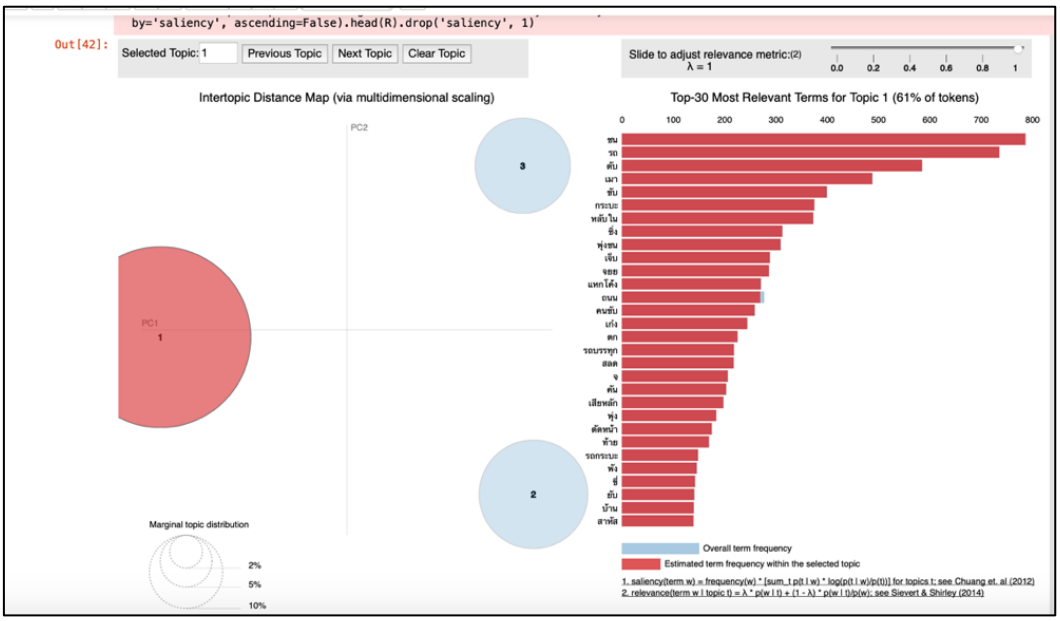
ตารางที่ 1 ผลวิเคราะห์หาคำที่มีนัยสำคัญและหัวข้อของแบบจำลอง

ลำดับหัวข้อ	15 อันดับคำที่ปรากฏในหัวข้อ				
1	ชน	รถ	ดับ	เมา	กระบะ
	หลับใน	ซิ่ง	ขับ	พุ่งชน	เจ็บ
	จยย	แหกโค้ง	ถนน	คนขับ	เก๋ง
2	เบรก	ล้อ	ตาย	ศพ	หวิด
	ทำ	แตก	รถชน	คน	สั่ง
	หน้า	ระเบิด	ยางแตก	ร่วง	คว่ำ
3	อ้าง	ไฟ	ลื่น	ฝนตก	ลั่น
	โดน	เสา	ลุก	น้ำหนัก	ถนน
	ฝน	น้ำท่วม	สาย	ท่วม	เย็น

ซึ่งจากตารางที่ 1 ในแต่ละหัวข้อจะมีการวิเคราะห์ชุดของคำซึ่งจะประกอบไปด้วยคำในหัวข้อและคำหลักแต่ละคำซึ่งเมื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่ได้พบว่า

การทำนายว่าเป็นหัวข้อที่ 1 สามารถตีความหมายได้เป็นหัวข้อ “องค์ประกอบเชิงบุคคล” โดยมีตัวอย่างของคำที่ปรากฏจากภาพที่ 2 และตัวอย่างคำที่แสดงถึงหัวข้อ องค์ประกอบเชิงบุคคล ดังนี้

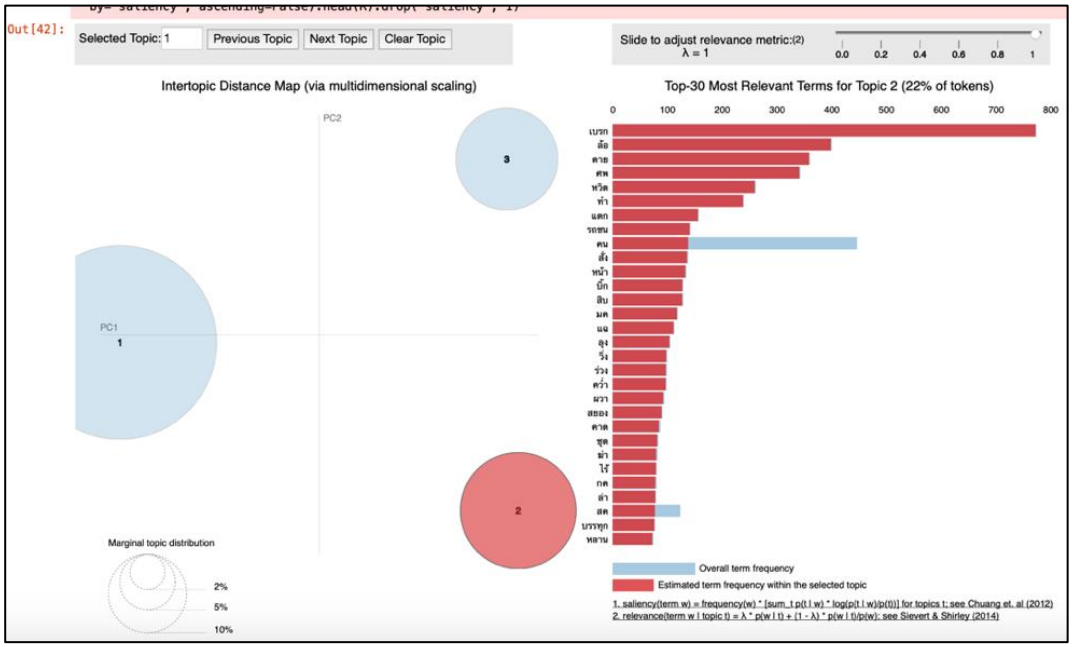
- ชน แสดงถึงพฤติกรรมการขับขี่ของผู้ขับขี่
- เมา แสดงถึงพฤติกรรมเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากผู้ขับขี่
- หลับใน แสดงถึงพฤติกรรมเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากผู้ขับขี่
- ซิ่ง แสดงถึงพฤติกรรมเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากผู้ขับขี่
- ขับ แสดงถึงพฤติกรรมการขับขี่ของผู้ขับขี่
- พุ่งชน แสดงถึงพฤติกรรมเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากผู้ขับขี่
- แหกโค้ง แสดงถึงพฤติกรรมการขับขี่ของผู้ขับขี่
- คนขับ แสดงถึงตัวผู้ขับขี่

แผนภาพที่ 2 ภาพผลการทำนายข้อความว่าเป็นหัวข้อที่ 1

การทำนายว่าเป็นหัวข้อที่ 2 สามารถตีความหมายได้เป็นหัวข้อ “องค์ประกอบเชิงยานพาหนะ” โดยมีของคำที่ปรากฏจากภาพที่ 3 และตัวอย่างคำที่แสดงถึงหัวข้อ องค์ประกอบเชิงยานพาหนะ ดังนี้

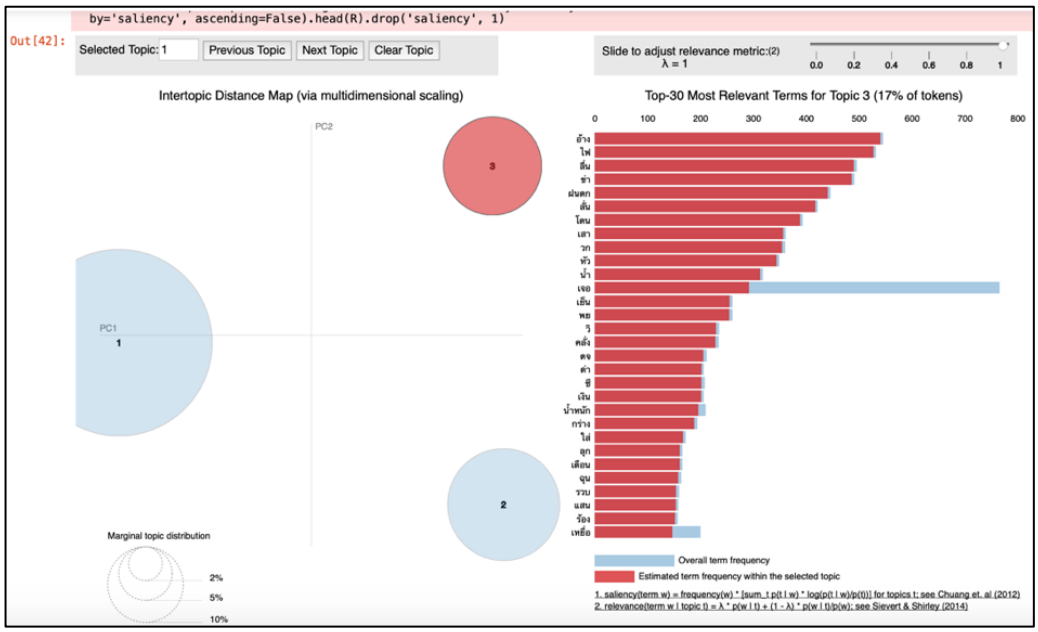
- เบรก แสดงถึงอุปกรณ์ของยานพาหนะ
- ล้อ แสดงถึงอุปกรณ์ของยานพาหนะ
- แตก แสดงถึงการที่อุปกรณ์ในยานพหานะเกิดความเสียหาย เช่น เบรกแตก ล้อแตก
- ระเบิด แสดงถึงการที่อุปกรณ์ในยานพหานะเกิดความเสียหาย เช่น ล้อระเบิด
- ยางแตก แสดงถึงการที่อุปกรณ์ในยานพหานะเกิดความเสียหาย

แผนภาพที่ 3 ภาพผลการทำนายข้อความว่าเป็นหัวข้อที่ 2

การทำนายว่าเป็นหัวข้อที่ 3 สามารถตีความหมายได้เป็นหัวข้อ “องค์ประกอบเชิงกายภาพ (ถนน/สภาพแวดล้อม)” โดยมีของคำที่ปรากฏจากภาพที่ 4 และตัวอย่างคำที่แสดงถึงหัวข้อ องค์ประกอบเชิงกายภาพ (ถนน/สภาพแวดล้อม) ดังนี้

- ลื่น แสดงถึงสภาพของถนน
- ฝนตก แสดงถึงสภาพของสิ่งแวดล้อม
- ถนน แสดงถึงถนน
- ฝน แสดงถึงสภาพของสิ่งแวดล้อม
- น้ำท่วม แสดงถึงสภาพของสิ่งแวดล้อม
- ท่วม แสดงถึงสภาพของสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำท่วม

แผนภาพที่ 4 ภาพผลการทำนายข้อความว่าเป็นหัวข้อที่ 3

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากการจราจรในประเทศไทย

นำกลุ่มที่ได้จากการตัวแบบการจัดกลุ่มด้วย K-mean Clustering ไปวิเคราะห์องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการเสียชีวิตด้วยเทคนิคถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) และได้ผลลัพธ์ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากการจราจรในประเทศไทย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

องค์ประกอบ	การเสียชีวิต		t	p-value
	B	Std.Error		
ค่าคงที่	-0.44	0.05	-8.21*	0.00
องค์ประกอบเชิงบุคคลร่วมกับเชิงยานพาหนะ	-0.41	0.13	-3.21*	0.00
องค์ประกอบเชิงบุคคล	0.42	0.01	5.00*	0.00
องค์ประกอบเชิงยานพาหนะ	0.76	0.01	8.40*	0.00
องค์ประกอบเชิงบุคคลร่วมกับเชิงยานพาหนะและเชิงกายภาพ (ถนน/สภาพแวดล้อม)	-1.21	0.20	-8.01*	0.00

หมายเหตุ : * หมายถึงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ พบว่า มีตัวแปรทำนาย 4 ตัว คือ องค์ประกอบเชิงบุคคลร่วมกับเชิงยานพาหนะ, องค์ประกอบเชิงบุคคล, องค์ประกอบเชิงยานพาหนะ และ องค์ประกอบเชิงบุคคลร่วมกับเชิงยานพาหนะร่วมกับเชิงกายภาพ (ถนน/สภาพแวดล้อม) มีอิทธิพลต่อการเสียชีวิตจากการจราจรในประเทศไทย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า การสร้างตัวแบบหัวข้อจากข่าวเกี่ยวกับอุบัติเหตุจราจรทางถนนให้ผลจำนวนประเด็นสำคัญเท่ากับ 3 หัวข้อ ได้แก่ (1) องค์ประกอบเชิงบุคคล เช่น เมาแล้วขับรถ ขับรถหลับใน ขับรถซิ่ง สะท้อนถึงพฤติกรรมของผู้ขับขี่ในท้องถนน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรารัตน์ ฉายพงษ์ และ ภาวิณี เอี่ยมตระกูล (2564 : 30-42) ศึกษาปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนน พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงส่วนใหญ่มากจากบุคคล คือ เมาแล้วขับ ขับรถเร็ว ขับรถตัดหน้ากระชั้นชิด และการปฏิบัติตามกฎจราจร ซึ่งพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าวถือเป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้บ่อยในประเทศไทย ดังนั้น จากผลลัพธ์ในส่วนนี้สามารถมีประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยลดหรือระงับการเกิดอุบัติเหตุในอนาคตได้ (2) องค์ประกอบเชิงพาหนะ เช่น เบรกรถแตก ล้อหลุด ยางรถแตก สะท้อนถึงพฤติกรรมเชิงยานพาหนะ หรือสภาพของยานพาหนะ ดังนั้นผลลัพธ์ในส่วนนี้สามารถมีประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการเกี่ยวกับยานพหนะของผู้ขับขี่ในอนาคต (3) องค์ประกอบเชิงกายภาพ (ถนน/สภาพแวดล้อม) เช่น ขับรถฝ่าฝนถนนลื่น ถนนเป็นหลุม สะท้อนถึงสภาพปัญหาของถนนของผู้ขับขี่ รวมไปถึงสถาสถานการณ์ที่คาดไม่ถึง เช่น ฝนตก หมอก รวมไปถึงสัตว์ต่างๆ จึงเป็นสิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการแก้ไขให้ลดการเกิดอุบัติเหตุในส่วนนี้ โดยองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ วิชญนนท์ เหล่าอุดม (2567 : 99-106) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางการจราจรในอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ พบว่า องค์ประกอบด้านบุคคล เช่น การเมาแล้วขับรถ องค์ประกอบยานพาหนะ เช่น ตัวยานพาหนะ และองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมเช่น ลักษณะของถนน มีความสัมพันธ์กับการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุการจราจร และ ศุภชัย วาสนานนท์ และคณะ (2564 : 68-97) ศึกษาแนวทางการลดอุบัติเหตุทางรถยนต์จากปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจรมาจากปัจจัยด้านบุคคล เช่น หลับใน เสียหลัก แหกโค้ง ปัจจัยด้านยานพหานะ เช่น ยางระเบิด ยางแตก และปัจจัยเชิงกายภาพ (ถนน/สิ่งแวดล้อม) เช่น ถนนลื่น ฝนตกหนัก หมอกลง ทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจรรวมไปถึงการสูญเสียชีวิต

ผลการศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบที่เสี่ยงต่อการเสียชีวิต พบว่า องค์ประกอบเชิงบุคคลร่วมกับเชิงยานพาหนะ, องค์ประกอบเชิงบุคคล, องค์ประกอบเชิงยานพาหนะ และ องค์ประกอบเชิงบุคคลร่วมกับเชิงยานพาหนะร่วมกับเชิงกายภาพ (ถนน/สภาพแวดล้อม) โดยตัวแปรเหล่านี้สามารถทำนายความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตจากการจราจรในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

ควรมีการตั้งหน่วยงานให้รับผิดชอบโดยเฉพาะ ผ่านการยุบ ควบ รวม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดกลายเป็นภารกิจหลักและมีหน้าที่เดียวในการลดปัญหาอุบัติเหตุจราจรในประเทศไทย จากนั้นควรให้หน่วยงานที่มีความเข้าใจในปัญหาเป็นพิเศษและสามารถแก้ไขได้อย่างตรงประเด็น เช่น อาจจะมีหน่วยงานที่ศึกษาวิจัยด้านวิศวกรรมการจราจรโดยเฉพาะ หน่วยงานด้านการศึกษาวิจัยอุบัติเหตุการจราจรทั้งหมดที่เกิดขึ้นและมาวิเคราะห์ในแต่ละกรณี หรือ มีการจัดทำระบบข้อมูลรวมกันในทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นของตำรวจ กระทรวงมหาดไทย หรือของสาธารณสุขเอง เพื่อที่จะได้มีฐานข้อมูลที่ตรงกันในการบูรณาการบริหารจัดการได้ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 งานวิจัยนี้ศึกษาจากข่าวเกี่ยวกับอุบัติเหตุจราจรทางถนนเท่านั้น สำหรับงานวิจัยในอนาคตสามารถใช้ข้อมูลบนสื่ออื่นๆ เช่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือสื่อออนไลน์ที่รายงานข่าวอุบัติเหตุจราจรทางถนน

2.2 หากมีคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูง สามารถนำอัลกอริทึม Deep Learning อื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อประสิทธิภาพการจำแนกข้อมูลได้สูงยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมการขนส่งทางบก. (2564). รายงานการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกประจพปีงบประมาณ 2564. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2567. แหล่งที่มา: https://web.dlt.go.th/statistics/load_file_select_new_car.php?t=7&tmp=6916.65312105983&data_file=98

วิชญนนท์ เหล่าอุดม. (2567). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางการจราจรในอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์. *วารสารอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพชุมชน*. 9 (1), 99-106.

ศุภชัย วาสนานนท์ ดลฤดี วาสนานนท์ และนนนน วาสนานนท์. (2564). แนวทางการลดอุบัติเหตุทางรถยนต์จากปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ. *วารสารมหาลัยศิลปากร*. 41 (5), 86-97.

ศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน. (2565). รายงานแม่บทความปลอดภัยทางถนน พ.ศ.2565 – 2570. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2567. แหล่งที่มา: https://backofficeminisite. disaster. go.th/apiv1/apps/minisite_roadsafety/192/sitedownload/7377/download?TypeMenu=MainMenu&filename=ae8bb42b9a0f7d84a7879ec8da8a4a36.pdf

สรารัตน์ ฉายพงษ์ และ ภาวิณี เอี่ยมตระกูล. (2564). การศึกษาปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยงที่ส่งผลต่อการ เกิดอุบัติเหตุทางถนน. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. *ศูนย์วิจัยอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย*. 15 (3), 30-42.

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร. (2566). รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์อุบัติเหตุทางถนนของกระทรวงคมนาคม. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.otp.go.th/uploads/tiny_uploads/PDF/2566-11/RoadAccident Ana2565 _final.pdf

World Health Organization. (2565). Global status report on road safety 2018. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.who.int/publications/i/item/978 92415 65684

“ลอย” การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย
Lost in Thought: Creation of Contemporary Instrumental Music

กัมปนาท เกตุเหมือน,
เฉลิมพล งามสุทธิ และ จันทิมาภรณ์ จันทรมณี
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Kampanat Gatemuan,
Chalermpon Ngamsutti and Jantimaphorn Jantaramanee
Bangkokthonburi University,Thailand
Corresponding Author, E-mail: kampanat.gat@bkkthon.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ “ลอย” การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย ผู้สร้างสรรค์ได้รับแรงบันดาลใจจากบทกวีนามธรรม “ลอย” โดย จ่าง แซ่ตั้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างสรรค์บทเพลงบรรเลง “ลอย” ในลักษณะดนตรีร่วมสมัย 2) นำไปบรรเลงด้วยวงสตริงคอมโบ ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัย เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นักวิชาการด้านดนตรี ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรม และผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อความหมายทางดนตรี คัดเลือกโดยพิจารณาจากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องด้วยแบบสัมภาษณ์ด้านการสื่อความภาษา การประพันธ์เพลงไทย การประพันธ์เพลงสากล วิเคราะห์ข้อมูลกำหนดประเด็นการสร้างสรรค์ เรียบเรียงเสียงประสานและการสอดทำนองตามแนวคิดการประพันธ์เพลงสากล และอธิบายรายละเอียดการสร้างสรรค์

ผลการวิจัย (1) งานสร้างสรรค์มีโครงสร้างหลัก 5 ตอน ABCBA ใช้อัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ อัตราความเร็ว 75 Bpm ลักษณะทำนองใช้ทำนองแบบตะวันตกและไทยเดิม ใช้คอร์ดแบบขยายทบ 7 และ 13 ตอน A อยู่บนบันไดเสียง A ไมเนอร์ สื่อความถึงการเข้าสู่สภาวะการล่องลอย ตอน B อยู่บนบันไดเสียง E เมเจอร์ สื่อความถึงสภาวะการล่องลอยไปสู่แสงสว่าง ตอน C อยู่บนบันไดเสียง A ไมเนอร์ บรรเลงโดยใช้คีตปฏิภาณถ่ายทอดอารมณ์ของผู้บรรเลง ย้อนความ ตอน B และจบด้วย ตอน A (2) งานสร้างสรรค์ “ลอย การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย” ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดรูปแบบวงที่บรรเลงคือ วงสตริงคอมโบ ประกอบด้วย กลองชุด กีตาร์เบสไฟฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ทรัมเป็ต ทรอมโบน และเทนเนอร์แซกโซโฟน ดำเนินทำนองโดยกีตาร์ไฟฟ้า ทั้งนี้สามารถปรับเครื่องดนตรีและเนื้อหาดนตรีได้ตามความเหมาะสม

คำสำคัญ: ลอย; ดนตรีร่วมสมัย; วงสตริงคอมโบ

---

* วันที่รับบทความ : 8 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 27 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 29 ตุลาคม 2567
Received: October 8 2024; Revised: October 27 2024; Accepted: October 29 2024

Abstract

This research is creative work. The creator was inspired by the abstract poem “Loi” by Tang Chang. The purpose is to study 1) Create “Lost in Thought” as contemporary music. 2) Perform with the string combo band. Data was collected through interviews with key Information, including music scholars, literature specialists, and musical interpretation experts. The selection of participants was based on their relevant research and creative works. Interviews form on language interpretation, Thai music creation, and international music creation.

The results showed that (1) The creative work has 5 Sections ABCDA, Time signature $\frac{4}{4}$, Tempo 75 Bpm, Key signature A minor, and E major. The melodic structure integrates elements from both Western and traditional Thai music. Using 7 and 13 chord. Section A is on the A minor scale, it conveys a sense of drifting or entering a state of floating. Section B is on the E major scale, it conveys a sense of drifting towards the light. Section C on the A minor scale, the creator wishes to improvise to convey the performer's emotions. Repeat to section B and end with section A. (2) Creative work Lost in Thought: Creation of Contemporary Instrumental Music. The creator has defined the ensemble format as a string combo, consisting of a drum set, electric bass guitar, electric guitar, piano, trumpet, trombone, and tenor saxophone, with the melody led by the electric guitar. The instrumentation and musical content may be adjusted as appropriate.

Keywords: Lost in Thought; Contemporary Music; String combo

บทนำ

ดนตรีเป็นศิลปะที่อยู่คู่กับมนุษย์มาอย่างยาวนาน มนุษย์ใช้ดนตรีเพื่อสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึก และเรื่องราว ดนตรีเป็นผลงานที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสร้างสรรค์ ผ่านท่วงทำนองที่งดงามส่งต่อไปยังผู้ฟัง คีตกวีแต่ละคนมีวิธีการสร้างสรรค์งานประพันธ์ที่แตกต่างตามจินตนาการของตนเอง (ดรุณี อนุกูล, 2564 : 1)

จ่าง แซ่ตั้ง **(**Tang Chang, also known as Chang Sae-tang) เป็นศิลปินไทยผู้มีชีวิตอยู่ระหว่างปี พ.ศ.2477-2533 โดยจ่างเกิดในครอบครัวชาวจีนอพยพ และไม่เคยเข้ารับการศึกษาทางศิลปะในสถาบันใด ๆ ทั้งนี้ จ่าง แซ่ตั้ง เกิดในประเทศไทย ย่านตลาดสมเด็จ ริมแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งธนบุรี โดยบิดาอพยพมาจากประเทศจีน ส่วนมารดาเป็นชาวจีนที่อยู่ในประเทศไทย จ่างสมรสกับนางเซี๊ยะ แซ่ตั้ง (เสียชีวิต) มีบุตรชาย 4 คน บุตรสาว 3 คน จ่างสร้างผลงานศิลปะควบคู่ไปกับการค้าขายเพื่อเลี้ยงครอบครัว โดยไม่ได้ขายผลงานศิลปะแม้แต่ชิ้นเดียวในขณะที่มีชีวิตอยู่ (นวภู แซ่ตั้ง, 2563 : 10) ผลงานของ จ่าง แซ่ตั้ง เป็นที่ยอมรับและมีชื่อเสียงในวงกว้างทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ด้วยความสามารถที่หลากหลาย จ่างไม่เพียงแต่สร้างผลงานจิตรกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แต่ยังเขียนบันทึกและบทความวรรณกรรมที่แสดงถึงความเข้าใจและความลึกซึ้งในศิลปะและวัฒนธรรม

ในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2510 จ่าง แซ่ตั้ง ในวัย 33 ปี วันหนึ่งจ่างและกลุ่มเพื่อนได้ไปสร้างภาพเขียนที่ท้องนา ระหว่างช่วงพักจากการเขียนภาพอยู่บริเวณลอมฟาง นั่งเล่นกับมดและนอนพัก หันมองท้องฟ้าเห็นดวงอาทิตย์ทอแสงไปไกลเท่าที่แสงจะส่องไปถึง จ่างได้แต่คิดว่า “คนอย่างเรา ถ้าไปตามแสงแดดนี้ จะเอากี่ชีวิตนะ ถึงจะไปได้ทั่วเท่าที่ดวงอาทิตย์ส่องฉายไปถึง” จ่างจึงเกิดแรงบันดาลใจเขียนเป็นคำซ้ำ “ลอย ลอย ลอย ลอย ลอย ลอย ลอย ลอย ไปเท่าที่แสงแดดส่องไปถึง” เป็นบทกวีของ จ่าง แซ่ตั้ง บทแรกในชีวิตเป็นการริเริ่มบทกวีนามธรรม (จ่าง แซ่ตั้ง, 2553 : 9)

จากบทกวีนามธรรม “ลอย” เป็นการหลอมรวมวัฒนธรรมดนตรีไทยและวัฒนธรรมดนตรีตะวันตกเป็นดนตรีร่วมสมัย (Contemporary Music) ผสมผสานองค์ประกอบทางดนตรีอย่างเหมาะสมและลงตัว ไม่ใช่เพียงแต่นำเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีตะวันตกมาเล่นร่วมกัน แต่รวมไปถึงการปรับโครงสร้างองค์ประกอบทางดนตรีของทั้งสองวัฒนธรรม ซึ่งอาจมากกว่าหนึ่งรูปแบบ

ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดรูปแบบของวงดนตรีและเครื่องดนตรีแบบ วงสตริงคอมโบ (String combo) เป็นวงที่ผสมกันระหว่าง วงคอมโบ (Combo band) และวงชาโดว์ (Shadow band) ซึ่งเครื่องดนตรีที่ใช้ในวงคอมโบ (Combo band) ประกอบด้วย กีตาร์, กีตาร์เบส, เปียโน, กลองชุด, แซกโซโฟน, ทรัมเป็ต และทรอมโบน, วงชาโดว์ (Shadow band) กีตาร์, กีตาร์เบส, กลองชุด ซึ่งเครื่องดนตรีในวงสตริงคอมโบ (String combo) สามารถปรับเพิ่มหรือลดได้ตามความเหมาะสมของโอกาสในการบรรเลง

งานสร้างสรรค์ “ลอย การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย” ได้แรงบันดาลใจจาก บทกวีนามธรรม “ลอย” โดยจ่าง แซ่ตั้ง ผู้สร้างสรรค์ต้องการสื่อถึงอารมณ์ของจิตใจที่ล่องลอยตั้งแต่การเข้าสู่สภาวะล่องลอยจนถึงสภาวะการล่องลอยไปสู่เป้าหมาย โดยมีโครงสร้าง ABCBA ซึ่งมี ตอน A คือ การเข้าสู่สภาวะการล่องลอย ตอน B คือ สภาวะการล่องลอยไปสู่แสงสว่าง ตอน C ในตอนนี้ผู้สร้างสรรค์มีความประสงค์ให้กีต้าร์บรรเลงโดยใช้คีตปฏิภาณ ย้อนความ ตอน B และจบด้วย ตอน A

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างสรรค์บทเพลง “ลอย” ในลักษณะดนตรีร่วมสมัย
2. เพื่อนำไปบรรเลงด้วยวงสตริงคอมโบ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ (Creative research) โดย มีรายละเอียดดังนี้

1. ศึกษาจากบทกวีนามธรรม “ลอย” ของจ่าง แซ่ตั้ง

2. ศึกษาทฤษฎีทางดุริยางคศิลป์ ว่าด้วยเรื่องการเรียบเรียงเสียงประสาน การสอดทำนอง การประพันธ์เพลงสมัยนิยม

3. สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความหมายของบทกวีนามธรรม “ลอย” (การสื่อความหมาย), ความหมายของกวีนามธรรมในความหมายของผู้ให้ข้อมูลแต่ละด้าน ได้แก่ ความหมายเชิงรูปธรรม (Music Interpreter), ความหมายเชิงนามธรรม (Abstract Understanding), ความหมายถึงแนวโน้มสู่ดนตรี (Theme of Trend Music) โดยผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และปรับปรุงตามคำแนะนำ

4. สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1. นักวิชาการด้านดนตรี 2. ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรม 3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อความหมายทางดนตรี คัดเลือกโดยพิจารณาจากผลงานวิจัยและผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้อง

5. เก็บรวบรวมและวิเคราะห์หาความสอดคล้องจากแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) กำหนดสังคีตลักษณ์ของงานสร้างสรรค์ให้มีความเหมาะสม โดยพิจารณาจากแนวความคิดการประพันธ์เพลงสมัยนิยม

6. สร้างสรรค์ผลงาน จากแรงบันดาลใจ แนวคิด และทฤษฎี นำบทเพลงให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ จัดทำการบันทึกโน้ตเพลงสร้างสรรค์ และบันทึกเสียง

7. วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์โดยการเลือกประเด็น ได้แก่ การดำเนินทำนอง คอร์ด เสียงประสาน

8. จัดทำรูปเล่มงานวิจัยสร้างสรรค์

9. เผยแพร่ผลงานการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

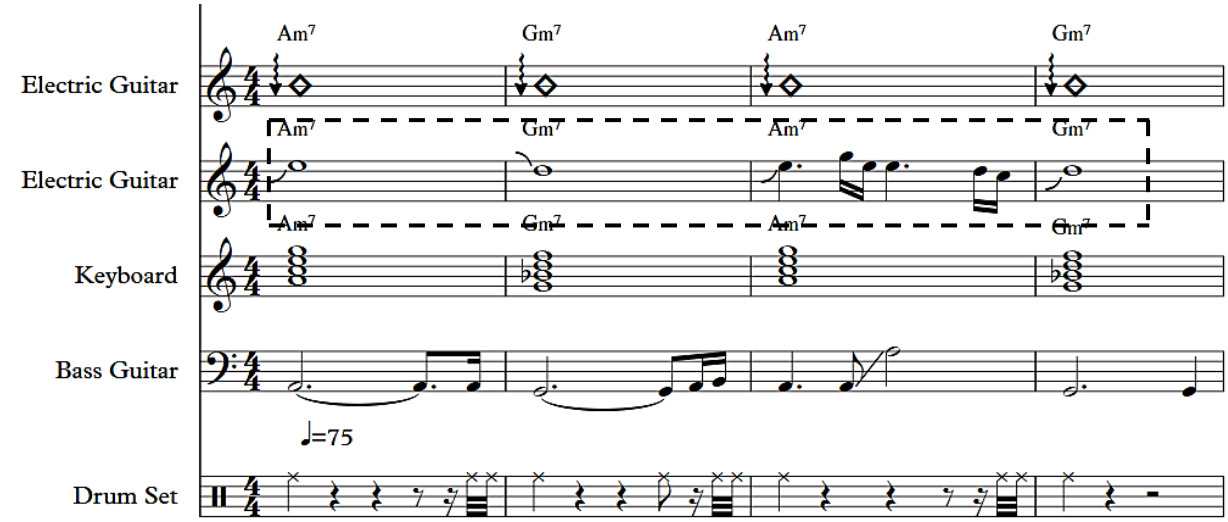
การประพันธ์เพลง

ผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษาการประพันธ์เพลงสากลซึ่งเป็นส่วนสำคัญในหลักสูตรการเรียนการสอนสาขาดนตรีในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงหลักการและกระบวนการของการประพันธ์เพลงตามมาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังเป็นการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายสาขาเพื่อให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกและสามารถนำความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน การประพันธ์เพลงร่วมสมัยโดยการสื่อความจากบทกวีนามธรรม จากการสัมภาษณ์นักวิชาการด้านดนตรี พบว่า การสื่อความหมายของบทกวีชี้ให้เห็นถึงการล่องลอยไปสู่แสงสว่าง การล่องลอยนี้อาจเป็นการล่องลอยอย่างค่อยเป็นค่อยไปและลอยไปในทิศทางที่กำหนด แนวโน้มทางดนตรี โครงสร้างควรแสดงให้เห็นชัดเมื่อมีการเปลี่ยนตอนเพลง อาจใช้ลักษณะทำนองที่ไม่กระชั้นเป็นส่วนใหญ่ ความเร็วของบทเพลงต้องเหมาะสมไม่ช้าหรือเร็วเกินไป รวมถึงอาจใช้เทคนิคที่สื่อถึงการลอยของเครื่องดนตรีที่ดำเนินทำนองหลัก (อัศวิน นาดี, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2566) ผู้วิจัยได้ศึกษาบทกวีนามธรรมและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรม พบว่า การสื่อความหมายของบทกวีนามธรรม “ลอย” เมื่อศึกษาจากเหตุการณ์ของการเกิดจากกวีบทนี้เป็นการพบเจอเหตุการณ์ตรงหน้าและสื่อความเพื่อบอกถึงความต้องการที่จะลอยไปให้ถึงทุกที่ สามารถนำไปสู่แนวโน้มทางดนตรีได้โดยใช้การลอยสื่อความออกมาเป็นทำนอง (ศักดิ์สิริ มีสมสืบ, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2567) และพบว่า กวีนามธรรมมีแนวโน้มทางดนตรี คือ ลอย มีช่วงเวลาในการเตรียมการก่อนการลอย สู่การลอยอย่างสมบูรณ์ ใช้ทำนองเสียงยาวและไม่รวดเร็วเป็นส่วนใหญ่ เลือกใช้บันไดเสียงไมเนอร์ (Minor scale) ที่มีความมั่นคง แทนการเตรียมการก่อนการลอย, เลือกใช้บันไดเสียงเมเจอร์ (Major scale) ที่มีความสว่างแทนการล่องลอยอย่างสมบูรณ์และสอดคล้องกับบทกวีที่ต้องการลอยไปสู่แสงสว่าง การกำหนดแนวเพลงจะเป็นแนวเพลง เช่น เพลงพอป เพลงพอปร็อค (มนัส แก้วบูชา, 9 พฤศจิกายน 2566) โดยทั้งนี้ต้องใช้หลักการประพันธ์เพลงและสร้างสรรค์ทำนองให้สอดคล้องกับการสื่อความของบทกวีนามธรรม “ลอย”

ผู้วิจัยได้ศึกษาการประพันธ์เพลง พบเอกสาร งานวิจัย บทความต่าง ๆ ที่สอดคล้องกัน (วัชระ กัณธียาภรณ์. 2562 : 5, ฐิฏิวัฒน์ ตรีภพ. 2560 : 16, ศิรารัตน์ สุขชัย. 2563 : 3) โดยสรุปหลักการประพันธ์เพลงได้เป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1. ศึกษาองค์ความรู้ทางดนตรีที่จะนำมาเป็นแนวคิดหลัก และกำหนดโครงสร้างรูปแบบทางดนตรีตามแนวคิดของผู้สร้างสรรค์ 2. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์บทเพลง “ลอย”3. กำหนดกรอบแนวคิดหลักที่ใช้ในการประพันธ์เพลง รวมไปถึงรูปแบบของวงดนตรี และเครื่องดนตรี 4. กำหนดทำนองที่สอดคล้องกับแนวคิดตามหลักการประพันธ์เพลง 5. เรียบเรียงเสียงของเครื่องดนตรี และสร้างพื้นผิวดนตรี 6. ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง 7. นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยขั้นตอนทั้งหมดนี้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ครั้งนี้
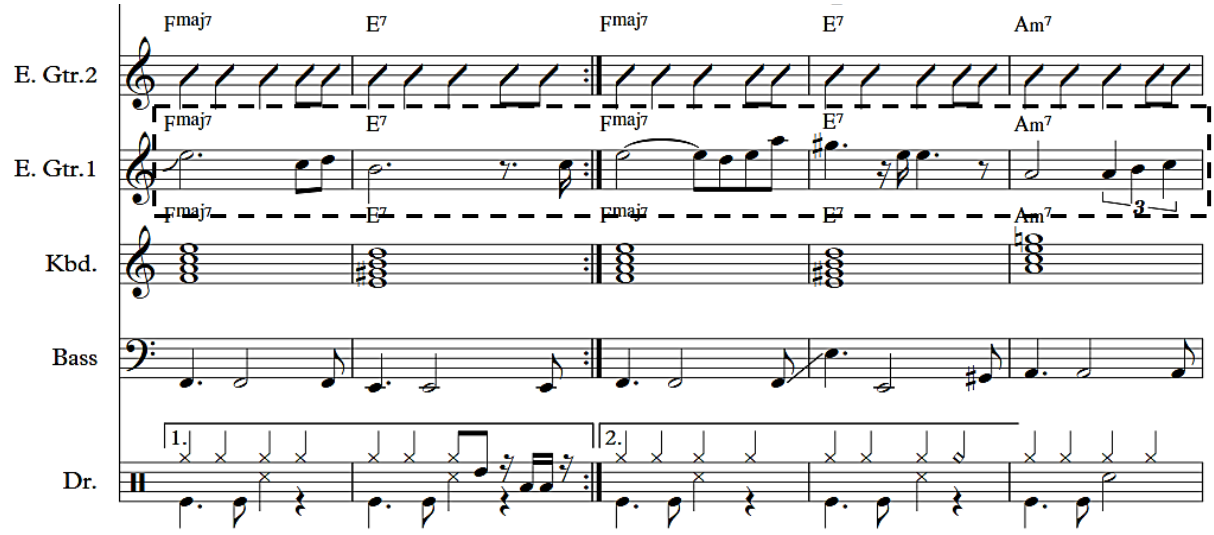
ผลการวิจัย

งานสร้างสรรค์ “ลอย” การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย โครงสร้างหลัก 5 ตอน ABCBA ใช้อัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ อัตราความเร็วมีความเร็วของโน้ตตัวดำที่ 75 Bpm บนบันไดเสียงหลัก A ไมเนอร์ และ E เมเจอร์ โดยช่วงนำ มีห้องเพลงจำนวน 7 ห้องเพลง บรรเลงโดย กลองชุด กีตาร์เบสฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ดำเนินทำนองโดยกีตาร์ไฟฟ้า อยู่บนบันไดเสียง A ไมเนอร์ มีการดำเนินคอร์ด Am^7 / Gm^7 / Am^7 / Gm^7 / F^{maj7} / Bm^{7b5} / Am^7 ดำเนินทำนองเสียงยาวเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีการสอดแทรกทองเหลืองและเครื่องลมไม้ เป็นทำนองที่นำเข้าสู่ ตอน A

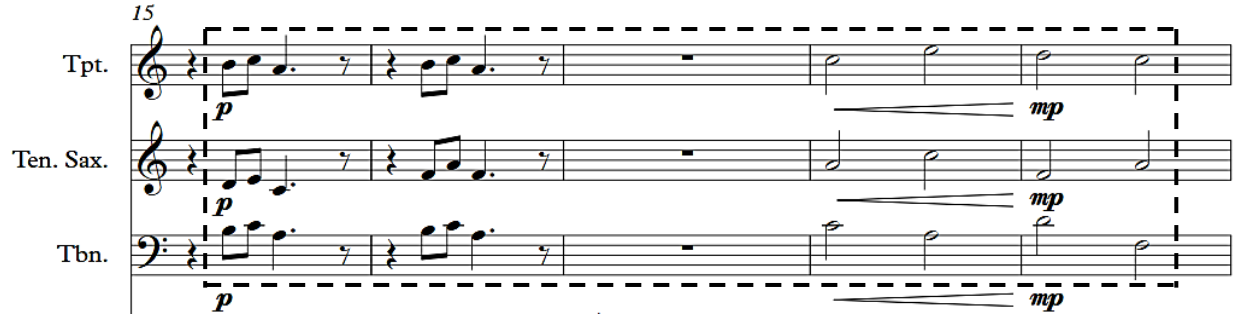

ภาพที่ 2 การดำเนินทำนองในช่วงนำ

ตอน A มีห้องเพลงจำนวน 16 ห้องเพลง บรรเลงโดย กลองชุด กีต้าร์เบสฟ้า กีต้าร์ไฟฟ้า เปียโน ดำเนินทำนองโดยกีตาร์ไฟฟ้า ทำนองผสมผสานสำเนียงดนตรีตะวันตกและดนตรีไทยใช้โน้ตเสียงยาวเป็นส่วนใหญ่เน้นการใช้ทำนองบนโน้ตของคอร์ด อยู่บนบันไดเสียง A ไมเนอร์ มีการสอดแทรกทำนองของกลุ่มเครื่องทองเหลืองและเครื่องลมไม้ เน้นการประสานเสียงบนโน้ตของคอร์ดเป็นส่วนใหญ่ มีการดำเนินคอร์ด Am^7 / G^{13} / F^{maj7} / E^7 / Am^7 / G^{13} / F^{maj7} / E^7 / Am^7 / C^6 / Dm^7 / Bm^{7b5} / Am^7 / Dm^7 / E^7 / Am^7 B^{7sus4} B^7 ทำนองตอนนี้สื่อความถึงการเข้าสู่สภาวะการล่องลอย
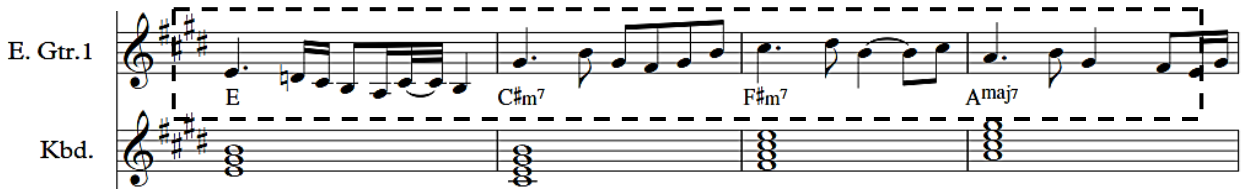

ภาพที่ 3 การดำเนินทำนองของ ตอน A

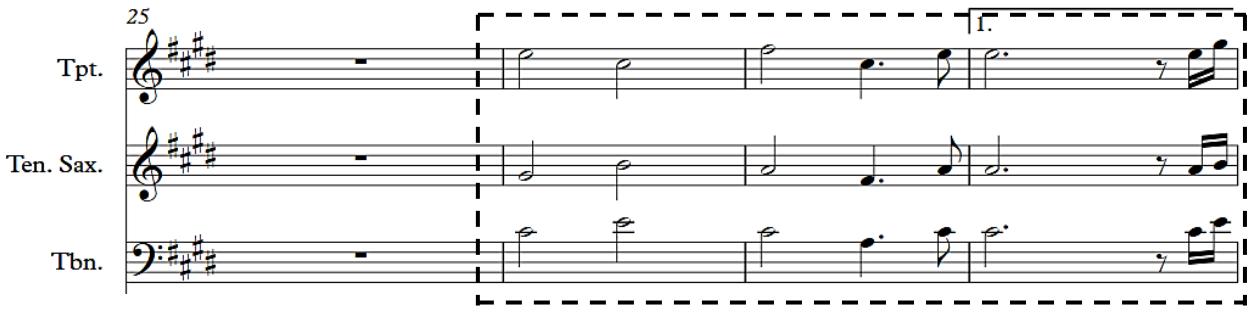

ภาพที่ 4 การสอดแทรกทำนองของกลุ่มเครื่องทองเหลืองและเครื่องลมไม้ของ ตอน A

ตอน B มีห้องเพลงจำนวน 16 ห้องเพลง บรรเลงโดย กลองชุด กีต้าร์เบสฟ้า กีต้าร์ไฟฟ้า เปียโน ดำเนินทำนองโดยกีตาร์ไฟฟ้า ทำนองมีการใช้โน้ตกระชั้นมากขึ้น มีการเปลี่ยนบันไดเสียงจาก A ไมเนอร์ เป็น E เมเจอร์ มีการการสอดแทรกทำนองของกลุ่มเครื่องทองเหลืองและเครื่องลมไม้ การดำเนินคอร์ด E^{maj7} / $F\#m^{7}$ / A^{maj7} / E / $C\#m^{7}$ / $F\#m^{7}$ / A^{maj7} / D^{maj7} B^{7sus4} B^{7} / E^{maj7} / $F\#m^{7}$ / A^{maj7} / E / $C\#m^{7}$ / $F\#m^{7}$ / A^{maj7} / D^{maj7} E Bm^{7b5} ทำนองของตอนนี้สื่อความถึงสภาวะการล่องลอยไปสู่แสงสว่าง
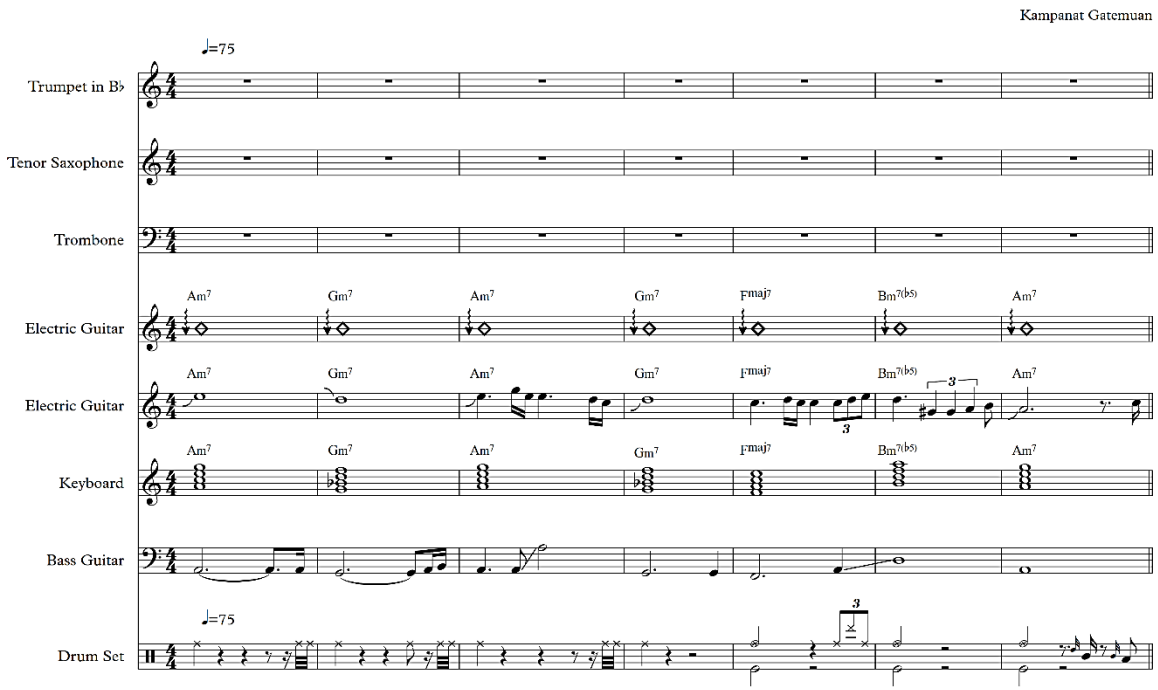

ภาพที่ 5 การดำเนินทำนองของ ตอน B
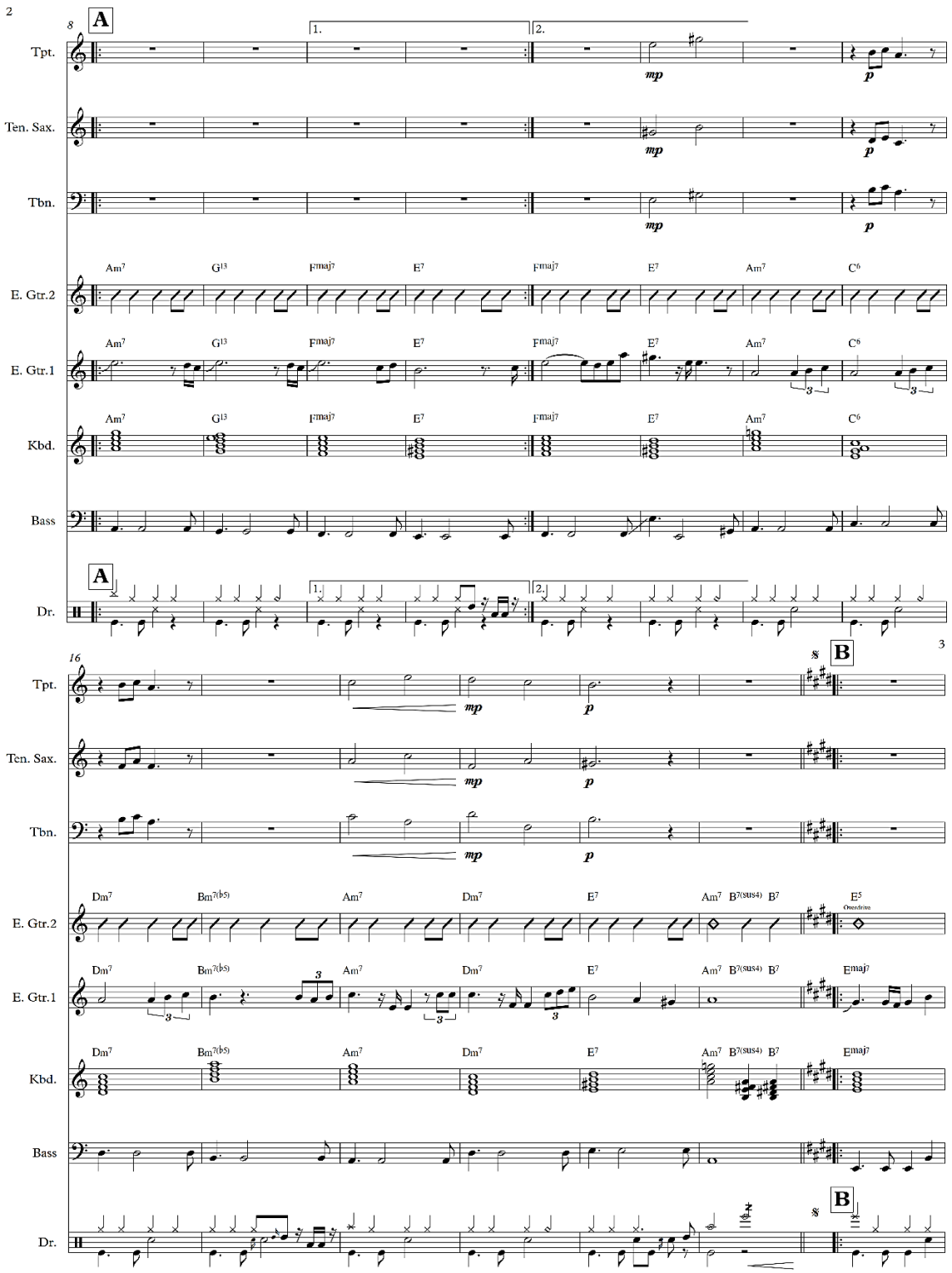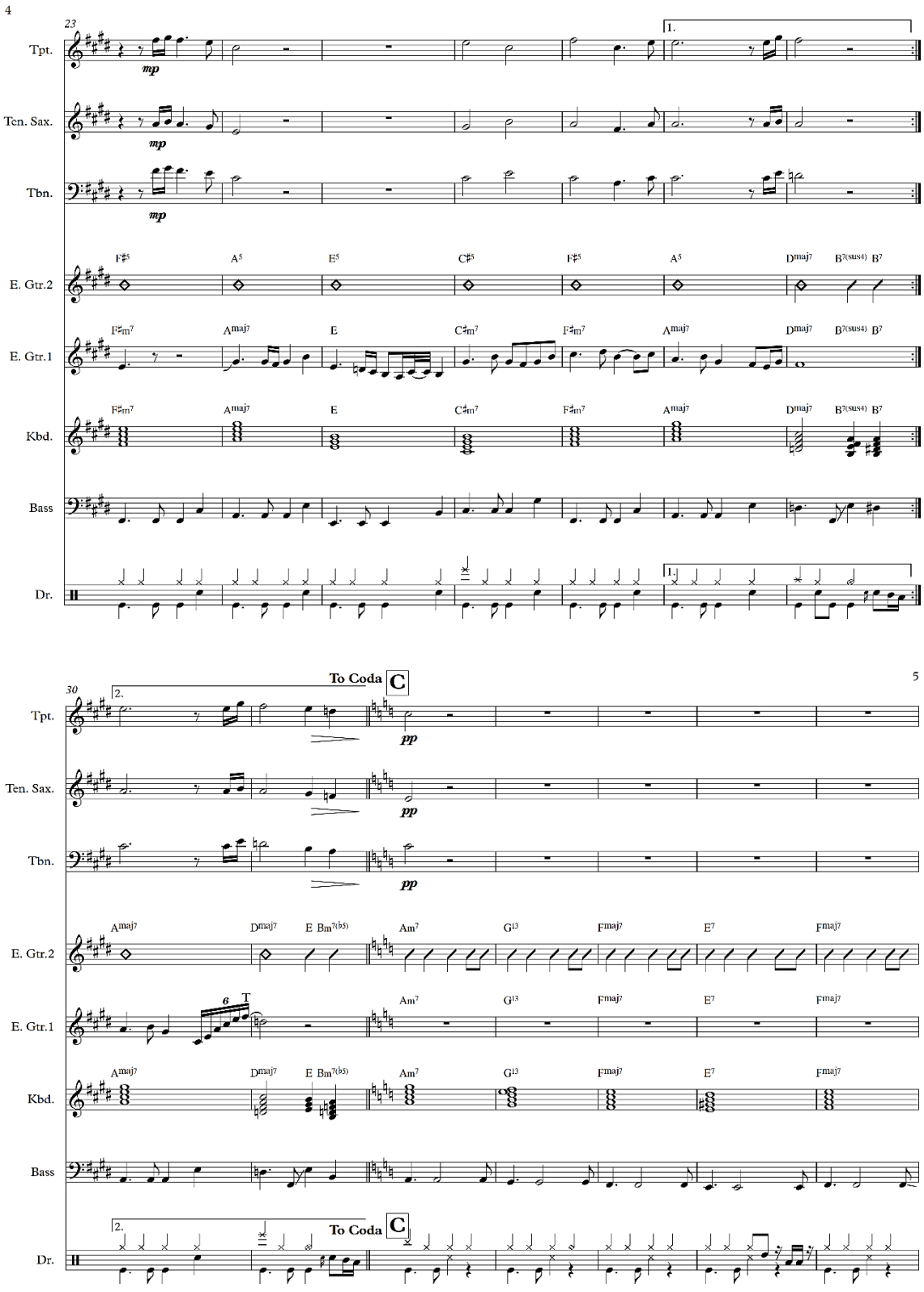

ภาพที่ 6 การสอดแทรกทำนองของกลุ่มเครื่องทองเหลืองและเครื่องลมไม้ของ ตอน B
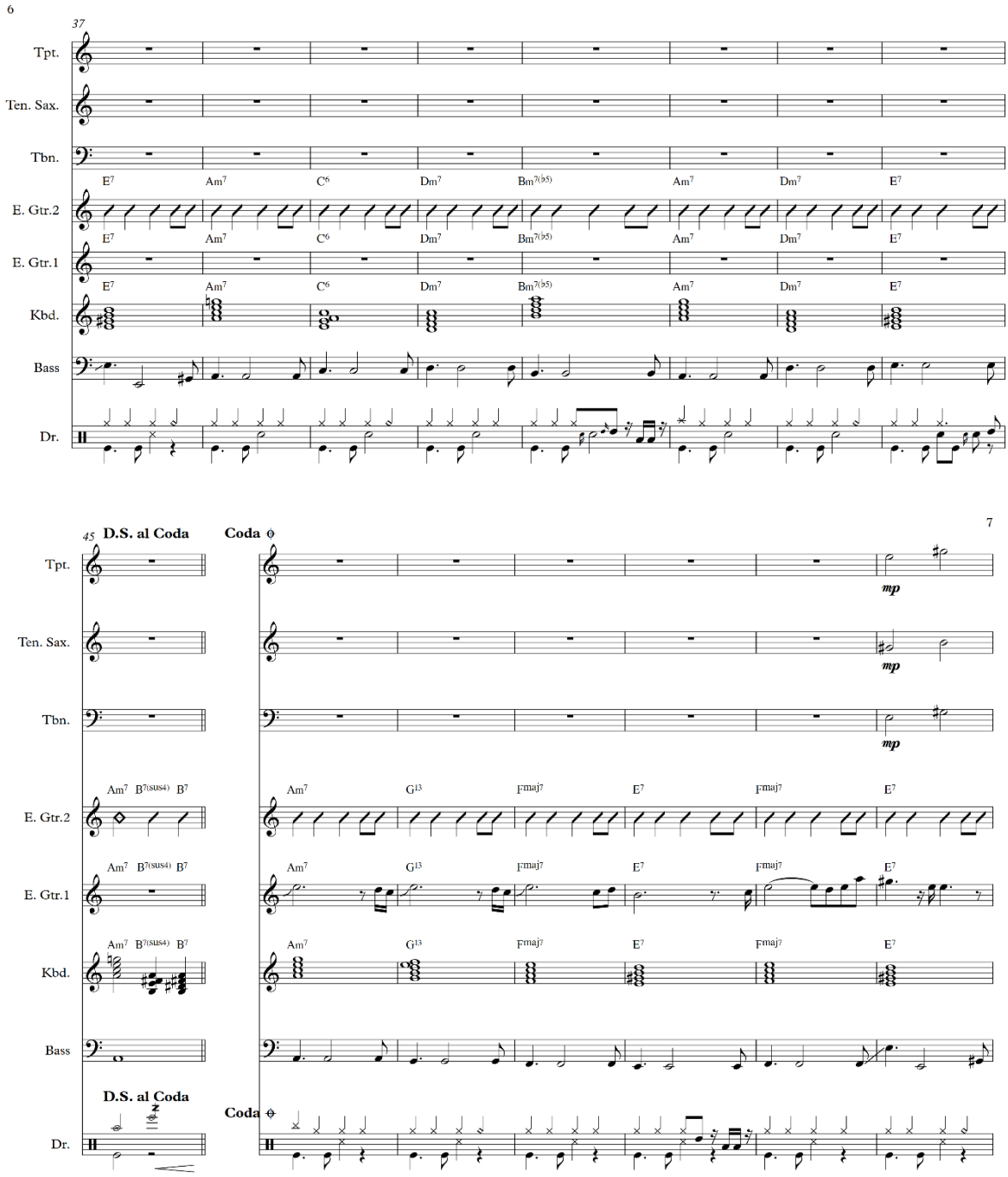
ตอน C มีการเปลี่ยนบันไดเสียงมีการเปลี่ยนบันไดเสียงจาก E เมเจอร์ กลับมาเป็น A ไมเนอร์ ในตอนนี้ผู้สร้างสรรค์มีความประสงค์ให้กีต้าร์บรรเลงโดยใช้คีตปฏิภาณ มีห้องเพลงจำนวน 14 ห้องเพลง การดำเนินคอร์ด Am^7 / G^{13} / F^{maj7} / E^7 / F^{maj7} / E^7 / Am^7 / C^6 / Dm^7 / Bm^{7b5} / Am^7 / Dm^7 / E^7 / Am^7 B^{7sus4} B^7 เป็นการถ่ายทอดอารมณ์ของผู้บรรเลง ณ เวลานั้น เมื่อจบตอน C มีการย้อนความด้วยตอน B และจบด้วยตอน A
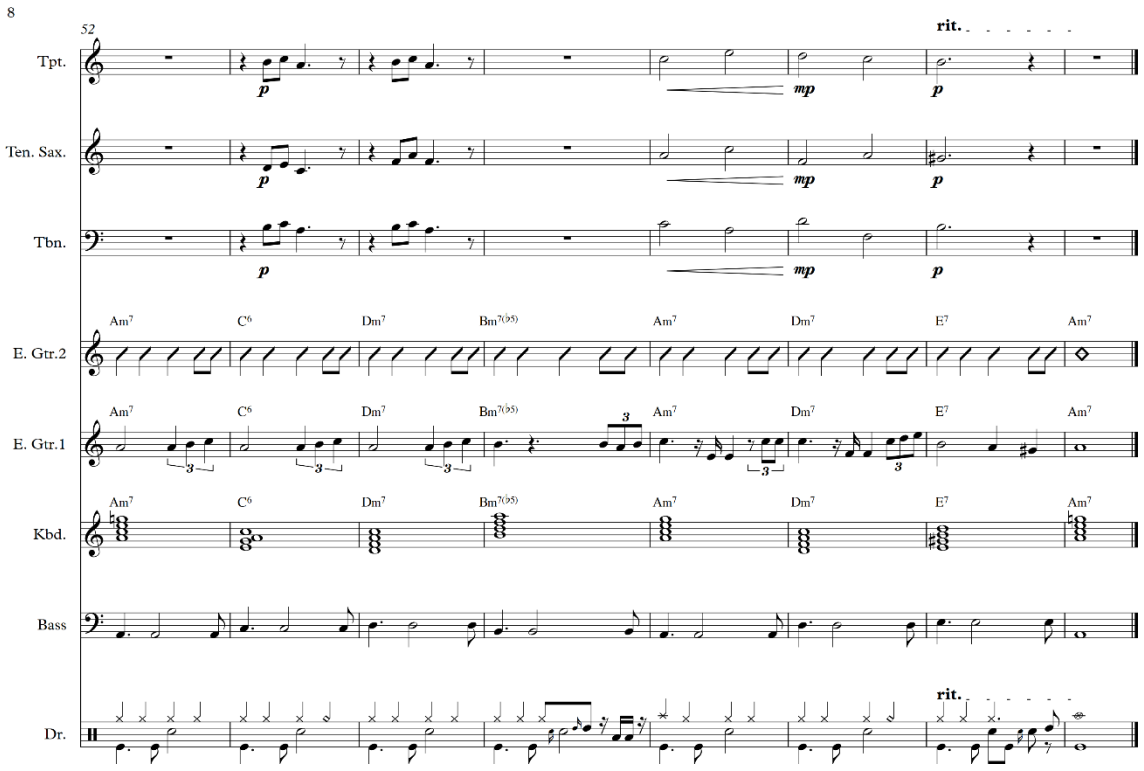
โน้ตผลงานสร้างสรรค์ “ลอย”

A
1.
2.
Tpt.
Ten. Sax.
Tbn.
E. Gtr.2
E. Gtr.1
Kbd.
Bass
Dr.
Am7 G13 Fmaj7 E7 Fmaj7 E7 Am7 C6
mp
p
B
Dm7 Bm7(b5) Am7 Dm7 E7 Am7 B7(sus4) B7 E5
Overdrive
Emaj7

4
23
Tpt.
Ten. Sax.
Tbn.
E. Gtr.2
E. Gtr.1
Kbd.
Bass
Dr.
mp
1.
F♯5 A5 E5 C♯5 F♯5 A5 Dmaj7 B7(sus4) B7
F♯m7 Amaj7 E C♯m7 F♯m7 Amaj7 Dmaj7 B7(sus4) B7
5
30
2.
To Coda C
pp
Amaj7 Dmaj7 E Bm7(♭5) Am7 G13 Fmaj7 E7 Fmaj7
6 T

6
37
Tpt.
Ten. Sax.
Tbn.
E. Gtr.2
E. Gtr.1
Kbd.
Bass
Dr.
E7 Am7 C6 Dm7 Bm7(b5) Am7 Dm7 E7
45
D.S. al Coda
Coda
7
mp
Am7 B7(sus4) B7
Am7 G13 Fmaj7 E7 Fmaj7 E7

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยตอบตามวัตถุประสงค์ได้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสร้างสรรค์บทเพลง “ลอย” ในลักษณะดนตรีร่วมสมัย

จากการสื่อความจากบทกวีนามธรรม “ลอย” ของ จ่าง แซ่ตั้ง ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดการสื่ออารมณ์เพลงในแต่ละตอน สร้างสรรค์ผสมผสานองค์ประกอบทางดนตรี สำเนียงทำนองแบบไทยเดิม และทำนองแบบตะวันตกสื่อความบทกวีนามธรรม “ลอย” ของจ่าง แซ่ตั้ง คอร์ดที่ใช้รองรับทำนองเป็นคอร์ดขยาย ทบ 7 และ 13 ในการสร้างบรรยากาศและเพิ่มความลึกซึ้งของอารมณ์ ใช้อัตราจังหวะ $\frac{4}{4}$ ความเร็วในระดับช้า และใช้บันไดเสียง ไมเนอร์ และเมเจอร์ ส่งเสริมทำนองสื่อความถึงการเข้าสู่สภาวะการล่องลอย และสื่อความถึงสภาวะการล่องลอยไปสู่แสงสว่าง อีกทั้งผู้บรรเลงยังสามารถถ่ายทอดอารมณ์ด้วยการใช้คีตปฏิภาณ

2. เพื่อนำไปบรรเลงด้วยวงสตริงคอมโบ

การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ “ลอย” การสร้างสรรค์บทเพลงบรรเลงร่วมสมัย สามารถถ่ายทอดและสื่อความได้ตามกรอบที่วางไว้ จากการบันทึกเสียงให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบและทำการวิจารณ์ พบว่าผลงานสามารถถ่ายทอดอารมณ์และความรู้สึกตามที่ผู้สร้างสรรค์ตั้งไว้ โดยใช้กระบวนการที่ครอบคลุมตามกรอบที่วางไว้ได้จริง ผู้สร้างสรรค์ได้กำหนดรูปแบบของวงดนตรีคือ วงสตริงคอมโบ ซึ่งประกอบด้วย กลองชุด กีตาร์เบสไฟฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า เปียโน ทรัมเป็ต ทรอมโบน และเทนเนอร์แซกโซโฟน ดำเนินทำนองโดยกีตาร์

ไฟฟ้า แม้จะมีการกำหนดเครื่องดนตรีไว้ ผู้สร้างสรรค์ได้เน้นถึงความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนเครื่องดนตรีตามความเหมาะสม ข้อจำกัด และการปรับตัวที่มีความหลากหลาย รวมถึงสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาดนตรีได้

จากผลการวิจัยเชิงสร้างสรรค์ พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพร ผกาหลง (2563 : 43) จาก ดุษฎีนิพนธ์การประพันธ์เพลง ซิมโฟนิกแรปโซดีจิตวิญญาณแห่งอาเซียน สำหรับวงเชมเบอร์ออร์เคสตรา งานสร้างสรรค์นี้ผู้ประพันธ์ได้สร้างสรรค์ท่อนเพลงต่าง ๆ อันประกอบไปด้วย บทนำ ท่อนเชื่อม บทเพลงทั้ง 10 บทเพลงในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้ง 10 บทเพลงนี้เป็นบทเพลงที่ทรงคุณค่าและถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศและบทส่งท้าย ท่อนเพลงต่าง ๆ เหล่านี้แสดงถึงความต่อเนื่องของแต่ละบทเพลง ทำให้เกิดความน่าติดตามคล้ายกับการร้อยเรียงเรื่องราวให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการกับบทเพลงหรือท่อนเพลงต่าง ๆ

บทเพลง ซิมโฟนิกแรปโซดี จิตวิญญาณแห่งอาเซียน สำหรับวงเชมเบอร์ออร์เคสตรา ได้มีการนำเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายตะวันตกใช้เป็นหลักในการถ่ายทอดด้วยช่วงเสียงของกลุ่มเครื่องดนตรีชนิดนี้ที่กว้างและสามารถบรรเลงเทคนิคต่างๆ ได้อย่างมากมายและสามารถถ่ายทอดอารมณ์ลีลาต่างๆ เช่น สนุก หวาน เศร้าและตื่นเต้น ได้อย่างลงตัวในงานสร้างสรรค์นี้ยังมีการนำเครื่องดนตรีเครื่องเป่าลมไม้ เครื่องเป่าทองเหลือง โดยใช้เสียงสังเคราะห์ที่สร้างขึ้นจากเครื่องดนตรีอิเล็กโทนมาผสมผสานเพื่อช่วยให้บทเพลงมีสีสันและเกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การสร้างเสียงจังหวะ และเครื่องตีชนิดต่างๆบนเครื่องดนตรีอิเล็กโทนนี้สามารถรังสรรค์ได้โดยไร้ขีดจำกัดอีกด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรา พงษ์แสงสุริยะ (2563 : 79) บทประพันธ์เพลงระดับมหาบัณฑิต “เมตามอร์โฟซิส” สำหรับวงดุริยางค์เครื่องสาย หลักสำคัญในการออกแบบและประพันธ์วรรณกรรมสามารถแบ่งตามองค์ประกอบของวรรณกรรมมีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ได้แก่ โครงเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา แก่นเรื่อง ฉาก และมุมมองการเล่าเรื่อง ซึ่งมีความคล้ายคลึงดนตรีพรรณนา หากแต่ดนตรีพรรณนา เป็นประเภทดนตรีบรรเลงที่มีการใช้เสียงในการเล่าเรื่องราวนั้น ไม่ได้จำกัดว่าต้องเป็นบทประพันธ์ที่มีองค์ประกอบของวรรณกรรมอย่างครบถ้วนทั้ง 6 ข้อ โดยการที่บทประพันธ์ใดบทประพันธ์หนึ่งมีการพูดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งเชิงสัญลักษณ์หรือกายภาพ ก็จะถือว่าเข้าข่ายการเป็นบทประพันธ์ประเภทดนตรีพรรณนาได้เช่นกัน ทั้งนี้การประพันธ์เพลงบทประพันธ์เพลงมหาบัณฑิตนิพนธ์ : “เมตามอร์โฟซิส” สำหรับวงดุริยางค์เครื่องสาย เป็นการสร้างสรรค์ตามกระบวนการเจริญเติบโตของผีเสื้อทั้งหมด 4 ระยะได้แก่ 1) ระยะไข่ 2) ระยะตัวอ่อน 3) ระยะดักแด้ และ 4) ระยะโตเต็มวัย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้แนวคิดเชิงสัญลักษณ์ของผีเสื้อทางวรรณกรรมเกี่ยวกับจิตวิญญาณ มาเป็นแนวคิดในการออกแบบในแต่ละกระบวนมีการใช้เสียงเพื่อบรรยายลักษณะกายภาพในระยะต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1. จากการศึกษาการสื่อความบทกวีนามธรรม “ลอย” ของจ่าง แซ่ตั้ง สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการศึกษาการสื่อความจากบทกวีนามธรรมอื่น ๆ โดยการสื่อความสามารถเชื่อมโยงได้หลากหลาย แต่ควรศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางด้านวรรณกรรมเพื่อสามารถเข้าใจจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์ และนำเข้าสู่แนวโน้มทางดนตรีได้อย่างสอดคล้อง

2. จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำงานสร้างสรรค์ไปเป็นต้นแบบในการทำความเข้าใจหลักการประพันธ์เพลง และการเชื่อมโยงสื่อความ เพื่อสร้างความเข้าใจในรายละเอียดและวิธีการประพันธ์เพลง

3. ผลการวิจัยสามารถนำมาเป็นพื้นฐานต่อยอดเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างงานวรรณกรรม และดนตรี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. การสร้างสรรค์ครั้งนี้ผู้สร้างสรรค์ได้แรงบันดาลใจและสื่อความเฉพาะบทกวีนามธรรม “ลอย” ของจ่าง แซ่ตั้ง เพื่อความหลากหลายในการสร้างสรรค์ครั้งต่อไปควรหยิบยกผลงานรูปแบบอื่น ๆ มาใช้ในการสื่อความ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษายิ่งขึ้น

2. เพื่อพัฒนางานดนตรีร่วมสมัย ควรให้ความสำคัญกับการศึกษารูปแบบดนตรีร่วมสมัยและสมัยนิยมเพิ่มเติมอย่างรอบด้าน ศึกษาและทำความเข้าใจในลักษณะดนตรีจากหลายยุคสมัย จะช่วยให้สามารถประยุกต์ใช้แนวคิด เทคนิค และโครงสร้างดนตรีในการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ได้อย่างหลากหลายและน่าสนใจยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จ่าง แซ่ตั้ง. (2553).*บทกวีของฉัน: จ่าง แซ่ตั้ง*. กรุงเทพมหานคร: โสภณการพิมพ์.

ฐิฏิวัฒน์ ตรีภพ. (2560). *บทประพันธ์เพลง เดอะ คอนฟิวส์ชัน อิน โซไซตี้ สำหรับแจ๊สออร์เคสตรา*. วิทยานิพนธ์ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยดนตรี: มหาวิทยาลัยรังสิต.

ณัฐพร ผกาหลง. (2563). *ดุษฎีนิพนธ์การประพันธ์เพลง: ซิมโฟนิกแรปโซดีจิตวิญญาณแห่งอาเซียน สำหรับวงเชมเบอร์ออร์เคสตรา*. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต. คณะศิลปกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดรุณี อนุกูล. (2564). *ดุษฎีนิพนธ์การประพันธ์เพลง : จิตวิญญาณ ลีลา อารมณ์ “ขนมสงขลา” สวีทสำหรับวงวินด์ออนซอมเบิล*. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต. คณะศิลปกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นวภู แซ่ตั้ง. (2563). จ่าง แซ่ตั้ง : ตัวตนกับการสร้างผลงานศิลปะ. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 21 (2), 10

ภัทรา พงษ์แสงสุริยะ. (2563). *บทประพันธ์เพลงระดับมหาบัณฑิต "เมตามอร์โฟซิส" สำหรับวงดุริยางค์เครื่องสาย*. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. คณะศิลปกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัชระ กัณธียาภรณ์. (2562). *ดุษฎีนิพนธ์การประพันธ์เพลง: "ศรีนครพิงค์" สำหรับวงแจ๊สออร์เคสตรา และวงเครื่องดนตรีล้านนา*. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต. คณะศิลปกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิรารัตน์ สุขชัย.(2563). *ดุษฎีนิพนธ์งานดนตรีวิจัยสร้างสรรค์: บทเพลงมิสซาสยามสำหรับศาสนพิธีนิกายโรมันคาทอลิก*. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต. คณะศิลปกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด

Development of Critical Reading Achievement of Mathayomsuksa 3 Students With Metacognition Strategies and Mind Mapping

จันธิมา สุขเจริญ และ กิ่งกาญจน์ บูรณสินวัฒนกูล
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Jantima Sukjaroen and Kingkarn Buranasinvattanakul
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: jantima@bpn.ac.th

****

บทคัดย่อ

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิดนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนของมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม ซึ่งกำลังศึกษารายวิชา ท23102 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 36 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 5 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต *(M)* ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิดอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.81$, $SD = 0.38$)

คำสำคัญ: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์; การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ; กลวิธีเมตาคอกนิชัน; แผนผังความคิด

* วันที่รับบทความ : 5 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 18 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 20 ตุลาคม 2567
Received: October 5 2024; Revised: October 18 2024; Accepted: October 20 2024

Abstract

The development of critical reading achievement of mathayomsuksa 3 students with metacognition strategies and mind mapping is experimental research which aims to 1) to compare the before and after achievements in the critical reading using the Metacognition strategies and mind mapping of Mathayomsuksa 3 students. 2) To investigate the opinions of Mathayomsuksa 3 students, affecting the learning management model for the development of the achievement in critical reading using the Metacognition strategies and mind mapping. A sample is 36 Mathayomsuksa 3/1 students of Bangsaphannoiwitthayacom School, The study was operated in the second semester of the academic year 2023**.** The instruments in this study are 1) an instruction plan for Critical reading using the Metacognition strategies and mind mapping were 5 plan. 2) A critical reading ability test. 3) an opinion questionnaire of students, affecting learning management using Metacognition strategies and mind mapping. The data analyzed by the statistics are means (*M*), standard deviation (*SD*) and t-test dependent.

The results of this research were as follows: 1) The achievement of the critical reading of Mathayomsuksa 3 students after learning management using the Metacognition strategies and mind mapping was statistically higher than before learning at the significant level of 0.5. and 2) The opinions of Mathayomsuksa 3 students that affect the learning management using the Metacognition strategies and mind mapping at the most level (*M* = 4.81, *SD* = 0.38).

Keywords: The Development of Learning Achievement; Critical Reading; Metacognition Strategies; Mind Mapping

บทนำ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านขั้นสูงที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการรับรู้ข้อมูล และช่วยให้ผู้อ่านวิเคราะห์ ตรวจสอบและประเมินคุณค่า และเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับ สมถวิล วิเศษสมบัติ (2550 : 74) และสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543 : 118) ที่กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นกระบวนการคิดขั้นสูงที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูล และตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง กระตุ้นให้เกิดความคิดใหม่ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ เอมอร เนียมน้อย (2551 : 12) ที่กล่าวว่า นักเรียนควรได้รับการฝึกฝน และพัฒนาด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอย่างต่อเนื่อง เพราะสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ทั้งด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวัน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดให้พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนไว้ในสาระการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจและแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งตัวชี้วัดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กำหนดให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ในตัวชี้วัดที่ ท 1.1 ม 3/5 - ท 1.1 ม 3/9 วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่องที่อ่าน

โดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน วิจารณ์ความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ตีความและประเมินคุณค่าแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลาย เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาชีวิต (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551 : 2) ดังนั้นทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงมีความสำคัญสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ขั้นสูง ช่วยให้นักเรียน คิดวิเคราะห์ ตีความและประเมินคุณค่าจากสิ่งที่อ่านได้อย่างลึกซึ้งส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

แม้ว่ากระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะมีความสำคัญดังที่กล่าวมาข้างต้น แต่ผู้วิจัยยังพบข้อมูลปัญหาการอ่านของนักเรียน ดังจะเห็นได้จากประสบการณ์ของผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563-2565 วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ พบว่าผลการทดสอบในสาระที่ 1 การอ่าน มีระดับลดลง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563-2565 วิชาภาษาไทย สาระการเรียนรู้การอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม

ปีการศึกษา	สาระการเรียนรู้	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย			ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
			ระดับโรงเรียน	ระดับสังกัด	ระดับประเทศ	ระดับโรงเรียน	ระดับสังกัด	ระดับประเทศ
2563	การอ่าน	100	58.97	60.66	59.67	17.00	21.09	21.37
2564	การอ่าน	100	52.67	53.51	52.58	14.21	21.44	21.67
2565	การอ่าน	100	56.57	59.23	58.47	16.10	21.75	22.11

(ที่มา: ฝ่ายบริหารวิชาการ โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม, 2565 : 25)

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ข้อมูลจากครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม ในเรื่องการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ปานิดา สอนแข็ง และลัดดา ชูชื่น (สัมภาษณ์ : 2565) พบว่า นักเรียนขาดความเข้าใจเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ส่งผลให้ไม่สามารถพิจารณาข้อมูลและเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนขาดกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การวิเคราะห์ข้อมูลไม่รอบคอบ และขาดทักษะการตีความและประเมินค่า และนักเรียนมีปัญหาการเขียนสรุปใจความสำคัญทั้งนี้เพราะขาดประสบการณ์ในการฝึกฝน ปัญหาเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นใน

การพัฒนาวิธีการสอนและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อยกระดับทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านพบว่า มีเทคนิคหรือกลวิธีในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านของนักเรียนที่หลากหลาย ซึ่งกลวิธีเมตาคอกนิชัน เป็นแนวคิดที่น่าสนใจที่นำมาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน เพราะเป็นกระบวนการควบคุมและประเมินความคิดของนักเรียนในการเรียนรู้ โดยพิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 155) กล่าวว่ากลวิธีเมตาคอกนิชันช่วยในการวางแผน การควบคุม กำกับการกระทำ การตรวจสอบความก้าวหน้า และการประเมินผลตนเองฤทัยรัตน์ ลอยเจริญ และบัญญัติ ชำนาญกิจ (2557 : 7) กล่าวว่า กลวิธีเมตาคอกนิชันจะช่วยส่งเสริมการวางแผนการอ่าน การเลือกยุทธวิธีการอ่านที่เหมาะสมกับการอ่าน และการควบคุมตรวจสอบตนเองขณะอ่านซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งกลวิธีเมตาคอกนิชันตามแนวคิดของ Flavell, (1979) และ Baker & Brown, (1984) ประกอบด้วยสามขั้นตอนหลัก ได้แก่ การวางแผนก่อนการอ่าน การควบคุมตนเองขณะอ่าน และการประเมินผลหลังการอ่าน ดังนั้นการนำกลวิธีเมตาคอกนิชันมาใช้ในการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักรู้ถึงกระบวนการคิด ฝึกวางแผนในการอ่าน กำกับติดตามขณะอ่าน และประเมินการอ่านของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาวิจารณญาณในการอ่าน

นอกจากนี้การเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การนำแผนผังความคิดมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เป็นเทคนิคที่มีความน่าสนใจ เพราะเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการจัดระบบความคิดและข้อมูลที่ได้จากการอ่าน โดยธัญญา ผลอนันต์ และขวัญฤดี ผลอนันต์ (2550 : 17) ได้กล่าวว่าแผนผังความคิดเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดที่เป็นระบบ สรุปสิ่งที่เรียนได้อย่างชัดเจน และพัฒนาสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวา สอดคล้องกับกาญจนา คุณารักษ์ (2558 : 360) ที่กล่าวว่าแผนผังความคิดช่วยให้ผู้เรียนรวบรวมและจัดโครงสร้างความรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมาย และพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากกลวิธีเมตาคอกนิชันมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการคิดภายใน แผนผังความคิดเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในมิติของการจัดระบบความคิดภายนอก โดยช่วยจัดระบบความคิดอย่างเป็นระเบียบ ทำให้เข้าใจเนื้อหาและข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยจึงได้นำการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นความสามารถในทางการอ่านที่มีความสำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงและเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พร้อมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการสอนที่สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนของมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด

2.เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การออกแบบวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองซึ่งมีแบบแผนการวิจัยแบบ The One group Pretest – Posttest มาเรียม นิลพันธุ์ (2558 : 144) ซึ่งมีแบบแผนวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 แบบแผนในการวิจัย The One group Pretest – Posttest Design

สอบก่อนเรียน	ทดลอง	สอบหลังเรียน
T_1	X	T_2

กำหนดให้ T_1 หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน

T_2 หมายถึง การทดสอบหลังเรียน

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 3 ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งกำลังศึกษารายวิชา ท23102 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 103 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งกำลังศึกษารายวิชา ท23102 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

การอ่านโฆษณาอย่างมีวิจารณญาณ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านข่าวอย่างมีวิจารณญาณ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านบทร้อยกรองอย่างมีวิจารณญาณ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การอ่านบทความอย่างมีวิจารณญาณ ผ่านการตรวจสอบหาความตรงตามเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 - 1.00 แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด ซึ่งประเมินการคิดขั้นสูง ตามแนวคิดทฤษฎีของ Bloom's Taxonomy ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดประเมินค่า และการคิดสร้างสรรค์ เป็นปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบหาความตรงตามเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 - 1.00 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้และเหมาะสำหรับนำไปใช้ในการวิจัย

3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด แบ่งข้อคำถามเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ โดยแบบสอบถามความคิดของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านการตรวจสอบหาความตรงตามเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 - 1.00 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้

4. ขั้นตอนดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ดำเนินการทดลองโดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิดที่สร้างขึ้น จำนวน 10 คาบ คาบละ 60 นาที

4.3 นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด

4.4 นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4.5 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ผลคะแนนโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (Paired samples t-test) กำหนดความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต *(M)* และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)*

5.2 วิเคราะห์คะแนนแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต *(M)* และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)*

กรอบแนวคิดในการวิจัย

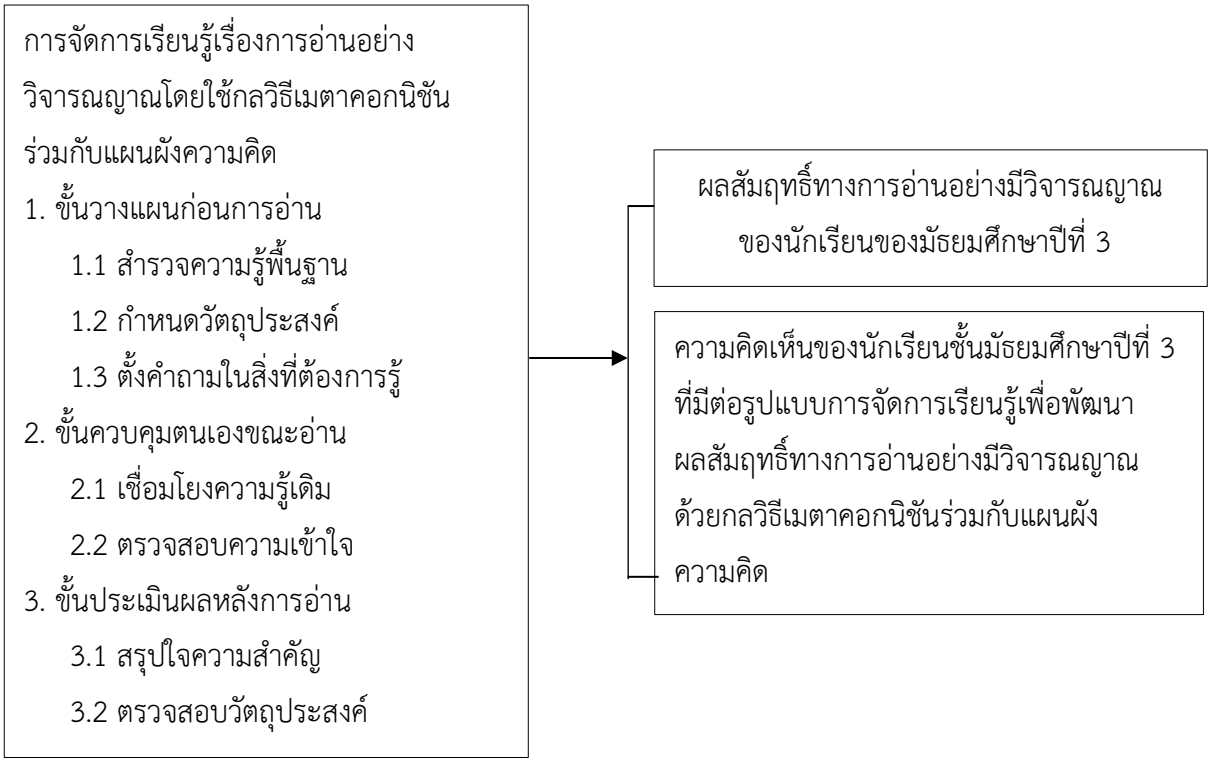
กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้มุ่งบูรณาการกลวิธีเมตาคอกนิชันและแผนผังความคิดเพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลวิธีเมตาคอกนิชันตามแนวคิดของ Flavell, (1979) และ Baker & Brown, (1984) ประกอบด้วยสามขั้นตอนหลัก ได้แก่ การวางแผนก่อนการอ่าน การควบคุมตนเองขณะอ่าน และการประเมินผลหลังการอ่าน Pressley & Afflerbach, (1995) ระบุว่าในขั้นการวางแผนก่อนการอ่าน ผู้อ่านจะกำหนดจุดมุ่งหมาย ผู้อ่านจะกำหนดจุดมุ่งหมาย ประเมินความรู้เดิมและเลือกกลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสม ซึ่งช่วยให้มีเป้าหมายชัดเจนและเตรียมพร้อมสำหรับการวิเคราะห์เนื้อหา Zimmerman & Moytan, (2009) กล่าวว่า ขั้นการควบคุมตนเองขณะอ่านเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบความเข้าใจ ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ และจดบันทึกประเด็นสำคัญ ส่งผลให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์และประเมินเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง ส่วนขั้นการประเมินผลหลังการอ่าน Paris & Paris, (2001) กล่าวว่าขั้นนี้เน้นการสรุปใจความสำคัญ ประเมินความสำเร็จและสะท้อนคิดเกี่ยวกับกระบวนการอ่าน ช่วยให้ผู้อ่านสามารถสังเคราะห์ข้อมูลและประเมินคุณค่าของเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนผังความคิดตามแนวคิดของ Buzan, (1991) เป็นเครื่องมือที่ช่วยจัดระบบข้อมูลและความคิดให้เป็นรูปธรรม โดยเริ่มจากหัวข้อหลักตรงกลาง แตกประเด็นย่อยออกเป็นกิ่งก้านสาขา ใช้สี รูปภาพ หรือสัญลักษณ์เพื่อเน้นความสำคัญ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นต่าง ๆ Eppler, (2006) ระบุว่าแผนผังความคิดมีประโยชน์ต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลายประการ เช่น ช่วยจัดระบบข้อมูล ทำให้เห็นภาพรวมและความสัมพันธ์ของเนื้อหา ส่งเสริมการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล รวมถึงช่วยการจดจำและทบทวนเนื้อหาสำคัญ

การบูรณาการกลวิธีเมตาคอกนิชันและแผนผังความคิดสามารถส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้แผนผังความคิด ในขั้นวางแผนเพื่อกำหนดประเด็นที่ต้องการอ่าน ระหว่างการกำกับติดตามใช้บันทึกและเชื่อมโยงข้อมูลที่อ่าน และในขั้นประเมินผลใช้สรุปและวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมด (Merchie & Van Keer, 2016) การใช้ทั้งสองวิธีร่วมช่วยเพิ่มความความสามารถในการวิเคราะห์ ตีความและประเมินเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้งและเป็นระบบมากขึ้น โดยกลวิธีเมตาคอกนิชันช่วยควบคุมกระบวนการคิดในขณะที่แผนผังความคิดช่วยแสดงผลของการคิดอย่างเป็นรูปธรรม (Liu, Chen, & Chang, 2010)

ทั้งนี้จากการศึกษาผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนของมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด

ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนของมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด สูงกว่าก่อนเรียน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent) ผลการวิเคราะห์แสดงในตารางดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

การประเมินผล	**จำนวน** (N)	**คะแนนเต็ม**	**ค่าเฉลี่ย** (M)	**ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน** ***(SD)***	t	df	Sig
ก่อนเรียน	36	30	18.03	2.86			
หลังเรียน	36	30	23.67	2.19	27.16	35	.00

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย ***(M)*** เท่ากับ 18.03 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ***(SD)*** เท่ากับ 2.86 และความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในขณะที่คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย ***(M)*** เท่ากับ 23.67 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ***(SD)*** เท่ากับ 2.19

เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) ผลการทดสอบทางสถิติพบว่า $t = 27.16$, $p < .05$ แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด

ข้อ	รายการ	M	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
ด้านที่ 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่องไม่สับสน	4.81	0.40	มากที่สุด	4
2	สามารถเรียนรู้ได้ตามขั้นตอนไม่ยากเกินไป	4.83	0.37	มากที่สุด	3
3	การใช้แผนผังความคิดช่วยให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญในการอ่านอย่างมีวิจารญาณมากขึ้น	4.94	0.23	มากที่สุด	1
4	การนำบทอ่านที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านมากขึ้น	4.89	0.31	มากที่สุด	2
ค่าเฉลี่ยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		4.87	0.33	มากที่สุด	(1)
ด้านที่ 2 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้					
5	นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดและกำกับตนเอง	4.86	0.35	มากที่สุด	1
6	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้การแสดงความคิดเห็น	4.81	0.40	มากที่สุด	2
7	นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม	4.78	0.42	มากที่สุด	3
8	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น	4.72	0.45	มากที่สุด	5
9	นักเรียนมีความสุขและสนุกกับการจัดการเรียนรู้	4.75	0.43	มากที่สุด	4
ค่าเฉลี่ยด้านบรรยากาศการเรียนรู้		4.78	0.41	มากที่สุด	(3)
ด้านที่ 3 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้					

ข้อ	รายการ	M	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
10	การจัดการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้ดีขึ้น	4.72	0.45	มากที่สุด	5
11	การจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบ	4.83	0.37	มากที่สุด	2
12	การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้วิเคราะห์ประเมินค่าและมีความคิดสร้างสรรค์	4.86	0.35	มากที่สุด	1
13	ได้พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน	4.78	0.42	มากที่สุด	4
14	สามารถนำกระบวนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ประยุกต์ใช้ ในการอ่านวิชาอื่น ๆ และในชีวิตประจำวันได้	4.81	0.40	มากที่สุด	3
ค่าเฉลี่ยด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้		4.80	0.40	มากที่สุด	(2)
รวมเฉลี่ย		4.81	0.38	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิดในภาพรวมของทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.38

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.87 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.33 ลำดับต่อมา คือด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.40 และลำดับสุดท้ายด้านบรรยากาศการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.41

เมื่อพิจารณารายละเอียดด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความเห็นด้วยมากที่สุด อันดับ 1 คือ การใช้แผนผังความคิดช่วยให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญในการอ่านอย่างมีวิจารญาณมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.94 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.23 อันดับ 2 การนำบทอ่านจากสื่อออนไลน์มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่านมากขึ้น มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.89 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.31 อันดับ 3 สามารถเรียนรู้ได้ตามขั้นตอนไม่ยากเกินไป มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.37 และอันดับ 4 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่องไม่สับสน มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.40

ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความเห็นด้วยมากที่สุดอันดับ 1 คือ นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดและกำกับตนเอง มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.35 อันดับ 2 การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้การแสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.40 อันดับ 3 นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.42 อันดับ 4 นักเรียนมีความสุขและสนุกกับการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.43 และอันดับ 5 การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.45

ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความเห็นด้วยมากที่สุดอันดับ 1 คือ การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้วิเคราะห์ ประเมินค่าและมีความคิดสร้างสรรค์ค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 4.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.35 อันดับ 2 การจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.37 อันดับ 3 สามารถนำกระบวนอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปประยุกต์ใช้ในการอ่านวิชาอื่น ๆ และในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 4.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.40 อันดับ 4 ได้พัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.42 อันดับ 5 การจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย *(M)* เท่ากับ 4.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน *(SD)* เท่ากับ 0.45

เมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ และด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งนี้จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อสรุปเพิ่มเติมได้ว่า คะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การใช้แผนผังความคิดช่วยให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญในการอ่านอย่างมีวิจารญาณมากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.94

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.23 คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ดีขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45

นอกจากการประเมินความคิดเห็นผ่านแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

"การอ่านด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชัน ช่วยให้กำกับตนเองขณะอ่านและวิเคราะห์บทอ่านได้ดี"

(นักเรียนคนที่ 3)

"การใช้แผนผังความคิด ช่วยให้จัดระบบความคิด และสรุปความรู้ได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

(นักเรียนคนที่ 14)

2. ด้านเนื้อหาและบทอ่าน

"บทอ่านมีความหลากหลาย พบได้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ได้ฝึกทักษะการอ่านที่จำเป็น"

(นักเรียนคนที่ 2)

"บทอ่านที่นำมาใช้พบในได้สื่อออนไลน์ปัจจุบัน ทำให้เชื่อมโยงและนำไปใช้ได้จริง"

(นักเรียนคนที่ 7)

3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้

"ได้พัฒนาทักษะการคิดและควบคุมตัวเองในการอ่านมากขึ้น"

(นักเรียนคนที่ 20)

"สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการอ่านในชีวิตประจำวันได้ เช่น อ่านข่าว อ่านโฆษณา"

(นักเรียนคนที่ 17)

จากความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักเรียน สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด ช่วยให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดและกำกับตนเอง และพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบ ผลการวิเคราะห์ทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิดในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยพบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุดต่อการจัดการเรียนรู้ในทุกด้านโดยเฉพาะด้านการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ตามด้วยด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ และด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งนี้ นักเรียนเห็นว่าการใช้แผนผังความคิดช่วยในการสรุปใจความสำคัญได้ดีที่สุด และการจัดการเรียนรู้นี้ส่งเสริมการวิเคราะห์ ประเมินค่า และความคิดสร้างสรรค์ ความคิดเห็นเพิ่มเติมจากนักเรียนยังสะท้อนให้เห็นว่าวิธีการนี้ช่วยในการกำกับตนเอง การจัดระบบความคิด และการเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบนี้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิด มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ผลดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ประสิทธิภาพของกลวิธีเมตาคอกนิชัน กลวิธีเมตาคอกนิชันแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพที่โดดเด่นในการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โดยช่วยให้นักเรียนตระหนักรู้และควบคุมกระบวนการคิดของตนเองในขณะอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีของ Flavell, (1979) ที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของการรู้คิด (Metacognition) ในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการวางแผนการอ่าน การกำกับตนเองขณะอ่าน และการประเมินความเข้าใจของตนเอง ในกระบวนการวางแผนการอ่าน นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการอ่าน รวมถึงการเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับบทอ่านแต่ละประเภท ส่วนการกำกับตนเองขณะอ่านช่วยให้นักเรียนสามารถติดตามและปรับเปลี่ยนวิธีการอ่านของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง เช่น การชะลอการอ่านเมื่อพบเนื้อหาที่ซับซ้อนหรือการอ่านซ้ำในส่วนที่ไม่เข้าใจ นอกจากนี้ การประเมินความเข้าใจของตนเองยังช่วยให้นักเรียนสามารถตรวจสอบว่าตนเองเข้าใจเนื้อหาที่อ่านมากน้อยเพียงใด และสามารถระบุส่วนที่ต้องการทบทวนหรือศึกษาเพิ่มเติมได้ ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pang et al., (2019) ซึ่งพบว่ากลวิธีเมตาคอกนิชันสามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกลวิธีนี้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการวิเคราะห์ ตีความ และประเมินบทอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้การที่นักเรียนสามารถควบคุมและกำกับกระบวนการคิดของตนเองได้ดีขึ้น ส่งผลให้พวกเขาสามารถจัดการกับข้อมูลที่ซับซ้อนและประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ประสิทธิภาพของแผนผังความคิด แผนผังความคิดช่วยให้นักเรียนจัดระบบข้อมูลและความคิดได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหา ข้อมูลต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือสำรวจความรู้เดิมของผู้เรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดที่เป็นระบบชัดเจน พร้อมทั้งสามารถสรุปสิ่งที่เรียนออกมาเป็นแผนผังเพื่อให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ สอดคล้องกับทฤษฎีของ Buzan, (1974) ที่เน้นการใช้แผนผังความคิดในการพัฒนาทักษะการคิด โดยช่วยในด้านการจัดระบบข้อมูลอย่างเป็นระเบียบ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลประเด็นหลักและประเด็นย่อยอย่างเป็นระบบ การสรุปใจความสำคัญของเรื่อง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Liu et al., (2021) ที่พบว่าการใช้แผนผังความคิดช่วยเพิ่มความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้และความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามผลการวิจัยของรัตน์ติยา ใช้สอย (2565 : 71) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิดสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีสมาธิมากยิ่งขึ้น เพราะการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังประกอบไปด้วยความคิด ข้อมูลสำคัญที่เชื่อมกันอยู่ในแบบต่าง ๆ จะทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ ในการนำรูปแบบต่าง ๆ มาใช้นั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลองค์ประกอบต่าง ๆ ของข้อมูลไปใช้นำเสนอข้อมูลและนำไปจัดกิจกรรมการเรียน

1.3 ผลของการบูรณาการกลวิธีเมตาคอกนิชันและแผนผังความคิด การผสมผสานทั้งสองวิธีส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยกลวิธีเมตาคอกนิชันช่วยในการควบคุมและประเมินกระบวนการคิด ช่วยให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการอ่าน สามารถควบคุมและตรวจสอบตนเองในขณะอ่านทำให้เกิดประสิทธิภาพในการอ่านมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แผนผังความคิดช่วยในการจัดระบบและแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูล ช่วยจัดความคิดรวบยอดเชื่อมโยงเป็นภาพสะท้อนของการคิด ช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความคิดแบบมีวิจารณญาณ เกิดความรู้ที่คงทน ทำให้การสรุปรวบยอดความคิดได้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งผลให้นักเรียนสามารถจับประเด็นสำคัญของเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การใช้แผนผังความคิดยังช่วยให้นักเรียนสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลต่าง ๆ ได้ชัดเจนขึ้น ในขณะที่กลวิธีเมตาคอกนิชันช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ทำให้เกิดการบูรณาการความรู้และความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้น Flavell, (1979) การบูรณาการนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความหมายของ Ausubel, (1968) ที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับโครงสร้างความรู้เดิม

การบูรณาการทั้งสองวิธีนี้เสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพในกระบวนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยกลวิธีเมตาคอกนิชันช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงกระบวนการคิดของตนเองขณะอ่าน เช่น การตั้งคำถาม การตรวจสอบความเข้าใจ และการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การอ่านเมื่อจำเป็น ในขณะที่แผนผังความคิดช่วยให้นักเรียนจัดระบบข้อมูลที่ได้จากการอ่านอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลและช่วยในการสรุปประเด็นสำคัญ ตัวอย่างเช่น ในขั้นตอนการวางแผนการอ่าน นักเรียนใช้กลวิธีเมตาคอกนิชัน

ในการตั้งเป้าหมายการอ่านและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม จากนั้นใช้แผนผังความคิดในการจดบันทึกข้อมูลสำคัญระหว่างอ่าน และในขั้นตอนการประเมินผลหลังการอ่าน นักเรียนใช้กลวิธีเมตาคอกนิชันในการทบทวนความเข้าใจ พร้อมกับใช้แผนผังความคิดในการสรุปและเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการอ่าน

2. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (M = 4.81, SD = 0.38) สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.87, SD = 0.33) โดยเฉพาะในประเด็น การใช้แผนผังความคิดช่วยในการสรุปใจความสำคัญ (M = 4.94, SD = 0.23) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Buzan, (1974) ที่กล่าวว่าแผนผังความคิดช่วยในการจัดระบบข้อมูลและความคิด ทำให้เห็นภาพรวมและความสัมพันธ์ของข้อมูลได้ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้การใช้บทอ่านจากสื่อออนไลน์กระตุ้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (M = 4.89, SD = 0.31) ผลนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณ์สุดา ขยันการ (2561 : 83) ที่พบว่าการใช้สื่อที่ทันสมัยช่วยเพิ่มความสนใจในการอ่านของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความร่วมมือ และรู้สึกชื่นชอบการอ่านเพิ่มมากขึ้น

2.2 ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นด้านบรรยากาศการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.78, SD = 0.41) โดยเฉพาะในประเด็นการใช้กระบวนการคิดและกำกับตนเอง (M = 4.86, SD = 0.35) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเมตาคอกนิชันของ Flavell, (1979) ที่เน้นการตระหนักรู้และควบคุมกระบวนการคิดของตนเอง นอกจากนี้การจัดการเรียนยังส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสดงความคิดเห็น (M = 4.81, SD = 0.40) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) Johnson & Johnson, (2009) ที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียน

2.3 ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.80, SD = 0.40) โดยเฉพาะในประเด็นการส่งเสริมการวิเคราะห์ ประเมินค่า และความคิดสร้างสรรค์ (M = 4.86, SD = 0.35) ซึ่งสอดคล้องกับทักษะการคิดขั้นสูงตามทฤษฎีของ Bloom (Anderson & Krathwohl, 2001) การพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบ (M = 4.83, SD = 0.37) การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (M = 4.81, SD = 0.40) ผลนี้สอดคล้องแนวคิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายของ Ausubel, (1968) ที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิมและการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

จะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ในระดับดีมากในทุกด้าน สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของวิธีการจัดการเรียนรู้ในหลายมิติ ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งมีคะแนนสูงในการใช้แผนผังความคิดและบทอ่านจากสื่อออนไลน์ แสดงให้เห็นว่าวิธีการนี้ตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและความสนใจของนักเรียนยุคดิจิทัล ส่วนในด้านบรรยากาศการเรียนรู้ คะแนนสูงในการใช้กระบวนการคิดและ

กำกับตนเองแสดงให้เห็นว่านักเรียนรู้สึกมีส่วนร่วมและควบคุมการเรียนรู้ของตนเองได้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ในด้านประโยชน์ที่ได้รับ คะแนนสูงในการส่งเสริมการวิเคราะห์ ประเมินค่า และความคิดสร้างสรรค์ แสดงให้เห็นว่าวิธีการนี้นอกจากจะพัฒนาทักษะการอ่าน ยังส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ความคิดเห็นเชิงบวกของนักเรียนยังสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมิจารณญาณที่เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าวิธีการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพในเชิงผลลัพธ์การเรียนรู้ และสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีให้กับนักเรียน

บทสรุป

การวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิดมีประสิทธิภาพสูงในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยช่วยยกระดับทักษะการคิดขั้นสูง การจัดระบบความคิด และการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริง นอกจากนี้ยังส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นการคิดและการมีส่วนร่วมของนักเรียน สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้สมัยใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผลการวิจัยนี้แสดงถึงประสิทธิภาพของวิธีการสอนที่ใช้ และแสดงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการเทคนิคการสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการประสบความสำเร็จในยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ผู้สอนกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มและใช้บทอ่านที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนในการทำกิจกรรม เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน และคำนึงถึงแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

2. ผู้สอนควรสนับสนุนให้นักเรียนวิเคราะห์ความแตกต่างของกลวิธีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแต่ละประเภท เนื่องจากบทอ่านแต่ละประเภทมีแนวทางในการนำเสนอและรูปแบบภาษาที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การจัดการเรียนรู้ควรคำนึงการใช้เวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม ครูควรให้คำแนะนำแก่นักเรียนขณะอ่าน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างครบถ้วนทุกขั้นตอน

2. การจัดกิจกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในเรื่องการอ่านบทความและการอ่านข่าว อาจจะเป็นบทอ่านที่ไม่ยาวจนเกินไป มีความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมและเนื้อหาที่นำมาเป็นบทอ่านในประเภทต่าง ๆ ควรเป็นความรู้ที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรนำกลวิธีเมตตาคอกนิชันร่วมกับแผนผังความคิดไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านประเภทอื่น ๆ ในรายวิชาภาษาไทย เช่น การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านเชิงวิเคราะห์ และการอ่านวิจารณ์วรรณคดีวรรณกรรม

2. ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีเมตาคอกนิชันมาใช้ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดเชิงนวัตกรรม ทักษะการในการสื่อสารข้อมูลและการใช้เทคโนโลยี

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มงานวิชาการ โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม (2565). *รายงานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563-2565 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม.

กาญจนา คุณารักษ์. (2558). *การออกแบบการเรียนการสอน.* นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธัญญา ผลอนันต์และขวัญฤดี ผลอนันต์. (2550). Mind Mapping *กับการศึกษาและการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ขวัญข้าว.

ปวีณ์สุดา ขยันการ (2561). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านสื่อออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี* QUEST.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการสอนภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (2544). *เมตาคอกนิชัน: วิทยาการด้านการคิด.* กรุงเทพมหานคร: บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมเนจเม้นท์ จำกัด.

มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). นครปฐม: ศูนย์วิจัยและพัฒนาการทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รัตน์ติยา ใช้สอย. (2565). *การจัดการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิดที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.* ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ฤทัยรัตน์ ลอยเจริญ และบัญญัติ ชำนาญกิจ. (2557). การใช้ยุทธวิธีเมตาคอกนิชันในการสอนอ่านภาษาไทย. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*. 9 (26), 1-12.

สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2550). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2543). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย.* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

เอมอร เนียมน้อย. (2551). *พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธี SQ3R.* กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives: Complete Edition.* New York: Longman.

Ausubel, D. P. (1968). *Educational psychology: A cognitive view*. Holt, Rinehart and Winston.

Baker, L., & Brown, A. L. (1984). Metacognitive skills and reading. In P. D. Pearson, R. Barr, M. L. Kamil and P. Mosenthal (Eds.), *Handbook of Reading Research* (pp. 353-394). New York: Longman.

Buzan, T. (1974). *Use your head*. BBC Books.

Buzan, T. (1991). *The mind map book*. New York: Penguin.

Eppler, M. J. (2006). A comparison between concept maps, mind maps, conceptual diagrams, and visual metaphors as complementary tools for knowledge construction and sharing. *Information Visualization*, 5 (3), 202-210.

Flavell, J. H. (1979). Metacognition and cognitive monitoring: A new area of cognitive-developmental inquiry. *American Psychologist*, 34 (10), 906-911.

Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). An Educational Psychology Success Story: Social Interdependence Theory and Cooperative Learning. *Educational Researcher*, 38, 365-379.

Liu, P. L., Chen, C. J., & Chang, Y. J. (2010). Effects of a computer-assisted concept mapping learning strategy on EFL college students' English reading comprehension. *Computers & Education*, 54 (2), 436-445.

Liu, Y., Zhao, G., Ma, G., & Bo, Y. (2021). The effect of mind mapping on reading comprehension ability of Chinese EFL learners. *Theory and Practice in Language Studies*, 11 (4), 411-421.

Merchie, E., & Van Keer, H. (2016). Mind mapping as a meta-learning strategy: Stimulating pre-adolescents' text-learning strategies and performance. *Contemporary Educational Psychology*, 46, 128-147.

Pang, Y., Zhang, G., & Pang, L. (2019). The effects of metacognitive strategy training on reading comprehension of Chinese EFL learners. *Asian EFL Journal*, 21 (2), 161-178.

Paris, S. G., & Paris, A. H. (2001). Classroom applications of research on self-regulated learning. *Educational Psychologist*, 36 (2), 89-101.

Pressley, M., & Afflerbach, P. (1995). *Verbal protocols of reading: The nature of constructively responsive reading.* Hillsdale, NJ: Erlbaum.

Zimmerman, B. J., & Moylan, A. R. (2009). Self-regulation: Where metacognition and motivation intersect. In D. J. Hacker, J. Dunlosky, & A. C. Graesser (Eds.), *Handbook of metacognition in education* (pp. 299-315). New York: Routledge.

การพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1

The Study of Creative Thinking and Learning Achievement by Cbl Learning Management with Info-Graphic of the 1st - Year Vocational Certificate Students

ชุติมันต์ ทะสูง และ แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Chutimun Thasung and Sangsuree Daungkamnoi
Northeastern University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Chutiman.0907@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ให้มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนเป็นการทดลองขั้นต้นแบบกลุ่มเดียวทดสอบหลังเรียน กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 13 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1. ความคิดสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.95 จากคะแนนเต็ม 16 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.68 ความคิดสร้างสรรค์รายด้าน พบว่า ด้านคิดริเริ่ม มีค่ามากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.46 คิดเป็นร้อยละ 86.54 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.38 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 71.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2. ความพึงพอใจของนักเรียน มีคะแนนความพึงพอใจภาพรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 เมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การเรียนรู้แบบ CBL; สื่ออินโฟกราฟิก; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

* วันที่รับบทความ : 28 กันยายน 2567; วันแก้ไขบทความ 23 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 24 ตุลาคม 2567
Received: September 28 2024; Revised: October 23 2024; Accepted: October 24 2024

Abstract

This study was aimed 1) to develop creative thinking and develop learning achievement using CBL learning management with info-graphic of the first year vocational certificate students to have an average score passing the criteria of 70 percent of the full score 2) to study the satisfaction of the first year vocational certificate students with CBL learning management with info-graphic. The study was conducted by pre-experimental research with one-shot case study design. The target group was 13 first year vocational certificate students at the Northeastern College of Technology, semester 1, academic year 2024, by purposive sampling. The study instruments consisted of 1) lesson plans 2) creative thinking test 3 learning achievement tests and 4) satisfaction questionnaires. Statistics for data analysis included mean, standard deviation, and percentage. The research found that: 1. Creative thinking of the first year vocational certificate students had an average score of 11.95 from 16, or 74.68, Regarding specific aspects of creativity, "original thinking" received the highest score, with an average of 3.46 or 86.54 percent, exceeding the set criteria. Learning achievement had an average score of 21.38 out of 30, or 71.38 percent, which was also higher than the specified criteria. 2. The satisfaction with CBL learning management with info-graphic had an average score of 4.40, which was at a high level.

Keywords; CBL Learning Management, Info-Graphic, Learning Achievement

บทนำ

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ในช่วงเวลา 2566-2570 โดยระบุถึงความสำคัญของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันในระดับสากล รวมถึงการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในทุกด้าน ตามพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มาตรา 44(3) (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2022) และย้อนกลับไปถึงปัญหาที่พบในการศึกษา เช่น ปัญหาของนักเรียนที่ขาดความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริง ขาดความสามารถในการแก้ปัญหาและในการแสดงความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การเชื่อมโยงกับแผนการศึกษาแห่งชาติ และการสร้างมนุษย์ให้เต็มด้วยความรู้และทักษะตลอดชีวิต ที่เน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 เช่น การทำงานร่วมกัน ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และการสื่อสารที่ดี เพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเข้าสู่สังคมตลอดชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสรรค์และคิดสร้างสรรค์ถือเป็นทักษะสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจไทยให้เจริญงอกงามตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (Bellanca & Brandt, 2010) ผ่านการส่งเสริมความเป็นอยู่ร่วมกัน การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการสื่อสารอย่างถูกต้อง

สถาบันอาชีวศึกษาได้จัดการศึกษาให้สอดคล้องตาม หมวด 4 มาตรา 22 ที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนต้องมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ให้มีความสมดุลทางด้านความรู้ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม มุ่งเน้นผลิตและพัฒนาให้มีความพร้อมต่อความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศ ศึกษาแนวทางการผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตอบสนองภาคการผลิตและการบริการ รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการผลิตและพัฒนากำลังคนทางอาชีวศึกษา ให้เป็นแรงงานวิชาชีพที่มีคุณภาพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานโดยการส่งเสริมให้การจัดการศึกษาต้องเน้นการบูรณาการ การวิเคราะห์การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสิ่งประดิษฐ์ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมและประเทศชาติ

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ประจำสถาบันอาชีวศึกษาแห่งหนึ่ง ในจังหวัดขอนแก่น พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาส่วนหนึ่งเกิดจากแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่มุ่งเน้นการท่องจำ เรียนรู้โดยผ่านการจดบันทึก การถ่ายทอดความรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับเนื้อหาจำนวนมาก และมองข้ามกระบวนการที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการคิดสร้างสรรค์อันนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ณพัฐอร บัวฉุน นฤมล ยุตาคมและพจนารถ สุวรรณรุจิ (2559) ที่พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่จะสอนอยู่ในขอบเขตที่ตนเองได้รับการอบรมและสอนในเนื้อหาที่จำเป็นเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีความเข้าใจที่ไม่เพียงพอเกี่ยวกับสมรรถนะการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร จึงทำให้การสอนเน้นเนื้อหาเพียงอย่างเดียว รวมถึงครูผู้สอนไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหา ตรวจสอบ วิเคราะห์ รวมถึงการประเมินที่เน้นการถามตอบแบบความจำ ส่งผลให้เกิดปัญหาการเรียนรู้ต่อผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ อันนำไปสู่ การแก้ไขปัญหาและพัฒนาแนวคิดนวัตกรรมในอนาคต

การเรียนการสอนเรื่องทักษะกระบวนการคิดเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้สอนจำเป็นต้องฝึกทักษะให้ผู้เรียนทุกระดับ รูปแบบการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้วิธีหนึ่งคือ การจัดการเรียนการสอนแบบ CBL : Creativity-Based Learning เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โครงสร้างหลักการสอนพัฒนามาจากโครงสร้างการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning) และแนวทางการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แบบความคิดแนวขนาน (Parallel Thinking) ของ Edward De Bono (1982) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ CBL : Creativity-Based Learning ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ คือ ขั้นตอนที่ 1 กระตุ้นความสนใจ ขั้นตอนที่ 2 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ขั้นตอนที่ 3 ค้นคว้าและคิด ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอ และขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล สำหรับการเรียนการสอนโดยระบบความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานนั้นช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่ออนาคต ทำให้เกิดทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ ลักษณะรูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานกำหนดให้ ครู

เป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ การค้นคว้าเรียนรู้ การเล่นเกมกระตุ้นความอยากรู้ การสอนและแนะนำแบบตัวต่อตัว การฝึกฝนการตั้งปัญหาและแก้ปัญหารายบุคคล การฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม การฝึกนำเสนอและวิจารณ์แบบสร้างสรรค์ (วิริยะ ฤๅชัยพาณิชย์, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับ เกษมะ ณีลาปะและเพชรรัตน์ จงนิมิตสถาพร (2560) กล่าวว่า การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น จากการได้ตั้งประเด็นปัญหา ศึกษาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และได้นำความรู้ไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานของกลุ่ม ด้วยเหตุนี้จึงยืนยันได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้

ปัจจุบันอินโฟกราฟิก (Info graphic) ถือเป็นเครื่องมือที่ทรงอิทธิพลมากที่สุดอย่างหนึ่งในการสื่อสารข้อมูลกับผู้รับสาร เนื่องจากธรรมชาติของมนุษย์รับรู้ข้อมูลผ่านประสาทสัมผัสทางตาหรือการมองเห็นมากถึงร้อยละ 70 และสมองของมนุษย์ถูกออกแบบมาโดยธรรมชาติให้มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลจากประสาทสัมผัสทางตามากกว่าร้อยละ 50 และมนุษย์สามารถประมวลผลข้อมูลจากภาพได้เร็วกว่าข้อมูลที่เป็นข้อความ เพราะเมื่ออ่านข้อความจะต้องใช้เวลาในการจินตนาการและประมวลผลข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจกับสิ่งที่อ่าน (เกวลี ล่อใจ และคณะ (2561: 21-29) เรื่อง การพัฒนารูปแบบสื่ออินโฟกราฟิก เพื่อให้ความรู้เรื่องระบบบำบัดน้ำเสียจากกระบวนการฟอกย้อมสีในวิสาหกิจชุมชน อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น พบว่า ผลการทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียนสื่ออินโฟกราฟิกให้ความรู้สมาชิกกลุ่มผู้ย้อมผ้า มีความรู้เพิ่มมากขึ้น แต่รูปภาพอินโฟกราฟิกได้เข้ามาย่นย่อหรือลดเวลาในการรับรู้ได้อย่างมาก อินโฟกราฟิก สามารถนำมาใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ได้หลากหลายรูปแบบ เมื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้สามารถกระตุ้นการอภิปรายได้ โดยผู้สอนสามารถใช้อินโฟกราฟิกเพื่อให้ผู้เรียนตอบคำถามหรือคาดเดาความหมาย เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นการทำให้ทฤษฎีเป็นเรื่องเข้าใจง่าย ใช้เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างความสนใจ กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ในเนื้อหาสำคัญ ยกตัวอย่างเพื่อความเข้าใจ หรืออธิบายเนื้อหาสาระสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยะวรรณ จันทร์ดำ (2562: 65-76) เรื่อง การใช้สื่อสิ่งพิมพ์แบบอินโฟกราฟิกที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยสื่อสิ่งพิมพ์แบบอินโฟกราฟิก ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเมื่อนำอินโฟกราฟิกไปใช้ก็สามารถช่วยสื่อสารอธิบายสร้างความเข้าใจ ความน่าสนใจและการจดจำเนื้อหาสำคัญที่นำเสนอได้ดีและนำไปสู่การเรียนรู้ที่ดีกว่าการสื่อสารอธิบายด้วยข้อมูลเพียงอย่างเดียว เนื่องจากการสื่อสารผ่านภาพและข้อความในรูปแบบอินโฟกราฟิกช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่า อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยสร้างความพึงพอใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาในข้างต้นทำให้ตระหนักถึงความสำคัญถึงการพัฒนาการเรียนการสอนในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจคิดที่จะดำเนินการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการจัดการศึกษา พัฒนา

รูปแบบการเรียนการสอน พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียน ผ่านการใช้ การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มหลังเรียน

2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มหลังเรียน

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยการทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) โดยรูปแบบการวิจัย One-group posttest only design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2560)

1. กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1/2567 จำนวนนักเรียน 13 คน ได้มาโดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องจากมีห้องเดียว

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาการออกแบบกราฟิกป้ายโฆษณา หน่วยที่ 3 กลยุทธ์การสร้างสรรค์โฆษณา เรื่อง กลยุทธ์การสร้างสรรค์โฆษณา, หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง องค์ประกอบของการโฆษณา, และหน่วยที่ 5 การใช้เครื่องมือพื้นฐานกับป้ายโฆษณา เรื่อง การใช้เครื่องมือพื้นฐานกับป้ายโฆษณา ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 จำนวน 8 แผน เวลา 16 ชั่วโมง

2.2 แบบทดสอบวัดทักษะการคิดสร้างสรรค์ ในการตรวจให้คะแนน มี 3 เรื่อง ได้แก่ 1) กลยุทธ์การสร้างสรรค์โฆษณา 2) องค์ประกอบของการโฆษณาและ 3) การใช้เครื่องมือพื้นฐานกับป้ายโฆษณา ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 8 ข้อ โดยใช้เกณฑ์ Scoring Rubrics

2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การออกแบบกราฟิกป้ายโฆษณา เรื่อง องค์ประกอบของการโฆษณา ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 เป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.5 แบบวัดความพึงพอใจ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก แบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 4 หมวด 20 ข้อ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาการออกแบบกราฟิกป้ายโฆษณาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.19

3.2 แบบทดสอบวัดทักษะการคิดสร้างสรรค์ 3 เรื่อง ได้แก่ 1) กลยุทธ์การสร้างสรรค์โฆษณา 2) องค์ประกอบของการโฆษณาและ 3) การใช้เครื่องมือพื้นฐานกับป้ายโฆษณา ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เป็นแบบทดสอบอัตนัย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้จากนั้นนำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลอง (Try out) และวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) พบว่ามีค่าดัชนีความยากง่ายอยู่ในช่วง 0.28-0.90 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ในช่วง 0.29-0.82 ได้ข้อสอบที่นำไปใช้ได้ทั้งสิ้น 8 ข้อจากการพิจารณาทั้งหมด 16 ข้อ นำมาตรวจคำนวณหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Measure of Internal Consistency) ของข้อสอบทั้งฉบับโดยคำนวณจากสูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson (นพพร ธนะชัยขันธ์, 2552) พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับอยู่ที่ 0.62

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการออกแบบกราฟิกป้ายโฆษณา 3 เรื่อง ได้แก่ 1) กลยุทธ์การสร้างสรรค์โฆษณา 2) องค์ประกอบของการโฆษณาและ 3) การใช้เครื่องมือพื้นฐานกับป้ายโฆษณา ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้จากนั้นนำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลอง (Try out) และวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) พบว่ามีค่าดัชนีความยากง่ายอยู่ในช่วง 0.48-0.76 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ในช่วง 0.40-0.93 ได้ข้อสอบที่นำไปใช้ได้ทั้งสิ้น 30 ข้อจากการพิจารณาทั้งหมด 40 ข้อ นำมาตรวจคำนวณหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Measure of Internal Consistency) ของข้อสอบทั้งฉบับโดยคำนวณจากสูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson (นพพร ธนะชัยขันธ์, 2552) พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับอยู่ที่ 0.86

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

4.1 ติดต่อประสานงานกับครูประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก เพื่อแจ้งกำหนดการและรายละเอียดการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ให้ผู้ช่วยวิจัยได้เข้าใจและปฏิบัติได้ตามงานวิจัยที่ออกแบบไว้

4.2 ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดรายวิชาหรือปฐมนิเทศ ขั้นตอนการสอน ให้กับนักเรียนได้เข้าใจ

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ทดลองในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง กลยุทธ์การสร้างสรรค์โฆษณา, หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง องค์ประกอบของการโฆษณา และหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การใช้เครื่องมือพื้นฐานกับป้ายโฆษณา วิชาการออกแบบกราฟิกป้ายโฆษณา ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 8 แผน ใช้เวลา 16 ชั่วโมง

4.4 ดำเนินการทดสอบหลังเรียน หลังการสอนเสร็จสิ้นลง โดยใช้แบบทดสอบการวัดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 8 ข้อ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ เรื่อง กลยุทธ์การสร้างสรรค์โฆษณา, เรื่อง องค์ประกอบของการโฆษณา และเรื่อง การใช้เครื่องมือพื้นฐานกับป้ายโฆษณา

4.5 นำผลคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ผลและแปลผลข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 ศึกษาทักษะการคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ข้อมูล เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนหลังเรียน

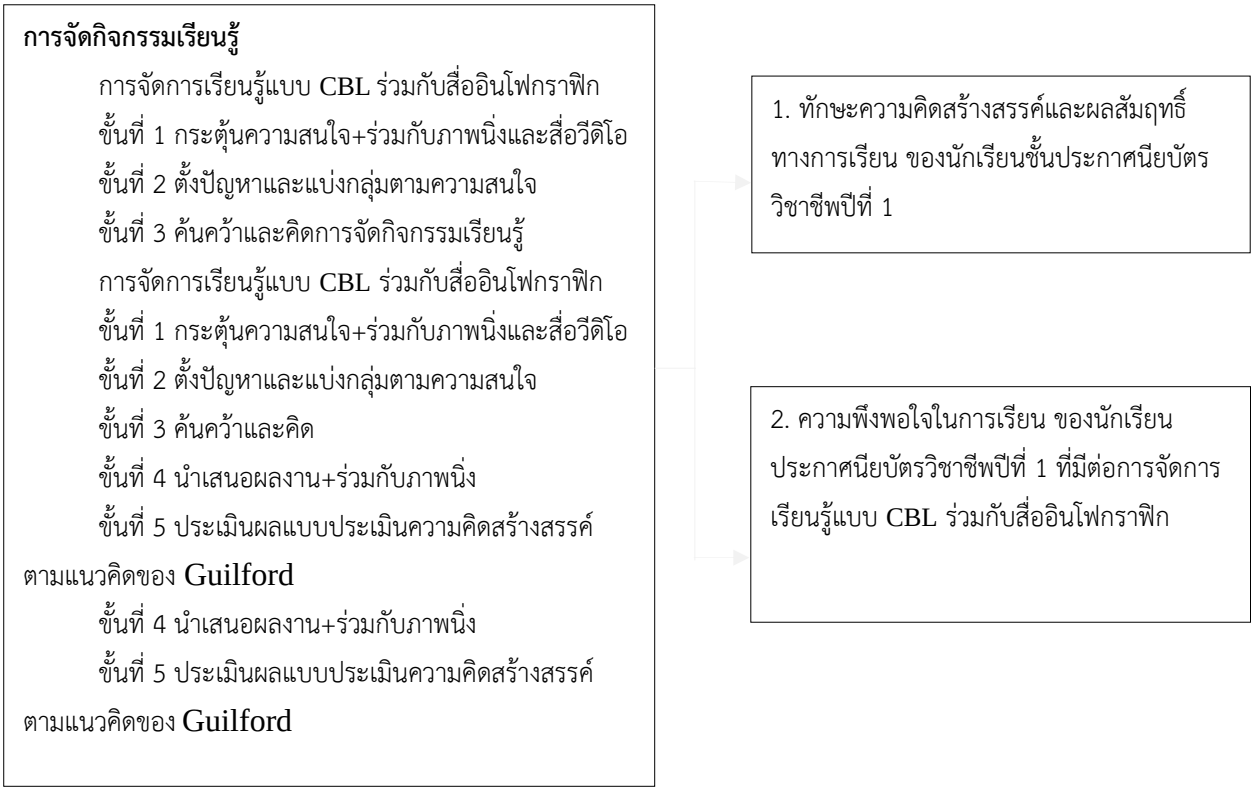
5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้จากการตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการออกแบบกราฟิกป้ายโฆษณา นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 1 เรื่อง กลยุทธ์การสร้างสรรค์โฆษณา, เรื่อง องค์ประกอบของการโฆษณา และเรื่อง การใช้เครื่องมือพื้นฐานกับป้ายโฆษณา เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนหลังเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เพื่อเป็นแนวในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity–based Learning : CBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นรูปแบบการเรียนที่พัฒนามาจากโครงสร้างการเรียนการสอน แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) และแนวทางการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แบบความคิดแนวขนานของ เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน (Edward De Bono) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการนำกระบวนการสอนแบบ Active Learning มาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือกระทำ ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและคอยให้คำแนะนำ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ เกิดทักษะการคิดสร้างสรรค์ และมีความสุขในการเรียนเพิ่มขึ้น ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน ทักษะที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถเกิดขึ้นได้จากการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก

จากแนวคิดของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ที่ได้กล่าวมาข้างต้น เพื่อนำมาพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 การพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มหลังเรียนรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม (16)	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D	นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์		นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์	
					จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
13	16	11.95	74.68	3.34	10	76.92	3	23.08

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนวัดความคิดสร้างสรรค์แบบทดสอบอัตนัย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.95 จากคะแนนเต็ม 16 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.68 และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 76.92 จำนวน 10 คน ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก เป็นรายด้าน ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์รายด้าน

ความคิดสร้างสรรค์แบบทดสอบ 3 เรื่อง	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม (4) ของแต่ละด้าน	คะแนนเฉลี่ยรวม	S.D	ร้อยละ
คิดริเริ่ม	13	4	3.46	0.92	86.54
คิดคล่องแคล่ว	13	4	3.00	0.95	75.00
คิดยืดหยุ่น	13	4	2.79	0.78	69.87
คิดละเอียดลออ	13	4	2.69	0.89	67.31
รวม	**13**	**16**	**11.95**	**0.88**	**74.68**

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์รายด้านของนักเรียน พบว่า ด้านคิดริเริ่ม มีค่ามากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.46 คิดเป็นร้อยละ 86.54 รองลงมาคือด้านคิดคล่องแคล่ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือด้านคิดยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 คิดเป็นร้อยละ 69.87 และต่ำสุดคือด้านคิดละเอียดลออ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 คิดเป็นร้อยละ 67.31

1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มหลังเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครบทั้ง 8 แผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ผลปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D	นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์		นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์	
					จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
13	30	21.38	71.38	2.47	10	76.92	3	23.08

จากตารางที่ 3 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยที่ 3 เรื่องกลยุทธ์การสร้างสรรค์โฆษณา หน่วยที่ 4 เรื่ององค์ประกอบของการโฆษณา และหน่วยที่ 5 เรื่องการใช้เครื่องมือพื้นฐานกับป้ายโฆษณา ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 หลังได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดเท่ากับ 21.38 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 71.38 และนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 76.92 จำนวน 10 คน ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ผู้วิจัยได้เสนอผลความพึงพอใจของนักเรียน รายละเอียด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านครูผู้สอน			
1.1 ครูผู้สอน สอนเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.77	0.44	มากที่สุด
1.2 ครูผู้สอนสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้และ พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.46	0.66	มาก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
1.3 ครูผู้สอนสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียน เรียนรู้	4.54	0.66	มากที่สุด
1.4 ครูผู้สอนเป็นผู้มีคุณธรรม และจิตสำนึกในความเป็นครู	4.54	0.66	มากที่สุด
1.5 ครูผู้สอนแจ้งเกณฑ์การให้คะแนนของทุกแบบประเมิน	4.62	0.51	มากที่สุด
1.6 ครูมีบุคลิกภาพการแต่งกายและการพูดจาเหมาะสม	4.38	0.51	มาก
รวมรายด้าน	**4.55**	**0.57**	**มากที่สุด**
2. ด้านเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
2.1 เนื้อหาสาระที่เรียนมีประโยชน์สำหรับนักเรียนมีความทันสมัย	4.46	0.78	มาก
2.2 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้รวดเร็วกว่าวิธีการท่องจำ	4.08	0.76	มาก
2.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.31	0.85	มาก
2.4 ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.15	0.55	มาก
ภาพรวมรายด้าน	**4.25**	**0.74**	**มาก**
3. ด้านสื่อการเรียนรู้			
3.1 มีการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างเหมาะสม	4.62	0.51	มากที่สุด
3.2 สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย	4.15	0.99	มาก
ภาพรวมรายด้าน	**4.38**	**0.75**	**มาก**
4. ด้านการวัดและประเมินผล			
4.1 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินชิ้นงาน	4.54	0.52	มากที่สุด
4.2 การวัดและประเมินชิ้นงานเป็นไปด้วยความยุติธรรม	4.54	0.66	มากที่สุด
4.3 มีการวัดและประเมินที่หลากหลาย	4.23	0.73	มาก
4.4 ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม	4.46	0.52	มาก
4.5 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	4.15	0.90	มาก
4.6 แจ้งเกณฑ์การประเมินผลให้ทราบล่วงหน้า	4.54	0.52	มากที่สุด
4.7 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน	4.31	0.75	มาก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
4.8 ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข	4.08	0.76	มาก
ภาพรวมรายด้าน	**4.36**	**0.67**	**มาก**
ภาพรวมแบบประเมินความพึงพอใจ	**4.40**	**0.66**	**มาก**

จากตารางที่ 4 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X}$ = 4.40, S.D = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับ พบว่า ด้านที่มีคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่ 1 คือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}$ = 4.55, S.D = 0.57) อันดับที่ 2 คือ ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.38, S.D = 0.75) อันดับที่ 3 คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}$ = 4.36, S.D = 0.67) ส่วนด้านที่ความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.25, S.D = 0.74)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ที่พัฒนาขึ้นทำให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก จำนวน 8 แผน หน่วยที่ 3 กลยุทธ์การสร้างสรรค์โฆษณา เรื่อง กลยุทธ์การสร้างสรรค์โฆษณา, หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง องค์ประกอบของการโฆษณา,และหน่วยที่ 5 การใช้เครื่องมือพื้นฐานกับป้ายโฆษณา เรื่อง การใช้เครื่องมือพื้นฐานกับป้ายโฆษณา ในรายวิชาการออกแบบกราฟิกป้ายโฆษณาของชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยที่ผู้วิจัย ค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และคัดเลือกเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ ให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยของตัวนักเรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดทำแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์แบบระดับคุณภาพ (Rubrics) และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และผ่านการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน สำหรับตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหา และกิจกรรมโดยประเมินความเหมาะสม และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.35 และได้ปรับแก้ไขบางข้อความตามที่ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ และแบบทดสอบวัดผลสมฤทธิ์ทางการเรียนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนประเมิน การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินและแบบทดสอบ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) โดยแบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง

0.67 - 1.00 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีการปรับข้อความบางข้อในแบบทดสอบให้ชัดเจนมากขึ้นตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 40 ข้อ ไปให้ความยากง่ายแล้วเลือกแบบทดสอบข้อที่มีค่า ระหว่าง 0.48 – 0.72 และคัดเลือกแบบทดสอบข้อที่มีอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.53 -0.87 ขึ้นไป จำนวน 30 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร Kuder-Richardson (KR-20) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.86 ถือว่าเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ได้ ขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินทักษะความคิดสร้างสรรค์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพแล้ว นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 13 คน โดยมีการจัดการเรียนรู้ จำนวนเวลา 16 ชั่วโมงและมีการทดสอบหลังเรียน

ทั้งนี้อาจสรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านการประเมินตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 คน และทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ก่อนนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดความสนใจการปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์และความสนใจที่แตกต่างกัน โดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ทำให้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกที่สร้างขึ้นมานั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ (วิริยะ ฤๅชัยพานิช, 2558 อ้างถึงใน วิพรพรรณ ศรีสุธรรม, 2562) ที่ได้กล่าวว่า แนวคิดในการจัดการเรียนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลางโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-Based Learning: CBL) ว่าต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการในการแก้ปัญหาด้วยการวิเคราะห์ปัญหาและอาศัยความคิดสร้างสรรค์ช่วยในการวิเคราะห์ ผ่าน 8 กระบวนการ ได้แก่ 1) ให้แรงบันดาลใจเพื่อทำให้ปัญหาง่ายขึ้น 2) ศึกษาด้วยตนเองนักเรียนจะได้ค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองเพื่อคำตอบที่สร้างสรรค์ 3) นักเรียนปรึกษาครูผู้สอนโดยตรง 4) นักเรียนจะได้แก้ปัญหาของตนเองที่ตนได้รับ 5) อาศัยการเรียนรู้แบบเกมเป็นฐาน 6) การทำงานเป็นทีม 7) การนำเสนออย่างสร้างสรรค์ และการประเมินงานร่วมกันของนักเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานจะสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การสื่อสารกันภายในกลุ่มและการจัดสรรเวลา และยังสอดคล้องกิติมา กิจประเสริฐ (2561) ได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-based Learning: CBL) ร่วมกับอินโฟกราฟิก วิชาคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความคิด

สร้างสรรค์โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับอินโฟกราฟิก วิชาคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และศึกษาความพึงพอใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความรู้ความคิดสร้างสรรค์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมมีค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาระหว่าง 4.73 ถึง 4.41 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 มีระดับคุณภาพเหมาะสมที่สุดสามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้ ประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.7345 แสดงว่านักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์คิดเป็นร้อยละ 73.45 และความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับ มาก

2.1 ผลของการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้จากการเรียนรู้กิจกรรม โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ในภาพรวมพบว่า การทำแบบทดสอบอัตนัยของนักเรียน มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ร้อยละ 74.68 มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 76.92 ซึ่งผลการทดสอบสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของทักษะความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ในการทำแบบทดสอบอัตนัย พบว่า ด้านคิดริเริ่ม มีค่ามากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 คิดเป็นร้อยละ 86.54 รองลงมาคือด้านคิดคล่องแคล่ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือด้านคิดยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 คิดเป็นร้อยละ 69.87 และต่ำสุดคือด้านคิดละเอียดลออ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 คิดเป็นร้อยละ 67.31 ดังนั้นผลสรุปจากการใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกสามารถพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ได้ ตามจุดประสงค์ของงานวิจัย เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ได้ถูกพัฒนาอย่างมีระบบตามขั้นตอนกรอบดำเนินการ การวิจัยที่ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบหลังเรียน (One-group posttest only design) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2560) ทำให้ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ได้ รวมทั้งการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ยังกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงทักษะความคิดสร้างสรรค์ ผ่านการะบวนการเรียน 5 ขั้นตอนของการเรียนการสอนขั้นตอนที่ 1 กระตุ้นความสนใจ ขั้นตอนที่ 2 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ขั้นตอนที่ 3 ค้นคว้าและคิด ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอ ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล และครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ให้แนะนำ ทำให้เมื่อเกิดปัญหาจากการเรียนนักเรียนสามารถคิดหาคำตอบด้วยตนเอง เกิดทักษะความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดละเอียดลออ

จากการวิจัยทักษะความคิดสร้างสรรค์ผู้วิจัยพบว่าสอดคล้องกับ Sternberg (2006) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีข้อตกลงของความคิดสร้างสรรค์ ทฤษฎีส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ ผลการศึกษาปรากฏว่า ความสามารถทางสติปัญญา ความรู้ รูปแบบของงการคิด บุคลิกภาพ แรงจูงใจ สิ่งแวดล้อม เป็นองค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ วิริยะ ฤๅชัยพาณิชย์ และวรวรรณ นิมิตพงษ์กุล (2562) ที่กล่าวว่า การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ หลักการของการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐานพัฒนามาจากการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และแนวทางการพัฒนาความคิด แบบความคิดแนวขนาน ของเอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน (Edward De Bono) การเรียนการสอนโดยใช้ทักษะความคิดสร้างสรรค์เป็นฐานจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทำให้เกิดทักษะสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ 2) ทักษะด้านการค้นคว้าหาความรู้ 3) ทักษะด้านการสื่อสาร 4) ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ และยังสอดคล้องกับสิริกานต์ ไชยสิทธิ์ (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีผ่านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ผสานกับนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อัจฉริยะ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้อัจฉริยะ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินคุณภาพนวัตกรรม แบบทดสอบวัดความสามารถแบบสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินความพึงพอใจ ซึ่งได้ผลลัพธ์ว่า นวัตกรรมดังกล่าวมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ขณะที่นิสิตนักศึกษามีทักษะความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับดี ตลอดจนพฤติกรรมการใช้ทักษะความคิดสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และมีความพึงพอใจต่อนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสรัญญา เนตรธานนท์ (2563) ซึ่งกล่าวว่าผู้เรียนสามารถเป็นฝ่ายที่สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยความรู้นั้นไม่จำเป็นต้องมาจากครูเพียงฝ่ายเดียว ต้องให้ผู้เรียนได้การปฏิบัติ (Doing) และสร้าง (Making) สิ่งต่าง ๆ ขึ้นมา ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้สร้างความคิดและวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และนำความคิดนั้นไปสร้างสรรค์ชิ้นงานได้ และสอดคล้องกับธัญชนก ทาระเนตรและคณะ (2565) ที่ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสะตีมศึกษาที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์เรื่องเทคโนโลยีดีเอ็นเอของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะตีมตึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.38 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 71.38 ของคะแนนเต็มและมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ เท่ากับร้อยละ 76.92 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจาก ที่ได้เรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก นักเรียนได้เรียนรู้พัฒนาความสามารถทางสติปัญญา ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการค้นคว้า ทักษะในการคิด และทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิม โดยผู้สอนสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกในการนำเสนอความคิด สามารถนำไปปรับใช้เพื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับแนวคิดของ วิริยะ ฤๅชัยพาณิชย์ (2562) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ถือเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นสำหรับทุกคนเพราะนอกจากจะช่วยสร้างสิ่งใหม่ ๆ แล้วยังช่วยในการคิดค้นกลยุทธ์เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เมื่อได้เรียนรู้ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกแล้ว ทำให้ข้อมูลสารสนเทศมีประโยชน์ หากมีการนำเสนอที่ดี การจัดทำข้อมูลให้เป็นอินโฟกราฟิกเป็นการออกแบบให้เป็นภาพที่ช่วยอธิบายข้อมูลที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย ดังที่ ไชยพล กลิ่นจันทร์ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต นักศึกษาด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใช้ทักษะคิดสร้างสรรค์ โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถ และแบบประเมินความพึงพอใจมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งได้ผลลัพธ์ว่า นิสิตนักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิต เรียนสูงกว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

2.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก มีคะแนนความพึงพอใจภาพรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 เมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับมาก

ความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก โดยนักเรียนได้ทำแบบสอบถามความพึงพอใจ 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ มีคะแนนภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ($\bar{X}$ 4.40, S.D = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับ พบว่า ด้านที่มีคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่ 1 คือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X}$ 4.55, S.D = 0.55) อันดับที่ 2 คือ ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X}$ 4.38, S.D = 0.72) อันดับที่ 3 คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}$ 4.36, S.D = 0.64) ส่วนด้านที่ความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}$ 4.25, S.D = 0.71) ตามลำดับ ซึ่งผลคะแนนได้จากการที่นักเรียนได้เรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิกด้วยตัวของนักเรียนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาครั้งต่อไปประกอบไปด้วยข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนต้องแบ่งเวลาให้กระชับขึ้น เหมาะสมกับเนื้อหาและควรแบ่งกลุ่มให้เหมาะสมตามสภาพหรือบริบทของห้องเรียน

1.2 ครูผู้สอน เป็นผู้สร้างแรงจูงใจให้เกิดการคิด โดยการตั้งประเด็นคำถามที่เป็นทั้งความรู้ใหม่และความรู้เดิม โดยให้นักเรียนแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ครูจึงต้องคำนึงถึงความพร้อม และความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ไปบูรณาการการสอนร่วมกับรายวิชาอื่น ๆ หรือนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมและส่งเสริมการเรียนรู้การออกแบบกราฟิกป้ายโฆษณาให้มีผลสัมฤทธิ์เป็นที่น่าพึงพอใจมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการออกแบบกราฟิกป้ายโฆษณาด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ CBL ร่วมกับวิธีการสอนหรือเทคนิคอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ CBL ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาผลของการใช้รูปแบบ CBL ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก ต่อทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

เกวลี ล่อใจ, ณัฐกร สงคราม และกนก เลิศพานิช. (2561). การพัฒนารูปแบบสื่ออินโฟกราฟิก เพื่อให้ความรู้เรื่อง ระบบบำบัดน้ำเสียจากกระบวนการฟอกย้อมสี ในวิสาหกิจชุมชน อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น, *วารสารเกษตรพระจอมเกล้า.* 36 (1), 21-29.

เกษมะณี ลาปะ, และเพชรรัตน์ จงนิมิตสถาพร. (2560). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร่วมกับผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชา ส 23104 สังคมศึกษา.* ในการการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 17 “บูรณาการงานวิจัยสู่การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน” มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, พิษณุโลก,

ไชยพล กลิ่นจันทร์. (2560). ผลสัมฤทธิ์โดยใช้กระบวนการคิดสร้างสรรค์ในรายวิชาเสียงสำหรับงานเทคโนโลยีมัลติมีเดีย, *วารสารวิชาการ มทร. สุวรรณภูมิ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์).* 2 (2), 149-157.

ณพัฐอร บัวฉุน, นฤมล ยุตาคม, และพจนารถ สุวรรณรุจิ. (2559). สภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป, *วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.* 11 (2), 97-109.

ธัญชนก ทาระเนตร, นพมณี เชื้อวัชรินทร์ และเชษฐ์ ศิริสวัสดิ์, (2565). การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะตีมศึกษาที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง เทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.* 24 (4), 132-142

นพพร ธนะชัยขันธ์. (2552). *ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.* เชียงราย: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ปิยะวรรณ จันทร์ดำ. (2562). ผลการใช้สื่อสิ่งพิมพ์แบบอินโฟกราฟิก ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.* 3 (2), 65-76.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2560). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

วิพรพรรณ ศรีสุวรรณ.(2562). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.*วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต(วิทยาศาสตร์การศึกษา).มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

วิริยะ ฤๅชัยพาณิชย์ และวรวรรณ นิมิตพงษ์กุล. (2562), *สอนสร้างสรรค์ เรียนสนุกยุค 4.0.* กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ด ยูเคชั่น.

วิริยะ ฤๅชัยพาณิชย์.(2558). การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน Creativity-based Learning (CBL). *วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้.* 1 (2), 23-37.

วิริยะ ฤๅชัยพาณิชย์. (2562). *สอนสร้างสรรค์เรียนสนุกยุค 4.0+.*กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

สรัญญา เนตรธานนท. (2563). กระบวนการเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ด้วยปัญญา. *วารสารสหศาสตร์ศรีปทุม ชลบุรี.* 6 (3), 20-31.

สิริกานต์ ไชยสิทธิ์. (2563). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์บนระบบนวัตกรรมการสอนอัจฉริยะ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี, *วารสารชุมชนวิจัย.* 14 (2), 149-160.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.). (2022). แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566—2570. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2566. แหล่งที่มา: https://www.tsri.or.th/content/31/thailand-sri-plan/

Bellanca, James and Brandt Ron. (2010). *21th Century Skills: Rethinking How Students Learn.* USA. Solution Tree Press, **(**วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและอธิป จิตตฤกษ์ แปล)**,** กรุงเทพมหานคร: โอเพนเวิลด์

De Bono. Edward. 1982. *Cateral Thinking: A Text Book of Creativity.* Haronds Wort: Penquine Book**.**

Sternberg, R. J. (2006). Creative leadership: it's a decision. *Journal of Leadership*. 36 (2), 22-24

การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชา ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

Feasibility Study of the Tutorring Institute Business in the Bangkok Metropolitan Region

ปรัชญ์ พิทักษานุรัตน์ และ อมรวรรณ รังกูล
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Pratch Pithaksanurat and Amornwan Rangkul
Khon Kaen University, Thailand
Correspondent Author Email : p.prat@kkumail.com

****

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ธุรกิจสถาบันกวดวิชาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยการศึกษาครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการจัดการ และด้านการเงิน โดยทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ในด้านการตลาดประกอบด้วย แนวคิดส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคและแนวคิดการแบ่งส่วนตลาด ด้านเทคนิคซึ่งประกอบด้วย การเลือกทำเลที่ตั้งและการออกแบบลักษณะของสถาบัน ด้านการจัดการได้ใช้หลักการบริหารองค์กร (POSDC) และด้านการเงินวิเคราะห์จากระยะเวลาคืนทุน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ ดัชนีกำไรและความอ่อนไหวของโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจถึงความคุ้มค่าและความเหมาะสมในการลงทุน ตลอดจนเพื่อเข้าใจถึงปัญหา อุปสรรค และแนวทางการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพในการประกอบธุรกิจได้อย่างเหมาะสม

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่เคยผ่านการเรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มีความสนใจให้บุตรหลานเรียนกวดวิชาในโรงเรียนกวดวิชาทั่วไป โดยเน้นวิชาภาษาอังกฤษ และมีวัตถุประสงค์การเลือกเรียนกวดวิชาเพื่อทบทวนบทเรียน การลงทุนในธุรกิจนี้ความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลิตภัณฑ์ รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ ด้านบุคคล ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านลักษณะทางกายภาพ ในด้านเทคนิค พบว่าทำเลที่ตั้งมีความเหมาะสมอยู่ใกล้แหล่งชุมชนและใกล้กับสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนรัตนาธิเบศร์ โรงเรียนนนทบุรีวิทยา และโรงเรียนวัดโชติการาม และอยู่ใกล้กับตลาดเหมาะสมกับการเดินทางมาเรียนกวดวิชา ใน

* วันที่รับบทความ : 3 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 7 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 15 มิถุนายน 2567
Received: May 3 2024; Revised: June 19 2024; Accepted: June 15 2024

ด้านการจัดการใช้หลักการบริหารองค์กร (POSDC) ซึ่งมีการจัดการโครงสร้างองค์กรที่ไม่ซับซ้อน และสุดท้ายด้านการเงิน พบว่า หากรายได้เป็นไปตามเป้าหมายมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) จะอยู่ที่ 2,291,117บาท และผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (IRR) เท่ากับร้อยละ 91.20 โดยมีระยะเวลาคืนทุนที่ 1 ปี ดังนั้น ธุรกิจนี้จึงมีความเป็นไปได้ในการลงทุน

คำสำคัญ: การศึกษาความเป็นไปได้; การลงทุน; สถาบันกวดวิชา

Abstract

The purpose of this study was to make a feasibility study of the tutoring institute business in the Bangkok Metropolitan Region. This study included four aspects; marketing, management, finance, and technique to provide information for decision marking based on the worthiness and correctness of the investment, as well as to understand the problems, obstruction, and improvement direction on appropriate business efficiency. The study was performed by collecting 400 samples of parents and students who had undergone tutoring in the Bangkok Metropolitan Region. The marketing aspect consider all 7 aspects as for the marketing mix. For business investing, the importance of the marketing mix factor with the highest average value was the product, followed by the subsequent aspects such as process, personnel, price, distribution channel, and market promotion. Whereas, the lowest average value importance of the marketing mix factor was physical characteristics. The management side employs the principles of organization management (Planning, Organization, Staffing, Directing, Controlling, POSDC) providing a simple organizational structure. Regarding the technical aspect, the location was appropriate in terms of closing to the community; educational institutions, including Rattanathibet School, Nonthaburi Witthaya School, and Wat Chotikaram School; market, as well as suitable for traveling to study tutoring locations. Finally, for the finance aspect, If the income reached the target, the net present value (NPV) was 2,291,117 baht, the internal rate of return (IRR) was 91.20%, and the break event time was 1 year. Such a tutoring business was feasible for investment.

Keywords: Feasibility Study; Investment; Tutoring Institute

บทนำ

ปัจจุบันโรงเรียนกวดวิชาเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทางด้านการศึกษาเป็นอย่างมากจนมีคำถามว่า “ทำไมเด็กไทยต้องไปเรียนกวดวิชา เพราะโรงเรียนสอนไม่ดี ครูผู้สอนไม่มีเทคนิคการจูงใจ บรรยากาศในชั้นเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนหรือเพราะค่านิยมจนมีคนกล่าวว่าการเรียนในโรงเรียนเป็นเหมือนอาหารหลัก ซึ่งให้ความรู้พื้นฐานแก่นักเรียนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันการเรียนกวดวิชาเป็นเหมือนการให้วิตามินเสริมกับนักเรียน” “โรงเรียนกวดวิชาก็เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กมีความรู้เพิ่มจากการเรียนในห้องเรียนมีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การเปิดสอนผ่านโทรทัศน์วงจรปิด การสอนเป็นกลุ่มใหญ่หรือการสอนเป็นกลุ่มเล็กหรือแม้กระทั่งการสอนตัวต่อตัวกับนักเรียนแทบทุกคนทุกระดับชั้นต้องเรียนกวดวิชา แม้ว่าการเรียนกวดวิชาจะมีต้นทุนต่าง ๆ มากมาย เช่น ค่าลงทะเบียน ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าอุปกรณ์การเรียน แต่การกวดวิชาก็ยังได้รับความ

นิยม หรือถือว่าเป็นค่านิยมก็ว่าได้อีกทั้งผู้ปกครองก็ยังให้การสนับสนุน เมื่อเทียบกับต้นทุนที่ต้องเสียไปแต่ก็คุ้มค่ากับการลงทุน"(อนันต์ บินรามัน, 2552) มีการลงทุนในเรื่องการศึกษาเพิ่มขึ้นถึง 12 เท่า แม้ว่าจำนวนประชากรที่เกิดขึ้นจะมีจำนวนที่ลดลงก็ตาม อีกทั้งตลาดการศึกษาในรูปแบบออนไลน์ในปัจจุบันมีการเติบโตขึ้นจากปี 2016 อีก 24 % ทำให้เห็นว่าตลาดการศึกษาทั่วโลกยังสามารถเติบโตต่อไปได้อีก (โนมูระ พัฒนสิน จำกัดมหาชน, 2563: ออนไลน์) ถึงแม้ว่าการแข่งขันในการศึกษาของประเทศไทยจะสูงแต่ระบบการศึกษากลับไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนทั้งในด้านคุณภาพและความเท่าเทียม รวมไปถึงการจัดการทรัพยากรในการเรียนและบุคคลากรในการสอน ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างนักเรียนต่างกลุ่มโรงเรียนมีผลการประเมินที่แตกต่างกันสูง ซึ่งทำให้เกิดช่องว่างที่เทียบเท่าเวลาเรียนของนักเรียนสูงสุดมากถึง 6 ปี (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2560: ออนไลน์)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้ศึกษาจึงได้เล็งเห็นโอกาสในการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชา อีกทั้งผู้ศึกษามีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จึงทำให้ผู้ศึกษามุ่งศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชาในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้หลักการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนจำนวน 4 ด้าน ประกอบไปด้วยด้านการตลาด ด้านการจัดการ ด้านการเงิน รวมไปถึงด้านเทคนิค เพื่อให้ทราบถึงโอกาสและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไปได้ในด้านต่าง ๆ และใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนในธุรกิจนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ธุรกิจสถาบันกวดวิชาการตลาดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยทำการศึกษาความเป็นไปได้ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการ จัดการ และด้านการเงิน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจในการลงทุน ดังนี้

1. การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการตลาด

1.1 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้ง คือ ประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมปลายไม่ทราบจำนวน โดยกลุ่มตัวอย่างสำหรับใช้ในการศึกษาครั้งนี้ที่ทราบจำนวนประชากรจึงใช้สูตรการคำนวณหากลุ่มตัวอย่างในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร โดย (Yamane, 1973) อ้างถึงใน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557: 45) ได้คิดสูตรการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 มีเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกินร้อยละ 5 หรือ 0.05 คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากรที่ใช้ศึกษา

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นไม่เกินร้อยละ *5*

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \frac{261{,}160}{1 + 261{,}160(0.05)^2}$$

$$n = 399$$

จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาคือ 399 ราย เพื่อความสะดวกผู้ศึกษาจึงต้องทำการเก็บตัวอย่างจำนวน 400 ราย

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บข้อมูลในการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน ธุรกิจสถาบันกวดวิชาในกรุงเทพมหานครได้เลือกใช้การเก็บแบบสอบถาม จากการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม พบว่า ค่าความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และทำการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการศึกษาพฤติกรรมในการเลือกเรียนในสถาบันกวดวิชาและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน โดยใช้หลักการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ **ส่วนที่ 1** ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม **ส่วนที่ 2** ข้อมูลพฤติกรรมของนักเรียนและผู้ปกครองในการเลือกเรียนสถาบันกวดวิชา ส่วนที่ 3 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกเรียนสถาบันกวดวิชาและ **ส่วนที่ 3** ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกเรียนสถาบันกวดวิชานั้น ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Rating Scale ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้ ระดับคะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด ระดับคะแนน 4 หมายถึง มาก ระดับคะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง ระดับคะแนน 2 หมายถึง น้อย ระดับคะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด นำผลการให้คะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์ใน การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 117) ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงโดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากลุ่มตัวอย่าง

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยผู้ศึกษาไม่ได้เก็บรวบรวมด้วยตนเองโดยตรงแต่ได้จากการค้นคว้าจากหนังสือวิทยานิพนธ์รายงานการ ศึกษาวิจัยและข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลแบบสอบถามที่ได้จากการรวบรวมดังกล่าวจะนำมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมทางสังคมศาสตร์ ในการคำนวณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ซึ่งเป็นสถิติที่นำข้อมูลที่เก็บมา มานำเสนอในรูปแบบของกราฟ ตาราง ข้อมูล หรือแผนภูมิ โดยสถิติที่นำมาใช้ในการแปลผลทางสถิติมี 3 ส่วนคือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าเฉลี่ย (Mean)

2. การศึกษาความเป็นไปได้ด้านเทคนิค

2.1 ทำเลที่ตั้งและขนาดพื้นที่มีความเหมาะสมอยู่ใกล้กับเขตโรงเรียน มีการคมนาคมและสาธารณูปโภคสะดวก

2.2 ศึกษาการออกแบบลักษณะสถาบันเพื่อให้มีภาพลักษณ์ดึงดูดและใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพ

2.3 ศึกษาการออกแบบชื่อและโลโก้ของสถาบันเพื่อให้เป็นที่จดจำของลูกค้าและเป็นที่พูดถึงเมื่อต้องการเข้าใช้

2.4 การศึกษารูปแบบการสอนและเทคโนโลยีที่ใช้ประกอบการสอนที่ทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพและเกิดความน่าสนใจ

2.5 การศึกษาหลักสูตรการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน

3. การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการจัดการ

การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการจัดการของการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชาผู้ศึกษาใช้หลัก POSDC เพื่อวิเคราะห์องค์กรและหลักการบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อบริหารพนักงานในองค์กร ดังนี้ 1) ด้านการวางแผน (Planning : P) เพื่อกำหนดเป้าหมาย นโยบายและโครงสร้างของ องค์กร ตลอดจนกระบวนการปฏิบัติงานในส่วนต่างๆวางแผนรับรู้ ติดตาม เข้าใจ ตลอดจนวิเคราะห์ สถานการณ์ต่างๆ ได้ทั้งนอกและในองค์กร เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารองค์กร 2) การจัดการองค์กร (Organizing : O) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างองค์กร กำหนด ตำแหน่งงาน จัดสรรทรัพยากรบุคคล การจัดระเบียบงานต่างๆโดยคำนึงถึงการจัดโครงสร้างองค์กร นั้นก็คือการแบ่งหน้าที่แต่ละส่วนให้ชัดเจน ตรงกับความสามารถของพนักงงานไม่ทำงานทับซ้อนกัน และจะต้องประสานงานให้ราบรื่น ครอบคลุมการทำงานเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา 3) การจัดสรรและบริหารบุคลากร (Staffing : S) หมายถึง หลังจากมีการวางแผน และการจัดการองค์กรแล้วโครงการต่างๆก็จะถูกบรรจุด้วยบุคคลที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ตามที่องค์กรได้จัดไว้ผ่านการคัดเลือกและมีคุณสมบัติที่เหมาะสมเพื่อที่จะได้การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุดเกิดการบรรลุผลตามที่องค์กรตั้งเอาไว้ 4) การสั่งการ (Directing : D) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารจากการใช้ความสามารถในการชักจูงบุคลากรให้

ปฏิบัติงานอย่างดีที่สุด ดังนั้นการสั่งการต้องใช้ศิลปะ วาจาศิลป์ ในการบังคับ บัญชาและชักจูงให้บุคลากรในองค์กรมีความประพฤติที่ดีอยู่ในแผนการ ทำให้เกิดโอกาสที่งานจะ บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ และ 5) การควบคุม (Controlling : C) หมายถึง การควบคุมงานบริหารจัดการทุกอย่างให้เป็นไปตามแผน โดยผู้บริหารจะต้องคอยดูแลควบคุมและติดตามการทำงานอยู่ตลอดเวลาตามมาตรฐานที่กำหนด ตลอดจนประเมินผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อติดตามการทำงานทุกกระบวนการไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดใด ๆ

4. การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงิน

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการด้านการเงิน โดยการจัดทำแผนทางการเงินและ วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ดังนี้

1. ต้นทุนของเงินลงทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Cost of Capital : WACC)
2. การคำนวณหาระยะเวลาคืนทุน (Payback Period : PBP)
3. การคำนวณหามูลค่าสุทธิ (Net Present Value : NPV)
4. การคำนวณหาอัตราผลตอบแทน (Internal rate of return) สรุปการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงินผลจากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน งบกำไรขาดทุน ระยะเวลาคืนทุน การคำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนและการวิเคราะห์ ความไวสามารถตัดสินใจว่าโครงการนี้น่าลงทุนหรือไม่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการตลาดของจุฑาลักษณ์ สายแปง และ ศิริจันทร์ เชื้อสุวรรณ (2564) และศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้ด้านเทคนิคของ Bittinger & Chen (2018) และศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการจัดการของ Drucker (2005) และศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงินของ Brigham & Houston (2001) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนั้นผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งแสดงกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากผลวิจัยสรุปได้ว่า การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจในการลงทุน โดยมีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมการเลือกใช้บริการของผู้บริโภค พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยให้บุตรหลานของท่านเข้าเรียนพิเศษอย่างอื่นนอกเหนือจากการเรียนปกติ เคยเรียนกวดวิชาเป็นการเรียนประเภทโรงเรียนกวดวิชาทั่วไป ส่วนใหญ่เคยเรียนกวดวิชาที่โรงเรียนกวดวิชา Kumon เรียนกวดวิชาในรายวิชาภาษาอังกฤษ เหตุผลในการเรียนกวดวิชาเพื่อทบทวนบทเรียน ถ้ามีสถาบันกวดวิชาแห่งใหม่มาเปิดบริการในเขตพื้นที่ใกล้เคียง เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมตอนต้นและมัธยมตอนปลาย สอนแบบตัวต่อตัวโดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์ส่วนใหญ่ไปเรียนแน่นอน คิดว่าค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการเรียนกวดวิชาต่อรายรายวิชาต่อคอร์ส (คอร์สละ 32 ชั่วโมง) และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนประกอบธุรกิจสถาบันกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนประกอบธุรกิจสถาบันกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.25

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไป

จากการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคมปัจจัยด้านเทคโนโลยี และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ คือปัจจัยการแข่งขันด้านเศรษฐกิจของประเทศที่ผลกระทบต่อความไม่แน่นอน โดยเฉพาะความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านการศึกษา และนักเรียนบางคนยึดติดกับชื่อเสียงของสถาบันใหญ่ ๆ ทำให้ไม่มาเลือกเรียนสถาบันของเรา

3. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจคือการแข่งขันระหว่างกิจการคือ ด้านทำเลที่ตั้งที่เราเลือกเปิดกิจการไม่ค่อยมีคู่แข่งขันในทางตรง ส่วนใหญ่เป็นคู่แข่งขันทางอ้อม เช่น สถาบันสอนพิเศษการบ้านทั่วไป โรงเรียนกวดวิชาภาษา เป็นต้น ทำเลที่ตั้งเป็นแหล่งชุมชนมีสิ่งอำนวยความสะดวกหลากหลาย เช่น ที่จอดรถ ร้านค้าต่าง ๆ โดยการเข้ามาของคู่แข่งรายใหม่ซึ่งคู่แข่งของเราไม่ได้มีกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน ทำให้เราได้เปรียบในเรื่องของการแข่งขัน และคู่แข่งอัตราค่าเรียนที่สูง รวมไปถึงการใช้เวลาเรียนมากในแต่ละหลักสูตร ทำให้สามารถที่จะเจาะกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความรวดเร็วในการเรียน และมีกำลังจ่ายปานกลางได้เป็นอย่างดี

4. การศึกษาความเป็นไปได้ด้านเทคนิค

จากการศึกษาความเป็นไปได้ด้านเทคนิค การเลือกทำเลที่ตั้งมีความเหมาะสมเป็นอาคารพาณิชย์ 1 คูหา 2 ชั้นครึ่ง ตั้งอยู่ที่ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี อยู่ใกล้แหล่งชุมชน และใกล้กับสถานศึกษา และอยู่ใกล้กับตลาดเหมาะสมกับการเดินทางมาเรียนกวดวิชา

5. สรุปผลการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการจัดการ

จากการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการจัดการ เจ้าของกิจการเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี เนื่องจากครูผู้สอน หรือติวเตอร์ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ สามารถสอนให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย จะได้รับการยอมรับในตลาด ปัจจุบันโรงเรียนมีติวเตอร์หลักที่เป็นที่รู้จักในหมู่นักเรียน และผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังมีติวเตอร์ท่านอื่น ๆ มีหน้าที่รับผิดชอบการสอนในแต่ละคอร์ส นอกจากนี้ยังมีเรื่องของบุคลากรทางวิชาการที่มีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนสามารถเข้าใจได้ง่าย และเกิดการยอมรับในหมู่นักเรียนได้อย่างทั่วถึง

6. สรุปการศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงิน

ผลการศึกษาด้านการเงินนั้นมีความสำคัญสำหรับการทำธุรกิจ เงินทุนโครงการรวม 774,278 บาท โดยมีแหล่งที่มา 2 ส่วน คือส่วนของเจ้าของ 274,278 บาท และเงินกู้ยืม 500,000 บาท จากสถาบันการเงิน จากผลการวิเคราะห์ระยะเวลาในการคืนทุนของโครงการอยู่ที่ 1 ปี มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 2,291,117 บาท แสดงว่ามีผลตอบมากกว่าต้นทุน และมีอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ 91.20%ซึ่งสูงกว่าผลตอบแทนที่โครงการต้องการคือ 7 % ดังนั้นสรุปได้ว่าการจัดตั้งโรงเรียนกวดวิชา มีความเป็นไปได้ทางด้านการเงิน ดังนั้นจึงควรลงทุนในโครงการนี้ แสดงดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 อัตราผลตอบแทนการลงทุน

ระยะเวลา	กระแสเงินสดสุทธิ	อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำ
0	- 774,278	7.77%
1 ปี	740,600	7.77%
2 ปี	687,216	7.77%
3 ปี	732,112	7.77%
4 ปี	790,928	7.77%
5 ปี	894,432	7.77%
IRR	**91.20%**	

จากผลการตั้งสมมติฐานด้านงบการเงินและการวิเคราะห์ด้านการเงินพบว่า มีความเป็นไปได้ในการลงทุนทั้งในด้านกำไร ผลตอบแทนและระยะเวลาในการคืนทุน สังเกตได้จากค่า NPV มูลค่าสุทธิในระยะเวลา 5 ปี มีค่าเท่ากับ 2,291,117 บาท และค่า IRR เท่ากับร้อยละ 91.20 ซึ่งมากกว่าผลตอบแทนขั้นต่ำ อีกทั้งระยะเวลาคืนทุนไม่เกิน 5 ปี แสดงให้เห็นว่าธุรกิจเกิดความน่าสนใจ

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ความไวของโครงการต่อการเปลี่ยนแปลง

	กรณีปกติ	กรณีรายได้ลดลง (ต่อปี)			กรณีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น (ต่อปี)		
		5%	10%	8.1264%	5%	10%	9.2598%
PV	2,291,117	2,176,561	-1,959,009	0.00	2,176,562	-2,394,218	0.00
B/C	1.8711	1.8211	1.7211	1.0000	1.9211	1.9711	1.0000
RR	91.20%	86.64	-78.00	7.75%	95.76	-98.58	7.75%

จากการวิเคราะห์ความไวของโครงการต่อการเปลี่ยนแปลง พบว่า กรณีรายได้ลดลง 5%ต่อปี และกรณีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 5% ต่อปี นั้นแสดงให้เห็นว่ามีความคุ้มค่าในการลงทุน เนื่องจากมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) มากกว่า 0, อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) มีมากกว่าอัตราคิดลด 7.75% ที่โครงการกำหนดและผลตอบแทนค่าใช้จ่ายของโครงการ (B/C Ratio) มากกว่ารายได้ 10% ต่อปี และกรณีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น 10% ต่อปี นั้นไม่มีความคุ้มค่าในการลงทุน เนื่องจากมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ติดลบหรือน้อยกว่ากว่า 0, อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) มีค่าน้อยกว่าอัตราคิดลด 7.75% ที่โครงการกำหนด และอัตราผลตอบแทนค่าใช้จ่ายของโครงการ (B/C Ratio) น้อยกว่า 1 เท่า และถ้ารายได้ลดลงมากกว่า 8.1264% ต่อปี หรือค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมากกว่า 9.2598% ต่อปี นั้นจะทำให้โครงการนี้ไม่คุ้มค่าในการลงทุน เนื่องจากมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ติดลบหรือน้อยกว่ากว่า 0, อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ (IRR) มีค่าน้อยกว่าอัตราคิดลด 7.75% ที่โครงการกำหนด และอัตราผลตอบแทนค่าใช้จ่ายของโครงการ (B/C Ratio) น้อยกว่า 1 เท่า

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลวิจัยสรุปได้ว่า พฤติกรรมของผู้ปกครองในการเลือกสถาบันกวดวิชาให้บุตรหลาน และความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตลาด ด้านการจัดการ ด้านการเงิน และด้านเทคนิค สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตลาด ด้านการจัดการ ด้านการเงิน และด้านเทคนิค มีรายละเอียดดังนี้

1) ความเป็นไปได้ด้านการตลาด จากการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนประกอบธุรกิจกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร สภาพแวดล้อมทั่วไป และสภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน พบว่า

(1.1) จากผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนประกอบธุรกิจกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 7 ด้าน โดยภาพรวมมีระดับความเห็นอยู่ระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านกระบวนการ

ด้านบุคคล ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านลักษณะทางกายภาพ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญในการตัดสินใจลงทุนประกอบธุรกิจกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร คือ ระยะเวลาในการเรียนแต่ละคอล์ส ความเหมาะสมของจำนวนนักเรียนใน Class เรียน เนื้อหาที่สอนสอดคล้องตรงกับความต้องการ อุปกรณ์และสื่อการสอนเพียงพอ ชื่อเสียงของโรงเรียนกวดวิชา การเรียนกับอาจารย์ที่มีชื่อเสียง และอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ ตามลำดับ รองลงมาด้านกระบวนการ แสดงให้เห็นว่า ในการตัดสินใจลงทุนประกอบธุรกิจกวดวิชาต้องให้ความสำคัญกับการจัดเวลาพักเบรกอย่างเหมาะสม การเรียนการสอนได้ตามหัวข้อและระยะเวลาที่กำหนด การปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและมีตารางเรียนแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ลำดับต่อมาเป็นด้านบุคคล แสดงให้เห็นว่า ในการตัดสินใจลงทุนประกอบธุรกิจกวดวิชาต้องให้ความสำคัญกับความรู้ ความชำนาญและมีกิริยามารยาทเหมาะสมของอาจารย์ผู้สอน และการให้บริการด้วยความสุภาพและให้ข้อมูลถูกต้องครบถ้วนของเจ้าหน้าที่ ลำดับต่อมาเป็นด้านราคา (Price) แสดงให้เห็น ในการตัดสินใจลงทุนประกอบธุรกิจกวดวิชาต้องให้ความสำคัญกับราคาค่าเรียนมีความเหมาะสมกับคุณภาพการสอน ราคาถูกกว่าสถาบันอื่น และสามารถผ่อนได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองหรือนักเรียนใช้เปรียบเทียบระหว่างสถาบันกวดวิชาต่าง เพื่อตัดสินใจว่าจะเลือกเรียนที่สถาบันใด ลำดับต่อมาเป็นด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) แสดงให้เห็นว่า ในการตัดสินใจลงทุนประกอบธุรกิจกวดวิชาต้องให้ความสำคัญกับทำเลที่ตั้งเหมาะสม และมีเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและแนะนำสถาบันกวดวิชา ตามลำดับ รวมถึงความสะดวกต่อการเดินทางและมีป้ายโฆษณา ใบปลิว แผ่นพับ ลำดับต่อมาเป็นด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) แสดงให้เห็นว่า ในการตัดสินใจลงทุนประกอบธุรกิจกวดวิชาต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนลดสำหรับลูกค้าที่สมัครเรียนต่อ และการมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ผ่านหน้าเพจเฟซบุ๊ค รวมถึงการมีส่วนลดเมื่อลงทะเบียนหลายวิชาหรือสมัครเรียนเป็นกลุ่ม การจัดให้ทดลองเรียนฟรีก่อนตัดสินใจ และมีการการันตีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลำดับสุดท้ายเป็นด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence) แสดงให้เห็นว่า ในการตัดสินใจลงทุนประกอบธุรกิจกวดวิชาต้องให้ความสำคัญกับการมีสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอ เช่น โปรเจคเตอร์ ทีวี เป็นต้น ห้องน้ำสะอาดและเพียงพอ ห้องเรียนติดเครื่องปรับอากาศทุกห้อง ไม่มีเสียงรบกวนจากภายนอก และความปลอดภัยของสถานที่อาคาร

(1.2) สภาพแวดล้อมทั่วไป ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเทคโนโลยี และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านการเมือง เนื่องจากเมื่อมีปัญหาด้านการเมืองจะส่งผลต่อความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและคามก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมทั้งส่งผลต่อวิถีชีวิตในการดำเนินชีวิตในสังคมอีกด้วย ดังนั้นในการตัดสินใจลงทุนประกอบธุรกิจกวดวิชาต้องให้ความสำคัญกับสถานการณ์ด้านการเมืองและกฎหมาย รองลงมาคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี และด้านสิ่งแวดล้อม

(1.3) สภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน ประกอบด้วย ภัยคุกคามจากผู้ประกอบการรายใหม่ อำนาจต่อรองของผู้จำหน่ายวัตถุดิบ อำนาจต่อรองของผู้ซื้อ อุปสรรคจากสินค้าทดแทน การแข่งขันระหว่างกิจการที่มีอยู่ในอุตสาหกรรม พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจมากที่สุด คือ

2) ความเป็นไปได้ด้านการจัดการ ในการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษามีการวางแผนก่อนการดำเนินงาน อาทิเช่น การวางแผนการตลาดออนไลน์ การจำทำโปรโมชั่น การจัดหาอาคารสถานที่ การทำเอกสารเพื่อขอจดทะเบียนและขออนุญาตจัดตั้งโรงเรียนกวดวิชา การเปิดรับสมัครบุคลากร การจัดทำโฆษณาประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ การจัดทำเอกสารประกอบการสอน รวมทั้งได้ดำเนินการในรูปแบบหุ้นส่วนทั้งหมด 2 คน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ และมีการกำหนดโครงสร้างการจัดการองค์กร ประกอบ เจ้าของธุรกิจและผู้จัดการจำนวน 1 คน ผู้สอนประจำ จำนวน 3 คน พนักงานธุรการ จำนวน 1 คน และแม่บ้านจำนวน 1 คน โดยแต่ละคนได้มีการแบ่งหน้าที่รับชอบอย่างชัดเจน นอกจากนี้ได้มีการสั่งการให้มีการประชุมในทุกเดือน และได้กำหนดรายวิชาที่เปิดสอน มีตารางเรียนแจ้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า และได้จัดหาเจ้าที่คอยให้คำแนะนำ จากที่กล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ศึกษาได้มีการเตรียมความพร้อมในการทำธุรกิจสถาบันกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร ประกอบกับเจ้าของกิจการเป็นผู้เชี่ยวชาญ มีประสบการณ์มากกว่า 5 ปี และมีครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและสามารถถ่ายทอดให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย เป็นที่รู้จักในหมู่นักเรียนและผู้ปกครอง และเป็นที่ยอมรับในตลาด ดังนั้น ในการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชาในกรุงเทพมหานครนี้จึงมีความเป็นได้ด้านการจัดการ

3) ความเป็นไปได้ด้านเทคนิค ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดทำเลที่ตั้งที่ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี เป็นอาคารพาณิชย์หน้ากว้าง 4 เมตร ลึก 16 เมตร 1 คูหา 2 ชั้นครึ่ง มีจำนวน 2 ห้องนอน และ 2 ห้องน้ำ อยู่ใกล้แหล่งชุมชน และใกล้กับสถานศึกษา รวมทั้งอยู่ใกล้กับตลาดอีกด้วย ซึ่งได้กำหนดการจัดสรรพื้นที่ประกอบด้วย ชั้นที่ 1 เป็นส่วนต้อนรับลูกค้า และชั้นที่ 2 เป็นส่วนของห้องเรียน จำนวน 2 ห้อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชาในกรุงเทพมหานครนี้มีความเป็นได้ด้านเทคนิค

1) ความเป็นไปได้ด้านการเงิน พบว่า สำหรับเงินลงทุนในโครงการ 774,278 บาท มีระยะเวลาในการคืนทุนไม่เกิน 1 ปีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 2,291,117 บาท แสดงว่ามีผลตอบมากกว่าต้นทุน และมีอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ 91.20 %ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ามีความเป็นไปได้ด้านการเงิน

ดังนั้นเมื่อพิจารณาดังที่กล่าวข้างต้น จึงสามารถสรุปได้ว่า ในการลงทุนธุรกิจสถาบันกวดวิชาในกรุงเทพมหานครครั้งนี้ มีความเป็นไปได้ทั้งด้านการตลาด ด้านการจัดการ ด้านการเงิน และด้านเทคนิค

ข้อเสนอแนะ

1) จากการศึกษาพบว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญกับประสบการณ์การสอนของติวเตอร์จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ปกครองเห็นถึงผลงานการสอนของติวเตอร์ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆรวมทั้งควรมีการจัดการติวฟรีในโอกาสต่างๆอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ลูกค้าได้ลองสัมผัสบรรยากาศจริง

2) ในด้านการตลาดควรมีการจัดโปรโมชั่นเพื่อส่งเสริมให้เกิดการบอกต่อของนักเรียนเนื่องจากลูกค้าในความสนใจจากการบอกต่อของผู้ที่เคยมาเรียนมากกว่าการสื่อสารทางอื่นๆ

3) ควรจัดทำหลักหลักสูตรเฉพาะทางที่หลากหลายเนื่องจากลูกค้าสนใจในการเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ หรือเรียนเดี่ยวทำให้มีความต้องการที่จะเรียนในหลักสูตรที่ต้องการแตกต่างกันไปดังนั้นการมีหลักสูตรที่หลากหลายจึงทำให้ลูกค้าเกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จุฑาลักษณ์ สายแปงและศิริจันทร์ เชื้อสุวรรณ. (2564). *ตัวแบบการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร*. บทความวิชาการ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน. นครราชสีมา.

โนมูระ พัฒนสิน. (2563). บทความวิเคราะห์ตลาดหลักทรัพย์. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: https://investor.woce.co.th/analyst-information/analyst-reports

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร:

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). *คู่มือการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560).* กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.

อนันต์ บินรามัน. (2552). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนกวดวิชาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตทุ่งครุ.*รายงานการศึกษาอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

Bittinger, Joshua D. (2018). *Stem pipeline for students with disabilities*: from high School to intentions to Major in stem Submitted to the Graduate School of the University of Massachusetts Amherst in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy College of Education Higher Education. (Online) https://scholarworks.umass.edu.

Brigham, Eugene F. and Joel F. Houston. 2001. *Fundamentals of Financial Management*. 9 thed. Harcourt.

Drucker, F. (2005). *The Practice of Management*. Englewood Cliffs, NJ : Prentice – Hall.

Yamane Taro. (1973). Lssues in adolescent psychology.Third edition.englewood cliffs, N.J.: Prentice-Hall.

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ RADEC MODEL

The Development of Thai Literature Analytical Reading Abilities of Mathayomsuksa 3 Students by RADEC MODEL

นวพร ใจธรรม,
อธิกมาส มากจุ้ย และ ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Nawaponr Jaitam,
Atikamas Makjui and Chaiyos Paiwithayasiritham
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: jaitam_n@silpakorn.edu

****

บทคัดย่อ

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ RADEC MODEL นี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยให้มีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนสตรีนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการแบ่งกลุ่มสุ่ม (Cluster Random Sampling) เป็นการวิจัยแบบพื้นฐาน แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้ RADEC Model แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทย และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้ RADEC Model การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

คำสำคัญ: การอ่านวิเคราะห์; วรรณคดีไทย; การจัดการเรียนรู้ RADEC Model

---

* วันที่รับบทความ : 4 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 8 พฤศจิกายน 2567; วันตอบรับบทความ : 13 พฤศจิกายน 2567
Received: November 4 2024; Revised: November 8 2024; Accepted: November 13 2024

Abstract

The Development of Thai Literature Analytical Reading Abilities of Mathayomsuksa 3 Students by RADEC MODEL. The objective is to enhance the effectiveness of teaching Thai literature.The purposes of this research were to: 1) compare Thai literature analytical reading ability of Mathayomsuksa 3 students before and after learning by using RADEC MODEL. 2) study the opinions of Mathayomsuksa 3 students towards learning by using of RADEC MODEL. The sample of this research was 30 students of Matthayomsuksa 3/3 in Satrinonthaburi School, Muang Nonthaburi, Nonthaburi province, Academic year 2024. Derived by cluster random sampling. The research instruments were lesson plans, the test of analytical reading ability of Thai literature and questionnaires on student' opinions towards learning by using RADEC MODEL. The data were analyzed by mean, standard deviation and dependent samples t-test.

The results of this research were: 1) Analytical reading ability of Mathayomsuksa 3 students after learning by using RADEC MODEL was significantly higher than before at the .05 level. and 2) The opinions of Mathayomsuksa 3 students towards learning by using RADEC MODEL was in maximum level.

Keywords: Analysis Reading; Thai Literature; RADEC MODEL

บทนำ

การจัดการเรียนรู้สาระการอ่านตามหลักสูตรปัจจุบัน เริ่มต้นจากการอ่านออกเสียง การอ่านจับใจความ การอ่านวิเคราะห์ จนถึงขั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ล้วนแต่เป็นทักษะการอ่านที่สำคัญ ซึ่งปัจจุบันไม่ได้เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่เน้นการอ่านเพื่อพัฒนาความสามารถในการวิเคราะห์ ตีความเพื่อช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ดังนั้นการอ่านวิเคราะห์เป็นทักษะสำคัญ เพราะการอ่านวิเคราะห์เพื่อแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้อ่านที่อยู่ในยุคสังคมปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคเทคโนโลยีการสื่อสารอย่างรวดเร็วที่แวดล้อมด้วยข้อมูลข่าวสาร ที่มีทั้งเชื่อถือได้มีคุณค่าเกิดประโยชน์และข้อมูลที่เชื่อถือไม่ได้บิดเบือนข้อเท็จจริง มีอคติ ลำเอียง ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณ วินิจฉัยเพื่อประเมินสิ่งที่ตนอ่านและตัดสินว่าจะเชื่อได้มากน้อยเพียงใด ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560: 16) ยังได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการวิเคราะห์จึงได้กำหนดนโยบายและผลักดันการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการอ่านวิเคราะห์จะต้องพัฒนานักเรียนให้ท่องจำในสิ่งที่ควรจำและนำสิ่งที่จำไปฝึกวิเคราะห์ แก้ปัญหาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันรวมทั้งปรับปรุงข้อสอบโดยใช้ข้อสอบมาตรฐานกลางในรูปแบบอัตนัยและปรนัยที่เน้นการอ่านวิเคราะห์ให้มากขึ้น การอ่านวิเคราะห์จึงเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาข้อมูลและเลือกใช้ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น วิพากษ์ วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้น การอ่านวิเคราะห์จึงเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

เมื่อศึกษาข้อมูลผลการสอบในโครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2564 – 2565 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดย สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้มีการพัฒนาสมรรถนะการอ่านให้กับผู้เรียน นำข้อสอบมาตรฐานได้รับการเผยแพร่และนำมาเพิ่มเติมเทคนิคการอ่านเพื่อหาคำตอบของข้อสอบดังกล่าว เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เทคนิคการอ่าน ทั้งการอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านเพื่อวิเคราะห์ รวมไปถึงการนำความรู้จากการอ่านไปใช้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งในการเรียนและการทำข้อสอบที่เกี่ยวข้องในด้านการวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) ทั้งนี้ เพื่อให้ครูภาษาไทยสามารถนำผลของการสอบเป็นข้อมูลในการวินิจฉัยเพื่อพัฒนานักเรียนได้ตรงตามความเป็นจริง โดยผลการประเมินสมรรถนะการอ่านขั้นสูงไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือนอกเวลาเรียนให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของตนเอง ผลการสอบพบว่า คะแนนสอบปีการศึกษา 2564 ได้ระดับร้อยละ 46.24 ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 50 เมื่อวิเคราะห์ความเข้าใจด้านการอ่านวิเคราะห์ พบว่า การอ่านวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า นักเรียนยังขาดความรู้ ในด้านวรรณคดีและวรรณกรรม ขาดทักษะในการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี (โรงเรียนสตรีนนทบุรี, 2564)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียนสตรีนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เกี่ยวกับปัญหาเรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี (จารึก จอมคีรี ; วรรณิสา จำปาทอง ; ศิริวัชร แป้นชุม, สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2566) ทำให้ทราบว่า ปัญหาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีที่พบในโรงเรียน คือ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบอ่านหนังสือวรรณคดี และมักคัดลอกงานจากอินเทอร์เน็ตมาส่งโดยไม่ได้ใช้ความคิดของตนเอง เบื่อหน่ายไม่สนใจในการอ่าน ไม่มีนิสัยรักการอ่าน ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของการเรียนวรรณคดี ปัญหาดังกล่าวเกิดจากการจัดกิจกรรมของครูผู้สอนไม่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ขาดทักษะและวิธีการสอนใหม่ ๆ ครูส่วนใหญ่สอนบรรยายไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกใช้ความคิดในการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นและจัดบรรยากาศในชั้นเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนเกิดผลเสีย จึงทำให้นักเรียนเห็นการอ่านวรรณคดีเป็นเรื่องไร้สาระและล้าสมัย เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวรรณคดี ดังนั้น ครูผู้สอนครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยยังเสนอความคิดเห็นพ้องกันอีกว่า การจัดกิจกรรมการสอนอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การอ่านวรรณคดียังไม่มีการเสริมสร้างและฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ร่วมไปด้วย เพราะ ผู้เรียนแต่ละคนมีการจัดระบบความคิดได้แตกต่างกัน นักเรียนส่วนใหญ่อ่านแล้วจัดการข้อมูลไม่ได้ จึงควรมีรูปแบบหรือเทคนิคที่จะกระตุ้นให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการอ่าน และมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการอ่านร่วมไปด้วย ดังนั้นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์จึงมีความจำเป็นที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะให้มากที่สุด รวมทั้งควรแสวงหานวัตกรรมที่นำมาใช้พัฒนาทักษะด้านการอ่านวิเคราะห์แก่นักเรียนให้มีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุป การเรียนการสอนวรรณคดียังมีปัญหาอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่นักเรียนขาดความสนใจ ไม่เห็นคุณค่าของการเรียนวรรณคดี การเรียนการสอน

วรรณคดีจึงมีผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำ ไม่บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ เพราะครูมุ่งเน้นเนื้อหา ประวัติผู้แต่ง เน้นท่องจำคำศัพท์มากกว่าการพัฒนาความคิด การวิเคราะห์การสังเคราะห์ความรู้จากวรรณคดีไทย อีกทั้งไม่พัฒนาวิธีสอนที่จะดึงดูดให้นักเรียนเกิดความสนใจในวรรณคดีซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าของชาติไทย

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์จึงมีความจำเป็นที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะให้มากที่สุด รวมทั้งควรแสวงหานวัตกรรมที่นำมาใช้พัฒนาทักษะด้านการอ่านวิเคราะห์ในรายวิชาภาษาไทย ด้วยเหตุนี้ ครูจึงต้องหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ในสาระการอ่าน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ และมีทักษะการอ่านการวิเคราะห์ วิจารณ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัย เทคนิค วิธีการสอนภาษาไทยรวมทั้งศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model เป็นการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นแนวคิดทฤษฎีและขั้นตอนของ Wahyu Sopandi เป็นรูปแบบที่มีพื้นฐานจากกระบวนการเรียนรู้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ซึมและการเรียนรู้ในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (Zone of Proximal Development) หรือ ZPD ของ Vygotsky เป็นการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการคิดอย่างอิสระ ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ใหม่ขึ้นเองอย่างกระตือรือร้นแทนการรับฟังและซึมซับความรู้จากครูผู้สอน ผู้เรียนจะเป็นผู้คิดค้นตาม ความคิดของตนเองด้วยการหลอมรวมความคิดหรือข้อมูลใหม่ที่ได้รับเข้ากับความคิดเดิม ซึ่งเป็นสิ่งที่ง่ายและผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วปรับขยายเปลี่ยนเป็นความรู้ใหม่ ซึ่งในกระบวนการสร้างความรู้ใหม่นี้ จะช่วยทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่างสลับซับซ้อนเกิดหลังในการคิดและเมื่อได้รับการส่งเสริมอย่างเหมาะสมจากครูผู้สอน ผู้เรียนก็จะสามารถพัฒนาการคิดหยั่งรู้อย่างมีวิจารณญาณในสิ่งที่ตนคิดค้นและศึกษาได้อย่างละเอียดและลึกซึ้ง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ RADEC Model เป็นทฤษฎีที่ช่วยส่งเสริมศักยภาพและความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้อย่างอิสระและสร้างความรู้ที่มีคุณภาพสูงขึ้น โมเดลนี้ถูกพัฒนาขึ้นโดย Wahyu Sopandi (2017) และได้รับการเสนอแนะเพิ่มเติมจาก Maruf (2020) ซึ่งชี้แนะว่ากระบวนการเรียนรู้ควรเป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อและทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานอิสระ ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลักที่ช่วยในกระบวนการเรียนรู้ คือ ขั้น Read (R) : การอ่านและศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ขั้น Answer (A) : การตอบคำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจ ขั้น Discuss (D) : การสนทนาและ อภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหา ขั้น Explain (E) : การอธิบายและโต้วาทีเกี่ยวกับความรู้ และขั้น Create (C) : การสร้างสรรค์ผลลัพธ์หรือผลงานใหม่จากความเข้าใจ กล่าวได้ว่า RADEC Model ช่วยพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์และเสริมสร้างการทำงานเป็นทีมโดยเน้นการให้นักเรียนมีบทบาทในการกำหนดทิศทางและส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้การจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model พัฒนาการอ่านวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่า ไม่ปรากฏว่ามีการนำการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทย ผู้วิจัยเล็งเห็นถึง การนำการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model มาประยุกต์ใช้

กับการสอนวรรณคดี เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model นี้กระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนวรรณคดีจากความสนใจใคร่รู้ ได้ค้นคว้าสิ่งที่สนใจศึกษาอย่างลึกซึ้งและเป็นระบบ สามารถอธิบายประเด็นทางวรรณคดีไทยด้วยความเข้าใจ ซึมซาบความงามและคุณค่าผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมชั้นอย่างสร้างสรรค์ อีกทั้งการนำข้อคิดที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตจริงก็แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายสามารถเข้าใจได้ด้วยตนเองว่าวรรณคดีไทยมีคุณค่าคู่ควรแก่การเรียนรู้และสืบทอด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทย ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การออกแบบวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบพื้นฐาน (Pre Experimental Designs) แบบการทดลองกลุ่มเดียวมีการสอบก่อนและสอบหลังการทดลอง (The One-Group Pretest-Posttest Design) ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัย (มาเรียม นิลพันธ์, 2558) ดังนี้

T1	X	T2

โดยกำหนดให้ T1 คือ การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ RADEC Model

X คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ RADEC Model

T2 คือ การทดสอบหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ RADEC Model

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสตรีนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี สำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานนทบุรี จำนวน 13 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 455 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 ซึ่งกำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสตรีนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี สำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานนทบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการแบ่งกลุ่มสุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้โดย RADEC Model จำนวน 8 คาบ 2 แผน แผนละ 4 คาบ เรื่อง วิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร จำนวน 1 แผน และแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง วิเคราะห์วรรณคดีบทละครพูด เรื่อง เห็นแก่ลูก จำนวน 1 แผน แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านการตรวจสอบหาความตรงตามเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยและด้านการวัดประเมินผล ซึ่งค่าดัชนีต้องมากกว่า 0.5 ขึ้นไป โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบทุกแผนมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง นำผลการที่ได้รับปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมรับคำแนะนำและข้อปรับปรุง เพื่อนำมาแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ ไปทดลองใช้กับผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนสตรีนนทบุรี จำนวน 30 คน

3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี คัดเลือกเนื้อหาของวรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อสมุทรและวรรณคดี เรื่อง เห็นแก่ลูก จัดทำแบบทดสอบเป็นแบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ พร้อมหลักเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ซึ่งผ่านการตรวจสอบหาความตรงตามเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีสอดคล้อง (IOC) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร Kuder-Richardson Method (KR-20) หาค่าอำนาจจำแนก และความยากง่าย โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย 2 ท่าน และด้านการวัดประเมินผล 1 ท่าน ซึ่งค่าดัชนีต้องมากกว่า 0.5 ขึ้นไป โดยแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีที่ผ่านการตรวจสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 นำไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง นำผลการที่ได้รับปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก พร้อมรับคำแนะนำและข้อปรับปรุง เพื่อนำมาแก้ไขแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผลการพิจารณาค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.91 แบบทดสอบฉบับนี้ใช้ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.38-0.72 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.22-0.69 จากนั้นคัดเลือกข้อสอบแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีนำไปใช้จริงจำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านการหาคุณภาพของข้อสอบและมีการปรับปรุงแก้ไขฉบับสมบูรณ์ไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/3 โรงเรียนสตรีนนทบุรี จำนวน 30 คน ทั้งก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest)

3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ RADEC Model สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน2) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ผ่านการตรวจสอบหาค่าความตรงตามเนื้อหา ด้วยวิธีการหา

ค่าดัชนีสอดคล้อง (IOC) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย 2 ท่านและด้านการวัดประเมินผล 1 ท่าน ซึ่งค่าดัชนีต้องมากกว่า 0.5 ขึ้นไป โดยแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. ขั้นตอนดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทย ก่อนเรียนเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาในการทำข้อสอบ 1 ชั่วโมง แล้วตรวจให้คะแนน

4.2 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเองด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ RADEC Model

4.3 หลังทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถ ในการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยหลังเรียน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกับก่อนเรียนแต่นำมาสลับข้อและตัวเลือก ใช้เวลาในการทำข้อสอบ 1 ชั่วโมง และนำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ RADEC Model ไปสอบถามนักเรียน

4.4 ตรวจให้คะแนนและนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การหาค่าคุณภาพภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

5.1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับตัวชี้วัด ใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence)

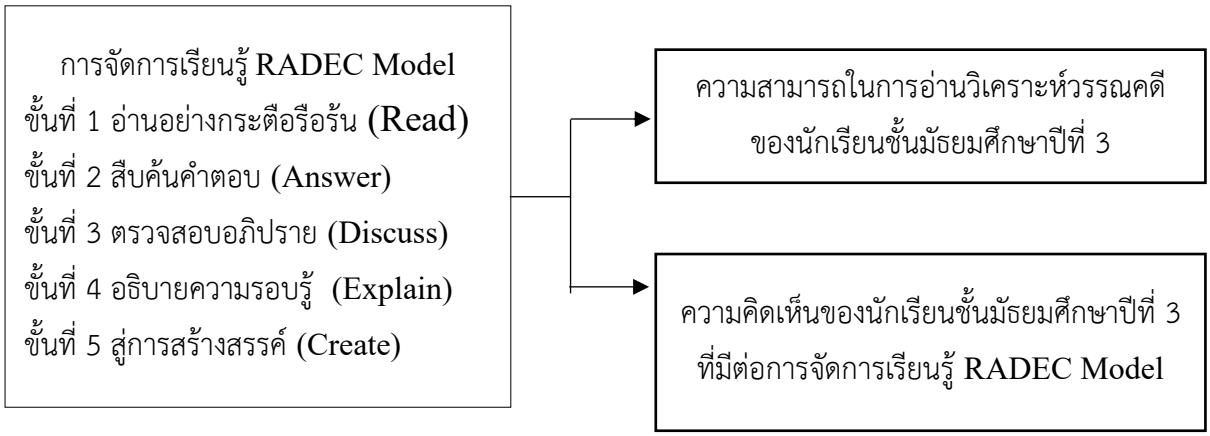
5.1.2 นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยมาหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกโดยวิเคราะห์แบบทดสอบเป็นรายข้อและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder and Richardson

5.2 เปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ RADEC Model โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ RADEC Model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ RADEC MODEL ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ RADEC Model สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model โดยคำนวณค่าเฉลี่ย ***(M)*** ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ***(SD)*** และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์โดยสถิติแบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย ***(M)***	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ***(SD)***	ค่า t-test	Sig.
ก่อนเรียน	30	30	15.87	3.54	-16.13	.000
หลังเรียน	30	30	23.50	3.52		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียน (M = 15.87, SD = 3.54) และหลังเรียน (M = 23.50, SD = 3.52) แตกต่างกัน โดยผลการวัดความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ RADEC Model สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model มาสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model วิเคราะห์ข้อมูลสถิติด้วยการใช้ค่าเฉลี่ย ***(M)*** และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ***(SD)*** รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย***(M)***	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ***(SD)***	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
1	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่องไม่สับสน	4.50	0.56	มาก	**4**
2	กิจกรรมการเรียนรู้ไม่ยากเกินไป นักเรียนสามารถปฏิบัติได้	4.67	0.60	มากที่สุด	**3**
3	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์วรรณคดีอย่างมีลำดับขั้นตอน	4.70	0.53	มากที่สุด	**2**
4	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม	4.77	0.42	มากที่สุด	**1**
5	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันและยอมรับซึ่งกันและกัน	4.47	0.56	มาก	**5**

ค่าเฉลี่ยด้านกิจกรรมการเรียนรู้		**4.62**	**0.53**	**มากที่สุด**	**(3)**
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้					
6	นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานในการทำกิจกรรมด้วย RADEC Model	4.87	0.43	มากที่สุด	**1**
7	บรรยากาศการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานกลุ่ม	4.80	0.40	มากที่สุด	**2**
8	ครูคอยแนะนำคอยช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.57	0.56	มากที่สุด	**4**
9	นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.47	0.56	มาก	**5**
10	นักเรียนเรียนด้วยความเป็นกันเอง	4.67	0.47	มากที่สุด	**3**
ค่าเฉลี่ยด้านบรรยากาศการเรียนรู้		**4.67**	**0.48**	**มากที่สุด**	**(1)**
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
11	นักเรียนได้พัฒนาทักษะการวิเคราะห์วรรณคดี	4.83	0.37	มากที่สุด	**1**
12	นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้วรรณคดี	4.43	0.67	มาก	**5**
13	นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการอ่านวิเคราะห์ไปใช้ในชีวิตประจำวันและในวิชาอื่น ๆ ได้	4.50	0.62	มาก	**4**
14	นักเรียนได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.77	0.50	มากที่สุด	**2**

15	นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการในการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	4.73	0.44	มากที่สุด	3
ค่าเฉลี่ยด้านประโยชน์ที่ได้รับ		**4.65**	**0.52**	**มากที่สุด**	**(2)**
ค่าระดับความคิดเห็นของนักเรียนโดยรวม		**4.65**	**0.51**	**มากที่สุด**	

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ RADEC Model โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยมากที่สุด ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ เป็นลำดับที่ 1 (M = 4.67, SD = 0.48) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ เป็นลำดับที่ 2 (M = 4.61, SD = 0.52) และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับที่ 3 (M = 4.62, SD = 0.53) ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในลำดับสูงสุด คือ นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานในการทำกิจกรรมด้วย RADEC Model (M = 4.87, SD = 0.43) รองลงมา คือ บรรยากาศการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานกลุ่ม (M = 4.80, SD = 0.40) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (M = 4.47, SD = 0.56)

2) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในลำดับสูงสุด คือ นักเรียนได้พัฒนาทักษะการวิเคราะห์วรรณคดี (M = 4.83, SD = 0.37) รองลงมา คือ นักเรียนได้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น (M = 4.77, SD = 0.50) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้วรรณคดี (M = 4.43, SD = 0.67)3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในลำดับสูงสุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (M = 4.77, SD = 0.42) รองลงมา คือ กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์วรรณคดีอย่างมีลำดับขั้นตอน (M = 4.70, SD = 0.53) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันและยอมรับซึ่งกันและกัน (M = 4.47, SD = 0.56)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทย ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ RADEC Model สามารถอภิปรายการวิจัยได้ต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่พัฒนาจากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสซึม (Construcivism) หรือทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการสร้างมากกว่ารับความรู้ เป้าหมายของการสอนจะสนับสนุนกระบวนการสร้างมากกว่าการรับรู้ ดังนั้น เป้าหมายของการสอนจะสนับสนุนการสร้างมากกว่าความพยายามในการถ่ายทอดความรู้ จึงได้มุ่งเน้นการสร้างความรู้ใหม่อย่างเหมาะสมของแต่ละบุคคล และสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญในการสร้างความหมายของความเป็นจริง จากความเชื่อดังกล่าว จึงส่งผลให้แนวทางจัดการเรียนการสอนตามแนวทางคอนสตรัคติวิสซึม เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือกระทำในการสร้างความรู้มากกว่าเป็นผู้รับการถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนอย่างอิสระ ซึ่งครูมีบทบาทเป็นผู้ส่งเสริมทักษะการคิดร่วมกันในชั้นเรียนโดยผ่านกิจกรรมที่เน้นการสร้างความสนใจด้วยคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นนำไปสู่การเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการคิดเป็นระบบอย่างสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าแสดงออก สามารถสรุปองค์ความรู้ต่าง ๆ อีกทั้งฝึกการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ดังจะเห็นได้จากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนด้วย RADEC Model ดังเช่น ในขั้นที่ 1 อ่านอย่างกระตือรือร้น ผู้วิจัยสร้างความสนใจโดยให้คำจำกัดความที่เกี่ยวกับประเด็นเนื้อหาที่เรียนพร้อมกับแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงความหมายของคำนั้น อีกทั้งกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้อยากเห็น ด้วยการดูวิดิทัศน์ เกี่ยวกับประเด็นเนื้อหาที่จะเรียนและตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนได้คิดจากเรื่องที่รับชมและตั้งคำถามกระตุ้นให้นักเรียนแก้ปัญหาจากสถานการณ์เนื้อเรื่อง ผู้วิจัยอธิบายเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อเรื่องวรรณคดีที่เรียน โดยตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนระดมความคิดเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานการวิเคราะห์วรรณคดีว่าจะต้องเรียนรู้ประเด็นใดบ้าง ซึ่งการใช้คำถามเป็นกลวิธีการสอนที่ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาการคิด การวิเคราะห์ การใช้คำถามจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสาะแสวงหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพให้กับนักเรียนและผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่ม จำนวน 5 กลุ่มแบบคละความสามารถ เก่ง-ปานกลาง-อ่อน โดยให้ภาระงานการแสดงบทบาทสมมติ แต่ประยุกต์เรื่องราวขึ้นมาใหม่เพื่อนำเสนอในคาบต่อไป การให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่เรียนอย่างละเอียดหรือศึกษาหาข้อมูลต่าง ๆ ด้วยความสนใจเพื่อวางแผนในการสร้างผลงานอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ พิมพ์ชญา ธนาพรพงศ์สถิต (2563) และวัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง (2565) ได้กล่าวไว้ว่า ครูมีบทบาทสำคัญในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมุ่งให้เกิดผลสำคัญแก่ผู้เรียน ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและมีความคิดสร้างสรรค์ใน

การวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจกระตือรือร้น โดยนำสื่อการสอนที่มีความน่าสนใจและมาใช้ในการนำเข้าสู่การจัดการเรียนการสอน จะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาในการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น ในขั้นที่ 2 สืบค้นคำตอบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยถามคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง เพื่อทดสอบความรู้ที่นักเรียนไปอ่านและศึกษามา นักเรียนร่วมสรุปความรู้ ผู้ประพันธ์ ความเป็นมา ลักษณะคำประพันธ์และเรื่องย่อ โดยนักเรียนจับคู่เพื่อทำกิจกรรม โดยผู้วิจัยจะตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้นักเรียนหาคำตอบและผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล นักเรียนร่วมกันระดมความคิดโดยผู้วิจัยเป็นผู้ให้คำปรึกษาและผลการสังเกตในระหว่างการจัดการเรียนรู้ในช่วงแผนการจัดการเรียนรู้แรก นักเรียนยังวิเคราะห์ประเด็นปัญหาในเนื้อเรื่องไม่หลากหลาย บางกลุ่มก็ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น จึงทำให้ใช้เวลาทำกิจกรรมในขั้นตอนนี้ค่อนข้างมาก เป็นเพราะนักเรียนไม่เคยชิน ครูผู้สอนควรกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักตั้งประเด็นโดยใช้คำถามหรือยกสถานการณ์ขึ้นมาเป็นตัวอย่าง การยกตัวอย่างเพื่อให้นักเรียนได้มีแนวคิดคิดประเด็นด้านต่างๆ ได้ ซึ่งเป็นการท้าทายความสามารถในการคิดของนักเรียน กำหนดหัวข้อในการศึกษาร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินรัตน์ น้อยเจริญ (2564) ที่ใช้การตั้งคำถามเป็นแนวทางในการอ่าน ทำให้นักเรียนได้อ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายและการตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ในขั้นที่ 3 ตรวจสอบอภิปรายและในขั้นที่ 4 อธิบายความรอบรู้ ผู้วิจัยให้ผู้เรียนเสนอผลงานของตนเอง นักเรียนคู่อื่นๆซักถามและอภิปรายร่วมกัน พร้อมทั้งลงคะแนนผลงานที่ชื่นชอบ ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ โดยการใช้คำถามสั้นๆ สะท้อนความคิด ผู้วิจัยให้คำแนะนำเพิ่มเติมหรืออธิบายความรู้เพิ่มเติม ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งแหล่งข้อมูลที่เข้าถึงได้ง่าย คือ แหล่งข้อมูลในอินเทอร์เน็ตแต่ในอินเตอร์เน็ตมีทั้งข้อมูลที่เชื่อถือได้และเชื่อถือไม่ได้ ผู้สอนจึงต้องให้แนวทางในการค้นคว้าหาข้อมูลหลัก ๆ ไว้เป็นใบความรู้ โดยให้นักเรียนรู้จักเลือกข้อมูลที่สามารถเชื่อถือได้มาใช้ในการวิเคราะห์ประเด็นที่ต้องการศึกษาจากนั้นนักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันระดมความคิด สรุปองค์ความรู้โดยนำเสนอเป็นแบบแผนที่ความคิด นักเรียนตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของผลงานตนเองพร้อมนำเสนอกลุ่มอื่นร่วมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม และในขั้นที่ 5 สู่การสร้างสรรค์ ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงผลงานจากการสร้างเรื่องหรือสถานการณ์ที่ประยุกต์ขึ้นมาใหม่ ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นเนื้อหา คุณค่าต่างๆที่ปรากฏในเรื่อง ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น รวมทั้งเหตุผล แนวคิดและแรงบันดาลใจที่แต่งเรื่องขึ้นมาใหม่ในรูปแบบที่นักเรียนสร้างสรรค์ขึ้น จากนั้นนักเรียนช่วยกันแสดงเหตุผลและอธิบายให้กระจ่าง ผู้วิจัยคอยช่วยสรุปและกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น นักเรียนร่วมกันโหวตผลงานของเพื่อน ผู้วิจัยให้คำอธิบายและข้อเสนอแนะ สอดคล้องกับที่ วัชรพล วิบูลยศริน (2561)กล่าวว่า นักเรียนจะสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ดี หากมีโอกาสเรียนรู้โดยการนำความรู้นั้นไปคิดสร้างสรรค์ชิ้นงานที่เหมาะสม นอกจากนี้จะมีกิจกรรมการนำเสนอผลงาน (presentation) ให้นักเรียนนำเสนอผลงานของกลุ่มตนเองให้กับเพื่อน ๆ ในห้องเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ไปพร้อม ๆ กันเพื่อเสริมสร้างความรู้เพิ่มเติมจากองค์ความรู้ของเพื่อนแต่ละกลุ่ม

กิจกรรมดังกล่าวช่วยเสริมสร้างทักษะการพูด การเล่าเรื่อง ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาของกลุ่มตนเองมากยิ่งขึ้นและสามารถถ่ายทอดความรู้ที่มีไปยังผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและมีความเข้าใจในองค์ความรู้ที่ตนเองได้สร้างขึ้นจากการลงมือปฏิบัติจริงในกระบวนการทำงานกลุ่ม ส่งผลให้ความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยสูงขึ้น ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการตีความและวิเคราะห์วรรณคดี ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการเรียนวรรณคดี ดังเช่นที่ ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2560) ได้กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุค 4.0 เป็นยุคของการเรียนรู้ที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบให้มีความสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความถนัดและความสามารถที่แตกต่างกัน ซึ่งแต่ละคนจะมีความสามารถความหลากหลายในตนเองโดยครูผู้สอนควรเน้นพัฒนาไปที่ความสามารถทางด้านการคิด ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ การคิดนวัตกรรมและการคิดรับผิดชอบเช่นเดียวกับ Niluphar (2017) อธิบายว่าการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่ม หรือการร่วมมือ ช่วยส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดีขึ้น สามารถพัฒนาความคิดได้อย่างสร้างสรรค์โดยการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้ศึกษาข้อมูลด้วยตนเอง และแสดงความคิดเห็นตามความเข้าใจของแต่ละคน การการยอมรับความเห็นที่แตกต่าง ด้วยเหตุนี้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย RADEC Model ด้วยกระบวนการขั้นตอนที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตั้งแต่ขั้นอ่านอย่างกระตือรือร้น ขั้นสืบค้นคำตอบ ขั้นตรวจสอบอภิปราย ขั้นอธิบายความรอบรู้ และขั้นสู่การสร้างสรรค์ เป็นการจัดกิจกรรมทุกขั้นตอนสอดคล้องและสัมพันธ์กันโดยยึดวิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งยังฝึกให้ ผู้เรียนได้คิด ค้นคว้าแสวงหาข้อมูลด้วยการลงมือปฏิบัติจริงและสร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการกลุ่มจึงสามารถพัฒนาความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของผู้เรียนได้

2. ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ RADEC Model อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดในทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ด้านบรรยากาศการเรียนรู้เป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับสุดท้าย เมื่อพิจารณารายละเอียดใน แต่ละด้าน พบว่า ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 คือ นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานในการทำกิจกรรมด้วย RADEC Model รองลงมา คือ บรรยากาศการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานกลุ่มและนักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นลำดับสุดท้าย

การที่ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ เป็นด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมการเรียนรู้ด้วย RADEC Model เป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่ม มีครูคอยให้คำแนะนำนักเรียนเป็นรายบุคคล คอยช่วยเหลืออย่างเป็นกันเองในระหว่างการทำกิจกรรม นักเรียนได้ร่วมกันคิด ร่วมกันลงมือปฏิบัติ และมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนส่งผลให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีเกิดความสุขและสนุกสนานในการทำ

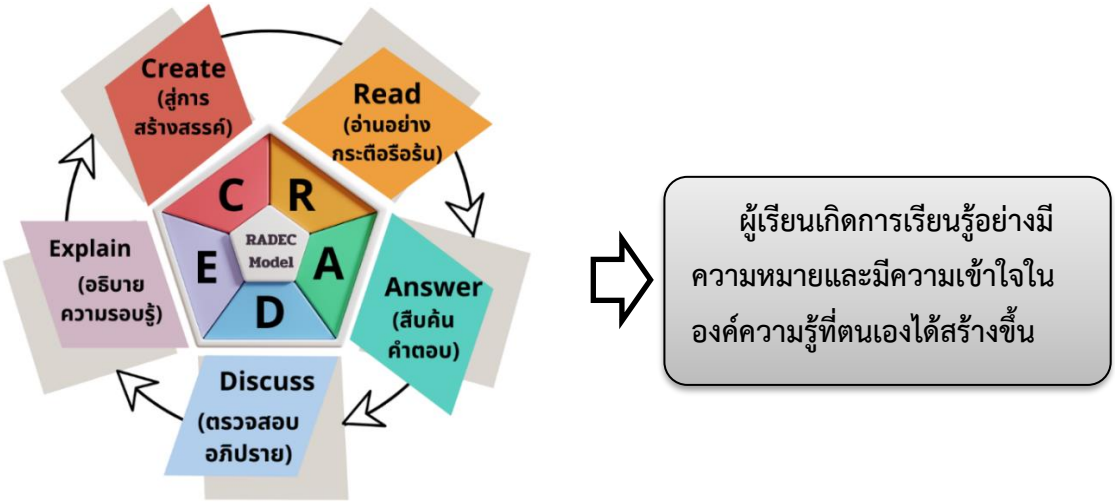
กิจกรรม สอดคล้องกับที่ ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2551) เสนอว่า บทบาทครูในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เชิงรุก จะต้องสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน รวมถึงต้องใจกว้างยอมรับในความคิดเห็นที่ผู้เรียนนำเสนอ ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนตอบคำถามแสดงความคิดเห็นหลังจากการอ่าน ทั้งแบบคิดคู่และการอภิปรายร่วมกันแบบกลุ่มตลอดระยะการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนทำให้นักเรียนได้สื่อสารกับเพื่อนมากยิ่งขึ้น การยอมรับคำตอบที่หลากหลายของนักเรียนผ่านทั้งการพูดและ การตอบช่วยส่งเสริมความมั่นใจให้นักเรียนกล้าที่จะตอบคำถาม รวมไปถึงคำตอบที่ต่างไปของนักเรียน คนอื่น ๆ จะช่วยกระตุ้นการหาเหตุผลเพื่อยืนยันคำตอบของตนเอง และนำความคิดเห็นของผู้อื่น มาไตร่ตรองและทบทวน ซึ่งทำให้บรรยากาศการสอนอ่านช่วยส่งเสริมกระบวนการสร้างความหมาย หลังการอ่านผ่านการคิดวิเคราะห์จากการสร้างปฏิสัมพันธ์ของตนเองกับตัวบทที่อ่านและกับเพื่อนในชั้นเรียน ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า ประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 คือ นักเรียนได้พัฒนาทักษะการวิเคราะห์วรรณคดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย RADEC Model เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับนำมาพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ จากเดิมนักเรียนเบื่อหน่ายไม่สนใจในการอ่าน ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณคดี แต่เมื่อนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วย RADEC Model ที่นักเรียนได้รับการกระตุ้นให้เกิดความสนใจ ใคร่รู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน เพราะได้คิดทบทวนเนื้อเรื่อง วิเคราะห์ตัวละครจากสถานการณ์และพฤติกรรมของตัวละครที่เกิดขึ้นในวรรณคดีเป็นแบบฝึกประสบการณ์ชีวิต ให้นักเรียนได้ทดลองใช้ความคิดใคร่ครวญเพื่อฝึกสติปัญญาและแก้ปัญหา พยายามหาเหตุผลและคำอธิบายที่น่าเชื่อถือมารองรับความเข้าใจนั้นและเมื่อสร้างองค์ความรู้ที่น่าเชื่อถือได้แล้วจึงนำความรู้ที่ได้จากเนื้อหาไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้การเรียนรู้วรรณคดีมีความหมายกับชีวิตของนักเรียน สอดคล้องกับที่ ยุทธภูมิ สุวรรณเวช (สุดา อภินันทาภรณ์.2555 ; อ้างอิงจาก ยุทธภูมิ สุวรรณเวช. ม.ป.ป.) ได้กล่าวว่า การอ่านวรรณคดีจะทำให้เห็นแง่มุมเรื่องราวที่หลากหลายต่างยุคต่างสมัย พฤติกรรมของตัวละครที่โลดแล่นอยู่ในเนื้อเรื่องจะเป็นบทเรียนชีวิตจำลองท้าทายให้นักเรียนรู้จักขบคิดและติดตาม ครูผู้สอนควรใช้สิ่งเหล่านี้เป็นข้อมูลในการฝึกฝนการใช้สติปัญญาในการขบคิดแก้ปัญหาของนักเรียนสถานการณ์ต่างๆและพฤติกรรมของตัวละครที่เกิดขึ้น น่าจะหยิบยกขึ้นมาเป็นแบบฝึกประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนได้ทดลองใช้มุมมองแนวคิดของตนในการไตร่ตรอง ใคร่ครวญเพื่อเพิ่มพูนความเฉียบคมของสติปัญญาให้เพิ่มมากขึ้นซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีวิจารณญาณในการรับสารมากยิ่งขึ้น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประเด็นที่นักเรียนเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 1 คือ กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย RADEC Model เป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่ม นักเรียนได้ฝึกทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกการกล้าแสดงความคิดเห็น ฝึกการวางแผนการทำงานร่วมกัน ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตาม ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ รองลงมา คือ กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์วรรณคดีอย่างมีลำดับขั้นตอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย RADEC Model มีลำดับขั้นตอน

ที่ชัดเจน มีกระบวนการการจัดการเรียนรู้ที่ นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Abidin et al. (2021) ที่ได้ศึกษารูปแบบการออกแบบการเรียนรู้ของ RADEC เพื่อฝึกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนประถมศึกษา แบบจำลองที่ใช้เป็นแบบพรรณนาเชิงคุณภาพจากผลการสังเกต เอกสารประกอบ และการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนได้รับการฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์และสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสื่อสารและทำงานร่วมกันอย่างดีในขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ของ RADEC นักเรียนมีมากขึ้นมีความกระตือรือร้นและสนใจในการเรียนรู้ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้นและได้ผลลัพธ์ที่น่าพอใจ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้จริงนอกห้องเรียนได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ “กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันและยอมรับซึ่งกันและกัน” ได้รับคะแนนน้อยที่สุด ($M = 4.47$, $SD = 0.56$) แม้จะยังอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสในการพัฒนาการเรียนแบบกระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้ร่วมกันพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน เนื่องจากครูได้ใช้กระบวนการแบ่งกลุ่มแบบคละความสามารถ จึงทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคล ความหลากหลายของผู้เรียนและข้อจำกัดในการออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจที่แตกต่างกัน ครูจำเป็นต้องจัดบรรยากาศให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกอบอุ่นและเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพราะนักเรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ต้องแสวงหาคำตอบในเรื่องที่กำลังเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูคอยกระตุ้นนักเรียนให้กระตือรือร้น คอยให้กำลังใจ ส่งเสริมและควรอธิบายเพิ่มเติม เมื่อคำตอบของนักเรียนมีความหลากหลาย ซึ่งอาจไม่มีคำตอบที่ผิดหรือถูกแต่ต้องประกอบไปด้วยเหตุผลที่น่าเชื่อถือ จะช่วยให้คำตอบที่นักเรียนนำมาถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มมากยิ่งขึ้น นักเรียนจะเกิดความภาคภูมิใจในตนเองกล้าแสดงความคิดเห็น ได้ช่วยเหลือกันและยอมรับซึ่งกันและกัน

สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ RADEC Model ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยขั้นตอนของการจัดกิจกรรม 5 ขั้นตอน ขั้นอ่านอย่างกระตือรือร้น ขั้นสืบค้นคำตอบ ขั้นตรวจสอบอภิปราย ขั้นอธิบายความรู้และขั้นสู่การสร้างสรรค์ รูปแบบการสอนดังกล่าวช่วยในการพัฒนาความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและมีความเข้าใจในองค์ความรู้ที่ตนเองได้สร้างขึ้นจากการลงมือปฏิบัติจริง ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูและนักเรียนควรร่วมกันกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมแต่ละขั้นตอน ไม่ควรให้แต่ละขั้นตอนใช้เวลานานจนเกินไปเพราะจะทำให้นักเรียนขาดความสนใจในการทำกิจกรรมในขั้นต่อไป

2. ครูควรอธิบายขั้นตอนในการทำกิจกรรมให้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามก่อนเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อที่นักเรียนจะได้ทำความเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ขั้นตรวจสอบอภิปราย (Discuss) ครูควรกำชับเรื่องการระดมความคิด โดยเปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้นักเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้คำตอบเพื่อเปรียบเทียบแนวความคิดคำตอบของตนเองกับกลุ่ม โดยนักเรียนต้องมีการสรุปองค์ความรู้ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นผ่านการเขียนของตนเองมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model ไปใช้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านประเภทอื่น กับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เช่น การอ่านจับใจความสำคัญ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2. ควรนำเทคนิคการสอนหรือรูปแบบการสอนอื่น ๆ เช่น REAP, PANORAMA, การกระตุ้นสมองแบบ Brain Writing, RCRR เข้ามาจัดการเรียนรู้ร่วมกับรูปแบบการสอน RADEC Model เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น

3. ควรนำการจัดการเรียนรู้ด้วย RADEC Model ไปใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ในสาระอื่น ๆ เช่น สาระการเขียน สาระหลักการใช้ภาษา

เอกสารอ้างอิง

จารึก จอมคีรี. (2566). ปัญหาการสอนวรรณคดีไทยของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนสตรีนนทบุรี. โรงเรียนสตรีนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. *สัมภาษณ์*

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2551). การเรียนรู้เชิงรุก. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 13 กันยายน 2567. แหล่งที่มา: http://www2.eduzones.com/images/blog/sasithep/File/activet.pdf.

พิมพ์ชญา ธนาพรพงศ์สถิต. (2563). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสุพรรณปัญญานุกูล. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์,* 22 (2), 95-108.

มาเรียม นิลพันธ์. (2558). *วิธีวิจัยทางการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 9). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ยุทธภูมิ สุวรรณเวช. (2537). สอนวรรณคดีไทยอย่างไรในยุคปฏิรูปการศึกษา. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2567. แหล่งที่มา http://www.nawamintriampat.ac.th/external_newsblog.

โรงเรียนสตรีนนทบุรี. (2564). รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2564. *ฝ่ายวิชาการโรงเรียนสตรีนนทบุรี.* 15 ธันวาคม 2566. นนทบุรี: โรงเรียนสตรีนนทบุรี.

วัชรพล วิบูลยศริน. (2561). *วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย.* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการนวัตกรรมในชั้นเรียนของครูโรงเรียนพื้นที่นวัตกรรม การศึกษาจังหวัดระยอง. *สิกขา วารสารศึกษาศาสตร์*. 9 (2), 41.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน, ส. ส. (2564). *ผลการสอบในโครงการพัฒนาสมรรถนะการอ่านขั้นสูงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2564 – 2565.* กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579.* กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟิก จำกัด.

สิรินรัตน์ น้อยเจริญ. (2564). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Maruf, A. S. (2020). Colloidal Learning Design using Radec Model with Stem Approach Based Google Classroom to Develop Student Creativity. *Journal of Educational Sciences.* 4 (4), 758-765.

Niluphar, A. M., B. (2017). Creativity as a stepping stone towards developing other competencies in classrooms. *Hindawi Education Research International.* 20 (2), 1-10.

Sopandi, W. (2017). *The quality improvement of learning processes and achievements through the read-answer-discuss-explain-and create learning model implementation.* Paper presented at the Proceeding 8th Pedagogy International Seminar.

การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้การจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร

Development of English Listening Skills Through Cartoon Animation-Based Learning For Vocational Certificate Students Level 1 in Electronics At Kanchanapisek Technical College Mahanakorn

ภัทรธีรา แสนลัง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Pattira Saenlang
Ramkhamhaeng University,Thailand
E-mail: pattira@ktcm.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร จำนวน 239 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบ Cluster Random Sampling ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 23 คน จากสาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน (2) วีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน (3) แบบทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ จำนวน 40 ข้อ และ (4) แบบวัดความพึงพอใจ จำนวน 22 ข้อ สถิติที่ใช้ใน การวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test (Dependent Samples)

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ มีคะแนนทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 21.83 คิดเป็นร้อยละ 54.57 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 27.26 คิดเป็นร้อยละ 68.15 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}$= 4.03, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียน

* วันที่รับบทความ : 1 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 16 พฤศจิกายน 2567; วันตอบรับบทความ : 19 พฤศจิกายน 2567
Received: November 1 2024; Revised: November 16 2024; Accepted: November 19 2024

รู้สึกสนุกสนานกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและจดจำเนื้อหาวิชานั้นได้ดี เป็นลำดับขั้นตอนและนำไปใช้ได้จริง

คำสำคัญ: ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ; การจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน

Abstract

This study aimed to compare English listening skills before and after instruction through animated cartoon videos and to examine students' satisfaction with the learning process and its impact on the development of English listening skills. The population consisted of 239 first-year vocational certificate students (Vocational Certificate Level 1) from Kanchanapisek Technical College Mahanakorn, Bangkok. A sample group of 23 students from the Electronics Department was selected using cluster random sampling. The research instruments included (1) six lesson plans, (2) animated cartoon videos, (3) a 40-item English listening skills test, and (4) a 22-item satisfaction questionnaire. Statistical methods employed in the study included mean, standard deviation, and dependent sample t-test.

The findings indicated that the post-test English listening scores of first-year Electronics students were significantly higher than their pre-test scores at the .05 level, with a mean pre-test score of 21.83 (54.57%) and a mean post-test score of 27.26 (68.15%). Additionally, students' overall satisfaction with the cartoon animation-based learning method was rated as high ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.66). Specifically, the students expressed that learning through animated cartoon videos was enjoyable, enhanced their understanding and retention of content, provided clear and sequential instruction, and facilitated practical application in real-life contexts.

Keywords: English listening skills; Cartoon Animation-Based Learning

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อชีวิตของบุคคลในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา หรือชีวิตความเป็นอยู่ ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ก่อให้เกิดความรู้และเทคนิคใหม่ๆ ขึ้นทุกวัน ความรู้เก่าจึงล้าสมัยอย่างรวดเร็ว และค่านิยมที่เปลี่ยนไปเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคมศตวรรษที่ 21 ดังนั้นแนวคิดทักษะต้องแสวงหาความรู้และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเครือข่าย P21: 21st Century Skills Partnership (2009) คือ 3R (การอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์) จะช่วยให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ๆ หาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ เรียนรู้เกี่ยวกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นความรู้และวิทยาศาสตร์ใหม่ๆ หรือ ประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงข่าวสารต่างๆ เกิดขึ้นทั่วโลก แล้วเผยแพร่และสื่อสารความรู้ใหม่นี้ไปยังผู้อื่น รวมทั้งบอกความต้องการของตนให้ผู้อื่นทราบด้วย ทำให้การจัดการศึกษามีการเปลี่ยนแปลง การวิจัยหลักสูตร เนื้อหา และการพัฒนาทักษะต่างๆ การใช้ชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 ทักษะภาษาอังกฤษเป็นทักษะทางภาษาที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ ในโลกของ ดิจิทัลไร้พรมแดน เพราะภาษาอังกฤษเป็น ภาษากลางที่ใช้ จึงควรมีการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของผู้เรียน ปรับตัวให้ทันกับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21 เน้นการสอนแบบบูรณาการทั้งเนื้อหาไวยากรณ์ การอ่าน การเขียน และการสนทนา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านปฏิสัมพันธ์ระหว่างสื่อการสอนกับผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างอิสระ สอดแทรกกิจกรรมการเรียนรู้ กระตุ้นผู้เรียนสร้างความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น (ศิรินภา สมศรี, 2561, กรรณิการ์ ผิวดี, 2545)

จากพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(สอศ.) ซึ่งมีภาระหน้าที่ในการการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบนโยบายให้สอศ. พัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษ เพื่อยกระดับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อรองรับ Thailand 4.0

ในการเรียนภาษาอังกฤษนั้น ทักษะพื้นฐานมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทักษะการฟังเป็นทักษะการรับรู้ที่สำคัญที่สุด เพราะก่อนที่มนุษย์จะเริ่มสื่อสารกันได้นั้นมนุษย์ต้องเริ่มที่ทักษะการฟังก่อน เนื่องจากมนุษย์จะเริ่มรับรู้ข้อมูลรอบด้านเข้าสู่สมอง แล้วพยายามดำเนินการกับข้อมูลที่ได้รับอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองให้เป็นทักษะที่ส่งข้อมูลไปสื่อสาร ณ ขณะนั้น การฟังเป็นทักษะพื้นฐานที่ต้องเรียนรู้มากกว่าทักษะอื่น ๆ เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนในการจำสิ่งที่จำเป็นเนื่องจากผู้เรียนต้องเข้าใจธรรมชาติของสิ่งที่กำลังพูด อารมณ์ และมุมมองของผู้พูด และสามารถตอบสนองการแยกแยะความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดหรือบริบทของการฟังได้ ดังนั้นในการเรียนการสอนจำเป็นต้องฝึกการฟังให้กับนักเรียนอย่างเพียงพอและจริงจัง เพราะเป็นทักษะสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะอื่นๆ ได้ หากผู้เรียนไม่เข้าใจสิ่งที่ฟัง ดังนั้นครูควรเอาใจใส่เป็นพิเศษในการสอนทักษะการฟัง เพราะผู้พูดต้องมีความเข้าใจเพื่อที่จะพูด ตอบ อ่านหรือเขียน

สื่อการ์ตูนแอนิเมชันเป็นศาสตร์และศิลป์ที่ผสมผสานภาพนิ่งเพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหว การถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนเป็นเรื่องราวจากนามธรรมสู่รูปธรรมและเสียงประกอบสามารถดึงดูดความสนใจ จดจำ และเข้าใจบทเรียนได้ง่าย (ธรรมศักดิ์ เอื้อรักษ์สกุล. 2547) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาการ์ตูนแอนิเมชันวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง กาล (Tense) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจ และมีความกระตือรือร้นในการเรียนและเรียนรู้ได้อย่างเพลิดเพลินมีความเชื่อมั่นในการใช้หลักไวยากรณ์มากขึ้น เพราะทุกคนรับการกระตุ้นจากสื่อให้เกิดการเรียนรู้รวมทั้งสามารถเรียนรู้ได้เองโดยอิสระทำให้ผู้เรียนได้พัฒนา

ตามศักยภาพโดยมีครูวางแผนร่วมกับผู้เรียนกระตุ้นท้าทาย ให้กำลังใจ และชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้อง (สุรินทร์ ฉ่ำมาก : 2561) สื่อการ์ตูนแอนิเมชันช่วยให้นักเรียนได้ฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง ฝึกฟังประโยคคำถาม การตอบสนองต่อบทสนทนาสั้น ๆ ที่เป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ การเขียนช่วยให้นักเรียนสามารถใช้ความเข้าใจในกฎและข้อบังคับของภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง การใช้แอนิเมชันเป็นสื่อการสอนเป็นที่นิยมของนักเรียนมากกว่าสื่อประเภทอื่น (นิพนธ์ คุณารักษ์, 2551 : 42-46) โดยการสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายซึ่งสามารถช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำให้สนุกสนาน สามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้อย่างเป็นรูปธรรม จดจำและเข้าใจได้ง่าย

อย่างไรก็ตามสื่อการ์ตูนแอนิเมชันยังเป็นสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่ที่ช่วยสร้างแรงกระตุ้นการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษทำให้เข้าใจง่ายด้วยภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบในเวลาเดียวกันสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อเทคโนโลยีการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษ พบว่านักเรียนยังใช้การเรียนการสอนรูปแบบเก่าคือ เรียนตามหนังสือ สื่อก็เป็นรูปแบบเสียง ขาดสื่อที่ช่วยกระตุ้นความอยากเรียนรู้ของนักเรียน ปัญหาที่พบส่วนใหญ่นักเรียนจะขาดทักษะการฟังซึ่งเป็นทักษะแรกที่นักเรียนต้องรู้ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น แต่นักเรียนก็ยังสับสนและตีความจากเรื่องที่ฟังได้ไม่ดีเท่าที่ควร และยิ่งเป็นการฟังหลากหลายสำเนียงยิ่งส่งผลต่อทักษะการฟังภาษาอังกฤษ รวมถึงการสอนของครูส่วนใหญ่มักจะใช้การสอนแบบการบรรยายไม่มีสิ่งเร้ามากระตุ้นเท่าที่ควร จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึงได้ทำงานวิจัย เรื่องการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

วิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย ขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากร

นักเรียนระดับชั้น (ปวช.1) วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร ที่เรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตจริง รหัสวิชา 20000-1201 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 ห้อง จำนวนทั้งสิ้น 239 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนระดับชั้น (ปวช.1) สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร ที่เรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษในชีวิตจริง รหัสวิชา 20000-1201 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 23 คน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 โดยการคัดเลือกหน่วย (Unit) และหัวเรื่อง (Topic) ที่เหมาะสมกับทักษะการฟัง

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ตามลำดับดังนี้

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้และวิดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน

1. ศึกษาแนวคิดและกระบวนการผลิตการ์ตูนแอนิเมชัน เพื่อนำมาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1)

2. วิเคราะห์เนื้อขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) โดยมีจำนวนประชากรทั้งหมด 239 คนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562

3. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

4. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา "ภาษาอังกฤษในชีวิตจริง" (รหัสวิชา 20000-1201) โดยเลือกหัวข้อและเนื้อหาที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

5. ผลิตวิดีโอการ์ตูนแอนิเมชันที่สอดคล้องกับแผนการเรียนรู้

6. นำแผนการเรียนรู้และสื่อวิดีโอไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินใน 6 หัวข้อ ได้แก่ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม สื่อ และการวัดผล ซึ่งมีระดับการประเมิน ดังต่อไปนี้

5 หมายถึง มีความความถูกต้อง/เหมาะสม/สอดคล้องมากที่สุด

4 หมายถึง มีความความถูกต้อง/เหมาะสม/สอดคล้องมาก

3 หมายถึง มีความความถูกต้อง/เหมาะสม/สอดคล้องปานกลาง

2 หมายถึง มีความความถูกต้อง/เหมาะสม/สอดคล้องน้อย

1 หมายถึง มีความความถูกต้อง/เหมาะสม/สอดคล้องน้อยที่สุด

7. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าแผนการเรียนรู้มีคุณภาพในระดับ "มาก" โดยมีค่าเฉลี่ย 4.37

8. ทดลองใช้แผนที่ปรับปรุงแล้วกับนักเรียนกลุ่มทดลอง (Try-out) จำนวน 22 คน สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและแก้ไขข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้จริง

4.2 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน วิชาภาษาอังกฤษในชีวิตจริง สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) ที่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบไว้ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของรายวิชา

2. ดำเนินการสร้างแบบทดสอบทั้งปรนัยและอัตนัย รวม 60 ข้อ โดยแบ่งออกเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่าค่าดัชนีอยู่ในช่วง 0.67-1.00

4. ปรับปรุงข้อสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนปวช.1 สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง เพื่อวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ซึ่งค่าที่เหมาะสมอยู่ในช่วง $P = 0.45\text{-}0.73$ และ $r = 0.27\text{-}0.55$

5. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้สูตรของ Lovett ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.62

6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูล

4.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ

1. พัฒนาแบบสอบถามความพึงพอใจในรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ โดยมีข้อคำถามรวม 22 ข้อ

2. ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ายอมรับได้

3. ทดลองใช้แบบสอบถามกับนักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 22 คน เพื่อตรวจสอบอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยวิธี Cronbach พบว่าค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

4. จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบเพื่อใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ (Pre-test) จำนวน 40 ข้อ เพื่อเก็บคะแนนเปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียน

2. จัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการฟังผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันจำนวน 6 แผนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

3. นำแบบทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษ มาทดสอบหลังเรียน (Post-test) ตรวจแล้วเก็บคะแนนไว้เพื่อจะนำมาเปรียบเทียบก่อนการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน

4. ใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน ภายหลังสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ครบ 6 แผนการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

5. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติตามวัตถุประสงค์การวิจัย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

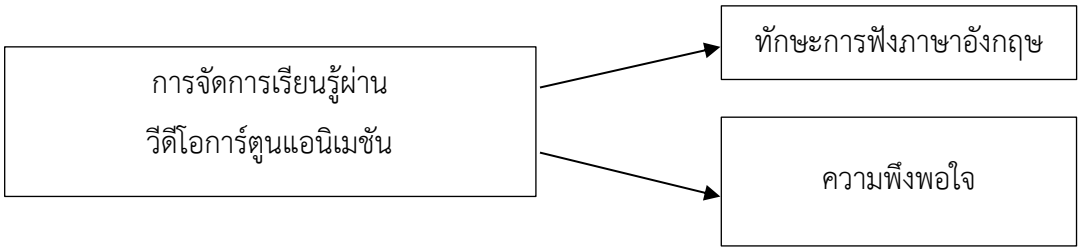
1. เปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. 1) สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร โดยใช้สถิติทดสอบ t-test (dependent Samples)

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) 5 ระดับ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกรอบแนวคิดโดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้จากสื่อมัลติมีเดีย (Multimedia Learning Theory) ของ Mayer (2009) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้ผ่านสื่อที่มีทั้งภาพและเสียงช่วยเพิ่มการเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดีขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Constructivist Learning Theory) ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและการเชื่อมโยงเนื้อหากับบริบทชีวิตจริง

การจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน ถูกออกแบบโดยผสมผสานเนื้อหาภาษาอังกฤษในชีวิตจริงกับการเล่าเรื่องที่สนุกสนาน สื่อสารผ่านภาพและเสียงที่ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ส่งผลให้พัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ และสร้างความพึงพอใจในกระบวนการเรียนรู้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 1 วิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.**1)** สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

การจัดกิจกรรมโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน	n	$\bar{x}$	S.D.	df	t	p
ก่อนเรียน	23	21.83	3.95	22	7.363*	.000
หลังเรียน	23	27.26	4.11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 นักเรียนนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. 1) สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ มีคะแนนทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. **1)** สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหา			
1.1 ครูมีการเตรียมการสอน (พิจารณาจากสื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความพร้อม)	4.04	0.71	มาก
1.2 เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับชีวิตและทันสมัย	3.83	0.78	มาก
1.3 นักเรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน	4.09	0.60	
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
2.1 การจัดสภาพห้องเรียน	3.74	0.75	มาก
2.2 กิจกรรมการเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียน	4.09	0.67	มาก
2.3 กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ	4.04	0.64	มาก
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน			
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.04	0.47	มาก
3.2 มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาบทเรียน	3.91	0.67	มาก
3.3 เร้าความสนใจให้เกิดการใฝ่รู้	4.00	0.67	มาก
3.4 ภาพ เสียง ชัดเจน สวยงาม น่าสนใจ	3.91	0.67	มาก
3.5 ช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจและจดจำเนื้อหาวิชานั้น ได้ดี เป็นลำดับขั้นตอนและนำไปใช้ได้จริง	4.43	0.51	มากที่สุด
4. ด้านผู้สอน			
4.1 ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	4.00	0.74	มาก
4.2 ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำนักเรียนในการจัดกิจกรรม	4.04	0.64	มาก

4.3 ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม/ทีม	4.09	0.51	มาก
4.4 ครูใช้วิธีการสอนหลายวิธี (เช่น การทำงานกลุ่ม จับคู่ เกม ฯลฯ	4.04	0.56	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	**ระดับความพึงพอใจ**
5. ด้านการวัดผลและประเมินผล			
5.1 นักเรียนทราบเกณฑ์การประเมินผลล่วงหน้า	4.04	0.56	มาก
5.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	3.96	0.71	มาก
5.3 นักเรียนนำความรู้จากวิชานี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.91	0.67	มาก
5.4 นักเรียนรู้สึกมั่นใจในการฟังภาษาอังกฤษมากขึ้น	3.91	0.95	มาก
5.5 ครูประเมินผลอย่างยุติธรรม	4.00	0.60	มาก
5.6 นักเรียนรู้สึกว่าทักษะการฟังภาษาอังกฤษของตนพัฒนาขึ้นหลังจากการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน	3.87	0.76	มาก
5.7 นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน	4.52	0.51	มากที่สุด
โดยรวม	4.03	0.66	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันโดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}$ = 4.03, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อย มีดังนี้ ลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นักเรียนรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน ($\bar{x}$ = 4.52, S.D. = 0.51) ลำดับที่ 2 คือ ช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจและจดจำเนื้อหาวิชานั้น ได้ดี เป็นลำดับขั้นตอนและนำไปใช้ได้จริง ($\bar{x}$ = 4.43, S.D. = 0.51) ส่วนที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุด คือ การจัดสภาพห้องเรียน ($\bar{x}$ = 3.74, S.D. = 0.75)

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ มีคะแนนทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษหลังจากการจัดการเรียนรู้ผ่านวิดีโอการ์ตูนแอนิเมชันสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการใช้สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ผลการค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เน้นถึงประโยชน์ของการใช้สื่อวิดีโอแอนิเมชันในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ สมชาย (2560) ที่ศึกษาผลการใช้วิดีโอการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่าการเรียนรู้ผ่านสื่อแอนิเมชันทำให้นักเรียนมีผลการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาอังกฤษสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้นเนื่องจากสื่อวิดีโอการ์ตูนแอนิเมชันสามารถดึงดูดความสนใจและทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสื่อที่สามารถเชื่อมโยงกับผู้เรียนได้โดยตรงและช่วยพัฒนาทักษะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยอีกชิ้นที่สนับสนุนคือการศึกษาโดย อรพินทร์ และคณะ (2562) ที่ได้วิจัยถึงผลของการใช้สื่อวิดีโอการ์ตูนแอนิเมชันต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยพบว่าการเรียนรู้ด้วยสื่อการ์ตูนแอนิเมชันช่วยเพิ่มความเข้าใจและความสามารถในการฟังของนักเรียนให้สูงขึ้น งานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าการใช้สื่อที่มีการออกเสียงชัดเจนและเนื้อหาที่น่าสนใจสามารถช่วยพัฒนาทักษะการฟังและช่วยให้นักเรียนจดจำประโยคและคำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่พบว่าการใช้สื่อการ์ตูนแอนิเมชันทำให้ทักษะการฟังพัฒนาขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยในต่างประเทศ เช่น การศึกษาของ Jones และคณะ (2017) ที่วิจัยถึงผลของการใช้สื่อวิดีโอการ์ตูนแอนิเมชันในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษในนักศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่าการเรียนรู้ผ่านสื่อวิดีโอช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้รวดเร็วและง่ายขึ้น เพราะสื่อวิดีโอการ์ตูนแอนิเมชันมีความน่าสนใจและสามารถดึงดูดผู้เรียนให้อยู่ในเนื้อหาได้ดี ทั้งนี้งานวิจัยยังพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ผ่านวิดีโอการ์ตูนแอนิเมชันเนื่องจากมีสีสันและการดำเนินเนื้อหาที่รวดเร็ว จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ Park และ Kim (2019) ได้สรุปการใช้สื่อวิดีโอแอนิเมชันช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมและพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยนักเรียนที่เรียนรู้ผ่านสื่อแอนิเมชันสามารถเข้าใจบทสนทนาภาษาอังกฤษได้ดีขึ้นและยังสามารถตอบคำถามในแบบทดสอบการฟังได้ถูกต้องมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ การศึกษาโดย Gonzalez และคณะ (2020) ยังได้แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ในทิศทางเดียวกันว่า วิดีโอแอนิเมชันช่วยให้นักเรียนจำเนื้อหาได้ดีขึ้นและพัฒนาทักษะการฟังเพราะสื่อมีการใช้เสียงและภาพที่สอดคล้องกัน ซึ่งช่วยเพิ่มความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ

2. นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1) สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์มีความพึงพอใจต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษผ่านการจัดการเรียนรู้ด้วยวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.03 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการใช้สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ในการดึงดูดความสนใจและเพิ่มความสนุกสนานในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักเรียนมีความรู้สึกสนุกสนานกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันมากที่สุด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้ศึกษาถึงการใช้วีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ของ กฤติยา (2561) ซึ่งศึกษาถึงผลของการใช้วีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ พบว่านักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับการเรียนรู้แบบดั้งเดิม นักเรียนรู้สึกว่าสื่อการ์ตูนแอนิเมชันช่วยเพิ่มความสนุกสนานและทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องง่ายและน่าสนใจยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสื่อที่มีลักษณะสนุกสนานและดึงดูดใจช่วยกระตุ้นการเรียนรู้และทำให้นักเรียนรู้สึกพึงพอใจต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้น และยังมีงานวิจัยที่สนับสนุนผลการศึกษานี้ โดย Sung และ Chang (2019) ซึ่งได้วิเคราะห์ผลกระทบของการใช้วีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันต่อความพึงพอใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูนมีความพึงพอใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้จากสื่ออื่นๆ นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนรู้ผ่านวีดีโอช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้นและสร้างความสนุกสนานในการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งงานวิจัยของ Huang (2020) ยังพบว่าการใช้วีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันในห้องเรียนสามารถกระตุ้นความสนใจและความพึงพอใจของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักเรียนรู้สึกสนุกสนานและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น การใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น และทำให้พวกเขามีประสบการณ์ที่ดี ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อีกทั่ง Chen (2018) ยังได้ชี้ให้เห็นถึงผลของการใช้วีดีโอการ์ตูนใน การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษในนักเรียน โดยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจสูงเมื่อเรียนรู้ผ่านวีดีโอการ์ตูน ซึ่งเป็นสื่อที่มีการนำเสนอที่น่าสนใจและเข้าใจง่าย ผลการศึกษาแสดงให้ เห็นว่านักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ควรขยายผลการวิจัยไปสู่สาขาวิชาอื่น ๆ ภายในวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร เพื่อศึกษาและพัฒนาสื่อวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันให้สอดคล้องกับเนื้อหาเฉพาะด้านและเพิ่มความน่าสนใจสำหรับผู้เรียนในแต่ละสาขา

1.2 ควรพัฒนาวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันที่มีระดับความยากง่ายหลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนในแต่ละช่วง และช่วยให้กระบวนการเรียนรู้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ควรนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้วีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันไปบรรจุในแผนพัฒนาหลักสูตรหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในวิทยาลัยอาชีวศึกษาหรือสถาบันการศึกษาอื่น ๆ

2.2 ควรสนับสนุนการเปรียบเทียบสื่อการเรียนรู้แบบใหม่ เช่น วีดีโอการ์ตูนแอนิเมชัน กับสื่อแบบดั้งเดิม เพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุดสำหรับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในนักเรียนแต่ละกลุ่ม

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 ควรจัดอบรมหรือพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและใช้สื่อวีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันในกระบวนการสอน เพื่อให้การใช้งานสื่อเกิดประโยชน์สูงสุด

3.2 ควรสร้างช่องทางการแบ่งปันและเผยแพร่วีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันที่พัฒนาขึ้น เช่น ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์หรือสื่อดิจิทัล เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้เรียนในวงกว้างมากขึ้น.

เอกสารอ้างอิง

กรรณิการ์ ผิวอ่อนดี. (2545). การสอนภาษาอังกฤษยุคใหม่ไม่ยากอย่างที่คิด. *วารสารทางวิชาการเทคโนโลยีทับแก้ว*. 5 (7), 156-164.

กฤติยา. (2561). ผลของการใช้วีดีโอการ์ตูนแอนิเมชันในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ธรรมศักดิ์ เอื้อรักสกุล. (2547). การสร้างภาพยนตร์ 2D แอนิเมชัน How To Make 2D Animation. กรุงเทพมหานคร: มีเดียอินเทลลิเจนซ์ เทคโนโลยี.

ศิรินภา สมศรี. (2558). วิธีการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา; http://sirinapa040.blogspot.com.

สมชาย. (2560). การใช้วิดีโอการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สุรินทร์ ฉ่ำมาก. (2561). การพัฒนาการ์ตูนแอนิเมชันวิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง กาล (Tense) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2566. http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/ 123456789/3389/1/RMUTT%20159682.pdf.

อรพินทร์, และคณะ. (2562). ผลกระทบของการใช้สื่อวิดีโอในรูปแบบการ์ตูนแอนิเมชันต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารการศึกษา. 15 (3), 56-70.

Chen, C. H. (2018). The role of animated cartoons in improving English listening skills among learners. *Language Learning Journal*. 46 (3), 345-357. https://doi.org/10. 1080/ 09571736.2018.1436147

Mayer, R. E. (2009). *Multimedia learning*. (2nd ed.). Cambridge University Press.

กลวิธีการนำเสนอ “ความเป็นเหนือ” ในสื่อบันเทิงไทย พ.ศ. 2519-2564

Presenting Techniques of ‘Northernness’ in Thai Entertaining Media, 1976 – 2021

Yingying Nong และ จันทร์สุดา ไชยประเสริฐ
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
Yingying Nong and Jansuda Chaiprasert
Huachiew Chalermprakiet University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: aben1936@qq.com

****

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอความเป็นเหนือในสื่อบันเทิงไทย พ.ศ. 2519-2564 โดยใช้การวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากสื่อบันเทิงไทยประเภทนวนิยาย 11 เรื่อง ละครโทรทัศน์ 4 เรื่อง และ ภาพยนตร์ 7 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า “ความเป็นเหนือ” ด้านที่ได้สืบทอดมาอย่างยาวนาน เอกลักษณ์ที่แตกต่างจากภาคอื่นทำให้ผู้พบเห็นเกิดความเข้าใจและรับรู้ตรงกันว่าคือสิ่งที่บ่งบอกถึงภาคเหนือ มี 4 วิธี ได้แก่ การนำเสนอผ่านโครงเรื่อง การนำเสนอผ่านตัวละคร การนำเสนอผ่านฉากและบรรยากาศ และการนำเสนอผ่านการใช้ภาษา 1) การนำเสนอผ่านโครงเรื่อง ความเป็นเหนือนำเสนอผ่านโครงเรื่อง 3 แบบ ซึ่งสัมพันธ์กับประเภทของสื่อที่นำเสนอ คือ นวนิยายมักมีโครงเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชนบททางภาคเหนือ ละครโทรทัศน์มักมีโครงเรื่องเกี่ยวกับการย้อนยุค และภาพยนตร์มักมีโครงเรื่องเกี่ยวกับความรัก 2) การนำเสนอผ่านตัวละคร ผู้ผลิตให้ความสำคัญกับการนำเสนอความเป็นเหนือผ่านคำพูดของตัวละคร ผู้ผลิตนำเสนอความเป็นเหนือในด้าน ความเชื่อ ศิลปะการแสดง ค่านิยม และจารีตประเพณีผ่านคำพูดของตัวละคร การกระทำของตัวละคร ผู้ผลิตสร้างตัวละครที่พูดภาษาเหนือและมีการกระทำที่มีลักษณะเฉพาะของภาคเหนือและรูปลักษณ์ภายนอกของตัวละคร ผู้ผลิตสร้างตัวละครที่เป็นชาวเหนือที่แต่งตัวแบบดั้งเดิมที่มีเอกลักษณ์ของภาคเหนือ 3) การนำเสนอผ่านฉากและบรรยากาศ ผู้ผลิตมีกลวิธีนำเสนอผ่านฉากที่แสดงสถานที่และภูมิประเทศ ผู้ผลิตมักสร้างฉากที่เป็นหมู่บ้านและภูเขาทางภาคเหนือ และฉากที่แสดงวัฒนธรรม ผู้ผลิตมักสร้างฉากที่นำเสนอความเป็นเหนือในด้านวิถีชีวิต ประเพณี ศิลปะวัฒนธรรม และวิธีที่ 4) การนำเสนอผ่านการใช้ภาษา ผู้ผลิตนำเสนอความเป็นเหนือผ่านภาษาท้องถิ่นเหนือในบทบรรยาย และนำเสนอความเป็นเหนือผ่านภาษาท้องถิ่นเหนือในบทสนทนาของตัวละคร กลวิธีที่ดังกล่าวทำให้เรื่องราวที่เกิดขึ้นที่ภาคเหนือมีความสมจริงยิ่งขึ้น และทำให้ผู้ชมและผู้อ่านรับรู้และเข้าใจความเป็นเหนือ

คำสำคัญ : ความเป็นเหนือ; กลวิธีการนำเสนอ; สื่อบันเทิงไทย

---

* วันที่รับบทความ : 4 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 28 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 29 มิถุนายน 2567
Received: April 8 2024; Revised: June 28 2024; Accepted: June 29 2024

Abstract

This research aims to analyze presenting techniques of 'Northernness' in Thai entertaining media, during 1976 – 2021. Content analysis is applied to study eleven novels; four television scripts; and seven movie scripts.The research finds four aspects of presenting techniques of 'Northernness' in the data studied, including through the plot; characters; setting and atmosphere; and the language. The detail is as the following. 1) Presenting through the plot, this is subjected to types of the media. The novels studied present ways of life in Thai norther rural areas, while television dramas present the time-travel plot, and the movies present stories of love. 2) Presenting through characters, The producers focus on presenting 'Northernness' includes beliefs; performances; values; costume; traditions; dialect; and conducts through the characters' words and actions. Creating characters who speak the northern dialect; and show the local performances. And appearance of characters is northern people who dress the local costume. 3) Presenting through setting and atmosphere, including places and geography of villages; mountains; and cultural settings of the northern. The 'northernness' shown is about ways of life; traditions; and art and culture. 4) Presenting through the language, the northern dialect is used in the narration and in conversations of characters. This makes the stories realistic and conveys the 'northernness' to readers and audiences.

Keyword: 'northernness'; presenting technique; Thai entertaining media

บทนำ

ภาคเหนือของประเทศไทยเป็นดินแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรม ลักษณะเด่นทางวัฒนธรรมท้องถิ่นเหนือถือเป็นสิ่งที่มีคุณค่าของภาคเหนือ ซึ่งทำให้ภาคเหนือต่างจากภาคอื่น ๆ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมที่หลากหลายของภาคเหนือสามารถถ่ายทอดผ่านสื่อบันเทิงไทยต่าง ๆ เช่น ละครโทรทัศน์ วรรณกรรม หรือแม้ภาพยนตร์ ซึ่งสื่อที่กล่าวข้างต้นนั้น ผู้ผลิตมักดึงเอาเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของภาคเหนือออกมาเผยแพร่ให้บุคคลในสังคมเข้าใจภาคเหนือได้มากยิ่งขึ้น ในด้านวรรณกรรม มีนักเขียนภาคเหนือที่มีชื่อเสียง ได้แก่ มาลา คำจันทร์ และพิบูลศักดิ์ ละครพล ผลงานของนักเขียนสองท่านนี้ได้สะท้อนถึงวิถีชีวิตของชาวเหนือ ทำให้คนในสังคมเข้าใจวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเป็นเหนือ และก็ได้ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับ เห็นได้จากการที่ได้รับรางวัลและการได้รับการตีพิมพ์หลายครั้ง ละครโทรทัศน์ที่สะท้อนวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของภาคเหนือได้ผลิตขึ้นอย่างต่อเนื่อง และได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย เช่น เรื่อง*เมื่อดอกรักบาน* (2550) ได้รับรางวัลละครโทรทัศน์ยอดเยี่ยม เรื่อง*รอยไหม* (2554) ได้รับรางวัลละครดีเด่นแห่งปี 2554 และเรื่อง*แม่อายสะอื้น* (2561) ได้รับรางวัลละครเรทติ้งสูงสุดติดต่อกัน 4 สัปดาห์ เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าคนในสังคมให้ความสำคัญกับละครโทรทัศน์ที่นำเสนอความเป็นเหนืออีกด้วย ส่วนภาพยนตร์ไทยที่นำเสนอความเป็นเหนือก็มีมาอย่างต่อเนื่องและทำรายได้ไม่น้อย จากเว็บไซต์ Thailand Box Office ได้เห็นว่า เรื่อง *อนึ่งคิดถึงพอสังเขป* (2535) ทำรายได้ 82.27 ล้านบาท และได้รับรางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยม เรื่อง*เพื่อนสนิท* (2548) ทำรายได้ 80 ล้านบาท และได้รับรางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยม เรื่อง Home *ความรัก ความสุข ความ*

ทรงจำ (2555) ทำรายได้ 16.26 ล้านบาทและได้รับรางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยม และจนถึงเรื่องที่ออกมาใหม่เรื่อง*ส้มป่อย* (2564) ทำรายได้ 19.7 ล้านบาท ซึ่งเป็นอันดับ 4 ของอันดับหนังไทยทำเงินสูงสุดประจำปี 2564 เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าภาพยนตร์ไทยที่นำเสนอความเป็นเหนือมีการผลิตสร้างอย่างต่อเนื่องและได้รับความนิยมจากสังคมไทย จะเห็นได้ว่าสื่อบันเทองต่าง ๆ นิยมเสนอวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของภาคเหนือ และวัฒนธรรมของภาคเหนือก็ได้รับความยอมรับและการแพร่หลายในสังคมไทย ทำให้ “ความเป็นเหนือ”เป็นที่น่าสนใจ

ในสื่อบันเทิงไทยประเภท วรรณกรรม ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ องค์ประกอบของความเป็นเหนือ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย การแต่งกาย อาหาร ประเพณี ความเชื่อและภาษา ล้วนถูกนำเสนออยู่บ่อยครั้งแก่ผู้อ่านและผู้ชม เช่น ภาษาถิ่นเหนือเป็นองค์ประกอบของความเป็นเหนือที่พบเห็นบ่อยที่สุดในสื่อบันเทิงต่าง ๆ นักเขียนภาคเหนือที่มีชื่อเสียงมาลา คำจันทร์ มักนำภาษาถิ่นเหนือใช้สอดแทรกในเนื้อความ เพื่อแสดงถึงลักษณะความเป็นเหนือ ละครโทรทัศน์ เรื่องรอยไหม และภาพยนตร์เรื่องส้มป่อย ตัวละครที่เป็นชาวเหนือก็ใช้ภาษาถิ่นเหนือในการดำเนินเรื่อง การพูดภาษาเหนือถือว่าเป็นการแสดงเอกลักษณ์ของชาวเหนือ อีกองค์ประกอบของความเป็นเหนือที่พบเห็นได้บ่อยในสื่อบันเทิง ก็คือเครื่องแต่งกาย ตัวอย่างเช่น ละครโทรทัศน์เรื่องกลิ่นกาสะลอง และภาพยนตร์เรื่องฮาร์ทบีทเสี่ยงนักรักมั้ยลุง ตัวละครที่เป็นชาวเหนือมักสวมเครื่องแต่งกายพื้นเมืองของภาคเหนือ องค์ประกอบเหล่านี้สามารถแสดงความเป็นเหนือได้ดียิ่งขึ้นและทำให้การสร้างภาคเหนือได้สมจริง และทำให้ผู้อ่านและผู้ชมรับรู้ถึงความเป็นเหนือได้ดียิ่งขึ้น สื่อบันเทิงไทยที่นำเสนอความเป็นเหนือมีการผลิตอย่างต่อเนื่องและเผยแพร่อย่างแพร่หลาย ทำให้ผู้คนในสังคมได้ตระหนักถึงบทบาทและคุณค่าของความเป็นเหนือ ส่งเสริมการเผยแพร่ของวัฒนธรรมเหนือ และเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์และการสืบทอดความเป็นเหนือ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าในสื่อบันเทิงประเภทต่าง ๆ มีกลวิธีในการนำเสนอความเป็นเหนืออย่างไร

ที่ผ่านมา งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาคเหนือในสื่อบันเทิงต่าง ๆ ได้ศึกษาในหลายประเด็นทั้งการสร้าง “ความเป็นล้านนา” อัตลักษณ์ของชาวล้านนา และภาพสะท้อนสังคมชาวเหนือ เช่น สุนทร คำยอด (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การสร้าง “ความเป็นล้านนา” ในวรรณกรรมของนักเขียนภาคเหนือ ซึ่งได้ศึกษาอุดมการณ์ที่ใช้ประกอบสร้างความเป็นล้านนาเป็นอุดมการณ์ทางการเมืองที่เรียกว่า “อุดมการณ์ล้านนานิยม” นักเขียนภาคเหนือได้ประกอบสร้างความเป็นล้านนาโดยใช้วัฒนธรรมภาคเหนือ สุกัญญา เชาว์น้ำทิพย์ (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ อัตลักษณ์ของชาวล้านนาที่ปรากฏในนวนิยายของมาลา คำจันทร์ ซึ่งได้ศึกษาอัตลักษณ์และกลวิธีการนำเสนออัตลักษณ์ของชาวล้านนาที่ปรากฏในนวนิยายของมาลา คำจันทร์ พรศิริ ปินไชย (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคเหนือในนวนิยายที่ได้รับรางวัลของมาลา คำจันทร์ ซึ่งได้ศึกษาภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคเหนือในนวนิยายที่ได้รับรางวัลของ มาลา คาจันทร์ ส่วนงานวิจัยเรื่องที่ศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอสังคมชาวเหนือผ่านสื่อบันเทิงประเภท ละครโทรทัศน์ และ

ภาพยนตร์ เช่น พัชราภรณ์ เรืองทอง (2561) ศึกษาเกี่ยวกับ ภาพแทน “ชาวเขา” ในภาพยนตร์ไทย ซึ่งได้ศึกษาการนำเสนอภาพแทนชาวเขาในภาพยนตร์ไทย จากการสำรวจข้อมูลเห็นได้ว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับชาวเหนือและสังคมชาวเหนือในสื่อบันเทิงไทยประเภทต่าง ๆ แต่งานวิจัยที่ดังกล่าวเลือกศึกษาสื่อบันเทิงเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งและศึกษาเกี่ยวกับภาพแทนหรือภาพสะท้อนสังคม ยังไม่มีงานวิจัยศึกษาความเป็นเหนือในสื่อบันเทิงหลายประเภท ซึ่งจะทำให้เห็นถึงการเลือกใช้วิธีการอย่างไร กลวิธีการนำเสนอที่เหมือนและต่างกันอย่างไร สามารถทำให้ผู้อ่านและผู้ชมได้รับรู้ถึงวิถีชีวิตและวัฒธรรรมของภาคเหนือ

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างชาติที่ศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงสนใจศึกษาวิเคราะห์ กลวิธีการนำเสนอ “ความเป็นเหนือ” ในสื่อบันเทิงไทย พ.ศ. 2519-2564 เพื่อทราบถึงกลวิธีต่าง ๆ ของการนำเสนอ “ความเป็นเหนือ” ในสื่อบันเทิงไทย อีกทั้งยังเป็นข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ชาวต่างชาติเรื่องของสังคมชาวเหนือต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอความเป็นเหนือในสื่อบันเทิงไทย พ.ศ. 2519-2564

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อบันเทิงไทยประเภทนวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ที่มีตัวละครเอกเป็นชาวเหนือ และนำเสนอเกี่ยวกับวิถีชีวิตและสังคมของคนไทยในภาคเหนือ โดยใช้เกณฑ์เป็นนวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัล ซึ่งผลงานที่ค้นพบชิ้นแรกคือนวนิยายที่ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2519 และผลงานล่าสุดคือภาพยนตร์ที่ออกฉายในปี พ.ศ. 2564 รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. นวนิยายที่รวบรวมได้มีจำนวน 11 เรื่อง เรียงลำดับปีพ.ศ.ในการสร้างสรรค์หรือการตีพิมพ์ครั้งแรก ดังนี้

หุบเขาแสงตะวัน (2519) ทุ่งหญ้าสีน้ำเงิน (2521)
หมู่บ้านอาบจันทร์ (2523) ลูกป่า (2525)
วัยฝันวันเยาว์ (2528) เขี้ยวเสือไฟ (2531)
หุบเขากินคน (2533) เจ้าจันท์ผมหอม นิราศพระธาตุอินทร์แขวน (2534)
เมืองลับแล (2539) หัวใจพระเจ้า (2550)
เด็กชายชาวดง (2563)

2. ละครโทรทัศน์ที่รวบรวมได้มีจำนวน 4 เรื่อง ดังนี้

เมื่อดอกรักบาน (2550) รอยไหม (2554)

แม่อายสะอื้น (2561) กลิ่นกาสะลอง (2562)

3. ภาพยนตร์ที่รวบรวมได้มีจำนวน 7 เรื่อง ดังนี้

อนึ่ง คิดถึงพอสังเขป (2535) เพื่อนสนิท (2548)

รักจัง (2549) Home ความรัก ความสุข ความทรงจำ (2555)

The Melody รักทำนองนี้ (2555) ฮาร์ทบีทเสี่ยงนักรักมั้ยลุง (2562)

ส้มป่อย (2564)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอของสื่อบันเทิงไทยประเภทวรรณกรรม ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นเหนือ

3. ศึกษาสื่อบันเทิงไทยประเภทวรรณกรรม ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ที่นำเสนอเกี่ยวกับวิถีชีวิตและสังคมของคนไทยในภาคเหนือ

4. คัดเลือกกลุ่มข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดได้นวนิยายจำนวน 11 เรื่อง ละครโทรทัศน์จำนวน 4 เรื่อง และภาพยนตร์จำนวน 7 เรื่อง

5. วิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอความเป็นเหนือในสื่อบันเทิงไทยประเภทวรรณกรรม ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์

6. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

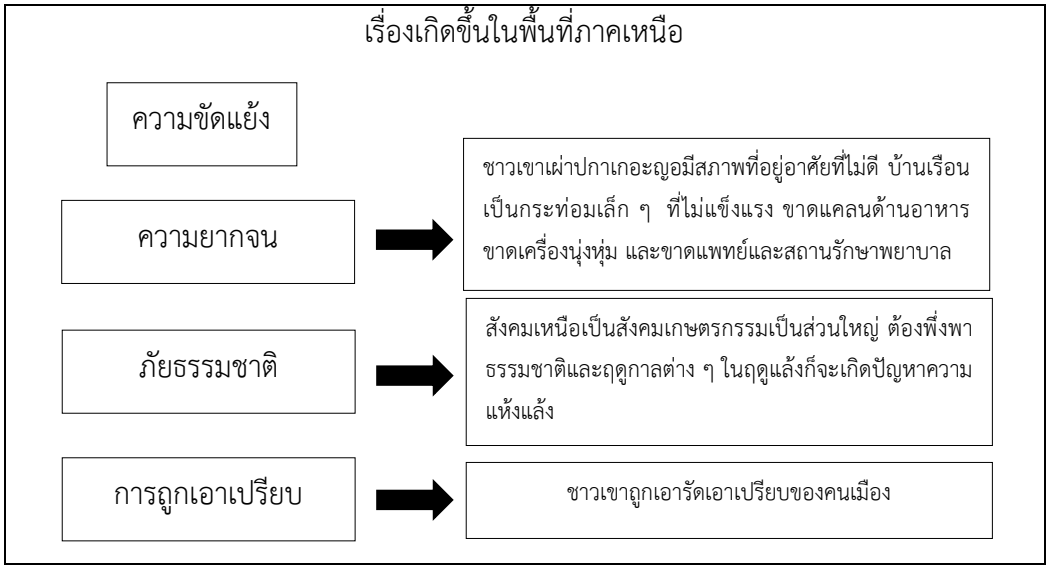
การศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอความเป็นเหนือในสื่อบันเทิงไทยประเภทวรรณกรรม ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ผู้วิจัยพบว่า สื่อบันเทิงไทยทั้ง 3 ประเภทได้นำเสนอความเป็นเหนือด้วย 4 วิธี ได้แก่ การนำเสนอผ่านโครงเรื่อง การนำเสนอผ่านตัวละคร การนำเสนอผ่านฉากและบรรยากาศ และการนำเสนอผ่านการใช้ภาษา ดังนี้

1. การนำเสนอผ่านโครงเรื่อง

จากการศึกษานวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ มีการนำเสนอความเป็นเหนือผ่านโครงเรื่องที่แตกต่างกันของแต่ละสื่อ ได้แก่ นวนิยายมักมีโครงเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชนบททางภาคเหนือ ละครโทรทัศน์มีโครงเรื่องเกี่ยวกับการย้อนยุค และภาพยนตร์มีโครงเรื่องเกี่ยวกับความรัก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 โครงเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชนบททางภาคเหนือ คือ การนำเสนอเรื่องชีวิตชาวเหนือในชนบททางภาคเหนือที่มีฐานะยากจน โดยการเล่าความขัดแย้งที่มีอยู่ของตัวละครต้องต่อสู้กับภัยจากธรรมชาติและภัยที่เกิดจากมนุษย์ด้วยกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลักษณะโครงเรื่อง 1 ชีวิตชนบทภาคเหนือของนวนิยายเรื่อง *หมู่บ้านอ่าบจันทร์* แสดงเป็นแผนภาพดังนี้

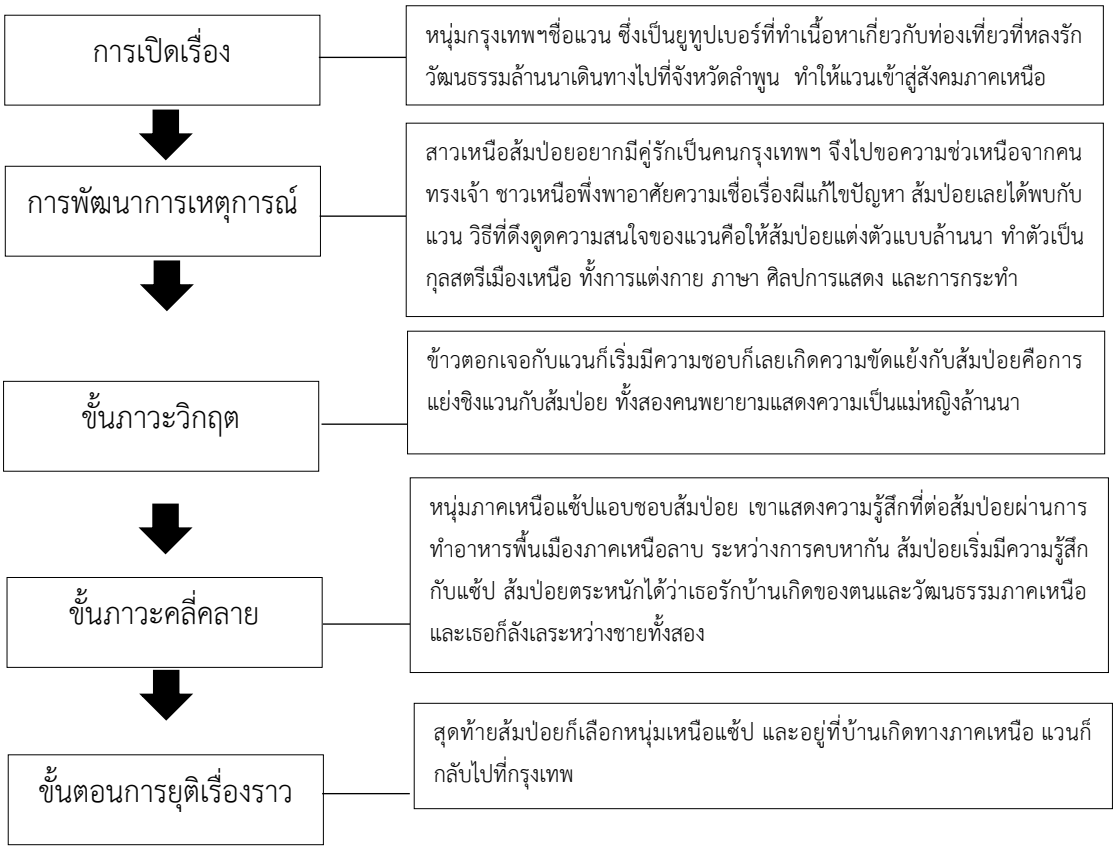
1.2 โครงเรื่องเกี่ยวกับการย้อนยุค คือ ตัวละครได้ย้อนยุคกลับไปถึงอดีตและดำเนินชีวิตอยู่ภาคเหนือ ละครโทรทัศน์ผู้ผลิตมักสร้างโครงเรื่องเกี่ยวกับการย้อนยุค ตัวละครเอกหญิงล้วนได้ย้อนเวลากลับไปใช้ชีวิตที่ภาคเหนือและเรื่องราวต่าง ๆ ก็เกิดขึ้นที่ภาคเหนือ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลักษณะโครงเรื่อง 2 การย้อนยุคสู่อดีตในภาคเหนือของละครโทรทัศน์เรื่อง *รอยไหม* แสดงเป็นแผนภาพ ดังนี้

1.3 โครงเรื่องเกี่ยวกับความรัก คือ ตัวละครชาวเหนือและตัวละครชาวต่างถิ่นที่เดินทางมาถึงภาคเหนือมีโอกาสพบกันและเกิดความรักกัน ในภาพยนตร์ผู้ผลิตได้นำเสนอความเป็นเหนือผ่านโครงเรื่องเกี่ยวกับความรัก ซึ่งชาวเหนือกับชาวต่างถิ่นรักกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลักษณะโครงเรื่อง 3 ความรักระหว่างตัวละครที่เกิดขึ้นที่ภาคเหนือของภาพยนตร์เรื่อง *ส้มป่อย* แสดงเป็นแผนภาพ ดังนี้

2. การนำเสนอผ่านตัวละคร

จากการศึกษานวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ผู้ผลิตให้ความสำคัญกับการสร้างตัวละครโดยเฉพาะเน้นสร้างตัวละครที่เป็นชาวเหนือและให้ความสำคัญกับการนำเสนอความเป็นเหนือผ่านตัวละครเหล่านี้ด้วย สื่อทั้งสามประเภทได้นำเสนอความเป็นเหนือผ่านคำพูด การกระทำ และรูปลักษณ์ภายนอกของตัวละคร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การนำเสนอความเป็นเหนือผ่านคำพูดของตัวละคร

การนำเสนอความเป็นเหนือผ่านคำพูดของตัวละคร คือกลวิธีนำเสนอความเป็นเหนือในคำบอกเล่าและบทสนทนาของตัวละคร โดยการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและบอกเล่าเหตุการณ์ให้ทราบถึงความเป็นเหนือในด้านความเชื่อ วรรณกรรม ประเพณี ภาษา และด้านศิลปะการแสดงผ่านคำพูดของตัวละครเด็ก ตัวละครวัยหนุ่มสาว และตัวละครผู้สูงอายุ โดยปรากฏในสื่อบันเทิงไทยประเภท วรรณกรรม ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง *หมู่บ้านอาบจันทร์* ของมาลา คำจันทร์ได้กล่าวถึงเด็กชาย ยาชิ เมืองคำ และ นุโพ สนทนาเกี่ยวกับผีหลวง และคิดถึงคำพูดของผู้เฒ่าที่เล่าเกี่ยวกับผีหลวง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ยาชิเงยหน้าขึ้นพูด “บนโน้น ผีหลวงสถิตอยู่ ผีหลวงสร้างฟ้า สร้างแผ่นดินแล้ว

สร้างคน” เมืองคำสงสัย

“ผีหลวง ผีเล็ก อะไรข้าไม่รู้เรื่อง” ยาชิหรุบตาลง คำพูดผู้เฒ่ายังคงอยู่ในหูของนุโพ

“มันเกี่ยวกับคำสั่งสอนในเผ่าข้า ผีหลวงสอนว่าป่าเกอะยอเหลือน้อยแล้ว ปาเกอะยอต้องรักใคร่กลมเกลียวกัน ช่วยเหลือกัน ไม่อย่างนั้นป่าเกอะยอจะฉิบหายลงไปทุกที”

(หมู่บ้านอาบจันทร์ 2557: 108)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นถึงความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องผีหลวงที่เป็นผีดีที่รักษาคุ้มครองหมู่บ้านของชาวปกาเกอะญอ ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ทางภาคเหนือ โดยนำเสนอผ่านบทสนทนาของเด็กวัยรุ่นในหมู่บ้านที่ได้พูดถึงชาวปกาเกอะญอเชื่อว่าผีหลวงได้สร้างฟ้า สร้างแผ่นดิน และสร้างคน และคำสอนของผีหลวงได้รับการถ่ายทอดโดยเล่าต่อ ๆ กันมาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวละครที่ได้รับคำสั่งสอนหรือเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้เฒ่าผู้แก่และเล่ากันต่อ และมีหน้าที่ในการเป็นผู้รับการถ่ายทอดอัตลักษณ์การนำเสนอทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจความเชื่อของภาคเหนือได้มากยิ่งขึ้น

นวนิยายเรื่อง *ลูกป่า* ของมาลา คำจันทร์ได้กล่าวถึงพ่อเล่าให้แก้วเฮือนว่าเมื่อเจ็ดปีก่อนเสือเข้ามารบกวนคนในหมู่บ้านเพราะหญิงสาวชื่อแสงคำทำตัวเหมือนผู้ชายนำผู้หญิงบ้านอื่นเป็นภรรยา ถือเป็นเรื่องที่ผิดจารีตจึงทำให้เสือขบหัวแสงคำตาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ครั้งนั้นอีแสงคำมันถือดีว่ามีช้องหมู มันกระทำตัวเป็นชาย มันเอาสาวบ้านอื่นเข้าบ้านมาเป็นเมีย คนเฒ่าคนแก่ห้ามมันไม่ฟัง มันข้ามล่วงรีตบ้านคลองเมืองหลายข้อนักก็เลยเกิดขึดอาเพศ เสือขบหัวมัน”

“ผู้หญิงทำตัวเป็นชายขึดหรือพ่อ?”

“ขึด เกิดกลายเป็นอาเพศกาลีบ้านกาลีเมือง รีตบ้านคลองเมืองเราถือกันมาอย่างนี้ ชายต้องเป็นชาย หญิงต้องหญิง รีตบ้านคลองเมืองขีดแบ่งไว้แล้วหญิงไม่เป็นหญิงก็ไม่มีใครเอาเป็นเมีย ชายไม่เป็นชายก็ไม่มีใครเอาเป็นผัว คำเก่าโบราณบ้านเราว่าผิดรีตผิดคลองธรรมดา มันไม่เป็นปกติสุข นั่งไม่อุ่น นอนไม่เย็น” แกถอนใจมองหน้าลูกสาวเต็มตา

...

(เขี้ยวเสือไฟ 2531: 34)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นถึง ความเชื่อเรื่อง “ขึด” ซึ่งเป็นจารีตประเพณีที่ได้ถือปฏิบัติกันมาช้านานของภาคเหนือ นักเขียนนำเสนอความเป็นเหนือในด้านจารีตประเพณีผ่านคำพูดของตัวละครผู้สูงอายุซึ่งเป็นตัวละครที่สั่งสอนลูกหลาน และถ่ายทอดความเชื่อในกลุ่มของตน เพื่อสอนให้รุ่นหลังรู้จักจารีตประเพณีของภาคเหนือและได้ปฏิบัติตาม กำหนดข้อห้ามเรื่องพฤติกรรมทางเพศของหญิงและชายให้เป็นไปตาม

ธรรมชาติ คือ ผู้หญิงจะต้องมีคู่ครองเป็นผู้ชาย และผู้ชายจะต้องมีคู่ครองเป็นผู้หญิง ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักภาคเหนือมีจารีตประเพณีเรื่อง“ขึด”

ละครโทรทัศน์เรื่อง *แม่อายสะอื้น* ได้กล่าวถึงตัวละครเอกฝ่ายหญิงดาวนิวตั้งใจฝึกซ้อมฟ้อนเจิง ซึ่งเป็นศิลปะล้านนาที่ได้สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่โบราณ แต่น้องสาวซ่อเอื้องไม่ชอบเรียนการแสดง ทอนกับดาวนิวจึงสนทนาเกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วยภาษาท้องถิ่นเหนือ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ทอน : “ซ่อเอื้องเอาแต่ใจอีกแล้วใช่ไหม”

ดาวนิว : “อู้ว่าไม่ไขเรียนการแสดงแล้ว”

ทอน : “ก็ไม่เห็นใครเป็นไขเรียน ก็มีแต่ดาวนิลนั่นแหละที่ยังสนใจศิลปะพวกนี้อยู่”

ดาวนิล : “ไม่งั้นใครจะสืบทอดวิชาต่อจากป้อล่ะอ้ายทอน”

(แม่อายสะอื้น EP1)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นถึงฟ้อนเจิงเป็นศิลปะการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ทางภาคเหนือ ซึ่งได้สืบทอดต่อกันมารุ่นสู่รุ่น แต่เมื่อสังคมเปลี่ยน แนวความคิดของชาวเหนือวัยรุ่นบางคนก็เปลี่ยนแปลงไป ไม่นิยมศิลปะวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของภาคเหนือ แต่การปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนจากบรรพบุรุษทำให้ศิลปะการแสดงของภาคเหนือยังได้รับการอนุรักษ์ โดยนำเสนอผ่านบทสนทนาระหว่างตัวละครหนุ่มสาวที่เป็นชาวเหนือ เช่น ตัวละครสาวเหนือพูดว่า “ไม่งั้นใครจะสืบทอดวิชาต่อจากพ่อล่ะพี่ทอน” และแสดงให้เห็นว่าตัวละครหนุ่มสาวเป็นผู้ที่ถูกสั่งสอน และทำให้ผู้ชมได้รู้จักฟ้อนเจิงเป็นศิลปะการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของภาคเหนือ

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า สื่อบันเทิงไทยประเภทนวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ นำเสนอความเป็นเหนือในด้านต่าง ๆ เช่น ความเชื่อ ศิลปะการแสดง ค่านิยม และจารีตประเพณี ฯลฯ ผ่านคำพูดของตัวละครเด็ก ตัวละครวัยหนุ่มสาว และตัวละครผู้สูงอายุ ผู้ผลิตสร้างตัวละครเหล่านี้ให้มีบทสนทนาและคำบอกเล่าที่นำเสนอความเป็นเหนือ ตัวละครเด็กมักเป็นตัวละครที่ได้รับคำสั่งสอนหรือเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้เฒ่าผู้แก่และเล่ากันต่อ ส่วนตัวละครผู้สูงอายุมักเป็นผู้เล่าเรื่องสั่งสอนลูกหลาน เพื่อสอนให้รุ่นหลังรู้จักวัฒนธรรมของภาคเหนือและได้ปฏิบัติตามและอนุรักษ์สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ตัวละครที่เป็นชาวเหนือไม่ว่าเป็นตัวละครเด็ก ตัวละครวัยหนุ่มสาว หรือตัวละครผู้สูงอายุ มักพูดภาษาเหนือหรือคำเมืองในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นภาษาเอกลักษณ์เฉพาะของคนภาคเหนือ ทำให้เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นที่ภาคเหนือสมจริงยิ่งขึ้นและผู้อ่านผู้ชมสามารถรับรู้ถึงความเป็นเหนือผ่านคำพูดของตัวละคร

2.2 การนำเสนอความเป็นเหนือผ่านการกระทำของตัวละคร

นวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ได้นำเสนอความเป็นเหนือผ่านการกระทำของตัวละครแต่สื่อที่เห็นถึงความเป็นเหนือจากการกระทำอย่างชัดเจนคือละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ การนำเสนอความเป็น

เหนือผ่านการกระทำของตัวละคร เป็นการถ่ายทอดความความเป็นเหนือในด้านศิลปะวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม และความคิดของคนนอกที่มองคนเหนือผ่านพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละคร เช่นการฟ้อนเล็บ การทำร่มบ่อสร้าง การฟ้อนเจิง เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพยนตร์เรื่อง *ส้มป่อย* ตัวละครหญิงข้าวตอกเป็นผู้ที่ยึดถือความเป็นเหนือได้แสดงการฟ้อนเล็บให้คนต่างถิ่นดู ละครโทรทัศน์เรื่อง *กลิ่นกาสะลอง* และเรื่อง *เมื่อดอกรักบาน* ตัวละครเอกฝ่ายหญิงต่างก็เป็นสาวเหนือและได้ฟ้อนเล็บในงานวันสงกรานต์ ดังตัวอย่างตามรูปภาพ

ภาพที่ 1 การฟ้อนเล็บของตัวละครสาวเหนือข้าวตอกในภาพยนตร์เรื่องส้มป่อย (ที่มา:https://www.netflix.com/th/title/81511310)

ภาพที่ 2 การฟ้อนเล็บของตัวละครฝ่ายหญิงซ้องปีบในละครโทรทัศน์เรื่องกลิ่นกาสะลอง (ที่มา:https://www.bilibili.tv/th/video/2044758938?bstar_from=bstarweb.homepage.recommend.all)

ภาพที่ 3 การฟ้อนเล็บของตัวละครเอกฝ่ายหญิงในละครโทรทัศน์เรื่องเมื่อดอกรักบาน (ที่มา:https://www.youtube.com/watch?v=wtUjVFB1bYc)

ภาพยนตร์เรื่อง *ส้มป่อย* และละครโทรทัศน์เรื่อง *เมื่อดอกรักบาน* ตัวละครอยู่ในฉากเวลาปัจจุบัน ละครโทรทัศน์เรื่อง *กลิ่นกาสะลอง* ตัวละครอยู่ในสมัยก่อน จากการกระทำของตัวละครที่เป็นชาวเหนือในภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ดังกล่าว แสดงให้เห็นผู้ผลิตนำเสนอความเป็นเหนือผ่านการกระทำของตัวละครหญิง ผู้ผลิตสร้างตัวละครหญิงชาวเหนือให้มีความสามารถในศิลปะการฟ้อนรำ โดยเฉพาะการฟ้อนเล็บ ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ทางภาคเหนือโดยได้แสดงให้ผู้ชมเห็นไปพร้อมกับฉากบรรยากาศของงานบุญและเทศกาลที่สามารถแสดงลักษณะของคนภาคเหนือเป็นคนอ่อนช้อยงดงาม และใจบุญ ผู้ชมจะได้เห็นศิลปะการแสดงของภาคเหนือและลักษณะหญิงชาวเหนือผ่านการกระทำของตัวละครและเข้าใจวัฒนธรรมของภาคเหนือ

ละครโทรทัศน์เรื่อง *เมื่อดอกรักบาน* ได้กล่าวถึงตัวละครเอกฝ่ายหญิงสายไหมกำลังแนะนำขั้นตอนการทำร่มบ่อสร้าง และแสดงร่มบ่อสร้างแก่แขกที่มาจากกรุงเทพฯ ดังตัวอย่างตามรูปภาพ

ภาพที่ 4 ตัวละครเอกฝ่ายหญิงแนะนำขั้นตอนการทำร่มบ่อสร้างในละครโทรทัศน์เรื่องเมื่อดอกรักบาน (ที่มา : :https://www. youtube. com/watch?v=wtUjVFB1bYc)

ภาพที่ 5 ตัวละครเอกฝ่ายหญิงแสดงร่มบ่อสร้างในละครโทรทัศน์เรื่องเมื่อดอกรักบาน (ที่มา : :https://www. youtube. com/watch?v=wtUjVFB1bYc)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ร่มบ่อสร้างเป็นงานหัตถกรรมที่มีชื่อเสียงของภาคเหนือ ผู้ผลิตสร้างตัวละครหญิงชาวเหนือแนะนำขั้นตอนการทำร่มบ่อสร้าง และแสดงร่มบ่อสร้างแก่แขกที่มาจากกรุงเทพฯ การกระทำดังกล่าวแสดงให้ผู้ชมเห็นถึงลักษณะความเป็นเหนือ และทำให้ผู้ชมรู้จักงานหัตถกรรมภาคเหนือและกระบวนการผลิตอีกด้วย

ละครโทรทัศน์เรื่อง *กลิ่นกาสะลอง* ได้กล่าวถึงตัวละครฝ่ายชายที่เป็นชาวเหนือเรียนฟ้อนเจิงดาบจากผู้นำชุมชน และแสดงฟ้อนเจิงในงานเทศกาล ดังตัวอย่างตามรูปภาพ

ภาพที่ 6 การเรียนฟ้อนเจิงดาบของตัวละครฝ่ายชายในละครโทรทัศน์เรื่องกลิ่นกาสะลอง (ที่มา:https://www.bilibili.tv/th/video/2044758938?bstar_from=bstar-web.homepage.recommend.all)

ภาพที่ 7 การแสดงฟ้อนเจิงในงานเทศกาลสงกรานต์ของตัวละครฝ่ายชายในละครโทรทัศน์เรื่องกลิ่นกาสะลอง (ที่มา:https://www.bilibili.tv/th/video/2044758938?bstar_from=bstar-web.homepage.recommend.all)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ฟ้อนเจิงดาบเป็นการร่ายรำตามกระบวนท่าตามแบบแผนที่แสดงออกถึงศิลปะในการต่อสู้ของชาย ซึ่งสามารถแสดงถึงความกล้าหาญของผู้ชายเหนือ ผู้ผลิตสร้างตัวละครชายที่เป็นชาวเหนือที่มีการกระทำคือการเรียนฟ้อนเจิงดาบและแสดงฟ้อนเจิงในงานเทศกาลต่าง ๆ การสร้างตัวละครชายที่มีการกระทำดังกล่าวสามารถทำให้ผู้ชมเห็นถึงศิลปะวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ของภาคเหนือและความเป็นผู้ชายเหนือ

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า สื่อบันเทิงไทยประเภทนวนิยาย ละครโทรทัศน์และภาพยนตร์นำเสนอความเป็นเหนือในด้านต่าง ๆ เช่น ศิลปะวัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณี วรรณกรรม และดนตรี ฯลฯ ผ่านการกระทำของตัวละครหญิงและตัวละครชาย ผู้ผลิตสร้างตัวละครชาวเหนือที่มีบทบาทสำคัญในเรื่องให้มีการกระทำเช่นการฟ้อนเล็บ การทำร่มบ่อสร้าง และการฟ้อนเจิงดาบ เป็นต้น ซึ่งเป็นการกระทำที่มีลักษณะเฉพาะของภาคเหนือ และยังมีตัวละครที่เป็นคนต่างถิ่นเปรียบเสมือนตัวแทนของผู้อ่านและผู้ชมที่พาไปรู้จักและเปิดโอกาสให้แสดงวัฒนธรรมเหนือ เพื่อทำให้ผู้ชมและผู้อ่านได้เห็นถึงชีวิตประจำวันของชาวเหนือและวัฒนธรรมของภาคเหนือ ก็แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของคนในสังคมที่มีต่อภาคเหนือ

2.3 การนำเสนอความเป็นเหนือผ่านรูปลักษณ์ภายนอกของตัวละคร

รูปลักษณ์ภายนอกสามารถบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติ คนในแต่ละท้องถิ่นมีรูปลักษณ์ภายนอกตามที่มีเอกลักษณ์ของตน ในสื่อบันเทิงไทยประเภทวรรณกรรม ละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ ผู้ผลิตให้ความสำคัญกับการนำเสนอรูปลักษณ์ภายนอกของตัวละคร แต่สื่อที่เห็นถึงความเป็นเหนือจากรูปลักษณ์ภายนอกของตัวละครอย่างชัดเจนคือละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ เพื่อให้รูปลักษณ์ภายนอกของตัวละครบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ความเป็นเหนือโดยเฉพาะในด้านการแต่งการและการสักหมึกดำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพยนตร์เรื่อง *ส้มป่อย* มีตัวละครหญิงข้าวตอกเป็นผู้ที่ยึดถือความเป็นเหนือ ส้มป่อยเป็นผู้ที่อยากแสดงความเป็นผู้หญิงเหนือ ทั้งสองคนจะนุ่งผ้าซิ่น ห่มสไบ แต่งตัวด้วยผ้าเมือง สวมชุดแต่งกายสตรีแบบดั้งเดิมของภาคเหนือ ไว้ผมเกล้าเป็นมวยใหญ่ เหน็บ“ปิ่น”ที่มวยผม และในละครโทรทัศน์เรื่อง *กลิ่นกาสะลอง* ตัวละครเอกฝ่ายหญิงกาสะลองที่เป็นสาวเหนือนุ่งผ้าซิ่น สวมเสื้อแขนกระบอก ดังตัวอย่างตามรูปภาพ

ภาพที่ 8 การแต่งกายของตัวละครหญิงในภาพยนตร์เรื่องส้มป่อย (ที่มา :https://www.netflix.com/th/title/81511310)

ภาพที่ 9 การแต่งกายของตัวละครเอกฝ่ายหญิงกาสะลองในละครโทรทัศน์เรื่องกลิ่นกาสะลอง(ที่มา :https://www.bilibili.tv/th/video/2044758938?bstar_from=bstar-web.homepage.recommend.all)

ภาพที่ 10 การเกล้าทรงผมของตัวละครหญิงในภาพยนตร์เรื่องส้มป่อย (ที่มา :https://www.netflix.com/th/title/81511310)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็น สื่อบันเทิงไทยประเภทนวนิยาย ละครโทรทัศน์และภาพยนตร์นำเสนอความเป็นเหนือผ่านตัวละครหญิง ซึ่งผู้ผลิตได้สร้างตัวละครหญิงที่เป็นชาวเหนือให้มีรูปลักษณ์ภายนอกที่มีเอกลักษณ์ของภาคเหนือ คือ สวมชุดแต่งกายสตรีแบบดั้งเดิมของภาคเหนือ ตัวละครหญิงเหนือมักนุ่งผ้าซิ่นหรือผ้าถุงยาวเกือบถึงตาตุ่ม ผ้าถุงจะมีความประณีต งดงาม ตีนซิ่นจะมีลวดลายงดงาม ส่วนเสื้อจะเป็นเสื้อคอกลม มีสีสัน ลวดลายสวยงามเช่นเดียวกัน อาจห่มสไบทับ แต่งตัวด้วยผ้าเมือง การเกล้าทรงผม ตัวละครหญิงที่เป็นชาวเหนือไว้ผมเกล้าเป็นมวยใหญ่ เหน็บดอกไม้ที่มวยผมหรือใช้ “ดอกไม้ไหว” และ “ปิ่น” เป็นเครื่องประดับในการตกแต่งผม ทำให้ผู้ชมได้รู้จักวัฒธรรมการแต่งกายของภาคเหนือผ่านการแต่งกายของตัวละครหญิง

ละครโทรทัศน์เรื่อง *กลิ่นกาสะลอง* ตัวละครชายมั่นฟ้าสวมเสื้อ“ม่อฮ่อม” และคัวละครครูดาบมีการสักหมึกดำ ดังตัวอย่างตามรูปภาพ

ภาพที่ 11 การแต่งกายของตัวละครในละครโทรทัศน์เรื่องกลิ่นกาสะลอง
(ที่มา :https://www.bilibili.tv/th/video/2044758938?bstar_from=bstar-web.homepage.recommend.all)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็น ตัวละครชายเหนือมักแต่งตัวแบบดั้งเดิมของภาคเหนือ ผู้ชายชาวเหนือมักสวมเสื้อสีเข้ม ๆ ที่เรียกว่า “ม่อฮ่อม” สวมกางเกงขายาว นิยมใช้ผ้าคาดเอวและผ้าโพกหัว และนิยมสักหมึกดำเพื่อแสดงถึงความเป็นผู้ชายเหนือ ผู้ผลิตนำเสนอความเป็นเหนือผ่านรูปลักษณ์ภายนอกของตัวละครชายที่เป็นชาวเหนือ

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า สื่อบันเทิงไทยประเภทวรรณกรรม ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ต่างก็นำเสนอความเป็นเหนือผ่านรูปลักษณ์ภายนอกของตัวละครหญิงและตัวละครชาย ซึ่งสร้างตัวละครที่เป็นชาวเหนือที่แต่งตัวแบบดั้งเดิมที่มีเอกลักษณ์ของภาคเหนือ ยังมีตัวละครที่เป็นคนต่องถิ่นที่มาถึงภาคเหนือก็ได้แต่งตัวด้วยแครื่องแต่งกายแบบดั้งเดิมของภาคเหนือ แสดงให้เห็นถึงการยอมรับและการนิยมความเป็นเหนือของคนต่างถิ่น ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ให้ความสำคัญกับรูปลักษณ์ของตัวละครมากกว่า ซึ่งสามารถแสดงวัฒนธรรมภาคเหนือได้โดยตรงมากขึ้น

3. การนำเสนอผ่านฉากและบรรยากาศ

นวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ที่นำเสนอเกี่ยวกับวิถีชีวิตและสังคมของคนไทยในภาคเหนือ ผู้ผลิตมีกลวิธีการนำเสนอความเป็นเหนือผ่านฉากและบรรยากาศที่เป็นภาคเหนือ คือ การถ่ายทอดความเป็นเหนือโดยสถานที่ต่าง ๆ ภูมิประเทศ และสถานที่ท่องเที่ยวของภาคเหนือ เพื่อส่งเสริมการถ่ายทอดความเป็นเหนือให้เห็นชัดเจนมากขึ้น ทำให้เรื่องราวที่เกิดขึ้นที่ภาคเหนือได้สมจริงยิ่งขึ้น และทำให้ผู้อ่านและผู้ชมมีรู้สึกเหมือนอยู่ที่ภาคเหนือ ซึ่งสามารถนำเสนอผ่านฉากที่เป็นสถานที่และภูมิประเทศ และฉากที่แสดงวัฒนธรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.1 การนำเสนอความเป็นเหนือผ่านฉากที่เป็นสถานที่และภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของภาคเหนือมีลักษณะที่แตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด คือ เต็มไปด้วยภูเขา บริเวณภูเขาประกอบด้วยภูเขาสูง ๆ สลับกับหุบเขา ลักษณะภูมิประเทศเป็นป่าเขาสลับซับซ้อน ภูมิอากาศค่อนข้างเย็น และมีความชื่นเพียงพอ สถานที่ที่นำมานำเสนอความเป็นเหนือเป็นสถานที่ทั่วไปตามลักษณะภูมิประเทศและสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของภาคเหนือ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง *หมู่บ้านอาบจันทร์* ได้กล่าวถึงหมู่บ้านของตัวละครที่เป็นชาวกะเหรี่ยง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

> *สูงขึ้นไปคือ โค้งฟ้าต่ำ ลงมาคือ หุบห้วย หมู่บ้านเหล่าเกวคีตั้งอยู่ระหว่างฟ้ากับน้ำ โดยมีทิวเขาสลับซับซ้อนเป็นราวรั้วรอบด้าน หมู่บ้านไม่ใหญ่นัก มีสักยี่สิบหลังคาเรือนเห็นจะได้ ทุกคนในหมู่บ้านกำเนิดจากสายเลือดเดียวกันอันเข้มข้น คนนอกเผ่าเรียกพวกเขาว่ายางบ้าง กะเหรี่ยงบ้าง ... หมู่บ้านออกันอยู่เป็นกระจุก ถ้ามองจากที่สูงจะเห็นหลังคาเก่าคร่ำคร่ารูปทรงสามเหลี่ยมเบียดชิดกันแน่น ดูเกะกะรกรุงรังไม่เป็นระเบียบ ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าว่าสาเหตุที่ต้องปลูกกระท่อมเบียดชิดกันเป็นเพราะแต่ก่อนนั้นดงดอยรอบด้านอุดมไปด้วยสัตว์ร้ายนานา เพียงออกเดินไปสามก้าวเจ็ดก้าวก็พบรอยตีนเสือแล้ว ค่ำคืนเมื่อไฟมอดดับมันอาจดอดมาคาบสัตว์เลี้ยงหรือผู้คนไปกินได้ ดังนั้น ชาวเหล่าเกวคีจึงไม่อาจแยกตัวออกโดดเดี่ยวได้นาน ๆ เข้า การปลูกกระท่อมติดกันเป็นกระจุกจึงกลายเป็นความเคยชินสืบเนื่องมาจนวันนี้*
>
> *(หมู่บ้านอาบจันทร์ 2557: 19-20)*

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้สร้างฉากที่เป็นหมู่บ้านของชาวกะเหรี่ยงโดยใช้วิธีการบรรยายข้อมูลให้ผู้อ่านโดยตรง ทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงภาพลักษณะภูมิประเทศการตั้งถิ่นฐานทางภาคเหนือของชาวเหนือ ซึ่งสภาพภูมิประเทศคือเต็มไปด้วยภูเขา บริเวณภูเขาประกอบด้วยภูเขาสูง ๆ สลับกับหุบเขา หมู่บ้านส่วนมากจะเป็นการตั้งหมู่บ้านแบบรวมกันเป็นกระจุก

ภาพยนตร์เรื่อง *ส้มป่อย* ผู้ผลิตสร้างฉากที่เป็นหมู่บ้านทางภาคเหนือและเรื่องราวก็เกิดขึ้นในหมู่บ้านนี้ จุดเริ่มต้นของภาพยนตร์มีคำบรรยายฉากเป็นหมู่บ้านทางภาคเหนือ ภาพยนตร์เรื่อง *รักจัง* มีฉากที่อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ ซึ่งเป็นฉากสำคัญในการดำเนินเรื่อง และภาพยนตร์เรื่อง The Melody *รักทำนองนี้* ตัวละครหญิงพาตัวละครชายเที่ยวภาคเหนือ มีฉากที่ทุ่งดอกบัวตองดอยแม่อูคอ ดังตัวอย่างตามรูปภาพ

ภาพที่ 12 หมู่บ้านภาคเหนือในภาพยนตร์เรื่องส้มป่อย (ที่มา:https://www.netflix.com/th/title/81511310)

ภาพที่ 13 ภูเขาภาคเหนือในภาพยนตร์เรื่องรักจัง (ที่มา:https://www.youtube.com/watch?v=JU9G7mXPjTo)

ภาพที่ 14 ภูเขาภาคเหนือในภาพยนตร์เรื่อง The Melody รักทำนองนี้ (ที่มา : https://www.doomovie-hd.com/?r=movie_view&id=25186)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็น ผู้ผลิตได้สร้างฉากที่เป็นหมู่บ้านและภูเขาทางภาคเหนือ ทำให้ผู้ชมได้เห็นถึงภาพลักษณะภูมิประเทศของภาคเหนือ ซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด คือ เต็มไปด้วยภูเขาและประกอบไปด้วยเทือกเขาสลับซับซ้อน ชาวเหนือมักตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณที่ราบระหว่างภูเขาที่มีสายน้ำไหลผ่าน ชาวชนบทภาคเหนือมักจะอยู่รวมกันเป็นหมู่บ้าน ล้อมรอบไปด้วยทุ่งนา อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ ตั้งอยู่จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบไปด้วยภูเขาสูงสลับซับซ้อน ทุ่งดอกบัวตองดอยแม่อูคอ ตั้งอยู่ที่ตำบลแม่อูคอ อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงมากที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีลักษณะเป็นทิวเขาเขียวสูงสลับกับทุ่งดอกบัวตองทั่วพื้นเขา ทั้งสองสถานที่นี้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในภาคเหนือเมื่อผู้ชมเห็นฉากนี้ก็จะรู้ได้ว่าอยู่ภาคเหนือ ยังแสดงถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นภูเขาทางภาคเหนือด้วย แสดงให้เห็นความเป็นเหนือด้านภูมิประเทศ ทำให้ผู้ชมรับรู้ว่าเรื่องราวเกิดขึ้นที่ภาคเหนือผ่านฉากที่ดังกล่าว

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า สื่อบันเทิงไทยประเภทนวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์นำเสนอความเป็นเหนือผ่านการสร้างฉากที่แสดงสถานที่และภูมิประเทศ ผู้ผลิตมักสร้างฉากที่เป็นหมู่บ้านและภูเขาทางภาคเหนือ หรือสถานที่ที่มีชื่อเสียงของภาคเหนือ ทำให้ผู้อ่านและผู้ชมได้เห็นถึงภาพลักษณะภูมิประเทศของที่แตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ และทำให้ผู้อ่านและผู้ชมรับรู้ว่าเรื่องราวเกิดขึ้นที่ภาคเหนือ

3.2 การนำเสนอความเป็นเหนือผ่านฉากที่แสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นเหนือ

วัฒนธรรมภาคเหนือมีลักษณะที่แตกต่างจากภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย ผู้ผลิตมักนำเสนอความเป็นเหนือผ่านฉากแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นเหนือ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง *เด็กชายชาวดง* ของมาลา คำจันทร์ได้กล่าวถึงในหน้าปูชาวเหนือมักจะเก็บปูกันและทำน้ำปูกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

> *ปูปลายังคลาคลล่ำ หน้าปูเราเก็บปู หน้าปูจะอยู่ในช่วงต้นกล้า ลงสู่นาใหม่ ๆ นาบ้านเราเป็นนาดำ ไม่ใช่นาหว่าน นาดำจะหว่านกล้า ลงแปลงเพาะกล้าก่อน อายุกล้าสักเดือนจะถอนออกแล้วเอาไป ดำในนาน้ำตมที่คราดพรวนจนร่วนละเอียดดีแล้ว ช่วงนี้ปูจะโตเต็มที่ ราวเที่ยงวันถึงบ่ายสามโมงแดดจัดน้ำนาจะร้อนเกินปูอยู่ได้ มันจะหนีน้ำร้อนขึ้นมาอาศัยกอหญ้าตามคันนา เราจะเดินเลาะคันนา แล้วตะปบเอาด้วยมือเปล่าไม่ต้องใช้เครื่องไม้เครื่องมือใด ๆ ได้มากพอจะเอาไปให้แม่โขลก คั้นเอาแต่น้ำ กากปูทิ้งไป เอาน้ำปูไปหมักกับตะไคร้ ใบฝรั่งและเกลือที่โขลกเข้ากัน หมักทิ้งไว้สักคืนก็เอาน้ำหมักไปเคี่ยวจนงวดเป็นเมือกสีดำ อันนี้ละน้ำปู ควักน้ำปูใส ออมเก็บไว้กินได้เป็นปี เป็นวิธีถนอมอาหารที่โบราณบ้านเมืองท่านตกทอดมาสู่เรา*
>
> *(เด็กชายชาวดง 2563:68)*

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า น้ำปู เป็นอาหารดั้งเดิมของชาวเหนือ ใช้เป็นเครื่องปรุงรสอาหารบางอย่าง น้ำปู มีลักษณะสีดำข้น มีกลิ่นอันเป็นเอกลักษณ์ การทำน้ำปูนั้น มักจะเริ่มทำกันในช่วงฤดูฝน เพราะเป็นช่วงที่มีปูนาค่อนข้างเยอะ น้ำปูสามารถเก็บทานได้เป็นเวลานาน ผู้เขียนนำเสนอความเป็นเหนือผ่านฉากชาวเหนือมักพากันเก็บปูและทำน้ำปูกันในช่วงฤดูฝน ทำให้ผู้อ่านได้เห็นถึงภาพชีวิตประจำวันและวัฒนธรรมด้านอาหารของภาคเหนือ การมีฉากการเก็บปูและทำน้ำปู ช่วยทำให้เนื้อเรื่องที่เกิดขึ้นมีความสมจริงมากยิ่งขึ้น และทำให้ผู้อ่านได้มีความรู้สึกเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวของภาคเหนือ และสามารถเห็นถึงความเป็นเหนือ

ภาพยนตร์เรื่อง *ฮาร์ทบีทเสี่ยงนักรักมั้ยลุง* ได้กล่าวถึงในช่วงวันลอยกระทง ตัวละครเอกฝ่ายหญิงน้ำหวานที่เป็นสาวเหนือพาตัวละครเอกฝ่ายชายที่เป็นคนกรุงเทพฯไปแขวนโคมที่วัด ละครโทรทัศน์เรื่อง *เมื่อดอกรักบาน* ได้แสดงให้เห็นประเพณีลอยกระทงในสังคมชาวเหนือ ได้กล่าวถึงในช่วงวันลอยกระทงตัวละครได้ไปปล่อยโคมลอยเพื่อฉลองวันลอยกระทง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ 15 ประเพณีลอยกระทงในภาพยนตร์เรื่องฮาร์ทบีทเสี่ยงนักรักมั้ยลุง
(ที่มา : https://www.bilibili.tv/ en/video /2040238782)

ภาพที่ 16 การปล่อยโคมลอยในละครโทรทัศน์เรื่องเมื่อดอกรักบาน
(ที่มา:https://www.youtube.com/watch?v=pQ_aKnnocTs&list=PL0VVVtBqsour_ODdMcn5sfameZQ-GT6O7&index=16)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ในภาพยนตร์และละครโทรทัศน์มีฉากที่เป็นประเพณียี่เป็งในช่วงยี่เป็งภาคเหนือมีการปล่อยโคมลอย และนิยมทำการประดับตกแต่งอาคารบ้านเรือน วัด และสถานที่ต่าง ๆ ด้วยโคมล้านนา ซึ่งเป็นหัตถกรรมพื้นบ้านของชาวเหนือและภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สืบทอดต่อกันมา การมีฉากที่เป็นประเพณียี่เป็งทำให้ผู้ชมได้เข้าใจประเพณียี่เป็งที่เป็นเอกลักษณ์ของภาคเหนือ และทำให้ผู้ชมมีความรู้สึกได้เข้าร่วมประเพณียี่เป็งด้วยตนเอง

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า สื่อบันเทิงไทยประเภทนวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์นำเสนอความเป็นเหนือผ่านฉากที่แสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นเหนือ สื่อทั้งสามประเภทล้วนเลือกฉากที่แสดงลักษณะภาคเหนือเพื่อนำเสนอความเป็นเหนือในด้านต่าง ๆ เช่น วิถีชีวิต ประเพณี ความเชื่อ ศิลปะวัฒนธรรม ฯลฯ ทำให้เนื้อเรื่องที่เกิดขึ้นมีความสมจริงมากยิ่งขึ้น และทำให้ผู้อ่านและผู้ชมได้เห็นถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นเหนือและเข้าใจความเป็นเหนือ

4. ด้านการใช้ภาษา

ผู้ผลิตนวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์มักให้ความสำคัญกับกลวิธีการใช้ภาษาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมเหนือ และผู้ผลิตให้ตัวละครเอกเป็นชาวเหนือ ทำให้ภาษาที่ตัวละครใช้สื่อสารกันในเรื่องมีลักษณะของวัฒนธรรมเหนือ การแทรกภาษาท้องถิ่นเหนือจะช่วยให้เกิดความสมจริง กลวิธีการนำเสนอความเป็นเหนือผ่านภาษาของนวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์มี 2 วิธี ได้แก่ นำเสนอความเป็นเหนือผ่านภาษาท้องถิ่นเหนือในบทบรรยาย และนำเสนอความเป็นเหนือผ่านภาษาท้องถิ่นเหนือในบทสนทนาของตัวละคร นำเสนอความเป็นเหนือผ่านภาษาท้องถิ่นเหนือในบทบรรยายมักใช้เมื่ออธิบายและแนะนำฉาก เหตุการณ์ และภูมิหลังเรื่อง และความคิดความรู้สึกของตัวละคร นำเสนอความเป็นเหนือผ่านภาษาท้องถิ่นเหนือในบทสนทนาของตัวละครมักใช้เมื่อตัวละครที่เป็นชาวเหนือสื่อสารกับคนในท้องถิ่นและคนต่างถิ่น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

นวนิยายเรื่อง *หุบเขาแสงตะวัน* ได้กล่าวถึงตอนกลางคืนฤดูฝน ชาวไทยใหญ่มักอยู่รวมกันขับลำนำสนุกสนานกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

> *เพลงจบลงแล้วครูยังนั่งอยู่ที่นั่น หันหน้าไปทางแม่น้ำ หรีดหริ่งเรไรคราง มาเซ็งแซ่น่าแปลกที่คืนนี้เดือนแจ้งเป็นคืนที่มีแสงจันทร์งามคืนหนึ่งที่หลงทางมาในฤดูฝน เด็กหญิงเล็ก ๆ ยังไม่เข้านอน แสงจันทร์สว่างนวลลูบไล้หลังคาบ้าน แม่น้ำไหลดังเชียบ ๆ นกกลางคืนร้องคราง “ฮก ๆ” คนหนุ่มเฮ็ดความไต ลอยแว่วมาจากที่ไหนสักแห่งหนึ่งที่ความสุขกำลังร้องร่ำ...*
>
> *(หุบเขาแสงตะวัน 2535: 62-63)*

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนเมื่อบรรยายฉากในหมู่บ้านชาวไทยใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ทางภาคเหนือ ผู้เขียนได้นำเสนอความเป็นเหนือโดยสอดแทรกภาษาท้องถิ่นหรือคำศัพท์ท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวไทยใหญ่ คือ “เฮ็ดความไต” ซึ่งเป็นการขับลำนำของชาวไทยใหญ่ การสอดแทรกภาษาท้องถิ่นหรือคำศัพท์ท้องถิ่นในบทบรรยายสามารถทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจวัฒนธรรมเหนือและทำให้การสร้างฉากและเหตุการณ์ได้สมจริง

ภาพยนตร์เรื่อง *ส้มป่อย* ตอนเปิดฉากมีคำบรรยายที่พูดเป็นภาษาท้องถิ่นเหนือและได้กล่าวถึงลักษณะที่โดดเด่นของผู้หญิงเหนือ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

> *เนิ่นนานมาแล้ว คนเฒ่าคนแก่เขาเล่าสู่กันมาว่า คนบ้านเฮานั้นจุดเด่นเป็นดั่งหน้าตาของภูมิภาค แม่หญิงนุ่งผ้าซิ่น ห่มสไบ ใส่ผ้าเมือง แขกที่ไหนมาเห็นก็พากันเล่าให้เพื่อนฝูงฟังว่า ไขได้แม่หญิงบ้านเฮาไปเป็นแม่เฮือนแม่เรือนที่บ้านเขา บ่เคยมีแม่หญิงที่ไหนที่จะมีกิริยาอ่อนช้อยเหมือนแม่หญิงบ้านเฮาอีกแล้ว*
>
> *(ส้มป่อย2564: 0'15")*

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ผู้ผลิตใช้คำบรรยายที่พูดเป็นภาษาท้องถิ่นเหนือเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชมและสร้างบรรยากาศภาคเหนือทำให้ผู้ชมได้เข้ากับบรรยากาศของเรื่อง เนื้อหาของบทบรรยายที่เกี่ยวกับลักษณะเด่นของผู้หญิงเหนือก็เกี่ยวข้องกับแก่นของเรื่อง คำว่า “เฮา” ภาษากลางหมายถึง “เรา” คำว่า “ไข” ภาษากลางหมายถึง “อยาก” คำว่า “เฮือน” ภาษากลางหมายถึง “เรือน” คำว่า “บ่” ภาษากลางหมายถึง “ไม่” และทำให้ผู้ชมสามารถเข้าสู่เรื่อง

นวนิยายเรื่อง *เจ้าจันท์ผมหอม : นิราศพระธาตุอินทร์แขวน* ได้กล่าวถึงพ่อเลี้ยงบอกกับเจ้าจันท์ว่าเขาจะปกป้องดูแลเจ้าจันท์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เจ้าจันท์” พ่อเลี้ยงมันเอี้ยวคอมาอีก มันกล่าวถ้อยขึงขังสายตาจริงจัง

“ข้าบ่ได้อู้เล่น ๆ ถึงข้าจะตายเป็นผี ผีข้าจะปกห่มเจ้าจันท์ไว้ เชื่อใจข้าเทอะ”

(เจ้าจันท์ผมหอม : นิราศพระธาตุอินทร์แขวน 2558: 39)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนให้ตัวละครที่เป็นชาวเหนือพูดภาษาเหนือ คำว่า “บ่” ภาษากลางหมายถึง “ไม่” คำว่า “อู้” ภาษากลางหมายถึง “พูด” ทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงตัวละครเป็นชาวเหนือ ผู้เขียนก็สามารถนำเสนอความเป็นเหนือผ่านการใช้ภาษาถิ่นเหนือของตัวละคร

ละครโทรทัศน์เรื่อง *กลิ่นกาสะลอง* ได้กล่าวถึงตัวละครหญิงกาสะลองที่เป็นสาวเหนือเจอกับตัวละครชายหมอทรัพย์ที่เป็นหนุ่มกรุงเทพฯ ริมแม่น้ำ หมอทรัพย์เข้ามาคุยกับกาสะลอง กาสะลองก็คุยกับหมอทรัพย์ด้วยภาษาเหนือ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กาสะลอง : ข้าเจ้าเป็นแม่หญิง จะอู้กับป้อจายในที่หลับหูหลับตาคนมันบ่งาม มันบ่ใช่ฮีตเฮา

หมอทรัพย์ : ฮีต

กาสะลอง : คนใต้เรียกว่าจารีตประเพณีแม่นบ่อ เป็นแม่หญิงจะอู้กับป้อจายต้องอยู่ในสายตาป้อแม่ ต้องมีคนอื่นอยู่ด้วย

หมอทรัพย์ : อ๋อ เข้าใจแล้ว ต้องอยู่ในที่ที่มีคนเยอะ ๆ เหมือนที่สถานีรถไฟ...

(กลิ่นกาสะลอง EP6)

จากตัวอย่างที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า ผู้ผลิตให้ตัวละครที่เป็นสาวเหนือเวลาสื่อสารกับคนภาคกลางก็สื่อสารด้วยภาษาเหนือ คำว่า “แม่หญิง” ภาษากลางหมายถึง “ผู้หญิง” คำว่า “ป้อจาย” ภาษากลางหมายถึง “ผู้ชาย” คำว่า “ฮีต” ภาษากลางหมายถึง “จารีตประเพณี” คำว่า “เฮา” ภาษากลางหมายถึง “เรา” และคำว่า “ป้อ” ภาษากลางหมายถึง “พ่อ” เป็นต้น การให้ตัวละครใช้ภาษาถิ่นเหนือสามารถทำให้ผู้ชมเข้าใจตัวละครที่เป็นชาวเหนือและนำเสนอความเป็นเหนือผ่านการใช้ภาษาถิ่นเหนือของตัวละคร

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า สื่อบันเทิงไทยประเภทนวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์นำเสนอความเป็นเหนือผ่านภาษาท้องถิ่นเหนือในบทบรรยายและบทสนทนาของตัวละคร ผู้ผลิตสอดแทรกภาษาถิ่นเหนือในการบรรยายฉากหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ และตัวละครที่เป็นชาวเหนือมักพูดภาษาถิ่นเหนือ เพื่อทำให้ความเป็นเหนือมีความสมบูรณ์และความสมจริงมากยิ่งขึ้น และทำให้ผู้อ่านและผู้ชมได้เห็นถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นเหนือและเข้าใจความเป็นเหนือ

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง กลวิธีการนำเสนอ “ความเป็นเหนือ” ในสื่อบันเทิงไทย พ.ศ. 2519-2564 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอความเป็นเหนือในสื่อบันเทิงไทย พ.ศ.2519-2564 แสดงให้เห็นกลวิธีการนำเสนอความเป็นเหนือมี 4 วิธี ได้แก่ การนำเสนอผ่านโครงเรื่อง การนำเสนอผ่านตัวละคร การนำเสนอผ่านฉากและบรรยากาศ และการนำเสนอผ่านการใช้ภาษา ผลการวิจัยทำให้เห็นว่า นวนิยาย ละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์มีโครงเรื่องที่แตกต่างกัน คือ นวนิยายมักมีโครงเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชนบททางภาคเหนือ ละครโทรทัศน์มักมีโครงเรื่องเกี่ยวกับการย้อนยุค และภาพยนตร์มักมีโครงเรื่องเกี่ยวกับความรัก ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของวีรวัฒน์ อิทรพร (2562 : 175-176) ได้กล่าวว่า โครงเรื่องคือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้แต่งกำหนดขึ้นและนำมาเรียงร้อยต่อกันเป็นเหตุเป็นผลกัน หรือเป็นการจัดลำดับของเหตุการณ์ที่มีความสอดคล้องกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรวีร์ ไชยยายนต์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาพตัวแทนของผู้หญิงล้านนาในละครโทรทัศน์แนวย้อนยุคบริบทภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ผลิตมีการสร้างภาพตัวแทนของความเป็นแม่ ความเป็นเมีย และความเป็นลูกสาว ผ่านองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ ได้แก่ แก่เรื่อง โครงเรื่อง ความขัดแย้ง ตัวละคร สถานที่เกิดเหตุ สัญลักษณ์พิเศษ และบทสนทนา ภาพตัวแทนของผู้หญิงล้านนาที่แสดงออกมามีการประกอบสร้างภาพตัวแทนโดยการนำบริบทของวัฒนธรรมปัจจุบันผสมผสานเข้าไปกับวัฒนธรรมล้านนาแบบดั้งเดิม ผู้ผลิตได้ให้ความสำคัญกับการนำเสนอความเป็นเหนือผ่านตัวละครที่เป็นชาวเหนือ และนำเสนอความเป็นเหนือในด้านต่าง ๆ เช่น ความเชื่อ ศิลปะการแสดง ค่านิยม การแต่งกายและจารีตประเพณี ฯลฯ ผ่านคำพูด การกระทำ และรูปลักษณ์ภายนอกของตัวละคร ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของกิตติศักดิ์ สุวรรณโภคิน (2542 : 95) ได้กล่าวว่า ตัวละคร (Character) องค์ประกอบสำคัญอีกส่วนที่ขาดไม่ได้สำหรับการเล่าเรื่องทุกชนิดคือตัวละคร (Character) ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญต่อการพิจารณาว่าการสร้างเรื่องนั้นเป็นไปในเชิงศิลปะการละครหรือไม่ดูได้จากแง่ของการสร้างตัวละครและการแสดง การกระทำของตัวละคร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา เชาว์น้ำทิพย์ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์ของชาวล้านนาในนวนิยายของมาลา คำจันทร์ ผลการวิจัยพบว่ากลวิธีการนำเสนออัตลักษณ์ของชาวล้านนาที่มาลา คำจันทร์ มีกลวิธีการนำเสนออัตลักษณ์ผ่านตัวละคร พบว่าตัวละครเด็กจะมีหน้าที่ในการเป็นผู้รับการถ่ายทอดอัตลักษณ์ นำเสนออัตลักษณ์ที่ยังคงอยู่ผ่านตัวละครหนุ่ม

สาว และจะนำเสนออัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับนิทานความเชื่อผ่านตัวละครที่เป็นผู้สูงอายุ กลวิธีการนำเสนออัตลักษณ์ผ่านบทสนทนานำเสนอจารีตต้องห้าม(ขึด) และความเชื่อ ผู้ผลิตมีกลวิธีการสร้างฉากและบรรยากาศโดยเฉพาะฉากที่เป็นภาคเหนือ คือ ฉากที่แสดงสถานที่และภูมิประเทศ ทำให้ผู้อ่านและผู้ชมได้เห็นถึงภาพลักษณะภูมิประเทศของภาคเหนือที่แตกต่างไปจากภาคอื่น ๆ และฉากที่แสดงวัฒนธรรม ผู้ผลิตมักสร้างฉากที่นำเสนอความเป็นเหนือในด้านต่าง ๆ เช่น วิถีชีวิต ประเพณี ปัตยกรรม ศิลปะวัฒนธรรม ฯลฯ ทำให้เนื้อเรื่องที่เกิดขึ้นมีความสมจริงมากยิ่งขึ้น และทำให้ผู้อ่านและผู้ชมได้เห็นถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นเหนือ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของวีรวัฒน์ อิทรพร (2562 : 225) ได้กล่าวว่า ฉาก คือสถานที่และสภาพบรรยากาศทั้งฉากที่เป็นรูปธรรม และฉากที่เป็นนามธรรมที่รองรับเรื่องราวที่เกิดขึ้นในวรรณคดี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา เชาว์น้ำทิพย์ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์ของชาวล้านนาในนวนิยายของมาลา คำจันทร์ ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการนำเสนออัตลักษณ์ผ่านฉากจะเป็นการบรรยายฉากที่เกี่ยวข้องกับงานประเพณี ที่อยู่อาศัยที่เป็นเรือนกาแล และฉากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของล้านนา และ ผู้ผลิตนำเสนอความเป็นเหนือผ่านภาษาท้องถิ่นเหนือในบทบรรยาย มักสอดแทรกภาษาถิ่นเหนือในการบรรยายฉากหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ และนำเสนอความเป็นเหนือผ่านภาษาท้องถิ่นเหนือในบทสนทนาของตัวละครที่เป็นชาวเหนือมักพูดภาษาถิ่นเหนือ ซึ่งผลการวิจัยนี้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา เชาว์น้ำทิพย์ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์ของชาวล้านนาในนวนิยายของมาลา คำจันทร์ ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการนำเสนออัตลักษณ์ผ่านภาษาล้านนาในบทบรรยายและบทสนทนาของตัวละคร การแทรกภาษาล้านนาจะช่วยให้เกิดความสมจริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลวิจัยไปวิเคราะห์และสำรวจความพึงพอใจของผู้อ่านนวนิยายและผู้ชมละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ที่นำเสนอความเป็นเหนือ เพื่อนำผลที่ได้ไปบริหารงบประมาณ ลงทุนและผลักดันกับ soft power ในวงการสื่อและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่า นอกจากกลวิธีการนำเสนอ “ความเป็นเหนือ” ในสื่อบันเทิงไทยแล้ว ยังมี “ความเป็นอีสาน” และ“ความเป็นใต้” ที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อบันเทิงไทย ดังนั้น การวิจัยในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอความเป็นภาคอื่น จะทำให้เห็นจุดเหมือนและจุดต่างของกลวิธีการนำเสนอ และนอกจากนี้ยังสามารถศึกษา อัตลักษณ์ของชาวล้านนาในสื่อบันเทิงไทยอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

กลิ่นกาสะลอง. (2562). แหล่งที่มา : https://www.bilibili.tv/th/video/ 2044758938?bstar _from= bstar-web.homepage.recommend.all.

กิตติศักดิ์ สุวรรณโภคิน. (2542). *จินตทัศน์แห่งเสรีชนและศิลปะการเล่าเรื่องในภาพยนตร์.* กรุงเทพมหานคร: โครงการสื่อสันติภาพคณะนิเทศน์ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา เชาว์น้ำทิพย์. (2549). *อัตลักษณ์ของชาวล้านนาที่ปรากฏในนิยายของมาลา คำจันทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุนทร คำยอด. (2559). การสร้าง “ความเป็นล้านนา” ในวรรณกรรมของนักเขียนภาคเหนือ. *วารสารธรรมศาสตร์*. 35 (3) , 43-60.

พรศิริ ปินไชย. (2563). *ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคเหนือในนวนิยายที่ได้รับรางวัลของมาลา คำจันทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

พัชราภรณ์ เรืองทอง. (2561). *ภาพแทน “ชาวเขา” ในภาพยนตร์ไทย*. กรุงเทพมหานคร : การนำเสนอโครงการ ประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ครั้งที่1/2561 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

แม่อายสะอื้น. (2561). แหล่งที่มา : https://www.bugaboo.tv/lakorn/maeaisauen.

เมื่อดอกรักบาน. (2550). แหล่งที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=wtUjVFB1bYc.

รอยไหม. (2554). แหล่งที่มา : https://ch3plus.com/oldseries/1032.

รักจัง. (2549). แหล่งที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=JU9G7mXPjTo.

วัชรวีร์ ไชยยายนต์ .(2564). *การวิเคราะห์ภาพตัวแทนของผู้หญิงล้านนาในละครโทรทัศน์แนวย้อนยุคบริบทภาคเหนือ.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีรวัฒน์ อิทรพร . (2562). *วรรณคดีวิจารณ์.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปกร.

ส้มป่อย. (2563). แหล่งที่มา : https://www.netflix.com/th/title/81511310.

ฮาร์ทบีทเสี่ยงนักรักมั้ยลุง. (2562). ค้นคืนจาก https://www.bilibili.tv/en/video/2040238782.

The Melody รักทำนองนี้. (2555). แหล่งที่มา : https://www.doomovie-hd.com/?r=movie _view&id =25186.

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล (ดำรงประชาสรรค์) จังหวัดสุโขทัย

A Learning Activity by Using Gamification Technique to Enhance English Reading Comprehension and Learning Satisfaction for Grade 12 Students at Watthaichumpol Municipality School in Sukhothai Province

ทิวานนท์ สำพล และ ทำรงลักษณ์ เอื้อนครินทร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Thiwanon Samphon and Tamronglak U-nakarin
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: thiwanon.98@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 38 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 2) แบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก (Mean=4.37, S.D=0.54) 2) ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้

* วันที่รับบทความ : 9 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 21 พฤษภาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 25 พฤษภาคม 2567
Received: May 9 2024; Revised: May 21 2024; Accepted: May 25 2024

โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean=4.58, S.D=0.90)

คำสำคัญ: เทคนิคเกมมิฟิเคชัน; การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop and assess the quality of a lesson plan using the gamification technique to enhance English reading comprehension ability. 2) to compare the results of learning achievement in reading for comprehension before and after using gamification. 3) Study the attitudes of grade 12 students towards using the gamification technique for learning English reading comprehension. The research was conducted by collecting samples were 38 students in grade 12 selected by the Cluster Simple Random Sampling technique. The research instruments were six lesson plans based on gamification, an English reading comprehension test before and after learning management, and a questionnaire on student satisfaction with learning management using the gamification technique.

The research findings were as follows: 1) The lesson plan using the gamification technique to enhance English reading comprehension was at a high level (Mean=4.37, S.D=0.54). 2) English reading comprehension skill after learning using the gamification technique was higher than before by the statistically significant at the .05 level, and 3) overall satisfaction after learning using the gamification technique was at the highest level (Mean=4.58, S.D=0.90).

Keywords: gamification; English reading comprehension

บทนำ

ปัจจุบันภาษาอังกฤษนับเป็นภาษาที่สำคัญที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในบริบทของสังคมโลกในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 และในโลกอนาคต ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางและมีบทบาทเป็นเครื่องมือที่ใช้การสื่อสารระหว่างประเทศในฐานะของภาษาสากล (Global Language) ภาษาอังกฤษเป็นหนึ่งในภาษาที่ถูกใช้เป็นอย่างเป็นทางการของสำนักเลขาธิการสหประชาชาติ (United Nations Secretariat) มีบทบาทสำคัญในการรวมประเทศเกือบทุกประเทศในโลกเข้าด้วยกัน (The Office of Human Resources Department of Management United Nations, 2014 : 10) ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะสังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมแห่งข้อมูลข่าวสารที่ส่งผลกระทบทั่วถึงอย่างรวดเร็ว ภาษาอังกฤษจึงถูกใช้ในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางสังคมในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและการเมือง ตลอดจนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม และที่สำคัญที่สุดคือด้านการศึกษาที่ประชาคมโลกต่างให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง (ภัทราพรรณ วรรณประเสริฐ, 2564 : 86) ซึ่งจากการประชุมทำข้อตกลงร่วมกันของ TESOL

International Association (1988) ได้ข้อตกลงร่วมกันว่าภาษาอังกฤษถูกจัดให้เป็นภาษากลางของโลก แสดงให้ถึงการเห็นถึงความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทั้งในระดับประเทศตลอดจนในระดับนานาชาติ

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง จึงกำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อรายวิชาภาษาอังกฤษ ผู้เรียนเข้าใจถึงเรื่องราวและวัฒนธรรมประเพณีที่หลากหลาย ถ่ายถอดความคิดเห็นสู่สังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถใช้ภาษาอังกฤษ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพในอนาคต และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 221) ซึ่งในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ประกอบไปด้วยสาระสำคัญ 4 ด้าน คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่ม สาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก ซึ่งในแต่ละสาระก็จะประกอบไปด้วยทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้านคือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ซึ่งทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นในชีวิตประจำวันต่อการพัฒนาอาชีพ และทักษะการอ่านถือว่าเป็นทักษะที่สามารถคงอยู่กับผู้เรียนหรือศึกษาได้นานที่สุด อีกทั้งยังเป็นทักษะที่ผู้เรียนหรือผู้ศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าและพัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษซึ่งต้องใช้การอ่านเป็นอันดับแรกในการรับสาร จึงถือได้ว่าทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในด้านต่างๆ จะเห็นได้จากเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ คู่มือ โฆษณา ป้ายโฆษณา ฉลาก คำแนะนำการใช้ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทั้งหมดนี้ต้องใช้ความเข้าใจในการอ่าน และการอ่านถือเป็นวิธีการที่สะดวก ผู้อ่านสามารถอ่านได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีเวลาไตร่ตรอง ค้นคว้า ทบทวน และเลือกสิ่งที่อ่าน ผู้ที่มีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษสูงจะได้เปรียบในการแสวงหาความรู้อย่างละเอียดและลึกซึ้ง สามารถนำไปต่อยอดและหาความรู้ได้แม้จบการศึกษาไปแล้วนั่นเอง (ฉวีวรรณ คูหาภินันทน์, 2542 : 3)

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษในประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จากการวิเคราะห์ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษ ที่ดำเนินการโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2560-2564 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) จังหวัดสุโขทัย ได้คะแนนเฉลี่ยเป็น 20.31, 22.92, 21.77, 23.62 และ 20.95 จากคะแนนเต็ม 100 คะเนนตามลำดับ ซึ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่าระดับประเทศทุกปีการศึกษา แสดงให้เห็นถึงปัญหาของนักเรียนต่อรายวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักเรียนหลังการทดสอบร่วมกับการวิเคราะห์ผลคะแนน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่านบทความหรือเนื้อเรื่องแล้วเกิดความเข้าใจได้ หรือในกรณีที่เป็นบทความเรื่องเนื้อเรื่องที่มีความยาว นักเรียนไม่

สามารถทำความเข้าใจ ตีความ สรุปความ วิเคราะห์ จับประเด็นสำคัญเพื่อหารายละเอียดและจุดประสงค์ของผู้เขียนที่ต้องการจะสื่อสาร และไม่สามารถตอบคำถามได้ทันเวลา ทำให้เสียคะแนนในส่วนนี้ไป แสดงให้เห็นถึงปัญหาการขาดความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ นักเรียนไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อันเนื่องมาจากสาเหตุและปัจจัยหลายประการ จากการศึกษาบริบทโดยการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) ในบริบทของการผู้นิเทศการสอนของครูผู้สอนในฐานะหัวหน้าสายชั้น พบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษยังคงใช้การสอนแบบบรรยาย มุ่งเน้นการสอนนักเรียนตามตำรา เน้นกฎเกณฑ์ไวยากรณ์และความรู้ความจำเพียงอย่างเดียว มิได้มุ่งเน้นถึงขั้นตอนกระบวนการในการอ่านภาษาอังกฤษที่ได้มาซึ่งความเข้าใจจากการอ่าน อีกทั้งครูผู้สอนมิได้นำเทคนิคหรือกิจกรรมมาส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เท่าที่ควร ขาดสิ่งเร้าในกระบวนจัดการเรียนรู้ นักเรียนมิได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เบื่อหน่าย ไม่เกิดแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจให้อยากที่จะเรียนรู้ ส่งผลต่อเจตคติเชิงลบต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษนั่นเอง

เกมมิฟิเคชัน (Gamification) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยนำแนวคิดและกลไกของการออกแบบเกมมาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการสอน ครูผู้สอนสามารถนำแนวทางเกมไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้ การออกแบบกิจกรรมยังมีหลักการบางประการที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในปัจจุบัน เนื่องจากผู้เรียนมีการเรียนรู้ทุกรูปแบบ การใช้เกมในการจัดการเรียนรู้เป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสนุกสนานและมีประสิทธิภาพ ได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบันโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอความสำคัญของแนวคิดของเกมมิฟิเคชัน มาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้ ได้รับการออกแบบมาเพื่อสร้างความสนใจ สร้างความสัมพันธ์ และกระตุ้นให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ เกมมิฟิเคชันเป็นวิธีการสอนเกมที่เน้นการสร้างความสนุกสนาน และยังสามารถกระตุ้นแรงจูงใจและความสนใจของนักเรียนได้อีกด้วย (ณัฐพงศ์ มีใจธรรม, 2563 : 41) เนื่องจากเทคนิคเกมมิฟิเคชัน สนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในงานที่ได้รับมอบหมายหรือในกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้ การได้รับความรู้และประสบการณ์ทั้งหมดที่จำเป็นต่อการเข้าใจภาษาและเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามกฎกติกาเสมือนเป็นสิ่งช่วยสร้างแรงผลักดันในการแข่งขัน ซึ่งจากผลการศึกษาของ วรพงษ์ แสงประเสริฐ (2562 : 91) พบว่าการจัดกิจกรรมการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้เกมมิฟิเคชันเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทของผู้เรียนในห้องเรียน เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนและการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ทำให้นักเรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์มากขึ้น นักเรียนเรียนรู้ข้อมูลภาษาผ่านกิจกรรมกลุ่มในรูปแบบของเกม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างเต็มที่ตลอดกระบวนการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ไปพร้อมกับการเล่นเกม ไม่เบื่อ และร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของฮูเอร์ตัส (Maritza

Sanabria Huertas, 2021 : 107) ได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่าจากการศึกษาการใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ ช่วยพัฒนาทักษะความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน ซึ่งกลยุทธ์นี้กระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงความล้มเหลวและความสำเร็จ เพิ่มความมั่นใจและส่งเสริมแรงจูงใจที่แท้จริงและการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน สิ่งนี้นำไปสู่การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมทำให้เกิดความผูกพันในระดับสูง โดยรวมแล้วการเล่นเกมมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนและความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสอน

จากที่กล่าวมาข้างต้นถึงความสำคัญในการสอนการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และปัญหาของนักเรียนที่ส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ตลอดจนแนวคิดของการจัดการเรียนรู้และการแสวงหาแนวทางเพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ในด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้รวมถึงการสร้างการตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษ จากการศึกษาข้อมูลของเทคนิคเกมมิฟิเคชันนั้นพบว่า ในการจัดการเรียนการสอนที่นำแนวคิดเกมมิฟิเคชันมาประยุกต์ใช้นอกจากจะกระตุ้นให้นักเรียนมีความพยายามในด้านการเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้แล้วนั้น ยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจในการเรียนได้ดีอีกด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเทคนิคเกมมิฟิเคชันและนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนโดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นประชากรที่ประสบปัญหาด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ที่ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษ ที่ดำเนินการโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) และมีผลคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศนั่นเอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

สมมุติฐานการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest Posttest Design มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ทดสอบก่อนเรียน	การทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
T_1	X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

X แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน

T_2 แทน การทดสอบหลังเรียน (Posttest)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัด-ไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2566 จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 146 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียน เทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่มอย่างง่าย (Cluster Simple Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 44-49)

2. เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

1. การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2566) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1.2 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกมมิฟิเคชัน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

1.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษา เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง โดยใช้เนื้อาจากหนังสือ Mastery in Reading 3 รายวิชาภาษาอังกฤษ อ่าน-เขียน (อ33202) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2566) ประกอบด้วย 6 หน่วย ดังนี้

Unit 1 : Mountain mummies
Unit 2 : Undersea explorer
Unit 3 : Nelson Mandela
Unit 4 : Bill Gates
Unit 5 : Network games
Unit 6 : Internet shopping
รวม 6 หน่วย 12 ชั่วโมง

1.5 นำเสนอแผนการจัดการการเรียนรู้หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินด้านความสอดคล้องด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดผลประเมินผล ของแผนการจัดการเรียนรู้เมื่อนำไปใช้แล้วทำให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยพิจารณาตรวจสอบจากประเมินแบบประเมินความเหมาะสมแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาตามแนวคิดของมาเรียม นิลพันธุ์ (2558) ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับคะแนน 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
ระดับคะแนน 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับคะแนน 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
ระดับคะแนน 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

1.6 นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาวิเคราะห์ผลเพื่อหาความสอดคล้องของแผนการจัดการการเรียนรู้ โดยหาค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ประมาณค่า ซึ่งได้กำหนดความหมายของความเหมาะสมไว้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50–5.00 คือ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51–4.49 คือ มีความเหมาะสมในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50–3.49 คือ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50–2.49 คือ มีความเหมาะสมในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 คือ มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

โดยกำหนด ให้คะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมเป็นที่ยอมรับว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพที่สามารถนำไปใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121)

1.7 นำแผนการจัดการการเรียนรู้ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปใช้จริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. การสร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ก่อนเรียนและหลังเรียน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อน และหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน เป็นแบบทดสอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุงแก้ไข พ.ศ. 2566) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.2 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.3 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

2.4 สร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 2 ชุด ๆละ 35 ข้อ (ก่อนเรียนและหลังเรียน) ซึ่งใช้จริง จำนวนชุดละ 30 ข้อ

2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (IOC: Index of Congruence)

2.6 นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC เพื่อตรวจสอบความความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (IOC: Index of Congruence) เป็นรายข้อ โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2.7 นำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปใช้ทดลองนำร่อง (Pilot study) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) จังหวัดสุโขทัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 39 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีลักษณะและสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง

2.8 นำผลการทดลองนำร่อง (Pilot study) มาตรวจสอบหาคุณภาพของแบบทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) จังหวัดสุโขทัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 39 คน โดยพิจารณาตรวจสอบเป็นรายข้อ ข้อที่ตอบถูกกำหนดให้คะแนนเป็น 1 คะแนน และข้อที่ตอบผิดกำหนดให้คะแนนเป็น 0 คะแนน เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีความยากง่าย ($p = 0.20 – 0.80$) ค่าอำนาจจำแนก ($r = 0.20 – 1.00$) ที่เหมาะสม จำนวน 2 ชุด ๆละ 30 ข้อ (ก่อนเรียนและหลังเรียน) โดยนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ ดังนี้

2.8.1 การตรวจสอบความยากง่าย (Difficulty) ใช้สัญลักษณ์ (p) โดยมีเกณฑ์กำหนดค่าความยากง่าย คือ 0.20 – 0.80 (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558, หน้า 177)

2.8.2 การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ใช้สัญลักษณ์ (r) โดยมีเกณฑ์กำหนดค่าอำนาจจำแนก 0.20 – 1.00 ถือว่าข้อสอบสามารถจำแนกนักเรียนเก่งและอ่อนได้ดี (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558, หน้า 177)

2.8.3 การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยเลือกข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบค่าความยาก-ง่าย และค่าอำนาจจำแนก นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้วิธีการของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน จากสูตร KR-20 (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558, หน้า 177)

2.9 จัดทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนฉบับสมบูรณ์ เพื่อวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยเป็นแบบสอบถามลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าให้เลือกระดับ 5 ระดับตั้งแต่มากที่สุด ถึงน้อยที่สุด แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ ดังนี้

5 หมายถึง พึงพอใจระดับมากที่สุด

4 หมายถึง พึงพอใจระดับมาก

3 หมายถึง พึงพอใจระดับปานกลาง

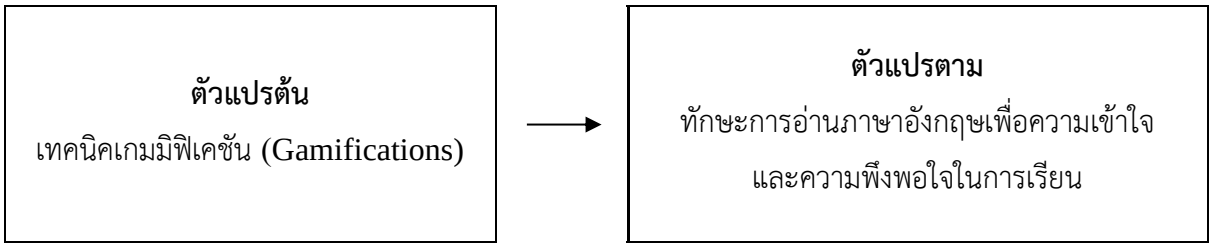
2 หมายถึง พึงพอใจระดับน้อย

1 หมายถึง พึงพอใจระดับน้อยที่สุด

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) ประเมินความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมที่ต้องการจากนั้นนำผลมาพิจารณา หากค่าของ IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อความนั้นมีความเที่ยงตรงตามประเด็นที่ต้องการวัด หากไม่ได้ค่า IOC ตามเกณฑ์ที่กำหนด ให้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.4 จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเค-ชันเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ตารางที่ 1 ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ			Mean	S.D.	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านเนื้อหา							
1	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน และเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน	4	5	4	4.33	0.58	มาก
2	จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหาสาระและระบุพฤติกรรม ที่ต้องการจะวัดไว้อย่างชัดเจน	4	5	4	4.33	0.58	มาก
รวมด้านเนื้อหา					4.43	0.58	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้							
3	สอดคล้องกับสาระสำคัญผลการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	4.00	0.00	มาก
4	มีลำดับขั้นตอนเหมาะสมและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ			Mean	S.D.	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5	ส่งเสริม พัฒนา ทักษะกระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน	4	5	4	4.33	0.58	มาก
6	กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเวลาและวัยของนักเรียน	5	4	4	4.33	0.58	มาก
รวมด้านกิจกรรมการเรียนรู้					4.33	0.43	มากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนรู้							
7	สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหาและวัยของนักเรียน	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
8	ส่งเสริม พัฒนา ทักษะกระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมด้านสื่อการเรียนรู้					4.67	0.58	มากที่สุด
ด้านการวัดผลประเมินผล							
9	วิธีการวัดและเครื่องมือสอดคล้องกับจุดประสงค์กระบวนการเรียนรู้ และขั้นตอนของกิจกรรม	5	4	4	4.33	0.58	มาก
10	มีเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่ชัดเจนเข้าใจง่าย	4	4	4	4.00	0.00	มาก

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ			Mean	S.D.	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	รวมด้านการวัดผลประเมินผล				4.1	0.58	มาก
	คะแนนรวมทั้ง 4 ด้าน				4.37	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินในด้านต่างๆ ประกอบด้วย 1) ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.43, S.D = 0.58) 2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุดมากที่สุด (Mean = 4.33, S.D = 0.43) 3) ด้านสื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.67, S.D = 0.58) และ 4) ด้านการวัดผลประเมินผล อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.1, S.D = 0.58) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงสุดคือด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อที่ 4 มีลำดับขั้นตอนเหมาะสมและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.67, S.D = 0.58) ด้านสื่อการเรียนรู้ ข้อที่ 7 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ เนื้อหา และวัยของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.67, S.D = 0.58) และข้อที่ 8 ส่งเสริม พัฒนา ทักษะกระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.67, S.D = 0.58) โดยคะแนนรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.37, S.D = 0.54) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดให้ค่าดัชนีความสอดคล้องจะต้องมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมและมีคุณภาพที่สามารถนำไปใช้ได้ สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการทดสอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน

การทดสอบ	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{D}$	$S.D._D$	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	14.53	3.39	8.24	1.84	27.64*	0.0000
หลังเรียน	22.76	3.63				

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน แบบปรนัย 30 ข้อ 30 คะแนน วิเคราะห์ด้วย t-test พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 38 คน หลังเรียน (Mean = 22.76, S.D = 3.63) สูงกว่าก่อนเรียน (Mean = 14.53, S.D = 3.39) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่กำหนดไว้ว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ตารางที่ 3 แสดงระดับความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ประเด็นความคิดเห็น	Mean	S.D.	แปลผล
เนื้อหาในการจัดการเรียนรู้			
1. เนื้อหาวิชามีความสำคัญ น่าสนใจ	4.66	0.48	มากที่สุด
2. มีการลำดับเนื้อหาอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เข้าใจง่าย	4.42	0.55	มาก
3. เนื้อหามีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และระยะเวลา	4.26	0.60	มาก
4. ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน	4.50	0.51	มากที่สุด
5. เนื้อหาสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.76	0.43	มากที่สุด
รวมด้านเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้	**4.52**	**0.66**	**มากที่สุด**
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน			
6. ผู้เรียนความสุขในการเรียนรู้	4.71	0.46	มากที่สุด
7. กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้	4.68	0.53	มากที่สุด
8. สื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนมีความทันสมัยและเหมาะสม	4.79	0.41	มากที่สุด
9. การจัดการเรียนรู้มีความแปลกใหม่ และน่าสนใจ	4.84	0.37	มากที่สุด
10. การวัดและประเมินผลมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเที่ยงตรง	4.21	0.70	มาก
รวมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	**4.64**	**0.49**	**มาก**
คะแนนรวมทั้ง 2 ด้าน	**4.58**	**0.90**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ในด้านเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.52) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.64) คะแนนโดยรวมทั้ง 2 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.58) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงสุดคือ ข้อที่ 1) เนื้อหาวิชามีความสำคัญน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.66) ข้อที่ 4) ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.50) ข้อที่ 5) เนื้อหาสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.76) ข้อที่ 6) ผู้เรียนความสุขในการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.71) ข้อที่ 7) กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.68) 8) สื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนมีความทันสมัยและเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.79) และข้อที่ 9) การจัดการเรียนรู้มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.84)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลมาพัฒนาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 1) ขั้นภารกิจ (Mission) 2) ขั้นกระตุ้นความสนใจ (Activating & Background) 3) ขั้นปฏิบัติภาระงาน (Doing Tasks) และ 4) ขั้นสรุปข้อมูลภาษา (Summarizing) โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการสอนทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ จากผลการหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ พบว่าจากการนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาวิเคราะห์ผลเพื่อหาสอดคล้องของแผนการจัดการการเรียนรู้ประเมินในด้านต่างๆ ประกอบด้วย 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อการเรียนรู้ และ 4) ด้านการวัดผลประเมินผล โดยคะแนนค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก (Mean = 4.37, S.D = 0.54) ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ถูกพัฒนาขึ้นตามทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเกมมิฟิเคชัน โดยมีการปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และความรู้พื้นฐานขงผู้เรียน ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้จึงมีองค์ประกอบที่ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจในการเรียน และพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่สูงขึ้น ซึ่ง คาร์ล คาร์พ (Karl M Kapp, 2012 อ้างถึงใน สิริภัทร ชื่นค้า, 2565, หน้า 68) กล่าวว่าเกมมิฟิเคชัน คือการใช้กลไกของเกมเพื่อทำให้การเรียนรู้สนุกยิ่งขึ้น สร้างแรงจูงใจและความตื่นเต้นในการเรียนรู้เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี มีกระบวน การง่ายๆ ในการทำความเข้าใจสิ่งที่ซับซ้อน ใช้เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในความเป็นจริงจัดกิจกรรมในรูปแบบเกม สามารถกล่าวได้ว่าองค์ประกอบของเกมมิฟิเคชันในการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการแข่งขัน

เพื่อทำคะแนน ให้สูงขึ้นจนบรรยากาศในห้องเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน อีกทั้งผู้วิจัยยังได้เลือกใช้คำนิยามในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแบบเกมที่นักเรียนคุ้นเคยและรู้จัก มาผสม ผสานเข้ากับองค์ ประกอบต่างๆ ทำให้ผู้เรียนสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ซึ่งสอดคล้องกับฮูเอร์ตัส (Maritza Sanabria Huertas, 2021, p. 80) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ENHANCING READING COMPREHENSION SKILLS THROUGH GAMIFICATION IN A GROUP OF ELEVENTH GRADERS AT A PRIVATE SCHOOL IN BOGOTÁ ที่โรงเรียนเอกชนในโบโกตา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลผ่านเกมมิฟิเคชัน ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ เรื่องความเข้าใจในการอ่านได้ตามวัตถุประสงค์ ส่งผลให้นักเรียนไม่ท้อถอย แสดงให้เห็นถึงสิ่งที่นักเรียนต้องการเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่าน นักเรียนมีความรู้สึกมั่นใจ การพัฒนาบทเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้มีแรงจูงใจในการเรียน อย่างแท้จริง การเรียนรู้จึงกลายเป็นประสบการณ์ที่สนุกสนาน ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ความมั่นใจและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ในห้องเรียน EFL

2. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน แบบปรนัย 30 ข้อ 30 คะแนน วิเคราะห์ด้วย t-test พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 หลังเรียน (Mean = 22.76, S.D = 3.63) สูงกว่าก่อนเรียน (Mean = 14.53, S.D = 3.39) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการ วิจัยของสิเรการ์ และคณะ (Rita M. Siregar et al., 2023 : Abstract) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ON GAMIFICATION AND STUDENTS' READING ABILITY IN HIGH SCHOOL ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลของการเล่นเกมต่อความ สามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 การวิจัยนี้ใช้วิธีกึ่งทดลองแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแบบกลุ่มที่ไม่เท่าเทียมกัน ในชั้น เรียนทดลองนักเรียนได้รับการสอนโดยใช้เกมมิฟิเคชัน ในขณะที่ชั้นเรียนควบคุมสอนด้วยวิธีปกติ นักวิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มโดยให้นักเรียน 24 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในชั้นเรียนทดลอง และนักเรียน 12 คน ในชั้นเรียนควบคุมตามลำดับ ผลการทดสอบอิสระ t-test และค่าความสามารถในการอ่านของนักเรียนโดยเฉลี่ย การสอนโดยใช้เกมมิฟิเคชันเพิ่มขึ้นอย่างมาก จึงแนะนำให้การเล่นเกมเป็นหนึ่งในสื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่น่าสนใจสำหรับการแก้ไขความสามารถในการอ่านของนักเรียน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เลออน และคณะ (León et al., 2021 : 45) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง PLAY AND LEARN: INFLUENCE OF GAMIFICATION AND GAME-BASED LEARNING IN THE READING PROCESSES OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมมิฟิเคชันในการศึกษา กระบวนการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนมัธยมสี่แห่งในจังหวัดอัลเมเรีย ประเทศสเปน การออกแบบการทดลองแบบ Aquasi ของการ

เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีการวัดผลก่อนการทดสอบและหลังการทดสอบดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่าง 271 คน (M = 14.42, SD = 0.72) ใช้กลุ่มตัวอย่างในการเปรียบเทียบผลลัพธ์ของกลุ่มทดลองสองกลุ่มและกลุ่มควบคุมหนึ่งกลุ่ม ผลการวิจัยบ่งชี้ว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองมีคะแนนเพิ่มขึ้นในกระบวนการอ่านอย่างมีนัยสำคัญ

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล(ดำรงประชาสรรค์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่าโดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 4.58) ซึ่งเป็นคะแนนโดยรวมทั้งด้านเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าสูงสุดคือ ข้อที่ 1) เนื้อหาวิชามีความสำคัญน่าสนใจ ข้อที่ 4) ความยากง่ายของเนื้อหาเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ข้อที่ 5) เนื้อหาสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ข้อที่ 6) ผู้เรียนความสุขในการเรียนรู้ ข้อที่ 7) กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ข้อที่ 8) สื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนมีความทันสมัยและเหมาะสม และข้อที่ 9) การจัดการเรียนรู้มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และยังสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนสู่ผลสัมฤทธิ์และส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่ดีขึ้นต่อไป สอดคล้องกับวรพงษ์ แสงประเสริฐ (2563 : 91) ได้ศึกษาผลการสอนการอ่านโดยใช้เกมมิฟิเคชันที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อการสอนอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่ง เจตคติของนักเรียนต่อการสอนอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เกมมิฟิเคชัน (Gamification) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.51)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ควรวิเคราะห์และเลือกเนื้อหาที่เลือกใช้ในการนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีระดับคำศัพท์ให้เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนและครูผู้สอนควรชี้ให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆที่เหมาะสมกับระดับช่วงวัยของตนเอง เพื่อให้นักเรียนมีแรงจูงใจที่อยากจะเรียนรู้ และเพื่อให้นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ต่อไปได้ เช่น เป็นการทดสอบระดับชาติ หรือการทดสอบเพื่อนำผลคะแนนภาษา อังกฤษยื่นเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาต่างๆ

2. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน หัวใจสำคัญคือการนำองค์ประกอบของเกมมาใช้ในการจัดบรรยากาศของกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แฟลตฟอร์มของเว็บไซต์ Quizalize มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นจึงควรเลือกแฟลตฟอร์มเว็บไซต์ต่างๆที่น่าสนใจและทันสมัยกับช่วงวัยของนักเรียนต่อการนำมาประยุกต์ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเกมมิฟิเคชัน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจในการเรียน กับวิธีการสอนหรือเทคนิคอื่นๆ

2. ควรศึกษาวิธีการควบคุมชั้นเรียนของนักเรียนให้แสดงออกถึงพฤติกรรมอย่างเหมาะสม เนื่องจากเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นลักษณะของเกมการแข่งขัน มีการกระตุ้น และสร้างความท้าทายในการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุงแก้ไข พุทธศักราช 2566.* กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *เทคนิคการอ่าน.* กรุงเทพมหานคร: ศิลปาบรรณาคาร

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น: ฉบับปรับปรุงใหม่.* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ภัทราพรรณ วรรณประเสริฐ. (2564). *แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะภาษาอังกฤษสำหรับครูในจังหวัดชลบุรีเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา

วรพงษ์ แสงประเสริฐ. “ผลการสอนการอ่านโดยใช้เกมมิฟิเคชันที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อการสอนอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย”. การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10, วันที่ 27 พฤศจิกายน 2563, ณ นำเสนอผลงานผ่านระบบการ ประชุมออนไลน์ Microsoft Teams, หน้า 85-94

Ana Manzano León et al. (2021). Play and learn: Influence of gamification and game-based learning inthe reading processes of secondary school students *Revista de Psicodidáctica*, 27, pp.38-46

Maritza Sanabria Huertas. (2021). ENHANCING READING COMPREHENSION SKILLS THROUGH GAMIFICATION IN A GROUP OF ELEVENTH GRADERS AT A PRIVATE SCHOOL IN BOGOTÁ. (Master’ s thesis). BOGOTÁ: UNIVERSIDAD PEDAGÓGICA NACIONAL

Rita M. Siregar et al. (2023) On Gamification and Students' Reading Ability in High School. *Edukatif: Jurnal Ilmu Pendidikan*. 5 (1), pp. 209-220

The Office of Human Resources Department of Management United Nations. (2024). *The Essential Guidebook for United Nations Secretariat Staff.* United Nations Headquarters, New York

The Effect of Leadership on Employee Engagement in Fujian Tourism Management Company in China Based on the Five Forces Model of Leadership

Lan Peng and Lu Suo
Stamford International University, Bangkok, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 2006240002@students.stamford.edu

****

Abstract

The objectives of this research were threefold: to investigate the impact of leadership styles on employee engagement in Chinese tourism enterprises, to analyze the mediating role of employee satisfaction in this relationship, and to provide practical suggestions for enhancing engagement in this specific industry and cultural context. The sample consisted of employees from various tourism enterprises in China, selected through a stratified random sampling method to ensure representativeness. The research instrument for data collection was a comprehensive questionnaire that captured information on leadership styles, employee engagement, and satisfaction levels. The data were analyzed using descriptive statistics, correlation analysis, and regression analysis to determine the significant factors and relationships.

The research results found that certain leadership styles positively influence employee engagement in Chinese tourism enterprises. Specifically, transformational leadership, which emphasizes inspiration, motivation, and intellectual stimulation, was positively correlated with employee engagement. Employee satisfaction emerged as a significant mediator in this relationship, suggesting that satisfied employees are more likely to be engaged. Based on these findings, the study proposes practical suggestions for tourism enterprises in China to foster positive leadership styles and improve employee satisfaction, ultimately enhancing engagement levels.

Keywords： Leadership on Employee Engagement; Fujian Tourism Management; Five Forces Model of Leadership

Introduction

There have been many studies based on the Five Forces of Leadership model that have focused on using the model to assess and improve the leadership skills of leaders in different industries or fields. Numerous studies have also proved that the use of the Five Forces of Leadership Model is currently used as an effective theoretical basis for researching leadership related topics, therefore the leadership research in this study will be based on the Five Forces of Leadership Model.

employee engagement in tourism management companies. Tourism management companies in this study are those that specialize in the management of tourist attractions. This study will focus on the effect of leadership on employee engagement in tourism management companies and aims to provide a reference for tourism management companies to improve employee engagement. The study will analyze the perceptions of the employees of tourism

* Received: April 21 2024; Revised: July 19 2024; Accepted: July 20 2024

management companies on leadership and engagement by conducting a questionnaire survey within a specific timeframe in order to draw conclusions and make recommendations. The geographical scope of the study is the Fujian Province of China in order to provide a more comprehensive study of the Chinese tourism industry.

Research Objectives

As shown in the figure, this study involves five independent variables, one mediating variable, one moderating variable and one dependent variable. The mediating variable is employee satisfaction, the moderating variable is employee happiness, and the dependent variable is employee engagement. Based on the theoretical foundation of the Five Forces Model of Leadership, this study proposes that the five independent variables are leadership motivation, leadership foresight, leadership influence, leadership decision-making, and leadership control. This study examines the effects of leadership motivation, leadership foresight, leadership influence, leadership decision-making ability and leadership control on employee satisfaction and engagement. This study also attempts to explore the mediating role of employee satisfaction between leadership and employee engagement and the moderating role of employee well-being between leadership and employee engagement.

Literature Review

Research based on the Five Forces of Leadership model and theory has also been widely conducted in recent years. Sendjaya et al. (2018) showed that leadership calling is positively correlated with employee well-being , and can play a role by enhancing mediating variables such as employees' psychological capital, organizational commitment, and job satisfaction. The authors concluded that since leadership inspiration is the ability of a leader to attract and motivate employees through their own charisma, beliefs and ideals. Leadership convening power can enhance employees' sense of identification, belonging and self-esteem towards the leader and the organization, which in turn enhances employees' well-being. Dombrowski & Mielke (2017) showed that leadership foresight is positively correlated with employees' well-being , and can play a role by enhancing mediating variables such as employees' innovative behaviors, motivation to learn, and teamwork. In their study, the authors concluded that leadership foresight refers to the ability of leaders to foresee and grasp future trends and opportunities, set reasonable goals and strategies, and lead the organization to achieve long-term development. Leadership foresight can increase employees' sense of trust, security and fulfillment in the future, thus enhancing their sense of well-being. Leadership influence is the ability of a leader to effectively influence and motivate employees to voluntarily follow the leader's intentions and goals to achieve the interests and values of the organization. Leadership influence can increase employees' sense of involvement, responsibility, and value for themselves and others, thus enhancing employee well-being. Ghasabeh et al. (2015) showed that leadership influence is positively correlated with employee well-being , and can play a role by enhancing mediating variables such as employee self-efficacy, role clarity, and organizational equity . Leadership decisiveness is the ability of a leader to make sound decisions quickly and accurately, and to execute and implement them effectively in complex and uncertain environments. Leadership decisiveness enhances employees' well-being by increasing their confidence, efficiency, and satisfaction in themselves and others. Liden et al. (2014) showed that leadership decisiveness is positively

related to employees' well-being , and can play a role by enhancing mediating variables such as employees' participation in decision making, quality of decision making, and support for decision making .Nwankpa et al. (2017) showed that leadership control is positively related to employee well-being and can play a role by enhancing mediating variables such as employees' goal congruence, feedback timeliness, and fairness of rewards and punishments. The authors believe that leadership control refers to the leader's ability to effectively control the direction of the organization, the process of strategy implementation and effectiveness evaluation to ensure the successful achievement of organizational goals. Leadership control can increase employees' sense of stability, normality and recognition of themselves and others, thus enhancing their sense of well-being.

The above findings reveal the impact of leadership on employee happiness from different perspectives and levels, enriching the content and application of leadership theory and employee happiness theory. And some important mediating variables, such as psychological capital, innovative behavior, self-efficacy, etc., were identified, explaining how leadership enhances employees' well-being by affecting their individual and organizational level factors. Further, previous studies have provided some empirical evidence to support the validity and applicability of the five forces model of leadership, and provided some guidance and suggestions for organizational management and leader development.

However, there are some shortcomings and research gaps, among which the previous studies examined the wholeness and systematicity of the Five Forces of Leadership model, and most of the literature only focused on one or two of the dimensions, ignoring the roles and interrelationships of the other dimensions. As well as, considering the dynamics and complexity of the relationship between leadership and employee well-being, most of the literature only used static, linear and unidirectional analysis methods, while ignoring the influence of factors such as time, context and feedback. And most studies have explored the cross-cultural applicability and comparability of the Five Forces of Leadership model, and most of the literature has been based on a specific country or region only, ignoring the impact of different cultural backgrounds and values on leadership and employee well-being. Therefore, this study adopts a more comprehensive and systematic approach to examine the Five Forces of Leadership model holistically and multidimensionally, and to analyze the interactions and weights between different dimensions. And, it adopts a more dynamic and complex approach to regression analysis of the relationship between leadership and employee well-being to find the relationship between variables and consider the influence of factors such as time, context, and feedback. To establish the impact of five variables in the five forces of leadership on employee happiness and employee satisfaction. Finally, this study adopts a more cross-cultural and comparative approach to explore the cross-cultural applicability and comparability of the Five Forces of Leadership model, and analyzes the impact of Chinese cultural context and values on leadership and employee happiness.

Research Conceptual Framework

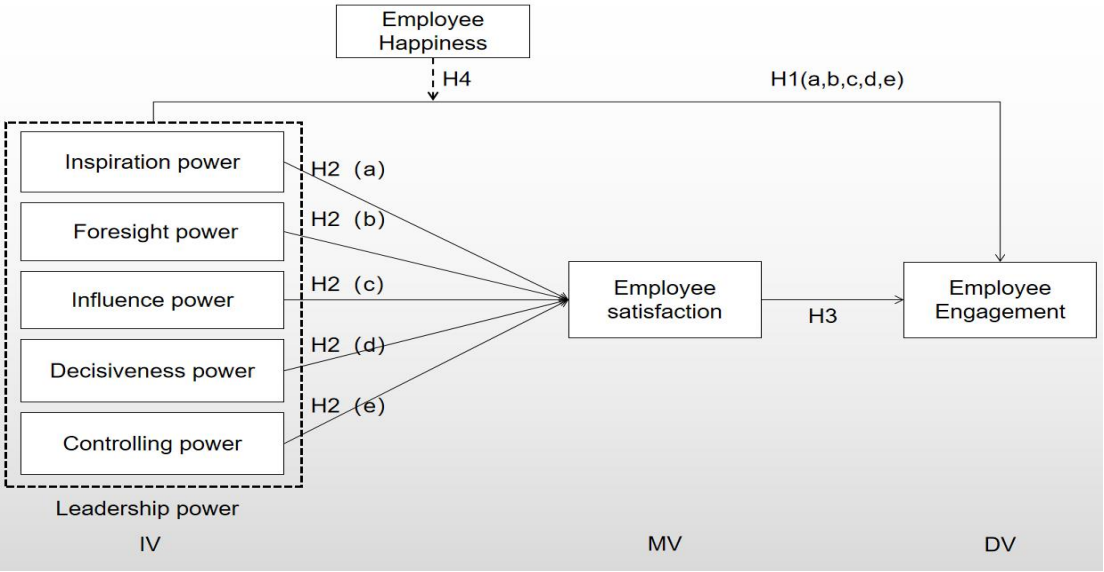

Figure 1 Conceptual framework of the study

Research Methodology

This study adopts a quantitative research method, a questionnaire survey with convenient sampling, and uses tourism management companies operating for more than 20 years in eight famous tourist attractions in Fujian Province, including Xiamen, Wuyi Mountain, Yongding, Yuanyangxi, Meizhou Island, Taining, and Guanzhi Mountain, as research samples. 429 questionnaires were distributed to the target population in Fujian Province, with a recovery rate of 90%, and a total of 386 valid questionnaires were collected. The questionnaire has been approved by STIU-HREC051/2024. The questionnaire includes the following eight dimensions: LF1 stands for Leadership Inspiration. LF2 stands for Leadership Vision. LF3 stands for Leadership Decisiveness. LF4 stands for Leadership Control. LF5 stands for Leadership Influence. ES stands for Employee Satisfaction. EH stands for Employee Happiness. EE stands for Employee Engagement.

Population and Sampling

This study collected 386 valid samples, as shown in Table 1, with 53% female and 47% male, showing a balanced gender distribution. Most samples are in the lower age group. The educational background is right-skewed, with more individuals having higher qualifications. Work experience is also right-skewed, with most having less experience. Income distribution indicates that most have lower monthly incomes, reflecting that income in the tourism management industry is not proportional to workload and risk.

Table 1 Structural characteristics of the valid sample

Variable	Category	Frequency	Percentage	Total
Sex:	Male	185	47%	100%
	Female	201	53%	
Age	20-22	18	5%	100%
	23-27	225	58%	
	28-32	107	27%	
	Above 33	36	10%	
Educational Background	Bachelor	298	77%	100%
	Master	70	18%	
	PhD	12	3%	
	Post-doctoral	6	2%	
Your Work Experience	1-3 years of work experience	200	51%	100%
	4-6 years of work experience	144	37%	
	7-9 years of work experience	36	9%	
	10-12 years of work experience	6	3%	
Your current monthly income is approximately (before taxes)	Below 3000 yuan	19	5%	100%
	3000-5000 yuan	96	25%	
	5000-7000 yuan	168	44.3%	
	7000-9000 yuan	100	25%	
	Above 9000 yuan	3	0.70%	

Variable	Item	CITC	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Cronbach's Alpha
Inspiration Power	LF1-1	0.769	0.885	0.907
	LF1-2	0.752	0.889	
	LF1-3	0.783	0.882	
	LF1-4	0.765	0.886	
	LF1-5	0.755	0.888	
Vision	LF2-1	0.729	0.853	0.881
	LF2-2	0.715	0.856	
	LF2-3	0.718	0.855	
	LF2-4	0.708	0.858	
	LF2-5	0.707	0.858	
Decisiveness	LF3-1	0.764	0.902	0.916
	LF3-2	0.782	0.898	
	LF3-3	0.805	0.894	
	LF3-4	0.791	0.897	
	LF3-5	0.785	0.898	
Control	LF4-1	0.805	0.904	0.923
	LF4-2	0.808	0.904	
	LF4-3	0.797	0.906	
	LF4-4	0.788	0.908	
	LF4-5	0.8	0.905	
Influence	LF5-1	0.815	0.906	0.925
	LF5-2	0.808	0.907	
	LF5-3	0.795	0.909	
	LF5-4	0.798	0.909	
	LF5-5	0.803	0.908	
Satisfaction	ES1-1	0.789	0.952	0.956
	ES1-2	0.791	0.952	
	ES1-3	0.792	0.952	
	ES1-4	0.805	0.951	
	ES1-5	0.808	0.951	
	ES1-6	0.792	0.952	
	ES1-7	0.827	0.95	
	ES1-8	0.814	0.951	
	ES1-9	0.82	0.951	
	ES1-10	0.827	0.95	
Happiness	EH1-1	0.731	0.931	0.937
	EH1-2	0.743	0.93	
	EH1-3	0.746	0.93	
	EH1-4	0.756	0.93	
	EH1-5	0.756	0.93	
	EH1-6	0.751	0.93	
	EH1-7	0.74	0.931	
	EH1-8	0.74	0.931	
	EH1-9	0.738	0.931	
	EH1-10	0.755	0.93	
Engagement	EE1-1	0.859	0.963	0.967

Variable	Item	CITC	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Cronbach's Alpha
	EE1-2	0.855	0.963	
	EE1-3	0.824	0.965	
	EE1-4	0.844	0.964	
	EE1-5	0.839	0.964	
	EE1-6	0.862	0.963	
	EE1-7	0.836	0.964	
	EE1-8	0.854	0.963	
	EE1-9	0.861	0.963	
	EE1-10	0.847	0.964	

Data analysis

1. Reliability analysis

The reliability of the scale was tested and the test results are shown in Table 2. it can be seen that the CITC of all the variables is above 0.6, which indicates that the individual questions are highly correlated with the dimensions of the variables, with no obvious deviations or anomalies. The Cronbach's a coefficients for all the variables after deleting the question are above 0.8, indicating that the individual questions contribute to the overall reliability and there is no need to delete them. The overall Cronbach's a coefficients for all variables were 0.8, indicating that the measurement reliability of each variable was very high and excellent.

Table 2 Structural characteristics of the valid sample

2. Confirmatory factor analysis

The model fit was tested, as shown in Table 3. It can be seen that the chi-square value is 1528.954, the degree of freedom is 1402, and the significance level is 0.01, which is lower than the significance level of 0.05, which indicates that there is a significant difference between the model and the data, and it does not fully reflect the actual situation of the data. The chi-square degrees of freedom ratio is 1.091, which is close to 1, indicating that the complexity of the model matches the complexity of the data, and there is no overfitting or underfitting. The GFI is 0.924, the CFI is 0.993, the NFI is 0.924, and the NNFI is 0.993, which are all close to 1,

indicating that the model is well fitted and explains most of the variation in the data. The RMSEA is 0.015 and RMR is 0.03, both close to 0, indicating that the residuals of the model are small and capture most of the features of the data.

Table 3 Model Fit

Common Indicators	χ^2/df	GFI	RMSEA	RMR	CFI	NFI	NNFI
Judgment Criteria	<3	>0.9	<0.10	<0.05	>0.9	>0.9	>0.9
Value	1.091	0.924	0.015	0.03	0.993	0.924	0.993

Above table ***, **, * represent 1%, 5%, and 10% significance levels, respectively.

As shown in Table 4, the AVE (average variance extracted) of each factor is greater than 0.5, and the CR (combined reliability) is greater than 0.7, indicating that each factor has good convergent validity. The standardized estimates of each measurement indicator are high, which further proves the internal consistency of the factor and the reliability of the measurement model.

Table 4 Convergent validity

Factor	Item	(Coef.)	Std. Estimate	AVE	CR
Leadership Inspiration	LF1-1	1	0.824	0.66	0.907
	LF1-2	0.985	0.801		
	LF1-3	0.975	0.823		
	LF1-4	0.983	0.814		
	LF1-5	0.934	0.8		
Leadership Vision	LF2-1	1	0.786	0.598	0.881
	LF2-2	1.003	0.782		
	LF2-3	0.979	0.773		
	LF2-4	0.953	0.768		
	LF2-5	0.921	0.756		
Leadership Decisiveness	LF3-1	1	0.806	0.688	0.917
	LF3-2	1.056	0.829		
	LF3-3	1.09	0.845		
	LF3-4	1.037	0.832		
	LF3-5	1.059	0.832		
Leadership Control	LF4-1	1	0.853	0.706	0.923
	LF4-2	1	0.849		
	LF4-3	0.944	0.838		
	LF4-4	0.92	0.826		
	LF4-5	0.96	0.833		
Leadership Influence	LF5-1	1	0.855	0.712	0.925
	LF5-2	1.029	0.852		
	LF5-3	0.943	0.83		
	LF5-4	0.95	0.829		
	LF5-5	1	0.85		
Employee Satisfaction	ES1-1	1	0.807	0.685	0.956
	ES1-2	0.997	0.81		
	ES1-3	1.043	0.81		
	ES1-4	1.078	0.826		
	ES1-5	1.082	0.83		
	ES1-6	1.043	0.811		
	ES1-7	1.116	0.849		

Factor	Item	(Coef.)	Std. Estimate	AVE	CR
Employee Happiness	ES1-8	1.102	0.836	0.598	0.937
	ES1-9	1.086	0.841		
	ES1-10	1.114	0.849		
	EH1-1	1	0.76		
	EH1-2	0.962	0.77		
	EH1-3	1.022	0.775		
	EH1-4	1.027	0.784		
	EH1-5	1.02	0.785		
	EH1-6	0.999	0.778		
	EH1-7	0.969	0.765		
	EH1-8	0.994	0.768		
	EH1-9	0.973	0.766		
	EH1-10	1.007	0.779		
Employee Engagement	EE1-1	1	0.875	0.747	0.967
	EE1-2	0.992	0.871		
	EE1-3	0.941	0.841		
	EE1-4	0.961	0.86		
	EE1-5	0.944	0.854		
	EE1-6	1.004	0.879		
	EE1-7	0.934	0.851		
	EE1-8	0.976	0.869		
	EE1-9	0.973	0.876		
	EE1-10	0.998	0.864		

As shown in Table 5. This table displays Pearson's correlation coefficients and the AVE square root values for eight variables (LF1, LF2, LF3, LF4, LF5, ES, EH, EE). The AVE square root values on the diagonal are all greater than 0.773, indicating high internal the correlation coefficients below the diagonal are significant and less than the corresponding AVE square root values, demonstrating good discriminant validity among the variables, meaning that each variable's relationship with itself is stronger than with other variables.

Table 5 Discriminant validity

	LF1	LF2	LF3	LF4	LF5	ES	EH	EE
LF1	0.812							
LF2	0.741***	0.773						
LF3	0.779***	0.775***	0.829					
LF4	0.771***	0.77***	0.791***	0.84				
LF5	0.764***	0.779***	0.78***	0.781***	0.844			
ES	0.608***	0.612***	0.65***	0.636***	0.646***	0.828		
EH	0.659***	0.689***	0.694***	0.679***	0.703***	0.642***	0.773	
EE	0.641***	0.634***	0.663***	0.67***	0.665***	0.721***	0.656***	0.864

***p<0.001, the value on the diagonal represents the root mean square of AVE, and the correlation coefficients between variables are below the diagonal.

From Table 6, it can be seen that the non-standardized estimated coefficients between all the factors are above 0.5, which indicates that the covariance between each factor is large and can reflect the common variance between the factors. The standard errors between all the factors are below 0.1, indicating that the non-standard estimated coefficients between the factors are very accurate and can reflect the real relationship between the factors. The z-values between all the factors are above 9 and the significance levels are below 0.000, indicating that the covariances between the factors are very significant and cannot be due to random errors. The standardized estimated coefficients between all the factors are above 0.6, indicating that the correlation between each factor is very strong and can reflect the linear relationship between each factor.

Table 6 Results of the analysis of the factor covariance table

Path	Standard Path Factor	Non-standard path factor	S.E.	C.R.	P
LF1→LF2	0.829	0.744	0.074	10.112	0.000***
LF1→LF3	0.854	0.768	0.074	10.431	0.000***
LF1→LF4	0.843	0.775	0.073	10.64	0.000***
LF1→LF5	0.834	0.839	0.079	10.598	0.000***
LF1→ES	0.652	0.545	0.06	9.126	0.000***
LF1→EH	0.714	0.625	0.067	9.338	0.000***
LF1→EE	0.682	0.689	0.071	9.651	0.000***
LF2→LF3	0.862	0.79	0.077	10.222	0.000***
LF2→LF4	0.854	0.8	0.077	10.436	0.000***
LF2→LF5	0.864	0.885	0.084	10.505	0.000***

LF2→ES	0.67	0.571	0.063	9.065	0.000***
LF2→EH	0.758	0.676	0.072	9.411	0.000***
LF2→EE	0.688	0.708	0.075	9.471	0.000***
LF3→LF4	0.86	0.807	0.076	10.652	0.000***
LF3→LF5	0.847	0.87	0.082	10.592	0.000***
LF3→ES	0.696	0.594	0.063	9.413	0.000***
LF3→EH	0.748	0.668	0.07	9.501	0.000***
LF3→EE	0.704	0.725	0.074	9.768	0.000***
LF4→LF5	0.847	0.889	0.082	10.879	0.000***
LF4→ES	0.677	0.591	0.062	9.475	0.000***
LF4→EH	0.73	0.666	0.069	9.589	0.000***
LF4→EE	0.708	0.746	0.074	10.037	0.000***
LF5→ES	0.688	0.656	0.069	9.571	0.000***
LF5→EH	0.756	0.754	0.077	9.772	0.000***
LF5→EE	0.703	0.81	0.081	10.009	0.000***
ES→EH	0.679	0.564	0.062	9.12	0.000***
ES→EE	0.75	0.718	0.071	10.187	0.000***
EH→EE	0.69	0.691	0.073	9.461	0.000***

Above table ***, **, * represent 1%, 5%, and 10% significance levels, respectively.

Based on the data in Table 7, it can be seen that Model 1 contains only LF as the dependent variable, Model 2 contains LF and EH as the dependent variables, and Model 3 contains LF, EH, and LF*EH as the dependent variables. Model 3 is the final moderated effects model with the following results:

The unstandardized coefficient of LF on EE is 0.13, which indicates that LF and EE are positively correlated, i.e., the larger LF is, the larger EE is. However, the t-value of this coefficient is 0.903 and the p-value is 0.367, which is higher than the significance level of 0.05, indicating that the effect of LF on EE is not significant, i.e., the effect of LF on EE may be due to random errors.

The unstandardized coefficient of EH on EE is -0.283, indicating that EH is negatively correlated with EE, i.e., the larger the EH, the smaller the EE. However, the t-value of this coefficient is -1.747 and the p-value is 0.081, which is higher than the significance level of 0.05, indicating that the effect of EH on EE is not significant, i.e., the effect of EH on EE may be due to random errors.

The unstandardized coefficient of LFEH on EE is 0.19, indicating that the interaction of LF and EH has a positive effect on EE, i.e., the larger the product of LF and EH, the larger the EE. The t-value of this coefficient is 3.719 and the p-value is 0.000, which is below the significance level of 0.01, indicating that the effect of LFEH on EE is very significant, i.e., the effect of LF*EH on EE cannot be due to random errors.

The R^2 value of the regression model is 0.567 and the adjusted R^2 value is 0.564, indicating that the regression model explains 56.7% of the variance in EE and has a high goodness of fit. The F-value of the regression model is 166.772, with a p-value of 0.000, which is below the significance level of 0.01, indicating that the overall significance of the regression model is very high, reflecting the overall effect of the independent variables on the dependent variable. Compared to Model 2, Model 3 has a ΔR^2 value of 0.016, a ΔF value of 13.849, and

a p-value of 0.000, which is below the 0.01 level of significance, indicating that Model 3 has significant improvements over Model 2 and is better able to account for the variance in EE.

Table 7 Test results of data analysis of EH as a moderating effect

	Model 1				Model 2				Model 3			
	C	SE	t	P	C	SE	t	P	C	SE	t	P
const	0.759	0.142	5.351	0.000***	0.585	0.143	4.1	0.000***	1.841	0.366	5.033	0.000***
LF	0.837	0.041	20.557	0.000***	0.615	0.061	10.141	0.000***	0.13	0.143	0.903	0.367
EH					0.281	0.058	4.841	0.000***	-0.283	0.162	-1.747	0.081*
LF*EH									0.19	0.051	3.719	0.000***
R^2	0.524				0.551				0.567			
Adj R^2	0.523				0.549				0.564			
F	F(386, 1)=422.583, P=0.000***				F(2, 383)=235.356, P=0.000***				F(3, 382)=166.772, P=0.000***			
△R^2	0.524				0.551				0.567			
△F	△F(1, 386)=422.583, P=0.000***				△F(1, 383)=23.437, P=0.000***				△F(1, 382)=257.075, P=0.000***			
Dependent variable：EE												

Above table ***, **, * represent 1%, 5%, and 10% significance levels, respectively

Research Result

The results of hypothesis validation and analysis based on Table 8 show that all hypotheses related to this study are valid.

Table 8 Validation of hypotheses and analysis of results

Hypothesis	Analysis	Conclude
H1		
H1 (a):There is a significant relationship between leadership motivational ability and employee engagement in tourism management companies	According to the data in Table 4.8, the correlation coefficient between leadership motivational ability (LF-1) and employee engagement (EE) is 0.641 with a significance level of 0.000, which is lower than the significance level of 0.01, which indicates that there is a significant positive correlation between the two, i.e. the higher the leadership motivational ability, the higher the employee engagement.	Established

H1 (b):There is a significant relationship between leadership foresight ability and the engagement of employees in tourism management companies	According to the data in Table 4.8, the correlation coefficient between leadership visionary ability (LF-2) and employee engagement (EE) is 0.634 with a significance level of 0.000, which is below the significance level of 0.01, which indicates that there is a significant positive correlation between the two, i.e. the higher the leadership visionary ability, the higher the employee engagement.	Established
H1(c):There is a significant relationship between leadership influencing ability and the level of engagement of employees in tourism management companies	According to the data in Table 4.8, the correlation coefficient between Leadership Influencing Capability (LF-5) and Employee Engagement (EE) is 0.665, with a significance level of 0.000, which is below the significance level of 0.01, indicating that there is a significant positive correlation between the two, i.e., the higher the Leadership Influencing Capability, the higher the Employee Engagement.	Established
H1(d):There is a significant relationship between leadership decision making ability and the level of engagement of employees in tourism management companies	According to the data in Table 4.8, the correlation coefficient between Leadership Decision Making Ability (LF-3) and Employee Engagement (EE) is 0.663, with a significance level of 0.000, which is below the significance level of 0.01, indicating that there is a significant positive correlation, i.e., the higher the Leadership Decision Making Ability, the higher the Employee Engagement.	Established
H1 (e):There is a significant relationship between leadership control ability and the level of engagement of employees in tourism management companies	According to the data in Table 4.8, the correlation coefficient between leadership control ability (LF-4) and employee engagement (EE) is 0.67, with a significance level of 0.000, which is lower than the significance level of 0.01, indicating that there is a significant positive correlation between the two, i.e. the higher the leadership control ability, the higher the employee engagement.	Established
H2		

H2 (a):There is a significant relationship between leadership motivational ability and satisfaction of employees in tourism management companies	According to the data in Table 4.8, the correlation coefficient between leadership motivational ability (LF-1) and employee satisfaction (ES) is 0.608 with a significance level of 0.000, which is lower than the significance level of 0.01, indicating that there is a significant positive correlation between the two, i.e. the higher the leadership motivational ability, the higher the employee satisfaction.	Established
H2 (b):There is a significant relationship between leadership foresight ability and satisfaction of employees in tourism management companies	According to the data in Table 4.8, the correlation coefficient between leadership visionary ability (LF-2) and employee satisfaction (ES) is 0.612 with a significance level of 0.000, which is lower than the significance level of 0.01, indicating that there is a significant positive correlation between the two, i.e. the higher the leadership visionary ability, the higher the employee satisfaction.	Established
H2(c):There is a significant relationship between leadership influencing ability and satisfaction of employees in tourism management companies	According to the data in Table 4.8, the correlation coefficient between Leadership Influencing Capability (LF-5) and Employee Satisfaction (ES) is 0.646 with a significance level of 0.000, which is below the significance level of 0.01, indicating that there is a significant positive correlation, i.e., the higher the Leadership Influencing Capability, the higher the Employee Satisfaction.	Established
H2 (d):There is a significant relationship between leadership decision-making ability and satisfaction of employees in tourism management companies	According to the data in Table 4.8, the correlation coefficient between Leadership Decision Making Ability (LF-3) and Employee Satisfaction (ES) is 0.65 with a significance level of 0.000, which is below the significance level of 0.01, indicating that there is a significant positive correlation, i.e., the higher the Leadership Decision Making Ability, the higher the Employee Satisfaction.	Established

H2 (e):There is a significant relationship between leadership control ability and satisfaction of employees in tourism management companies	According to the data in Table 4.8, the correlation coefficient between leadership control ability (LF-4) and employee satisfaction (ES) is 0.636, with a significance level of 0.000, which is below the significance level of 0.01, indicating that there is a significant positive correlation between the two, i.e., the higher the leadership control ability, the higher the employee satisfaction.	Established
H3		
H3: Employee satisfaction has a significant mediating relationship between leadership and employee engagement.	According to the data in Table 4.12, the mediating effect of employee satisfaction (ES) on the relationship between leadership (LF) and employee engagement (EE) is fully mediated, i.e., the effect of leadership on employee engagement is fully realized through employee satisfaction.	Established
H4		
H4: Employee happiness has a significant moderating relationship between leadership and employee engagement.	According to the data in Table 4.13, the moderating effect of Employee Happiness (EH) on the relationship between Leadership (LF) and Employee Engagement (EE) is significant, i.e., Employee Happiness is able to influence the extent to which Leadership influences Employee Engagement.	Established

Discussion

Analyze the results in relation to the research objectives and research questions. Based on the results of data analysis showed that the following research questions of this study were answered.

Question 1. Do different leadership competencies have an impact on employee engagement in tourism management companies?

Different leadership qualities have a significant positive impact on employee participation in tourism management companies. According to tables 4.21 and 4.10, leadership motivation, vision, influence, decision-making and control ability are positively correlated with employee participation and satisfaction. Among them, leadership influence and control have the greatest impact on employee participation (0.201 and 0.214 respectively), while vision ability has the least impact (0.09). Decision making power and influence had the greatest impact on employee satisfaction (0.225 and 0.216, respectively), while motivation and vision ability had the least impact (0.078 and 0.087, respectively).

Question 2. In what ways does leadership have a significant impact on employee engagement?

Leadership has a significant effect on employee engagement through employee satisfaction and employee happiness. According to the data in Table 4.10 and Table 4.13, employee satisfaction has a fully mediating effect between leadership and employee engagement, i.e., the effect of leadership on employee engagement is fully realized through employee satisfaction. Employee well-being has a significant moderating effect between leadership and employee engagement, i.e., employee well-being is able to influence the extent to which leadership influences employee engagement.

Question 3. Does employee satisfaction mediate the relationship between leadership and employee engagement?

Employee satisfaction significantly mediates the relationship between leadership and employee engagement. According to the data in Table 4.10, the mediating effect of employee satisfaction (ES) on the relationship between leadership (LF) and employee engagement (EE) is fully mediated, i.e., the effect of leadership on employee engagement is fully realized through employee satisfaction. Therefore, employee satisfaction is a significant mediating variable in the relationship between leadership and employee engagement

Question 4. Does employee happiness master mediate the relationship between leadership and employee engagement?

According to the data in Table 4.11, the moderating effect of Employee Happiness (EH) on the relationship between Leadership (LF) and Employee Engagement (EE) is significant, i.e., Employee Happiness is able to influence the extent to which Leadership influences Employee Engagement. Therefore, employee happiness is a significant moderating variable in the relationship between leadership and employee engagement.

Suggestion

Future research can increase the sample size or use stratified sampling or stratified random sampling to improve the representativeness and generalization of the research results. For example, future research could cover travel management companies of different sizes, types, and regions to explore whether there are differences or heterogeneity in the relationships between leadership, employee engagement, employee satisfaction, and employee well-being.

In terms of research tools and scales, future studies could use multiple scales or adopt more precise and specialized scales to improve the validity and sensitivity of the data. For example, future research could use multidimensional leadership scales, such as Transformational Leadership Scale, Multifactor Leadership Questionnaire, etc., to measure different aspects and dimensions of leadership to explore whether there are differences in the impact of different dimensions of leadership on employee engagement, employee satisfaction and employee happiness. happiness, and whether there are differences or heterogeneity in the effects of different dimensions of leadership.

Further, future research could incorporate other relevant theories and models or adopt a more integrated and systematic theoretical framework to enhance the richness and depth of the study. For example, future research can combine Job Characteristics Theory, Self-Determination Theory, Social Exchange Theory and other theories in order to analyze the relationship between leadership, employee engagement, employee satisfaction and employee

happiness in terms of intrinsic motivation, extrinsic motivation, social exchange and other factors and mechanisms in order to propose more perfect and effective management suggestions and practice programs.

References

Dombrowski, C., & Mielke, T. (2017). Leadership foresight and its impact on employee well-being. *Journal of Organizational Behavior*, 38 (3), 234-254.

Ghasabeh, M. S., Soosay, C., & Reaiche, C. (2015). The emerging role of leadership in managing change. *Journal of Business Research*, 68 (3), 805-815.

Liden, R. C., Wayne, S. J., Liao, C., & Meuser, J. D. (2014). Servant leadership and serving culture: Influence on individual and unit performance. *Academy of Management Journal*, 57 (5), 1434-1452.

Nwankpa, J. K., & Roumani, Y. (2017). IT capability and digital transformation: A firm performance perspective. *Journal of Business Research*, 70, 116-127.

Sendjaya, S., Eva, N., Butarbutar, I., Robin, M., & Castles, S. (2018). Servant leadership in Asia: *The moderating role of job satisfaction and follower cultural orientation. Leadership Quarterly*, 29 (3), 299-314.

The Research on Narrative Structure and Film Language in Chen Kaige's Films

YaNan Li and Chalongrat Chermanchonlamark
Rangsit University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: yanan2960@gmail.com

****

Abstract

The objectives of this research were: 1) To study the narrative structure in the films directed by Chen Kaige, and 2) To examine the film language used by Chen Kaige. The sample consisted of three films: "My People, My Country," "The Battle at Lake Changjin," and "The Battle at Lake Changjin II." They were selected based on their thematic and stylistic diversity, representing significant stages in Chen Kaige's directing career. The research instruments for data collection included detailed filmographic analysis, thematic analysis, and theoretical frameworks from film studies. The textual analysis incorporated qualitative methods, including film language and narrative analysis.

The research results were found as follows: 1) Chen Kaige utilizes complex narrative techniques such as nonlinear and multi-threaded narratives to enhance the artistic depth of his films, and 2) His film language is rich and unique, using meticulous color schemes, lighting, camera movements, and sound effects to enhance visual impact and convey deep cultural and emotional themes. Suggestions for further research include exploring the cross-cultural elements in Chen Kaige's films and examining the impact of technological innovations on his narrative structures and visual language.

Keywords: Chen Kaige; Film Narrative Structure; Film Language

Introduction

Chen Kaige, born in August 1952 and originally named Chen Aige, comes from Changle, Fujian, and was born in Beijing. He is a renowned Chinese film director who grew up in an artistic family, with his father, Chen Huaikai, being a well-known director in the film industry. Chen Kaige is a leading figure among the fifth generation of Chinese directors. His films are imbued with humanistic care and philosophical reflection, mirroring the historical and cultural changes in Chinese society. Starting with "Yellow Earth" in 1984, his works broke away from traditional narrative norms and created a unique visual style and poetic film language. Chen Kaige's films are both a personal artistic exploration and a microcosm of the development of Chinese cinema. In his works, the relationship between the individual and history, profound reflections on social transformations, and his distinctive visual and narrative style make his films an ideal subject for study. Chen Kaige uses nonlinear narrative and complex visual symbols in his films, offering new ways to understand and interpret Chinese culture and history. For example, "Farewell My Concubine," which is widely acclaimed internationally, showcases the power of cinema as an art form through its profound historical philosophy and complex character relationships (Yang, 2016).

* Received: June 22 2024; Revised: July 4 2024; Accepted: July 6 2024

Chen Kaige's films are not only known for their impressive visual effects but also for capturing and reflecting the dual thinking and emotions of cultural history. Dubbed a "scholarly director," Chen draws deeply from his rich traditional cultural base, infusing his works with profound cultural symbols and meanings. Some of his works vividly display the bravery and sacrifice that shape Chinese national identity through the exploration of key historical events (Yu, 2015). These films are famous for their detailed narratives and striking visual effects, covering a wide range of themes from ancient philosophy to contemporary social changes. Through these works, Chen not only captivates visually but also profoundly reflects cultural memories and emotions, effectively capturing significant aspects of Chinese history, culture, and emotion, thus making them significant both as entertainment and cultural works, and technically advancing Chinese cinema while deeply exploring complex layers of humanity and society.

Chen Kaige's films have received widespread international recognition, yet academic research on how he shapes narrative through film language remains scarce. This gap is particularly evident in understanding the powerful impact of these elements. Studying this gap allows appreciation of the filmmaking techniques and grasp the cultural, political, and social ideas presented in these films. This research will explore the narrative techniques and themes in these films and examine how the visual style enhances these stories. Emphasizing the importance of cultural background in film analysis, as highlighted by scholars, this study will explore the cultural and historical backgrounds presented in these films and their visual style. In today's global cinematic environment, understanding different cultural perspectives is particularly important.

This research seeks to bridge the academic gap in the study of Chen Kaige's cinematic contributions by analyzing the interplay between narrative structures and visual aesthetics that characterize his films. Despite the global acclaim Chen's films have received, there remains a limited scholarly focus on the intricate ways in which his film language and narrative styles engage with and influence the portrayal of Chinese cultural identity and historical consciousness. This study will scrutinize the subtle nuances of Chen’s storytelling and visual symbolism, highlighting how these elements resonate with both domestic and international audiences. By exploring the depth of Chen's artistic endeavors and their impact on the evolution of narrative cinema in China, this research aims to contribute significantly to the understanding of film as a medium of cultural expression and historical reflection. Through a comprehensive analysis of selected films, this research will enhance the academic discourse surrounding Chinese cinema, offering insights into its unique narrative techniques and thematic richness. By doing so, the study will not only celebrate Chen Kaige's artistic achievements but also illuminate the broader socio-cultural narratives that his films navigate, reflecting the dynamic interplay between cinema, culture, and history in contemporary China.

By providing detailed analysis, this research aims to explore how the narrative structure and visual aesthetics in Chen Kaige's specific films blend to create powerful cinema. The ultimate goal is to provide a more detailed understanding of his work and its place in the global cinematic landscape, enriching the discussion of Chinese cinema and its cross-cultural interpretation. This study seeks to explore how these films express and embody the collective memory and emotions of Chinese society by deeply investigating the cultural and historical backgrounds depicted in Chen Kaige's films.

Research Objectives

1. To study the narrative structure in the films directed by Chen Kaige.
2. To examine the film language used by Chen Kaige.

Literature Review

Ren Pingfan (2020) in "An Analysis of the Aesthetic Characteristics of Chen Kaige's Films" mentions that Chen Kaige promotes his own cultural stance through his films. He conveys the concept of humanistic care to the audience through his movies. He deeply analyzes the grand themes of tradition versus modernity, material versus civilization, and spirit versus ideals, skillfully blending the elegant with the vulgar and using his unique aesthetic standpoint and perspective to conduct a deeper study and exploration of the entire Chinese nation. The strong use of dynamic and colorful images resonates with most audiences. Chen Kaige's film scenes are mostly presented to the audience in static shots, particularly prominent in "Yellow Earth." During the filming of "Yellow Earth," the camera is mostly stationary. The wedding scenes in the film use four sets of static scenes from distant to close. Under the static shots, the loess land appears more profound and oppressive. The surface of the Yellow River is calm and gentle, but internally turbulent, just like the plot expressed by the entire film. There are no tense scenes that grab people's hearts; instead, the themes are expressed in a slow and extended tone, presenting the film's themes to the audience with restrained emotion. Chen Kaige uses static shots to showcase the vast expanses of loess land, and he also uses static shots to display the backwardness of Chinese feudal culture. In the film, apart from the clips related to farmers playing waist drums and running, there are hardly any dynamic images. The director's unusual way of showing the loess land also has symbolic significance. The slow narrative tone also creates a heavy and vague space for the slow development of the entire nation.

Wu Shan & Sun Shaojun（2008） in "Appreciating the artistic style of China's Fifth Generation directors: Inheritance and evolution" mention that observing the creative process of Chen Kaige's films, it is not difficult to find a clear dividing point in his creative process. The early creative films are termed early film creation, representing cultural exploration and pure film and television creation, while the later creative works are termed late film works, representing a combination of humanistic content and commercial motives. Firstly, the exploration stage primarily involves Chen Kaige's early works. The innovation in artistic form and reflection and critique of traditional culture are the main characteristics of these works. Secondly, in the innovation stage, Chen Kaige gains a new understanding of humanistic content and integrates it into the film creation process. In this period, he attempts to explore and innovate the humanistic content of films and conduct deep cultural reflections, endowing the films with a humanistic mission and philosophical content. In the transformation stage, Chen Kaige's films are influenced by commercial culture, and their humanistic content is somewhat affected and disturbed, shifting towards a path that both ensures humanistic content and caters to market and audience demands. Finally, in the formation stage, the humanistic content and characteristic expression in Chen Kaige's films become essentially mature, forming a distinctive style, and align with mainstream film aesthetics in terms of film humanistic content style, achieving certain success in the artistic quality and appreciation of films.

Research Methodology

This study focuses on examining the narrative structures and visual aesthetics in Chen Kaige's films. A qualitative research methodology is employed to deeply explore the unique narrative techniques and artistic expressions that define his films. This is aimed at comprehensively understanding how Chen Kaige constructs his narratives and visual styles within his works.

1. Research methods

The focus is on selecting a group of Chen Kaige's films due to their importance in representing the evolution of his narrative and visual aesthetics. These films, including "My People, My Country," "The Battle At Lake Changjin," and "The Battle At Lake Changjin II," provide a diverse and cohesive sample for analysis (Table 1). This selection ensures a comprehensive understanding of Chen Kaige's film structure and language. The reason for choosing these specific films lies in their thematic and stylistic diversity, which collectively offers rich material for exploring Chen's impact on the cinematic landscape. This representative sample is considered sufficient for in-depth analysis to meet the research objectives.

Table 1 Select three films by Chen Kaige

Release Year	2019	2021	2022
Film Name	My People, My Country	The Battle At Lake Changjin	The Battle At Lake Changjin II
Film Poster			

2. Research Tools

The primary research tools include detailed filmographic analysis and theoretical frameworks related to film studies. This involves a careful examination of the narrative structures and visual aesthetics in Chen Kaige's selected films. The analysis will be based on established theories in film studies, particularly those related to narrative construction and visual representation. Additionally, thematic analysis will be used to explore recurring themes and symbols in the films. These tools are chosen to facilitate a comprehensive understanding of Chen Kaige's filmmaking style and his contributions to the art of cinema.

3. Data Collection

The data collection process is carefully designed to analyze the narrative and visual elements in Chen Kaige's films. Films are selected based on their relevance to the research questions, covering various stages of Chen Kaige's directing career. Each film will be viewed multiple times to capture the complex details in narrative and cinematography. To complement this primary analysis, secondary sources such as scholarly articles, film reviews, and existing critiques of Chen Kaige's works are also consulted. These sources provide background depth, aiding in understanding the cultural and artistic context during the creation of these films. This comprehensive approach ensures a solid dataset, crucial for deriving meaningful insights into Chen Kaige's film techniques and stylistic evolution.

4. Data Analysis

In data analysis, multiple qualitative methods are used to interpret the collected data. This includes using thematic analysis to identify recurring themes and symbols in Chen Kaige's films. Narrative analysis is utilized to understand story structures, character development, and plot progression. Film language analysis focuses on cinematography, color schemes, and composition to understand aesthetic choices. This multifaceted approach enables a comprehensive understanding of Chen Kaige's filmmaking style, linking narrative and visual elements with a broader cultural and historical context. These findings are then synthesized to draw conclusions about Chen Kaige's impact and significance in the film industry.

5. Conceptual framework

As Table 2.

Table 2 Summary table of key aspects of Chen Kaige's film style and influences

Category	Details
Personal Philosophy	Merging form and spirit, exploration of human themes
Narrative Techniques	Complex narratives enhancing depth and complexity
film language	Meticulous planning, symbolic elements
Cultural and Historical Impact	Influence on Chinese cinema, global recognition
Key Contributions	Cultural depth, artistic exploration

Research Results

1. Narrative Structure in Chen Kaige's Films

1.1 Characters

A common theme in these three films directed by Chen Kaige is patriotism. In "My People, My Country," the director does not intend to establish a realistic narrative connection between two teenagers and a reentry capsule, but instead delves into finding an awakening experience between humble, poor, and morally lost souls and transcendent mythological circumstances. As Uncle Li leads the two teenagers on horseback across the Gobi Desert, their emotions shift from excitement to curiosity and then to sudden exhilaration. In a series of scenes where the reentry capsule passes through space, enters the atmosphere, and opens its parachutes, everyone momentarily forgets the rights and wrongs, resentments, desires, malice, and even despair of their mundane past lives, immersing themselves in an uncontrollable torrent. This fluctuation of emotions and intoxication of the blood even urges people to sacrifice

themselves without hesitation. However, when a "meteor" slides from the vast universe toward the desert, the tiny lives on the ground are inspired by a powerful spiritual force, starting to look up at the stars, going beyond the scope of human-inherited textual thoughts.

"The Battle At Lake Changjin II" vividly depicts the soldiers of the Seventh Steel Company walking through the ice and snow. Together, they cooperate to blow up the Shuimen Bridge and directly attack the American headquarters. The film has many tear-jerking moments. Compared to previous works, it is more heroic and pessimistic. The hymns echoing in the air belong to those martyrs who shed their blood. It is extremely desolate. The film is entirely about human performance from beginning to end.

1.2 Conflict

Conflict is a vital element of the films. Chen Kaige's films have always revolved around the conflict between the personal growth of the underdog and the nation, and the growth of these small figures alongside the development of the entire country. For example, the three films currently under study typically exemplify the survival conflict between the individual and the nation, ultimately sacrificing the small family unit for the greater good (Wan, 2023).

In "My People, My Country," the two brothers were initially not doing their jobs well but eventually undergo a baptism of the motherland and become individuals who contribute to society. Meanwhile, they are also influenced by everyone's love. In both parts of "The Battle At Lake Changjin," it's entirely about the growth story of two brothers as underdogs and those around them. Faced with the decline of the country, they had to make choices in the conflict between the individual and the nation. The volunteer soldiers advance through heavy snow. In the film, a dozen American planes encounter the Seventh Company, but they just symbolically strafe with machine guns before leaving, as their target was the volunteer artillery camp. If the Chinese army's artillery could not keep up, the massive casualties of the First Marine Division could have been avoided. Reading the history of the Korean War, one is always moved by the bravery and fearlessness of the people's soldiers. If the combatants had equivalent equipment strength, why was the war so brutal? "The Battle At Lake Changjin" resulted in heavy casualties. Under such harsh conditions, what supports the people's soldiers in battle? It is willpower, and this willpower comes from the love for the nation and people.

1.3 Theme

"My People, My Country" showcases the central ideas of patriotism, people-centric values, and patriotism. The film is based on the stories of ordinary people and the republic since the establishment of new China 70 years ago. Through different historical periods, characters, and events, it shows the deep affection and patriotic spirit of the Chinese people towards their homeland (Yang, 2019). This patriotic spirit runs through the entire film and is its soul and core. Simultaneously, the film emphasizes the "people-centric" creative philosophy, focusing on and expressing the creators, witnesses, and "actors" of history—the people.

"The Battle At Lake Changjin" is a great victory of the Chinese People's Volunteers in the Korean War and a miracle in the history of world warfare. The battle witnessed the bravery and determination of the Chinese army and also showcased the national spirit and patriotic sentiments of the Chinese people. We must remember history, commemorate the martyrs, cherish peace, and strive for the great rejuvenation of the Chinese nation's dream. This could not be achieved without the brave struggle of the numerous volunteer soldiers and the support of the entire nation. In battle, the volunteer soldiers built a steel wall with their flesh and blood, defending the territorial integrity and national dignity of the homeland. At the same

time, the whole nation actively participated in supporting the front lines, providing strong support for the victory of the war.

1.4 Setting

All three films form complete stories. Among them, "The Battle At Lake Changjin II" is very specific, focusing on the battle between the Chinese Volunteers and the American forces at Shuimen Bridge. "The Battle At Lake Changjin II" uses many thrilling visuals and music to underscore the cruelty and tragedy of war. However, the director uses such imagery to display the nobility and greatness of the Chinese Volunteers (Zhu, 2023).

Although they tragically perished in battle, their spirit endures. Meanwhile, the soldiers of the Chinese Volunteers in the film, while not afraid to sacrifice, do not disregard life. On the contrary, they have an infinite attachment to the beautiful rivers and mountains of their homeland and their family back home. The film's story starts from the perspective of the Volunteers' fearless sacrifice and attachment to life, showing the perseverance and heroic spirit of the Chinese military and civilians in defending the nation.

2. Film Language in Chen Kaige's Films

2.1 Cinematography

In "My People, My Country," the metaphor of the "meteor" not only refers to the Shenzhou spacecraft but also embodies deeper patriotic emotions. It praises the advancements of the motherland in technology and poverty alleviation and reflects on the social thoughts of intellectuals, all while infused with romanticism, reality, and bravery, resonating deeply from within. Whether you understand the policies of targeted poverty alleviation or the stories of space heroes, as long as you have once dreamed of daytime meteors in your mind and chased dreams in your youth, you should truly experience the powerful impact of the most magnificent dreams combined with the most real situations in the cinema (Chen, 2020).

"The Battle At Lake Changjin" and "The Battle at Lake Changjin II" use a linear narrative to clearly present development and character evolution. They tell the lives and sacrifices of each soldier, utilizing contrasting techniques between the American and Chinese forces. "The Battle At Lake Changjin" is based on a real historical battle, vividly, visually, and concretely presenting characters and stories from the war, combined with modern technology and cinematic techniques, stimulating patriotic feelings in various ways, allowing everyone to emotionally identify with and take pride in their nation.

"The Battle At Lake Changjin" also intricately portrays the family plots of soldiers. Through the joys and sorrows of individuals and families, it shows people's helplessness toward war and their feelings for the country under the historical context of the time. The film also starts with soldiers returning home from the civil war, showcasing the beautiful scenery of the Jiangnan water towns and the harmonious happiness of families. This represents the most genuine wishes of ordinary people and their aspirations for a better future life, which also serves as foreshadowing throughout the film. Ultimately, the call to war disrupts all beauty, and the soldiers must leave their homes for the battlefield. This central theme of the film expresses people's longing for peace.

In the film, three brothers from one family join the revolutionary battlefield in succession, but their parents never think to stop them; instead, they keep their reluctance in their hearts. This implicit and enduring Chinese emotional expression is vividly conveyed in the film, a unique quality of the Chinese people. In fact, behind the combat heroes in the film, there are thousands of revolutionary heroes like them who left their parents, wives, and children, left their homes, and went to the Korean battlefield, sacrificing their youthful lives

for their nation and ethnicity. "The Battle At Lake Changjin" closely links the fate of the nation with individuals, meticulously capturing the emotional transitions of individuals.

2.2 Color

In "My People, My Country," Chen Kaige's segment uses rich warm tones to bring us closer to the story's protagonists. The warm atmosphere of the countryside, surrounded by warm tones like orange and golden yellow, conveys positive emotions and gives a sense of hope and dreams. Later, when the audience sees the Shenzhou spacecraft landing, the use of warm and cool color contrasts also symbolizes the protagonist's transition from a confused youth to finding direction.

"The Battle At Lake Changjin" and "The Battle at Lake Changjin II," films about the Battle of Chosin Reservoir during the Korean War, use color not only to enhance visual impact but also to deeply express emotions and themes. The films make extensive use of warm and cool colors to convey the tense atmosphere that the soldiers face in harsh wartime conditions and cold climates, yet they persist. For warm tones, characters are filmed in warm colors, and explosions are used to highlight intense battles and showcase indomitable spirit.

2.3 Lighting

In "My People, My Country," director Chen Kaige uses more natural light and warm light sources, creating many warm scenes through skillful lighting design, allowing us to follow the protagonist's story. In the film, the Shenzhou spacecraft lands in beautiful natural scenery, highlighting our story's theme. Faced with the beautiful landscapes of the motherland, our poverty alleviation journey is ongoing, exemplifying the contrast between natural light and artificial light. In artificial light settings, warm-toned lighting is used more frequently to create an atmosphere. In the warm and safe atmosphere of rural interiors, we can feel the warmth of people and the simple emotions of the countryside.

"The Battle At Lake Changjin" and "The Battle at Lake Changjin II" consider lighting an essential part of the film. Lighting evolves with time to push the narrative forward. The lighting design emphasizes the brutality brought by war, while under the management of lighting atmosphere, the audience feels the sadness brought by emotions and sacrifices along with the protagonist. In "The Battle At Lake Changjin," the film uses natural light for filming more frequently. The creation through natural light allows the audience to feel the harsh environment and also reflects the living conditions of the soldiers. At night, artificial light creates tension through the light of war fires, explosions, and flashlights. In "The Battle at Lake Changjin II," most of the daytime battles take place in snowy conditions, therefore utilizing natural light combined with the glare from the snow, while night battles rely on moonlight and firelight, bringing the audience into the tense and mysterious environment of war.

2.4 Editing Pace

In "My People, My Country," non-linear narrative editing is used to reveal the background and psychology of the characters. The wandering youth turns over a new leaf with the help of the village. This method gives the film more depth and appeal. In terms of time compression and expansion, the film uses this method for rapid alternating edits to increase visual impact, making a strong impression on the audience (Wang, 2020). In terms of editing pace, fast cuts and slow motion are used to increase contrast effects. The film features many close-ups and slow-motion shots to showcase their inner changes. Parallel editing is also used to increase the narrative's compactness and layering. Through meticulous editing, the film fully sets the stage and explodes emotionally at the climax. Before the Shenzhou reentry capsule lands, the film gradually builds up the audience's emotional expectations through a series of

scene transitions and tight editing; when the reentry capsule successfully lands, the combination of slow motion and music pushes the emotion to its peak, enhancing the audience's emotional experience.

Through clever editing, "The Battle At Lake Changjin" and "The Battle at Lake Changjin II" show the audience the brutality of war and the bravery of soldiers. "The Battle At Lake Changjin" uses non-linear narrative, revealing characters and the background of the war through flashbacks. "The Battle at Lake Changjin II" uses linear narrative, enriching the narrative through alternating between memory and reality. At the same time, more flashbacks allow the audience to immerse themselves in their stories and emotions. In "The Battle At Lake Changjin," important battlefield and emotional turning points are highlighted through time compression and expansion. "The Battle at Lake Changjin II" handles time more delicately, and the audience can also feel this urgency and the tension of the soldiers. In terms of editing pace, "The Battle At Lake Changjin" uses a combination of fast and slow editing to create a strong contrast effect for the audience. In these battle scenes, this fast and slow editing allows the audience to feel a strong sense of oppression and the cruelty of war. In "The Battle at Lake Changjin II," this method is also used to create tension and pacing for everyone, and in many slow-motion shots, we see characters' inner and emotional expressions.

2.5 Sound

In "My People, My Country," finely crafted environmental sounds enhance the realism of the scenes. For example, the roaring, wind, and burning sounds during the landing, and the chirping of birds, wind, and people's conversations in the countryside let the audience feel the tranquility and nature of the countryside. In terms of the score, the film uses poetic atmospheres to pave the way for the audience's emotions and the transformation of the wandering youth, and through different melodies, expresses their inner feelings. In the combination of plot and music, the coherence of the story and the resonance of emotions are enhanced.

The war sound effects in "The Battle At Lake Changjin" are very refined, with gunfire and explosions creating a tense combat environment. "The Battle at Lake Changjin II" also performs well in environmental sounds, especially the explosions in the bridge and raid areas, and the detailed sound effects of soldiers' footsteps make the audience feel as if they are there. The use of natural environmental sound effects in "The Battle At Lake Changjin" enhances the contrast effect of the war. The sound of wind in the brief tranquility after intense battles, the feeling of a cold winter with snowflakes, highlights the cruelty of the battlefield and the loneliness of the homeless soldiers.

"The Battle at Lake Changjin II" also uses natural environmental sounds and the contrast of tense war sounds. The sounds of rivers and birds in the war let the audience feel the brief tranquility amidst intense battles and the power of nature. And essential to such a film is the music. In "The Battle at Lake Changjin II," the music lets people feel the determination and spirit of sacrifice of the soldiers. This combination of music and sound effects immerses the audience in the film, and with the characters' emotional performances, it allows a better understanding of the power of the characters in the film. The synchronization of sound and visuals in the film is very refined, with gunfire and soldiers' movements completely synchronized, enhancing the unity of audio-visuals. At the same time, in the shots of soldiers rushing to the battlefield, the use of exciting background music and dynamic visuals enhances the emotional impact on the characters.

Discussion

The films of Chen Kaige are imbued with a potent sense of elitism and opportunistic philosophy, which pushes his works beyond superficial analysis and critique typical of conventional cinema. He delves deeply into the complexity of human nature, criticizes human weaknesses, and in a calm yet intense manner, touches the sensitive nerves of audiences. His integration of abstract symbolic elements into traditional narrative structures endows specific historical periods and contexts with limitless expansibility and variability, elevating the exploration of the national spirit to a higher intellectual plane. In his quest for merging "form" and "spirit," Chen Kaige has charted a new course for Chinese cinema.

Ma Dongmei (2015) wrote that Chen Kaige has an almost obsessive passion for film aesthetics. From the coordination of costumes, makeup, and props to the harmonization of every camera angle, he has expressed his pursuit of Eastern aesthetics with a persistence characteristic of Chinese literati. It is more apt to describe him as a philosophical poet than a filmmaker. Chen's films maximize the expressive power of cinematic sound and visuals, using different narratives and music to reflect characters' emotions, create atmospheres, and highlight themes. His films are rich in cultural depth and symbolism. They reflect on history and culture from multiple angles and possess a strong sense of crisis. His works show a respect for human life and a humanistic care for the emotional world. They pursue a unique artistic identity in their creative processes and seek to find a balance between artistic exploration and appreciation. Chen has always considered himself a cultural worker, saying, "Rather than calling myself a film director, I see myself as a cultural worker."

In Zhao Lingjun (2023), each of Chen Kaige's works has made pioneering contributions to Chinese film culture. He projects his philosophical thoughts and explorations about film, life, history, and culture onto the screen, creating a unique cinematic cultural style. His relentless pursuit within the film industry reflects a filmmaker's high sense of historical responsibility and cultural conscience. Chen's path in film creation marks the gradual integration of film art with commerce, which broadly mirrors the development of cinema in New China. His films are not only about the creation of visual aesthetics but also include the pursuit of humanistic values, breaking away from external utilitarian perspectives. This aligns with the awakening of human consciousness centered on humanism and art, bringing the development of Chinese cinema closer to the global stage.

Conclusion

This study has reached the following conclusions:

1. A comprehensive understanding of Chen Kaige's narrative structures in his films has been achieved. Chen often constructs stories using complex narrative techniques such as non-linear and multi-threaded narratives, which not only enhance the artistic depth of his works but also allow audiences to experience the richness and complexity of the stories from multiple perspectives. This study finds that Chen excels in using film narrative to explore and reflect on the intertwining of social transformation and individual fates, effectively enhancing the emotional depth and philosophical reflection of his films.

2. Profound insights have been gained regarding the use of film language in Chen Kaige's movies. His film language is rich and unique, encompassing his meticulous planning and application of colors, lighting, camera movements, and sound effects. His films enhance the visual impact and more profoundly convey the themes and emotions of the films through

these audiovisual languages, enabling audiences to experience intense sensory responses and further understand the cultural and historical contexts depicted in the films.

Suggestions

1. Theoretical Suggestions

Deepening Theoretical Frameworks in Film and Cultural Studies: Future research should develop and refine theories on how films communicate and shape cultural identities in a globalized era. This includes exploring how films reflect and shape societal values and cultural identities through narrative and visual language.

Application of Interdisciplinary Research Methods: Encourage the use of interdisciplinary research methods, integrating theories from sociology, psychology, art studies, and cultural studies to provide a more comprehensive film analysis. This approach can help to more deeply understand how symbolic elements and narrative structures in films interact with viewers' cultural experiences and psychological states.

Film Narrative and Social Change: Develop theoretical models to analyze how film narratives reflect or influence social changes. Research should focus on how films serve as catalysts or reflectors of social transformation, especially in rapidly changing socio-political environments.

2. Policy Suggestions

Promotion of Film Education and Public Engagement: Enhance public understanding and appreciation of film arts through public education programs and community engagement plans. This should include integrating film production and analysis courses into school curriculums, as well as organizing film screenings and discussions in public libraries and community centers.

International Cooperation and Cultural Exchange: Formulate policies to promote collaborative projects in international film production and distribution, particularly those that can enhance cultural diversity and cross-cultural understanding. This can not only expand the international influence of domestic films but also bring a more diverse array of film choices to national audiences.

3. Further Research Suggestions

Cross-Cultural Film Studies: Future research could explore the cross-cultural elements in Chen Kaige’s films, examining how he merges Chinese traditional culture with Western filmmaking techniques and narrative methods, and how this fusion appeals to international audiences. This research can help understand how audiences from different cultural backgrounds perceive and interpret these films.

Impact of Technological Innovations on Film: Further research could focus on how new technologies (such as digitalization and virtual reality) are transforming the narrative structures and visual language of films, particularly in the works of directors like Chen Kaige. Exploring how these technologies are used to enhance narrative depth and audience immersion is a valuable topic.

Film and Social Change: Delve deeper into how films reflect and impact social change, especially in rapidly changing societies like China. As a cultural product, how films shape public consciousness, reflect social issues, and drive cultural change is an important area of research.

Audience Studies: Conduct more research on how audiences receive and interpret Chen Kaige's films, particularly among different age groups, genders, and cultural backgrounds. Understanding how audiences perceive and respond to cultural expressions and aesthetic styles in films can provide insights for creating more appealing and educational films.

References

Chen, Y. Y. (2020). An analysis of narrative techniques in the film "My People, My Country"—New explorations in mainstream cinema. *Drama and Cinema Monthly*, (2), 16-17.

Ma, D. M. (2015). Aesthetics and symbolic meanings in Chen Kaige's films. *Film Literature*, (10), 81-83.

Ren P.F. (2020). An analysis of the aesthetic characteristics of Chen Kaige’s films. Drama Home (31), 144-146.

Wan, J. Y. (2023). Character development in the film "The Battle at Lake Changjin". *Western Radio and Television*, 44(9), 116-118.

Wang, Y. (2020). A study on spatial narrative in the film "My People, My Country". *Theatre House*, 12, 91.

Wu, S., & Sun, S. J. (2008). Appreciating the artistic style of China's Fifth Generation directors: Inheritance and evolution. *Film Literature*, (19), 44-45.

Yang, C. H. (2019). "My People, My Country": A deep tribute to the motherland. *Modern Audiovisual Archive*, (1), 36-37.

Yang, M. Y. (2016). Singing the triumph of culture—On the cultural implications in Chen Kaige's films. *Western Radio and Television*, (4), 104-105.

Yu, B. (2015). A discussion on the artistic characteristics of Chen Kaige's films. *China Science & Technology Economy News Database Education*, (12), 00263-00263.

Zhao, L. J. (2023). Analysis of breakthroughs and rewrites in contemporary Chinese war films: A case study of the film series "The Battle at Lake Changjin". *Theatre House*, (17), 163-165.

Zhu, M. (2023). Narrative innovation and artistic presentation in "The Battle at Lake Changjin II". *Film Production*, (09), 85-88.

The Blooming of Dahuagun Drama: Preservation and Inheritance in the Context of Ancient Chinese Drama

Ning Guan and Pattamawadee Chansuwan
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 358339040@qq.com

****

Abstract

Background

"Flower stick dance", also known as "flower stick dance", originated in Tokyo, the capital of the Northern Song Dynasty, and has a history of more than 1,000 years. It is understood that it was originally the dog beating stick of the beggar gang in the Song Dynasty, and it was known to the world for rhythmically beating the dog stick when singing songs and begging along the street. In the later Ming and Qing dynasties, inspired by the "overlord whip", people began to decorate bamboo poles. It evolved into a new way of performing dance, enhancing its performative and entertaining nature.

Aims

Carry forward and inherit the folk dance of Yangbu playing flower sticks. Through the people's government, the people's initiative should be brought into play to create an atmosphere for the protection of intangible cultural heritage. In a timely manner, the creators of folklore activities and the "actors" will be given the greatest financial support. At the same time, it is necessary to maintain the original ecology of folk activities and not let them "change their taste".

Methodology

This study aims to study the historical development and form of the dance and the phenomenon of dance in the context of popular culture through literature research, questionnaire survey, and inductive summary method.

Results

The origin of Yangbu flower stick is "cottage flower stick", after the spread of the times, historical changes, at present, Yangbu flower stick is included in the intangible cultural heritage.

Conclusion

The beating of flower sticks is a form of dance closely linked to the creation and transmission of the vast number of toiling people, and the body language in the dance is the artistic expression of the life and production of the local people at that time, which contains the bitterness of the life of the broad masses of the people and has profound social content.

Keywords: Yangbu; flower stick; drama

* Received: May 23 2024; Revised: June 19 2024; Accepted: June 25 2024

Introduction

Folklore activities are gradually forgotten, and according to research, the performers of folklore activities have collected skills that were once considered to be housekeeping skills. A large part of them have given up their passion to do something else. There are also some older people who have forgotten. Only a very small part of them are still sticking to the original belief, looking for inheritors for their own folk activities, and working hard to carry forward their own folk activities. The road to inheritance is not smooth. Because folk activities are not the same as other arts, they are family inheritance or master-apprentice inheritance. The folk activity of playing flower sticks in Yangbu is a way of geographical inheritance. If you want to pass it on, you should establish a welfare system for the inheritors of the next generation. It is necessary for the people's governments to take the initiative to create an atmosphere for the protection of intangible cultural heritage. to stimulate people's initiative, consciousness and enthusiasm. In a timely manner, the creators of folklore activities and the "actors" will be given the greatest financial support.

Yangbu flower stick beating is a folk sport, but it is different from other folk arts. Because in the form of dance performance, it needs to use flower sticks, the form is rich and diverse, and the formation is varied. According to the inheritor of the flower stick, it is understood that the "flower stick" is also called the "flower stick dance", which originated in Tokyo, the capital of the Northern Song Dynasty, and has a history of more than 1,000 years. It is understood that it was originally the dog beating stick of the beggar gang in the Song Dynasty, and it was known to the world for rhythmically beating the dog stick when singing songs and begging along the street. In the later Ming and Qing dynasties, inspired by the "overlord whip", people began to decorate bamboo poles. It evolved into a new way of performing dance, enhancing its performative and entertaining nature.

History is constantly changing, and the dance of the flower stick, like everything else, is constantly changing and innovating. But the continuation and development of everything is not smooth sailing, and the flower stick dance also faces such problems. In the long history of history, the flower stick dance was recognized as an entertainment and fitness event in the heyday, and was also listed as an entertainment program by the royal family. From prosperity to decline, it is a change that everything has to go through, and it has been forgotten by everyone when the form is not good. At that time, it could only be used by street performers to earn money. With the advent of the new era, everyone is paying more and more attention to history, and the flower stick dance is also an important part of history.

Nowadays, people's life is getting faster and faster, and there is a lack of exercise for primary school students, office workers and the elderly. There are pros and cons to a good quality of life, enriching our lives and making more people "bow their heads". So what we need more is to exercise all parts of the body in recreational programs. The Flower Stick Dance is the most suitable form of movement among the many dance movements. Because the flower stick dance can be participated by many people, it will not be impossible to practice due to venue problems. The flower stick dance not only exercises people's hand and foot coordination ability, but also exercises people's shoulders, neck, knees, ankles and other parts. Nowadays, the sport of playing flower sticks is even more popular with everyone, and it has become a public exercise, and it has also been taken seriously by various schools.

Yangbu flower sticks first appeared in Yangbu Town, Xiazhuang Generation, Pingyu County, Zhumadian City, Henan Province. It is now more than 100 years old. At that time, it was commonly known as the "Flower Stick Dance". It is famous for adding flower sticks to dances. In Guozhuang Village, Pingyu County, Zhumadian City, Henan Province, there is an old man in his 80s who is still inheriting the flower stick dance, and she is also the only heir in Zhumadian City who remembers the flower stick dance moves. At present, the flower stick dance is listed as the intangible cultural heritage of Zhumadian City. Zhu Yumei, the inheritor of Yangbu Flower Stick, is also organizing villagers to learn and carry forward the inheritance of Flower Stick Dance, and the number of flower stick lovers has grown to more than 100 people, who will take advantage of the agricultural season and holidays to carry out public performances, and also participate in cultural activities held by the city and county for many times. Their performances are well received by the general public.

Yangbu has a long history of playing sticks, which has not only added luster to the lives of the people, but also brought endless happiness to the people. Nowadays, with the improvement of the quality of life, more and more traditional entertainment activities have been replaced, so the state also attaches great importance to these intangible cultural heritage. "Yangbu Flower Stick" is also included in the provincial intangible cultural heritage.

Research Objectives

1. In order to study the historical development and form of the dance and the dance phenomenon in the context of popular culture.

2. In order to study the preservation and inheritance of the flower-stick drama in the context of ancient Chinese drama.

Literature Review

1. The development of dance in different eras

Chinese dance originally originated from primitive people's simulation of hunting and farming scenes, as well as the movement of expressing affection for the opposite sex. Later, under the influence of nature worship, god worship and witchcraft, dance became the main way to entertain the gods and beg for happiness from the gods, so that the primitive dance had a strong religious witchcraft atmosphere. "Shuowen" said: "Wu, I wish you also." Women can do invisible things, and those who dance to séance are also. It can be seen that primitive witchcraft is inseparable from dance.

Since the Shang Dynasty, dances began to be divided into witch dances and music dances. The witch dance is a continuation of the primitive religious dance, and the music dance is a song and dance performance for the aristocracy.

The witchcraft of the orthodox dance of the Zhou Dynasty gradually faded and was endowed with a strong edifying nature. At that time, the court music system was divided into two types: literary dance and martial dance. The dance shows that the king convinces people with virtue, holding musical instruments and bird feathers when dancing, such as "Da Shao" and "Da Xia"; The martial arts dance shows that the country's armed forces are strong, and the dance is held in the hands of Gan and Qi, such as "Da Zero", "Dawu" and so on. The main role of this kind of music was to maintain the patriarchal ritual system and ethical hierarchy of the time.

During the Spring and Autumn Period and the Warring States Period, the ritual music system of the Zhou Dynasty was destroyed, and dance gradually evolved into a hedonistic art in the courts of various vassal states, and folk music and dance also developed rapidly at this time. However, in the Wuchu region in the south, music and dance of the nature of religious witchcraft are still very popular.

During the Qin and Han dynasties, with the prosperity of folk opera, dance began to be combined with martial arts, acrobatics and other skills, and constantly exchanged with foreign dances. It has gradually become a form of entertainment that people from different walks of life like to see. At that time, the wealthy families of the court kept a large number of beautiful maiko who could sing and dance, and they were called "female music". On the occasion of banquets or other occasions, female musicians are often invited to perform songs and dances, and sometimes they are specially invited to perform martial arts. At that time, there was also the custom of inviting the host and guest to dance, which was called "belonging to each other with dance". "Historical Records: Xiang Yu Benji" records that Xiang Zhuang drew his sword and danced at the Hongmen banquet, saying: "The king and Pei Gong drink, there is no joy in the army, please dance with a sword." This is an example of how people used to dance for fun at that time. The Han Dynasty was particularly popular in the long-sleeved dance, waving the long sleeves during the dance, which was soft and elegant, and the Jiona was colorful, giving people a feeling of fluttering immortals. There are many portraits of this dance on the bricks and stones of the Han Dynasty, which shows that this dance was very popular in the Han Dynasty.

During the Wei, Jin, Southern and Northern Dynasties, the great integration of various ethnic cultures and the exchange of Chinese and foreign cultures made the dance art more colorful. Due to the differences in the customs of the north and the south, the dance art also presents its own different characteristics. Generally speaking, Jiangnan scholars are still light and martial, mostly based on "excellent dance", dancers hold towels, dust, cups and plates and other props, singing and dancing lightly, gentle and elegant; The northern ethnic groups are fierce and martial, and most of them are mainly "martial dances" and "hu dances", and there are often scenes such as fencing and fighting in the dances.

The dance of the Tang Dynasty can be described as a flourishing, both in terms of the type of dance and the popularity of dance. According to records, there were more than 100 dance names in the Tang Dynasty, including Jian Dance, Soft Dance, Character Dance, Flower Dance, Horse Dance, etc. Among them, the Jian Dance and the Soft Dance are the most popular. At that time, "Hu Teng", "Hu Xuan", "Tuozhi" three kinds of dance were popular in Chang'an and all over the country, An Lushan was appreciated by Tang Xuanzong because of the good dance "Hu Xuan"; The soft dance style is soothing and delicate, and the more famous ones are "Liangzhou", "Green Waist", "Lanling King" and so on. The Tang Dynasty also saw the emergence of several large-scale dances, the most famous of which was the Dance of the Neon Clothes and Feathers. This dance was originally performed by Yang Guifei alone, and developed into a crowd dance after the Tang Dynasty. Bai Juyi's "Song of Ni Clothes and Feathers" has made a detailed description of this: "Drifting and turning back to the thunder, Yanran sent the dragon to frighten." After the small hanging hand, the willow is especially powerful, and the oblique drag is about to be born according to the time. The smoke is slightly overwhelmed, and the wind sleeves are low and affectionate. "Among them, there is not only the momentum of the dance, but also the soft posture of the soft dance, which is elegant and

gorgeous, and beautiful. It can be said that the development of classical Chinese dance has basically reached its peak in the Tang Dynasty.

After the Song and Yuan dynasties, although dance still had a certain development among the people, with the rise of opera, dance gradually became a vassal of opera. On the whole, there are three main characteristics of Chinese classical dance, namely, nationality, folklore and regionality. Dances of different nationalities and regions show different style characteristics, and are often closely related to local customs, with obvious local cultural colors. The dances of the northern ethnic groups are often heroic and coarse, sonorous and powerful, with fast movements and distinct rhythms; The dances of the southern ethnic groups are colorful, natural and soft, like clouds and water, beautiful and lyrical (Zhu, 2019).

For thousands of years, dance has been closely related to human life, not only to express joy, anger and sorrow, but also as a medium for sacrifice, communication, entertainment and celebration. It plays an indispensable role in the development of every era. Dance remains a popular and influential art form in contemporary cultural development. In particular, folk dances that have been passed down through the changes of dynasties. Already has some elements of drama in the song and dance of primitive people. Most of the primitive cabaret performances show some scenes from life, which is also a manifestation of life. Therefore, it is also symbolic (Walking with those who persist in their dreams, 2019).

2. The background of the development of Yangbu flower sticks

The early flower stick dance moves were more similar to acrobatic moves and were more difficult. It requires physical flexibility to do so. Therefore, in the early stage, the flower stick dance was also regarded as a business to support the family.

In the nineties of the last century, professionals began to systematically organize the flower stick dance, combined with modern life, appropriately added new movements and performance routines, and made the dance more characteristic of the times on the basis of the spiritual charm of the original dance. With a cheerful and auspicious mood, it has become a folk art form for the people to celebrate the harvest, sing the praises of life and express their feelings.

At present, Yangbu flower sticks are listed as China's intangible cultural heritage and are supported by the government. There are also dedicated learning and performance staff.

Although Chinese dance has a long history and profound heritage, it is also constantly changing with the development of the times and advancing with the times (Yang, 2012). Chinese dance in the new era shows a unique style in the exchange and integration with other dance genres, and realizes the dissemination of the culture of the times. Yangbu beating flower sticks originated from the beggar begging for food in the Daoguang period, and its beginning was just some simple rhythm beating, and later, after the careful adaptation of folk artists, it formed a traditional folk dance, which is often used to perform at festivals and temple fairs.

Is a traditional way of exercise and entertainment. It is also a traditional folk dance with a long history. In the long development of history, martial arts, self-entertainment, and action have been formed. Yangbu flower sticks have a long historical heritage, which not only adds luster to the lives of the people, but also brings endless happiness to the people. The State also attaches great importance to these intangible cultural heritages. "Yangbu Flower Stick" is also included in the provincial intangible cultural heritage (Sucheng Propaganda Network, 2012).

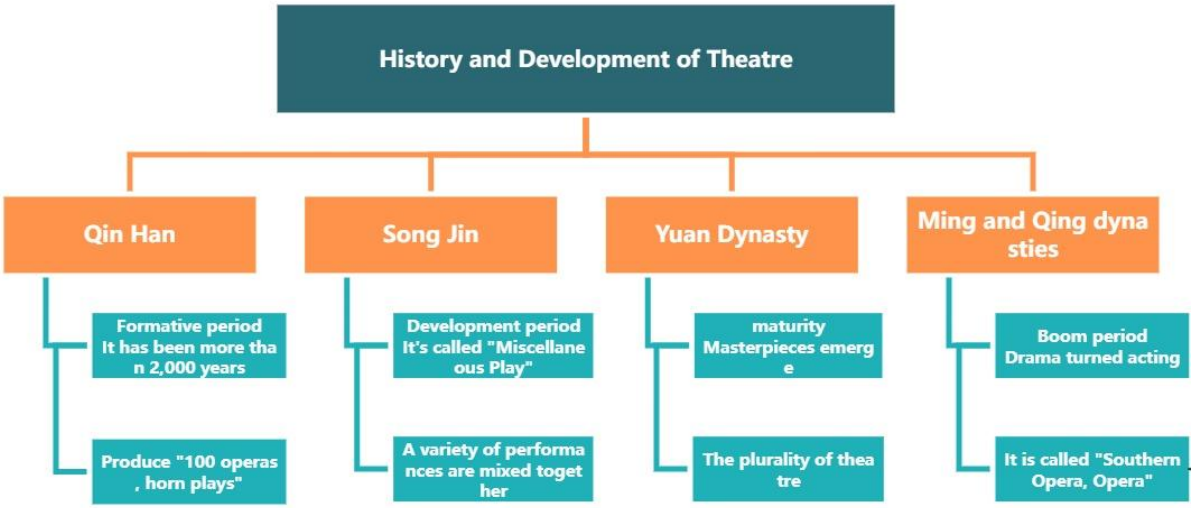

Figure 1 Framework

Research Methodology

I used interviews, surveys, observations, literature research, and empirical research. Advanced discussion and then analysis.

Source of Data

The subjects of the study included groups related to the folk dance of Yangbu beating flower sticks.

These informants include those who have a deep understanding of Chinese folk dance, and provide accurate information through interviews and literature research.

Population and Sampling

A group of 30 villagers freely formed to watch the folk dance Yangbu playing flower sticks。

Data Collecting and

National database, electronic network, China statistical information network.

Analysis of Data

The researchers classified and analyzed the collected data and related literature.

Research Results

1. History and development of the flower stick dance

Yangbu played flower sticks first originated from the beggar begging for food in the Daoguang period, Xing Laolu did business in Hebei, business was sluggish, followed the folk artists to learn the technique of playing flower sticks, because he was diligent and studious, and very smart, so, quickly mastered the full set of skills of flower stick dance, due to the famine, more and more poor people begging for food, three or five in groups. When begging, they carry sticks in their hands, which are said to be used to beat dogs. Singing and dancing, sometimes also dance a stick, in order to please the master's pity, commonly known as "singing door", with the "singing door" form continues to enrich the "flower stick dance" produced, at first used to beat the dog with the stick after the reform, it became "flower stick", its beginning is just some simple rhythm beating, later, after the careful adaptation of folk artists, it formed a

traditional folk dance, these dances are often used in festivals, temple fairs for performance. More than 100 years ago, Yangbu flower sticks reappeared in Yangbu Town, Xiazhuang Generation, Pingyu County, Zhumadian City, Henan Province, and there was an old man in his 80s who was still inheriting the flower stick dance. The lives of the common people have added to the brilliance and brought endless joy. "Yangbu Flower Stick" is also included in the provincial intangible cultural heritage (Liu, 2015).

Figure 2 The current type of flower stick
Source: Photographed by researcher

2. Hit the form of flower sticks

Yangbu beating flower sticks is different from other dances. It has many forms of performance, including singles, doubles, trios, and multi-player. When playing with multiple people, its formation is also varied, with triangles, large horizontal rows, circles, quadrilaterals, and interpolations and alignments. There is also a formation that is not common to us, and it is also a formation that often appears in the flower stick dance. The people are divided into four groups, two vertical rows are a group, the people in one group stand opposite each other, and the whole dance is changed back and forth between the two groups. There was also a dramatic effect, and the two people exchanged to play the flower sticks. In the process of dance performance, there is physical communication and eye contact like a play. The original form of the dance was singing and dancing, and the dance was created by ancient folk artists. So there are no masterpieces. But the classic movements of the dance are still used today. The Flower Stick Dance is like a drama with a story and a plot. It can be narrative or lyrical. Each person's role in the dance is different, and the emotions they express are also different. For example, the male and female duo playing flower sticks is taken from daily life, and most of them talk about the mutual help between the two people and the daily noisy life.

Figure 3 Multi-person performance of playing flower sticks
Source: Photographed by researcher

Yangbu is not only famous in Yangbu Town, but also in the whole of Henan Province. It is generally performed for everyone during the New Year's Lantern Festival. The night of the Chinese New Year's Eve is very lively, every house is brightly lit, people in the countryside do not sleep together all night for entertainment, and playing flower sticks is of course indispensable as a popular folk dance. The fifteenth day of the first lunar month is what we often call the Lantern Festival. On this day, there will be people performing and watching in the streets and alleys. It's very lively. Yangbu flower sticks were originally used by people to pray for a better life and good weather in the new year. Nowadays, it not only has the meaning of praying for hope, but also performs the beating of flower sticks as an indispensable folk activity. The aim is to make more intangible cultural heritage available to the public.

3. Dance Phenomena in the Context of Popular Culture

Although Yangbu beating flower sticks is a folk dance, it also has the four beauties of classical dance. The first is the costumes of the people during the stage performance. There is no dress code when practicing offstage, because the folklore dance participants are more rural than professionally trained people who study on a daily basis. Eighty to ninety percent of these personnel are women, and very few are men. So we see that they wear clean ponytails in their daily practice and wear what they think is comfortable. On stage, they are all dressed in uniform and have uniform makeup. Most of the flower stick dances are mainly based on local traditional wear, and we Han people are used to wearing shirts and trousers, and everyone will choose small black cloth shoes on their shoes. Of course, everyone dresses differently in different places. Ethnic minorities will mainly wear local clothing.

Figure 4 Ethnic minorities playing flower stick costumes
Source: Photographed by researcher

Discussion

The first objective of the research is to study the history and development of the flower stick, and the second is to study the preservation and inheritance of the flower stick drama in the context of ancient Chinese drama. The findings are consistent with the conclusions of the literature.

The origin of Yangbu's flower stick dance

There are two legends so far, one is called "Shanzhai Flower Stick" and the other is "Da Gong Wang", which is a sport that began to circulate and prevail in the Northern Song Dynasty.

Cottage flower stick beating is also a folk sport, and most of the people who participate are women, which is also known as a way to choose a lover in ancient times. Over time, it has evolved into a sport that everyone loves. In ancient times, there was a legend that there was a girl in the village who was very beautiful and generous, and she was also very capable. It was the object of affection of men who were not married at that time. At the same time, she was proposed by two promising young people at the same time. Parents are sensible parents, so they respect the woman's ideas, but this woman is more introverted and always does not speak. The parents had no choice, and at the same time, the father had a flash of inspiration, found a rattan for the woman to take, and stood between the two men, squatted down to make the rattan rotate around, and the man who was hit was out. Therefore, there is a spread of "women beating men jumping". Since then, it has evolved into everyone's favorite flower stick sport.

"Fighting the king" is another way of saying about beating flower sticks. Legend has it that in ancient times, the king was shameless and cruel. The people hated the king. Because both "Zhou Wang" and "Daji" are related to the invention of chopsticks, people use two wooden

sticks similar to chopsticks and one wooden stick similar to "Zhou stick" to strike each other to vent their anger. Gradually, people found that this could not only vent their frustrations, but also exercise their arm strength and body. As a result, it has evolved into a popular sport.

Based on this, the following conclusions are obtained: in this study, it is found that the beating of flower sticks is a form of dance that is closely linked to the production mode created and practiced by the broad masses of toiling people, reflecting the life content of people who have lost their homes and means of livelihood wandering and begging everywhere. The body language in the dance, such as some typical movements of holding a flower stick, is the artistic expression of the life and production of the local people at that time, which contains the bitterness of the life of the masses of people and has profound social content.

In terms of knowledge, it was found that the choreography of the flower stick dance moves had a lot to do with the character of the locals. Straight and bold, revealing rough and bold in the sadness and melancholy. The dance movements are stretched and smooth, the rhythm is bright, the jumping is strong, the melody is sometimes euphemistic and delicate, sometimes vigorous and unrestrained, with strong national characteristics, and its cheerful dance posture conveys a kind of Chinese nation in the face of difficulties and setbacks when the expression of the optimistic and high-spirited spirit, giving people the artistic enjoyment and spiritual encouragement of beauty.

1. Yangbu beat the flower stick first originated from the beggar begging in the Daoguang period, at first the stick used to beat the dog was restructured, it became the "flower stick", its beginning was just some simple rhythm beating, later, after the careful adaptation of folk artists, it formed a traditional folk dance, these dances are often used to perform in festivals and temple fairs.

2. Flower stick dance In the nineties of the last century, the cultural department instructed professionals to start to systematically sort out the flower stick dance, combined with modern life, appropriately add new movements and performance routines, and make the dance more characteristic of the times on the basis of the original dance spirit charm. With a cheerful and auspicious mood, it has become a folk art form for the people to celebrate the harvest, sing the praises of life and express their feelings.

3. The early flower stick dance moves are more similar to acrobatic moves and are more difficult. It requires physical flexibility to do so. Therefore, in the early stage, the flower stick dance was also regarded as a business to support the family. The Flower Stick Dance is like a drama with a story and a plot. It can be narrative or lyrical. Each person's role in the dance is different, and the emotions they express are also different. For example, the male and female duo playing flower sticks is taken from daily life, and most of them talk about the mutual help between the two people and the daily noisy life.

Through the study of the origin of Yangbu Flower Stick, it is "Shanzhai Flower Stick", which is consistent with the literature direction of my research results.

Through the continuous changes of history, the dance of flower sticks, like other things, has been constantly changing and innovating. But the continuation and development of everything is not smooth sailing, and the flower stick dance also faces such problems. In the long history of history, the flower stick dance was recognized as an entertainment and fitness event in the heyday, and was also listed as an entertainment program by the royal family. From prosperity to decline, it is a change that everything has to go through, and it has been forgotten by everyone when the form is not good. At that time, it could only be used by street performers

to earn money. With the advent of the new era, everyone is paying more and more attention to history, and the flower stick dance is also an important part of history.

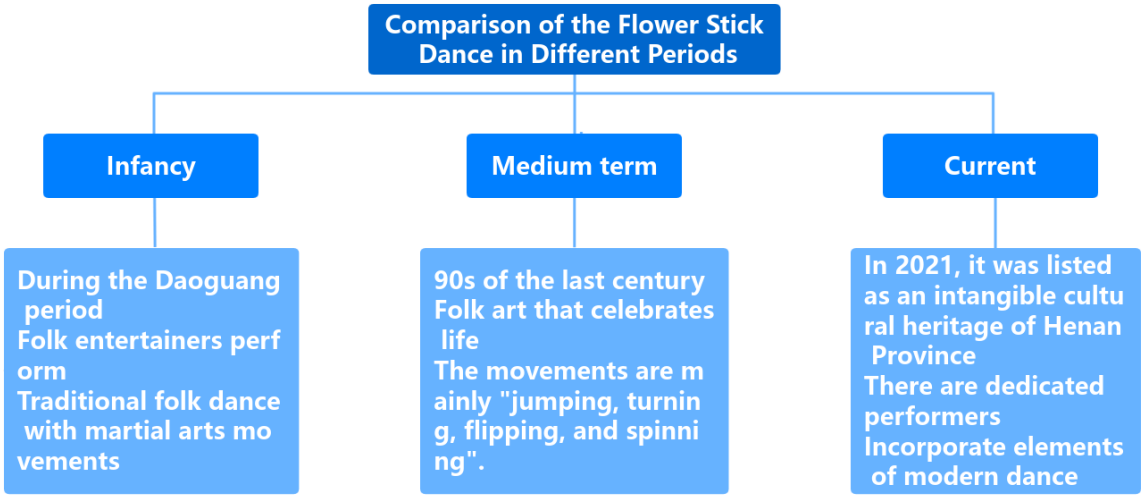

Figure 5 Framework

Recommendations

The Bloom of Flower Stick Drama: Preservation and Inheritance in the Context of Ancient Chinese Drama It is a qualitative and descriptive analytical study that involves the process of collecting and analyzing data, and deriving the results of the analysis according to the research objectives applied. Therefore, the researchers' recommendations for further discussion are as follows:

1. Theoretical suggestions

Inherited and carried forward in a variety of ways. Including the identification of representative inheritors, support for inheritance activities, financial special fund support, etc. For example, by introducing folk dance and music into school education, we cultivate an interest in national culture and a sense of inheritance. It is also possible to promote the popularization and dissemination of folk dances by holding various events and competitions.

Strengthen the awareness of the inheritance of national dances. Folk dance is not only a display of skills, but also a cultural inheritance. It is necessary to establish an open consciousness and let the national dance go out, and at the same time absorb the excellent foreign dance elements and face the world and other peoples, so as to maintain its diversity and vitality.

Improve the teaching of ethnic and folk dances in colleges and universities. Colleges and universities should pay more attention to ethnic and folk dances, guide students to deeply understand the spirit of dance, and explore the connotation of dance. At the same time, the existing dance teaching mode should be improved, the dance form should be innovated, and the cultural heritage of the folk people should be combined to make dance learning more vigorous and energetic.

Protect and develop characteristic dance genres. For dances with local characteristics, such as bamboo pole dance, we should focus on cultivating and developing them to make them a bridge for cultural exchanges.

Cultivate excellent inheritors and disseminators of national culture. Through the training of teachers and the development of school-based teaching materials, the quality of folk dance inheritance is improved.

2. Policy recommendations

Integrate and protect ethnic and folk dance resources. The government should cooperate with folk dance art groups and associations to establish a special protection group to collect and excavate materials on primitive ethnic folk dances, and comprehensively investigate their origin and development.

Promotion and inheritance. Actively promote ethnic and folk dance art by holding folk dance art festivals and literary and artistic activities in the countryside. For example, folk dance institutions are organized to tour around the country to raise the profile of folk dance.

Innovate and modernize. Combined with modern elements, innovate the inheritance of national and folk dances. Use science and technology to choreograph and record dances, give full play to the advantages of new media, and realize the three-dimensional dissemination of ethnic and folk dances.

Talent training and management. Strengthen the cultivation and management of outstanding ethnic and folk dance inheritors, and provide policy support and material guarantees.

Financial support. Increase financial support, set up special protection funds and project funds, and support inheritors who have no financial resources.

Youth training. In view of the aging phenomenon of inheritors of ethnic and folk dance arts, a perfect talent training system has been built, and seminars and training bases have been actively opened.

The role of schooling. Improve the education system of ethnic and folk dance art, enrich the teaching content, optimize the teaching methods, and strengthen students' sense of identity with ethnic and folk dance.

Legislative protection. Enhance the awareness of legislative protection of ethnic and folk dance arts, formulate corresponding laws and regulations, and provide a legal basis for the protection of ethnic and folk dance arts.

Governance and Enforcement. Clarify the management departments and responsibilities, strengthen the supervision of square dancing and other activities, and ensure the healthy and orderly development.

3. Implementation recommendations

Inheritance and promotion. The focus is on preserving and passing on traditional folk dance forms. This can be achieved through the identification and support of representative inheritors at the national, provincial, municipal and county levels, as well as through financial support to encourage transmission activities.

Educational integration. Integrate folk dance into the education system, especially in primary and secondary schools and higher education. For example, by promoting cultural elements such as folk songs, folk dances, and folk costumes on campus, students' interest and understanding of traditional culture are cultivated.

Cultural Inheritance and Teaching. When teaching folk dance, attention should be paid to the explanation and inheritance of its cultural background. This includes an in-depth analysis of dance movements to ensure that performers are able to accurately express the cultural connotations of the dance.

Textbook optimization. For students at different stages of education, select and optimize appropriate teaching materials to ensure that the teaching content not only reflects the essence of national culture, but also adapts to the development of the times.

Innovation & Promotion. Encourage the innovative development of folk dance, and introduce new teaching concepts by improving the teaching mode to make the learning of folk dance more vivid and diverse. In particular, teaching and performances are conducted in places such as communities, attractions, and parks to allow more people to participate and experience.

Festive celebration displays. Take advantage of major festivals and celebrations to organize folk dance performances and competitions to increase the visibility and participation of folk dance.

Yangbu has a long history of playing flower sticks, and in order to better develop, some traditional movements should be retained, and some dance movements should be changed to cater to the living customs of modern people. Vary the movement according to different age groups and groups of people. Let everyone fall in love with the flower stick dance. Yangbu Flower Stick Dance was included in the "Chinese Intangible Cultural Heritage", which increased people's learning and dissemination of Flower Stick Dance. Let everyone practice with more confidence.

References

Yang, A. (2012). Exploration of the development dynamics of China's "new dance" (Master's thesis, Shandong Normal University). *Online.* Retrieved from https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbcode=CMFD&dbname=CMFD2012&filename=1012339050.nh

Walking with those who persist in their dreams. (2019). Drama and Literature Knowledge. *Online.* Retrieved February 2024, from http://zhuanlan.zhihu.com/p/89815598

Sucheng Propaganda Network. (2012). Flower Stick Dance. *Online.* Retrieved August 2023, from http://baike.sogou.com/v551333.htm

Liu, Y. (2020). Overview of Zhumadian. *Online.* Retrieved August 2023, fromhttp://www.zhumadian.gov.cn/html/site_gov/articles/202009/36895.html

Zhu, Y. (2019). Research on the formulation of amateur exercise grade standards for flower sticks (Master's thesis, Capital University of Physical Education and Sports). *Online.* Retrievedfromhttps://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbcode=CMFD&dbname=CMFD2019&filename=1019099827.nh

The Implementation Effect of the Social Media Platform in the Art and Design Major of Private Colleges and Universities in Chengdu, China

Hexiao Hu[1] and Thanawan Phognsatha[2]
Tianfu College of Southwestern University of Finance and Ecnomics[1],
Assumption University[2]
Corresponding Author, E-mail: huhexiao@hotmail.fr

****

Abstract

The objectives of this research were 1) To examine the effectiveness of using the social media platform to enhance art and design major students' design thinking skills; 2) To examine the effectiveness of using the social media platform to enhance art and design major students' course performance. The sample size was a total of 75 second-year students majoring in product design at the Institute of Art and Design in Tianfu College, Southwestern University of Finance and Economics, Chengdu, China. There was a total of 3 classes in the sample, which were divided into 2 groups. Two classes with 46 students were specially divided into experimental groups, and one class with 29 students was the control group. Two groups of students received a 9-week teaching activity. The students in the experimental group were intervened to publish their learning results to the social media platform for homework collection, while the students in the control group used traditional method to submit their homework to the Chaoxing platform. This study adopts a quasi-experimental research design to compare the differences in using social media platform to collect coursework on empathize, define, ideate, prototype, test and total score for art and design students. The skill performance test complies with the syllabus standards and professional talent training plan.

The results showed that the independent sample t test indicated that compared with traditional teaching methods, students who used social media platform to publish and collect student homework had statistically significant improvements in empathize, define, ideate, prototype, test and total scores. In summary, students using the social media platform to publish and submit their coursework results have a positive impact on their design performance. This survey provides empirical insights into the multimedia integration approach in art and design university education.

Keywords: 5-Step Design Thinking; Learning by Teaching Theory; Art and Design Major; Social Media Platform

Introduction

Higher education is recognized as one of the key determinants of achieving development indicators. In recent decades, China has increasingly attached importance to using public policies and higher education to promote national progress. According to UNESCO (2011), higher education must go beyond academics and contribute to the complex professional character of social development. China is currently investing in distance education as a strategy to democratize education nationwide, increase educational opportunities geographically, and encourage the widespread use of information technology in the classroom (De Melo Costa, 2021).

[*] Received: May 23 2024; Revised: June 26 2024; Accepted: June 29 2024

Design students must be able to master and apply design concepts according to social needs, market conditions, aesthetic standards and technical requirements. Students need to adapt to the needs of social, economic, and cultural development and integrate rationality throughout the entire design project (OECD, 2016). Therefore, in addition to being satisfied with the results of competitions held in academic environments, design educators must also consider market testing (Schön & Wiggins, 1992). Implement education that highly integrates art and technology, making use of the Internet and cutting-edge technology resources to fully optimize and giving full play to artistic creativity, improving students' design imagination, design skills and the overall design expression of their works is a new proposition in contemporary society (Jiao, 2015).

The United Nations policy brief in August 2020 stated that Covid-19 has caused the greatest disruption in the history of global education, forcing further disruption and methods of educational environments in schools and classrooms that are dominated by remote learning. During this crisis, governments and partners around the world have strongly supported and called for the continuity of education, including the Global Alliance for Education launched by UNESCO, which has also stimulated innovation in the field of education. Against this background, institutions in various educational fields across the country are actively developing distance learning solutions, requiring lecturers to use communication technology to teach online, distribute video applications, online education community interaction, telephone and other methods to carry out distance education to fulfill their responsibilities (Policy Brief: Education During COVID-19 and Beyond, n.d.).

People are entering the digital new media era, which brings innovation and opportunities to educational technology. In recent years, China's new media technology has been widely used as one of the main driving forces for scientific and technological progress. It has the characteristics of data collection, wide coverage, and fast transmission speed. At the same time, it also has equality, personalization, freedom, and timeliness (Jingyu, 2018). According to Wong et al. (2021), during the Covid-19 pandemic, as educators and students experienced unplanned and unprepared remote learning, there has been a huge shift in teaching thinking, which has promoted teachers' comprehensive capabilities Construction has opened up new horizons for teaching. (Hilligje et al., 2020). Distance education supports the possibility of flexible learning, allowing more people to explore blended learning by following online learning methods. Learning content can be promoted to mass communication through online platforms, with richer, interconnected, and dynamic forms of communication that can quickly change the identities of communicators and receivers (Jingyu, 2018). The widespread use of new media technology and its ability to quickly update information can also help improve the efficiency of teaching resources, encourage the updating of learning resources, and enhance the effectiveness of teaching.

The Chinese idiom of teaching and learning originated in the Western Han Dynasty (BaiduBaike, n.d.). It is an active teaching method that is conveyed to other scholars through teaching preparation materials, prompting educators to actively participate in teamwork, hosting, and presentations, thereby becoming more Reflect, clarify teaching topics and improve learning efficiency (Grzega & Klüsener, 2017).

Research Objectives

The research objectives have been formulated as follow:

1) To examine the effectiveness of using the social media platform to enhance art and design major students' design thinking skills.

2) To determine the effectiveness of using the social media platform to enhance art and design major students' course performance.

Literature Review

Kolb's Learning Styles and Experiential Learning Model

The experiential learning model was proposed by Kolb in 1984, who regarded learning as a process of transforming knowledge creation through examination (Kolb, n.d.). Citing the work of Dewey (1934), Kolb emphasized that profound experiences must interrupt daily flow to stimulate contemplation and learning. This model enhances learning motivation and better retains knowledge by supporting learners to actively participate in the learning process (Egbert & Mertins, 2010; Austin & Rust, 2015). It is an interdisciplinary approach based on management, education, and psychology that involves an experience-based, abstract, holistic process of action and reflection (A. Y. Kolb & Kolb, 2009).

As shown in Figure 1, according to the theory, experiential learning involves four main stages, that is, learning requires participants to discover, describe or master knowledge, and then go through the construction stage to complete the learning process (Abdulwahed & Nagy, 2009). The first stage, called embodied experience, is the learner's initial learning response, which involves an initial evaluation of the event and comparison with preexisting abstract concepts. The second stage is called reflective observation, in which the learner must consciously reflect from multiple perspectives. The learner then moves into the stage of abstract concepts and develops a comprehensive understanding of what is happening. The last stage is active experimental testing. Learners enter active experiments to evaluate their applicability by using the generated abstract knowledge. If this experiment produces another unexpected event, a new learning stage begins (Lattacher & Wdowiak, 2020).

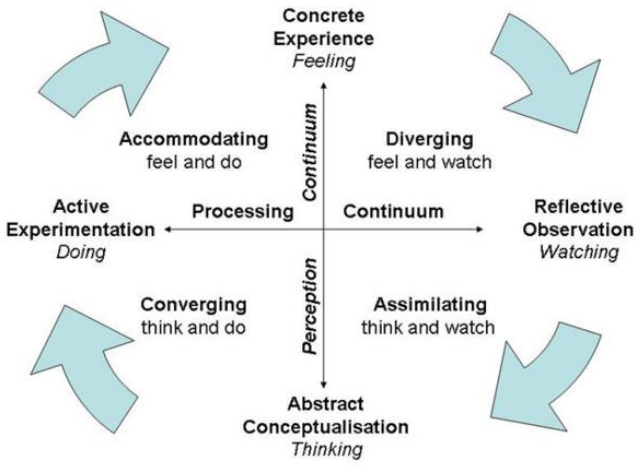

Figure 1: Kolb's Learning Cycle

In the design psychology course involved in this study, students need to explore through the perception and thinking of the content of different design psychology knowledge points, summarize theoretical knowledge from abstract conceptualization, and analyze and think combined with design cases. Finally, the understanding is gradually applied to product design practice.

In short, experiential learning stimulates reflective thinking by requiring learners to actively participate in the learning process, enabling students to master the entire process and discover its meaning during the learning process (Alkan, 2016; A. Y. Kolb & Kolb, 2005).

LdL (German Lernen durch Lehren—Learning by Teaching)

In Western countries, the LdL teaching concept was originally invented by Jean-Pol Martin in the early 1980s. The specific content refers to a learner or a learning group focusing on a topic and interacting with other members of the group in an interactive and logical manner. In this process, participants need a high degree of participation and communication. In this concept, the aim is to provide students with the necessary communication and other skills to manage knowledge while exercising empathy among participants. (Grzega & Klüsener, 2017). In the classroom activities of this study, students conducted investigations, reflections, and definitions of knowledge content through groups, and then used empathetic expressions to present their knowledge to classmates for discussion and improvement.

The essence of teaching and learning is social, and this teaching method enables symmetry in the relationship between teachers and students. In this relationship, all participants contribute to the common goal of empathically feeling, understanding, abstracting, and expressing learning content for all students. At the same time, in this process, participants can recognize their own ignorance and thus open themselves to the possibility of learning (Cortese, 2005). Students publish the results of group learning through the social media platform, stimulating the depth of student learning and exposing them to the online environment makes students more cautious and cautious in testing their own learning results.

5-Steps Design Thinking Model

Johnson-Skoldbo and others proposed the concept of design thinking (DT) in the 1960s, Smith and Greenberger (1974) regarded designer thinking as an important process in the creation of artifacts. Checkoway and Schön (1985) viewed DT as a reflective practice, while Buchanan (1992) viewed DT as a means of solving difficult problems. It is not difficult to see that scholars define DT as a way of understanding things or a way of creating meaning and place more emphasis on the value creation of DT (Jöhnk et al., 2022). Brown (2010), CEO of IDEO, a global design and innovation company, proposed that designers should be human centered to solve needs or improve situations, observe and experience user behavior, understand user needs, and design products that meet people's needs. As shown in Figure 2, Stanford University's Hasso Plattner School of Design (hereinafter referred to as "d.school") developed the famous five-step design thinking, namely empathize, define, ideate, prototype and test (Tham & Thominet, 2022).

In the five-step design thinking model, design thinkers can observe users with empathy to discover their deep and important needs, gain insights into user needs, think and understand them, and then make judgments about user needs and produce a wide range of designs. Conception. In the prototype stage, designers quickly express their concepts through models, drawings or cardboard boxes, and finally retain effective designs and improve invalid ideas through testing, and optimize design ideas through iteration (Mononen, 2017).

This study uses a five-step design thinking model. Participants can gain insight, feelings, empathy and determine user needs through research on the design background, so that the classroom results meet the design requirements.

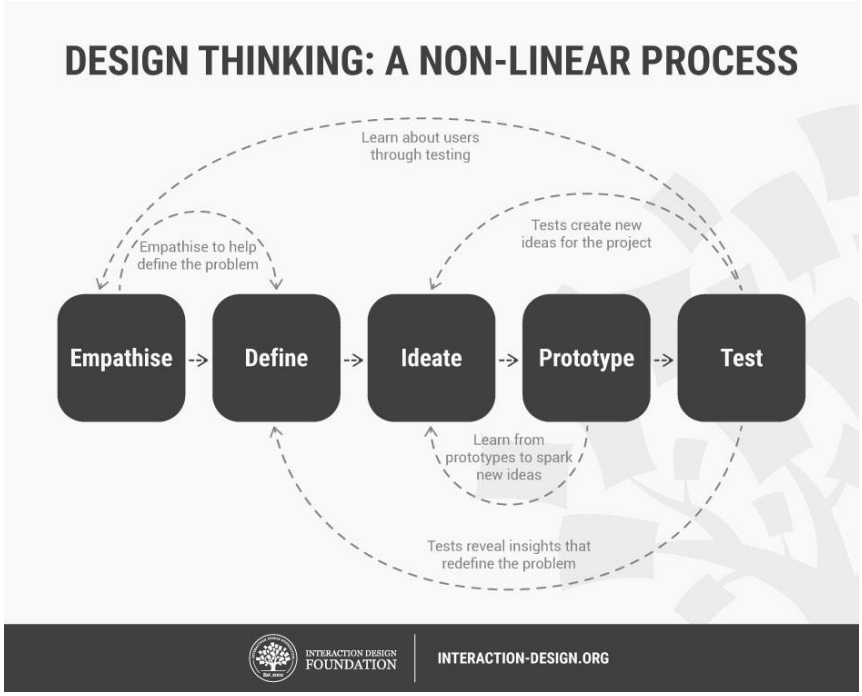

Figure 2: 5-Steps Design Thinking Process

Research Methodology

Research design

This study adopted quantitative research methods and divided students into an experimental group and a control group. Both received a 9-week design psychology course. The experimental group used the social media platform to accept the course results, and the control group used the traditional Chaoxing platform to conduct the coursework.

By comparing the differences in empathize, define, ideate, prototype, test and total scores in design practice content between the experimental group and the control group, the applicability of the social media platform in undergraduate art and design majors was determined.

Population and Sample

The research population of this study was college students majoring in art and design in Chengdu, China. They are the Z generation people born after 2000. They have been inseparable from mobile phones and the Internet since they were young. They spend a lot of time on the Internet in their lives. The time spent on programs is much longer than the time spent on books, which is also one of the important channels for them to obtain information. They are highly adaptable to electronic devices and network technology, which also has a profound impact on their subject education and economic views (UNSDG | Policy Brief: Education during COVID-19 and Beyond, n.d.).

The focus of this study's evaluation was to compare the social media platform to examine whether there was any difference between students' design psychology coursework results and design students' empathize, define, ideate, prototype, test and total scores. Therefore, all second-year students majoring in product design at the Institute of Art and Design, Tianfu College, Southwestern University of Finance and Economics were selected as the sample for this study. There was a total of 3 classes in this grade, including 29 students in Class 1, 23 students in Class 2, and 23 students in Class 3. Therefore, the study was divided into 2 groups. A total of 46 students in Class 2 and Class 3 served as the experimental group, and Class 1 of 29 students in the class served as the control group to conduct a design psychology teaching experiment.

Research Treatment

This study adopted a quasi-experimental research design, dividing students into experimental groups and control groups. The experimental group used the social media platform to accept coursework, while the control group used traditional methods to accept coursework. In order to ensure comparability between the two groups, the course lasted 9 weeks and was divided into 3 stages. The first stage was 4 weeks, and the content was theoretical learning, the second stage was 4 weeks, and the content was design practice, and the third stage was 1 week. The content was a design plan report. The teacher recorded the performance of the two groups of students throughout the process, and finally evaluated the students' design plans to compare the impact of the social media platform participation in the course on students' learning outcomes in the design psychology course.

Experimental group procedures

Students in both the experimental group and the control group adopted a blended learning method, which included the following steps:

(1) Theoretical knowledge learning of design psychology courses: The course content consists of 5 chapters. Students form groups of 3-4 to understand, discuss, study and summarize the knowledge points in each chapter, and then share them with other group members. Thereby consolidating and deepening knowledge content. During the exploration process, teachers do not actively participate in students' learning. When students encounter problems, they need to actively seek help from the teacher, and the teacher then provides corresponding guidance based on the students' problems.

(2) Design practice: After students' study design psychology, they apply the content to design practice. During this process, students need to investigate the design content, locate design problems and solutions, and design and visualize them, including design, drawings, 3D models and scene renderings.

(3) Design content display: Students need to display their design practice part in the form of a report. The teacher evaluates the performance of empathize, define, ideate, prototype and test of the project based on the student's content, and combines the above five items. The sum of the results serves as the final score for this course.

Research Instrument

Performance Tests

In the study, the experimental group and the control group used different platforms to submit the results of the design psychology course assignments. The experimental group submitted the modified and improved assignment results to the group account of the social media platform. The teacher checked and evaluated them through the social media platform. The control group submitted the coursework to the Chaoxing platform and teachers review it

on the Chaoxing platform. Throughout the teaching process, the teaching content and learning methods of the two groups of students were the same. After the experiment, compare the empathize, define, ideate, prototype, test and total scores of the two groups of students to see if there were any differences in the score performance of the two groups of students.

There are 6 variables in the scoring criteria tested in this study, namely empathize, define, ideate, prototype, test and total score. They are all performance evaluation methods for the design psychology course of the product design major of the Institute of Art and Design, Tianfu College, Southwestern University of Finance and Economics. The score range of each variable is 0-20, where 18 and above=Excellent; 16-17=Good; 14-15=Average; 12-13= Normal; and below 12=Fail. Then, the total scores are the combination of all variables with the full scores of 100 points. The scoring criteria is specified as 90 and above = Excellent; 80-89=Good; 70-79=Average; 60-69=Normal; below 60=Fail.

Validity of Research Instruments

This research experiment used the talent training plan of this major to formulate teaching content and assessment standards. Tianfu College of Southwestern University of Finance and Economics had been updated and reformed every year in accordance with the relevant requirements and regulations of the Sichuan Provincial Department of Education. The updated and reformed content was taken as a reference by all in-service teachers based on the educational experience of the year. After being written by the associate professor, it would be reviewed by the college leaders and the school's R&D department in order to provide the teaching content and teaching methods for the next year. In this study, the students participating in the experiment were divided into experimental groups and control groups. After flipped classroom learning, they used theory to conduct design practice, and finally evaluated the results based on the practical content. The evaluation criteria were based on the professional talent training plan and course syllabus content. Based on the five-step design thinking, the validity of the evaluation content was confirmed.

Data Collection Procedures

Before the experiment started, the researcher had informed all participants of the experimental content, experimental method and experimental purpose, and informed the students that all the data of this experiment would be recorded anonymously in the experimental report. This experiment was conducted without objection to ensure that this study complied with research ethics, ensured the participants' right to know, and respected their privacy.

This experimental period lasted for 9 weeks and was divided into 3 stages. In the first stage, students learned course knowledge in the form of flipped classroom, and researcher recorded students' theoretical report scores. Researcher required students in the experimental group to use the social media platform to publish their learning results and accepted their assignments in this way. Students in the control group use traditional methods to acceptance work. In the second stage, students used classroom knowledge to carry out design practice, and researcher provided guidance one by one. There was no need to record results at this stage. In the third stage, the researcher judged the teaching design results based on the students' design content according to the scoring standards. The evaluation content consists of empathize, define, ideate, prototype, test and total score. At this stage, students in the experimental group were required to upload the design content into the social media platform, students in the control group submitted content using traditional methods. The data of this study used the third phase data to analyze the different performance results of students in the experimental group

and the control group, thereby analyzed the impact of the social media platform on the design skills of design students.

Data Analysis

The data research method of this study is performance testing. The researcher uses descriptive statistics and independent sample t-test to test the effectiveness of using the social media platform in the classroom.

Research Conceptual Framework

Three classes participated in this study, including 2 classes in the experimental group and 1 class in the control group. Taking 46 students in the experimental group and 29 students in the control group as sample, the classroom was compared performance of the participation of the social media platform in the design of psychology courses. The experiment consists of 3 stages and lasting 9 weeks. In the first stage, two groups of students learned and shared the classroom knowledge content; in the second stage, the two groups of students conducted design practice exercises through the course content; in the third stage, students conducted presentations through reports End-of-course assessment. During the entire experiment, students in the experimental group were asked to upload their learning content to the social media platform, while students in the control group were asked to upload their learning content to the Chaoxing platform as traditional methods. Finally, the empathize, define, ideate, prototype, test and total score of the two groups of students were compared. The research framework is shown in Figure 3.

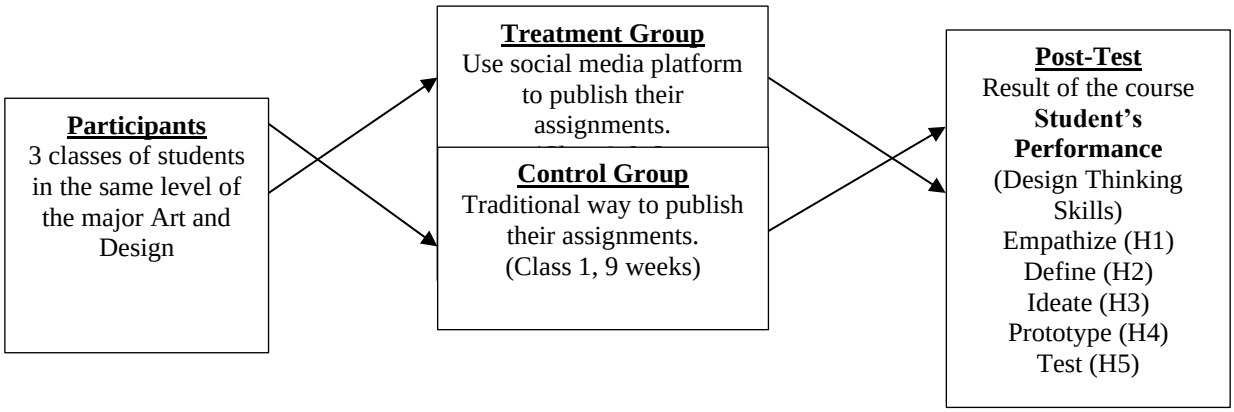

Figure 3: research Conceptual Framework

Based on the conceptual framework, the hypotheses were developed as follows.

Hypotheses Testing

$H_0$1: There is no difference in student's empathize skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.

H_a1: There is difference in student's empathize skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.

$H_0$2: There is no difference in student's define skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.

H_a2: There is difference in student's define skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.

$H_0$3: There is no difference in student's ideate skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.

H_a3: There is difference in student's ideate skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform u for their learning.

$H_0$4: There is no difference in student's prototype skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.

H_a4: There is difference in student's prototype skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.

$H_0$5: There is no difference in student's test skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.

H_a5: There is difference in student's test skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.

Research Results

Demographic Information

The study collected data from 75 students, covering 3 teaching classes, all with 2 years of design learning experience. 46 were in the experimental group, consisting of two teaching classes, and the other 29 were in the control group, consisting of one teaching class. After removed the most extreme outliers from the analysis, 73 cases were used, so the descriptive statistics of demographic information of samples after outliers is as the follow: 46 people in the experimental group, accounting for 63.0% of the total, and 27 people in the control group, accounting for 37.0% of the total number of students, 22 boys, accounting for 30.1% of the total number, and 51 girls, accounting for 69.9% of the total number.

1. Result of Data Analysis for Research Objective 1: *To examine the effectiveness of using the social media platform to enhance art and design major students' design thinking skills.*

The data analysis results for research objective 1 are based on the hypothesis testing results of the independent samples t-test. The study proposed five hypotheses to differentiate the design thinking skills' performance of students in the experimental group and the control group, that is, performance in five dimensions in design practice, and used the social media platform to publish homework results as an intervention. To test these hypotheses, an independent samples t-test was used to compare whether students improved on empathize, define, ideate, prototype, and test. The independent sample t-test results are shown in Table 1.

Table 1: Independent Samples T-Test for students' design thinking skills

		t	df	p	Mean difference	SE difference
Empathize	Student's t	-2.53	71.0	.014	-1.55	0.614
Define	Student's t	-2.06	71.0	.042	-1.10	0.534
Ideate	Student's t	-2.08	71.0	.041	-1.15	0.554
Prototype	Student's t	-2.08	71.0	.041	-1.10	0.526
Test	Student's t	-2.08	71.0	.041	-1.03	0.495

Note. $H_a\ \mu_1 \neq \mu_2$

According to the results in Table 1, there was statistical significance in the empathize score, the define score, the ideate score, the prototype score and the test score of the two groups. Therefore, the null hypothesis was rejected. It can be seen that students in the experimental group had higher improvement scores than the control group on all variables. Furthermore, the largest average difference occurs in empathize, with a difference of 0.014 and statistically significant <0.05.

Further review of the descriptive statistics of the improvement scores for both groups also showed that the experimental group consistently had higher scores than the control group. Details of these scores are shown in Table 2.

Table 2: Group Descriptive for students' design thinking skills

	Group	n	Mean	Median	SD	SE
Empathize	Control	27	14.3	15.0	2.97	0.572
	Treatment	46	15.8	16.0	2.24	0.330
Define	Control	27	14.4	15.0	2.26	0.435
	Treatment	46	15.5	16.0	2.17	0.320
Ideate	Control	27	13.6	14.0	2.59	0.498
	Treatment	46	14.8	14.5	2.09	0.308
Prototype	Control	27	13.9	14.0	2.25	0.433
	Treatment	46	15.0	15.0	2.12	0.313
Test	Control	27	14.6	15.0	2.01	0.386
	Treatment	46	15.6	15.5	2.06	0.304

In summary, all hypothesis tests conducted on students in terms of empathize, define, ideate, prototype and test performance showed that students in the experimental group scored higher after learning in the treatment condition. Therefore, all null hypotheses were rejected. As a result, all scores improved statistically, shown as Table 3.

Table 3: Summary of Hypothesis testing and results

Statements	Result
$H_0$1: There is difference in student's empathize skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.	Rejecting the Null Hypothesis
$H_0$2: There is difference in student's define skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.	Rejecting the Null Hypothesis
$H_0$3: There is difference in student's ideate skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.	Rejecting the Null Hypothesis
$H_0$4: There is difference in student's prototype skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.	Rejecting the Null Hypothesis
$H_0$5: There is difference in student's test skills between the design student who have been taught traditionally, and those who have exposed to the social media platform for their learning.	Rejecting the Null Hypothesis

2. Result of Data Analysis for Research Objective 2: ***To examine the effectiveness of using the social media platform to enhance art and design major students' course performance.***

The data analysis results for research objective 2 are based on the results of students' overall performance on using social media platforms for their course practice. Students in the experimental group and the control group used social media platforms as an intervention, and independent sample t-test was used to compare whether their final performance results had improved. The independent sample t-test results are shown in Table 4.

Table 4: Independent Samples T-Test for students' total score

		t	df	p	Mean difference	SE difference
Total score	Student's t	-2.52	71.0	.014	-5.93	2.364

Note. H_a $\mu_1 \neq \mu_2$

According to the results in Table 4, the total score comparison between the two groups is statistically significant. It can be seen that the students in the experimental group have higher progress scores on all variables than the control group, with an average difference of 0.014 and statistical significance <0.05.

A further review of the descriptive statistics of the improvement scores of both groups also showed that the experimental group had higher scores than the control group. Details of these scores are shown in Table 5.

Table 5: Group Descriptive for students' total score

	Group	**n**	**Mean**	**Median**	**SD**	**SE**
Total Score	Control	27	70.9	74.0	10.94	2.106
	Treatment	46	76.8	77.0	8.99	1.325

In short, the descriptive statistics and independent sample t-test analysis of students in terms of total score showed that students in the experimental group scored higher after learning under the treatment conditions, and their scores were statistically improved.

Discussion

Research shows that after Covid-19, students have a strong acceptance and adaptability to diversified teaching methods (Hilligje et al., 2020). The use of social media platforms in design psychology courses significantly improves student learning outcomes compared to traditional instruction. This improvement is evident in students' design thinking, namely empathize, define, ideate, prototype, and test, which is consistent with previous research findings (Jingyu, 2018). Participating in social media platforms can allow students to gain more self-directed opportunities and interdisciplinary research content in the traditional closed learning environment where only teachers participate, allowing students to showcase their creative content to a greater extent. As Grzega and Schöner (2008) stated, LdL's teaching method is also very helpful for students to organize and express information and apply it in design. At the same time, it may also cause certain risks, because displaying in an open network environment may expose publishers to unknown comments. There are higher requirements for the accuracy and rigor of content published by students.

In summary, the integration of the social media platform has significantly improved students' performance in design psychology courses, thereby improving students' design abilities.

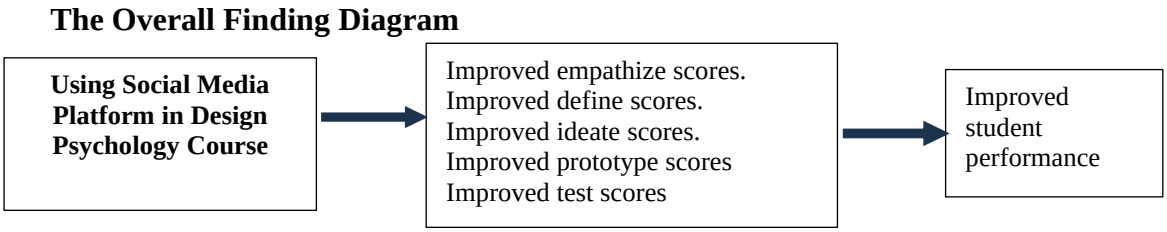

Figure 4: The overall finding

As shown in Figure 4, by analyzing the performance differences in five aspects and the students' total score of the course between the experimental group using the social media platform and the control group using traditional teaching, determined the social media platform in design psychology teaching, which included empathize, define, ideate, prototype, test and total score. The results show that the use of the social media platform significantly improves students' design thinking skills so that enhance their course performance.

Notable Findings

In addition to the research questions in this study, this article contains several other noteworthy findings that may be directly or indirectly related to the research questions listed below.

Improvement of copyright awareness and intellectual property protection awareness: In design majors, students should understand basic copyright licensing issues and how to deal with related issues (Muriel-Torrado & Fernández-Molina, 2015). Through the participation of the social media platform, students can construct more original content, design visual layout and express creative content.

Students do not pay much attention to the presenter: This study found that during the reporting process, many students did not pay enough attention to the content being reported, but focused on the content they were about to report, or some students had already completed the report. The students' attitudes are relaxed, and their attention is no longer focused on classroom activities. This may be related to the form of the activity itself, so the form of classroom teaching activities may also affect students' learning results.

Some students have negative learning attitudes: During this research, it was also found that some students have a very negative attitude towards learning regardless of whether they use the social media platform or not, and this negative attitude will affect their classmates who are closer to them. Therefore, for this type of experimenters, more detailed course content may be needed to improve their attitudes.

Recommendations

This study aims to improve the psychology course content of the design product design major of the Institute of Art and Design, Tianfu College, Southwestern University of Finance and Economics, promote the innovation and reform of the basic education of the multimedia art and design major, and promote the adoption of a blended learning method of multimedia intervention in the education reform of this major.

The researchers concluded that by displaying the learning results in the social media platform, students are forced to conduct more in-depth research and summary of the learning content, thereby improving students' summarizing abilities. At the same time, due to their

positive learning attitude and higher self-requirements, the design background analysis and cases they display are more diverse and broader, and their research capabilities, creativity level, and design expression are richer and more effective. Using the social media platform to participate in teaching can enhance students' interest in design learning. The open network environment is conducive to the breadth of their professional learning and the development of their personal specialties. It also increases students' self-learning ability and helps their critical thinking and design skills enhanced. For educators, allowing students to demonstrate learning effects in an online environment undoubtedly requires teachers to have more comprehensive knowledge accumulation and professional qualities, and to face open professional topics, as well as possible questions and answers from the Internet. At the school level, students using the social media platform to demonstrate learning results is undoubtedly a very authentic and credible way of publicity for the school. It demonstrates the school's teaching level from grassroots education content and allows netizens to understand the school and the major. At the same time, this method also allows the society to supervise the quality and level of teaching in schools.

Recommendations for Future Research

In order to further deepen the understanding of the applicability of the social media platform in teaching design majors, research on this topic can be continued in the future. First of all, future research on the social media platform in different professional fields and course subjects can be expanded. On the basis of the current research, a more comprehensive and in-depth understanding of the social media platform in design majors and non-design professional education can be obtained. application. Secondly, the experimental sample size can be increased in future research to make the data more complete. Finally, it is recommended that in future research, more detailed research and discussion be conducted on the factors that influence the design ability of design students using the social media platform, so as to make a detailed study of the impact of the social media platform on students' design skills and draw conclusions.

References

Abdulwahed, M., & Nagy, Z. K. (2009). Applying KOLB's Experiential Learning Cycle for laboratory education. *Journal of Engineering Education*, *98* (3), 283–294. https://doi.org/10.1002/j.2168-9830.2009.tb01025.x

Austin, M. J., & Rust, D. Z. (2015). Developing an Experiential Learning Program: Milestones and Challenges. *The International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, *27* (1), 143–153. http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1069800.pdf

Brown, T., & Wyatt, J. (2010). Design thinking for social innovation. *Development Outreach*, *12*(1), 29–43. https://doi.org/10.1596/1020-797x_12_1_29

Buchanan, R. (1992). Wicked problems in design thinking. *Design Issues*, *8* (2), 5. https://doi.org/10.2307/1511637

Checkoway, B., & Schön, D. A. (1985). The Reflective Practitioner: How professionals think in action. *Journal of Policy Analysis and Management*, *4* (3), 476. https://doi.org/10.2307/3324262

Cortese, C. G. (2005). Learning through Teaching. *Management Learning*, *36* (1), 87–115. https://doi.org/10.1177/1350507605049905

De Melo Costa, D. (2021). Brazil and China: towards a mass and universal educational system. *REGE Revista De Gestão*, *28* (4), 390–406. https://doi.org/10.1108/rege-12-2020-0155

Dewey, J. (1934). How we Think: A restatement of the relation of reflective thinking to the educative process. *the American Journal of Psychology/American Journal of Psychology*, *46*(3), 528. https://doi.org/10.2307/1415632

Egbert, H., & Mertins, V. (2010). Experiential Learning with Experiments. *International Review of Economics Education*, *9* (2), 59–66. https://doi.org/10.1016/s1477-3880(15)30050-5

Grzega, J., & Klüsener, B. (2017). Learning by Teaching through Polylogues: Training Expert Communication in Information and Knowledge Societies Using LdL (Lernen durch Lehren). *Fachsprache*, *33* (1–2), 17–35. https://doi.org/10.24989/fs.v33i1-2.1379

Grzega, J., & Schöner, M. (2008). The didactic model LdL (Lernen durch Lehren) as a way of preparing students for communication in a knowledge society. *JET. Journal of Education For Teaching/Journal of Education For Teaching, 34* (3), 167–175. https://doi.org/10.1080/02607470802212157

Hilligje van't Land, Giorgio Marinoni, Trine Jensen. (2020). *THE IMPACT OF COVID-19 ON HIGHER EDUCATION AROUND THE WORLD*. International Association of Universities (IAU).

OECD. (2016). *Innovating Education and Educating for Innovation: The Power of Digital Technologies and Skills*. OECD. https://doi.org/10.1787/9789264265097-en

Jöhnk, J., Ollig, P., Rövekamp, P., & Oesterle, S. (2022). Managing the complexity of digital transformation—How multiple concurrent initiatives foster hybrid ambidexterity. *Electronic Markets*, *32*(2), 547–569. https://doi.org/10.1007/s12525-021-00510-2

Kolb, A. Y., & Kolb, D. (2005). Learning Styles and Learning Spaces: Enhancing Experiential Learning in Higher education. *Academy of Management Learning & Education*, *4*(2), 193–212. https://doi.org/10.5465/amle.2005.17268566

Kolb, A. Y., & Kolb, D. (2009). Experiential Learning Theory: A dynamic, holistic approach to management learning, education and development. In *SAGE Publications Ltd eBooks* (pp. 42–68). https://doi.org/10.4135/9780857021038.n3

Kolb D. A. (n.d.). *Experiential learning : experience as the source of learning and development*. CiNii Books. http://ci.nii.ac.jp/ncid/BB1767575X

Lattacher, W., & Wdowiak, M. A. (2020). Entrepreneurial learning from failure. A systematic review. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research*, *26*(5), 1093–1131. https://doi.org/10.1108/ijebr-02-2019-0085

Mononen, L. (2017). Systems thinking and its contribution to understanding future designer thinking. *the Design Journal*, *20*(sup1), S4529–S4538. https://doi.org/10.1080/14606925.2017.1352949

Muriel-Torrado, E., & Fernández-Molina, J. C. (2015). Creation and use of intellectual works in the academic environment: Students' knowledge about copyright and copyleft. *the Journal of Academic Librarianship*, *41*(4), 441–448. https://doi.org/10.1016/j.acalib.2015.05.00

UNSDG | Policy Brief: Education during COVID-19 and beyond. (n.d.). UNESCO.

Schön, D. A., & Wiggins, G. (1992). Kinds of seeing in designing. *Creativity and Innovation Management*, *1*(2), 68–74. https://doi.org/10.1111/j.1467-8691.1992.tb00031.x

Tham, J., & Thominet, L. (2022). Keywords in Design Thinking: A Lexical Primer for Technical Communicators & Designers. In *The WAC Clearinghouse; University Press of Colorado eBooks*. https://doi.org/10.37514/tpc-b.2022.1725

Wong, M., Lau, K. H., & Chan, C. (2021). The impacts and success factors of a work-from-home service-learning internship during COVID-19. *Journal of Work-applied Management*, *13*(2), 284–301. https://doi.org/10.1108/jwam-01-2021-0003

The Yao Zu Chang Gu: Research on Lingnan Folk Dance Performance Strategies in the Xijiang River Basin of China

Ying Deng and Ourarom Chantamala
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Authorm, E-mail: 313017830@qq.com

****

Abstract

The objectives of this research were to: 1) explore the historical and cultural significance of Yao long drums within Lingnan folk dances, 2) analyze the performance strategies employed by dancers in the Xijiang River Basin, and 3) assess the impact of these strategies on the preservation and innovation of Yao long drum dance. The sample included performances and interviews with dancers, choreographers, and cultural experts from the region. They were selected by a combination of purposive and convenience sampling methods to gather a wide range of insights. The research instruments for data collection were field observations, structured interviews, and review of archival footage and historical texts. The statistics for data analysis utilized were qualitative content analysis for thematic coding and pattern identification within the data.

The research results were found as follows; 1) The Yao long drum dance is deeply integrated with the cultural identity and historical narratives of the Yao community, 2) Performance strategies blend traditional elements with modern influences to keep the dance relevant and engaging, and 3) Effective integration of these strategies enhances both cultural preservation and contemporary appeal. Based on these findings, it is suggested that further research and documentation are essential for ensuring the longevity and dynamism of Yao long drum dance as a cultural heritage.

Keywords: Yao long drum dance; Lingnan folk dance; performance strategies

Introduction

Lingnan culture has a long history. In the pre-Qin period, the tribes along the coast south of the Yangtze River were often collectively referred to as "Yue" in ancient books, and "Baiyue" in literature, including Wuyue, Minyue, Yangyue, Nanyue, Xiou, Luo Yue and others, the Lingnan area belongs to the three major tribes of Nanyue, Xiou and Luoyue. South Vietnam evolved into the Han, Zhuang, and Yao ethnic groups in today's Guangdong, while Xiou and Luoyue evolved into today's Guangxi, Hainan, and Southwest regions (Baidu Regional Culture, 2021). China is a country where many gods are worshiped. Beliefs in various gods exist among emperors, generals and common people. These gods not only originate from several major religions, but also originate from local and unique folk beliefs. These beliefs not only reflect people's awe and worship of nature, but also reflect people's yearning and pursuit of a better life. Therefore, Lingnan folk dance has a long history. Since the introduction of Central Plains culture and Nuo dance in the Qin Dynasty, to the popularity of witchcraft dance in the Qin and Han Dynasties, Lingnan dance has reached a high artistic level, entrusting the original totem worship of the ancestors. Religious dance and folk dance, a cultural form of religious belief, are continued and developed in festivals or major ceremonial occasions that

*Received: May 26 2024; Revised: June 10 2024; Accepted: June 15 2024

are closely related to people's lives. Most folk dances are relatively random and flexible, while religious dances are based on ghosts and spirits to pray for blessings and express people's beautiful visions (Liu, 2022).

Figure 1 Types of Lingnan folk dances
Source: https://image.baidu.com/

The most representative of the Lingnan folk dances, the Yao chief drum belongs to the Lingnan ethnic minority folk dance cultural area. It shows the unique charm of the Lingnan ethnic minority folk dance cultural area. Its superb skills and profound cultural connotation make the Yao chief drum dance unique and highly respected among Lingnan dances. The Yao chief dance has a long history. It was born out of the very early rituals of offering sacrifices to King Pan and dances in some witchcraft activities. It has now developed into a mass cultural and entertainment activity. The Liannan Yao chief drum dance was brought in by the Paiyao ancestors when they migrated to Liannan during the Sui and Tang Dynasties. It later became popular with the rise of singing halls (Baidu records, 2023). The Yao chief drum dance originated from the sacrificial rituals in the folk belief activities of the Yao people. During the sacrificial activities, the Yao people will sing, dance, and play long drums to express their respect and prayers to the gods. Yao chief drumming has gradually developed into an independent performing art form, showing the charm and profound connotation of Yao culture to the audience through performances. The music and dance drummed by the Yao people have unique characteristics. The dance postures are graceful and stretched, and combined with the sound of drums and singing, they show the bold, enthusiastic and brave character of the Yao people. The long drum performance combined with dance shows the life, hard work and happy life attitude of the Yao people (Guangdong Provincial Cultural Center, 2018).

Figure 2 The Yao people perform Changdeng drum.
source: Photo source: Yao Changgu Picture _ baidu.com

Research Objective

1. Examine the cultural significance and historical development of Yao long drum dance in the Xijiang River Basin as a reflection of Lingnan's ethnic diversity.

2. Analyze the performance techniques and strategies employed in Yao long drum dance, focusing on the integration of traditional and modern elements.

3. Evaluate the impact of these performance strategies on the preservation and evolution of the Yao long drum dance, with an emphasis on cultural heritage and innovation..

Research Methodology

1. Population and Sample

The population for this study included folk dancers, choreographers, and cultural historians from the Xijiang River Basin, specifically within the Guangdong and Guangxi regions. A purposive sample of 30 participants was selected based on their expertise and involvement in Yao long drum dances. This sample aimed to provide diverse insights into the traditional and evolving practices of Lingnan folk dance.

2. Research Tools

The research tools employed in this study were a combination of qualitative methods: semi-structured interviews were used to gather in-depth responses from the participants; observation checklists were employed during dance performances to note key aspects of the

choreography and audience interaction; and archival research tools were utilized to examine historical documents and previous studies related to the Yao long drum.

3. Data Collection

Data was collected through three primary means: field observations at dance performances and rehearsals, interviews with selected participants, and review of historical and cultural documents pertaining to Lingnan folk dance. These methods were integrated to ensure a comprehensive understanding of the dance form and its cultural implications.

4. Data Analysis

Qualitative data analysis was conducted using thematic analysis to identify and interpret patterns within the data. The analysis focused on extracting themes related to historical context, performance strategies, and cultural significance. NVivo, a qualitative data analysis software, was used to assist in coding and categorizing the data.

5. Conceptual Framework

The conceptual framework for this study was grounded in the theory of cultural preservation and innovation. It explored how traditional elements of Yao long drum dance are preserved while adapting to contemporary influences. The framework considers the interplay between cultural heritage and modernity, aiming to understand how these forces shape the performance strategies of Yao long drum dances in the Xijiang River Basin.

Research Scope

This research conducted an in-depth investigation and analysis of Lingnan folk dance and its associated performance strategies. The study encompassed a diverse group of participants, including university lecturers, professional folk artists, and practitioners from the cultural sectors of Guangdong Qingyuan Cultural Center, Wuzhou Performing Arts Company, and Wuzhou College, thereby ensuring a comprehensive and multi-level exploration of Lingnan folk dance. The participation of these individuals was crucial in enriching the study's depth and breadth.

Throughout the research process, a variety of methodological approaches and technical tools were utilized. Information was extensively gathered through interviews and surveys, providing a robust dataset on Lingnan folk dance. Moreover, advanced technological tools were employed to record and analyze dance movements and performance styles, offering a deeper understanding of their artistic features and cultural implications. This study's scope facilitated a profound appreciation of the region's dance culture, underscoring its significance and utility..

Research Results

Objective 1 Found that the Yao long drum dance not only embodies the cultural and historical narrative of the Yao community but also showcases the transformation and resilience of their ethnic traditions in the modern era.

Objective 2 Found that the integration of traditional rituals with contemporary expressions in Yao long drum dance creates a dynamic and appealing performance, maintaining authenticity while adapting to contemporary tastes.

Objective 3 Found that innovative performance strategies are essential in preserving the Yao long drum dance, facilitating its transmission to new generations and broadening its appeal on an international stage, thereby ensuring its ongoing vitality and relevance.

As an important part of Lingnan folk dance, the Yao chief dance has profound cultural heritage and unique artistic charm. Through field investigation and analysis, we have a deeper understanding of its current situation and research performance strategies. The research results are as follows:

Lingnan, located in southeastern China, is an area where multiple ethnic groups gather and blend. Here, multiple cultures interact and influence each other, giving birth to Lingnan dance with unique regional characteristics. This dance originates from local ethnic culture and is an indispensable part of Lingnan culture, especially the material cultural heritage of Lingnan. As the natural boundary of the Lingnan region, the ridge makes its geographical location relatively closed. Although this limits the development of local economy and culture to a certain extent, it also provides advantages for the accumulation and retention of culture. Affected by geographical conditions, Lingnan dance has distinctive characteristics and unique artistic charm, allowing it to inherit classics and continue cultural heritage. In the Lingnan area, folk dance has always been regarded as a sacred act. In ancient times, dance was indispensable for ancestors' fertility, weddings and funerals, sowing, harvesting, celebrations, hunting and other occasions. Traditional folk dances in Lingnan are deeply rooted in the spiritual ideas of the people in Lingnan. They originate from people's awe of the heaven, earth, all things, the sun, moon and stars, their worship and imitation of totems, their prayers for peace and prosperity of the country and the people, a good harvest, and their wishes for prosperity. Lingnan folk dance includes Yao clan drum dance, dragon dance, English song, money drum, lion dance and other forms. These dance forms are showing great vitality.

Figure 3 The grand scene of the singing hall on the "Panwang Festival", the 16th day of the 10th month of the lunar calendar, on November 26, 2023.
Source: Lian Nanrong Media, November 2023.

1. The form of long drum dance of Yao people

The Yao people in the Lingnan area are an ancient, hard-working and intelligent mountain people with a long history. The Yao people's long drum dance is mainly spread in the Panyao branch settlements in the three adjacent provinces of Hunan, Guangdong and Guangxi. Panyao is the main branch of the traditional culture of the Yao people. The dances in

each region have their own characteristics based on the basic characteristics of the traditional long drum dance. Its own unique characteristics reflect the special cultural characteristics of dance in this specific area such as regionality, integration, and sociality. It has been passed down to this day and endures for a long time. With the evolution of history, it has gradually been enriched. reality and development. As a historical memory accumulated over thousands of years, the long drum dance culture is the projection, condensation and expression of the production and life practice activities of the Yao people in the long history, and is the symbol of the unique cultural identity and cultural personality of the Yao people (Chen, 2012). Wang Fan (2016) mentioned in his research: The Yao long drum plays an extremely important role in the Yao culture. The Yao people regard the long drum as their sacred object and soul, so some people once called the Yao culture the long drum culture. Changgu drum dance is a square-type festive dance, often performed on traditional Yao festivals, harvest celebrations, housewarming or weddings. During the Spring Festival, March 3, June 6, October 16 and other traditional festivals and "Singing Hall", Paiyao will gather in the open field in front of the village or in the fields after harvest, blow the horns and beat the gongs , beat long drums and dance to celebrate the festival. Performance forms include solo dance, duet dance, and group dance. There is no limit to the number of people performing. The more people there, the more enthusiastic the atmosphere and the more spectacular the scene. When performing group dances, a dancer with high moral integrity and excellent dancing skills is generally required to lead the dance, and other dancers join in pairs. The dancers are two or three meters apart with their left shoulders facing each other. They can alternate positions, rotate in large and small circles, and form horizontal rows, diagonal rows, large and small square formations, etc. When dancing, the dancer's upper body should be slightly tilted forward or sideways. At the same time, the long drum strap should be slung over the left shoulder so that the drum body hangs diagonally in front of the dancer's chest and abdomen, making it easier to hit and dance. The main movements of tapping the long drum head with both hands include "right drumming", "left drumming" and "double drumming". The most difficult part is dancing to the drums on the Eight Immortals Table, which is highly technical and enjoyable. The content of the dance mainly shows the life and production of the Yao family. The Guoshan Yao is named because the tribe of this ethnic group migrates frequently and leads a life of nomadic farming and hunting. Everywhere they go, they must build houses, so there are special performances of building houses action (Sui, 2013). The "bounce", "twist", "steady" and "low" movements of the Yao people in northern Guangdong are the most basic movement elements, which run through the entire process of the long dance. These basic movements are the simulation and epitome of the life and work of the early Yao people in northern Guangdong. , it is also a reappearance of the traditional culture of the Yao people in northern Guangdong. It can reflect the scenes of hard work and tenacious survival of the Yao people in northern Guangdong, and also shows the distinctive cultural characteristics of mountain ethnic groups (Wang, Wang & Yang, 2018).

2. The performance form of Yao people’s long drum dance

Inspired by the chiefs of the Yao tribe, this folk dance with profound historical heritage and unique artistic charm has gradually enriched and diversified its performance forms. According to the different performance scenes and purposes, the performance forms of Yao chief drum dance can be mainly divided into the following three types: traditional performance form, stage performance form and commercial tourism performance form.

The traditional performance form of the Yao chief drum dance is its most original presentation, carrying the cultural genes passed down from generation to generation by the Yao people. In this form of performance, dancers wear national costumes and hold long drums with both hands to the exciting rhythm of music. The dance movements are rich and diverse, showing the hardworking, brave, enthusiastic and unrestrained character of the Yao people. The second form of stage performance, the stage performance form of Yao Clan Dance, is innovated and improved on the basis of retaining traditional dance elements. Choreographers have incorporated modern dance elements into it, making the dance movements richer and more beautiful. At the same time, the stage performance also focuses on the use of visual elements such as stage beauty, lighting, and costumes, presenting a visual and auditory feast to the audience. The third form of commercial tourism performance inspired by the Yao tribe's chiefs also emerged. The combination of the Yao chief drum dance and the tourism industry presents unique and charming folk culture to tourists. Perform on the stage in the scenic area, or dance interactively with tourists in a special B&B. This form of performance not only brings a pleasant viewing experience to tourists, but also enhances the cultural connotation of tourist destinations and drives local economic development.

At present, the performance form of Yao chief dance in various parts of China continues to develop and expand. It not only retains the essence of traditional national culture, but also continuously innovates and improves, bringing a rich and colorful dance art experience to the audience.

Figure 4 Traditional performance form, the grand scene of the singing hall on the "Panwang Festival", the 16th day of the 10th month of the lunar calendar, on November 26, 2023.
Source: Taken by Haiyu Photography Studio in November 2023.

Figure 5 Stage performance format, The group dance "Long Drum" performed by the 2023 "Kapok Red" Guangdong mass literary and artistic work Huimin
Source: Guangdong Cultural Center

Figure 6 Commercial tourism performance format, "Bonfire party of Millennium Yao people in Liannan Yao Autonomous County, Qingyuan, tourists interact enthusiastically
Source: https://image.baidu.com/

3. The current situation of Yao clan chief encouragement

Inspired by the chief of the Yao tribe, as an intangible cultural heritage of our country, it shines with the brilliance of Chinese culture. This is not only a dance art, but also a profound national cultural inheritance. It reveals the national psychology, customs, ideals and pursuits of the Yao people. Dance is a representative folk art of the Yao people. It has the function of entertaining people and gods. It is also an art form that expresses their life. The differences in the regions where the Yao people live have endowed the Changduk drums with rich and diverse types. However, no matter what form, Changdukeng drums all have common characteristics. Long inspiration comes from life and transcends life. The image in the dance is closely connected with the movements in life, and is integrated with the character of the Yao people, demonstrating the folk custom of Changgu. Its long history, complex rhythms and steps give the dance its ornamental value; its beautiful melody, bright rhythm, unrestrained movements and unique music style constitute the unique aesthetic value of Changgu.

The chief of the Yao people encouraged that as a bright treasure of Yao culture, certain achievements have been made in the protection and inheritance of Yao people in recent years. However, there are also some challenges. On the one hand, the rapid advancement of the modernization process has had an impact on the traditional inheritance method encouraged by the Yao clan chiefs. The traditional oral and heart-to-heart teaching method often lacks standardization, and the new generation of young people lacks interest in this ancient art form. Wang Fan (2016)proposed: First, economic development has an impact on traditional culture. With the changes of the times, the development of science and technology. A large number of young people are easily attracted by the outside world and yearn for the big cities outside, rather than staying at home to learn the traditional drum dance and farm work. More and more young people lack interest in the Changgu culture of their own nation and no longer study with the King of Drums. As time goes by, the passing of the older generation will cause these traditional cultures to be passed on by no one and gradually lost. Secondly, there is no set of dance teaching materials belonging to the Yao clan chief dance. Although some Yao people have their own language, they do not have their own written language, so it is impossible to record Changgu in written form and protect the development of Changgu. However, in order to change this situation, some experts and scholars have begun to work on compiling and publishing teaching materials on Chang Gu, hoping to cultivate more young inheritors through standardized teaching methods. On the other hand, with the rise of tourism, the Yao chief drum dance has also been spread more widely. The Yao Clan's Long Dance is an important cultural asset of the Yao people in Lingnan. Therefore, we need to understand the inheritance value of the Yao Clan's Chongqi from the four perspectives of culture, art, entertainment and tourism, and explore the current inheritance methods of the Long Dance to understand its role in the inheritance process. Faced with the difficulties, corresponding innovative inheritance strategies have been formulated to give full play to the power of all sectors of society, strengthen the connection between the Yao people's long drum dance and the local tourism industry, and promote the inheritance and development of the long drum dance (Wang, 2022). Many tourists are attracted by the unique artistic charm of Changgu, which brings new opportunities for local economic development. In order to better promote the Yao Clan Chief Dance, the government and people from all walks of life have actively invested funds and resources and organized various performances and activities to let more people understand and appreciate this intangible cultural heritage.

Despite facing many challenges, the Yao clan leader still shows great vitality. Locally, performances of the Chang Drum Dance remain the highlight of various celebrations and events, attracting large audiences. In addition, many schools have also begun to incorporate the Yao clan chief's encouragement into their curriculum, allowing students to have a deeper understanding of this traditional culture through classroom teaching. In order to better protect and inherit the Yao clan chief drum, the government has established a special intangible cultural heritage protection agency. These institutions actively cooperate with Yao areas and invest funds in training, performances and publicity activities of Changgu. At the same time, people from all walks of life are encouraged to participate in the protection work of Changdu, forming a good situation in which the whole society participates. As a precious intangible cultural heritage, the Yao chief drum dance is constantly receiving attention and support from the whole society. Through the joint efforts of all parties, we are confident that this traditional culture and art can be better protected and passed on, leaving precious cultural heritage for future generations.

Discussion

In this study, researchers found that ethnic folk dance is not only an indispensable part of people's lives, but also an important means for them to express emotions, transmit information and entertain. Chinese folk dance refers to traditional dance forms that are widely spread across the vast land of China. They have distinctive national styles and local characteristics.

1. The origin of the long drum dance of the Yao people in Lingnan area

Lingnan folk dance is rooted in the history, culture, customs and customs of Lingnan, and is a cultural treasure embodying the wisdom of the Lingnan people. Therefore, the inheritance of Lingnan folk dance cannot simply study its basic dynamic language and movement rhythm surface, but must be based on the cultural heritage of Lingnan characteristics as the fundamental support. Only by combining the expression forms, language symbols, symbolic meanings, styles and forms of Lingnan folk dance with the cultural phenomena closely related to dance (Cai, 2014). The Yao chief drum dance originated from the totem worship of the nation and the belief in worshiping ancestors by the Yao ancestors. It is often performed during Panwang Festival, Spring Festival or harvest celebrations, ancestor worship, "paying back Panwang's wishes" and some sacrificial rituals to show respect for the ancestors. Offer sacrifices to King Pan and his ancestors and pray for good luck and blessings. It was born out of the very early rituals of offering sacrifices to King Pan and dances in some witchcraft activities, and has now developed into a mass cultural activity. The Liannan Yao chief drum dance was brought in by the Paiyao ancestors when they migrated to Liannan during the Sui and Tang Dynasties. It later became popular with the rise of singing halls (Baidu, 2023).

2. The value of encouragement from Yao clan chiefs

The long drum dance of the Yao ethnic group, as a folk dance with a long history and distinctive ethnic characteristics, occupies a pivotal position in Chinese national culture. Yao long drum dance, an art form full of vitality and unique charm, is not only a treasure of Yao culture, but also a vivid display of the diversity of human culture. Here’s an in-depth look at its performance value:

First historical value. The dance performed by Yao chiefs contains profound historical and cultural heritage. Through the presentation of dance, long-standing traditions and customs can be passed down and the continuity of cultural inheritance can be ensured. Long drum dance is not only a technique of artistic expression, but also a witness of history, with extremely high historical value. Today, the Yao chief drum dance has been included in my country's intangible cultural heritage and has been widely protected and inherited. Studying Changdeng Dance not only helps to understand the history and culture of the Yao people, but also inspires people's love and respect for traditional culture and further promotes the national spirit. The legend of praying to King Pan for good weather and the long drum dance express the Yao people's nostalgia for their ancestors and their expectations for the prosperity of the nation to remind future generations not to forget the history of their ancestors' hard work (Li, 2022).

Second cultural value. In terms of national characteristics, the unique style of the Yao people's drum dance fully demonstrates their strong national characteristics, which reflects the unique aesthetic concepts and emotional expression of the Yao people. In terms of folk customs, the long drum dance is closely connected with the folk customs of the Yao people. In various festivals, weddings and funerals, the drum plays an indispensable role. With the help of dance performances, Changdugu conveys the Yao people's yearning for a better life and the inheritance of traditional national culture.

The third artistic value. In terms of dance aesthetics, the Yao patriarch encourages the emphasis on the unity of formal beauty and connotative beauty. The long dance in dance not only has the beauty of symmetry and harmony, but also has a variety of artistic expressions. The music style of Changgu is unique, with beautiful melody and distinctive rhythm. The rhythm of long drums and dance music complement each other and together constitute its unique artistic charm. During the performance, the actors beat the long drum to produce rhythmic notes, highlighting the charm of the long drum. At the same time, the dance movements and music rhythm complement each other, making the entire performance more ornamental and artistically valuable.

The fourth social value. As the carrier of Yao culture, long drum dance has a profound impact on the inheritance and development of national culture. With the spread of long drum dance, it helps to widely spread the history and culture of the Yao people and strengthen their national identity. At the same time, long drum dance is highly entertaining and ornamental, can shorten the distance between people, enhance national unity, and help build a harmonious society.

The fifth educational value. As a profound traditional art form, the Yao chief's dance has a profound impact on cultivating the national emotions and artistic cultivation of the new generation. Learning and inheriting long inspiration will help promote the understanding and love of national culture and enhance national self-esteem and unity. With the assistance of modern education methods, the teaching and practice of Chang Gu dance should keep pace with the times and achieve the organic integration of traditional culture and modern life. In addition, strengthening the performance and dissemination of long drum dance, allowing more people to understand and appreciate this traditional art form, so that it can be inherited and carried forward, is an important part of our country's cultural heritage.

3. The inheritance and development of Yao people's long drum dance

The Yao clan's drum dance carries unique artistic value and is rich in cultural heritage. The Yao clan's drum dance has been approved by the State Council of the People's Republic of China to be included in the second batch of national intangible cultural heritage list (No.:

III-60), as an important part of Chinese national culture. Its protection and inheritance have attracted much attention. The inheritance and development of Yao chief drumming requires diversified driving forces. On the basis of maintaining its traditional characteristics and essence, the inheritors are encouraged to innovate and try. While protecting and inheriting, we should pay attention to reasonable planning and management, maintain the original ecological characteristics inspired by the Yao clan chiefs, and avoid excessive commercialization and damage to the ecological environment. actions to ensure the sustainable development of this intangible cultural heritage. On the basis of respecting tradition, some customs and rituals can be moderately innovated and adapted to make them in line with modern aesthetics and values. At the same time, with the help of the tourism industry, the Yao clan drum dance will be promoted as a cultural carrier to increase its popularity and influence. Yao Clan Chief Encouragement has wide influence in China, and its international attention is gradually increasing. In recent years, the dance has been invited to participate in international cultural exchange activities many times, such as the "China Art Festival", "World Ethnic Culture Conference", etc., showing the rich diversity and unique charm of Chinese national culture to the world, and promoting the international community's understanding of our country. Cognition and identity of national culture.

The inheritance and development of Yao clan drumming is a long-term process, which requires us to continue to explore and innovate. By establishing ecological reserves, innovating inheritance methods, promoting exchanges and cooperation, conducting international exchange activities, encouraging social participation, and strengthening laws and regulations, we can better protect and carry forward this intangible cultural heritage. Contribute to the prosperity and development of Chinese culture.

Recommendations

Today, countries around the world are focusing on the protection, inheritance and promotion of their own culture and art. As the pace of globalization continues to accelerate, exchanges and cooperation between countries become increasingly closer, and the development and inheritance of culture and art have become a concern for governments and people of all countries. focus. Against this background, Lingnan folk dance, as an important folk cultural and art form in southern my country, has unique artistic charm and cultural value. The Yao chiefs encourage: A study of Lingnan folk dance performance strategies in the Xijiang River Basin of Guangxi, China. It is a qualitative and descriptive analysis. Therefore, the researchers' recommendations for further discussion are as follows:

1. Theoretical Recommendation

As a folk dance performance form in the Lingnan area, the Yao chief dance has rich cultural connotations and artistic characteristics. When conducting qualitative and descriptive analysis studies on it, researchers can use a variety of strategies to explore in depth its performance characteristics and inheritance methods. The following are theoretical suggestions for further discussion:

1.1 Pay attention to cultural background and historical context

As an important part of Yao culture, the performance form and connotation of the Yao Chief Dance are deeply influenced by local history, society, folk customs and other factors. Therefore, when researchers explore the performance strategies of the Yao chief drum dance,

they should pay full attention to its cultural background and historical context, and analyze its relevance and uniqueness to the local culture.

1.2 Analyze performance skills and movement characteristics

The Yao chief drum dance is famous for its unique dance movements and techniques. Researchers can observe and analyze performers' movements, postures, rhythm and other elements to reveal their performance characteristics and artistic charm. At the same time, we can compare the Yao chief drum performance forms in different regions and explore their differences and commonalities.

1.3 Discuss inheritance methods and development status

The inheritance method and development status of Yao chief drumming are the focus of researchers. By interviewing local inheritors, performers or related cultural workers, we can understand the inheritance mechanism and current situation of Yao chief drumming, as well as the challenges and opportunities it faces. At the same time, we can explore how to strengthen the inheritance and development of Yao chief drumming through education, training and other methods.

1.4 Use interdisciplinary research methods

When studying the performance strategies of the Yao chiefs, interdisciplinary research methods can be used, such as anthropology, folklore, art, etc., to explore their cultural connotation and artistic value from multiple angles. In addition, modern scientific and technological means can also be combined, such as digital recording, image analysis, etc., to conduct more in-depth analysis and research on the performance forms and characteristics of the Yao chief drum dance.

2. Policy Recommendations

After conducting qualitative and descriptive analysis, the researchers put forward the following policy recommendations for the Yao chief drum dance as a folk dance performance form in the Lingnan region to further promote the protection, inheritance and development of the Yao chief drum dance:

2.1 Formulate cultural inheritance and protection policies

The government should formulate special policies for the cultural inheritance and protection of Yao chiefs, and clarify the goals, tasks and measures for cultural inheritance. Policies should emphasize the protection of the cultural value and artistic characteristics of Yao chief drums, encourage all sectors of society to actively participate in the inheritance of Yao chief drums, and provide necessary policy support and financial guarantees.

2.2 Strengthen the training and support of inheritors

Inheritors are the key to Yao clan chiefs encouraging inheritance. The government should strengthen the training and support of inheritors, establish and improve the inheritance identification mechanism, and provide them with necessary living security and inheritance conditions. At the same time, inheritors are encouraged to carry out inheritance activities, cultivate more successor talents, and ensure that the inheritance of Yao clan chief inspiration continues.

2.3 Promote the popularization and promotion of Yao clan chief encouragement

The government should promote the popularization and promotion of Yao clan chief encouragement through various channels and methods. Yao chief drumming training courses can be held in schools, communities and other places to let more people understand and learn this folk art form. At the same time, media and online platforms can be used to

promote the cultural connotation and artistic characteristics of the Yao clan chief drum and increase its social visibility and influence.

2.4 Strengthen the development of cultural industries inspired by the Yao clan chief

As a unique cultural resource, Yao chief drumming has great potential for development. The government should guide and support enterprises or individuals to develop cultural industries inspired by the Yao people, such as developing cultural and creative products inspired by the Yao people, organizing cultural festivals inspired by the Yao people, etc., so as to transform the cultural value of the Yao people into economic benefits and promote local development. The prosperity and development of cultural industries.

3. Practical Recommendations

As a concentrated expression of Yao culture, Yao chief drumming organically integrates its music, songs and dances, and at the same time contains the history, religion, philosophy, theory and customs of the Yao people. An in-depth interpretation of the history and culture of the Yao people can reveal their living customs and expectations for dance at different historical stages, which is a precious national historical material. In order to make the Yao chief drum dance more adaptable in modern society, we should promote innovative development while maintaining traditional characteristics: First, while retaining the core elements of the Yao chief drum dance, integrate modern dance, music and other art forms, Create new works with the characteristics of the times. The second is to use modern technological means, such as multimedia, virtual reality, etc., to innovate performance forms and display methods to enhance the audience's viewing experience. The third is to combine the tourism industry and integrate the Yao tribe’s chief encouragement into tourism products to enhance its commercial value and social influence.

Today, countries around the world are focusing on the protection, inheritance and promotion of their own culture and art. As the pace of globalization continues to accelerate, exchanges and cooperation between countries become increasingly closer, and the development and inheritance of culture and art have become a concern for governments and people of all countries. focus. Against this background, Lingnan folk dance, as an important folk cultural and art form in southern my country, has gradually attracted more attention. Lingnan folk dance not only shows the spiritual civilization of a country and a nation, but is also a solid cornerstone of national cultural confidence. To achieve this goal, firstly, systematically research and organize Lingnan folk dance to provide solid theoretical support for its inheritance and development; secondly, enhance the popularity and influence of Lingnan folk dance by holding various dance competitions and performances , attract more people to participate in dance learning and creation; finally, strengthen exchanges and cooperation with the domestic and foreign dance circles, absorb and learn from advanced artistic concepts and technologies, in order to expand the international market and move towards the world. At the depth level, it injects the cultural gene of the same line into Lingnan dance; at the breadth level, it highlights the characteristics of Lingnan dance such as inclusiveness, rich dance language, and distinctive regional culture; at the temperature level, it is based on the folk, has a long-term vision, has both morals and arts, and explores and advances with the times. the spirit of the times. Continuously improve the artistic level and internationalization of Lingnan folk dance. Only by maintaining traditional characteristics and constantly innovating and making breakthroughs can Lingnan folk dance shine even brighter in the new era.

References

Baidu Encyclopedia. (2021). Lingnan culture. *Online.* Retrieved from https://baike. baidu.com/item/%E5%B2%AD%E5%8D%97%E6%96%87%E5%8C%96/819521?fr=ge_ala

Baidu Encyclopedia. (2023a). Lian Nan Chang Encouragement. *Online.* Retrieved from https://baike.baidu.com/item/%E8%BF%9E%E5%8D%97%E9%95%BF%E9%BC%93%E8%88%9E/8095612?fr=ge_ala

Baidu Encyclopedia. (2023b). Lian Nan Yao Clan Chief Encouraged. *Online.* Retrieved on December30,2023,fromhttps://baike.baidu.com/item/%E8%BF%9E%E5%8D%97%E9%95%BF%E9%BC%93%E8%88%9E/8095612?fr=aladdin

Cai, X. (2014). Research on the trend of Lingnan folk dance under the background of ecological variation. *Yihai Journal*, 145-146.

Chen, S. (2012). Research on the inspiration culture of Yao Tribe Chiefs - Taking Liannan Yao Autonomous County, Guangdong as an example (Master's thesis, Guangdong Normal University of Technology).

Guangdong Provincial Cultural Center. (2018). Intangible Cultural Heritage Center - Yao Chief Inspiration. *Online*. Retrieved from http://www.gdsqyg.com/agdfyzg/mingluinfo?mlproid=2017041400000058

Li, J. (2022). The way to discover and pass on the value of moral education encouraged by the Yao clan chiefs. *Journal of Educational Observation*, 60-62.

Liu, J. (2022). A brief discussion on the artistic style of Lingnan dance. *Journal of Art Appreciation*, 74-76.

Sui, M. (2013). Lingnan folk dance culture type and its presentation. *Journal of Beijing Dance Academy*, 82-86.

Wang, F. (2016). Inheritance and protection of the Liannan Yao Tribe's Chief Inspiration—Taking Liannan Yao County in Guangdong Province as an example. *Dance Space*, 141.

Wang, G., Wang, J., & Yang, L. (2018). Analysis on the artistic characteristics and modern value of Yao Chief Inspiration in Northern Guangdong. *Journal of Guangxi University for Nationalities (Philosophy and Social Sciences Edition)*, 77-82.

Wang, S. (2022). Exploring the intangible inheritance and innovation inspired by the Liannan Yao clan chief in Qingyuan, Guangdong based on the integration of culture and tourism. *Western Tourism*, 33-35.

หัตถศิลป์ไม้แกะสลักอวี๋เจียง: การจัดการวัฒนธรรมเพื่อสืบทอดและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรม

Yujiang Wood Carving: Culture and Industrial Tourism Management

Ji Zhou,
ภูวษา เรืองชีวิน และ ศุภรา อรุณศรีมรกต
มหาวิทยาลัยบูรพา
Ji Zhou,
Puvasa Ruangchewin and Supara Aroonsrimorakot
Burapha University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: supara@go.buu.ac.th

****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อได้แก่ 1. ศึกษาทรัพยากรทางวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมของไม้แกะสลักอวี๋เจียง 2. วิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาเชิงบูรณาการระหว่างการจัดการทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียง และนำเสนอในโครงการเชิงปฏิบัติ 3. สร้างแผนการจัดการทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวในการส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมและการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียง วิธีการวิจัยในบทความนี้ประกอบด้วย วิธีการวิจัยทางเอกสาร วิธีการวิจัยภาคสนาม และวิธีการจัดการแบบสหวิทยาการ โดยได้รวบรวมและทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก และดำเนินการสำรวจภาคสนามในพื้นที่อวี๋เจียง ซึ่งได้ทำการศึกษาในหลายแง่มุม เช่น ทรัพยากรทางวัฒนธรรมและอุตสาหกรรม การจัดการการท่องเที่ยว การสร้างแพลตฟอร์มและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น โดยมีเครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงของเครื่องมือและมีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 โดยมีระดับความเชื่อมั่นที่ 0.955 ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้ค่าร้อยละ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและการวิเคราะห์เนื้อหา จากวัตถุประสงค์การวิจัย สามารถสรุปผลผลการวิจัยได้ดังนี้ 1. ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเชิงลึกเกี่ยวกับวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ศิลปะหัตถกรรมและสุนทรียภาพของไม้แกะสลักอวี๋เจียง เพื่อนำเสนอทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมดั้งเดิม 2. ได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ในรูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรม ประเภทของผลิตภัณฑ์ และประสบการณ์ของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ โดยมุ่งเน้นที่ลักษณะเด่นของทรัพยากรอุตสาหกรรมของไม้แกะสลักอวี๋เจียง เพื่อเปลี่ยนเป็นทรัพยากรการ

* วันที่รับบทความ : 23 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 17 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 25 มิถุนายน 2567
Received: May 23 2024; Revised: June 17 2024; Accepted: June 25 2024

ท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรมสมัยใหม่ 3. ได้ทำการสำรวจรูปแบบแนวทางการพัฒนาเชิงบูรณาการระหว่างวัฒนธรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว และแสดงไว้ในโครงการการจัดการเชิงปฏิบัติ

คำสำคัญ: ไม้แกะสลักอวี๋เจียง; ทรัพยากรทางวัฒนธรรม; ทรัพยากรทางอุตสาหกรรม; การจัดการการท่องเที่ยว

Abstract

This research article is divided into three sections based on the study content: 1. Investigating the cultural and industrial resources of Yujiang wood carving. 2. Analyzing the integrated development model of Yujiang wood carving cultural and industrial resources with tourism and reflecting this in practical projects. 3. Establishing a platform through the project to continue developing and promoting Yujiang wood carving culture, industry, and tourism.The research methods employed in this study include literature review, field investigation, and multidisciplinary management approach. Through these methods, a large amount of literature was collected and reviewed, and in-depth field investigations were conducted in the Yujiang region. These investigations covered various aspects, including cultural and industrial resources, tourism management, the construction of tourism platforms, and the organization of activities. The research tools used were questionnaires with an IOC value between 0.67 and 1.00, and interviews with a confidence level of 0.955. Data were analyzed using percentage statistics, frequency distribution, mean, standard deviation, component analysis, and content analysis.The research results, focused on the research objectives, are as follows: 1. Conducting an in-depth exploration of the historical evolution, folk wisdom, artistic craftsmanship, and aesthetics of Yujiang wood carving to showcase traditional cultural tourism resources. 2. Analyzing the characteristics of Yujiang wood carving's industrial resources, including the industrial development layout, product types, and experiences, and transforming them into modern industrial tourism resources. 3. Exploring the integrated development model of culture, industry, and tourism, and reflecting this in practical management projects.

Keywords: Yujiang wood carving; Cultural Resources; Industrial resources; Tourism Management

บทนำ

เขตอวี๋เจียงตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของมณฑลเจียงซี ประเทศจีน อยู่ติดกับภูเขาหลงหู่ซานหรือเขามังกรเสือซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับประเทศ 5A อวี๋เจียงยังเป็นแหล่งรวมไม้แกะสลักในมณฑลเจียงซีในฐานะตัวแทนมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเจียงซีนั้น ไม้แกะสลักอวี๋เจียงไม่เพียงแต่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานและมีชื่อเสียงในช่วงราชวงศ์หมิงเท่านั้น แต่ยังมีผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักแบบสมัยใหม่ตั้งแต่ทศวรรษ 1970 เป็นที่กล่าวขานกันทั้งในประเทศและต่างประเทศในเรื่องเทคนิคอันประณีตและรูปแบบทางศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ ประเภทของงานไม้แกะสลักแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ของใช้ในชีวิตประจำวัน

งานไม้แกะสลักที่เกี่ยวกับศาสนา และงานไม้แกะสลักเพื่อการประดับตกแต่ง ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก ได้แก่ หีบไม้หอมแกะสลัก กล่องเครื่องประดับ กรอบประตูหน้าต่าง หิ้งพระ โต๊ะกาแฟ และอื่น ๆ อีกกว่าพันชนิด กลุ่มผู้ผลิตงานไม้แกะสลักที่โดดเด่นเป็นพิเศษคือกลุ่มอุตสาหกรรมกัวซีแห่งเจียงซี ซึ่งก่อตั้งโดย Zhang Guoxi มีชื่อเสียงไปทั่วประเทศ และเป็นองค์กรชั้นนำด้านหัตถกรรมไม้แกะสลักของเจียงซี (Liu, 2022, p.10)

ด้วยพัฒนาการของยุคสมัย การแข่งขันในอุตสาหกรรมต่าง ๆ มีความรุนแรงมากขึ้น และตลาดผลิตภัณฑ์ในต่างประเทศก็ค่อย ๆ หดตัวลง อุตสาหกรรมไม้แกะสลักยังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม ในแง่หนึ่ง ธุรกิจไม้แกะสลักส่วนใหญ่ในอวี๋เจียงล้วนต้องการขยายการส่งออกผลิตภัณฑ์ไปยังต่างประเทศเนื่องจากมีสัดส่วนการขายมากกว่าในประเทศ และในส่วนของตลาดภายในประเทศนั้น ไม้แกะสลักอวี๋เจียงไม่สามารถแข่งขันกับ "สี่สุดยอดไม้แกะสลัก" ของจีนดั้งเดิมได้ อีกแง่หนึ่ง ช่างฝีมือหัตถกรรมพื้นบ้านแบบดั้งเดิมส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 50-60 ปี อีกทั้ง คนหนุ่มสาวไม่อยากทำงานหัตถกรรมนี้เนื่องจากต้องใช้เวลาในการเรียนรู้นานและมีกระบวนการทำที่ยาก ทำให้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนช่างฝีมือที่มีความสามารถกลายเป็นปัญหาหลักของอุตสาหกรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียง ในฐานะที่เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านแบบดั้งเดิม วงการไม้แกะสลักอวี๋เจียงจะต้องปรับตัวให้เข้ากับกระแสการพัฒนาในยุคใหม่ ต้องสร้างความโดดเด่นในการแข่งขันในตลาดที่รุนแรง พร้อมกับแสวงหารูปแบบการจัดการและการพัฒนาใหม่ ๆ ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าไม้แกะสลักอวี๋เจียงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ต่อไปบนพื้นฐานของการสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิม เพื่อตอบสนองความต้องการด้านสุนทรียภาพและความต้องการทางจิตวิญญาณของคนสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการออกแบบ การจัดการ สุนทรียภาพ และการตลาด จำเป็นต้องก้าวให้ทันยุคสมัยเพื่อให้ไม้แกะสลักอวี๋เจียงสามารถปรับตัวเข้ากับการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของสังคมร่วมสมัยได้ดีขึ้น (Wang, 2020, p.12)

จากภูมิหลังและความสำคัญในข้างต้น งานวิจัยนี้ใช้ทฤษฎีการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อสำรวจแง่มุมต่าง ๆ ของวัฒนธรรมดั้งเดิมและอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของไม้แกะสลักอวี๋เจียงอย่างลึกซึ้ง จากนั้นนำเอาวัฒนธรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียงมาบูรณาการเข้ากับการจัดการและการท่องเที่ยว เพื่อสร้างแพลตฟอร์มทรัพยากรทางวัฒนธรรมรวมถึงการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ผสมผสานกับความต้องการด้านการท่องเที่ยวของและรูปแบบการบริโภคหลักของผู้คนในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดการตระหนักถึงการอนุรักษ์ สืบทอด และการพัฒนาวัฒนธรรม และทำให้ไม้แกะสลักอวี๋เจียงมีชีวิตชีวาขึ้นมาใหม่

\

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมดั้งเดิมและอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของไม้แกะสลักอวี๋เจียง และนำเสนอวัฒนธรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียงอย่างครอบคลุม

2. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาเชิงบูรณาการระหว่างการจัดการทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียง ค้นหาแนวทางใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาไม้แกะสลักอวี๋เจียง

3. เพื่อสร้างแผนการจัดการทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวในการส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรมและการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียงในยุคสมัยใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

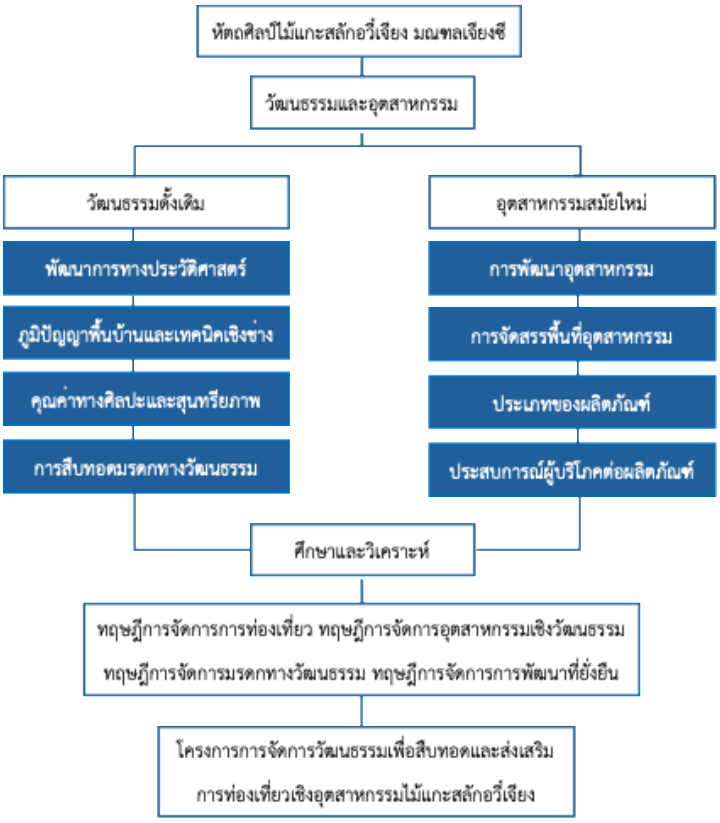
1. การวิจัยทางเอกสาร ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทางเอกสารเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศิลปะและวัฒนธรรม โดยได้สืบค้น คัดกรอง และจัดระเบียบข้อมูลจากประเด็นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการรวบรวมและค้นคว้าข้อมูลครั้งนี้มีที่มาจากแหล่งต่าง ๆ เช่น พิพิธภัณฑ์ไม้แกะสลักอวี๋เจียง ห้องสมุดอิงถาน ฝ่ายการจัดการและออกแบบรวมทั้งฝ่ายพัฒนาของกลุ่มอุตสาหกรรมกัวซี นอกจากนี้ ยังมีการค้นคว้าข้อมูลจากเว็บไซต์สารานุกรมความรู้และฐานข้อมูลงานวิจัย เช่น China National Knowledge Infrastructure (CNKI) และ Baidu Library เพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับไม้แกะสลักอวี๋เจียง

2. การลงพื้นที่ภาคสนาม ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่จริงสามแห่งเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมไม้แกะสลักเขตอวี๋เจียง โรงงานไม้แกะสลักกลุ่มอุตสาหกรรมกัวซี และห้องปฏิบัติการของศิลปินที่ทำงานไม้แกะสลัก การรวบรวมข้อมูลได้รวบรวมจากการสำรวจภาคสนาม การสัมภาษณ์ และการทำแบบสอบถาม โดยมีเครื่องมือวิจัยคือแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ในการทำแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 และมีระดับความเชื่อมั่นที่ 0.955 โดยมีขนาดกลุ่มตัวอย่าง 367 คนซึ่งประกอบไปด้วยชาวบ้าน ช่างฝีมือ และนักท่องเที่ยวในเขตอวี๋เจียง กลุ่มตัวอย่างการสัมภาษณ์ ได้แก่ หน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่น สมาคมวัฒนธรรมงานไม้แกะสลัก สมาคมผู้ประกอบการงานไม้แกะสลัก ชาวบ้าน ศิลปิน และช่างฝีมือ จำนวนทั้งหมด 9 คน

3. การจัดการแบบสหวิทยาการ: โดยนำไปใช้ในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอุตสาหกรรม และมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมการพัฒนาไม้แกะสลักอวี๋เจียงผ่านการบูรณาการวัฒนธรรมดั้งเดิม อุตสาหกรรมสมัยใหม่ และการท่องเที่ยว เพื่อให้ผู้ประกอบการกลายเป็นผู้นำด้านการลงทุนและศิลปินกลายเป็นผู้เข้าร่วมในการสร้างสรรค์วัฒนธรรม ทั้งสองส่วนจำเป็นต้องผสมผสานร่วมกันเพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวอันเป็นเอกลักษณ์ของไม้แกะสลักอวี๋เจียงอย่างลึกซึ้ง ใช้ประโยชน์จากข้อได้เปรียบของตนอย่างเต็มที่ เชื่อมโยงทรัพยากรของทุกฝ่าย และร่วมกันส่งเสริมการพัฒนาศิลปะและอุตสาหกรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียง

กรอบแนวในคิดการวิจัย

บทความวิจัยนี้ใช้ทฤษฎีการจัดการการท่องเที่ยว ทฤษฎีการจัดการอุตสาหกรรมวัฒนธรรม ทฤษฎีการจัดการมรดกทางวัฒนธรรม และทฤษฎีการจัดการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในการศึกษาและวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเกี่ยวกับไม้แกะสลักอวี๋เจียง เนื่องด้วยเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทั้งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ค่อย ๆ เฟื่องฟูขึ้น ผู้มีความรู้ความสามารถด้านหัตถกรรมแบบดั้งเดิมที่เริ่มลดน้อยลง และสถานการณ์ที่ยากลำบากของอุตสาหกรรมที่ต้องเผชิญ จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการเปิดลู่ทางการพัฒนาใหม่ สร้างผลประโยชน์ใหม่ และเพิ่มความหลากหลายของความหมายแฝงทางวัฒนธรรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำทรัพยากรทางวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมมาบูรณาการและจัดทำแผนการจัดการวัฒนธรรมขึ้นหนึ่งชุด โดยมีการจัดทำแผนโครงการและกิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเกี่ยวกับไม้แกะสลักอวี๋เจียง ส่งเสริมการจัดแสดงและการอนุรักษ์งานหัตถกรรมพื้นบ้านแบบดั้งเดิม ตลอดจนขยายตลาดอุตสาหกรรม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมและศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: (Zhou, 2023)

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่: นิคมอุตสาหกรรมศิลปะการแกะสลักเขตอวี๋เจียง เมืองหยิงถาน มณฑลเจียงซี และกลุ่มอุตสาหกรรมกัวซีแห่งอวี๋เจียง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา: แผนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเกี่ยวกับไม้แกะสลักอวี๋เจียง ซึ่งประกอบด้วยนิทรรศการศิลปะและอุตสาหกรรม กิจกรรมงานเทศกาลวัฒนธรรมและศิลปะ ตลอดแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมดั้งเดิมและอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของอวี๋เจียงอันเกี่ยวเนื่องกับการจัดการการท่องเที่ยว

3. ขอบเขตด้านเวลา: งานวิจัยนี้ศึกษาพัฒนาการของไม้แกะสลักอวี๋เจียงในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา คือ ตั้งแต่ปี 1973 ถึงปัจจุบัน ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวนี้เป็นช่วงที่โรงงานหัตถกรรมงานแกะสลักอวี๋เจียงได้ก่อตั้งขึ้นในปี 1973 ถือเป็นจุดกำเนิดของอุตสาหกรรมงานไม้แกะสลักสมัยใหม่ของอวี๋เจียงและเป็นช่วงการฟื้นฟูวัฒนธรรมดั้งเดิม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมและการเจาะลึกเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเกี่ยวกับไม้แกะสลักอวี๋เจียง โดยผลวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ศิลปะหัตถกรรม และสุนทรียภาพของไม้แกะสลักอวี๋เจียง

อวี๋เจียงตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของมณฑลเจียงซี จากการขุดค้นทางโบราณคดีประวัติศาสตร์ของไม้แกะสลักอวี๋เจียงนั้นอยู่ที่บริเวณที่ราบภาคกลาง สันนิษฐานว่าเกิดขึ้นโดยผู้อพยพจากทางเหนือในสมัยราชวงศ์ฮั่น แม้ว่าไม้แกะสลักอาจมีมาก่อนหน้านี้แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม โบราณสถานและโบราณวัตถุที่ขุดพบก่อนหน้านั้นไม่เคยปรากฏไม้แกะสลักเลย ในอีกแง่หนึ่ง โบราณวัตถุไม้แกะสลักที่ขุดพบในเขตอวี๋เจียงนั้นมีเนื้อหาและรูปแบบการตกแต่งใกล้เคียงกับมณฑลข้างเคียง เมื่อพิจารณาจากรูปแบบไม้แกะสลักของหมู่บ้านโบราณหลิงเคิงแห่งอำเภอเล่ออัน หมู่บ้านโบราณอันอี้ และเมืองก้านโจว จะเห็นได้ว่ามีการซึมซับลักษณะเฉพาะทางศิลปะของราชวงศ์ฮั่นและผสมผสานเข้ากับรูปแบบไม้แกะสลักของเจียงซี จึงสามารถอนุมานได้ว่าต้นกำเนิดทางประวัติศาสตร์รูปแบบไม้แกะสลักอวี๋เจียงมีความใกล้ชิดกับราชวงศ์ฮั่นเป็นอย่างมาก (Liu, 2011, p.19) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากรูปแบบไม้แกะสลักที่มีอยู่ในวัดโบราณอันเหรินถนนเซียนเฟิงเขตจิ่นเจียง และถนนตงเฟิง จะพบว่าไม้แกะสลักอวี๋เจียงมีลักษณะคล้ายคลึงกับรูปแบบศิลปะของราชวงศ์ฮั่นและถัง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า งานไม้แกะสลักของราชวงศ์ฮั่นและถังได้เผยแพร่เข้ามาและหยั่งรากลึกในอวี๋เจียง มณฑลเจียงซีพร้อมกับผู้อพยพ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ มนุษยศาสตร์ และสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอื่น ๆ ของอวี๋เจียงมีส่วนช่วยในการพัฒนางานไม้แกะสลักซึ่งสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของรูปแบบศิลปะของราชวงศ์ฮั่นและถัง รูปแบบนี้สืบทอดต่อมาจากราชวงศ์ฮั่นและถัง มีการ

เปลี่ยนแปลงเล็กน้อยในช่วงหลายพันปีที่ผ่านมา รูปแบบไม้แกะสลักอวี๋เจียงในสมัยโบราณจึงใกล้เคียงกับรูปแบบของราชวงศ์ฮั่นและถัง

ภาพที่ 2 งานไม้แกะสลักในรูปแบบต่าง ๆ จากพื้นที่อวี๋เจียงที่หลงเหลือจากราชวงศ์หมิงและชิง
ที่มา: (Zhou, Photographer, 2023)

ประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของไม้แกะสลักอวี๋เจียงเป็นเวลาเพียงไม่กี่ทศวรรษ ในปี 1973 โรงงานหัตถกรรมงานแกะสลักอวี๋เจียงได้ก่อตั้งขึ้น ซึ่งมีการบ่มเพาะช่างแกะสลักรุ่นเยาว์อย่างแข็งขัน และยังมีการซึมซับรูปแบบไม้แกะสลักตงหยาง ไม้แกะสลักเยว่ชิง และไม้แกะสลักฟู่โจวเข้ามาใช้ด้วย แม้ว่าจะมีการเรียนรู้ทักษะเชิงช่างจากที่อื่นมา แต่ในระหว่างการพัฒนาและผลิต ไม้แกะสลักอวี๋เจียงไม่ได้ทำตามรูปแบบดั้งเดิมเสียทั้งหมด หากแต่มีการปรับเปลี่ยนไปตามเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยนำอุปกรณ์งานไม้ใหม่ ๆ และเทคโนโลยีการจัดการวัสดุมาใช้อย่างเต็มที่ และค่อย ๆ สร้างภูมิปัญญาพื้นบ้านและเทคนิคทางศิลปะของไม้แกะสลักอวี๋เจียงขึ้นมา

ในแง่ของเทคนิคทางศิลปะของไม้แกะสลักอวี๋เจียงนั้น ส่วนใหญ่ใช้เทคนิคการแกะสลักแบบลอยตัวและการแกะสลักนูน ขณะเดียวกัน ยังมีการแกะสลักแบบฉลุ ซึ่งเป็นการสืบทอดแก่นแท้ของไม้แกะสลักแบบจีนโบราณ จากผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญการแกะสลักไม้ 5 ท่าน ได้ข้อสรุปว่า ศิลปะไม้แกะสลักอวี๋เจียงให้ความสำคัญกับการแกะสลักอย่างวิจิตร มีรูปทรงที่สง่างาม ตัวละครในชิ้นงานมีความสมจริง มีการวางองค์ประกอบภาพอย่างชาญฉลาด และมีลายเส้นที่ไหลลื่น เทคนิคทางศิลปะได้รับอิทธิพลอย่างลึกซึ้งจากศิลปะสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนา โดยมุ่งเน้นไปที่ความสัมพันธ์ของสัดส่วนและการแบ่งพื้นที่โดยรวมอย่างเคร่งคัดและใช้วิธีการตกแต่งแบบสมมาตรในการออกแบบภาพ ประเภทงานแกะสลักส่วนใหญ่ ได้แก่ หิ้งพระ พุทธ

เจดีย์ และพระพุทธรูป รายละเอียดการตกแต่งที่พบบ่อย ได้แก่ ลายหญ้าม้วน ลายเมฆ และลายมังกร (Liu, 2011, p.45) สีส่วนใหญ่เป็นสีของไม้ประดู่และสีน้ำตาลเข้ม พื้นผิวทาด้วยเคลือบโปร่งใสเพื่อคงลายของเนื้อไม้ที่เป็นธรรมชาติไว้ สีโดยรวมมีสม่ำเสมอ และมีการตกแต่งด้วยผงสีทองบนชิ้นงานบางส่วน ทำให้สีสันตัดกันชัดเจนและให้ภาพลักษณ์ที่ดูเคร่งขรึม

ในแง่ของแนวคิดการออกแบบ การออกแบบทางศิลปะนั้นจะเป็นไปตามห้อข้อหรือสาระสำคัญที่ต้องการถ่ายทอด ในด้านเทคนิค จะไม่มีการจำกัดหรือกำหนดเทคนิคที่ใช้ในการแกะสลัก แต่จะเป็นการซึมซับจุดเด่นของผู้เชี่ยวชาญหลายคนและนำมาปรับจนได้เป็นแนวคิดการออกแบบเชิงปฏิบัติ ผลงานเหล่านี้ไม่เพียงแต่มีประโยชน์ด้านการใช้สอยเท่านั้น แต่ยังเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีของชาติอีกด้วย การออกแบบได้ซึมซับการมีส่วนร่วมของนักปราชญ์เข้ากับความสำเร็จทางวัฒนธรรมอันลึกซึ้ง เปลี่ยนเนื้อหาเรื่องราวให้กลายเป็นภาพด้วยการแกะสลัก และบูรณาการความเข้าใจทางศิลปะเข้ากับความรู้ด้านสุนทรียภาพเพื่อสร้างงานศิลปะที่มีกลิ่นอายอันหรูหรา และตอบโจทย์การผสมผสานที่ลงตัวระหว่างศิลปะและงานหัตถกรรม

ปฏิมากรรมทางศาสนาในไม้แกะสลักอวี๋เจียงสะท้อนให้เห็นถึงการตกผลึกของภูมิปัญญาและงานหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยมุ่งเน้นไปที่ลักษณะความเคร่งขรึม สะท้อนถึงการแสวงหาทางจิตวิญญาณ ช่างฝีมือแสวงหาความเป็นเลิศในด้านเทคนิคและการสร้างรูปทรงที่เหมือนจริงเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมผ่านปฏิมากรรมไม้แกะสลักทางศาสนา ด้วยการศึกษาเรียนรู้อันชาญฉลาดและการพัฒนางานปฏิมากรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่อง ช่างฝีมือได้แกะสลักไม้เพื่อสร้างสรรค์งานปฏิมากรรมทางศาสนาในเชิงอุตสาหกรรมซึ่งประสบความสำเร็จในการขยายตลาดต่างประเทศ โดยปัจจุบันสามารถครอบครองส่วนแบ่งทางตลาดถึง 80% ของตลาดแกะสลักไม้ปฏิมากรรมทางศาสนาในเอเชีย นับเป็นการเปิดพื้นที่การพัฒนาใหม่สำหรับไม้แกะสลักอวี๋เจียง

ในเชิงสุนทรียภาพ ไม้แกะสลักถือเป็นรูปแบบทัศนศิลป์ที่สามารถเข้าใจง่าย ความหมายแฝงทางจิตวิญญาณทั้งหมดสะท้อนออกมาในงานไม้แกะสลักผ่านรูปแบบภาพอันเป็นเอกลักษณ์ รูปแบบการสร้างไม้แกะสลักอวี๋เจียงประกอบด้วยแสงและเงา สี กายวิภาคศาสตร์เชิงศิลปะ ทัศนมิติ (perspective) และการสร้างรูปทรง ฯลฯ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงลักษณะสำคัญของสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ได้ความสมบูรณ์แบบของรูปทรงและภาพ ภาษาทางศิลปะของไม้แกะสลักคือ เส้น สี และรูปทรง และภาพลักษณ์ทางศิลปะที่เกิดขึ้นจะเป็นลักษณะนิ่งไม่เคลื่อน (Liu, 2011, p.38) ความกลมกลืนของวัสดุและเทคนิคเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่สุดสำหรับศิลปะไม้แกะสลัก ศิลปินที่แกะสลักไม้อวี๋เจียง จำเป็นต้องพิจารณาว่าวัสดุไม้นั้นเหมาะสำหรับข้อกำหนดในการสร้างสรรค์หรือไม่ จะต้องรักษาคุณภาพและคุณลักษณะดั้งเดิมของไม้เอาไว้ และใช้ลักษณะเฉพาะของวัสดุในการถ่ายทอดเนื้อหาทางศิลปะ วัสดุไม้ที่แตกต่างกันย่อมมีลักษณะความงามที่แตกต่างกัน รูปลักษณ์ ลักษณะ และรูปแบบของงานไม้แกะสลักสามารถสร้างสุนทรียภาพที่แตกต่างกันได้

2. รูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักอวี๋เจียง

อุตสาหกรรมแกะสลักไม้สมัยใหม่ในอวี๋เจียงเริ่มต้นจากการก่อตั้งโรงงานหัตถกรรมงานแกะสลักอวี๋เจียงในปี 1973 เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีเอกลักษณ์และเก่าแก่ที่สุดในยูเจียง ในช่วงทศวรรษ 1990 หิ้งพระไม้แกะสลักอวี๋เจียงได้ถูกส่งขายให้กับญี่ปุ่น ประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องนานกว่าสิบปี ตั้งแต่ปีค.ศ. 2011 เป็นต้นมา งานแกะสลักอวี๋เจียงได้รับรางวัลอันทรงเกียรติมากมายอย่างต่อเนื่อง เช่น ได้ขึ้นชื่อว่าเป็น "บ้านเกิดของรากเหง้าแห่งศิลปะจีน" และ "ฐานอุตสาหกรรมการแกะสลักแห่งเจียงซี" จนกระทั่งปลายปีค.ศ. 2020 อวี๋เจียงได้สร้างนิคมอุตสาหกรรมงานแกะสลักที่ครอบคลุมพื้นที่ 2,000 หมู่ (หน่วยวัดพื้นที่ของจีน) โดยมีบริษัทมากกว่า 100 แห่ง พนักงานมากกว่า 30,000 คน ร้านค้าในท้องตลาดมากกว่า 600 ร้าน บริษัทโลจิสติกส์มากกว่า 50 แห่ง และมีตรอกถนนมากกว่า 200 สาย และมีการสร้างฐานการจัดส่งวัตถุดิบแปรรูปขนาดใหญ่ 1 แห่ง (Gong & Tao, 2016, p.17) ผลิตภัณฑ์สมัยใหม่ประกอบไปด้วย งานแกะสลักของใช้ในชีวิตประจำวัน งานแกะสลักเกี่ยวกับศาสนา และงานแกะสลักของตกแต่ง ซึ่งแต่ละประเภทก็จะมีผลิตภัณฑ์ย่อยหลายพันชนิด โดยผลิตภัณฑ์หลัก ๆ ได้แก่ งานไม้แกะสลักหอม หิ้งพระสไตล์ญี่ปุ่น อุปกรณ์สำคัญในห้องหนังสือ เครื่องใช้ของพุทธศาสนา เครื่องใช้ของลัทธิเต๋า เป็นต้น

ภาพที่ 3 ภาพรวมและรายละเอียดบางส่วนของของหิ้งพระไม้แกะสลักอวี๋เจียง

ที่มา: (Zhou, Photographer, 2023)

หลังจากการสำรวจภาคสนาม การสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์ กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมไม้แกะสลัก 3 ท่านและผู้เชี่ยวชาญด้านการแกะสลักไม้ 5 ท่านได้ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญว่าภายใต้บริบทของยุคสมัยใหม่ ต้องไม่ยึดติดกับรูปแบบการขายผลิตภัณฑ์แบบเดิม และต้องตอบสนองความต้องการการบริโภคเชิงจิตวิญญาณที่เพิ่มขึ้นของตลาด พัฒนาผลิตภัณฑ์ประเภทใหม่ ๆ และให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของผู้บริโภค จากผลการสำรวจความคิดเห็นของช่างฝีมือท้องถิ่นจำนวน 158 คน พบว่า 96% ของช่างฝีมือเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของผู้คนมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมไม้แกะสลัก นำมาซึ่งโอกาสในการพัฒนาสิ่งใหม่ เมื่อรวมเข้ากับวิถีชีวิตสมัยใหม่ก็สามารถเปิดทิศทางการพัฒนาใหม่และดึงดูดผู้บริโภคได้มากขึ้น (Wang, 2020, p.146) โดยเฉพาะประสบการณ์ของผู้บริโภค ทั้งประสบการณ์การใช้ผลิตภัณฑ์ ประสบการณ์ผลิตภัณฑ์เสมือนจริง และประสบการณ์การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ประสบการณ์การใช้ผลิตภัณฑ์หมายถึงประสบการณ์การใช้งานจริงและการปฏิบัติจริงที่ผู้บริโภคได้รับเมื่อใช้ผลิตภัณฑ์ นอกจากตอบสนองด้านศิลปะแล้ว ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักสามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของวิถีชีวิตสมัยใหม่ และเพิ่มคุณค่าการใช้ผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ของผู้บริโภค ในรูปแบบผลิตภัณฑ์เสมือนจริง เช่น นิทรรศการออนไลน์และซื้อขายเสมือนจริง ช่วยให้ผู้บริโภคได้สัมผัสเสน่ห์ของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้การซื้อสินค้าน่าสนใจและสะดวกสบายยิ่งขึ้น ประสบการณ์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมคือลู่ทางสำคัญที่จะทำให้เข้าใจความต้องการทางจิตวิญญาณของผู้บริโภค การจัดนิทรรศการศิลปะไม้แกะสลัก กิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ฯลฯ จะทำให้ผู้บริโภคมีส่วนร่วมด้วยตนเอง ทำให้เข้าใจประวัติศาสตร์และเทคนิคเชิงช่างของวัฒนธรรมไม้แกะสลัก ตลอดจนเสริมสร้างการมีความรู้สึกร่วมต่อผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก

3. การพัฒนาเชิงบูรณาการระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิม อุตสาหกรรมสมัยใหม่ และการท่องเที่ยวของไม้แกะสลักอวี๋เจียง

ไม้แกะสลักอวี๋เจียงได้รับการสืบทอดมานานนับพันปีและเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมณฑลเจียงซี มีรูปแบบทางศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ มีเทคนิคที่ประณีต และมีความหมายแฝงทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย เช่น ประวัติศาสตร์ สุนทรียภาพ และภูมิปัญญาพื้นบ้าน ในงานไม้แกะสลักมักจะเห็นการแสดงออกถึงเรื่องราวในตำนานของจีน บุคคลในประวัติศาสตร์ ความเชื่อทางศาสนา และองค์ประกอบอื่น ๆ การบูรณาการทรัพยากรวัฒนธรรมดั้งเดิมอันเป็นเอกลักษณ์ของไม้แกะสลักอวี๋เจียงเข้ากับการท่องเที่ยวนั้นสามารถทำให้เกิดเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ทำให้มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้กลับมามีชีวิตชีวาใหม่ด้วยกลไกการท่องเที่ยว จากการสำรวจความคิดเห็นของชาวบ้านในท้องถิ่นจำนวน 121 คน พบว่าชาวบ้าน 100% เชื่อว่าไม้แกะสลักอวี๋เจียงซึ่งเป็นทรัพยากรมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในท้องถิ่นได้ ไม้แกะสลักอวี๋เจียงเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมของจีนและเป็นทรัพยากรที่สำคัญสำหรับการท่องเที่ยว การส่งเสริมการพัฒนาเชิงบูรณาการของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้และการท่องเที่ยวไม่เพียงแต่ทำให้มรดกทาง

วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้กลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง แต่ยังเพิ่มความเป็นไปได้อันไม่มีที่สิ้นสุดสำหรับการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการบูรณาการและสืบสานแก่นแท้ของวัฒนธรรมดั้งเดิมอันยอดเยี่ยมของจีนด้วยการรักษาความสมดุลของความเป็นดั้งเดิมและความสร้างสรรค์ ทำให้มรดกทางวัฒนธรรมมีชีวิตชีวาและบูรณาการเข้ากับชีวิตสมัยใหม่ด้วยการเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์และการพัฒนาเชิงนวัตกรรม (Guo, 2024, p. 3)

การพัฒนาเชิงบูรณาการในอุตสาหกรรมสมัยใหม่และการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับไม้แกะสลักอวิ๋เจียงนั้นมีทั้งศักยภาพและโอกาส การบูรณาการสามารถเกิดขึ้นได้โดยการเปลี่ยนพื้นที่เชิงธุรกิจอุตสาหกรรมให้เป็นการท่องเที่ยว จัดแสดงและเพิ่มการมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต นำเสนอและการขายผลลัพธ์ ตลอดจนแบ่งปันและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง แหล่งผลิตไม้แกะสลักอวิ๋เจียงมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น โรงแกะสลักไม้แบบดั้งเดิมซึ่งมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ด้วยการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมกระบวนการผลิต ทำความเข้าใจประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของไม้แกะสลัก รวมทั้งมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตไม้แกะสลัก ซึ่งถือเป็นการเพิ่มประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว กระบวนการผลิตและการสร้างสรรค์งานไม้แกะสลักเป็นเทคนิคงานหัตถกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทักษะการแกะสลักอันวิจิตรประณีตสามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้ นักท่องเที่ยวสามารถชมงานหัตถกรรมของศิลปินไม้แกะสลักอย่างใกล้ชิดผ่านการจัดแสดงกระบวนการผลิต ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจกระบวนการผลิตไม้แกะสลัก และสามารถมีส่วนร่วมในการผลิตไม้แกะสลักได้ด้วยตนเองเพื่อสัมผัสเสน่ห์ของงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม

4. โครงการการจัดการวัฒนธรรมไม้แกะสลักอวิ๋เจียง

จากการรวบรวมข้อมูลและดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์วัฒนธรรมไม้แกะสลักอวิ๋เจียง ผู้วิจัยมีแนวทางการด้านการจัดการและการส่งเสริมเพื่อสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมด้วยแนวคิดการจัดแผนโครงการหอนิทรรศการไม้แกะสลักอวิ๋เจียง "แหล่งธุรกิจสร้างสรรค์งานแกะสลักอวิ๋เจียง" จากการวิเคราะห์และบูรณาการวัฒนธรรมดั้งเดิมและทรัพยากรอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของไม้แกะสลักอวิ๋เจียงเพื่อทำการจัดสรรและพัฒนาใหม่ เป้าหมายสูงสุดคือการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ของการแกะสลักอวิ๋เจียงโดยมีแนวคิดการจัดการรูปแบบของพิพิธภัณฑ์ที่มีสาระสำคัญทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ อุตสาหกรรม และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โดยทำเป็นศูนย์จัดแสดงเชิงโต้ตอบแบบมัลติฟังก์ชันที่มีทั้ง นิทรรศการ การท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยน การศึกษา การพัฒนาอุตสาหกรรม การฝึกอบรมบุคลากร การบ่มเพาะผู้ประกอบการ และพื้นที่สำหรับสัมผัสประสบการณ์จริงและเชิงดิจิทัล

ภาพที่ 4 การออกแบบห้องโถงนิทรรศการ

ที่มา: (Zhou, Photographer, 2023)

โดยเป็นพื้นที่ในการศึกษารวบรวมองค์ความรู้เชิงลึกเกี่ยวกับต้นกำเนิดทางประวัติศาสตร์ ลักษณะเฉพาะทางศิลปะ และเทคนิคหัตถกรรมของไม้แกะสลักอวี๋เจียง และค้นพบความหมายแฝงทางวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์และศักยภาพด้านการสร้างสรรค์ ห้องจัดแสดงจะเป็นรูปแบบของนิทรรศการ การท่องเที่ยว และการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้เป็นหลัก ห้องนิทรรศการวัฒนธรรมและห้องนิทรรศการอุตสาหกรรมจะจัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมดั้งเดิมและอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของไม้แกะสลักอวี๋เจียงอย่างครอบคลุม ภายในห้องนิทรรศการวัฒนธรรมได้มีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น พื้นที่จัดแสดงข้อมูลทางประวัติศาสตร์ พื้นที่จัดแสดงงานศิลปะ พื้นที่จัดแสดงงานหัตถกรรม และพื้นที่จัดแสดงงานสถาปัตยกรรม ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ การสืบทอดเชิงสร้างสรรค์ และรูปแบบทางศิลปะของไม้แกะสลักอวี๋เจียง เพื่อนำเสนอเสน่ห์ของศิลปะและมรดกทางวัฒนธรรมของไม้แกะสลักอวี๋เจียงให้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชม

ภาพที่ 5 การออกแบบห้องนิทรรศการวัฒนธรรมของไม้แกะสลักอวี๋เจียง

ที่มา: (Zhou, Photographer, 2023)

แนวทางในการออกแบบห้องนิทรรศการอุตสาหกรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียงประกอบด้วย พื้นที่จัดแสดงข้อมูลด้านพื้นที่ พื้นที่จัดแสดงข้อมูลด้านอุตสาหกรรม พื้นที่จัดแสดงผลิตภัณฑ์ และพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการดิจิทัล ซึ่งจัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การพัฒนา แผนผังอุตสาหกรรม และห่วงโซ่อุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียงสมัยใหม่ โดยภายในพื้นที่จัดแสดงจะมีการใช้วิธีการจัดแสดงที่หลากหลาย เช่น การจัดแสดงผลิตภัณฑ์หรือผลงานจริง การจัดแสดงข้อมูลรูปภาพ การจัดแสดงด้วยมัลติมีเดีย ฯลฯ เพื่อให้ผู้เยี่ยมชมเห็นถึงเสน่ห์อันเป็นเอกลักษณ์และความหมายแฝงที่หลากหลายของอุตสาหกรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียง และเพื่อแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาอุตสาหกรรม แผนผังอุตสาหกรรม สถานะการณ์ของอุตสาหกรรมในปัจจุบัน และความสำเร็จทางอุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียงสมัยใหม่

ภาพที่ 6 การออกแบบห้องนิทรรศการอุตสาหกรรมของไม้แกะสลักอวี๋เจียง
ที่มา: (Zhou, Photographer, 2023)

ห้องนิทรรศการกิจกรรมประกอบด้วย กิจกรรมตามเนื้อหาหลักของนิทรรศการและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในประเด็นต่าง ๆ โดยจะมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นประจำ เช่น เทศกาลวัฒนธรรมไม้แกะสลัก การจัดแสดงงานของศิลปินรุ่นใหญ่ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเทศกาล งานแสดงผลงานศิลปะ และการประชุมแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับอุตสาหกรรม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ผู้รักศิลปะ และนักลงทุนให้มาเยี่ยมชม เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์มากยิ่งขึ้น นำไปสู่การส่งเสริมการเผยแพร่วัฒนธรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียง

ภาพที่ 7 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ห้องนิทรรศการกิจกรรม
ที่มา: (Zhou, Photographer, 2023)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในงานวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. จากการศึกษาเกี่ยวกับวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เทคนิคทางศิลปะ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน อุตสาหกรรมสมัยใหม่ และคุณค่าผลิตภัณฑ์ของไม้แกะสลักอวี๋เจียง สามารถสัมผัสได้ถึงเสน่ห์ทางวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของไม้แกะสลักอวี๋เจียง วัฒนธรรมและอุตสาหกรรมต่างส่งเสริมซึ่งกันและกัน ในบริบทของนโยบายระดับชาติในด้านการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้และการฟื้นฟูหัตถกรรมพื้นบ้านนั้น คนในท้องถิ่นมีความคาดหวังให้เกิดการสร้างหน้าต่างสำหรับการนำเสนอวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมจากมุมมองที่แตกต่างกัน ในขณะเดียวกัน ทรัพยากรเหล่านี้ถูกเปลี่ยนให้เป็นแรงดึงดูดทางการท่องเที่ยว ความเฟื่องฟูของการท่องเที่ยวจะช่วยผลักดันให้เกิดประโยชน์ต่อวัฒนธรรมและเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยช่วยส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมงานไม้แกะสลักอวี๋เจียงจนเกิดเป็นวงจรที่ในการพัฒนา

2. วิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาภูมิหลังการพัฒนา ลักษณะเฉพาะ และสถานการณ์ปัจจุบันของวัฒนธรรมดั้งเดิมและอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของไม้แกะสลักอวี๋เจียง สำรวจทรัพยากร สรุปและสร้างแนวทางการจัดการการพัฒนาเชิงบูรณาการใหม่บนพื้นฐานการปฏิบัติงานจริงที่เหมาะสำหรับการพัฒนาท้องถิ่น แนวทางการจัดการนี้เป็นนวัตกรรมและความก้าวหน้าสำหรับยุคใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการทางจิตวิญญาณและทางวัตถุของผู้คน ในบริบทของยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งแนวทางการจัดการนี้จะสร้างรูปแบบธุรกิจใหม่ที่ผสมผสานวัฒนธรรมดั้งเดิม อุตสาหกรรมสมัยใหม่ และการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน แหล่งสาธิตธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ไม้แกะสลักเป็นศูนย์จัดแสดงงานแบบมัลติฟังก์ชันเชิงบูรณาการขนาดใหญ่ระดับนานาชาติ ซึ่งได้รวมนิทรรศการทางวัฒนธรรมและอุตสาหกรรม การออกแบบและการสร้างสรรค์ การแลกเปลี่ยนและนวัตกรรม ตลอดจนประสบการณ์และการบริโภคเอาไว้ด้วย ช่วยให้นักท่องเที่ยวกลุ่มต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมได้

มากขึ้น เป็นทลายรูปแบบอุตสาหกรรมการขายผลิตภัณฑ์แบบดั้งเดิม และก้าวออกจากกรอบสุนทรียภาพทางศิลปะและการบริโภคงานศิลปะที่ล้าสมัย โดยผสมผสานศิลปะ วัฒนธรรม อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ และประสบการณ์การท่องเที่ยวเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาขึ้นใหม่

3. จากการวิเคราะห์วัฒนธรรมดั้งเดิมและอุตสาหกรรมสมัยใหม่และการบูรนาการการจัดสรรคพื้นที่ จุดประสงค์คือเพื่อทำให้โครงการที่ผู้วิจัยนำเสนอกลายเป็นศูนย์นิทรรศการและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียงในอนาคต รายละเอียดนิทรรศการประกอบด้วยห้องนิทรรศการวัฒนธรรม (พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการประวัติศาสตร์ พื้นที่จัดแสดงงานศิลปะ พื้นที่จัดแสดงงานหัตถกรรม และพื้นที่จัดแสดงงานสถาปัตยกรรม) ห้องนิทรรศการอุตสาหกรรม (พื้นที่จัดแสดงข้อมูลด้านพื้นที่ พื้นที่จัดแสดงข้อมูลด้านอุตสาหกรรม พื้นที่จัดแสดงผลิตภัณฑ์ และพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการดิจิทัล) และห้องนิทรรศการกิจกรรม (กิจกรรมตามเนื้อหาหลักของนิทรรศการและกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในประเด็นต่าง ๆ) โครงการด้านการแลกเปลี่ยน ได้แก่ เทศกาลศิลปะและวัฒนธรรม การขายและการประมูลงานศิลปะ งานประชุมวิชาการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านศิลปะและหัตถกรรม การประชุมแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ประสบการณ์เวิร์คช็อป DIY การแข่งขันทักษะเชิงช่าง และศูนย์บ่มเพาะธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ นิทรรศการและโครงการแลกเปลี่ยนเหล่านี้ก่อให้เกิดภาคส่วนของการท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยน การสร้างสรรค์ การเรียนรู้ และการศึกษาเกี่ยวกับไม้แกะสลักอวี๋เจียงอย่างครอบคลุม ซึ่งจะร่วมกันกำหนดภาพลักษณ์การท่องเที่ยวโดยรวมของไม้แกะสลักอวี๋เจียงเพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการทางจิตวิญญาณและทางวัตถุในระดับต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวได้

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้พบทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมดั้งเดิมและอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของไม้แกะสลักอวี๋เจียง จากการวิจัยทางเอกสาร แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ศิลปะหัตถกรรม และสุนทรียภาพของไม้แกะสลักอวี๋เจียง (Liu, 2020, p.10) รวมทั้งสถานการณ์ปัจจุบันของการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียง (Wang, 2020, p.12) ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการวิจัย ในการลงพื้นที่ภาคสนาม จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม 367 ฉบับ ทำให้เข้าใจความคิดเห็นของชาวบ้านในท้องถิ่น ช่างฝีมือ และนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันและการพัฒนาของไม้แกะสลักอวี๋เจียง และยังได้รับข้อเสนอแนะจากช่างฝีมือเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาอุตสาหกรรมสมัยใหม่และประสบการณ์การใช้ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนมุมมองเกี่ยวกับการพัฒนาแบบบูรณาการระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมไม้แกะสลักอวี๋เจียง อุตสาหกรรมสมัยใหม่ และการท่องเที่ยว จากการพูดคุยแลกเปลี่ยนเชิงลึกกับผู้ประกอบการไม้แกะสลักและผู้เชี่ยวชาญด้านการแกะสลักไม้ทั้ง 9 ท่าน

ทำให้เข้าใจว่าแก่นแท้ของไม้แกะสลักอวี๋เจียงคือทักษะเชิงช่างและการสืบทอดเทคนิคอันเป็นเอกลักษณ์ ซึ่งก่อให้เกิดจิตวิญญาณของช่างฝีมือและวัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีเอกลักษณ์

2. ในระหว่างกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยแบบสหวิทยาการ โดยมีการใช้ทฤษฎีการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อค้นหาวิธีการบูรณาการงานไม้แกะสลักอวี๋เจียงเข้ากับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่ายภายใต้บริบทการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยใช้ทฤษฎีการจัดการอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเพื่อวิเคราะห์ตำแหน่งทางการตลาดและความได้เปรียบในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักอวี๋เจียง ใช้ทฤษฎีการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมโดยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และการสืบทอดงานหัตถกรรมดั้งเดิมของไม้แกะสลักอวี๋เจียง ใช้ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อพิจารณาถึงเส้นทางการพัฒนาระยะยาวของอุตสาหกรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียง

3. การจัดนิทรรศการและแลกเปลี่ยนในโครงการการจัดการวัฒนธรรมไม้แกะสลักอวี๋เจียง สามารถกระตุ้นประชาชนในการเพิ่มความตระหนักรู้และความสนใจในงานไม้แกะสลักอวี๋เจียง รูปแบบการจัดการนี้จะช่วยเพิ่มสถานะและอิทธิพลของไม้แกะสลักอวี๋เจียงในตลาดการท่องเที่ยว และสร้างเงื่อนไขที่ดีสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวและการพัฒนาไม้แกะสลักอวี๋เจียง การก่อตั้งโครงการนี้และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เพียงแต่ทำให้ประชาชนมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้นเกี่ยวกับไม้แกะสลักอวี๋เจียง แต่ยังเพิ่มความมีชีวิตชีวาใหม่ให้กับการสืบทอดและการพัฒนางานไม้แกะสลักอวี๋เจียงที่มีแนวโน้มและศักยภาพในการพัฒนาที่ดี

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ศึกษารูปแบบการเผยแพร่และการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับไม้แกะสลักอวี๋เจียงเพิ่มเติม เนื่องจากไม้แกะสลักอวี๋เจียงถือเป็นรูปแบบศิลปะวัฒนธรรมดั้งเดิมในท้องถิ่น จึงมีลักษณะเฉพาะของพื้นที่และความหมายแฝงทางวัฒนธรรม แต่ในด้านความมีชื่อเสียงและอิทธิพลยังคงต้องได้รับการส่งเสริมต่อไป ภายใต้บริบทของการเพิ่มขึ้นของสื่อดิจิทัล จากพื้นฐานของการวิจัยครั้งนี้ สามารถศึกษาการออกแบบและการจัดการรูปแบบการเผยแพร่และการส่งเสริมการขายใหม่ ๆ โดยการผสานเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่และวิธีการทางการตลาด

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิม อุตสาหกรรมสมัยใหม่ และการบูรณาการการท่องเที่ยวเพิ่มเติม วัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นรากฐานของงานหัตถกรรมพื้นบ้าน อุตสาหกรรมสมัยใหม่เป็นแรงผลักดันในการพัฒนา และการท่องเที่ยวเป็นตัวกลางและแรงผลักดันที่สำคัญ การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิม อุตสาหกรรมสมัยใหม่ และการท่องเที่ยว จะทำให้ค้นพบกลไกและแนวทางสำหรับการส่งเสริมและการพัฒนาเชิงบูรณาการร่วมกัน ตลอดจนการได้มาซึ่งหลักทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนของหัตถกรรมพื้นบ้าน

เอกสารอ้างอิง

Gong, Y. & Tao, P. (2016). *The inheritance and development status of Jiangxi woodcarving craftsmanship.*Tomorrow Fashion.

Guo, Y. (2024). "*Intangible Cultural Heritage + Tourism" helps the integration and upgrading of culture and tourism*. Shanxi Daily.

Liu, X. (2011). *Research on Yujiang Woodcarving Art.* China Forestry Press.

Wang, S. (2020). *Research on the current situation and modern development path of the woodcarving industry in Yujiang*. Tomorrow Fashion.

Zhou, J. [Photographer]. (2023). *Wood carvings left over from the Ming and Qing Dynasties.* [Photo]. Yujiang, Jiangxi.

Zhou, J. [Photographer]. (2023). *Yujiang wood carving Buddhist niche*. [Photo]. Yujiang, Jiangxi.

Zhou, J. [Photographer]. (2023). *Exhibition hall design*. [Photo]. Tongji University.

Zhou, J. [Photographer]. (2023). *Cultural exhibition hall design*. [Photo]. Tongji University.

Zhou, J. [Photographer]. (2023). *Industrial exhibition hall design*. [Photo]. Tongji University.

Zhou, J. [Photographer]. (2023). *Event exhibition hall design.* [Photo]. Tongji University.

ภาพลักษณ์ตัวละครหญิงชาวจีนและความสัมพันธ์กับสังคมวัฒนธรรมจีนในพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีนในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

The Images of Chinese Female Characters and Chinese Society in Literature Translated from Chinese Into Thai by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn

Xiaomei Chen และ ณัฐา ค้ำชู
มหาวิทยาลัยบูรพา
Xiaomei Chen and Nattha Khamchoo
Burapha University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 131415926cxm@gmail.cpm

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนและความสัมพันธ์ของภาพลักษณ์กับสังคมวัฒนธรรมจีนในพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีน ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเอกสารด้วยการอ่านละเอียดและวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีน พร้อมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนกับสังคมวัฒนธรรมจีน ซึ่งปรากฏในพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีน จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ “ผีเสื้อ” “หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า” “ความรักใดจะไม่ปวดร้าว” “นารีนครา” และ “มรกต” ผลการศึกษาพบว่าภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนแบ่งได้เป็น 3 ช่วงเวลาคือ (1) ภาพลักษณ์ตัวละครหญิงชาวจีนในช่วงเวลาการปฏิวัติวัฒนธรรม ได้แก่ ผู้หญิงชาวจีนแบบดั้งเดิม ผู้หญิงชาวจีนที่ผันผวนระหว่างแนวความคิดเก่าและใหม่ และผู้หญิงชาวจีนที่รักชาติและรักพรรคคอมมิวนิสต์ (2) ภาพลักษณ์ตัวละครหญิงชาวจีนในช่วงเวลาระหว่างการปฏิวัติวัฒนธรรม ได้แก่ ผู้หญิงชาวจีนที่ยึดมั่นในอุดมการณ์ความคิดของตน ผู้หญิงชาวจีนที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และ (3) ภาพลักษณ์ตัวละครหญิงชาวจีนในช่วงเวลาหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม ได้แก่ ผู้หญิงชาวจีนที่พึ่งพาตนเอง และผู้หญิงชาวจีนที่เสียสละเพื่อครอบครัว ภาพลักษณ์ดังกล่าวสัมพันธ์กับสังคมวัฒนธรรมจีนประการแรกคือด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ได้แก่ การยึดถือเคร่งครัดในประเพณี การปรับตัวและการท้าทายประเพณี ความเข้มแข็งและความอ่อนไหวภายใต้ประเพณี ประการที่สองคือด้านสภาพความเป็นอยู่ทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การปรับตัวต่อสภาพความเป็นอยู่ การตอบสนองต่อความท้าทายทางสังคม และประการที่สามคือด้านการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและบทบาทของผู้หญิงใน

* วันที่รับบทความ : 18 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 1 สิงหาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 3 สิงหาคม2567
Received: May 18 2024; Revised: August 1 2024; Accepted: August 3 2024

สังคม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงในความคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้หญิง และการเผชิญหน้ากับความท้าทายทางสังคม ซึ่งสะท้อนถึงค่านิยมและวิถีชีวิตของผู้หญิงในสังคมจีนแต่ละยุคสมัย ตั้งแต่ก่อนการปฏิวัติวัฒนธรรมจนถึงยุคปฏิรูปและเปิดประเทศ

คำสำคัญ : พระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีน; ภาพลักษณ์ตัวละครหญิงชาวจีน; สังคมวัฒนธรรมจีน

Abstract

This study aims to analyze the images of Chinese female characters and their relationship with Chinese society in the literature translated from Chinese by Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn. Utilizing a document research methodology, this study conducts a detailed reading and analysis of the images of Chinese female characters, as well as examines their relationship with Chinese society, as depicted in five translated works: “Butterfly,” “Small Village of the Bao Clan,” “What Love is Not Painful,” “Naree Nakara,” and “Emerald.” The findings indicate that the images of Chinese female characters can be divided into three periods: (1) The portrayal of Chinese female characters during the Cultural Revolution, including traditional Chinese women, Chinese women fluctuating between old and new ideas, and Chinese women who are patriotic and loyal to the Communist Party; (2) The portrayal of Chinese female characters during the Cultural Revolution period, including Chinese women who adhere firmly to their ideologies and those who act out of self-interest; and (3) The portrayal of Chinese female characters after the Cultural Revolution, including self-reliant Chinese women and those who sacrifice for their families. These images relate to Chinese social and cultural aspects such as traditions, which include adherence, adaptation, and challenges to traditions; socio-economic conditions, which include adaptation and response to social challenges; and the changing roles and perceptions of women in society, which include changing views on women’s roles and facing social challenges, reflecting the values and lifestyles of women in different eras of Chinese society, from pre-Cultural Revolution to the reform and opening-up era.

Keywords: Literature Translated from Chinese; Images of Chinese Female Characters; Chinese Society

บทนำ

ประวัติการแปลวรรณกรรมจีนในประเทศไทยมีรากฐานยาวนานตั้งแต่ยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชโปรดฯ ให้เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เป็นผู้อำนวยการในการแปลสามก๊กเป็นภาษาไทย อันเป็นการนำพงศาวดารจีนมาแปลเป็นภาษาไทยครั้งแรก (พรรัตน์ สุวรรณรัตน์, 2539) นับตั้งแต่นั้นการแปลวรรณกรรมจีนเป็นภาษาไทยก็แพร่หลายมากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันมีการส่งเสริมความเข้าใจด้านวัฒนธรรมระหว่างประชากรไทยและจีน ดังจะเห็นได้จากที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มสนพระทัยศึกษา

ภาษาจีนในปี พ.ศ. 2523 และทรงพระราชนิพนธ์แปลวรรณกรรมจีนหลายประเภทหลายเรื่อง เช่น บทละคร “ร้านน้ำชา” แปลจากวรรณกรรมจีนเรื่อง “ฉาก๋วน (**茶馆**)” นวนิยายขนาดสั้น “ความรักใดจะไม่ปวดร้าว” แปลจากวรรณกรรมจีนเรื่อง “หนายี่จ๋องอั้ยปู้เถิง (**哪一种**爱不疼)” และบทกวี “หยกใสร่ายคำ” แปลจากวรรณกรรมจีนเรื่อง “จู๋ยี่ซีชือ (**琢玉**诗词)” เป็นต้น โดยนวนิยายจีนที่ทรงพระราชนิพนธ์แปลเป็นภาษาไทยมีนวนิยายที่นำเสนอมุมมองทางสังคมวัฒนธรรมจีนผ่านภาพลักษณ์ตัวละครหญิงที่น่าสนใจ 5 เรื่องซึ่งแสดงถึงมุมมองวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไปตามยุคสมัยใน 3 ช่วงเวลา ผ่านภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนโดยนวนิยายที่สะท้อนมุมมองในช่วงเวลาก่อนการปฏิวัติวัฒนธรรม ระหว่างการปฏิวัติวัฒนธรรม และหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม จำนวน 5 เรื่องได้แก่ “ความรักใดจะไม่ปวดร้าว” “หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า” “นารีนครา” “ผีเสื้อ” และ “มรกต” ที่พรรณนาถึงวิถีชีวิตของประชากร ค่านิยม วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และประเพณีของจีน สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนยุคศตวรรษที่ 20 ในช่วงเวลาประมาณปี พ.ศ. 2492 จนถึงปัจจุบัน บริบทการเขียนนวนิยายจำนวน 5 เรื่องเป็นรอยต่อช่วงเวลาที่สำคัญของประเทศจีนในยุคสมัยเก่าเพื่อที่จะก้าวสู่ยุคร่วมสมัยที่สังคมจีนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมาย (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2564)

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการปฏิรูปในสาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งแต่การก่อตั้งในปี พ.ศ. 2503 และเริ่มปฏิรูปใหญ่หลังจากยุติการพัฒนาแบบก้าวกระโดด ซึ่งนำไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในปี พ.ศ. 2509 ได้กระทบทัศนคติของประชาชนอย่างมาก นำไปสู่การต่อสู้ทางชนชั้นและเหตุการณ์รุนแรงต่าง ๆ ส่งผลให้วัฒนธรรม จารีตประเพณี และความรับผิดชอบทางสังคมถูกท้าทาย อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี พ.ศ. 2513 เศรษฐกิจของประเทศได้เริ่มฟื้นตัวและเริ่มดำเนินการปฏิรูปและเปิดกว้าง และในช่วงปี พ.ศ. 2521 ภายใต้การนำของ “เติ้ง เสี่ยวผิง” ประเทศจีนเริ่มปฏิรูประบบเกษตรกรรม เศรษฐกิจและฟื้นฟูการสอบเข้ามหาวิทยาลัยแห่งชาติ ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนจีนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสั่นสะเทือนต่อโลก สภาพความเป็นอยู่ของประชากรเริ่มดีขึ้น (**郭大**钧, 2009) ดังนั้นในช่วงเวลานี้สังคมจีนได้เกิดปฏิวัติหลายครั้ง ซึ่งวิถีชีวิตและแนวคิดของประชาชนก็เปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม นวนิยายเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนสังคม ผู้แต่งนำเรื่องที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมาผสมผสานกับความคิด จินตนาการและทัศนคติของผู้แต่ง ดังนั้นตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นก็ได้ถ่ายแบบมาจากบุคคลและพฤติกรรมที่ผู้แต่งได้นำมาจากเรื่องราวของบุคคลที่เคยพบเห็นในสังคม ซึ่งพฤติกรรม ความคิด และวิถีชีวิตของตัวละครก็สามารถสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมได้ มนุษย์ไม่สามารถแยกออกจากสังคมได้ ความรู้สึกเกี่ยวกับผู้คนจึงพัฒนามาจากปฏิกิริยาของเราต่อความเห็นของผู้อื่นเกี่ยวกับตัวเรา ประกอบกับภาพลักษณ์ของเราที่มีตนเองและจินตนาการที่ผู้อื่นได้ตัดสินภาพลักษณ์นั้นจนเกิดเป็นความรู้สึกของตนเอง ดังนั้นภาพลักษณ์ของผู้หญิงไม่ได้เกิดขึ้นเองทั้งหมดถูกสร้างขึ้นมีความหมายและมีความสัมพันธ์กับสังคม (ปรียาดา กุลรินทร์ นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ และศรีวิไล พลมณี, 2561)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาตัวละครหญิงชาวจีนผ่านวรรณกรรมที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงแปล เพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงกับสังคมวัฒนธรรมจีน รวมถึงการสะท้อนถึงพระอัจฉริยภาพในการเลือกวรรณกรรมที่สะท้อนถึงวิถีชีวิต ค่านิยม วัฒนธรรม และประเพณีของสังคมจีน ผ่านการวิจัยนี้ จะเน้นไปที่การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและวัฒนธรรมในสังคมจีนตามที่สะท้อนผ่านตัวละครในวรรณกรรมช่วงเวลาก่อนการปฏิวัติวัฒนธรรม ระหว่างการปฏิวัติวัฒนธรรม และหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม จำนวน 5 เรื่องที่ทรงแปลได้แก่ “ผีเสื้อ” “หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า” “ความรักใดจะไม่ปวดร้าว” “นารีนครา” และ “มรกต” เพื่อสำรวจการเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนในยุคศตวรรษที่ 20 ช่วงปี ระหว่าง พ.ศ. 2492–2553 และทำความเข้าใจถึงความหมายและความสัมพันธ์ที่ตัวละครเหล่านี้มีต่อสังคมวัฒนธรรมจีน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนในพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีน ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนกับสังคมวัฒนธรรมจีนที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีน ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร ใช้วิธีการอ่านละเอียด (Close Reading) และการวิเคราะห์เนื้อหา โดยเน้นการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงในพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีน พร้อมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับสังคมวัฒนธรรมจีนในยุคศตวรรษที่ 20 ช่วงปี พ.ศ. 2492–2553

ประชากรในการวิจัยนี้คือพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีนในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งพิมพ์เผยแพร่โดยสำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่น จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ “ผีเสื้อ” “หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า” “ความรักใดจะไม่ปวดร้าว” “นารีนครา” และ “มรกต” รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีนในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ-รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ใช้ในการศึกษา

พระราชนิพนธ์แปล			**วรรณกรรมจีน**		
ชื่อเรื่อง	**ครั้งที่พิมพ์**	**ปีที่พิมพ์**	**ชื่อเรื่อง**	**ชื่อผู้แต่ง**	**ปีที่พิมพ์ (ในจีน)**
ผีเสื้อ	1	2559	**蝴蝶**	**王蒙**	2537
หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า	9	2558	**小**鲍庄	**王安**忆	2545
ความรักใดจะไม่ปวดร้าว	3	2562	**哪一种**爱不疼	**川妮**	2554
นารีนครา	1	2556	**她的城**	**池莉**	2555
มรกต	1	2564	**祖母**绿	张家琪	2560

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์คือตัวละครหญิงที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินเรื่องและเป็นตัวละครที่มีลักษณะโดดเด่น สามารถสะท้อนลักษณะของสังคมจีนได้ จำนวน 11 ตัวละคร ได้แก่ “ไห่หยุน” “เหม่ยหลาน” “ชิวเหวิน” “อาสะใภ้สอง” “เสี่ยวช่วยจือ” “หมิ่นมิน” “มี่เจี่ย” “เฝิงชุน” “คุณยาย” “หลูเป่ยเหอ” และ “เจิงลิ่งเอ๋อร์” รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวละครหญิงชาวจีนที่เลือกศึกษา

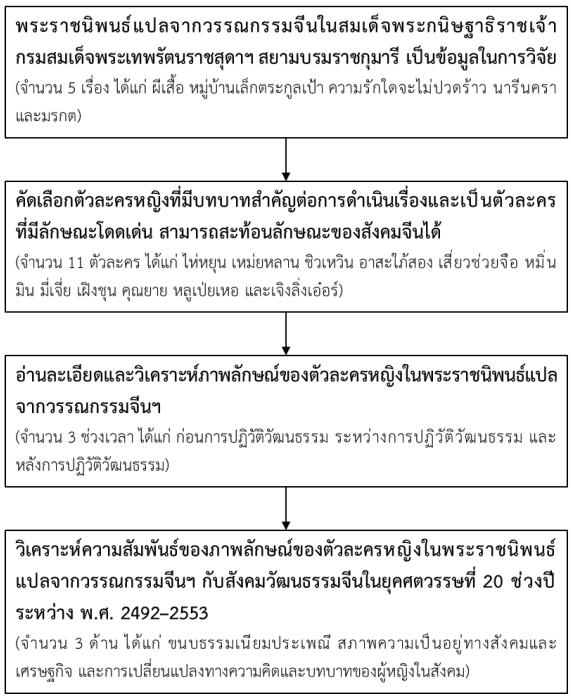
พระราชนิพนธ์แปล	**ตัวละคร**
ผีเสื้อ	ไห่หยุน เหม่ยหลาน ชิวเหวิน
หมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า	อาสะใภ้สอง เสี่ยวช่วยจือ
ความรักใดจะไม่ปวดร้าว	หมิ่นมิน
นารีนครา	มี่เจี่ย เฝิงชุน คุณยาย
มรกต	หลูเป่ยเหอ เจิงลิ่งเอ๋อร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยการวิเคราะห์เอกสารและการวิเคราะห์เนื้อหาของวรรณกรรม โดยใช้หลักการของการอ่านละเอียดเพื่อสกัดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์และบทบาท

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยการคัดเลือกและรวบรวมพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีนทั้งหมด 5 เรื่อง จากนั้นทำการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับตัวละครหญิงในแต่ละเรื่อง เพื่อสกัดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์และบทบาทของตัวละครเหล่านั้น

และการวิเคราะห์ข้อมูลจะเน้นการสำรวจว่าตัวละครเหล่านี้แสดงถึงอะไรเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมจีนในช่วงเวลาที่เรื่องเกิดขึ้น นอกจากนี้ การศึกษาจะนำเสนอผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ โดยเชื่อมโยงภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมจีน และเพื่อให้การวิเคราะห์มีความเป็นระบบและลึกซึ้ง การศึกษาจะใช้แนวคิดการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของผู้หญิงตามการศึกษาของรำเพย ดาวษาวะ (2551) ในเรื่อง “นางแตงอ่อน ภาพลักษณ์ผู้หญิงในวรรณคดีลาว” และธนเดช ทิวไผ่งาม (2558) ในเรื่อง “การเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของผู้หญิงในงานเขียนของซูถงและอันหนีเป่าเป้ยจากเรื่อง ‘เมียหลวงเมียน้อย’ และ ‘ดอกบัว’” มาเป็นพื้นฐานในการอธิบายและวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงในวรรณกรรมจีนที่ถูกเลือกศึกษา

ทั้งนี้ กรอบแนวคิดการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ประมวลนำแนวคิดการเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของผู้หญิงดังกล่าวมาใช้อธิบายและวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงในวรรณกรรมจีนที่เลือกศึกษา รายละเอียดดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนและความสัมพันธ์กับสังคมวัฒนธรรมจีนในพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีน ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีดังนี้

1. ภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนในพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีน

การศึกษาพบว่าภาพลักษณ์และบทบาทของผู้หญิงมีความแตกต่างกันตามสภาพสังคมจีน โดยแบ่งออกเป็นสามช่วงเวลา ได้แก่ ช่วงเวลาก่อนการปฏิวัติวัฒนธรรม ระหว่างการปฏิวัติวัฒนธรรม และหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม ดังนี้

1.1 ภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนในช่วงเวลาก่อนการปฏิวัติวัฒนธรรม

ช่วงเวลาก่อนการปฏิวัติวัฒนธรรม ภาพลักษณ์ของผู้หญิงชาวจีนมักถูกมองผ่านกรอบ ความคิดและค่านิยมแบบดั้งเดิม ตัวละครหญิงกลุ่มนี้ได้สะท้อนถึงบทบาทและความคาดหวังที่มีต่อผู้หญิงในสังคมจีนโดยอิงจากค่านิยม “สามคล้อยตาม” คือการสำนึกหน้าที่ต่อบิดา สามี และลูกชาย และ “สี่คุณธรรม” คือความงามคุณธรรม งามวาจา งามหน้าตา และงามการเรือน รวมถึงความรักชาติและความผูกพันต่ออุดมการณ์คอมมิวนิสต์ ดังนี้

1.1.1 ภาพลักษณ์ของผู้หญิงชาวจีนแบบดั้งเดิม

ผู้หญิงชาวจีนแบบดั้งเดิมมักได้รับอิทธิพลจากค่านิยมและจริยธรรมแบบดั้งเดิมของสังคมจีน รวมถึง การยึดถือ “สามคล้อยตาม และ “สี่คุณธรรม” เช่นตัวละคร “คุณยาย” ในเรื่องนารีนครา เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของผู้หญิงชาวจีนแบบดั้งเดิม ท่านเป็นผู้หญิงที่ยึดมั่นในจริยธรรมแบบดั้งเดิม สนับสนุนสามีและลูกชายอย่างเต็มที่ และเสียสละทุกสิ่งเพื่อครอบครัว

1.1.2 ภาพลักษณ์ของผู้หญิงชาวจีนที่ผันผวนระหว่างแนวความคิดเก่าและใหม่

ผู้หญิงที่มีการผันผวนระหว่างความคิดเก่าและใหม่มักเผชิญกับความขัดแย้งภายในจิตใจ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในจีน พวกเธอต้องการหลุดพ้นจากข้อจำกัดและพันธนาการของความคิดเก่า แต่ยังคงมีการประนีประนอมกับความคิดเหล่านั้น เช่นตัวละคร “อาสะใภ้สอง” และ “เสี่ยวช่วยจือ” ในเรื่องหมู่บ้านเล็กตระกูลเป้า เป็นตัวอย่างของผู้หญิงที่ต้องเผชิญกับความขัดแย้งระหว่างค่านิยมเก่าและใหม่ เช่น การแต่งงานตามประเพณีแบบดั้งเดิมกับการแสวงหาความรักและเสรีภาพส่วนบุคคล

1.1.3 ภาพลักษณ์ของผู้หญิงชาวจีนที่รักชาติและรักพรรคคอมมิวนิสต์

ผู้หญิงที่มีความรักชาติและรักพรรคคอมมิวนิสต์อาจมีความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าในอุดมการณ์และความเชื่อทางการเมือง เป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการปฏิรูปทางการเมืองในจีน เช่น ตัวละคร “ไห่หยุน” ในเรื่องผีเสื้อ เป็นตัวอย่างของผู้หญิงที่เป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและ

บทบาทของผู้หญิงในสังคมจีนที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ในช่วงเวลาที่ประเทศจีนมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองอย่างมาก เธอเข้าร่วมในการประท้วงและกิจกรรมรณรงค์ทางสังคม และกลายเป็นสัญลักษณ์ของความหวังในการสร้างสังคมที่เท่าเทียมและยุติธรรมยิ่งขึ้น

1.2 ภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนในช่วงเวลาการปฏิวัติวัฒนธรรม

ช่วงเวลาการปฏิวัติวัฒนธรรมเป็นช่วงที่เต็มไปด้วยความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงในสังคมจีน ตัวละครหญิงชาวจีนก็มีความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่ยึดมั่นในอุดมการณ์ความคิดของตนเองและผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ดังนี้

1.2.1 ภาพลักษณ์ของผู้หญิงชาวจีนที่ยึดมั่นในอุดมการณ์ความคิดของตน

ผู้หญิงชาวจีนยุคนี้มักยึดมั่นในอุดมการณ์และความคิดของตนเองอย่างแรงกล้า แม้จะเผชิญกับความท้าทายหรือการต่อต้านจากสังคมแต่ยังคงมีความเชื่อมั่นในแนวคิดของตนเองและพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อความเชื่อนั้น เช่นตัวละคร “ชิวเหวิน” ในเรื่องผีเสื้อ และ “เจิงลิ่งเอ๋อ” ในเรื่องมรกต เป็นผู้หญิงที่มีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเอง มีความกล้าหาญในการแสดงออกและต่อสู้เพื่อสิทธิและอุดมการณ์ของตนเอง

1.2.2 ภาพลักษณ์ของผู้หญิงชาวจีนที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน

ผู้หญิงชาวจีนที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนอาจมีความเห็นแก่ตัว มุ่งเน้นไปที่ประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก มีความยืดหยุ่นในการปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม และอาจไม่ยึดถือค่านิยมเดิม ๆ ของสังคม เช่นตัวละคร “เหม่ยหลาน” ในเรื่องผีเสื้อ และ “หลูเป่ยเหอ” ในเรื่องมรกตซึ่งมีการตัดสินใจและการกระทำที่มุ่งเน้นไปที่ผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักในสถานการณ์ที่ตึงเครียดและเต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยเหม่ยหลานเลือกที่จะแต่งงานกับนายทุนที่มีอำนาจมากกว่าเพื่อรักษาสถานะและอำนาจทางสังคมของตนเอง และหลูเป่ยเหอได้เลือกที่จะหันหลังให้กับครอบครัวเพื่อรักษาความปลอดภัยและความสะดวกสบายของตนเอง แสดงให้เห็นว่าพวกเธอพร้อมที่จะทรยศต่อคนใกล้ชิดเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

1.3 ภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนในช่วงเวลาหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม

ช่วงหลังการปฏิวัติวัฒนธรรมเป็นช่วงที่สังคมจีนเริ่มปรับตัวและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เปิดกว้างมากขึ้น ตัวละครในงานวรรณกรรมจึงเริ่มสะท้อนถึงภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่พึ่งพาตนเองและผู้ที่เสียสละเพื่อครอบครัว โดยเน้นถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งเสริมให้ผู้หญิงมีบทบาทที่สำคัญและมีอิสระมากขึ้น ดังนี้

1.3.1 ภาพลักษณ์ของผู้หญิงชาวจีนที่พึ่งพาตนเอง

ผู้หญิงชาวจีนเริ่มแสดงความเป็นอิสระและความสามารถในการพึ่งพาตนเองมากขึ้นในช่วงนี้ โดยตัวละครเหล่านั้นไม่เพียงมีบทบาทในการดูแลครอบครัวเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทสำคัญในสังคมและการทำงานเป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งเสริมให้ผู้หญิงมีบทบาทที่สำคัญและมีอิสระมากขึ้น เช่นตัวละคร “มี่เจี่ย” และ “เฝิงชุน” ในเรื่องนารีนครา ซึ่งเป็นแม่ม่ายต้องดูแลครอบครัวในยามยากลำบาก โดยตัวละครได้แสดงถึงความเข้มแข็งและความพยายามในการพึ่งพาตนเอง

1.3.2 ภาพลักษณ์ของผู้หญิงชาวจีนที่เสียสละเพื่อครอบครัว

ผู้หญิงในช่วงนี้ยังคงแสดงความเสียสละเพื่อครอบครัว แต่ในบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเสียสละนี้ไม่เพียงแต่เป็นการยอมรับบทบาทดั้งเดิม แต่ยังรวมถึงการต่อสู้เพื่อความอยู่รอดและ ความสุขของครอบครัวในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่นตัวละคร “คุณยาย” ในเรื่อง นารีนครา เป็นตัวอย่างที่สะท้อนความเสียสละเพื่อครอบครัว โดยเธอได้เผชิญกับความยากลำบากมากมาย รวมถึงการสูญเสียสามีและลูกชาย การถูกยึดทรัพย์สิน และความทุกข์ทรมานจากการถูกสังคมรังเกียจและกีดกัน แต่ยังคงสนับสนุนและดูแลครอบครัวในทุกสถานการณ์

2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนกับสังคมวัฒนธรรมจีน

การศึกษาพบว่าความเชื่อมโยงระหว่างวรรณกรรมกับสังคมจีน โดยเน้นที่ขนบธรรมเนียมประเพณี สภาพความเป็นอยู่ทางสังคมและเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและบทบาทของผู้หญิงในสังคมจีน ดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนกับขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมจีนด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 การยึดถือเคร่งครัดในประเพณี

ตัวละครหญิงในวรรณกรรมมักจะแสดงถึงการยึดถือประเพณีและค่านิยมดั้งเดิมของสังคมจีน ซึ่งรวมถึงการเคารพผู้ใหญ่ การปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ทางสังคมที่กำหนดไว้ และการรักษาความสมบูรณ์ของครอบครัว จะเห็นได้จากตัวละคร “คุณยาย” ในเรื่องนารีนครา ที่แสดงถึงความเป็นผู้หญิงที่มีการยึดถือประเพณีดั้งเดิมอย่างแข็งขัน โดยเฉพาะในเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานพิธีสำคัญ ๆ ในครอบครัว เช่น การจัดงานศพของสามีและการเฉลิมฉลองเทศกาลตรุษจีน ในการจัดงานเหล่านี้ คุณยายได้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมต่าง ๆ เช่น การจัดพิธีไหว้บรรพบุรุษตามประเพณี การใส่เสื้อผ้าดำเพื่อไว้ทุกข์ และการเตรียมอาหารและของเซ่นไหว้ที่เหมาะสมตามประเพณี ในขณะเดียวกันยังมีบทบาทสำคัญในการรักษาค่านิยมและประเพณีของครอบครัว พร้อมทั้งสอนและถ่ายทอดค่านิยมเหล่านี้ให้กับรุ่นลูกหลาน เช่น การสอนหลานสาวของเธอให้เรียนรู้วิธีจัดเตรียมและทำอาหารประเพณีในช่วงเทศกาลสำคัญ ๆ และการสอนให้เขามีความเคารพและเชื่อฟังผู้ใหญ่ตามประเพณีจีน สะท้อนถึงการเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งระหว่างภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงกับการรักษาและส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมจีน สร้างความต่อเนื่องและความมั่นคงทางวัฒนธรรมให้กับสังคมจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 การปรับตัวและการท้าทายประเพณี

ตัวละครหญิงบางตัวละครในวรรณกรรมได้แสดงถึงการปรับตัวและการท้าทายต่อประเพณีดั้งเดิม ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในจีนโดยเฉพาะในเรื่องของสิทธิและบทบาทของผู้หญิง จะเห็นได้ว่า “เสี่ยวช่วยจือ” ในเรื่องหมู่บ้านเล็กตระกลูเป้า เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงผู้หญิงที่ต้อง

ปรับตัวในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเคารพสิทธิทางเพศในขณะที่ประเพณีดั้งเดิมในสังคมจีนที่มีลักษณะเป็นอนุรักษ์นิยมและมีโครงสร้างที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจำกัดบทบาทของเพศหญิง แต่เธอก็แสดงถึงความพยายามที่จะทำความเข้าใจและปรับตัวเข้ากับโลกภายนอกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป และมีความพยายามที่จะยกกระดับบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในสังคมจีนในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป สะท้อนถึงการสร้างความสัมพันธ์ใหม่กับขนบธรรมเนียมประเพณีเดิม และการแสดงถึงการเคลื่อนไหวที่สำคัญในการสร้างสังคมที่มีความเท่าเทียมและยุติธรรมมากขึ้นสำหรับทุกเพศทุกวัยในสังคมจีน

2.1.3 ความเข้มแข็งและความอ่อนไหวภายใต้ประเพณี

ตัวละครหญิงในวรรณกรรมมักแสดงถึงความเข้มแข็งในการรักษาประเพณีและค่านิยม พร้อมทั้งแสดงความอ่อนไหวและความเปราะบางในสถานการณ์ที่ประเพณีเหล่านั้นอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตส่วนตัว อาทิ “มี่เจี่ย” ในเรื่องนารีนครา เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงผู้หญิงที่ต้องเผชิญกับความท้าทายทางสังคมและเศรษฐกิจ แต่ยังคงรักษาคุณธรรมและประเพณีที่ถูกถ่ายทอดมาท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง มีมิติทางอารมณ์ที่ซับซ้อน สะท้อนถึงความเป็นมนุษย์ที่แท้จริงและความสามารถในการเอาชนะความท้าทายที่เผชิญในชีวิตประจำวันในสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนกับสภาพความเป็นอยู่ทางสังคมและเศรษฐกิจในสังคมจีนด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 การปรับตัวต่อสภาพความเป็นอยู่

ตัวละครหญิงในวรรณกรรมมักแสดงถึงการปรับตัวและการตอบสนองต่อสภาวะทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป พวกเธอมีบทบาทไม่เพียงแต่ในฐานะของแม่บ้านหรือผู้ดูแลครอบครัว

แต่ยังรวมถึงการเป็นผู้นำและผู้มีอิทธิพลในสังคม เช่นตัวละคร “หลูเป่ยเหอ” และ “เจิงลิ่งเอ๋อร์” ในเรื่องมรกต เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงผู้หญิงมีความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง เธอทั้งสองต้องเผชิญกับความท้าทายที่มีความซับซ้อน แต่ทั้งสองสามารถเผชิญหน้าและเอาชนะความท้าทายเหล่านี้ได้

2.2.2 การตอบสนองต่อความท้าทายทางสังคม

ตัวละครหญิงในวรรณกรรมมักต้องเผชิญกับความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับความไม่เท่าเทียมทางเพศ ความยากจน และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม พวกเธอแสดงถึงการเอาชนะความท้าทายเหล่านี้ ผ่านความเข้มแข็งและความสามารถของตนเอง เช่นตัวละคร “มี่เจี่ย” ในเรื่องนารีนครา เป็นตัวอย่างที่แสดงถึงผู้หญิงที่ต้องเผชิญกับความท้าทายทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความไม่เท่าเทียม ทางเพศและความยากจน การต่อสู้ของเธอแสดงถึงความเข้มแข็งและความอดทนในการเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่ยากลำบาก

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนกับการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและบทบาทของผู้หญิงในสังคมจีนด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.3.1 การเปลี่ยนแปลงในความคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้หญิง

ตัวละครหญิงในวรรณกรรมมักแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงในความคิดและทัศนคติที่เกี่ยวกับบทบาทและสถานภาพของผู้หญิงในสังคม ซึ่งรวมถึงการรับรู้ถึงความเท่าเทียมทางเพศ การแสวงหาเสรีภาพส่วนบุคคล และการเปลี่ยนแปลงบทบาทจากแบบดั้งเดิมไปสู่รูปแบบที่ทันสมัย และเปิดกว้างมากขึ้น เช่นตัวละคร “หมิ่นมิน” ในเรื่องความรักใดจะไม่ปวดร้าว เป็นตัวอย่างที่ แสดงถึงผู้หญิงที่มีความกล้าหาญในการท้าทายความคิดแบบดั้งเดิมและสร้างเส้นทางใหม่สำหรับ ตนเอง การต่อสู้ของเธอสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงในความคิดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของผู้หญิง ในสังคมจีน และเช่นตัวละคร “ไห่หยุน” และ “เหม่ยหลาน” ในเรื่องผีเสื้อ เป็นตัวอย่างที่แสดงถึง ผู้หญิงที่มีการผันผวนระหว่างความคิดเก่าและใหม่ เธอทั้งสองแสดงถึงความเป็นอิสระและการ แสวงหาเส้นทางใหม่ที่แตกต่างจากค่านิยมและประเพณีดั้งเดิม

2.3.2 การเผชิญหน้ากับความท้าทายทางสังคม

ตัวละครหญิงในวรรณกรรมมักจะเผชิญหน้ากับความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งรวมถึงการท้าทายความคิดแบบดั้งเดิมและการสร้างเส้นทางใหม่สำหรับตนเองและผู้หญิงคนอื่น ๆ ในสังคม เช่น ตัวละคร “เฝิงชุน” ในเรื่องนารีนครา เป็นผู้หญิงที่ต้องเผชิญกับความท้าทายทางสังคม ในการเป็นแม่บ้านที่ต้องรับผิดชอบทั้งครอบครัวและ การทำงานนอกบ้าน แสดงถึงการต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมและการรับรู้ถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในสังคม เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนในพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีนในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สรุปได้ว่าภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนมีความหลากหลายและซับซ้อน และมีความสัมพันธ์กับค่านิยม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้หญิงในสังคมจีนแต่ละยุคสมัย ตั้งแต่ก่อนการปฏิวัติวัฒนธรรมจนถึงยุคปฏิรูปและเปิดประเทศ โดยได้มีการนำเสนอภาพลักษณ์ที่แตกต่างกันไปตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละช่วงเวลาสำคัญของประวัติศาสตร์จีน โดยเริ่มต้นจากช่วงก่อนการปฏิวัติวัฒนธรรม ซึ่งตัวละครหญิงมักถูกนำเสนอในบทบาทแบบดั้งเดิม ที่สะท้อนถึงการยึดมั่นในค่านิยม “สามคล้อยตาม” และ “สี่คุณธรรม” ภาพลักษณ์เหล่านี้เน้นถึงความเคารพ ความเสียสละ และความภักดีที่ผู้หญิงมีต่อบิดา สามี และลูกชาย ในขณะเดียวกัน ก็มีการเริ่มต้นสะท้อนถึงความผันผวนระหว่างค่านิยมเก่าและใหม่ ผ่านตัวละครที่เริ่มตั้งคำถามและท้าทายบทบาทและความคาดหวังที่สังคมกำหนดไว้ ในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม ภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรง ตัวละครหญิงในช่วงนี้สะท้อนภาพความขัดแย้งและความท้าทายที่เกิดขึ้นในสังคมจีน ซึ่งรวมถึงการเสียสละ

เพื่อความเชื่อและอุดมการณ์ส่วนบุคคล รวมถึงการยึดมั่นในอุดมการณ์ความคิดของตนเอง นอกจากนี้ยังมีการเผชิญหน้ากับความจำเป็นในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ภาพลักษณ์เหล่านี้ยังรวมถึงการท้าทายต่อประเพณีและค่านิยมดั้งเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของสิทธิและบทบาทของผู้หญิง และช่วงหลังการปฏิวัติวัฒนธรรม เป็นช่วงที่สังคมจีนเริ่มเปิดกว้างและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เป็นบวกมากขึ้นสำหรับผู้หญิง ตัวละครหญิงในช่วงนี้สะท้อนถึงการเป็นอิสระและการพึ่งพาตนเอง พวกเธอมีบทบาทที่สำคัญไม่เพียงแค่ในฐานะผู้ดูแลครอบครัว แต่ยังรวมถึงการมีบทบาทในสังคมและการทำงาน ความสามารถในการปรับตัวและการเผชิญหน้ากับความท้าทายทำให้ตัวละครหญิงเหล่านี้เป็นแบบอย่างของความเข้มแข็งและความสามารถในการนำพาชีวิตและครอบครัวผ่านยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลง โดยรวมแล้วภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนในพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีน สะท้อนถึงกระบวนการต่อสู้ การปรับตัว และการเปลี่ยนแปลงของผู้หญิงในสังคมจีน ผ่านช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ตั้งแต่ยุคก่อนการปฏิวัติวัฒนธรรมจนถึงยุคปฏิรูปและเปิดประเทศ แต่ละช่วงเวลาสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทั้งในแง่ของสถานภาพสังคม บทบาท และความคาดหวังที่สังคมมีต่อผู้หญิง ทั้งหมดนี้ไม่เพียงแค่บ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในจีนเท่านั้น แต่ยังแสดงถึงความเข้มแข็ง ความยืดหยุ่น และการเป็นผู้นำในการสร้างและปรับเปลี่ยนค่านิยมใหม่ ๆ ให้เข้ากับยุคสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Yang Weiying (2555) ในการวิเคราะห์ตัวละครหญิงชาวจีนในนวนิยายไทย ที่พบว่าลักษณะตัวละครหญิงชาวจีนในนวนิยายไทยมีความคล้ายคลึงกับผู้หญิงจีนในสังคมจีน โดยเป็นเพศที่ถูกมองว่าอ่อนแอ เชื่อฟังผู้ใหญ่และสามี และมีความประพฤติที่ดีตามที่บรรพบุรุษได้สืบทอดมา ทั้งนี้สถานภาพของผู้หญิงในชีวิตและสังคมได้ถูกแบ่งออกเป็นด้านครอบครัว ด้านประกอบอาชีพ และด้านสังคม ซึ่งการมีบทบาทสำคัญต่อครอบครัว เป็นผู้รับผิดชอบ ละเอียด รอบคอบ และเอาใจใส่ผู้ใหญ่มากกว่าผู้ชาย แสดงให้เห็นถึงคุณค่าและบทบาทที่สำคัญของผู้หญิงในสังคม

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนกับสังคมวัฒนธรรมจีน ทำให้เห็นความสัมพันธ์ของวรรณกรรมกับวัฒนธรรมและสังคมจีนในหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของขนบธรรมเนียมประเพณี สภาพความเป็นอยู่ทางสังคมและเศรษฐกิจ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและบทบาทของผู้หญิงในสังคมจีน สร้างภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่มีความหลากหลายและความซับซ้อน ตั้งแต่การยึดถือประเพณีและค่านิยมดั้งเดิมไปจนถึงการปรับตัวและท้าทายเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมและวัฒนธรรม ในด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ตัวละครหญิงสะท้อนถึงการยึดถือและการรักษาค่านิยมดั้งเดิมท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง พวกเธอมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดค่านิยมและประเพณีเหล่านี้ให้กับรุ่นหลัง แต่ในขณะเดียวกันก็มีตัวละครที่แสดงถึงการปรับตัวและการท้าทายต่อประเพณีเดิม ซึ่งสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในจีน ด้านสภาพความเป็นอยู่ทางสังคมและเศรษฐกิจ ตัวละครหญิงแสดงถึงการปรับตัวและการตอบสนองต่อสภาวะทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป พวกเธอไม่เพียงแค่มีบทบาทในฐานะแม่บ้านหรือผู้ดูแลครอบครัว แต่ยังรวมถึงการเป็นผู้นำและผู้มีอิทธิพลในสังคม ซึ่งสะท้อนถึง

ความเข้มแข็งและความสามารถในการเอาชนะความท้าทายทางสังคมและเศรษฐกิจ และด้านการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและบทบาทของผู้หญิง ตัวละครหญิงสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงในความคิดและทัศนคติที่เกี่ยวกับบทบาทและสถานภาพของผู้หญิงในสังคม ตัวละครเหล่านี้ไม่เพียงแต่แสดงถึงการรับรู้ถึงความเท่าเทียมทางเพศและการแสวงหาเสรีภาพส่วนบุคคล แต่ยังรวมถึงการเผชิญหน้ากับความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งรวมถึงการท้าทายความคิดแบบดั้งเดิมและการสร้างเส้นทางใหม่สำหรับตนเองและผู้หญิงคนอื่น ๆ ในสังคม โดยรวมแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงชาวจีนกับสังคมวัฒนธรรมจีนเป็นการสะท้อนถึงการเดินทางที่หลากหลายและซับซ้อนของผู้หญิงในสังคมจีน จากการยึดถือประเพณีไปจนถึงการปรับตัวและการท้าทายต่อเงื่อนไขทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและบทบาทของผู้หญิงในสังคม วรรณกรรมไม่เพียงแต่สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ แต่ยังเป็นเครื่องมือในการสำรวจและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเหล่านี้ในสังคมจีน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพล ฤทธิ์รวมทรัพย์ (2558) ในการศึกษาพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีนในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พบว่าพระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีนในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สะท้อนถึงวิถีชีวิต ค่านิยม วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และประเพณีของจีน รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และการพัฒนาประเทศจีนอย่างก้าวกระโดด ทำให้ได้เรียนรู้ความคิด มีความเข้าใจสัจธรรม และทำความเข้าใจการดำเนินชีวิตของกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคมผ่านตัวละครในวรรณกรรม ในทำนองเดียวกัน ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของโชคชัย บัณฑิตศิละศักดิ์ (2542) ในการวิเคราะห์สังคมไทยจากเรื่องสั้นในนิตยสาร “ช่อการะเกด” ช่วง พ.ศ. 2535–2539 ที่พบว่าเรื่องสั้นในนิตยสารช่อการะเกดได้สะท้อนภาพสังคมไทยในหลากหลายด้าน การศึกษาทั้งสองเป็นตัวอย่างของการใช้วรรณกรรมเป็นเครื่องมือในการสะท้อนและตรวจสอบสังคม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ครอบครัว การเมือง การเศรษฐกิจ การศึกษา และศาสนา ทำให้เข้าใจมุมมองที่ซับซ้อนและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคมในยุคสมัยต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง

การวิจัยนี้น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประจักษ์ในอัจฉริยภาพในการเลือกและการแปลผลงานวรรณกรรมโดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเป็นสะพานเชื่อมระหว่างวัฒนธรรมไทยกับจีน ผลการวิจัยนี้มีประโยชน์สำหรับผู้สนใจในการศึกษาวัฒนธรรมจีนและเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างสองวัฒนธรรมผ่านการแปลวรรณกรรม ซึ่งเปิดประตูสู่การเข้าใจความเชื่อมโยงซับซ้อนระหว่างบทบาทของผู้หญิงในสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในประเทศจีน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1.1 ควรเพิ่มการวิเคราะห์เชิงลึกของภาพลักษณ์ตัวละครหญิงแต่ละตัวที่สะท้อนถึงช่วงเวลาต่าง ๆ ของประวัติศาสตร์จีน เพื่อนำเสนอความซับซ้อนของการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในบทบาทของผู้หญิง

1.2 ควรเพิ่มการเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในเรื่องภาพลักษณ์ของผู้หญิงในวรรณกรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในบริบททางวัฒนธรรมและสังคมที่ต่างกัน

1.3 ใช้ทฤษฎีทางสังคมวิทยาเพิ่มเติมในการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของตัวละครหญิง เพื่อเน้นให้เห็นถึงบทบาททางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น.

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังวรรณกรรมแปลจากภาษาจีนเรื่องอื่น ๆ ที่ไม่ได้ถูกศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ได้ภาพรวมที่ครอบคลุมมากขึ้นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้หญิงในวรรณกรรมจีน

2.2 ควรใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมจีนหรือการทำกลุ่มสนทนา (Focus Group) เพื่อเก็บข้อมูลและความคิดเห็นเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์

2.3 เพิ่มการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของประเทศจีนในช่วงเวลาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมที่ถูกแปล เพื่อให้การวิเคราะห์มีความครบถ้วนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

โชคชัย บัณฑิตศิลละศักดิ์. (2542). *การวิเคราะห์สังคมไทยจากเรื่องสั้นในนิตยสาร “ช่อการะเกด” ช่วง พ.ศ. 2535-2539.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธนเดช ทิวไผ่งาม. (2558). การเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของผู้หญิงในงานเขียนของซูถงและอันหนี เป่าเป้ย จากเรื่อง “เมียหลวงเมียน้อย” และ “ดอกบัว”. *วารสารการศึกษากาสะลองคำมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.* 9 (2), 81–91.

ปรียาดา กุลรินทร์, นราวัลย์ พูลพิพัฒน์ และศรีวิไล พลมณี. (2561). การสร้างภาพลักษณะสตรีในนวนิยายไทยที่รับรางวัลใน พ.ศ. 2550–2559. *พิฆเนศวร์สาร.* 14 (1), 123–133.

พรรัตน์ สุวรรณรัตน์. (2539). *การวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครในวรรณคดีเรื่องสามก๊กตามแนวจริยศาสตร์.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2564). *มองสังคมจีนผ่านวรรณกรรม.* กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่นส์.

สุรพล ฤทธิ์รวมทรัพย์. (2558). พระราชนิพนธ์แปลจากวรรณกรรมจีนในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. *วารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ.* 8 (1), 134.

Yang Weiying. (2555). *การวิเคราะห์ตัวละครหญิงชาวจีนในนวนิยายไทย.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร-มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

郭大钧. (2009). *中国当代史*(第4版). 北京: 北京师范大学出版集团.

การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

A Curriculum Development of Young Speech Activity to Promote Speech Ability for Grade 4-6 Students

รุ่งพิรุณ สระทองอ้อย และ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Rungpirun Srathongoai and Jakkrit Jantakoon
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: rungpiruns65@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) สร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ของผู้เรียนหลังเรียนด้วยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์กับเกณฑ์ร้อยละ 75 3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเข้าร่วมหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม ดำเนินการวิจัยด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนากลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนพิณพลราษฎร์ ตั้งตรงจิตร 12 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 25 คน แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวทดสอบหลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ แบบวัดความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ

ผลการวิจัยพบว่า

1.หลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนี้ ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ ความเป็นมาและความสำคัญ หลักการ จุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และบทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$= 4.09, S.D. = 0.24) มีผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$= 4.14, S.D. = 0.67) และผลการศึกษานำร่องพบว่าเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ

2. นักเรียนมีความสามารถในการพูดสุนทรพจน์หลังเข้าร่วมหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\overline{x}$ = 4.51, S.D. = 0.64)

* วันที่รับบทความ : 21 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 4 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 5 มิถุนายน 2567
Received: May 21 2024; Revised: June 4 2024; Accepted: June 5 2024

คำสำคัญ: หลักสูตร; กิจกรรมชุมนุม; ความสามารถในการพูดสุนทรพจน์

Abstract

The purposes of this research were 1) to create and verify the curriculum for young speech club activity to promote speech ability 2) to compare the speech ability after participating in the curriculum for young speech club activity to promote speech ability with 75% criterion, and 3) to study students' opinions towards the curriculum for young speech club activity to promote speech ability The research was conducted by research and development methodology. The sample consisted of 25 students in grade 4-6 at Phinphonrat Tangtrongchit 12 School, The Primary Educational Service Area Office Phitsanulok 2, semester 2, academic year 2023. This research used one group posttest only design. The research instruments consisted of the curriculum for young speech club activity to promote speech ability for grade 4-6 students, speech ability test, and students' opinions questionnaire. Data were analyzed by using mean, standard deviation, percentage, and *t- test one sample.*

The research results revealed that:

1.The curriculum for young speech club activity to promote speech ability comprises of 9 elements, including background and significance, principles, purposes, learning substances. curriculum structure, guidelines for learning activities, media and learning resources, measurement and evaluation, and the role of involving personnel. The results of appropriateness of the curriculum were at a high level ($\overline{x}$= 4.09, S.D. = 0.24) The course materials suitability were at a high level ($\overline{x}$= 4.14, S.D. = 0.67) and The results of pilot study were operational feasibility

2.The students had the speech ability after participating in the curriculum for young speech club activity to promote speech ability which was higher than the criterion score of 75 at the .05 level of statistical significance.

3.The students' opinions towards the curriculum for young speech club activity to promote speech ability was at the highest level ($\overline{x}$ = 4.51, S.D. = 0.64)

Keywords: Curriculum; Club Activity; Speech Ability

บทนำ

การจะพัฒนาประเทศให้เจริญพื้นฐานสำคัญที่สุดคือการพัฒนาคนเพราะถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญ เมื่อได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องเหมาะสมจะมีความรู้ ความสามารถ และนำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพและพัฒนาสังคมให้ดีต่อไปได้ การเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วิทยาศาสตร์ และด้านเทคโนโลยี ทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อคนไทยและผู้คนทั่วโลก ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญมากเพราะเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนได้มีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (ทิพรัตน์ สิทธิวงศ์, 2561)

ประเทศไทยมีภาษาของตนเองซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าโดยก่อให้เกิดเอกภาพ เสริมสร้างคุณภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย ภาษาเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพคนไทยได้ใช้ภาษาไทยในการพูด การเขียน แสวงหาความรู้ ส่งเสริมภูมิปัญญา และเป็นหลักฐานในการค้นคว้าบันทึกเรื่องราวต่างๆ แสดงให้เห็นว่าไทยเป็นชาติที่มีวัฒนธรรมสูงตั้งแต่โบราณจนปัจจุบัน ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันได้อย่างสันติสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 37)

การสื่อสารเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ต้องอาศัยทักษะหลากหลายด้านมาใช้ในการติดต่อสื่อสารกันซึ่งทักษะการอ่าน การฟัง การเขียน และการพูดทักษะการพูดสื่อสาร เป็นกระบวนการที่สำคัญในการติดต่อกันของมนุษย์ การพูดเป็นการส่งสารที่สำคัญเป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งใช้การพูดเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนเองให้ผู้อื่นได้รับรู้และเข้าใจ โดยอาศัยน้ำเสียง กิริยาท่าทาง ดังนั้นการพูดจึงเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ และการฝึกฝน เพื่อให้ความรู้ความบันเทิงโน้มน้าวใจและจรรโลงใจ ช่วยให้ผู้พูดและผู้ฟังเกิดความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อกัน ก่อให้เกิดการสื่อสารที่มีประสิทธิผลและบรรลุวัตถุประสงค์ของการพูด ซึ่งการเรียนรู้หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการพูดจะเป็นพื้นฐานสำคัญ เป็นแนวทางในการนำไปฝึกฝนและพัฒนาทักษะการพูดให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ประเสริฐ บุญเสริม (2554 : 1) กล่าวว่า การใช้ถ้อยคำน้ำเสียง และกิริยาอาการ เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนความต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังได้รับรู้และเกิดการตอบสนอง การพูดในที่สาธารณะนั้นคือการพูดที่มีผู้ฟังเป็นจำนวนมาก และเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ผู้พูดได้แสดงความสามารถเฉพาะตัวในทักษะการพูดและการแก้ไขปัญหาเฉพาะ ซึ่งผู้พูดต้องสนใจปฏิกิริยาการตอบสนองของผู้ฟังทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา เพื่อปรับเทคนิคการพูดให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพูดแต่ละครั้ง ฉะนั้นการฝึกพูดในที่สาธารณะจึงเป็นวิธีที่ดีในการปรับปรุงบุคลิกภาพทั้งภายในและภายนอกเพื่อการเป็นนักพูดที่ดี

การพูดสุนทรพจน์ซึ่งเป็นประเภทหนึ่งของการพูดต่อชุมนุมชนหรือการพูดในที่สาธารณะ (Public Speaking) มีวัตถุประสงค์ของการพูดชัดเจน เช่น พูดเพื่อบอกเล่า จูงใจ กระตุ้นเร้าให้ผู้ฟังเชื่อคล้อยตาม ร่วมมือ และปฏิบัติตาม จึงถือเป็นการพูดขั้นสูงมีความสอดคล้องกับทักษะ Soft Skill ที่จำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพในการใช้ชีวิตและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมปัจจุบันเพราะเป็นการฝึกฝนทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในรูปแบบหนึ่ง

โรงเรียนพิณพลราษฎร์ ตั้งตรงจิตร 12 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ได้มีการจัดกิจกรรมชุมนุมเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย แต่ยังไม่มีชุมนุมที่ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถหรือทักษะเกี่ยวกับการพูดสุนทรพจน์ และจากแนวทางการพัฒนาคุณผู้เรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 กล่าวว่าต้องจัดการศึกษาตามขีดความสามารถของผู้เรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความถนัดและศักยภาพของแต่ละ

บุคคล วางรากฐานการศึกษาเพื่ออาชีพให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2566-2570 สพป.พล.2 : 4)

กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดีความรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันเอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร และกิจกรรมชุมนุม ชมรม ซึ่งกิจกรรมชุมนุม เป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะสำคัญ อันจะนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวการจัดกิจกรรมนั่นสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน (แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 : 3-7)

การจัดการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้นต้องตระหนักถึงกระบวนการที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตามระดับพัฒนาการในทุกๆ ด้านทั้งร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญาในศตวรรษที่ 21 ถือว่าทักษะที่มีความสำคัญที่สุดนั่นคือทักษะการคิดและทักษะการใช้ชีวิต การแก้ปัญหานี้อาจจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ เพื่อทำให้การพูดสาธารณะง่ายขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ ขึ้นมาใหม่เนื่องจากผู้วิจัยต้องการออกแบบจุดมุ่งหมายเนื้อหาสาระ วิธีการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับผู้เรียน อีกทั้งกิจกรรมชุมนุม เป็นการจัดกิจกรรมที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ คือให้ความสำคัญกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียนและกิจกรรมชุมนุมสามารถบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีความกว้างขวางลึกซึ้ง ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพที่มีในตนอย่างเต็มที่ (กฤษณ์รงค์ เตะสิริสุขสกุล, 2560)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สนใจ พัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ของผู้เรียนหลังเรียนด้วยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เกณฑ์ร้อยละ 75
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนโดยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยโดยใช้กระบวนการการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนโดยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 กลุ่มประชากรคือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนพิณพลราษฎร์ ตั้งตรงจิตร 12 ที่สมัครเข้าร่วมในหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ จำนวน 25 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 หลักสูตรกิจกรรมชุมนุมและเอกสารประกอบหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ ผู้วิจัยพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมโดยประยุกต์ใช้แนวคิดและหลักการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิด ทาบา ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความเป็นมาและความสำคัญ 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) สาระการเรียนรู้ 5) โครงสร้างหลักสูตร 6) แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผล 9) บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3.2 แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมและเอกสารประกอบหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ สร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

3.3 แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ กำหนดหัวข้อการสัมภาษณ์ โดยมีประเด็น ดังนี้ 1) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) สื่อการเรียนรู้ และสร้างแบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง โดยเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด

3.4 แบบวัดความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีขั้นตอน ดังนี้ ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแบบวัดความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ในครั้งนี้ผู้วิจัยปรับมาจากสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2563 : 9) การประเมินทั้ง 3 ด้าน ด้านละ 3 ข้อย่อย รวม 9 ประเด็นประเมิน กำหนดสถานการณ์นำเสนอข้อมูล 5 สถานการณ์เลือกหัวข้อจากการสุ่มโดยวิธีการจับสลาก นำแบบวัดความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Objective Congruence: IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) เพื่อพิจารณาจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการวัด ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 นำแบบวัดความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนกลุ่มนำร่องเพื่อนำแบบเกณฑ์การประเมินความสามารถการพูดจากกรรมการทั้ง 2 คน ได้แก่ ผู้วิจัย และครูสอนภาษาไทย 1 คน มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นระหว่างกรรมการ (Inter - rater Reltabiliy) ซึ่งผลการประเมินของกรรมการ ทั้ง 2 คน พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น 0.94 ซึ่งถือว่าความน่าเชื่อถือ ของผู้ประเมินมีความสอดคล้องกันในระดับดีมาก จากนั้นจัดทำแบบวัดความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

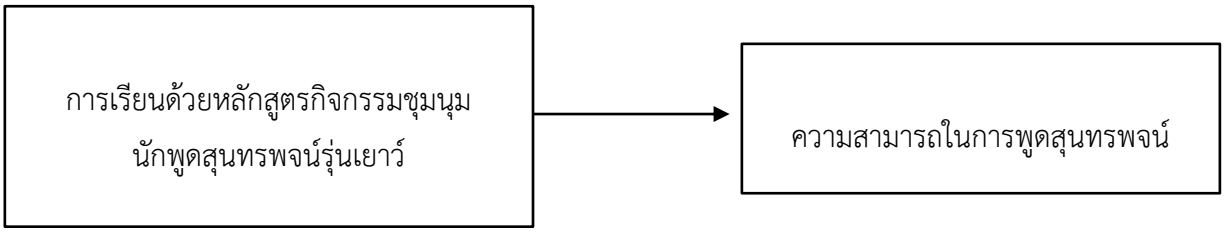
3.5 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนโดยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรและการสร้างแบบสอบถาม กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ ประกอบด้วยด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Output) จำนวน 18 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของการประเมินเชิงระบบ IPO Model

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความเหมาะสมของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6และแบบสอบถามความคิดเห็นมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย $(\overline{X})$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลการศึกษานำร่องโดยการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ผลด้วยการทดสอบความมีนัยสำคัญด้วยค่าสถิติทดสอบที (t- test one sample) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดสุนทรพจน์กับเกณฑ์ร้อยละ 75 หลังเรียนด้วยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

1. ผลการสร้างหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ ทำให้ได้หลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร ดังนี้

1.1 หลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1.ความเป็นมาและความสำคัญ 2. หลักการ 3. จุดมุ่งหมาย 4. สาระการเรียนรู้ 5. โครงสร้างหลักสูตร 6. แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7. สื่อและแหล่งเรียนรู้ 8. การวัดและประเมินผล 9. บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1.2 เอกสารประกอบหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1. คำนำของเอกสารประกอบหลักสูตร 2. คำแนะนำสำหรับครู 3. โครงสร้างหลักสูตรกิจกรมชุมนุม 4. แผนการจัดการเรียนรู้ 5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แสดงดังตาราง 2

ตาราง 1 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. ความเป็นมาและความสำคัญ	3.67	0.58	มาก
2. หลักการ	3.89	0.53	มาก
3. จุดมุ่งหมาย			
3. จุดมุ่งหมาย	4.45	0.39	มาก
4. สาระการเรียนรู้	4.22	0.65	มาก
5. โครงสร้างหลักสูตร	4.17	0.90	มาก
6. แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.33	0.69	มาก
7. สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.11	0.58	มาก
8. การวัดและประเมินผล	3.93	0.46	มาก
9. บทบาทของบุคลาการที่เกี่ยวข้อง	4.06	0.50	มาก
เฉลี่ยรวม	4.09	0.24	มาก

จากตาราง 2 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.09, S.D.= 0.24) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า จุดมุ่งหมายมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.45, S.D.= 0.39) รองลงมาคือ แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.33, S.D.= 0.69) สาระการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.22, S.D.= 0.65) โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =4.17, S.D.= 0.90) สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.11, S.D.= 0.58) บทบาทของบุคลาการที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.06, S.D.= 0.50) การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.93, S.D.= 0.46) หลักการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.89, S.D.= 0.53) และความเป็นมาและความสำคัญมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.67, S.D.= 0.58) ตามลำดับ

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แสดงดังตาราง 3

ตาราง 2 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. คำนำของเอกสารประกอบหลักสูตร	4.33	0.87	มาก
2. คำแนะนำสำหรับครู	3.95	0.58	มาก
3. โครงสร้างหลักสูตรกิจกรมชุมนุม	4.33	0.69	มาก
4. แผนการจัดการเรียนรู้	4.17	0.79	มาก
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.92	0.44	มาก
เฉลี่ยรวม	**4.14**	**0.67**	**มาก**

จากตาราง 3 พบว่า ผลการประเมินความเหมาสมของเอกสารประกอบหลักสูตร โดย ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.14, S.D.= 0.67) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า คำนำของเอกสารประกอบหลักสูตรกิจกรรมการจัดกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.33, S.D.= 0.87) และโครงสร้างหลักสูตรกิจกรมชุมนุมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.33, S.D.= 0.69) เช่นเดียวกัน รองลงมาคือ แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.17, S.D.= 0.79) คำแนะนำสำหรับครูมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.95, S.D.= 0.58) และ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.92, S.D.= 0.44) ตามลำดับ

4. ผลการศึกษานำร่อง (Pilot Study) **เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรไปทดลองใช้**

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้หลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ผลการศึกษานำร่อง (Pilot Study) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ไปทดลองใช้ พบว่า หลักสูตรกิจกรรมชุมนุมมีความเหมาะสม เป็นไปได้ในการปฏิบัติสามารถนำไปใช้ได้จริง

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของนักเรียน หลังเรียนโดยใช้หลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 แสดงผลดังตาราง 4

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทาง สถิติของการทดสอบเปรียบเทียบเกณฑ์ร้อยละ 75 กับการทดสอบ ความสามารถในการพูดสุนทรพจน์หลังเรียน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	% of Mean	t	Sig (1-tailed)
หลังเรียน	25	100	83.28	6.37	83.28	6.50	0.0000

*มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า การทดสอบความสามารถในการพูดสุนทรพจน์หลังเรียนโดย หลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ ของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 83.28 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.28 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนการทดสอบหลังเรียนพบว่าคะแนนการทดสอบความสามารถในการพูดหลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนโดยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ตาราง 4 แสดงผลความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนโดยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	4.10	0.94	เห็นด้วย
2. ด้านกระบวนการ (Process)	4.74	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. ด้านผลผลิต (Output)	4.69	0.46	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เฉลี่ยรวม	4.51	0.64	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตาราง 5 พบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนมีต่อการเรียนโดย หลักสูตร กิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ ด้วยรูปแบบการประเมินเชิงระบบ (IPO Model) โดยภาพรวมมีนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{x}$ = 4.51, S.D.= 0.64) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อด้านกระบวนการ (Process) อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{x}$ = 4.74, S.D.= 0.51) รองลงมา

คือ นักเรียนมีความคิดเห็นต่อด้านผลผลิต (Output) อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\overline{x}$ = 4.80, S.D.= 0.50) และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อด้านด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ($\overline{x}$ = 4.10, S.D.= 0.94) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรครบทุกด้าน ได้แก่ 1) ความเป็นมาและความสำคัญ 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) สาระการเรียนรู้ 5) โครงสร้างหลักสูตร 6) แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผล 9) บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และในภาพรวมองค์ประกอบของเอกสารประกอบหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องทำให้ได้องค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญอย่างครบถ้วน จึงสามารถพัฒนาหลักสูตรตามองค์ประกอบต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สอดคล้อง กับทาบา (Taba, 1962 : 10) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาหลักสูตรนั้นจะต้องมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรโดยเริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการ ตรวจสภาพปัญหาและความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคมและผู้เรียน กำหนดจุดมุ่งหมาย กำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนหลังจากได้ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการแล้ว พิจารณาเลือกเนื้อหาสาระ จัดรวบรวมเนื้อหาสาระ โดยเนื้อหาสาระที่เลือกได้ต้องนำมาจัดลำดับ คำนึงถึงความต่อเนื่อง ความยากง่าย วุฒิภาวะ ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องคัดเลือกประสบการณ์เรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดำเนินการการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระและความต่อเนื่อง และประเมินผล โดยที่ หลักสูตรควรมีองค์ประกอบ 4 ประการคือ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาและอัตราเวลาเรียน กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับ วรพรรณ บัวขาว (2563) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม English for Local Travel เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการฟัง การพูด และ ความตระหนักในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าหลักสูตรมีองค์ประกอบ ดังนี้หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ และการวัดประเมินผล พร้อมด้วยเอกสารประกอบหลักสูตร และมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรไปทดลองนำร่อง (Pilot Study) ก่อนที่จะนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ (2557) ที่มีการพัฒนาหลักสูตรก่อนการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจะต้องมีการทดลองนำร่อง (Pilot Study) สอดคล้องกับ พิศาล เครือลิต (2565) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย ธารีเกษ (2559), ณัชณิชา โพธิ์ใจ (2560), เนาวรัตน์ มะลีลาเต๊ะ (2563) (อ้างถึงใน พิศาล เครือลิต 2565 : 157-161) ที่ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรโดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ยกร่างหลักสูตรนำหลักสูตรไปทดลองใช้และปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ ด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร จึงทำให้หลักสูตรมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้จริง

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ พบว่า คะแนนการทดสอบความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ สามารถอธิบาย ได้ว่า การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ ได้ปฏิบัติตามการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด คือผู้เรียนได้เลือกเรียนกิจกรรมชุมนุมตามความถนัดและความสนใจ อีกทั้งกิจกรรมชุมนุมนี้เป็นการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติการพูดสุนทรพจน์จริง ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่งผลให้ นักเรียนได้ทำกิจกรรมโดยการปฏิบัติจริง มีขั้นตอนการเรียนที่ชัดเจน ตามลำดับขั้นของการพูดสุนทรพจน์ คือขั้นเตรียมเนื้อหา วิธีการนำเสนอ ภาษาลีลาการนำเสนอซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เป็นไปตามแนวทางการพูดสุนทรพจน์ของ ปิยนารถ ฟักทองพรรณ (2554) ที่ได้เสนอแนวทางการเตรียมความพร้อมในการพูด สุนทรพจน์ไว้ว่า สุนทรพจน์ที่ดีควรนำเสนอข้อคิดใหม่ๆ โน้มน้าวจิตใจผู้ฟังให้เกิดความหรรษาหรือพอใจ คล้อยตาม และกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ รู้สึกร่วมในความคิดสร้างสรรค์ การเตรียมความพร้อมในการพูดสุนทรพจน์ในที่สาธารณะเบื้องต้น มี 3 ประการ คือ การเตรียมเนื้อหา (Matter) วิธีการนำเสนอ (Method) ภาษาลีลาการนำเสนอ (Manner) ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลัก ทำให้การพูดสุนทรพจน์มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับนันทา ทองทวีวัฒนะ (2563) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชนของนักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พบว่าการพัฒนาทักษะการพูดและศิลปะการพูด ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการพูดนั้นคือ การเลือกหัวข้อในการพูด การเตรียมเนื้อหาในการพูดการฝึกซ้อมในการพูด การแสดงออกในที่ประชุมชน การวิเคราะห์ปัญหาในการพูด ได้แก่ปัญหาด้านการใช้ภาษาปัญหาเรื่องเนื้อหา และปัญหาด้านบุคลิกภาพ เพราะสื่อสารไปยังผู้ฟังตามวัตถุประสงค์ของตนด้วยบุคลิกภาพที่น่าสนใจจะชวนให้ติดตาม และแนวทางพัฒนาการทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชนประกอบด้วยการใช้ภาษา การลำดับความคิด การเรียบเรียงคำพูดการแสดงออกโดยเฉพาะภาษาที่ใช้ควรเป็นถ้อยคำที่เข้าใจง่ายและถูกต้องตรงตามความหมาย และรูปแบบการพัฒนาทักษะการพูดและศิลปะการพูดในที่ประชุมประกอบด้วยการเตรียมตัวผู้พูด การวิเคราะห์ผู้ฟัง การกล่าวในโอกาสต่างๆ และการประเมินผล การพูดส่วนรูปแบบการพัฒนาศิลปะการพูดในที่ประชุมชน ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ คือ วัจนลีลาในการพูด ศิลปะการใช้ถ้อยคำในการพูดและการกล่าวสุนทรพจน์ สอดคล้องกับแนวทาง การจัดกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์

3. ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ ในภาพรวม นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากต่อการเรียน โดย หลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาการพูดสุนทรพจน์ เกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างถูกต้อง และการให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ ทำให้เกิดความคิดเห็นในเชิงบวกเพราะมีความสุขในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ กิตติกัณฐากรณ์ การุณประชา (2563) ได้ศึกษาการหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม "การเป็นผู้ประกอบการ" ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนมีต่อการเรียนตามหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม"การเป็นผู้ประกอบการ" ในภาพรวม นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนตามหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม "การเป็นผู้ประกอบการ" อยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับ กฤษณ์วรงค์ เตะสิริสุขสกุล (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม "Life Plus+" เพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเรื่องเพศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เรียนมีต่อการเรียนโดยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม "Life Plus+" ในภาพรวม ผู้เรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อการเรียนโดยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม "Life Plus+" และผู้วิจัยเลือกรูปแบบการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบการประเมินเชิงระบบ ของ โชเดอร์ เบค และคณะ (Schoder bok et al., 1990) ในลักษณะรูปแบบของการประเมินเชิงระบบ IPO Model มาใช้กับการประเมินหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบการสำคัญ 3 ส่วน (สงัด อุทรานันท์ 2537 : 1-10) โดยได้ประเมินผลหลักสูตร 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Output) การประเมินความคิดเห็น ซึ่งเป็นกระบวนการการประเมินหลักสูตรที่เป็นระบบและได้รับการยอบรับ สอดคล้องกับ พิศาล เครือลิต (2565) ได้ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนการประเมินผลหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แบบสอบถามผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการเรียนรู้หลังการทดลองใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.70, S.D. = 0.39) ซึ่งใช้การประเมินเชิงระบบ IPO Model เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 จากผลการวิจัยหลักสูตรกิจกรรมชุมนุมนักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ แต่ควรประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทหรือธรรมชาติของนักเรียน

1.2 ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษาแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรกิจกรรมชุมนุม นักพูดสุนทรพจน์รุ่นเยาว์ ให้เข้าใจ เพื่อสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ส่งเสริมความสามารถในการพูดสุนทรพจน์ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ในการทำกิจกรรมชุมนุม ครูผู้สอนควรชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกพัฒนาความสามารถในการพูดสุนทรพจน์

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรทำการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมหรือหลักสูตรชุมนุมที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้เรียนในด้านการพูดในที่สาธารณะในรูปแบบต่างๆนอกเหนือจากการพูดสุนทรพจน์ เช่น การพูดรณรงค์ การพูดประชาสัมพันธ์ การพูดโฆษณา

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

3.1 การวิจัยในครั้งนี้ใช้การทดสอบหลังเรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปอาจใช้การเปรียบเทียบผลก่อนเรียนและหลังเรียนได้

3.2 ควรทำการวิจัยและพัฒนาความสามารถในการพูดสุนทรพจน์โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนเพื่อให้สอดคล้องกับปัจจุบัน เช่น การสอนโดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ การทำแอปพลิเคชันสำหรับการสอนสุนทรพจน์

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กฤษณ์วรงค์ เตชะสิริสุขสกุล. (2560). *การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม "Life Plus+" เพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเรื่องเพศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

กิตติกัณฐากรณ์ การุณประชา. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม "การเป็นผู้ประกอบการ" ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.*วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

จักรกฤษณ์ จันทะคุณ. (2556). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสำนึกในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

นันทา ทองทวีวัฒนะ. (2563). *แนวทางการพัฒนาทักษะและศิลปะการพูดในที่ประชุมชนของนักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.* มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.

พิศาล เครือลิต. (2565). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วรพรรณ บัวขาว. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมชุมนุม English for Local Travel เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการฟัง การพูด และความตระหนักในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สงัด อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace.

การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง (TPRS) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

Development of English Speaking Skills Taught by Using Total Physical Response and Storytelling (TPRS) Teaching Method of Grade 1 Primary School Students

วริศรา มีบุญ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Warissara Meeboon
Ramkhamhaeng University, Thailand
E-mail: jjoywwoy@gmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง (TPRS) เพื่อศึกษาพัฒนาการทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดพลมานีย์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดพลมานีย์ จำนวน 130 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดพลมานีย์ จำนวน 1 ห้อง รวม 35 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน (2) แบบทดสอบการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ (3) แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที t test แบบ dependent

ผลการวิจัย พบว่า เมื่อนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง (TPRS) ตามขั้นตอนการสอน ขั้นตอนที่ 1 สอนคำศัพท์ใหม่และปฏิบัติตามคำสั่ง ขั้นตอนที่ 2 ฝึกพูด และขั้นตอนที่ 3 ขั้นพูดเล่าเรื่องและประเมินผล นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($t = 14.999$, $df = 34$, $Sig. = .000$) โดยนักเรียนสามารถพูดสื่อสารออกมาเป็นคำศัพท์และประโยค รวมทั้งการออกเสียงและท่าทาง ในด้านความรู้ความเข้าใจในการพูด และด้านความคล่องแคล่วในการพูด โดยนักเรียนมีคะแนนทักษะการพูดหลังเรียนเท่ากับ 12.57 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.685 และมีคะแนนทักษะการพูดก่อนเรียนเท่ากับ 8.46 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.197 เป็นไปตามสมมุติฐานทุกประการ

* วันที่รับบทความ : 5 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 12 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 18 ตุลาคม 2567
Received: October 5 2024; Revised: October 12 2024; Accepted: October 18 2024

คำสำคัญ: ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ; วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง (TPRS)

Abstract

The purpose of this research is to organize teaching using the Total Physical Response and Storytelling (TPRS) teaching method to study the development of English speaking skills of grade 1 students at Wat Polmanee School. The population used in this research is 130 grade 1 students at Wat Polmanee School and the sample used in the research is 1 grade 1 student at Wat Polmanee School. A room totaling 35 people using the Cluster Random Sampling method. The tools used in this research were (1) 9 learning management plans (2) a test for developing English speaking skills before class. and after learning using the teaching method of responding with Total Physical Response and Storytelling (TPRS) for grade 1 students and (3) English speaking skills assessment Analyze data By finding the average Standard deviation and dependent *t* test

The results of the research found that students who received learning management using the teaching method of responding with Total Physical Response and Storytelling (TPRS) teaching method according to the teaching steps, step 1 teaching new vocabulary and following instructions, step 2 speaking practice, and step 3 speaking, telling stories and evaluation students had a significantly higher mean score of English speaking skills after learning than before learning at the level. .05 (t = 14.999, df = 34, Sig. = .000) Students were able to speak and communicate in vocabulary and sentences, including pronunciation and gestures, in terms of speaking knowledge and understanding and speaking fluency. Students who received learning management using the teaching method of responding with Total Physical Response and Storytelling (TPRS) had a speaking skill score after learning equal to 12.57 and a standard deviation of 1.685 and a pre-study speaking skill score of 8.46 and a standard deviation of 1.197, all according to the assumptions.

Keywords: English speaking skills; Total physical response and storytelling (TPRS)

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษามีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วมีเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในทางการศึกษามากยิ่งขึ้นการจัดการศึกษามีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนแตกต่างกันไปบทบาทของครูผู้สอนก็เช่นเดียวกันจากที่ครูทำการสอนแบบบรรยายเน้นครูเป็นศูนย์กลางแต่ในปัจจุบันบทบาทของครูก็เปลี่ยนไปเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวก ผู้คอยแนะนำนักเรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้เน้นไปที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้ช่วยแนะนำและออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินพัฒนาการของตนเองตามสาระวิชาได้ ซึ่งในรายวิชาภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษ ถือได้ว่า มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้เพื่อเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิสัยทัศน์ของชุมชนโลก โดยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวถึง การเรียนภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษนั้นว่า

มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษา และใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ซึ่งได้กำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งมุ่งเน้นทักษะที่สำคัญยิ่งที่ส่งผลต่อการเรียนภาษาอังกฤษให้ประสบผลสำเร็จ คือ ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ จึงควรเริ่มจากทักษะการพูด ซึ่งนอกจากจะช่วยให้นักเรียนสามารถพูดสื่อสารได้อย่างถูกต้องแล้ว ยังเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่ทักษะอื่น ๆ อีกด้วย โดยปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ในโรงเรียน คือนักเรียนไม่กล้าพูดภาษาอังกฤษอาจด้วยนักเรียนขาดการฝึกปฏิบัติที่เพียงพอ โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติจริง อาจเพราะนักเรียนกลัวผิดพลาด และมีแรงจูงใจค่อนข้างต่ำ รวมไปถึงบรรยากาศในการเรียนการสอนที่อาจจะตึงเครียด และไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ทางภาษา ทำให้นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะพูดภาษาอังกฤษออกมา ครูผู้สอนควรที่จะส่งเสริมความสามารถที่แสดงออก โดยเฉพาะนักเรียนในระดับเริ่มต้นอย่างชั้นประถมศึกษาซึ่งเป็นช่วงวัยที่สำคัญอย่างยิ่งที่ควรเอาใจใส่ และปลูกฝังการเรียนรู้ด้านภาษาปลูกฝังความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่เขินอายหรือกลัว ส่วนกิจกรรมที่ใช้สอนก็ควรทำให้นักเรียนเกิดความสนุกไปกับการเรียนรู้

ผู้วิจัยพบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนขาดทักษะการพูด ไม่กล้าพูดออกเสียง เวลาพูดจะรู้สึกกังวลว่าจะพูดถูกหรือผิด ผู้วิจัยจึงศึกษาค้นคว้าหาวิธีการแก้ไขปัญหา โดยผู้วิจัยได้นำเอาลักษณะธรรมชาติของนักเรียนในช่วงประถมศึกษาตอนต้นมาเป็นเกณฑ์ในการเลือกหาวิธีการสอนที่สอดคล้องและเหมาะสม ที่จะทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียน เรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุด และยังสามารถแสดงออกได้อย่างเต็มที่ ซึ่งวิธีการสอนดังกล่าว คือ วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง (Total Physical Response Storytelling-TPRS) เป็นวิธีการสอนที่มีลักษณะสอดคล้องกับการฝึกทักษะการพูด โดยวิธีการสอนนี้เป็นวิธีการสอนที่มุ่งเน้นไปที่การให้ข้อมูลที่เข้าใจได้มากมายแก่นักเรียนผ่านการสร้างเรื่องราวร่วมกัน วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง (TPRS) ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย Blaine Ray ซึ่งเป็นนักวิจัยที่เริ่มศึกษาโดยตรงเกี่ยวกับ TPRS มีการตีพิมพ์ครั้งแรกเกี่ยวกับ TPRS ออกมาในปี ค.ศ. 1997 โดยมีหลักที่สำคัญ คือ ครูสร้างความหมายโดยให้คำศัพท์กับนักเรียน จากนั้นถามคำถามเกี่ยวกับคำศัพท์และประโยคที่ได้เรียนไป อ่านเรื่องและตอบถามคำถามจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งธรรมชาติของนักเรียนในวัยเริ่มต้นนี้ เป็นวัยที่ชอบฟังเรื่องราวหรือเรื่องเล่าที่เกิดขึ้นกับตนเอง นักเรียนจะสามารถฟังและจินตนาการเรื่องราวเหล่านั้นจากการที่ครูพูดแล้วสามารถเลียนแบบพฤติกรรมหรือท่าทางที่ครูทำได้หรือประโยคที่ได้อ่านและคำศัพท์ที่ได้ฟังเป็นอย่างดีตามวัย อีกทั้งได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสูงขึ้น พรชนก ปานวน (2564) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการสอนโดยใช้วิธีการสอน แบบตอบสนองด้วยท่าทางที่มีผลต่อความสามารถในการการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางที่มีผลต่อความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น หากนำวิธีการสอนนี้มาช่วยในการจัดการเรียนการสอนยิ่งทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการพูด และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง (TPRS) ซึ่งเป็นวิธีสอนที่เหมาะสำหรับนักเรียนที่เริ่มเรียนภาษาในระยะเริ่มต้น อีกทั้ง สามารถพัฒนาทักษะการพูดของนักเรียนเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมนักเรียนไปสู่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับสูงขึ้นไป ผู้วิจัยจึงจะนำวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง (TPRS) มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดพลมานีย์ ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง (TPRS) เพื่อศึกษาพัฒนาการทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดพลมานีย์

ระเบียบวิธีวิจัย

วิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วย ขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดพลมานีย์ จำนวน 130 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดพลมานีย์ โดยได้มาจากเกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน และผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (cluster random sampling) ด้วยวิธีการกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวน 4 ห้องเรียนที่มีลักษณะที่คล้ายกัน ผู้วิจัยจึงทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพียง 1 ห้องเรียน จำนวน 35 คนเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างของประชากร

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง มีจำนวน 9 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 9 ชั่วโมง

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาหลักการแนวคิดและวิธีในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง ตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศพุทธศักราช 2551

1.3 วิเคราะห์บริบทของผู้เรียนและเนื้อหาเพื่อที่จะกำหนดขอบเขตที่จะใช้ในการจัดการเรียนรู้เลือกเนื้อหาหรือเรื่องราวที่มีคำศัพท์หมวดกริยาอาการเพื่อที่จะให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ผ่านการใช้วิธีการตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง

1.4 วิเคราะห์ตัวชี้วัดตามสาระการเรียนรู้แกนกลางที่กำหนดไว้เพื่อกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลรวมทั้งกำหนดเครื่องมือที่ใช้วัด

1.5 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้จากข้อมูลที่ได้รวบรวมและวิเคราะห์ไว้ โดยแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทาง มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1) ชื่อหน่วยการเรียนรู้

2) จำนวนชั่วโมง

3) มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

4) สาระสำคัญ

5) จุดประสงค์การเรียนรู้

6) สาระการเรียนรู้

7) กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS)

8) สื่อและแหล่งการเรียนรู้

9) การวัดผลและประเมินผล

1.6 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) จำนวน 9 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS)

ที่	แผนการจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
1	My daily routine	1
2	My school things	1
3	Colors	1
4	Animals	1
5	Fruits	1
6	Foods	1
7	Drinks	1
8	My body	1
9	Jobs	1
	รวม	9

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยตรวจสอบเพื่อขอคำปรึกษาแล้ว ดำเนิน การปรับปรุงและแก้ไข

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยตรวจ สอบความถูกต้องในด้านเนื้อหาการจัดกิจกรรมการใช้ภาษาตลอดจนความสอดคล้องเหมาะสมของการจัดกิจกรรมเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและถูกต้องยิ่งขึ้น

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

แบบทดสอบการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสอนแบบตอบ สนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) ตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 1 ฉบับใช้ทดสอบทั้งก่อนเรียน (pre–test) และหลังเรียน (post–test) โดยเป็นแบบทดสอบการพูด โดยกำหนดรูปภาพ 10 ภาพ ให้นักเรียนพูดเล่าเรื่องให้สอดคล้องเหมาะสมกับภาพและประเมินตามเกณฑ์การพูด คะแนนเต็ม 16 คะแนน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 สร้างแบบทดสอบการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) โดยสอดคล้องตามเนื้อหาที่ใช้สอนตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2.2 ตรวจดูความเหมาะสมและความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของแบบทดสอบการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบตอบ สนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) จากผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

คะแนน +1 สำหรับข้อทดสอบที่แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

คะแนน 0 สำหรับข้อทดสอบที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

คะแนน –1 สำหรับข้อทดสอบที่แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

จากนั้นนำค่าการพิจารณามาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) แล้วพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5–1.0 มาใช้

2.3 ปรับปรุงและแก้ไขแบบทดสอบจากนั้นนำไปใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน และนำผลคะแนนที่ได้มาตรวจวิเคราะห์ หาความยาก (difficulty) และค่าอำนาจ จำแนก (discrimination) โดยตอบถูกได้ 1 และตอบผิดให้ 0

2.4 คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากตั้งแต่ 0.20–0.80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

2.5 นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจดูความเหมาะสมและความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของแบบทดสอบการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) จากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษใช้เกณฑ์การประเมินผล (rubric) 4 ระดับ คือ ระดับ 1 ควรได้รับการพัฒนา ระดับ 2 พอใช้ ระดับ 3 ดี และระดับ 4 ดีมาก ใช้ประเมินความรู้ความเข้าใจและความคล่องแคล่วในการพูดโดยใช้ประเด็นการตรวจสอบดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจ

1.1 นักเรียนพูดบอกความหมายของคำศัพท์ได้

1.2 นักเรียนพูดประโยคเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เรียนได้

2. ด้านความคล่องแคล่ว

2.1 นักเรียนพูดออกเสียงคำศัพท์ตามครูได้ถูกต้องและชัดเจน

2.2 นักเรียนพูดเล่าเรื่องได้

แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. ศึกษาทฤษฎีการสร้างแบบประเมินซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริงและสร้างเกณฑ์ในการประเมินโดยวิเคราะห์จากระดับทักษะการพูดภาษาอังกฤษของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. ร่างแบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเป็นแบบเกณฑ์การประเมินผล (rubric) 4 ระดับ คือ ระดับ 1 ควรได้รับการพัฒนา ระดับ 2 พอใช้ ระดับ 3 ดี และระดับ 4 ดีมาก ซึ่งประกอบด้วยการประเมิน 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจและด้านความคล่องแคล่วในการพูด โดยใช้เกณฑ์การตรวจสอบ 4 ระดับ ดังนี้

3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ

3.1.1 นักเรียนพูดบอกความหมายของคำศัพท์ที่เรียนได้

3.1.2 นักเรียนพูดประโยคเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เรียนได้

3.2 ด้านความคล่อง

3.2.1 นักเรียนพูดออกเสียงคำศัพท์ได้ถูกต้องและชัดเจน

3.2.2 นักเรียนพูดเล่าเรื่องได้

เกณฑ์การแปลความหมายผลคะแนนรวมของการประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ โดยกำหนดเกณฑ์ระดับพัฒนาการได้ไว้ ดังนี้

13–16 คือ มีพัฒนาการพูดอยู่ในระดับดีมาก

9–12 คือ มีพัฒนาการพูดอยู่ในระดับดี

5–8 คือ มีพัฒนาการพูดอยู่ในระดับพอใช้

0–4 คือ มีพัฒนาการพูดอยู่ระดับควรได้รับการพัฒนา

4. นำร่างแบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับเสนอแนะ

5. นำแบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการวัดและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) และนำตารางวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพโดยโรงเรียนวัดพลมานีย์ จำนวน 35 คน จากนั้นจัดทำแบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษก่อนเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) ที่จัดทำขึ้น ใช้เวลา 60 นาที บันทึกผลคะแนนการประเมินไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน

2. ดำเนินการทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน รวมทั้งสิ้น 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน

3. หลังจากการทดลองสอนจนครบทั้ง 9 แผนการเรียนรู้แล้วนำแบบทดสอบการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) ชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียนมาประเมินหลังเรียนใช้เวลา 60 นาที

4. บันทึกผลคะแนน การทดสอบหลังเรียน และนำคะแนนผลการทดสอบทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบวิเคราะห์ด้วยทางสถิติ เพื่อตรวจสอบสมมุติฐานและสรุปผลการวิจัย

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดพลมานีย์ โดยศึกษาผลคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

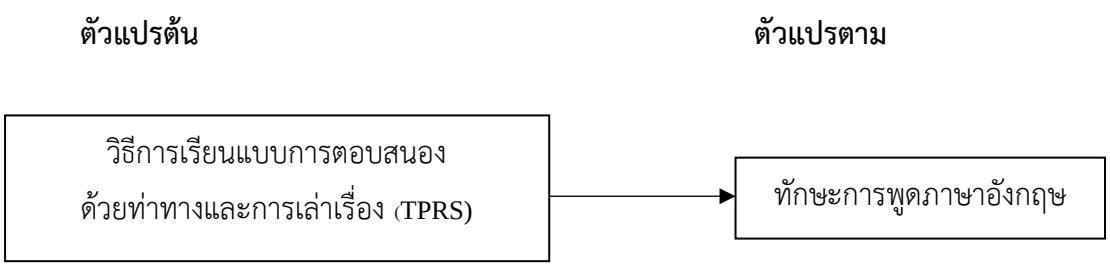
2. วิเคราะห์เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดพลมานีย์ โดยดูจากแบบประเมินทักษะการพูดก่อนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบ โดยการทดสอบค่าที *t* test แบบ dependent

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. *t* test แบบ dependent

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง (TPRS) มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทุกประการ

อภิปรายผลการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและเล่าเรื่อง (TPRS) มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนมีพัฒนาการด้านความคล่องแคล่วในการพูดภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนหลังจากได้รับการสอนด้วยวิธี TPRS ทั้งนี้เพราะ TPRS ส่งเสริมให้นักเรียนฝึกการออกเสียงและการใช้คำศัพท์ในบริบทที่สอดคล้องกับเนื้อหาและการเล่าเรื่อง นักเรียนสามารถพูดเล่าเรื่องได้อย่างต่อเนื่องและเป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นผลมาจากการฝึกฝนคำศัพท์และการเชื่อมโยงคำศัพท์เป็นประโยคตามลำดับขั้นตอน สอดคล้องกับแนวคิดของ Florez (1999) ที่กล่าวว่าการพูดเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้สึกระหว่างบุคคล ซึ่งการฝึกฝนการพูดอย่างต่อเนื่องจะช่วยพัฒนาความคล่องแคล่วและความมั่นใจในการสื่อสาร (Florez, 1999) และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในคำศัพท์และสามารถใช้คำศัพท์เหล่านั้นในการพูดเล่าเรื่องได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ช่วยให้นักเรียนสามารถทำความเข้าใจคำศัพท์ผ่านการใช้ท่าทางและการเล่าเรื่อง ซึ่งทำให้นักเรียนจดจำและนำมาใช้ได้อย่างแม่นยำ สอดคล้องกับแนวคิดของ Asher (1979) ที่กล่าวว่าการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ภาษาผ่านการปฏิบัติและการสื่อสารในบริบทที่มีความหมาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ครูและผู้วิจัยควรศึกษาและทำความเข้าใจในทฤษฎีและหลักการของการสอนแบบตอบสนองด้วยท่าทางและการเล่าเรื่อง (TPRS) อย่างละเอียด รวมถึงศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของการใช้ TPRS ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะการฟังและการพูดของนักเรียน การวิจัยในอนาคตควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย และใช้วิธีการเก็บข้อมูลที่ครอบคลุม เช่น การทดสอบความสามารถทั้งก่อนและหลังการใช้ TPRS เพื่อยืนยันผลลัพธ์ที่ได้

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานด้านการศึกษา เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือกระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริมและสนับสนุนการนำแนวทางการสอนแบบ TPRS มาใช้ในหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของระดับประถมศึกษา เนื่องจากเป็นวิธีที่สามารถช่วยพัฒนาทักษะการพูดและการฟังของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการอบรมครูผู้สอนในเรื่องการใช้ TPRS และจัดหาแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิธีการนี้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาในระดับประเทศ

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ในกระบวนการสอน ครูควรนำ TPRS มาปรับใช้กับเนื้อหาที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวันของนักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนมีความเชื่อมโยงกับสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคย และควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม เช่น การแสดงบทบาทสมมติ หรือการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนทักษะการพูดและการฟังในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย นอกจากนี้ ควรพิจารณาปรับกิจกรรมตามระดับความยากง่ายของเนื้อหาและความสามารถของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

พรชนก ปานวน. (2564). *ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการตอบสนองด้วยท่าทางต่อความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.* การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Asher, J. J. (1979). *Learning another language through actions: The complete teacher's guide book*. Sky Oaks Publication.

Florez, M. (1999). *The plot thicken: Beginning level English language learners as strategists (Practitioner research Briefs, 1999–2000 report series)*. Charlottesville.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970: 607– 610). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement,* 30 (3).

การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

The Deverlopment of Creative Writing Abilitiesof Matthayomsuksa 1 Students by Using Synectics Learning and Think-Pair-Share Technique

อัจจิมา เผ่าจินดา และ บุษบา บัวสมบูรณ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Autjima Phaojinda and Busaba Buasomboon
Silpakorn University, thailand
Corresponding Author, E-mail: Phaojinda_a@silpakorn.edu

****

บทคัดย่อ

การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 29 คน โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ ที่เรียนในวิชาภาษาไทย ท21101 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด 2) แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

คำสำคัญ: เขียนเชิงสร้างสรรค์; การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์; เทคนิคเพื่อนคู่คิด

วันที่รับบทความ : 18 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 4 พฤศจิกายน 2567; วันตอบรับบทความ : 5 พฤศจิกายน 2567
Received: October 18 2024; Revised: November 4 2024; Accepted: November 5 2024

Abstract

The Deverlopment of Creative Writing Abilities of Matthayomsuksa 1 Students by Using SYNECTICS Learnung and Think-Pair-Share Technique is experimental research which aims to 1) compare the creative writing ability of Matthayomsuksa 1 students before and after learning by using the synectics learning and think-pair-share technique and 2) study the opinions of Matthayomsuksa 1 students toward learning by using the synectics learning and think-pair-share technique. The sample consisted of 29 students form matthayomsuksa 1 who are studying thai language subject TH21101, semester 1 in academic year 2024 at huaysaiprachasan School. by using simple random sampling.

The research instruments were 1) the synectics learning andthink-pair-share plans 2) the creative writing ability test and 3) a questionnaire on the students' opinions towards the synectics learning and think-pair-share. The data was analyzed by mean, standard deviation, and dependent samples t-test.

The results of this study revealed that 1) The students' creative writing ability after using the synectics learning and think-pair-share technique were significantly higher than before using the synectics learning and think-pair-share technique at a .05 level. And 2) The students' overall opinions towards the synectics learning and think-pair-share technique were at the high agreement level.

Keywords: Creative Writing; Synectics Learning; Think-Pair-Share

บทนำ

ภาษาไทยนับเป็นภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญกับคนไทย ดังที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (255 1: 1) กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ควรค่าแก่การเรียนรู้และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 2-3) จึงได้บรรจุวิชาภาษาไทยไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ 5 สาระ ซึ่งสาระที่ 2 การเขียน ซึ่งการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญที่ช่วยให้เราสื่อสารได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง นอกจากนี้ยังช่วยเราในการแบ่งปันความคิดเห็น ข้อมูล และประสบการณ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาทักษะการเขียนช่วยเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างบุคคลและสร้างสัมพันธภาพที่ดีในสังคม โดยวรรณี โสมประยูร (2553 : 147-148) กล่าวว่า การเขียนเป็นวิธีสื่อสารของมนุษย์ที่สำคัญในการถ่ายทอดความคิด ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เขียนไปยังผู้อ่าน เป็นวิธีรวบรวมและเก็บบันทึกข้อมูลที่สามารถช่วยให้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและความรู้จากรุ่นสู่รุ่นได้ นอกจากนี้การเขียนยังช่วยพัฒนาสติปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้นการเขียนจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทั้งบุคคลและสังคม อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับ สุนันท์ จันทร์วิเมลือง (2551 : 7) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นการเขียนมุ่งสื่อจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ นำเสนอผ่านเนื้อหา รูปแบบ กลวิธี

ในการเขียน หรือการใช้ภาษาที่จะทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินจากความรู้สึกซาบซึ้งประทับใจในงานเขียนและเสริมสร้างสติปัญญาแก่ผู้อ่านอีกด้วย

แม้ทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์จะเป็นทักษะที่มีความสำคัญทักษะหนึ่ง แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 เรื่องการเขียน ของนักเรียนโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยร้อยละ 42.67 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 50 แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการเขียน และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ พบว่า นักเรียนใช้ภาษาพูดในการเขียน ไม่สามารถเรียงลำดับความได้เขียนวกวน เนื้อหาที่เขียนขาดความต่อเนื่อง และนักเรียนมักเขียนเลียนแบบตัวอย่างเป็นส่วนใหญ่ ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้แนวคิดเดิมซ้ำไปซ้ำมาในงานเขียน (สามารถ กลั่นเกลา, สัมภาษณ์, 30 สิงหาคม 2566)

การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ (Synectics) ตามที่ ทิศนา แขมมณี (2560 : 46-47) ได้ศึกษาและกล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนเรียนรู้ดังกล่าวเป็นรูปแบบที่ Joyce and Weil พัฒนาขึ้นจากแนวคิดของ Gordon ซึ่งมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากมีการตั้งปัญหาให้ผู้เรียนได้แก้ไข ผู้เรียนมองปัญหา ในมุมมองที่แตกต่างออกไปจากเดิม เน้นการอุปมาโดยตรงการอุปมากับตนเอง การคิดคำอุปมาคู่ขัดแย้ง และนำคำขัดแย้งเหล่านั้นมาอธิบายความหมายให้ชัดเจน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความคิดทั้งการคิดริเริ่ม คิดคล่องแคล่ว คิดยืดหยุ่น และคิดละเอียดลออในการเขียน โดยรูปแบบซินเนคติกส์ (Synectics) มีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้น ตามที่ ทิศนา แขมมณี (2562 : 252-253) ได้กำหนดไว้ดังนี้ 1) ขั้นนำ นักเรียนทำงานต่าง ๆ ที่ต้องการ เช่น เขียนเรื่อง เล่าเรื่อง หรือวาดภาพ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะที่ต้องการ โดยจะให้นักเรียนเก็บผลงานไว้เพื่อทบทวน 2) ขั้นการสร้างอุปมาแบบตรงหรือเปรียบเทียบแบบตรง (direct analogy) ผู้สอนเสนอคำคู่ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง โดยมอบคำคู่ที่เชื่อมโยงกับงานที่นักเรียนทำในขั้นแรก คำคู่ที่ผู้สอนเลือกมาควรให้มีลักษณะที่สัมพันธ์กับงานที่ผู้เรียนทำในขั้นที่ 1 ผู้สอนเสนอ คำคู่ให้ผู้เรียนได้ใช้เปรียบเทียบหลาย ๆ คู่ และจดจำผลลัพธ์ไว้ 3) ขั้นการสร้างอุปมาหรือการเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ personal analogy) ให้ผู้เรียนระลึกว่าตนเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งและแสดงความรู้สึกออกมา 4) ขั้นการสร้างอุปมาคำคู่ขัดแย้ง (compressed conflict) ผู้สอนให้ผู้เรียนนำคำที่ได้จากการเปรียบเทียบในขั้นที่ 2 และ 3 มารวมกันเป็นคำใหม่ที่มีความหมายขัดแย้งกันในตัวเอง 5) ขั้นการอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้ง ผู้เรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้งที่ได้และ 6) ขั้นการนำความคิดใหม่มาปรับปรุง ผู้เรียนนำงานที่ทำไว้เดิมในขั้นที่ 1 ออกมาทบทวนและลองใช้ความคิดที่ได้มาใหม่จากกิจกรรมขั้นที่ 5 เติมเต็มในงานของตน เพื่อเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งรูปแบบซินเนคติกส์ (Synectics) จะทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ มีประโยชน์ต่อการพัฒนาความสามารถในเชิงการเขียนอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณภา

แสงยะรักษ์ (2565 : 217-232) พบว่ารูปแบบซินเนคติกส์ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก

การพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องมีเทคนิคและสื่อการสอนที่หลากหลายเพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้าใจ เช่น เทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) ซึ่งทิศนา แขมมณี (2560: 70) กล่าวว่า เทคนิคการเรียนรู้แบบ Think Pair Share มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยอาศัยการร่วมมือกันและแลกเปลี่ยนความรู้กัน ระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ซึ่ง Johnson and Johnson (1987: 13-14) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค Think Pair Share ไว้ 3 ประการ คือ 1) ช่วยส่งเสริมความพยายามในการบรรลุเป้าหมาย การมีเพื่อนร่วมการเรียนรู้ช่วยเพิ่มแรงจูงใจและความคงทน ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น 2) ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างผู้เรียน เสริมสร้างความเข้าใจต่อกันมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเข้าใจความสำคัญของ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 3) ช่วยให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีขึ้น มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและความสามารถในการเผชิญกับ ความเครียดและความแปรผันต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

นันทนา ช้างหัวหน้า (2566: 64-69) พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น เนื่องจากผู้เรียนได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกัน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสบายใจ กล้าคิด กล้าทำ และการที่ผู้เรียนได้ปรึกษา อธิบายความรู้แก่กันด้วยภาษาของผู้เรียนในวัยเดียวกัน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอีกด้วย

แม้การเขียนเชิงสร้างสรรค์จะเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้ทักษะหนึ่ง แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 เรื่องการเขียนยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 50 แสดงให้เห็นถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการเขียน จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ซึ่งจะช่วยให้แก้ปัญหาเรื่องการเขียนเชิงสร้างสค์ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 59 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนห้วยทรายประชาสรรค์จำนวน 29 คนได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด เรื่องการเขียน จำนวน 3 แผนการเรียนรู้

2.2 แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 1 ข้อ รวม 2 ข้อ ซึ่งใช้ทดสอบก่อนและหลัง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์ ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด แบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านระยะเวลา และด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 12 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มทดลอง หนึ่งกลุ่ม (One–Group Pre-test Post-test Design) ทำการทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยมีรูปแบบการทดลองตามตารางที่กำหนดไว้ดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์ 2557: 144)

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบ (One–Group Pre-test Post-test Design)

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
กลุ่มทดลอง	$\mathbf{T_1}$	X	$\mathbf{T_2}$

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T1 แทน การทดสอบก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Pre-test)

X แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Synectic Method)

T_2 แทน การทดสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ร่วมกับเทคนิค เพื่อนคู่คิด(Post-test)

3.2 ทดสอบก่อนเรียนกับตัวอย่างด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผ่านการหาคุณภาพของแบบทดสอบ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ความยากง่าย อำนาจจำแนกค่าความเชื่อมั่นแล้วเพื่อบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนก่อนเรียนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3 ดำเนินการทดลองโดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กับตัวอย่างจำนวน 3 แผนใช้เวลาในการทดลองทั้งหมด 12 ชั่วโมงโดยไม่รวมการสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

3.4 ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นคนละชุดกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน แล้วบันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนหลังเรียนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ด้วยแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่นแล้ว หลังจากจัดการเรียนรู้ในชั่วโมงสุดท้าย

3.6 ตรวจให้คะแนนและนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้มาเปรียบเทียบพัฒนาการโดยใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

4.1.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด แบบทดสอบวัดความสามารถของนักเรียนในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.00

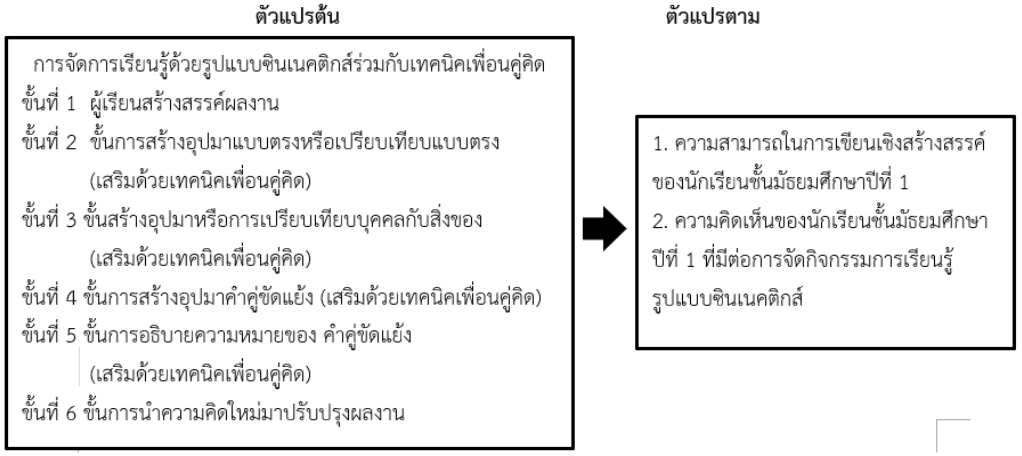
4.1.2 การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันโปรดักโมเมนต์ (Pearson Product moment Correlation Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.92 หมายถึงมีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูงและการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ใช้การหาค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ตามเกณฑ์แปลความหมายของมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย จึงเลือกใช้การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบซินเนคส์ติกของทิศนา แขมมณี (2562: 252-253) ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่า t ของคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เป็นตัวอย่างการวิจัยก่อนและหลังการทดลอง

การวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	t	p
ก่อนการทดลอง	32	18.07	2.17	7.42*	0.00
หลังการทดลอง	32	22.50	2.38		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากข้อมูลในตารางที่ 1 พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย (M) เท่ากับ 18.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (SD) เท่ากับ 2.17 และเมื่อทดสอบซ้ำหลังการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงขึ้น โดยนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ย (M) เท่ากับ 22.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (SD) เท่ากับ 2.38 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample t-test) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นรายด้านของนักเรียนสามารถพิจารณารายละเอียดได้ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่า t ของคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์รายด้านของนักเรียนที่เป็นตัวอย่างการวิจัยก่อนและหลังทดลอง

ประเด็นการประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด	คะแนนเต็ม	ก่อนการจัดกิจกรรม		หลังการจัดกิจกรรม		t	P	ลำดับที่
		M	SD	M	SD			
ด้านที่ 1 ด้านการตั้งชื่อเรื่อง	4	2.04	0.62	3.20	0.38	- 2.08*	.00	3
ด้านที่ 2 ด้านการเรียบเรียงเนื้อหา	12	6.09	1.53	8.10	1.29	- 2.82*	.00	2
ด้านที่ 3 ด้านความคิดสร้างสรรค์	12	5.16	1.11	9.31	1.09	- 1.79*	.001	1

ด้านที่ 4 การใช้ภาษา	4	2.19	0.52	2.67	0.60	- 0.43*	.04	4

จากข้อมูลในตาราง 3 พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองในทุกด้าน โดยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้านการตั้งชื่อเรื่องก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.04 หลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 ด้านเนื้อหาก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.09 หลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.10 ด้านความคิดสร้างสรรค์ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.16 หลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.31 และด้านการใช้ภาษาก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.19 หลังการทดลองคะแนนเฉลี่ย 2.67

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent samples t-test) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทุกด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลของการวิจัยปรากฏผลตามตารางที่ 3

การวิเคราะห์และเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เป็นตัวอย่างการวิจัยข้างต้น จึงยอมรับและพิสูจน์สมมติฐานการวิจัยที่ว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลของการวิจัยปรากฏผลตามตารางที่ 3

ตารางที่ 4 แสดงผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

ข้อ	รายการประเมิน	M	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านที่ 1 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		**4.46**	**0.68**	**เห็นด้วยมาก**	**3**
1	รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนช่วยคิดเป็นกิจกรรมที่มีลำดับขั้นตอนเหมาะสม	4.50	0.62	เห็นด้วยมาก	2
2	รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนช่วยคิดมีบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.40	0.71	เห็นด้วยมาก	4
3	รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนช่วยคิดมีการใช้สื่อที่เหมาะสม	4.47	0.67	เห็นด้วยมาก	3

ข้อ	รายการประเมิน	M	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
4	รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนช่วยคิดเป็นกิจกรรมที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกภายในกลุ่ม	4.57	0.67	เห็นด้วยมากที่สุด	1
5	รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนช่วยคิดมีการวัดประเมินผลที่ชัดเจน ตรงประเด็น	3.87	1.78	เห็นด้วยมาก	5
ด้านที่ 2 ด้านเนื้อหา		**4.52**	**0.72**	**เห็นด้วยมากที่สุด**	**2**
6	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาการสร้างคำการเรียงประโยค การเขียนสื่อสาร การเขียนบรรยายการเขียนเรียงความเชิงพรรณนา อย่างสร้างสรรค์ได้	4.50	0.76	เห็นด้วยมาก	2
7	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์ทำให้นักเรียนได้สังเกตคำและสามารถเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ได้	4.53	0.67	เห็นด้วยมากที่สุด	1
ด้านที่ 3 ด้านระยะเวลา		**4.33**	**0.79**	**เห็นด้วยมาก**	**4**
8	ระยะเวลาในการเรียนเหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนช่วยคิด	4.27	0.77	เห็นด้วยมาก	3
9	ระยะเวลาที่กำหนดให้เหมาะสม สำหรับขั้นตอนต่าง ๆ ของรูปแบบซินเนคติกส์	4.40	0.80	เห็นด้วยมาก	1
10	ระยะเวลาในการเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	4.33	0.79	เห็นด้วยมาก	2
ด้านที่ 4 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ		**4.60**	**0.66**	**เห็นด้วยมากที่สุด**	**1**
11	นักเรียนได้ฝึกความคิดอย่างเป็นระบบมีความคิดที่แปลกใหม่กล้าคิดและกล้านำเสนอความคิดมากขึ้น	4.57	0.72	เห็นด้วยมากที่สุด	2

ข้อ	รายการประเมิน	M	SD	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
12	นักเรียนสามารถเขียนสร้างสรรค์ได้ดีขึ้น	4.63	0.60	เห็นด้วยมากที่สุด	1
ความคิดเห็นโดยรวม		**4.46**	**0.71**	**เห็นด้วยมาก**	

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 4.46 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่นักเรียนมีความเห็นด้วยเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.60) ลำดับที่ 2 คือ ด้านเนื้อหา นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มากที่สุด (M = 4.52) ลำดับที่ 3 คือด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M = 4.46) และลำดับที่ 4 ด้านระยะเวลา นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M = 4.33)

อภิปรายผลการวิจัย

วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ดังนี้

1. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

จากการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้วิจัยได้นำการจัดการเรียนการรู้ตามรูปแบบซินเนคติกส์ของทิศนา แขมมณี (2562 : 252-253) ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงาน ขั้นที่ 2 ขั้นการสร้างอุปมาแบบตรงหรือเปรียบเทียบแบบตรง (เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด) ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างอุปมาหรือการเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ (เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด) ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างอุปมาคำคู่ขัดแย้ง (เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด) ขั้นที่ 5 ขั้นการอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้ง (เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด) และขั้นที่ 6 ขั้นการนำความคิดใหม่มาปรับปรุงผลงาน

รูปแบบซินเนคติกส์ เป็นรูปแบบหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้ ดังที่ พนิดา เชิงหอม และคณะ (2565 : 87-88) กล่าวว่า ซินเนคติกส์เป็นกระบวนการสร้างความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถนำมาใช้พัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีการใช้การเปรียบเทียบหลายรูปแบบ มีการอุปมาสิ่งที่ไม่สัมพันธ์กันเป็นมุมมองใหม่ที่สามารถนำมาถ่ายทอดสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ ที่นักวิชาการ (ทิศนา แขมณี, 2560: 48; อติยศ สรรคบุรานุรักษ์, อติยศ สรรคบุรานุรักษ์ และ ธนาเทพ พรหมสุข 2560: 2563) ได้กล่าวถึงประโยน์ของรูปแบบซินเนคติกส์ ว่าสามารถกระตุ้นผู้เรียนให้ได้พัฒนาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะด้านการเขียน การพูด ตลอดจนสร้างสรรค์งานศิลปะได้ สามารถส่งเสริมให้นักเรียนคิดหาแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ และสามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ภาษาถ่ายถอดความคิดต่างๆ ได้อย่างอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญานิน คำสองสี (2564: 55-63) พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ สามารถใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้เนื่องจากกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดอย่างเป็นระบบ สามารถใช้คำในการเปรียบเทียบเพื่อแสดงมุมมองที่หลากหลาย ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และงานวิจัยของ จารุวรรณ ศรีสวัสดิ์ (2561) พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ สามารถสร้างความกระตือรือร้นให้นักเรียนได้พัฒนาการคิดและสามารถแสดงความคิดได้อย่างเต็มที่ และเกิดความท้าทายในการสร้างคำคู่ขัดแย้งเพื่อนำมาพัฒนาผลงานใหม่ นอกจากนี้ พนิดา เชิงหอม และคณะ (2565: 87-88) พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ประสบการณ์ จินตนาการ ส่งผลให้เกิดความแปลกใหม่ในการนำเสนอ และมีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) มาใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน นักวิชาการ (Lyman 1987: 1-2; Johnson และ Johnson, 1987) สรุปประโยชน์ของเทคนิคเพื่อนคู่คิดไว้ 6 ประการ ดังนี้ 1) สามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ด้วยตนเอง 2) สามารถช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของ 3) ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิดและแก้ปัญหา 4) ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการสื่อสาร 5) ช่วยเสริมแรงให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ มีความกล้าแสดงออกและ 6) สามารถนำการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดไปประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคนิคอื่น ๆ ได้ สอดคล้องกับ นันทนา ช้างหัวหน้า (2566) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นหลังการจัดการเรียนรู้ด้วย ซึ่ง พระมหามนตรี เกื้อทาน (2561) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความโดยการใช้เทคนิค KWLH Plus ร่วมกับกิจกรรมการเรียนแบบเพื่อนคู่คิด ได้อภิปรายผลว่ากิจกรรมการเรียนแบบเพื่อนคู่คิด เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วม ทำให้

ผลลัพธ์ของงานที่ทำประสบความสำเร็จมากขึ้น เนื่องจากกิจกรรมการเรียนแบบเพื่อนคู่คิด เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างวิจัยมีความคิดเห็นในภาพรวมในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีความพึงพอในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้านเนื้อหา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านระยะเวลา ตามลำดับ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีส่วนช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีกระบวนการที่ชัดเจน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

นักเรียนมีความคิดเห็นในด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด จากการวิเคราะห์รายข้อ พบว่า นักเรียนเห็นด้วยมากที่สุด เนื่องจากสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ได้ดีขึ้น และได้ฝึกความคิดอย่างเป็นระบบมีความคิดที่แปลกใหม่กล้าคิดและกล้านำเสนอความคิดมากขึ้น ดังที่ ชญานิน คำสองสี (2564: 55-63) ที่ได้ใช้รูปแบบซินเนคติกส์ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ในการประพันธ์เพลงสมัยนิยมว่าพบว่ากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิดอย่างเป็นระบบ สามารถใช้คำในการเปรียบเทียบเพื่อแสดงมุมมองที่หลากหลาย ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

นักเรียนมีความคิดเห็นในด้านเนื้อหาที่ได้รับอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เป็นลำดับที่ 2 จากการวิเคราะห์รายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์ทำให้นักเรียนได้สังเกตคำและสามารถเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ และลำดับที่ 2 คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบซินเนคติกส์ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาการสร้างคำ การเรียงประโยค การเขียนสื่อสาร การเขียนบรรยายเชิงพรรณนา การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา ดังผลการศึกษาของ พนิดา เชิงหอม และคณะ (2565: 87-88) ที่ได้นำรูปแบบซินเนคติกส์มาใช้พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ประสบการณ์ จินตนาการ เนื่องจากขั้นตอนการเปรียบเทียบ ในขั้นที่ 2 และการเปรียบเทียบกันตนเองในขั้นที่ 3 สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเลือกใช้สำนวนภาษาได้ดี มีความสะสลวย และการนำคำใหม่ไปสร้างสรรค์ผลงาน ทำให้งานเขียนของนักเรียนมีความน่าสนใจ เร้าความรู้สึกของผู้อ่านได้ สอดคล้องกับลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากผลการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่ารูปแบบซินเนคติกส์มีส่วนช่วยในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จากวิเคราะห์รายข้อ พบว่า เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกภายใน และเห็นด้วยกับลำดับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อที่เหมาะสม และรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และลำดับสุดท้ายรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนช่วยคิดมีการวัดประเมินผลที่ชัดเจน ตรงประเด็น โดย พิสมร ชูเอม (2561: 91-97) ที่ได้ใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิดมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ พบว่า เทคนิคเพื่อนคู่คิดส่งผลให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในบรรยากาศที่เป็นอิสระเป็นกันเอง สามารถลดความประหม่า และเพิ่มความมั่นใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนที่เก่งกว่าได้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนที่อ่อนกว่าภายในกลุ่มเดียวกันจากความคุ้นเคยความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกันทำให้ การถ่ายทอด การสื่อสารระหว่างเพื่อนด้วยกันมีความเข้าใจและเข้าถึงกันอย่างง่ายขึ้น หากนักเรียนไม่เข้าใจหรือสงสัยเนื้อหาใดก็สามารถซักถามกันได้โดยตรงทันทีซึ่งจะทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการเรียน

และด้านระยะเวลา นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์รายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อขั้นตอน ของรูปแบบซินเนคติกส์ และระยะเวลาในการเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ และระยะเวลาในการเรียนเหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการรู้ ซึ่งมีความเป็นไปในทางเดียวกันกับ พิริยะพงศ์ พิมพระลับ (2565: 128-135) ที่ได้ใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ในการส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จากการอภิปรายผลหลังการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนติกส์ สามารถช่วยพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนที่ชัดเจน กระบวนการเรียนรู้ในแต่ละขั้นสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง สามารถนำเสนอความคิดที่แปลกใหม่ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกกับการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. การนำรูปแบบซินเนคติกส์ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรูปร่วมกับเทคนิคต่าง ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาความสามารถในด้านการพูด การคิด หรือการแต่งคำประพันธ์ ของนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ

2. การพัฒนาการเขียนประเภทอื่น ๆ ทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดสามารถนำมาใช้พัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนได้ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจาก

ขั้นตอนในการทำกิจกรรมมีความชัดเจน สามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการสร้างผลงาน และนักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนนักเรียนด้วยกันส่งผลให้บรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด เป็นการนำตัวอย่างการใช้คำจากสื่อต่าง ๆ เช่น บทเพลง บทความ เรื่องสั้น งานเขียนต่าง ๆ มาให้นักเรียนศึกษาและวิเคราะห์คำคู่ขัดแย้งที่ปรากฏในบทอ่าน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างผลงานของตนเอง ดังนั้นผู้สอนจึงควรเลือกตัวอย่างที่มีความชัดเจน น่าสนใจ และเหมาะสมกับบริบทของนักเรียน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนช่วยคิดควรมีการวัดประเมินผลที่ชัดเจน ตรงประเด็น เมื่อนักเรียนอ่านคำชี้แจงแล้วต้องเข้าใจว่าครูผู้สอนต้องการให้นักเรียนปฏิบัติอย่างไร

2. ครูควรนำบทอ่านที่สามารถช่วยให้นักเรียนสามารถสังเกตคำ และสามารถเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ในบทอ่านได้อย่างชัดเจน

3. ครูควรวางแผนเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิดให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนและโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

ชญานิน คำสองสี. (2564). *การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการประพันธ์เพลงสมัยนิยมสำหรับนักเรียนช่วงอายุ 17-18 ปี.* วิทยานิพนธ์ปริญญาดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทิศนา แขมมณี. (2560). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิศนา แขมมณี. (2562). *ศาสตร์การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 23.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นันทนา ช้างหัวหน้า. (2566). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนวิชาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พนิดา เชิงหอม และคณะ. (2565). กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์กับการเขียนเชิงสร้างสรรค์. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.* 1 (2), 87-106.

พิสมร ชูเอม. (2561). *การพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พระมหามนตรี เกื้อทาน. (2561). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWLH Plus ร่วมกับกิจกรรมการเรียนแบบคู่คิด.*วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิริยะพงศ์ พิมพระลับ. (2565). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่* 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วรรณี โสมประยูร. (2553). *เทคนิคการสอนภาษาไทย.* กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้าวิชาการ.

สามารถ กลั่นเกลา. (2566, 30 สิงหาคม). ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย [Interview].

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

สุนันท์ จันทร์วิเมลือง. (2551). *การเขียนเชิงสร้างสรรค์.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.

อติยศ สรรคบุรานุรักษ์ และ ธนาเทพ พรหมสุข. (2560). *ซินเนคติกส์: รูปแบบการสอนที่ส่งเสริมนวัตกรรมและกระบวนการคิดสร้างสรรค์ ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21*. *Veridian EJournal,Silpakorn University*. 10 (3), 2555-2566.

Johnson, D. W., Johnson, R. T. (1987). *Learning together and alone: Cooperative, competitive, and individualistic learning*. Prentice-Hall, Inc.

Lyman, F. (1987). Think-pair-share: An expanding teaching technique. *Maa-Cie Cooperative News*. 1 (1), 1-2.

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

A Development of Training Curriculum for Coping With Drought to Enhance Knowledge and Awareness in Climate Change Adaptation for High School Students

ธนพัต เต่าหอม และ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Thanapat Toahom and Jakkrit Jantakoon

Naresuan University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: thanapatt65@nu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดำเนินการวิจัยด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโพธิธรรมสุวัฒน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม ใช้แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบทดสอบวัดความรู้ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แบบสอบถามความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และแบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระ

ผลการวิจัยพบว่า

* วันที่รับบทความ : 22 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 5 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 7 มิถุนายน 2567

Received: May 22 2024; Revised: June 5 2024; Accepted: June 7 2024

1.หลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 7องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาของหลักสูตร 4) โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม 5) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) แนวทางการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการฝึกอบรม และ 7) แนวทางการการวัดและประเมินผล ผลการประเมินความเหมาะสมหลักสูตร พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.83 , S.D.= 0.02) ผลการศึกษานำร่อง พบว่าหลักสูตรมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ

2. นักเรียนมีความรู้ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศหลังเข้าร่วมหลักสูตรสูงกว่าก่อนเข้าร่วมหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความตระหนักในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยแล้งอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 3.98 , S.D. = 0.78)

3. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.88, S.D.= 0.13)

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม; ภัยแล้ง; การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

Abstract

The purpose of this study were 1) to formulate and assess a drought preparedness training course with the objective of raising more understanding and awareness of behavioral adaptation to climate change for upper-secondary students; 2) to test a drought preparedness training course to raise more understanding and awareness of behavioral adaptation to climate change for upper-secondary students; and 3) to examine students' opinions on a drought preparedness training course to raise more understanding and awareness of behavioral adaptation to climate change for upper-secondary students. The study was conducted utilizing the research and development method. The sample groups were 38 eleventh-grade students during the second semester of the academic year 2566 from Phothithammasuwat School under the secondary educational service area Phichit. The sample groups were selected using cluster sampling methodology, and a one-group pretest-posttest design was employed.

The one-group pretest-posttest design was used in the study. The research instruments were a drought preparedness training course for upper-secondary students, an evaluation test on awareness of behavioral adaptation to climate change, a questionnaire on awareness of behavioral adaptation to climate change, and a comment survey. Data were analyzed using mean, standard deviation, and independent T-test.

The research results revealed that:

1. The drought preparedness training course consisted of seven sections: 1) research rationale; 2) course objectives; 3) course content; 4) course structure; 5) guidelines for learning and activity management; 6) guidelines for the use of media and learning materials in the training course; and 7) guidelines for assessment and evaluation. The assessment of the course's suitability was at the highest level. ($\bar{x}$= 4.83, S.D. = 0.02), showing the operational feasibility of the course according to the pilot study.

2. After participating in the course, students had a significant improvement in their understanding of behavioral adaptation to climate change than before participating in the course, with a statistical significance level of 0.05, and had awareness of preparedness for drought conditions at a high level. ($\bar{x}$ = 3.98, S.D. = 0.78)

3. The students' opinions towards a drought preparedness training course to raise more understanding and awareness of behavioral adaptation to climate change for upper-secondary students were at the highest level ($\bar{x}$ = 4.88, S.D. = 0.13)

Keywords: Training Curriculum; Drought; Climate Change Adaptation

บทนำ

ปัจจุบันโลกกำลังประสบปัญหากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate change) ซึ่งทำให้สภาพภูมิอากาศมีการแปรปรวนบ่อยครั้งและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากสภาวะอุณหภูมิที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลงของปริมาณน้ำฝน รวมทั้งตัวแปรทางอุตุนิยมวิทยาอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลทำให้เกิดภัยธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ อาทิ อุทกภัย ภัยแล้งรวมทั้งพายุลมมรสุมที่รุนแรงและบ่อยครั้งขึ้น ผลกระทบเหล่านี้ ส่งผลเสียหายต่อภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น การเกษตร การท่องเที่ยว อุตสาหกรรม รวมถึงการบริหารจัดการน้ำ การพัฒนาเมือง การอพยพย้ายถิ่นฐานของประชากร และการแพร่ ระบาดของโรค (IPCC, 2014a; USGCRP, 2016;Kaykhosravi et al., 2020)

ประเทศไทยประสบภาวะภัยแล้งอย่างหนักจากปรากฏการณ์เอลนีโญ่ทำให้ฤดูแล้งเกิดภาวะฝนทิ้งช่วง และมีฝนตกน้อยในฤดูฝน สัญญาณขาดแคลนน้ำเริ่มตั้งแต่ช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 และส่งผลกระทบต่อเนื่องมาถึงปี พ.ศ. 2563 ส่อเค้าความรุนแรงและยาวนานมากขึ้น ทำ ให้ระดับน้ำในเขื่อนทั้งประเทศมีปริมาตรน้ำใช้การได้เพียง 8,509 ล้านลูกบาศก์เมตรน้อยกว่าปี พ.ศ. 2562 จำนวน 5,736 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งลดลงในทุกภาคของประเทศ ทั้งยังเป็นระดับน้ำที่ต่ำกว่าปี พ.ศ. 2558 ที่เกิดภัยแล้งรุนแรงสถานการณ์ภัยแล้งในปี พ.ศ. 2563 มีความรุนแรงกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร กรมชลประทานได้ประเมินสถานการณ์ภัยแล้งในปี พ.ศ. 2563 จากปริมาณน้ำต้นทุนที่เก็บกักใน 35 เขื่อนหลักและอ่างเก็บน้ำทั่วประเทศ รวมทั้งปริมาณฝนที่ตกน้อยกว่าค่าเฉลี่ยทำ ให้หลายพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้งทั้งในและนอกเขตชลประทาน ส่งผลให้มีน้ำไม่เพียงพอต่ออาชีพด้านเกษตรกรรม รวมทั้งอาชีพอื่นที่ใช้น้ำปริมาณมาก ทำ ให้เกิดความเสียหายครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตร1.78 ล้านไร่ และส่งผลกระทบต่อเกษตรกรกว่า185,782 ราย (National Agricultural Big DataCenter, 2020) สอดคล้องกับ (อัจฉรี สิงโต 2564) กล่าวว่า ภัยแล้งเป็นปรากฏการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทั้งสภาพแวดล้อม และชีวิตรวมทั้งทรัพย์สินของมนุษย์โดยทั่วไป ประเทศไทยจะเกิดภัยแล้งเป็นประจำในช่วงฤดูแล้งของทุกปีแต่จะมีความรุนแรงในระดับที่ต่างกัน ภัยแล้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีผลกระทบต่อกิจกรรมด้านต่าง ๆของประชากร ทั้งการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคและทำการเกษตรในพื้นที่ต่าง ๆ นอกจากภัยแล้งจะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติแล้ว ยังอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ

สภาพแวดล้อมที่เป็นผลจากการกระทำของมนุษย์ ทำให้เสียสมดุลด้านระบบนิเวศวิทยาของพื้นที่ต้นน้ำ ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อปริมาณน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำและยังมีผลกระทบทางอ้อมกับปริมาณน้ำฝน ส่งผลให้ปรากฏการณ์เอลนีโญ่ (EI Nino) มีความรุนแรงมากขึ้นทำให้ประเทศไทยประสบกับภัยแล้งต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลต่อประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยที่เป็นเกษตรกร และการทำการเกษตรในปัจจุบันต้องอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก เมื่อพื้นที่ในการทำการเกษตรได้รับผลกระทบจากภัยแล้งโดยตรง เช่น ดินขาดความชื้น พืชขาดน้ำ พืชหยุดการเจริญเติบโต ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพต่ำรวมถึงผลผลิตที่ได้ลดลงด้วย ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจครัวเรือนและภาพรวมของประเทศด้วย ภัยแล้งที่มีผลต่อการเกษตรมักเกิดในฤดูฝนที่มีฝนทิ้งช่วงและเมื่อเกิดร่วมกับการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ด้วยแล้วยิ่งก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำมากขึ้นปัจจุบันภาคเหนือเป็นภาคหนึ่งที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยแล้งโดยนับวันจะทวีความรุนแรงและขยายขอบเขตมากขึ้นทั้งที่มีปริมาณฝนเฉลี่ยรายปีค่อนข้างสูงซึ่งมีค่ามากกว่า 1,000 มิลลิเมตรต่อปีโดยพื้นที่ภัยแล้งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ฝนแล้งเป็นเวลานาน เนื่องจากมีการกระจายของฝนไม่สม่ำเสมอสภาพบนดินมีเนื้อดินเป็นดินทรายทำให้ความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ ปริมาณน้ำใต้ดินที่สามารถนำมาใช้ได้อยู่ในเกณฑ์ต่ำ สภาพการใช้ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพืชไร่ และพื้นที่การเกษตรอื่น ๆ ที่อาศัยน้ำฝนเกือบทั้งหมดทำให้พื้นที่ดังกล่าวขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรกรรมซึ่งสร้างความเสียหายเป็นประจำทุกปี

จังหวัดพิจิตรอยู่ในบริเวณภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำ 2 สายไหลคือ แม่น้ำยม และแม่น้ำน่านไหลผ่าน ซึ่งในบริเวณพื้นที่อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร มีแม่น้ำยมตอนล่าง ไหลผ่านพื้นที่มีลักษณะทางสภาพภูมิประเทศ ตามขอบแม่น้ำยมเป็นเนินต่ำ ๆ ตื้นเขิน (รายงานข้อมูลพื้นฐาน 25 ลุ่มน้ำ, 2564) นอกจากนี้พบว่า ผลกระทบจากภัยแล้งได้ส่งผลทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้พื้นที่การเกษตรและผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก ทำให้พืชผลทางการเกษตรสูญเสียรายได้และขาดความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแม้ว่าตลอดระยะเวลา 4 ปีที่ผ่านมาจังหวัดพิจิตรได้มีการประกาศภัยพิบัติ (ภัยแล้ง) ซึ่งประชาชนในจังหวัดพิจิตรได้รับความเสียหายจากภัยแล้ง 14,756 ไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร ข้อมูลพื้นที่ ณ วันที่ 1 กันยายน 2565)

จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นและปัญหาภัยแล้งมีความทวีรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ด้วยภัยแล้งส่วนใหญ่ในประเทศไทยมักเกิดจากสภาวะฝนแล้งที่ฝนไม่ตกตามฤดูกาล ทำให้เกิดฝนทิ้งช่วงน้อย (Dry Spell) ซึ่งเป็นภาวะที่มีปริมาณน้ำฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยติดต่อกันยาวนานเกินกว่า 15 วัน ในช่วงฤดูฝน ซึ่งส่งผลกระทบเชื่อมโยงไปสู่หลายจังหวัดในประเทศไทยรวมถึงในจังหวัดพิจิตร พบว่า จำเป็นต้องพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเตรียมรับมือในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาภูมิอากาศและเสริมสร้างความตระหนักถึงปัญหาภัยแล้ง สอดคล้องกับ วิเชียร เกิดสุข และคณะ (2555) ที่กล่าวว่า ผลกระทบทางเศรษฐกิจของชาวทุ่งกุลาร้องไห้ มีความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศมีผลต่อความเป็นอยู่การดำรงชีพ และเศรษฐกิจส่งผลต่อข้าวเป็นอย่างมาก เพราะปัญหาโรค

ที่มากับภัยแล้ง เช่น โรคใบไหม้ โรคเพลี้ยกระโดด เช่นเดียวกับรายงานของ วรลักษณ์ ไก่งาม และชาคริต โชติอมรศักดิ์ (2562) ได้กล่าวว่า ภัยแล้งในภาคเหนือมีความสัมพันธ์กับปรากฏการณ์เอลนีโญ ได้ส่งผลให้บริเวณภาคเหนือของประเทศไทยในช่วงฤดูฝนตลอดช่วงเวลาศึกษา ทั้งหมด 38 ปีมีพื้นที่เกิดภัยแล้งทุกช่วงระดับความรุนแรงกระจายตัวเป็นกระจุกอยู่ทั่วบริเวณภาคเหนือเกิบทุกปีโดย ปี 2530 และ 2558 ซึ่งเป็น 2 ปีที่มีพื้นที่ได้รับผลกระทบมากกว่า 25% ของพื้นที่ศึกษา โดยมีพื้นที่ที่ควรเฝ้าระวังเป็นพิเศษ ได้แก่ จังหวัดลำพูน แพร่ อุดรดิตถ์ สุโขทัย กำแพงเพชร พิษณุโลก และพิจิตร สอดคล้องกับ จิรัชนา ศิริเลขอนันต์ (2562) ได้กล่าวว่า เกษตรกรที่ปลูกข้าวเป็นหลักนอกเขตชลประทานที่ประสบภัยแล้งในตำบลหนองพระ จังหวัดพิจิตร มีการรับรู้การปรับตัวของเกษตรต่อความแปรปรวนของภูมิอากาศโดยเกษตรกรจะเลือกปรับตัวเท่าที่ตนสามารถกระทำได้และจำใจยอมรับเมื่อผลการปรับตัวออกมาแย่กว่าที่คาดการณ์ และมองว่าความเสี่ยงจากภัยแล้งเป็นภัยที่คาดการณ์ไม่ได้

ที่ผ่านมามีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยอยู่น้อยมาก เช่น จักรกฤษณ์ จันทะคุณ (2558) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสำนึกในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติตามมแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จักรกฤษณ์ จันทะคุณ. (2562) ได้พัฒนาหลักสูตรภัยพิบัติท้องถิ่นแผ่นดินไหว สำหรับโรงเรียนในพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินไหว ด้วยการจัดการความรู้ เกษทิพย์ ศิริชัยศิลป์ (2566) ได้พัฒนาหลักสูตรส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในการป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) สำหรับนักศึกษาครู นิอร สิริมงคลเลิศกุล ,น้ำฝน กันมาและคณะ(2566) ได้พัฒนากิจกรรมเสริมสร้างหลักสูตรการเรียนรู้สู้ภัยฝุ่นในโรงเรียน พงษ์ประพันธ์ ตุ่นแจ้ (2564) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติดินโคลนถล่มตามแนวคิดของเดวีส์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ยังไม่มีการการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับภัยแล้งที่ส่งเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้เพราะนักเรียนในวัยนี้มีความเหมาะสมที่เสริมสร้างขีดความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยแล้งที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต และการบรรเทาความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รายงานการประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมต่อเด็กในประเทศไทย (2022) ได้เสนอแนะนโยบายที่ให้ความสำคัญกับเด็กเพื่อลดผลกระทบจากปัญหาเหล่านี้ ได้แก่ การเสริมสร้างความตระหนักรู้และความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้แก่เด็ก การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานศึกษาและสถานพยาบาลที่รองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การพัฒนาระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ให้ความสำคัญกับเด็ก

จากเหตุผลและแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยเห็นความจำเป็นที่ต้องพัฒนหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีหลักการและเหตุผล ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาภัยแล้งในชุมชน และด้านเนื้อหาของหลักสูตรเกี่ยวกับ ภัยแล้งในชุมชนเพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยแล้งที่จำเป็นต่อนักเรียนซึ่งจะเป็นแนวทางให้ครูสามารถนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นภัยแล้ง ด้วยหวังว่าจะทำให้นักเรียนมีความรู้และเกิดความตระหนักต่อการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยแล้งที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต ที่สำคัญคือ สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ว่าจะปลอดภัย เมื่อมีภัยแล้งเกิดขึ้นจริง โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ภัยพิบัติ และการเตรียมความพร้อมในรับมือกับภัยพิบัติที่สำคัญต้องการให้ตระหนักถึงภัยพิบัติและนำความรู้ที่ได้จากการเรียน ปฏิบัติตนเองได้อย่างถูกต้อง พาตนเองรอดพ้นจากสถานการณ์ภัยแล้งได้ปลอดภัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการเข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการตามลักษณะกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 สร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขั้นอนที่ 3 การศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโพธิธรรมสุวัฒน์ อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 6 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 181 คน**และ**กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนโพธิธรรมสุวัฒน์ ตำบลโพทะเล อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ที่เข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 38 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยพัฒนาผู้วิจัยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม โดยประยุกต์ใช้แนวคิดแลหลักการแนวคิด สมคิด บางโม แนวคิด มนัส อาจไพรินทร์ แนวคิดอรรถกร ชัยมูล แนวคิดธนเศรษฐ์ แรงเขตวิทย์ แนวคิดชลลดา พึงรำพรรณ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้ หลักสูตร ได้ดังนี้ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาของหลักสูตร 4) โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม 5) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) แนวทางการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการฝึกอบรม 7) แนวทางการการวัดและประเมินผล นำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้

3.2 แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม และเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำแนกเป็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3.3 แบบสัมภาษณ์เพื่อหาความเป็นไปได้ของหลักสูตรฝึกอบรมภัยแล้ง กำหนดหัวข้อการสัมภาษณ์ โดยมีประเด็น ดังนี้ 1) เนื้อหาสาระของโปรแกรม 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) สื่อการเรียนรู้ และสร้างแบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง โดยเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด

3.4 แบบประเมินวัดความรู้ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีขั้นตอน ดังนี้ ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ กำหนดรูปแบบของข้อคำถามของแบบทดสอบเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ทั้งนี้กำหนดระดับความรู้ตามแนวคิดของ Bloom et al (1965) ได้แก่ ระดับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์ โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนโพธิธรรมสุวัฒน์ จำนวน 38 คน (นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 1 ห้องเรียน) โดยหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีของ Brennan ได้ข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ 0.20 ขึ้นไป จำนวน 36 ข้อ โดยมีค่าค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง. 0.66 - 0.24 ผู้วิจัยคัดข้อสอบไว้

จำนวน 20 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยวิธีของ Lovett โดยนำข้อสอบที่คัดไว้จำนวน 20 ข้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่น พบว่าแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94 ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่สามารถนำมาใช้ได้

3.5 แบบประเมินความตระหนักในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติภัยแล้ง สำหรับนักเรียน มีขั้นตอน ดังนี้ ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามวัดความตระหนัก ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยกำหนดลักษณะของแบบสอบถามวัดความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนโพธิธรรมสุวัฒน์ จำนวน 38 คน (นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 1 ห้องเรียน) โดยหาค่าอำนาจจำแนก ด้วยวิธี Item-total Correlation ใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า แบบสอบถามวัดความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.93 ผู้วิจัยคัดแบบสอบถามไว้จำนวน 15 ข้อ โดยพิจารณาจากค่าอำนาจจำแนกที่มีค่าสูงและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบราค (Cronbach, 1970) พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.39 - 0.75 มาปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

3.6 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร โดยใช้สอบถามหลังเข้าการทดลองใช้หลักสูตรและการสร้างแบบสอบถาม กำหนดประเด็นที่จะสอบถาม ร่างคำถามตามประเด็น ได้แบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้งประกอบด้วยด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Output) ตามรูปแบบของการประเมินเชิงระบบ IPO Model

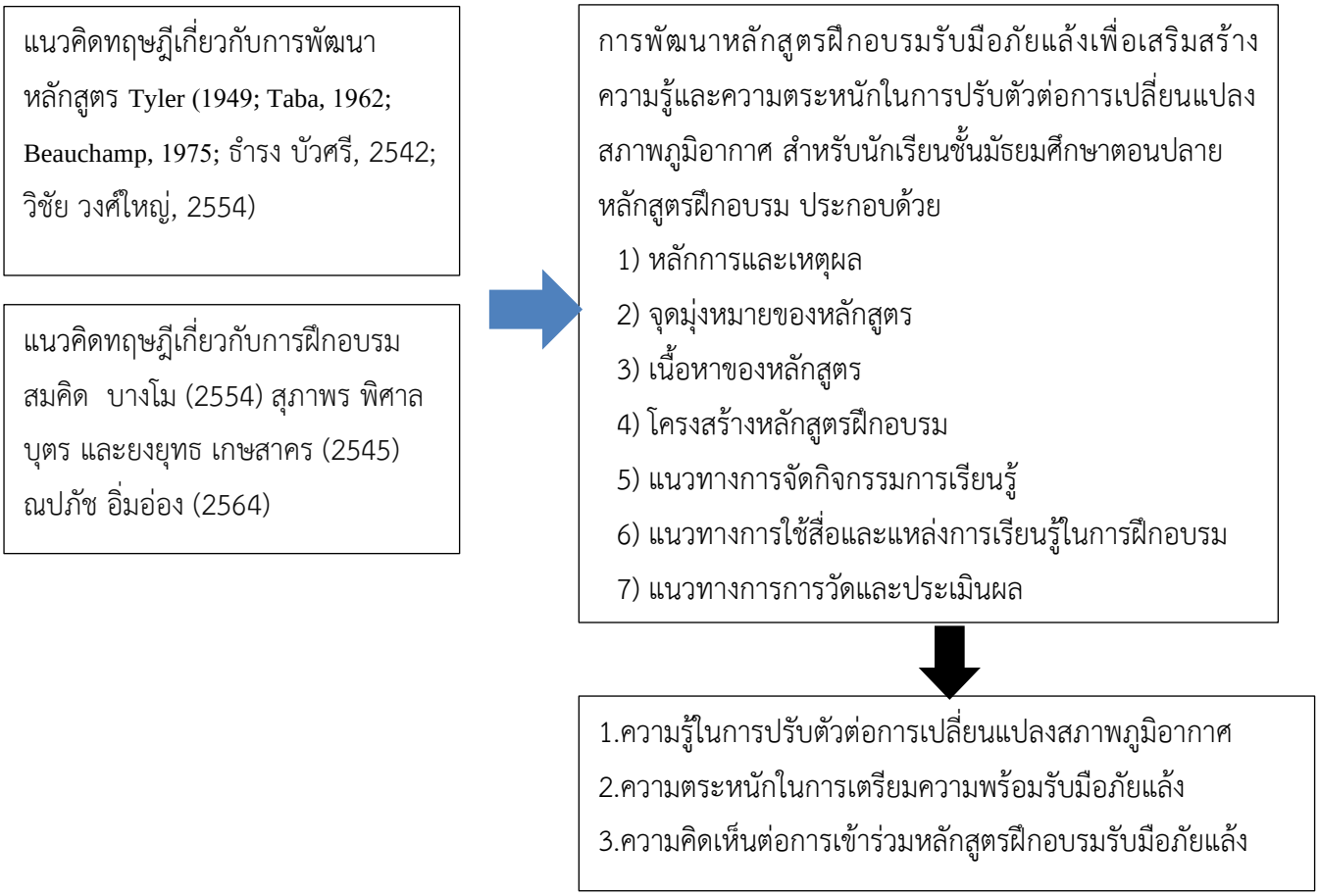
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความรู้ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

2. วิเคราะห์ความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หลังเรียนด้วยหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยให้เป็น ระดับความตระหนักโดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2554)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง หลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า

1.1 ผลการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า 1) หลักสูตรประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวทางการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการฝึกอบรม และแนวทางการการวัดและประเมินผล 2) เอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ คำชี้แจงการใช้หลักสูตร และแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมการรับมือภัยแล้งเพื่อการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.83 , S.D.= 0.02)

1.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบหลักสูตร พบว่าทั้งคำชี้แจงและแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.88, S.D.= 0.13)

1.4 ผลการศึกษานำร่อง (Pilot Study) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ พบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า เมื่อผู้วิจัยนำหลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนโพธิธรรมสุวัฒน์ อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ใช้เวลา 16 ชั่วโมง ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนโพทะเล เป็นแหล่งเรียนรู้

2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยแล้งหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการรับมือภัยแล้งเพื่อการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความตระหนักในการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x}$ = 3.98 , S.D. =0.78)

3. ผลการประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมการรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมฝึกอบรมการรับมือภัยแล้งอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.88, S.D.= 0.13)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมกรรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่พบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.35, S.D.= 0.73) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตร ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบเหมาะสม 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาของหลักสูตร 4) โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม 5) แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) แนวทางการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ในการฝึกอบรม 7) แนวทางการการวัดและประเมินผล โดยได้จากศึกษาแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร Tyler (1949; Taba, 1962; Beauchamp, 1975; ธำรง บัวศรี, 2542; วิชัย วงศ์ใหญ่, 2554) ซึ่งได้เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างกิจกรรมและประสบการณ์ 4) แนวการจัดกิจกรรม 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) แนวทางการวัดและประเมินผล ซึ่งยังสอดคล้องกับงานของ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ (2560) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเตรียมความพร้อมรับมือน้ำท่วมตามแนวคิดพี่สอนน้องสำหรับนักเรียนในพื้นที่ เสี่ยงภัย พบว่า นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลง คือ มีสติมีทักษะในการแก้ปัญหา มีภาวะผู้น้า มีความรับผิดชอบมากขึ้น เกิดความผูกพันระหว่างกัน รุ่นพี่เห็นคุณค่าในตนเองที่ได้ช่วยเหลือรุ่นน้อง ซึ่งการฝึกอบรมโดยใช้แนวคิดพี่สอนน้องช่วยท้าให้เกิดความรัก ความผูกพันระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง ช่วยส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีภายในโรงเรียน รุ่นพี่มีความรู้ ทักษะเพิ่มขึ้น และเห็นคุณค่าในตนเองที่สามารถช่วยรุ่นน้องฝึกทักษะในการเตรียมความพร้อมรับมือน้ำท่วม ยังสอดคล้องกับงานของ พงษ์ประพันธ์ ตุ่นแจ้ และปริญญภาษ สีทอง (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติดินโคลนถล่มตามแนวคิดของเดวีส์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติดินโคลนถล่ม ตามแนวคิดของเดวีส์และเพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติดินโคลนถล่มตามแนวคิดของเดวีส์ กลุ่มเป้าหมายได้แก่ นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดตาก ที่สมัครเข้ารับการอบรมตามหลักสูตร จำนวน 27 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ หลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติดินโคลนถล่มตามแนวคิดของเดวีส์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

และการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการพัฒนาหลักสูตรและประเมินคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติดินโคลนถล่ม ตามแนวคิดของเดวีส์ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร (2) หลักการของหลักสูตร (3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (4) โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร (5) กิจกรรมการเรียนการสอน (6) ระยะเวลา (7) สื่อแหล่งเรียนรู้ (8) การวัดและประเมินผล ในภาพรวมหลักสูตร มีคุณภาพอยู่ในระดับมากและคู่มือการใช้หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก และ2) ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติดินโคลนถล่มตามแนวคิดของเดวีส์ นักเรียนมีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. จากผลทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่พบว่า

2.1 ความรู้ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการทดลองใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตร มีกิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ สัมผัสและเรียนรู้ในพื้นที่จริง ฝึกกระบวนการคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กระบวนการทำงานกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ภัยพิบัติศึกษาของ สอดคล้องกับงานวิจัยของชนัดดา มะโนสร (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาการรู้สภาพภูมิอากาศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยการจัดการเรียนรู้ แบบสืบสอบร่วมกับการใช้เกมพบว่าพบว่านักเรียนมีการรู้สภาพภูมิอากาศหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรู้สภาพภูมิอากาศเพิ่มจากระดับไม่มีความสนใจในประเด็นสภาพภูมิอากาศเป็นระดับมีความสนใจในประเด็นสภาพภูมิอากาศ นักเรียนมีแนวโน้มในการพัฒนาการรู้สภาพภูมิอากาศไปสู่ระดับมีการแสดงออกของพฤติกรรมภายใต้เงื่อนไขที่สภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยให้สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ชีวิตประจำวัน การเลือกประเด็นที่นำเสนอในการจัดการเรียนรู้ควรจะนำไปประยุกต์ได้จริงในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรกฤษณ์ จันทะคุณ (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสำนึกในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติ ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า 1) นักเรียนมีความรู้ในการเตรียมความพร้อมรับมือ ภัยพิบัติหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีทักษะในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติหลังการทดลองใช้หลักสูตร คิดเป็น ร้อยละ 70.80ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีจิตสำนึกในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติอยู่ในระดับจัดระบบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 83.87 ทั้งนี้นักเรียนทุกคนมีการเปลี่ยนแปลงจิตสำนึกจากระดับต่ำไปสูง 4) นักเรียนมีจิตสำนึกใน การเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้มีการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้แก่ 1) นักเรียนมีความตระหนักรู้ในตนเอง มีมุมมองเกี่ยวกับสาเหตุและการลดภัยพิบัติที่ชัดเจนขึ้น เข้าใจถึงสาเหตุและแนวทาง

แก้ปัญหาน้ำท่วมของชุมชนบางระกำที่ยั่งยืน 2) นักเรียนมีจิตสำนึกร่วมต่อการจัดการภัยพิบัติในโรงเรียนและชุมชน เห็นคุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่น มีสติมีความสามารถใน

3. จากผลการประเมินผลหลักสูตร ที่พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเข้าร่วมอบรมของหลักสูตรฝึกอบรมการรับมือภัยแล้ง เพื่อเสริมสร้างการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และมากทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้นักเรียนนั้นเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นกับชีวิตนักเรียนกับชุมชนของนักเรียน เป็นเรื่องใกล้ตัว มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดเน้นให้นักเรียนปฏิบัติจริง นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 จากผลการวิจัยหลักสูตรฝึกอบรมการรับมือภัยแล้งเพื่อเสริมสร้างการ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับมากซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับบริบทหรือธรรมชาติของนักเรียนและชุมชนของตน

1.2 ก่อนนำหลักสูตรไป ใช้ ครูผู้สอนควรศึกษาแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรฝึกอบรมการรับมือภัยแล้งให้เข้าใจ เพื่อสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ส่งเสริมสร้างการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรทำการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมหรือหลักสูตรชุมนุมส่งเสริมสร้างการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ ครูผู้สอนควรเลือกและพิจารณาความเหมาะสมระหว่างเวลากับสถานที่ การออกไปศึกษาสถานที่ช่วงส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้ให้น่าเรียนยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรทำการวิจัยและพัฒนาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน ให้เกิดประโยชน์ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักในการรับมือสถานการภัยพิบัติ

เอกสารอ้างอิง

จักรกฤษณ์ จันทะคุณ. (2558). *พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสำนึกในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติตามมแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. (ดุษฎีบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

จักรกฤษณ์ จันทะคุณ. (2562). *การพัฒนาหลักสูตรภัยพิบัติท้องถิ่นแผ่นดินไหว สำหรับโรงเรียนในพื้นที่เสี่ยงภัยแผ่นดินไหว ด้วยการจัดการความรู้*. พะเยา: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยพะเยา.

ชนัดดา มะโนสร. (2562). การพัฒนาการรู้สภาพภูมิอากาศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบสอบร่วมกับการใช้เกม. ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและการพัฒนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร"ธนธัชการพิมพ์.

วิชัย วงษ์ใหญ่ . (2543). *การพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มาตรฐานการอุดมศึกษา.

สมคิด บางโม. (2559). *เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม*. (ฉบับพิมพ์ที่ 4). วิทยพัฒน์.

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

The Development of Comprehensive Reading Ability of Prathomsuksa 6 Students Using OK5R System with Exercises

ชนิกานต์ วันแก้ว และ บุษบา บัวสมบูรณ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
Chanikhan Wankaew and Busaba Buasomboon
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Chanikhan241996@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกนี้ เป็นวิจัยเชิงทดลอง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านการอ่านจับใจความให้มีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 31 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก จำนวน 4 แผน 2) แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก และ 4) แบบฝึกการอ่านจับใจความ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย *(M)* ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสถิติทดสอบ t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

สรุปผลการวิจัยตามจุดประสงค์พบว่า 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยนักเรียนมีความคิดเห็นเชิงบวก และอยู่ในระดับมาก (M = 4.48, SD = 0.61)

* วันที่รับบทความ : 25 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 29 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 3 พฤศจิกายน 2567
Received: October 25 2024; Revised: October 29 2024; Accepted: November 3 2024

คำสำคัญ: ความคิดเห็น; ความสามารถในการอ่านจับใจความ; แบบฝึก; วิธีการสอนแบบ OK5R

Abstract

The development of the comprehensive reading ability of Prathomsuksa 6 students using the OK5R system with exercises was experimental research to develop reading comprehension learning management to be effective. The purposes of this research were 1) to compare the reading comprehension ability of Prathomsuksa 6 students before and after learning management using the OK5R system with exercises, and 2) to study Prathomsuksa 6 students' opinions toward learning management using the OK5R system with exercises. The sample used in this research was Prathomsuksa 6/1 students in Anubankuiburi (Watwangyao) while studying in the 1st semester of the academic year 2024. Simple random sampling was conducted by choosing 31 students of Prathomsuksa 6 and also using several classrooms as a random unit. The instruments used in this research were 1) 4 lesson plans using the OK5R system with exercises 2) a reading comprehension test 3) a questionnaire on the students' opinions about lesson plans using the OK5R system with exercises 4) the comprehensive reading exercises. The data were analyzed by using mean (M), standard deviation (SD), content analysis, and dependent samples t-test.

The research findings were as follows 1) The reading comprehension ability of Prathomsueksa 6 students after learning management using the OK5R system with exercises was significantly higher than before learning management at the .05 level. 2) The Prathomsueksa 6 students' opinions towards learning management using the OK5R system with exercises, learning management, learning environment, and teaching Benefits were positive at a high agreement level. (M = 4.48, SD = 0.61)

Keywords: Opinion; Reading Comprehension Ability; Exercises; OK5R System

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ช่วยส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้กับผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านสามารถสรุปข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และมีความเท่าทันต่อเหตุการณ์ ส่งเสริมประสบการณ์ที่เพิ่มพูนให้แก่ผู้อ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 37) ความสามารถทางการอ่านเป็นทักษะทางภาษาไทยที่มีความสำคัญต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา โดยมีการกำหนดให้เรียนในรายวิชาภาษาไทย สาระที่ 1 เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด นำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ครูผู้สอนควรฝึกฝนให้นักเรียนมีทักษะในการอ่าน โดยเฉพาะความสามารถในการอ่านจับใจความ เนื่องจากเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก การอ่านจับใจความเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องอ่าน เป็นพื้นฐานที่สำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป หากนักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ คือ อ่านแล้วเกิดความไม่เข้าใจเรื่อง ก็จะทำให้ไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์ได้ว่าเรื่องนั้นดีหรือไม่อย่างไร (แวมยุรา เหมือนนิล, 2556 : 17; กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์, 2551 : 111) อย่างไรก็ตามจากการศึกษาผล

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ปีการศึกษา 2563 – 2566 สาระการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) ไม่เป็นไปตามป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 60 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน), 2563, 2564, 2565, 2566) พบว่า ในปีการศึกษา 2563 - 2566 นักเรียนมีคะแนนในสาระการอ่านเฉลี่ย 71.81, 48.38, 55.03 และ 59.35 ตามลำดับ ซึ่งนักเรียนมีคะแนนในสาระการอ่านของโรงเรียนต่ำกว่าระดับประเทศในปีการศึกษา 2565 คือ 4.33 และปีการศึกษา 2566 คือ 0.26 อีกทั้งไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดในปีการศึกษา 2564 - 2566 ส่งผลให้นักเรียนมีปัญหาในด้านการอ่านอย่างต่อเนื่อง

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย จำนวน 2 ท่าน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านจับใจความ กล่าวคือ นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ ไม่สามารถอ่านจับใจความได้อย่างครบถ้วน ครูต้องให้คำชี้แนะแนวทางคำตอบ อยู่เสมอ นักเรียนไม่สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง นักเรียนบางส่วนเบื่อหน่ายไม่ชอบอ่านหนังสือ และการทำบันทึกรักการอ่านมักจะคัดลอกงานจากหนังสือมาส่งครู โดยไม่ได้สรุปเป็นใจความสำคัญ เนื่องจากนักเรียนไม่มีเทคนิคหรือไม่เข้าใจขั้นตอนการสรุปใจความที่ช่วยให้เข้าใจง่าย ขาดการฝึกฝน และทบทวนอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย และส่งผลต่อการเรียนในสาระการอ่านที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการอ่านจับใจความ และสนใจที่จะพัฒนาแก้ไขปัญหาด้านการอ่านจับใจความให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถทางการอ่านจับใจความได้อย่างดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ พบว่า การสอนอ่านแบบ OK5R เป็นการสอนอ่านที่ Walter Pauk ได้ศึกษารวบรวมข้อมูลและพัฒนาขั้นตอนการอ่านออกเป็น 7 ขั้นตอน โดยได้แนวคิดการสอนอ่านมาจาก Francis P. Robinson ซึ่งมีขั้นตอนการสอนอ่าน คือ ขั้นที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) ขั้นที่ 2 หาแนวความคิดสำคัญ ขั้นที่ 3 อ่าน (Read) ขั้นที่ 4 จดบันทึก (Record) ขั้นที่ 5 พูดเล่าเรื่องที่อ่าน (Recite) ขั้นที่ 6 ทบทวน (Review) และขั้นที่ 7 สะท้อนความคิด (Reflect) (Walter Pauk, 1984 : 168-169)

การใช้แบบฝึกร่วมกับวิธีการสอนแบบ OK5R มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ เนื่องจากแบบฝึกสามารถออกแบบให้สอดคล้องกับแต่ละขั้นตอนของ OK5R ได้อย่างเฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะในขั้นตอนการจดบันทึก (Record) ซึ่งเป็นจุดเน้นของวิธีการสอนแบบ OK5R แบบฝึกจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการจดบันทึกและเรียบเรียงใจความสำคัญอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้แบบฝึกยังส่งเสริมการทบทวน (Review) และการสะท้อนความคิด (Reflect) ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของ OK5R จะช่วยเพิ่มความเข้าใจ และการจดจำเนื้อหา อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือสำหรับครูและนักเรียนในการติดตามพัฒนาการของทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้แบบฝึกร่วมกับวิธีการสอน

แบบ OK5R จะช่วยให้การอ่านจับใจความของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะนักเรียนได้อ่านตามวิธีการสอนแบบ OK5R และปฏิบัติกิจกรรมลงในแบบฝึกทุกขั้นตอนช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ได้ฝึกฝนและทบทวนการอ่านจับใจความของตนเองไปทีละขั้นตอน และพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนอีกด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความที่สูงขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้มีความหลากหลายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และเป็นแนวทางใน การจัดการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การออกแบบวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบวิจัยกลุ่มเดียว วัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest – Posttest Design) (อิทธิพันธ์ สุวทันพรกูล, 2561 : 142) ดังนี้

O_1	X	O_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

O_1 หมายถึง การวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความก่อนการทดลอง

X หมายถึง การสอนการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

O_2 หมายถึง การวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความหลังการทดลอง

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มโรงเรียนกุยบุรี และกลุ่มโรงเรียนหาดขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 13 โรงเรียน แบ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนกุยบุรี จำนวน 6 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านปากเหมือง โรงเรียนบ้านบน โรงเรียน บ้านหนอง

กระทิง โรงเรียนบ้านหนองหมู โรงเรียนวัดกุยบุรี และโรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) กลุ่มโรงเรียนหาดขาม จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านรวมไทย โรงเรียนบ้านยางชุม โรงเรียนบ้านหนองเกด โรงเรียนบ้านหาดขาม โรงเรียนดี.มากาเร็ตฟุลเลอร์ โรงเรียนบ้านโปร่งกะสัง และโรงเรียนบ้านไร่บน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลากให้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เพื่อคัดเลือกโรงเรียนสำหรับเก็บข้อมูลวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 94 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลกุยบุรี (วัดวังยาว) อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 31 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลากให้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง จำนวน 8 ชั่วโมง ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านจับใจความจากนิทาน 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านจับใจความจากตำนาน 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านจับใจความจากสารคดี 4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านจับใจความจากบทความ ผ่านการตรวจหาความตรงตามเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีความสามารถใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง และนำผลจากการทดลองใช้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมรับคำแนะนำ และข้อปรับปรุง เพื่อนำมาแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.2 แบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยกำหนดโครงสร้างแบบทดสอบความสามารถการอ่านจับใจความ โดยใช้พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามแนวคิดของเบนจามิน บลูม (Bloom's Taxonomy) คัดเลือกบทอ่านเพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยเลือกเรื่องที่มีความยากง่าย เหมาะสม กับระดับชั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.67 – 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความมาแล้ว จากนั้นแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามสูตร KR-20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน พบว่า แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 คำนวณค่าความยากง่าย (p) พบว่า มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.31 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) พบว่า มีค่าอำนาจการจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 - 0.89 คัดเลือกข้อสอบจากผลการวิเคราะห์แบบทดสอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ จากนั้นนำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 11 ข้อ ร่วมกับแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ผ่านการตรวจสอบด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

3.4 แบบฝึกการอ่านจับใจความ เป็นแบบฝึกที่มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิธีการสอนแบบ OK5R บทอ่านมีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา 6 โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก มีภาพประกอบสวยงาม สีสันสดใส คัดเลือกบทอ่านสำหรับอ่านจับใจความเป็นบทอ่านประเภท นิทาน ตำนาน สารคดี และบทความ โดยคำนึงถึงความสนใจในการอ่านของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 4 เล่ม ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 หรือมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก จากนั้น นำแบบฝึกการอ่านจับใจความ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีความสามารถใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง นำผลจากการทดลองใช้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมรับคำแนะนำ และข้อปรับปรุง เพื่อนำมาแก้ไขแบบฝึกการอ่านจับใจความให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำแบบฝึกการอ่านจับใจความไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม เนื่องจากเป็นการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนปกติตามหลักสูตรที่นักเรียนต้องเรียนตามปกติ ซึ่งการเรียนการสอนดังกล่าวไม่ได้ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อนักเรียน และเป็นการศึกษาพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนเท่านั้น นักเรียนสามารถเข้าร่วมและสามารถออกจากกิจกรรมได้ตามความสมัครใจ และในการวิจัยได้มีการเก็บข้อมูลนักเรียนโดยใช้หมายเลขรหัสแทนชื่อของนักเรียน ไม่มีการใช้ชื่อจริงในการวิจัยนี้ และเป็นความลับไม่มีการให้ค่าตอบแทนแก่ผู้ร่วมการวิจัย

1. ผู้วิจัยชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 เพื่อให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการเรียน วิธีการจัดการเรียนรู้ บทบาทของนักเรียน และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้

2. ผู้วิจัยประเมินความสามารถทางการอ่านจับใจความ ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ก่อนการจัดการเรียนรู้ 1 ชั่วโมง กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 31 คน เพื่อเก็บคะแนนก่อนเรียน

3. ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ตามแผนการจัดการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้น จำนวน 8 ชั่วโมง โดยอ่านจับใจความบทอ่านประเภทนิทาน 2 ชั่วโมง อ่านจับใจความบทอ่านประเภทตำนาน 2 ชั่วโมง อ่านจับใจความ บทอ่านประเภทสารคดี 2 ชั่วโมง และอ่านจับใจความบทอ่านประเภทบทความ 2 ชั่วโมง โดยใช้เวลาใน การจัดการเรียนการสอน 8 ชั่วโมง

4. ผู้วิจัยประเมินความสามารถทางการอ่านจับใจความ ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ หลังการจัดการเรียนรู้ 1 ชั่วโมง ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 31 คน เพื่อเก็บคะแนนหลังเรียน

5. ผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จากแบบสอบถามความคิดเห็นชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 11 ข้อ ร่วมกับแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ

6. นำผลคะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนและผลจากแบบสอบถามความคิดเห็นไปหาค่าทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ผล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

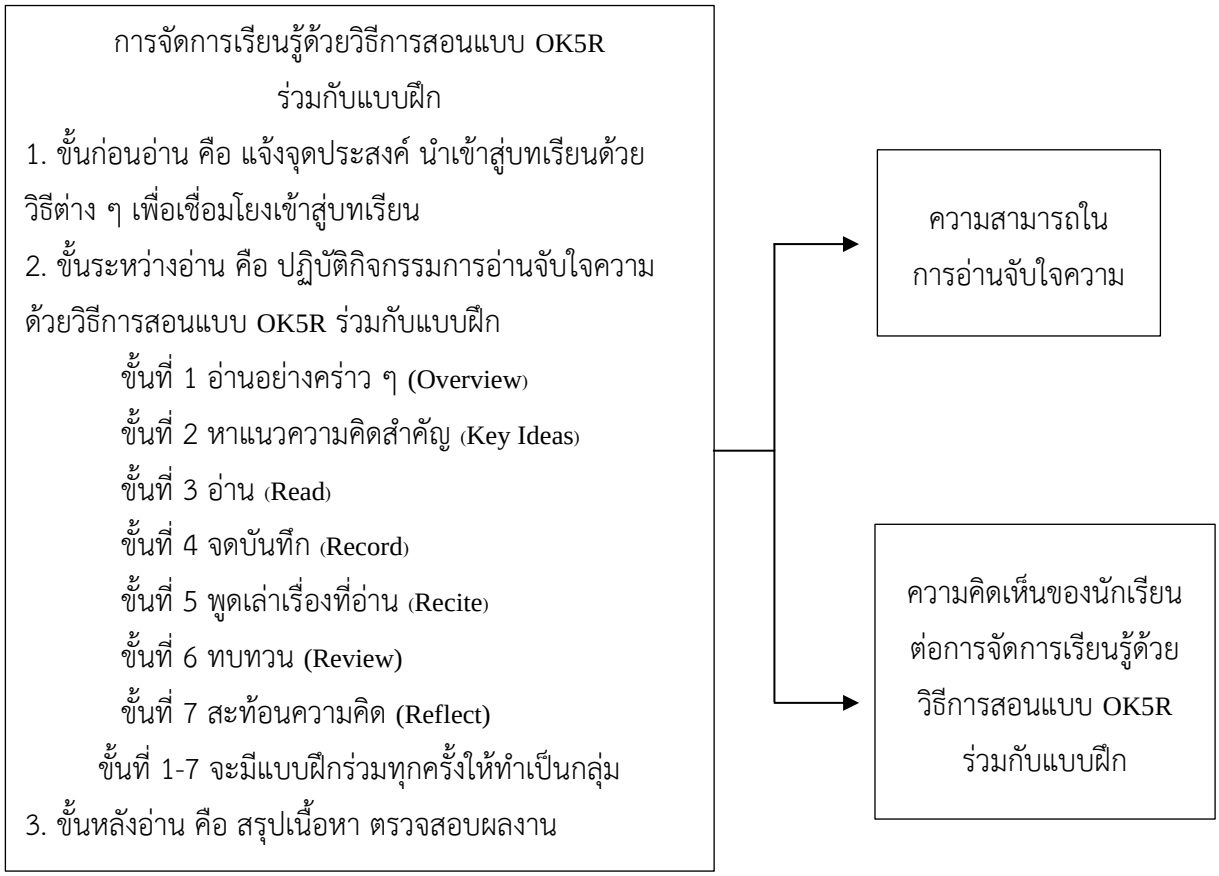
5.1 วิเคราะห์คะแนนของแบบทดสอบความสามารถทางการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และสถิติ t – test แบบ Dependent ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.2 ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน เรื่องการอ่านจับใจความที่มีต่อวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำความคิดเห็นที่สื่อความหมายในทิศทางเดียวกันจัดเข้าหมวดหมู่เดียวกัน และสรุปเป็นรายด้านประกอบด้วยประเด็นสำคัญ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดวิธีการสอนแบบ OK5R ซึ่งเป็นแนวคิดของ Walter Pauk ที่พัฒนามาแนวคิดการสอนอ่านมาจาก Francis P. Robinson ผู้คิดค้นวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่มีขั้นตอนการสอนที่แตกต่างกัน โดยแนวคิดวิธีการสอนแบบ OK5R มีการเพิ่มขั้นตอนการจดบันทึก (Record) และขั้นตอน (Reflect) เพื่อส่งเสริมความแม่นยำทางการอ่าน และนักเรียนได้สะท้อนความคิดของตนเองต่อเรื่องที่อ่าน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำวิธีการสอนแบบ OK5R มาร่วมกับแบบฝึก โดยนำแบบฝึกมาใช้ร่วมทุกขั้นตอน เพื่อให้

นักเรียนเกิดความแม่นยำ และสามารถอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นก่อนอ่าน เป็นขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นระหว่างอ่าน เป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก มี 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) ขั้นที่ 2 หาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas) ขั้นที่ 3 อ่าน (Read) ขั้นที่ 4 จดบันทึก (Record) ขั้นที่ 5 พูดเล่าเรื่องที่อ่าน (Recite) ขั้นที่ 6 ทบทวน (Review) และขั้นที่ 7 สะท้อนความคิด (Reflect) 3) ขั้นหลังอ่าน เป็นขั้นสรุปบทเรียน โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

การทดลอง	จำนวน (N)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	t	df	p
ก่อนเรียน	31	30	14.45	3.99	17.43	30	<.001
หลังเรียน	**31**	**30**	**20.71**	**3.21**			

*p < .05

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก พบว่า จากการวิเคราะห์แบบสอบถามชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 11 ข้อ ร่วมกับแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ ในภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (M = 4.48, SD = 0.61) และนักเรียนมีความคิดเห็นเชิงบวก โดยสามารถจำแนกได้เป็นรายด้านประกอบด้วยประเด็นสำคัญ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนที่สะท้อนผ่านการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยนักเรียนรายงานว่าวิธีการสอนนี้ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น ส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ความคิดเห็นของนักเรียนยังสะท้อนถึงบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและมีส่วนร่วม ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก

รายการประเมิน	M	SD	แปลผล	ลำดับที่
ด้านการจัดการเรียนรู้				
1. แบบฝึกมีความน่าสนใจ	4.55	0.61	มากที่สุด	4
2. เนื้อเรื่องมีความสนุกสนาน	4.39	0.55	มาก	9
3. เนื้อเรื่องสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.48	0.56	มาก	5
4. กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถ ในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น	4.58	0.55	มากที่สุด	3
5. กิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน	4.26	0.51	มาก	11
6. กิจกรรมการเรียนการสอนฝึกความคิดสร้างสรรค์	4.45	0.61	มาก	6
7. กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับเพื่อน ๆ	4.29	0.52	มาก	10
รวมด้านการจัดการเรียนรู้	**4.43**	**0.57**	**มาก**	**(3)**
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้				
8. บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน	4.74	0.51	มากที่สุด	1
9. บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.65	0.60	มากที่สุด	2
10. ครูให้ความสนใจและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง	4.42	0.83	มาก	8
รวมด้านบรรยากาศการเรียนรู้	**4.60**	**0.67**	**มากที่สุด**	**(1)**
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
11. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการอ่านจับใจความไปประยุกต์ใช้ เพื่ออ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้	4.45	0.61	มาก	6
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ	**4.45**	**0.61**	**มาก**	**(2)**
รวมทุกด้าน	**4.48**	**0.61**	**มาก**	

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก พบว่า คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก สูงกว่าคะแนนก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการสอนแบบ OK5R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ช่วยพัฒนาการอ่านของนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอนเริ่มจากให้นักเรียนได้สังเกตบริบทแวดล้อมของเรื่องที่อ่านอย่างคร่าว ๆ ก่อน จากนั้นพิจารณาหาแนวความคิดสำคัญที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน แล้วจึงอ่านเรื่องอย่างละเอียดพร้อมทั้งตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ขณะอ่านเรื่องยังสามารถขีดเส้นใต้หรือทำสัญลักษณ์ใจความที่พบในแต่ละย่อหน้า พร้อมทั้งสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านเป็นสำนวนภาษาของตนเอง นอกจากนี้ยังพูดเล่าเรื่องที่อ่าน เพื่อระลึกถึงความจำจากเรื่องที่อ่าน และทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังสามารถแลกเปลี่ยน หรือสะท้อนความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านร่วมกับผู้อื่นอีกด้วย โดยครูมีบทบาทส่งเสริมนักเรียน คอยดูแลการฝึกของนักเรียน และคอยกระตุ้นนักเรียนเพื่อแสวงหาคำตอบหรือพิจารณาหาใจความจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ Walter Pauk (1984 : 168-169) ได้กล่าวว่า การสอนแบบ OK5R เป็นวิธีการอ่านรูปแบบหนึ่งที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถค้นหาใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว และมีลำดับขั้นตอนการอ่านที่ชัดเจน โดยเฉพาะขั้นจดบันทึก และขั้นสะท้อนความคิด เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญต่อการอ่านที่ช่วยส่งเสริมความแม่นยำทางการอ่านมากยิ่งขึ้น ดังที่ ผลการวิจัยของ Nurul Aiman (2021 : 35) ที่ได้ศึกษาพัฒนาความสามารถในการสอนอ่านด้วยวิธีการอ่านแบบ OK5R พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีผลคะแนนการอ่านหลังเรียนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนการอ่านก่อนเรียน

นอกจากนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้นำแบบฝึกเข้ามามีส่วนร่วมในจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนสามารถจับใจความได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยคำนึงหลักของการสร้างแบบฝึกสอดคล้องกับ Zita Glasgow & Seels (1990 : 5) กล่าวว่า หลักการสร้างแบบฝึกจะต้องคำนึกถึงทฤษฎีจิตวิทยาแล้ว ผู้สอนควรคำนึงถึงการวิเคราะห์เนื้อหาหรือสภาพปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดทำแบบฝึก พัฒนาแบบฝึก และนำแบบฝึกไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และประเมินผลว่าผู้เรียนนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และผู้วิจัยยังคำนึงถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี จะต้องมีกิจกรรมที่หลากหลายแบบในชุดฝึก เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย มีสีสัน รูปภาพประกอบสวยงามน่าสนใจ เพื่อจูงใจผู้เรียน และมีระยะเวลาในการฝึกฝนที่เหมาะสม โดยนักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติ ตรวจสอบความถูกต้อง และทบทวนได้ด้วยตนเอง ดังที่ ดรุณี จำรัสภูมิ (2564 : 93) ได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ร่วมกับแบบฝึก เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับแบบฝึก ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ 1) ขั้นก่อนอ่าน เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน 2) ขั้นระหว่างอ่าน เป็นการปฏิบัติกิจกรรมการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับแบบฝึก มีการนำแบบฝึกเข้ามามีส่วนร่วมในการอ่านเพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ 3) ขั้นหลังอ่าน เป็นการสรุปเนื้อหาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1) ขั้นก่อนอ่าน เป็นขั้นที่ครูผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ พร้อมทั้งจัดกลุ่มนักเรียนตามความเหมาะสม พร้อมทั้งชี้แจงอธิบายกระบวนการทำกิจกรรมกลุ่ม และเชื่อมโยงนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้คำถาม การให้นักเรียนดูและสังเกตภาพที่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่าน ดังที่ Gagne (1985 : 70-90) กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ คือ การกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของนักเรียน เป็นการช่วยให้นักเรียนสามารถรับสิ่งเร้าหรือสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ดี การแจ้งจุดประสงค์ของการเรียนให้ผู้เรียนทราบ เป็นการช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ความคาดหวัง และการกระตุ้นให้ระลึกความรู้เดิม เป็นการช่วยให้นักเรียนดึงข้อมูลเดิมที่อยู่ในหน่วยความจำระยะยาวให้มาอยู่ในหน่วยความจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

2) ขั้นระหว่างอ่าน เป็นขั้นที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ5R ร่วมกับแบบฝึก ประกอบด้วยขั้นตอนการอ่าน 7 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 อ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อให้พอเข้าใจเรื่องที่อ่านในภาพรวม ขั้นที่ 2 หาแนวความคิดสำคัญ (Key Ideas) ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่างรวดเร็ว เพื่อหาแนวคิดสำคัญ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่องอย่างคร่าว ๆ ขั้นที่ 3 อ่าน (Read) ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอ่านเรื่องอย่างละเอียด โดยอ่านไปทีละย่อหน้า ซึ่งในขณะอ่านนักเรียนสามารถขีดเส้นใต้หรือทำสัญลักษณ์ใจความที่พบในแต่ละย่อหน้า และร่วมกันตั้งคำถามและตอบคำถาม ขั้นที่ 4 จดบันทึก (Record) ผู้วิจัยให้นักเรียนจดบันทึกใจความสำคัญหลังการอ่าน เนื่องจากการจดบันทึกลงในกระดาษจะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเรื่องมากยิ่งขึ้น ขั้นที่ 5 พูดเล่าเรื่องที่อ่าน (Recite) ผู้วิจัยให้นักเรียนพูดเล่าเรื่องที่อ่าน เพื่อเป็นการส่งเสริมความแม่นยำทางการอ่าน เป็นการทบทวนความจำจากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 6 ทบทวน (Review) ขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้ทบทวนเรื่องที่ตนเองอ่าน โดยผู้วิจัยให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่านเป็นแผนผังความคิด และ ขั้นที่ 7 สะท้อนความคิด (Reflect) ขั้นนี้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตอบคำถาม โดยผู้วิจัยถามคำถามสะท้อนความคิดให้นักเรียนร่วมกันเชื่อมโยงความรู้เดิม ความรู้สึกนึกคิด เพื่อแสดงความคิดเห็นของตนเอง ฝึกความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อเรื่องที่อ่าน

3) ขั้นหลังอ่าน เป็นขั้นการสรุปเนื้อหาจากเรื่องที่อ่านตรวจสอบผลงานของนักเรียน เช่นเดียวกับ กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2564 : 58) ได้กล่าวถึงหลักการสรุปบทเรียนว่า การสรุปบทเรียนเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนทำหลังจากได้สอนบทเรียนหรือเนื้อหาเสร็จสิ้นแล้ว โดยสามารถใช้วิธีการสรุปบทเรียนได้หลาย ๆ รูปแบบ เช่น การอธิบายอย่างสั้น ๆ การสนทนาซักถาม การอภิปราย และการให้ทำแบบฝึกหัด นอกจากนี้การสรุปบทเรียนอาจให้นักเรียนสรุปเอง หรือช่วยกันสรุปโดยครูผู้สอนอาจเป็นผู้อธิบายเสริมก็ได้ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยใช้เวลาสรุปสั้น ๆ 5-10 นาที อีกทั้งนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ ด้วยการแสดงถึงประโยชน์ คุณค่า ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องที่อ่านเพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจต่อเรื่องที่อ่าน

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($M = 4.48, SD = 0.61$) นักเรียนมีความคิดเห็นด้านบรรยากาศการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 อยู่ในระดับมาก และด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ในภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นเชิงบวก โดยสามารถสรุปความคิดเห็นของนักเรียนเป็นรายด้านและอภิปรายได้ตามลำดับดังนี้

ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม นักเรียนเกิดความสนุกสนาน และครูให้ความสนใจอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง เนื่องจากวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนตลอดการทำกิจกรรม ส่งผลให้บรรยากาศในชั้นเรียนเกิดความสนุกสนาน โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกขั้นตอน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังที่ กุลิสรา จิตรชญาวณิช (2564 : 8-9)กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่ดีว่าการจัดการเรียนรู้หรือการสอนที่ดี และมีประสิทธิภาพนั้น นักเรียนต้องได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง หรือได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน ครูผู้สอนต้องเร้าความสนใจของนักเรียนทำให้นักเรียนสนใจเรียนตลอดจนจบกระบวนการสอน และจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดี

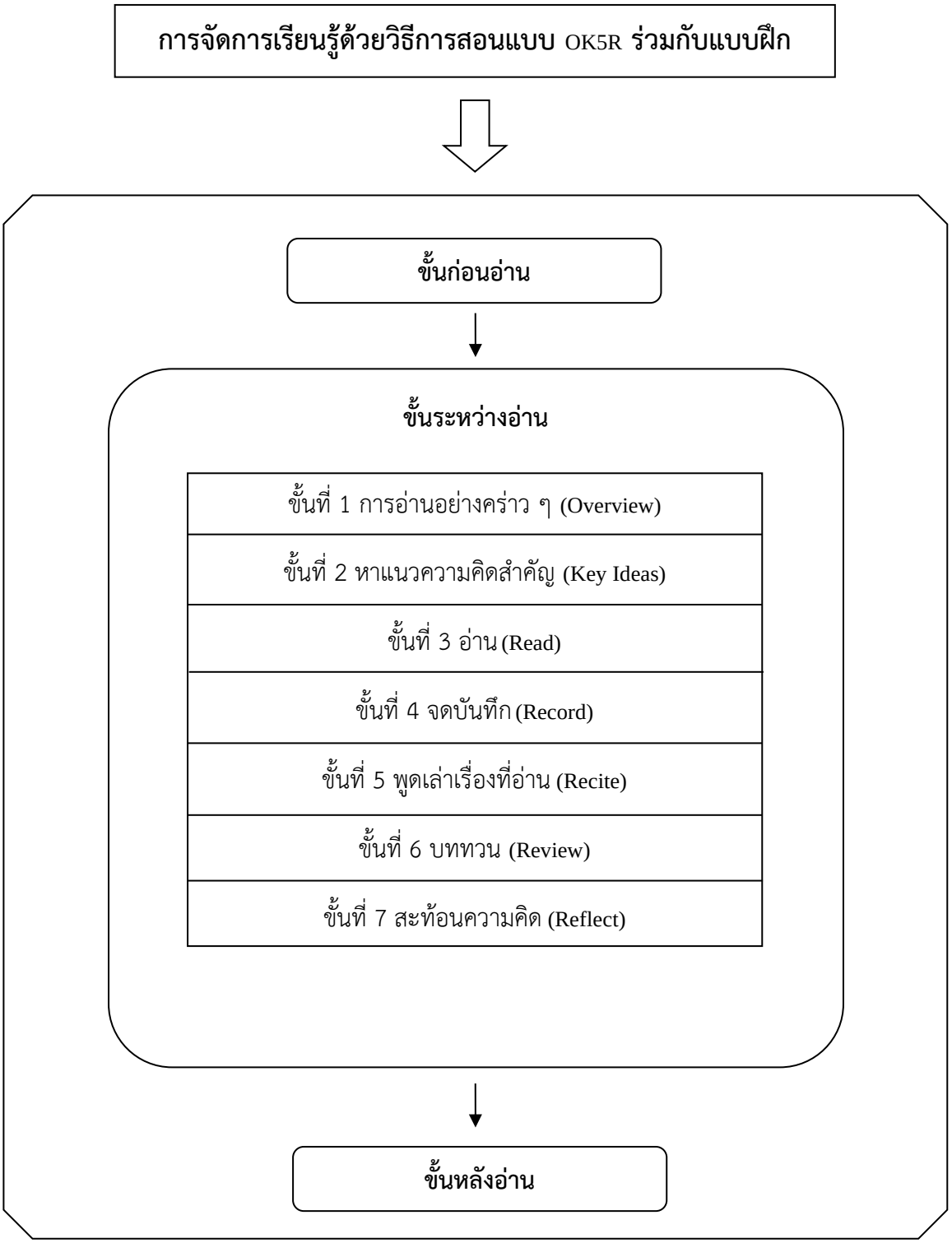
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับ ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการอ่านจับใจความในชีวิตประจำวันได้ เนื่องจากวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกทำให้นักเรียนสามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ เกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่ออ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ นุรไอมาน เจะอาแว (2564 : 75) ได้จัดการเรียนรู้วิธีสอนอ่านแบบ OK5R ร่วมกับผังกราฟฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและเขียนย่อความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความและเขียนย่อความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าสนใจของแบบฝึก เนื่องจากแบบฝึกมีกิจกรรมที่หลากหลาย เนื้อเรื่องที่นำมาให้อ่านมีความน่าสนใจและสนุกสนาน เมื่ออ่านแล้วได้รับความรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งนักเรียนยังมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น และนักเรียนมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน เช่น กิจกรรมการตั้งคำถามและการตอบคำถาม กิจกรรมการพูดเล่าเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับเพื่อน ๆ และกิจกรรมยังช่วยฝึกความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เนื่องจากวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึกช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้เข้าใจมากขึ้น โดยนักเรียนได้อ่านอย่างเป็นระบบขั้นตอนมีแบบฝึกในการทบทวนทุกขั้นตอนของการอ่าน ช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของปฏิญญา โกมลกิติสกุล (2565 : 85) ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ OK5R ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด พบว่านักเรียนมีคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งครูมีกิจกรรมการสอนที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนได้ฝึกความคิดสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่ว่าจะเป็นการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม โดยนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จึงทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและมีส่วนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน ดังที่ ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2561 : 31) กล่าวว่า การสอนของครูผู้สอนเริ่มตั้งแต่ การวางแผนการสอนการดำเนินการสอน และการประเมินผล หากครูผู้สอนวางแผนและออกแบบการสอนที่ดี จะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่นเดียวกับ วรรณี ลิมอักษร (2554 : 79) ที่กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า การจัดกิจกรรมที่หลากหลายมี การแข่งขัน หรือการทำงานกลุ่ม มากกว่าการทำงานเป็นรายบุคคล จะทำให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่น สนุกสนานกับการเรียนหรือการทำงาน

สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่

วิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมจำนวน 3 ขั้นตอน โดยเริ่มจากขั้นก่อนอ่าน เป็นขั้นการแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ เชื่อมโยงนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นระหว่างอ่าน ประกอบด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก และขั้นหลังอ่าน เป็นการสรุปเนื้อหาจากเรื่องที่อ่าน และตรวจสอบผลงาน โดยวิธีการสอนดังกล่าวช่วยในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 2 การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกันแบบฝึก

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1) ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับวิธีการสอนแบบ OK5R โดยอาจปรับวิธีการสอนแบบ OK5R ในแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียน เช่น เพิ่มกิจกรรมเสริมความเข้าใจ หรือการอภิปรายในชั้นเรียนหลังการอ่าน เพื่อให้การอ่านจับใจความมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากวิธีการสอนแบบ OK5R สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทในการอ่านของนักเรียนแต่ละระดับชั้นได้

1.2) ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับแบบฝึก ควรเลือกเนื้อหาที่นำมาให้นักเรียนอ่านให้มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน และควรออกแบบแบบฝึกให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย มีระยะเวลาในการฝึกที่เหมาะสม เนื่องจากการเลือกเนื้อหาที่ความเหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน และการออกแบบแบบฝึกให้เหมาะสมจะช่วยให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและสนใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น

1.3) ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับบรรยากาศการเรียนรู้ บรรยากาศในการจัดการเรียน การสอนควรมีความสนุกสนาน นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ครูให้ความสนใจและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอย่างทั่วถึง เนื่องจากการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี และมีประสิทธิภาพ นักเรียนต้องได้ลงมือปฏิบัติ เกิดความกระตือรือร้น ครูอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนและมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนจะช่วยส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ได้ดีทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

2) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) ควรศึกษาวิธีการสอนแบบ OK5R กับนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น และนำไปพัฒนาทักษะการอ่านประเภทอื่น หรือทักษะอื่น เช่น การเขียนสรุปความ

2.2) ควรศึกษาวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับวิธีการจัดการเรียนรู้ หรือเทคนิคอื่น เช่นการจัดการเรียนรู้โดยการใช้ผังกราฟิก เทคนิคเพื่อนคู่คิด และเทคนิคทีมคู่เดี่ยว

2.3) ควรศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R โดยใช้บทอ่านประเภทอื่น เช่น ข่าว เรื่องสั้น เป็นต้น ตามความเหมาะสมในระดับชั้นของนักเรียน

2.4) ควรศึกษาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ OK5R ร่วมกับแบบฝึก ในเรื่องความคงทนของการเรียนรู้หลังจบการทดลองเป็นระยะเวลา 3 – 6 เดือน เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของการสอนว่านักเรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดีขึ้นนานเพียงใด

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช* 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). *ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร.* กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

กุลิสรา จิตรชญาวณิช. (2564). *การจัดการเรียนรู้.* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). *หลักการบริหารจัดการชั้นเรียน.* กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดรุณี จำรัสภูมิ. (2564). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ* OK5R *ร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

นุรไอมาน เจะอาแว (2564). *การจัดการเรียนรู้วิธีสอนอ่านแบบ* OK5R *ร่วมกับผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและการเขียนย่อความภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.* วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ปฏิญญา โกมลกิติสกุล. (2565). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ* OK5R *ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด.* การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วรรณี ลิมอักษร. (2554). *จิตวิทยาการศึกษา.* สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.

แววมยุรา เหมือนนิล. (2556). *การอ่านจับใจความ.* กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน). (2563). สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.niets.or.th

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน). (2564). สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.niets.or.th

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน). (2565). สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.niets.or.th

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์กรมหาชน). (2566). สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.niets.or.th

อิทธิพันธ์ สุวทันพรกูล. (2561). *การวิจัยทางการศึกษาแนวคิดและการประยุกต์ใช้.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Nurul Aiman. (2021). *The Use OK5R (Overview, Key Ideas, Read, Record, Recite, Review and Reflect) Method In Teaching Reading At Tenth Grade Of Sman 1 Woja In Academic Year 2020/2021*. Education Program. Faculty Of Teacher Training And Education English : University Of Muhamadiyah Mataram.

Walter Pauk. (1984). *How to study in college.* U.S.A.: Houghton Mifflin.

Zita Glasgow, & Seels, B. (1990). *Exercises in Instructional Design.* U.S.A.: Merrill Publishing Company.

บทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

The role of strengthening local leaders in the development of local communities in Mueang Khon Kaen District, Khon Kaen Province

อภินพ ฮาดภักดี, พระครูสมุห์ ธีระพงษ์ นรินโท,
กัณฑิชา ศรเสนา, พระพิทักษ์ ปุญญกาโม และ พระเอกนรินทร์ เขมกาโม
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Aphinop Hadpagdee, Phrakhrusamu Teerapong Narindo,
Kanticha Sonsena, Phra Phithak Punyagamo and Phra Aeknarin kemakamo
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus
Corresponding Author, E-mail: mahakitti2017@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น และ 2) เพื่อการพัฒนาบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการศึกษาใน 2 ลักษณะ ได้แก่การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In–depth Interviews) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นสนับสนุนให้ประชาชนที่สนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่ เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุมหารือการเวทีสาธารณะ การรณรงค์ การเข้าร่วมสังคมออนไลน์ทางการเมืองส่งเสริมให้ประชาชนที่สนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่ เข้ารับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนในหน่วยงานท้องถิ่น หรือองค์กรต่างๆ สนับสนุนให้ประชาชนที่สนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่ มีช่องทางในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และติดตามตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคม

* วันที่รับบทความ : 10 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 18 พฤศจิกายน 2567; วันตอบรับบทความ : 19 พฤศจิกายน 2567
Received: November 10 2024; Revised: November 18 2024; Accepted: November 19 2024

1. การพัฒนาบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนศาสนากับการเมือง จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การปกครอง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ให้กับประชาชนในพื้นที่ชมรมพุทธศาสนากับการเมือง จัดเวทีสาธารณะ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ และร่วมกันหาแนวทางแก้ไขชมรมพุทธศาสนากับการเมือง รณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง

คำสำคัญ: บทบาทการสร้างเสริม; ผู้นำท้องถิ่น; การพัฒนาท้องถิ่นชุมชน

Abstract

This research aims to 1) study the role of strengthening local leaders in the development of local communities in Mueang Khon Kaen District, Khon Kaen Province, and 2) develop the role of strengthening local leaders in the development of local communities in Mueang Khon Kaen District, Khon Kaen Province. This research uses a qualitative research model with two study methods: qualitative research by in-depth interviews and focus group discussions. The research results can be analyzed as follows:

The study found that:

1) The role of strengthening local leaders in developing local communities in Mueang Khon Kaen District, Khon Kaen Province. The research results found that the role of strengthening local leaders encouraged people who were interested in political activities in the area to participate in various activities, such as discussion meetings, public forums, campaigns, and participation in political online communities. It encouraged people who were interested in political activities in the area to run for election as representatives of the people in local government agencies or organizations. It supported people who were interested in political activities in the area to have channels to express their opinions, suggest development guidelines, and monitor the work of government agencies and civil society.

2) Development of the role of strengthening local leaders in the development of local communities in Mueang Khon Kaen District, Khon Kaen Province. The research results found that the development of the role of strengthening local leaders in the development of local communities, religion and politics, organized training to provide knowledge about the principles of Buddhism related to politics, governance, and political participation for people in the area. The Buddhism and Politics Club organized a public forum to listen to people's opinions about various problems in the area and jointly find solutions. The Buddhism and Politics Club campaigned for people to exercise their right to vote.

Keywords: Role of promotion; Local leaders; Local community development

บทนำ

ประเทศไทยเผชิญกับปัญหาความยากจนของประชาชนมาช้านาน อีกทั้งในปัจจุบัน ประเทศไทยยังประสบปัญหาความขัดแย้งทางความคิดที่แตกต่างกัน โดยขาดกระบวนการที่ชัดเจนใน การแก้ไขปัญหาจนก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองเกิดขึ้นหลายครั้งที่ผ่านมาการแก้ไขปัญหาของ ภาครัฐมุ่งเน้นการปฏิรูประบบการบริหารราชการส่วนกลาง การแก้ไขปัญหาระบบเศรษฐกิจโดยการ ขึ้นภาษี การแก้ไขปัญหาทางสังคมเน้นที่การควบคุมและบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งการแก้ไขปัญหาต่างๆ ดังกล่าวสามารถแก้ไขให้ครอบคลุมรอบด้านจะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งของทุน ทางสังคม โดยการพัฒนาชุมชนในเขตเมืองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและนำไปสู่เมืองที่ ที่น่าอยู่ โดยภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม (People Participation) ใน การแก้ไขปัญหาของเมือง และชุมชน โดยการร่วมคิด ร่วมทำร่วมกันวางแผน และร่วมตัดสินใจ๑ ตั้งแต่เริ่มต้นนโยบายจนถึงการประเมินผลนโยบาย เพื่อประชาชนจะสามารถแก้ไขปัญหาของตนเองได้ ตรงตามความต้องการ และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน (Self Reliance) (คณะกรรมาธิการการปกครอง วุฒิสภา,2545)

การพัฒนาประเทศโดยยึดพื้นที่ชุมชนเขตเมืองเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้เป็นเมืองที่น่าอยู่เหมาะสมต่อการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทั่วถึงและเป็นการ สร้างฐานทางเศรษฐกิจและรายได้จากพื้นที่เศรษฐกิจใหม่มากขึ้น สอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) การพัฒนาพื้นที่ โดยเฉพาะในเขตเมืองเพื่อเชื่อมโยง เชิงกายภาพสู่การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและชุมชนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อสนับสนุนการ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการกระจายความเจริญในการพัฒนาชุมชน จังหวัดและเมือง ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ รวมถึงพื้นที่จังหวัดที่ก าลังเติบโตเป็นเมืองซึ่งจะเชื่อมโยงกับจังหวัดอื่น ภายในประเทศและตามยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมืองและพื้นที่เศรษฐกิจ โดยการขับเคลื่อน ทุกภาคส่วนในระดับพื้นที่ ท้องถิ่น และชุมชน เพื่อรองรับการขยายตัวของประชากร โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไปสู่การพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่และมีศักยภาพรองรับการค้า การลงทุน๓การพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ได้ โดยการดำเนินการของภาครัฐนั้นอาจไม่เพียง ต้อง อาศัยความเข้มแข็งของชุมชนเป็นฐานสำคัญในการลดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมและสร้าง กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต โดยต้องใช้ทุนทางสังคมที่มีอยู่ในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ชุมชน” ซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่จะพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งของเมือง ให้น่าอยู่ได้อย่างยั่งยืนโดยคำว่า “ชุมชนเข้มแข็ง” นั้น เป็นคำจำกัดความที่หมู่บ้านหรือชุมชนต่างๆ ต้องการที่ จะพัฒนาชุมชนตนเองไปสู่สิ่งนี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของคนในชุมชนว่ามีความสามารถบริหาร จัดแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง โดยชุมชนเข้มแข็ง นั้นคือ ชุมชนที่ประชาชนมีความสามัคคี มีส่วน ร่วมในการดำเนินการของชุมชน สมาชิกในชุมชนใช้ความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ประชาชนใน ชุมชนให้ความร่วมมือในการทำงานระหว่างชุมชนกับเทศบาล สมาชิกในชุมชนมีจิตอาสาและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

เพราะทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความรับผิดชอบร่วมกัน กล่าวคือ “ชุมชน” คือ กลุ่มคนที่อยู่รวมกันตามพื้นที่ตามภูมิศาสตร์ หรือกลุ่มคนที่อยู่รวมตัวกัน ณ ที่ แห่งใดแห่งหนึ่งที่ทำกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน โดยมีโครงสร้างและวัตถุประสงค์การด าเนินการของ สมาชิกในชุมชนที่ชัดเจนและต่อเนื่อง โดยสมาชิกในชุมชนมีความตระหนักในเอกลักษณ์ของชุมชน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชนร่วมกัน๔ซึ่งสมาชิกในชุมชนเองมีส่วนในการกระท าต่อสภาวะ แวดล้อมทางกายภาพให้สอดคล้องกับความต้องการและความจ าเป็นของตน โดยปรับปรุงแก้ไข สร้างที่ อยู่อาศัยให้สอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์ หรือท าลายความเป็นชุมชน ในความเป็นชุมชนก็มีบริบทที่ แตกต่างหลากกันไปตามสภาพของสังคมและความเจริญของชุมชนนั้นๆ โดยสามารถแบ่งความ เจริญเติบโตของชุมชนได้เป็น 2 ประเภทตามจำนวนประ2ากรและความเข้มข้นทางเศรษฐกิจของ ชุมชน คือ ชุมชนชนบท และชุมชนในเมือง (สรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม, 2554)

นักคิดในแนวมนุษยนิยม (Human Perspective) โดย Nisbet เห็นว่าสังคมสมัยใหม่ โดยเฉพาะชุมชนในเขตเมืองก าลังท าให้เกิดความสูญเสียความรู้สึกผูกพันของชุมชน (Sense of Community) โดยเห็นว่าสังคมสมัยใหม่ไม่สามารถตอบสนองให้ปัจเจกบุคคลเกิดความมั่นคง ลักษณะ ของรัฐบาลเมืองสมัยใหม่ก็ไม่สามารถตอบสนองความมั่นคงของคนได้ ไม่มีมีองค์กรขนาดใหญ่ใดที่สามารถสนองความต้องการทางจิตของคนได้ เพราะธรรมชาติแล้วองค์กรเหล่านั้นมีขนาดใหญ่ ซับซ้อนเป็นทางการเกินไปทางเลือกที่เกิดขึ้นคือ การเรียกร้องให้รัฐมีการจัดตั้ง “ชุมชนขนาดเล็ก” เพราะมีความเหนียวแน่น และชุมชนขนาดเล็กนี้จะช่วยท าให้สมาชิกในชุมชนช่วยกันฟื้นฟูสภาพ ความสัมพันธ์ทางสังคมให้ดีขึ้น ชุมชน จึงต้องมีการกระทำที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความร่วมมือร่วมใจ ความรู้สึกเป็นเจ้าของ เป็นสังคมที่รู้จักกันใกล้ชิดสนิทสนม แต่การขยายตัวของเมือง การขยายตัวของ ความเจริญ ก่อให้เกิดสภาวะความแตกแยก ความวิตกกังวล ความโดดเดี่ยว ความเงียบเหงา ความไม่ สนใจใยดีทั้งต่อคนในชุมชน และท้องถิ่นของตน หรือรู้สึกรับผิดชอบต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นๆ ที่อยู่รอบข้าง เพราะชุมชนไม่เคยมีแนวคิด วิธีการ และกระบวนการวางแผนในชุมชนเพื่อช่วยเหลือภายในชุมชนตนเอง เพื่อเป็นกระบวนการสำหรับการพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และการที่ ชุมชนมีความเป็นปัจเจกบุคคลสูงก็ส่งผลให้ชุมชนขาดความร่วมมือร่วมใจในการท างานร่วมกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ด้วยสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่พัฒนาไป อย่างรวดเร็ว สมาชิกในชุมชนไม่มีเวลาที่จะหันหน้าเข้าปรึกษาหารือกัน จึงทำให้ขาดความตื่นตัวที่จะ ร่วมมือกันพัฒนาชุมชนของตนเองให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง

โดยเฉพาะในปัจจุบันชุมชนของประเทศไทย โดยเฉพาะบางองค์กรชุมชนยังไม่สามารถ ร่วมกันจัดการปัญหาของตนเองและของชุมชนได้ โดยชุมชนขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ ทั้งด้าน เงินทุน ด้านบุคลากรที่จะมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือมาฝึกอบรมให้แก่สมาชิกใน ชุมชน ขาดแนวกระบวนการการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีชุมชน ต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ ของรัฐหรือองค์กรพัฒนาเอกชนมาจัดการปัญหาในชุมชน เนื่องจากสมาชิกของชุมชนยังขาด ความสามารถในการจัดการชุมชน

จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐ และองค์กร พัฒนาเอกชนเมื่อชุมชนขาดความเข้มแข็งแล้ว จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่จะตามมาดังนี้

1. ปัญหาทางสังคม ได้แก่ ปัญหายาเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาเด็กเร่ร่อน ปัญหา ที่คนยากไร้

2. ปัญหาทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ปัญหาคนว่างงาน ปัญหาคนยากจน ปัญหาหนี้สิน นอกระบบ ผู้นำชุมชนคอรัปชั่น

3. ปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาน้ำเน่าเสีย ปัญหามลภาวะเป็นพิษ ปัญหาขยะ ล้นเมือง

4. ปัญหาทางการปกครอง ได้แก่ ขาดกระบวนการวางแผนชุมชน ขาดการมีส่วนร่วม ระหว่างชุมชน กับท้องถิ่น

ปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในชุมชนหากไม่มีมีการแก้ไขอย่างจริงจัง หรือขาดแนวทางการ ส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในตนเอง ชุมชนก็จะไม่สามารถสะท้อนปัญหาที่แท้จริงออกมาได้อย่างชัดเจน การแก้ไขปัญหาก็จะทำแค่เฉพาะบางเรื่อง บางจุดที่เร่งด่วน ไม่มีการบูรณาการแก้ไขปัญหาใน ระยะยาวแบบภาพรวม (Holistic) จึงทำให้ระบบความคิดในการแก้ไขปัญหาไม่ได้เชื่อมโยงไปสู่ แนวคิดที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง (ณัฏฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์, 2558)

ดังนั้น การส่งเสริมและสนับสนุนให้ “ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง” กล่าวคือ การที่สมาชิก ในชุมชนมีความสามารถบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง มีวัตถุประสงค์ร่วมกันเข้าร่วมคิด ร่วมทำมีการ เรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติความเป็นชุมชนจะทำให้มีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาวิกฤตในลักษณะต่างๆ และชุมชนเข้มแข็ง คือ ชุมชนที่สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี มีความซื่อสัตย์ช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน มีการรวมกลุ่มองค์กรในชุมชน ผู้นำมีคุณธรรม มีวิสัยทัศน์และรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก ในชุมชน สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม มีอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองได้ ครอบครัวมีความ อบอุ่น รักใคร่ปรองดองกัน มีความอบอุ่น รักใคร่ปรองดองกัน อยู่พร้อมหน้าและมีสุขภาพที่แข็งแรง สมาชิกในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาภายในชุมชนได้ด้วยการมีส่วนร่วมนอกจากนั้น ชุมชน เข้มแข็ง สมาชิกในชุมชนจะต้องมี ความตะหนักถึงการมีส่วนร่วมและมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหา หรือร่วมกันพัฒนา เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกในชุมชน โดยสามารถบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหา ต่างๆ หรือดำเนินกิจกรรมพัฒนาต่างๆ ได้ด้วยชุมชนเอง รวมถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่จะ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตในชุมชนได้ (จุฬามณี แก้วโพนทอง, ทรงพล โชติกเวชกุล, ปัญญา คล้ายเดช และพระสุนทร ชำกรม, 2551)

ชาติชาย ณ เชียงใหม่ ได้กล่าวว่าชุมชนเข้มแข็ง คือ กลุ่มคนในชุมชนต้องมีความสามารถที่ จะเรียนรู้ สามารถปรับตัว แก้ไขปัญหา สร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง โดยรัฐเป็นผู้คอย สนับสนุน สร้างความสัมพันธ์แบบ Symmetrical มีความเป็นหุ้นส่วน แลกเปลี่ยนผลประโยชน์ด้วยความเป็นธรรมของประชาชน รัฐกับชุมชนจะต้องอยู่ในลักษณะที่มีความสัมพันธ์แบบเกื้อกูลซึ่งกันและ กันโดยในการศึกษาครั้งนี้

จะยึด “ชุมชน” เป็นศูนย์กลางของการศึกษานั้นก็เพราะ ชุมชน คือ ฐานรากของระบอบประชาธิปไตย และเป็นฐานรากของระบอบการปกครองของไทยที่จะเชื่อมโยง กันระหว่างรัฐ-ชุมชน-ประชาชน ซึ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นจุดเชื่อมระหว่างรัฐกับชุมชนเนื่องจากชุมชนเป็นยุทธศาสตร์การท างานที่สำคัญ เพราะเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนที่อยู่ใน องค์กรปกครองนั้น จะท าให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอื่นๆ ได้รับทราบแนวคิด กระบวนการ หรือวิธีการ ที่สมาชิกในชุมชนดังกล่าวได้ใช้ในชุมชนของตนเองจนประสบความสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนา ชุมชนในเขตจังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันทางด้านความเจริญ จำนวนประชากร ทัศนคติ กระบวนการรวมกลุ่ม หรือแนวทางการปฏิบัติระหว่างสมาชิกในชุมชนโดยผลของการศึกษา ครั้งนี้จะท าให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะมีขนาดใหญ่มากขึ้นและมีความซับซ้อนเพราะความเป็น เมืองมากขึ้นสามารถนับไปใช้งานในการแก้ไขปัญหาและวางแผนการสร้างชุมชนเข้มแข็งร่วมกัน อีกทั้งสถาบันการศึกษา ผู้น าชุมชน และสามารถนำไปเป็นแบบอย่างเพื่อการวางแผนการพัฒนาชุมชนของ ตนเองและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งกันภายในชุมชน หรือระหว่างชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยการศึกษาชุมชนในเขตจังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นชุมชนในเขตเมืองจะสามารถสะท้อน แนวทางการพัฒนาชุมชนเมืองของประชาชนที่สามารถจัดการแก้ไขปัญหาของตนเองได้ โดย ทำการศึกษาชุมชนบางตลาดพัฒนา 2 และชุมชนประชานิเวศน์ 2 ระยะ 3 เขตเทศบาลนครปากเกร็ด ซึ่งชุมชนทั้งสองเป็นชุมชนที่มีลักษณะเป็นหมู่บ้านจัดสรร ประชากรส่วนใหญ่ไม่ใช่คนดั้งเดิมแต่เป็น ประชากรที่อพยพมาจากจังหวัดอื่นๆ เพื่อเข้ามาท างานในเมืองหลวง ชุมชนทั้งสองตั้งอยู่ในเขตจังหวัด นนทบุรี เป็นชุมชนที่มีลักษณะการรวมกลุ่มชาวบ้านกันอย่างหลวมๆ แต่มีความเหมือนกันในด้าน เข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ ชุมชนมีความรักความสามัคคีเกื้อหนุนกัน ชุมชนมีการตัดสินใจแก้ไขปัญหา ร่วมกันโดยส่วนรวม ชุมชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สมาชิกในชุมชนมีความมั่นคงใน อาชีพ และรายได้ในครัวเรือน ชุมชนมีการรวมกลุ่มเพื่อด าเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ชุมชน ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก และชุมชนมีความทั่วถึงทางด้านสาธารณูปโภคและ สาธารณูปการ (กัมพล เพ็ชรล้อมทอง,สุรภา เอมสกุล และ ธนัสถา โรจนตระกูล, 2564)

ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการศึกษา เปรียบเทียบความเข้มแข็งของชุมชนทั้งสองแห่ง โดยการจะท าการศึกษาลักษณะของชุมชน ผู้นำ ชุมชนที่อุทิศตนและมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี สมาชิกในชุมชนยอมรับบทบาทคณะกรรมการชุมชน ชุมชนมีกระบวนการบริหารงานชุมชนที่ชัดเจน ชุมชนมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองสูง ชุมชนได้รับการจัดสรร งบประมาณจากเทศบาล ชุมชนมีลักษณะพื้นที่ทางกายภาพของชุมชนที่เอื้ออ านวยต่อการรวมกลุ่ม และชุมชนกับเทศบาลมีความร่วมมือกัน เพื่อหาค่านัยสำคัญของปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการส่งเสริม ชุมชนจนประสบความสำเร็จ จนสามารถเป็นชุมชนเมืองที่มีความเข้มแข็ง และการศึกษาครั้งนี้ยัง สามารถนำไปใช้การศึกษาวิจัยได้ในอนาคตเพื่อศึกษาสภาพความเมืองที่ส่งผลต่อแนวคิด กระบวนการ หรือวิธีการปกครองที่มีผลต่อชุมชนในเขตเมืองอื่นๆ ที่จะสามารถพัฒนาไปสู่ความเข้มแข็ง ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

2. เพื่อพัฒนาบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการศึกษาใน 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In–depth Interviews) เพื่อศึกษาบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 2) การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

1. การวิจัยเชิงคณภาพ

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.2 เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือทั้งหมด 2 ประเภท ได้แก่ 1. แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview Form) และ 2. แบบการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion Form)

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่๑) ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น และนำหนังสือขอความร่วมมือไปให้กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย 2 สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จดบันทึก อัดเสียงการสนทนา การสังเกต ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง 3) จัดสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อหาข้อเสนอแนะถึงแนวทางการส่งเสริมการนำเอาบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ

2. การออกแบบวิจัยเชิงคุณภาพ (In-depth interview)

2.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 3 คน นายกเทศบาลตำบล 6 คน คน และเลขานุการหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตขอนแก่น 1 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview)

2.3 การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์จากผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียงเฉพาะประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยบูรณาการกับแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Techniques) ประกอบบริบท (Context) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 บทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

พบว่าบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่น สนับสนุนให้ประชาชนที่สนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่ เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุมหารือ การเวทีสาธารณะ การรณรงค์ การเข้าร่วมสังคมออนไลน์ทางการเมืองส่งเสริมให้ประชาชนที่สนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่ เข้ารับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนในหน่วยงานท้องถิ่น หรือองค์กรต่างๆสนับสนุนให้ประชาชนที่สนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่ มีช่องทางในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และติดตามตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การพัฒนาบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

พบว่า การพัฒนาบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชน ศาสนากับการเมือง จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การปกครอง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ให้กับประชาชนในพื้นที่ชมรมพุทธศาสนากับการเมือง จัดเวทีสาธารณะ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ และร่วมกันหาแนวทางแก้ไข ชมรมพุทธศาสนากับการเมือง รณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่มีความสำคัญ “บทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1) บทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นสนับสนุนให้ประชาชนที่สนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่ เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุมหารือการเวทีสาธารณะ การรณรงค์ การเข้าร่วมสังคมออนไลน์ทางการเมืองส่งเสริมให้ประชาชนที่สนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่ เข้ารับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนในหน่วยงานท้องถิ่น หรือองค์กรต่างๆ สนับสนุนให้ประชาชนที่สนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่ มีช่องทางในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และติดตามตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ **(พระครูปลัด อำนาจ สุมโน (จิตร์มั่น), พระมหาวิรุธ วิโรจโน และพระครูประยุตสารธรรม, 2566)** ได้ศึกษา พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า (1) ประชาชนในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการรู้จักเหตุใจ รองลงมาคือ ด้านการรู้จักผลรองลงมาคือ ด้านการรู้จักชุมชน รองลงมาคือ ด้านการรู้จักตน รองลงมาคือ ด้านการรู้จักประมาณ รองลงมาคือ ด้านการรู้จักบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการรู้จักเวลา (2) ผลการเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นพบว่าประชาชนที่มี เพศและอายุ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปริสธรรม 7 ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ข้อเสนอแนะประชาชนและองค์กรทางพระพุทธศาสนาควรมีการเสริมสร้าง และพัฒนาการบริหารท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยมีการแจ้งข้อมูลข่าวสาร และแต่งตั้งผู้ตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนทราบอยู่เสมอ รวมทั้งส่งส่งเสริม และปลูกฝังให้ประชาชน นำหลักสัปปุริสธรรม 7 มาปฏิบัติ รวมทั้งขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่มาให้การสนับสนุนและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ

2) การพัฒนาบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาบทบาทการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนศาสนากับการเมือง จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมของ

พระพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การปกครอง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ให้กับประชาชนในพื้นที่ชมรมพุทธศาสนากับการเมือง จัดเวทีสาธารณะ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ และร่วมกันหาแนวทางแก้ไขชมรมพุทธศาสนากับการเมือง รณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ **(พระเมธี วังใน, พระครูโสภณกิตติบัณฑิต, ธนนันท์ คุ้มถิ่นแก้ว, 2567)** ได้ศึกษา ภาวะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของผู้ปกครองท้องที่ในตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางการเมืองตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำทางการเมืองของผู้ปกครองท้องที่ในตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ระหว่างหลักอิทธิบาท 4 กับภาวะผู้นำทางการเมืองของผู้ปกครองท้องที่ในตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า หลักอิทธิบาท 4 กับภาวะผู้นำทางการเมืองของผู้ปกครองท้องที่ในตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐาน ส่วนปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของผู้ปกครองท้องที่ในตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ พบว่า ผู้ปกครองท้องที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาที่ตรงตามหน้าที่การงานยังไม่สามารถให้ความแนะนำในการแก้ไขปัญหาเวลาที่ประชาชนในชุมชนเกิดปัญหา การแบ่งงานกันทำยังไม่มีความชัดเจน การทำงานบางครั้งเป็นการแก้ไขเฉพาะหน้า และยังไม่มีการวางแผนในการทำงานที่เป็นระเบียบการบริหารจัดการงบประมาณของรัฐยังไม่ทั่วถึงแก่ชมชมชนมากเท่าที่ควร การปกครองดูแลชุมชนยังไม่มีมาตรการที่แน่นอนเป็นลายลักษณ์อักษร ยังไม่มีกฎระเบียบที่ใช้ในการดูแลความเรียบร้อยภายในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งควรส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้ง และให้ความรู้ ทั้งทางด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการลงคะแนนเลือกตั้ง และ ด้านแบบแผนการตัดสินใจการเลือกตั้ง อย่างเป็นรูปธรรม และให้ทั่วถึงทุกกลุ่มคน การสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนา

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่นต่อการพัฒนาและให้ความรู้

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

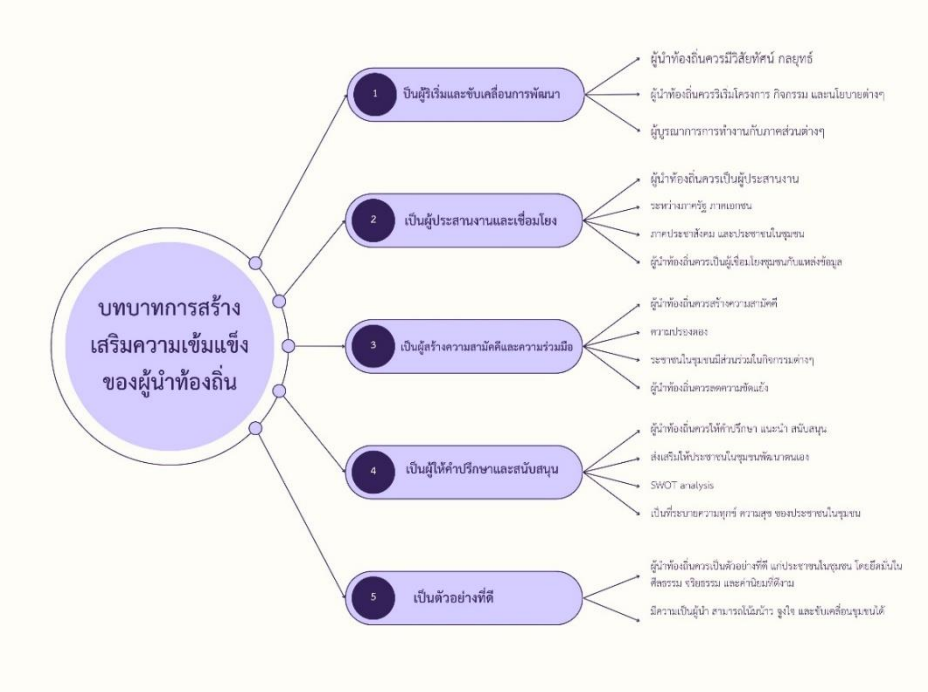
2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้กับการเลือกตั้ง ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาวิจัยพฤติกรรมการเลือกตั้ง ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ ในบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกัน เพื่อให้เห็นพฤติกรรมการเลือกตั้งที่แตกต่างกัน

3.2 ควรศึกษาวิจัยพฤติกรรมการเลือกตั้ง โดยใช้หลักธรรมที่เป็นการพัฒนาการเลือกตั้งให้ดีขึ้นตามระบอบประชาธิปไตย

องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

พระครูปลัด อำนาจ สุมโน (จิตร์มั่น), พระมหาวิรุธ วิโรจโน และพระครูประยุตสารธรรม. (2566). *พฤติกรรมของผู้นำท้องถิ่นตามหลักสัปปุริสธรรม 7 ในเขตตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

กัมพล เพ็ชรล้อมทอง, สุรภา เอมสกุล และ ธนัสถา โรจนตระกูล.(2564). *กระบวนการสร้างชุมชนเข็มแข็งอย่างยั่งยืนแบบพึ่งพาตน.* มหาวิยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. มหาวิยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

คณะกรรมาธิการการปกครอง วุฒิสภา. (2545). *คณะกรรมาธิการพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาความยากจนของ ประชาชน.* ม.ป.พ.

จุฬามณี แก้วโพนทอง, ทรงพล โชติกเวชกุล, ปัญญา คล้ายเดช และพระสุนทร ชำกรม. (2551). *การบริหารจัดการชุมชนเพื่อความยั่งยืน*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น.

ณัฏฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์. (2558).*ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน.* คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

พระเมธี วังใน, พระครูโสภณกิตติบัณฑิต, ธนนันท์ คุ้มถิ่นแก้ว. (2567). ภาวะผู้นำทางการเมืองตามหลักพุทธธรรมของผู้ปกครองท้องที่ในตำบลป่าแมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่. *วิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. บัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม. (2554). *การวางแผนพัฒนาประเทศ.* กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง.

การพัฒนาความสามารถการเขียนเว็บไซต์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Development of Website Writing Ability and Learning Achievement by Using Online Macro Model Learning on the Subject of Sciences and Thchnology for Mathayomsuksa 2 Students

ธิชาวิชญ์ ชูสกุล และ ดุจเดือน ไชยพิชิต
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Tichavich Chusakul and Dudduan Chaipichit
Northeastern University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Tichavich@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเว็บไซต์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป 2) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียนปัญจดี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 20 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Post Test Design เครื่องมือที่ใช้ 1) บทเรียนรูปแบบ MACRO Model 2) แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 3 เรื่อง การเขียนเว็บไซต์ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเว็บไซต์ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ร้อยละ (%) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการศึกษาพบว่า 1) ความสามารถการเขียนเว็บไซต์ หลังจากเรียนบทเรียนออนไลน์ เรื่องการเขียนเว็บไซต์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO Model พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 16.10 ร้อยละ 80.50 (S.D. = 2.34) และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 17 คน ร้อยละ 85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนบทเรียนออนไลน์เรื่องการเขียนเว็บไซต์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO Model พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย

* วันที่รับบทความ : 8 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 19 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 20 ตุลาคม 2567
Received: October 8 2024; Revised: October 19 2024; Accepted: October 20 2024

24.30 คิดเป็นร้อยละ 81.00 (S.D. = 2.98) และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 18 คน ร้อยละ 90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์

คำสำคัญ: การเขียนเว็บไซต์; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; การจัดการเรียนรู้; บทเรียนออนไลน์; รูปแบบ MACRO Model

Abstract

This research is aimed to 1) develop website writing abilities by using online MACRO model learning on the subject of sciences and thchnology for Mathayomsuksa 2 students, with the average score must be not less than 70 percent and the number of students who pass the criteria is 70 percent or more. 2) develop learning achievement by using online MACRO model learning on the subject of sciences and thchnology for Mathayomsuksa 2 students, with the average score must be not less than 70 percent and the number of students who pass the criteria is 70 percent or more. The sample group consisted of Mathayomsuksa 2 students who are studying at Punjadee School, semester 2, academic year 2023, totally 20 in number, by using cluster random sampling and the classroom as the random unit. This research was conducted according to the Pre-Experimental Research Design and the experiment was conducted according to the research format of One Group Post Test Design. The tools used were: 1) MACRO Model lessons 2) Unit 3 lesson plan: Website writing in science and technology subjects. 3) Questions test to measure website writing ability, 4) Questions test to measure academic achievement, and the basic statistics used are mean ($\bar{x}$), percentage (%), and standard deviation (S.D.). The research found that: 1) Website writing ability after studying by using online MACRO model learning on the subject of sciences and thchnology for Mathayomsuksa 2 students, in overall had an average score of 16.10, that is 80.50 percent, standard deviation (S.D.) of 2.34 from a total of 20 students, and there were 17 students who passed the criteria, it is 85.00 percent of the total number, higher than the specified threshold. 2) Learning achievement after studying by using online MACRO model learning on the subject of sciences and thchnology for Mathayomsuksa 2 students, in overall had an average score of 24.30, that is 81.00 percent, standard deviation (S.D.) of 2.98 from a total of 20 students, and there were 18 students who passed the criteria, it is 90.00 percent of the total number, higher than the specified threshold.

Keywords: MACRO Model Learning Management; Online Lesson; Website Writing Ability; Learning Achievement

บทนำ

ภาษาคอมพิวเตอร์ เป็นทักษะสำคัญในยุคดิจิทัล การให้ผู้เรียนได้เริ่มเรียนรู้ภาษาคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาช่วยทำให้ผู้เรียนก้าวทันโลก ปัจจุบันได้มีการผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ภาษาคอมพิวเตอร์เป็นภาษาที่ 3 เป็นทักษะที่ช่วยให้คิดทุกเรื่องอย่างเป็นเหตุเป็นผล ซึ่งจะส่งผลให้เกิดทักษะการแก้ปัญหา คือ สามารถแตกปัญหาออกเป็นส่วนๆ เพื่อหาสาเหตุและวิธีแก้ไขในแต่ละส่วนไปทีละขั้นตอน อีกทั้งในแต่ละขั้นตอนการเขียนภาษาคอมพิวเตอร์จะได้เรียนรู้ระบบการวางแผน การกำหนดปัญหา การวิเคราะห์ การคำนวณ การสังเคราะห์ และการใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาการข้อมูลและวิทยาการคอมพิวเตอร์ เพื่อแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตประจำวัน (สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ และ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563 : 7)

การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ภาษาคอมพิวเตอร์พร้อมทั้งได้ฝึกหัดคิดอย่างเป็นระบบมากขึ้น เกิดทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการวางแผนอย่างเป็นระบบ ทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล และทักษะการเขียนโปรแกรมอีกด้วย (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2560 : 4) ดังที่ ยืน ภู่วรวรรณ (2561 : 1) กล่าวว่า การเรียนการสอนภาษาคอมพิวเตอร์ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องพื้นฐานกระบวนการคิด ตั้งแต่การคิดเชิงนามธรรม (Abstraction) การคิดวิเคราะห์ (Analytical) การวางลำดับขั้นตอนการคิด การแก้ปัญหา กระบวนการคิดแก้ปัญหา ที่เรียกว่า อัลกอริทึม กัลยา โสภณพนิช (2564 : 1) กล่าวไว้ว่า การเรียนภาษาคอมพิวเตอร์ ส่งผลให้เกิดทักษะอ่านเขียน การคิดสร้างสรรค์ กระบวนการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล ทำงานเป็นขั้นตอน และแก้ไขปัญหาอย่างมีกระบวนการ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญต่อการพัฒนานักเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 จากการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปัญจดี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ศึกษาธิการจังหวัดชัยภูมิ ในช่วงระหว่างปีการศึกษา 2561 – 2563 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 58 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ที่ร้อยละ 70.0 ซึ่งสอดคล้องกับคะแนนเฉลี่ยความสามารถการเขียนเว็บไซต์ที่ต่ำกว่าร้อยละ 61.0 จากการวัดประเมินผลของครูผู้สอน พบว่านักเรียนไม่เข้าใจในหลักการพื้นฐานของภาษาคอมพิวเตอร์ โครงสร้างภาษาคอมพิวเตอร์และการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ เพราะเนื้อหามีความซับซ้อนและเข้าได้ยาก อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบบรรยายและแบบสาธิตมากกว่าการจัดกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้น โดยสังเกตได้จากพฤติกรรมของผู้เรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเรียนการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาจมีจุดบกพร่องหลายประการ ทั้งรูปแบบการสอน สื่อการสอน การสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสม ซึ่งถือว่าเป็นที่ผู้สอนจะต้องพัฒนาความรู้ความสามารถตนเองให้ทันสมัยเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model เพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเว็บไซต์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โดยรูปแบบการจัดการเรียนการสอน (MACRO Model) เป็นแนวทางที่บูรณาการมาจากแนวคิดของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นให้นักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละองค์ประกอบนั้นมีรายละเอียดดังนี้ 1) M จากคำว่า Motivation หมายถึง การสร้างแรงจูงใจ สร้างแรงบันดาลใจ ความสนใจและความต้องการในการเรียนรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นแรกของการเรียนรู้ตามแนวการสอนนี้ เป็นขั้นที่ครูผู้สอนจะต้องร่วมมือกับผู้เรียนในการกำหนดและตั้งประเด็นการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในขั้นถัดไป 2) A จากคำว่า Active learning ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้รับความรู้โดยตรงจากการลงมือทำด้วยตนเองผ่านวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะศึกษาค้นคว้าตามประเด็นความรู้หรือหัวข้อที่ตกลงกัน โดยครูผู้สอนจะทำหน้าที่ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมมือกันในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ 3) C จากคำว่า Conclusion ซึ่งเป็นการที่ผู้เรียนสามารถสรุปองค์ความรู้หรือสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้ตามความคิดและภาษาของตนเอง โดยขั้นนี้จะเป็นการที่ผู้เรียนจะนำผลการอภิปรายและสาธิตที่เป็นผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน มากำหนดเป็นความคิดหรือองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งครูผู้สอนจะทำหน้าที่ในการประเมินองค์ความรู้ของผู้เรียนเพื่อให้ทราบถึงองค์ความรู้และความสมบูรณ์ขององค์ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับ 4) R จากคำว่า Reporting คือการที่ผู้เรียนสื่อสารและนำเสนอผลการเรียนรู้ด้วยภาษา วิธีการและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อให้บุคคลอื่นได้รับรู้ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจของตัวเองและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนออีกด้วย 5) O จากคำว่า Obtain เป็นการที่ผู้เรียนนำผลการเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เผยแพร่องค์ความรู้ไปยังครอบครัว ชุมชน และสังคม หรืออาจเผยแพร่ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (นรรัชต์ ฝันเชียร, 2563 : 1-2 ; ดิเรก วรรณเศียร, 2561 : 7-8)

นอกจากนี้การเรียนการสอนบทเรียนออนไลน์ จัดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีเรียนในรูปแบบเดิม ให้เป็นการเรียนใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำมีการสอนผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งบูรณาการกับเทคโนโลยีเว็บไซต์หรือแอพพลิเคชั่นมือถือ สร้างการศึกษาที่มีปฏิสัมพันธ์ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้สอนกับผู้เรียนมากขึ้น อีกทั้งผู้เรียนสามารถเรียนเวลาใดก็ได้ สถานที่ใดก็ได้ ที่มีความพร้อมด้านการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีเนื้อหาของบทเรียน ประกอบด้วย ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง วิดีโอ และสื่อมัลติมีเดียต่างๆ (วัชรพล วิบูลยศริน, 2556 : 132) สำหรับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model เป็นวิธีการในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีของนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการสร้างพื้นที่เรียนรู้ระหว่างความรู้ทฤษฎีและปฏิบัติ การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาทางด้านเทคโนโลยี และการทำงานร่วมกันระหว่างทำกิจกรรม อีกทั้งเป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้เสริมสร้างทักษะการแก้ปัญหา การวางแผน และการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทักษะทางภาษาคอมพิวเตอร์ ความสามารถการเขียนเว็บไซต์ การจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงได้ดำเนินการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวเพื่อใช้พัฒนาความสามารถการเขียนเว็บไซต์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหารายวิชาและมีทักษะการเขียนโปรแกรมที่ดีขึ้น ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นการลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง มีการแสดงความเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน อีกทั้งทำให้ผู้เรียนมีหลักการเขียนโปรแกรมและวิทยาการคอมพิวเตอร์ที่สามารถพัฒนาโปรแกรมด้วยตนเองได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเว็บไซต์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป

2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 ห้อง ทั้งหมด 40 คน โรงเรียนปัญจดี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เลือกห้องเรียน 1 ห้องจากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด และใช้สมาชิกในห้องเรียนที่ถูกสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบแผนการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre Experimental Research Design) ดำเนินการทดลองตามรูปแบบการวิจัย (One Group Post Test Design) ซึ่งมีกลุ่มที่ศึกษาเพียงกลุ่มเดียว มีการทดสอบหลังเรียน ซึ่งมีลักษณะดังนี้ (Campbell and Stanley, 1969 : 6-7)

Treatment		Post-test
X	→	O

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

X หมายถึง การสอนด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model

O หมายถึง ทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบวัดความสามารถการเขียนเว็บไซต์และ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 บทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และได้นำบทเรียนออนไลน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ประเมินคุณภาพของบทเรียนออนไลน์ด้านเนื้อหาและด้านสื่อ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) คุณภาพของบทเรียนออนไลน์ เท่ากับ 4.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.12 ซึ่งอยู่ในระดับมีคุณภาพและความเหมาะสมมากที่สุด

3.2 แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 3 เรื่อง การเขียนเว็บไซต์ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 แผน แต่ละแผนใช้เวลา 2-3 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ดังรายละเอียดต่อไปนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 โครงสร้างภาษา JavaScript แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชนิดตัวแปรและการประกาศตัวแปร แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ตัวดำเนินการ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 โครงสร้างควบคุมการทำงานและฟังก์ชัน และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 จัดการโครงสร้าง HTML ด้วย DOM และ Event นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านนวัตกรรม และด้านการวัดผล โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ พบว่าความเหมาะสมรายแผน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ตั้งแต่ 4.83 – 4.94 และภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.90 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.14

3.3 แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเว็บไซต์ เป็นแบบประเมินการปฏิบัติงานโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 4 ระดับ โดยแต่ละข้อมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค (Scoring Rubric) จำนวน 5 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และได้นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อการหาความตรงของแบบทดสอบ (Test Item Validity) โดยวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence : IOC) ที่อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 พบว่าข้อสอบมีค่า IOC

อยู่ระหว่าง 0.33 – 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลอง (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เป็นรายข้อ หาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก 0.20 - 1.00 คัดเลือกข้อสอบไว้ 5 ข้อ จากผลการวิเคราะห์พบว่าค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.42 - 0.62 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.31 และหาค่าความเชื่อมั่นจากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1951 : 297) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

3.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อการหาความตรงของแบบทดสอบ (Test Item Validity) โดยวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (Index of Item Objective Congruence : IOC) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดที่อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 พบว่าข้อสอบมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.33 – 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลอง (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เป็นรายข้อ หาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก 0.20 - 1.00 คัดเลือกข้อสอบไว้ 30 ข้อ จากผลการวิเคราะห์พบว่าค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.45 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.60 และค่าความเชื่อมั่นจากสูตร KR-20 ของ Kuder Richardson (Kuder & Richardson, 1937 : 151) เท่ากับ 0.79

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

4.1 ก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยปฐมนิเทศนักเรียน เพื่อสร้างข้อตกลงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model

4.2 ดำเนินการปฏิบัติการตามแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model จำนวน 5 แผน จำนวน 12 ชั่วโมง

4.3 ประเมินผลการเรียน เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 5 แผน ดำเนินการประเมินความสามารถการเขียนเว็บไซต์ โดยใช้แบบประเมินการปฏิบัติงาน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค (Scoring Rubric) จำนวน 5 ข้อ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 30 ข้อ ที่ได้มีการหาคุณภาพของแบบประเมินความสามารถและ

แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ค่าความยากง่าย อำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลทางสถิติและสรุปผลการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลผลการทดสอบวัดความสามารถการเขียนเว็บไซต์ จากการทำแบบทดสอบวัดผลทางการเรียนหลังเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าร้อยละ (%) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เทียบกับเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ คือ นักเรียนมีคะแนนความสามารถการเขียนเว็บไซต์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทำแบบทดสอบวัดผลทางการเรียนหลังเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าร้อยละ (%) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เทียบกับเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดไว้ คือ นักเรียนมีคะแนนความสามารถการเขียนเว็บไซต์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด

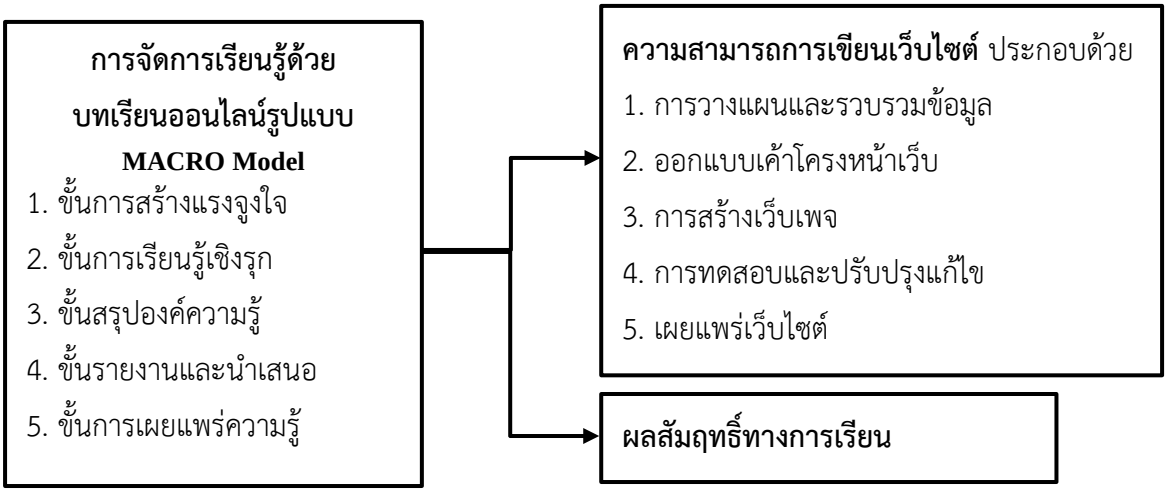
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model โดยมีรายละเอียดดังนี้

การจัดการเรียนรู้ MACRO Model เป็นรูปแบบการสอนที่ถูกพัฒนาขึ้นโดย ดิเรก วรรณเศียร (2561 : 7-8) เป็นแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ด้วยกระบวนการทางปัญญา กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคมที่ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน ซึ่งมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ สร้างแรงจูงใจ การเรียนรู้เชิงรุก สรุปองค์ความรู้ รายงานและนำเสนอ และการเผยแพร่ความรู้

บทเรียนออนไลน์ เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่างๆ เช่น โน๊ตบุ๊ค คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต เพื่อเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ โดยทั่วไปการเข้าถึงสื่อการเรียนถูกจำกัดอยู่แค่เพียงบุคคลบางกลุ่มเท่านั้นที่อยู่เฉพาะนักเรียนในห้องเรียนเดียวกัน แต่ปัจจุบันเทคโนโลยีส่งผลต่อการศึกษาและวิธีการเรียนรู้ รวมทั้งมีแหล่งเรียนรู้จำนวนมากในรูปแบบต่างๆ เช่น ข้อความ รูปภาพ เสียงและวิดีโอ ซึ่งมีอยู่บนอินเทอร์เน็ตนักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังเพิ่มโอกาสในการร่วมมือและการสื่อสารแบบโต้ตอบมากขึ้น เช่น กระดานสนทนา แชท และกิจกรรมบนสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น (Al-Fraihat & Joy, 2020 : 67)

จากแนวคิด ทฤษฎีที่การจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ที่ได้กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สร้างบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการออกแบบและจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้แบบ MACRO Model เข้ากับบทเรียนออนไลน์ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางติดต่อสื่อสาร และนำเสนอเนื้อหาเรียนรู้เป็นรูปแบบตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วิดีโอ และเสียง โดยอาศัยเทคโนโลยีของเว็บไซต์แสดงผลข้อมูล (Web Technology) เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นเครื่องมือทำกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ MACRO Model ที่จะทำให้เกิดทักษะการคิด วิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ จากการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัย การพัฒนาความสามารถการเขียนเว็บไซต์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถการเขียนเว็บไซต์ หลังจากเรียนบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 16.10 คิดเป็นร้อยละ 80.50 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 20 คน และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 และนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความสามารถการเขียนเว็บไซต์

จำนวนนักเรียน	คะแนน	คะแนนเฉลี่ย			ผ่านเกณฑ์		ไม่ผ่านเกณฑ์	
	เต็ม	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20	20	16.10	2.34	80.50	17	85.00	3	15.00

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักเรียนมีความสามารถการเขียนเว็บไซต์ที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดและต่ำสุด คือ ข้อที่ 2 ความสามารถการออกแบบเค้าโครงหน้าเว็บ คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.50 คิดเป็นร้อยละ 21.74 และข้อที่ 3 ความสามารถการสร้างเว็บเพจ คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.95 คิดเป็นร้อยละ 18.32 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวัดความสามารถการเขียนเว็บไซต์แยกเป็นรายข้อ

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ
1	การวางแผนและรวบรวมข้อมูล	3.45	0.60	21.43
2	ออกแบบเค้าโครงหน้าเว็บ	3.50	0.61	21.74
3	การสร้างเว็บเพจ	2.95	0.69	18.32
4	การทดสอบและปรับปรุงแก้ไข	3.00	0.86	18.63
5	เผยแพร่เว็บไซต์	3.20	0.62	19.88

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในภาพรวมพบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 24.30 คิดเป็นร้อยละ 81.00 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 20 คน และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จำนวนนักเรียน	คะแนน (เต็ม)	คะแนนเฉลี่ย			ผ่านเกณฑ์		ไม่ผ่านเกณฑ์	
		$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20	30	24.30	2.98	81.00	18	90.00	2	10.00

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาความสามารถการเขียนเว็บไซต์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการสรุปผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ความสามารถการเขียนเว็บไซต์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 16.10 คิดเป็นร้อยละ 80.50 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 20 คน และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ซึ่งความสามารถการเขียนเว็บไซต์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องเกิดจากการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาของรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามกระบวนการเรียนรู้ MACRO Model ซึ่งประกอบด้วยขั้นที่ 1 การสร้างแรงจูงใจ ขั้นที่ 2 การเรียนรู้เชิงรุก ขั้นที่ 3 สรุปองค์ความรู้ ขั้นที่ 4 รายงานและนำเสนอ และขั้นที่ 5 การเผยแพร่ความรู้ โดยนักเรียนใช้บทเรียนออนไลน์เป็นเครื่องมือทำกิจกรรมต่างๆ เช่น เล่นเกมก่อนเข้าเนื้อหา และชมวิดีโอสั้น ที่สร้างแรงกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จากนั้นให้กำหนดหัวข้อในการเรียนรู้ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระดมพลังความคิด ลงมือปฏิบัติ สืบค้นข้อมูล และสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ แล้วนำเสนอแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้รับและเผยแพร่ผลงานของตนเองบนเว็บไซต์ ซึ่งทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเกิดทักษะในการเรียนรู้ (ดิเรก วรรณเศียร, 2561 : 8-9) ได้กล่าวไว้ว่า MACRO Model เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ เพราะเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจใฝ่รู้และแก้ปัญหา ทำให้ผู้เรียน

มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านการสื่อสารและนำเสนอ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ สุรีรัตน์ เนตรทิพย์ (2564 : 154) ที่กล่าวว่า การเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้คณิศาสตร์ โดยใช้ MACRO Model ร่วมกับการสะท้อนคิดสามารถพัฒนาผลการเรียนรู้ ด้านความรู้ ด้านความเข้าใจ ด้านการนำไปใช้ และด้านทักษะสังเคราะห์ ทักษะการสื่อสารและทักษะการให้เหตุผล ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ดีขึ้น สอดคล้องกับ ณัฐธิกา กองเกิด (2565 :) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค MACRO Model เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค MACRO Model เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพของกระบวนการ/ผลลัพธ์ (E1/E2) มีค่าเท่ากับ 82.00/84.00 นอกจากนี้บทเรียนออนไลน์ที่สร้างขึ้นตามรูปแบบ MACRO Model ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ สามารถเข้าถึงเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลา สถานที่ สามารถโต้ตอบและติดต่อระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Bruner (1963 : 20) ที่กล่าวว่า มนุษย์เลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเอง สนใจและการเรียนรู้เกิดจากกระบวนการค้นพบด้วยตนเอง (Discovery Learning) และ Taylor & Burges (1995 : 90) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนมีแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ที่แตกต่างกัน การให้ผู้เรียนได้เลือกวิธีการเรียนรู้เอง จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในภาพรวมพบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 24.30 คิดเป็นร้อยละ 81.00 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 20 คน และมีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน จากกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO Model โดยมีการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อีกทั้งนักเรียนสามารถร่วมมือกันทำงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เมื่อผู้เรียนมีข้อสงสัยสามารถสอบถามได้ทันทีบทเรียนออนไลน์ ทำให้เกิดความต่อเนื่องในการเรียน จึงส่งให้ได้ผู้เรียนมีความรู้ ความจำ และทักษะในการคิดแก้ปัญหาเชิงระบบ ตลอดจนร่วมกันสร้างองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ ดลชัย อินทรโกสุม (2564 : 170) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่มส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องกลอนดอกสร้อยราพึงในป่าช้าสูงขึ้น ด้วยกระบวนการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนนั้นเป็นการตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของนักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจและความถนัด อีกทั้งยังส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนให้แสดงออกอย่างเต็มที่ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม เสริมสร้างทักษะการคิด สอดคล้องกับ หทัยทิพย์ สืบศรี (2562 : 69) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนามโนมติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO Model ร่วมกับแผนผังมโน

มติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง (Medium Gain) เท่ากับ 0.80 และมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 37.51$, $p = 0.00$) และสอดคล้องกับ มนัสนันท์ ฟักแก้ว (2563 : 40) ได้ทำวิจัยเรื่อง การใช้การจัดการเรียนรู้แบบ MACRO Model ร่วมกับสื่อจำลองโต้ตอบเสมือนจริง เรื่อง พันธะโคเวเลนต์ เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องพันธะโคเวเลนต์ หลังเรียนอยู่ที่ 8.7 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนที่ค่าเฉลี่ยของคะแนน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องพันธะโคเวเลนต์ อยู่ที่ 5.3 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เพิ่มขึ้น 3.4 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 90.9 อยู่ในระดับพัฒนาการที่เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องนี้ เป็นการพัฒนาความสามารถการเขียนเว็บไซต์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ในรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สามารถนำบทเรียนออนไลน์ที่ใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO Model ไปใช้ในการพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยีอื่นๆ ได้ เช่น ภาษาคอมพิวเตอร์ การรู้เท่าทันดิจิทัล การเรียนรู้วิธีสั่งงานปัญญาประดิษฐ์ด้วย (Prompt) เป็นต้น แต่อาจต้องเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้พร้อมทั้งปรับเนื้อหาให้เข้ากับผู้เรียนหรือบริบทของสถานศึกษา

1.2 สถานศึกษาสามารถนำบทเรียนออนไลน์ที่ใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO Model ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติครูผู้สอน ให้มีทักษะในการสั่งงานปัญญาประดิษฐ์ด้วย (Prompt) ที่มีความเฉพาะเจาะจงด้านการศึกษา เพื่อให้เห็นคุณค่าของปัญญาประดิษฐ์

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model ไปสร้างรายวิชาอื่นๆ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ แหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น ใบความรู้ เอกสารประกอบรายวิชา แบบฝึกหัด แบบทดสอบ เป็นต้น ที่ครูผู้สอนจัดเตรียมไว้สำหรับการเรียนรู้เนื้อหาสาระของรายวิชา

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาบทเรียนออนไลน์รูปแบบ MACRO Model เป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดเวลาทั้งในบริเวณโรงเรียนและที่บ้าน อีกทั้งเปิดโอกาศให้สถานศึกษาที่สนใจสามารถเข้ามาใช้งานบทเรียนออนไลน์ร่วมกันได้

เอกสารอ้างอิง

กัลยา โสภณพนิช. (2564). นโยบาย Coding for All : ตอบโจทย์ชีวิตคนไทยยุคดิจิทัล. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 31 สิงหาคม 2564. แหล่งที่มา: https://www.ipst.ac.th/news/14351/20210811_coding-for-all.html

ณัฐธิกา กองเกิด. (2565). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค MACRO model เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.* วารสารอักษราพิบูล คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

ดลชัย อินทรโกสุม. (2564). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับกระบวนการกลุ่มสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ดิเรก วรรณเศียร. (2561). *MACRO model : รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

นรรัชต์ ฝันเชียร. (2563). MACRO model โมเดลการสอนสู่ศตวรรษที่ 21. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2564, แหล่งที่มา: https://www.trueplookpanya.com/education/content/84985/-teamet-

มนัสนันท์ ฟักแก้ว. (2563). *การใช้การจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับสื่อจำลองโต้ตอบเสมือนจริง เรื่อง พันธะโคเวเลนต์ เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. คณะศึกษาศาสตรม์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2560). วิทยาการข้อมูลเบื้องต้น. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2565, แหล่งที่มา: www.cs.science.cmu.ac.th/courses/204123/lib/exe/fetch.php?media=bookch1.pdf

ยืน ภู่วรวรรณ. (2561). วิทยาการคำนวณ คืออะไร?. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2565, แหล่งที่มา www.school.dek-d.com/blog/kidcoding/computational-science/

วัชรพล วิบูลยศริน. (2566). *นวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้, และ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *ถอดบทเรียนกิจกรรมการเรียนการสอน CODING และการสร้างสรรค์นวัตกรรม : การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย 4.0 ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.

สุรีรัตน์ เนตรทิพย์. (2564). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้ MACRO Model ร่วมกับการสะท้อนคิดเพื่อส่งเสริมผลการเรียนรู้และทักษะการคิด วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3*. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

หทัยทิพย์ สืบศรี. (2562). *การพัฒนามโนมติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO MODEL ร่วมกับแผนผังมโนมติ.* วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรังสิตปทุมธานี.

Al-Fraihat, D., & Joy, M. (2020). Evaluating E-learning systems success: An empirical study. *Computers in Human Behavior*, *102*, 67–86. Scopus.

Bruner, J. (1963). The Process of Education. New York: Alfred A Knopf, Inc, and Random House.

Campbell, Donald T., & Julian C. Stanley. (1969). *Experimental and Quasi-Experimental Design for Research.* Boston: Houghton Mifflin Company.

Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16 (3), 297–334.

Kuder, G. F., & Richardson, M. W. (1937). The theory of the estimation of test reliability. *Psychometrika*, *2* (3), 151–160.

Taylor, M., & Burges. (1995). Orientation to Self-directed Learning: Paradox or Paradigm? *Studies in Higher Education*, 20 (1), 87–96.

การพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย กลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนผ่านมิติศาสนา

Community Tourism Management Mechanism Through the Religious Dimension Khon Kaen Province

พระมหาภิรัฐกรณ์ อำสุมาลี, พระมหาสำรอง สญฺญโต,
พระเอกนรินทร์ เขมกาโม และ กัณฑิชา ศรเสนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Phramaha Piratgorn Amsumãlî, Phramaha Samrong Saññato,
Phra Aeknarin kemakamo and Kanticha Sonsena
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus
Corresponding Author, E-mail: mahakitti2017@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาในจังหวัดขอนแก่น ๒) เพื่อศึกษากลไกการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาในจังหวัดขอนแก่น ๓) เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาในจังหวัดขอนแก่น นี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งวิจัยในเชิงเอกสาร และการวิจัยเชิงคุณภาพในภาคสนาม โดยใช้วิธีวิทยาวิจัยการแบบผสมผสาน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์และแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรนา จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผลการวิจัยพบว่า

๑) สภาพปัญหาการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาในจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ปัญหาในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะ เนื่องจากพื้นที่ใช้สอยสาธารณะมีน้อย คนในชุมชนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน ทำให้เกิดปัญหาสถานที่คับแคบ ไม่สามารถขยายพื้นที่ออกไปได้ ทำให้จำกัดในการจอดรถ ชุมชนควรมีการวางแผนในการพัฒนาชุมชน สถานที่ท่องเที่ยว โบราณสถาน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว มีแผนปฏิบัติการประจำปี

๒) กลไกการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาในจังหวัดขอนแก่น พบว่า หลักธรรมในพระพุทธศาสนา หมวดอิทธิบาทธรรม ด้านการวางแผน ประกอบด้วย เปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวร่วมกัน จัดทำแผนพัฒนาชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย แต่งตั้งคนในชุมชนที่มีความรู้มาช่วยงาน หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ ด้านการปฏิบัติ ประกอบด้วย คนในชุมชนทำงานอย่างเสียสละ

* วันที่รับบทความ : 1 พฤศจิกายน 2567; วันแก้ไขบทความ 10 พฤศจิกายน 2567; วันตอบรับบทความ : 13 พฤศจิกายน 2567
Received: November 1 2024; Revised: November 10 2024; Accepted: November 13 2024

อุทิศตนเพื่อส่วนรวมและชุมชน ดำเนินทุกกิจกรรมตามแผนที่ได้วางไว้อย่างรัดกุม คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและเกิดเป็นความภาคภูมิใจในชุมชน ให้ทุกฝ่ายได้ตรวจสอบผลการทำงานของแต่ละฝ่ายอย่างตรงไปตรงมาและต่อเนื่อง มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน หมั่นพิจารณาปรับปรุงแผนงานที่ดำเนินการไปแล้วมีข้อบกพร่อง มีการบันทึกจุดเด่น จุดด้อย ของชุมชน แล้วนำมาพัฒนา เน้นการทำประชาพิจารณ์ รับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชน

๓) กลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาจังหวัดขอนแก่น พบว่า กลไกการการจัดสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน ตามหลัก ๕ ส ได้แก่ สะอาด ไม่มีขยะ ไม่สกปรก สว่าง ไฟฟ้าสว่างทั่วถึง ไม่มีมุมอับ และปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยว สงบ เงียบ ไม่พลุกพล่าน มีมุมสงบ เย็นสบาย สุขลักษณ์ ปราศจากสิ่งปฏิกูล ปลอดภัย และคนในชุมชนสุขภาพดี มีระเบียบวินัย ๒) กลไกการจัดกิจกรรมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาในชุมชน จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย กิจกรรมที่ออกแบบเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสความรู้สึกผ่านประสาททั้ง ๕ คือ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส รูป ๓) กลไกการพัฒนาสมรรถนะของคนในชุมชน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างยั่งยืน ประกอด้วยหลัก ๔ ส คือ สร้างแรงจูงใจ สร้างอุปนิสัย สร้างบทบาท และสร้างความรู้ความเข้าใจ ๔) กลไกการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อรองรับการท่องเที่ยว เช่น จัดสถานที่ท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม จำนวนนักท่องเที่ยวไม่เยอะเกินไป รับเท่าที่สามารถบริหารจัดการได้ ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชน การสัญจรไปมาสะดวก มีป้ายบอกทางชัดเจน การต้อนรับดี มีแผนกต้อนรับชัดเจน ให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในการมาท่องเที่ยว คนในชุมชนเป็นกันเอง มีอาหาร เครื่องดื่ม ของที่ระลึก เพียงพอ อากาศสบาย ไม่ร้อนหรือเย็นเกินไป มีที่ให้พักผ่อน การเดินชมสถานที่สะดวก

คำสำคัญ: กลไกการบริหารจัดการ; การท่องเที่ยว; มิติศาสนา

Abstract

This research aimed to 1) study the problems of tourism in communities through the religious dimension in Khon Kaen Province, 2) study the mechanism of tourism in communities through the religious dimension in Khon Kaen Province, and 3) propose guidelines for promoting tourism management in communities through the religious dimension in Khon Kaen Province. This research was a mixed-method research, both documentary research and qualitative research in the field, using mixed-method research. The research instruments consisted of interview forms and focus group discussion questions. Data were collected in person and analyzed using descriptive content analysis from key informants.

The study found that:

1) Community tourism problems through religious dimensions in Khon Kaen Province include problems in developing public areas due to limited public usable space. Some community members do not cooperate in community development, resulting in problems of cramped spaces and the inability to expand the area, which limits parking. Communities should

have plans for developing communities, tourist attractions, and historical sites in both the short and long term, and have annual action plans.

2) Community tourism mechanism through religious dimensions in Khon Kaen Province

It was found that the principles of Buddhism, the category of influence, in terms of planning, consist of giving opportunities for people in the community to participate in joint tourism management, creating a community development plan with the participation of all parties, appointing people in the community with knowledge to help with work, and holding regular meetings. In terms of practice, consist of people in the community working selflessly, dedicating themselves to the community and the community, carrying out all activities according to the carefully laid out plan, people in the community participating in community development and creating pride in the community, allowing all parties to examine the results of each party's work honestly and continuously, having a vision for developing a strong, stable, prosperous, and sustainable community, constantly considering and improving plans that have already been implemented with shortcomings, recording the strengths and weaknesses of the community and using them for development, emphasizing public hearings and listening to the opinions of people in the community.

3) Community tourism management mechanisms through religious dimensions Khon Kaen Province consists of 1) Mechanisms for organizing tourist attractions in the community based on the 5 S principles: clean, no trash, no dirt, bright, well-lit, no blind spots, safe, not dangerous for tourists, peaceful, quiet, not crowded, with peaceful, cool, hygienic corners, free from waste, safe, and healthy and disciplined community members. 2) Mechanisms for organizing activities to support community tourism through the religious dimension in the community, Khon Kaen Province, consisting of activities designed to allow tourists to experience feelings through the 5 senses: sight, sound, smell, taste, touch, and form. 3) Mechanisms for developing the competence of people in the community to be a part of sustainable community tourism management, consisting of the 4 S principles: creating motivation, creating habits, creating roles, and creating knowledge and understanding. 4) Mechanisms for developing the environment in the community to support tourism, such as organizing tourist attractions appropriately, not too many tourists, accepting only as much as can be managed, not affecting the environment of the community, convenient transportation, clear signs, good reception, clear reception, so that tourists are impressed with their visit, friendly people in the community, sufficient food, drinks, souvenirs, comfortable air, not too hot or too cold, places to rest, convenient walking around the place.

Keywords: Management mechanism; Tourism; Religious dimension

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และมีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศไทยเนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังรายงานของกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาที่พบว่า ตั้งแต่ปี ๒๕๖๖ เป็นต้นมา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสร้างรายได้เกินกว่า ๑ ล้านล้านบาท มาโดยตลอด และในปี ๒๕๖๑ ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยว 2.94 ล้านล้านบาท และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น

ตามจำนวนของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ยังระบุว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยยังคงมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง ด้วยความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม ประเพณี อัธยาศัยไมตรีของคนไทย ศักยภาพของทำเลที่ตั้ง จึงทำให้ประเทศไทยยังคงมีศักยภาพและโอกาสทางการท่องเที่ยวมากมาย (สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา,สืบค้นจาก ttps://www.mots.go.th/Newslink.php?nid=12010, เข้าถึงเมื่อ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๖) ซึ่งก่อให้เกิดผลดีทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากการเดินทางของนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดการจ้างงานและการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนท้องถิ่นและภูมิภาค ทำให้เศรษฐกิจมีการเติบโต และยังเกิดประโยชน์กับประชาชนและประเทศชาติ (กรวรรณ สังขกร และคณะ, ๒๕๖๔)

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ท.ท.ช.) มีอำนาจและหน้าที่ในการส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการองเที่ยว รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ในระยะที่ผ่านมา ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของการเติบโตในเชิงปริมาณทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว แต่ยังคงมีปัญหาในเชิงคุณภาพ ที่เป็นภัยคุกคามต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนาคต อาทิ จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ยังคงกระจุกตัวอยู่ในเมืองท่องเที่ยวหลัก ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในแง่ลบที่ต้องเร่งแก้ไขปรับปรุง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว รวมทั้งความเสื่อมโทรมของทรัพยากรการท่องเที่ยว และขาดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว ข้อจำกัดในการพัฒนาและยกระดับบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ความล้าสมัยและความขัดแย้งของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การขาดข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิเคราะห์และวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนขาดการบูรณาการทำงานของกลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวทั้งระบบ สิ่งเหล่านี้ล้วนมีความจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, ๒๕๖๐)

ฉะนั้น วัดจึงเป็นสถานที่ทรงคุณค่า เพราะเป็นแหล่งรวมของวัฒนธรรมมีทรัพยากรทางกายภาพทรัพยากรทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เพียงแต่จะถ่ายทอดออกไปได้อย่างไร ถ้าเราไปแยกส่วนไม่ได้มองอย่างต่อเนื่องเป็นเหตุเป็นผลจะทำได้เพียงแค่มาวัดเพื่อถ่ายรูปสวยงาม ชาวต่างชาติจำนวนมากที่มีพื้นฐานศาสนา และวัฒนธรรมต่างกันก็มาเพียงแค่ถ่ายรูปบางครั้ง ก็มาทำกริยาที่ไม่เหมาะสม คนไทยบางกลุ่มมาก็ไม่ได้สร้างเสริมปัญญา ส่วนหนึ่ง อาจจะเป็นเพราะวัดไม่ได้แสดงบทบาทอย่างชัดเจนว่าจะพัฒนาสังคมด้วย ทั้งที่บทบาทของวัดสามารถสนองประโยชน์ได้ทั้ง ๒ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมและด้านการนำรายได้เข้ามาทำนุบำรุงวัด ทำนุบำรุงท้องถิ่น จังหวัดและประเทศโดยรวมขณะเดียวกันวัดก็เป็นแหล่งที่สามารถให้ความรู้ความคิดที่กว้างขวางขึ้น ให้ความสงบ ความร่มเย็นกับผู้มาเยือน ทำให้พุทธศาสนิกชนเข้าใจพุทธศาสนาได้ดีขึ้น วัฒนธรรมของชุมชนของสังคมไม่ว่าที่ใดในโลกไม่มีอะไรเป็นหลักเท่ากับศาสนา ศาสนาเป็นรากเหง้าของการตั้งชุมชนสังคม (กนกวรรณ ตุงศรีแก้ว, ๒๕๔๒ :๔๙)

กลไกการจัดการการท่องเที่ยวเชิงศาสนานั้น ควรมีหลากหลายรูปแบบ รวมทั้งการจัดการรักษาพุทธศาสนสถานที่ซึ่งเป็นมรดกโบราณคดี พิพิธภัณฑ์ศิลปะที่มองเห็นสัมผัสได้ และผลผลิตต่างๆ ทางวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ศิลปกรรม ศิลปวัฒนธรรม ความสวยงามของสิ่งดังกล่าว ได้เรียนรู้และเข้าใจความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม พุทธศาสนสถานที่มีการบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาสังคมและมนุษย์ผ่านทางประวัติศาสตร์อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม รวมถึงเป็นหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์สมัยใดสมัยหนึ่งของประเทศ หลักฐานและความสำคัญดังกล่าวอาจเป็นทางวัฒนธรรม การเมือง และสังคมวิทยาร่วมอยู่ด้วย

นอกจากการท่องเที่ยวจะมีความสำคัญด้านเศรษฐกิจของประเทศแล้ว ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในมิติของการตอบสนองความพึงพอใจของตนเอง การพักผ่อน การหลีกหนีจากวิถีชีวิตประจำวันที่จำเจ การท่องเที่ยวเพื่อลดความตึงเครียดจากการทำงาน การหาประสบการณ์ใหม่ๆ รวมถึงการเยี่ยมญาติหรือเพื่อน เป็นต้น ซึ่งการเดินทางท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมหลากหลายและมีอิสระในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวย่อมทำให้เกิดความผ่อนคลาย รู้สึกเพลิดเพลินมีความสุข และเมื่อมีความสุขจะก่อให้เกิดสุขภาวะอันเป็นมิติหนึ่งที่สัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต ทั้งยังเป็นหัวใจของการจัดการการท่องเที่ยวอีกด้วย (สวรรค์นันธ์ ตันติอุโฆษกุล อัครวงศ์ และคณะ,๒๕๖๒) โดยวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวนั้นแตกต่างกันไปตามลักษณะของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม เช่นนักท่องเที่ยวกลุ่มแบกเป้ กลุ่มครอบครัว นักท่องเที่ยวเชิงการศึกษา ตลอดจนนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ

รูปแบบการท่องเที่ยวที่จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เกิดความสนใจและสร้างจุดสนใจตรงกับความประสงค์ต้องการของกลุ่มเป้าหมายก็คือ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Adventure Tourism) การท่องเที่ยวเชิงศาสนา (Spiritual Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ (MICE) และการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports Tourism) (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, ๒๕๕๘) โดยเฉพาะรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ใหม่ ความสบายใจ และเรื่องที่สนใจเกี่ยวกับการศึกษาศาสนา เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ และพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งร่องรอยเหล่านี้ นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาและเที่ยวชมได้ที่อุทยานประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ศิลปกรรม และวัดทางพุทธศาสนาได้ การเดินทางท่องเที่ยวไปยังศาสนาสถาน เพื่อเยี่ยมชมหรือบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ นมัสการศาสนสถานและครูบาอาจารย์ รวมถึงการทำกิจกรรมด้านศาสนา เช่น การปฏิบัติกรรมฐาน การศึกษาประวัติความเป็นมาของศาสนสถานต่างๆ และสามารถประยุกต์หลักธรรมคำสอนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้โดย แหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ (๑) แหล่งท่องเที่ยวประเภท ศาสนสถาน หมายถึง อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่เกี่ยวเนื่องกับศาสนา ตลอดจนที่พำนักของนักบวชตามศาสนานั้นๆ ซึ่งประเภทของศาสนสถานอาจแตกต่างไปตามแต่ละศาสนาเช่น ศาสนาพุทธ ได้แก่ วัด เจดีย์ สถูป ปรางค์ พระธาตุ ศาสนาอิสลาม ได้แก่ มัสยิดหรือ สุเหร่า ศาสนาคริสต์ ได้แก่ โบสถ์คริสต์ (๒) แหล่งท่องเที่ยวประเภท สถานปฏิบัติธรรม หมายถึง สถานที่สำหรับปฏิบัติสมถวิปัสสนากรรมฐานให้เกิดความสงบตามแนวทางของ

พระพุทธศาสนา เพราะวัดเป็นพุทธสถานแหล่งท่องเที่ยวที่ทรงคุณค่า แหล่งรวมของวัฒนธรรม มีทรัพยากรทางกายภาพ ทรัพยากรทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

การท่องเที่ยวในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ นี้ ยังคงอยู่ในภาวะชะลอตัว เนื่องจากประเทศไทยกลับมาเผชิญความท้าทายกับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า ๒๐๑๙ ระลอกใหม่อีกครั้ง จึงส่งผลกระทบต่อธุรกิจทุกภาคส่วนโดยเฉพาะธุรกิจด้านท่องเที่ยว แต่มีการคาดว่า จะมีทิศทางการเติบโตดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาโดยเป็นการเติบโต อย่างค่อยเป็นค่อยไปในด้านจำนวนการเดินทางท่องเที่ยว มากกว่ารายได้ เพราะเศรษฐกิจยังไม่สามารถฟื้นตัวกลับมาได้ โดยเฉพาะจำนวนผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยประมาณ ๗๖,๔๐๐,๐๐๐ ล้านคน-ครั้ง เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๙ และมีรายได้ทางการท่องเที่ยว ๑,๔๒๔,๐๐๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๗ ซึ่งจังหวัดหลักและรองที่พึ่งพิงนักท่องเที่ยวคนไทยเริ่มทยอยเติบโตดีขึ้นมา เช่น เชียงใหม่ เชียงราย ชลบุรี ระยอง เพชรบุรี กาญจนบุรี นครราชสีมา ขอนแก่น นครศรีธรรมราช อุดรธานี ตรัง สตูล จันทบุรี ในขณะที่จังหวัดที่พึ่งพิงนักท่องเที่ยวต่างชาติจะเติบโต ได้ช้าและส่วนใหญ่อยู่ในชังหวัดท่องเที่ยวหลัก เช่น กรุงเทพมหานคร ภูเก็ต กระบี่ สุราษฎร์ธานี พังงา และประจวบคีรีขันธ์ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๖๔)

จังหวัดขอนแก่นเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพการท่องเที่ยวอย่างมากเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะเป็นศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งด้านคมนาคมขนส่งที่พักสะดวกสบายทั้งการเดินทางทั้งบกและทางอากาศ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวพุทธสถานเพื่อการท่องเที่ยว จึงสะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงศาสนาในจังหวัดขอนแก่นได้ เพราะจังหวัดขอนแก่นนั้น นับได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ทางด้านพระพุทธศาสนา รวมไปถึงมีวัดหลายแห่งที่มีความยิ่งใหญ่และมีชื่อเสียง เป็นแหล่งอารยธรรมทางพุทธศาสนา จึงได้กลายเป็นเอกลักษณ์ของเมืองอันเป็นที่รู้จักทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศและความเป็นเมืองเก่าที่มีวัดและพุทธศาสนสถานอยู่มากมายนี่เองทำให้จังหวัดขอนแก่น เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่ายิ่งของประเทศไทย จากสถิตจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดขอนแก่น ระหว่างเดือนมกราคม ถึงตุลาคม ๒๕๖๕ จำนวนทั้งสิ้น ๒,๗๘๗,๘๑๘ คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน ๒,๗๖๑,๐๐๑ คน แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน ๒๖,๘๑๗ คน เฉลี่ยจำนวนวันที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ ๒-๓ วัน จำนวนเงินที่ใช้ในการท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อคนต่อวันคือ ๗,๔๓๘ บาท

จากความเป็นมาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่า วัดและพุทธศาสนสถานต่างๆ ในจังหวัดขอนแก่นเป็นแหล่งที่ชาวไทยและชาวต่างชาติให้ความสนใจผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้อยู่ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญจากประเด็นดังกล่าว จึงได้ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ มาประกอบ เพื่อการศึกษากลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนผ่านมิติศาสนาจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้วัฒนธรรมประเพณีของชาติไทยได้เป็นที่รู้จักแพร่หลายไปทั่วโลก อีกทั้งยังเป็นข้อมูลและหลักฐานเพื่อประกอบการศึกษาสำหรับผู้ที่จะต้องการศึกษาในงานด้านนี้ ต่อไปอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาในจังหวัดขอนแก่น

2. เพื่อศึกษากลไกการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาในจังหวัดขอนแก่น

3. เพื่อยกระดับการส่งเสริมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาในจังหวัดขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งวิจัยในเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในภาคสนาม โดยใช้วิธีวิทยาวิจัยการแบบผสมผสานเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

1. เชิงเอกสาร (Documentary Research)

1.1 ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องพระไตรปิฎก หนังสือ รายงานการวิจัย รายงานการประชุม ภาพถ่าย เอกสารแสดงความสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึงการบริหารการจัดการและการท่องเที่ยว

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ

2. การออกแบบวิจัยเชิงคุณภาพ (In-depth interview)

2.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ 1) พระสังฆาธิการวัดธาตุพระอารามหลวง (๓ รูป) 2) พระสังฆาธิการวัดหนองแวงพระอารามหลวง (๓ รูป) 3) พระสังฆาธิการวัดเจติยภูมิ (๓ รูป) 4) พระสังฆาธิการวัดทุ่งเศรษฐี (จำนวน ๓ รูป) 5) ข้าราชการศาสนา (จำนวน ๓ คน) 6) การท่องเที่ยวจังหวักขอนแก่น (จำนวน ๓ คน) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview)

2.3 การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์จากผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียงเฉพาะประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยบูรณาการกับแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Techniques) ประกอบบริบท (Context) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “กลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนา” ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพปัญหาการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาในจังหวัดขอนแก่น พบว่า การส่งเสริมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ด้านศาสนสถาน ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวนั้น สิ่งแรกที่จำเป็นต้องบริหารจัดการคือ สถานที่ ในการบริหารจัดการสถานที่นั้นชุมชนจำเป็นต้องบริหารจัดการตามหลัก ๕ ส ได้แก่ สะอาด ไม่มีขยะ ไม่สกปรก สว่าง ไฟฟ้าสว่างทั่วถึง ไม่มีมุมอับ และปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยว สงบ เงียบ ไม่พลุกพล่าน มีมุมสงบ เย็นสบาย สุขลักษณ์ ปราศจากสิ่งปฏิกูล ปลอดภัย และคนในชุมชนสุขภาพดี มีระเบียบวินัย

2) กลไกการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาในจังหวัดขอนแก่น

พบว่า สร้างแรงจูงใจ การสร้างแรงจูงใจให้แก่คนในชุมชนเกิดแรงบันดานใจและรู้สึกภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนของตนเอง เช่น การเป็นสมาชิก เป็นอาสาสมัครของชุมชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ปรับปรุงชุมชน และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เช่น การนำสินค้ามาขาย การเปิดร้านค้าในชุมชน เป็นต้น สร้างอุปนิสัย การสร้างอุปนิสัยให้แก่คนในชุมชนให้มีคุณลักษณะ ๓ ประการ คือ ขยันทำงาน มีความสามัคคี และแบ่งงานกันทำ สร้างบทบาท การส่งเสริมบทบาททางสังคมให้แก่คนในชุมชน รู้จักหน้าที่ของตนเอง มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารหรือการมีส่วนร่วมอย่างชัดเจน สร้างความรู้ความเข้าใจ การสร้างความรู้ความเข้าใจ เช่น มีความรู้เรื่องของชุมชนของตนเอง การพัฒนาทักษะ การมีทักษะสูง เช่น ด้านภาษา ด้านการทำมาหากินการส่งเสริมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ด้านกิจกรรมภายในวัดประกอบด้วย กิจกรรมที่ออกแบบเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสความรู้สึกผ่านประสาททั้ง ๕ คือ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส รูป คือ การมองเห็น นักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นสิ่งที่ชุมชนนำเสนอได้อย่างชัดเจน เพราะสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวจะสัมผัสได้คือการมองเห็น ดังนั้นชุมชนจึงต้องจัดสถานที่ให้สะอาด ร่มเย็น สวยงาม และมีมุมสำหรับการถ่ายรูปที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ เสียง คือการได้ยิน ชุมชนควรออกแบบกิจกรรมที่มีการบรรยายประกอบ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าใจสิ่งที่ชุมชนกำลังนำเสนอผ่านเสียงพูด หรือดนตรี กลิ่น ในด้านของกลิ่นนั้นเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวอยู่กับชุมชนนาน หากชุมชนบริหารจัดการเรื่องกลิ่นได้ดี เช่น ไม่เหม็น มีกลิ่นหอมของดอกไม้ สร้างบรรยายกาศให้สดชื่น เป็นต้น รส คือรสชาติ ชุมชนต้องมีมุมรับรองนักท่องเที่ยว เพราะมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่มาท่องเที่ยวเพื่อหาของกินที่มีรสชาติอร่อย ดังนั้นชุมชนจึงตอบโจทย์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มาก สุดท้ายคือ สัมผัส คือการสร้างรอยยิ้ม และสัมพันธภาพที่ดีของคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว คือทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในการมาท่องเที่ยวให้มากที่สุด

3) การยกระดับการส่งเสริมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาในจังหวัดขอนแก่น

พบว่า การส่งเสริมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น จัดสถานที่ท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม จำนวนนักท่องเที่ยวไม่เยอะเกินไป รับเท่าที่สามารถบริหารจัดการได้ ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชน การสัญจรไปมาสะดวก มีป้ายบอกทางชัดเจน การต้อนรับดี มีแผนกต้อนรับชัดเจน ให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในการมาท่องเที่ยว คนในชุมชนเป็นกันเอง มีอาหาร เครื่องดื่ม ของที่ระลึก เพียงพอ อากาศสบาย ไม่ร้อนหรือเย็นเกินไป มีที่ให้พักผ่อน การเดินชมสถานที่สะดวก

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่มีความสำคัญ “กลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนา” มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. กลไกการการจัดสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน ตามหลัก ๕ ส ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวนั้น สิ่งแรกที่จำเป็นต้องบริหารจัดการคือ สถานที่ ในการบริหารจัดการสถานที่นั้นชุมชนจำเป็นต้องบริหารจัดการตามหลัก 5 ส ได้แก่ สะอาด ไม่มีขยะ ไม่สกปรก สว่าง ไฟฟ้าสว่างทั่วถึง ไม่มีมุมอับ และปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยว สงบ เงียบ ไม่พลุกพล่าน มีมุมสงบ เย็นสบาย สุขลักษณ์ ปราศจากสิ่งปฏิกูล ปลอดภัย และคนในชุมชนสุขภาพดี มีระเบียบวินัย ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลรัตน์ กลิ่นจันทร์ และคณะ(รศ.นิลรัตน์ กลิ่นจันทร์ และคณะ, ๒๕๕๓) ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาศาสนสถานที่สำคัญต่อการอนุรักษ์การท่องเที่ยวของวัดในกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ศาสนสถานที่สำคัญของวัดที่เป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีองค์ประกอบสำคัญ คือ วัดทั้ง ๔๐ แห่ง มีศาสนสถานสำคัญ คือ พระพุทธรูป พระอุโบสถ เจดีย์ พระปรางค์ พระวิหารหลวง ความสำคัญของศาสนสถานคือ เป็นวัตถุธรรมที่แสดงสัญลักษณ์ทางศาสนาและพระรัตนตรัย เช่น พระพุทธรูปแสดงสัญลักษณ์ถึงพระพุทธเจ้า พระอุโบสถเป็นที่ประกอบกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของพระสงฆ์ เจดีย์ พระปรางค์เป็นที่ประดิษฐานของพระบรมสารีริธาตุพระพุทธเจ้า พระวิหาร มักเป็น สถาปัตยกรรมและภาพจิตรกรรมอันแสดงถึงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ความสำคัญของศาสนสถานสิ่งแรก คือ เป็นสิ่งก่อสร้างที่เกิดจากแรงศรัทธาทางพระพุทธศาสนาและเป็นสิ่งที่พระพุทธศาสนิกชนยึดถือทางด้านจิตใจและยึดถือเพื่อประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ข้อเสนอแนะ ควรจัดรักษาวัดให้สะอาดร่มรื่น เป็นที่ร่มเย็นแห่งจิตใจและเป็นที่ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับศาสนสถาน และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติแก่ประชาชนทั่วไป และสิ่งสำคัญควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาศาสนสถานที่สำคัญ

2. กลไกการจัดกิจกรรมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนาในชุมชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย กิจกรรมที่ออกแบบเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสความรู้สึกผ่านประสาททั้ง ๕ คือ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส รูป คือ การมองเห็น นักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นสิ่งที่ชุมชนนำเสนอได้อย่างชัดเจน เพราะสิ่งแรกที่นักท่องเที่ยวจะสัมผัสได้คือการมองเห็น ดังนั้นชุมชนจึงต้องจัดสถานที่ให้สะอาด ร่มเย็น สวยงาม และมีมุมสำหรับการถ่ายรูปที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ เสียง คือการได้ยิน ชุมชนควรออกแบบกิจกรรมที่มีการบรรยายประกอบ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าใจสิ่งที่ชุมชนกำลังนำเสนอผ่านเสียงพูดหรือดนตรี กลิ่น ในด้านของกลิ่นนั้นเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวอยู่กับชุมชนนาน หากชุมชนบริหารจัดการเรื่องกลิ่นได้ดี เช่น ไม่เหม็น มีกลิ่นหอมของดอกไม้ สร้างบรรยายกาศให้สดชื่น เป็นต้น รส คือรสชาติ ชุมชนต้องมีมุมรับรองนักท่องเที่ยว เพราะมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่มาท่องเที่ยวเพื่อหาของกินที่มีรสชาติอร่อย ดังนั้นชุมชนจึงตอบโจทย์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มาก สุดท้ายคือ สัมผัส คือการสร้างรอยยิ้ม และสัมพันธภาพที่ดีของคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว คือทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในการมาท่องเที่ยวให้มากที่สุด ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ**ตติยาพร จารุมณีรัตน์** (ตติยาพร จารุมณีรัตน์, ๒๕๕๔) ได้วิจัยเรื่อง “การบูรณาการการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมผ่านหลักสูตรการท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจ” ผลจากการวิจัย แนวทางการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมข้ามชาติที่ภาคการศึกษาในทั้งสองประเทศควรดำเนินการต่อไปนี้ บรูณาการความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมข้ามชาติมากขึ้นในหลักสูตร โดยผสมผสานวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้ผ่านการทัศนศึกษาหรือเข้าร่วมกิจกรรมในประเทศกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนในหลักสูตรฯ เช่น ภาษาที่ใช้ในกลุ่มประเทศแถบอาเซียน

นอกจากนี้ ควรมีการเร่งสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน กระตุ้นให้เกิดการร่วมมือในทุกภาคี เช่น โครงการฝึกปฏิบัติงานที่มีผลตอบแทนที่น่าดึงดูดใจ ใช้สื่อ Social network สนับสนุนการเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรม เช่น การจัดทำ web blog เพื่อให้นักศึกษาใช้เป็นเวทีในการอภิปรายและเรียนรู้วัฒนธรรมข้ามชาติ เป็นต้น

3. กลไกการพัฒนาสมรรถนะของคนในชุมชน เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างยั่งยืน ประกอบด้วยหลัก ๔ ส คือ ๑. สร้างแรงจูงใจ การสร้างแรงจูงใจให้แก่คนในชุมชนเกิดแรงบันดานใจและรู้สึกภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนของตนเอง เช่น การเป็นสมาชิก เป็นอาสาสมัครของชุมชน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ปรับปรุงชุมชน และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เช่น การนำสินค้ามาขาย การเปิดร้านค้าในชุมชน เป็นต้น ๒. สร้างอุปนิสัย การสร้างอุปนิสัยให้แก่คนในชุมชนให้มีคุณลักษณะ ๓ ประการ คือ ขยันทำงาน มีความสามัคคี และแบ่งงานกันทำ ๓. สร้างบทบาท การส่งเสริมบทบาททางสังคมให้แก่คนในชุมชนรู้จักหน้าที่ของตนเอง มีการจัดทำโครงสร้างการบริหารหรือการมีส่วนร่วมอย่างชัดเจน ๔. สร้างความรู้ความ

เข้าใจ การสร้างความรู้ความเข้าใจ เช่น มีความรู้เรื่องของชุมชนของตนเอง การพัฒนาทักษะ การมีทักษะสูง เช่น ด้านภาษา ด้านการทำมาหากิน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระโอภาส โอภาโส (ศิริกิตติกุล)** (พระโอภาส โอภาโส, ๒๕๕๙) ได้วิจัยเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางแสวงบุญ ในมิติทางพระพุทธศาสนา ของวัดในอำเภอพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนทั่วไปมีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางแสวงบุญ ในมิติทางพระพุทธศาสนา ของวัดในอำเภอพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = ๓.๘๕, S.D. = ๐.๓๑๗) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านการพัฒนาศาสนสถาน ($\overline{X}$ = ๓.๙๕, S.D. = ๐.๓๕๗) ด้านการพัฒนาบุคคลหรือบุคลากรภายในวัด ($\overline{X}$ = ๓.๘๓, S.D. = ๐.๔๓๗) ด้านการพัฒนากิจกรรมภายในวัด ($\overline{X}$ = ๓.๘๒, S.D. = ๐.๓๓๔) และด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ($\overline{X}$ = ๓.๘๑, S.D. = ๐.๓๑๗) ตามลำดับ 2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางแสวงบุญ ในมิติทางพระพุทธศาสนา ของวัดในอำเภอพระนครศรีอยุธยา คือ ควรส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรและบุคลากรภายในวัดได้พัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน พัฒนาความรู้ความสามารถของพระภิกษุสามเณรและบุคลากรภายในวัดให้เพิ่มมากขึ้น เช่น การแนะนำประวัติความเป็นมาและความสำคัญของวัด และโบราณสถาน เป็นต้น ควรเน้นกิจกรรมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เน้นกิจกรรมทางด้านพระพุทธศาสนามากกว่าพุทธพานิชย์ เน้นการสร้างศาสนทายาทมากกว่าการสร้างศาสนสถาน เน้นกิจกรรมที่เสริมปัญญาให้แก่ประชาชน และเน้นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมของภาคประชาชนและชุมชน ควรเน้นความร่มรื่นและสวยงามภายในวัด เน้นความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย สงบ พัฒนาห้องน้ำให้ได้มาตรฐาน และมีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนของนักท่องเที่ยว ควรมีป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรม สถานที่ อย่างชัดเจน

4. กลไกการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อรองรับการท่องเที่ยว เช่น จัดสถานที่ท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม จำนวนนักท่องเที่ยวไม่เยอะเกินไป รับเท่าที่สามารถบริหารจัดการได้ ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของชุมชน การสัญจรไปมาสะดวก มีป้ายบอกทางชัดเจน การต้อนรับดี มีแผนกต้อนรับชัดเจน ให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในการมาท่องเที่ยว คนในชุมชนเป็นกันเอง มีอาหาร เครื่องดื่ม ของที่ระลึก เพียงพอ อากาศสบาย ไม่ร้อนหรือเย็นเกินไป มีที่ให้พักผ่อน การเดินชมสถานที่สะดวก ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ**พระครูภาวนาวชิรคุณ (วัชรินทร์ วชิรธมฺโม)** (พระครูภาวนาวชิรคุณ, 2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไปในการพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า วัดในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีโบราณสถาน โบราณวัตถุ จำนวนมาก ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน มีการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุให้อยู่ในสภาพที่ดี มีการพัฒนาบุคลากรและบุคคลภายในวัดให้สอดคล้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก มีการแต่งตั้งพระสงฆ์ผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการวัดและมีการพัฒนาวัดไปแนวทางเดียวกัน

โดยมีหน่วยงานราชการคอยให้ความรู้ผ่านโครงการต่างๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุแก่พระสงฆ์ และได้รับงบประมาณจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมศิลปากร และอื่นๆ ในการสนับสนุนกิจกรรมและการปรับภูมิทัศน์วัดให้สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบ และส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเน้นการพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงปฏิบัติธรรม เชิงอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ และประวัติศาสตร์ 3) รูปแบบการพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ รูปแบบที่ 1 การอนุรักษ์โบราณสถาน และโบราณวัตถุให้มีความมั่นคงแข็งแรง และคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ความเป็นไทยอย่างแท้จริง รูปแบบที่ 2 การพัฒนาทักษะทางด้านภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ รูปแบบที่ 3 จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวลักษณะเชิงปฏิบัติธรรม บูรณาการกับการอนุรักษ์โบราณสถาน และศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมา รูปแบบที่ 4 บูรณาการวิถีชีวิตความเป็นไทย ร่วมกับศาสนาอื่นอย่างสันติสุข ด้วยกลยุทธ์ 9 ประการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 คณะสงฆ์ ร่วมกับ สำนักงานพระพุทธสาสนา สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ร่วมกันจัดเคมเปนส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น โครงการไหว้พระ 9 วัด 9 อารามขึ้น

1.2 องค์การบริหารส่วนจังหวัด ร่วมกับการท่องเที่ยวจังหวัดขอนแก่น ร่วมกันพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

1.3 การพัฒนากลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนา เพื่อให้สามารถรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ ควรเน้นการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมทุกด้าน

2) ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

2.1 ในการบริหารจัดการสถานที่นั้นชุมชนจำเป็นต้องบริหารจัดการตามหลัก ๕ ส ได้แก่ สะอาด ไม่มีขยะ ไม่สกปรก สว่าง ไฟฟ้าสว่างทั่วถึง ไม่มีมุมอับ และปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยว สงบเงียบ ไม่พลุกพล่าน มีมุมสงบ เย็นสบาย สุขลักษณ์ ปราศจากสิ่งปฏิกูล ปลอดภัย และคนในชุมชนสุขภาพดี มีระเบียบวินัย

2.2 ชุมชนต้องออกแบบกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสความรู้สึกผ่านประสาททั้ง 5 คือ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส รูป อย่างครบวงจร

2.3 ผู้นำชุมชนต้องสร้างแรงจูงใจให้คนในชุมชน สร้างอุปนิสัยที่ดี แบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน และสร้างความเข้าใจให้คนในชุมชน

3) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ผลการวิจัยเรื่อง “กลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนา จังหวัดขอนแก่น” ผู้วิจัยขอเสนอแนะในส่วนที่สามารถต่อยอดจากงานวิจัยฉบับนี้ดังนี้

3.2 ควรศึกษาเรื่องกลไกการขับเคลื่อนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนา จังหวัดขอนแก่น สู่การปฏิบัติ

3.3 ควรศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน ผ่านมิติศาสนา จังหวัดขอนแก่น

องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ ตุงศรีแก้ว. (๒๕๔๒). การพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว

กรวรรณ สังขกร และคณะ, (๒๕๖๔). รายงานการวิจัย. แผนงานวิจัย การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบนแบบ Slow Tourism สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (๒๕๕๘) ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๐. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.(๒๕๖๔). รายงานประจำปี ๒๕๖๔. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ . (๒๕๖๐). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

ตติยาพร จารุมณีรัตน์. (๒๕๕๔).การบูรณาการการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมผ่านหลักสูตรการท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจ.รายงานการวิจัย.คณะการบริการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พระครูภาวนาวชิรคุณ .วัชรินทร์ วชิรธมฺโม. (๒๕๕๗) .รูปแบบการพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต.สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระโอภาส โอภาโส . (๒๕๕๙). การส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางแสวงบุญ ในมิติทางพระพุทธศาสนา ของวัดในอำเภอพระนครศรีอยุธยา.วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รศ.นิลรัตน์ กลิ่นจันทร์ และคณะ. (๒๕๕๓). ศึกษาศาสนสถานที่สำคัญต่อการอนุรักษ์การท่องเที่ยวของวัดในกรุงเทพมหานคร.รายงานการวิจัย.มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สวรรค์นันธ์ ตันติอุโฆษกุล อัครวงศ์ และคณะ. (๒๕๖๒). การท่องเที่ยวเพื่อ. คุณภาพชีวิต. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้.

การจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร

Excellent Early Childhood Education Management of Khlong Ton Sai School (Suklom Uthit) Thawi Watthana Affiliation with Bangkok

อิศรากรณ์ สุวรรณทิพย์ และ อภิรัตน์ กังสดารพร

มหาวิทยาลัยรังสิต

Issarakorn Suvanthip and Apirat Kangsadanporn

Rangsit University,Thailand

Corresponding Author, E-mail: Issarakorn711@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นงานวิจัยเชิงโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การลงพื้นที่ และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหาร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัยพบว่า **1) ด้านการบริหารจัดการศึกษา** พบว่า โรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถบริหารจัดการด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และมีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย **2) ด้านครูผู้สอนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้** พบว่า โรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ สังคม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นพลเมืองดี และการส่งเสริมเด็กในระยะเปลี่ยนผ่านให้ปรับตัวสู่การเชื่อมต่อในชั้นถัดไป ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ภาษา และการสื่อสาร มีการดูแลและพัฒนาเด็กอย่างรอบด้าน **3) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย** พบว่า โรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม คุณธรรม มีวินัยและความเป็นพลเมืองดี เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา เรียนรู้และสร้างสรรค์ และเด็กมีการเจริญเติบโตสมวัย และมีสุขนิสัยที่เหมาะสม **4) ด้านความโดดเด่นเฉพาะทาง** พบว่า โรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการจัดการศึกษาดีมาก ด้านพื้นฐานสำคัญ ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และการเล่น และด้านการพัฒนาศักยภาพเด็กรายบุคคล

* วันที่รับบทความ : 12 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 4 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 7 มิถุนายน 2567

Received: May 12 2024; Revised: June 4 2024; Accepted: June 7 2024

ทั้งเด็กทั่วไปและเด็กพิเศษ ด้านนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัย และด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Communities)

คำสำคัญ: เด็กปฐมวัย; การศึกษาชั้นปฐมวัย

Abstract

The objective of this research was to 1) study the excellent early childhood education management of Khlong Ton Sai School (Suklom Uthit), Thawi Watthana District; Affiliation with Bangkok It is a qualitative research by studying data from documents, field visits, and in-depth interviews with relevant parties. There are 4 groups consisting of executives. Teachers, parents and school directors The instrument used in the research was a semi-structured interview method, which analyzed the data using a content-based analysis method in conjunction with a relevant literature review. The results showed that: 1) In terms of educational administration, it was found that Khlong Ton Sai School (Suklom Uthit) Thawi Watthana District, under Bangkok Able to manage the promotion of family and community participation. There is systematic management. And there is environment management for safety. 2) In terms of teachers and organizing learning experiences, it was found that Khlong Ton Sai School (Suklom Uthit) Thawi Watthana District, under Bangkok Emotional, mental, and social development are promoted and morality is cultivated. Ethics and good citizenship and promoting children in the transitional period to adapt to connections in the next grade. Promote the development of intelligence, language, and communication There is comprehensive care and development of children. 3) Regarding the quality of early childhood children, it was found that Khlong Ton Sai School (Suklom Uthit) Thawi Watthana District, under Bangkok Children develop social skills, morality, discipline and good citizenship. Children have intellectual development Learn and create and children have appropriate growth and have appropriate health habits 4) In terms of specialties, it was found that Khlong Ton Sai School (Suklom Uthit) Thawi Watthana District, under Bangkok Education is very well organized. Important basic aspects The environment is conducive to developing the quality of learning and playing. and the development of individual child potential Both general children and special children Innovation in early childhood education and learning communities

Keywords: Early childhood; Early Childhood Education

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีเด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุต่ำกว่า 6 ปีบริบูรณ์มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า ร้อยละ 26.59 (HDC Dashboard ,63) สำหรับพื้นที่ กรุงเทพมหานคร พบว่าพัฒนาการเด็กปฐมวัยสงสัยมีพัฒนาการล่าช้า ร้อยละ 25.15 (รายงานสรุปการรณรงค์คัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยประจำปีงบประมาณ 2563) นับเป็นวิกฤตร้ายแรงต่อการพัฒนาคุณภาพ ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการสร้างประเทศให้เจริญรุ่งเรือง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งเด็กในวัยนี้ เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย จะสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพ

และจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคต แต่ในสภาพสังคมที่บิดามารดาและผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องพาเด็กปฐมวัยไปรับบริการการดูแลและพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีคุณภาพแตกต่างเหลื่อมล้ำกันมาก ระหว่างกลุ่มมีโอกาสกับกลุ่มด้อยโอกาส ระหว่างการจัดการศึกษาเร่งเรียนจนเครียดกับแบบละเลยขาดความเอาใจใส่ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กจึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนทั้งจากมุมมองของการพัฒนาคุณภาพมนุษย์และการปฏิรูปการศึกษา

ทั้งนี้ รัฐบาลให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญสูงสุดในการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ โดยเริ่มต้นตั้งแต่ การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ และสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการทางสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน ภายใต้บริบทของประเทศที่เปลี่ยนแปลง หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 วรรคหนึ่ง รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และวรรคสอง รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแล และพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

ในปัจจุบันเด็กปฐมวัยควรมีโอกาสที่จะเรียนรู้และได้รับการส่งเสริมความสามารถด้านความคิดเพิ่มมากขึ้น และความคิดที่เป็นหลักสำคัญในการส่งเสริมให้เด็กได้นั้น ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอยู่ในตัวบุคคล และจะช่วยให้เด็กปฐมวัยได้ทำสิ่งต่าง ๆ ที่แปลกใหม่ได้สำเร็จและทำได้ดีกว่าเดิม ในขณะที่ประเทศของเราอยู่ในช่วงกำลังพัฒนา หากเรามีทรัพยากรบุคคลที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาศักยภาพของเด็กได้มากขึ้น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มิใช่การได้รับการถ่ายทอดจากพันธุกรรม แต่เป็นความสามารถที่อยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นสมรรถภาพที่ส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้โดยธรรมชาติ ซึ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นั้นจะพัฒนาได้สูงสุดในช่วงปฐมวัย ถ้าศักยภาพนั้นได้รับการส่งเสริมจะช่วยให้มีพัฒนาการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น หากเด็กพลาดโอกาสที่จะเรียนรู้และพัฒนาด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาความคิดในวัยผู้ใหญ่ด้วย

โรงเรียนคลองต้นไทร(สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ เลขที่ 87/2 หมู่ 19 ซอยโรงเรียนคลองต้นไทร แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร เปิดทำการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึง ประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล ชาย 19 คน หญิง 26 คน รวม 45 คน และระดับประถมศึกษา มีนักเรียนชาย 112 คน หญิง 88 คน รวม 200 คน มีข้าราชการครูระดับปริญญาตรี 10 คน ปริญญาโท 4 คน ครูอัตราจ้าง 1 คน และครูสัญชาติเคนยา 1 คน (สำนักงานเขตทวีวัฒนา , 2566)

สภาพชุมชนโดยรอบ โรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) **ลักษณะชุมชน** ชุมชนบริเวณโดยรอบโรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เป็นลักษณะชุมชนต่อเมือง สภาพพื้นที่ในอดีตเป็นพื้นที่ทำนา ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นทำสวนผัก สวนผลไม้ ในปัจจุบันการทำการเกษตรไม่ปรากฏให้เห็น เนื่องจากคนท้องถิ่นเดิมที่เป็นเจ้าของที่ดินส่วนใหญ่ขายที่ดินให้แก่หมู่บ้านจัดสรรและบุคคลอื่น บริเวณโดยรอบโรงเรียนจึงมีพื้นที่ว่างและบ้านที่อยู่อาศัยของเจ้าของที่เดิมและผู้ที่ย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ เนื่องจากโรงเรียนอยู่ลึกสุดของพื้นที่ ด้านทิศตะวันตกติดคลองควาย ทิศเหนือติดถนนบรมราชชนนี ทิศตะวันออกและทิศใต้ติดพื้นที่ดินว่างเปล่า การคมนาคมไม่ค่อยสะดวกมากนัก ต้องใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์รับจ้างและอาจจะใช้การเดินเท้าจากถนนบรมราชชนนี เลียบเขื่อนเข้าสู่โรงเรียนและชุมชน ซึ่งไม่ค่อยมีการสัญจรไปมามากนัก ดังนั้นการเดินทางไปโรงเรียนจึงใช้รถจักรยานยนต์และรถยนต์ เป็นส่วนใหญ่

โรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) มีผลงานดีเด่นในด้านต่างๆ ระดับสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องการจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยเลือกวิจัยการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา เนื่องด้วยเป็นโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นทั้งในด้านสถานศึกษา ครู และนักเรียน ที่หลากหลาย เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการกำหนดนโยบายวางแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการจัดการศึกษาที่เป็นเลิศของชั้นปฐมวัย การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย รวมถึงสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

ศึกษาการจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนคลองต้นไทร(สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยโดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบไปด้วยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) รวมถึงการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

1. ภาคเอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดย ดำเนินการตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำรา รายงาน ของหน่วยงานต่างๆ บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและ ต่างประเทศ รวมทั้งสืบค้นข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต โดยการทบทวน แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ภาคสนาม ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) โดยดำเนินการตาม ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง เพื่อความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม แต่ทุกฉบับจะมีคำถามที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเรื่อง “การจัดการศึกษาขั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนคลองต้นไทร(สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร” ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดย คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย อย่างน้อย 5 ปี รวมทั้งหมด 10 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

- ผู้บริหารโรงเรียน 1 ท่าน
- ครู 4 ท่าน
- ผู้ปกครอง 4 ท่าน
- ผู้สนับสนุนการศึกษาเด็กปฐมวัย 4 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้สำหรับกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย เชิงคุณภาพประกอบไปด้วย

1. การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้ง เก็บรวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้าทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือข้อมูลที่ได้มาจากเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการสร้างพื้นฐานขององค์ความรู้อย่างบูรณาการในทางวิชาการ เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาที่พึงประสงค์ อันเป็นแนวทางประการสำคัญในการนำไปสู่การสร้างเครื่องมือที่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) และการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีการออกแบบโครงสร้างคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง อันเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดโครงสร้างของข้อคำถามที่มีความชัดเจนตายตัว โดยเป็นแต่เพียงการกำหนดแนวข้อคำถามแบบเปิดกว้าง หรือเป็นการใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนวิธีการวิจัยที่มีผลทำให้ข้อคำถามมีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่มีความหลากหลายในมิติต่าง ๆ ทั้งมิติของความลึกและมิติของความกว้างในเรื่องที่ทำการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

1) ติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียน 1 ท่าน ครู 4 ท่าน ผู้ปกครอง 4 ท่าน และกรรมการสถานศึกษา/ผู้สนับสนุนการศึกษาเด็กปฐมวัย จำนวน 4 คน เพื่อนัดหมายวัน เวลาและ สถานที่ที่จะไปสัมภาษณ์

2) จัดเตรียมเครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ให้สอดคล้อง กับกลุ่มที่จะไปสัมภาษณ์พร้อมทั้งตรวจสอบอุปกรณ์ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่สมุด จดบันทึก เทปบันทึกเสียงและกล้องถ่ายรูป

3) ศึกษาประเด็นคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน รวมทั้งข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ ข้อมูลสำคัญ เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4) เดินทางไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมายไว้ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะแนะนำตัวและสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์และขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์โดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ตาม ประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลต่างๆ ไว้เป็นความลับจะใช้เป็นเอกสาร ประกอบการวิจัยเท่านั้น

ภาคเอกสารโดยการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) กำหนดเกณฑ์คัดเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ให้ชัดเจน ตรงประเด็น กับหัวข้องานวิจัยที่จะศึกษา

2) วางเค้าโครงการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อการแยกแยะ แจกแจง เนื้อหาหรือแนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย อย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์เนื้อหาได้ชัดเจนตรงประเด็นสอดคล้องกับ ปัญหาและวัตถุประสงค์ในการวิจัย

3) พิจารณาเงื่อนไขแวดล้อม (Context) ของข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ของ ข้อมูลเอกสารที่จะนำมาวิเคราะห์ว่าเป็นไปอย่างถูกต้อง มีความครอบคลุมมากที่สุด เช่น แหล่งที่มา ของข้อมูล ช่วงเวลาของการบันทึกข้อมูล ผู้รับข้อมูลหรือผู้บันทึกข้อมูล แหล่งเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งข้อมูล เหล่านี้จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยง และอธิบายความได้ชัดเจนดีขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

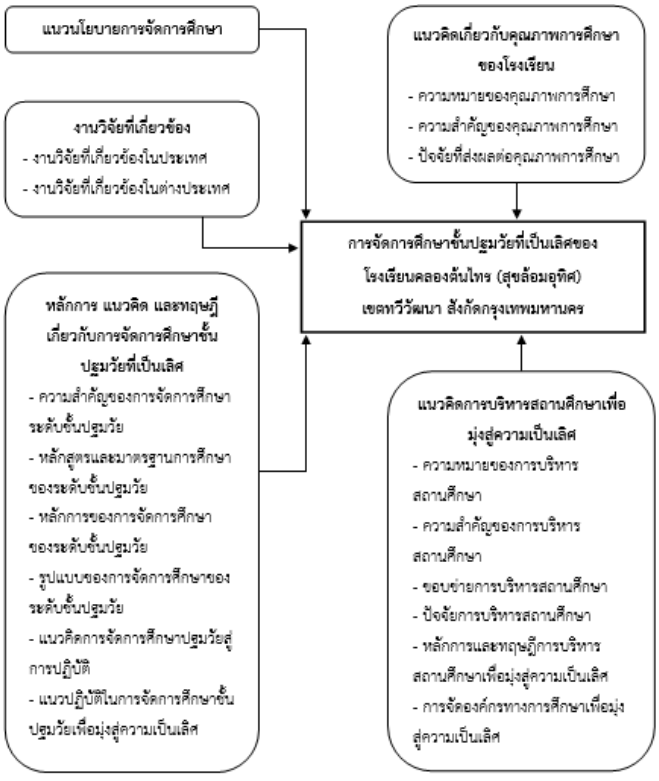
ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาตรวจสอบและบันทึกเนื้อหาโดยสรุป แล้ว นำมาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างแต่ละบุคคลหรือกลุ่มพร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญ และคุณลักษณะของข้อมูล

2) นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารมาวิจัยเชิงเอกสารโดยวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อค้นหาข้อสรุป แบบอุปนัย (Induction) จำแนกหรือแบ่งประเภทตามประเด็นที่กำหนด แล้วนำมาเปรียบเทียบ ความเหมือนและความต่างของแต่ละประเภท

3) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิจัยเชิงเอกสารมาทำการวิเคราะห์ ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นระบบและนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน ซึ่งจะแสดงความสำคัญของ ข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และนำเสนอข้อมูลด้วยการพรรณนาวิธี (Description Method) อย่างละเอียดและลึกทั้งในเชิงเหตุและผล เพื่อนำไปสู่คำตอบในการวิจัยครั้งนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนคลองต้นไทร(สุขล้อมอุทิศ)เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศึกษา พบว่า โรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ โดยมีการจัดโครงสร้างระบบการบริหารและพัฒนาโรงเรียนที่ดี ผู้บริหารมีการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ดี มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน รวมถึงเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา

2. ด้านครูผู้สอนและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนของโรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการพัฒนาและดูแลเด็กอย่างรอบด้าน โดยการดำเนินงานและประเมินผลตามแผนการจัดประสอบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จัดพื้นที่และมุมประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย ทั้งยังจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างบูรณาการตามธรรมชาติของเด็กที่เรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัส ลงมือทำ โดยที่ครูผู้สอนได้เลือกใช้สื่อ เครื่องเล่น และจัดสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย และมีการเฝ้าระวังติดตามพัฒนาการเด็กรายบุคคลเป็นระยะ เพื่อใช้ผลการจัดกิจกรรมมาพัฒนาเด็กทุกคนได้เต็มตามศักยภาพ

3. ด้านคุณภาพของเด็ก พบว่า เด็กปฐมวัยของโรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) มีการเจริญเติบโตที่สมวัย ประเมินจากน้ำหนักตัวและส่วนสูงที่สมส่วน ได้มีการบันทึกเป็นรายบุคคล และยังพบว่าเด็กมีสุขนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพของตนเอง ทั้งยังมีพัฒนาการสมวัยโดยรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับที่ดีมาก คือ พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว ที่พบว่าเด็กสามารถใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่เพื่อเคลื่อนไหวและทรงตัวได้ตามวัย และใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กประสานงานระหว่างตากับมือได้ดี ในด้านพัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจนั้น พบว่าเด็กปฐมวัยมีความร่าเริงแจ่มใส แสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นได้เป็นอย่างดีสมวัย และยังมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนจัดให้ นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กมีความอดทน สามารถรอคอย และควบคุมตัวเองได้สมวัย ทำตามข้อตกลงได้ดี

4. ด้านความโดดเด่นเฉพาะทาง พบว่า พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สติปัญญา และการใช้ภาษาสื่อสาร เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย โรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการสร้างสรรค์นวัตกรรม การวิจัย การประยุกต์องค์ความรู้ด้านปฐมวัย และได้พัฒนาสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้และการเล่น จัดประสบการณ์ให้เด็กอย่างต่อเนื่อง จนสามารถถอดบทเรียนเป็นต้นแบบได้อย่างชัดเจน ด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้นั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วนได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้องค์ความรู้และสืบทอดวัฒนธรรมที่ดีงาม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกัน ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และการเล่นของเด็กนั้น พบว่า ทางโรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้

เป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดประสบการณ์ของเด็ก ทั้งยังจัดให้มีบริการส่งเสริมสุขอนามัยและความปลอดภัยของเด็กอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการประเมินพัฒนาการของเด็ก และให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ด้วยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง โดยโรงเรียนมีการพัฒนาด้านความโดดเด่นเฉพาะทางตามเอกลักษณ์ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของโรงเรียนคลองต้นไทร(สุขล้อมอุทิศ)เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยที่มีประเด็นน่าสนใจ ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยของโรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยโรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่แล้ว จึงมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาระดับชั้นปฐมวัยเป็นประสบการณ์เดิมประกอบกับผู้เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาได้มีการศึกษารูปแบบที่มีองค์ประกอบย่อยแต่ละด้านที่ชัดเจนคือ 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครูผู้สอนและการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ด้านคุณภาพของเด็ก 4) ด้านสื่อ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545, น. 4-5) กล่าวว่า รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยให้ความสำคัญกับการพัฒนาของเด็ก เด็กต้องได้เรียนจากประสบการณ์ตรงและบริบทของชุมชน และสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 คือ เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูการพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับนิธินาถ อุดมสันต์ (2561, น. 8-9) ที่ได้ศึกษาความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าองค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารงานบุคคล 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการบริหาร งานวิชาการ 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน และ 5) ด้านผลการพัฒนาการของเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับพระราชทานในจังหวัดรอยเอ็ดพบว่า ด้านผลการพัฒนาการของเด็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วน คตศิลป์ อกอุ่น และคณะ (2561, น. 1641-1642) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า

สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุบลราชธานีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายมาตรฐาน พบว่า สถานศึกษาจัดได้เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ มาตรฐานที่ 11 การพัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายและแนวทางปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับให้สูงขึ้น มาตรฐานที่ 7 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 3 เด็กมีพัฒนาการด้านสังคม มาตรฐานที่ 2 เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ มาตรฐานที่ 5 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มาตรฐานที่ 6 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกระทรวง มาตรฐานที่ 10 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และจุดเน้นของการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามีการสร้างส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 1 เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายและมาตรฐานที่ 4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา

2. รูปแบบการจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยของโรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) เขตทวีวัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของการจัดการศึกษาชั้นปฐมวัยที่เป็นเลิศของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนคลองต้นไทร (สุขล้อมอุทิศ) มีการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครูผู้สอนและการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ด้านคุณภาพของเด็ก 4) ด้านสื่อ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อม และเป็นสถานศึกษาที่ผ่านการพิจารณาอย่างรอบด้านจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแล้วว่ามีความเหมาะสมและมีความพร้อมที่จะสามารถจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กระดับปฐมวัย ได้เป็นอย่างดี และผลการจัดการศึกษาก็สอดคล้องกับความคาดหวังและมุ่งหวังของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) ด้านการบริหารจัดการศึกษา ควรมีการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบ มีครูผู้สอนและบุคลการสนับสนุนที่เพียงพอ มีวุฒิความรู้ความสามารถตรงกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ด้านครูผู้สอนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ควรเพิ่มการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เบื้องต้นตามวัย โดยเด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และการตรวจสุขภาพอนามัยของเด็กประจำวัน ความสะอาดของร่างกาย ฟัน และ ช่องปาก เพื่อคัดกรองโรคและการบาดเจ็บ

3) ด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย ควรปรับปรุงพัฒนาเด็กให้มีการเจริญเติบโตสมวัย และมีสุขนิสัยที่เหมาะสมเด็กมีสุขภาพช่องปากดี ไม่มีฟันผุ ควรจัดกิจกรรมพัฒนาให้เด็กเด็กสามารถอดทน รอคอย ควบคุมตนเอง ยับยั้งชั่งใจ ทำตามข้อตกลง คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีกาลเทศะ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้สมวัย

4) ด้านความโดดเด่นเฉพาะทาง ควรพัฒนาโรงเรียนให้มีนวัตกรรมการศึกษาปฐมวัยที่โดดเด่นตามเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในการจัดการศึกษามานิเทศ พัฒนาครูให้จัดประสบการณ์ให้เด็กมีพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสาร เหมาะสมตามวัย การสร้างสรรค์นวัตกรรม การวิจัย การประยุกต์องค์ความรู้ด้านปฐมวัยและพัฒนาสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้และการเล่น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับการบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย สังกัดอื่น ๆ ของประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียน

2) ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุอื่นๆที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย อย่างกว้างขวางและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

3) ควรนำองค์ประกอบการบริหารเพื่อความเป็นเลิศมาหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ เพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย ไปศึกษาเชิงคุณภาพเฉพาะรายกรณี เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็ก อายุ 3-5 ปี).* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). นโยบายเด็กปฐมวัย. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=51448&Key=news_act.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.* กรุงเทพมหานคร: เอดิสัน เพรส โพรดักส์.

คตศิลป์ อกอุ่น (2561). *ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี.* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี

ณัฐพงศ์ พลศรี. (2556). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล จังหวัดอุดรธานี* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.

นิธินาถ อุดมสันต์. (2561). ศึกษาความสำเร็จในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนที่ได้รับรางวัลพระราชทานในจังหวัดร้อยเอ็ด

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2566). ระบบการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา bangkok.go.th). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://saronline.bangkok.go.th/web/portal.htm?mode=award&pid

รูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

Lifestyle, Perceived Taste, Word-of-Mouth Effecting Purchase Decisions of Shabu Buffet Consumption of Nong Kham Citizens, Bangkok

พัชรีวรรณ ชมทอง และ ธัญนันท์ บุญอยู่
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
Patchareewan Chomthong and Thanyanan Boonyoo
Southeast Asia University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: fernpatchareewan@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 2) ปัจจัยของรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่เลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบู จำนวน 385 คน ตามแนวคิดของ Cochran (1977) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test, F-test และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยด้านเพศต่างกัน มีระดับการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูที่แตกต่างกัน แต่ประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยด้านอายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีระดับการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูที่ไม่แตกต่างกัน และ 2) การบอกต่อ (β=0.562) การรับรู้รสชาติ (β= 0.202) และรูปแบบการดำเนินชีวิต (β=0.095) ร่วมกันอธิบายการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยมีค่าพยากรณ์ร้อยละ 68.70 (R Square=0.687)

คำสำคัญ: รูปแบบการดำเนินชีวิต; การรับรู้รสชาติ; การบอกต่อ; การตัดสินใจเลือก

* วันที่รับบทความ : 1 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 27 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 29 มิถุนายน 2567
Received: June 1 2024; Revised: June 27 2024; Accepted: June 29 2024

Abstract

The objectives of this study were to investigate: 1) a comparison of purchase decisions of Shabu buffet consumption of Nong Kham citizens, Bangkok, specified by individual factors; and 2) lifestyle, perceived taste, word-of-mouth affecting on the purchase decisions of Shabu buffet consumption of Nong Kham citizens, Bangkok. Samples in this study were 385 Nong Kham citizens, consuming Shabu buffet in Bangkok according to the concept of Comrey & Lee (1992). The research instrument in this study was a questionnaire that was statistically analyzed using frequency, percentage, means, standard deviation, t-test, F-test, and multiple regression analyses.

Research findings showed that: 1) these citizens having different sex, age, status, occupation, and monthly income factors had no difference of their level of purchase decisions of Shabu buffet consumption, but these citizens having different sex, age, status, occupation, and monthly income factors had no difference of their level of purchase decisions of Shabu buffet consumption. Also, 2) word-of-mouth was at (β=0.562), followed by perceived taste at (β=0.202), and lifestyle was at (β=0.095), together with the descriptive analytics could forecast the purchase decisions of Shabu buffet consumption of these Nong Kham citizens in Bangkok at 68.70% (R Square=0.687).

Keyword: Lifestyle; Perceived Taste; Word-of-Mouth; Purchase Decisions

บทนำ

ปัจจุบันธุรกิจบุฟเฟต์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากและเกิดการแข่งขันสูงทั้งในส่วนของปริมาณและราคา เนื่องจากตลาดบุฟเฟต์ยังคงได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง โดย Google Trends ได้ทำการสำรวจเปรียบเทียบการค้นหาข้อมูลของประชาชนในปี 2547-2565 คำที่ประชาชนค้นหาข้อมูลมากที่สุด คือ คำว่า “บุฟเฟต์” และคำที่เกี่ยวกับประเภทของบุฟเฟต์ คือ “ร้านชาบู” นอกจากนี้ Search Term จะพบว่าคำว่า “บุฟเฟต์” ถูกค้นหามากกว่า 1 แสนครั้งต่อเดือน และเมื่อเข้าถึง Trending Keywords ในช่วงปี 2565 ก็พบว่า คำค้นหาที่พบมากก็คือ “บุฟเฟต์” เช่นกัน จึงแสดงให้เห็นได้ว่า ตลาดของบุฟเฟต์ได้รับความนิยมและเติบโตมากขึ้นอย่างต่อเนื่องจากลูกค้า (Hungry Hub, 2565) โดยธุรกิจอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูเป็นหนึ่งในประเภทของบุฟเฟต์ที่มีเอกลักษณ์และได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน เกิดขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2495 โดยคุณมิชิโอะ มิยาเกะ ที่ดำเนินธุรกิจอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูที่มีชื่อว่า “สุเอฮิโระ” ที่เมืองโอซากะ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นอาหารญี่ปุ่นประเภทหม้อไฟคล้ายสุกี้ยากี้ (วราภรณ์ เลอศักดิ์พงษา และณัฐนรี สมิตร, 2565) และเป็นอาหารที่ปรุงได้ง่ายด้วยใช้ลักษณะการต้มที่มีวัสดุและวิธีการประกอบที่ง่ายและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้หลากหลาย จึงทำให้อาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูเป็นธุรกิจที่ขยายตัวและเติบโตอย่างต่อเนื่อง (Sittivangkul, Tiwong & Arreeras, 2022) และจากรายงานของกรมส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น (2567) ได้เปิดเผยถึงปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความนิยมของคนไทยที่เพิ่มขึ้น 5 เท่า และได้รับความนิยม 1 ใน 4 ประเภทของบุฟเฟต์ โดยในปี 2566 ได้มีธุรกิจอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูในประเทศ

ไทยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 8 ซึ่งในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้มีการเปิดเพิ่มขึ้นสูงเป็นอันดับแรกของประเภทของอาหารบุฟเฟต์ถึง 5 เท่า รองลงมา คือ พื้นที่ปริมณฑลเพิ่มขึ้น 2.2 เท่า ส่วนในพื้นที่ต่างจังหวัดเพิ่มขึ้น 2.5 เท่า

ธุรกิจอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูเป็นการให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่มที่ได้รับความนิยมมากในกรุงเทพมหานคร โดยลูกค้าสามารถเลือกรับประทานได้สะดวกด้วยการบริการตนเอง ซึ่งจะมีการจำกัดระยะเวลาหรือไม่มีการจำกัดระยะเวลาในการรับประทานอาหาร โดยจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละร้านค้าและสามารถเลือกรับประทานได้หลากหลาย อีกทั้งอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูก็มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น ทั้งผู้ประกอบการรายเล็กไปจนถึงผู้ประกอบการรายใหญ่ที่สนใจเข้ามาเริ่มธุรกิจในตลาดอย่างต่อเนื่อง (ลักขโณ ยอดแคล้ว, 2565) ด้วยจำนวนผู้ประกอบการที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะหากผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีความได้เปรียบในช่องทางการจำหน่ายที่เข้าถึงกลุ่มลูกค้าและจุดแข็งด้านการตลาดเพื่อกระตุ้นยอดการขายผ่านกลไกทางการตลาดต่าง ๆ เข้ามาแข่งขันในตลาดมากขึ้น ซึ่งสามารถนำไปสู่การแข่งขันด้านราคาที่รุนแรงมาก ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความกดดันต่อความสามารถในการทำกำไรของผู้ประกอบการ รวมถึงอัตราการเติบโตของตลาดในระยะต่อไป (มินตรา จันทร์เสถียร และรุจิภาส โพธิ์ทองแสงอรุณ, 2566) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีคิดและแบบแผนธุรกิจแบบเดิม ๆ เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้ลูกค้าตัดสินใจเลือกบริโภคในระดับที่สูงขึ้น โดยปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ลูกค้าตัดสินใจเลือกบริโภคท่ามกลางการเปลี่ยนแปลที่รวดเร็วและสภาวะการณ์แข่งขันอย่างรุนแรงในยุคปัจจุบันนั้น คือ ผู้ประกอบการควรมุ่งเน้นตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้สอดคล้องกับปัจจัยของรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อที่มีความสัมพันธ์ต่อผลของการตัดสินใจของลูกค้า (Mohiuddin, 2018)

จากการศึกษาวิจัยการที่จะทำให้ลูกค้าเกิดพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อได้นั้นต้องอาศัยปัจจัย รูปแบบการดำเนินชีวิตที่เป็นวิธีการใช้ชีวิตของแต่ละบุคคลและเป็นการจัดการสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจทั้งทางจิตใจ สังคม และกายภาพที่อยู่บนพื้นฐานของนิสัยในชีวิตประจำวัน หรือการรวมกันของความต้องการ แรงบันดาลใจและแรงจูงใจ ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ครอบครัว วัฒนธรรม และชนชั้นทางสังคมที่เป็นกระแสที่จะส่งผลให้บุคคลนั้น ๆ เกิดพฤตกรรมที่นำไปสู่การตัดสินใจเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองได้ (Udayana, Cahya & Fendal, 2022) นอกจากนี้ Konuk (2021) ได้กล่าวว่า การรับรู้รสชาติเป็นอารมณ์ในเชิงบวกที่ลูกค้ารับรู้ได้ถึงผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ว่า มีความสด ความใหม่ และมีคุณภาพที่สอดคล้องกับความต้องการที่ได้ปรารถนาและความหวังไว้ในตัวผลิตภัณฑ์นั้น เมื่อลูกค้ารับรู้ได้ถึงรสชาติที่ตอบสนองความต้องการได้ก็จะสามารถดึงดูดให้ลูกค้าเกิดพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกบริโภคในระดับที่สูงขึ้นได้ (วีรยุทธ์ ลอยเกตุ และธัญนันท์ บุญอยู่, 2566) นอกจากนี้ปัจจัยของการบอกต่อถือได้ว่า เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีคุณลักษณะการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลที่สำคัญที่ได้รับจากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครอบครัว ซึ่งจะเป็นการสื่อสารที่รวดเร็วและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกลยุทธ์การตลาดที่ประสบความสำเร็จ (Hossny, 2022) โดยธุรกิจต่าง ๆ จะต้องสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับลูกค้าของตน เพื่อที่จะให้ลูกค้าเกิดความยินดีและแนะนำ

ลูกค้าใหม่ให้รู้จักในธุรกิจผ่านทางปากต่อปาก และพร้อมที่จะตัดสินใจเลือกในผลิตภัณฑ์นั้น ๆ อย่างต่อเนื่อง (Apdillah et al., 2022)

ดังนั้นจากประเด็นดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาปัจจัยของรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่มาใช้บริการ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูให้ตรงกับความต้องการของลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าตัดสินใจเลือกใช้บริการและสามารถสร้างความสำเร็จในการประกอบธุรกิจตามแบบที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2. เพื่อศึกษาปัจจัยของรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาปัจจัยของรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร โดยการวิจัยเครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่มีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย และผู้วิจัยได้ทำการศึกษาระเบียบวิธีวิจัยโดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่เลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบู ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่เลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบู จำนวน 385 ตัวอย่าง ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้เกิดจากการคำนวณสูตรตามแนวคิดของ Cochran (1977) ที่เป็นแนวทางหนึ่งในการกำหนดตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณและการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ ±5 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) และใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการพัฒนาแบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัย โดยได้เก็บข้อมูลกับประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่เลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบู จำนวน 385 ตัวอย่าง เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลถึงปัจจัยของรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือวิจัยได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีข้อคำถาม 5 ข้อ โดยให้เลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียวที่เป็นจริงมาก

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดระดับรูปแบบการดำเนินชีวิต โดยพัฒนามาจากแบบวัดรูปแบบการดำเนินชีวิตของจีรนันท์ สุธิตานนท์ (2561) และกุลรัตน์ นิ่มตงเสนะ (2564) มีลักษณะของข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวนทั้งหมด 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อวัดระดับการรับรู้รสชาติ โดยพัฒนามาจากแบบวัดการรับรู้รสชาติของจารุชา เหมไพบูลย์ (2562) มีลักษณะของข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวนทั้งหมด 5 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเพื่อวัดระดับการบอกต่อ โดยพัฒนามาจากแบบวัดการบอกต่อของธนัชพร ศรีเวชนันต์ (2561) มีลักษณะของข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวนทั้งหมด 8 ข้อ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเพื่อวัดระดับการตัดสินใจเลือก โดยพัฒนามาจากแบบวัดการตัดสินใจเลือกของจารุชา เหมไพบูลย์ (2562); ธนดล ชินอรุณมังกร (2563); และธนพล อมรกิจจา (2564) มีลักษณะของข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวนทั้งหมด 9 ข้อ

ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้นในส่วนที่ 2-5 จะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งจะมีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว โดยใช้คำถามที่แสดงระดับการวัดข้อมูลอันตรภาค (Interval Scale) โดยมีเกณฑ์การกำหนดค่าของระดับ คือ “มากที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน” “มาก ให้คะแนน 4 คะแนน” “ปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน” “น้อย ให้คะแนน 2 คะแนน” “น้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน” ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 สามารถนำไปใช้วัดได้ เนื่องจากมีค่ามากกว่า 0.5 ขึ้นไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำไปใช้ในการวิจัยได้ จากนั้นนำไปทดลองใช้เก็บข้อมูลกับประชาชนที่เลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยนำข้อมูลของแบบสอบถามทำการประเมินหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ของแต่ละตัวแปร และจากการหาค่า

สัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามได้ค่าเท่ากับ 0.852-0.936 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ได้ควรไม่ต่ำกว่า 0.7 จึงจะถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงและสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2567 โดยเก็บกับประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่เลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบู จำนวน 385 ฉบับ และหลังจากนั้นจึงทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำสถิติวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยและทำการทดสอบสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่เลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูด้วยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

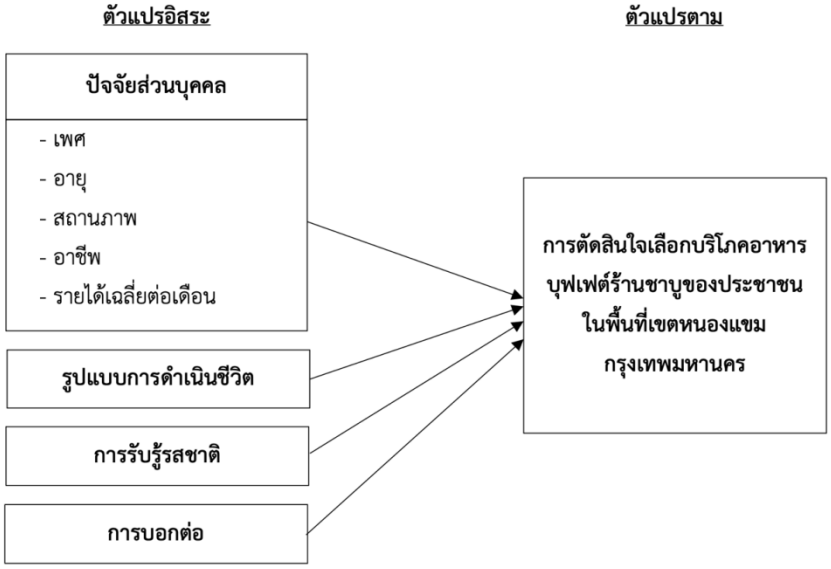
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับของรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ การบอกต่อและการตัดสินใจเลือกด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสรุปและอธิบายลักษณะของตัวแปร โดยการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายตามแนวความคิดของ Best (1981) คือ “ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด” “ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก” “ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง” “ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย” และ “ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด”

4.3 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) ด้วยการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งทำการทดสอบแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) การทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องกัน (Independent Sample) โดยใช้การทดสอบค่า t-test เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ และ 2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้การทดสอบค่า F-test เพื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามอายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เมื่อทดสอบด้วยสถิติแล้วปรากฏว่า มีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ (Post Hoc Comparison) ด้วยวิธีของ LSD

4.4 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) ด้วยสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือคุณลักษณะของข้อมูล 2 ประเภท และจะนำผลของความสัมพันธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ไปใช้พยากรณ์ค่าตัวแปรหรือคุณลักษณะของข้อมูล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งทำการศึกษาถึงปัจจัยของรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ซึ่งจากการพัฒนากรอบดังกล่าวข้างต้นตามภาพที่ 1 นั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยและกำหนดสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 รูปแบบการดำเนินชีวิตมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบู

สมมติฐานที่ 3 การรับรู้รสชาติมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบู

สมมติฐานที่ 4 การบอกต่อมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบู

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่เขตหนองเขม กรุงเทพมหานครที่เลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบุ โดยผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 ตัวอย่าง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 65.71 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 65.71 มีสถานภาพโสด จำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 77.14 ส่วนใหญ่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 54.29 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยสามารถแสดงให้เห็นได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของตัวแปรโดยภาพรวม

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
รูปแบบการดำเนินชีวิต	3.41	0.864	ปานกลาง
การรับรู้รสชาติ	3.41	0.768	ปานกลาง
การบอกต่อ	3.41	0.818	ปานกลาง
การตัดสินใจเลือก	3.65	0.773	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของตัวแปร พบว่าประชาชนในพื้นที่เขตหนองเขม กรุงเทพมหานครที่เลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบุมีระดับความคิดเห็นของการตัดสินใจเลือกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.773 มีระดับความคิดของรูปแบบการดำเนินชีวิต การบอกต่อ และการรับรู้รสชาติโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.41, 3.41 และ 3.41 มาลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.864, 0.818 และ 0.768 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งผลที่ได้สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	t/F	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
เพศ	-2.082*	0.038	แตกต่างกัน
อายุ	0.481	0.696	ไม่แตกต่างกัน
สถานภาพ	0.531	0.588	ไม่แตกต่างกัน
อาชีพ	0.333	0.856	ไม่แตกต่างกัน
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	1.395	0.244	ไม่แตกต่างกัน

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการตัดสินใจซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่เป็นเพศชายมีการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟ่ต์ร้านชาบูแตกต่างจากเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่มีอายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟ่ต์ร้านชาบูโดยรวมที่ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่สามารถแสดงได้เป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s Product Moment Correlation Coefficient)

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก

ตัวแปร	PD	LE	PT	WM
PD	1	0.599**	0.703**	0.811**
LE		1	0.572**	0.636**
PT			1	0.743**
WM				1

หมายเหตุ – (PD หมายถึง การตัดสินใจเลือก, LE หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิต, PT หมายถึง การรับรู้รสชาติ, WM หมายถึง การบอกต่อ) (** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01)

จากตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ การบอกต่อ และการตัดสินใจเลือกมีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.572-0.811 ซึ่งการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองแล้ว พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการหาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างกลุ่มตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไปและตัวแปรตาม ด้วยแบบ Enter

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อ

	B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
ค่าคงที่	0.720	0.109		6.606*	0.000		
รูปแบบการดำเนินชีวิต	0.095	0.034	0.106	2.799*	0.005	0.573	1.744
การรับรู้รสชาติ	0.202	0.044	0.201	4.605*	0.000	0.431	2.319
การบอกต่อ	0.562	0.044	0.594	12.806*	0.000	0.382	2.620

หมายเหตุ - $R = 0.829$, $R^2 = 0.687$, Adjusted $R^2 = 0.684$, $F = 278.52$ Sig. = 0.000 (* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

จากตารางที่ 4 สามารถอธิบายตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครได้ คือ การพิจารณาความเหมาะสมของสมการการถดถอยพหุคูณ พบว่า ค่า R เท่ากับ 0.829 ซึ่งค่า R ดังกล่าวเข้าใกล้ 1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน โดยมีสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R^2) ที่สามารถอธิบายความผันแปรของปัจจัยรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อได้ร้อยละ 68.70 ส่วนค่า F เท่ากับ 278.52 ที่แสดงให้เห็นว่า การถดถอยพหุคูณมีสัดส่วนที่อธิบายการเปลี่ยนแปลงของการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูได้มากกว่าสัดส่วนที่อธิบายไม่ได้ถึง 278.52 เท่า นอกจากนี้ค่า Sig ได้เท่ากับ 0.00 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่ออย่างน้อย 1 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กับมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครได้เช่นกัน และเมื่อพิจารณาตัวแปรพยากรณ์ปัจจัยรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อตามค่า Tolerance พบว่า ค่าที่ได้อยู่ที่ 0.382-0.573 ที่มีค่าไม่เข้าใกล้ 0 และค่า VIF ของตัวแปรอิสระมีค่าอยู่ที่ 1.744-2.620 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัย

รูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อไม่พบปัญหาสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) จึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณต่อไป

ผลการวิเคราะห์สถิติการถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรอิสระที่เป็นปัจจัยรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครได้ ร้อยละ 68.70 (R^2=0.687) โดยพบว่า ปัจจัยรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครได้ คือ ปัจจัยรูปแบบการดำเนินชีวิต (LE) การรับรู้รสชาติ (PT) และการบอกต่อ (WM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอำนาจในการทำนายการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครได้ดีที่สุด คือ ปัจจัยรูปแบบการดำเนินชีวิต (β=0.106) การรับรู้รสชาติ (β=0.201) และการบอกต่อ (β=0.594)

โดยสามารถเขียนอยู่ในรูปของสมการความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$\hat{Y}$ = 0.720 + 0.562 (WM)* + 0.202 (PT)* + 0.095 (LE)*

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 กล่าวว่า ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยด้านเพศต่างกัน มีระดับการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูที่แตกต่างกัน แต่ประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยด้านอายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีระดับการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครมีการตัดสินใจเลือกบริโภคจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริโภคเพื่อที่จะเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้ผู้บริโภคเกิดการตัดสินใจเลือกบริโภค จึงทำให้ปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นอายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้ไม่ได้เกิดความแตกต่างกันไป โดยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของลักขโณ ยอดแคล้ว (2565) พบว่า ผู้บริโภคอาหารบุฟเฟต์มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกร้านอาหารบุฟเฟต์ จำแนกตามอายุ รายได้ และอาชีพโดยรวมไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับการศึกษาของลภัสวัฒน์ ศุภผลกุลนันทร์ (2565) ที่พบว่า ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านเพศที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารบุฟเฟต์ฮาลาลที่แตกต่างกัน แต่ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารบุฟเฟต์ฮาลาลที่แตกต่างกัน

2. จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 กล่าวว่า ปัจจัยของรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อมีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เลือกรับประทานอาหารนอกบ้าน เพื่อให้ทานอาหารบุฟเหต์ที่มีหลากหลายรับรู้รสชาติเพิ่มมากขึ้น จึงมีการการบอกและนำไปสู่การตัดสินใจเลือกบริโภคเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน โดยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ Udayana, Cahya & Fendal (2022) ที่พบว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลที่อยู่บนพื้นฐานของนิสัยในชีวิตประจำวัน หรือการรวมกันของความต้องการ แรงบันดาลใจ และแรงจูงใจ ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลที่นำไปสู่การตัดสินใจเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองได้ นอกจากนี้ Konuk (2021) พบว่า การรับรู้รสชาติเป็นอารมณ์ในเชิงบวกที่ลูกค้าความหวัง และเมื่อลูกค้ารับรู้ได้ถึงรสชาติที่ตอบสนองความต้องการได้ก็จะสามารถดึงดูดให้ลูกค้าเกิดพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกบริโภคในระดับที่สูงขึ้นได้ (วีรยุทธ์ ลอยเกตุ และธัญนันท์ บุญอยู่, 2566) นอกจากการศึกษาของ Hossny (2022) ก็พบว่า การบอกต่อที่เป็นคุณลักษณะการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับข้อมูลที่สำคัญที่ได้รับจากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครอบครัว ซึ่งจะเป็นการสื่อสารที่สร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับลูกค้าของตน เพื่อที่จะให้ลูกค้าเกิดความยินดีและแนะนำลูกค้าใหม่ให้รู้จักในธุรกิจผ่านทางปากต่อปาก และพร้อมที่จะตัดสินใจเลือกในผลิตภัณฑ์นั้น ๆ อย่างต่อเนื่อง (Apdillah et al., 2022)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีรูปแบบการดำเนินชีวิตเมื่อมีเวลาว่างจะทำการค้นหาข้อมูลของร้านอาหารจากสื่อออนไลน์ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์หรือการนำข้อมูลเกี่ยวกับอาหารเข้าสู่ระบบเทคโนโลยีที่เป็นสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนสามารถค้นหาและเข้าถึงข้อมูลร้านอาหารจากสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจเลือกในระดับที่สูงขั้น

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีการรับรู้รสชาติของอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูที่หลากหลาย ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการควรมีการพัฒนารสชาติของอาหารบุฟเฟต์ร้านชาบูให้เกิดความหลากหลายในรสชาติ และควรให้ความสำคัญกับวัตถุดิบที่จำหน่ายให้มีคุณภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

1.3 จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีการแนะนำให้คนอื่นมาใช้บริการหลังจากที่ได้มาใช้บริการแล้วชื่นชอบ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ประกอบการควรคำนึงถึงการให้บริการที่สามารถสร้างความพึงพอใจของลูกค้าให้เกิดภาพลักษณ์และความเชื่อมั่น ประกอบกับมีการให้บริการที่มีมาตรฐานและเป็นไปตามความต้องการของลูกค้า เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าอย่างทันท่วงทีและเพื่อให้เกิดความชื่นชอบแล้วแนะนำให้บุคคลอื่นมาใช้บริการอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟ่ต์ร้านชาบูในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความไว้วางใจ การรับรู้ประโยชน์ ความพึงพอใจ พฤติกรรมหลังการซื้อ เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อซ้ำอย่างต่อเนื่อง

2.2 การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณที่มีเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามในการประเมินรูปแบบการดำเนินชีวิต การรับรู้รสชาติ และการบอกต่อที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกบริโภคอาหารบุฟเฟ่ต์ร้านชาบูของประชาชนในพื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กับกลุ่มประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกที่จะสามารถนำไปสู่การเปรียบเทียบสร้างฐานลูกค้าเพิ่มมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการค้าต่างประเทศของญี่ปุ่น. (2567). ธุรกิจอาหารญี่ปุ่นครองใจคนไทย ทะยานอันดับ 6 โลก โตแรงสวนกระแสหม่าล่า. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.amarintv.com/ spotlight/corporate/detail/58116.

กุลรัตน์ นิ่มตงเสนะ. (2564). *แนวทางการพัฒนารูปแบบการให้บริการศูนย์การค้าที่สอดรับกับรูปแบบการดำเนินชีวิตวิถีใหม่.* งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

จารุชา เหมไพบูลย์. (2562). *การตัดสินใจใช้บริการร้านอาหารยกยอริมคลองจังหวัดสมุทรสาคร.* การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.

จีรนันท์ สุธิตานนท์. (2561). *รูปแบบการดำเนินชีวิตของลูกค้ากลุ่มเจนเนอเรชั่นวายที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้า ประเภทเสื้อผ้าแฟชั่น.* วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ธนดล ชินอรุณมังกร. (2563). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อรถยนต์นั่งส่วนบุคคลระบบไฟฟ้า (EV).* วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธนพล อมรกิจจา. (2564). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารปิ้งย่างในเขตกรุงเทพมหานคร.* การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ธนัชพร ศรีเวชนันต์. (2561). *ส่วนประสมทางการตลาด รูปแบบการดำเนินชีวิตและการสื่อสารแบบปากต่อปากของผู้บริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มธัญพืชของประชากรในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.* การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

มินตรา จันทร์เสถียร และรุจิภาส โพธิ์ทองแสงอรุณ. (2566). อิทธิพลของกลยุทธ์การตลาด 4Es ปัจจัยทางสังคม รูปแบบการดำเนินชีวิต ทัศนคติ และคุณค่าตราสินค้าที่มีผลในกาตัดสินใจเลือกซื้อเครื่องดื่มวิตามินซี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.* 9 (1), 19-37.

ลภัสวัฒน์ ศุภผลกุลนันทร์. (2565). ส่วนประสมการตลาดและพฤติกรรมการใช้บริการร้านอาหารบุฟเฟต์ฮาลาลของผู้บริโภคในจังหวัดภูเก็ตภายใต้สถานการณ์โควิด 19. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ.* 14 (2), 161-182.

ลักขโณ ยอดแคล้ว. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกร้านอาหารแบบบุฟเฟต์ประเภทปิ้งย่างของผู้บริโภคในเขตจังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* 12 (1), 117-127.

วราภรณ์ เลอศักดิ์พงษา และณัฐนรี สมิตร. (2565). พฤติกรรมและความต้องการกลับมาใช้บริการร้านอาหารบุฟเฟต์ประเภทชาบุของวัยทำงานในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี.* 16 (2), 65-79.

วีรยุทธ์ ลอยเกตุ และธัญนันท์ บุญอยู่. (2566). อิทธิพลคั่นกลางแบบอนุกรมของพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อและความพึงพอใจของลูกค้าในฐานะตัวแปรที่เชื่อมโยงการรับรู้ถึงรสชาติไปสู่ความตั้งใจกลับมาซื้อซ้ำของผู้บริโภคผลไม้แปรรูปอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น.* 9 (6), 112-123.

Apdillah, D., Hidayat, R. F., Azmi, C. A., & Zuwandana, A. (2022). Word of mouth relationship analysis on purchase intention and its impact on purchase decisions. *Current Advance Research on Sharia Finance and Economic Worldwide.* 1 (3), 29-36.

Best, J. W. (1981). *Research in education.* (4th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques.* (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.

Hossny, M. F. (2022). Factor affecting customers purchase decision in fast food restaurants: The mediating role of dissatisfaction and negative word of mouth. *Journal of Association of Arab Universities for Tourism and Hospitality.* 22 (1), 180-199.

Hungry Hub. (2565). สรุปเทรนด์ธุรกิจบุฟเฟต์จากงานเสวนา “Thailand Buffet Network 2022”. *Online.* Searched on 20 March 2024, from https://business.hungryhub.com/restaurant-tips/เทรนด์-ธุรกิจ-บุฟเฟ่ต์/.

Konuk, F. A. (2021). The moderating impact of taste award on the interplay between perceived taste, perceived quality and brand trust. *Journal of Retailing and Consumer Services. 63* (1), 1-15.

Mohiuddin, Z. A. (2018). Effect of lifestyle on consumer decision making a study of women consumer of Pakistan. *Journal of Accounting, Business and Finance Research, 2* (1), 12-15.

Sittivangkul, K., Tiwong, S., & Arreeras, T. (2022). Investigate hotpot restaurant consumers' habits change during the outbreak using factor analysis approach. *European International Industrial Engineering and Operations Management Rome, 5* (1), 2238-2249.

Udayana, I., Cahya, A. D., & Fendal, N. D. (2022). Influence lifestyle, product quality and price perceptions on purchase decisions in the company junk food in Labuan Bajo (KFC). *Jurnal Ekonomi Manajemen Dan Bisnis, 23* (2), 21-32.

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในรายวิชาเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

The Learning Achievement and Analytical Thinking Ability Using Inquiry-Based Learning 7e With Gallery Walk Techique in Chemistry of Mathayomsueksa 4 Studens

วนิดา นันทนา และ ผดุง เพชรสุข
วิทยาลัยนครราชสีมา
Wanida Nantana and Phadung Phetsuk
Nakhonratchasima Coollege,Thailand
Corresponding Author, E-mail: Wanidanantana60@gmail.com.

****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและก่อนเรียน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม 3) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนและก่อนเรียน 4) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น แบบศึกษากลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนมัธยมศรีสำเภาลูน อำเภอบัวเชด จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 34 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น ร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนความรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาเคมีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาเคมีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ในรายวิชาเคมีโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมี

* วันที่รับบทความ : 28 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 14 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 25 มิถุนายน 2567
Received: May 28 2024; Revised: June 14 2024; Accepted: June 25 2024

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 4) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ในรายวิชาเคมีโดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาเรียนรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนความรู้ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: วิชาเคมี; การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

Abstract

The purposes of this research are to 1) compare the learning achievement between pretest and posttest. 2) compare the learning achievement between posttest with 75% of the total score. 3) compare the analytical thinking ability between pretest and posttest. 4) compare the analytical thinking ability between posttest with 75% of the total score. The research design employed is pre-experimental research using the one group pretest posttest design. The sample size was 34 students of the academic year 2023 in Mathayomsueksa 4 at Matthayom Si Samphaolun School, Bua Chet District Surin Province. by Cluster Random Sampling with the classroom serving as the base for random selection. The research instruments were 1) the lesson plans using inquiry-based learning 7E with gallery walk technique, 2) an achievement test and 3) an analytical thinking abilities test. The statistical methods used for data analysis were Mean, Percentage, Standard Deviation, and the t-test.

The results of the research indicate that: 1) The learning achievement in chemistry using inquiry-based learning 7E with gallery walk technique posttest was significantly higher than pretest at 0.05 statistical level. 2) The learning achievement in chemistry using inquiry-based learning 7E with gallery walk technique posttest was significantly higher than 75% of the total score at 0.05 statistical level. 3) The analytical thinking ability in chemistry using inquiry-based learning 7E with gallery walk technique posttest was significantly higher than pretest at 0.05 statistical level. and 4) The learning achievement in chemistry using inquiry-based learning 7E with gallery walk technique posttest was significantly higher than 75% of the total score at 0.05 statistical level.

Keywords: Chemistry; Inquiry-Based Learning 7E with Gallery Walk Technique; Learning Achievement; Analytical Thinking Ability

บทนำ

การคิดวิเคราะห์เป็นธรรมชาติของคนที่มีความคิด ตรึกตรองอย่างละเอียด ใช้ความรู้ความคิด ในการแก้ปัญหา นำไปสู่ข้อสรุปอย่างมีเหตุผล การคิดเป็นพื้นฐานสำคัญของผู้เรียน ที่มีสติปัญญาดี เพราะทักษะกระบวนการในการคิดทำให้ผู้เรียนเก่งและมีความสามารถในการคิด การเรียนรู้ มากขึ้น (สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์, 2552) กล่าวว่าการคิดวิเคราะห์เป็นคุณลักษณะที่สามารถพัฒนาได้ ซึ่งต้องได้รับการฝึกฝนและพัฒนา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการมองปัญหาอย่างละเอียด ประเมินค่าได้อย่างมีเหตุผล และสามารถรวบรวม

ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้องเหมาะสม ปัจจุบันนักเรียนไทยกำลังประสบปัญหาในการพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ อย่างไรก็ตามต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเคมีเพิ่มเติมของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2561-2565 ของโรงเรียนมัธยมศรีสำเภาลูน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.16 53.50 47.79 55.24 และ 57.09 ตามลำดับ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับต่ำ (ฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมศรีสำเภาลูน, 2566) จะเห็นได้ว่ามีคะแนนค่อนข้างต่ำ สะท้อนให้เห็นว่ายังต้องปรับปรุงและพัฒนา อีกทั้งอุปกรณ์ในการทดลองยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ และโดยลักษณะธรรมชาติของวิชาเคมีที่ซับซ้อนและยากต่อการเข้าใจ มีความเป็นไปได้ว่าครูผู้สอนอาจขาดทักษะในการสอนที่เหมาะสม เน้นเทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบบรรยาย และขาดความหลากหลายในสื่อการสอน ทำให้นักเรียนขาดกระบวนการคิดแบบสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง และขาดแรงจูงใจที่จะใฝ่สัมฤทธิ์ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยและการติดตามผลการใช้หลักสูตร รวมทั้งข้อคิดของนักการศึกษาต่าง ๆ ที่ระบุว่าปัจจุบันผู้เรียนทุกระดับขาดทักษะในการคิด คิดไม่เป็น แก้ปัญหาไม่เป็น ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับการจัดเรียนการสอน วิธีการวัดผลและประเมินผลที่มุ่งเสริมพัฒนาการคิดวิเคราะห์ (ศศิธร พงษ์โภคา, 2557)

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น เป็นการสอนแบบสืบเสาะรูปแบบหนึ่งได้ปรับปรุงมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ซึ่ง มี 5 ขั้นตอน มาเป็น 7 ขั้นตอน โดยให้ความสำคัญกับความรู้เดิมของผู้เรียน ทำให้ครูได้ค้นพบความรู้เดิมของนักเรียน สามารถที่จะกำหนดวิธีการที่จะสอนได้และรู้ว่านักเรียนได้รู้อะไรก่อนที่จะเรียนเนื้อหาใหม่ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและยังให้ความสำคัญกับการนำความรู้ไปใช้เพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ ต่าง ๆ ได้ (Eisenkraft, A, 2003 : 56-59)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำวิธีการจัดการเรียนรู้ผ่านกลวิธีการสอนเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของตนเอง และหลังจากจบแต่ละบทเรียน กลุ่มต่าง ๆ จะมาเดินชมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของกันและกัน รวมถึงแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน วิธีการนี้ทำให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงาน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ฝึกทักษะการคิด การสื่อสาร และการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนุกสนานและสามารถนำความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งการใช้วิธีการสอนแบบนี้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น จะเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกระบวนการเรียนรู้ทั้งหมด ทั้งในด้านการสร้างและการประเมินกิจกรรมต่าง ๆ นักเรียนจะมีโอกาสในการถามคำถาม แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และแสดงความคิดร่วมกัน การรวบรวมข้อมูล แสดงความคิดเห็น และการให้เหตุผลอย่างเหมาะสม ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นในการคิด การสื่อสาร และการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมถึงสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รัชนก กันชม, 2562).

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี เรื่องสารละลาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมศรีสำเภาลูน เพื่อเป็นทางเลือกในการจัดการเรียนรู้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิดคราะห์หลังเรียนกับก่อนเรียน และกับเกณฑ์ที่กำหนด อันเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งเพื่อให้สอดรับกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ 2560)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาเคมี โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนและก่อนเรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาเคมี โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ในรายวิชาเคมี โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนและก่อนเรียน

4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ในรายวิชาเคมี โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental Research) ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (The One Group Pretest Posttest Design) ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอบัวเชด จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 2 โรงเรียน ทั้งหมด 10 ห้อง รวมจำนวน 362 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนมัธยมศรีสำเภาลูน อำเภอบัวเชด จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 34 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องสารละลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เวลารวม 12 ชั่วโมง จำนวน 4 แผน

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องสารละลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.3 แบบทดสอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องสารละลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการเรียนวิชาเคมี เรื่องสารละลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2) ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบ จำนวนแผนการจัดการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ และให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3) นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะ เสนอพร้อมแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547) โดยถือเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมที่อยู่ในค่าเฉลี่ย 3.51 (เหมาะสมระดับมาก) ผลการประเมินพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ($\bar{x} = 4.60$) จากนั้นดำเนินการปรับแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ต่อไป

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1) ศึกษาเนื้อหาเรื่องสารละลาย วิชาเคมี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสร้างข้อคำถามแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ด้านความรู้ความจำ ด้านความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ โดยสร้างเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

2) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับร่าง แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ เนื้อหา จำนวนข้อ ความชัดเจนของข้อคำถามและตัวเลือก เวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบ ให้คำแนะนำ และปรับปรุงข้อสอบตามคำแนะนำ

3) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) พร้อมแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 3 ระดับ ได้แก่ (+1 0 -1) โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้อง (สมนึก ภัททิยธนี, 2546 : 221) และปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าผลประเมินของข้อสอบมีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 แปลผลได้ว่าข้อสอบทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ

4) นำแบบทดสอบที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปจัดพิมพ์ข้อสอบเพื่อนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมศรีสำเภาลูน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 26 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผ่านการเรียนเนื้อหา เรื่องสารละลาย แล้วนำผลการทดลองมาหาคุณภาพของข้อสอบ

5) วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบรายข้อของแบบทดสอบ แล้วคัดเลือกข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ คือ มีค่าระดับความยากง่ายอยู่ในช่วง 0.20–0.80 และ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป คำนวณหาค่าความยากง่าย (p) เป็นรายข้อพบว่ามีระดับความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.32-0.80 และคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก (r) พบว่ามีระดับอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23 -0.54 แปลผลได้ว่าข้อสอบทุกข้อมีค่าระดับความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกเป็นไปตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547 : 98) มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีของ Lovett (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2552 : 104–106) ค่าความเชื่อมันที่ยอมรับได้มีค่าอยู่ในช่วง 0.60-1.00 พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) เท่ากับ 0.87 จัดเป็นแบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่นเป็นไปตามเกณฑ์ จากนั้นจัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ เพื่อทดสอบจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

1) ศึกษาเนื้อหาเรื่องสารละลาย วิชาเคมีเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ลักษณะแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

2) สร้างข้อคำถาม 3 ลักษณะ คือ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ

3) นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ เนื้อหา จำนวนข้อ ความชัดเจนของข้อคำถามและตัวเลือก เวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบ และให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบให้ถูกต้องเหมาะสม

4) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) พร้อมแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ 3 ระดับ ได้แก่ (+1 0 -1) โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้อง (สมนึก ภัททิยธนี, 2546 : 221) และปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าผลประเมินของข้อสอบมีค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 แปลผลได้ว่าข้อสอบทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อ

5) ปรับปรุงแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และจัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดสอบจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยโดยขั้นตอนดังนี้

4.1 จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังโรงเรียนมัธยมศรีสำเภาลูน เพื่อกำหนด วัน เวลา ในการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ก่อนดำเนินการสอนผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ อธิบายวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้นักเรียนเข้าใจและมีความพร้อมที่จะเรียน

4.3 ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ เวลา 1 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จำนวน 20 ข้อ เวลา 1 ชั่วโมง เรื่อง สารละลาย

4.4. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องสารละลาย จำนวน 4 แผน เวลา 12 ชั่วโมง

4.5 ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ เวลา 1 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จำนวน 20 ข้อ เวลา 1 ชั่วโมง เรื่อง สารละลาย

4.6 ตรวจให้คะแนน รวบรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์รายบุคคล และรายงานผลการวิจัย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบตาราง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

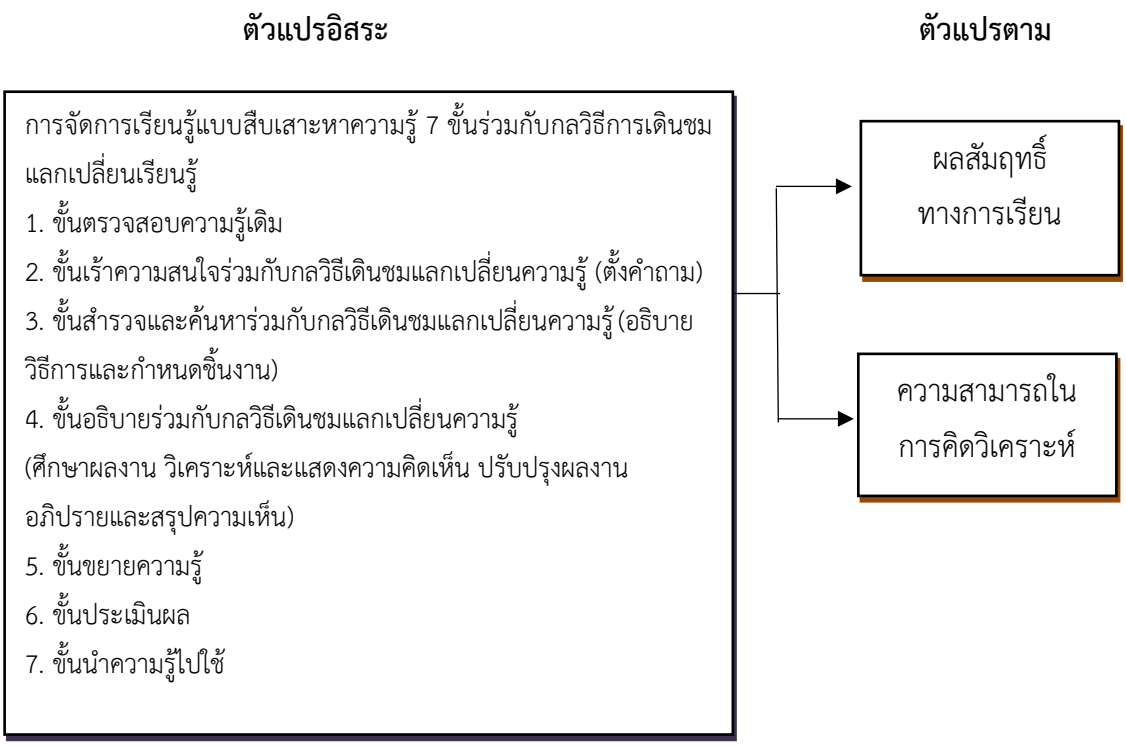
5.1 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนกับก่อนเรียน โดยใช้ t-test (Dependent Sample) ที่องศาความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ 33 และที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (α) เท่ากับ 0.05

5.3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 โดยใช้ t-test (One Sample) ที่องศาความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ 33 และที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (α) เท่ากับ 0.05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ในรายวิชาเคมี โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แนวคิดของ รัชนก กันชม (2562 : 21-24) ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น ร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนและก่อนเรียน

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์	คะแนนเต็ม	df	$\bar{x}$	S.D.	t-test	p-value
ก่อนเรียน	30	33	7.82	2.55	27.70*	0.00
หลังเรียน	30		24.41	2.28		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 7.82 คะแนน และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 24.41 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 27.70^*$, $p = 0.00$) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x} = 24.41$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x} = 7.82$) อย่างชัดเจน สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่กำหนดว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น ร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนด

ผลสัมฤทธิ์	คะแนนเต็ม	df	เกณฑ์	$\bar{x}$	S.D	t-test	p-value
หลังเรียน	30	33	22.50	24.41	2.28	4.88*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยที่ 24.41 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ในขณะที่เกณฑ์ผ่านที่กำหนดไว้คือ 22.50 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและเกณฑ์ที่กำหนด พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 4.88^*$, $p = 0.00$) นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{x} = 24.41$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยที่กำหนดเป็นเกณฑ์ผ่าน ($\bar{x} = 22.50$) อย่างชัดเจน สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ที่กำหนดว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนและก่อนเรียน

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	คะแนนเต็ม	df	$\bar{x}$	S.D.	t-test	p-value
ก่อนเรียน	20	33	5.59	1.91	20.60*	0.00
หลังเรียน	20		15.65	1.87	หลังเรียน	20

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนความรู้ มีค่าเฉลี่ยก่อนเรียนอยู่ที่ 5.59 คะแนน และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 15.65 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

เมื่อพิจารณาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนและหลังเรียน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 20.60^*$, $p = 0.00$) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ พบว่าค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x} = 15.65$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x} = 5.59$) อย่างชัดเจน สรุปได้ว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่กำหนดว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนด

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	คะแนนเต็ม	df	เกณฑ์	$\bar{x}$	S.D.	t-test	p-value
หลังเรียน	20	33	15.00	15.65	1.87	2.01*	0.03

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 15.65 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ในขณะที่เกณฑ์ผ่านที่กำหนดไว้คือ 15.00 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

เมื่อพิจารณาความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนและเกณฑ์ที่กำหนด พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 2.01^*$, $p = 0.03$) นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยของความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียน ($\bar{x} = 15.65$) สูงกว่าค่าเฉลี่ยที่กำหนดเป็นเกณฑ์ผ่าน ($\bar{x} = 15.00$) อย่างชัดเจน สรุปได้ว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ที่กำหนดว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของวิชาเคมี เรื่องสารละลาย ชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 ในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้นการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ($\bar{x} = 4.60$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม 2) ขั้นเร้าความสนใจร่วมกับกลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนความรู้ (ตั้งคำถาม) 3) ขั้นสำรวจและค้นหาร่วมกับกลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนความรู้ (อธิบายวิธีการและกำหนดชิ้นงาน) 4) ขั้นอธิบายร่วมกับกลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนความรู้ (ศึกษาผลงาน วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น ปรับปรุงผลงาน อภิปรายและสรุปความเห็น) 5) ขั้นขยายความรู้ 6) ขั้นประเมินผล 7) ขั้นนำความรู้ไปใช้ เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้นี้จึงทำให้แผนการจัดการเรียนรู้นี้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของส้มเช้า จงล่างกลาง (2559) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น ร่วมกับกลวิธีการเดิน ชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้วิชาวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ขั้น ร่วมกับกลวิธีการเดิน ชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีความสอดคล้อง ($\bar{x}$ = 4.36)

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน ในด้านความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ที่ต้องการให้นักเรียนพัฒนา เลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม เข้าใจง่ายและเข้ากับลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียน เช่นวิดีโอ หรือรูปแบบคำถามต่าง ๆ มีเครื่องมือวัดผลที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ และการสอนที่นักเรียนสามารถร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Smith, J. and Jones, L, (2019 : 150-165) ที่ได้วิจัยประสิทธิผลของโมเดลการสอน 7E และเทคนิค Gallery Walk ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ โดยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น และนักเรียนสามารถอธิบายและประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเครื่องมือวัดผลที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่เน้นความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์ใช้ โดยมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นระบบและน่าสนใจ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมและกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น ในขณะที่เครื่องมือวัดผลที่เหมาะสมและแม่นยำจะช่วยให้สามารถประเมินความรู้และทักษะของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ทำให้นักเรียนได้รับการสนับสนุนในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งสองปัจจัยนี้ร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ส้มเช้า จงล่างกลาง (2559) ที่ทำการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Gallery Walk) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นี้ ส่งเสริมให้

ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการแลกเปลี่ยนความรู้กันและช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสารในชีวิตประจำวัน โดยพบว่าหลังการเรียนมีทักษะสูงกว่าก่อนการเรียน

4. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่พบว่า ความสามรถในการคิดวิเคราะห์ ในรายวิชาเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน ในด้านการคิดวิเคราะห์หลักการ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์ความสำคัญ อย่างครอบคุลม อีกทั้งเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม เข้าใจง่ายและเข้ากับลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียน เช่นวิดีโอ หรือรูปแบบคำถามต่าง ๆ มีเครื่องมือวัดผลที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ และการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะแสดงความคิดเห็น เช่น ในขั้นที่ 4 ขั้นอธิบายร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้นำข้อมูลข้อสนเทศที่ได้มาคิดวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ในรูปต่าง ๆ ซึ่งการต้องอภิปรายหรือสื่อสารความคิดเห็นที่ได้รับจากผู้อื่นจะทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะต้องคิดวิเคราะห์และอธิบายให้เข้าใจอย่างชัดเจนและลึกซึ้ง อีกทั้งการสอนแบบ 7E เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การกระตุ้นความสนใจ การสำรวจ การอธิบาย การลงรายละเอียด การประเมินผล และการขยายขอบเขตของความรู้ การมีส่วนร่วมนี้ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ร่วมถึงกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้นั้นช่วยให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลงานของเพื่อนร่วมชั้นผ่านการดูและอภิปรายผลงานในห้องเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ ทับโต (2561 : 51-53) ที่วิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรสืบเสาะหาความรู้ 7E เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในวิชาวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ในวิชาวิทยาศาสตร์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรสืบเสาะหาความรู้ 7E หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ที่พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเครื่องมือวัดผลที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์

ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์ความสำคัญ โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นการเชื่อมโยงความรู้และส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันความรู้กับผู้อื่น ซึ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และคิดวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ การคิดเชิงวิเคราะห์และการแก้ปัญหา นักเรียนจะต้องใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคิดอย่างมีเหตุผลและหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และการสื่อสารความคิดเห็นกับผู้อื่นโดยใช้เวลาอันสั้น ดังนั้นการสอนแบบ 7E ในขั้นที่ 4 ขั้นอธิบาย และขั้นที่ 5 ขั้นขยาย ซึ่งเน้นให้นักเรียนประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้เรียนรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย นี่เป็นการฝึกการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาในบริบทจริง และนักเรียนต้องสื่อสารความรู้และแนวคิดที่ได้เรียนรู้กับเพื่อนร่วมชั้น การอธิบายและการสื่อสารนี้ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เนื่องจากนักเรียนต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาลึกซึ้งและสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจน อีกทั้งการนำเสนอผลงานและการอภิปรายใน กลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้นั้นช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์และการประเมินผลงานของผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรัญญา เชื้อบัญฑิต และพรชัย ผาดไธสง (2565 : 590) ที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7E สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์เฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 21.43 จากคะแนนเต็ม 30 คิดเป็นร้อยละ 71.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ควรใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาความรู้ เพื่อเพิ่มความสนุกสนานและท้าทาย กระตุ้นความสนใจและความตั้งใจในการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2. การนำแบบทดสอบจากงานวิจัยครั้งนี้ไปใช้ ครูผู้สอนควรพิจารณาปรับปรุงข้อสอบบางข้อให้มีความชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3. ผู้สอนควรกำหนดระยะห่างของเวลาในการติดผลงานของขั้นที่ 4 ขั้นอธิบายร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เพียงพอ เพื่อหลีกเลี่ยงเสียงรบกวนจากกลุ่มอื่นและทำให้เจ้าของผลงานไม่ต้องกังวลกับข้อความที่ไม่เห็นด้วยในประเด็นที่ศึกษาของกลุ่มอื่น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

4. ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างมีเหตุผล และการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

5. ควรศึกษาการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เช่น การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับแผนผังความคิด เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ ทับโต. (2561). *การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรสืบเสาะหาความรู้ 7E เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในวิชาวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและนวัตกรรมการสอน. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. บัณฑิตวิทยลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น.* ครั้งที่พิมพ์ 7. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาร์น.

ฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมศรีสำเภาลูน. (2566). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเคมีเพิ่มเติม ปีการศึกษา 2561-2565 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. สุรินทร์: โรงเรียนมัธยมศรีสำเภาลูน.

รัชนก กันชม (2562 : 21-24) รัชนก กันชม. (2562). *การพัฒนามโนมติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโตโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Gallery Walk) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศรัญญา เชื้อบัญฑิต และพรชัย ผาดไธสง. (2565). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกเพื่อเสริมสร้างทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 17 (2), 292-302.

ศศิธร พงษ์โภคา. (2557). *การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการแก้ปัญหาอนาคตร่วมกับแผนผังความคิด*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ส้มเช้า จงล่างกลาง. (2559). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น ร่วมกับกลวิธีการเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Gallery Walk) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 22 (1), 320-329.

สมนึก ภัททิยธนี. (2546). *การวัดผลการศึกษา.* ครั้งที่พิมพ์ 4. กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.

สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์.* ครั้งที่พิมพ์ 3. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (2552). *ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน*. นนทบุรี: ซี.ซี. นอลลิดจ์ลิงคส์.

Eisenkraft, A. (2003). Expanding the 5E Model to The 7E Model. *The Science Teacher*. 70 (6), 56-59.

Smith, J., and Jones, L. (2019). The Impact of Instructional Models on Student Engagement. *Journal of Educational Research*. 12 (3), 150-165.

การเพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสินค้ายาสูบของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง

Enhancing Entrepreneur Perception of Tobacco Products Information in the Operational Areas of the Chiang Mai Excise Office, Fang Branch

อธิปัตย์ ฤทธิ์ฤชัย และ พจนา พิชิตปัจจา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Athipat Ritruechai and Pojjana Pichitpatja
Chiang Mai University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : Athipat_rit@cmu.ac.th

****

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์แนวทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง 2) ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝางที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ เพื่อเป็นการเพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสินค้ายาสูบของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงออกแบบโดยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง และรูปแบบการสัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการ กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาคือ เจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง จำนวน 5 คน และผู้ประกอบการ จำนวน 10 คน

ผลการศึกษาพบว่า 1) แนวทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบของกรมสรรพสามิตในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง คือ การใช้ทักษะ, ความรู้ความสามารถในการสื่อสารเฉพาะด้านของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง โดยการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้ายาสูบ กฎหมาย และข้อกำหนดของใบอนุญาต รวมถึงการตรวจสอบสินค้ายาสูบที่ถูกต้องตามกฎหมาย ตลอดจนข้อกำหนดในการปฏิบัติของผู้ได้รับอนุญาต 2) สื่อประชาสัมพันธ์ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง ควรมีรูปแบบเป็นสื่อรูปภาพที่ทำให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าใจได้ง่าย ผ่านช่องทางออนไลน์

คำสำคัญ: การเพิ่มการรับรู้; การสื่อสารภาครัฐ; สินค้ายาสูบ; สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง

---

* วันที่รับบทความ : 26 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 23 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 25 มิถุนายน 2567
Received: May 26 2024; Revised: June 23 2024; Accepted: June 25 2024

Abstract

This study was aimed at 1) analyzing the Chiangmai Area Excise Office, Fang Branch relations approaches for tobacco products and 2) designing the Chiangmai Area Excise Office, Fang Branch public relations media for tobacco products that are consistent with and appropriate to the area contexts in order to enhance entrepreneur perception of tobacco products information in the operational areas of the Chiangmai Area Excise Office, Fang Branch. This study was design research with qualitative analysis. Data were collected from in-depth interviews using an informal semi-structured interview method. The population of this study consisted of five officials of the Chiangmai Area Excise Office, Fang Branch, and ten entrepreneurs.

According to the results of the study, 1) the Excise Department's public relations approaches for tobacco products in the operational areas of the Chiangmai Area Excise Office, Fang Branch, included the use of specialized communication skills and abilities of the officials of the Chiangmai Area Excise Office, Fang Branch, by providing knowledge and understanding about tobacco products, laws, and license requirements, including inspection of legal tobacco products and requirements for tobacco sales licensees, and 2) public relations media that are consistent with and appropriate to the area contexts of the Chiangmai Area Excise Office, Fang Branch, should be visual media that makes it easy for entrepreneurs to understand through online channels.

Keywords: Perception enhancement; Government communications; Tobacco products; Chiangmai Area Excise Office, Fang Branch

บทนำ

สินค้ายาสูบ คือ ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของใบยาสูบหรือพืชนิโคเทียนา ทาแบกคุ้ม (Nicotiana tabacum) และให้รวมถึงผลิตภัณฑ์อื่นใดที่มีสารนิโคตินเป็นส่วนประกอบ ซึ่งบริโภคโดยวิธีสูบ ดูด ดม อม เคี้ยว กิน เป่า หรือพ่นเข้าไปในปากหรือจมูก ทา หรือโดยวิธีอื่นใด เพื่อให้ได้ผลเป็นเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาตามกฎหมายว่าด้วยยาตาม พ.ร.บ. ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560

สำหรับทวีปเอเชียค้นพบว่าประเทศแรกที่ปลูกยาสูบ คือ ประเทศฟิลิปปินส์จากนั้นจึงมีการแพร่ขยายไปยังประเทศอินเดีย จีน อินโดนีเซียตามลำดับ สำหรับประเทศไทยยังไม่มีหลักฐานที่แน่ชัดว่าเริ่มมีการสูบยาสูบตั้งแต่เมื่อใดหากแต่มีการรวบรวมหลักฐานที่ได้จากการพบเจอ เช่น กล้องยาสูบในสมัยสุโขทัยที่ทำให้เชื่อว่าคนไทยได้มีวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับยาสูบมาประมาณ 700 ปี อ้างอิงหลักฐานทางลายลักษณ์อักษรที่ค้นพบสามารถอ้างอิงได้ว่าการสูบยาในประเทศไทยได้มีมานานกว่า 300 ปีแล้ว (การยาสูบแห่งประเทศไทย, 2558)

ประเทศไทยมีการควบคุมการบริโภคยาสูบมาเป็นระยะเวลายาวนานโดยเฉพาะการให้ความสำคัญต่อปัญหาและผลกระทบของการสูบบุหรี่ ซึ่งยาสูบเป็นสินค้าที่สามารถแบ่งออกได้หลายชนิดได้แก่ บุหรี่ซิกาแรต บุหรี่ซิการ์ บุหรี่อื่น ยาเส้น ยาเส้นปรุง และยาเคี้ยว ซึ่งเป็นสินค้าที่ถูกควบคุมด้วยการจัดเก็บภาษีโดยกรมสรรพสามิต เหตุผลที่รัฐต้องจัดเก็บภาษีเพราะการบริโภคยาสูบ ก่อให้เกิดต้นทุนต่อสังคมและเป็นมลพิษต่อ

สิ่งแวดล้อมและส่งผลอันตรายต่อผู้บริโภค เช่น โรคมะเร็ง โรคถุงลมโป่งพอง ผลกระทบต่อเด็กและผู้ตั้งครรภ์ จากผลกระทบที่เกิดขึ้นรัฐจึงมีมาตรการทางภาษีในการควบคุมการบริโภคโดยการกำหนดและดำเนินนโยบายในการควบคุมสินค้ายาสูบ และมีกลยุทธ์ในการควบคุม ตระหนักถึงผลกระทบของการโฆษณาการส่งเสริมการขายและการสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ ความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันในการจำกัดการจัดจำหน่ายสินค้ายาสูบที่ผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใดไม่ว่าจะเป็นการผลิต การลักลอบขนส่ง หรือการทำและปลอมแปลงสินค้ายาสูบผิดกฎหมาย การควบคุมการแพร่ระบาดของยาสูบปลอมและยาสูบที่หลีกเลี่ยงการชำระภาษีในประเทศไทยถูกควบคุมด้วยการใช้กฎหมายของกรมสรรพสามิต กรมสรรพสามิตมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการจัดเก็บภาษีสินค้าประเภทยาสูบ อีกทั้งได้ดำเนินการป้องกันและปราบปรามโดยการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับสินค้ายาสูบ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 คือ สินค้ายาสูบหนีหรือหลีกเลี่ยงการชำระภาษีที่ลักลอบนำเข้าจากต่างประเทศ เพื่อชดเชยสังคม สิ่งแวดล้อมและพลังงาน

กรมสรรพสามิตมีการปรับโครงสร้างภาษียาสูบใหม่ในช่วงปี พ.ศ. 2564 จากการปรับโครงสร้างภาษียาสูบใหม่ในปี พ.ศ. 2564 ผลการปราบปรามคดียาสูบของกรมสรรพสามิตในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2564 ถึง วันที่ 30 กันยายน 2565 พบว่ามีการกระทำผิด จำนวน 9,398 คดี ซึ่งสูงกว่าปี พ.ศ. 2564 มากถึงจำนวน 2,274 คดี คิดเป็นร้อยละ 31.92 (กรมสรรพสามิต, 2565) ซึ่งหนึ่งในเหตุการณ์ที่ผ่านมา เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2564 (ไทยรัฐออนไลน์, 2564) พบว่า เจ้าหน้าที่สรรพสามิตจังหวัดอุดรธานีได้ทำการจับกุมผู้ประกอบการร้านขายของชำที่ได้กระทำความผิดเกี่ยวกับสินค้ายาสูบ โดยผู้ประกอบการได้รับซื้อสินค้ายาสูบที่มีราคาต่ำกว่าท้องตลาดและผู้ประกอบการอ้างว่าไม่ทราบว่าเป็นสินค้าเลี่ยงการชำระภาษีสรรพสามิต จากเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดกระแสวิพากษ์ทางสังคมต่อกรมสรรพสามิตชี้ให้เห็นว่าประชาชนและผู้ประกอบการยังขาดความรู้ความเข้าใจรวมถึงความแตกต่างของสินค้าที่ชำระภาษี และสินค้าที่เลี่ยงการชำระภาษี ในการตรวจสอบเครื่องหมายแสดงการเสียภาษีที่ถูกต้อง

สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง เป็นพื้นที่ระดับอำเภอ มีความใกล้ชิดกับผู้ประกอบการที่ขอใบอนุญาตจำหน่ายสินค้ายาสูบ โดยสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง มีเขตพื้นที่รับผิดชอบคือ อำเภอฝาง อำเภอแม่อาย และอำเภอไชยปราการ เป็นพื้นที่ต่อเนื่องติดกับชายแดน มีความเสี่ยงต่อการลักลอบขนสินค้าผิดกฎหมายประเภทยาสูบ และนำมาโดยมิได้ชำระภาษีสรรพสามิตซึ่งเป้าหมายของคนกลุ่มนี้คือการจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการที่ขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับสินค้ายาสูบ และตกเป็นผู้กระทำความผิดกฎหมายว่าด้วยกฎหมายตาม พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ผลการปราบปรามคดีสินค้ายาสูบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง ตั้งแต่ 1 มกราคม 2565 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2565 พบว่ามีการกระทำผิด จำนวน 40 คดี ซึ่งสูงกว่าปี พ.ศ. 2564 จำนวน 7 คดี คิดเป็นร้อยละ 21.21 (กรมสรรพสามิต, 2566) จากสถิติภายหลังการการปรับโครงสร้างภาษียาสูบของกรมสรรพสามิต แสดงให้เห็นว่ามีผู้กระทำ

ความผิดโดยการนำสินค้ายาสูบที่ไม่ได้ชำระภาษีมาจำหน่ายในประเทศมีอัตราเพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการเสียภาษีอย่างถูกต้อง

จากปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาการเพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสินค้ายาสูบของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง ทั้งนี้ประกอบด้วยข้อมูลข่าวสาร ข้อปฏิบัติของผู้ถือใบอนุญาตขายยาสูบ และแสตมป์ยาสูบ รวมถึงข้อบังคับของกรมสรรพสามิต เพื่อหาแนวทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบของกรมสรรพสามิตของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง และออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบของกรมสรรพสามิตที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบของกรมสรรพสามิต
2. เพื่อออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบของกรมสรรพสามิตที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงออกแบบโดยใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพในการทำการวิจัย โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In – depth interview) ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (semi – structure interview) ในรูปแบบการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal interview) เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย **1) เจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง** จำนวน 5 คน ผู้ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานสรรพสามิตผู้ดำรงตำแหน่งที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบัน หรือผู้ได้รับมอบหมาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการอนุมัติ อนุญาต การกำกับและดูแล ในการออกใบอนุญาตขายยาสูบ **2) ผู้ประกอบการร้านค้าในเขตพื้นที่อำเภอฝาง แม่อาย และไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่** จำนวน 10 คน โดยทำการเลือกจากร้านค้าในพื้นที่เกี่ยวข้องกับการขายยาสูบและเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขายยาสูบประเภทที่ 1 (ขายส่ง) เป็นร้านค้าขนาดใหญ่ ในพื้นที่อำเภอฝาง แม่อาย และไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi - structure Interview Form) มีการกำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษาไว้ในลักษณะคำถามปลายเปิด (Open – ended Questions) เพื่อใช้ในการตั้งคำถามที่อยู่ในขอบเขตของประเด็นที่ต้องการ โดยมีประเด็นคำถาม 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ (ผู้ส่งสาร)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบของกรมสรรพสามิต ประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทัศนคติ 3) ความรู้ 4) วัฒนธรรม 5) ข้อมูล (เนื้อหา) และ6) ช่องทาง

ตอนที่ 3 การเก็บข้อมูลของผู้ประกอบการ (ผู้รับสาร) โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ

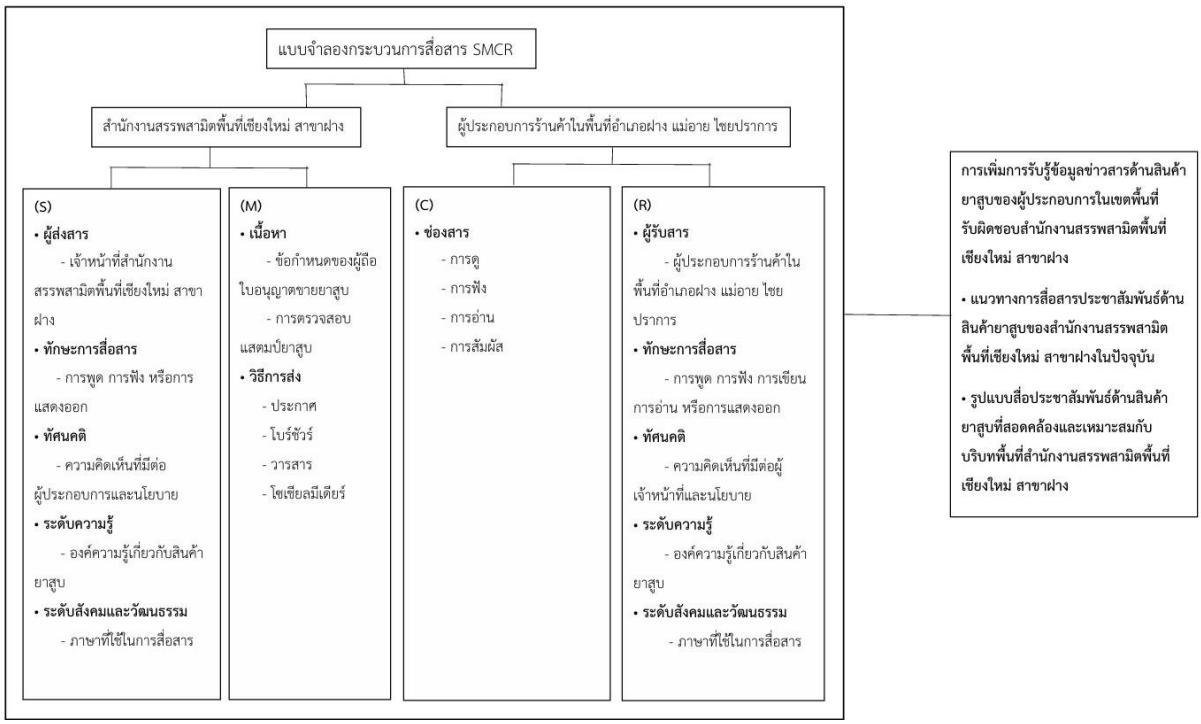
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับ1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทัศนคติ 3) ความรู้ 4) วัฒนธรรม 5) ข้อมูล (เนื้อหา) และ6) ช่องทาง

ตอนที่ 4 การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบของกรมสรรพสามิตที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) ดำเนินการโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย)Analytic Induction) โดยมีลำดับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ 2) เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วน นำข้อมูลมาทำการสรุป เพื่อตอบคำถามหลัก ที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์แต่ละข้อ 3) ทำการสรุปผลการศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์การศึกษาที่กำหนดไว้แต่ละข้อ 4) การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบ นำสื่อประชาสัมพันธ์ที่พัฒนานำไปให้ผู้ประกอบการตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำสื่อประชาสัมพันธ์ที่ได้รับการแก้ไขความถูกต้องแล้วไปให้ผู้ประกอบการ จำนวน 2 คน ประเมินช่องทางสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับใช้ในการวางแผนในการดำเนินงาน 5) อภิปรายผลการศึกษานำผลการศึกษาที่เป็นประเด็นสำคัญและน่าสนใจ มาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างข้อสรุปและองค์ความรู้รวบยอดที่รับจากการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษากระบวนการเพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสินค้ายาสูบของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีแบบจำลองกระบวนการสื่อสารของ SMCR หรือ Berlo’s SMCR Model (David K. Berlo. 1960) มาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการเพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วนหลัก ได้แก่ 1) ผู้ส่งสาร 2) ผู้รับสาร ที่มีคุณสมบัติที่สอดคล้องหรือคล้ายคลึงกันในการสื่อสาร คือ ทักษะการสื่อสาร ทัศนคติ ระดับความรู้ และระดับสังคมและวัฒนธรรม 3) ข้อมูลข่าวสาร 4) ช่องสาร ซึ่งจะสามารถนำมาสร้างกรอบแนวคิดงานวิจัยได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดงานวิจัย สามารถเชื่อมโยงกระบวนการตามแนวคิดแบบจำลองกระบวนการสื่อสาร SMCR โดยมีองค์ประกอบ 4 ส่วนหลัก ดังนี้

1.ผู้ส่งสาร (Source) เจ้าพนักงานสรรพสามิตผู้มีหน้าที่ในการออกตรวจแนะนำประชาสัมพันธ์และเจ้าพนักงานสรรพสามิตผู้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตขายยาสูบ คือ หัวหน้างานจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝางหรือเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมาย โดยเจ้าหน้าที่สรรพสามิตผู้ส่งสารมีคุณสมบัติในการส่งสารได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทัศนคติ ระดับความรู้ ระดับสังคมและวัฒนธรรม

2.ข้อมูลข่าวสาร (Message) คือ เนื้อหาข้อกำหนดของผู้ได้รับใบอนุญาตขายยาสูบให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดประกอบด้วย 1) ต้องแสดงใบอนุญาตไว้อย่างเปิดเผยและเห็นได้ง่าย 2) ต้องไม่แบ่งขายยาสูบ 3) ต้องไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงฉลากปิดภาชนะบรรจุยาสูบหรือราคาขายปลีกแนะนำปรากฏบนสินค้าในกรณีที่มีการแสดงราคาขายปลีกแนะนำ 4) ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การควบคุมการขายยาสูบตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ 5) ต้องไม่ขายยาสูบที่มีดการระบุหรือแสดงว่า “ห้ามจำหน่าย” บนแสตมป์ยาสูบ 6) ต้องขายยาสูบตามประเภท และสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต 7) ต้องปฏิบัติตามประกาศของอธิบดีที่กำหนดเพื่อประโยชน์ในการควบคุมการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตเกี่ยวกับยาสูบ หรือบัญชีแสดงการขายยาสูบ หรือการแจ้งราคาขายปลีกยาสูบ 8) ผู้ได้รับใบอนุญาตขายยาสูบประเภท

ที่ 1 และ 3 ต้องจัดทำบัญชีรับจ่ายยาสูบที่ขายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด อีกทั้งข้อมูลเกี่ยวกับสินค้ายาสูบที่ไม่ได้เสียภาษีสรรพสามิตอย่างถูกต้องตามกฎหมายจากการสังเกตและตรวจสอบแสตมป์ยาสูบของกรมสรรพสามิตด้วยวิธีการดูเลขกำกับ QR code ของแสตมป์ยาสูบโดยใช้วิธีการพูดคุยหรือการแชทผ่านโซเชียลเน็ตเวิร์ค (Social network), หนังสือจดหมายจากไปรษณีย์, โทรศัพท์ และช่องทางอีเมลล์ (E-mail)

3.ช่องสาร (Channel) ช่องทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์กับผู้ประกอบการ (ผู้รับสาร) จากการดูและการฟังโดยใช้ช่องทางการนำส่งข้อมูลข่าวสารโดยผ่านช่องทางโซเชียลมีเดียร์ (Social media) เช่น Facebook และ LINE เป็นต้น, ช่องทางจดหมายไปรษณีย์, การพูดคุยทางโทรศัพท์ของสำนักงานและช่องทาง E-mail

4.ผู้รับสาร (Receiver) ผู้รับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์จากเจ้าพนักงานสรรพสามิต คือ สถานประกอบการในการจำหน่ายสินค้ายาสูบ คือ บุหรี่ซิกาแรตและยาเส้น เป็นต้น ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขายยาสูบของกรมสรรพสามิต โดยสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง มีสถานประกอบการจำหน่ายสินค้ายาสูบผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตขายยาสูบในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 845 ร้าน โดยผู้รับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์นั้นมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับผู้ส่งสารได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทัศนคติ ระดับความรู้ ระดังสังคมและวัฒนธรรม

ผลการวิจัย

แนวทางกระบวนการสื่อสารด้านสินค้ายาสูบกรมสรรพสามิตของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สรรพสามิตสาขาฝางจำนวน 5 คน ค้นพบว่า เจ้าหน้าที่เป็นเพศหญิงทั้งหมด มีอายุเฉลี่ย 31 – 40 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ในช่วง 1 – 10 ปี ซึ่งมีกระบวนการสื่อสารโดยใช้**ทักษะการการสื่อสาร**โดยการพูดคุยแบบเผชิญหน้า (face to face) สำหรับผู้ประกอบการที่เข้ารับบริการ ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝางเป็นส่วนใหญ่อีกทั้งการออกตรวจแนะนำประชาสัมพันธ์ (ลงพื้นที่) และรองลงมาสื่อสารพูดคุยผ่านการใช้ Applications เช่น Line และ Facebook ในการติดต่อสื่อสารกับผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มี**ทัศนคติ**ต่อผู้ประกอบการหรือผู้ขายในพื้นที่อำเภอฝาง แม่อาย และไชยปราการ ว่ามีความเข้าใจในการขายสินค้ายาสูบ แต่มีความกังวลว่าผู้มาติดต่อขอใบอนุญาตขายยาสูบกับผู้ขายที่ร้านค้าอาจเป็นคนละคนกันซึ่งอาจได้รับข้อมูลที่ไม่เพียงพอและเกิดความคาดเคลื่อนของข้อมูลข่าวสาร เห็นควรได้รับข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายเพื่อป้องกันไม่ให้ไม่ตกเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต **ด้านความรู้**เจ้าหน้าที่สรรพสามิตสาขาฝางมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบของสินค้ายาสูบที่กรมสรรพสามิตกำกับควบคุมดูแล ซึ่งในพื้นที่อำเภอฝาง แม่อาย

และไชยปราการ สินค้ายาสูบที่พบส่วนใหญ่ มี 2 ประเภท ได้แก่ บุหรี่ซิกาแรต และยาเส้น ข้อปฏิบัติของผู้ถือใบอนุญาตขายยาสูบห้ามแบ่งขายยาสูบ ในการให้คำแนะนำประชาสัมพันธ์แก่ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่มีหลัก **ด้านวัฒนธรรม**การใช้ภาษาท้องถิ่นหรือต่างถิ่นกันสามารถอธิบายสื่อสารกับผู้ประกอบการและตอบข้อสงสัยของผู้ประกอบการได้ในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและให้ข้อมูลข่าวสาร **ด้านข้อมูล**เจ้าหน้าที่มีชุดข้อมูลในการประชาสัมพันธ์แก่ผู้ประกอบการสินค้ายาสูบที่อยู่ในการควบคุมดูแลของกรมสรรสามิต ได้แก่ บุหรี่ซิกาแรต และยาเส้น เป็นหลัก วิธีการตรวจแสตมป์ยาสูบของกรมสรรพสามิต ข้อปฏิบัติของผู้ถือใบอนุญาตขายยาสูบในการห้ามแบ่งขายยาสูบ ห้ามนำสินค้าที่มิได้ชำระภาษีมาจำหน่าย หากพบสินค้าหลีกเลี่ยงการชำระภาษีผู้ประกอบการต้องได้รับโทษทางกฎหมาย ถูกจับถูกปรับ **ช่องทาง**ในการสื่อสารเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ให้คำแนะนำกับผู้ประกอบการโดยการเผชิญหน้า (face to face) สำหรับผู้ประกอบการที่เข้ามาติดต่อขอใบอนุญาต และรองลงมาคือใช้เครื่องมือสื่อสารให้คำแนะนำประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์โดยการใช้แอพพลิเคชั่น Line และ Facebook

แนวทางกระบวนการสื่อสารในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสินค้ายาสูบของผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่อำเภอฝาง แม่อาย และไชยปราการ

วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ประกอบการจำนวน 10 คน ค้นพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ยในช่วง 61 – 70 ปี ซึ่งผู้ประกอบการทั้งหมดเป็นเจ้าของกิจการ ดำเนินกิจการมาแล้วเฉลี่ย 6 – 10 ปี ซึ่งมีกระบวนการสื่อสารโดยการใช้**ทักษะการสื่อสาร**ส่วนใหญ่ใช้การอ่าน และการฟัง ผู้ประกอบการมี**ทัศนคติ**ที่ดีต่อเจ้าหน้าที่และส่วนใหญ่รับทราบและยอมรับถึงนโยบายการขึ้นภาษียาสูบของกรมสรรพสามิตและมีการปรับตัวต่อสถานการณ์ **ด้านความรู้**ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติของผู้ถือใบอนุญาตขายยาสูบอยู่บ้างแล้ว เช่น ห้ามแบ่งขายยาสูบ เป็นต้น แต่ยังขาดความรู้ในเรื่องของการดูแสตมป์ยาสูบกรมสรรพสามิตว่าแสตมป์ที่ติดกับตัวสินค้ายาสูบนั้นอันใดจริง อันใดปลอม **ด้านวัฒนธรรม**สามารถสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ได้อย่างเข้าใจและไม่พบอุปสรรคใดๆ ในเรื่องของการใช้ภาษาในการสื่อสาร **ด้านข้อมูล**ผู้ประกอบการรับรู้ข้อมูลบ้างบางส่วนแล้วจากการประชาสัมพันธ์ของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นเอกสารที่มีรายละเอียดค่อนข้างเยอะ ในเรื่องของผู้ถือใบอนุญาตขายยาสูบนั้นห้ามแบ่งขายยาสูบเป็นต้น แต่อาจขาดข้อมูลในเรื่องของแสตมป์ยาสูบกรมสรรพสามิต **ช่องทาง**เดิมนั้นผู้ประกอบการได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารจากการเข้ารับบริการที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง ปัจจุบันผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงมีความต้องการการสื่อสารประชาสัมพันธ์ในรูปแบบออนไลน์ผ่านแอพพลิเคชั่นไลน์ (Line) และการลงพื้นที่พบปะผู้ประกอบร้าน ณ ร้านค้า เพื่อรับข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติม

ความแตกต่างของกระบวนการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝางกับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่อำเภอฝาง แม่อาย และไชยปราการ ในการเพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสินค้ายาสูบกรมสรรพสามิต สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง

ลักษณะข้อมูลทั่วไป

เจ้าหน้าที่สรรพสามิตเป็นเพศหญิงทั้งหมด มีอายุเฉลี่ย 31 - 40 ปี และมีประสบการณ์การทำงาน 1-10 ปี และเจ้าหน้าที่มีความกังวลในการขายยาสูบของผู้ประกอบการที่อาจมีข้อมูลไม่เพียงพอเพราะผู้ประกอบการที่ขอใบอนุญาตขายยาสูบกับผู้ขายที่ร้านค้าอาจเป็นคนละคนกัน

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่มีอายุเฉลี่ย 61 - 70 ปี ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการและมีประสบการณ์ในการประกอบกิจการเฉลี่ย 6 - 10 ปี มีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่และยอมรับนโยบายการขึ้นภาษียาสูบของกรมสรรพสามิต

ทักษะการสื่อสาร

เจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง สื่อสารกับผู้ประกอบการที่เข้ามาขอใบอนุญาตขายยาสูบ โดยใช้ทักษะการสื่อสารโดยเฉพาะการพูดคุย (face to face) และอาจใช้แอพพลิเคชัน เช่น Line และ Facebook เพื่อการติดต่อสื่อสารเพิ่มเติม

ผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่อำเภอฝาง แม่อาย และไชยปราการ ผู้เป็นเจ้าของกิจการ ใช้ทักษะสื่อสารผ่านการอ่านและการฟังมากกว่าการพูดคุยเผชิญหน้า เนื่องจากการขอใบอนุญาตขายยาสูบครั้งแรกที่เริ่มประกอบกิจการ ผู้ประกอบการมีความจำเป็นในการเข้ารับบริการ (walk in) ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาโดยทำการขอใบอนุญาตขายยาสูบแล้วนั้น หลังจากได้รับใบอนุญาตขายยาสูบในปีถัดไปของการต่อใบอนุญาตผู้ประกอบการสามารถต่อใบอนุญาตผ่านช่องทางอื่น ๆ โดยไม่ต้องเข้ารับบริการ ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขา เป็นเหตุและช่องว่างของช่วงเวลาระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่อาจขาดหายไปและขาดการอัพเดทข้อมูล

ช่องสาร

เจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝางใช้การสื่อสารโดยการเผชิญหน้าหรือผ่านแอพพลิเคชันออนไลน์เช่น Line และ Facebook

ผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่อำเภอฝาง แม่อาย และไชยปราการ มุ่งเน้นการสื่อสารผ่านการอ่านและการฟังมากกว่าการพูดคุยเผชิญหน้า

ด้วยเหตุนี้ความแตกต่างระหว่างข้อค้นพบของกระบวนการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝางและผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่อำเภอฝาง แม่อาย และไชยปราการ คือ ลักษณะข้อมูลทั่วไปในเรื่องช่วงอายุวัยซึ่งผู้ประกอบการมีอายุเฉลี่ยมากกว่าเจ้าหน้าที่ ดำเนินกิจการหรือมีอายุประสบการณ์ในการประกอบกิจการมากกว่าเจ้าหน้าที่ และวิธีการสื่อสารที่ถูกใช้งานในสถานการณ์แตกต่าง

กันกล่าวคือ เจ้าหน้าที่เน้นการเผชิญหน้าพูดคุย (face to face) เมื่อผู้ประกอบการเข้ารับบริการขอใบอนุญาตขายยาสูบ ในขณะที่ผู้ประกอบการใช้วิธีการอ่านและการฟังเป็นหลักหลังจากได้รับใบอนุญาตขายยาสูบแล้วส่งผลถึงช่องสารโดยเจ้าหน้าที่ใช้วิธีการพูดคุยแบบเผชิญหน้าเป็นหลัก รองลงมาคือช่องทางออนไลน์ผ่าน Line และ Facebook ในการให้ข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติม

จุดมุ่งหมายร่วมกันของกระบวนการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่กับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่อำเภอฝาง แม่อาย และไชยปราการ

ด้านข้อมูล

จุดมุ่งหมายร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝางกับผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่อำเภอฝาง แม่อาย และไชยปราการ มีแนวทางการสื่อสารเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมายให้ความสำคัญของการสื่อสารในการปฏิบัติของข้อมูลที่ถูกต้องตามกฎหมายในการขายสินค้ายาสูบปฏิบัติตามกฎหมายในการห้ามแบ่งขายยาสูบ และการตรวจแสตมป์ยาสูบที่กำกับโดยกรมสรรพสามิต ในการสื่อสารกับผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการเน้นความสำคัญที่จะไม่ให้เกิดความคาดเคลื่อนหรือข้อมูลที่ไม่เพียงพอเกี่ยวกับกฎหมายสรรพสามิตและไม่ตกเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายสรรพสามิต

แนวทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบของกรมสรรพสามิต

เจ้าหน้าที่มีการสื่อสารโดยใช้**ทักษะการสื่อสาร**ที่หลากหลาย อาทิ พูดคุยแบบตัวต่อตัว การใช้ช่องทางออนไลน์โดยใช้ LINE และ Facebook รวมถึงแอพพลิเคชั่นอื่น ๆ **ด้านทัศนคติ**ต่อผู้ประกอบการหรือผู้ขายสินค้ายาสูบในพื้นที่อำเภอฝาง แม่อาย และไชยปราการ มีความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้าประเภทยาสูบ มีความคิดเห็นต่อราคาและนโยบายภาษีที่หลากหลาย **ด้านความรู้**เจ้าหน้าที่ทุกคนมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของสินค้ายาสูบ กฎหมาย พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และข้อกำหนดในการปฏิบัติของผู้ถือใบอนุญาตขายยาสูบ **ด้านวัฒนธรรม**เจ้าหน้าที่ทุกคนสามารถสื่อสารกับผู้ประกอบการต่างถิ่นได้ เพื่อให้ความรู้และตอบคำถามที่ผู้ประกอบการสงสัย **ด้านข้อมูล**เจ้าหน้าที่ทุกคนให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้ายาสูบประเภทของบุหรี่ ยาเส้น วิธีการตรวจสอบแสตมป์ และข้อกำหนดของผู้ถือใบอนุญาตขายยาสูบ ในส่วน**ช่องทางหลัก**ที่ใช้ในการสื่อสาร คือ ผ่านช่องทางออนไลน์โดยใช้แอพพลิเคชันไลน์ (Line) รองลงมาคือการพบปะผู้ประกอบการในการออกตรวจแนะนำ

สื่อและช่องสารการประชาสัมพันธ์ที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการซึ่งค้นพบแบบกระบวนการสื่อสารประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทัศนคติ 3) ความรู้ 4) วัฒนธรรม 5) ข้อมูล (เนื้อหา) และ6) ช่องทางจากทั้งเจ้าหน้าที่ และผู้ประกอบการ โดยใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบผ่านการตีความของปัญหาค้นพบปัญหาด้านทักษะการสื่อสาร และช่องสารที่ใช้ในการสื่อสาร โดยได้ตีความของปัญหาอันเกิดจากสาเหตุในเรื่องอายุของผู้ประกอบการเป็นผู้มีอายุอยู่ในช่วง 61-70 ปีซึ่งถือเป็นสังคมผู้สูงอายุ อาจมีประสิทธิภาพในการทำ

ความเข้าใจสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบตัวอักษรค่อนข้างยาก อีกทั้งผู้ประกอบการถือใบอนุญาตอยู่แล้วจึงใช้การรับสารผ่านช่องทางออนไลน์ในการรับข้อมูลข่าวสารเป็นหลัก ขั้นตอนถัดไปต่อจากการตีความของปัญหาแล้วนั้นการระดมความคิดเพื่อแก้ไขปัญหาให้ผู้ประกอบการได้รับข้อมูลข่าวสารที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องที่สุด จึงออกแบบสื่อรูปภาพโปสเตอร์ด้วยวิธีการส่งผ่านแอพลิเคชันไลน์ กล่าวคือ **ใช้สื่อรูปภาพและส่งช่องทางไลน์** เป็นหลัก พัฒนาต้นแบบจากเดิมกรมสรรพสามิตใช้สื่อรูปภาพที่มีรายละเอียดตัวอักษรค่อนข้างเยอะ ดังนั้นต้นแบบของสื่อที่ใช้จึงกลายเป็นสื่อรูปภาพโปสเตอร์ที่มีขนาดใหญ่ ตัวอักษรสั้นกระทัดรัดได้ใจความในการอ่านและดูรูปภาพ จากนั้นทำการเผยแพร่ผ่านช่องทางไลน์ของสำนักงานเพื่อเพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสินค้ายาสูบของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่สาขาฝาง

รูปที่ 2 แบบสื่อประชาสัมพันธ์ในปัจจุบันและสื่อที่ผู้จัยออกแบบ

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง การเพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสินค้ายาสูบของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง โดยทำการศึกษาประชากร 2 กลุ่ม เจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง จำนวน 5 คน และกลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 10 คน เพื่อทราบถึงแนวทางในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบกรมสรรพสามิตในปัจจุบัน ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง ตามทฤษฎีแบบจำลองกระบวนการสื่อสารของเดวิด เบอร์โล (David K. Berlo) เพื่อศึกษาพัฒนารูปแบบการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพในการเพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสินค้ายาสูบของกรมสรรพสามิต

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลสามารถอภิปลายผลการศึกษาได้ว่า เจ้าพนักงานสรรพสามิต มีการใช้ทักษะความรู้ความสามารถในการสื่อสารเฉพาะด้านของเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง โดยการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้ายาสูบ กฎหมายและข้อกำหนดของใบอนุญาต รวมถึงการตรวจสอบสินค้ายาสูบที่ถูกต้องตามกฎหมาย ตลอดจนข้อกำหนดในการปฏิบัติของผู้ได้รับอนุญาต กล่าวคือ มีการสื่อสารโดยใช้ทักษะการสื่อสารที่หลากหลาย อาทิ พูดคุยแบบตัวต่อตัวในการประชาสัมพันธ์กับผู้ประกอบการที่เข้ารับบริการ ณ สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง อีกทั้งใช้เครื่องมือสื่อสารอย่างแอพพลิเคชัน Line และFacebook รวมถึงแอพพลิเคชันอื่น ๆ มีการปรับทัศนคติให้สามารถเข้าถึงผู้ประกอบการขายสินค้ามีความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้าประเภทยาสูบ มีความคิดเห็นต่อราคาและนโยบายภาษีที่หลากหลาย เจ้าหน้าที่ทุกคนมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของสินค้ายาสูบ กฎหมาย พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 และข้อกำหนดในการปฏิบัติของผู้ถือใบอนุญาตขายยาสูบ ในด้านวัฒนธรรม เจ้าหน้าที่สามารถสื่อสารกับผู้ประกอบการต่างถิ่นและสามารถตอบข้อสงสัยของผู้ประกอบการในการให้ความรู้และตอบคำถามที่ผู้ประกอบการสงสัยให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้ายาสูบ ประเภทของบุหรี่ ยาเส้น วิธีการตรวจสอบแสตมป์ และข้อกำหนดของผู้ถือใบอนุญาตขายยาสูบ ส่วนช่องทางหลักที่ใช้ในการสื่อสาร คือ ผ่านช่องทาง Line รองลงมาคือการพบปะผู้ประกอบการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรม มณียศ (2565) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารของประชาชนผ่านการสื่อสารของผู้ใหญ่บ้านในอำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน ผลการวิจัย พบว่า ผู้ใหญ่บ้านใช้เครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนในหมู่บ้าน ได้แก่ หอกระจายข่าวหมู่บ้าน แอพพลิเคชันไลน์ และการประชุมหมู่บ้าน และประสิทธิภาพการสื่อสารของผู้ใหญ่บ้านต่อประชาชนในหมู่บ้าน ได้แก่ ก่อนประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผู้ใหญ่บ้านจะดำเนินการทำความเข้าใจสาร เรียบเรียงสารใหม่ และจึงนำเสนอสาร โดยประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน จะทราบสารแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับทักษะการประชาสัมพันธ์ของผู้ใหญ่บ้านส่งผลต่อการรับรู้ของประชาชนในหมู่บ้านแตกต่างกัน การตั้งหรือไม่ตั้งกลุ่มไลน์ของหมู่บ้านส่งผลต่อการรับรู้ของประชาชนในหมู่บ้านแตกต่างกัน

การประชุมหมู่บ้านประชาชนรับทราบข้อมูลข่าวสารจากผู้ใหญ่บ้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงกมล เกิดสมศรี และปรีชา พันธ์แน่น (2563 : 32) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของ “ตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น” ประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์การสื่อสารการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต้องมีความชัดเจนเรียบง่าย ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสาร การกำหนดเครื่องมือสื่อสาร มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีการเปรียบเทียบข้อมูล มีความสร้างสรรค์ และมีความกระชับชัดเจน จะเห็นได้ว่าจากการศึกษาดังกล่าว ประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสินค้ายาสูบของผู้ประกอบการขึ้นอยู่กับทักษะในการสื่อสารของเจ้าหน้าที่สรรพสามิต ผ่านช่องทางการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การลงพื้นที่ และการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีกลยุทธ์การสื่อสารการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ต้องมีความชัดเจนเรียบง่าย ความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสาร การกำหนดเครื่องมือสื่อสาร มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีการเปรียบเทียบข้อมูล มีความสร้างสรรค์ และมีความกระชับชัดเจน

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ด้านสินค้ายาสูบที่สอดคล้องและเหมาะสมบริบทพื้นที่ของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง จากการศึกษารูปแบบกระบวนการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ว่า ผู้ประกอบการรับข้อมูลข่าวสารผ่านการฟัง ดู และอ่านชอบฟังจากเจ้าหน้าที่ทางโทรศัพท์ และดูรูปภาพ เข้าใจข้อมูลได้ดีที่สุดผ่านการอ่าน ด้านทัศนคติมีความเข้าใจนโยบายการขึ้นภาษีบุหรี่ กังวลว่าภาษีที่ขึ้นจะส่งผลต่อยอดขาย ต้องการให้รัฐควบคุมการขายบุหรี่ที่ถูกต้องตามกฎหมายสำหรับผู้ประกอบการรายอื่น ๆ ด้านความรู้ รู้กฎหมายและข้อควรปฏิบัติในการจำหน่ายบุหรี่ และต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสินค้าที่กรมสรรพสามิตควบคุม ด้านวัฒนธรรมสามารถสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ได้ ด้านข้อมูลเข้าใจข้อควรปฏิบัติในการขายบุหรี่ เข้าใจวิธีการดูแสตมป์จริงและแสตมป์ปลอม มีความต้องการข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วนและถูกต้อง ด้านช่องทางชอบรับข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Line และ Facebook รวมถึงต้องการให้มีช่องทางข้อมูลที่หลากหลายเพื่อรองรับผู้ใช้งานทุกกลุ่ม ต้องการให้เจ้าหน้าที่มาประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่หน้าร้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิษฐา หรุ่นเกษม และคณะ (2563 : 59) ได้ศึกษาเรื่อง การออกแบบสารรณรงค์ผ่านสื่อออนไลน์เพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบ ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการออกแบบสารรณรงค์ ประกอบด้วย 1) การคัดเลือกสารเพื่อมานำเสนอในช่องทางการสื่อสารออนไลน์ ได้แก่ เนื้อหาจากข่าวแจก เนื้อหาจากกิจกรรม และข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ 2) การออกแบบสารด้วยการแปลงสารให้เข้ากับช่องทางการสื่อสารออนไลน์แต่ละประเภท การแปลงรูปแบบการนำเสนอ และการคงเนื้อหาและรูปแบบตามเดิม และ 3) การนำเสนอสารด้วยหลักการนำเสนออย่างเป็นระบบ สม่ำเสมอ และมีความต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัษฎา วรรณกายนต์ และคณะ (2565 : 74) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์งานวิจัยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้วยการใช้เฟสบุ๊ค ผลการศึกษาพบว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านเฟสบุ๊คสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและผู้ที่สนใจได้

อย่างกว้างขวาง จากการศึกษาดังกล่าว การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทพื้นที่สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง ควรมีรูปแบบเป็นสื่อรูปภาพที่ทำให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าใจได้ง่าย โดยสื่อต้องมีกระบวนการในการออกแบบ การคัดเลือกข้อมูลในการนำเสนอ เรียบเรียงเพื่อทำให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าใจสื่อได้ง่าย การใช้รูปภาพแทนข้อความที่มีอยู่เดิมจะสามารถทำให้ผู้ประกอบการมองภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ประกอบการได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1 แนวทางในการสื่อสารด้านสินค้ายาสูบของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่เชียงใหม่ สาขาฝาง มีการประชาสัมพันธ์กับผู้ประกอบการร้านค้าในเขตพื้นที่โดยการใช้การสื่อสารทางเดียว เนื่องจากโอกาสในการพบผู้ประกอบการที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบร้านค้าทั้งหมดมีจำนวนมาก ทางเจ้าหน้าที่ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและมีหนังสือที่เป็นลายลักอักษร เช่น ใบประกาศนียบัตร ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการได้ผ่านการฝึกอบรมและมีความรู้ในเรื่องสินค้ายาสูบ สินค้าเลี่ยงการชำระภาษี การตรวจเช็คแสตมป์ ที่ถูกต้อง และนำใบประกาศนียบัตรติดแสดงพร้อมกับใบอนุญาตขายยาสูบ เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการรายนี้ไม่ขายสินค้าที่เลี่ยงการชำระภาษี และเจ้าหน้าที่ก็สามารถตรวจสอบได้ง่ายว่าผู้ประกอบการรายนี้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่แท้จริง

1.2 รูปแบบการประชาสัมพันธ์ควรมีการปรับให้เข้ากับยุคสมัยตามสถานการณ์และเข้าใจได้ง่าย เช่น โปสเตอร์ ที่ผ่านการคัดกรองข้อมูล และเรียบเรียงจากตัวหนังสือให้เป็นรูปภาพ โดยรูปภาพชี้ให้เห็นและเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น เนื่องจากบริบทพื้นที่ทีความหลากหลายในเรื่องของภาษาซึ่ง การใช้รูปภาพในการสื่อสารเป็นทางเลือกให้กับผู้ประกอบการในการรับรู้ข้อมูลได้ง่าย อีกทั้งยังสามารถเพิ่มสื่อในรูปแบบอื่น เช่น วิดีโอ ในการเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในปัจจุบันที่ประชาชนหรือผู้ประกอบการมีความนิยมอย่างแอพพลิเคชัน Tiktok รวมถึงแอพพลิเคชันต่างๆ เพื่อเพิ่มช่องทางการรับรู้ของผู้ประกอบการทุกกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับยาสูบในจังหวัดอื่นๆ เพื่อที่จะทำให้ได้รับข้อมูลมากยิ่งขึ้นและสามารถนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบกับการศึกษาครั้งนี้เพื่อหาความแตกต่าง

2.2 ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจดำเนินการในรูปแบบของงานวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาประเด็นและปัจจัยด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมสรรพสามิต. (2564). ปรับโครงสร้างภาษียาสูบใหม่. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://webdev.excise.go.th/act2560/images/ข่าวฉบับที่48ปรับโครงสร้างภาษีบุหรี่.pdf

กรมสรรพสามิต. (2565). สรรพสามิตโชว์ปราบปราบบุหรี่ผิดกฎหมายล็อตใหญ่ยกระดับเปิดศูนย์ปราบปรามสินค้าออนไลน์ เดินหน้าสู่องค์กรดิจิทัลตามยุทธศาสตร์ EASE EXCISE. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.excise.go.th/cs/groups/public/ documents/ document/dwnt/ndc3/~edisp/uatucm477311.pdf

การยาสูบแห่งประเทศไทย. 2558. ยาสูบกับการค้นพบ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา : https://www.thaitobacco.or.th/2015/01/006812.html

ไทยรัฐออนไลน์. 2564. หนุ่มพิการติดคุกแทนแม่ สรรพสามิตจับบุหรี่ปลอม น้องเอาที่จำนองขอประกัน. *ออนไลน์*. สืบค้น เมื่อ 6 สิงหาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.thairath.co.th/news/ local/ northeast/2239645

นิษฐา หรุ่นเกษม, นิศรารัตน์ วิไลลักษณ์ และปรัชญา ทองชุม. 2563. การออกแบบสารรณรงค์ผ่านสื่อออนไลน์เพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบ ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการออกแบบสารรณรงค์. *วารสารร่มพฤกษ์ มหาวิทยาลัยเกริก*. 11 (2), 51-63.

บรม มณียศ. (2565). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารของประชาชนผ่านการสื่อสารของผู้ใหญ่บ้านในอำเภอเชียงกลาง จังหวัดน่าน*. [ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,เชียงใหม่.

เพียงกมล เกิดสมศรี และปรีชา พันธ์แน่น. 2563. แนวทางการพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของ “ตลาดชุมชนเพื่อธุรกิจท้องถิ่น” ประเทศไทย. *วารสารร่มพฤกษ์ มหาวิทยาลัยเกริก*. 38 (1), 22-33.

อัษฎา วรรณกายน, นิคม ลนขุดทด, สุชาติ ดุมนิล และอภิชัย ไพรสินธุ์. 2565. การพัฒนาสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์งานวิจัยผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้วยการใช้เฟสบุ๊ค. *วารสารจุฬามหานคร*. 9 (12), 61-76.

มายาคติเกี่ยวกับหญิงไทยในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566
Myths of Women in Time Travel Dramas, 2008 – 2023

หยาง ฉาน และ จันทร์สุดา ไชยประเสริฐ
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
Yang Chan and Jansuda Chaiprasert
Huachiew Chalermprakiet University, Thailand
Corresponding Author, Email: sprite583365@hotmail.com

****

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์มายาคติเกี่ยวกับหญิงไทยในละครข้ามภพ พ.ศ.2551-2566 จำนวน 9 เรื่อง โดยศึกษาตัวละครหญิงในพื้นที่ครอบครัวและสังคม และใช้ทฤษฎีมายาคติเป็นหลัก ผลการวิจัยพบว่า ไม่ว่ายุคไหนผู้หญิงก็มักถูกสั่งสอนอบรมให้เป็นผู้หญิงดีตามอุดมคติของสังคมชายเป็นใหญ่ มายาคติเกี่ยวกับหญิงไทยในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 ได้แสดงให้เห็นถึงมายาคติของผู้หญิงในครอบครัวไม่ว่าอยู่ในฐานะมารดา ภรรยาหรือบุตรหลานต่างมีหน้าที่ดูแลปรนนิบัติและเอาใจใส่คนในครอบครัว ผู้หญิงที่เป็นบุตรหลานยังควรให้ความกตัญญูผู้ใหญ่ ส่วนผู้หญิงในสังคมถูกหล่อหลอมให้เป็นผู้ที่มีรูปลักษณ์สวยงาม เป็นผู้ที่ควรหาโอกาสศึกษาทักษะหลากหลายเพื่อพัฒนาความสามารถของตัวเองทั้งด้านการบ้านการเรียนและการงาน และยังควรเป็นผู้ที่มีความเมตตา กล้าหาญ เรียบร้อยและพึ่งพาตัวเอง มายาคติของผู้หญิงเหล่านี้ได้แสดงให้เห็นถึงค่านิยมของคนในสังคมที่มีต่อผู้หญิงถูกปลูกฝังอย่างแนบแน่นจนหล่อหลอมให้ผู้หญิงปฏิบัติตัวอย่างเข้มงวดตั้งแต่สังคมอดีตจนถึงสังคมปัจจุบัน มายาคติที่เกี่ยวกับผู้หญิงล้วนสนับสนุนส่งเสริมผู้ชายและสังคมให้อยู่อย่างเป็นสุข และมายาคติเกี่ยวกับผู้หญิงมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับค่านิยมของคนในสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และระบบสังคม

คำสำคัญ มายาคติ; หญิงไทย; ละครข้ามภพ

* วันที่รับบทความ : 27 เมษายน 2567; วันแก้ไขบทความ 13 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 15 มิถุนายน 2567
Received: April 27 2024; Revised: June 13 2024; Accepted: June 15 2024

Abstract

This article aims to analyze myths of women in nine Time Travel dramas, 2008 – 2023, applying theories of myth to study female characters in contexts of family and society.

Research findings are as the following. No matter what era, women are often taught and trained to be good women according to the ideals of a patriarchal society. In the family context, myths of women show three female statuses, a mother; a wife; and a daughter or a grand-daughter, which all are responsible for taking care of every family member. Junior females are taught to be grateful to the senior. In the society, women are molded to be a beauty, trained to prefer multiple skills in order to raise their abilities in homework, study and work. Also, women are expected to be kind; brave; polite and self-reliant. The found myths of women reflect Thai social values relating to women that have deeply implanted among Thai people and restricted Thai women in the past to the present. All myths about women encourage men and society to live happily. The myths also seem strongly associating with Thai social values; economy; politic; and social system.

Keywords: myth; Thai women ; Time Travel Drama

บทนำ

มายาคติ หมายถึง การสื่อความหมายด้วยคติความเชื่อทางวัฒนธรรมซึ่งถูกกลบเกลื่อนให้เป็นที่รับรู้เสมือนว่าเป็นธรรมชาติ หรืออาจกล่าวให้ถึงที่สุดได้ว่า เป็นกระบวนการลวงให้หลงอย่างหนึ่ง แต่ทั้งนี้ก็มิได้หมายความว่ามายาคติเป็นการโกหกหลอกลวงแบบปั้นน้ำเป็นตัว หรือการโฆษณาชวนเชื่อที่บิดเบือนข้อเท็จจริง มายาคตินั้นมิได้ปิดบังอำพรางสิ่งใดทั้งสิ้น ทุกอย่างปรากฏต่อหน้าเราอย่างเปิดเผย แต่เราต่างหากที่คุ้นเคยกับมันเสียจนไม่ทันสังเกตว่ามันเป็นสิ่งประกอบสร้างทางวัฒนธรรม (นพพร ประชากุล, 2551 : 4) ปัจจุบัน คนในสังคมต่างก็คุ้นเคยมายาคติที่เกี่ยวกับความเป็นหญิง โดยเฉพาะจากสื่อต่าง ๆ เช่น โฆษณา ภาพยนตร์ และข่าว เป็นต้น โดยเฉพาะสื่อละครโทรทัศน์ ในละครโทรทัศน์ได้แสดงมายาคติของหญิงไทยให้ผู้ชมมาตลอด เช่น ตัวละครหญิงที่เป็นภรรยาต้องรักและเอาใจใส่สามี เป็นมารดาต้องดูแลเลี้ยงลูกอย่างตั้งอกตั้งใจ เป็นบุตรหลานต้องให้ความกตัญญูผู้ใหญ่ เป็นหญิงสาวต้องมีจิตใจงดงาม ส่วนตัวละครที่เป็นภรรยาแต่นอกใจสามี เป็นมารดาที่ไม่เลี้ยงลูก เป็นบุตรหลานที่ไม่ให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ เป็นหญิงสาวที่โหดร้าย ก็มักมีจุดจบของชีวิตที่ไม่สวยงาม เพราะว่าพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ผิดไปจากความคาดหวังของสังคมที่มีต่อผู้หญิง สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นและสืบทอดในสังคมไทยโดยคนในสังคมไทยรู้สึกเป็นเรื่องธรรมชาติและปกติ จนไม่ได้สังเกตว่าที่แท้จริง มายาคติเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นด้วยวัฒนธรรม ค่านิยม และระบบสังคมไทยทั้งสิ้น โดยเฉพาะระบบสังคมปิตาธิปไตยที่กำหนดให้ชายเป็นใหญ่เหนือผู้หญิงทั้งในพื้นที่ครอบครัวและสังคม

จากการศึกษาภาพแทนผู้หญิงไทยในละครข้ามภพทำให้ผู้วิจัยได้เห็นว่าในสังคมอดีต คนในสังคมมักคาดหวังผู้หญิงว่าเป็นกลุ่มคนที่รู้จักงานบ้านงานเรือนเป็นอย่างดีเพื่อรับใช้ครอบครัว และเป็นผู้หญิงที่ต้องปฏิบัติตัวตามกฎระเบียบของสังคมอย่างเคร่งครัด ต้องเป็นกุลสตรี แต่ในสังคมสมัยใหม่ คนในสังคมกลับให้ความสำคัญแก่สิทธิ์ของผู้หญิงมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้หญิงมีความเป็นตัวของตัวเองมากยิ่งขึ้น และผู้หญิงกลายเป็นกลุ่มคนที่สร้างประโยชน์แก่สังคมเท่ากับผู้ชายด้วย (Yang Chan, 2566 : 240-241) ซึ่งภาพแทนเหล่านี้ทำให้เห็นถึงผู้หญิงในสังคมทั้งในสังคมอดีตและสังคมปัจจุบันดำเนินชีวิตอยู่ในกรอบสังคมตลอด กรอบสังคมสามารถนำให้เห็นถึงมายาคติที่เกี่ยวกับผู้หญิงในสังคมไทยตั้งแต่สังคมอดีตจนถึงปัจจุบันและจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องมายาคติของผู้หญิงก็มีหลากหลาย เช่น วรรณศิริ กางกั้น (2560) ศึกษาเรื่อง มายาคติหน้าอกในสาวพริตตี้กับธุรกิจความงาม วิโรจน์ สุทธิสีมา (2551) ศึกษาเรื่อง มายาคติของผู้หญิงในภาพถ่ายของนิตยสารแนวอิโรติกไทย และ ไปรยา พลศารทูล (2549) ศึกษาเรื่อง มายาคติความงามของสตรีไทย พ.ศ. 2481 - 2516 เป็นต้น งานวิจัยเหล่านี้จะเน้นศึกษามายาคติเกี่ยวกับความงามของผู้หญิง แต่ยังไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับมายาคติเกี่ยวกับหญิงไทยในละครข้ามภพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษามายาคติเกี่ยวกับหญิงไทยในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 เนื่องจากละครข้ามภพเป็นละครมีฉากทั้งในสังคมอดีตและสังคมปัจจุบันถ่ายทอดให้เห็นความคิดและค่านิยมของคนในสังคมไทยแต่ละยุคสมัยอย่างชัดเจนโดยผ่านตัวละครต่าง ๆ

การศึกษานี้จะทำให้เห็นมายาคติที่เกี่ยวกับผู้หญิงในสังคมไทยที่ผ่านกาลเวลาและปลูกฝังให้กับหญิงไทยที่จนกลายเป็นอุดมการณ์ให้หญิงไทยได้ยึดถือเป็นหญิงดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษามายาคติเกี่ยวกับหญิงไทยในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของงานวิจัยนี้ คือ ละครข้ามภพที่ออกอากาศในช่วงปี พ.ศ. 2551-2566 โดยตัดเลือกละครโทรทัศน์ที่มีนางเอกเป็นตัวละครข้ามภพที่ใช้ชีวิตต่างยุคสมัยอย่างชัดเจน สมัยที่ข้ามภพอยู่ในประวัติศาสตร์โดยไม่เป็นฉากท้องถิ่น เช่น ท้องถิ่นภาคเหนือ จำนวนทั้งหมด 9 เรื่อง ได้แก่ *สู่ฝันนิรันดร (2551) ทวิภพ (2554) ดั่งพรหมลิขิตรัก (2561) บุพเพสันนิวาส (2561) ลิขิตแห่งจันทร์ (2563) คดีรักข้ามภพ (2563) หมอหลวง (2566) เภตรานฤมิต (2566) และพรหมลิขิต (2566)* ส่วนเรื่อง *หัวใจรักข้ามภพ* ที่ออกอากาศใน พ.ศ. 2553 อยู่ในขอบเขตช่วงเวลาของงานวิจัย แต่เนื่องจากไม่สามารถเข้าชมในเว็บไซต์ได้ ผู้วิจัยจึงไม่นำเรื่องนี้เข้ามาศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์ละครโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมายาคติเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย

2. ศึกษาประเภทของละครโทรทัศน์ไทย คัดเลือกละครข้ามภพโดยคัดเลือกเฉพาะละครข้ามภพที่ตัวละครหญิงในสังคมอดีตข้ามภพมาในสังคมปัจจุบันหรือตัวละครในสังคมปัจจุบันข้ามภพไปในสังคมอดีต และใช้ความคิดและพฤติกรรมที่ติดตัวตั้งแต่สังคมเดิมมาแสดงในสังคมที่ข้ามภพมาถึง ทำให้คนในสังคมใหม่ที่ตัวละครข้ามภพไปเกิดทั้งการยอมรับและไม่ยอมรับ

3. คัดเลือกละครข้ามภพที่ออกอากาศในช่วง พ.ศ. 2551-2566 เพื่อเป็นตัวแทนของสังคมอดีตและสังคมปัจจุบัน ซึ่งการแบ่งสังคมอดีตและสังคมปัจจุบันจะขึ้นอยู่กับสมัยกำเนิดของตัวละคร

4. ศึกษามายาคติเกี่ยวกับหญิงไทยในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566

5. นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับมายาคติ มายาคติ (Myth) หมายถึง การสื่อความหมายด้วยคติความเชื่อทางวัฒนธรรมที่ถูกกลบเกลื่อนให้เป็นที่รับรู้เสมือนว่าเป็นธรรมชาติ หรืออาจกล่าวให้ถึงที่สุดว่า เป็นกระบวนการลวงให้หลงอย่างหนึ่ง แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า มายาคติเป็นการโกหกหลอกลวงแบบปั้นน้ำเป็นตัว หรือโฆษณาชวนเชื่อที่บิดเบือนข้อเท็จจริง มายาคติมิได้ปิดบังอำพรางสิ่งใดทั้งสิ้น ทุกอย่างปรากฏต่อหน้าเราอย่างเปิดเผย แต่เราต่างหากที่คุ้นเคยกับมันเสียจนไม่ทันสังเกตว่ามันเป็นสิ่งประกอบสร้างทางวัฒนธรรม เรานั่นเองที่หลงคิดไปว่าค่านิยมที่เรายึดถือนั้นเป็นธรรมชาติ หรือเป็นไปตามสามัญสำนึก (นพพร ประชากุล อ้างถึงใน วรรณพิมล อังคศิริสรรพ, 2544 : 6) ผู้วิจัยจะนำแนวคิดเกี่ยวกับมายาคติไปศึกษาวิเคราะห์คำพูดและความคิดของคนในสังคมที่เกี่ยวกับวิธีพูดจาและพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้หญิงในสังคมไทยทั้งอดีตและปัจจุบัน

แนวคิดเกี่ยวกับสตรีนิยม สตรีนิยมเป็นความคิดและความสำนึกของผู้หญิงว่าแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่ใช้อธิบายปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมนั้นล้วนไม่เห็นตัวตนของผู้หญิง โลกของความรู้ล้วนตกอยู่ในมือของผู้ชาย ขณะเดียวกันรูปธรรมของการกดขี่หรือเอารัดเอาเปรียบที่ผู้ชายกระทำต่อหญิงก็ปรากฏให้เห็นชัดเจนในทุกพื้นที่ทั่วโลกและเป็นเช่นนี้มานานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (นาถฤดี เด่นดวง, 2552 : 16) ผู้วิจัยจะนำแนวคิดเกี่ยวกับสตรีนิยมไปศึกษาคนนิสัย ความสามารถ ความคิด และฐานะของผู้หญิงในสังคมอดีตและสังคมปัจจุบัน เพื่อเห็นถึงบทบาทและหน้าที่ที่แตกต่างกันของผู้หญิงในสังคมไทยตามกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษามายาคติเกี่ยวกับหญิงไทยจากละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 โดยศึกษาคำสั่งสอนและข้อกำหนดของคนในสังคมที่มีต่อผู้หญิง พฤติกรรมและคำพูดจาของหญิงไทยที่ได้รับยอมรับหรือไม่ยอมรับ พบว่ามายาคติของผู้หญิงในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทตามพื้นที่ที่หญิงไทยดำรงชีวิตอยู่ ได้แก่ มายาคติของผู้หญิงในครอบครัวและมายาคติของผู้หญิงในสังคม ซึ่งมายาคติต่าง ๆ เหล่านั้นล้วนเป็นอุดมการณ์ของคนในสังคมให้ผู้หญิงเป็นหญิงดี

1. มายาคติของผู้หญิงในครอบครัว

มายาคติของผู้หญิงในครอบครัวที่ปรากฏในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 แบ่งตามสถานภาพของผู้หญิง ได้แก่ มายาคติความเป็นภรรยา มายาคติความเป็นมารดา และมายาคติความเป็นบุตรหลาน มายาคติของผู้หญิงในครอบครัวทำให้เห็นถึงหน้าที่และอำนาจของผู้หญิงตามสถานภาพต่าง ๆ ของตัวเอง ระบบครอบครัวทำให้ผู้หญิงควรรู้จักหน้าที่ของตัวเอง ครอบครัวจึงจะมีบรรยากาศที่กลมกลืนและอบอุ่น

1.1 หญิงที่เป็นภรรยาควรเป็นช้างเท้าหลัง

ในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 พยายามแสดงให้เห็นถึงมายาคติเกี่ยวกับความเป็นภรรยาควรเป็นช้างเท้าหลังที่สนับสนุนสามีทั้งในยามปกติและป่วยไข้โดยผ่านพฤติกรรมของผู้ที่เป็นภรรยาทำต่อสามี เช่น ในละครเรื่อง *หมอหลวง* แม่เทียบกับแม่พิกุลเตรียมอาหารให้สามีทั้งในตอนที่สามีเลิกงานกลับบ้านและต้องไปราชการต่างพื้นที่ ในละครเรื่อง *คดีรักข้ามภพ* ไพลินกับบุหลันปรุงอาหารและทำขนมหวานให้สามี ในละครเรื่อง *ดั่งพรหมลิขิตรัก* บัวเผ้าดูแลสามีที่รับบาดเจ็บสาหัส เป็นต้น ดังตัวอย่างในละคร *หมอหลวง* กล่าวถึง สามีของแม่เทียบเป็นหมอหลวง และวันหนึ่งได้รับคำสั่งที่ต้องไปเป็นหมอประจำในโรงรักษา เพราะว่าจะเกิดศึก แม่เทียบเป็นห่วงความปลอดภัยของสามีอย่างมาก ยิ่งได้ยินว่าลูกชายของตัวเองต้องไปกับสามี ยิ่งเป็นห่วงทั้งสามีและลูกชาย แต่เนื่องจากแม่เทียบรู้ว่าตัวเองไม่สามารถก้าวก่ายงานของสามีได้ เพียงแต่ยอมรับและขอให้สามีนำลูกกลับบ้านอย่างปลอดภัย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สามีของแม่เทียบ : “กำลังจะเกิดศึกสงคราม มีรับสั่งให้ตามหมอเป็นประจำที่โรงรักษา”

แม่เทียบ : “เกิดศึกอีกหรือคะคุณพี่”

สามีของแม่เทียบ : “ทองแท้ เอ็งมีชื่อต้องไปกับพ่อ”

[...]

แม่เทียบ : “คุณพี่เจ้าคะ ลูกไม่ไปไม่ได้หรือเจ้าคะ หมออื่นมีตั้งเยอะแยะ ดิฉันรู้ว่าคงขอคุณพี่ไม่สำเร็จ แต่ฝากคุณพี่ อย่าให้ลูกต้องเสี่ยงภัยนะเจ้าคะ รวมถึงคุณพี่ด้วย ขอให้เดินทางกลับมาด้วยปลอดภัย รับปากกับดิฉันด้วยนะเจ้าคะ”

สามีของแม่เทียบ : “ข้ารับปาก”

(หมอหลวง : EP.18 [3/6])

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของภรรยาที่สนับสนุนงานของสามี ถึงแม้ว่าภรรยาเป็นห่วงสามีที่ต้องออกไปเสี่ยงภัย และสามียังต้องนำลูกชายของตัวเองไปเสี่ยงภัยด้วย ผู้ที่เป็นภรรยายังให้การสนับสนุนสามี เพราะว่าในสังคมอดีต ผู้ชายเป็นผู้ที่ทำงานหาเงินให้ครอบครัว โดยเฉพาะผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับราชการ เมื่อได้รับคำสั่งจากพระมหากษัตริย์แล้ว ไม่มีสิทธิ์ฝ่าฝืนได้ การที่ภรรยาเป็นห่วงสามีย่อมทำให้สามีรู้สึกอบอุ่นใจ และการที่ภรรยาสนับสนุนงานของสามีจะทำให้สามีได้ทำงานอย่างราบรื่น จึงชวนให้ผู้หญิงเชื่อว่าผู้ที่เป็นภรรยาต้องอดทน เข้มแข็ง สนับสนุนงานที่สามีรับความผิดชอบ จะทำให้ครอบครัวมีความเจริญรุ่งเรือง

ในละคร ดั่งพรหมลิขิตรัก กล่าวถึง บัวเป็นผู้หญิงในสังคมปัจจุบัน และเป็นภรรยาของอำพล เมื่ออำพลถูกรถชนและได้รับบาดเจ็บสาหัส บัวไม่เพียงแต่เฝ้าคอยที่หน้าห้องฉุกเฉินเพื่อรอสามีออกจากห้องฉุกเฉินอย่างปลอดภัย ยังเฝ้าดูแลสามีอย่างใส่ใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(ในห้องฉุกเฉิน หมอกำลังพยายามช่วยชีวิตสามีของบัว หน้าห้องฉุกเฉิน บัวกำลังนั่งร้องไห้อย่างเสียใจ และเพื่อนของโรสนั่งเป็นเพื่อนบัวเพื่อรอผลการผ่าตัดของสามี บัวเฝ้ารอหน้าห้องฉุกเฉินอย่างกระวนกระวายใจ เพราะเป็นห่วงสามีและหวังให้ปลอดภัย เมื่อสามีออกจากห้องฉุกเฉิน บัวก็เฝ้าดูแลสามีอย่างใกล้ชิด)

ภาพ1-2 บัวนั่งรอคอยหน้าห้องฉุกเฉินและเฝ้าดูแลสามีที่

(ดั่งพรหมลิขิตรัก : EP.11 [1/6])

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของภรรยาที่ปรนนิบัติสามีอย่างตั้งอกตั้งใจ เนื่องจากสังคมปัจจุบันกลายเป็นสังคมผัวเดียวเมียเดียว ภรรยากับสามีเป็นคู่ที่มีความสันพันธ์ที่ใกล้ชิดที่สุดตามกฎหมาย เมื่อสามีเผชิญอันตรายหรือตกอยู่สภาพลำบาก ผู้ที่เป็นภรรยาต้องรับหน้าที่เป็นฝ่ายดูแลสามี เพื่อทำให้สามีพ้นจากอันตรายและกลับใช้ชีวิตได้ตามปกติ การปฏิบัติตนที่ดีของภรรยาย่อมทำให้การสมรสของตัวเองประสบความสำเร็จและเป็นสุข ซึ่งลวงให้ผู้ที่เป็นภรรยาหลงและพร้อมยินดีที่จะรับหน้าที่นั้นในครอบครัว

จากการศึกษามายาคติความเป็นภรรยาในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 สรุปได้ว่า การแสดงมายาคติความเป็นภรรยาที่สนับสนุนสามีในสังคมอดีตและสังคมปัจจุบันถึงแม้ว่ามีความแตกต่างกัน ซึ่งภรรยาในสังคมอดีตสนับสนุนสามีโดยทำหน้าที่เป็นแม่บ้านแม่เรือน ปรนนิบัติคนในครอบครัว เพื่อให้สามีทำงานอย่างสบายใจโดยไม่ต้องกังวลเรื่องในบ้าน แต่ในสังคมปัจจุบัน ผู้ที่เป็นภรรยาไม่จำเป็นต้องเป็นแม่บ้านแม่เรือน สามารถออกไปทำงานหาเงินเหมือนสามีด้วย ซึ่งก็ยังเป็นช้างเท้าหลังที่สนับสนุนสามีในเรื่องสร้างและเลี้ยงครอบครัวด้วย

1.2 หญิงที่มีฐานะเป็นมารดาควรเอาใจใส่และให้ความเมตตากับบุตรหลาน

ในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 พยายามแสดงให้เห็นถึงมายาคติเกี่ยวกับความเป็นมารดาที่ควรเป็นมารดาที่เอาใจใส่บุตรหลานโดยผ่านพฤติกรรมและคำพูดจาของผู้ที่เป็นมารดา เช่น ในละครเรื่อง หมอหลวง แม่เทียบเตรียมสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ลูกชายที่ชื่อ ทองแท้ เพื่อให้ทองแท้พ้นจากอันตราย และแม่พิกุลเตรียมอาหารให้ลูกชายที่ชื่อ ทองอ้น ในละครเรื่อง ทวิภพ คุณหญิงแสร์เตรียมเสื้อผ้าและเครื่องประดับให้เมณี่ ในละครเรื่อง ลิขิตแห่งจันทร์ คุณหญิงดวงเดือนให้กำลังใจแก่ลูกสาวที่ชื่อ ดวงแก้ว และคุณหญิงอัญชลีเป็นห่วงลูกสาวที่ชื่อ โอปอล เป็นต้น ดังตัวอย่างในละคร หมอหลวง กล่าวถึง แม่เทียบเป็นหญิงไทยในสังคมอดีต และเป็นมารดาของทองแท้ เมื่อแม่เทียบรู้ว่าทองแท้ต้องออกไปทำงานราชการที่ต้องเสี่ยงภัยกับสามี แม่เทียบจึงเตรียมสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อป้องกันปลอดภัยให้ทองแท้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แม่เทียบ : “พ่อทองแท้ เดี๋ยวก่อนลูก มา นางเผือก มา นี่ ๆ ลูก เสื้อยันต์ ใส่แล้วแคล้วคลาด จากปู่เสียงกองสี”

แม่เทียบ : “นี่ตะกรุด หลวงตาคง วัดคลองอ้อม เขาบอกว่าใส่แล้วเนี่ย ป้องกันภัยทุกอย่างนะ ลูก”

[...]

แม่เทียบ : “ผ้าประเจียดพ่อหมออินทร์ อยู่ยงคงกระพัน”

เผือก : “อันนี้เขี้ยวเสือเจ้าค่ะ”

แม่เทียบ : “เขี้ยวเสือ...”

ทองแท้ : “พอแล้วจ้ะแม่”

แม่เทียบ : “ยังมีอีกเยอะนะ”

(หมอหลวง : EP.7 [1/6])

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้ที่เป็นมารดาเอาใจใส่บุตรชาย เนื่องจากบุตรหลานกับมารดามีความสัมพันธ์สายเลือด มารดาเลี้ยงดูแลบุตรหลานอย่างเหน็ดเหนื่อยตลอด เมื่อบุตรชายต้องออกไปทำงานและมีความเสี่ยง ผู้ที่เป็นมารดามักจะพยายามหาวิธีช่วยบุตรหลานหนีจากอันตราย การที่มารดาเอาใจใส่บุตรหลานจะทำให้บุตรหลานมีความรู้สึกที่อบอุ่น จนจะได้ใช้ชีวิตอย่างมั่นใจ มารดาจึงมีความสุขและพร้อมที่จะทำทุกอย่าง

ในละคร สู่ฝันนิรันดร กล่าวถึง แม่ของเฟื่องเป็นหญิงไทยในสังคมปัจจุบัน และเมื่อเฟื่องหายตัวไปอย่างกะทันหัน แม่ของเฟื่องเป็นห่วงและคิดถึงเฟื่องเป็นอย่างมาก และแม่ของเฟื่องจึงเข้าไปทำบุญที่วัด เพื่อขอพรให้เฟื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แม่ของเฟื่อง : “ขอคุณพระคุณเจ้า คุ้มครองลูกเฟื่องด้วยเถิดเจ้าค่ะ ลูกเฟื่องจะไปอยู่ที่ใด ก็ขอให้มีแต่คนรักใคร่ มีแต่คนเมตตา ขอให้ลูกเฟื่องได้กลับมาหาแม่ด้วยเถิด จะนานแค่ไหน แม่ก็จะรอ”

(สู่ฝันนิรันดร : EP.9 [2/8])

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการขอพรของมารดาที่ให้บุตรหลาน เนื่องจากครอบครัวในสังคมปัจจุบันมักมีบุตรหลานไม่มาก ซึ่งส่วนใหญ่จะมีบุตรหลานคนเดียวหรือสองคน มารดาเลี้ยงบุตรหลานอย่างเหน็ดเหนื่อยตั้งแต่บุตรหลานเล็กจนถึงบุตรหลานโต ในสายตามารดา บุตรหลานเป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่าชีวิตของตัวเอง ความคาดหวังของมารดาที่มีต่อบุตรหลานเพียงแต่ขอให้บุตรหลานของตัวเองปลอดภัยและเป็นสุข ผู้ที่เป็นมารดาเชื่อต้องเอาใจใส่บุตรหลาน บุตรหลานจึงจะได้ดำรงชีวิตอย่างสุขใจ และตัวเองจึงจะได้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขจริง ๆ

ตัวอย่างข้างต้นได้แสดงให้เห็นถึงมายาคติของผู้หญิงที่เกี่ยวกับความเป็นมารดา ซึ่งควรเป็นผู้ที่เอาใจใส่บุตรหลาน เนื่องจากมารดาเป็นผู้ที่ให้กำเนิดบุตรหลาน เป็นผู้ปกครองที่สำคัญที่สุดของบุตรหลาน มีหน้าที่ดูแลเลี้ยงบุตรหลานตามธรรมเนียมและกฎหมาย ซึ่งหล่อหลอมให้ผู้ที่เป็นมารดาเชื่อว่าต้องเอาใจใส่บุตรจึงจะทำให้ตัวเองไม่ถูกคนอื่นนินทา ความสัมพันธ์ระหว่างบุตรหลานกับตัวเองใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น และตัวเองสามารถพึ่งบุตรหลานได้ในวันข้างหน้า

1.3 หญิงที่มีฐานะเป็นมารดาควรสนับสนุนการตัดสินใจของบุตรหลาน

ในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 พยายามแสดงให้เห็นถึงมายาคติเกี่ยวกับความเป็นมารดาที่ควรสนับสนุนการตัดสินใจของบุตรหลานโดยผ่านพฤติกรรมที่ผู้ที่เป็นมารดาสนับสนุนพฤติกรรมและความคิดของบุตรหลาน เช่น ในละครเรื่อง หมอหลวง แม่เทียบพยายามเข้าใจบุตรชายที่ชื่อทองแท้นำลูกสาวของผู้ป่วยมาเลี้ยง ในละครเรื่อง ทวิภพ คุณหญิงแสร์ยอมรับให้บุตรชายที่ชื่อหลวงเทพนำเมณีไปช่วยงานราชการ และในละครเรื่อง ดั่งพรหมลิขิต บัวยอมให้บุตรสาวที่ชื่อโรสย้อนเวลาไปหาผู้ชายที่ตัวเองรัก เป็นต้น ดังในละคร ทวิภพ กล่าวถึงประยงค์เป็นหญิงโสดที่งดงามและอ่อนหวาน หลวงเจนพาณิชหลงรักกับเธอตั้ง

นาน จนอดไม่ได้ที่จะแอบส่งจดหมายและเฝ้ามองประยงค์ที่หน้าบ้านประยงค์ จนวันหนึ่งเพื่อนของแม่ประยงค์มาเป็นแขกในบ้าน และเห็นจดหมายที่หลวงเจนพาณิชแอบส่งมาให้ประยงค์ และหลวงจนพาณิชกำลังแอบมองประยงค์ที่หน้าบ้าน ทำให้ประยงค์เสียชื่อเสียงมาก จนคุณพ่อคุณแม่ของประยงค์ต้องยอมให้ประยงค์แต่งงานกับหลวงเจนพาณิช แต่หลังจากที่คุณพ่อคุณแม่ฟังความคิดของประยงค์ที่ไม่ยอมแต่งงานกับหลวงเจนพาณิชซึ่งเป็นผู้ชายที่นิสัยไม่ดีและตัวเองไม่รัก ในที่สุด คุณแม่ของประยงค์ก็ยอมรับความเห็นของลูกสาว แม้ว่าอาจจะต้องเสียชื่อเสียงครอบครัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คุณแม่ของประยงค์ : “ไม่ได้เรื่องของพ่อก็ดีแล้ว เรื่องแม่ประยงค์ น้ากับอาคิดกันอยู่นานทีเดียว ก็เลยตัดสินใจกันว่า น้าให้แม่ประยงค์ออกเรือนกับพ่อจุ้ยไม่ได้”

หลงเจนพาณิช : “ทำไมขอรับ

คุณแม่ของประยงค์ : “แม่ประยงค์ แม่ประยงค์เขาไม่ยอม ก่อนหน้านี้เขาใจเด็ดเหลือเกิน เขาไม่ยอมกินข้าวกินน้ำ เขาบอกว่าเขายอมตายดีกว่าออกเรือน”

[...]

ประยงค์ : “คุณพี่คุณแม่ท่านเมตตา ยอมยกเลิกการแต่งงานแล้วแหละเจ้าค่ะ คุณพี่

ประยงค์ : “...ทีแรก น้องก็กลัวว่าคุณพ่อคุณแม่ท่านจะโกรธ แต่ที่ไหนได้คุณพ่อคุณแม่ท่านรับฟังแต่โดยดี น้องคิดว่าต่อไปนี้ ท่านคงจะรับฟังความเห็นของน้องมากขึ้น น้องดีใจจนบอกไม่ถูกเลยนะเจ้าค่ะ”

(ทวิภพ : EP.16)

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของมารดาสนับสนุนความคิดของบุตรสาว สังคมไทยในอดีตเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมคลุมถุงชน ซึ่งแต่งงานด้วยการจัดแจงจากพ่อแม่ ผู้ที่เป็นบุตรหลานไม่มีสิทธิ์คัดค้านได้ แต่ถ้าบุตรหลานไม่ยอมรับจริง ๆ โดยที่ขู่ว่าจะฆ่าตัวเอง ผู้ที่เป็นบิดามารดามักเป็นห่วงบุตรหลานและปรึกษาเรื่องการแต่งงานของบุตรหลานอีกครั้ง พยายามทำให้บุตรหลานมีความสุข ซึ่งลวงให้ผู้ที่เป็นมารดาเชื่อว่าการที่มารดาไม่บังคับบุตรหลานทำเรื่องที่ต้องเสียประโยชน์หรือความสุขของบุตรหลาน ให้บุตรหลานเป็นเจ้าของชีวิตของตัวเอง จึงจะทำให้บุตรหลานรู้สึกอบอุ่น และสนิทกับบิดามารดามากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นความปรารถนาของผู้ที่เป็นมารดา

ในละคร ดั่งพรหมลิขิตรัก กล่าวถึง บัวเป็นหญิงสาวในสังคมปัจจุบัน และเป็นแม่ของโรส โรสสามารถข้ามภพไปในอดีตโดยนวนิยายเล่มหนึ่ง แต่บัวไม่อยากให้ลูกของตัวเองหลงในเรื่องการข้ามภพเพราะว่าไม่อยากให้โรสจากตัวเองไป จึงแอบเก็บนวนิยายเล่มนั้น แต่เมื่อเห็นโรสกำลังเป็นห่วงเรื่องที่ชายก้องซึ่งเป็นผู้ชายในสังคมอดีตถูกคนอื่นทำร้าย บัวทนเห็นลูกสาวของตัวเองเสียใจไม่ได้ สุดท้ายจึงคืนนวนิยายให้ลูกสาว โรสดีใจมากและข้ามภพไปช่วยชีวิตของชายก้องได้สำเร็จ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

บัว : “พ่อไม่ว่าใช่ไหมถ้าแม่จะคืนหนังสือเล่มนี้ให้โรส”

อำพล : “พ่อเห็นลูกเพ้อถึงชายก้องขนาดนั้น พ่อก็ไม่สบายใจ คืนหนังสือให้เขาเถอะก่อนที่เขาเพี้ยนมากกว่านี้”

บัว : “เป็นห่วงท่านชายก้องมากเลยหรือโรส”

โรส : “ยิ่งรู้ว่าท่านชายกำลังถูกทำร้าย หนูก็ยิ่งเป็นห่วง นี่หนูต้องเห็นท่านชายก้องตายไปต่อหน้าต่อตาหนูอย่างนั้นหรือคะแม่”

(แม่โรสเอาหนังสือออกมาให้โรส)

บัว : “เอาไปอ่านสิ จะได้รู้ว่าตอนนี้ท่านชายเป็นยังไงบ้าง”

(ดั่งพรหมลิขิตรัก : EP.12 [3/6])

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถเห็นถึงบุตรหลานเป็นกลุ่มที่มักจะตกอยู่ในความทรมานเกี่ยวกับเรื่องความรัก โดยเฉพาะความรักที่บิดามารดาไม่สนับสนุน แต่เมื่อบิดามารดาเห็นบุตรหลานเสียใจและทรมาน พวกเขาจะไม่แข็งใจที่ขัดขวางบุตรหลาน จึงให้อิสระบุตรหลานในการตัดสินใจทำเรื่องที่พวกเขาอยากทำ สุดท้ายบุตรหลานที่ได้รับการสนับสนุนจากมารดาจะทำให้บุตรหลานรู้สึกตัวเองได้รับความรักจากมารดา ซึ่งหล่อหลอมให้ผู้ที่เป็นมารดาว่าต้องให้อิสระแก่บุตรหลานเลือกวิถีชีวิตของตัวเอง จนทำให้บุตรหลานได้รับความสุขที่แท้จริง

ตัวอย่างข้างต้นได้แสดงให้เห็นถึงมายาคติของผู้หญิงที่เกี่ยวกับความเป็นมารดา ซึ่งควรเป็นผู้ที่สนับสนุนการตัดสินใจของบุตรหลาน เนื่องจากบุตรหลานเป็นผู้ที่มีความคิดและความต้องการของตัวเอง ผู้ที่เป็นบิดามารดาควรให้บุตรหลานเป็นเจ้าของของชีวิตตัวเอง ไม่ควรขัดข้องบุตรหลานตลอด จึงจะทำให้บุตรหลานได้เติบโตอย่างมีความสุขอย่างแท้จริง และสัมผัสสิ่งที่งดงามในชีวิตด้วยตัวเอง

1.4 หญิงที่เป็นบุตรหลานต้องเคารพเชื่อฟังกตัญญู

ในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 พยายามแสดงให้เห็นถึงมายาคติเกี่ยวกับความเป็นบุตรหลานควรเป็นผู้ที่มีกตัญญูโดยผ่านพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุตรหลานที่ปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ เช่น ในละครเรื่อง ลิขิตแห่งจันทร์ ดวงแก้วปรุงอาหารให้บิดามารดารับประทาน ในละครเรื่อง บุพเพสันนิวาส การะเกดซื้อเสื้อผ้าให้คุณป้า ในละครเรื่อง ดั่งพรหมลิขิตรัก โรสยอมเสียสละความสุขของตัวเองเพื่ออยู่ใกล้บิดามารดา เป็นต้น ดังในละครเรื่อง ดั่งพรหมลิขิตรัก กล่าวว่า ดวงแก้วเป็นหญิงไทยในสังคมอดีต และเป็นบุตรสาวของดวงเดือนกับพระยาฤทธิ์ปรีชา ดวงแก้วปรุงอาหารให้ดวงเดือนกับพระยาฤทธิ์ปรีชากินเสมอด้วยฝีมือที่เรียนจากเสด็จดวงเดือนกับพระยาฤทธิ์ปรีชาชื่นชมฝีมือการปรุงอาหารของดวงแก้วเป็นอย่างมาก และยังเตือนดวงแก้วว่าต้องกตัญญูต่อเสด็จ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ดวงแก้ว : “วันนี้ลูกทำแกงสูตรพิเศษจากในวังให้พ่อท่านแม่ท่านลองชิมดูเจ้าค่ะ”

ดวงเดือน : “แกงสูตรนี้เสด็จไม่ได้ถ่ายทอดให้ใครง่าย ๆ แสดงว่าเสด็จท่านต้องเอ็นดูลูกมาก ๆ แน่”

พระยาฤทธิ์ปรีชา : “เสด็จท่านคงเมตตา เจ้าจะต้องกตัญญูรู้คุณสนองพระเดชพระคุณอย่างสุดความสามารถรู้ไหม”

ดวงแก้ว : “เจ้าค่ะพ่อท่าน”

(ลิขิตแห่งจันทร์ : EP.1 [5/8])

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของบุตรสาวปรุงอาหารให้บิดามารดารับประทาน เนื่องจากในสังคมอดีต พื้นที่ของผู้หญิงมักอยู่ในครอบครัว และผู้ที่เป็นบุตรหลานมักต้องเรียนงานบ้านงานเรือนจากมารดาหรือในวัง เพื่อรับใช้คนในครอบครัว ซึ่งถือเป็นการแสดงความกตัญญูและตอบแทนต่อผู้ใหญ่ที่เลี้ยงตัวเองอย่างเหน็ดเหนื่อย และผู้ที่เป็นบิดามารดาจึงจะรู้สึกภูมิใจ ซึ่งลวงให้ผู้ที่เป็นบุตรหลานต้องรู้จักตอบแทนและกตัญญูต่อผู้ใหญ่ การกตัญญูไม่เพียงแต่ทำให้ผู้ใหญ่ปลื้มใจ ยังทำให้ตัวเองได้รับคำชื่นชมจากคนในสังคมมากยิ่งขึ้น

ในละคร ดั่งพรหมลิขิตรัก กล่าวถึง โรสเป็นหญิงไทยในสังคมปัจจุบัน และได้ข้ามภพไปอดีตด้วยนวนิยายเล่มหนึ่งและได้หลงรักผู้ชายคนหนึ่ง แต่เนื่องจากบิดาของโรสถูกรถชนและได้รับบาดเจ็บสาหัส โรสจึงกลับมาอยู่ข้าง ๆ มารดาและช่วยดูแลบิดา ถึงแม้ว่าโรสคิดถึงผู้ชายที่ตัวเองรักอย่างมาก แต่ก็พยายามเก็บความคิดถึงนั้นอยู่ในใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โรส : “ทำไมแม่มองหน้าหนูอย่างนั้นล่ะคะ”

แม่ของโรส : “แม่กลัวว่าโรสจะทิ้งแม่ไปอีกน่ะสิ”

โรส : “ถ้าแม่ไม่ให้หนูไป หนูก็จะไม่ไปไหนทั้งนั้นค่ะ ไม่มีใครสำคัญกับหนูเท่ากับพ่อและแม่แล้วค่ะ”

(ดั่งพรหมลิขิตรัก : EP.12 [2/6])

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของบุตรสาวยอมเสียสละความสุขของตัวเองเพื่ออยู่ใกล้บิดามารดา เนื่องจากในครอบครัวที่มีบุตรหลานคนเดียว บิดามารดาจึงมีความหวังที่อยากให้บุตรหลานอยู่ใกล้ ๆ กับตัวเอง โดยเฉพาะยิ่งในสภาพที่บิดามารดาเผชิญอุปสรรค การที่บุตรหลานดูแลบิดามารดาเป็นหน้าที่ทั้งตามธรรมเนียมสังคม ถึงแม้ว่าอาจจะต้องเสียสละความสุขของบุตรหลานก็ตาม ซึ่งชวนให้ผู้ที่เป็นบุตรหลานควรปฏิบัติตัวตามธรรมเนียมสังคม รับหน้าที่ของตัวเองอย่างเข้มงวด จึงจะได้ทำให้ตัวเองได้รับคำชื่นชมและความยอมรับจากคนในสังคม

จากการศึกษาละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 สรุปได้ว่า มายาคติความเป็นบุตรหลานที่ต้องเป็นผู้ที่มีกตัญญู ซึ่งบุตรหลานในสังคมอดีตส่วนใหญ่ช่วยทำงานบ้านงานเรือนและเชื่อฟังคำสั่งทุกอย่างของผู้ใหญ่ เพื่อแสดงกตัญญูต่อผู้ใหญ่ แต่เนื่องจากผู้ที่เป็นบุตรหลานในสังคมปัจจุบันได้รับสิทธิ์มากยิ่งขึ้น มีสิทธิ์ในการเลือกในหลายเรื่อง จนทำให้พวกเขาได้แสดงความกตัญญูนอกจากช่วยงานบ้านงานเรือนแล้ว ยังสามารถรับผิดชอบเลี้ยงดูแลบิดามารดาด้วย

2. มายาคติของผู้หญิงในสังคม

มายาคติของผู้หญิงในสังคมที่ปรากฏในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 แบ่งตามลักษณะของผู้หญิง ได้แก่ มายาคติของผู้หญิงเกี่ยวกับรูปลักษณ์ มายาคติของผู้หญิงเกี่ยวกับการศึกษา และมายาคติของผู้หญิงเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ มายาคติของผู้หญิงในสังคมสามารถแสดงให้เห็นถึงความคาดหวังของคนในสังคมที่มีต่อผู้หญิงไม่เคยเปลี่ยนแปลง กลับยังเข้มงวดกว่าเมื่อก่อนเพื่อทำให้ผู้หญิงสามารถแสดงความเป็นตัวของตัวเองและป้องกันสิทธิ์ของตัวเองมากยิ่งขึ้น

2.1 ผู้หญิงต้องรักษารูปลักษณ์ให้สวยงาม

ในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 พยายามแสดงให้เห็นถึงมายาคติของผู้หญิงเกี่ยวกับรูปลักษณ์ที่ควรเป็นผู้ที่หน้าตาสวยงาม ผิวขาวกระจ่างใส และหุ่นสมส่วนโดยผ่านพฤติกรรมของตัวละครหญิงรักษาและเสริมความสวยงาม และคำพูดเกี่ยวกับความสวยงามของผู้หญิง เช่น ในละครเรื่อง บุพเพสันนิวาส พี่ผินพี่แย้มช่วยทาเครื่องบำรุงผิวให้การะเกดหลังจากอาบน้ำเสร็จ ในละครเรื่อง หมอหลวง แม่เทียบและแม่พิกุลทำเครื่องประทินโฉมเพื่อทำให้ผิวหน้าขาวและนุ่ม และบัวออกกำลังกายเพื่อรักษาหุ่นให้สมส่วน เป็นต้น ดังในละคร บุพเพสันนิวาส กล่าวว่า ผินและแย้มเป็นบ่าวในสังคมอดีต ทุกครั้งที่ผินกับแย้มช่วยอาบน้ำให้เจ้านาย สองคนต้องช่วยทาเครื่องบำรุงผิวให้เจ้านายเพื่อทำให้เจ้านายมีผิวที่สวยและขาวกระจ่างใส ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เกศสุรางค์ในฐานะที่เป็นการะเกด : “ข้าอยากอาบน้ำ”
ผิน : “ค่ำ ๆ ค่อยอาบเจ้าค่ะ”
เกศสุรางค์ในฐานะที่เป็นการะเกด : “ข้าจะอาบเดี๋ยวนี้ ตอนนี้ ตรงนี้
ผิน : “อาบตรงนี้ไม่ได้นะเจ้าคะ ต้องอาบที่ท่าเจ้าค่ะ”
เกศสุรางค์ในฐานะที่เป็นการะเกด : “พาไปสิ”
(เกศสุรางค์นั่งอยู่บนเก้าอี้ ผินกับแย้มช่วยทามะขามเปียกและรดน้ำให้เกศสุรางค์อย่างละเอียดมาก เมื่อช่วยเกศสุรางค์อาบน้ำเสร็จ ผินกับแย้มก็ช่วยเกศสุรางค์ทาเครื่องบำรุงผิวในห้องนอนของเกศสุรางค์ เมื่อทาเครื่องบำรุงผิวเสร็จแล้ว ผินกับแย้มก็เริ่มช่วยเกศสุรางค์ใส่ชุดเพื่อออกไปทานข้าวกับครอบครัว)

(บุพเพสันนิวาส : EP.3 [2/4])

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการบำรุงผิวให้กระจ่างใสของผู้หญิงในสังคมอดีต เนื่องจากในสังคมอดีต ผู้ชายสามารถมีภรรยาหลายคน ผู้หญิงจึงต้องหาวิธีหลากหลายเพื่อแย่งชิงความสนใจและความรักของผู้ชาย การที่ผู้หญิงมีผิวพรรณดีกระจ่างใสจะทำให้ผู้หญิงมีเสน่ห์จนมีประโยชน์ในการดึงดูดความสนใจของผู้ชาย ซึ่งหล่อหลอมให้หญิงสาวไทยพยายามรักษาผิวของตัวเองให้เนียนผ่องและหาวิธีช่วยเสริมความสวยงามของตัวเองเพื่อทำให้ตัวเองมีเสน่ห์มากยิ่งขึ้นในการดึงดูดความสนใจของผู้ชาย

ในละคร บุพเพสันนิวาส กล่าวว่า เกศสุรางค์เป็นหญิงโสดในสังคมปัจจุบัน และเป็นหญิงโสดที่ค่อนข้างอ้วน วันหนึ่งที่แม่ของเกศสุรางค์กำลังทำอาหารที่อร่อย เกศสุรางค์อดไม่ได้ที่จะขอแม่ของตัวเองว่าจะกินข้าวสองจานได้ไหม แต่แม่ของเกศสุรางค์ไม่ให้ เพราะกลัวว่าเกศสุรางค์จะอ้วนขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เกศสุรางค์ : “แม่จ๊ะ วันนี้ขอกินข้าวสองจานได้เปล่า”
แม่ของเกศสุรางค์ : “ไม่ได้ เดี๋ยวอ้วน ไม่ให้กิน”

(บุพเพสันนิวาส : EP.6 [3/4])

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความคิดของคนในสังคมปัจจุบันเกี่ยวกับรูปร่าง ผู้หญิงในสังคมปัจจุบันให้ความสำคัญกับหุ่นของตัวเอง เพราะว่าการที่ผู้หญิงมีหุ่นสมส่วนไม่เพียงแต่ดูแล้วสวยงาม ทำให้ตัวเองมีความมั่นใจ และยังเป็นมาตรฐานอย่างหนึ่งในการวัดสุขภาพด้วย ซึ่งลวงให้หญิงไทยเชื่อว่าต้องรักษาหุ่นให้สมส่วน ไม่เพียงแต่ทำให้สุขภาพของตัวเองแข็งแรง ยังสามารถมีความมั่นใจในการเลือกคู่รักด้วย

จากการศึกษาละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 สรุปได้ว่า รสนิยมเกี่ยวกับความสวยงามของผู้หญิงที่ผู้หญิงต้องมีหน้าตาสวย ผิวพรรณดีเป็นมายาคติสำคัญต่อยังคงอยู่ในสังคมไทย แต่เนื่องจากการพัฒนาของสังคม ทำให้รสนิยมเกี่ยวกับความสวยงามของผู้หญิงก็เกิดความเปลี่ยนแปลงไป อย่างเช่นความสวยงามด้านฟัน ซึ่งในสังคมอดีต คนในสังคมมักคิดว่าผู้หญิงต้องมีฟันสีดำจึงจะนับว่าสวย แต่ในสังคมปัจจุบัน ความสวยงามของผู้หญิงจะเปลี่ยนเป็นฟันสีขาว ดังที่ วรรณศิริ กางกั้น (2560) ศึกษาเรื่อง มายาคติหน้าอกในสาวพริตตี้กับธุรกิจความงาม พบว่า ค่านิยมของความสวยความงามของผู้หญิงในปัจจุบันมีมุมมองที่เปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต เช่น ผู้หญิงที่สวยจะต้องมีผิวขาว ตาโต จมูกโด่ง หน้าเรียวเล็ก ผอม หน้าอกใหญ่ แต่อย่างไรก็ตาม คนในสังคมให้ความคาดหวังต่อผู้หญิงว่าต้องเป็นผู้ที่มีหน้าตาสวยงามตามรสนิยมของแต่ละยุคสมัย

2.2 ผู้หญิงควรเรียนทักษะหลากหลาย

ในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 พยายามแสดงให้เห็นถึงมายาคติของผู้หญิงเกี่ยวกับการศึกษาที่ควรเรียนทักษะหลากหลาย เช่น ในละครเรื่อง ลิขิตแห่งจันทร์ ดวงแก้วและโฉมศึกษาการปรุงอาหารจากเสด็จ ในละครเรื่อง ดั่งพรหมลิขิตรัก โรสและหญิงแต้วเรียนปรุงอาหาร งานศิลปะฝีมือกับพระ

เจ้าวรวงศ์เธอ ในละครเรื่อง บุพเพสันนิวาส เกศสุรางค์เรียนการพับดอกบัวกับคุณยาย เป็นต้น ดังในละครลิขิตแห่งจันทร์ กล่าวว่า โฉมเป็นหญิงโสดในสังคมอดีต ที่มีความสามารถมากมาย เช่น การปรุงอาหาร การทำน้ำหอม และการทำงานฝีมือ เป็นต้น ตอนที่เสด็จให้โฉมกับโอปอลแข่งขันฝีมือ โฉมได้แสดงงานฝีมือของตัวเองอย่างเต็มที่ และได้รับคำชื่นชมจากเสด็จเป็นอย่างมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เสด็จ : "ฝีมือประณีต ไม่เสียทีที่ข้าพร่ำสอน"

โฉม : "ขอบพระทัยเพคะ ดอกไม้ที่นำมาใช้ ต้องเก็บก่อนจะบาน เพลานำมาทำเครื่องแขวน จะได้งามพอดี มิโรยไปเสียก่อน"

(เสด็จพยักหน้าอย่างพอใจมาก)

(ลิขิตแห่งจันทร์ : EP.7 [3/8])

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของหญิงไทยที่ทำงานฝีมือ เนื่องจากผู้หญิงในสังคมอดีตไม่สามารถเข้าศึกษาในโรงเรียน พวกเขามักถูกสั่งสอนให้ทำงานฝีมือ เพราะตามค่านิยมของคนในสังคมไทยจะกำหนดพื้นที่ของผู้หญิงว่าต้องอยู่ในพื้นที่ครอบครัว การศึกษางานฝีมือจะทำให้ผู้หญิงได้แสดงความสามารถของตัวเองอย่างเต็มที่ จนได้รับความชื่นชมและการยอมรับจากคนในสังคมมากยิ่งขึ้น ซึ่งหล่อหลอมให้ผู้หญิงเชื่อว่าต้องศึกษาทักษะงานบ้านงานเรือนและการทำงานฝีมือเพื่อทำให้ตัวเองเป็นกุลสตรี และได้สมรสกับผู้ชายที่มีฐานะดี

ในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 มีหลายเรื่องได้แสดงให้เห็นถึงหญิงโสดในสังคมปัจจุบันสามารถเข้าศึกษาระดับอุดมศึกษา เช่น เมณี ในละครเรื่อง ทวิภพ เกศสุรางค์ ในละครเรื่อง บุพเพสันนิวาส บัว ในละครเรื่อง หมอหลวง และพุดตาน ในละครเรื่อง พรหมลิขิต ต่างเป็นหญิงสาวที่ได้ศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังในละคร บุพเพสันนิวาส เกศสุรางค์เป็นนักศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ และทุกครั้งที่เข้าเรียน เกศสุรางค์ตั้งใจเรียนเป็นอย่างมาก และตอบคำถามของอาจารย์เสมอและได้รับคำชื่นชมจากอาจารย์บ่อยครั้ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

อาจารย์ของเกศสุรางค์ : "สมเด็จพระเจ้าปราสาททำนทรงโปรดให้สร้างขึ้นในพื้นที่เดิมของพระราชมารดา สันนิษฐานว่าสร้างเป็นอนุสรณ์เหนือชัยชนะแห่งอาณาจักร..."

เกศสุรางค์ : "กัมพูชาค่ะ"

อาจารย์ของเกศสุรางค์ : "โอเค ถูกต้อง"

(เพื่อนคนอื่นตกใจที่เกศสุรางค์ตอบอาจารย์ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว)

อาจารย์ของเกศสุรางค์ : “...ที่นี้ใครรู้บ้างว่าปรางค์นี้เป็นศิลปะของชนชาติไหน”
เกศสุรางค์ : “ขอมค่ะ”
อาจารย์ของเกศสุรางค์ : “ถูกต้อง”
(อาจารย์ยิ้มต่อเกศสุรางค์อย่างพึงพอใจมาก)

(บุพเพสันนิวาส : EP.7 [3/4])

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความรู้ของหญิงสาวในสังคมปัจจุบัน หญิงสาวในสังคมปัจจุบันได้รับสิทธิ์การศึกษา ซึ่งแตกต่างกันหญิงสาวในสังคมอดีต ผู้หญิงเพียงแต่ศึกษางานบ้านงานเรือนอย่างเดียว การที่หญิงสาวมีความรู้จะทำให้ตัวเองมีความมั่นใจและได้รับคำชื่นชมจากคนอื่น ซึ่งลวงให้ผู้หญิงในสังคมปัจจุบันต้องพยายามเล่าเรียนให้สูง ทำให้ตัวเองมีความรู้ความสามารถมากยิ่งขึ้น และทำให้ตัวเองสามารถดำรงชีวิตอย่างมั่นใจ

จากการศึกษาละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 สามารสรุปได้ว่า แม้ว่าการศึกษาของหญิงไทยในสังคมอดีตกับสังคมปัจจุบันมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้หญิงในสังคมอดีตต้องศึกษางานบ้านงานเรือนเป็นหลัก และผู้หญิงในสังคมปัจจุบันนอกจากควรศึกษางานบ้านงานเรือนแล้ว ยังต้อง พัฒนาความรู้และทักษะหลากหลาย แต่ก็สามารถได้เห็นถึงคนในสังคมอดีตและสังคมปัจจุบันต่างให้ความหวังที่สูงกับผู้หญิง และความคาดหวังของคนในสังคมที่มีต่อผู้หญิงเข้มงวดมากยิ่งขึ้นตามการพัฒนาของสังคม

2.3 ผู้หญิงควรเป็นผู้ที่มีความเมตตา กล้าหาญ เรียบร้อยและพึ่งพาตัวเอง

1) มีความเมตตา

ในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 พยายามแสดงให้เห็นถึงมายาคติเกี่ยวกับความเป็นหญิงโสดในสังคมอดีตและสังคมปัจจุบันควรเป็นผู้ที่มีความเมตตาโดยผ่านพฤติกรรมของหญิงโสด เช่น ในละครเรื่อง บุพเพสันนิวาส เกศสุรางค์ซื้อขนมให้บ่าวกินและตัดกางเกงในให้บ่าว ในละครเรื่อง พรหมลิขิต พุดตานให้เงินแก่บ่าวช่วยไถ่ตัว ในละครเรื่อง เภตรานฤมิต อรช่วยเหลือชีวิตบัว เป็นต้น ดังในละคร บุพเพสันนิวาส กล่าวว่า เกศสุรางค์เป็นหญิงสาวที่ข้ามภพไปสังคมอดีตและเข้าไปอยู่ในร่างของการะเกด วันหนึ่งเกศสุรางค์พาบ่าวไปเที่ยวที่ตลาด และเมื่อได้กินของอร่อยแล้ว เกศสุรางค์ก็ยินดีซื้อให้บ่าวกิน เพราะว่าเกศสุรางค์รู้สึกว่าบ่าวเดินกับตัวเองเหนื่อยมาก ตัวเองจึงอยากตอบแทนพวกเขาบ้าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เกศสุรางค์อยู่ในร่างของการะเกด : “พี่เอาไปแบ่งกันนะ”
(บ่าวมองหน้ากันอย่างไม่เชื่อ)
อีฝิน : “เจ้าค่ะ”
หมื่นสุนทรเทวา : “ออเจ้านี่ช่างตามใจบ่าวนะ”
เกศสุรางค์อยู่ในร่างกายการะเกด : “ตามใจยังไงคะ”

หมื่นสุนทรเทวา : “ปกติไม่มีผู้ใดใส่ใจบ่าวที่ติดตามหรอกหนา ยิ่งแบ่งปันกันกิน ไม่มีผู้ใดกระทำกัน”

เกศสุรางค์อยู่ในร่างกายการะเกด : “ก็พวกเขามาค่อยดูแล มาทนเหนื่อยทนเดินไปกับข้า แล้วทำไมข้าจะตอบแทนพวกเขาบ้างไม่ได้หรือคะ”

(บุพเพสันนิวาส : EP.17 [4/4])

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถเห็นถึงพฤติกรรมของหญิงสาวไทยให้ความเมตตาต่อบ่าว เนื่องจากสังคมอดีตเป็นสังคมที่มีระบบการแบ่งชนชั้นอย่างเข้มงวด ผู้ที่เป็นบ่าวเป็นกลุ่มคนที่ไม่มีอำนาจใด ๆ ต้องรับหน้าที่รับใช้กับเจ้านายอย่างอดทนและเหน็ดเหนื่อย จนผู้ที่เป็นเจ้านายมักเห็นว่าพวกเขารับใช้ตัวเองเป็นเรื่องธรรมดา แต่ถ้าผู้ที่เป็นเจ้านายมีความเมตตาและเอาใจใส่ต่อพวกเขา จะทำให้คนรับใช้ยิ่งรับใช้เจ้านายอย่างจริงใจและครบถ้วน ซึ่งชวนให้หญิงโสดเชื่อว่าการให้ความเมตตาต่อคนอื่น จะทำให้คนในสังคมให้ความยอมรับตัวเอง จนทำให้ผู้หญิงสามารถดำรงชีวิตอย่างราบรื่นมากยิ่งขึ้น

2) กล้าหาญ

ในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 พยายามแสดงให้เห็นถึงมายาคติเกี่ยวกับความเป็นหญิงโสดในสังคมปัจจุบันควรเป็นผู้ที่กล้าหาญโดยผ่านพฤติกรรมการโต้เถียงและการต่อสู้ของหญิงโสดกับคนร้ายและเรื่องไม่ยุติธรรม เช่น ในละครเรื่อง ทวิภพ เฟื่องต่อสู้กับผู้ชายที่รังแกบ่าวของตัวเอง ในละครเรื่อง บุพเพสันนิวาส เกศสุรางค์ช่วยพ่อค้าที่ถูกคนฝรั่งเศสรังแก ในละครเรื่อง ดั่งพรหมลิขิตรัก โรสคัดค้านการคลุมถุงชนของครอบครัว เป็นต้น ดังตัวอย่างในละคร บุพเพสันนิวาส กล่าวว่า เกศสุรางค์เป็นหญิงสาวโสดในสังคมปัจจุบัน และได้ข้ามภพมาในสังคมอดีต วันหนึ่งที่เกศสุรางค์ไปเที่ยวที่ตลาด และถูกผู้ชายที่มีนิสัยเจ้าชู้ก่อกวน เกศสุรางค์จึงใช้ศิลปะการต่อสู้ต่อสู้กับผู้ชายที่เจ้าชู้อย่างกล้าหาญ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ผู้ชายเจ้าชู้: “เจ้าเป็นผู้ใดกัน ทำไมถึงงามนัก มาเดินตลาด ต้องการสิ่งใดฤ”

ผิน : “แม่นายข้าจะเป็นใคร เกี่ยวข้องอะไรด้วยเจ้า ถอยไปเดี๋ยวนี้”

เกศสุรางค์ : “พูดจาดี ๆ กันก็ได้นี่ ไม่เห็นต้องทำท่าทีคุกคามอย่างนี้”

ผู้ชายเจ้าชู้ : “พูดดี ๆ ก็ให้พี่จูบสักทีสองทีเป็นยังไงน้องสาว”

ผินโมโห : “อ้ายพวกไพร่สถุล ปากของพวกมึงจักไม่มีฟันเอาไว้กินขี้แล้วหนา”

(ผู้ชายคนหนึ่งฟาดมือใหญ่ใส่ผินจนเลือกกบปาก ผลักผินกระเด็นไป)

[...]

เกศสุรางค์ : “ไอ้หน้าตัวเมีย รังแกผู้หญิงไม่มีทางสู้ นึกว่าเก่งนักหรือไอ้นักเลงใส่ผ้าซิ่น”

(ผู้ชายอยากลูบหน้าเกศสุรางค์ แต่ถูกเกศสุรางค์ตีอย่างหนัก ต่อไปเกศสุรางค์ก็ถูกผู้ชายอีกคนหนึ่งบีบคอ ขณะเดียวกัน เกศสุรางค์ได้นึกออกท่วงท่าในศิลปะการต่อสู้ที่ครูสอน

และต่อสู้กับผู้ชายอย่างกล้าหาญจนทำให้ตัวเองและบ่าวหลายคนได้หนีจากอันตรายได้สำเร็จ)

(บุพเพสันนิวาส : EP.18 [1/4])

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการต่อสู้ของหญิงโสดไทยกับผู้ชายที่มีนิสัยเจ้าชู้ เนื่องจากสังคมอดีตเป็นสังคมปิตาธิปไตย ผู้หญิงมักถูกมองเป็นวัตถุทางเพศ เป็นกลุ่มที่อ่อนแอ จนกลายเป็นกลุ่มที่มักถูกผู้ชายรังแก แต่ไม่มีกำลังต่อสู้ แต่เนื่องจากสังคมไทยเข้าสู่ในสังคมประชาธิปไตย ผู้หญิงได้รับสิทธิ์มากยิ่งขึ้น จนกล้าลุกขึ้นมาต่อสู้กับคนร้ายกับเรื่องไม่ยุติธรรม ซึ่งหล่อหลอมให้หญิงโสดต้องกล้าหาญต่อสู้กับผู้คนทำร้ายกับตัวเองและคนอื่น ความกล้าหาญของผู้หญิงไม่เพียงแต่สามารถป้องกันสิทธิ์และปลอดภัยของตัวเอง ยังสามารถช่วยสร้างสังคมที่มั่นคงด้วย

3) เรียบร้อย

ในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 พยายามแสดงให้เห็นถึงมายาคติเกี่ยวกับความเป็นหญิงโสดควรเป็นผู้ที่มีการกระทำที่เรียบร้อยและมีมารยาทโดยผ่านคำสั่งสอนและคำเตือนเกี่ยวกับพฤติกรรมและคำพูดจาของหญิงโสด เช่น ในละครเรื่อง ทวิภพ คุณหญิงแสร์สั่งสอนวิธีการข้ามธรณีประตูให้เมณี่ ในละครเรื่อง บุพเพสันนิวาส พี่ผินและพี่แย้มเตือนเกศสุรางค์แก้วิธีรับประทานอาหาร คำพูด และวิธีแต่งตัวที่ผิดพลาด ในละครเรื่อง หมอหลวง แม่พิกุลสั่งสอนวิธีพูดจาไม่ถูกต้องตามธรรมเนียมไทยของบัว เป็นต้น ดังในละคร บุพเพสันนิวาส กล่าวถึง หมื่นสุนทรเทวาเป็นผู้ชายในสังคมอดีต และเกศสุรางค์เป็นหญิงสาวในสังคมปัจจุบันที่ข้ามภพอยู่ในร่างกายของแม่การะเกด ครั้งหนึ่งที่เกศสุรางค์เพิ่งอาบน้ำเสร็จและกำลังเดินกลับห้อง แต่ถูกหมื่นสุนทรเทวาสั่งสอนว่าตัวเองต้องทำท่าทีเรียบร้อย ไม่ควรโบกมือกับผู้ใด เพราะว่าเป็นสตรี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

หมื่นสุนทรเทวา : “ออเจ้ายิ้มในหน้า คิดสิ่งใดอยู่”
แม่การะเกด : “ทำไมคะ ต้องบอกด้วยหรือคะ”
หมื่นสุนทรเทวา : “กิริยาเมื่อครู่ น่าเกลียดเหลือทน ออเจ้าไม่รู้ฤๅ ว่าเป็นสตรี ไม่ควรโบกไม้โบกมือให้ผู้ใด วันก่อน ออเจ้าก็โบกมือให้ทหารที่ป้อมเพชร”

(บุพเพสันนิวาส : EP.3 [3/9])

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงคำสั่งสอนเกี่ยวกับการกระทำของผู้หญิงที่ไม่ถูกต้องตามธรรมเนียม เนื่องจากในสังคมอดีต ค่านิยมของคนในสังคมมักให้ความหวังแก่ผู้หญิงว่ากิริยาต้องเรียบร้อย งดงามและมีมารยาท จึงจะถือว่าเป็นกุลสตรี และได้รับคำชื่นชมจากคนในสังคม ซึ่งหล่อหลอมให้หญิงสาวเชื่อว่าต้องเป็นหญิงโสดที่เรียบร้อย จึงจะมีชื่อเสียงที่ดี

ในละคร หมอหลวง กล่าวถึง บัวเป็นหญิงสาวในสังคมปัจจุบันและข้ามภพไปสู่สังคมอดีต ผาดเป็นหญิงสาวในสังคมอดีต วันหนึ่งหลังจากกินข้าวกินเหล้าเสร็จแล้ว เนื่องจากทองแท้เมาเหล้า ผาดจึงคิดจะนำทองแท้ไปนอนที่ห้องนอน แต่บัวเข้าใจผิดว่าผาดจะนำทองแท้ไปพักที่ห้องของตัวเอง จึงรีบห้ามผาดเพราะผู้หญิงไม่ควรชิงสุกก่อนห่าม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

บัว : “ทำอะไรอ่ะผาด”

ผาด : “ข้าก็จะพาคุณเขาขึ้นไปนอนห้องล่ะสิ”

บัว : “นอน จะบ้าหรือผาด เธอเป็นผู้หญิงนะ จะไปชิงสุกก่อนห่ามไม่ได้ ถึงเธอชอบพี่ทองแท้ แต่เธอทำแบบนี้ไม่ได้นะ”

ผาด : “กระไรของเธอ กระไรชิงสุกก่อนห่าม ข้าจะพาคุณเขาไปโน่น นอนบนเรือนเขาโน่น”

(หมอหลวง : EP.15 [2/6])

จากตัวอย่างข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความคิดของหญิงโสดเกี่ยวกับต้องรักตัวเอง แม้ว่าผู้หญิงในสังคมปัจจุบันมีสิทธิ์ในการทำเรื่องที่ตัวเองต้องการ แต่ข้อจำกัดจากค่านิยมที่ผู้หญิงควรเป็นกุลสตรียังปลูกฝังอยู่ในสังคม ทำให้ผู้หญิงในสังคมปัจจุบันยังต้องปฏิบัติตัวอย่างเข้มงวดตามข้อจำกัดของสังคมเพื่อไม่ให้ตัวเองถูกคนในสังคมตำหนิ ซึ่งลวงให้หญิงโสดเชื่อว่าต้องเป็นสตรีที่รู้จักรักตัวเอง จึงจะทำให้ตัวเองไม่ถูกคนอื่นดูถูกและสามารถดำรงชีวิตอย่างมั่นใจ

จากการศึกษาละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 สามารถสรุปได้ว่า ในสังคมปัจจุบันไม่ได้กำหนดว่าผู้หญิงต้องเป็นกุลสตรีเหมือนสังคมอดีต แต่ผู้หญิงก็ยังใช้ชีวิตอยู่ใต้กำหนดของสังคมบ้าง เช่น กิริยาต้องเรียบร้อยและมีมารยาท จึงจะทำให้คนในสังคมสามารถให้ความยอมรับมากยิ่งขึ้น และทำให้ตัวเองดำรงชีวิตได้อย่างมีความมั่นใจ

4) พึ่งพาตัวเอง

ในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 พยายามแสดงให้เห็นถึงมายาคติเกี่ยวกับความเป็นหญิงโสดควรเป็นผู้ที่พึ่งพาตัวเองโดยผ่านความคิดของหญิงโสด เช่น ในละครเรื่อง ทวิภพ เมณีไม่ต้องการความช่วยเหลือของผู้ใหญ่ในเรื่องหางาน ในละครเรื่อง พรหมลิขิต พุดตานไม่ต้องการความช่วยเหลือจากยายกุยเป็นต้น ดังตัวอย่างในละคร ทวิภพ กล่าวว่า เมณีเป็นหญิงโสดในสังคมปัจจุบัน และกำลังหางานอยู่ วันหนึ่งที่เมณีพูดคุยเรื่องการหางานกับแม่ เมณีพูดตรง ๆ กับแม่ว่าตัวเองไม่ต้องการความช่วยเหลือของครอบครัว เธออยากหางานด้วยความสามารถของตัวเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แม่ของเมณี่ : “แล้วทำไมลูกต้องเลือกเป็นข้าราชการล่ะลูก ทำไมไม่เปิดโรงเรียนสอนดนตรี ร้านขนมหรือว่าร้านขายงานศิลปะก็ได้”

เมณี่ : “ก็เพราะพ่อกับแม่นั่นแหละค่ะ รวมถึงบรรพบุรุษบนโต๊ะด้วย ทุกคนยอมเป็นข้ารองบาทรับใช้พระเจ้าอยู่หัวทั้งหมด เรื่องแบบนี้มันคงวนอยู่ในหัวเมณี่มากเกินไปมั้งคะ”

แม่ของเมณี่ : “แต่ถ้าจะเอาจริง ๆ ก็ต้องกระทรวงการต่างประเทศเท่านั้นนะลูก”

เมณี่ : “แล้วใช้เส้นพ่อกับแม่หรือคะ เมณี่ไม่เอาหรอกค่ะ ถ้าเมณี่ประสบความสำเร็จขึ้นมา คนอื่นจะพูดได้นะสิคะแม่ว่าเมณี่ประสบความสำเร็จเพราะว่าพ่อกับแม่ช่วย แล้วเมณี่จะเหลือความภาคภูมิใจศักดิ์ศรีอะไรคะแม่”

(ทวิภพ : EP.1)

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถแสดงให้เห็นถึงความคิดที่ไม่อยากพึ่งพาความช่วยเหลือของครอบครัวของหญิงโสดในสังคมปัจจุบัน เพราะว่าผู้หญิงในสังคมปัจจุบันมีโอกาสในการศึกษาและได้ศึกษาทักษะหลากหลาย จึงทำให้พวกเธอกลายเป็นกลุ่มคนที่สามารถหาเงินเลี้ยงตัวเองและครอบครัวด้วยความสามารถของตัวเอง การพึ่งพาตัวเองจะทำให้หญิงโสดมีความมั่นใจกับตัวเอง ซึ่งหล่อหลอมให้หญิงโสดเชื่อว่าต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เป็นที่พึ่งของตัวเอง จนจะทำให้ตัวเองดำรงชีวิตได้อย่างมั่นใจและทำให้คนอื่นมองเห็นคุณค่าของตัวเองมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 สรุปได้ว่า ในสังคมปัจจุบัน ผู้หญิงไม่ได้ถูกจำกัดอยู่ในพื้นที่ครอบครัวที่เป็นแม่บ้านแม่เรือน กลับได้ออกไปข้างนอกประกอบอาชีพหาเงินเลี้ยงตัวเองและครอบครัวด้วยความสามารถของตัวเอง การที่ผู้หญิงพึ่งพาตัวเองไม่เพียงแต่ทำให้คนในสังคมมองเห็นคุณค่าของตัวเองมากยิ่งขึ้น และยังทำให้ตัวเองมีความภูมิใจต่อตัวเองและสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมั่นใจ

อภิปรายผลการวิจัย

มายาคติเกี่ยวกับความเป็นหญิงในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 ได้แสดงให้เห็นถึงมายาคติของผู้หญิงในครอบครัวและมายาคติของผู้หญิงในสังคม มายาคติของผู้หญิงในครอบครัวที่เป็นภรรยาที่ดีควรเอาใจใส่สามี รับใช้และดูแลสามีอย่างครบถ้วน ผู้หญิงที่เป็นมารดาที่ดีควรเอาใจใส่บุตรหลาน สนับสนุนบุตรหลานทำพฤติกรรมที่เหมาะสม ให้สิทธิ์แก่บุตรเลือกวิถีชีวิตของตัวเองและทำเรื่องที่ตัวเขาเองต้องการทำ ผู้ที่เป็นบุตรหลานที่ดีควรมีความกตัญญู ช่วยปรุงอาหาร ทำงานบ้านงานเรือน และเป็นที่พึ่งของบิดามารดา ส่วนมายาคติของผู้หญิงในสังคมไม่เพียงแต่ควรเป็นผู้ที่มีรูปลักษณ์ที่สวยงาม ยังต้องแสวงหาโอกาสในการศึกษาทักษะหลากหลายเพื่อพัฒนาความสามารถของตัวเอง นอกจากนี้แล้วยังต้องมีจิตใจที่งดงาม ควร

เป็นผู้ที่มีความเมตตา กล้าหาญ และพึ่งพาตัวเอง มายาคติที่เกี่ยวกับผู้หญิงในฐานที่แตกต่างกันสามารถทำให้เห็นถึงผู้หญิงมีบทบาทสำคัญในสังคมทั้งพื้นที่ครอบครัวและพื้นที่สังคม และคนในครอบครัวให้ความคาดหวังต่อผู้หญิงอย่างเข้มงวดตลอด ซึ่งทำให้ผู้หญิงต้องดำเนินชีวิตอยู่ในกรอบสังคม แม้ว่าสังคมมีความเปลี่ยนแปลงตามการเวลา แต่ความคาดหวังของคนในสังคมต่อผู้หญิงบางประการยังเป็นคงที่ ซึ่งทำให้ผู้หญิงต้องปฏิบัติตัวตามกฎระเบียบสังคมอย่างเข้มงวดเพื่อทำให้ตัวเองได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้หญิงที่ดี ในขณะเดียวกัน การพัฒนาของสังคมก็ยังทำให้ผู้หญิงต้องพัฒนาตนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สถานภาพและบทบาทเพื่อทำให้ตัวเองมีศักยภาพที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และสร้างประโยชน์กับสังคมจนได้รับการยอมรับและคำชื่นชมจากคนในสังคม

จากการวิเคราะห์มายาคติเกี่ยวกับความเป็นหญิงในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 สามารถได้รู้ว่าผู้หญิงไทยต้องใช้ชีวิตภายใต้ระบอบและกฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งต้องทำหน้าที่ตามสถานภาพของตัวเองอย่างเต็มที่ ควรเป็นคนที่ไม่เพียงแต่มีรูปหน้าตาที่สวยงาม ยังต้องมีจิตใจที่งาม รู้จักบุญคุณ มีความสามารถและเรียบร้อย มายาคติที่สืบต่อจากสังคมอดีตจนถึงสังคมสมัยใหม่ ทำให้เห็นมายาคติเกี่ยวกับความเป็นหญิงที่ปลูกฝังในคนในสังคมจากสังคมอดีตจนถึงสังคมสมัยใหม่ เพราะค่านิยมของคนในสังคมจะให้ความสำคัญต่อบทบาทของผู้หญิงในครอบครัว ซึ่งเชื่อว่าผู้หญิงทำหน้าที่ที่ดีตามสถานภาพของตัวเองจะทำให้ครอบครัวอบอุ่นและมีระบบระเบียบ และผู้หญิงมีทั้งรูปลักษณ์ที่สวยงามและความสามารถจะทำให้ผู้หญิงได้รับคำชื่นชมจากคนในสังคม ยังเป็นเครื่องมือในการช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ชาย แต่เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและการเมืองของสังคมไทย ผู้หญิงในสังคมไทยมีสิทธิ์มากยิ่งขึ้น ทำให้คนในสังคมให้ความคาดหวังต่อหญิงไทยมีความเปลี่ยนแปลงจากคนที่อ่อนแอกลายเป็นผู้ที่กล้าหาญและพึ่งพาตัวเอง สามารถประกอบอาชีพไม่แพ้ผู้ชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดารัณ อุดมรัตนปภากุล (2562) เรื่อง กากี สีดา วันทอง ในเพลงรักร่วมสมัย: การศึกษาภาพตัวแทนความเป็นหญิง ในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี พบว่า ผู้หญิงในแบบเก่ามีลักษณ์ที่แสดงความอ่อนแอ ไม่มีสิทธิ์ในการเลือก ส่วนผู้หญิงสมัยใหม่ ออกมาต่อสู้กับคำตีตรา มีอำนาจในตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถเลือกคนรักได้ด้วยตัวเอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอรบุษย์ บุษย์เพชร (2564) ศึกษาเรื่อง การประกอบสร้างภาพลักษณ์ของผู้หญิงสมัยใหม่ในวรรณกรรมเพลงของจ๊ะ อาร์สยาม พบว่า ภาพลักษณ์ของผู้หญิงสมัยใหม่เป็นผู้หญิงที่มั่นใจในตัวเอง เชื่อว่าตนเองมีค่า มีความสามารถ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องง้อผู้ชาย มีสิทธิ์เลือก เป็นฝ่ายเลือกผู้ชายเอง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์มายาคติเกี่ยวกับหญิงไทยในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษามายาคติเกี่ยวกับผู้ชายในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566

2. ควรศึกษามายาคติเกี่ยวกับหญิงไทยในละครประเภทอื่น เช่น ละครตลก ละครอิงประวัติศาสตร์และละครฆาตกรรม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กัญจน์ดามาศ โกพล. (2554). *บทบาทของละครย้อนยุคที่มีต่อการสืบสานและอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ช่อง one31. (13 พฤศจิกายน 2563). คดีรักข้ามภพ | EP.1 (FULL EP) | 12 พ.ย. 63 |*ออนไลน์.* แหล่งที่มา: one31. Youtube. https://www.youtube.com/watch?v=I3sV9hTed20

ช่อง 3. (22 พฤษภาคม 2566). หมอหลวง EP.18 [3/6]. *ออนไลน์.* แหล่งที่มา: Ch3plus. https://ch3plus.com/v/190544

ช่อง 3. (8 พฤศจิกายน 2565). ดั่งพรหมลิขิตรัก EP.11 [1/6]. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา : Ch3plus. https://ch3plus.com/v/176641

ช่อง 3. (9 พฤศจิกายน 2565). ดั่งพรหมลิขิตรัก EP.12 [2/6]. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา : Ch3plus. https://ch3plus.com/v/176697

ช่อง 3. (9 พฤศจิกายน 2565). ดั่งพรหมลิขิตรัก EP.12 [3/6]. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา : Ch3plus. https://ch3plus.com/v/176696

ช่อง 3. (21 ตุลาคม 2565). ลิขิตแห่งจันทร์ EP.1 [5/8]. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: Ch3plus. https://ch3plus.com/v/175556

ช่อง 3. (31 ตุลาคม 2565). ลิขิตแห่งจันทร์ EP.7 [3/8]. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: Ch3plus. https://ch3plus.com/v/176095

ช่อง 3. (11 เมษายน 2566). หมอหลวง EP.7 [1/6]. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: Ch3plus. https://ch3plus.com/v/187379

ช่อง 3. (9 พฤษภาคม 2566). หมอหลวง EP.15 [2/6]. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: Ch3plus. https://ch3plus.com/v/189512

ช่อง 3. (14 สิงหาคม 2566). บุพเพสันนิวาส EP.3 [2/4]. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: Ch3plus. https://ch3plus.com/v/197265

ช่อง 3. (14 สิงหาคม 2566). บุพเพสันนิวาส EP.3 [3/4]. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: Ch3plus. https://ch3plus.com/v/197264

ช่อง 3. (17 สิงหาคม 2566). บุพเพสันนิวาส EP.6 [3/4]. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: Ch3plus. https://ch3plus.com/v/197265

ช่อง 3. (18 สิงหาคม 2566). บุพเพสันนิวาส EP.7 [3/4]. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: Ch3plus. https://ch3plus.com/v/197611

ช่อง 3. (1 กันยายน 2566). บุพเพสันนิวาส EP.17 [4/4]. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: Ch3plus. https://ch3plus.com/v/198781

ช่อง 3. (4 กันยายน 2566). บุพเพสันนิวาส EP.18 [1/4]. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: Ch3plus. https://ch3plus.com/v/198973

ชั่วโมงต้องมนต์. (22 กุมภาพันธ์ 2566). ทวิภพ แพนเค้ก-อ๋อม 2554 ตอนที่ 1. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: BiliBili. https://www.bilibili.tv/th/video/2046482655

ดารัณ อุดมรัตนปภากุล. (2562). *กากี สีดา วันทอง ในเพลงรักร่วมสมัย : การศึกษาภาพตัวแทนความเป็นหญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ไปรยา พลศารทูล. (2549). มายาคติความงามของสตรีไทย พ.ศ. 2481-2516. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรพรรณ กาญจนาธิวัฒน์. (2555). ภาพตัวแทนของผู้หญิงสมัยใหม่ในสื่อบันเทิงไทย : บทวิเคราะห์จากภาพยนต์เรื่อง “รถไฟฟ้ามาหานะเธอ” และละครโทรทัศน์เรื่อง “สูตรเสน่หา”. *วารสารเพศวิถีศึกษา*. 2, 115-140.

พรรณทิภา จีนกลับ. (2551). *การศึกษาวิเคราะห์นวนิยายไทยที่นำเสนอการเดินทางข้ามเวลา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรหมลิขิต. (2566). (1 ธันวาคม 2566). *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: https://ch3plus.com/drama/1511.

พัชรี จันทร์ทอง. (2562). *แบบเรื่องและการดัดแปลงละครอิงประวัติศาสตร์ข้ามภพ เรื่อง “ทวิภพ” และ “บุพเพสันนิวาส”*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรรณศิริ กางกั้น. (2560). *มายาคติหน้าอกในสาวพริตตี้กับธุรกิจความงาม*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิโรจน์ สุทธิสีมา. (2551). *มายาคติของผู้หญิงในภาพถ่ายของนิตยสารแนวอิโรติกไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อรบุษย์ บุษย์เพชร. (2564). การประกอบสร้างภาพลักษณ์ของผู้หญิงสมัยใหม่ในวรรณกรรมเพลงของจ๊ะ อาร์สยาม. ใน มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, *การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12* (น. 328-341).

Atitaya Tongin. (8 พฤศษภาคม 2566). ทวิภพ 2554 EP 16. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา : Youtube. https://www.youtube.com/watch?v=ntH62-90X6I

Lalita Lakorn. (19 พฤศจิกายน 2563). สู่ฝันนิรันตร EP.9 (2_8). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: Youtube https://www.youtube.com/watch?v=7Np6CGbZ4aw&list=PLVW5eBRbLH_osh33iwhDp17KFosTrGVSW&index=66. &t=746s

Yang Chan. *ภาพแทนหญิงไทยในละครข้ามภพ พ.ศ. 2551-2566. วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์.* 18 (2), 216-244.

ความรับผิดจากการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย : ศึกษากรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

The Liability from Using Discretion in Issuing Disciplinary Orders Officials Illegally: A Case Study of University Pibulsongkram Rajabhat

พิธาน แสงสุริยัน
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Phithan Saengsuriyan
Pibulsongkram Rajabhat University.Thailand
E-mail : wiseboylawyer@gmail.com

****

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาความรับผิดทางกฎหมายของผู้บังคับใช้กฎหมายในบริบทขององค์กรในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามการแสดงเจตนาฝ่ายเดียว เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย โดยเน้นความสำคัญของอำนาจดุลพินิจ เนื่องจากกฎหมายภายในไม่สามารถบัญญัติให้ครอบคลุมทุกสถานการณ์ การให้อำนาจดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่รัฐจึงจำเป็น เพื่อปรับใช้กฎหมายอย่างยืดหยุ่นและสอดคล้องกับข้อเท็จจริงเฉพาะราย โดยเจ้าหน้าที่รัฐสามารถใช้อำนาจโดยปราศจากการแทรกแซง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายและสร้างความยุติธรรมเฉพาะกรณี

การใช้ดุลพินิจที่บิดเบือนอำนาจต่างจากการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบทั่วไป คือ การใช้ดุลพินิจทำนิติกรรมทางปกครองโดยไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย เพื่อบรรลุประโยชน์ส่วนตัวหรือประโยชน์มหาชนอื่นที่กฎหมายไม่ได้กำหนด หากมีเจตนาทุจริตหรือมุ่งร้าย การใช้อำนาจดังกล่าวถือว่าร้ายแรงและอาจมีความรับผิดทางอาญา ตามหลักการของอังกฤษและฝรั่งเศส

อย่างไรก็ดี การกำหนดความรับผิดทางอาญาจากการใช้อำนาจดุลพินิจโดยมิชอบเป็นเรื่องยุ่งยาก เนื่องจากต้องค้นหาเจตนาของผู้กระทำและมูลเหตุจูงใจที่แท้จริง ซึ่งเป็นองค์ประกอบภายในของความผิดทางอาญา ต้องอาศัยพยานหลักฐานหลายอย่าง นอกจากนี้ ปัจจัยด้านกฎหมายอาญาสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติ รวมถึงการตีความของศาล ก็มีส่วนสำคัญในการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่รัฐผู้ใช้อำนาจดุลพินิจ

คำสำคัญ : ลงโทษทางวินัย; ดุลพินิจ; กฎหมายภายใน

* วันที่รับบทความ : 20 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 18 กรกฎาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 19 กรกฎาคม 2567
Received: May 20 2024; Revised: July 18 2024; Accepted: July 19 2024

Abstract

This thesis examines the legal liability of law enforcers within the context of the organization at Pibulsongkram Rajabhat University, focusing on unilateral intent to establish legal relationships and duties. It emphasizes the importance of discretionary power because internal laws cannot cover every situation. Granting discretion to state officials is necessary to apply the law flexibly and in line with specific facts. This allows state officials to exercise power without interference to achieve the law's objectives and ensure case-specific justice**.**

Misuse of discretion differs from general improper use of discretion in that it involves administrative acts that do not align with the law's intent, aiming for personal gain or public benefit not stipulated by the law. If done with corrupt or malicious intent, such misuse is severe and can lead to criminal liability, according to principles from England and France.

However, establishing criminal liability for misuse of discretion is complex. It requires determining the true intent and motivation of the actor, which are internal elements of criminal offenses, necessitating substantial evidence. Additionally, factors in substantive and procedural criminal law, and court interpretations, significantly impact prosecuting state officials who misuse their discretionary power.

Keywords: Disciplinary Punishment; Discretionary; Internal Law

บทนำ

การออกกฎหมายลำดับรองและบังคับใช้ภายในองค์กรหรือหน่วยงานรัฐแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายจะใช้อำนาจในการพิจารณาเพื่อกระทำนิติกรรมทางปกครองโดยอาศัยกฎหมายลำดับรองเป็นเครื่องมือในการใช้อำนาจทางปกครองโดยการตีความซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายแม่บทหรือมีการใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในประเด็นปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้เขียนต้องการศึกษาให้ทราบถึงปัญหาในการใช้อำนาจดุลพินิจของฝ่ายบริหารในระดับต่างๆและเจ้าหน้าที่บุคคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามซึ่งกระทำการในฐานะตัวแทนของหัวหน้าส่วนราชการหากมีการมอบอำนาจมาอย่างถูกต้อง โดยอาจกระทบต่อบุคคลากรภายใต้การใช้อำนาจดังกล่าวว่าได้เป็นไปตามขอบเขตและเจตนารมณ์ที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ โดยถือว่าเป็นความอิสระของเจ้าหน้าที่รัฐที่จะเลือกใช้อำนาจดุลพินิจตามที่กฎหมายเปิดช่องให้ทำได้ แต่หากการใช้อำนาจดุลพินิจมีความผิดพลาดหรือบกพร่องจนเป็นเหตุให้การกระทำนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลจะเป็นผู้เข้ามาควบคุมการใช้อำนาจดุลพินิจที่ผิดพลาดหรือบกพร่องนั้นและอาจเพิกถอนการกระทำที่ผิดพลาดนั้นหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น และเมื่อใดก็ตามเจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจดุลพินิจไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากศาลปกครองได้ตัดสินเพิกถอนนิติกรรมทางปกครองไปแล้ว เจ้าหน้าที่รัฐอาจจะต้องมีความรับผิดทางอาญาด้วยหรือไม่เพราะการใช้อำนาจดุลพินิจโดยมิชอบนั้นหากมีการเทียบเคียงตามกฎหมายแล้วถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบอีกกรณีหนึ่ง ซึ่งในคดีอาญาความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่มักเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบทั่วๆไปหรือการทุจริตต่อหน้าที่ ดังนั้นหากผู้บังคับใช้อำนาจดุลพินิจได้ใช้อำนาจดุลพินิจไปในลักษณะที่เป็นการบิดเบือนอำนาจเพื่อวัตถุประสงค์อื่นผิดไปจากที่

กฎหมายกำหนดอาจก่อให้เกิดความรับผิดทางอาญาได้ โดยเฉพาะกรณีที่มีการใช้อำนาจดุลพินิจโดยมิชอบและมีการบิดเบือนอำนาจโดยจงใจมุ่งร้ายต่อผู้อื่น และกรณีที่มีการใช้อำนาจดุลพินิจโดยมีการบิดเบือนอำนาจเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบแก่ตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นกระทำโดยทุจริตอันสอดคล้องกับความผิดที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157 ได้

ทั้งนี้การศึกษาเรื่อง ความรับผิดจากการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม โดยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนได้พบปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐที่นอกเหนือจากการดำเนินการทางวินัยภายในองค์กรแล้ว หากผู้บังคับใช้กฎหมายได้ใช้ดุลพินิจผิดพลาดจนถึงขนาดที่ก่อให้เกิดความรับผิดตามกฎหมายอื่น เช่น ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 นิยาม ศัพท์ มาตรา 4 คำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ซึ่งได้หมายความรวมถึง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในกายุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น หรือตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 เป็นต้น ประเด็นดังกล่าวในเรื่องนี้ผู้เขียนได้ศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาทั้งทางด้านตัวบทกฎหมายและทั้งทางด้านวิธีปฏิบัติของผู้บังคับใช้กฎหมายภายในและบุคลากรให้ มีความสอดคล้องกับบริบทในการดำเนินงานในปัจจุบันและมีการบังคับใช้อย่างทั่วถึงเกิดประโยชน์ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมากที่สุด

บุคลากรของส่วนราชการมีกฎหมายกำหนดวิธีการบริหารงานบุคคลและการดำเนินการทางวินัยไว้โดยเฉพาะ สำหรับข้าราชการและลูกจ้างประจำมีความสัมพันธ์กับส่วนราชการต้นสังกัดตามคำสั่งบรรจุแต่งตั้งและมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบที่ส่วนราชการกำหนด หากบุคลากรดังกล่าวฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ และระเบียบดังกล่าวก็อาจถูกส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการทางวินัย และเมื่อส่วนราชการมีคำสั่งลงโทษทางวินัยแล้ว คำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ออกโดยเจ้าหน้าที่ซึ่งอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและมีผลกระทบต่อสิทธิของผู้ถูกลงโทษทางวินัย ดังนั้นคำสั่งลงโทษทางวินัยบุคลากรในหน่วยงานจึงมีสถานะเป็นคำสั่งทางปกครอง ด้วยเหตุนี้การกำหนดโครงสร้างการบังคับบัญชาซึ่งมีลำดับขั้นของเจ้าหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป โดยมีเจ้าหน้าที่ที่มีตำแหน่งเหนือกว่าสั่งการบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ในระดับล่างกว่า ขึ้นภายในส่วนราชการโดยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาผูกพันตนต่อผู้บังคับบัญชาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อจะตอบสนองต่อเป้าหมายนี้ของระบบราชการ แต่กระนั้นอำนาจบังคับบัญชาที่กำหนดขึ้นมานั้นก็เป็นเสมือนดาบสองคมซึ่งถ้าไม่มีการควบคุมจำกัดให้อยู่ภายในขอบเขตแห่งกฎหมายแล้วย่อมสามารถพ้นไปจากขอบเขตและเจตนารมณ์ที่กฎหมายวางแนวทางไว้ได้ การดำเนินการทั้งหลายที่กระทำในกรณีมีบุคลากรกระทำผิดทางวินัยหรือกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ามีการกระทำผิดทางวินัย การตั้งเรื่องกล่าวหา การสืบสวนสอบสวน การพิจารณาความผิดและโทษ ทางวินัย รวมถึงการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางวินัยบุคลากรเป็นการกระทำของฝ่ายรัฐหรือฝ่ายปกครองที่กระทำต่อเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน โดยมีระเบียบ ขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อให้เจ้าหน้าที่ บุคลากรต่าง ๆ รักษาระเบียบวินัย รวมถึงการลงโทษบุคลากรดังกล่าวที่กระทำผิดวินัยด้วย และใน

ขณะเดียวกันยังเป็นการป้องกันการกระทำผิด การลงโทษทางวินัยถือเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อสิทธิของบุคลากรของส่วนราชการ ดังนั้นการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษทางวินัยจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด และจะต้องชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง และมีความเป็นธรรม เพื่อเป็นหลักประกันและรับรองคุ้มครองสิทธิของบุคลากรของส่วนราชการ

บทความวิจัยนี้นำเสนอหลักการ แนวคิด และสภาพบังคับใช้ของกฎหมายภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ให้ทราบถึงปัญหาบทบาท อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐและความรับผิดในทางกฎหมาย เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงกฎหมายภายใน ให้มีมาตรการบังคับในการรับผิดทางกฎหมาย จากการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยและการกำหนดหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่ชัดเจนในการดำเนินการทางวินัย ให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามขอบเขตและเจตนารมณ์ของกฎหมายมากขึ้น อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคลากรนั้น จำเป็นจะต้องมีเครื่องมือสำคัญที่เรียกว่า “วินัย” มาเป็นตัวกำกับการทำงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน แต่หากผู้ใดไม่รักษาวินัย ผู้นั้นย่อมต้องถูกลงโทษทางวินัย เป็นปัญหาต่อมาว่าคำสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าวนั้นมีการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยคำสั่งลงโทษทางวินัยนั้นถือเป็นคำสั่งที่มีผลกระทบต่อสิทธิของผู้ถูกลงโทษทางวินัย ดังนั้นหน่วยงานจึงอาจต้องเข้ามารับผิดในความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกลงโทษทางวินัยนั้นหากปรากฏว่าคำสั่งลงโทษทางวินัยนั้นมิชอบด้วยกฎหมาย ตามหลักการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมายและหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากร หากเกิดความเสียหายต้องมีการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้ถูกลงโทษโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ซึ่งอาจเป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานเองหรือโดยศาลปกครองแล้วแต่กรณี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงหลักการ แนวคิด และสภาพบังคับใช้ของกฎหมายภายใน ในลักษณะที่เป็นกฎหมายรวมไปถึงขอบเขตการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานตามกฎหมายภายใน

2. เพื่อศึกษาถึงปัญหา บทบาท อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐและความรับผิดในทางกฎหมายของผู้ใช้อำนาจดุลพินิจในการออกคำสั่งตามกฎหมายภายใน ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงกฎหมายภายใน ให้มีมาตรการบังคับในการรับผิดทางกฎหมายจากการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยและการกำหนดหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่ชัดเจนในการดำเนินการทางวินัย เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพเป็นไปตามขอบเขตและเจตนารมณ์ของกฎหมายมากขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวความคิดเกี่ยวกับหลักความรับผิดของรัฐ ในสมัยก่อนนั้นถือได้ว่าเป็นแนวความคิดที่ปฏิเสธหลักความรับผิดของรัฐ สืบเนื่องจากอิทธิพลของแนวความคิดของการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่ว่า พระมหากษัตริย์ไม่ทรงกระทำผิด หรือ “The King can do no Wrong” ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐได้รับความคุ้มครองโดยไม่ต้องรับผิดหรือถูกดำเนินคดีสำหรับการกระทำของรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้กระทำและก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการหรือบุคลากรถือว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารงานบุคคลในองค์กรแต่ละองค์กร เพราะส่วนราชการหรือหน่วยงานใดก็ตาม หากบุคลากรภายในหน่วยงานไม่ปฏิบัติตามวินัย ระเบียบหรือข้อกำหนด การดำเนินงานของหน่วยงานนั้นย่อมขาดประสิทธิภาพและไม่อาจบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งการบริหารงานบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของวินัยและการรักษาวินัยของบุคลากรแต่ละประเภท จะถูกกำหนดไว้โดยกฎหมายเฉพาะว่าด้วยข้าราชการประเภทนั้น ๆ อาทิเช่น การบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนสามัญทั่วไปจะเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551

การดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นเป็นกระบวนการทั้งหลายที่กระทำเพื่อป้องกันและปราบปรามมิให้กระทำการอันเป็นความผิดทางวินัย อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้สามารถควบคุมตนเอง ควบคุมอารมณ์และการกระทำส่งผลให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน ทั้งนี้การดำเนินการทางวินัย ได้แก่ การตั้งเรื่องกล่าวหา การสืบสวน การสอบสวน การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ การดำเนินการต่างๆ ระหว่างการสอบสวนพิจารณาความผิด เช่น ให้พักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนรวมถึงการสั่งลงโทษทางวินัย ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้เป็นกระบวนการที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของ ผู้บังคับบัญชาในการรักษาวินัยของผู้ใต้บังคับบัญชาและด้วยเหตุนี้เองการดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยุติธรรมและเป็นธรรมเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่ที่ว่าผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจพิจารณาสั่งการได้มีการดำเนินการทางวินัยอย่างถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

ในประเทศฝรั่งเศส “ความรับผิด” ใช้คำว่า Responsabilité ซึ่งเป็นคำที่กล่าวถึงความรับผิด ในความหมายรวม ๆ ไม่ได้แยกแยะว่าเป็นความรับผิดประเภทใด โดยความรับผิดมีความแตกต่างกันทั้ง ความรับผิดในทางอาญาหรือความรับผิดชอบจากการใช้อำนาจมหาชน ซึ่งสภาแห่งรัฐประเทศฝรั่งเศสได้พัฒนาหลักกฎหมายว่าด้วยความรับผิดของรัฐโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่หนึ่ง ความรับผิดของรัฐโดยมีการกระทำความผิด (La responsabilité pour faute) อันเกิดจากการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐให้แก่ประชาชน ซึ่งมีหลักเกณฑ์ความรับผิดและหลักภาระพิสูจน์ความผิดเป็นเช่นเดียวกันกับหลักกฎหมายแพ่งว่าด้วยความรับผิดทางละเมิด และประเภทที่สองความรับผิดของรัฐโดยปราศจากการกระทำความผิด (La responsabilité sans faute) ซึ่งเป็นความรับผิดที่มีทฤษฎีความรับผิดโดยเฉพาะแยกต่างหากจากความรับผิดโดยเด็ดขาดตามหลักกฎหมายแพ่ง และมีขอบเขตเงื่อนไขความรับผิดที่ค่อนข้างเคร่งครัด

คณะกรรมการวินัย (Conseil de discipline) เป็นองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบการลงโทษทางวินัยถูกกำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับด้วยกัน อาทิเช่น รัฐกฤษฎีกาเลขที่ 84-961 ลงวันที่ 25 ตุลาคม ค.ศ. 1984 สำหรับข้าราชการทั่วไป รัฐกฤษฎีกาเลขที่ 89-677 ลงวันที่ 18 กันยายน ค.ศ.1989 สำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐกฤษฎีกาเลขที่ 89-822 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน ค.ศ.1989 สำหรับข้าราชการในสถานพยาบาล กฎหมายทั้ง 3 ฉบับ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการวินัย และมีอำนาจเฉพาะตามที่กฎหมายแต่ละฉบับกำหนดไว้ ซึ่งคณะกรรมการวินัยมีลักษณะเป็นคณะกรรมการร่วมหลายฝ่ายทางปกครอง (Commission Administrative Paritaire: CAP) ที่มีบทบาทและทำหน้าที่เป็น คณะกรรมการพิจารณาเรื่องทางวินัยมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1946 แล้วผู้ที่จะเข้าร่วมเป็นกรรมการจะต้องมีตำแหน่งสูงกว่าหรืออย่างน้อยต้องเท่ากับตำแหน่งของข้าราชการที่ถูกกล่าวโทษ โดยในการประชุมลงมติของคณะกรรมการมีการเสนอโทษแตกต่างกันออกไป ประธานคณะกรรมการจะหยิบยกโทษที่รุนแรงที่สุดให้ที่ประชุมลงมติ หากเสียงส่วนใหญ่ของคณะกรรมการไม่เห็นด้วยก็ให้พิจารณาลงโทษ ที่มีระดับความรุนแรงต่ำกว่าเป็นลำดับลงไป หรือคณะกรรมการอาจมีมติให้ดำเนินการสอบสวนต่อไป หรือมีมติเห็นชอบด้วยตามข้อเสนอให้ลงโทษตามรายงานเบื้องต้นของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ ในกรณีที่คณะกรรมการวินัยเห็นควรลงโทษก็สามารถกำหนดโทษสูงกว่าหรือต่ำกว่าที่เสนอมาก็ได้ ในกรณีที่มีการลงโทษทางวินัยข้าราชการที่ถูกคำสั่งลงโทษสามารถโต้แย้งคำสั่งลงโทษ โดยเลือกที่จะยื่นคำร้องต่อองค์กรที่มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์เรื่องวินัยข้าราชการ (un recours administratif) หรือยื่นฟ้องเป็นคดีเพิกถอนการกระทำที่เกินอำนาจ (un recours pour excés de pouvoir) ต่อศาลปกครองก็ได้ โดยสภาแห่งรัฐก็ได้ระบุชัดเจนว่าการร้องทุกข์ต่อองค์กรผู้มีอำนาจวินิจฉัยอุทธรณ์เรื่องวินัยข้าราชการ มิใช่เงื่อนไขก่อนการฟูองคดีต่อศาลปกครอง (un recours préalable obligatoire) ในปัจจุบันองค์กรฝ่ายปกครองที่ถือว่าเป็นองค์กรกลางที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของประเทศฝรั่งเศส คือ สภาชั้นสูงของข้าราชการแห่งรัฐ (le conseil supérieur de la fonction publique de l’Etat) โดยได้รับการจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายปี ค.ศ.1946 สภาชั้นสูงมีอำนาจให้คำปรึกษาแก่นายกรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับข้าราชการของรัฐ ซึ่งการบริหารจัดการข้าราชการ ของรัฐโดยหลักเป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร ซึ่งก็คือนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ยังมีสำนักงานฝ่ายปกครองและข้าราชการของรัฐซึ่งมีฐานะเป็นกรมจัดตั้งขึ้นตามพระราชกำหนด ลงวันที่ 9 ตุลาคม ค.ศ.1945 ซึ่งเป็นกรมที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ในฐานะที่เป็นฝ่ายธุรการของนายกรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับข้าราชการของรัฐ เช่น รวบรวมเอกสาร และสถิติ เกี่ยวกับข้าราชการของรัฐ เข้าร่วมและเจรจาในเรื่องเงินเดือนและค่าตอบแทน จัดสอบแข่งขันข้าราชการ บางตำแหน่ง ควบคุมการรับสมัครข้าราชการของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ เป็นต้น

จากที่ได้ศึกษาแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคำสั่งทางปกครองข้างต้น จะเห็นได้ว่าคำสั่งลงโทษทางวินัยนั้นเป็นคำสั่งทางปกครองประเภทหนึ่งที่มีผลกระทบต่อสิทธิของข้าราชการ ดังนั้น ข้าราชการผู้ถูกลงโทษจึงสามารถฟ้องคดีเพื่อเยียวยาต่อศาลปกครองให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวได้ โดยศาลปกครองจะพิจารณาเหตุที่ใช้อ้างในการเพิกถอนนิติกรรมทางปกครองหรือที่เรียกในภาษาฝรั่งเศส ว่า Cas d'ouvertur กล่าวคือ เหตุที่ผู้ฟ้องคดีต้องยกขึ้นเป็นเหตุผลในการสนับสนุนคำขอท้ายฟ้องของตน เพื่อขอให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมทางปกครองและจะเป็นเหตุที่ศาลยกขึ้นอ้างในการเพิกถอนนิติกรรมทางปกครองดังกล่าว ซึ่งศาลปกครองจะทำการตรวจสอบว่าผู้บังคับบัญชากระทำการที่เป็นการบิดเบือนอำนาจหรือไม่ ข้อเท็จจริงที่เป็นฐานของการลงโทษทางวินัยเกิดขึ้นจริงหรือไม่ หรือข้อเท็จจริงดังกล่าวถือเป็นความผิดทางวินัยที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ และการตรวจสอบว่าโทษที่ลงกับความผิดนั้นได้สัดส่วนและเหมาะสมกันหรือไม่ จนถึงการพิจารณาเพื่อเยียวยาความเสียหาย โดยจะปรากฏออกมาในรูปแบบของคำพิพากษาศาลปกครอง ซึ่งชาวฝรั่งเศสมีแนวคิดว่าการพิพากษาคดีเกี่ยวกับฝ่ายปกครองเป็นส่วนหนึ่งของการปกครองด้วย ทำให้คำพิพากษาจะเริ่มต้นด้วยถ้อยคำที่เป็นอย่างเดียวกันว่าในนามของประชาชนชาวฝรั่งเศส เพราะถือว่าศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่โดยใช้อำนาจตุลาการที่ได้รับมอบหมายอำนาจมาจากประชาชน และเมื่อพิจารณาตามหลักผลผูกพันของคำวินิจฉัยของศาล (principe de l'autorité de la chose jugée) ซึ่งเป็นหลักกฎหมายทั่วไปที่สืบเนื่องมาจากหลักนิติรัฐ อันถือเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อเป็นหลักประกันหรือพิทักษ์สิทธิเสรีภาพของปัจเจกชนจากการใช้อำนาจตามอำเภอใจของฝ่ายปกครอง ขณะเดียวกันก็เป็นเครื่องมือของฝ่ายปกครองที่ใช้เพื่อเป็นการจัดทำบริการสาธารณะ โดยศาลเป็นผู้นำหลักอันเป็นนามธรรมมาใช้เป็นหลักที่เป็นรูปธรรม นอกจากคำวินิจฉัยของศาลจะผูกพันคู่ความ และฝ่ายปกครองต้องเคารพเมื่อจะออกนิติกรรมทางปกครองฝ่ายเดียวแล้ว การไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลยังก่อให้เกิดความรับผิดของฝ่ายปกครองตามมาด้วย ดังนี้ เมื่อศาลวินิจฉัยแล้วฝ่ายปกครองมีหน้าที่จะต้องบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง การปฏิเสธที่จะบังคับคดีให้กับผู้ชนะคดีเป็นการละเมิดที่ก่อให้เกิดความรับผิดของฝ่ายปกครอง แต่ถึงแม้กฎหมายจะกำหนดไว้ในลักษณะให้คำวินิจฉัยของศาลมีผลผูกพันเฉพาะคู่กรณีก็จริง แต่โดยลักษณะคดีปกครองโดยเฉพาะคดีเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง หากศาลปกครองได้เคยพิพากษาเพิกถอนกฎหรือคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ความไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวย่อมมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่ว่าบุคคลใดไม่อาจจะอ้างประโยชน์จากความมีอยู่ของนิติกรรมดังกล่าวได้ นอกจากนี้คำวินิจฉัยของศาลปกครองย่อมเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยดังนั้น กฎหรือคำสั่งใดของหน่วยงานของรัฐใดๆ หากศาลปกครองเคยวินิจฉัยเพิกถอนเพราะเหตุไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผลคำพิพากษานั้นย่อมผูกพันหน่วยงานทางปกครองด้วย นอกจากนี้หากศาลปกครองอาศัยข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายใดในการเพิกถอนกฎหรือคำสั่งนั้น ฝ่ายปกครองไม่อาจใช้ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายนั้นมาออกกฎหรือคำสั่งได้อีก

ส่วนกรณีที่ข้าราชการพลเรือนถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางวินัย ซึ่งมีโทษเพียงการตักเตือนหรือการตำหนิ ซึ่งเป็นโทษทางวินัยระดับที่เบาที่สุด จึงเป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาในการพิจารณาและสั่งลงโทษได้โดยไม่จำต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ดังที่ได้กล่าวข้างต้นว่า การลงโทษข้าราชการพลเรือนผู้กระทำผิดวินัยในประเทศฝรั่งเศสที่มีโทษระดับร้ายแรงนั้น ตั้งแต่การงดการเลื่อนระดับชั้น หรือการลดระดับชั้น หรือ การให้ออกจากราชการชั่วคราว หรือการย้ายให้ไปปฏิบัติราชการที่อื่นขึ้นไปจนถึงโทษที่เป็นการให้ออกจากราชการนั้น ต้องผ่านการสอบสวนทางวินัยขององค์กรที่มีหน้าที่ในการสอบสวนวินัยข้าราชการ ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการข้าราชการของหน่วยงานนั้นๆ โดยรัฐกฤษฎีกาว่าด้วย คณะกรรมการร่วมหลายฝ่าย (relatif aux commissions administratives paritaires) เลขที่ 82-45 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 1982 กำหนดให้คณะกรรมการสอบสวนทางวินัย มีลักษณะเป็นคณะกรรมการร่วมหลายฝ่ายทางปกครอง (Commission administrative paritaire – CAP) ซึ่งมีการจัดตั้งขึ้นในทุกกระทรวงอยู่แล้ว โดยสมาชิกขององค์กรสอบสวนทางวินัยดังกล่าวจะประกอบไป ด้วยตัวแทนขององค์กรฝ่ายปกครองนั้นๆ และตัวแทนของข้าราชการในจำนวนที่เท่ากัน การทำหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย มีลักษณะเป็นองค์กรที่ปรึกษาประเภทหนึ่ง มีหน้าที่ในการดำเนินการสอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริง พิจารณาลงมติทำความเห็นเกี่ยวกับผลการสอบสวนทางวินัยเพื่อเสนอต่อองค์กรผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ โดยมติความเห็นของคณะกรรมการในการสอบสวนวินัยเรื่องต่างๆ ไม่ผูกพันความเห็นขององค์กรผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ กล่าวคือผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้งไม่จำต้องมีคำสั่งลงโทษข้าราชการพลเรือนผู้ถูกกล่าวหาตามความเห็นนั้นๆ ของคณะกรรมการแต่ต้องแสดงเหตุผลถึงความแตกต่างจากความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนไว้ด้วย อย่างไรก็ตามการดำเนินการทางวินัยในประเทศฝรั่งเศส มีข้อยกเว้นหลักประกันความเป็นธรรมที่การดำเนินการทางวินัยไม่ต้องได้รับการพิจารณาจาก คณะกรรมการสอบสวน ได้แก่ กรณีอยู่ในสถานการณ์พิเศษ เช่น ภาวะสงครามกรณีที่ข้าราชการถูกริบสิทธิในการประท้วงนัดหยุดงาน (privés du droit de grève) และกรณีที่เป็นการละทิ้งหน้าที่ของ ข้าราชการผู้นั้น (abandon de poste) กระบวนการในการสอบสวนเริ่มจากการที่ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งลงโทษนั้นทำรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิดวินัย พร้อมทั้งบทลงโทษเสนอไปยังคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย จากนั้นข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาจะถูกเรียกมาให้ถ้อยคำโดยการแจ้ง คำสั่งเรียกนั้น ต้องมีหนังสือแจ้งข้าราชการผู้นั้นไม่น้อยกว่า 15 วันก่อนกำหนดวันนั่งพิจารณาของ คณะกรรมการฯ ภายหลังจากที่คณะกรรมการสอบสวนวินัยได้รับฟังผู้ถูกกล่าวหาแล้ว จะตรวจรายงานความเห็นของการให้ลงโทษทางวินัยและพยานหลักฐานอื่น หลังจากนั้นคณะกรรมการจะลงความเห็นว่าควรลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการสถานใด ก็จะส่งเรื่องกลับคืนไปยังผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจแต่งตั้งเป็นผู้ออกคำสั่งลงโทษทางวินัยต่อไป โดยคำสั่งลงโทษทางวินัยถือเป็นคำสั่งทางปกครองและต้องแสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลของการสั่งลงโทษนั้นด้วย ซึ่งในการพิจารณาให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้น ไม่ผูกพันผู้บังคับบัญชาให้ต้องมีคำสั่งลงโทษตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน ผู้บังคับบัญชาอาจมีคำสั่งที่

แตกต่างไปจากความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนก็ได้ แต่กรณีดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยมาก ซึ่งผู้บังคับบัญชาที่มีคำสั่งแตกต่างจากความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนต้องแสดงเหตุผลกับคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยด้วย กระบวนการนี้จึงเป็นหลักประกันชั้นดีประการหนึ่งที่จะคุ้มครองข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาว่ากระบวนการทางวินัยนั้นจะไม่มีลักษณะที่เร่งรีบจนเกินไป และภายหลังจากที่มีคำสั่งลงโทษทางวินัยแล้ว ข้าราชการผู้ถูกคำสั่งลงโทษสามารถอุทธรณ์ต่อผู้ออกคำสั่งลงโทษ หรืออุทธรณ์ต่อสภาชั้นสูงของข้าราชการแห่งรัฐก็ได้ แต่การอุทธรณ์ต่อองค์กรหลังนี้ต้องเป็นการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษตั้งแต่กลุ่มที่ 2 ขึ้นไป นอกจากนี้ข้าราชการอาจเลือกฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อตรวจสอบและขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยนั้นโดยไม่ต้องอุทธรณ์ก็ได้ เนื่องจากศาลปกครองไม่ถือว่าการอุทธรณ์เป็นขั้นก่อนที่บังคับให้ต้องดำเนินการก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาล ทั้งนี้ในกรณีที่ข้าราชการถูกดำเนินการทางวินัยในข้อกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยร้ายแรง ข้าราชการผู้นั้นอาจถูกผู้บังคับบัญชาสั่งพักราชการเป็นเวลาไม่เกิน 4 เดือนได้โดยยังมีสิทธิได้รับเงินเดือนอยู่ ซึ่งการสั่งพักราชการนี้ไม่ใช่โทษทางวินัยแต่เป็นมาตรการที่ทำให้ข้าราชการผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้การสอบสวนดำเนินไปอย่างเต็มที่ แต่คำสั่งพักราชการดังกล่าวสามารถยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งได้ และในกรณีที่ระหว่างถูกพักราชการมีผู้เข้ามาดำรงตำแหน่งแทนข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ซึ่งต่อมาผลการพิจารณาชี้ขาดว่าไม่ได้กระทำผิดทางวินัย ข้าราชการผู้นั้นก็มีสิทธิได้รับค่าทดแทนความเสียหายต่างๆ ที่เกิดขึ้น แต่ไม่มีสิทธิกลับไปดำรงตำแหน่งเดิมที่มีผู้มาดำรงตำแหน่งแทนนั้นแล้ว

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาถึงหลักการ แนวคิด และสภาพบังคับใช้ของกฎหมายภายใน ในลักษณะที่เป็นกฎหมายรวมไปถึงขอบเขตการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานตามกฎหมายภายใน พบว่ากฎหมายภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีการกำหนดสภาพบังคับโดยให้อำนาจแก่สภามหาวิทยาลัยในการกำหนดกฎ ระเบียบ ประกาศและข้อบังคับโดยมี “อธิการบดี” ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้บริหารกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายภายในดังกล่าว ทั้งนี้อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547

ผลการศึกษาถึงปัญหา บทบาท อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐและความรับผิดในทางกฎหมายของผู้ใช้อำนาจดุลพินิจในการออกคำสั่งตามกฎหมายภายใน ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่าในประเทศฝรั่งเศสเห็นว่ากระบวนการลงโทษทางวินัยตามกฎหมายภายในเป็นการลงโทษทางปกครอง ซึ่งมิได้เป็นการลงโทษที่ผ่านกระบวนพิจารณาโดยองค์กรตุลาการ แต่กลับมีผลกระทบอย่างมากกับข้าราชการหรือผู้ใต้บังคับบัญชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่เป็นการไล่ออกจากราชการ กฎหมายจึงมีการรับรองให้กระบวนการในการดำเนินการทางวินัยข้าราชการให้มีลักษณะใกล้เคียงกับกระบวนพิจารณาทางศาล เพื่อเป็นหลักประกันในการออกคำสั่งลงโทษโดยผู้บังคับใช้กฎหมายที่มีอำนาจว่ามีความโปร่งใสและเป็นกลางมากที่สุด และเพื่อให้ผู้

ถูกบังคับใช้ยอมรับอย่างปราศจากข้อสงสัยสำหรับโทษที่ตนได้รับ แต่ในกฎหมายภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ให้อำนาจดุลพินิจผู้บังคับบัญชาในการวินิจฉัยและตัดสินใจได้ว่าจะดำเนินการอย่างไร หรือกล่าวได้ว่าเป็นกรณีที่กฎหมายเปิดช่องให้ผู้บังคับบัญชาสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณาตัดสินใจดำเนินการทางปกครองในขอบเขตของกฎหมายเพื่อให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายภายใน เมื่อมีข้อเท็จจริงใดใดตามกฎหมายที่กำหนดไว้เกิดขึ้นภายใต้กรอบของหลักการพื้นฐานทางกฎหมายปกครองไม่ว่าจะเป็นหลักแห่งความเหมาะสม หลักแห่งความจำเป็น และหลักแห่งความได้สัดส่วนหรือที่เรียกว่าหลักความพอสมควรแก่เหตุ เพื่อให้การใช้อำนาจดุลพินิจเป็นไปอย่างรอบคอบและเป็นธรรมมากที่สุด ในการพิจารณาโทษทางวินัยผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่ในการลงโทษทางวินัยต้องมีบทบาทหน้าที่ในการรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย เมื่อมีการลงโทษทางวินัยผู้บังคับบัญชาต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมแก่ความผิด และเป็นไปด้วยความยุติธรรม ปราศจากซึ่งอคติ และความลำเอียง

แนวทางการปรับปรุงกฎหมายภายใน ให้มีมาตรการบังคับในการรับผิดทางกฎหมายจากการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยและการกำหนดหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่ชัดเจนในการดำเนินการทางวินัย เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพเป็นไปตามขอบเขตและเจตนารมณ์ของกฎหมายมากขึ้น การออกคำสั่งลงโทษทางวินัยนั้นต้องชัดเจนและเข้าใจได้ง่ายว่าเป็นการสั่งลงโทษผู้ใดด้วยความผิดวินัยกรณีใดตามกฎหมายมาตราหรือข้อใดและควรได้ชี้แจงให้ผู้ถูกลงโทษรู้ถึงสาเหตุและเกิดความสำนึกในความผิดที่ได้กระทำนั้น เมื่อมีการลงโทษในกรณีลักษณะเดียวกันควรมีการลงโทษที่เสมอหน้ากัน เพื่อให้รู้สึกถึงความเป็นธรรมในการปกครองบังคับบัญชา มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามมาตรฐานของภารกิจหน้าที่ ซึ่งการใช้ดุลพินิจในการลงโทษสถานใดที่ทำผิดนั้น ควรมีการคำนึงถึงเหตุผลต่างๆ ประกอบ เช่น ลักษณะของการกระทำความผิด ผลแห่งการกระทำความผิด คุณงามความดี ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ โอกาสในการปรับปรุงแก้ไขความประพฤติ เหตุเบื้องหลังของการกระทำความผิด ทั้งยังควรพิจารณาเหตุอันควรลดหย่อนโทษตามหลักนิติธรรม หลักมโนธรรม หลักความเป็นธรรม และนโยบายของทางราชการด้วย โดยความรับผิดจากการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้ถูกกำหนดสภาพบังคับในลักษณะที่เป็นกฎหมายไว้ในรูปแบบของกฎหมายภายใน ซึ่งกฎหมายภายในนี้จะถูกกำหนดให้บังคับใช้กับบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฯเป็นหลัก และในการศึกษาเรื่องนี้ผู้เขียนจะเน้นศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดทางกฎหมายที่เกิดจากกระทำผิดของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ว่ามีการบังคับใช้ตามกฎหมายที่เหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยศึกษาจาก ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 และ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย การสอบสวนพิจารณา การลงโทษ การออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ พ.ศ.2552

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในเรื่องความรับผิดทางกฎหมาย ศึกษากรณีการบังคับตามกฎหมายภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เมื่อพิจารณาถึงปัญหาและได้ศึกษารวบรวมข้อมูลในเรื่องเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรงอันเนื่องมาจากคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้เขียนขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. จากกรณีปัญหาการขาดหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่ชัดเจนในการกำหนดสภาพบังคับทางกฎหมายและขอบเขตการใช้อำนาจดุลพินิจ ตามที่ผู้เขียนได้ศึกษาวิเคราะห์เรื่องนี้พบว่าข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2551 ควรได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของหลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่ชัดเจนในการกำหนดสภาพบังคับทางกฎหมายเพื่อลดการใช้อำนาจดุลพินิจของผู้บังคับใช้ลง เช่น “ข้อ 46 (3) กระทำผิดผิดวินัยกรณีใดกรณีหนึ่งเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง” ควรปรับแก้ให้ชัดเจน เฉพาะเจาะจงในการกระทำผิดกรณีใดกรณีหนึ่งลงไป เพื่อให้ความรับผิดทางกฎหมายในฐานความผิดต่างๆสอดคล้องได้สัดส่วนกับคำสั่งลงโทษทางวินัย โดยเปิดโอกาสให้ผู้บังคับใช้มีโอกาสใช้อำนาจดุลพินิจน้อยที่สุด อย่างไรก็ตามในการกำหนดสภาพบังคับนั้นต้องคำนึงถึงความรับผิดทางกฎหมายที่เหมาะสมตามหลักความได้สัดส่วนด้วย

2. การเพิ่มกระบวนการกลั่นกรองการใช้ดุลพินิจของผู้บังคบบัญชาก่อนมีคำสั่งลงโทษทางวินัย

โดยในข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย การสอบสวนพิจารณา การลงโทษ การออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ พ.ศ. 2552 “ข้อ 6 ข้าราชการผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย หรือความปรากฏต่อผู้บังคับบัญชาว่ากระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยพลัน และต้องสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า เว้นแต่เป็นกรณีการกระทำผิดทางวินัยที่ไม่ใช่ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง จะไม่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้ แต่ต้องให้ผู้ถูกกล่าวหาได้มีโอกาสโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนได้”

จากหลักกฎหมายในข้อบังคับฯข้อ 6 นี้ จะเห็นว่าหากเป็นกรณีการกระทำความผิดวินัยที่ไม่ใช่ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะไม่ตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้ จากหลักดังกล่าวหากไม่มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้บังคับบัญชามีสิทธิใช้ดุลพินิจในการพิจารณาได้อย่างอิสระเป็นการเปิดช่องให้มีการใช้อำนาจโดยอำเภอใจได้ง่าย เมื่อผู้บังคับบัญชาได้มีการพิจารณาแล้วมีอำนาจสั่งลงโทษทางวินัยได้ทันทีโดยไม่ต้องส่งเรื่องตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือองค์กรอื่น ทำหน้าที่กลั่นกรองการใช้ดุลพินิจก่อนการออกคำสั่งลงโทษแต่อย่างใด การพิจารณาความผิดและการกำหนดโทษทางวินัยจึงเป็นการใช้อำนาจโดยผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งลงโทษเพียงผู้เดียว แม้ว่าในกระบวนการดำเนินการทางวินัยโดยเฉพาะในกรณีที่เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อทำหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง มีการประชุมเพื่อทำการพิจารณาและลงมติพร้อมทั้งเสนอความเห็นต่อผู้สั่งแต่งตั้งง

คณะกรรมการสอบสวนก็ตาม มติและความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนก็ไม่ได้ผูกพันให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการสอบสวนแต่อย่างใด ผู้บังคับบัญชา อาจสั่งให้ลงโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการสอบสวนเสนอความเห็นหรืออาจสั่งให้แตกต่างจากมติหรือความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนก็ได้ จากการเปรียบเทียบต่างประเทศจะเห็นว่า ทุกประเทศมีการนำบุคคลหรือองค์กรภายนอกมาเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสอบสวนเพื่อเป็นการถ่วงดุลอำนาจของหน่วยงาน ผู้ถูกลงโทษจะได้รับความยุติธรรมในการพิจารณามากขึ้น โดยในประเทศฝรั่งเศสมีความชัดเจนในเรื่ององค์กรสอบสวยทางวินัยมากที่สุด หากในประเทศไทยนำมาปรับใช้โดยให้มีองค์ภายนอกหรือบุคคลภายนอกผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการสอบสวนวินัย เพื่อเป็นหลักประกันในการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาที่มีผลเป็นการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาที่จะไม่ถูกคำสั่งลงโทษที่ไม่เหมาะสม

3. มีการคุ้มครองสิทธิให้แก่ผู้เสียหาย

การเยียวยาความเสียหายแก่ผู้ถูกลงโทษโดยคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ได้ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามดังนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและแนวทางปฏิบัติแก่ส่วนราชการในการชดเชยความเสียหาย แก่ผู้ที่ถูกลงโทษควรวางแนวทางการเยียวยาอย่างไรบ้างที่จะให้หน่วยงานได้ใช้แก้ไขเยียวยาผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยโดยคำสั่ง ที่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้ผู้นั้นกลับคืนสู่สถานะเดิมหรือใกล้เคียงกับสถานะเดิมได้มากที่สุด

โดยในการเยียวยาความเสียหายนั้นต้องถือหลักความเสมอภาคด้วย ซึ่งหลักความเสมอภาคถือว่าเป็นหลักพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ย่อมได้รับการรับรองและคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ในฐานะที่เป็นมนุษย์โดยไม่ต้องคำนึงถึงคุณสมบัติอื่นๆ เช่น เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ถิ่นกำเนิด เป็นต้น และขณะเดียวกันก็ถือได้ว่าหลักความเสมอภาคนี้เป็นหลักที่ควบคุมมิให้หน่วยงานรัฐใช้อำนาจของตนตามอำเภอใจ โดยการการใช้อำนาจหน่วยงานรัฐ แก่กลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งหน่วยงานรัฐต้องสามารถอธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดจึงกระทำการอันก่อให้เกิดผลกระทบหรือเป็นการให้ประโยชน์แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะหากการให้เหตุผลไม่อาจรับฟังได้แสดงว่าการใช้อำนาจของหน่วยงานรัฐนั้นเป็นไปตามอำเภอใจ ดังนั้นหลักความเสมอภาคจึงเป็นหลักสำคัญในการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนและสามารถนำมาตรวจสอบการใช้อำนาจของหน่วยงานรัฐไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหาร หรือบุคลากรในหน่วยงานรัฐได้ ทั้งนี้การปฏิบัติตามหลักความเสมอภาคนั้นจะต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกันอย่างเท่าเทียมกัน และจะต้องปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญแตกต่างกันให้แตกต่างกันไปตามลักษณะของเรื่องนั้น ๆ จึงจะทำให้เกิดความยุติธรรมภายใต้หลักความเสมอภาคขึ้นได้ อย่างไรก็ตามการกำหนดขอบเขตดุลพินิจของผู้บังคับใช้กฎหมายภายในตามหลักความเสมอภาคนั้น ถือเป็นข้อจำกัดการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับใช้กฎหมาย โดยที่การใช้ดุลพินิจนั้นต้องผูกพันต่อการปฏิบัติที่ผ่านมาซึ่งเป็นกรณีที่มีข้อเท็จจริงเช่นเดียวกัน การเยียวยาให้แก่ผู้ถูกสั่งลงโทษโดยคำสั่งลงโทษที่มิชอบด้วยกฎหมายอันเนื่องมาจากกระบวนการดำเนินการทางวินัยที่ผิดพลาดนั้น แม้กฎหมาย

ปกครองของหลายหลายประเทศจะมีหลักการเยียวยาในกรณีดังกล่าว โดยมุ่งที่จะให้มีการแก้ไขกระบวนการที่ผิดพลาดนั้นให้ชอบด้วยกฎหมายเสร็จสิ้นเสียก่อน แล้วจึงดำเนินการเยียวยาให้กับบุคคลนั้นต่อไป โดยหากปรากฏภายหลังว่าบุคคลนั้นไม่มีความผิดเลย ก็จะได้รับการเยียวยาเต็มจำนวนตามสิทธิ์ที่จะได้รับ แต่หากปรากฏว่ายังมีความผิดอยู่บ้าง ก็จะได้รับการเยียวยาเพียงบางส่วนเท่านั้น อย่างไรก็ตามผู้เขียนเห็นว่าวิธีการดังกล่าวของต่างประเทศนั้นยังไม่ชัดเจนเพียงพอเนื่องจากอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้

เอกสารอ้างอิง

นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2555). *กฎหมายปกครอง.* (พิมพ์ครั้งที่ 3.) กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

พัฒน์พงศ์ อมรวัฒน์. (2559). *หลักกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย*. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

บุบผา อัครพิมาน. (2548). หลักกฎหมายทั่วไป. *วารสารวิชาการศาลปกครอง.* 5 (1), 20-21.

ปิยศาสตร์ ไขว้พันธุ์. *การดำเนินการทางวินัยของข้าราชการในประเทศฝรั่งเศส.* รวมบทความทางวิชาการ เล่ม 2. กฎหมายปกครอง ภาควิธีสบัญญัติ, หน้า 5-6.

ประสาท พงษ์สุวรรณ์. (2545). เหตุที่ใช้อ้างในการเพิกถอนนิติกรรมทางปกครอง. *วารสาร นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 32, 248-249.

ชลธิชา สอนศิริ. (2554). *ปัญหาการกำหนดคำบังคับในคำพิพากษาของศาลปกครอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ธนพล ปัญญาสาร. (2560). *การเยียวยาความเสียหายแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐจากการลงโทษทางวินัยร้ายแรงโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย: ศึกษากรณีสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.* วิทยานิพนธ์ปริญญาโทใ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

ศรัญญา โสดานิล. (2550). *ปัญหาคดีปกครองเกี่ยวกับคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ความผิดทางวินัยข้าราชการ*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

A Study of Guitar Course Teaching at School of International Art in Chengdu of China

Wang Baonan,
Nayos Sartjinpong and Pakorn Rodchangphuen
Bangkok Thonburi University, Bangkok, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nayos.sar@bkkthon.ac.th

****

Abstract

The students who play guitar lack the necessary foundational skills for university entrance exams. Because there is a lack of precise guidance on weak points and strong points for development. And there is no one who understands and takes care of the training closely. These impact students' comprehension of university entrance exams. This affects the number of students who wish to pursue higher education. Effective teaching methods help students' skills and performance abilities. However, admission standards vary among universities, necessitating thorough preparation in both theoretical and practical aspects aligned with each institution's criteria.

The objectives of this study were to study guitar course teaching at the School of International Art, Chengdu, China. Qualitative research methods were used in this research. By collecting information from classroom observation and in-depth interviews with three guitar teachers as key informants. Gathering data and analyzing it for separate issues such as location, classrooms, teaching course, teaching method, tools, and examinations. To analyze and synthesize data results. The observation form and interview form that were used as tools this time have already been evaluated by experts.

The research result found that there were suitable places because they were in the central business district of Chengdu, China, which is the hub of society and convenient for learning centers. The number of teachers is sufficient to provide close guidance to students. There are four practical classrooms, digital audio workstations (DAWs), and two ensemble rooms. Each classroom consists of musical instruments and learning equipment. For guitar courses, the learning content is based on clear objectives. There is one on one method for complete activities and exercises for students to practice each time. The variety of content is comprehensive and emphasizes the benefits to students. Teachers were using the step-by-step instruction method for explanations and previews. Regular learning processes reinforce learning. Developing knowledge and learning skills in the right way so that students can improve their skills and pass exams as expected.

The guitar course has a clear method for finding problems and solving them exactly. The Tools is a support for learning and there are teachers who give close advice. There is a step-by-step teaching system that allows students to understand and practice successfully.

Keywords: Guitar Course Teaching; School of International Art; Chengdu of China

* Received: June 12 2024; Revised: June 25 2024; Accepted: June 2 2024

Introduction

The School of International Art, located in Chengdu, China, is renowned for its diverse artistic programs, with music being one of its notable offerings. With numerous students enrolled, the institution fosters their development and knowledge acquisition, preparing them for entrance exams at their desired universities. The teaching method employed by the school is focused on goal setting, effectively facilitating the attainment of academic objectives. Examination results serve as a testament to students' readiness for further education at the university level. The student more than 18,000 students can be entrace exam and have the opportunity to study art at the university of their choice. (School of International Art, 2024: online)

Music education in China, particularly in Chengdu, a business hub, is characterized by institutions adhering to rigorous learning standards and comprehensive curricula. The educational experience at this institute is engaging and reliable due to its accreditation and high student enrollment. As musical preferences evolve over time, certain genres gain popularity and permeate society. The guitar, influenced by Western culture, has emerged as a favored instrument, reflecting contemporary musical trends. The increasing interest in guitar education underscores the desire among students to pursue higher-level studies. However, admission standards vary among universities, necessitating thorough preparation in both theoretical and practical aspects aligned with each institution's criteria.

The related paper reviewing as following;

Larry and Eugene (2015: 81) said: The findings from this interaction explore an electric guitar practitioner’s technology in four ways: first as a musical and instrumental technique which has been consolidated in the global practice of electric guitarists; second as a way of devising strategies to study electric guitar within its own unique glocal soundscape; third, as a way of encouraging learners across social and cultural contexts to find their own voice through the instrument; and fourth, through these means, to come to terms with the difference and distance between the practitioner-as-learner, and the learner-as-future-classroom teacher/practitioner.

Apro and Siebenaler (2016: 161) said; Comparison between the teaching of two types of music education for primary learners learning to play the guitar. There are two types: "classical" (songs read) and "played by ear" (usually popular or folk songs). a) The four committees then evaluate and score the learners individually without knowing their treatment group. Significant differences between the two types of learners in their final performance were also presented in an evidence-based manner in the research.

Ruben and Vittori (2021: 22) said; Learning to play the guitar has been traditionally associated with a mixture of both formal and non-formal pedagogical approaches. Across the centuries, access to formal guitar training was not available to all guitar learners. Furthermore, approaches to learning how to play the instrument varied depending on the type of guitar and the style of music. As the guitar evolved, so did musical styles alongside with it.

Chidnarong, Hirun, and Kritsada (2021: 181) said; Thammarat Duangsiri's process of teaching electric guitar is as follows: 1) assess the students 2) select exercises according to the needs of the students 3) let the students choose the songs they want 4) have the students play the songs for them to see 5) Criticize and give advice Teaching content There is teaching that focuses on the learner. Learn from songs Create students' understanding of electric guitar playing techniques and music theory. correctly There will be no fixed teaching plan, with the

teacher relying on the needs of the students as the main focus. Therefore, students must practice in order to develop their skills in playing the electric guitar perfectly.

The observations prompted the researcher to delve into the school's teaching curriculum and methodologies. The academically rigorous approach adopted by teachers equips students with the necessary skills to excel in university entrance exams. To further investigate pertinent issues related to learning and instruction, the researcher conducted a survey encompassing various aspects of a popular guitar course.

Research Objective

To study guitar course teaching at School of International Art, Chengdu, China.

Research Methodology

This study uses qualitative research methods at the School of International Art, Chengdu, China. The researcher determines the scope of content for research by 2 separate issues: General Issues including Location, Classrooms, Teachers, Musical Instruments. And Teaching and Learning Issues including Guitar Course Teaching, Teaching Plans, Teaching Methods, Textbooks, and Examinations. The researcher was observed in class and interviews with three key informants were conducted to gather essential information for data analysis. The process is the following:

Class observation: The observation for this study uses the observation form for collecting the data that has been evaluated by the index of item objective congruence (IOC) by experts. The researcher was observed in class for eight weeks for three class.

Key informant: Teachers were selected for key informant, there were 3 selected using the criteria as follows;

1. Selection of Guitar teachers from the School of International Art, Chengdu, China.
2. Must have a master's degree or above.
3. Engaged in guitar teaching for more than 5 years.

The researchers chose three teachers as key informants for interview interviews about.

1. Ms. Huang Mier: head director of the music department at the School of International Art, Chengdu, China.
2. Mr. Yang Weijun: teacher. He graduated with a master's degree.
3. Mr. Yang Billy: teacher, He graduated in master degree.

Research Tools:

1. Observation Form; This form was used to observe the popular guitar class
2. Interview Form; Three Popular guitar teachers from the School of International Art, Chengdu, China, were interviewed as key informants.
3. IOC Form: The observation form and interview form were developed with input from three experts to ensure their validity and reliability. Three experts must have all the following filter criteria: 1. Must be a professor or associate professor
   2. Must have a doctorate or master degree
   3. Must have more than 15 years of guitar teaching experience

In the end, the researcher selected 3 experts based on the above conditions.

1. Associate professor Zhang Yilun
2. Associate professor Wang Lizhou
3. Professor Wu Yuhao

Data Collection: To gain an in-depth understanding of the popular guitar teaching situation of first-year students at School of International Art, Chengdu, China the researcher used two main data collection methods, namely researchers and in-depth interviews. For in-depth interviews using the interview form, were verified with IOC tools by experts.

Data analysis: This research is surveying on Pop guitar teaching for first-year students at the School of International Art, Chengdu, China. The study was divided into

General issues including:

Location: Suitability, Convenience, Hub of Society

Classrooms: Number of classrooms, Classroom type

Teachers: Number of teacher and Degree

Musical instruments: Type, Brands, and Numbers.

And Teaching and Learning issues including:

Teaching plans: Goal setting, Guidance, Time, Content, Activities, and Practice

Teaching methods: Method and step for teaching

Textbooks: Details of the textbook, Main content, Number of books were used for teaching

Examinations: Tools and Methods

Research Conceptual Framework

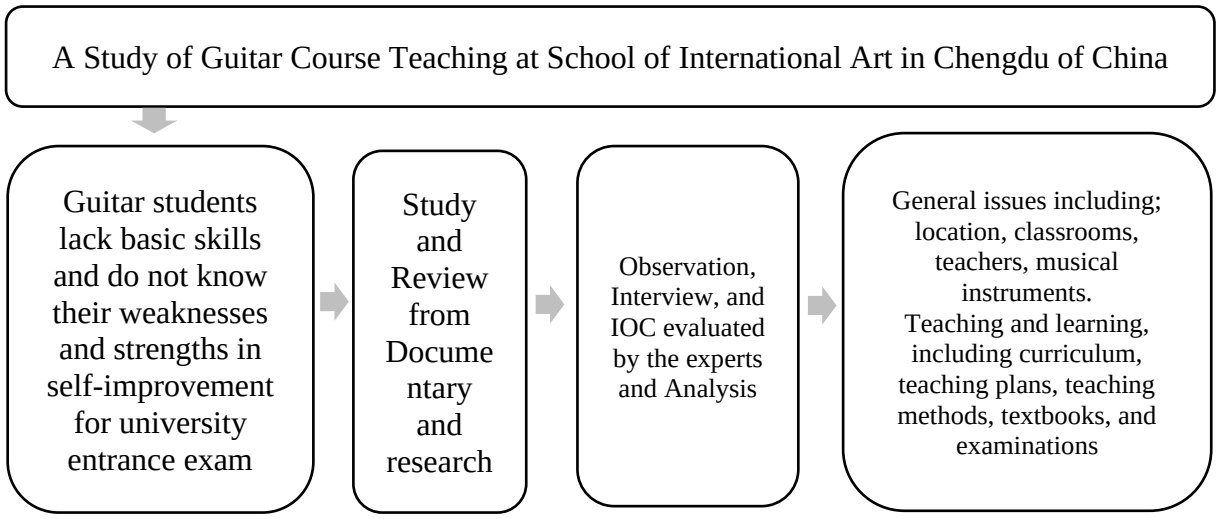

Figure 1 Research Conceptaul Framework

Research Findings

In this research, the researcher was study from observation and collect data from three key informants as teacher. The summary of result that founds as;

Location

School of International Art is located on the Raffles City Building in the Central Business District of Chengdu, China. There is convenience for traveling and the modernity of the place. This location also provides a strong foundation for the school today.

Figure, 1 Building of School of International Art, Chengdu, China

Source, School of International Art, Chengdu, China

Classroom

The setups of the classrooms are diverse and filled with updated technology devices for the use of making and teaching music. There are different types of classrooms in the School of International Art, Chengdu, China, with different functions for both the students and teachers to use such as;

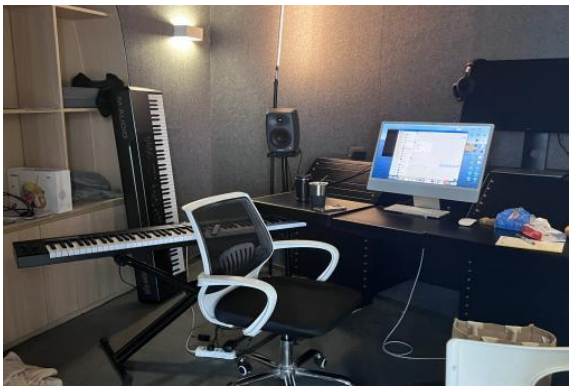
1. Practice Room: There are 4 practice rooms in the school for guitar students, each of the rooms contains one “Fender” electric guitar amplifier, one bass amplifier, one piano, one music stands and two chairs

2. Digital Audio Workstations (DAWs room): There is one music production room in the school. The room has the complete setting of a music studio with one Imac computer, Two Yamaha speakers, two audio interfaces, one Roland 88-key keyboard, and DAWs in the computer including Logic pro, Pro tools, Ableton live, Cubase Pro.

3. Ensemble Rooms: There are two ensemble rooms in the school. Both rooms have one complete drum set, two electric guitar amplifiers, one electric bass amplifier, one grand piano, two Roland 88-key keyboard, two “Shure” microphones, one mixer console, and one projector.

Figure, 2 Students are studying in the practice Room
Source, by Researcher

Figure, 3 Digital Audio Workstations (DAW's room)
Source, by Researcher

Popular Guitar Course at School of International Art, Chengdu, China
Guitar Course

The Guitar courses in the School of International Art are structured into two categories: main courses and minor courses.

The main courses have categories that contain two different types of classes with a focus on music theory and performance skills, and another category contains two different types of classes with a focus on ensemble and songwriting for guitarists. The student will be studying for a total of 16 weeks to focus on both theory and practice skills. The instructional content was aimed at the outcome objectives. The content of all course as follows;

Music theory including: history of music, styles, rhythm, music notations, sight-reading and ear training, nature scales, mode and tonal, mode scales, pentatonic scales, minor blues scales, 7th chords and extensions, augmented and diminished chords, chords of blue and jazz style, arpeggios, harmony, tones.

Performances Skills including: hand positions and hand shapes of the guitar tone settings, accompaniments, improvisation learning, treble and bass clef, fingering skills, fingering placement, scales fingering, playing speed and stability, accompaniment, improvisation, guitar playing for tones and stage performance, music analysis, chords and chord extensions building, fundamentals of harmony, functional harmony, sight-reading and ear-training, basic ear training and playbacks for rhythmic patterns.

Ensemble including: rhythm, melody and other musical instrument skills, leadership skills, solo playing, performing under pressure, problem solving skills, communication skills,

Song Writing including: song writing, digital recording, learning from professional guitarists.

Teaching Plans

The teaching plans for popular guitar contain 16 weeks of content, objectives, activities, and practice. Each week, the study period takes about 45-60 minutes per week, depending on the content.

Table 1 The example of teaching plans

Week 1	
Time	60 minutes per class
Content	1. Basic Music Theory 2. Performance Guitar Skill 3. Sight-singing and Ear Training 4. Popular guitar performance Skills
Activities	1. Hand positions and hand shapes to enhance familiarity with the guitar fretboard 2. Learning basic rhythms, modes, and tonality, and expanding note notation training 3. Learning the nature scales, the melodic minor, the harmonic minor, and the major blues scales. 4. Further train the ability to listen, read, and play back the above scales in different keys. 5. Learning the triad chords, the inversion/slash chords 6. Further train the ability to listen, read, and play back the above chords in different keys.
Practice	1. Practice guitar fingering skills every day. 2. Complete the teacher's review homework after class. 3. Practice time should not be less than 30 minutes every day. 4. Daily practice time should not be less than 60 minutes.

Textbook

Teachers were used textbook for teaching in 3 books;

Music Theory Book 1, 2nd Edition, by Paul Schemeling. The book starts with a very basic introduction to music theory, such as patterns, time signatures, and music notation. It provides practice and a quiz at the end of each chapter. Then it processes to the format of 12 bar blues and shuffle blues patterns, then it levels up to advanced Jazz II-V-I, modulation, sub-dominant, etc. This is an effective book that can be absorbed by most students from different backgrounds, as it has been approved by the fact that many of my students have achieved systematic improvements in their pop-guitar theory aspects as they followed my guidelines, which were adapted from the book.

Music Theory for Dummies: This book provides students with a friendly guide to the concepts, artistry, and technical mastery that underlie the production of great music. It is effective in teaching students the fundamentals of beats, reading scores, and anticipating where a piece should go, giving students a deeper perspective on the works of others. From the fundamentals of notes and scales to the complexities of expression and instrument tone color, major and minor scales, intervals, pitches, clefs, basic notation, time signals, tempo, dynamics, and navigation employ melodies, chords, progressions, and phrases to form music.

Figure, 4 Music Theory Book 1- 2nd Edition by Paul Schemeling
Source, by Researcher

Teaching method

In Guitar teaching, the goal of the teaching plan is to help students achieve their academic goals in guitar learning. The first step, students will be evaluated by their teachers to know student information, analyze the basics, strengths, and weaknesses of students. The teacher helps to enhance knowledge and guide students to be able to act correctly, Students then attend the school's curriculum, which focuses on the content they need to learn and practice.

1. Basic student assessment

Every student has a different training background and progress, so it is important for the teachers to get to know their baselines before the study plan is made. The fundamental thing of the first evaluation for the teacher is really to find out the purpose of the student's study in learning guitar. Some students learning guitar to be a professional

instrumentalist, some students learning guitar for using the principal instrument as the music tool to be a producer, sound engineer, film scoring maker, music educator, music therapist, etc. Therefore, the first important thing for teachers is to evaluate students. which is the search for common goals between teachers and students, is to help them find out what is their specialty in music? How can we amplify the specialty to help them reach their goals? What is their weakness in music? What course should be taken to improve the weak parts?"

In conclusion, if teachers and students talk about evaluating together, that they find teaching methods to affect results. Students will receive knowledge directly to the point. Able to understand and act effectively

2. Learning process

Selecting the entrance exam goal is an important method to determine the level of "learning goals" at each university. Teachers will divide the learning curriculum according to clear objectives so that students can achieve their exam goals. So that students can practice both theory and practice effectively. First step: a review of music historical theory. The teacher uses a teaching method that starts with a review of the history of music. He believes that each student comes from a different training background. Starting with basic blues music theory and technique to advanced jazz theory and techniques. Reviewing basic knowledge can effectively develop students' knowledge.

3. Focusing on steps

The teacher has a one-on-one method of teaching guitar skills. The school focuses on a person-centered teaching method. The teacher uses a step-by-step teaching method to make it easy to understand, as follows:

Step 1: Set teaching goals. Each student will have different learning goals. Most of them must have both theoretical and practical foundations.

Step 2: The teacher introduces the content of this course and teaches the content from easy to difficult.

Step 3: Explain and demonstrate to students to gain a deep understanding of the content.

Step 4: Ask questions and closely monitor the learning to ensure that students understand correctly.

Step 5: Students practice what they have learned, and the teacher will provide suggestions to correct and provide feedback, as well as positive encouragement to students.

Step 6: The teacher collects various problems from teaching and discusses them to solve the problems so that students can understand and practice better.

Step 7: The teacher evaluates students' learning results and records them to track their learning progress so that students are ready to apply them in practice as they hope.

Teachers have methods to follow the steps mentioned above. This will give students a deeper understanding and can remember and inquire without pressure. These things will also help create inspiration to take the exam very well. Teachers will always provide support and encouragement. Students will receive good encouragement and care throughout their studies without worry.

4. Emphasis on skills

The teacher has a one-on-one method of teaching guitar skills. The school focuses on a person-centered teaching method. One-on-one instruction in guitar techniques and skills, including Guitar performance, is included throughout the curriculum. Each student is scheduled to study once a week throughout the semester. Teachers use plans with teaching

content and activities. and specific homework first in class. No matter what the course content is, teachers still focus strictly on both theoretical and practical content so that students can practice and get the desired results. To perform outstandingly Students must have a combination of basic skills and intensive practice. The theoretical and practical content of the curriculum will be covered for students for upskills. Students must review regularly. and teachers must take close care while practicing to be in accordance with the content of the study and the results that occur.

This kind of learning is a one-on-one study between teachers and students. To focus on giving students better practical skills that knowledge from theoretical content such as scale, chords, arpeggio, fingering, and speed using. There are also many techniques to develop students' skills so that they can perform outstandingly, such as:

Slurring: popular guitar technique for a smooth-sounding effect.

Harmonics technique: requires the player to lightly touch the string and not press it all the way to the fingerboard.

Bends and slides: are the most used pop-guitar techniques. There are 5 types techniques as Full-bend, Half-bend, Unison bend, Slide, Pick Slide.

Muffled string: Guitarists can play this technique by laying the left hand across the string and striking with the right hand with no harmonics, usually to create a percussive sound effect.

Palm muting: This technique can be used by guitarists for muting the strings with the right-hand palm.

Rhythm techniques: Guitarists use a guitar pick to strike the strings with their right hand. When using the strumming technique, the notation is usually notated with rhythm slashes on the guitar tablature. Hybrid-picking is a mixed-rhythm technique as it is a mixture of finger-picking and the pick for strumming.

Another essential skill is improvisation: Guitar students are required to take an improvisation learning to promote their musical skills. combination of theory and skills from rapid sight reading to create stability and confidence in leadership skills for stage performance. Teachers will begin with a song creation project to guide students on how to improvise and can allow students to enter on their own in depth.

5. Using a fun atmosphere and inspiring learning

Teachers create a friendly learning atmosphere and make learning fun so that students are not stressed and remember the content more accurately. In addition, teachers create encouragement in learning and practice, making students understand the content well, have the motivation to study, and practice continuously so that students can achieve the results they intend in the future.

6. Closely assess learning outcomes

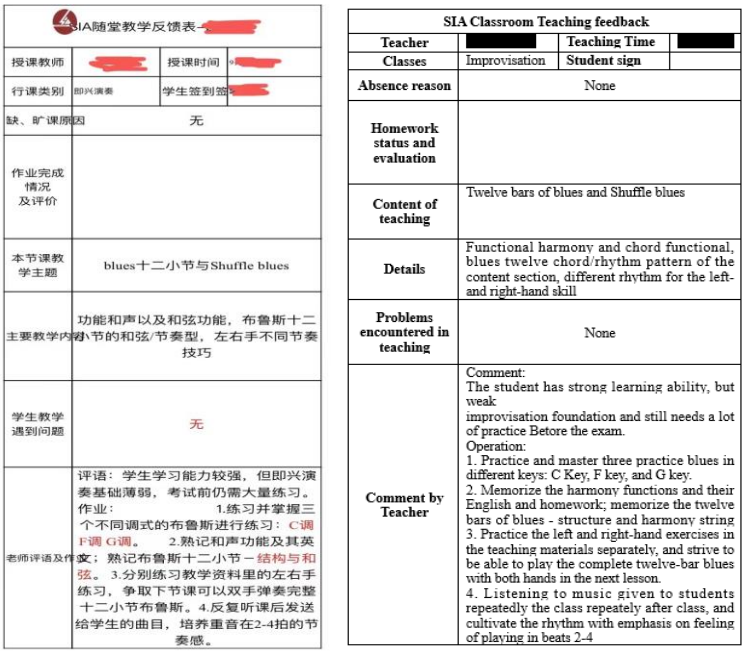
Teachers closely monitor and evaluate students' continuous progress in the course by writing evaluation results in follow-up reports and discussing with teacher, ways to improve teaching progress so that students can understand and practice better.

Examinations.

Teachers will have criteria for evaluating students as follows: determined to play according to theories that have already been studied, such as scale, chord, improvisation in blues, and jazz. These are to test whether students understand the vocabulary used or not. Then there is an evaluation of playing skills.

Next, the teacher will be tested on the application of the basics and techniques in music, such as using arpeggios, using both major and minor blues scales, etc.

When the evaluation ends, teachers will write the results of the assessment in the after-class track report and present them to the head of the music department, with whom she will discuss the progress of the student's performance in the course with the core music teacher, the private lesson teacher, and the other minor course teachers. By doing so, the guitar course teacher and other course teachers are functioning as a team, and they would share the information of how much progress the student has made, is there any adjustment we need to make in the different courses before we move on to the next phrase, and has the student reached the objectives following the curriculum?

SIA随堂教学反馈表			
授课教师	[redacted]	授课时间	[redacted]
行课类别	即兴演奏	学生签到签	[redacted]
缺、旷课原因	无		
作业完成情况及评价			
本节课教学主题	blues十二小节与Shuffle blues		
主要教学内容	功能和声以及和弦功能，布鲁斯十二小节的和弦/节奏型，左右手不同节奏技巧		
学生教学遇到问题	无		
老师评语及作业	评语：学生学习能力较强，但即兴演奏基础薄弱，考试前仍需大量练习。作业：1.练习并掌握三个不同调式的布鲁斯进行练习：C调 F调 G调。 2.熟记和声功能及其英文；熟记布鲁斯十二小节－结构与和弦。 3.分别练习教学资料里的左右手练习，争取下节课可以双手弹奏完整十二小节布鲁斯。4.反复听课后发送给学生的曲目，培养重音在2-4拍的节奏感。		

SIA Classroom Teaching feedback			
Teacher	[redacted]	**Teaching Time**	[redacted]
Classes	Improvisation	**Student sign**	
Absence reason	None		
Homework status and evaluation			
Content of teaching	Twelve bars of blues and Shuffle blues		
Details	Functional harmony and chord functional, blues twelve chord/rhythm pattern of the content section, different rhythm for the left- and right-hand skill		
Problems encountered in teaching	None		
Comment by Teacher	Comment: The student has strong learning ability, but weak improvisation foundation and still needs a lot of practice Betore the exam. Operation: 1. Practice and master three practice blues in different keys: C Key, F key, and G key. 2. Memorize the harmony functions and their English and homework; memorize the twelve bars of blues - structure and harmony string 3. Practice the left and right-hand exercises in the teaching materials separately, and strive to be able to play the complete twelve-bar blues with both hands in the next lesson. 4. Listening to music given to students repeatedly the class repeately after class, and cultivate the rhythm with emphasis on feeling of playing in beats 2-4		

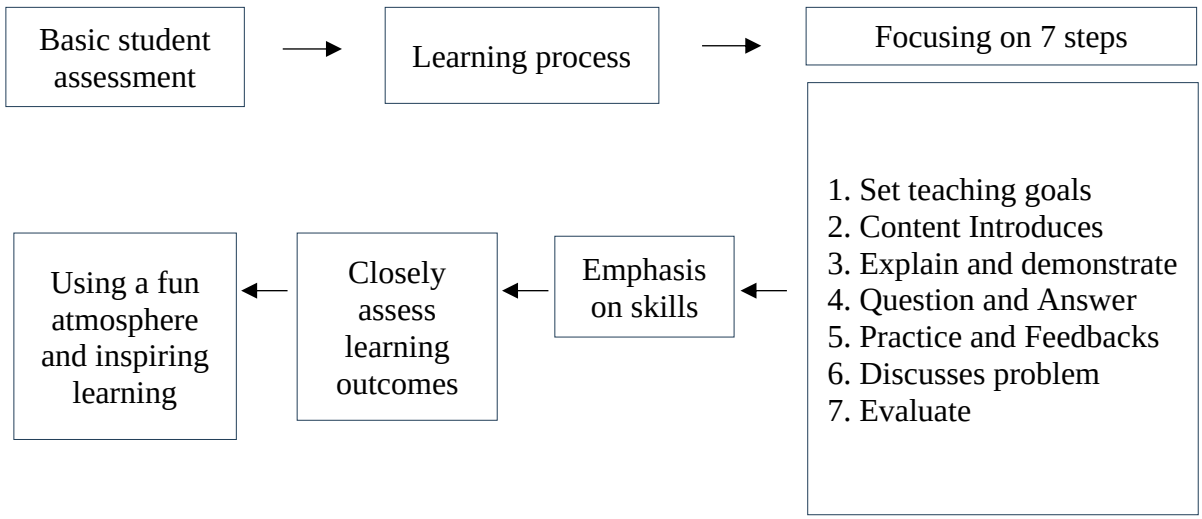
Figure, 5 SIA Classroom Teaching Feedback
Source, by Researcher

The researcher found that the school has many awards for guarantine. That is approved by the ASAA for offering the AP course. Approved by Pearson for A-Level teaching and BTEC Level 4 certifications. This institute has 13 art centers in 12 cities around the world, including Beijing, Shanghai, Chengdu, Guangzhou, Shenzhen, New York, London, and Tokyo. Has made academic cooperation with over 20 world-famous art universities, including Teesside University, Parsons School of Design, Berklee College of Music, etc. The numbers of student were studied from this school had over 18,000 students and getting pass the examination into study on universities.

Discussion

In this research, there were suitable places because they were in the central business district of Chengdu, China, which is the hub of society and convenient for learning centers. The number of teachers is sufficient to provide close guidance to students. There are four practice rooms, one for digital audio workstations (DAWs), and two ensemble rooms. Each classroom consists of music instruments and learning equipment such as an electric guitar, grand piano, keyboards, the setting of a music studio, a computer with music programs, and a microphone. Mixer console, and projector for theoretical study and practical skills in the classroom. For Guitar course, the learning content is based on clear objectives. There are complete activities and exercises for students to practice each time. What was discovered from the study is that the skills of the students are assessed first. Makes it known the strengths and weaknesses of the students. The teacher was able to emphasize the point exactly. There is also a variety of content that is comprehensive and beneficial to students. In addition, teachers emphasize the importance of the basics of both theory and practice to be correct according to academic principles. As Quick Campus (2024: online) said, building on what students do well promotes confidence and continued success. Identifying strengths allows them to be nurtured further, while weaknesses point to opportunities for growth. There is step-by-step instruction. Use explanations and previews. Students are reported to be recommended here every time, consistent with Kathleen Jasper (2024: online) said: systematic teaching allows students to understand basic skills before moving on to more complex topics. Learning takes place sequentially toward expert practice and is reviewed regularly to reinforce learning. Developing knowledge and learning skills in the right way is something that will be a lifelong ability, consistent with Gary E. McPherson (2005: online) said: Understanding the right strategy to understand its complexity is an important path to progress. The importance of practice can be emphasized so that students can develop task-appropriate strategies that will enable them to think musically.

Synthesize the overall finding as the diagram

Recommendation

Theoretical Recommendations: Teaching modern guitar to students so they can enter university is part of the educational standard that focuses on fundamentals and theory. This approach can be applied widely. It helps teachers analyze students' strengths and weaknesses and solve individual problems correctly. With good skills and knowledge, students will be able to continue learning and develop at a higher level.

Policy Recommendations: This institution is accredited, thus showing that it offers accredited courses and knowledge. Ensuring that students studying here will develop comprehensive knowledge and practice. Can be applied to practice in society correctly according to academic principles. In addition, teachers support knowledge from personal experiences, allowing students to acquire advanced skills and techniques beyond the prescribed content, resulting in greater educational progress.

Practical Recommendations: Teaching plans, teaching methods, and textbooks used in learning and practice are certified to standards. From the content, objectives, and activities used in teaching, students receive complete knowledge in both theory and practice. However, other institutions They may have their own guidelines for organizing teaching and learning aimed at creating maximum benefits for students. The methods used by teachers first reveal the methods necessary for proper practice. To develop personal characteristics effectively

Future Research: There are still some issues that are problematic and interesting for the development of guitar playing, such as playing the guitar solo or the guitar classic. A study of satisfaction in learning guitar and the success of students who study popular guitar in this institute for entrance into the university These things will help add content to your studies and help create a higher standard of learning.

References

Apro Flavio & Siebenaler Dennis. (2016). Teaching guitar: A comparison of two methods. *Revista Música Hodie, Goiânia.* 2016 (16), 232.

Chidnarong Bubpasopa, Hirun Chaksen, and Kritsada Wongkhumchan. (2021). The Electric Guitar Teaching Processes: A Case Study of Thammarat Duangsiri. *Online.* accessed 2024, June 25. Available from: https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edu-rmu/article/view/261146.

Gary Edward McPherson. (2005). From child to musician: Skill development during the beginning stages of learning an instrument. *Society for Education, Music, and Psychology Research.* 2005 (33), 5-35.

Kathleen Jasper. (2024). Understanding Explicit, Systematic, and Recursive Instruction: Key Concepts for Teacher Certification Exams. *Online.* accessed 2024, June 6. Available from:https://kathleenjasper.com/blogs/news/understanding-explicit-systematic-and-recursive-instruction-key-concepts-for-teacher-certification-exams

Larry HilarianFrancis and Eugene Dairianathan. (2015). Teaching and Learning the Electric Guitar: A Case Study in a Singaporean Higher Education Teacher-Preparation Institution. *IASPM@Journal*. 2015 5 (1), 81.

Quick Campus. (2024). Student's Strengths and Weaknesses. *Online.* accessed 2024, June 6. Available from: https://medium.com/@joinquickcampus/students-strengths-and-weaknesses-94b2fd507fb3

Ruben C. Rodriguez and Vittorio Marone. (2021). Guitar Learning, Pedagogy, and Technology: A Historical Outline. *Online.* accessed 2024, June 25. Available from: https://www. researchgate.net/publication/357186628_Guitar_Learning_Pedagogy_and_Technology_ A_Historical_Outline

School of International Art. (2024). What Are we doing. *Online.* accessed 2024, June 6. Available from: https://www.siaedu.net/

ต้นทุนฐานกิจกรรมด้วยเกณฑ์เวลากับการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาธุรกิจร้านอาหาร อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

Time-driven Activity-based Costing and Sustainable Business Practices: A Case Study of the Restaurant in Sriracha District, Chonburi Province

ณัฐวุฒิ ทรัพย์สมบัติ,
ญาณันธร อินต๊ะแก้ว, พัสน์นันท์ ชินะอมรรัตน์,
เมธาวดี ไชยสงคราม, สุจิตตรา มะลาศรี และ สุภาพร ช่วยชาติ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา
Nuthawut Sabsombat,
Yananthorn Intakaew, Passanan Chinaamornrat,
Metawadee Chaisongkram, Sajittra Malasri and Suphaphon Chuaichat
Kasetsart University, Sriracha Campus
Corresponding Author, E-mail: nuthawut.sa@ku.th

****

บทคัดย่อ

ต้นทุนผลิตภัณฑ์มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจไม่เพียงแค่ช่วยให้กิจการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังช่วยสร้างความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว บทความวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการคำนวณต้นทุนฐานกิจกรรมด้วยเกณฑ์เวลา (Time-Driven Activity-Based Costing : TDABC) ของร้านอาหาร และจัดประเภทเมนูอาหารตามแนวคิดการวิเคราะห์เมนูอาหาร (Menu Engineering) และ 2) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในการนำระบบ TDABC และการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนมาประยุกต์ใช้ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้กรณีศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างธุรกิจร้านอาหารแห่งหนึ่ง ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร การวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมด้วยเกณฑ์เวลา และการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการดำเนินการศึกษาครั้งนี้ ผลวิจัยพบว่าการนำ TDABC มาประยุกต์ใช้จะช่วยให้วิเคราะห์ต้นทุนผลิตภัณฑ์แม่นยำมากขึ้นและช่วยจัดประเภทเมนูอาหารตามแนวคิด Menu Engineering ซึ่งผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจได้ อย่างไรก็ตาม TDABC อาจไม่เหมาะสมกับบางกิจกรรม เช่น การคิดค่าเสื่อมและค่าเช่า เป็นต้น เนื่องจากกิจกรรมเหล่านี้อาจไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเวลา งานวิจัยนี้ยังพบว่าแม้ผู้ประกอบการมีความพร้อมที่จะนำ TDABC มาใช้แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาด

* วันที่รับบทความ : 18 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 24 ตุลาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 29 ตุลาคม 2567
Received: October 18 2024; Revised: October 24 2024; Accepted: October 29 2024

ในการกำหนดต้นทุนผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ กิจการมีความรู้ความเข้าใจและความพร้อมในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างมูลค่าให้แก่กิจการ สังคม และสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

คำสำคัญ: ต้นทุนฐานกิจกรรมด้วยเกณฑ์เวลา; การวิเคราะห์เมนูอาหาร; การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

Abstract

Product costing is crucial for business operations as it not only enhances operational efficiency but also strengthens long-term competitiveness. This research article thus aims to: 1) study the application of Time-Driven Activity-Based Costing (TDABC) in restaurants and classify menu items based on the Menu Engineering concept, and 2) study the level of knowledge and understanding of entrepreneurs in applying the TDABC system and sustainable business practices. This research is a qualitative study using a case study of a restaurant business in Siracha District, Chonburi Province. The researcher employed documentary analysis, Time-Driven Activity-Based Costing analysis, and in-depth interviews as tools for conducting this study. The research findings reveal that applying TDABC improves the accuracy of product cost analysis and assists in classifying menu items according to the Menu Engineering concept, which entrepreneurs can utilise for strategic business planning. However, TDABC may not be suitable for certain activities, such as depreciation and rent, as these activities may not be directly related to time. This research also found that although entrepreneurs are ready to implement TDABC, they lack sufficient understanding, which may lead to errors in product cost determination. Additionally, the business possesses the knowledge, understanding and readiness to implement sustainable practices, contributing to long-term value creation for the company, society, and the environment.

Keywords: Time-Driven Activity-Based Costing; Menu Engineering; Sustainable Business Practices

บทนำ

หลังจากสถานการณ์โรคระบาด Covid-19 ส่งผลกระทบต่อธุรกิจการท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยในปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งในไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศมีการเดินทางในประเทศไทยมากขึ้น ส่งผลต่อธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจขนส่งทางบกและทางน้ำ รวมไปถึงธุรกิจที่ให้บริการสันทนาการในด้านอื่น ๆ มีการปรับตัวดีขึ้นในทุกภูมิภาค ซึ่งจังหวัดที่มีปริมาณนักท่องเที่ยวมากที่สุด 1 ใน 3 จังหวัดแรกคือ ชลบุรี เนื่องจากจังหวัดชลบุรีมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญมากมาย ซึ่งเป็นผลดีต่อธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2567) ดังนั้น งานวิจัยชิ้นนี้จึงเลือกศึกษาธุรกิจร้านอาหารในจังหวัดชลบุรี

การคำนวณต้นทุนถือเป็นหัวใจสำคัญในการประกอบธุรกิจ เพราะจะทำให้กิจการทราบผลประกอบการของการดำเนินธุรกิจว่าผลประกอบการนั้นเป็นที่น่าพอใจหรือตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ นอกจากนี้ การคำนวณต้นทุนยังช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผนและตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การตั้งราคาขาย การควบคุมต้นทุน การวิเคราะห์ผลกำไร การวางแผนการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ เป็นต้น ซึ่งการคำนวณต้นทุนสามารถทำได้หลายวิธี โดยวิธีที่เป็นที่นิยม คือ ต้นทุนฐานกิจกรรม (Activity Based Costing : ABC) ที่ถูกคิดค้นโดย Cooper and Kaplan (1988) เนื่องจากการคำนวณต้นทุนตามฐานกิจกรรม จะทำให้ธุรกิจทราบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และมีความแม่นยำในการคำนวณมากกว่าวิธีต้นทุนแบบดั้งเดิม (Traditional Costing Systems) (Ganorkar et al., 2018) กล่าวคือ การคำนวณต้นทุนแบบดั้งเดิมจะเน้นการปันส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าสู่สินค้าหรือบริการด้วยวิธีอย่างง่าย โดยอ้างอิงปริมาณในการปันส่วน เช่น จำนวนชั่วโมงแรงงาน จำนวนชั่วโมงเครื่องจักร เป็นต้น โดยหากกิจกรรมใดใช้มากก็จะปันส่วนมาก กิจกรรมใดใช้น้อยก็จะปันส่วนน้อย ซึ่งการคำนวณเช่นนี้อาจจะทำให้เกิดความบิดเบือนของต้นทุนเนื่องจากไม่ได้พิจารณาความซับซ้อนของแต่ละกิจกรรม (สมบูรณ์ สาระพัด, 2561) ทำให้หลายธุรกิจเลือกใช้ต้นทุนตามฐานกิจกรรมในการพิจารณาต้นทุน อย่างไรก็ตาม การคำนวณต้นทุนตามฐานกิจกรรมอาจมีความยุ่งยาก เนื่องจากกิจการจะต้องทราบความสัมพันธ์ของตัวผลักดันต้นทุนในทุกกิจกรรมของธุรกิจส่งผลให้ธุรกิจนั้นมีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น (Rahman et al., 2019)

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ Kaplan and Anderson (2004) ได้เสนอการคำนวณต้นทุนแบบใหม่ ได้แก่ ต้นทุนฐานกิจกรรมด้วยเกณฑ์เวลา (Time-Driven Activity Based Costing : TDABC) โดยวิธี TDABC นี้สามารถชดเชยข้อจำกัดของวิธี ABC ได้ กล่าวคือ การใช้วิธี TDABC สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายได้ข้อมูลที่มีความแม่นยำ ทันเวลา และมีความสมเหตุสมผลมากกว่าวิธี ABC และวิธีต้นทุนแบบดั้งเดิม (Gervais et al., 2010) อย่างไรก็ตาม การนำวิธี TDABC มาใช้ในธุรกิจควรระมัดระวังในเรื่องคุณภาพของข้อมูล เนื่องจากข้อมูลที่ได้อาจได้รับผลกระทบที่เกิดจากความคลาดเคลื่อนในการประมาณตามหลักเวลา (เช่น ค่านาที ค่าชั่วโมง เป็นต้น) หรือการไม่ให้ความสำคัญในเรื่องของเวลาตั้งแต่วินาทีแรกที่เริ่มกระบวนการในแต่ละกิจกรรม ซึ่งอาจทำให้ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ (Vedernikova et al., 2020)

การประกอบธุรกิจนอกจากการพิจารณาต้นทุนแล้ว ยังจะต้องให้ความสำคัญไปถึงความคุ้มค่าของประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนที่เสียไป โดยเฉพาะการประกอบธุรกิจร้านอาหาร ผู้ประกอบการอาจละเลยเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุน บางกรณีตัวเลขต้นทุนที่คำนวณได้อาจไม่สะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริง เนื่องจากผู้ประกอบอาจคำนวณค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ครอบคลุมมากพอ รวมไปถึงการคิดราคาขายของเมนูอาหารที่ไม่สมเหตุสมผลเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนที่เสียไป ดังนั้น ธุรกิจร้านอาหารจึงจำเป็นจะต้องมีการวางแผนการคำนวณต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นให้ครอบคลุม เพื่อให้ได้ทราบต้นทุนและกำไรที่แท้จริง ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยนี้จึงนำการวิเคราะห์

เมนูอาหาร (Menu Engineering) มาประยุกต์ใช้กับการคำนวณ TDABC โดยการแบ่งประเภทเมนูอาหารต่างๆ ดังนี้ 1) Star เป็นเมนูที่ได้รับความนิยมสูงและทำกำไรได้ดี 2) Plow Horse เป็นเมนูที่ได้รับความนิยมสูง แต่สร้างกำไรต่อเมนูไม่มาก 3) Puzzles เป็นเมนูที่ทำกำไรได้ดี แต่ได้รับความนิยมต่ำ และ 4) Dog เป็นเมนูที่ได้รับความนิยมต่ำและทำกำไรได้ไม่ดี ทั้งนี้ การแบ่งประเภทเมนูอาหารดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถทราบว่าเมนูประเภทใดที่ดึงดูดลูกค้าและมีความนิยมสูง ซึ่งช่วยในการจัดการต้นทุนและวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดได้ดียิ่งขึ้น (Kasavana, Michael L., 1990)

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันมีหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการควรตระหนักและให้ความสำคัญทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก เช่น ภาวะเศรษฐกิจ สภาพทางสังคม การควบคุมภายในขององค์กร รวมไปถึงการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนเป็นการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงการเติบโตของผลกำไรควบคู่ไปกับการผสมผสานแนวคิดความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลขององค์กร (Environment, Social and Governance : ESG) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้มีส่วนได้เสียในปัจจุบันให้ความสนใจ อีกทั้งยังสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียว่าบริษัทจะมีผลการดำเนินงานที่มั่นคงในระยะยาวให้กับนักลงทุนได้ (Şeker and Şengür, 2021)

จากแนวคิดการคำนวณต้นทุน TDABC ที่มีการพัฒนามาจากวิธีต้นทุน ABC และวิธีต้นทุนแบบดั้งเดิม รวมไปถึงความสำคัญของการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนเพื่อการเติบโตอย่างมั่นคง และแสดงถึงภาพลักษณ์ที่ดีของธุรกิจ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนโดยใช้วิธีฐานกิจกรรมด้วยเกณฑ์เวลาและนำมาผสมผสานร่วมกับแนวคิดการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการได้มาซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพและสามารถต่อยอดในการดำเนินงานทางธุรกิจได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบต้นทุนฐานกิจกรรมด้วยเกณฑ์เวลา (TDABC) ของธุรกิจร้านอาหาร และจัดประเภทของเมนูอาหารตามแนวคิด Menu Engineering

2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในการนำระบบต้นทุนฐานกิจกรรมด้วยเกณฑ์เวลา (TDABC) และการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน (ESG) มาประยุกต์ใช้ในธุรกิจ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกรณีศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive case study research) กรณีศึกษาร้านอาหารแห่งหนึ่งในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงลึกโดยเก็บข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและเก็บรวบรวมข้อมูลการบันทึกบัญชีต้นทุนในช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2567 เพื่อนำมาคำนวณต้นทุน Time-Driven Activity-Based Costing (TDABC)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary analysis) และการวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมด้วยเกณฑ์เวลา (Analysis of Time-Driven Activity-Based Costing: TDABC) เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการดำเนินการศึกษาครั้งนี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้พัฒนาแนวทางการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย แนวทางการสัมภาษณ์ดังกล่าวได้รับการออกแบบโดยอ้างอิงจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดประเด็นสัมภาษณ์แบบคำถามปลายเปิด (Open-ended questions) ซึ่งประเด็นคำถามนี้เน้นเกี่ยวกับการเกิดต้นทุนผลิตภัณฑ์ รวมถึงความรู้และความพร้อมในการนำหลัก TDABC และแนวทางการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนมาประยุกต์ใช้ในองค์กร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยศึกษาแนวคิด TDABC และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้วางแผนการวิจัย โดยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลการบันทึกบัญชีต้นทุนจากสถานประกอบการ และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าของกิจการ พนักงานบัญชี และพนักงานครัว ทั้งนี้รูปแบบการสัมภาษณ์จะใช้แนวทางการสัมภาษณ์ที่ได้ออกแบบประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้าแล้ว จากนั้น ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและจัดประเภทเมนูอาหารตามแนวคิด Menu Engineering พร้อมกันนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับการนำแนวคิด TDABC และการดำเนินธุรกิจอย่างยั่นยืนมาประยุกต์ใช้ในกิจการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

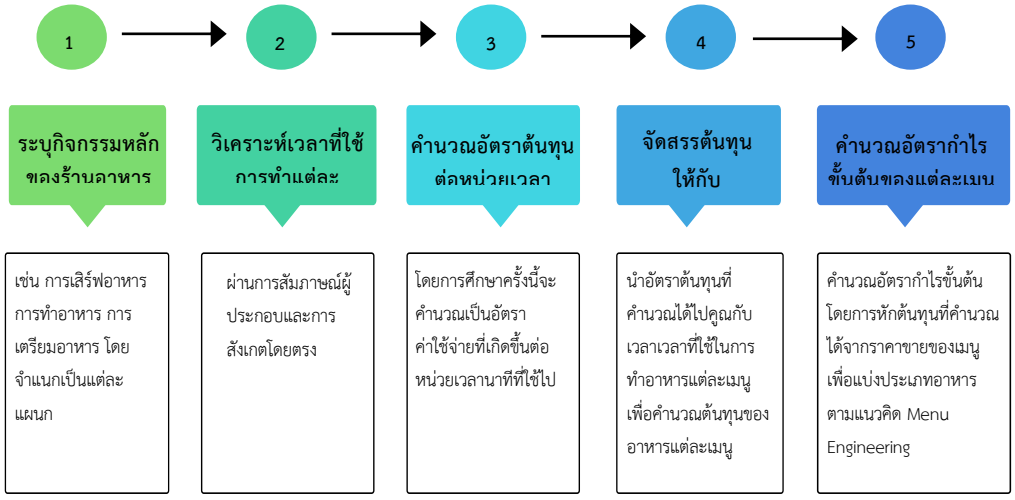
งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผ่านการศึกษาข้อมูลจากการบันทึกบัญชีต้นทุนของกิจการ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการคำนวณต้นทุนโดยใช้แนวคิด Time-Driven Activity-Based Costing (TDABC) ซึ่งพัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ในงานวิจัย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction) ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในประเด็นต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในแนวทางการสัมภาษณ์ เพื่อสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่รวบรวมได้

ผลการวิจัย

ตามวัตถุประสงค์งานวิจัย สามารถแบ่งผลวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. ระบบต้นทุนฐานกิจกรรมด้วยเกณฑ์เวลา (TDABC) ของธุรกิจร้านอาหาร และจัดประเภทของเมนูอาหารตามแนวคิด Menu Engineering

ผู้วิจัยระบุและวิเคราะห์เวลาในการดำเนินกิจกรรมหลักต่าง ๆ เพื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยเวลา และจัดสรรต้นทุนให้กับเมนูอาหาร เมื่อต้นทุนของเมนูแต่ละรายการถูกคำนวณแล้วจะถูกนำไปวิเคราะห์และจัดประเภทเมนูตามแนวคิด Menu Engineering เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนและความสามารถในการทำกำไรของเมนูอาหารแต่ละประเภท โดยมีรายละเอียดดังรูปที่ 1

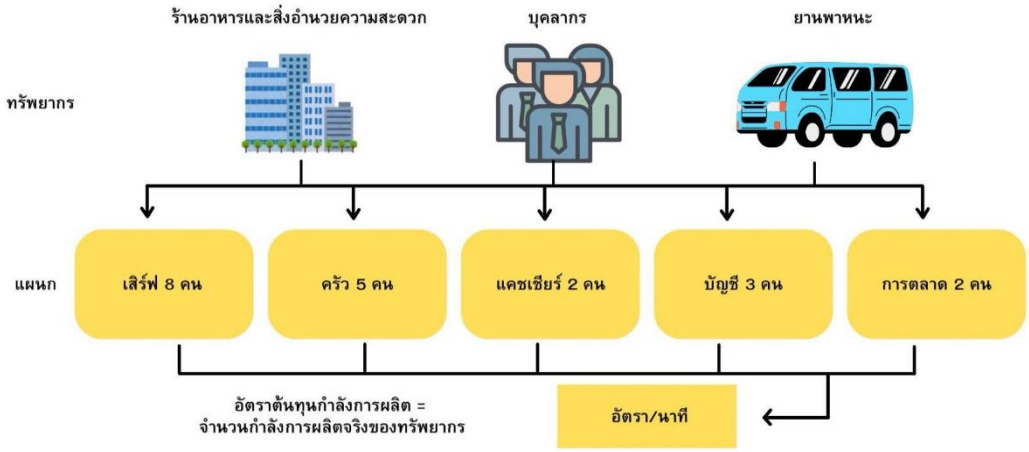

รูปที่ 1 ขั้นตอนการคำนวณต้นทุนร้านอาหารวิธี TDABC

จากรูปข้างต้น สามารถอธิบายขั้นตอนการคำนวณต้นทุน TDABC ได้ดังนี้

1) ระบุกิจกรรมหลักของร้านอาหาร

ในขั้นตอนแรกของการคำนวณต้นทุน TDABC คือ การระบุกิจกรรมหลักของร้านอาหารซึ่งแสดงรายละเอียดในรูปที่ 2 กล่าวคือ ติดตามกิจกรรมหลักและทรัพยากรที่ใช้ในกระบวนการ โดยทรัพยากรประกอบด้วยร้านอาหาร สิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และยานพาหนะ ซึ่งแต่ละแผนกจะนำทรัพยากรเหล่านี้ไปใช้งานเพื่อดำเนินงานในแต่ละแผนกเอง โดยแบ่งเป็นแผนกเสิร์ฟมีพนักงาน 8 คน แผนกครัวมีพนักงาน 5 คน แคชเชียร์ 2 คน บัญชี 3 คน และการตลาด 2 คน จากนั้นจะนำข้อมูลไปคำนวณอัตราต้นทุนกำลังการผลิต โดยใช้เป็นหน่วยอัตราต้นทุนต่อนาที ซึ่งวิธีการนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงจำนวนกำลังการผลิตจริงของทรัพยากร โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

รูปที่ 2 กิจกรรมหลักของร้านอาหาร

2) วิเคราะห์เวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรมและคำนวณอัตราต้นทุนต่อหน่วยเวลา

ตารางที่ 1 แสดงการคำนวณอัตราค่าใช้จ่ายแต่ละแผนก

แผนก	กำลังการผลิต				อัตราต้นทุน (บาท / นาที)	ประเภทของค่าใช้จ่าย
	จำนวนพนักงาน (คน)	จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน	จำนวนนาทีการทำงานต่อเดือน	ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (บาท)		
ค่าแรง						
แผนกเสิร์ฟ	8	8	115,200*	84,000.00	0.73	DL
แผนกครัว	5	7	63,000*	120,000.00	1.90	DL
แผนกแคชเชียร์	2	7	25,200*	30,000.00	1.19	DL
รวมค่าแรงทางตรง				**234,000.00**	**3.82**	
ค่าใช้จ่ายการบริการ						
ค่าสาธารณูปโภค			43,200**	34,000.00	0.79	OH
ค่าเช่า			43,200**	110,000.00	2.55	OH
ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์			43,200**	200,000.00	4.63	OH
ค่าตัดจำหน่าย - โปรแกรมบัญชี			43,200**	141.67	0.00	OH

แผนก	กำลังการผลิต				อัตราต้นทุน (บาท / นาที)	ประเภทของค่าใช้จ่าย
	จำนวนพนักงาน (คน)	จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวัน	จำนวนนาทีการทำงานต่อเดือน	ค่าใช้จ่ายต่อเดือน (บาท)		
รวมค่าใช้จ่ายบริการ				**344,141.67**	**7.97**	
ค่าใช้จ่ายขายและบริหาร						
แผนกบัญชี	3	8	43,200*	50,000.00	1.16	SG&A
แผนกการตลาดและบริหาร	2	8	28,800*	24,000.00	0.83	SG&A
รวมค่าใช้จ่ายขายและบริหาร			72,000	**74,000.00**	**1.99**	

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรมด้วยเกณฑ์เวลาโดยการคำนวณอัตราต้นทุนต่อหน่วยเวลา ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งรายละเอียดค่าใช้จ่ายของกิจการออกเป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่ ค่าแรงทางตรง (Direct Labour: DL) ค่าใช้จ่ายการบริการ (Overhead Expenses: OH) และค่าใช้จ่ายขายและบริหาร (Selling General and Administrative Expenses: SG&A) โดยแสดงให้เห็นว่าค่าแรงทางตรงมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 3.82 บาทต่อนาที ผู้วิจัยคำนวณอัตราดังกล่าวจากการที่ร้านอาหารเปิดทำการทุกวัน ดังนั้น พนักงานทำงานเฉลี่ยคนละ 30 วันต่อเดือน นอกจากนี้ อัตราค่าใช้จ่ายการบริการอยู่ที่ 7.97 บาทต่อนาที โดยเกณฑ์เวลาของค่าใช้จ่ายในการบริการคำนวณจาก 60 นาที x 24 ชั่วโมง x 30 วัน ซึ่งเท่ากับ 43,200 นาทีต่อเดือน และอัตราค่าใช้จ่ายขายและบริหารอยู่ที่ 1.99 บาทต่อนาที โดยคำนวณจากการที่พนักงานทำงานเฉลี่ย 30 วันต่อเดือน

3) จัดสรรต้นทุนให้กับเมนูอาหาร และคำนวณอัตรากำไรขั้นต้นของแต่ละเมนู

ตารางที่ 2 แสดงการคำนวณต้นทุน TDABC และจำแนกเมนูอาหาร ตามแนวคิด Menu engineering

เมนู	เวลาในการทำอาหาร (นาที)	ต้นทุนผลิตอาหาร			ต้นทุนรวม	ราคาขาย	กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น	SG&A	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	อัตรากำไรขั้นต้น	ความสามารถในการทำกำไร	ระดับความนิยม	ประเภทอาหาร
		DM	DL	OH									
ซี่โครงหมูบาร์บิคิว	15	150	57.30	119.55	326.85	398	71.15	29.85	41.30	17.87%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
สเต็กริบอาย	15	220	57.30	119.55	396.85	619	302.14	29.85	272.29	48.81%	ดี	นิยม	Star
สเต็กเนื้อริบอายเสิร์ฟคู่กับซอสเห็ดสูตรพิเศษ	15	140	57.30	119.55	316.85	299	-17.86	29.85	-47.71	-5.97%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
สเต็กเนื้อริบอายเสิร์ฟคู่กับซอสสไตล์ญี่ปุ่น	15	140	57.30	119.55	316.85	299	-17.86	29.85	-47.71	-5.97%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
พิซซ่าหน้าผักโขม เบคอน ชีส	10	110	38.20	79.7	227.90	289	61.09	19.90	41.19	21.14%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
พิซซ่าหน้าฮาวายเอี้ยน	10	110	38.20	79.7	227.90	289	61.09	19.90	41.19	21.14%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
สเต็กพอร์คซอบพริกไทยดำไส้กรอก	10	90	38.20	79.7	207.90	245	37.09	19.90	17.19	15.14%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
สเต็กไก่พริกไทยดำ	7	45	26.74	55.79	127.53	119	-8.53	13.93	-22.46	-7.17%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
สเต็กแซลมอนซอสผักโขม	5	150	19.10	39.85	208.95	298	89.05	9.95	79.10	29.88%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
ปลาแซลมอนเทอริยากิ มันก้อนทอด	7	150	26.74	55.79	232.53	288	55.47	13.93	41.54	19.26%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
สปาเก็ตตี้ครีมไข่กุ้ง	5	50	19.10	39.85	108.95	155	76.05	9.95	66.10	49.06%	ดี	นิยม	Star
สปาเก็ตตี้เส้นดำ ผัดกระเทียม ปลาหมึก ไข่กุ้ง	8	50	30.56	63.76	144.32	185	40.67	15.92	24.75	21.99%	ไม่ดี	ไม่นิยม	Dog
สปาเก็ตตี้คาโบนาร่า	5	45	19.10	39.85	103.95	149	45.05	9.95	35.10	30.23%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
สปาเก็ตตี้ครีมแฮมเห็ด	5	45	19.10	39.85	103.95	135	31.05	9.95	21.10	23.00%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
ข้าวหมูสับหอไข่ทรงเครื่อง	5	35	19.10	39.85	93.95	129	35.05	9.95	25.10	27.17%	ไม่ดี	ไม่นิยม	Dog
ข้าวผัดกระเทียม	5	50	19.10	39.85	108.95	135	26.05	9.95	16.10	19.29%	ไม่ดี	ไม่นิยม	Dog

เมนู	เวลาในการทำอาหาร (นาที)	ต้นทุนผลิตอาหาร			ต้นทุนรวม	ราคาขาย	กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น	SG&A	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	อัตรากำไรขั้นต้น	ความสามารถในการทำกำไร	ระดับความนิยม	ประเภทอาหาร
		DM	DL	OH									
แซลมอนสไตล์ญี่ปุ่น													
ข้าวผัดเนื้อไข่ดอง	10	80	38.20	79.7	197.90	199	1.09	19.90	-18.81	0.55%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
ข้าวผัดหมูไข่เค็มไข่ดอง	10	45	38.20	79.7	162.90	169	6.09	19.90	-13.81	3.61%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
ไข่ตุ๋นทะเลหมูสับ	10	35	38.20	79.7	152.90	239	86.09	19.90	66.19	36.02%	ไม่ดี	ไม่นิยม	Dog
ต้มยำหัวปลาแซลมอนหม้อไฟ	7	40	26.74	55.79	122.53	189	66.47	13.93	52.54	35.17%	ไม่ดี	ไม่นิยม	Dog
ปลากะพงนึ่งมะนาว	15	120	57.30	119.55	296.85	389	92.14	29.85	62.29	23.69%	ไม่ดี	ไม่นิยม	Dog
เฟรนช์ฟรายส์	5	2	19.10	39.85	60.95	69	8.05	9.95	-1.90	11.66%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
มันก้อนทอด	5	2	19.10	39.85	60.95	69	8.05	9.95	-1.90	11.66%	ไม่ดี	ไม่นิยม	Dog
ฮอทด็อกทอด	5	2	19.10	39.85	60.95	89	28.05	9.95	18.10	31.51%	ไม่ดี	ไม่นิยม	Dog
สลัดครีมไข่	5	35	19.10	39.85	93.95	119	25.05	9.95	15.10	21.05%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
สลัดอกไก่ย่าง	7	45	26.74	55.79	127.53	135	7.47	13.93	-6.46	5.53%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
สลัดแซลมอน	5	100	19.10	39.85	158.95	269	130.05	9.95	120.10	48.35%	ดี	นิยม	Star
สลัดอโวคาโดกุ้งย่าง	5	65	19.10	39.85	123.95	199	75.05	9.95	65.10	37.71%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
สลัดญี่ปุ่น	3	55	11.46	23.91	90.37	149	58.63	5.97	52.66	39.35%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
มาม่าต้มยำไข่ออนเซน	5	20	19.10	39.85	78.95	79	0.05	9.95	-9.90	0.06%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
ชาไทย	3	20	11.46	23.91	55.37	89	33.63	5.97	27.66	37.78%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
ช็อกโกแลต	3	25	11.46	23.91	60.37	89	28.63	5.97	22.66	32.17%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
แตงโมปั่น	3	20	11.46	23.91	55.37	79	23.63	5.97	17.66	29.91%	ไม่ดี	นิยม	Plow Horse
สตรอว์เบอร์รีปั่น	4	25	15.28	31.88	72.16	79	6.84	7.96	-1.12	8.65%	ไม่ดี	ไม่นิยม	Dog
พาร์เฟ่ต์ช็อคโก้บานาน่า	3	35	11.46	23.91	70.37	99	28.63	5.97	22.66	28.92%	ไม่ดี	ไม่นิยม	Dog
พาร์เฟ่ต์วนิลลาครัมเบิ้ล	3	35	11.46	23.91	70.37	99	28.63	5.97	22.66	28.92%	ไม่ดี	ไม่นิยม	Dog
วนิลลากล้วยคาราเมล	3	60	11.46	23.91	95.37	199	103.63	5.97	97.66	52.07%	ดี	ไม่นิยม	Puzzles
ช็อกโกแลตครั้นชี่	3	60	11.46	23.91	95.37	199	103.63	5.97	97.66	52.07%	ดี	ไม่นิยม	Puzzles

ตารางที่ 2 แสดงการคำนวณต้นทุนฐานกิจกรรมด้วยเกณฑ์เวลาโดยการจัดสรรต้นทุนให้กับเมนูอาหารซึ่งประกอบไปด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงทางตรง และค่าใช้จ่ายในการบริการ ทั้งนี้ ข้อมูลวัตถุดิบทางตรงได้จากการสอบถามจากผู้ประกอบการ ส่วนค่าแรงทางตรงและค่าใช้จ่ายการบริการจะถูกคำนวณตามเกณฑ์เวลาในการประกอบอาหาร ตัวอย่างเช่น ซี่โครงหมูบาร์บิคิว ใช้เวลาในการปรุงอาหาร 15 นาที จะมีค่าแรงงานทางตรงเท่ากับ 57.30 บาท (15 นาที x 3.82 บาท) และมีค่าใช้จ่ายในการบริการเท่ากับ 119.55 บาท (15 นาที x 7.97 บาท) ซึ่งหากนำไปรวมกับต้นทุนวัตถุดิบทางตรงที่ 150 บาท จะทำให้เกิดต้นทุนรวมเท่ากับ 326.85 บาท โดยกิจการตั้งราคาขายไว้ที่ 398 บาท ทำให้เมนูซี่โครงหมูบาร์บิคิวนี้มีกำไรขั้นต้นอยู่ที่ 71.15 บาท หรือคิดเป็นอัตราส่วนกำไรขั้นต้นที่ 17.87% (71.15 บาท / 398 บาท)

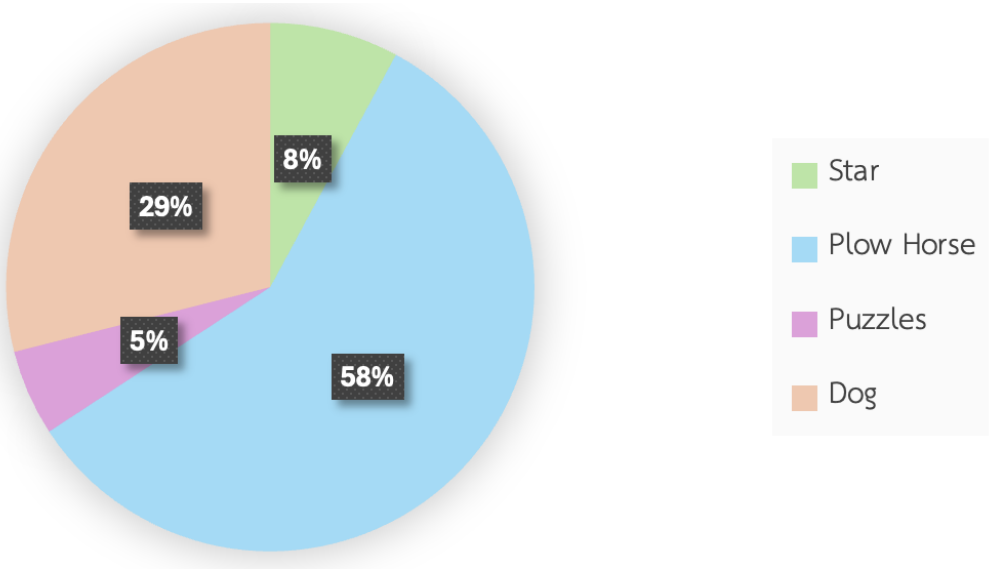
4) จัดประเภทเมนูอาหารตามแนวคิด Menu Engineering

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สอบถามความนิยมของเมนูอาหารจากผู้ประกอบการและนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับความสามารถในการทำกำไร โดยงานวิจัยนี้ใช้อัตราส่วนกำไรขั้นต้นเป็นเกณฑ์ ซึ่งจะใช้กำไรขั้นต้นเฉลี่ยในการกำหนดว่าแต่ละเมนูมีความสามารถในการทำกำไรในระดับดีหรือไม่ดี (Ardiansyah, 2020) ค่าเฉลี่ยอัตรากำไรขั้นต้นสามารถคำนวณได้ดังนี้

กำไรขั้นต้นเฉลี่ย = กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น / จำนวนเมนูอาหารทั้งหมด
= 1,836.33 / 38
= 48.32%

จากการคำนวณข้างต้นพบว่า หากเมนูอาหารนั้นมีความสามารถในการทำกำไรมากกว่า 48.32% จะถือว่าเมนูนั้นมีความสามารถในการทำกำไรได้ดี แต่หากเมนูนั้นมีความสามารถในการทำกำไรได้น้อยกว่า 48.32% จะถูกจัดประเภทเป็นเมนูที่สร้างกำไรได้ไม่ดี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 2 สามารถจำแนกเมนูอาหารตาม Menu Engineering ได้ดังนี้ 1) ประเภท Star คือ เมนูที่มีความสามารถในการทำกำไรดีและได้รับความนิยมสูง 2) ประเภท Puzzles คือ เมนูที่มีความสามารถในการทำกำไรดีแต่ได้รับความนิยมต่ำ 3) ประเภท Plow Horse คือเมนูที่มีความสามารถในการทำกำไรได้ไม่ดีแต่ได้รับความนิยมสูง และ 4) ประเภท Dog คือ เมนูที่มีความสามารถในการทำกำไรได้ไม่ดีและได้รับความนิยมต่ำ การจำแนกประเภทนี้ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถจัดลำดับความสำคัญของเมนูตามความสามารถในการทำกำไรและความนิยม เพื่อการตัดสินใจในการปรับปรุงหรือส่งเสริมเมนูต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รูปที่ 3 สัดส่วนเมนูอาหารจำแนกตามประเภท

รูปที่ 3 แสดงสัดส่วนของเมนูอาหารที่จำแนกประเภทตามแนวคิด Menu Engineering โดยพบว่าสัดส่วนของประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้ ประเภท Plow Horse มีสัดส่วนสูงสุดที่ 58% ประเภท Dog มีสัดส่วน 29% ประเภท Star มีสัดส่วน 8% และประเภท Puzzles มีสัดส่วนต่ำสุดที่ 5% ข้อมูลนี้บ่งชี้ว่าประเภท Plow Horse เป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนมากที่สุด ซึ่งหมายถึงเมนูที่มีความนิยมสูงแต่ความสามารถในการทำกำไรไม่ดี ดังนั้น กิจการควรหาวิธีการลดต้นทุนหรือเพิ่มราคาขายเพื่อให้เมนูอาหารกลุ่มนี้ปรับตัวสู่ประเภท Star ในขณะที่เมนูอาหารประเภท Puzzles มีสัดส่วนต่ำที่สุด ซึ่งแท้จริงแล้วเมนูอาหารประเภทนี้มีความสามารถในการทำกำไรที่สูงแต่ขาดการรับรู้จากลูกค้า ดังนั้น กิจการควรทำการตลาดเพื่อเพิ่มปริมาณขายเมนูอาหารในกลุ่มนี้

2. ระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในการนำระบบต้นทุนฐานกิจกรรมเกณฑ์เวลา (TDABC) และการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน (ESG) มาประยุกต์ใช้ในธุรกิจ

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจและความพร้อมในการประยุกต์ใช้ TDABC พบว่ากิจการมีความรู้ความเข้าใจต้นทุน TDABC ไม่มากนัก เนื่องจากกิจการไม่เคยใช้การคำนวณต้นทุนฐานกิจกรรม โดยในปัจจุบันกิจการได้ใช้การคำนวณต้นทุนแบบดั้งเดิม ซึ่งปันส่วนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อาทิ เช่น ค่าแรงทางตรง ค่าน้ำ ค่าไฟ เป็นต้น เข้าสู่ต้นทุนอาหารแต่ละชนิดเท่า ๆ กัน โดยไม่ได้คำนึงว่าอาหารชนิดใดมีการผลิตปริมาณมากหรือน้อยหรือมีกระบวนการที่ซับซ้อนกว่ากัน อย่างไรก็ตาม กิจการมีความพร้อมในการประยุกต์ใช้ต้นทุน TDABC โดยเห็นถึงประโยชน์ที่จะทำให้กิจการสามารถทราบต้นทุนของอาหารแต่ละชนิดได้อย่างแท้จริง ทั้งยังเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการควบคุมต้นทุนให้อยู่ในระดับที่กิจการพึงพอใจ และนำไปปรับปรุงราคาขายอาหารให้ได้กำไรในระดับที่กิจการต้องการ

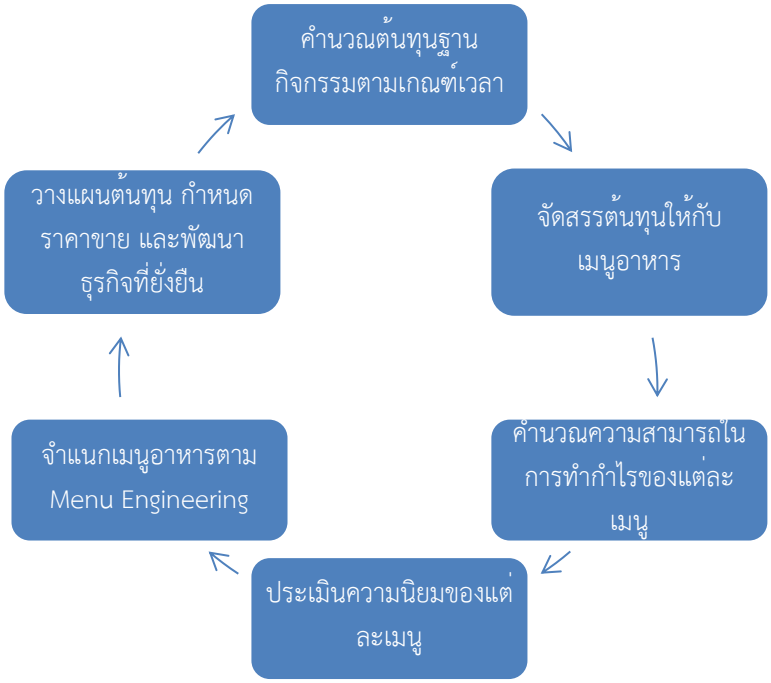
จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการยังพบว่า กิจการมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ในปัจจุบันกิจการมีการจัดการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยพยายามให้มีขยะเหลือจากการทำอาหารให้น้อยที่สุด และมีการบริหารวัตถุดิบที่ซื้อให้อยู่ในปริมาณที่พอดี ไม่ซื้อในปริมาณที่มากเกินควรจนสุดท้ายเน่าเสียและไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อได้ นอกจากนี้ กิจการยังได้วางแผนเกี่ยวกับการจัดการของเสียภายในร้านอาหาร เช่น การนำหัวปลาแซลมอนที่เหลือ มาทำเป็นซุปหัวปลาแซลมอน เป็นการนำของเสียมาเพิ่มมูลค่า เป็นต้น และในอนาคตกิจการมีแผนที่จะนำพลังงานแสงอาทิตย์มาเป็นพลังงานไฟฟ้าเพื่อลดค่าไฟฟ้า รวมทั้งกิจการจะเปลี่ยนมาใช้หลอดไฟ LED เพื่อลดค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตาม การนำหลัก ESG มาใช้ในการประกอบธุรกิจก็มีปัญหาและอุปสรรค เช่น ต้นทุนในการจัดการเศษอาหารและการลงทุนในเทคโนโลยีใหม่ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจทำให้การปรับปรุงบางจุดไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น เป้าหมายในช่วงแรกของกิจการจึงถูกกำหนดภาพที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้ เช่น ลดปริมาณของเสียลง 10% ลดค่าไฟฟ้าลง 10% เป็นต้น รวมถึงการส่งเสริมให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการลดขยะ และการลดการใช้วัสดุพลาสติก ซึ่งจะช่วยให้กิจการสามารถดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับหลักการ ESG ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่าการนำระบบ TDABC มาใช้ในกิจการจะช่วยให้ผู้บริหารทราบถึงต้นทุนที่แท้จริง และสามารถนำข้อมูลไปจัดประเภทเมนูอาหารตามแนวคิด Menu Engineering ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ สาระพัด และคณะ (2560) ที่พบว่ากิจการสามารถนำระบบ TDABC มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับธุรกิจได้ อีกทั้งยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของธุรกิจด้วยการลดต้นทุน และช่วยในเรื่องการตัดสินใจทางธุรกิจอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้ ระบบ TDABC ยังเหมาะสมกับกิจการขนาดใหญ่ที่มีโครงสร้างกิจการที่ซับซ้อนและต้องการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่ทันสมัย การนำระบบ TDABC มาเป็นทางเลือกในการคำนวณต้นทุนจะช่วยเพิ่มความสามารถในการพยากรณ์การใช้ทรัพยากรได้อย่างทันถ่วงที อย่างไรก็ตาม ธุรกิจส่วนใหญ่ที่ยังไม่ได้นำระบบ TDABC มาประยุกต์ใช้อาจเนื่องมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดความพร้อมในการเริ่มต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Quinn et al. (2017) ที่พบว่าปัญหาทางเทคนิคและการขาดความรู้เป็นสาเหตุที่กิจการไม่ได้นำระบบ TDABC มาใช้ อีกทั้ง บางกิจการยังยึดติดกับการคำนวณต้นทุนแบบดั้งเดิมเพราะเป็นวิธีการที่ใช้มาเป็นเวลานานทำให้ยากต่อการเปลี่ยนแปลง

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการคำนวณอัตราค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นต่อหน่วยเวลา และจัดสรรต้นทุนให้กับเมนูอาหารประเภทต่าง ๆ ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการสำหรับใช้คำนวณต้นทุนที่แท้จริงและทันต่อเวลาในการติดสินใจทางธุรกิจ นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพบัญชีในการนำเสนอวิธีการคำนวณต้นทุนฐานกิจกรรมเพื่อไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำรายงานทางการเงิน ผู้วิจัยจึงสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ดังรูปที่ 4

รูปที่ 4 การบริหารต้นทุนเมนูอาหารตามหลัก TDABC **และ** Menu Engineering

จากรูปที่ 4 กิจการสามารถนำระบบต้นทุนฐานกิจกรรมตามเกณฑ์เวลาและการจำแนกเมนูอาหารตาม Menu Engineering มาปรับใช้ให้เป็นวัฏจักรที่ต่อเนื่องได้ โดยเริ่มต้นจากการคำนวณต้นทุน TDABC ตามที่กล่าวมาข้างต้น จากนั้นกิจการสามารถจัดสรรต้นทุนให้กับแต่ละเมนูอาหารได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อกิจการทราบต้นทุนอาหารและราคาขายของแต่ละเมนู จะสามารถคำนวณหาความสามารถในการทำกำไรได้ จากนั้นจะเป็นการประเมินความนิยมของลูกค้าในการบริโภคแต่ละเมนู ซึ่งกิจการจะสามารถจัดประเภทเมนูอาหารที่ถูกจำแนกตามแนวคิด Menu Engineering ได้ ทำให้กิจการทราบว่าเมนูไหนควรลดต้นทุน หรือควรเพิ่มราคาขาย หรือควรทำการตลาดให้เพิ่มขึ้น หรือควรลดการจำหน่ายลง นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุน ปริมาณ และกำไร ตามแนวคิด TDABC กิจการยังสามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวในการวางแผนพัฒนาธุรกิจที่ยั่งยืน เช่น การลดปริมาณของเสีย การลดการใช้พลาสติก การพัฒนาเมนูใหม่ที่มาจากวัตถุดิบที่

เหลืออยู่ เป็นต้น ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการนำระบบต้นทุน TDABC มาใช้จะช่วยสนับสนุนกลยุทธ์ของกิจการได้ทั้งในระยะสั้นและระยาว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลงานวิจัยในครั้งนี้

ข้อมูลต้นทุนที่เกี่ยวกับร้านอาหารมีความซับซ้อน โดยเฉพาะข้อมูลด้านสินทรัพย์และต้นทุนที่มีความละเอียด ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรม ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสอบถามและสังเกตการปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนมากที่สุด นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการเก็บต้นทุนให้กับสถานประกอบการเพื่อความถูกต้องและครบถ้วนของต้นทุนสินค้าในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งถัดไป

สำหรับการวิจัยในครั้งถัดไป ผู้สนใจอาจศึกษาการคำนวณต้นทุนของร้านอาหารโดยใช้วิธีการคำนวณต้นทุน TDABC เปรียบเทียบกับ ABC และหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับธุรกิจบริการร้านอาหาร นอกจากนี้อาจศึกษาแนวทางการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบการใหม่ในอุตสาหกรรมร้านอาหาร และในส่วนของการจำแนกเมนูอาหารตามหลัก Menu Engineering งานวิจัยครั้งถัดไปอาจทำการวิจัยความต้องการของผู้บริโภค (ความนิยมเมนูอาหาร) จากลูกค้าโดยตรง เพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากสถานประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

Abd Rahman, M., Mohamad, E., & Abdul Rahman, A. A. (2019). Enhancement of Time-Driven Activity–Based Costing (TDABC) by using Simulation in Manufacturing Process towards Industry 4.0. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering*. 8 (10), 1895-1900.

Ardiansyah, I. (2020). The Application of Menu Engineering Technique in Determining Marketing Strategy at the Den of Kalaha Restaurant Jakarta. *Journal of Business and Entrepreneurship*. 8 (1), 18-39.

Cooper, R., & Kaplan, R. S. (1988). Measure Costs Right: Make the Right Decisions. *Harvard Business Review*. 66 (5), 96-103.

Ganorkar, A., Lakhe, R., & Agrawal, K. (2018). TDABC for a manufacturing environment: A case study. *Tékhne*. 16 (2), 2-10.

Gervais, M., Levant, Y., & Ducrocq, C. (2010). Time-Driven Activity-Based Costing (TDABC): An Initial Appraisal through a Longitudinal Case Study. *Journal of Applied Management Accounting Research*. 8 (2), 1-20.

Kaplan, R., & Anderson, S. (2004). Time-Driven Activity-Based Costing. *Harvard business review*. 82, 131-138, 150.

Kasavana, M. L. (1990). *Menu engineering : a practical guide to menu analysis*. Publisher: Okemos, Mich.: Hospitality Pub. 1990 Rev. edn.

Quinn, M., Elafi, O., & Mulgrew, M. (2017). Reasons for not changing to activity-based costing: a survey of Irish firms. *PSU Research Review*. 1 (1), 63-70.

Şeker, Y., & Şengür, E. (2021). The Impact of Environmental, Social, and Governance (ESG) Performance on Financial Reporting Quality: International Evidence. *Ekonomika*. 100 (2), 190-212.

Vedernikova, O., Siguenza-Guzman, L., Pesántez, J., & Arcentales-Carrion, R. (2020). Time-Driven Activity-Based Costing in the Assembly Industry. *Australasian Accounting, Business and Finance Journal*. 14 (4), 3-23.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2567). Tourism Situation in March 2024. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2567. แหล่งที่มา: https://www.shorturl.asia/cBD4L.

สมบูรณ์ สาระพัด (2561). เปรียบเทียบการคิดต้นทุนแบบดั้งเดิมและต้นทุนกิจกรรม. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*. 8 (2), 61-67.

สมบูรณ์ สาระพัด และคณะ. (2560). การศึกษาการใช้ระบบต้นทุนกิจกรรมตามเวลา. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 9 (1), 79-89.

The Influence of Social Responsibility of Internet Celebrities on Brand Loyalty of Chinese Consumers in Jiangsu Province: A Case Study of Down Jacket Brand in Jiangsu Province

Xuerui Wang and Lu Suo
Stamford International University, Bangkok, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 2007030005@students.stamford.edu

****

Abstract

With the popularity of social media, Internet celebrities have become an indispensable force in brand marketing. Not only do they promote products through their personal influence, but the socially responsible behaviors they demonstrate also have a profound impact on consumers' brand loyalty. Based on the research background, the objectives of this study were: 1) To analyze the direct relationship between the social responsibility of Internet celebrities and consumer brand loyalty; 2) To evaluate the influence of Internet celebrity social responsibility on brand trust and brand reputation; and 3) To explore the impact of brand trust and brand reputation on consumer brand loyalty and their mediating roles. The sample consisted of 368 consumers from Jiangsu Province who purchased down jacket brands through Internet celebrity live broadcasts within one year. They were selected using a random sampling method. The research instrument for data collection was structured questionnaires. Data analysis included reliability analysis, confirmatory factor analysis, path analysis, and mediation effect analysis.

The research results were found as follows: 1) Internet celebrity social responsibility has a significant positive impact on consumer brand loyalty; 2) Socially responsible behaviors of Internet celebrities significantly enhance brand trust and brand reputation; and 3) Brand trust and brand reputation positively influence consumer brand loyalty, and brand trust and brand reputation partially mediate the relationship between Internet celebrity social responsibility and consumer brand loyalty. Suggestions for brand managers include leveraging Internet celebrities with strong social responsibility records to enhance brand loyalty through improved trust and reputation.

Keywords: Internet celebrity; social responsibility; brand loyalty; brand trust; brand reputation

Introduction

In the current digital era, Internet celebrities are increasingly favored by companies and brands as an emerging marketing tool. They reach a large fan base through social media platforms, thereby becoming an important force in driving sales of goods and services. However, the influence of Internet celebrities is not only reflected in their marketing capabilities. Their social responsibility performance has also attracted increasing attention from the public and academic circles (Hsu and Tsou, 2011:49). This study aims to explore how the social responsibility of Internet celebrities affects the brand loyalty of consumers in Jiangsu Province, China, towards down jacket products, especially the mediating role of brand trust and brand reputation in this process.

* Received: April 25 2024; Revised: June 15 2024; Accepted: June 19 2024

In recent years, social responsibility has become an important dimension in evaluating the public image of companies and individuals. For Internet celebrities, their social responsibility performance can not only shape their personal brands but may also affect the market performance of the products they endorse (Du, Bhattacharya, and Sen, 2010:12). In Jiangsu Province, as consumers pay more and more attention to brand values, the socially responsible behaviors of Internet celebrities can especially influence the purchasing decisions of their fans (McWilliams and Siegel, 2001:26). Therefore, understanding how the social responsibility of Internet celebrities changes consumers' brand loyalty by affecting brand trust and brand reputation has important practical significance for brand managers and marketers.

Despite the growing interest in the marketing influence of Internet celebrities, several problems remain unresolved. Firstly, the current literature lacks comprehensive studies examining the specific impact of Internet celebrity social responsibility on consumer loyalty. This gap is significant as consumer expectations regarding social responsibility are rising, necessitating brands to adapt their strategies to meet these expectations (Smith, 2003:45). Additionally, most research has focused on Western markets, leaving a gap in understanding these dynamics within the Chinese context, particularly in regions like Jiangsu Province which possess unique cultural and economic characteristics (Hofstede, 2001).

Therefore, there is an urgent need to conduct mediation effect studies that include brand trust and brand reputation as mediating variables to better understand the mechanisms through which Internet celebrity social responsibility influences consumer brand loyalty. Trust and reputation are critical components of brand equity, and their mediating roles can provide deeper insights for brand managers, helping them leverage Internet celebrities more effectively (Fombrun, 1996).

To explore this issue in depth, this paper will use path analysis and mediation effect analysis to examine the relationships between Internet celebrity social responsibility (independent variable), brand trust and brand reputation (mediating variables), and consumer brand loyalty (dependent variable). Through an empirical study of the down jacket market in Jiangsu Province, this study hopes to provide strategic suggestions for brands on how to improve consumer loyalty through Internet celebrities.

Research Objectives

The main objective of this study is to systematically analyze the impact of Internet celebrities' social responsibilities on consumers' loyalty to down jacket brands in Jiangsu Province. Specifically, it includes the following research objectives:

1) Analyze the direct relationship between the social responsibility of Internet celebrities and consumer brand loyalty. Investigate whether the socially responsible behavior of Internet celebrities directly affects consumer loyalty to the brand.

2) Explore the relationship between the social responsibility of Internet celebrities and brand trust and brand reputation. Assess how the social responsibility demonstrated by Internet celebrities influences consumers' trust in partner brands and the brand's market reputation.

3) Evaluate the relationship between brand trust and brand reputation and consumer brand loyalty. Examine how these two mediating variables impact consumers' brand loyalty. Explore whether consumers' loyalty increases when they have higher trust and positive reputation perceptions of a brand.

Through these research objectives, this study aims to comprehensively understand the specific mechanisms by which the social responsibility of Internet celebrities affects brand trust and brand reputation, and how this, in turn, translates into consumers' loyal support for the brand.

Significance of the Study

Through these research objectives, this study aims to comprehensively understand how the social responsibility of Internet celebrities translates into consumer brand loyalty through brand trust and brand reputation. This study holds several significant implications:

1.Theoretical Significance

This study provides a new theoretical perspective on the relationship between the social responsibility of Internet celebrities and consumer brand loyalty, filling a gap in the existing literature. By systematically analyzing the interrelationships between social responsibility, brand trust, and brand reputation, this study helps to deepen the understanding of consumer behavior and provides a theoretical foundation for future research in related fields.

2.Empirical Significance

Through empirical research, this study validates the direct and indirect impacts of Internet celebrities' social responsibility behaviors on brand loyalty, providing concrete empirical data support. The research results will offer robust empirical evidence for brand managers and marketers, helping them to develop more effective brand strategies and enhance their competitive edge in the market.

3.Practical Significance

The findings of this study are of significant reference value for companies and brand managers in selecting Internet celebrity endorsers. By choosing Internet celebrities with a strong sense of social responsibility, brands can better enhance consumers' brand trust and brand reputation, thereby increasing consumer brand loyalty. Additionally, the research results can guide brands in how to more effectively showcase and communicate their social responsibility behaviors in marketing activities to attract and retain more loyal consumers.

In summary, this study not only enriches the theoretical content of research on the social responsibility of Internet celebrities but also provides practical and feasible strategic recommendations for brand management and marketing practices.

Literature Review

This article determines the scale of this article based on previous relevant research on Internet celebrity social responsibility, brand trust, brand reputation and consumer brand loyalty. Based on previous research on the correlation between social responsibility of Internet celebrities and brand trust, brand reputation and consumer brand loyalty, the research hypothesis of this article is given.

1.Review of related concepts

Regarding the social responsibilities of Internet celebrities, predecessors believed that Internet celebrities should fulfill their social responsibilities in four aspects: product quality, after-sales service, product introduction, and words and deeds. Meng, F et al., (2023:35) explored the social responsibility of Internet celebrities in terms of product quality and after-sales service. Research emphasizes that online celebrities need to maintain the credibility of product quality and the reliability of after-sales services to effectively influence consumers'

purchasing decisions. Halima, N. B et al., (2017:7) deeply discussed the impact of the credibility of product introductions by Internet celebrities and the impact of endorsed products on consumer behavior, emphasizing that Internet celebrities should be true and reliable in product introductions and actively perform Social Responsibility of Product Introduction. Marwick, A. E., and Boyd, D., (2011:17) emphasize that Internet celebrities should ensure that they speak and behave appropriately to give the audience a good impression. Based on previous research and referring to the social responsibility scale of Benavides Paz, N. F., (2021:1), this article's scale on the social responsibility of Internet celebrities is determined.

Most previous studies on brand trust have been conducted from the perspective of consumers, and the research results are as follows. Azzahra, P. A. K., and Astarini, D., (2023:7) believe that brand trust is a consumer's expectation of the brand. Based on this expectation, consumers believe that the brand can fulfill its promise. This trust is built on the reliability, integrity and competence of the brand and is an important factor in consumer purchasing decisions and brand loyalty. Husain, R et al.,(2022:9) Brand trust can be gradually established through a series of positive brand experiences, including the quality of products and services, the efficiency of customer service, positive word-of-mouth, and effective communication strategies. Based on previous research and the actual situation of this article, and with reference to the brand trust scale of Delgado-Ballester, E., (2004:13), the scale of brand trust in this article is determined.

Most previous studies believe that brand reputation is a powerful driving force for a company's market position. Da Camara, N., (2007:14) believes that brand reputation is the perception of a company by all stakeholder groups and plays a vital role in the success or failure of a company's brand and products. This concept is related to, but distinct from, the brand itself, which is directly managed and focused on customer engagement. Ozyer, Y.,(2016:8) Brand reputation is determined by factors such as brand authenticity, ethical practices and the consistency between the brand identity and its public image. Based on previous research and the actual situation of this article, and with reference to the brand reputation scale of Shin, D., (2017:8), the scale of brand reputation in this article is determined.

Most previous studies believe that consumer brand loyalty is a multifaceted understanding of how customers develop continued preferences for certain brands over other brands. Khoury, A. H.,(2013:32) states that consumer brand loyalty is a consistent pattern of repeat purchases driven by positive emotions towards a brand and involves multiple dimensions including cognitive, attitudinal and behavioral elements. Back, K., and Parks, S., (2003:27) believe that the key factors affecting brand loyalty include brand predictability, brand preference, capabilities, reputation and trust in the brand. These factors help create a strong bond between a brand and its consumers, making brand loyalty the cornerstone of a successful brand management strategy. Based on previous research and the actual situation of this article, and with reference to the consumer brand loyalty scale of Punniyamoorthy, M., and Raj, M., (2007:15), the scale of consumer brand loyalty in this article is determined.

2.Previous research on related relationships

Previous studies on the impact of social responsibility on consumer brand loyalty were mostly from the perspective of enterprises. Luo, Consumers view corporate social responsibility behavior as a key factor in increasing trust and loyalty. Porter, M. E., and Kramer, M. R., (2006:84) Socially responsible behavior can increase consumer loyalty, and consumers tend to support brands that demonstrate social and environmental responsibility. Based on previous research and combined with the research background of this article, hypothesis 1 is given.

H1: Internet celebrity social responsibility has a significant impact on consumer brand loyalty

Most previous researchers have studied the correlation between social responsibility and brand trust from the perspective of enterprises. Chaudhuri, A., and Holbrook, M. B., (2001:65) point out that consumers tend to trust brands that demonstrate a high degree of social responsibility. Corporate social responsibility behaviors (such as environmental protection, charitable donations, fair trade) can enhance the brand's integrity and ethical image, thereby increasing consumer trust. Peloza, J., and Shang, J., (2011:39) Corporate transparency and effective communication in social responsibility practices are also crucial to enhancing brand trust. Open and transparent information disclosure and active communication strategies help consumers better understand corporate social responsibility behaviors, thereby improving trust. Based on previous research and combined with the research background of this article, hypothesis 2 is given.

H2: Internet celebrity social responsibility has a significant impact on brand trust

Most previous researchers have studied the correlation between social responsibility and brand reputation from the perspective of enterprises. Sen, S., and Bhattacharya, C. B., (2001:38) believe that a company's socially responsible behavior directly affects its brand reputation. When companies demonstrate their concern for society and the environment, they usually gain consumers and other stakeholders highly praised by readers. Godfrey,P.C.,(2005:30) Research has found that socially responsible activities, including environmental practices, fair trade, diversity and inclusion in the workplace, community involvement and charitable giving, have all been shown to enhance brand reputation. Based on previous research and combined with the research background of this article, hypothesis 3 is given.

H3: Internet celebrity social responsibility has a significant impact on brand reputation

Most previous studies on the correlation between brand trust and consumer brand loyalty have been conducted from the perspective of enterprises. Harris, L. C., and Goode, M. M., (2004:80) argue that consumer trust in a brand promotes loyalty because trust reduces the motivation to search for substitutes. Sirdeshmukh, D et al., (2002:66) showed through research that brand trust is a key variable in predicting brand loyalty. Trust makes consumers more inclined to make repeat purchases and recommend them to others when faced with numerous choices. Based on previous research and combined with the research background of this article, hypothesis 4 is given.

H4: Brand trust has a significant impact on consumer brand loyalty

Most previous studies on the correlation between brand reputation and consumer brand loyalty have been conducted from the perspective of enterprises. Walsh, G., Mitchell, V. W et al., (2009:20) Research has found that a good reputation not only attracts new customers, but is also key to maintaining the loyalty of existing customers. Keh, H. T., and Xie, Y., (2009)

stated that high brand reputation is usually associated with high consumer loyalty. Consumers view brands with high reputations as more trustworthy and are therefore more willing to continue purchasing and recommend them to others. Based on previous research and combined with the research background of this article, hypothesis 5 is given.

H5: Brand reputation has a significant impact on consumer brand loyalty

Research Conceptual Framework

Based on the independent variables, dependent variables and mediating variables of this article, a construction framework diagram is given, as shown in Figure 1.

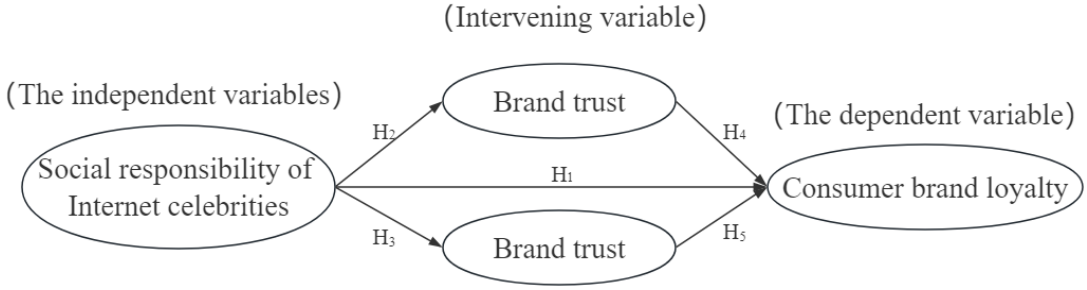

Figure 1 Research Conceptual Framework

Research Scope

The research scope of this article is consumers in Jiangsu Province who purchased Jiangsu down jacket brands through online celebrity live broadcasts within one year. Currently, there are 44 down jacket brands in Jiangsu Province. Consumers who are more than one year old, have not purchased through online celebrities, are not from brands in Jiangsu Province, and do not live in Jiangsu Province are not within the scope of this study.

Research Methodology

1. Research Methodology

This study adopts a quantitative research method, with the primary research method employed being a questionnaire survey, which has passed STIU-HREC047/2024 certification. Data were collected through random sampling. Reliability analysis of the collected data was conducted using Cronbach's alpha (Cronbach, 1951:16). The content validity of the questionnaire was analyzed using the Index of Item-Objective Congruence (IOC) (Rovinelli and Hambleton, 1977:2). Confirmatory Factor Analysis (CFA) was used to conduct validity analysis, including fit indices, convergent validity, and discriminant validity (Kline, 2005). Path analysis was used to verify whether the hypotheses were true, and mediation effects were tested by examining the confidence intervals of the total effect, direct effect, and indirect effect (Baron and Kenny, 1986:51).

2. Source of Data

Since the majority of Jiangsu Province's population resides in Nanjing, the questionnaires were distributed and collected in the five regions of Nanjing: East, South, West, North, and Central. To ensure representativeness and reliability, the study strictly followed random sampling methods to collect sample data. This approach helps reduce sampling bias and ensures the generalizability and credibility of the research findings (McMillan and Schumacher, 2010).

3. Population and Sampling

The study population consisted of consumers in Jiangsu Province who purchased down jacket brands through Internet celebrity live broadcasts in the past year. A total of 700 questionnaires were distributed, with 368 valid questionnaires returned, resulting in a recovery rate of 52.57%. Analysis of the demographic characteristics of the sample revealed that the participants were primarily young and middle-aged women, with most having an education level between junior college and undergraduate, and a monthly income mostly between 3000 and 5000 yuan.

4. Data Collecting

Data were collected using structured questionnaires, designed based on relevant theories and literature. The questionnaire covered multiple dimensions, including social responsibility behaviors, brand trust, brand reputation, and brand loyalty. Measurements were conducted using a seven-point Likert scale (Likert, 1932:140), with multiple specific items for each dimension to ensure comprehensiveness and accuracy. Data collection took place from March 16 to March 31, 2024, lasting 15 days.

Data analysis

1. Population

Random sampling method was used to distribute questionnaires in Nanjing City, Jiangsu Province on March 16, 2024. By March 31, 2024, the questionnaires were collected. A total of 700 questionnaires were distributed, and 368 valid questionnaires were recovered, with a recovery rate of 52.57%. It lasted 15 days in total. Through the analysis of the population distribution of the effective sample, it was found that consumers in Jiangsu Province who purchased Jiangsu down jacket brands through online celebrity live broadcasts within one year were mainly young and middle-aged women. Most of them have an education level between college and undergraduate, with monthly Income is mostly between 3,000 and 5,000 yuan.

2. Reliability analysis

A reliability analysis was performed on the valid questionnaire data received. The Cronbach's Alpha values of the four dimensions of Internet celebrity social responsibility, brand trust, brand reputation and consumer brand loyalty are all greater than 0.8, which is considered to have high internal consistency. The CITC value and Cronbach's Alpha value after deleting items show that each individual item is closely connected to the entire dimension, and there is no need to delete any item to improve reliability. These results support the reliability of the scale. The reliability is shown in Table 1.

Table 1 Cronbach's Alpha

Name	No.	CITC	Cronbach's Alpha value for item removed	Cronbach's Alpha
Social responsibility of Internet celebrities	SR1	0.819	0.917	0.932
	SR2	0.771	0.923	
	SR3	0.795	0.920	
	SR4	0.803	0.919	
	SR5	0.787	0.921	
	SR6	0.830	0.916	
Brand trust	BT1	0.675	0.826	0.856
	BT2	0.695	0.818	
	BT3	0.757	0.797	
	BT4	0.684	0.826	
Brand reputation	BR1	0.712	0.884	0.895
	BR2	0.784	0.858	
	BR3	0.766	0.865	
	BR4	0.807	0.849	
Consumer Brand Loyalty	BL1	0.812	0.901	0.922
	BL2	0.850	0.888	
	BL3	0.785	0.910	
	BL4	0.832	0.895	

3. Content validity

The item-objective consistency index (IOC) was used to evaluate the content validity of the scale by 5 experts, and each item of the questionnaire was scored. The score range was -1 to +1, and items with scores lower than 0.5 were revised. On the other hand, for projects with scores, if the average score is lower than 0.4, it is improved, if it is greater than or equal to 0.5, it is retained, and if it is greater than 0.6, it is acceptable. The IOC test result of this study is 0.8444, which is greater than 0.8. Therefore, all items in this study are acceptable.

4. Confirmatory factor analysis

Confirmatory factor analysis was conducted on the structural equation model, and each performance index was excellent: CMIN/DF showed that the model fit was excellent, the RMSEA value was far lower than the excellent standard, and the GFI, AGFI, and CFI values were all higher than the recommended standard, showing the excellent fitting of the model, and the RMR value also meets the requirements of excellent fitting. Taken together, these metrics together indicate a very good fit to the data. The specific values of the fitting degree of each indicator are shown in Table 2.

Table 2 Goodness of fit

Indicators	CMIN/DF	RMSEA	GFI	AGFI	CFI	RMR
Value	1.086	0.015	0.961	0.948	0.997	0.037
Criterion	≤ 3	≤ 0.05	≥ 0.95	≥ 0.90	≥ 0.95	≤ 0.07
Reference	Kline (1998)	MacCallum et al (1996);	Kline (2005)	Tabachnick & Fidell (2007);	West et al. (2012)	Steiger (2007)

Convergent validity analysis was performed on the structural equation model, as shown in Table 3. The measurement items of each dimension (SR, BT, BR, BL) have high standardized estimated values, exceeding the ideal threshold of 0.7, showing strong convergent validity. At the same time, the composite reliability (CR) of each dimension exceeded the standard of 0.7, further confirming the reliability of each dimension. The average variance extracted (AVE) also exceeded the recommended value of 0.5, indicating that the items in each dimension can well explain the variance of the variables. Overall, the model has good convergent validity.

Table 3 Convergent validity

			Unstandardized estimates	Standardized estimates	CR	AVE
SR6	<---	SR	1.000	0.868	0.933	0.698
SR5	<---	SR	1.062	0.818		
SR4	<---	SR	1.057	0.838		
SR3	<---	SR	0.983	0.829		
SR2	<---	SR	0.920	0.801		
SR1	<---	SR	1.001	0.856		
BT4	<---	BT	1.000	0.753	0.860	0.607
BT3	<---	BT	0.908	0.840		
BT2	<---	BT	0.904	0.772		
BT1	<---	BT	0.901	0.747		
BR4	<---	BR	1.000	0.873	0.896	0.682
BR3	<---	BR	0.970	0.823		
BR2	<---	BR	0.951	0.847		
BR1	<---	BR	0.867	0.757		
BL4	<---	BL	1.000	0.879	0.922	0.748
BL3	<---	BL	0.899	0.821		
BL2	<---	BL	1.034	0.902		
BL1	<---	BL	0.961	0.855		

Annotation: SR is Social Responsibility of Internet Celebrities; BT is Brand trust; BR is Brand Reputation; BL is Consumer Brand Loyalty.

Discriminant validity analysis was performed on the structural equation model, as shown in Table 4. The square root of the average variance extracted (AVE) of each dimension (SR, BT, BR, BL) (the value on the diagonal) is greater than the correlation coefficient between this dimension and other dimensions (the value below the diagonal). Meets the criteria for discriminant validity. This means that each dimension has a stronger correlation with its own items than with items from other dimensions, proving that the dimensions are distinct from each other. At the same time, the correlation coefficients between each dimension are significant but not very high (all below 0.5), which further supports the existence of discriminant validity. The significance level P value of the correlation coefficient between each dimension is less than 0.05. The correlation between all variables is statistically significant, which further strengthens the reliability of the model. Overall, the model performed well in terms of discriminant validity.

Table 4 Discriminant validity

	SR	BT	BR	BL
SR	**0.835**			
BT	0.238***	**0.779**		
BR	0.235***	0.124*	**0.826**	
BL	0.370***	0.344***	0.230***	**0.865**

Note: *** $p < 0.001$, ** $p < 0.01$,* $p < 0.05$, the value on the diagonal represents the root mean square of AVE, and the correlation coefficients between variables are below the diagonal.

By analyzing the fit, convergent validity and discriminant validity of the structural equation model, it was found that the model passed confirmatory factor analysis and had good structural validity.

5. Path analysis

Through path analysis, it was found that the P values of all paths were lower than 0.05, which meant that these paths were statistically significant and therefore all hypotheses (H1 to H5) were accepted. Specifically, Internet celebrity social responsibility (SR) has a significant positive impact on brand trust (BT), brand reputation (BR) and consumer brand loyalty (BL), and brand trust has a positive impact on consumer brand loyalty. It is also significant that brand reputation also has a significant positive impact on consumer brand loyalty. These results confirm that all hypothesized paths in the model are valid. The path model diagram is shown in Figure 2, and the path test of the research hypothesis is shown in Table 5.

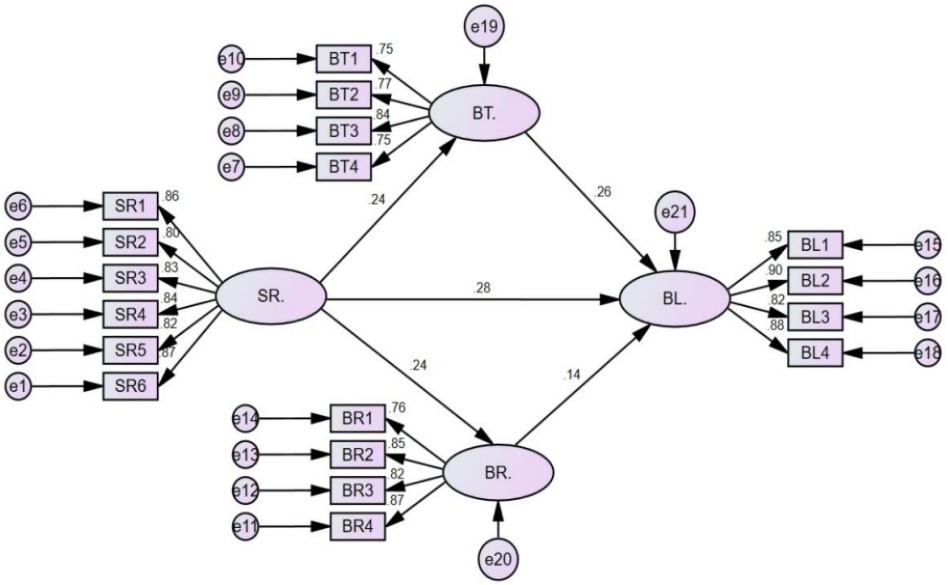

Figure 2 Path model diagram

Table 5 Research hypothesis path test

Path	Non-standard estimates	Standard estimates	S.E.	C.R.	P	Hypothesis	Result
BL<--SR	0.404	0.277	0.081	5.004	0.000	H1	Accept
BT<--SR	0.206	0.239	0.050	4.112	0.000	H2	Accept
BR<--SR	0.269	0.236	0.064	4.186	0.000	H3	Accept
BL<--BT	0.444	0.262	0.095	4.655	0.000	H4	Accept
BL<--BR	0.173	0.135	0.068	2.525	0.012	H5	Accept

6. Mediation effect analysis

Through mediating effect analysis, it is found that Internet celebrity social responsibility (SR) has a significant total effect (0.5005), direct effect (0.3857), and brand trust (BT) and brand reputation (BR) on consumer brand loyalty (BL). indirect effects. Among the indirect effects, the mediating effect of Internet celebrity social responsibility on consumer brand loyalty through brand trust is 0.0745, and the mediating effect through brand reputation is 0.0403, both of which are statistically significant (p values are less than 0.05), and the confidence interval (LLCI and ULCI) do not contain zero, further confirming the significance of the mediating path. The total indirect effect is 0.1148, indicating that Internet celebrity social responsibility has a significant impact on consumer brand loyalty through these two mediating variables, thus revealing the complex mechanism by which Internet celebrity social responsibility affects consumer brand loyalty. The mediation effect checklist is shown in Table 6.

Table 6 Mediation Effect Checklist

		Effect	se	t	p	LLCI	ULCI
Total effect		0.5005	0.0729	6.8660	0.0000	0.3571	0.6438
Direct effect		0.3857	0.0729	5.2896	0.0000	0.2423	0.5290
Indirect effect	**TOTAL**	0.1148	0.0291			0.0640	0.1784
	SR-->BT-->BL	0.0745	0.0279			0.0304	0.1388
	SR-->BR-->BL	0.0403	0.0224			0.0023	0.0918

Research Findings

This paper analyzes the impact of Internet celebrities' social responsibility on Jiangsu consumers' brand loyalty to down jackets. The research results are summarized in Table 7. Through path analysis and mediation effect analysis, this study obtained the following main findings:

First, the social responsibility of Internet celebrities has a significant positive impact on consumers' brand loyalty. This shows that when online celebrities demonstrate a high sense of social responsibility in their behaviors and communications, they can directly enhance consumer loyalty to the brand.

Secondly, the socially responsible behaviors of online celebrities not only directly affect brand loyalty, but also significantly enhance brand trust and brand reputation. This shows that the performance of social responsibility can enhance consumers' trust in the brand and improve the brand's market reputation.

Thirdly, both brand trust and brand reputation have a significant positive impact on consumers' brand loyalty. This means that consumer loyalty is not only directly affected by the social responsibility of online celebrities, but also indirectly affected by enhanced brand trust and reputation.

Finally, the significance of the mediating effect is that the social responsibility of Internet celebrities has a significant mediating effect on brand loyalty through brand trust and brand reputation. Specifically, the social responsibility of online celebrities indirectly enhances consumers' brand loyalty by enhancing brand trust and brand reputation. This reveals the complex mechanism by which online celebrity social responsibility affects consumer brand loyalty, that is, social responsibility not only directly affects consumer loyalty, but also plays an indirect role by enhancing brand trust and reputation. Brand trust and brand reputation exhibit partial mediating effects.

Table 7 Summary of findings

Research Findings	Research Method	Verified Hypothesis	Achieved Objective
Internet celebrity social responsibility has a significant positive impact on consumer brand loyalty	Path analysis (path coefficient = 0.277, $p < 0.001$)	Verified hypothesis H1	Achieved Research Objective 1: Analyze the direct relationship between the social responsibility of Internet celebrities and consumer brand loyalty.
Internet celebrity social responsibility has a significant positive impact on brand trust and brand reputation	Path analysis (brand trust path coefficient = 0.239, $p < 0.001$; brand reputation path coefficient = 0.236, $p < 0.001$)	Verified hypotheses H2 and H3	Achieved Research Objective 2: Explore the relationship between the social responsibility of Internet celebrities and brand trust and brand reputation.
Brand trust and brand reputation both have a significant positive impact on consumer brand loyalty	Path analysis (brand trust path coefficient = 0.262, $p < 0.001$; brand reputation path coefficient = 0.135, $p < 0.05$)	Verified hypotheses H4 and H5	Achieved Research Objective 3: Evaluate the relationship between brand trust and brand reputation and consumer brand loyalty, and analyze how these two mediating variables affect consumers' brand loyalty.
Brand trust and brand reputation have partial mediating effects	Mediation effect analysis (brand trust mediating effect = 0.0745, $p < 0.05$; brand reputation mediating effect = 0.0403, $p < 0.05$)	Confirmed the significance of indirect effects	Achieved Research Objective 3: Evaluate the mediating role of brand trust and brand reputation in the relationship between Internet celebrity social responsibility and brand loyalty.

Discussion

The results of this study provide an in-depth understanding of how online celebrity social responsibility affects consumer brand loyalty, particularly in the down jacket market in Jiangsu Province, China. Through detailed data analysis and model verification, this article confirms that the social responsibility of Internet celebrities has a significant positive impact on brand trust and brand reputation, and these two factors further affect consumers' brand loyalty. The following is a discussion of the main findings of this study:

First, the socially responsible behaviors displayed by online celebrities can directly enhance consumers' loyalty to the brand. This effect may stem from consumers' high evaluations of online celebrities' integrity and ethical behavior, which translate into positive perceptions of the endorsed brand. This is consistent with previous research showing that brand trust is a crucial antecedent of consumer brand loyalty (Azzahra and Astarini, 2023:7). Similarly, Harris and Goode (2004:80) found that brand trust is an essential component of brand loyalty.

Secondly, brand trust and brand reputation play a mediating role between Internet celebrity social responsibility and consumer brand loyalty. This means that the positive social responsibility performance of Internet celebrities first enhances consumers' trust in the brand and positive perception of the brand's reputation, and then these two factors work together to enhance brand loyalty. This finding highlights the importance of trust and reputation management in brand management, especially when working with online celebrities. This aligns with the findings of Chaudhuri and Holbrook (2001:65) and Morgan and Hunt (1994:58), which also emphasize the crucial role of brand trust and reputation in consumer loyalty.

Thirdly, for brand managers, choosing to cooperate with Internet celebrities with good social responsibility records can be an effective marketing strategy. Through the positive influence of online celebrities, brands can not only enhance their market reputation but also build a stronger sense of trust among consumers, thereby increasing loyalty and purchase intentions. This requires brands to consider their public image and social responsibility performance when selecting spokespersons, rather than just focusing on their market influence. Peloza and Shang (2011:39) also support this view, noting that corporate social responsibility can significantly enhance a brand's market performance.

Finally, the influence of Internet celebrities may be unique in specific geographical and cultural contexts. Consumers in Jiangsu Province may pay more attention to the social responsibility of brands, which may be related to the regional economic development level and consumer education level. Therefore, a brand's market strategy in different regions may need to be adjusted based on local culture and consumer behavior. This is consistent with Hofstede's (2001) cultural dimensions theory, which emphasizes the significant impact of cultural background on consumer behavior.

In summary, this study highlights how online celebrities' socially responsible behaviors influence consumer loyalty through brand trust and brand reputation. For brands, understanding and leveraging these factors can lead to more effective design and implementation of marketing strategies, especially when working with online celebrities.

Recommendations

1. Theoretical Recommendation

First, to further study the relationship between Internet celebrity traits and consumer behavior, future research should explore the specific impact of different types of Internet celebrities (such as knowledge-based, entertainment-based) and their socially responsible behaviors on brand loyalty, as well as this impact How to behave among different consumer groups. This can help understand how online celebrity traits influence consumer psychology and behavioral patterns.

Secondly, it is recommended to carry out cross-cultural comparative research, and it is recommended to carry out cross-regional or cross-cultural comparative research to explore the impact mechanism of social responsibility of Internet celebrities on consumer brand loyalty under different cultural backgrounds. This will enrich existing theory and provide a more comprehensive perspective to understand consumer behavior in the context of globalization.

Finally, by comprehensively considering the complex model of multiple factors, it is recommended to construct a more complex theoretical model that takes into account other potential variables such as consumers' personal values, brand personality and other factors to provide a deeper understanding and explanation.

2.Policy Recommendation

First, formulate a code of conduct for Internet celebrities. The government or relevant industry associations should formulate clear behavioral and social responsibility standards for Internet celebrities to guide their words and deeds in public and ensure the transparency and integrity of their socially responsible behaviors, thereby safeguarding consumer rights and market order.

Secondly, strengthen consumer education. Government departments should strengthen consumers' education about brand knowledge and the influence of Internet celebrities, improve their brand recognition capabilities and rational consumption awareness, and help consumers establish correct consumption concepts.

Finally, oversight and transparency mechanisms. It is recommended that policymakers strengthen supervision of online celebrity marketing activities, require brands and online celebrities to disclose cooperation details, ensure the authenticity and transparency of their advertising and marketing activities, and protect consumer interests.

3.Practical Recommendation

First, choose the right celebrity partner. Brands should choose Internet celebrities with good social responsibility records and positive public images as spokespersons. Before cooperation, brands need to have an in-depth understanding of the online celebrity’s fan base, influence, and past social behavior.

Secondly, create a socially responsible image of the brand. Brands should actively assume social responsibilities and strengthen the brand's positive image through environmental protection, charity and other activities. At the same time, they should use the influence of Internet celebrities to spread the brand's social responsibility information and improve the brand's market competitiveness and consumer loyalty.

Finally, strengthen interaction and communication with consumers. Brands should use social media platforms to strengthen direct interactions with consumers, transparently share brand value and the results of social responsibility activities, and enhance consumer trust and loyalty to the brand. At the same time, consumer feedback should also be collected and analyzed to continuously optimize products and services.

The above suggestions are designed to help brands better utilize the social responsibility influence of Internet celebrities from three levels: theory, policy and practical operation, so as to enhance brand loyalty and form a positive brand image.

References

Azzahra, P. A. K., & Astarini, D. (2023). Anteseden dan Konsekuensi Brand Trust. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, 7 (1).

Back, K., & Parks, S. (2003). A Brand Loyalty Model Involving Cognitive, Affective, and Conative Brand Loyalty and Customer Satisfaction. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 27 (4), 419-435.

Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51 (6), 1173-1182.

Benavides Paz, N. F. (2021). La responsabilidad social. *International Journal of Social Responsibility*, 1(1), 100-112.

Chaudhuri, A., & Holbrook, M. B. (2001). The chain of effects from brand trust and brand affect to brand performance: The role of brand loyalty. *Journal of Marketing*, 65 (2), 81-93.

Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16 (3), 297-334.

Da Camara, N. (2007). Brand and Reputation: Equals or Opposites? *Journal of Brand Management*, 14(6), 499-508.

Delgado-Ballester, E. (2004). Applicability of a brand trust scale across product categories. *Journal of Product & Brand Management*, 13 (3), 160-168.

Du, S., Bhattacharya, C. B., & Sen, S. (2010). Maximizing business returns to corporate social responsibility (CSR): The role of CSR communication. *International Journal of Management Reviews*, 12 (1), 8-19.

Fombrun, C. J. (1996). Reputation: Realizing value from the corporate image. *Harvard Business School Press*.

Godfrey,P. C. (2005). The relationship between corporate philanthropy and shareholder wealth: A risk management perspective. *Academy of Management Review*, 30 (4), 777-798.

Halima, N. B., Skandrani, H., & Ayadi, N. (2017). Celebrity endorsement on social networks sites: Impact of his/her credibility and congruence with the endorsed product, on the consumer's information adoption and dissemination. *Emerging Technologies and Business Innovation*. 7,1-10.

Harris, L. C., & Goode, M. M. (2004). The four levels of loyalty and the pivotal role of trust: a study of online service dynamics. *Journal of Retailing*, 80 (2), 139-158.

Hofstede, G. (2001). Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions, and Organizations Across Nations. *Sage Publications*.

Hsu, C. L., & Tsou, H. T. (2011). The effect of institutional pressures on green supply chain management and firm performance. *International Journal of Production Research*, 49 (5), 1377-1394.

Husain, R., Ahmad, A., & Khan, B. (2022). The impact of brand equity, status consumption, and brand trust on purchase intention of luxury brands. *Cogent Business & Management*, 9 (1).

Keh, H. T., & Xie, Y. (2009). Corporate reputation and customer behavioral intentions: The roles of trust, identification and commitment. *Industrial Marketing Management*, 38 (7), 732-742.

Khoury, A. H. (2013). Brand Loyalty & Loyalty of Brands: A Symbiotic Relationship. *Journal of Law and Commerce*, 32 (1).

Kline, R. B. (1998). Principles and practice of structural equation modeling. *Guilford Press*.

Kline, R. B. (2005). Principles and practice of structural equation modeling (2nd ed.). *Guilford Press*.

Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 140, 1-55.

Luo, X., & Bhattacharya, C. B. (2006). Corporate social responsibility, customer satisfaction, and market value. *Journal of Marketing*, 70 (4), 1-18.

MacCallum, R. C., Browne, M. W., & Sugawara, H. M. (1996). Power analysis and determination of sample size for covariance structure modeling. *Psychological Methods*, 1 (2), 130-149.

Marwick, A. E., & Boyd, D. (2011). To see and be seen: Celebrity practice on Twitter. *The International Journal of Research into New Media Technologies*, 17 (2), 139-158.

McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2010). *Research in Education: Evidence-Based Inquiry*. Pearson.

McWilliams, A., & Siegel, D. (2001). Corporate social responsibility: A theory of the firm perspective. *Academy of Management Review*, 26 (1), 117-127.

Meng, F., Jiang, S., Moses, K., & Wei, J. (2023). Propaganda information of internet celebrity influence: Young adult purchase intention by big data analysis. *Journal of Organizational and End User Computing (JOEUC)*, 35 (1), 1-15.

Morgan, R. M., & Hunt, S. D. (1994). The commitment-trust theory of relationship marketing. *Journal of Marketing*, 58 (3), 20-38.

Ozyer, Y. (2016). Understanding the Impact of the Brand Experience on Brand Reputation by the Moderating Role of Technology Turbulence. *International Journal of Marketing Studies*, 8 (1), 161-171.

Peloza, J., & Shang, J. (2011). How can corporate social responsibility activities create value for stakeholders? A systematic review. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 39 (1), 117-135.

Porter, M. E., & Kramer, M. R. (2006). Strategy & society: The link between competitive advantage and corporate social responsibility. *Harvard Business Review*, 84 (12), 78-92.

Punniyamoorthy, M., & Raj, M. (2007). An empirical model for brand loyalty measurement. *Journal of Targeting, Measurement and Analysis for Marketing*, 15 (4), 222-233.

Rovinelli R. J., & Hambleton R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal for Educational Research*, 2, 49–60.

Sen, S., & Bhattacharya, C. B. (2001). Does doing good always lead to doing better? Consumer reactions to corporate social responsibility. *Journal of Marketing Research*, 38 (2), 225-243.

Shin, D. (2017). Measuring Reputation Risk of Luxury Brand Business: Investor's Perspective. *SSRN Electronic Journal*.8,1-19.

Sirdeshmukh, D., Singh, J., & Sabol, B. (2002). Consumer trust, value, and loyalty in relational exchanges. *Journal of Marketing*, 66 (1), 15-37.

Smith, N. C. (2003). Corporate social responsibility: Whether or how? *California Management Review*, 45 (4), 52-76.

Steiger, J. H. (2007). Understanding the limitations of global fit assessment in structural equation modeling. *Personality and Individual Differences*, 42 (5), 893-898.

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). Using multivariate statistics (5th ed.). *Allyn & Bacon*.

Walsh, G., Mitchell, V. W., Jackson, P. R., & Beatty, S. E. (2009). Examining the antecedents and consequences of corporate reputation: A customer perspective. *British Journal of Management*, 20 (2), 187-203.

West, S. G., Taylor, A. B., & Wu, W. (2012). *Model fit and model selection in structural equation modeling. In R. H. Hoyle* (Ed.), Handbook of structural equation modeling, *Guilford Press*, 209-231.

Drum Festival in Xijiang : Cultural Protection and Tourism Development Strategies

Xianmin Wang and Sastra Laoakka
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Authors E-mail: hugna.studio@gmail.com

****

Abstract

The objective of this study:1.To study the Drum Festival protection and tourism development SWOT analysis ; 2.To study the Drum Festival protection and tourism development SWOT strategies.Research questions:1.What are the Drum Festival protection and cultural tourism development strengths, weaknesses, opportunities, threats in Xijiang? 2. How to protect and develop tourism of Drum Festival inXijiang?This study employed field investigation method, in-depth interview method, literature research method, and SWOT analysis method.The study sample is the Xijiang Miao Village Drum Festival, with a population including 5 key information providers, 15 informal information providers, and 20 general information providers. By collecting a large amount of data and information through relevant literature, websites, field research, etc., and organizing the data and information using the SWOT model, the following conclusions were drawn:The strengths of the protection and tourism development of Xijiang Miao Village Drum Festival include: 1. Rich culture,2. Policy support, 3. Beautiful scenery; Weaknesses: 1. Insufficient promotional capabilities, 2. Limited experiential projects, 3. Unreasonable benefit distribution mechanism; Opportunities: 1. Expansion of cultural tourism market, 2. Development of cultural and creative industries, 3.Utilization of digital technology.;Threats: 1. External cultural influences, 2. Uncontrollable factors, 3. Over-commercialization.The SWOT Strategies for the protection and tourism development of the Xijiang Miao Village Drum Festival is as follows: 1.SO Strategies: Utilize rich culture to create immersive cultural experience projects; WO Strategies: Optimize the benefit distribution mechanism. WT Strategies: Protect the authenticity of culture; ST Strategies: Promote the drum festival through various media, enhance the competitiveness of the scenic area, and cultivate cultural heritage practitioners.In the summary and discussion, this study referenced previous research findings, conducted a comprehensive SWOT analysis of the Xijiang Miao Village Drum Festival, and proposed strategies for protection and cultural tourism development.

Keywords: Drum Festival； Protection ; Cultural Tourism; SWOT Analysis and Strategies；

* Received: September 28 2024; Revised: October 8 2024; Accepted: October 11 2024

Introduction

Xijiang Miao Village is located in Xijiang Town, Leishan County, Kaili City, Qiandongnan Miao and Dong Autonomous Prefecture, Guizhou Province. The Drum Festival is a festival where the Miao people worship their ancestors' spirits. In addition to ancestor worship, during the festival, various folk activities are held, such as lusheng dances, the 12-step welcoming wine ceremony, bonfire parties, Miao ethnic song and dance performances, bullfighting events, etc. In 2006, it was listed as one of the first batch of national intangible cultural heritages. The Drum Festival enhances the cohesion of the Miao people, maintains social order and cultural identity of the Miao people, and possesses unique cultural and social values.

Currently, research in academia on the Drum Festival mainly focuses on social systems, cultural connotations, and social functions. There is less research from the perspective of intangible cultural heritage protection and cultural tourism regarding the Drum Festival. Li, Y. (1999) analyzed the origin of the Drum Festival from a social system perspective, stating that the Miao drum society is a family organization formed by people during migration. A drum society symbolizes common ancestors, and the people in the drum society not only share common bloodlines but also collective memories. Bao Longyuan (2016) analyzed the symbolic significance of the Drum Festival from a cultural connotation perspective, focusing on the specific cultural connotations of lusheng, white bird attire, and single-sided bronze drums. Wang, L. (2023) analyzed from a social function perspective that the Drum Festival is a ceremony of ancestor worship, highlighting a social power order centered around ancestors and demonstrating the function of linking social network power structures through kinship and marriage relationships.Zhang, F. (2012) pointed out that in the tourism development of Xijiang Miao Village, in order to pursue economic profits, deliberately changing certain inherent cultural customs and presenting cultural tourism products as "authentic" on stage to showcase to tourists is unwise.Zou,T. (2024) proposed to connect various aspects of intangible cultural heritage and the tourism industry chain, using intangible heritage resources to drive tourism development, achieving a synergistic effect where "1 + 1 > 2" in the industry. By focusing on "intangible heritage + festivals," "intangible heritage + study tours," and "intangible heritage + tourism," the promotion of a tourism supply model that emphasizes deep experiences is encouraged.

This study, from the perspective of intangible cultural heritage protection and cultural tourism development, utilizes the SWOT analysis model for systematic analysis, aiming to propose targeted strategies for protection and development.

Research Objectives

1. To Study the SWOT analysis of the protection and cultural tourism of the Xijiang Miao Village Drum Festival.

2. To Study the SWOT Strategies for the protection and cultural tourism of the Xijiang Miao Village Drum Festival.

Literature Review

Previous research findings provide references for this study. Yu, L. (2012) pointed out that the Miao Drum Festival can be used as a tool to study Miao historical and cultural aspects. By participating in and observing related rituals and activities of the Miao Drum Festival, one can experience a comprehensive and three-dimensional Miao culture. Dai, B. (2022) believes that from the perspective of intangible cultural heritage, protecting the Miao Drum Festival is particularly important. It is crucial to fully understand the cultural value of the Drum Festival and protect it completely. In the interdisciplinary field of art and design, Su, Y. (2021) proposed extracting representative artistic elements from the Miao Drum Festival, applying them to cultural creative products through illustrations to convey the essence of the festival to visitors and promote the deep integration of festival culture and tourism products. In terms of cultural tourism, Yang, M. (2011) believes that the promotion of the Drum Festival culture by the government is necessary. The government should guide the tourism development of the Drum Festival and prevent over-commercialization from damaging traditional festival culture. Taking Gaopai Village as an example, Bao, L. (2016) pointed out that the protection of the Drum Festival requires the participation of villagers, government, and society. Villagers should enhance cultural identity and cultural consciousness; the state should enact relevant policies to provide a favorable policy environment for the development of the Drum Festival; people from all walks of society should actively participate in protecting the festival, strengthening the team and forces for inheritance and development. Xiong, C. (2023) suggested that Xijiang Miao Village should fully leverage the advantages of the Drum Festival, integrate related tourism resources, build a folk festival brand, create a cultural tourism industry belt for the Miao culture of Xijiang, retain the unique content of the Drum Festival while combining it with Miao culinary culture, clothing culture, and architectural culture to create a golden business card for the Drum Festival culture.Zhang, F. (2012) believes that promoting tourism development of the Drum Festival is worthwhile, but it is essential to protect the authenticity of the culture. Deliberately altering certain cultural customs for the sake of pursuing substantial economic profits may not be conducive to the sustainable development of tourism in Xijiang Miao Village. Liu, K. (2024) states that festivals are folk cultures collectively created by people through long-term social practices and are an important part of intangible cultural heritage that should be protected. Hong, D. (2024) suggests that combining traditional festivals with the tourism industry can achieve the integration of intangible cultural connotations and tangible material forms, allowing visitors to intuitively perceive the cultural charm of intangible cultural heritage and explore its potential value, thereby enhancing the attractiveness of tourist attractions.

In summary, scholars have put forward some suggestions for the protection and cultural tourism development of the Drum Festival, but specific strategies are lacking. This study aims to use the SWOT analysis model to formulate more targeted protection and development strategies.

Research Method

1.Research Method

This study is a qualitative research that collects information through relevant articles, websites, etc. It utilizes methods such as field investigations, SWOT analysis, and interviews to collect and analyze data.

2.Population and Sample

The study involves a total of 40 participants, including 5 key informants such as government officials, intangible cultural heritage inheritors, cultural research experts, and tourism company executives; 15 informal informants such as villagers, merchants, and students; and 20 general informants who are mainly tourists.

3.Research Tools

Three research tools are used in this study: interviews, literature surveys to provide background information for the research, and field investigations to systematically record data collected during fieldwork.

4.Data Collection

The data for this study comes from three sources:（1）Literature analysis: Collecting information on the historical background, traditional customs, cultural connotations, and current status of cultural tourism development related to the Xijiang Miao Village Drum Festival.（2）Field investigations: Researchers experience, observe, and record at the Drum Festival site, interacting with intangible cultural heritage inheritors.（3）Interviews with government cultural tourism department heads, Miao cultural research experts, and Xijiang Miao Village tourism company executives.

5.Data Analysis

The study primarily employs content analysis method. The data collected during fieldwork will be organized to summarize the traditional customs and cultural activities of the Xijiang Miao Village Drum Festival. Using the SWOT analysis model, the study will analyze the current status and issues related to the protection and cultural tourism development of the Xijiang Miao Village Drum Festival.

Conceptual framework

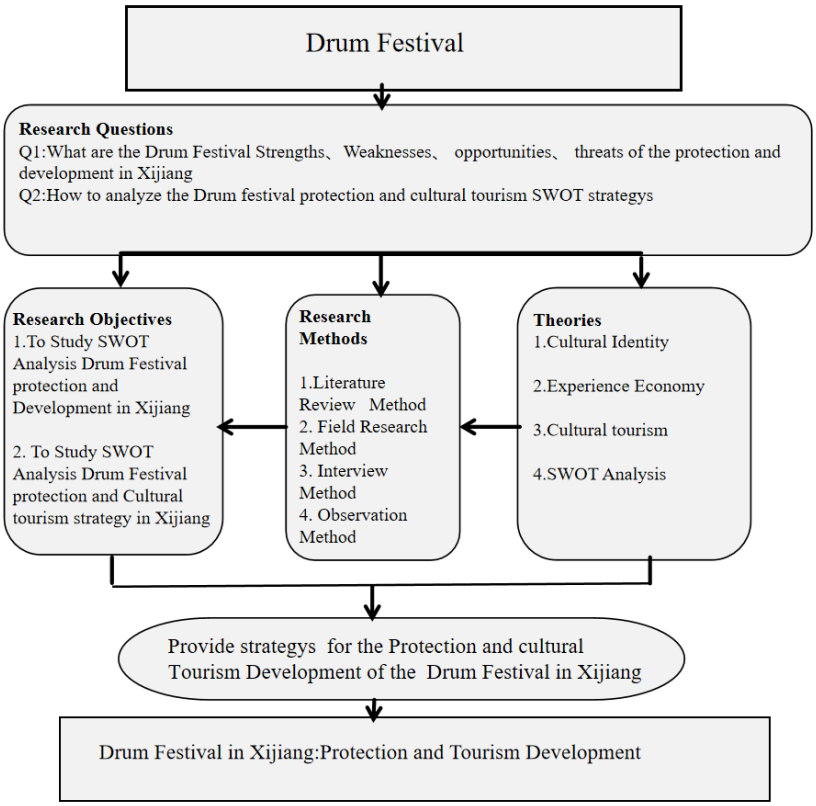

Figure 1: Conceptual Framework

Research Results

1. To study the SWOT Analysis of the Protection and Cultural Tourism of Drum Festival in Xijiang

1.1 Strengths

（1） Rich and Unique Culture

The rich culture of the Drum Festival is the primary advantage for the development of cultural tourism. It includes folk activities, clothing culture, cuisine culture, handicrafts, Miao architecture, and more. During the Drum Festival, a variety of folk activities take place, such as lusheng dance performances, the 12-cup welcoming wine ceremony, bonfire parties, Miao traditional costume parades, bullfighting competitions, and more, which are highly attractive. In particular, the Miao traditional costume parade is a unique and stunning sight, forming a beautiful landscape. The elaborate costumes of Miao young women showcase exquisite embroidery and silver jewelry craftsmanship, making them highly captivating. The grand banquet during the festival offers a diverse array of dishes, including rice field fish, Laigongshan beef, black pig meat, sticky rice wine, and more. The activities are engaging, with Miao girls raising their wine cups, singing toasts, dancing joyfully, and guests and Miao villagers toasting each other. This long-standing dining custom is difficult to replicate in other regions, making the rich and unique culture a significant advantage for the development of cultural tourism in Xijiang Miao Village.

（2）Multiple Policy Protections for the Drum Festival

The protection of festival-type intangible cultural heritage mainly focuses on three aspects: protecting inheritors, protecting material carriers, and protecting cultural spaces. In 2008, Xijiang Miao Village established a tourism company for unified management, allocating 18% of the scenic area ticket revenue towards cultural preservation. From 2009 to 2017, the scenic area distributed 110 million yuan of ticket revenue to villagers involved in protecting intangible cultural heritage, with an average of over 70,000 yuan per household. By providing financial incentives, local residents are encouraged to preserve Miao culture. The increase in villagers' income and the decrease in migrant workers ensure the continuation of the Drum Festival, thereby protecting the cultural inheritors of the festival. Policies such as the "Xijiang Miao Village Cultural Protection Rating and Reward Measures" and the "Regulations on the Protection of Traditional Buildings and Cultural Carriers in Qiandongnan Miao and Dong Autonomous Prefecture" safeguard traditional architecture and cultural carriers. The establishment of "Miao Family Cultural Courtyards," including wax printing workshops, brewing workshops, drum halls, and more, ensures the protection of cultural sites. Xijiang Tourism Company has also employed over 300 Miao singers, dancers, and lusheng players to participate in cultural promotion activities related to the Drum Festival in the scenic area, effectively preserving the cultural space of the festival.

（3）Beautiful Natural Scenery

Xijiang Miao Village's picturesque natural scenery complements the Miao culture, with the village built against the mountains, unique terraced landscapes, clear rivers, and ancient stilted buildings. During the Drum Festival, the various ceremonies and performances intertwine with the natural landscapes, making Xijiang Miao Village an ideal destination for ecotourism.

In summary, the strengths (S) for the development of cultural tourism at the Xijiang Miao Village Drum Festival include rich and unique culture, government support through protective policies, and beautiful natural scenery.

1.2 Weaknesses

（1）Inadequate Promotion Capability of the Drum Festival

Although Xijiang Miao Village has official accounts on platforms such as Weibo, Douyin, and WeChat, the promotion capacity is insufficient. The Weibo account has only 15,000 followers, with the highest number of likes reaching only 9,073 times, indicating a lack of significant reach. The content shared mostly focuses on showcasing the scenery of the Miao Village or ethnic costumes, lacking in-depth exploration and diverse presentation of Miao Drum Festival culture, local customs, and stories, which reduces its storytelling and emotional appeal. Information about the festival's timing, location, and activities is not promptly promoted through advertisements, television, websites, new media, etc., weakening tourists' willingness to visit the Drum Festival.

（2）Few Cultural Experience Projects

In festival tourism, deep participation and experiences are the most attractive aspects. Tourists' psychological needs for interactive engagement with cultural heritage are met through active participation in the festival process. However, in Xijiang Miao Village tourism, visitors primarily act as observers, lacking immersive interactive experiences. Even during the Drum Festival, which includes a variety of folk activities, there are limited projects for visitors to actively participate in. Visitors are unable to fully integrate into the core rituals of

the festival, resulting in their cultural understanding of the Drum Festival remaining superficial. This lack of participation diminishes visitors' sense of involvement and satisfaction. If folk activities continue to be presented in a shallow manner, there is a risk of missing out on the opportunity to promote cultural heritage and economic development through cultural tourism.

（3）Unreasonable Benefit Distribution Mechanism

Xijiang Miao Village operates with a core development model based on company marketization and distributing profits to villagers to motivate them. However, in practice, this model lacks unified standards, leading to imbalanced benefit distribution. Villagers' labor contributions are not adequately recognized in calculations, especially for those who invest more effort in tourism reception and cultural performances, as they do not receive corresponding economic rewards. This situation has led to some villagers questioning and feeling dissatisfied with the company's operations and profit-sharing model, ultimately affecting their enthusiasm to participate in tourism activities and impacting the sustainable development of cultural tourism.

In summary, the weaknesses (W) for the development of cultural tourism at the Xijiang Miao Village Drum Festival include inadequate promotional capabilities, limited cultural depth experience projects, and an unreasonable benefit distribution mechanism.

1.3 Opportunities

（1） Expansion of the Cultural Tourism Market

With the full arrival of the era of mass cultural tourism, Xijiang Miao Village's cultural tourism development is ushering in a new opportunity. In 2023, Xijiang Miao Village welcomed approximately 4.65 million visitors throughout the year, generating a comprehensive tourism income of 5.072 billion yuan. The Drum Festival has the potential to become a prominent cultural tourism project. It can not only attract a large number of tourists but also enhance the influence of the local cultural brand. In November 2023, Leishan County highlighted the Drum Festival as a promotional focus, attracting visitors from various regions to experience the festival's culture. The county received a total of 484,000 visitors, with a comprehensive tourism income exceeding 5.2 billion yuan. Cultural tourism provides significant market opportunities for the development of the Drum Festival at Xijiang Miao Village.

（2）Development of Cultural and Creative Industries

By developing cultural and creative products related to the Drum Festival, such as clothing, jewelry, handicrafts, and souvenirs, it is possible to not only attract tourists for purchases but also expand the cultural significance of the festival through the dissemination of these products. For example, designing fashionable clothing based on traditional Miao ethnic elements or incorporating symbolic elements from the festival's sacrificial rituals into modern decorative items. By combining traditional and modern creativity, the development of the creative industry not only enhances the vitality of cultural heritage but also increases income, creating a win-win situation.

（3）Utilization of Digital Technology

The introduction of technologies such as Virtual Reality (VR) and Augmented Reality (AR) can allow for a wider and more vivid dissemination of the cultural significance of the Drum Festival. By utilizing digital technology to establish digital museums, Miao embroidery galleries, interactive performance stages, etc., immersive experiences can be achieved through audiovisual, virtual reality, and human-computer interaction technologies. AR technology can

provide visitors with relevant information during their visit to the Drum Festival. For example, visitors can scan their phones to access detailed information on cultural significance and ceremonial procedures while watching performances. Enhancing visitors' experiential engagement, addressing the lack of information in traditional tourism modes, and enabling visitors to better understand and appreciate the local culture.

In summary, the opportunities for the development of cultural tourism at the Xijiang Miao Village Drum Festival include the expansion of the cultural tourism market, the development of cultural and creative industries, and the utilization of digital technology.

1.4 Threats

（1）External Cultural Impact and Reduced Cultural Identity

Globalization and modernization have accelerated the flow of information, leading to the impact of external cultures on Miao ethnic culture. The penetration of modern consumerism and popular culture has caused a decline in young people's sense of identity with traditional culture. Many young people are more willing to integrate into mainstream society, neglecting or downplaying their cultural identity. The transmission chain of the Drum Festival culture is being disrupted, resulting in the loss of some cultural heritage. Additionally, the connectivity of the internet has brought new entertainment and communication methods to local villagers, making traditional festivals no longer the sole entertainment and socialization method for the Miao people. The entertainment and social functions of the Drum Festival are weakening, posing unprecedented challenges to the festival's transmission and continuity.

（2）External Uncontrollable Factors

The tourism industry is accompanied by uncontrollable external risks, such as natural disasters, economic downturns, or global public health crises, which can significantly impact cultural tourism projects. A prominent example is the global outbreak of the COVID-19 pandemic in 2020, which dealt a severe blow to the global tourism industry. During the pandemic, the number of visitors to Xijiang Miao Village sharply declined, leading to the interruption of many cultural activities due to a lack of financial support and visitor participation, making it difficult to continue the transmission and display of traditional culture. The Drum Festival in Leishan Miao Village, relying on visitor observation and participation, is susceptible to uncontrollable factors causing market fluctuations. Moreover, Xijiang Miao Village is located in the mountainous region of Guizhou, where the complex terrain makes it prone to natural disasters such as flash floods and mudslides during the rainy season, posing a significant external threat that cannot be ignored. Natural disasters not only threaten the lives of local residents but can also disrupt tourism development.

（3）Cultural Over-Commercialization

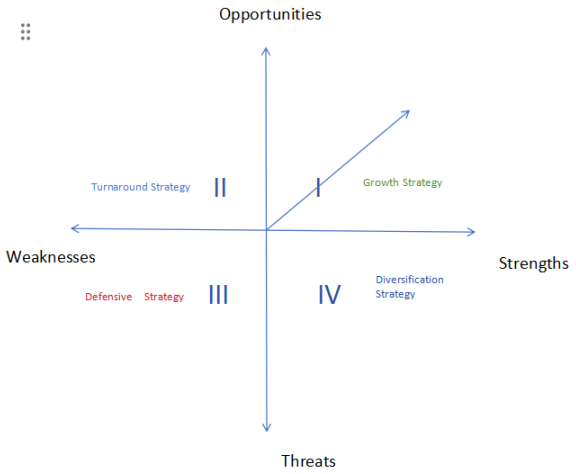
In the process of tourism development in Xijiang Miao Village, there is an excessive emphasis on economic benefits at the expense of cultural significance. Simplifying and commercializing the Drum Festival procession to meet commercial demands sacrifices cultural heritage. This leads to the loss of authenticity in the Drum Festival, creating conflicts between commercial development and cultural heritage protection. For example, the large-scale musical drama "Beautiful Xijiang" may be overly formalized, making it difficult for visitors to sense the authenticity of the Drum Festival culture. While visitors may be entertained in the short term, they may lack a profound understanding of Miao culture. This superficial cultural consumption poses a threat to long-term cultural heritage preservation.

In summary, the threats facing the Xijiang Miao Village Drum Festival include external cultural impact, uncontrollable factors, and cultural over-commercialization.

2.TO study the Drum Festival Protection and Cultural Tourism Development SWOT Strategies in Xijiang

Using the SWOT model to analyze the protection and cultural tourism development of the Xijiang Miao Village Drum Festival, and placing the four elements of SWOT into a matrix, propose SO, WO, WT, and ST strategies.

Figure 2: SWOT Action Plan Matrix

2.1 SO Strategies

Utilize the rich cultural heritage to create immersive cultural experience projects. During the Drum Festival, organize a variety of experiential activities. Handicraft workshops allow visitors to experience traditional Miao crafts firsthand, such as embroidery, silver jewelry making, etc. Provide opportunities to taste traditional Miao cuisine like Miao sour fish soup, colorful sticky rice, etc. Organize interactive experiences with Miao bamboo flute dance teaching and Miao music workshops, allowing visitors to learn simple bamboo flute dance moves, participate in Miao song learning and singing, and combine with performance elements. Visitors can become part of the cultural performance of the Drum Festival while enjoying the show. Introduce cultural exhibitions and Miao cultural competitions related to the Drum Festival. Establish a "Miao Culture Treasure Hunt" activity where visitors need to find clues or items set in the game within Xijiang Miao Village. Upon completion, they can receive prizes at the visitor service center, adding to the fun of touring the village for visitors. Through active participation, immersive cultural experiences during the Drum Festival can enhance tourists' cultural experiences and cultural identity with the festival.

2.2 WO Strategies

Optimize the benefit distribution mechanism to enhance villagers' participation enthusiasm and establish scientific benefit distribution standards. When formulating standards, it is essential to consider factors such as the complexity of work among different groups, labor intensity, and time input, and clarify the value of distribution for different categories of labor. The classification standards should be discussed by villagers, and external experts or third-party organizations can also be involved in professional evaluations to ensure

the scientific and fair nature of the standards. Introduce modern management tools and technological methods. Utilize electronic recording systems or money management software to real-time record villagers' labor situations and automatically generate distribution data. Reduce errors in manual calculations. Whenever there are tourism revenues or cultural protection funds received, the village management should promptly publicize the source, amount of income, and preliminary distribution plan to all villagers. The distribution plan should detail how each part of the income will be allocated, such as for cultural protection, infrastructure construction, villagers' welfare, etc. Establish a Villagers' Supervisory Committee elected by villagers to oversee the fairness of the benefit distribution process and promptly report the supervision results to villagers. If any unfair practices are discovered during the distribution process or if villagers raise concerns, the supervisory committee should conduct investigations promptly, disclose the investigation results to ensure the fairness of the distribution process.

Set up a special incentive fund primarily used to reward villagers who excel in cultural activities or contribute significantly to tourism reception. The forms of rewards can vary, including cash rewards, material rewards, honorary title rewards, etc. Enhance villagers' economic benefits, elevate their social status and sense of honor, motivate more villagers to actively participate in the protection and development of the Drum Festival.

2.3 ST Strategies

(1) Collaborate with various media to promote Drum Festival culture

Utilize live streaming platforms to provide real-time promotion of the Drum Festival, broadcasting the opening ceremony, traditional performances, interactive activities, etc., allowing audiences to have a comprehensive understanding of the festival. Utilize social media platforms to share exciting moments of the festival, visitor interactions, behind-the-scenes content, etc., and leverage viral dissemination to expand the festival's influence. Collaborate with travel influencers and cultural scholars to release high-quality articles, video Vlogs, photo collections, etc., attracting fans of celebrities to come and experience the Drum Festival. Utilize traditional media such as television, radio, newspapers to publish promotional advertisements and special reports about the Drum Festival, combined with new media methods like the internet, mobile app push notifications, promotion on short video platforms, etc., to reach a wider audience. Especially before and during the festival, concentrate on promotional efforts to attract more potential tourists. Launch a "Drum Festival Cultural Check-in" activity on social media, where visitors can check-in and share on social media after completing specific cultural tasks within the scenic area, attracting more friends and family to participate.

(2) Enhancing the Competitiveness of the Scenic Area

To address the issue of reduced cultural appeal and a significant decrease in tourist numbers after the Drum Festival, Xijiang Miao Village can deepen the exploration of Drum Festival culture. By conducting regular performances and activities, tourists can be attracted to participate, thereby increasing their length of stay. Provide diversified Drum Festival tourism products and collaborate with surrounding attractions, hotels, travel agencies, etc., to introduce joint tickets, recommended routes, etc., to increase tourist flow during non-festival periods. Enhance the competitiveness of Xijiang Miao Village to reduce the impact of external uncertainties, minimize fluctuations, and promote the sustainable development of the tourism economy.

(3) Cultivating Cultural Communicators

Promote the activity of "Intangible Cultural Heritage (ICH) in Schools" by conducting Drum Festival cultural training courses for students of different age groups. For children aged 8 to 13, hire heritage teachers to teach them how to play the lusheng (a type of bamboo flute). For students aged 13 and above, disseminate knowledge about Miao history and culture, and organize activities such as "ICH interpreters" to empower young people to become new forces in intangible cultural heritage inheritance. Conduct the activity of "ICH in Scenic Areas" by setting up cultural performance stages, silver jewelry workshops, embroidery workshops, lusheng performance stages, and other types of dynamic cultural experience spaces within the scenic area. This initiative aims to enhance visitors' experiential and interactive feelings during their visit, strengthen their identification with Drum Festival culture, and consciously turn them into communicators and inheritors of Drum Festival culture.

2.4 WT Strategies

The core Drum Festival culture should adhere to the principle of prioritizing protection to preserve the authenticity of the culture. For example, Miao ethnic clothing reflects the Miao people's cultural aspects such as their production, life, migration, and beliefs, often referred to as the "history book worn on the body." However, due to modern tourists' demand for contemporary photography, there have been significant modifications to the style of clothing available in the market. This has led to tourists having a superficial understanding of Miao ethnic clothing, lacking a deeper understanding of the cultural significance embedded within the attire. Therefore, it is crucial to strengthen the protection of the core culture of the Drum Festival, identify the interests of tourists, and integrate the preservation of cultural authenticity with cultural tourism.

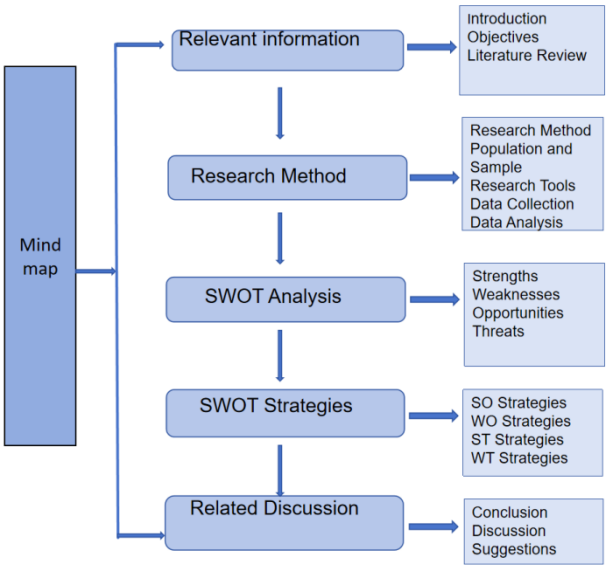
Discussion

Research objective1.To study the Drum Festival protection and tourism development SWOT analysis ; 2.To study the Drum Festival protection and tourism development SWOT strategies. In response to issues such as the decline in inheritors of the drum festival, lack of publicity capabilities, and limited cultural tourism experience projects, this study proposes strategies including creating cultural experience projects, protecting the authenticity of culture, nurturing cultural disseminators, and media promotion of the drum festival.for this research.

The relevant research findings of previous studies provided references for this study. Chen, D. (2007) proposed SWOT strategies for the development of eco-tourism in Guizhou, advocating government-led eco-tourism planning; increasing the cultural content of the tourism industry; investing in funds and ensuring their reasonable distribution to improve infrastructure; intensifying the promotion of tourism products in Guizhou; and enhancing regional cooperation to leverage advantages.Zen, S. (2012) explores from the perspective of Miao ethnic clothing and tourism development. He believes that the Miao ethnic clothing in Guizhou is exquisite in craftsmanship, visually appealing, and holds high tourism value. By applying the SWOT analysis method to the cultural tourism development of Miao ethnic clothing in Guizhou, he provides theoretical references for the tourism development of Miao ethnic clothing culture in Guizhou province.Liu, M. & Zuo, H. (2012) conducted a SWOT analysis on festival tourism in Guizhou from the perspective of festival tourism. They proposed the following strategies: creating distinctive festival tourism activities by innovating content and forms to enhance visitor participation in festivals; building a festival tourism

brand, including providing professional festival services; leveraging online and news media for promotion; intensifying marketing efforts; and nurturing talent in festival tourism.Li, Z., Zhou, Y., & Li, Z. (2014) conducted a SWOT analysis on the development of tourism in Xijiang Miao Village. They proposed that the government should provide policy support, seize the opportunities in the rising tourism industry, utilize the rich ethnic culture and festival activities, and implement the "Colorful Guizhou" brand marketing Strategies. They also suggested studying tourist demands and conducting market segmentation, improving infrastructure construction, protecting ethnic culture, and promoting the stable development of ethnic village tourism industry.Xiao, Z. (2016) believes that leveraging Guizhou's abundant ethnic cultural resources, tailored development of attractive tourism products to cater to tourists, implementing digital tourism development, and creating a tourism model that combines natural landscapes with cultural landscapes are essential.

These research findings have deepened this study's comprehensive understanding of SWOT analysis of the drum festival cultural tourism, providing valuable theoretical basis and practical experience for future protection and tourism development work. On this basis, this study further delved into the protection and cultural tourism development of the Xijiang Miao Village Drum Festival, proposing a series of specific protective measures and cultural tourism strategies. Against the backdrop of flourishing cultural tourism and rural revitalization, this study emphasizes the cultural tourism development of the Xijiang Miao Village Drum Festival, playing a crucial role in promoting rural economic transformation and upgrading, and fostering the integrated development of cultural tourism. Summary, there is an inheritance and development relationship between the research findings of predecessors and this study in the protection and cultural tourism development of the Xijiang Miao Village Drum Festival. The research findings of predecessors offer a more comprehensive and in-depth research perspective, providing strong support for the effectiveness of the SWOT strategies proposed in this study. The implementation of these strategies will effectively protect and develop the

cultural essence of the drum festival.

Figure 3: Mind Map

Recommendations

1. Theoretical recommendations

The protection and cultural tourism development of the Miao Drum Festival require interdisciplinary research, encompassing fields such as cultural anthropology, sociology, and tourism economics. It is essential to delve into the cultural significance, heritage preservation mechanisms, and patterns of cultural tourism development of the Miao Drum Festival from multiple perspectives, providing a comprehensive scientific basis for its protection and development.

2. Policy recommendations

To enhance public recognition of Miao Drum Festival culture, it is recommended to increase the promotion of the Drum Festival culture through various channels such as media and educational institutions, disseminating knowledge to encourage more people to consciously protect the Drum Festival culture. To address the balance between culture and commercialization, it is suggested that the government establish strict regulations for cultural tourism development, particularly in areas such as traditional architecture renovation and Drum Festival cultural performances, to ensure that commercialization does not erode the essence of the culture. Additionally, through innovative cultural display methods such as virtual reality (VR) and augmented reality (AR) digital technologies, enriching tourists' cultural experiences can enhance the attractiveness of cultural tourism. By enhancing the economic benefits of tourism under the premise of cultural protection, a win-win situation can be achieved for both cultural preservation and cultural tourism.

3. Practical recommendations

Establish a dedicated protection fund to attract social funds to participate in Drum Festival protection projects. Cultivate professional talents in Drum Festival protection by strengthening cooperation with universities and cultural research institutions, offering specialized courses, providing training opportunities for local residents, and actively engaging domestic and international experts in intangible cultural heritage. Promote community-led cultural tourism projects, such as family intangible cultural heritage festival experience centers and intangible heritage handicraft experience centers, to increase community participation, enhance the sustainability of cultural heritage transmission, and inject more local cultural characteristics into tourism development.

References

Bao, L. (2016).The Cultural Connotation and Inheritance Protection Path of the Miao Drum Festival - Taking Gaopai Village, Rongjiang County, Guizhou Province as an Example. *Journal of Hexi University*, 32 (1), 57-62.

Chen,D.(2007). SWOT Analysis and Countermeasures for the Development of Eco-tourism in Guizhou Province. *Journal of Guizhou University of Finance and Economics, 108-112.*

Dai, B. (2024). New Dynamics of Cultural and Tourism Integration and Future Direction of Tourism Economy. *Journal of People's Forum,* (11), 62-67.

Hong,D. (2024). The Path of Industrialization Development of Intangible Cultural Heritage Projects. *Journal of Cultural Industries,* (20), 100-102.

Li, Y. (1999). A Brief Discussion on the Social Organization of the Miao Ethnic Group.*Journal of Guizhou Literature and History Series,*(4), 25-26.

Liu, K. (2010). The Time System and Traditional Festival System of the Chinese People. *Journal of Festival Research,* 2010 (1), 52-53.

Liu, M. & Zuo, H. (2012). SWOT Analysis of the Development of Festival Tourism in Guizhou. *Journal of Commercial Modernization, 64-66.*

Li, Z.&Zhou, Y. & Li, Z. (2014). SWOT Analysis of Minority Village Tourism - A Case Study of Xijiang Miao Village in Guizhou. *Journal of Tourism Overview 63-67.*

Shu, Y. (2021). *Research on the Design of Representative Festival Art Elements of Xijiang Qianhu Miao Village in Guizhou in Tourism Cultural Innovation* .Research Report. College : Guizhou University

Wang, L. (2023). *Research on the rituals and social functions of the Wudong Miao.*Research Report. College : Northern University for Nationalities.

Xiong,C. (2023). Research on Miao Festival Culture and Tourism Development—Taking the Leishan Drum Festival as an Example. *Journal of Art View of the World,* (3), *163-165.*

Xiao, Z. (2016). SWOT Analysis of Tourism Development of Intangible Cultural Heritage Resources in Guizhou. *Journal of Xingyi National Normal College, 29-31.*

Yu, D. (2009). Study on the Interactive Mode of Ethnic Festival Tourism Development and Intangible Cultural Heritage Protection. *Journal of Southwest University for Nationalities (Humanities and Social Sciences)*, (9). 25-27

Yu, L. (2012). Exploring the Cultural Connotation of Miao Drum Festival: A Case Study of Leishan County, Qiandongnan Prefecture, Guizhou Province. *Journal of Southern Guizhou Nationalities Teachers College* (3), 30-33.

Yang, M. (2011). *Research on the Development of Ethnic Minority Festival Culture in Guizhou under the Industrialization Background: A Case Study of Taijiang Sisters Festival*. Research Report. College : Guizhou University of Finance and Economics.

Zhang, F,(2012). Exploring Cultural Authenticity in the Context of Tourism: A Case Study of the 2010 Drum Hiding Festival in Xijiang Miao Village. *Journal of Qunwen Tiandi,* (2), 20-21.

Zou, T. Hu, X. & Zhang ,M. (2024). On the Activation Logic and Path of Intangible Cultural Heritage Tourism. *Journal of Cultural Soft Power Research, (02), 44-54.*

Zeng,S. (2012). *The Value and Development Research of Miao Ethnic Clothing Cultural Tourism Resources in Guizhou Province* .Research Report.College :Chongqing Normal University

การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

Development of participatory Buddhist tourism routes In the area of Phra That Yaku, Kamalasai District, Kalasin Province

พระมหาณัฐพันธ์ สุทสฺสนวิภาณี, พระมหากิตติ กิตฺติเมธี,
พระเมธีวัชราจารย์, พระมหามีชัย กิจฺจสาโร และ พระมหาพงศ์ทราทิตย์ สุธีโร
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Phramaha Natthabhan Sudassanavibhãnĩ, Phramaha kitti kittimatee,
PhraMedhiwatcharajarn, Phramaha Michai Kitjasaro,
and Phramaha Pongtaratid Sutheero
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus
Corresponding Author, E-mail: mahakitti2017@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและคุณค่าในมิติพระพุทธศาสนาในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) เพื่อสำรวจสภาพการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในมิติพระพุทธศาสนาในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ และ 3) เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงพุทธในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) คำนวณขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรของทาโร่ยามาเน่ (Taro Yamane) จำนวน 400 รูป/คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สัมภาษณ์เชิงลึกโดยใช้แบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลในกลุ่มเป้าหมาย 12 รูป/คน โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้ศึกษาวิจัยสามารถวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประวัติความเป็นมาบนมิติของคน เวลา สถานที่ และวิเคราะห์คุณค่าในมิติพระพุทธศาสนาในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนา ความเป็นกลางและความยืดหยุ่นในการยอมรับและปรับตัวต่อวัฒนธรรมอื่นๆ ทำให้การท่องเที่ยวมีความหลากหลายและน่าสนใจจากกระแสโลกออนไลน์สวนทางกับโลกออฟไลน์ เพราะเป็นจริงที่ถูกสร้างด้วยมือมนุษย์แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งเพราะมีความสวยงามทางสถาปัตยกรรมและมี

* วันที่รับบทความ : 25 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 30 พฤศจิกายน 2567; วันตอบรับบทความ : 30 พฤศจิกายน 2567
Received: October 25 2024; Revised: November 29 2024; Accepted: November 30 2024

ความสำคัญทางประวัติศาสตร์และศาสนาวัฒนธรรมและงานศิลปะการท่องเที่ยวเปิดโอกาสที่ดีในการสัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่น การเข้าชมการแสดงศิลปะและงานฝีมือที่ชาวบ้านสร้างขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น เทศกาลประจำชาติ งานเทศกาลศาสนา และเทศกาลท้องถิ่นการสนับสนุนการท่องเที่ยวที่ชุมชนช่วยส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่น และสร้างรายได้ให้กับชุมชนในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งเป็นการกระจายรายได้และส่งเสริมความเจริญของชุมชนการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

2. กระบวนการการมีส่วนร่วมในมิติพระพุทธศาสนาในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์พบว่า เพศชาย จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี จำนวน 144 คนคิดเป็นร้อยละ 36.9มีสถานภาพสมรส จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3มีอาชีพค้าขาย จำนวน 196 คน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.98) โดยบูรณาการพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.87) ประชาชนมีเพศต่างกันอายุต่างกัน การศึกษาต่างกัน สถานภาพสมรสต่างกัน มีอาชีพต่างกัน มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานประชาชนมีพฤติกรรมโครงสร้างทางสังคม พฤติกรรมสถานศึกษาต่างกัน ต่างกันพฤติกรรมทางการเมืองที่มีมีพฤติกรรมพฤติกรรมทางด้านศาสนา/ศิลปะ/วัฒนธรรมประเพณีการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยบูรณาการพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

3. เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการมีร่วมจากชุมชนพบว่า การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวเนื่องกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น การทำบุญตักบาตร การแสดงธรรมเทศนา การจัดปฏิบัติธรรม การเวียนเทียน การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญตามประเ พณี/ท้องถิ่น เช่น ทำบุญตักบาตร การแสดงธรรมเทศนา ปฏิบัติธรรม กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม/ประเพณี การจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางประเพณี/ท้องถิ่นเป้าหมาย

คำสำคัญ: การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว; เชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม; พระธาตุยาคู

Abstract

he research study on “Development of Participatory Buddhist Tourism Routes in Phra That Yaku, Kamalasai District, Kalasin Province” aimed to 1) study the history and value of Buddhism in Phra That Yaku, Kamalasai District, Kalasin Province, 2) survey the status of participatory Buddhist tourism in the Buddhist dimension in Phra That Yaku, Kamalasai District, Kalasin Province, and 3) to upgrade Buddhist tourism in Phra That Yaku, Kamalasai District, Kalasin Province. This research was a mixed method research, quantitative research, calculating the appropriate sample size for the research using Taro Yamane’s formula at 400 monks/person, and qualitative research, in-depth interviews using an interview form to collect data in the target group of 12 monks/person, which was a survey research and in-depth interviews with key informants. The researcher was able to analyze the results of the data analysis.

The research results found that

1. History on the dimensions of people, time, place and analysis of the value in the dimension of Buddhism in the area of Phra That Yaku, Kamalasai District, Kalasin Province found that Kalasin Province is a country with cultural and religious diversity. Neutrality and flexibility in accepting and adapting to other cultures make tourism diverse and interesting from the online world in contrast to the offline world because it is actually created by human hands. Tourist attractions are very important because they are beautiful in architecture and have historical and religious significance. Culture and art Tourism provides good opportunities to experience local culture. Visiting performances of arts and crafts created by villagers Participating in activities related to local culture such as national festivals, religious festivals and local festivals Supporting community tourism helps promote local development and generate income for communities in various areas, which distributes income and promotes the prosperity of tourism communities that are responsible for the environment.

2. The process of participation in the Buddhist dimension in the area of Phra That Yaku, Kamalasai District, Kalasin Province found that 173 males, accounting for 56.8 percent, most of the people were between 36 and 45 years old, 144 people, accounting for 36.9 percent, were married, 198 people, accounting for 49.5 percent, most of them had bachelor's degrees, 153 people, accounting for 38.3 percent, and were merchants, 196 people. The overall was at a high level, the overall was at a high level ($\bar{x} = 3.98$). The overall integration of tourism behavior was at a high level ($\bar{x} = 3.87$). People of different genders, different ages, different education, different marital status, different occupations, and different monthly incomes affected the development of participatory Buddhist tourism routes in the area of Phra That Yaku, Kamalasai District, Kalasin Province. The overall was different. Therefore, the hypothesis is accepted. People have different social structure behaviors, different educational institutions, different political behaviors, religious behaviors/arts/traditional cultures, and the development of participatory Buddhist tourism routes. In the area of Phra That Yaku, Kamalasai District, Kalasin Province, by integrating tourism behavior, the overall picture is different, so the hypothesis is accepted.

3. Buddhist tourism routes in Phra That Yaku area, Kamalasai District, Kalasin Province, by community participation, found that organizing exhibitions related to important Buddhist days, organizing activities on important days of the monarchy, such as making merit by offering alms, preaching sermons, organizing meditation, candlelight processions, organizing exhibitions related to royal duties, organizing activities on important days according to traditions/localities, such as making merit by offering alms, preaching sermons, practicing

meditation, activities promoting culture/traditions, organizing exhibitions to disseminate knowledge related to important days of traditions/target localities.

Keywords: Management; Development of tourism routes; Participatory Buddhist; Yakhu Pagoda

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยมีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นหนึ่งในแหล่งรายได้ที่สำคัญที่นำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศ กระแสเงินตราไหลเวียนในประเทศ การสร้างงาน และการกระจ่ายความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ อีกทั้งยังมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมและขนส่ง รวมถึงการค้าและการลงทุนที่ช่วยเพิ่มการขยายตัวและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของประเทศไทย อ้างอิงจากบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว (Tourism Satellite Account: TSA) ในปี พ.ศ. 2565 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศด้านการท่องเที่ยว (Tourism Gross Domestic Product: TGDP) มากถึง 3,995,552 ล้านบาท หรือเท่ากับสัดส่วนร้อยละ 17.79 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ดังนั้น เพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการพัฒนาและกระจายผลประโยชน์ไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศได้อย่างต่อเนื่องและกว้างขวาง จึงจำเป็นต้องพัฒนาและจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2579) ให้มีความสมบูรณ์ ต่อเนื่อง และทันต่อเหตุการณ์

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ท.ท.ช.) มีอำนาจและหน้าที่หลักในการส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย รวมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ ซึ่งผลการดำเนินงานของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับทีที่ 2 (พ.ศ. 2569 – 2564) ในระยะที่ผ่านมาประสบความสำเร็จในด้านการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากเป็นอันดับที่ 7 ของโลก โดยเฉพาะการขยายตัวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.92 ในปี พ.ศ. 2562 และสามารถสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงถึงเกือบ 2 ล้านล้านบาท สูงเป็นอันดับที่ 4 ของโลก1 อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานตามแผนดังกล่าวยังประสบอุปสรรคและความท้าทายสำคัญหลายประการ เมื่อประเมินผลสำเร็จรายตัวชี้วัด จะพบว่ามีตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานสูงกว่าค่าเป้าหมายเพียง 1 ตัวชี้วัด จาก 19 ตัวชี้วัดหลัก โดยตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่าค่าเป้าหมายจำนวน 8 ตัวชี้วัด และมีตัวชี้วัดที่ยังไม่มีการดำเนินงานจำนวน 1 ตัวชี้วัด โดยมีข้อสังเกตว่าแนวทางการพัฒนาในแต่ละยุทธศาสตร์ยังขาดความเฉพาะเจาะจง ประกอบกับความท้าทายในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติจริงและการบูรณาการระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่รับผิดชอบขับเคลื่อนแนว

ทางการพัฒนา ตลอดจนความท้าทายที่มาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด – 19 จึงส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแนวทางที่แนะนำในแผน

นอกจากนี้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2565 (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปรับปรุงให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงของยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ความสำคัญกับความเข้มแข็งจากภายใน การฟื้นตัวอย่างมีความรับผิดชอบ และการเป็นจุดเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของภูมิภาค ซึ่งแผนพัฒนาการท่องเที่ยวฉบับดังกล่าวสิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2565 ทั้งนี้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด – 19 ที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทั่วโลกในปัจจุบัน นับเป็นโอกาสสำคัญที่ประเทศไทยจะได้พลิกโฉมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดความเข้มแข็งจากภายในที่ยั่งยืน เกิดความยืดหยุ่นคล่องตัว และมีการเติบโตบนพื้นฐานของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

การจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2579) ได้คำนึงถึงบริบทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย โดยการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผน จะมีกรอบการดำเนินงาน 6 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2569 – 2564)ระยะครึ่งแผนแรก 2) การศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยและของโลก 3) การศึกษาแนวโน้มการท่องเที่ยวของประเทศไทยและของโลก 4) การศึกษาทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศต้นแบบรายสำคัญ5) การทบทวนและวิเคราะห์ความสอดคล้องของนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์ระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และ 6) การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมกลุ่มย่อย การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจต่อแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2579) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั่วโลกยังเป็นหนึ่ในอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงมากที่สุดจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด – 19 ส่งผลให้การเดินทางทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศเกิดการชะงักตัวต่อเนื่องเป็นเวลานาน องค์การการท่องเที่ยวโลกคาดการณ์ว่าการท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะลดลงกว่าร้อยละ 75 ในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งกลับไปอยู่ในระดับเดียวกับเมื่อ 39 ปีเทียบได้เป็นจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ลดลงกว่า 1พันล้านคน และคาดว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายประมาณ 1.1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ

จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประชาคมอาเซียนสามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศ ต่างๆ เช่น ประเทศเมียนม่า ประเทศกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งเป็นแหล่งอารยธรรมทางพระพุทธศาสนา เป็นประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีมนต์เสน่ห์ ซึ่งมีประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงามประชาชนในท้องถิ่นประพฤติปฏิบัติตามจารีตประเพณีที่บรรพบุรุษได้เป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนา อันเป็นวิถีชีวิตแบบพุทธศาสนาแบบเถรวาท ประชาชนในภูมิภาคได้เดินทางเพื่อท่องเที่ยวแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการปฏิบัติธรรม เช่น ประเพณีการทำบุญผ้าป่า และประเพณีการทอดกฐิน ประเพณี

ต่างๆ ทั่วทุกภาคของประเทศไทย งานนมัสการพระธาตุยาคู อำเภอกมลาไส จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งตั้งอยู่ทางภาคอีสาน ของประเทศไทย รวมทั้งอัตลักษณ์และความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ของชุมชนอันมีวิถีชีวิตและจารีตประเพณีต่างๆ ในประชาคมอาเซียน อันเป็นอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมประเพณีของตน วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่มีความสวยงามและมีคุณค่า ตลอดจนการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม จารีตประเพณี ทั้งนี้ทำให้คนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การเคารพต่อความเชื่อ ศักดิ์ศรีและสิทธิในการเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ วัฒนธรรม ประเพณี และพิธีกรรมอื่นๆ ของชุมชนในประชาคมอาเซียน นำองค์ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาและด้านพระพุทธศาสนาเสริมสร้างเป็นฐานความคิดสู่การพัฒนาและการจัดการทรัพยากรโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง ลดปัญหาความขัดแย้ง เสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงสู่สังคม

ปัจจุบันการท่องเที่ยวในประเทศไทยมีการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นภายในประเทศและต่างประเทศ เนื่องจากนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงความต้องการจากการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหรือพบเห็นสิ่งแปลกใหม่กลายเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการมีประสบการณ์โดยตรงโดยการเข้าไปเรียนรู้และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมของสังคมที่ตนไปท่องเที่ยวอย่างลึกซึ้งมากขึ้น รูปแบบการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่คาดว่าจะได้รับความนิยมนับจากนี้และอาจจะเป็นโอกาสทางการตลาดของกลุ่ม เอสเอ็มอีในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้คือ การท่องเที่ยวเชิงศาสนา (Religious Tourism) ในภาวะที่ผู้คนแสวงหา สิ่งยึดเหนี่ยวทางใจประกอบกับกระแสความศรัทธาในการทำบุญไหว้พระและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายซึ่งอยู่คู่กับคนไทย มาช้านาน ซึ่งประเทศไทยจัดว่ามีความได้เปรียบจากการมีวัตถุดิบทางทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณีซึ่งเกิดจากวิถีชีวิตและศาสนาของคนไทย ทั้งนี้คนไทยส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาพุทธ มีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับศาสนาพุทธจึงมีการสร้างสิ่งก่อสร้างต่างๆเพื่อปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี ประจำท้องถิ่นตามวันสำคัญทางพุทธศาสนาตลอดจนศิลปกรรมจำนวนมาก

กล่าวได้ว่าจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรที่หลากหลายแห่งหนึ่งของประเทศไทยโดยเฉพาะภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ตั้งอยู่พื้นที่ที่มีภูมิศาสตร์จุดกึ่งกลางของภาคอีสาน สามารถเดินทางไปยังพื้นที่ใกล้เคียงได้โดยสะดวก ทั้งทางทิศเหนือ เชื่อมกับจังหวัดอุดรธานี จังหวัดสกลนคร ทางทิศใต้เชื่อมโยงกับจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดมหาสารคามทางทิศตะวันออกเชื่อมโยงกับเมืองสามแผ่นดิน จังหวัดมุกดาหารและทางทิศตะวันตกเชื่อมโยงกับเมืองเศรษฐกิจสำคัญของภาคอีสานคือ จังหวัดขอนแก่น ทั้งนี้ยังมีระบบคมนาคมขนส่งที่สะดวกทั้งสนามบินขอนแก่นท่าอากาศยานนานาชาติขอนแก่น (Khon Kaen International Airport) และสนามบินร้อยเอ็ด ท่าอากาศยานร้อยเอ็ด (Roi-Et Airport) ซึ่งใช้เวลาในการเดินทางต่อทางถนนมุ่งหน้าเข้าจังหวัดกาฬสินธุ์ไม่เกิน 69 นาที ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ป่า เขา น้ำตก วิวที่สวยงาม แหล่งน้ำสำคัญ ได้แก่ เขื่อนลำปาว สำน้ำชี หรือจะเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์ได้สรรค์สร้างขึ้นให้เป็นมรดกสืบทอดกันมา ทั้งโบราณสถาน

โบราณวัตถุ วัด พุทธสถานสำคัญกระจายตัวอยู่ทั่วทั้ง 18 อำเภอของจังหวัดกาฬสินธุ์ และที่เป็นความโดดเด่นทางทรัพยากรการท่องเที่ยว คือ มรดกภูมิปัญญา วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต กลุ่มชาติพันธุ์ (วิถีผู้ไทย ไทยลาว ไทยญ้อ) ภาษา การแต่งกาย อาหารถิ่น และความเชื่อ นอกจากความเหมาะสมในการท่องเที่ยวจากที่ตั้งภูมิศาสตร์แล้ว จังหวัดกาฬสินธุ์ยังห่างจากเมืองหลวงประเทศไทย อย่างกรุงเทพมหานครทางถนนเพียง 519 กิโลเมตร เป็นเมืองที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่ยืนยันด้วยคำกล่าวติดหูชาวอีสานว่า "กาฬสินธุ์ ดินดำน้ำชุ่ม ปลากุ่มบ้อน คือแข่แก่งหาง ปลานางบ้อน คือเสียงฟ้าลั่น จักจั่นฮ้องปานฟ้าล่วงบน แตกจ้นจ้นคนปีบโฮแซว เมืองนี้มีซูอันซูแนว แอ่นระบำรำฟ้อน" เป็นคำกล่าวที่บ่งบอกถึงความสุข สนุกสนานที่เชื้อเชิญให้นักเดินทางจากทั่วทุกสารทิศมาร่วมกันท่องเที่ยววิถีถิ่นอีสาน ตามรอยแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ จากคำขวัญจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ว่า "หลวงพ่อองค์ดำลือเลื่องเมืองฟ้า แดดสงยาง โปงลางเลิศล้ำ วัฒนธรรมผู้ไทย ผ้าไหมแพรวา ผาเสวยภูพาน มหาธารลำปาว ไดโนเสาร์สัตว์โลกล้านปี"

จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประชากรทั้งสิ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2565 จำนวน 985,346 คน แยกเป็นเพศหญิงจำนวน 496.579 คน และเพศชาย จำนวน 488,776 คน ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน โดยอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ รองลงมาคืออำเภอยางตลาด และอำเภอกุฉินารายณ์ ความหนาแน่นของประชากร 141.84 คน ต่อตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนมากของจังหวัดกาฬสินธุ์ทำเกษตรกรรม โดยพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สร้างรายได้ให้แก่จังหวัด ได้แก่ มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน และมีพืชเศรษฐกิจรอง ได้แก่ ยางพารา แตงโม ปาล์มน้ำมัน และพุทรา จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวนสัตว์เศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้แก่จังหวัด ได้แก่ โคเนื้อ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ เป็ดไข่ กระบือ สุกร และโคนม ตามลำดับ โดยมีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจมากที่สุด คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ รองลงมา คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อและเกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ด ตามลำดับ ตั้งแต่ปี 2569 - 2566 มีจำนวนเกษตรกรและจำนวนสัตว์เศรษฐกิจเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากเกษตรกรสนใจประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์มากขึ้นและมีนโยบายจากภาครัฐสนับสนุนสร้างแรงจูงใจด้านปศุสัตว์ นอกจากนี้ ยังมีศักยภาพในการทำประมง ตั้งแต่ปี 2569-2566 จังหวัดกาฬสินธุ์มีการจับสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติมีการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัด เช่น กุ้งก้ามกราม และปลากระชัง CP ในเขื่อนลำปาว ศักยภาพสำคัญทางการประมงที่เป็นที่รู้จักทั่วประเทศไทย คือ กุ้งกาฬสินธุ์ สำหรับการผลิตกุ้งก้ามกรามนั้น ในปี 2566 จังหวัดกาฬสินธุ์มีจำนวนผู้เลี้ยงกุ้งก้ามกราม ซึ่งมีจำนวนผู้เลี้ยงกุ้งมากกว่า 687 ราย ในปี 2565 มีการนำเกษตรกรในเขตอำเภอยางตลาดเข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่ จำนวน 59 ราย จากเดิมในปี 2564 มีเกษตรกรเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์เข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่เพียง 39 ราย เห็นได้ว่าพื้นที่หลักสำคัญในการขยายพันธุ์กุ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์จะอยู่ที่อำเภอเมืองกาฬสินธุ์และอำเภอยางตลาด เนื่องจากมีพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำสำคัญ คือ เขื่อนลำปาว ข้อมูลด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวจังหวัดกาฬสินธุ์มีความหลากหลายกระจายอยู่ทั่วทั้งจังหวัดตามแผนที่แสดงความเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน ตามหลักแนวคิดของรัฐบาลและตอบสนองแผนพัฒนา จึงสนใจศึกษาข้อเสนอแนะจากงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เสนอเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเจาะลึกความเป็นไปได้ สร้างความตระหนักของท้องถิ่น ชุมชน และการมีส่วนร่วมดำเนินการ สามารถพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนสามารถจัดเป็นเส้นทางการ ท่องเที่ยวในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์โดยมุ่งหวังให้เกิดการสร้างรายได้ให้กับท้องถิ่น สามารถนำไปใช้ในการดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในอำเภอมกลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ และสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉพาะท้องถิ่น และส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ของจังหวัดกาฬสินธุ์ อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาบนมิติของคน เวลา สถานที่ และวิเคราะห์คุณค่าในมิติพระพุทธศาสนาในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นอย่างไร

2. เพื่อศึกษากระบวนการการมีส่วนร่วมในมิติพระพุทธศาสนาในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอย่างไร

3. เพื่อศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการมีร่วมจากชุมชน ควรเป็นอย่างไร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 1) เทศบาลตำบลกมลาไสยจำนวน 11,369 คน 2) เทศบาลตำบลธัญญา จำนวน 9,652 คน 3) เทศบาลตำบลหนองแปน จำนวน 6,995 คน 4) เทศบาลตำบลดงลิง จำนวน 19,458 คน 5) เทศบาลตำบลหลักเมือง จำนวน 9,939 คน 6) องค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม จำนวน 7,943 คน 7) องค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่า จำนวน 8,353 คน และ 8) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสมบูรณ์ จำนวน 5,336 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 69,946 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งหมด 5 เทศบาล 3 องค์การบริหารส่วนตำบล

1.3 เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire)

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูล กับบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ

2. การออกแบบวิจัยเชิงคุณภาพ (In-depth interview)

2.1 กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ 1) ตัวแทนวัดอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 2 รูป/คน 2) ตัวแทนผู้นำชุมชน จำนวน 2 รูป/คน 3) ตัวแทนผู้สูงวัย จำนวน 2 รูป/คน 4) ตัวแทนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 รูป/คน 5) ตัวแทนภาคประชาชน จำนวน 2 รูป/คน 6) ตัวแทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานกาฬสินธุ์ จำนวน 2 รูป/คน ได้อย่างอิสระ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview)

2.3 การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์จากผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview)

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น และเรียบเรียงเฉพาะประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยบูรณาการกับแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Techniques) ประกอบบริบท (Context) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์”

1. สรุปผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามการศึกษาวิจัยการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 และเป็นเพศชาย จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 ประชาชนส่วนใหญ่มี

อายุระหว่าง 36 - 45 ปี จำนวน 144 คนคิดเป็นร้อยละ 36.9มีสถานภาพสมรส จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3มีอาชีพค้าขาย จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5มีรายได้ต่อเดือน 15,991 - 29,999 บาท จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3

2. สรุปผลการวิจัยประวัติความเป็นมาบนมิติของคน เวลา สถานที่ และวิเคราะห์คุณค่าในมิติพระพุทธศาสนาในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

สรุปผลการวิจัย การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.98) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงพุทธ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.12) รองลงมา คือ ด้านเส้นทางสายวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ ($\overline{X}$ = 3.98) และด้านเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชิงพุทธ ($\overline{X}$ = 3.96) ตามลำดับ

3. สรุปผลการวิจัยประวัติความเป็นมาบนมิติของคน เวลา สถานที่ และวิเคราะห์คุณค่าในมิติพระพุทธศาสนาในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์“บูรณาการกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว”

สรุปผลการวิจัยระดับระดับการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยบูรณาการพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.87) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 ด้านพฤติกรรมโครงสร้างทางสังคม ($\overline{X}$ = 3.99) รองลงมาคือข้อที่ 3 ด้านพฤติกรรมทางการเมือง ($\overline{X}$ = 3.88) และ ข้อที่ 2 ด้านพฤติกรรมสถานศึกษา($\overline{X}$ = 3.87) ตามลำดับ

4. สรุปผลการวิจัยการเปรียบเทียบการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

พบว่า1) ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีผลต่อการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 2) ประชาชนมีอายุต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน 3) ประชาชนมีสถานภาพสมรสต่างกัน มีมีผลต่อการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน 4) ประชาชนมีระดับการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน 5) ประชาชนมีอาชีพต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน 6) ประชาชนมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

5. สรุปผลการวิจัยการเปรียบเทียบการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์โดยบูรณาการกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว

พบว่า 1) ประชาชนมีพฤติกรรมโครงสร้างทางสังคมต่างกันที่มีการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยบูรณาการพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน 2) ประชาชนมีพฤติกรรมสถานศึกษาต่างกัน มีการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยบูรณาการพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน 3) ประชาชนมีพฤติกรรมทางการเมืองต่างกัน มีการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยบูรณาการพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน 4) ประชาชนมีพฤติกรรมพฤติกรรมทางด้านศาสนา/ศิลปะ/วัฒนธรรมประเพณีต่างกัน มีการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยบูรณาการ พฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

6. สรุปผลการวิจัยกระบวนการการมีส่วนร่วมในมิติพระพุทธศาสนาในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ด้านศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงพุทธ จากการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา การทำบุญตักบาตร การแสดงธรรมเทศนา การจัดปฏิบัติธรรม การเวียนเทียน การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวเนื่องกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น การทำบุญตักบาตร การแสดงธรรมเทศนา การจัดปฏิบัติธรรม การเวียนเทียน การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญตามประเพณี/ท้องถิ่น เช่น ทำบุญตักบาตร การแสดงธรรมเทศนา ปฏิบัติ ด้านเส้นทางสายวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ พบว่า เส้นทางสายประวัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์การสืบสานประเพณีท้องถิ่นอีสาน "ตสิบสอง คองสิบสี่" เช่น งานมหกรรมโปงลาง แพรวา และงานกาชาด งานมหกรรมวิจิตรแพรวาราชินีแห่งไหม งานบุญยิ้งไฟ ตะไลล้านบ้านกุดหว้างานสรงน้ำพระธาตุยาคู งานประเพณีตักบาตรเทวโรหณะงานบุญคูณลาน งานประเพณีบุญบั้งไฟ และมหกรรมเส็งกลองกิ่งประเพณีท้องถิ่นอีสาน" ด้านเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชิงพุทธ พบวา เครือข่ายอยู่ทั่วในสังคมไทย โดยสำนักงานการท่องเที่ยวฯกาฬสินธุ์ นำเครือข่ายการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาฬสินธุ์ พร้อมเจ้าหน้าที่สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดครือข่ายกิจกรรมท่องเที่ยวเปิดเมืองออนซอนกาฬสินธุ์ ด้านการท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดกาฬสินธุ์

7. สรุปผลการวิจัยพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ด้านพฤติกรรมโครงสร้างทางสังคม พบว่า มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนา ความเป็นกลางและความยืดหยุ่นในการยอมรับและปรับตัวต่อวัฒนธรรมอื่นๆ ทำให้การท่องเที่ยวมีความหลากหลายและน่าสนใจจากกระแสโลกออนไลน์สวนทางกับโลกออฟไลน์ การเข้าชมการแสดงศิลปะและงานฝีมือที่ชาวบ้านสร้างขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น เทศกาลประจำชาติ งานเทศกาลศาสนา และเทศกาลท้องถิ่น พฤติกรรมสถานศึกษาที่มีต่อการท่องเที่ยวพบว่า ง พื้นที่สำคัญทางการศึกษาซึ่งไปในช่องทางการท่องเที่ยวการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมการท่องเที่ยวสามารถช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้และความเข้าใจในวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของสถานที่เยี่ยมชม ซึ่งกระตุ้นความสนใจและการเรียนรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับโลกภายนอก สถานศึกษาการพัฒนาทักษะสังคมการท่องเที่ยวให้โอกาสในการพัฒนาทักษะสังคม เช่น การทำงานร่วมกับผู้คนในที่ต่างๆ การเรียนรู้การสื่อสารกับผู้คนจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน พฤติกรรมทางการเมือง พบว่า มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อกันน้อยเนื่องจากเป็นการท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ จึงทำให้ส่งผมกระทบน้อยมากการมีความเสถียรทางการเมืองใส่งผลต่อความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว เช่น การมีความสงบเรียบร้อยช่วยสร้างสภาพแวดล้อม และสถานที่บันเทิงการลดภาษีหรือการสนับสนุนโครงการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ พฤติกรรมทางด้านศาสนา/ศิลปะ/วัฒนธรรมประเพณี พบว่า พฤติกรรมทางด้านศาสนา/ศิลปะ/วัฒนธรรมประเพณีประเภทการท่องเที่ยวเชิงพุทธ, วัฒนธรรม, ธรรมชาติโดยมีกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวทั่วไป เชิงศาสนา, เชิงวัฒนธรรม, เชิงธรรมชาติ, นักศึกษาฤดูการท่องเที่ยวตลอดทั้งปีระยะเวลาการท่องเที่ยว1 วันพฤติกรรมทางด้านกิจกรรม เช่นสักการะพระธาตุยาคู ชมสถาปัตยกรรมของวัดพระธาตุยาคู ถ่ายรูปกับวิวทิวทัศน์ เดินป่าศึกษาธรรมชาติ และชิมอาหารพื้นเมืองพฤติกรรมการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวพักในที่พักในตัวจังหวัดกาฬสินธุ์ หรือในอำเภอกมลาไสย ใช้จ่ายเงินกับการซื้อของที่ระลึก อาหาร เครื่องดื่ม

8. สรุปผลการศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการมีร่วมจากชุมชน พบว่า พระธาตุยาคู ตั้งอยู่ในอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญทางศาสนาพุทธในภาคอีสาน คุณสามารถใช้เส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวจากตัวเมืองกาฬสินธุ์หรือพื้นที่ใกล้เคียงเส้นทางการเดินทางไปยังพระธาตุยาคูจากตัวเมืองกาฬสินธุ์ใช้ถนนทางหลวงหมายเลข 12 (ทางหลวงกาฬสินธุ์ - มหาสารคาม)เดินทางต่อไปทางทิศตะวันออกประมาณ 19 กิโลเมตรจนถึงสี่แยกทางเข้ากมลาไสยเลี้ยวขวาเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 227 ขับตรงไปอีกประมาณ 3-5 กิโลเมตร จะพบป้ายบอกทางเข้าสู่วัดพระธาตุยาคูจากจังหวัดมหาสารคามใช้ถนนหมายเลข 2040 เดินทางมุ่งหน้าสู่ตัวเมืองกมลาไสยเมื่อถึงอำเภอกมลาไสย ให้เลี้ยวซ้ายเข้าสู่ถนนหมายเลข 227เดินทางต่ออีกประมาณ 3 กิโลเมตร จะถึงพระธาตุยาคูการเดินทางด้วยรถโดยสารจากตัวเมืองกาฬสินธุ์ มีรถประจำทางสายกาฬสินธุ์-มหาสารคาม

สามารถขึ้นรถที่สถานีขนส่ง และลงที่อำเภอกมลาไสยจากอำเภอกมลาไสย มีบริการรถสองแถวหรือมอเตอร์ไซค์รับจ้างเพื่อเดินทางต่อไปยังพระธาตุยาคูเส้นทางท่องเที่ยวแนะนำในบริเวณพระธาตุยาคูพระธาตุยาคู ควบคู่กับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลครั้งนี้ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่มีความสำคัญ “การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์” มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. อภิปรายผลการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 227 คน เพศชาย จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี จำนวน 144 คนคิดเป็นร้อยละ 36.9มีสถานภาพสมรส จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3มีอาชีพค้าขาย จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5มีรายได้ต่อเดือน 15,991 - 29,999 บาท จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 สอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิรกิตต์ภณ พิริยสุวัฒน์, 2558) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย พบว่า ปัจจัยในการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย ประชาชนรู้สึกว่าไม่มีส่วนร่วมเท่าที่ควร ปัญหาที่พบประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจสุนทรียภาพ ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี เยาวชนรุ่นใหม่ขาดการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมประเพณีการถ่ายทอดองค์ความรู้ไม่ต่อเนื่องขาดแรงจูงใจไม่เห็นคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรม

2. อภิปรายผลการวิจัยประวัติความเป็นมาบนมิติของคน เวลา สถานที่ และวิเคราะห์คุณค่าในมิติพระพุทธศาสนาในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.98) สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระมหาสุทิตย์ อาภากโร และสายชล ปัญญชิต, 2561) ได้ศึกษารูปแบบของเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคมในการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนา ผลศึกษากระบวนการเสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ พบว่า เครือข่ายการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายในวัดทั้ง 4 วัดนั้นเป็นการดำเนินกิจกรรม และการขยายเครือข่ายทางสังคมที่มาจากการเรียนรู้ภายในที่มีความมุ่งมั่นในการที่จะพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม การศึกษา การพัฒนาสังคม และที่สำคัญ คือ การปฏิบัติธรรมและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อให้เกิดความร่วมมือต่อกัน

3. อภิปรายผลการวิจัยประวัติความเป็นมาบนมิติของคน เวลา สถานที่ และวิเคราะห์คุณค่าในมิติพระพุทธศาสนาในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์“บูรณาการกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว”

อภิปรายผลการวิจัยการวิจัยระดับระดับการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยบูรณาการพฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.87) สอดคล้องกับงานวิจัยของ (กฤษดา ขุ่ยอาภัย,2565) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกรณีศึกษาบ้านลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความเห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความเห็นว่าปัจจัยทางการตลาดการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการตัดสินใจมาเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่คือ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิต

4. อภิปรายผลการวิจัยการเปรียบเทียบการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์

ประชาชนมีเพศต่างกันอายุต่างกัน การศึกษาต่างกัน สถานภาพสมรสต่างกัน มีอาชีพต่างกัน มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีผลต่อการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2563)ได้ศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และจัดพิมพ์เผยแพร่ในชุดโครงการวิถีทรรศน์ พบว่า ปัจจุบันการท่องเที่ยวถูกทำให้เป็นอุตสาหกรรมดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อจะรีดเงินจากกระเป๋านักท่องเที่ยว พัฒนาการทางการท่องเที่ยวจึงเป็นธุรกิจที่มีผู้ซื้อผู้ขายชัดเจน มุ่งสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่ตามมา ซึ่งได้แก่การขายบริการทางเพศ การก่อสร้างตึก อาคารขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อการจัดการทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นน้ำ ที่ดิน แหล่งท่องเที่ยว ถูกทำลายด้วยแสง สี เสียง

5. อภิปรายผลการวิจัยการเปรียบเทียบการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์โดยบูรณาการกับพฤติกรรมการท่องเที่ยว

1) ประชาชนมีพฤติกรรมโครงสร้างทางสังคม พฤติกรรมสถานศึกษาต่างกัน ต่างกันพฤติกรรมทางการเมืองที่มีมีพฤติกรรมพฤติกรรมทางด้านศาสนา/ศิลปะ/วัฒนธรรมประเพณีการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วม ในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยบูรณาการพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สมัคร ถะเกิงสุข, 2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหา และแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทางทะเลเกาะเสม็ด ตำบลเพ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานของรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวยังขาดการประสานและขาดประสบการณ์การมีส่วนร่วมในการ

พัฒนาพื้นที่ร่วมกัน ซึ่งมีผลกระทบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรแวดล้อมบนพื้นที่ การพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งทางด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกความปลอดภัย การสร้างความเข้าใจแก่ผู้ประกอบธุรกิจที่มีผลกระผลต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนขณะท่องเที่ยว

6. อภิปรายผลการวิจัยกระบวนการการมีส่วนร่วมในมิติพระพุทธศาสนาในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วยด้านศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงพุทธ ด้านเส้นทางสายวัฒนธรรมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ ด้านเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชิงพุทธพบว่า จากการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา การทำบุญตักบาตร การแสดงธรรมเทศนา การจัดปฏิบัติธรรม การเวียนเทียน การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวเนื่องกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น การทำบุญตักบาตร การแสดงธรรมเทศนา การจัดปฏิบัติธรรม การเวียนเทียน การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญตามประเพณี/ท้องถิ่น เช่น ทำบุญตักบาตร การแสดงธรรมเทศนา ปฏิบัติธรรม กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรม/ประเพณี การจัดนิทรรศการเผยแพร่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ประภาส อิทนปสาธน์, 2563)ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม กรณีหมู่บ้านโคกโก่ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การจัดองค์กรชาวบ้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านผู้นำ ด้านเป้าหมาย ด้านกิจกรรมร่วมกันการประสานงานและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล

7. อภิปรายผลการวิจัยพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ด้านพฤติกรรมโครงสร้างทางสังคม พฤติกรรมสถานศึกษาที่มีต่อการท่องเที่ยว พฤติกรรมทางการเมือง พฤติกรรมทางด้านศาสนา/ศิลปะ/วัฒนธรรมประเพณี การมีร่วมจากชุมชน พบว่า พฤติกรรมโครงสร้างทางสังคมจังหวัดกาฬสินธุ์เป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและศาสนา ความเป็นกลางและความยืดหยุ่นในการยอมรับและปรับตัวต่อวัฒนธรรมอื่นๆ ทำให้การท่องเที่ยวมีความหลากหลายและน่าสนใจจากกระแสโลกออนไลน์สวนทางกับโลกออฟไลน์ เพราะเป็นจริงที่ถูกสร้างด้วยมือมนุษย์แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งเพราะมีความสวยงามทางสถาปัตยกรรมและมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และศาสนาวัฒนธรรมและงานศิลปะการท่องเที่ยวเปิดโอกาสที่ดีในการสัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พจนา ชัชวาล, 2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่อำเภอคำม่วงจังหวัดกาฬสินธุ์ มีทั้งหมด 9 แห่ง กระจายอยู่ในทุกตำบลของอำเภอคาม่วง มีสภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอยู่ 3 ด้าน คือ 1) ด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี จำนวน 3 แห่ง คือ สิมโบราณตำบลเนินยาง พระบรมธาตุเจดีย์ฐิตสีลมมหาเถรานุสรณ์ ตำบลโพน หม้อ ไหโบราณ ตำบลนาทัน พฤติกรรมทางด้านศาสนา/ศิลปะ/วัฒนธรรมประเพณีประเภทการท่องเที่ยวเชิงพุทธ, วัฒนธรรม,

ธรรมชาติโดยมีกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวทั่วไป เชิงศาสนา, เชิงวัฒนธรรม, เชิงธรรมชาติ,นักศึกษาฤดูการท่องเที่ยวตลอดทั้งปีระยะเวลาการท่องเที่ยว1 วันพฤติกรรมทางด้านกิจกรรม เช่นสักการะพระธาตุยาคู ชมสถาปัตยกรรมของวัดพระธาตุยาคู ถ่ายรูปกับวิวทิวทัศน์ เดินป่าศึกษาธรรมชาติ และชิมอาหารพื้นเมือง พฤติกรรมการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวพักในที่พักในตัวจังหวัดกาฬสินธุ์

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงพุทธแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่พระธาตุยาคู อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์”ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรเปิดเวทีภาคประชาชนให้มากขึ้นและนำปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับความเชื่อและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวเชิงพุทธ เพื่อนำปัญหามาปรับปรุงแก้ไขอย่างจริงจัง

2. การวิจัยในอนาคตควรมุ่งเน้นที่การวิเคราะห์ความเชื่อ ศรัทธา และแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่เลือกการท่องเที่ยวเชิงพุทธ เพื่อเข้าใจถึงปัจจัยทางจิตใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยในยุคปัจจุบันที่การท่องเที่ยวเชิงศาสนาได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ การวิจัยในอนาคตควรมุ่งเน้นที่การวิเคราะห์ความต้องการและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สนใจ

2. การท่องเที่ยวเชิงพุทธในประเทศไทย โดยเน้นถึงการพัฒนาแหล่งข้อมูลหรือกิจกรรมที่สามารถดึงดูดและตอบสนองความคาดหวังของกลุ่มนักท่องเที่ยวเหล่านี้

องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

กฤษดา ขุ่ยอาภัย. (2565). *การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม: กรณีศึกษาบ้านลวงเหนือ ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ต จังหวัดเชียงใหม่.* การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จิรกิตต์ภณ พิริยสุวัฒน์. (2566). *การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย*. งานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2563). *โครงการวิถีทรรศน์ วิถีไทย การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

ประภาส อิทนปสาธน์. (2563). *การบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม กรณี หมู่บ้านโคกโก่ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์*. รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.), ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พจนา ชัชวาล. (2560). *การจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์*. รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พระมหาสุทิตย์ อาภากโร และ สายชล ปัญญชิต. (2561). รูปแบบของเครือข่ายการเรียนรู้ทางสังคมในการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนา. *วารสารสังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).* 16 (ม.ค.-ธ.ค. 2556)

สมัคร ถะเกิงสุข. (2561). *สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการท่องเที่ยว : ศึกษากรณีเกาะเสม็ด ตำบลเพ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง.* ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารทั่วไป. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา

อิทธิพล โกมิล. (2553). *การวิจัยเรื่องรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษาบ้านวังน้ำมอก อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย*. รายงานการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.), คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม.

การพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองและความยึดมั่นผูกพันในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน

The Development of Poetry Writing Ability and Learning Engagement of Prathomsuksa 6 Students by Using the Close Reading and Writing Process of Timmermans and Johnson

อรรถวุฒิ ยงไธสง และ พิณพนธ์ คงวิจิตต์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Attawut Yongthaisong and Pinpon Kongwijit

Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: yongthaisong_a@su.ac.th

****

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองโดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันหลังการทดลองและ 2) เปรียบเทียบความยึดมั่นผูกพันในการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Reseach) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 14 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากและใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่มจำนวน 1 โรงเรียน เครื่องมือวิจัยได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง 2) แบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันในการเรียน วิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง หลังการทดลองโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และ t-test วิเคราะห์คะแนนของแบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันในการเรียนโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) `นักเรียนมีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (M = 84.39, SD = 7.91) 2) นักเรียนมีความยึดมั่นผูกพันในการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (M = 4.29, SD = 0.15)

* วันที่รับบทความ : 27 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 25 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 29 มิถุนายน 2567

Received: May 27 2024; Revised: June 25 2024; Accepted: June 29 2024

คำสำคัญ: การแต่งบทร้อยร้อง; ความยึดมั่นผูกพัน; การอ่านละเอียด

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the poetry writing ability after using the Close Reading and Writing Process of Timmermans and Johnson , and 2) to compare learning engagement before and after using the Close Reading and Writing Process of Timmermans and Johnson. The purposive sampling group consists of 14 students in Prathomsuksa 6. The tools used consisted of 1) the poetry writing ability test and 2) the learning engagement questionnaire. The statistics used to analyze the poetry writing ability posttest and learning engagement score were mean (M), standard deviation (SD), and t-test dependent. The results found that 1) the poetry writing ability was equal to M = 84.39, SD = 7.91, and significantly higher than the criteria set at.05 level, and 2) the learning engagement after using Timmermans and Johnson's Close Reading and Writing Process for Writing Poetry (M = 4.29, SD = 0.15) was higher than before using it at the statistically significant level. 05.

Keywords: Poetry writing; Learning Engagement; Close Reading

บทนำ

ในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดตัวชี้วัดเกี่ยวกับการแต่งบทร้อยกรองทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 การกำหนดให้การแต่งบทร้อยกรองเป็นสาระการเรียนรู้สำคัญในหลักสูตรข้างต้น ทำให้ทุกสถานศึกษาจัดการเรียนรู้เรื่องการแต่งบทร้อยกรองเพื่อมุ่งหวังให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญเห็นคุณค่าของมรดกทางภาษาของไทย อีกทั้งนักเรียนจะได้แต่งบทร้อยกรองเพื่อถ่ายทอดความคิดมีความเพลิดเพลินเพื่อสืบทอดเป็นสมบัติทางปัญญาของไทยไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551; สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์, 2541)

อย่างไรก็ดี แม้การแต่งบทร้อยกรองจะมีความสำคัญมาก แต่เมื่อสัมภาษณ์นักวิชาการที่มีประสบการณ์การจัดประกวดแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัญหาการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนไทยมี 4 ประการหลัก คือ 1) การใช้เสียงวรรณยุกต์ในวรรคท้ายผิด 2) การชิงสัมผัส 3) การใช้สัมผัสเลือน 4) การใช้สัมผัสสระเสียงสั้นกับสระเสียงยาว อภิปรายได้ว่าครูในปัจจุบันอาจสอนผิดวิธี คือ ไม่สอนให้นักเรียนคุ้นเคยกับจังหวะและทำนองก่อน การสอนจึงล้มเหลว ดังนั้น ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้จักกับบทร้อยกรองเสมอ ๆ (บุณยเสนอ ตรีวิเศษ, 31 กรกฎาคม 2565) ข้อมูลการสัมภาษณ์นักวิชาการข้างต้นชี้ให้เห็นว่าแม้นักเรียนกลุ่มประกวดก็ยังคงประสบปัญหาด้านการแต่งบทร้อยกรอง ดังนั้นนักเรียนทั่วไปจึงย่อมประสบปัญหาในการแต่งบทร้อยกรองมากกว่านักเรียนกลุ่มประกวด

ผู้วิจัยจึงได้สัมภาษณ์ครูภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบ้านดอนยาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เกี่ยวกับปัญหาการแต่งบทร้อยกรอง สรุปได้ว่า 1) นักเรียนจำฉันลักษณ์ไม่ได้ ทำให้คำสัมผัสบังคับระหว่างวรรคผิด 2) นักเรียนมีคลังคำน้อย เลือกใช้คำไม่หลากหลาย ไม่ชัดเจน และใช้คำไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาที่แต่ง 3) นักเรียนไม่ชอบอ่านบทร้อยกรองเพราะเข้าใจยาก และต้องถอดความทำให้ไม่ชอบเรียนเรื่องการแต่งบทร้อยกรองและมองว่า การแต่งบทร้อยกรองเป็นเรื่องยาก (ธัณคยาณีย์ สิททิโชควรสกุล, 2 สิงหาคม 2565) ข้อมูลการสัมภาษณ์ สะท้อนว่า นักเรียนที่ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในการแต่งบทร้อยกรอง

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อพิจารณาจากข้อมูลจากบันทึกผลหลังสอนย้อนหลัง 2 ปีของผู้วิจัย พบปัญหาในการจัดการเรียนรู้การแต่งบทร้อยกรอง คือ 1) นักรียนคิดว่าการแต่งบทร้อยกรองเป็นเรื่องยากและไกลตัวจึงรู้สึกเบื่อหน่ายและไม่มีความมั่นใจ 2) นักเรียนไม่สามารถประสบการณ์ที่มีมาถ่ายทอดเป็นคำและข้อความเพื่อแต่งเป็นบทร้อยกรองได้ 3) นักเรียนจำฉันทลักษณ์ไม่ได้หรือบางครั้งจำฉันทลักษณ์ได้แต่ไม่สามารถนำไปใช้ในการแต่งได้ 4) นักเรียนมีคลังคำน้อยส่งผลให้เลือกใช้คำเพื่อนำมาแต่งบทร้อยกรองไม่ได้ 5) แต่งวรรคขึ้นต้นไม่ได้เพราะขาดการลำดับเรื่อง และ 6) นักเรียนลอกบทร้อยกรองจากอินเทอร์เน็ตมาปรับส่ง และ 7) ครูสอนโดยเน้นการบรรยายทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อ

ปัญหาการจัดการเรียนรู้การแต่งบทร้อยกรองข้างต้นสอดคล้องกับผลจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแต่งบทร้อยกรองระดับประถมศึกษาของสุรัตน์ คำหอมชื่น (2558: 3) และ รัตถภรณ์ คำกมล (2558: 3-4) ที่ระบุว่านักเรียนไม่สามารถแต่งบทร้อยกรองได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ เนื้อหาไม่สมบูรณ์ ขาดแรงจูงใจในการเรียนไม่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันกับเพื่อน ขาดความกระตือรือร้นจนไม่สามารถแต่งบทร้อยกรองได้ ข้อมูลจากบันทึกหลังสอนและภาพสะท้อนจากงานวิจัย

จากการการสัมภาษณ์นักวิชาการที่มีประสบการณ์ในการจัดประกวดการแต่งบทร้อยกรองระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสัมภาษณ์ครูภาษาไทย และการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแต่งบทร้อยกรอง สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เรื่องการแต่งบทร้อยกรองยังคงประสบปัญหาเนื่องจากนักเรียนคิดว่าการแต่งบทร้อยกรองเป็นเรื่องที่ยากและไกลตัว นักเรียนไม่สามารถนำประสบการณ์ มาถ่ายทอดเป็นคำได้ อีกทั้งนักเรียนยังขาดประสบการณ์ในการอ่านบทร้อยกรอง ส่งผลรู้สึกเบื่อหน่ายและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาไทย

ผลของการที่นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาไทยจะทำให้นักเรียนไม่อยากเรียนวิชาภาษาไทยตามลำดับ การจัดการเรียนรู้เรื่องการแต่งบทร้อยกรองจึงต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีความยึดมั่นผูกพันในการเรียน (Student Engagement) เพราะการที่นักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนสะท้อนให้เห็นถึงความกระตือรือร้น ความอบอุ่นและมีปฏิสัมพันธ์ มีความรู้ความเข้าใจในการแต่งบทร้อยกรองและมีพัฒนาการทางพฤติกรรมและอารมณ์เชิงบวก

กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้หนึ่งที่สามารถพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองและความยึดมั่นผูกพันในการเรียนของผู้เรียนได้ กระบวนการดังกล่าวพัฒนาโดยคาร์เรน ทิมเมอร์แมนส์ ปัจจุบันตำแหน่งรองศาสตราจารย์ที่มหาวิทยาลัยแปซิฟิก (Pacific University) และแองจี้ จอห์นสัน เป็นครูสอนระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนดานีโบ (Danebo Elementary) (Timmermans and Johnson, 2017: 360-357) ประกอบด้วยการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้น ได้แก่ขั้นที่ 1 วิเคราะห์บทกวี เติมสีสัน (Color Poem Analysis) ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนฟังครูอ่านบทร้อยกรองอย่างละเอียด เพื่อเข้าใจความหมายและเกิดอารมณ์ความรู้สึกเชื่อมโยงประสาทสัมผัสทั้ง 5 ด้าน โดยให้นักเรียนพิจารณาคำต่าง ๆ และใช้สีถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อคำในบทร้อยกรอง ขั้นที่ 2 รายการอาหาร ผสานสัมผัส (Food Charts) ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนได้เพิ่มประสบการณ์ในการสัมผัสอาหารด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ด้าน ส่งผลให้นักเรียนเกิดอารมณ์ความรู้สึกได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและถ่ายทอดเป็นคำหรือข้อความได้ชัดเจน ขั้นที่ 3 แลกเปลี่ยนความรู้สึกฝึกเขียนตามขั้นตอน (Shared Write) ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนจะได้เรียนรู้ฉันทลักษณ์พร้อมกับเพื่อนและนำคำหรือข้อความมาแต่งเป็นบทร้อยกรอง ขั้นที่ 4 อิสระทางความคิด ลิขิตร้อยกรอง (Independent Write) ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนนำคำหรือข้อความมาแต่งเป็นบทร้อยกรอง ตามฉันทลักษณ์ด้วยตนเองโดยมีเพื่อนในห้องและครูเป็นผู้ให้คำแนะนำ ขั้นที่ 5 สื่อสารงานประพันธ์สร้างสรรค์ศิลปะ (Art) ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนได้วาดภาพหรือใช้งานศิลปะต่าง ๆ ประกอบบทร้อยกรองที่ตนเองแต่งเพื่อถ่ายทอดความคิด ขั้นที่ 6 ท่องโลกบทกวี เวทีนักเรียนกลอน (Showcase) ขั้นตอนนี้ให้นักเรียนได้จัดแสดงผลงานอธิบายแนวคิดที่เกี่ยวกับผลงานของตน

ดังที่กล่าวมาข้างต้น การจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันจะส่งผลนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์และประสาทสัมผัสทั้ง 5 ด้านในการสื่อความหมายออกมาเป็นคำหรือข้อความและแต่งเป็นบทร้อยกรองได้ อีกทั้งการอ่านละเอียดยังสามารถพัฒนาความยึดมั่นผูกพันในการเรียนได้เพราะมีขั้นตอนที่นักเรียนต้องร่วมกิจกรรมการเรียนรู้กับเพื่อนและครูในทุกขั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันให้นักเรียนได้เรียนรู้การแต่งบทร้อยกรองความยึดมั่นผูกพันในการเรียนของนักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน

2. เพื่อเปรียบเทียบความยึดมั่นผูกพันในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันก่อนและหลังการทดลอง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-Experimental Reseach) มีแบบแผนการวิจัยจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1. แผนการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง

การทดลองกลุ่มเดียวแบบ One-shot Case Study ที่มีการจัดกระทำตัวแปรและวัดผลหลังจากการจัดการเรียนรู้ครั้ง (บุญมี พันธุ์ไทย, 2554: 94) โดยแบบแผนการวิจัยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยการวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง

E	-	X	O_1

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนวิจัย

เมื่อ E แทน กลุ่มทดลอง
X แทน การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน
O_1 แทน การวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง

2. แผนการวิจัยเพื่อศึกษาความยึดมั่นผูกพันในการเรียน

การทดลองกลุ่มเดียวโดยวัดก่อนและหลังการทดลอง (The One – Group Pretest-Posttest Design) ที่มีการเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงของตัวแปรก่อนการทดลองและหลังการทดลอง (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 144) มีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 2 แบบแผนงานวิจัยเพื่อศึกษาความยึดมั่นผูกพันในการเรียน

E	-	O_1	X	O_2

กำหนดให้ O_1 คือ การวัดความยึดมั่นผูกพันในการเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้
X คือ การลองจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน
O_2 คือ การวัดความยึดมั่นผูกพันในการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้

ประชากร และตัวอย่างวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขยายโอกาสศูนย์เครือข่ายที่ 1 โนนแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 6 ห้อง นักเรียน 138 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านดอนยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 จำนวน 14 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากและใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่มจำนวน 1 โรงเรียน

เครื่องมือวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน เรื่อง การแต่งบทร้อยกรอง จำนวน 4 แผน ใช้เวลาในการทดลอง 3 สัปดาห์ รวม 12 ชั่วโมง ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องกลอนสี่จำนวน 2 แผน และแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องกาพย์ยานี 11 จำนวน 2 แผน โดยออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้อ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน 5 ขั้น ได้แก่ ได้แก่ 1) วิเคราะห์บทกวี เติมสีสัน 2)รายการอาหารผสานสัมผัส 3) แลกเปลี่ยนความรู้สึก ฝึกเขียนตามขั้นตอน 4) อิสระทางความคิด ลิขิตร้อยกรอง 5) สื่อสารงานประพันธ์ สร้างสรรค์ศิลปะ เมื่อผู้วิจัยพัฒนาแผนดังกล่าวแล้วได้นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนแต่งบทร้อยกรอง 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ประเมินและตรวจสอบความถูกต้องหลังการประเมินพบว่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 ถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) และปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองมีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัยใช้วัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองหลังการทดลอง เมื่อผู้วิจัยพัฒนาแบบทดสอบดังกล่าวพร้อมด้วยเกณฑ์การประเมินแล้วได้นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนแต่งบทร้อยกรอง 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ประเมินและตรวจสอบความถูกต้องซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 ถือว่าแบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองหลังการทดลองมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีคุณสมบัติเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพรายข้อ โดยหาค่าดัชนีความยากง่าย ค่าดัชนีอำนาจจำแนก ผลปรากฏว่า ค่าดัชนีความยากง่ายของแบบทดสอบ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าดัชนีอำนาจจำแนกของแบบทดสอบมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป แสดงว่าแบบทดสอบวัดความสามารถใช้ได้ จากนั้นจึงนำผลของการประเมินแบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองมาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index: RAI) เพื่อความชัดเจนและสื่อความได้ตรงกัน ผลปรากฏว่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินมีค่าเท่ากับ 0.98 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบชุดนี้มีคุณภาพ

2.2 แบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันในการเรียนด้วยกระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน จำนวน 18 ข้อ โดยมีองค์ประกอบความผูกพันในการเรียน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความยึดมั่นผูกพันด้านความรู้ความเข้าใจ ความยึดมั่นผูกพันด้านพฤติกรรมและความยึดมั่นผูกพันด้านอารมณ์ เมื่อผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามดังกล่าวแล้วได้นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาไทย 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาประเมินและตรวจสอบความถูกต้องซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 ถือว่าแบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันในการเรียน มีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ซึ่งผลสรุปดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.95 หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีคุณสมบัติเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามชุดนี้มีคุณภาพ

การวิจัยและเก็บข้อมูล

1.1 วัดความยึดมั่นผูกพันในการเรียนภาษาไทยก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันในการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เวลา 30 นาที เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการอภิปราย

1.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องกลอนสี่และกาพย์ยานี 11 จำนวน 4 แผน 3 สัปดาห์ รวมเวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ผู้วิจัยบันทึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกชั่วโมง

1.3 วัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองหลังการทดลองลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการอภิปรายผลการวิจัย

1.4 ประเมินความยึดมั่นผูกพันในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันในการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เวลา 30 นาที

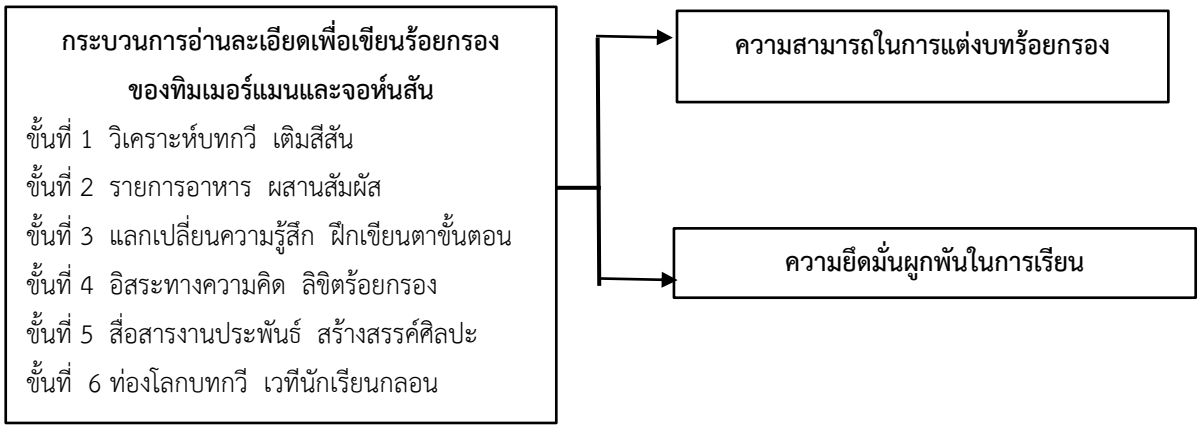
วิเคราะห์ข้อมูล

1.1 วิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (*M*) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) และใช้ One-Sample T-test

1.2 วิเคราะห์คะแนนของแบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลอง โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (*M*) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) และ Paired-Samples T-test

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษากระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน (Introducing and Sustaining Close Reading and Writing Through Poetry) สำนักพิมพ์ John Wiley & Sons พัฒนาโดยคาร์เรน ทิมเมอร์แมนส์ซึ่งเป็นรองศาสตราจารย์ที่ Pacific University และแองจี้ จอห์นสัน เป็นครูสอนระดับประถมศึกษาที่ Danebo Elementary School (Timmermans & Johnson, 2017: 357-362)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองและความยึดมั่นผูกพันในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน

จากการศึกษาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองหลังการทดลอง วิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบวัด

ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองหลัง ซึ่งสถิติที่ผู้วิจัยใช้ ได้แก่ ใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (*M*) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*SD*) และใช้ One-Sample T-test เกณฑ์แปลผลความสามามารถตามแนวคิดของ Bloom (1971) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

80-100 คะแนน หมายถึง มีความสามารถมาก

60-79 คะแนน หมายถึง มีความสามารถปานกลาง

ได้คะแนน น้อยกว่าร้อยละ 60 หมายถึง มีความสามารถน้อย รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันหลังการทดลอง

การทดลอง	*N*	คะแนนเต็ม	*M*	*SD*	t	P*
ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	14	100	84.39	7.91	3.33	0.01*

*p < .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันทั้ง 14 คน พบว่า ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 84.39 ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 7.91 ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนมีความสามารถสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความยึดมั่นผูกพันในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันก่อนและหลังการทดลอง

วิเคราะห์คะแนนของแบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันในการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลอง โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และ t-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความยึดมั่นผูกพันในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน ก่อนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

การทดลอง	*N*	คะแนนเต็ม	*M*	*SD*	*t*	P*
ก่อนการทดลอง	14	5	2.14	0.21	38.71	.00*
หลังการทดลอง	14	5	4.29	0.15		

*p < .05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความยึดมั่นผูกพันในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน ก่อนการทดลองและหลังการทดลองทั้ง 14 คน มีผลดังนี้ ก่อนการทดลองมีความยึดมั่นผูกพันในการเรียน ค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 2.14 ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.21 และหลังการทดลองมีความยึดมั่นผูกพันในการเรียนค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 4.29 เห็นด้วยระดับเห็นด้วยมาก ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.15 และแบ่งผลการศึกษาความยึดมั่นผูกพันในการเรียนเป็นรายด้าน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาความยึดมั่นผูกพันในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง แยกตามองค์ประกอบ

องค์ประกอบความยึดมั่นผูกพันในการเรียน	N	คะแนนเต็ม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		t	P*
			M	SD	M	SD		
ด้านความรู้ความเข้าใจ	14	5	2.17	0.24	4.13	0.19	17.11	.00*
ด้านพฤติกรรม	14	5	2.10	0.15	4.37	0.29	25.64	.00*
ด้านอารมณ์	14	5	2.14	0.19	4.40	0.36	20.61	.00*

*p < .05

จากตารางที่ 14 ผลการศึกษาความยึดมั่นผูกพันในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่า หลังการทดลองมีความยึดมั่นผูกพันในการเรียนมากกว่าก่อนการทดลองทั้ง 3 ด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับค่าเฉลี่ยความยึดมั่นผูกพันในการเรียนหลังการทดลอง ดังนี้ ลำดับที่ 1 ความยึดมั่นผูกพันด้านอารมณ์มีค่าเฉลี่ย (*M*) เท่ากับ 4.40 ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน (*SD*) เท่ากับ 0.36 ลำดับที่ 2 ความยึดมั่นผูกในการเรียนพันด้านพฤติกรรม คือ มีค่าเฉลี่ย (*M*) เท่ากับ 4.37 ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน (*SD*) เท่ากับ 0.29 ลำดับที่ 3 ความยึดมั่นผูกพัน

ในการเรียนด้านความรู้ความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ย (*M*) เท่ากับ 4.13 ส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน (*SD*) เท่ากับ 0.19

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองและความยึดมั่นผูกพันในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันมีคะแนนความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความยึดมั่นผูกพันในระดับมาก

ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การอภิปรายผลเกี่ยวกับความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสัน พบว่านักเรียนมีคะแนนความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเทียบกับเกณฑ์วัดความสามารถตามแนวคิดของ Bloom (1971: 8) เนื่องจากกระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันมีขั้นตอนที่ครอบคลุมการแต่งบทร้อยกรองอย่างครบถ้วน รายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์บทกวี เติมสีสัน เป็นขั้นที่นักเรียนได้อ่านบทร้อยกรองอย่างละเอียด โดยครูกำหนดสีแทนความรู้สึกแล้วอ่านบทร้อยกรองให้นักเรียนฟัง นักเรียนใช้สมาธิในการการฟังพร้อมกับหลับตาและจินตนาการอย่างตั้งใจเมื่ออ่านจบนักเรียนใช้ดินสอสีวงกลมรอบคำตามสีที่แทนความรู้สึก จากนั้นให้นักเรียนใช้สมาธิในการอ่านบทร้อยกรองอย่างละเอียดด้วยตนเองอีกครั้งเพื่อวิเคราะห์คำ กิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้ส่งผลให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำที่พบในบทร้อยกรองอย่างถี่ถ้วน การที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกพิจารณาบทร้อยกรองอย่างละเอียดสอดคล้องกับที่อิงอร สุพันธุ์วณิช (2558: 42) กล่าวว่าการอ่านละเอียดเป็นบันไดสำคัญที่จะทำให้เข้าถึงรสของบทอ่านได้อย่างลึกซึ้งและกว้างขวางและสอดคล้องกับงานวิจัยของ Neddeau (2016: 433-439) ที่ได้ศึกษาเรื่องการอ่านละเอียดพบว่า การอ่านละเอียดมีความเหมาะสมกับนักเรียน เพราะการอ่านอย่างละเอียดช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการ อ่านจริง นักเรียนสามารถคาดเดาความหมายคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคยในลักษณะเน้นความคิดสร้างสรรค์และเน้นคำตอบที่ถูกต้อง การที่นักเรียนสามารถอ่านตัวบทอย่างละเอียดจึงทำให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของการใช้คำที่สรรมาใช้ในบทร้อยกรองและเข้าใจความหมายของคำในบทร้อยกรองได้ลึกซึ้งมากขึ้นเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองสูงขึ้น

ขั้นที่ 2 รายการอาหาร ผสานสัมผัส เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้บทร้อยกรองโดยวิธีการอ่านละเอียดแล้ว ในขั้นนี้ครูได้นำเสนอรายการอาหารและติดไว้หน้าห้อง ขั้นตอนนี้นักเรียนทุกคนต่างสนใจรายการอาหาร หลังจากนั้นครูนำอาหารที่จัดเตรียมวางไว้บนโต๊ะ นักเรียนเดินมาหยิบตามรายการที่ครูกำหนดและวางไว้

บนโต๊ะตัวเองจากนั้นสัมผัสลักษณะของอาหารโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยมีครูถามคำถามเพื่อให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นพร้อมกับให้นักเรียนจดบันทึกคำที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 อันประกอบด้วยรูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัสลงในสมุดบันทึก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้จะส่งผลให้นักเรียเรียนรู้ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสเพื่อให้ได้คลังคำเพื่อนำไปใช้ในการแต่งบทร้อยกรอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Baart (2002: 98-103) ที่ได้ศึกษาเรื่องการใช้ประสาทสัมผัสในการสอนเขียนบทร้อยกรองผ่านความรู้สึก มองเห็นได้กลิ่น สัมผัส และได้ยิน ซึ่งพบว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสช่วยให้นักเรียนมีความคิดอย่างลึกซึ้งและสร้างสรรค์จนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในการแต่งบทร้อยกรองได้ และ Paiva (2020: 6) ได้ศึกษาเรื่อง การแต่งบทร้อยกรองโดยใช้วิธีการทางประสาทสัมผัสที่หลากหลายพบว่าการรับรู้อารมณ์ของบทร้อยกรองและประสาทสัมผัสมีความสัมพันธ์กันเพราะสามารถสื่อถึงความรู้สึกภายในและพฤติกรรมที่แสดงออกมา ตลอดจนความคิดของผู้แต่งได้อย่างลึกซึ้ง การที่กระบวนการนี้ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ประสบการณ์ผ่านประสาทสัมผัสในการพัฒนาการเขียนทำให้ความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองสูงขึ้น

ขั้นที่ 3 แลกเปลี่ยนความรู้สึก ฝึกเขียนตามขั้นตอน เมื่อนักเรียนมีคลังคำจากการอ่านละเอียดและการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 จากการสัมผัสอาหารแล้ว ในขั้นนี้นักเรียนได้เรียนรู้ฉันทลักษณ์และฝึกแต่งบทร้อยกรองร่วมกันกับเพื่อน ในช่วงแรกนักเรียนเรียนรู้ฉันทลักษณ์และฝึกแต่งบทร้อยกรองร่วมกันโดยครูเป็นผู้กำหนดหัวข้อ ข้อมูลการบันทึกหลังสอนพบว่า นักเรียนมีคลังคำศัพท์เพิ่มมากขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมในขั้นที่ 1 และในขั้นที่ 2 ในขั้นนี้จึงได้ฝึกร้อยเรียงคำตามฉันทลักษณ์ร่วมกันกับเพื่อน นักเรียนจึงมีความสนุกสนาน กล้าแสดงออกและอยากที่จะเรียนรู้เพราะสามารถนำคลังคำของตนเองที่มีอยู่แล้วมาแต่งบทร้อยกรองให้ถูกต้องในแต่ละวรรคจนครบบทร่วมกับเพื่อน สอดคล้องกับแนวคิดของ Johnson and Johnson (1994: 23-26) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันจะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานและความคิดจากเพื่อนเพื่อนำมาพัฒนากระบวนการคิดของตน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและรู้จักรับฟังความคิดเห็นและเรียนรู้เหตุผลของกัน วิธีดังกล่าวนี้เองทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดีและทำให้เกิดพื้นฐานในการแต่งบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 4 อิสระทางความคิด ลิขิตร้อยกรอง เมื่อนักเรียนมีคลังคำ เรียนรู้ฉันทลักษณ์และฝึกแต่งบทร้อยกรองได้แล้วในขั้นนี้เป็นขั้นที่นักเรียนได้นำเสนอความรู้ อารมณ์ความรู้สึก ความคิดและประสบการณ์ผ่านการแต่งบทร้อยร้อยกรองด้วยตนเอง ถือเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถ และความคิดของตนองอย่างอิสระและสร้างสรรค์ กิจกรรมการเรียนรู้ขั้นที่ 4 นี้จึงสอดคล้องกับที่ สมจิต สวธนไพบูลย์ (2535: 7-11) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้ลงมือทำด้วยตนเอง ได้แสดงความคิด และกล้าแสดงออกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างแท้จริงและสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ Nancy (1978: 2857-2858) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการแต่ง

บทร้อยกรองพบว่า การแบ่งงานให้นักเรียนฝึกแต่งบทร้อยกรองและนำเสนอผลงานด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักริเริ่มนำเสนอความคิดเพื่อแต่งบทร้อยกรองของตนเอง กิจกรรมการเรียนรู้เช่นนี้ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรอง

ขั้นที่ 5 สื่อสารงานประพันธ์ สร้างสรรค์ศิลปะ เป็นขั้นที่นักเรียนจะได้ใช้จินตนาการในการสร้างงานศิลปะประกอบบทร้อยกรองอย่างสร้างสรรค์พร้อมนำเสนอแนวคิดและแรงบันดาลใจหน้าชั้นเรียน ข้อมูลจากบันทึกหลังสอนพบว่า นักเรียนสามารถใช้จินตนาการในการเชื่อมโยงความคิดจากบทร้อยกรองเป็นภาพวาดได้มีความสร้างสรรค์ แปลกใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Smajdek and Selam (2016: 163-168) ที่ได้ศึกษาการใช้ภาพเพื่อสื่อความหมายจากงานเขียน พบว่า นักเรียนสามารถใช้ภาพอธิบายความหมายงานเขียนได้มากกว่าการพูดบรรยายเพียงอย่างเดียว และการวาดภาพสามารถสื่อความหมายได้ดีกว่าการพูดและการเขียนอธิบายอีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมความคิดและจินตนาการ ทั้งนี้การวาดภาพเพื่อนำเสนอบทร้อยกรองสามารถช่วยให้นักเรียนสื่อแนวคิดและคำในบทร้อยกรองออกมาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเป็นประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อนำไปต่อยอดในการแต่งบทร้อยกรองครั้งต่อไป

กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันเป็นกระบวนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมและปฏิบัติจริงในทุกขั้น อีกทั้งกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นมีความแปลกใหม่ นักเรียนเริ่มเรียนรู้จากเรื่องง่ายและใกล้ตัวผ่านการฝึกร่วมกันกับเพื่อและทำด้วยตนส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ได้เร็วและมีความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองได้ในท้ายที่สุด

2. การอภิปรายผลเกี่ยวกับความยึดมั่นผูกพันในการเรียนพบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 แปลผลได้ว่ามีความยึดมั่นผูกพันในการเรียนระดับมาก เมื่อเทียบกับเกณฑ์แปลผลตามเกณฑ์ของเบสท์และคาห์น Best & Kahn (1993) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันเป็นกระบวนการที่สร้างความยึดมั่นผูกพันในการเรียนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง จากประสบการณ์ตรง เน้นสร้างแรงบันดาลใจและการสร้างแรงจูงใจ สร้างความตื่นเต้นในแต่ละขั้นกระบวนการดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้นักเรียนและมีความยึดมั่นผูกพันในการเรียน รายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์บทกวี เติมสีสัน ในขั้นนี้เป็นขั้นที่ส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันในการเรียนในห้องเรียน เนื่องจากเมื่อนักเรียนได้ฟังครูอ่านบทร้อยกรองอย่างละเอียดซึ่งทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจบทร้อยกรองอย่างลึกซึ้งโดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและตั้งคำถามอย่างกัลยาณมิตร ส่งผลให้นักเรียนกล้าที่จะซักถามและรู้สึกถึงความเอาใจใส่จากครูที่พยายามให้นักเรียนเห็นความสำคัญของคำแต่ละคำในบทอ่านซึ่งถือเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างนักเรียนและครูจึงนับได้ว่าเป็นการสร้างความยึดมั่นผูกพันในการเรียน สอดคล้องกับ Teresa (1985: 55-59) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การอ่านอย่างละเอียดเพื่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ พบว่าการอ่านอย่างละเอียดสามารถสร้างความยึดมั่นผูกพันในการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยเฉพาะการเขียนบทร้อยกรองอย่างสั้นได้

ขั้นที่ 2 รายการอาหาร ผสานสัมผัส เมื่อนักเรียนได้อ่านละเอียดร่วมกันกับครู ในขั้นนี้นักเรียนจะได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยการชิมอาหารร่วมกันกับเพื่อน ข้อมูลจากบันทึกหลังสอนพบว่า เมื่อนักเรียนร่วมกันชิมอาหารพร้อมกับตอบคำถาม นักเรียนมีความกระตือรือร้นและตื่นเต้น นักเรียนมีความสุขกับการแลกเปลี่ยนความรู้สึกกับเพื่อนและนักเรียนต้องการที่จะเรียนในลักษณะนี้ในครั้งต่อไป จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้เช่นนี้สร้างความสนใจแก่นักเรียนได้มาก สอดคล้องกับ พิสณุ ฟองศรี (2551: 40) ที่ได้กล่าวถึงการใช้นวัตกรรมการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ว่า สามารถช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจและบรรยากาศในการเรียนมีความสนุก ตื่นเต้นและท้าทาย คุณสมบัติดังกล่าวนี้เองทำให้สามารถสร้างความยึดมั่นผูกพันในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนได้

ขั้นที่ 3 แลกเปลี่ยนความรู้สึก ฝึกเขียนตามขั้นตอน เมื่อนักเรียนสามารถเรียนรู้อย่างมีความสุขผ่านกิจกรรมในขั้นที่ 2 ในขั้นนักเรียนจะได้เรียนรู้ฉันทลักษณ์และแลกเปลี่ยนคลังคำความคิดเห็นร่วมกันกับเพื่อน จากนั้นช่วยกันฝึกแต่งบทร้อยกรอง ข้อมูลจากบันทึกหลังสอนพบว่า ขณะที่นักเรียนแลกเปลี่ยนคลังคำและร่วมกันแต่งบทร้อยกรอง นักเรียนแต่ละคนต่างช่วยกันคิด เสนอคำและช่วยกันแต่งบทร้อยกรองจนสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 13-16) ที่ว่าการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันกับผู้อื่นจะช่วยให้นักเรียนรู้จักปรับตัวได้ทุกที่ทุกเวลา นักเรียนจะเกิดความรักและมีความอ่อนโยนกับคนรอบข้าง และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าจากการได้รับการยอมรับจากเพื่อนและครูเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี การเรียนรู้ผ่านการแลกเปลี่ยนกับเพื่อนผ่านกิจกรรมขั้นนี้ก่อให้เกิดความยึดมั่นผูกพันในการเรียนภาษาไทยได้

ขั้นที่ 4 อิสระทางความคิด ลิขิตร้อยกรอง เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงผ่านบรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่นทั้งด้านกายภาพและจิตใจแล้ว ในขั้นนี้นักเรียนจะได้แต่งบทร้อยกรองด้วยตนเอง ข้อมูลจากบันทึกหลังสอนพบว่า นักเรียนสามารถรวบรวมคลังคำจากการอ่านละเอียดและประสาทสัมผัสทั้ง 5 มาใช้ในการแต่งบทร้อยกรองได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Wilson and Wing-Jan (1993: 120-127) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความเป็นอิสระและการคิดเชิงไตร่ตรองให้แก่นักเรียนเป็นการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว อีกทั้งยังส่งเสริมการเรียนรู้ที่อบอุ่นเพราะการที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการทำงานด้วยตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็น ส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและสามารถลงมือทำจนสำเร็จ และเกิดเป็นความยึดมั่นผูกพันในการเรียน

ขั้นที่ 5 สื่อสารงานประพันธ์ สร้างสรรค์ศิลปะ ในขั้นนี้นักเรียนสามารถวาดภาพประกอบผลงานการแต่งบทร้อยกรองของตนเองได้ โดยภาพที่วาดมาจากความรู้ความเข้าใจจนสามารถสื่อสารจากความรู้สึกเป็นบทร้อยกรอง และจากบทร้อยกรองเป็นภาพที่สื่อสารได้ชัดเจนและมีความสร้างสรรค์ ข้อมูลจากบันทึกหลังสอนพบว่า นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย สนุกและมีความสุขกับการวาดภาพระบายสีและพึงพอใจในผลงาน

ของตน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545: 163) ที่กล่าวว่า การใช้ศิลปะในการสื่อความคิดช่วยให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างมีอิสระ มีสุนทรียภาพต่อสิ่งแวดล้อมและมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ เกิดความพอใจและสนุกสนาน กิจกรรมการเรียนรู้ที่สนุกสนานนี้เองเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความยึดมั่นผูกพันในการเรียน

ขั้นที่ 6 ท่องโลกบทกวี เวทีนักเรียนกลอน เป็นขั้นที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้จัดแสดงผลงานของตนเองในวาระพิเศษ เช่น วันปัจฉิมนิเทศและมอบประกาศนียบัตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้สามารถสร้างความยึดมั่นผูกพันในการเรียนเพราะนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจกับผลงาน จากการสังเกตพบว่าผู้ปกครองและผู้ที่มาร่วมงานได้ชมผลงานของนักเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจ ภาคภูมิใจในผลงานและความสำเร็จของตนเองสอดคล้องกับ Lee (2007: 209-216) ที่กล่าวว่า ความสำเร็จและความภาคภูมิใจของนักเรียนย่อมมาจากความสัมพันธ์ของเพื่อนในห้องและบุคคลแวดล้อม ซึ่งระดับความสัมพันธ์มีมากก็จะช่วยสร้างความสำเร็จให้นักเรียนมาก ความสัมพันธ์ที่มาจากความอบอุ่น ทัศนคติที่ดีในการเรียนและความเอาใจใส่ของครูส่งผลให้นักเรียนมีความยึดมั่นผูกพันในการเรียน

กระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันจึงเป็นกระบวนการสอนที่สร้างบรรยากาศที่ดีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากในแต่ละขั้นนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนส่งผลให้นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง นักเรียนมีความอบอุ่น กล้าแสดงความคิดเห็น มีสัมพันธภาพที่ดีกับคนรอบข้างสามารถทำงานด้วยตนเองและทำงานร่วมกันกับเพื่อนได้สำเร็จและเกิดความยึดมั่นผูกพันในการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

การนำผลการวิจัยไปใช้ควรปรับกระบวนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับและเหมาะสมกับเนื้อหา วัย และอาจเพิ่มการใช้ประสาทสัมผัสผ่านวิธีการอื่น ๆ ควรมีการจัดลำดับผลงานและรางวัลให้แก่นักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยที่นำกระบวนการอ่านละเอียดเพื่อเขียนร้อยกรองของทิมเมอร์แมนและจอห์นสันไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองประเภทอื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองด้วยเทคนิควิธีการอื่น ๆ เช่น วิธีสอนที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาใหม่ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมวิชาการ. (2534). *ความคิดสร้างสรรค์หลักสูตรทฤษฎีการเรียนการสอน.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

จิตรา วสุวานิช. (2531). *จิตวิทยาการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญมี พันธ์ไทย. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยการศึกษาเบื้องต้น.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บุณยเสนอ ตรีวิเศษ. (2565). สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสัมคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. *สัมภาษณ์, 31 กรกฎาคม.*

พิสณุ ฟองศรี. (2551).วิจัยชั้นเรียน: หลักการและเทคนิคปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: บริษัทด่านสุทธาการพิมพ์ จากัด.

ธัณคยาณีย์ สิททิโชควรสกุล. (2565). ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านดอนยาว จังหวัดนครราชสีมา. *สัมภาษณ์, 2 สิงหาคม.*

มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). *วิธีวิจัยทางการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 9). นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทยชุดภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลานา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.

สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2541). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สุรัตน์ คำหอมชื่น. (2558). *การพัฒนาความสามารถด้านการแต่งกลอนสุภาพ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIIRC.* ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร

สมจิต สวธนไพบูลย์. (2535). *ธรรมชาติวิทยาศาสตร์.* กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อิงอร สุพันธุ์วณิช. (2558). *วรรณกรรมวิจารณ์.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Adler, M. (2002). *The role of play in writing development: A study of four high school creative writing classes* (Publication No. 3039719). [Doctoral dissertation, University at Albany, State University of New York]. ProQuest Dissertations and Theses Global.

Best and Kahn James V. (1993). *Research in Education*. 7 th ed. Boston : Allyn and Bacon. p. 246.

Bloom, Benjamin S.,et al. (1971). *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning.* New York: McGraw-Hill Book Company.

Johnson, D. W. & Johnson, R. T. (1987). *Learning together an alone: Cooperative and individualistic learning.* (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall International

Lee, S.-J. (2007). The Relations between the Student-Teacher Trust Relationship and School Success in the Case of Korean Middle Schools. *Educational Studies*, 33 (2), 209-216.

Nancy, S. (1978). The Teaching of Poetry in Grade Seven and Eight-A Survey of Theory, Practices, and Materials. *Dissertation Abstract International*, 39, 2857-2858.

Neddeau, B. (2016). Close Reading and Movement: A Lesson on Student Engagement and the Four Cs. *Leaning Landscapes*, 9 (2), 433-442.

Nicole, B. (2002). Saying It More Intensely: Using Sensory Experience to Teach Poetry Writing. *The English Journal*, Vol. 91, No. 3, Teaching and Writing Poetry (Jan., 2002), pp. 98-103 (6 pages)

Paiva, D. (2020). *Poetry as a resonant method for multi-sensory research*. Emotion, Space and Society, 34 (February 2020), 1-7. https://doi.org/10.1016/j.emospa.2020.100655

Timmermans, K. M., & Johnson, A. (2017). Introducing and Sustaining Close Reading andWriting Through Poetry. *The Reading Teacher*, 71 (3), 357-362.

Wilson, J. & Wing-Jan, L. (1993). *Thinking for themselves: Developing strategies for reflective learning.* Armadale, Australia: Eleanor Curtin.

The semantic framework of polysemous Chinese word "bao" and its formation cognitive mechanism

Xiaoying Nong[1] and Yu Xiao[2]
Huachiew Chalermprakiet University[1]
Guangxi Normal University, P.R.China[2]
Corresponding Author, E-mail: xiaoyu1978200l@sohu.com

****

Abstract

This paper takes the polysemous Chinese word "bao" as its subject, and uses the framework semantic analysis method to describe the 13 meanings of "bao" in terms of its semantic frames. Based on the theory of image schema, it explains the basis and reasons for the polysemy of the packaging verb "bao," explores the mechanism of the formation of its polysemous word system, and investigates the ways in which "bao" generates its polysemy, including path schema, container schema, behavior metonymy, and metaphor. It also offers teaching suggestions for the polysemous word "bao" in international Chinese teaching.

Keywords: Bao； Polysemy; Frame semantics; Iconic schema

Introduction

Polysemous Chinese word "bao" (包) has rich meanings, and the "Modern Chinese Dictionary" includes 14 meanings of "bao", "bao" in Chinese possesses rich semantic connotations. It not only denotes specific actions but also frequently gives rise to multiple abstract meanings. This polysemy phenomenon is an inevitable outcome of language development and a reflection of human cognitive ability. People form the basic cognition of these actions through repeated physical experiences in daily life. The same verb can have different meanings in various contexts, and often, there is an intrinsic connection among these meanings. On one hand, we will explore the inherent links among the different meanings of the term "bao" and offer an effective approach for understanding and explaining the polysemy of verbs. On the other hand, we will apply the research findings to the teaching of the polysemous word "bao" in international Chinese. As Chinese learners often merely focus on the "first meaning" of a polysemous word and pay insufficient attention to the number of meanings they have mastered, difficulties arise in learning polysemous words in Chinese. Therefore,Studying the relationships between the various meanings of "bao" and establishing a multi-meaning network system can help Chinese language learners grasp the different meanings of "bao" and enrich their understanding of "bao". It can also help them acquire a broad and deep understanding of the vocabulary knowledge of the packaging verb "bao".

* Received: October 28 2024; Revised: November 24 2024; Accepted: November 28 2024

Research Objectives

the research paper mainly centers on the following three objectives: What are the semantic frames of the various senses of the polysemous word "bao"? How does the polysemy phenomenon of the polysemous word "bao" come into being? How can the teaching of the polysemous word "bao" in international Chinese be conducted? The paper will utilize the framework semantics theory to describe the semantic frames of the thirteen senses of the word "bao", employ the image schema theory to explain the polysemy phenomenon of "bao" in different contexts, reveal the cognitive mechanism underlying the formation of the polysemy of the word, and provide teaching suggestions for the teaching of "bao" in international Chinese.

Research Methodology

Firstly, we apply the framework semantic analysis method to describe the semantic frames of the various senses of the polysemous word "bao". Fillmore's framework theory explains how to understand polysemy through variations in concept slots and filler items. Polysemy is a complex network composed of a series of generalized concepts combined through specific logical relationships. These conceptual combinations are figuratively called "concept slots", and if a more precise description is needed, they can also be named "filler items". It is due to the high degree of variability between concept slots and filler items that the phenomenon of polysemy in Chinese emerges. Within a specific linguistic framework, different concept slots have different degrees of salience, which leads people to understand and grasp the same framework from different angles and perspectives, thereby generating different word meanings. When saying "I bought a new handbag", "bao" refers to a type of item used for carrying things (a handbag), which is the filling of the concept slot in the noun usage. When saying "Please wrap up this document", "bao" indicates the action of wrapping, with the document as the object and the state of the document being wrapped up as the result, which is the filling of the concept slot in the verb usage. Moreover, even within the same framework, the same concept slot may have various different filler items, which also gives rise to the phenomenon of polysemy. For example, in the word "bao", the concept slot is "action", and the filler items could be "items, contents, projects, etc. Different filler items endow the word "bao" with multiple distinct meanings. Polysemy is a ubiquitous phenomenon in natural language. Traditional word meanings refer to the definitions listed in dictionaries. In the framework semantics theory, the senses of a word refer to its framework meaning. A polysemous word can correspond to multiple frameworks. We will apply the framework semantics theory to describe the semantic frames of the thirteen senses of the word "bao".

Secondly, we employ the image schema theory to explain the cognitive mechanism of the formation of the polysemous word "bao". The image schema originates from the perspective of cognitive psychology, aiming to conduct a profound and comprehensive summary of the patterns and methods by which human beings understand the world. The image schema can be classified based on its basicity and complexity. Basic schemas such as container, path, force, part-whole, etc., through mutual combination, form more complex image schemas. With the rise of cognitive linguistics, the image schema theory can be utilized to study the sense relations and derivative mechanisms of a certain type of polysemous words. We will adopt the thirteen senses of "bao" in the Modern Chinese Dictionary (the sense of "bao" as a surname is not within the scope of this discussion in this paper). Based on the

image schema theory and by using the path image schema and container image schema, we will analyze the polysemy phenomenon of "bao", establish the polysemy network system of "bao", and combine the metonymy and metaphor theories of cognitive linguistics to explain the formation, extension, and connection mechanisms among different senses.

Finally, based on the characteristics of the polysemous word "bao", we propose teaching suggestions for the polysemous word "bao" in international Chinese.

Data collection

The explanations of words are from the Modern Chinese Dictionary. The example sentences of this paper's corpus are from the CCL Corpus of Peking University at http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus.

Research Results

Semantic framework analysis of the polysemous word "bao"

In the framework of frame semantics, the meanings of a word refer to its frame meanings rather than the definitions in a dictionary. A polysemous word can correspond to multiple frames. Liu Kaiying and Yu Liping (2015) applied frame semantics to the annotation and analysis of verbs, listing the 60 most frequent word elements and their frames. We will refer to their method of annotation and analysis of polysemous words and list the 13 frame meanings of the word element "bao".

Word element 1: wrapping things up with paper, cloth, or other thin sheets. Frame: wrapping action

Example: wrapping books（bao shu包书）, dumplings（bao jiao zi包饺子）

Concept slot: wrapping behavior, action object, wrapping material, wrapping method, wrapping result, wrapping purpose

In this frame, "bao" refers to the action of wrapping, i.e., packing items together for transportation or carrying."Bao" is a verb, indicating the action of wrapping something using a certain material or tool. In performing this action, there is a clear action subject such as a person or a machine, who selects specific wrapping materials such as paper, cloth, plastic film, etc., and uses certain wrapping methods such as folding, wrapping, and sealing to wrap the action object such as items, food, etc. After the wrapping is completed, a complete wrapping body or a state where the object is protected results. This is the result of the "bao" action.

Word element 2: things that are wrapped up. Frame: items

Example: medicine package, packed up

Concept slot: wrapped state（yao bao药包)wrapped content(dao le ge bao打了个包)

In this frame, "bao" refers to items or item sets that have already been wrapped. It emphasizes the completed wrapped state and the contents contained within.

Word element 3: pockets for carrying things. Frame: used as a container for carrying things

Example: backpack(shu bao书包), wallet(qian bao钱包)

Concept slot: item type

Filler items: function, material, shape, size, decoration, use, transportation

In this framework, "bao" is used as a container or pocket for carrying or storing items, such as backpacks and handbags. It emphasizes the container attribute of the bag and its purpose for carrying items. "bao" refers to an item used to carry items, and its specific type

is determined by the filler items. For example, "shou ti bao手提包" refers to a bag that can be carried by hand, while "bei bao背包" refers to a bag that is carried on the back.

Word element 4: Used with verbs and adjectives to describe people with certain characteristics. Framework: Personality trait descriptions

Example: Stingy person（xiao qi bao小气包）

Concept slot: Subject, feature, behavior, emotional color elements.

When we want to describe "people with certain characteristics," we can use the suffix "bao" to construct a powerful linguistic framework. In this framework, the suffix "bao" is combined with the preceding adjective or verb to shape a specific character or behavior trait of a person.This framework includes subject, personality traits, behavior,which can be filled with specific fillers to form a complete semantic expression. For example, "Zhang San is really a stingy person. （张三真是个小气包）He never pays for dinner when we go out, and he always finds excuses to ride in our car for free." In this example, Zhang San is the subject, and his personality trait is described as stingy, which is the direct meaning conveyed by the term "xiao qi bao小气包." The speaker's evaluation of Zhang San is negative, considering him to be stingy, which reflects the emotional color implied by the term "xiao qi bao小气包." Through the concept slot theory of framework semantics, we can clearly see how the term "xiao qi bao小气包" conveys its meaning by constructing a semantic framework.

Word element 5: measure word, used for things packaged in bundles. Framework: measure word

Example: a pack of candies(yi bao tang guo一包糖果)

Concept slot: quantity unit, the object being modified

When used as a measure word, "bao" is used to count bundled or bagged items, such as "five packs of rice" (wu bao mi五包米)and "a pack of candies"(yi bao tang guo一包糖果). It emphasizes the quantity unit and the specific object being modified.

Word element 6: noun, a lump or swelling on a body or object. Framework: lump or swelling

Example: a lump on my leg.(tui shang qi le ge bao腿上起了个包.)

Concept slot: morphological feature, location

In this context, "bao" refers to a lump or swelling on a body or object, such as a tree trunk(shu gan shang de bao树干上的包）or a lump on one's leg(tui shang de bao腿上的包). It emphasizes the bulging morphological feature and the specific location.

Word element 7: noun, a round tent made of felt. Framework: round tent

Example: a Mongolian yurt(meng gu bao蒙古包)

Concept slot: material, shape, purpose

This word element specifically refers to round tents made of felt material, such as Mongolian yurts(meng gu bao蒙古包). It emphasizes the material, the unique round shape, and the purpose of serving as a dwelling or shelter.

Word element 8: verb, to surround; to encircle. Framework: encircling framework

Example: the flames enveloped the stove.(huo miao bao zhu le guo tai火苗包住了锅台)

Concept slot: the enclosed object, the enclosing object, the enclosing manner, the enclosing context, the enclosing result

The enclosed entity can be any specific object, place, or abstract concept, such as a city, an island, an idea, etc. The elements that serve as the enclosing entity can also be diverse, such as mountains, walls, crowds, clouds, etc. The enclosing manner describes the specific form of enclosure, such as tight enclosure or partial enclosure. The enclosing context explains the specific environment or conditions in which the enclosing behavior occurs, such as in war, in nature, during special ceremonies, or in daily scenes, where enclosing behavior occurs. The enclosing outcome reveals the actual impact of the enclosing behavior on the enclosed entity, such as isolation, protection, limited mobility, and enhanced security, etc.

Word element 9: verb, enclosed within; summarized together. Framework: enclosed or summarized

Example: This course contains many practical skills.（zhe ge ke cheng bao han le hen duo shi yong de ji neng.这个课程包含了很多实用的技能。）

Concept slot: inclusion relationship, whole and part

Filling item: encompass, involve, list, include

When "bao" means "enclosed within; summarized together," it creates a framework for describing a state of enclosure or summary. In this meaning of "bao," it refers to enclosing multiple things or elements within a single entity, forming a whole or summarized concept. It emphasizes the inclusion relationship between things and the connection between the whole and the parts. For example, "这个课程包含了很多实用的技能（This course contains many practical skills.）" In this context, "这个课程（the course）" is the acting subject, "很多实用的技能（practical skills）" is the acting object, indicating that the course as a whole contains various practical skills as parts.

Word element 10: verb, taking charge of; responsible for. Framework: assuming tasks

Example: This project is my responsibility.（zhe ge xiang mu wo bao le.这个项目我包了。）

Concept slot: responsibilities or tasks to be assumed, the entity assuming responsibility, the manner or conditions of assuming responsibility

In the framework of assuming tasks, first, the specific responsibilities or tasks to be assumed are clarified, then the entity assuming responsibility is identified, who is assuming this responsibility or task, usually an individual or a team. At the same time, the specific manner or means of assuming responsibility or task is described, such as assuming responsibility alone or taking full responsibility, etc.

Word element 11: verb, guarantee. Frame: promise, guarantee

Example: I guarantee that she will like this gift.(zhe ge li wu wo bao ta xi huan.这个礼物我包她喜欢)

Concept slot: guaranteed content, guaranteed subject, guaranteed object, guaranteed conditions

In the promise framework, the specific items or contents to be guaranteed must first be clarified, which is the core of the guarantee's meaning. Such as product quality or service effect. Then, the subject making the guarantee is identified, who is making the guarantee, which may be an individual or a business. At the same time, the beneficiary or target of the guarantee is determined, that is, who or what the guarantee is for, which is usually consumers or specific objects. Finally, the prerequisites or restrictive conditions for the guarantee are explained, which may involve time range, specific circumstances, etc. In the context of "this

watermelon is guaranteed to be sweet"(zhe ge xi gua bao tian这个西瓜包甜), the person selling watermelons is making a guarantee to the person , guaranteeing that the watermelon is sweet.

Word element 12: verb, reserved for specific use. Frame: commodity transaction

Example: A young man rented a photo booth at the Yuan ming yuan.(yi wei xiao huo zi bao xia yuan ming yuan de yi chu zhao xiang tan.一位小伙子包下圆明园的一处照相摊)

Concept slot: lessee, commodity (goods) are core elements, price, lessor, beneficiary (receiver of goods), method, means, time, location, purpose, cause (non-core elements)

Ma Honghai (2010) classified "hiring (a car)" under the framework of "renting", making it a member of that framework. The framework describes how the renter obtains the right to use a product by paying the owner a certain amount of money. Under this framework, "hiring" refers to a form of economic activity, such as a fully inclusive travel package or project outsourcing, involving the exchange of goods, services, or assets. As a form of economic activity, it involves the exchange of goods, services, or assets. The seller and buyer are the main parties in the transaction, which can be the relationship between a travel agency and a tourist, or a business and a contractor. Money is involved in the transaction, and the type of transaction can be a fully inclusive travel package or outsourcing. The form of the transaction can be obtaining the right to use the product for a certain period of time, and the content of the transaction can be hiring a car(bao che包车), a compartment(bao xiang包厢), or land(bao tu di包土地).

Word element 13: verb, maintaining a relationship.Framework: social relationships

Concept slot:subject, object, supporting content, relationship nature, purpose and motivation

Example: Having a mistress(bao yang qing ren 包养情人)

The term "maintaining a relationship" usually refers to one party providing economic support or other benefits to maintain a specific relationship with the other party, which often goes beyond normal social or emotional boundaries. The subject of the relationship maintenance refers to the party that implements the behavior of maintaining the relationship, which is usually the person who provides economic support. The object of the relationship refers to the person being maintained, which is usually the person receiving economic support. The specific supporting content involved in the relationship maintenance, such as money, material goods, living supplies, etc. The relationship between the two parties exists in forms such as extramarital sexual relationships, emotional dependence, etc. The purpose and motivation of "maintaining a relationship" behavior is to satisfy personal needs, pursue a specific relationship, social status symbolism, etc.

The cognitive mechanism of polysemous word "bao"

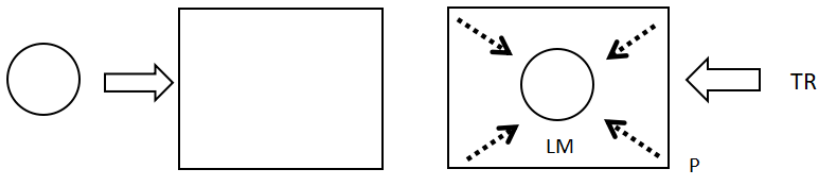
The literal meaning is the central pivot of the semantic field of the polysemous word. The dictionary arranges the meanings of the polysemous word in sequence, and the leading meaning is often the literal meaning. Mastering the literal meaning is the basis for understanding polysemous words. The first meaning of "bao" in the "Modern Chinese Dictionary" is "wrapping things up with paper, cloth, or other thin sheets." We regard it as the basic meaning, which is also the prototype meaning of the verb "bao". Other meanings and usage can be derived from the basic meaning.

We will use the 13 meanings of "bao" in the "Modern Chinese Dictionary" (excluding the surname "bao"), classify them, and analyze the polysemous phenomenon of "bao" based

on the image schema theory, using the path image schema and container image schema. We will establish a multi-meaning network system of "bao" and explain the formation, extension, and connection mechanisms of different meanings using cognitive linguistics metaphor and metonymy theories.

Meanings generated by Path schema

The path schema consists of three elements: the subject, the reference, and the movement path. When an object moves from one location to another, there must be a starting point, an ending point, and a path. Generally, the subject is denoted by TR, the reference by LM, and the object's movement path by P. In the path schema of "bao", the subject TR is the action-producing part or tool, and the action "bao" is produced by the hand or hand part of the person, followed by the hand holding the outer package to complete the wrapping action, so we will regard the person or hand as the first subject, and the "outer package" or "tool" as the second subject. LM is the reference entity surface that serves as both the object of the action and the action's target, and "content material" is the object of the action "bao" and the recipient of the action, so we will record LM as "content material". The path is the core element of the "bao" action, "wrapping around the content material from all sides", We conduct an image schema analysis of the verb "wrap".

The path schema of the action "wrap"

He first walked quietly for a while, then approached the fire and rolled down the slope, hiding his head under a woolen blanket.（先是悄悄地走了一段路，快接近火堆时，他就绕开路用羊毛披毡子包住头往坡下滚。）In this example, the subject is "he", the woolen blanket, and the landmark is "head". The movement path is represented by the woolen blanket wrapping around the head from all directions and adhering to it.

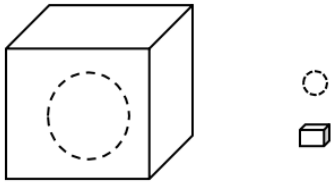
The eighth connotation of the word "bao" is "surround; encircle". Compared with the central image schema, the subject of the schema has changed, but the similarities are manifested as wrapping something around the target and enclosing it, with the path and wrapping form having changed slightly. We will analyze the meaning of this significance's image schema in conjunction with specific scenarios. For example：军警立即出动包围了该住所在，经过激烈交火之后将这3名恐怖分子当场击毙。（After a fierce gunfight, the military and police forces surrounded the residence and killed the three terrorists on the spot.）In this example, the moving subject is "军警（the military and police forces）"， the initiator of the action "bao"，and the landmark is "该处住所（the residence）". The movement path of "bao包（surrounding）" is represented by the military and police forces surrounding the residence from the center. This is consistent with the basic meaning schema of the action "bao". The outer wrapping material wraps the content material around from all directions, completely enclosing it. People associate other actions with this one that have similar wrapping methods, such as wrapping something from all sides to surround it or someone, making it impossible to escape or leave.For example, 每当她挥舞着橄榄枝走下飞

机去参加中东和谈时，她永远是新闻记者们包围的中心。（whenever she descended from the plane to attend Middle East peace talks, she was always the center of attention surrounded by journalists.）The image schema in this example manifests as "she" being the landmark， "journalists" being the moving subject, and the action of gathering and closing in from all sides, which is extremely similar to the wrapping action image schema. Therefore，"包bao" can expand its meaning of "wrapping" to "surrounding, encircling".

Meanings generated by Container schema

There are countless objects in the objective world, and there exist various relationships among them, including the relationship of containment and accommodation, that is, one object (referred to as a container) contains and accommodates another object (referred to as content), or one object is contained and accommodated within another object. Humans have perceived this phenomenon for a prolonged period, thereby forming an image schema in their minds, namely the "container-content" image schema. The container schema is based on the "inner-outer" image schema formed by human spatial experience.

According to Zhang Lianqiang (2013), containers generally possess volume, capacity, and shape (the shape of the container), and anything capable of containing and accommodating other objects is regarded as a container. Through a corpus examination, we discovered that the external wrapping materials relied upon for the "wrapping" action are diverse, such as leaves, clothes, and paper. Virtually everything can be wrapped. Although the external wrapping materials are not specialized containers, after the wrapping action, they assume the shape of a container and acquire the function of accommodating items. Hence, these external wrapping materials can also be considered containers. Through analysis, we contend that the container image schema of "wrap" consists of three components: the container, the content, and the container containing the content. As depicted in the following figure:

The container schema of the action "wrap"

Ninth sense of "to contain within; to summarize together" is a very common usage in language. For example:

This important discussion contains Kant's two basic views: one is that the development of human history obeys natural laws; the other is that human society as a whole is developing in a progressive direction.（这段重要的论述包含着康德的两个基本观点：一是人类历史的发展服从自然律；二是从总体上看人类社会是沿着进步的方向发展的。）

In the container metaphor schema of the example sentence, "this important discourse" serves as the container, and "two basic viewpoints" are the content, signifying that this important discourse encompasses two basic viewpoints. The abstract entity functions as both

the container and the content, which is the outcome of the basic metaphor schema projecting onto the abstract domain and generating the meaning of "contained within it". For instance, "this project includes multiple sub-projects," where "this project" acts as the container and "sub-projects" as the content, indicating that the project incorporates multiple sub-projects; in "this meal includes drinks and dessert," "this meal" is the container, and "drinks and dessert" are the content, suggesting that the meal contains drinks and dessert. It can be observed from the analysis that the extension of the meanings of "contain" and "include" is based on the "container-content" metaphor schema.

In daily life, mainly in Chinese, "bao" is frequently employed to express full responsibility or full authority for a task or matter, which differs from the central schema. In this container schema, the container part is constituted by people, and the content part is composed of abstract entities such as matters, powers, and responsibilities, indicating that someone is assuming responsibility for a matter. For example:

这个项目由他包了。(This project is his responsibility.)

[Project] <-- Responsibility --> [He]

In this instance, "he" is the individual assuming responsibility for the project, and the project is the object within the container. In Chinese culture, numerous idioms and colloquial expressions utilize "bao" to convey the meaning of assuming responsibility, such as "bao ban hun li" (taking responsibility for planning and organizing a wedding), "bao lan da quan" (assuming responsibility for holding power and making decisions), and "bao song" (taking responsibility for delivering goods).

"Bao" has the meaning of "pre-arranged exclusive use," such as "bao che" (renting a vehicle exclusively), "bao chang" (booking a venue exclusively), and "bao yi chuan" (chartering a boat exclusively). In "bao che," "bao" indicates "renting exclusively" or "using exclusively," meaning renting or using an entire vehicle exclusively.

Meanings generated by behavioral metaphor

Li Fuyin (2008) mentioned that the behavior idealization cognitive model contains the subject, object, tool, behavior itself, behavior outcome, time, etc. These factors exist in behavior metaphor relationships. The verb that refers to the subject and object is the most, followed by the tool, and the one that refers to time, place, and manner is very rare. The meanings"packed items, container, measure word"of "包bao ", used for the three actions of packing things, are closely related to the packing action behavior. Packing things requires a container, and after packing, a wrapped item is formed. These items can be counted one by one when they are put in a container or container. "包bao " can be used as a measure word. These meanings are closely related to the behavior metaphor.

Meanings generated by metaphor

Shu Dingfang(2008) pointed out that metaphor is an important source of semantic justification. As an important cognitive method, metaphor is an important means of grasping the different meanings of words between each other and an important factor in achieving word meaning expansion. "包bao " can be used after verbs and adjectives to refer to people with certain characteristics, such as“bingbao病包（people who is sick ）、taoqibao淘气包（people who is naughty ）”. The cognitive rule of going from things to people is a universal human cognitive rule. Chinese expression will anthropomorphize things, forming a metaphorical and vivid expression style. For example, "happy fruit" uses "fruit" to describe a person who brings joy; For example, "lazy bug" designates a lazy person, and "coward" refers

to a cowardly person. Here, words like "fruit," "bug," and "ghost" that denote objects are utilized to describe people, concretizing certain traits and anthropomorphizing them to signify people with specific character traits. This usage has become a common fixed expression in Chinese. Similarly, "bao" can be employed to describe people with certain characteristics, which is related to the characteristic of "bao" as a container. Well-packed items have contents, such as red bean paste buns and wallets, emphasizing the contents. Therefore, people can be metaphorically compared to the container "bao" to describe people with certain characteristics. For example, "xiaoqi bao" vividly portrays a person with a stingy nature, where the person is the outer container and stinginess is the content, thereby generating the meaning of "people with certain characteristics." By modifying different components in front of the metaphoric element "bao," various types of people with different characteristics can be expressed, significantly enhancing the language's word-formation ability and enriching its lexical expressions.

The word "bao" has the meaning of a bulge or lump on a body or object, such as a large lump on a tree trunk or a lump on a leg. Feng Wei(2017) believes that metaphorical words can be divided into three types from a semantic structure point of view. The first type is a metaphorical style, in which a certain feature of one thing is used to name another thing. For example, "bao" means "something wrapped up," which presents a bulging or swollen shape. When a person's skin is bitten by insects or hit by an object, a swelling or inflamed area will appear on the skin surface due to internal fluid, pus, or inflammation. The shape of the swelling or inflamed area is similar to something wrapped up, and the lumps that appear on the surface of objects are also round and bulging in shape. Because the features of lumps are similar to those of wrapped-up things, the word "bao" can be used to name bulges or lumps on objects or the body. In this way, "bao" has metaphorical connotations and produces the meaning of "lump." The combination of category element and metaphorical element is another way for Chinese metaphorical words to be formed. The structure and shape of a dome tent are similar to a round object wrapped up, which is similar to the shape of wrapped-up things. Therefore, people use "bao" as a metaphorical element to describe tents with this appearance feature, such as "（蒙古包）Mongolian tents." Mongolian tents are traditional living tents of the Mongolian and some nomadic ethnic groups, with a dome shape. When constructing words, the category element "蒙古（Mongolian）" comes first and the metaphorical element "bao" comes last, vividly describing this unique architectural form. "Bao" thus produces the meaning of a dome tent. Words used to name things in daily life are used to form vivid metaphorical words. The common feature of these metaphorical meanings is that they are constructed using metaphorical methods, sometimes based on the shape of "bao," sometimes based on the characteristics of the contents of the wrapped-up things, Sometimes based on people's imagination and association.

Discussion

The combination of frame semantics and image schema provides a new perspective and method for describing and understanding the polysemous language phenomena. Using the frame semantics analysis method to describe the semantic frames of the word "bao" in each meaning, it provides a direct and practical teaching reference for the teaching of the Chinese word "bao". Based on the theory of image schemas, it explains the basis and reasons for the emergence of the polysemy phenomenon of packaging verb "bao"and explores the mechanism of the formation of its polysemous word systems. The mechanism for the polysemy of "bao" is manifested as the path schema, the container schema, behavioral metonymy, and metaphor.

The core meaning of the polysemous word "wrap" is "cover with paper, cloth, or other thin sheets." Based on the path schema, it has generated the meaning of "surround; encircle"; based on the container schema, it has generated meanings such as "contain within; assume responsibility for; guarantee; reserve for exclusive use; support"; based on the behavior metaphor's cognitive mode, it has generated meanings such as "Packaged items; container for holding things; measure word"; and based on metaphorical extension, it has formed meanings such as "person with certain characteristics; bulging state of an object wrapped; felt round tent."

Suggestion

1Teachers help students construct semantic frames related to "bao" and understand its role and relationship in different events or situations. As a verb, the basic meaning of "bao" is to wrap or package things with cloth, paper, etc. Teachers display real objects or pictures and guide students to utter words related to the action "bao", activating students' existing knowledge and elements of the wrapping action scene. Students understand the basic meaning of "bao" during the viewing process and are presented with the basic meaning frame and syntactic realization form of "bao". For example, by presenting a scene of wrapping a gift, the basic meaning of "bao" is explained as "wrapping, packaging". The frame elements displayed include: gift, wrapping paper, ribbon (tool), wrapping action, etc. Teachers select or produce videos of the wrapping action containing the above-mentioned different scenes and ask students to attempt to construct sentences using the semantic frame of "bao". Regarding the teaching of other senses, such as the senses of "undertaking, being responsible, and exclusive commitment", teachers can create scenarios by establishing semantic frames of derived meanings to stimulate students' understanding of the word meanings. By presenting a scene of undertaking an engineering project, an undertaking frame is established, and the derived meaning of "bao" is explained as "undertaking". The frame elements are clearly defined as Party A, Party B, engineering project, contract, cost, etc. Through a scene of returning or exchanging goods in a store, an assurance frame is established, and the derived meaning of "bao" is explained as "assurance". The focus of vocabulary understanding lies in the frame elements of "assurance", namely, merchants, consumers, goods, problems, solutions, etc. In terms of practice, teachers set up situations such as shopping disputes and ask students to consider and express how to solve problems using the sense of responsibility of "bao", such as using expressions like "compensate for all losses, exchange, or return". Another example is when teachers simulate a scene of ordering in a restaurant and ask students to practice using the exclusive commitment sense of "bao", such as meal package service.

2Teachers combine the analysis of image schema and use the container schema to explain. The items to be wrapped are regarded as "contents", the wrapping materials as "containers", and the wrapping action is seen as placing the "contents" into the "containers". Students are allowed to simulate the action of wrapping gifts to experience the cognitive process of the container schema. Teachers utilize multimedia resources such as pictures and videos to display image schema to help students understand abstract concepts more intuitively. When explaining the derived meaning of undertaking a certain responsibility or obligation and ensuring the accomplishment of something, the container schema can be employed. The items to be responsible for are regarded as "contents", and individuals ensure their becoming part of this "container" through the action of "bao". Teachers can also expand compound words based on the basic meaning of "bao", introduce and practice compound words containing "bao", such as "bao ban" (handle everything single-handedly), "bao rong" (tolerance), and "bao lan" (undertake everything), guiding students to understand the connections between these words and the basic or derived meaning of "bao". In teaching, students are encouraged to exert their creativity and display their understanding of the meaning of "bao" and its image schema through means such as drawing and animation to deepen their memory and stimulate their interest in learning.

Reference

Dictionary editing room, Institute of Linguistics. (2016). Chinese Academy of Social Modern Chinese Dictionary (7th Edition).Beijing:Commercial Press.

Feng Wei. (2017). *Cognitive Linguistics and Chinese Lexical Studies*. Beijing:World Publishing Corporation.

Li Fuyin.（2008）. *Introduction to Cognitive Linguistics*. Beijing: Peking University Press.

Liu Kaiying and You Liping. (2015). *Modern Chinese Frame Semantic Network*. Beijing:Science Press.

Ma Honghai. (2010). *Research on Chinese Frame Semantics*. Beijing: China Social Sciences Press.

Shu Dingfang.(2008) .*Cognitive Lexical Semantics*. Shanghai: Shanghai Foreign Language Education Press.

Zhu Yan. (2010).P olysemy system and meaning connection mechanism of verb "Chuan" based on image schema. *Language Science*, (3), 258-273.

Zhang Lianqiang. (2013). Linguistic forms and rhetorical phenomena based on the image schema of "container-content". *Journal of Capital Normal University (Social Science Edition),* (4), 94-103.

Zhu Yan. (2016). Image schema and categorization of polysemy system. *Contemporary Linguistics ,* 18, 479-494.

Zhang Bo.(2020) .*An empirical study on second language vocabulary teaching based on Chinese vocabulary features*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.

แนวทางการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวภายใต้นโยบายเพื่อความยั่งยืน
Guidelines for Driving Tourism Under Policies for Sustainability

อนุวัฒน์ ชมภูปัญญา และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Anuwat Chompoopanya and Kampanart Wongwatthanaphong
Pibulsongkram Rajabhat University,Thailand
Corresponding Author, E-mail : aof01012531@gmail.com

****

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับคุณภาพ รวมถึงการดำรงชีวิตของชุมชน คุณภาพของประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว และคุณภาพของสิ่งแวดล้อม ประเพณีวัฒนธรรม จึงเป็นการท่องเที่ยวที่ต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องในการจัดการท่องเที่ยว และเป็นการท่องเที่ยวที่ต้องมีความสมดุลระหว่างความต้องการของนักท่องเที่ยว กับการบริการ หรือทรัพยากรการท่องเที่ยว และศักยภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการท่องเที่ยว ดังนั้นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจึงมีขอบเขตของการส่งเสริม การท่องเที่ยวจะอย่างยั่งยืนอยู่ได้ต้องมีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจไว้ได้อย่างไม่เสื่อมคลาย มีกิจกรรมการบริการทางการท่องเที่ยวให้มีผลกำไรตอบแทน มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการให้บริการ และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรมน้อยที่สุด

การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืนให้เกิดความสำเร็จต้องประกอบด้วยความสามารถในการใช้บริการของนักท่องเที่ยว ความสะดวกในการเดินทางเข้ามาใช้บริการท่องเที่ยว การเข้าถึงของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งความสามารถในการรับรองนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต้องพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องและเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การขับเคลื่อนการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, มิติการพัฒนา

วันที่รับบทความ : 31 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 17 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 25 มิถุนายน 2567
Received: May 31 2024; Revised: June 17 2024; Accepted: June 25 2024

Abstract

Sustainability is tourism that has quality, including quality of life, quality of community, quality of experience and quality of environment and culture. It is tourism that is still a continuation of tourism that is considered tourism and It is tourism that takes into account the balance between the needs of tourists and the services or tourism resources and the potential of those involved in tourism management. Therefore, sustainable tourism has scope for promotion. Tourism will be sustainable. It must have tourists visiting regularly. There are tourism resources that continually attract the attention. There are tourism service activities that generate profits in return. There are improvements and changes to the service and has minimal impact on the natural environment, society, and culture.

Driving a successful sustainable tourism policy must include the ability of tourists to use the services. Convenience of traveling and using travel services, access to tourist attractions including the ability to entertain tourists. In addition, the development of tourist attractions must develop tourism activities that are consistent with and suitable for tourist attractions to meet the needs of tourists.

Keywords: Policy driving; Sustainable tourism; Development dimensions

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวอีกหนึ่งประเทศที่เป็นจุดหมายของนักท่องเที่ยวอันเนื่องมาจากเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมประเพณีที่งดงาม ซึ่งเกิดเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจนกลายเป็นที่นิยมทั้งชาวไทยและชาวต่างชาวเป็นอย่างมากซึ่งความนิยมนี้จึงเป็นผลดีแก่ประเทศไทยในหลายด้าน เช่น การสร้างรายได้ให้ประเทศ การเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศ ความภูมิใจในประเทศประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของตน จึงทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของอย่างมากเนื่องจากการท่องเที่ยวก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นหนึ่งในแหล่งรายได้ที่สำคัญที่นำมาซึ่งเงินจากต่างประเทศไหลเวียนในประเทศ เกิดการสร้างงาน และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ รวมถึงมีส่วนสำคัญที่ทำให้พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมและขนส่ง อีกทั้งยังทำให้เกิดการค้าและการลงทุนที่ช่วยเพิ่มการขยายตัวและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของประเทศ นโยบายการท่องเที่ยวจึงมุ่งความสำคัญให้กับการเป็นจุดหมายปลายทางของการเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลกจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาการบริการทุกส่วนที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยวทั้งระบบเพื่อมุ่งเน้นไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพการสร้างความหลากหลายของการท่องเที่ยวให้เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว มุ่งให้ความสำคัญการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพสูง ทั้งนี้การกำหนดเป้าหมายด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะ 20 ปี จึงให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง การวางรากฐานที่มุ่งเน้นในเรื่องของมาตรฐาน และคุณภาพในระดับสากลให้เป็นสิ่งสำคัญที่สุด รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว โดยการบังคับใช้กฎหมายให้มีความ

ปลอดภัย และไม่ให้นักท่องเที่ยวถูกเอารัดเอาเปรียบตลอดจนการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564)

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570) มุ่งเน้นให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงจากสถานการณ์ในทุกรูปแบบ และพร้อมจะพัฒนาเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนจากการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน โดยมุ่งการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศเพื่อพัฒนาพื้นที่การท่องเที่ยวให้มีความทันสมัยที่อาศัยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมยกระดับบุคลากรและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทของการท่องเที่ยววิถีใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากการฟื้นตัวจากสถานการณ์ของโรคโควิด – 19 อีกทั้งหากมีสถานการณ์โรคอุบัติใหม่ในอนาคต รวมถึงการให้ความสำคัญกับการบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น และภาคประชาชน โดยมีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ และเขตพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนและพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่เป้าหมายได้อย่างแท้จริง (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2566)

บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางในการขับเคลื่นนโยบายด้านการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืนในบริบทของสังคมไทย ที่ต้องอาศัยการบูรณาการจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการท่องเที่ยว ซึ่งต้องให้ความสำคัญใน 3 มิติได้แก่ มิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติสิ่งแวดล้อม โดยการให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นเศรษฐกิจท่องเที่ยวคุณค่าสูง การพัฒนาให้เกิดสังคม และชุมชนท่องเที่ยวคุณค่าสูงต่อยอดคุณค่าให้กับทรัพยากรสิ่งแวดล้อม จนนำไปสู่รูปแบบการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

สถานการณ์อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย

การท่องเที่ยวของประเทศไทยต้องเผชิญปัจจัยความท้าทายสถานการณ์โรคอุบัติใหม่ และอยู่ในระยะฟื้นตัวจากสถานการณ์โรคโควิด-19 จึงทำให้การท่องเที่ยวต้องชะลอการเติบโต สถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ไม่มีเสถียรภาพ รวมถึงนักท่องเที่ยวระมัดระวังการใช้จ่าย จึงส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อันได้แก่ ธุรกิจสถานที่ท่องเที่ยว ธุรกิจสถานที่พักแรม ธุรกิจอาหาร และธุรกิจการขนส่งโดยสาร ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ธุรกิจร้านขายของที่ระลึก ธุรกิจบริการกีฬาและนันทนาการ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่มีความซับซ้อน ซึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวจะดำเนินการพัฒนาไปจนประสบความสำเร็จนั้นต้องประกอบด้วยความสามารถในการใช้บริการของนักท่องเที่ยว ความสะดวกในการเดินทางเข้ามาใช้บริการท่องเที่ยว การเข้าถึงของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งความสามารถในการรับรองนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว

นอกจากนี้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจะต้องพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้อง และมีความเหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว (ปรัชญา บุญเดช, 2561)

จากสถานการณ์ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประเทศไทยในปัจจุบันพบว่ามีการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในเมืองหลักด้านการท่องเที่ยว ปัญหาการโยงทางโครงสร้างพื้นฐานและระบบคมนาคม รวมถึงการใช้เทคโนโลยีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวยังไม่ครอบคลุมในพื้นที่การท่องเที่ยวของประเทศไทย จึงทำให้ด้านการท่องเที่ยวของประเทศมีภูมิคุ้มกันที่ต่ำ และการเติบโตด้านธุรกิจการท่องเที่ยวยังไม่ก่อให้เกิดความยั่งยืน ดังนั้นการจะพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย จะต้องมีจุดมุ่งหมายให้การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงได้อย่างยั่งยืน และสมบูรณ์มีการพึ่งพานักท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้น สามารถรับมือกับความเสี่ยง หรือวิกฤตต่างๆ ที่มีผลกระทบ รวมไปถึงการมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมได้ดี

การท่องเที่ยวคุณค่าสูง

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วยธุรกิจบริการที่หลากหลายซึ่งในแต่ละธุรกิจมีจุดมุ่งหมายกระบวนการที่มุ่งให้บริการเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวที่ต้องนำเสนอสินค้า และบริการที่มีความแตกต่างกับสินค้าโดยทั่วไป เพราะมูลค้าสินค้าทางด้านการท่องเที่ยวไม่สามารถจับต้องได้ก่อนตัดสินใจซื้อการบริการที่มีคุณภาพจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการแข่งขันในธุรกิจ ที่เรียกว่า การส่งมอบบริการ ที่ผู้ให้บริการควรตระหนักและเข้าใจถึงความต้องการของผู้ใช้บริการที่หวังจะได้รับจากสินค้าหรือบริการนั้นๆ เป็นการส่งมอบเพื่อสร้างความประทับใจในคุณภาพของการบริการ จึงมีความสำคัญต่อความคาดหวังจากการใช้บริการว่าเหมือนหรือแตกต่างอย่างไรจากความคาดหวังที่ตั้งไว้ที่จะได้รับบริการ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในสิ่งนั้น จึงจะสามารถยกระดับเป็นท่องเที่ยวคุณค่าสูง โดยสามารถศึกษาได้จากแนวคิด SERVQUAL MODEL โดยมีตัวชี้วัด ดังนี้ Zeithaml, Parasuraman and Berry, (1990 อ้างถึงใน จุติมา บุญมี และสุธิรา ปานแก้ว, 2560) อันประกอบด้วย ลักษณะทางกายภาพ ถือเป็นการบริการที่สามารถจับต้องได้ เช่น วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ อาคารสถานที่ บุคคล สิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน พนักงานพูดจาไพเราะสื่อสารได้เข้าใจ ใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส และสามารถให้ข้อมูลที่นักท่องเที่ยวต้องการได้อย่างน่าพึงพอใจ ซึ่งต้องอาศัยความน่าเชื่อถือ ที่สามารถไว้ใจได้ถูกต้องแม่นยำโดยเฉพาะการบริการที่สะดวกรวดเร็ว ดังนั้นการบริการของพนักงาน ต้องมีการบริการที่รวดเร็วและตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว แต่ในขณะเดียวกันหากเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความล่าช้า พนักงานควรสามารถแจ้งข้อมูลเหตุขัดข้อได้ว่าเกิดอะไรขึ้น หรือพนักงานสามารถแก้ไขปัญหาจนทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจสูงสุดและกลับมาใช้บริการซ้ำการจะทำให้การบริการเกิดประสิทธิภาพ พนักงานจะต้องมีความพร้อมที่จะให้บริการ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้ทันท่วงที เช่น การแสดงความพร้อมในการให้บริการอยู่เสมอด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม มี

ความมั่นใจให้บริการด้วยความรู้ความชำนาญ พร้อมแก้ไขปัญหาของลูกค้าถ้าหากเกินความสามารถที่พนักงานจะช่วยเหลือได้ จะต้องรีบดำเนินการแจ้งหน่วยงาน หรือผู้ที่สามารถช่วยเหลือได้ทันที และที่ขาดไม่ได้ คือการเข้าถึงจิตใจในการดูแลเอาใจใส่ลูกค้าตามความต้องการที่แตกต่างของลูกค้าแต่ละคน เพื่อสร้างความประทับใจให้กับลูกค้า และดึงดูดลูกค้ากลับมาใช้บริการซ้ำ

เพื่อให้การท่องเที่ยวคุณภาพสูงเกิดความสมบูรณ์ในทุกมิติจึงควรมีองค์ประกอบที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมในการรองรับนักท่องเที่ยว และเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวที่ดึงดูดความสนใจแก่นักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้น

Viken, & Granås, 2016 : Rivera, Croes, & Lee, 2016 : Henderson (2017 อ้างถึงใน พิชญาพร ศรีบุญเรือง และฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2564) กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งมีองค์ประกอบที่ดีที่เหมาะสมในการรองรับนักท่องเที่ยว จะต้องเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสะดวกสบายที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวได้รวดเร็วปลอดภัย รวมถึงมีสิ่งดึงดูดใจในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามมีเสน่ห์เฉพาะตัว และสิ่งที่ขาดไม่ได้ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ รวมถึงสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้ต้องอาศัยนโยบายของรัฐในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีแนวทางการวางแผนการจัดการ และดำเนินงานฟื้นฟู พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ความต้องการของผู้ใช้บริการ หรือนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวโดยเฉพาะสำหรับการท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการ เพื่อส่งมอบบริการต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวในรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ และสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ที่มีความคาดหวัง หรือมีความต้องการที่จะได้รับความประทับใจ และการบริการที่เหมาะสมตามความต้องการนั้นโดยองค์กรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยว จึงต้องมีระบบ และมาตรฐานที่สามารถควบคุมการปฏิบัติงานได้ จะช่วยให้องค์กรสามารถควบคุมการปฏิบัติงานและป้องกกันข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โดยสามารถนำหลักการด้านคุณภาพการท่องเที่ยวและองค์ประกอบที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวนี้ไปปรับใช้กับการบริการ การท่องเที่ยวในทุกรูปแบบกิจกรรมให้เกิดความน่าสนใจยิ่งขึ้น

เทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

โดยปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของผู้บริโภค เนื่องจากการพัฒนาเครื่องมือการสื่อสารที่ทันสมัยสามารถเชื่อมต่ออินเตอร์เน็ต จึงทำให้เทคโนโลยีดิจิทัลจึงมีบทบาทต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เนื่องด้วยผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวจะสามารถใช้ในการติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้ดีกว่าในอดีต ทำให้สามารถได้รับข้อมูลรวมถึงการมองให้ภาพได้ชัดเจน ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจ และการตัดสินใจใช้บริการของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นธุรกิจด้านการท่องเที่ยวที่สามารถนำเทคโนโลยีสื่อดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่จะทำให้สามารถยกระดับการให้บริการได้เป็นอย่างดี

โดยต้องอาศัยเทคโนโลยีมาพัฒนางานบริการด้านการท่องเที่ยวให้ไปสู่รูปแบบการบูรณาการด้านการท่องเที่ยวแบบครบวงจร ซึ่งนักท่องเที่ยวจะสามารถเข้าถึงบริการภาครัฐ และเอกชนที่มีความหลากหลายได้ด้วยตนเองผ่านช่องทางออนไลน์ นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาข้อมูลเพื่อการวางแผนท่องเที่ยว เช่น ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว ข้อมูลที่พัก ร้านอาหาร การเดินทาง มีการเชื่อมโยงข้อมูลการเดินทางเพื่อยกระดับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวตลอดการเดินทาง ตั้งแต่การบอกเส้นทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ จนถึงการแนะนำกิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจในบริเวณใกล้เคียง รวมถึงช่องทางออนไลน์ที่นักท่องเที่ยวสามารถ ยื่นขอวีซ่า ชำระเงิน และรับการอนุมัติผ่านทางเว็บไซต์ ก่อนเดินทางมาประเทศไทย (ปริวรรต สมนึก, 2565)

พัฒนเดช อาสาสรรพกิจ (2559) กล่าวว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากเดิมที่เคยพึ่งพาอาศัยบริษัทที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เปลี่ยนเป็นติดต่อเรื่องต่าง ๆ ด้านการท่องเที่ยวด้วยตนเองมากขึ้น นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวนมากเลือกโรงแรมที่พักจากข้อมูลที่มีการเผยแพร่กันทางสื่ออินเทอร์เน็ต เน้นความสะดวกสบาย รวมถึงความน่าเชื่อถือใน การจองโปรแกรมท่องเที่ยวต่าง ๆ ผ่านช่องทางออนไลน์และโทรศัพท์มือถือ และต้องการความปลอดภัยในการทำธุรกรรมการเงินผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งการท่องเที่ยวในยุคปัจจุบันต้องอาศัยเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร

นเรศ เหล่าพรรณราย (2560) ได้ศึกษา แนวโน้มของการตลาดดิจิทัลยุคปัจจุบันการตลาดดิจิทัล (Digital Marketing) ปัจจุบันได้มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว และต่อเนื่องซึ่งความก้าวหน้าในการวางกลยุทธ์การปรับตัวของแบรนด์และองค์กรต่าง ๆ ในช่วงที่ผ่านมา ได้มีการสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในการทำการตลาดดิจิทัล ซึ่งมีแนวโน้ม 3 แนวทาง ดังนี้

1) การผสมผสานระหว่างสื่อดั้งเดิมและสื่อออนไลน์ยุคใหม่ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ ที่ได้รับความนิยมลดน้อยลง ต่างไปจากสื่อออนไลน์ที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้สื่อดั้งเดิมมีการปรับตัว ด้วยการนำสื่อออนไลน์มาเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการโฆษณา เช่น รายการโทรทัศน์มีการถ่ายทอดสดผ่านสื่อออนไลน์ รายการวิทยุที่สามารถรับฟังผ่านสื่อออนไลน์ เป็นต้น

2) การพัฒนาซอฟท์แวร์สู่ฮาร์ดแวร์ ตลาดดิจิทัลในอดีตมุ่งเน้นการใช้งานผ่านเว็บไซต์ และโซเชียลมีเดียต่างๆ ที่เป็นซอฟแวร์ ซึ่งในปัจจุบันการตลาดดิจิทัลเริ่มมีการใช้ฮาร์ดแวร์เพิ่มมากขึ้น เช่น เทคโนโลยี (VR) ซึ่งจะต้องใช้แว่นวีอาร์ในการเข้ารับชม เพื่อสร้างความแปลกใหม่ให้กับการตลาดดิจิทัลมากขึ้น

3) การสร้างคอนเทนต์ เช่น เกมโปเกมอน โก ที่ไม่จำเป็นต้องอยู่กับหน้าจอโทรศัพท์เพียงอย่างเดียว แต่สามารถออกไปข้างนอกสถานที่หรือนอกจอโทรศัพท์ โดยมีแบรนด์สินค้าหรือบริการจำนวนมากเข้าร่วมการตลาดกับเกมส์นี้

จากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในยุคปัจจุบัน จึงพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่สูงขึ้นในการเลือกโรงแรมที่พักด้วยตนเอง เน้นความเรียบง่าย สะดวกสบาย ไม่ยุ่งยากในการจองโปรแกรมท่องเที่ยว รวมถึงด้านความปลอดภัยในการทำธุรกรรมผ่านระบบออนไลน์ โดยนักท่องเที่ยวในปัจจุบันมักได้รับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวจากการสืบค้นผ่านการแนะนำของเพื่อนนักท่องเที่ยวด้วยกัน ผ่านทางโซเชียลมีเดียในรูปแบบเผยแพร่ประสบการณ์ ภาพถ่ายตามแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม และเรื่องราวการท่องเที่ยวของตนเองผ่านทางโซเชียลมีเดีย จากเหตุผลดังกล่าวการท่องเที่ยวในประเทศไทยจึงต้องให้ความสำคัญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบอินเทอร์เน็ตโดยเป็นเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวไทย ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในจุดหมายหลักในการท่องเที่ยวของผู้คนทั่วโลก มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม มีโรงแรมที่พักทันสมัยได้มาตรฐาน มีการให้บริการที่ดี ส่งผลให้ประเทศมีรายได้จากการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเมืองรองและชุมชนท่องเที่ยวคุณค่าสูง

แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2566 – 2570) กล่าวว่า เพื่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและชุมชนท่องเที่ยวคุณค่าสูง (High Value Society) จึงมีแนวทางการพัฒนาที่ต้องพึ่งพาการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และชุมชน ในการต่อยอดอัตลักษณ์ความเป็นไทยการกระจายความเจริญทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างทั่วถึงทั้งประเทศ การพัฒนาให้ประเทศไทยสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี ลดการท่องเที่ยวตามฤดูกาลอย่างที่ผ่านมา โดยรัฐบาลมีบทบาทในการกำหนดนโยบายเรื่องปรับปรุงดูแลแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถเป็นเครื่องมือเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางมิติด้านสังคม ที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ให้เกิดความยั่งยืน สะดวก ปลอดภัย มีเอกลักษณ์ มุ่งส่งเสริมเกิดการเดินทางท่องเที่ยวในเมืองรองมากยิ่งขึ้น และประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว ทั้งนี้ ยังมีนโยบายการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือเสริมสร้าง และยกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นจากการกระจายรายได้สู่ชุมชน โดยมีมาตรการ 3 ประการ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเข้าสู่เมืองรอง 2) ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนที่แทรกอยู่ในเมืองหลัก และ 3) เชื่อมโยงชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว จึงทำให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถเป็นเครื่องมือในการลดการเหลื่อมล้ำ เกิดการพัฒนาทางกายภาพที่ทำให้แหล่งท่องเที่ยวเข้าถึงสะดวก ปลอดภัย เพื่อให้เกิดความยั่งยืนอย่างต่อเนื่องจึงต้องส่งเสริมบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในด้านผลิตภัณฑ์จากท้องถิ่น รวมถึงบริการการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มการใช้จ่ายในท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนท่องเที่ยวเมืองรอง และที่สำคัญคือกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงตามยุทธศาสตร์แหล่งท่องเที่ยวทั่วประเทศจึงจะเกิดความยั่งยืน (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2566)

ดังนั้นจึงต้องอาศัยแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Participation) ที่เข้ามามีบทบาทตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ที่มุ่งเน้นคนเป็นสิ่งสำคัญมากกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจ จึงเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาจากระดับบนลงล่าง (Top-down) มาเป็นระดับล่างขึ้นบน (Bottom-up) เพื่อสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ จนกระทั่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลจากภาครัฐ เอกชน ประชาชน และภาคการศึกษาในทุกพื้นที่ของประเทศ (ธัญรดา นัทนิชา, 2563)

โดยแนวคิดการมีส่วนร่วมดังกล่าวจึงมีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านพัฒนาชุมชนท้องถิ่นในด้านต่างๆ รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อพัฒนาขับเคลื่อนโดยกลไกประชารัฐที่ร่วมพลังให้สามารถกำหนดเป้าหมายแนวทางการพัฒนารวมทั้งแผนงานโครงการที่ตอบสนองความต้องการ และแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างสอดคล้องกับภูมิสังคมศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนให้เกิดความยั่งยืน

นิสากร ยินดีจันทร์ และคณะ (2564) แนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนแบบมีส่วนร่วมสู่ชุมชนท่องเที่ยวที่ยั่งยืนประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ 1)พื้นที่ของชุมชน ที่ต้องคำนึงถึงบริบทพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วยทรัพยากรที่มีความหลากหลายในชุมชนควบคู่ไปกับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยคนในชุมชนต้องตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมดั่งเดิมของชุมชน โดยต้องอาศัยศักยภาพของชุมชนให้มีความเข้มแข็งจากจิตสำนึกรักชุมชนเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ จนนำไปสู่การจัดการด้านการท่องเที่ยว ที่สำคัญต้องมีการกระจายรายได้สู่คนในชุมชนอย่างทั่วถึง เพื่อดึงดูดให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทั้งนี้ชุมชนใดที่จะดำเนินการให้เป็นชุมชนท่องเที่ยวนั้น ควรต้องได้รับการสนับสนุนจากส่วนราชการในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน โดยต้องอาศัยนักวิชาการที่มีองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว มาช่วยให้คำปรึกษาแนะนำร่วมกับคนในชุมชนให้เป็นไปตามบริบทของชุมชนและศักยภาพของชุมชน เพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนโดยคนในชุมชนสามารถดำเนินงานเอง 2)การมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวของชุมชน ควรพัฒนาทรัพยากรที่มีของชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เริ่มจากการรวมตัวของกลุ่มการท่องเที่ยวชุมชนรวมถึงผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมวางแผน เพื่อค้นหาศักยภาพของชุมชนที่สามารถเป็นจุดเด่นของชุมชนโดยอาศัยนักวิชาการร่วมให้คำปรึกษาแนะนำกระบวนการต่างๆ เพื่อวิเคราะห์หาจุดเด่นที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว จนนำไปสู่การท่องเที่ยวชุมชน ที่สามารถดูแลรักษาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมของชุมชนไม่ให้เสื่อมโทรม ทั้งนี้ชุมชนเองต้องมีส่วนร่วมในการจัดการเมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด และคงอยู่ในสภาพที่ดีเสมอเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนที่ยั่งยืน และ3)การพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยวชุมชน ควรมีการดำเนินการในรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวให้ตรงความต้องการของนักท่องเที่ยว จะต้องอาศัยความร่วมมือกันให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการโดยมีองค์ประกอบด้านศักยภาพ ด้านสถานที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดความ

น่าสนใจมีสิ่งอำนวยความสะดวกในขั้นพื้นฐานต่างๆ เพื่อให้สามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ มีการวางแผนจัดเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนที่ปลอดภัย ความสะดวกในการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อให้เกิดเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างชุมชนด้วยกัน อีกทั้งด้านราคาค่าบริการมีการกำหนดราคา โดยยึดถือให้เกิดประโยชน์ทั้งสองฝ่าย คือคนในชุมชนมีรายได้ที่เหมาะสมจากการท่องเที่ยว ส่วนนักท่องเที่ยวได้รับสินค้าการบริการอย่างคุ้มค่า และการส่งเสริมการตลาด การสื่อสารด้านการประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนโดยผ่านช่องทางการสื่อสารที่ทันสมัยที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้หลายช่องทาง มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจสื่อสารไปยังนักท่องเที่ยวให้มีความเข้าใจในรูปแบบการท่องเที่ยวที่รักษาทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมกับคนในชุมชน ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจอยากกลับมาเที่ยวซ้ำ

จากนโยบายภาครัฐเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง ที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวตามนโยบายที่รัฐบาล และให้ความสำคัญการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว รวมถึงการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นชุมชน ซึ่งการส่งเสริมดังกล่าวจำเป็นต้องคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม มีการกำหนดทิศทางการพัฒนาจากสมาชิกภายในชุมชน จัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อชุมชน และชุมชนเป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว และมีสิทธิ์ในการบริหารจัดการในทุกมิติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากภาครัฐบาล ภาคเอกชน และหน่วยงานหรือองค์กรภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปตามทิศทางที่เหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญด้านการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจจึงส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง เพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าสู่เมืองรองและชุมชน อันเป็นการสร้างและการกระจายรายได้สู่เศรษฐกิจฐานรากมากขึ้นมีการส่งเสริมพัฒนาทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการยกระดับศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อเพิ่มคุณภาพการบริการ และความหลากหลายของสินค้า รวมถึงการบริการด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตประเพณี วัฒนธรรม อัตลักษณ์ของชุมชน และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม เพื่อกระจายรายได้ไปยังทุกภาคส่วน

การบริหารจัดการทุนทางทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในชุมชนสามารถบริหารจัดการใช้ประโยชน์จากทุนทางทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมและประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน เพื่อนำมาต่อยอดพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเพื่อแก้ปัญหาความยากจน และพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งในปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กำลังได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ดังนั้นหากชุมชนท้องถิ่นสามารถพัฒนาต่อยอดจากทรัพยากรในชุมชนที่มี มาใช้กับการท่องเที่ยวด้านต่างๆ ในชุมชนจะสามารถสร้างรายได้

ให้กับคนในชุมชน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ย่อมจะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนประสบความสำเร็จ

จันทร์จิรา สุขบรรจง (2559) กล่าวว่า แนวคิดการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน มีองค์ประกอบอยู่ 6 องค์ประกอบ คือ

1. การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาสถานที่อันเป็นแหล่งที่น่าสนที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวพร้อมใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเข้ามาเยือน มีการประเมินศักยภาพความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และกำหนดกิจกรรมท่องเที่ยวที่อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวด้วย

2. การพัฒนาสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพเดิมหรือน่าสนใจกว่าเดิม โดยต้องมีมาตรการป้องกันผลกระทบจากการท่องเที่ยว เช่น การติดตามประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่าง และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

3. การพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาธุรกิจด้านการบริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ แก่นักท่องเที่ยวเพื่อสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจ และต้องมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

4. การพัฒนาตลาดท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพเข้ามาท่องเที่ยว โดยต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม และให้นักท่องเที่ยวเหล่านี้ได้รับความรู้ประสบการณ์จากการท่องเที่ยวอย่างเป็นที่พอใจ

5. การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การสร้างโอกาสให้คนในชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่นสามารถจัดการการท่องเที่ยวได้เอง และให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว จึงจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความรักสามัคคี และรักษาทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวให้คงอยู่ตลอดไป

6. การพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ สร้างจิตสำนึกให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมโดยผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนทุกฝ่ายให้ความรู้ปลูกฝังจิตสำนึกในการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้คนในชุมชนและนักท่องเที่ยวเกิดความรักความหวงแหนทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ ธนกฤต แดงทองดี (2565) กล่าวว่า รูปแบบการบริหารจัดการทุนทางทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมมาใช้กับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และธรรมชาติอย่างมีความรับผิดชอบ มีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการให้ความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว และมีการกระจายรายได้ในท้องถิ่นชุมชน องค์การการท่องเที่ยวโลก และสอดคล้องกับ The World Tourism Organization (2022) กล่าวถึง การท่องเที่ยวทางธรรมชาติในทุกรูปแบบที่อาศัยแรงจูงใจหลัก คือ การให้นักท่องเที่ยวได้

สังเกตและชื่นชมธรรมชาติ ตลอดจนวัฒนธรรมดั้งเดิมที่แพร่หลายในพื้นที่ธรรมชาตินั้น ๆ ในขณะเดียวกันต้องสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนท้องถิ่นด้วย

จากแนวความคิดดังกล่าว การท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืน ควรยึดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแนวคิดของการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับและการยินยอมให้ชุมชนท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ดังนั้นการบริหารจัดการทุนทางทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวนั้น ได้รับผลกระทบมาจากรูปแบบของการท่องเที่ยวได้เปลี่ยนแปลงไปจากการท่องเที่ยวที่เน้นปริมาณและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจเป็นหลัก แต่ขาดการตระหนักถึงผลเสียหายต่อระบบนิเวศ ทรัพยากรการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม และสังคม วัฒนธรรม จะทำให้ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งแนวโน้มความนิยมของนักท่องเที่ยวสมัยใหม่ จะส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งต้องมีการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องต่อความต้องการและสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวมีการรักษาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวให้กลายเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว ที่มีคุณภาพและมีความพร้อมอย่างยิ่งในการรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคต ต่อไป

สรุปและข้อเสนอแนะ

การท่องเที่ยวเป็นความเคลื่อนไหวของนักท่องเที่ยวเพื่อเดินทางมาพักผ่อนหย่อนใจ และแสวงหาความบันเทิงเป็นหลัก เนื่องจากประเทศไทยเป็นอีกประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมประเพณีที่มีความสวยงาม จึงก่อให้เกิดการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวให้ผู้คนเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยทั้งชาวไทยและชาวต่างชาวโดยมีการแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว การให้บริการ และคุณภาพรวมถึงความสะดวกสบายจากแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ทั้งนี้การหาข้อมูลต่างๆ เบื้องต้นจึงต้องอาศัยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อแสวงหาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวเสียก่อน ที่นักท่องเที่ยวจะตัดสินใจเดินทางมา

โดยหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนจึงต้องมีการส่งเสริม และสนับสนุนการท่องเที่ยวของไทยรูปแบบต่าง ๆ โดยมุ่งการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ดี และกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ อย่างไรก็ตามการมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นต้องคำนึงถึงปัจจัยเรื่องคุณภาพของสินค้า การบริการ และความปลอดภัย รวมถึงการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว สิ่งสำคัญที่จะดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวภายในประเทศไทย โดยเฉพาะการทำให้แหล่งท่องเที่ยวในเมืองหลักและเมืองรองทางการท่องเที่ยวของไทยมีเสน่ห์สวยงามมีคุณลักษณะทางกายภาพที่ดีมีคุณค่าสำหรับนักท่องเที่ยว จนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว และทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยเกิดความยั่งยืน จึงต้องมีการการขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยว ใน 3 มิติได้แก่ มิติเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม และมิติสิ่งแวดล้อม

มิติด้านเศรษฐกิจ มีการดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นเศรษฐกิจท่องเที่ยวคุณค่าสูง ต้องมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวการบริการให้มีคุณภาพสูง โดยผู้ประกอบการต้องพัฒนาปรับปรุงสถานประกอบการ และการบริการในด้านต่างๆ ให้มีความหลากหลายรวมถึงการสร้างบริการที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ให้มีมาตรฐานสูงซึ่งทำให้ผู้ประกอบการด้านธุรกิจที่พัก และบริการสามารถสร้างราคาที่สูงขึ้น 2) นำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้ในการท่องเที่ยวเพื่อกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดด้วยการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อสื่อสาร และให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ และการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของของนักท่องเที่ยวที่เข้าถึงได้ตลอดเวลา รวมถึงรูปแบบการนำเสนอให้มีความทันสมัย และน่าเชื่อถือ และ3) การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เพื่อเป็นการเร่งฟื้นฟูรวมถึงพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว และบริการให้ได้มาตรฐาน การอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว และต้องมุ่งเน้นการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับนักท่องเที่ยว

มิติด้านสังคม มีการดำเนินการเพื่อพัฒนาให้เกิดสังคมและชุมชนท่องเที่ยวคุณค่าสูง ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) มีศักยภาพในการดึงดูดใจของการท่องเที่ยว ต้องมีแหล่งท่องเที่ยวมีจุดดึงดูดความสนใจ หรือมีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วัฒนธรรม ที่เป็นที่สนใจและสามารถสร้างความประทับใจและความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว วิถีชีวิตและภูมิปัญญา ที่งดงามทางศิลปวัฒนธรรม มีเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละท้องถิ่นชุมชนที่มีคุณค่า และมีความเฉพาะตัวสูง มีบริการเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ 2) มีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยว ต้องอาศัยตัวช่วยส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและมีการจัดการการท่องเที่ยวที่เหมาะสม เช่น ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาใช้เพื่อการจัดการรวมไปถึงพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น 3) มีการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ต้องควบคุมดูแล การดำเนินงาน การจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่บนพื้นฐานการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืน สร้างจิตสำนึกทั้งแก่นักท่องเที่ยวเจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการและชุมชนท้องถิ่นที่อยู่โดยรอบแหล่งท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว และ4) มีลักษณะเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีการควบคุมจำนวนของนักท่องเที่ยวให้มีความสมดุลและเหมาะสมกับความสามารถในการรองรับของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวต่อจำนวนนักท่องเที่ยว

มิติสิ่งแวดล้อม มีการต่อยอดคุณค่าให้กับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องอาศัยหลักการท่องเที่ยวที่เน้นให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งต้องยึดหลักการ 3 ประการ ได้แก่ 1) มีลักษณะเป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นที่คุณค่าหรือเอกลักษณ์ของทรัพยากรในแหล่งท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่ธรรมชาติ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์โบราณ และวัฒนธรรมที่โดดเด่นในพื้นที่ 2) มีลักษณะเป็นการท่องเที่ยวที่สร้างประโยชน์ต่อ

ชุมชนโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการธุรกิจภาคเอกชน เพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การใช้ประโยชน์ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนท้องถิ่นให้เกิดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจทั้งทางตรง และทางอ้อมแก่ชุมชนท้องถิ่น 3) มีลักษณะเป็นการท่องเที่ยวที่สร้างผลกระทบทางลบน้อยที่สุด ซึ่งการท่องเที่ยวโดยทั่วไปที่เน้นปริมาณนักท่องเที่ยวมักมีการทำลายสิ่งแวดล้อมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวจึงต้องการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม ทั้งการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว การออกแบบกิจกรรมที่สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ การสร้างความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดจนชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวจะช่วยลดผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นกับทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดีการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอีกหนึ่งนโยบายที่รัฐบาลให้ความสำคัญเนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมากก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงควรมีนโยบายเพื่อดำเนินแนวทางการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวภายใต้บริบทของประเทศไทยเพื่อให้เกิดความยั่งยืน โดยการส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นเศรษฐกิจท่องเที่ยวคุณค่าสูงพัฒนาสังคมและชุมชนท่องเที่ยวคุณค่าสูงต่อยอดคุณค่าให้กับทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โดยการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้มีการพัฒนามาจากแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ให้เป็นการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม สามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนมีการปกป้องและรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประเพณี และระบบนิเวศไว้ให้คนรุ่นหลังมีการจัดการแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวให้มีความยั่งยืนและมีเอกลักษณ์ดั่งเดิมคงไว้ เพื่อให้มีนักท่องเที่ยวมาเยือนอย่างสม่ำเสมอ มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการนำเสนอความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการอำนวยความสะดวกโดยอาศัยเทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ตลอดให้บริการอยู่เสมอ รวมถึงการท่องเที่ยวที่เกิดผลกระทบที่ต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นน้อยที่สุดจึงสามารถคงความยั่งยืนของการท่องเที่ยวไว้ได้ โดยมีการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ และการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม โดยใช้ทรัพยากรที่มีคุณค่าอย่างชาญฉลาดรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2564). แผนปฏิบัติราชการรายปี (พ.ศ. 2565). *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: https://secretary.mots.go.th/ewtadmin/ewt/secretary/download/article/article_20220610151812.pdf.

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570). ออนไลน์. ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: secretary.mots.go.th/download/article/article_ 20230 327145011 .pdf.

จันทร์จิรา สุขบรรจง. (2559). *การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของหนานมดแดง อ่าเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง.* ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

จุติมา บุญมี และสุธิรา ปานแก้ว. (2560). *แนวคิดการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวโดยใช้หลักจิตใจให้บริการ (Service Mind) เพื่อคุณภาพการบริการและคุณภาพชีวิต.* The 4th International and 3rd National Conference "Environmental Friendly Tourism for Sustainable Development", 440-455.

ธัญรดา ดวงแก้ว และ นัทนิชา หาสุนทร. (2563) การมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บ้านไทรน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.* 6 (1), 43-44.

ธนกฤต แดงทองดี.(2565). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์* (Ecotourism): *การท่องเที่ยววิถีอนุรักษ์ ผสานคน กับธรรมชาติ เป็นหนึ่งเดียวกัน*. มูลนิธิสืบนาคะเสถียร.

นิสากร ยินดีจันทร์, ภูริพัฒน์ แก้วตาธนวัฒนา และ สันดุสิทธิ์ บริวงษ์ตระกูล. (2564). การพัฒนาศักยภาพชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกรณีศึกษา เครือข่ายท่องเที่ยวโดยชุมชนจันทบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม.* 11 (1), 257-258.

นเรศ เหล่าพรรณราย. (2560). แนวโน้ม Digital Marketing ปี 2017. *ออนไลน์. ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: https://money.sanook.com/451083/

ปรัชญา บุญเดช. (2561). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวถ้ำเลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง. *วารสารการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา*. 7 (2), 122-138.

ปริวรรต สมนึก. (2565). *นวัตกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน.* อุบลราชธานี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

พัฒนเดช อาสาสรรพกิจ. (2559). ท่องเที่ยวยุคดิจิตอล. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2567. แหล่งที่มา: http://www.komchadluek.net/news/ economic/224484.

พิชญาพร ศรีบุญเรือง และฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2564). การพัฒนาคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวศักยภาพสูงในประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้.* 14 (1), 6.

“Memory”: The Choreography from an Analysis of Latin Dance Languages

Yuguang Wang and Nadhanant Uaesilapa
Burapha University,chonburi,Thailand
Corresponding Author, E-mail: 378906859@qq.com

****

Abstract

As the art of dance continues to evolve, Latin dance, as a vibrant form of dance, has secured an important position on the world dance stage. This study aims to delve into the language of Latin dance through dance analysis methods and uses the dance piece "Memory" as a case study to explore how the artistic language of Latin dance can be transformed into concrete dance creation and performance. The researcher provides a detailed description of the creative process behind "Memory," including the piece's creative concept, structure, and prop selection, and discusses the choreography and rehearsal process. Additionally, the study offers related discussions and suggestions for future research.

Keywords: Latin Dance; Dance Language; Dance Analysis;Dance Creation; Artistic Expression

Introduction

Dance, as a cultural phenomenon, develops in tandem with material and spiritual civilization. It is a physical form that people gradually form in their work and life, reflecting their social concepts (Fu, 2011: 139-140). In dance works, the physical form is the smallest unit, which is combined in sequence to develop into dance sentences and dance segments, eventually culminating into a complete dance piece. The related movements used in the piece are collectively referred to as dance language. Hence, dance language is a combination of dance movements and dance emotions, capable of expressing specific thoughts, feelings, cognitions, beliefs, and living conditions. Dance language is the foundation of dance art, including dance movements, dance sentences, and dance paragraphs.

Although many dancers, experts, and scholars have studied dance language in the past, it is inevitably difficult to describe systematically through written language, as dance language is a type of body language (Huang & Bai, 2003: 87-88). While experts wish to theoretically interpret dance language, the unique nature of dance art makes all research challenging to form into textbooks or reference books that serve as a guide. It is precisely through the use of dance language that dance art can realize many of its artistic functions, such as character shaping, internal activity expression, emotional thought expression, and theme condensation (Li, 2015: 46-47). However, for a long time, the dance and academic circles have taken a rather general approach to the study of dance language, and some misunderstandings still exist.

* Received: March 7 2024; Revised: June 3 2024; Accepted: June 4 2024

In light of this, the author takes his own choreographed dance piece "Memory" as an example, analyzing the dance arrangement from the perspective of Latin dance language, and analyzing the realization of its artistic functions from the significance of dance language, in order to better guide dance creation and performance.

This paper takes the author's choreographed work "Memory" as an example to explore the permeation of dance language in the process of dance choreography, and discusses the author's perception of dance language in the practice of dance choreography. The aim is to help choreographers understand the significance and role of dance language in the creation of dance works through this study, as well as how to accurately grasp and apply dance language in the creation of dance works, thereby providing reference for finding more avenues and methods to stimulate imagination and creative thinking.

Latin Dance Artistic Language Analysis

The analysis of the artistic language of Latin dance is not only crucial for the growth of individual dancers and the performance of the dance but also has a profound impact on the spread and development of the entire Latin dance culture (Liu, 2019: 96-97). Through the analysis of artistic language, dancers can gain a deeper understanding of the technical details of various dance steps and body movements, thereby improving their technical level. Artistic language analysis can help dancers learn how to convey complex emotions through movements and expressions, enhancing the infectious power of the dance.

1. Basic Technical Analysis of Latin Dance

(1) Posture and Balance

In Latin dance, a dancer's posture is the foundation of the performance. It concerns not only the aesthetics of the dance but also is an important way for dancers to express emotions and stories (Liu, 2017: 72-73). Common Latin dance postures include a slightly arched chest, relaxed and drooping shoulders, a slightly tilted pelvis, and softly bent knees, which provide the power and flexibility for the execution of dance steps. Moreover, the position of a dancer's head is also extremely important; it should generally be kept upright, and the gaze should communicate powerfully with the audience or dance partner.

Figure 1 Latin Dance Poses
Source: Internet

Balance is crucial du

ring execution of movements as it ensures the stability of the dancer while rapidly changing steps and direction. Good balance allows a dancer to perform more complex combinations without losing rhythm and form. Maintaining balance requires the strengthening of core muscles, which is often achieved through specialized training such as Pilates or yoga.

(2) Footwork and Foot Position Details

The basic footwork of Latin dance is varied and unique, with each dance having its specific steps (Jin, 2006: 54-56). For instance, in the Samba, the basic step is the "Samba Bounce," which requires the dancer to bounce up and down while keeping the rhythm. In the Cha-cha-cha, the basic step is the quick "three-step stomp," necessitating clear and precise foot position changes.

The correctness of foot positions is vital for the overall performance of the dance. Proper foot positions help the dancer to better control their body, maintain balance, and execute precise dance moves. Moreover, accurate foot positioning is also part of the overall form of the dance, playing an indispensable role in showcasing the dance style and emotion.

(3) Turning and Body Rotation Techniques

Turning is one of the common techniques in Latin dance, which requires the dancer to rotate the body quickly while maintaining an elegant upper body posture (Qiao Zhi, 2012: 74-75). The key to turning technique lies in the stability of the preparatory action, balance control during the rotation, and the finishing posture after the turn. During a turn, the dancer maintains core stability by contracting the abdominal muscles, while controlling the speed and direction of the turn with the toes and heels.

Figure 2 Latin Dance Rotation Movement
Source: Internet

The expressiveness of body rotation is reflected in its ability to showcase the dancer's skill level and the vitality of the dance. In competitions or performances, rotation movements often capture the audience's attention; hence, executing turns with precision and expressiveness is a focal point of practice for every Latin dancer.

In summary, by analyzing posture, balance, footwork, foot position, and the techniques of turning and body rotation, the importance of these techniques for dance

performance is revealed. These techniques are not only the fundamental skills dancers must refine but also key to conveying emotion and showcasing style during their performances.

2. Body Language and Facial Expression Management in Latin Dance

(1) Facial Expressions in Dance

In Latin dance, facial expressions are an important means for dancers to express emotions and shape characters (Wang, 2016: 200-201). Facial expressions can convey the emotions of the dancers, enhancing the audience's empathy. A smile may express happiness and enthusiasm, while a furrowed brow may indicate tension or intense emotions. Through facial expressions, the audience can better understand the emotional background and storyline of the dance.

Figure 3 Latin Dance Dancers' Facial Expressions
Source: Internet

Facial expressions can transmit the plot and theme of the dance story, and also enhance the artistic expressiveness of the dance. Through professional training, dancers can improve the accuracy and richness of facial expressions, including practicing muscle control and relaxation, observing and imitating facial expressions in various emotional states, and adjusting the timing and degree of facial expressions in conjunction with the music and dance movements.

(2) Association between Body Movements and Emotions

Body movement is another important tool for conveying emotions and storytelling. Various body movements in Latin dance can convey specific emotions and sentiments, such as fast steps and spins can reflect excitement and vitality, while soft sways and twists can express grace and sensuality. Dancers need to convey inner emotions through the intensity, speed, and extent of stretching of movements, and make the actions more expressive and deeper by controlling focus and emotional investment.

Figure 4 The Body Movements of Latin Dance Dancers
Source: Internet

There is a profound interplay between dance movements and inner emotions. Dancers must internalize the emotions of the music and story, expressing them through their body movements. This demands a high level of emotional awareness and expressive capability from the dancers, as well as technical precision.

(3) Dance Posture and Confidence

A dancer's posture often reflects their inner confidence and stability. Confident dancers tend to display a more commanding and composed dance posture, which not only makes the dance movements more robust and graceful but also leaves a lasting impression on the audience. Therefore, focusing on nurturing dancers' confidence during training not only benefits the enhancement of dance performance but also helps dancers present a better state and charm on stage.

Figure 5 The Confidence of Latin Dance Dancers
Source: Internet

Confidence is crucial for dance performance. A confident dancer can better connect with the audience, convey emotions, and execute techniques with greater precision. Through positive feedback and continuous practice, dancers can build and strengthen their confidence.

3. Rhythms and Musicality in Latin Dance

(1) Capturing and Applying Musical Rhythms

Latin dance music commonly features rhythmic patterns such as the "half-beat rhythm" of the Samba, the "quarter-beat rhythm" of the Cha-cha-cha, and the "slow-quick-quick" rhythm of the Rumba. Dancers capture and express these rhythms through body movement, footsteps, and the shifting of weight, often needing to synchronize with the percussion in the music. For instance, rapid changes in footwork and body sway are used to align with the musical rhythm, making the dance moves more vivid and powerful.

(2) Synergy between Dance and Music

The close integration of dance moves and music can create a strong synergy (Zhang, 2015: 56-61). Dancers interpret the melody, rhythm, and emotions of the music through their movements, translating the musical rhythms, melodies, and emotions into concrete dance actions, achieving an effect where dance and music blend and respond to each other. When dance and music are perfectly matched, it can provide audiences with a richer and more profound viewing experience.

(3) Musical Expression in Dance

This expression can be achieved by matching the intensity of the music's rhythm, the contours of its melody, and the emotional hues of the music (Zhao, 2007: 111-112). Different styles of Latin dance have unique ways of expressing musicality; for example, the Samba emphasizes rhythm and energy, while the Rumba emphasizes the flow and expression of emotions. In the Rumba, dancers can interpret the music's tenderness and depth through the extension and prolongation of dance poses. Through meticulous interpretation of musicality and the use of body language, dancers can convey the stories and emotions behind the music to the audience.

The Process of Creating the Dance Performance "Memories"

The creation of the dance performance "Memories" is an exhilarating and challenging process. This performance aims to explore and present the complexities and diversities of memory through the medium of dance. The creative process begins with a brainstorming session among the team, where members collectively discuss the theme and concepts of memory. Researchers inspire each other by sharing personal memory stories they are familiar with, extracting common emotions and meanings from these reminiscences.

During the dance creation process, researchers experiment with various dance techniques and movement elements to express different types of memories (Zhou, 2019: 1-63). Through the form of dance, the speed and strength of movements, and the posture and expressions of the body, researchers convey the emotions and perceptions associated with memories. Creators give deep thought to the choreography and rhythm within the dance, aiming to create segments that lead the audience to experience the changes and evolution of memories.

1. Creative Concept of the Work

The work "Memories" primarily narrates the recollections of a war hero, who after experiencing an unforgettable and intense period of war, reflects on his life. The story includes two time segments, encompassing the protagonist's youth and old age. Regarding the work "Memories," the main focus is on depicting, through the language of dance, a revolutionary hero's wartime experiences during his youth and his reflections on the revolutionary war in his later years.

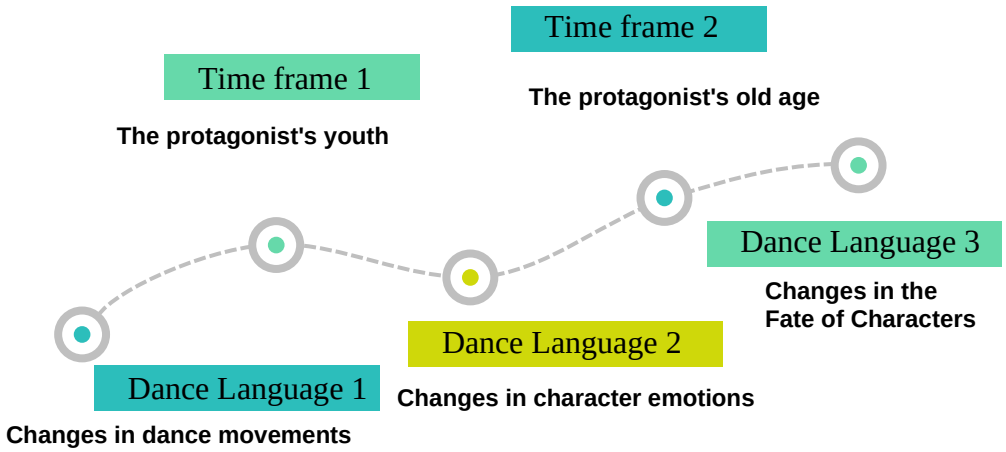

Figure 6: Creative Process Diagram for the Artwork
Source：Yuguang Wang

The creative concept for the artwork is to narrate the protagonist's life experiences in a reverse chronological recollection. The creation revolves around three aspects: changes in dance movements, shifts in character emotions, and transformations in the characters' fates.

(1) The piece begins with an opening video. The video depicts an elderly person in a wheelchair reminiscing about their life. The individual has lived through two wars, the first being the War of Resistance against Japan, and the second, the Chinese Civil War. Scenes of the wars emerge in the elder's mind. As the sound of recollection fades, the video concludes.

(2) The first dance commences. Accompanied by the background sound of a telegraph machine, a young man is seen strategizing a battle plan. He exudes a contemplative demeanor, meticulously arranging the combat strategy. His dance incorporates stage props such as a table, a baton, and a map of operations. With his back to the audience, he performs a series of realistic commanding gestures. Throughout the dance, there is a full interaction between the movements and the props, including designing battle routes, selecting weapons, and sending telegrams to summon troops. The background music, enhanced with sounds of battle, weaponry, and tank movements, complements the dance which includes movements like the Samba Left Turn and the Strong Army dance steps to complete the piece.

(3) A second video interlude follows. This segment shows footage of marching troops during war and intense combat scenes between opposing sides.

(4) The second dance unfolds. The performer, through dance movements, captures the dynamic actions of combat. The dance form is used to depict the intense struggle, with realistic actions such as crawling, dodging, and evading bullets to represent the movements of dodging during battle. Bullfighting moves are utilized to convey the rigid posture during combat. Towards the end, the sound of gunfire is employed to express the sorrow over the sacrifice of comrades, with slow kneeling movements to mourn and honor the fallen revolutionaries. Finally, the big screen lights up displaying the white flag of the Japanese army, signifying their surrender.

(5) A third video intercut appears. Footage of the founding of New China is shown, celebrating the victory of the Liberation War and the cheers of the Chinese people.

(6) The third dance begins. Performers run onto the stage waving the national flag, interacting with it through dance to express the feeling of victory in the war of resistance. It conveys the performers' admiration for the greatness of the Communist Party, culminating the final piece with the Rumba movements as body language.

(7) A fourth video segment is inserted. The entire dance is presented using a reverse chronological narrative technique.

2. Structure of the Work

The structure of a dance is a crucial artistic means for displaying the content of the dance, shaping artistic imagery, and creating the ambiance of the work. This includes character shaping, expressing emotions, and organizing and arranging the plot. Dance structures generally follow these basic principles: adherence to the requirements for expressing the theme and shaping the dance image; meeting the demands of various dance genres; ensuring diversity while maintaining unity and completeness; respecting the habits of dance art appreciation and adapting to the continuously evolving aesthetic requirements.

The work "Memories" was created by the author based on research and interviews with experts. It mainly narrates the recollections of love by a couple in love. In its creation, the structure of the work has the following characteristics:

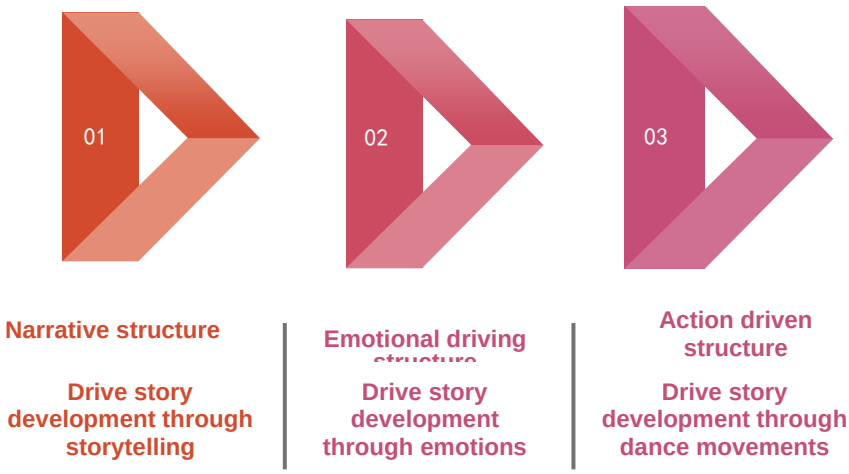

Figure 7 Characteristics of the Work's Structure
Source：Yuguang Wang

Firstly, it has a narrative structure that propels the story's development through narration.

In the arrangement of the work "Memories," by analyzing the relationship between dance step variations and artistic expression, it is found that: (1) Dance steps are suitable for creating a tense and carefree atmosphere, shaping sensitive character images. The briskness of quick steps is distinct in style and vivid in artistry. The stability of dance steps can outline a stable relationship through-line in the work. The performance form of Latin dance allows the performers to create movements that are not abrupt and facilitate the expression of a progressive relationship. (2) The variation of dance steps is an external manifestation of the changing rhythm of emotions; conversely, the inner rhythm of emotions is the internal basis for the progressive transition of dance steps.

Secondly, the structure is driven by emotion, which propels the story forward through feelings.

In the dance "Memories," there is a segment where a soldier fights alone in war. Throughout the battle, the dancer vividly uses gestures like supporting the waist with both hands, hugging the waist, and bending over. Utilizing the strength of the waist to execute a series of difficult solo dance moves, the performance rapidly ascends to the climax of the entire piece, intensifying the excited and tense atmosphere on stage. There are also parts of the dance where the performers use unified rhythmic movements such as bending the knees, stamping the feet, and bending the waist. This harmonizes the dance movements with the innermost feelings, using the full body to express one's genuine emotions completely.

Thirdly, the structure is driven by motion, using the language of dance to convey the storyline's sequence.

The choreographers express the narrative's sequence through the language of dance. By using dance to convey the text and the stage experience that needs to be communicated to the audience, it deepens the audience's appreciation and understanding of the dance piece. For instance, in the opening sequence of "Memories," the dancers express the struggle for life with undulating limb movements and intense struggling actions, each movement being a genuine

outpouring about life. This series of actions is vivid and evocative, profoundly expressing the state of memory, engaging the audience's emotions and feelings.

3. The Role of Dance Props

In the work "Memories," the most striking props are those used to depict the war scenes, such as battle maps and batons, which are the soul of the entire piece. In the process of creating "Memories," the author sought to vividly and authentically portray the war scenes, considering both the conveyance of information on stage and the display effect of the dancers' movements in the choice of props. After repeated trials and validation, a battle map was chosen. It not only fits the symbolic meaning of "war" but also allows the audience to truly feel the unfolding of "war."

The dancers perform their movements on an authentic "battle map," using this vivid and authentic prop to express the protagonist's hardships and bravery in the face of war. It brings a shocking sensory and experiential impact to the audience, achieving a multi-layered theatrical effect.

4. Choreography and Rehearsal for "Memories"

The research into Latin dance language aids and guides the creation of "Memories." Reflections on the creative process are made through the study of Latin dance language, applying its lexicon to analyze and guide the memory-themed work, enriching the dance piece with profound meaning. The entire creative process was immensely in-depth and smooth, achieving significant progress and improvements in performance and choreography.

In the creation of "Memories," I sought out books on dance language, watched numerous renowned dance works that inspired my creativity. I interviewed multiple teachers from the Latin Dance Department of the Guangxi University College of Arts and the Guangxi Arts Institute, gathering information on Latin dance language and related dance details. The entire process of dance creation was recorded through video, capturing rehearsals and performances. Observations were made repeatedly to identify areas for improvement.

Figure 9 The "Memories" Dance Rehearsal Scene
Source：Yuguang Wang

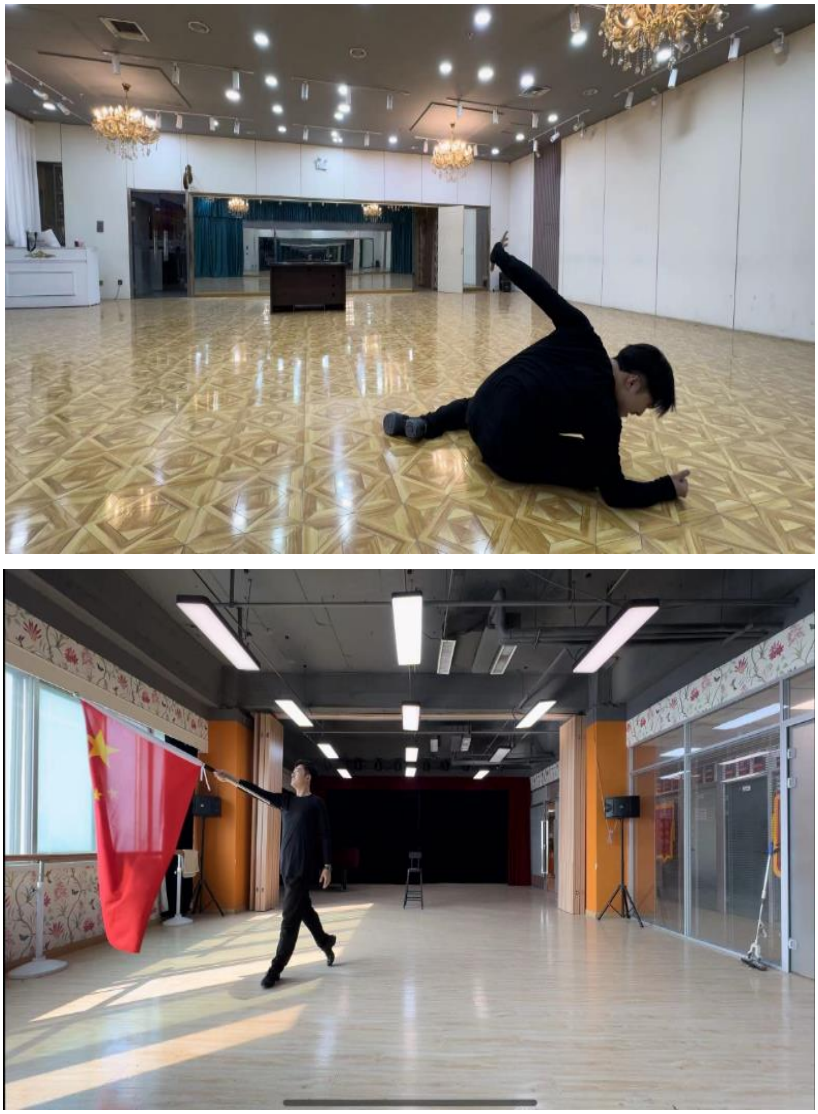

Figure 10 The "Memories" Dance Performance Live
Source：Yuguang Wang

The performer for "Memories" is the researcher herself, supported by a team of students from the Dance College of Guangxi Arts Institute. "Memories" was rehearsed multiple times in the rehearsal room of the Dance College of Guangxi Arts Institute. The rehearsal and performance process of "Memories" underwent numerous revisions and enhancements, with the help and support of many individuals. Throughout the creative process, all performers collaborated closely, exemplifying team spirit.

Conclusion

In this study, we conducted an in-depth analysis and discussion on the artistic language of Latin dance, focusing on the basic techniques of Latin dance, body language and facial expression management, as well as rhythm and musicality. By considering different aspects of Latin dance comprehensively, we can draw the following conclusions:

(1) Latin dance, as an energetic and passionate form of dance, encompasses a wide variety of dance types and characteristics, including Rumba, Cha-cha, Samba, Paso Doble, and Cowboy dance. Each dance type possesses its unique charm and expression.

(2) Dance language plays a crucial role in dance choreography; it can shape character images, express emotions and thoughts, and depict the characters' actions within their environment and atmosphere. The dynamic, rhythmic, lyrical, abstract, and symbolic nature of dance language provides a wealth of expressive means and artistic expression for dance performance.

(3) By analyzing the creative and performance process of "Memories," we find that dance creation needs to consider creative elements and background, the selection of props and music, as well as specific planning and arrangements for choreography and rehearsal. The future performance form of "Memories" can be further expanded to bring a more diverse and rich artistic experience to audiences.

References

Fu Junjie. (2011). Creation of Latin formation dance in Chinese standard dance. *Art Sea*. (07), 139-140.

Huang Yajun, Bai Hongyan. (2003). Training of five basic elements of Rumba in Latin dance. *Journal of Wuhan Sports College*. (06), 87-88.

Li Lingyan. (2015). The life of movement: On the composition and artistic expression of modern dance language. *Art Sea*. (09), 46-47.

Liu Jiaxin. (2019). A brief discussion on "dance language". *Education and Teaching Forum.* (01), 96-97.

Liu Zhongchun. (2017). On the importance of emotional expression in dance. *Northern Music.* (01), 73.

Jin Gerile. (2006). Constituent factors of dance language. *Inner Mongolia Art*. (01), 54-56.

Liu Xiajing & Wang Liesheng. (2021). Symbolic identity of dance language. *Contemporary Dance Art Research.* (01), 65-72.

Kang Lei. (2023). Characteristics of dance language in the creation of national dance. *Chinese National Expo.* (04), 146-149.

Xu Hong & Jia Yitong. (2022). Theoretical study on cross-cultural exchange of Chinese dance. *Research on National Arts*. (04), 79-87.

Zhang Lin. (2015). Preliminary exploration of the characteristics of dance language in dance drama. *Journal of Beijing Dance Academy*. (05), 56-61.

The Analysis of the Inclusion and Discrimination of Confusing Action Verbs in Commonly used for Chinese Learning Dictionaries

Liu Shutong[1] and Xiao Yu[2]
[1]Huachiew Chalermprakiet University [2], Guangxi Normal University
Corresponding Author, E-mail: shutongliu@gmail.com

****

Abstract

Verbs, as the core component of sentences, occupy a pivotal position in Chinese language teaching. The abundance of action verbs and the prominent issue of errors associated with them present significant challenges. Furthermore, several existing Chinese learning dictionaries face limitations, such as inaccurate selection of discriminatory word pairs and complex interpretations. Consequently, this paper aims to examine five commonly used for Chinese learning dictionaries, focusing on the inclusion of easily confused action verbs and analyzing their lexical discrimination. Through this investigation, we hope to provide targeted suggestions for improving the compilation of Chinese learning dictionaries.

Keywords: The Inclusion and Discrimination; Confusing Action Verbs; Commonly Used; Chinese Learning Dictionaries

Introduction

For foreigners who are learning Chinese, a dictionary serves as an essential aid in their daily studies, helping them resolve difficult points and deepen their understanding of the language. However, our investigation has revealed certain issues in the compilation and usage of these dictionaries, particularly in the aspect of distinguishing confusing verb pairs.

First, the vocabulary of the learning dictionary is not consistent with the actual confusion in the corpus.This means that high-frequency vocabulary that are often confused in practical usage and require focused discrimination, do not receive adequate attention in the dictionaries. Instead, the dictionaries tend to include words with fewer confusion, which, to some extent, undermines the practicality and pertinence of the dictionaries.

Additionally, there are problems in the discrimination section of the dictionaries. For instance, the use of difficult vocabulary in explanations can pose new challenges for students when they refer to the dictionary. The lack of a clear hierarchy among entries and the cross-discrimination of multiple words can make it difficult for students to understand the distinctions between words clearly. Furthermore, the excessive presentation of similar usages may lead to students' inadequate understanding of the subtle differences between words.

Therefore, this paper intends to conduct a detailed examination of five commonly used Chinese dictionaries, comparing their compilation with actual confusion data from the corpus. Through a thorough analysis of their vocabulary discrimination, we aim to identify shortcomings and propose relevant suggestions to provide targeted improvement recommendations for the compilation of Chinese learner's dictionaries.

[*] Received: October 13 2024; Revised: November 2 2024; Accepted: November 3 2024

The five synonym dictionaries selected for our study are: 1) *Dictionary of Chinese Synonyms* by Ma Yanhua and Zhuang Ying (2002), which includes 381 sets of synonyms comprising 1,046 words; 2) *1700 Groups of Frequently Used Chinese Synonyms* by Yang Jizhou and Jia Yongfen (2005), containing 1,718 pairs of synonyms with over 3,500 words; 3) *The Commercial Press Guide to Chinese Synonyms* edited by Zhao Xin and Li Ying (2009), featuring 1,030 synonym groups with more than 2,400 words; 4) *Similar Chinese Words and Expressions Distinctions and Exercises.* by Fang Xujun (2012), which includes 948 word groups with 2,044 words; and 5) *A Dictionary of Chinese Synonyms* edited by Wang Huan (2015), containing 420 word groups with 850 commonly used words. These dictionaries hold high authority in synonym and near-synonym research, with a wide range of vocabulary that is highly relevant to the confusing action verbs we are studying.

Inclusion in Learner's Dictionaries

We screened and counted action verbs from the *Global Chinese Interlanguage Corpus* that had been used 100 times or more and confused with each other 8 times or more.Global Chinese Interlanguage Corpus, featuring rich resources, large scale and comprehensive types. The total number of words in the original corpus has reached 22.75 million words, and the annotated reached 115 million words, including written, spoken, and video corpus of Chinese language learners from 111 countries and regions. For instance, there are sentences with verb confusion in the corpus:

① *孩子们很高兴，因为他们还没【做(zuò)】[Cb 坐(zuò)]过飞机。*The children are very happy because they haven't 【done】[Cb: sit] in an airplane before.

② *孩子们应该可以自己【坐(zuò)】[Cb做(zuò)]自己的事情，父母在孩子们的身后看着他们，给他们鼓励。*Children should be able to 【sit】[Cb: do] and handle their own tasks, while parents watch from behind and offer encouragement.

In Example ①, the misused word is "做(zuò)done", and the correct word should be "坐(zuò)sit". We represent this as "做(zuò)do→坐(zuò)sit", "→" indicates the direction of confusion, meaning "do" was mistakenly used instead of "sit". There are 29 instances of "做(zuò)do→坐(zuò)sit" misuse in the corpus, which meets the criteria.

In Example ②, the misused word is "坐(zuò)sit", and the appropriate word is "做(zuò)do". This is denoted as "坐(zuò)sit→做(zuò)do". There are 5 cases of "sit→do" misuse in the corpus, which does not meet the criteria.

Using this method, we ultimately obtained 59 pairs of high-frequency and easily confused word pairs.

We individually counted the inclusion status of these high-frequency easily confused vocabulary in learner's dictionaries. If the vocabulary was included, it was marked with √. If the dictionary included only partially corresponding vocabulary with the high-frequency easily confused words, it was marked with o, and the information about the vocabulary was recorded. If the dictionary did not include the relevant words, it was marked with ×.

After individual counting, the inclusion status of the high-frequency confusing words in the dictionaries is as follows:

1. Word Pairs Not Included in the Dictionaries

There are 7 pairs of high-frequency confusing words that are not included in any of the 5 dictionaries, accounting for 11.86% of the 59 pairs of confusing words. Notably, most of these unrecorded words belong to the category of path verbs: 学 (xué) → 上 (shàng),去 (qù) → 回 (huí),去 (qù) → 坐 (zuò),去 (qù) ← 往 (wǎng),去 (qù) ⇌ 来 (lái),去 (qù) ← 出 (chū),去 (qù) ← 出去 (chū qù)

2.Complete Inclusion of High-Frequency Confusing Word Pairs

After a thorough examination of the 5 dictionaries, we found that a total of 20 high-frequency confusing words pairs were completely included. These pairs accounted for 33.90% of the total 59 confusing word pairs. This proportion reflects that the inclusion of high-frequency confusing words in dictionaries is not universal. The specific inclusion status is as follows:

Table 1. Word Pairs fully included in the dictionaries

Confusing Word Pairs in Global Corpus	Ma Yanhua (2002)	Yang Xianzhou(2005)	Zhao Xin (2009)	Fang Xujun (2012)	Wang Huan (2015)
帮助bāngzhù⇌帮bāng	√	√	√	×	o
帮助bāngzhù⇌帮忙bāngmáng	√	√	√	√	o
变biàn→改变gǎi biàn	o	√	o	o	o
表示biǎo shì→表现biǎo xiàn	√	×	√	×	o
表示biǎo shì→表达biǎo dá	√	√	√	√	√
穿chuān→戴dài	×	×	×	√	√
带dài→戴dài	×	√	×	×	√
访问fǎng wèn→拜访bài fǎng	√	o	√	o	×
给gěi→送sòng	√	√	o	o	o
见jiàn⇌见面jiàn miàn	√	√	√	√	×
开kāi→打开dǎ kāi	o	×	×	√	×
看kàn→见jiàn	√	o	o	×	×
看kàn→参观cān guān	×	o	o	×	√
看kàn⇌看见kàn jiàn	√	√	√	×	×
聊天liáo tiān→聊liáo	o	×	√	√	×
旅游lǚ yóu→游览yóu lǎn	√	√	o	o	×
旅行 lǚ xíng ←游行yóu xíng	o	o	o	√	×
去qù⇌走zǒu	√	×	×	×	×
去qù←上shàng	√	×	×	×	×
学xué ⇌学习xué xí	×	√	√	√	×

The word pairs included in 5 Dictionaries are:
表示 (biǎo shì) - 表达 (biǎo dá)
The word pairs included in 4 Dictionaries are:

帮助 (bāng zhù) - 帮忙 (bāng máng),见 (jiàn) - 见面 (jiàn miàn)

The word pairs included in 3 Dictionaries are:

帮 (bāng) - 帮助 (bāng zhù),看 (kàn) - 看见 (kàn jiàn),学 (xué) - 学习 (xué xí)

The word pairs included in 2 Dictionaries are:

表示 (biǎo shì) - 表现 (biǎo xiàn),戴 (dài) - 带 (dài) , 戴 (dài) - 穿 (chuān),访问 (fǎng wèn) - 拜访 (bài fǎng), 给 (gěi) - 送 (sòng),旅游 (lǚ yóu) - 游览 (yóu lǎn)

The word pairs included in 1 Dictionaries are:

改 (gǎi) - 改变 (gǎi biàn),开 (kāi) - 打开 (dǎ kāi),看 (kàn) - 参观 (cān guān),看 (kàn) - 见 (jiàn) ,聊天 (liáo tiān) - 聊 (liáo),旅行 (lǚ xíng) - 游行 (yóu xíng),去 (qù) - 走 (zǒu),去 (qù) - 上 (shàng)

3.High-frequency confusing word pairs are partially included

The high-frequency confusing words correspond to some words of the dictionary. For example, the high-frequency word pair in the corpus is “保持 (bǎo chí) → 保护 (bǎo hù)”, but the dictionary included “保持 (bǎo chí) - 维持 (wéi chí)” and “保持 (bǎo chí) - 坚持 (jiān chí)”, indicating an inconsistency with the target word. We found that 26 words were partially included in the dictionaries rather than fully corresponding.We have made a detailed record of the confusing situation of some included words in the corpus.Statistical details are provided in the table below:

Table 2: Confusion Cases of Partially Included Word Pairs

Confusing Words in *Global Corpus*	Pre-word confusion	post-word confusion	Partially Included Word Pairs	Pre-word confusion	post-word confusion
保持 bǎochí→保护 bǎohù	10	0	保持 bǎochí-坚持 jiānchí	1	6
			保持 bǎochí-维持 wéichí	0	2
打dǎ→踢tī	9	0	打dǎ-玩 -wán	1	2
打dǎ⇌做zuò	12	8			
发表fābiǎo→发fāyán	14	0	发表fābiǎo-发布fābù	1	0
			发表 fābiǎo-刊登 kāndēng	0	0
			发表 fābiǎo-出版 chūbǎn	0	0
喝hē←吃chī	0	42	喝hē-饮yǐn	0	2
喝hē←和hé	0	8			
叫jiào→交jiāo	9	0	叫jiào-喊hǎn	0	1
叫jiào→教jiāo	8	0	叫jiào-吩咐fēn fù	0	0
进入jìn rù←入rù	0	8	进入jìnrù-进去jìnqù	0	3
进入jìnrù←入学rùxué	0	13			

开kāi→骑qí	12	0	开kāi-驾驶jiàshǐ	1	0
卖mài⇌买mǎi	55	39	买mǎi-购gòu	0	2
			买mǎi-购买gòumǎi	0	1
			买mǎi-采购cǎigòu	0	1
			卖mài-售shòu	0	0
			卖mài-出售chūshòu	0	0
拍pāi←拍照pāizhào	0	8	拍pāi-打dǎ	0	1
求qiú→救jiù	8	0	求qiú-请qǐng	0	0
			求qiú-请求qǐngqiú	0	0
			求qiú-要求yāoqiú	0	0
			求qiú-需求xūqiú	0	0
说shuō⇌说话shuōhuà	15	23	说shuō-告诉gàosù	22	18
说shuō←说明shuōmíng	0	11	说shuō-谈tán	1	7
说shuō←话huà	0	14	说shuō-讲jiǎng	3	2
说shuō→问wèn	12	0			
增加zēngjiā→提高tígāo	8	0	增加 zēngjiā-增长 zēngzhǎng	2	1
			增加 zēngjiā-增进 zēngjìn	0	0
			增加 zēngjiā-增添 zēngtiān	1	1
			增加zēngjiā-加jiā	0	6
做zuò→交jiāo	21	0	做zuò-作zuò	3	115
做zuò→坐zuò	29	0	做zuò-当dāng	2	16
做zuò→玩wán	8	0	做zuò-干gàn	0	1
做zuò→过guò	12	0	做zuò-搞gǎo	1	1
坐zuò⇌骑qí	19	10	坐zuò-乘chéng	0	1
坐zuò←用yòng	0	26			
坐zuò←上shàng	0	16			

It should be noted that words in red, such as “告诉” (gàosù), “当” (dāng), and “作” (zuò), are non-action verbs included in the dictionary. Although there are over 8 usage errors associated with these words, the confusion arises from the distinction between action verbs and non-action verbs, which is not within the scope of this study.

After analyzing, we identified a significant issue: high-frequency and easily confused word pairs in actual usage are not given adequate attention or included in the learning dictionary. On the contrary, the dictionary primarily includes words with relatively fewer cases of confusion.

For example, in our corpus, the pair "保持" (bǎo chí) and "保护" (bǎo hù) was confused and used interchangeably 10 times; however, the dictionary included the pairs "保持" (bǎo chí) - "坚持" (jiān chí) and "保持" (bǎo chí) - "维持" (wéichí), which have lower rates

of confusion. Specifically, the data show that there was only 1 misuse between "保持" (bǎo chí) and "坚持" (jiān chí), and 6 misuses between "保持" (bǎo chí) and "维持" (wéichí) resulted in 0 and 2 misuses, respectively. A similar situation was found in the study by He Shan in 2018. We have compiled the statistics on the confusions and misuses of all partially included word pairs as follows:

Table 3: Number of Confusion Errors for Partially Collected Word Pairs

Confusion times	Number of phrases	Proportion
0	33	50.0%
1	16	24.2%
2	7	10.6%
3	3	4.5%
6	2	3.0%
7	1	1.5%
16	1	1.5%
18	1	1.5%
22	1	1.5%
115	1	1.5%

We found that cases with no misuse at all account for 50%, while non-high-frequency confusions with fewer than 8 occurrences account for 94%. Our research reveals a significant mismatch between the word pairs included in the dictionary and the actual confusion situations in the corpus. This finding highlights the obvious shortcomings of the learning dictionary in terms of word selection. There are no confusions at all in the corpus, yet the dictionary includes 10 pairs of differentiating words. Additionally, there are fewer than 3 instances of confusion in the corpus, while the dictionary includes 26 pairs of differentiating words.

Analysis of interpretation and Discrimination in the dictionary

After conducting an in-depth analysis of definitions and differentiations in learning dictionaries, we identified several significant phenomena:

1.Complex Definitions

The vocabulary used in the explanations is often more complex than the words being differentiated..For example, in Yang Jizhou (2005), the differentiation of the word pair "帮 (bāng)" and "帮助 (bāng zhù)" is noteworthy. "帮 (bāng)" and "帮助 (bāng zhù)" are classified as Level 1 and Level 2 vocabulary, respectively, but their explanations contain many advanced terms. For instance:替 (tì) is a Level 4 word,出力 (chū lì) is an out-of-scope term,出主意 (chū zhú yì) is classified between Levels 7-9, 给以 (gěi yǐ) and 物质 (wù zhì)" are out-of-scope terms, while 支援 (zhī yuán) is a Level 6 word.

In the discrimination sentence, the meaning is the same, but the usage is different due to syllabic differences，for example,帮 (bāng) is more colloquial, while 帮助(bāng zhù) can be used in both written and spoken contexts, also involves advanced vocabulary like: 口语 (kǒu yǔ) (Level 4), 用法 (yòng fǎ) and 差异 (chā yì) (Level 6),用于 (yòng yú) (Level 5), 书面 (shū miàn) (Level 7-9).

Clearly, the word pairs used for differentiation exceeds the complexity of the words themselves, making it very difficult for students newly introduced to Level 2 vocabulary to comprehend the dictionary contents.

Some scholars have proposed using purely situational example sentences to reduce the difficulty of differentiation, which means avoiding direct explanations of differences and instead allowing students to experience and summarize through real-life scenarios. However, we believe that although this mode can reduce the immediate cognitive load, it is not very efficient.Considering the richness of classroom content and limited time, the learning and differentiation of individual words should be precise and efficient, rather than relying on students' self-summarization and understanding.

2.English and Pinyin are less used

In the differentiation process of elementary vocabulary, we advocate for the primary goal to be clearly distinguishing differences between words and preventing usage errors. Proper use of English or Pinyin should not be neglected in this process.

Taking "帮 (bāng)" and "帮助 (bāng zhù)" as an example again: the English explanations provided in the dictionary both translate as help/assist/aid, but they do not offer further detailed differentiation. The Chinese explanations is relatively difficult, leading learners to look up dictionaries and understand the multiple meanings of words, which is clearly putting the cart before the horse.

Using English or the native language for differentiation can more effectively help learners comprehend precise differences between words, thereby enhancing learning efficiency. Therefore, in the differentiation of elementary vocabulary, we should not be confined to the principle of "using Chinese as much as possible." Of course, as learners' vocabulary increases and they progress to intermediate and advanced stages, the use of English or the native language can be gradually reduced.

It is worth noting that some dictionaries have already adopted bilingual annotation modes. For instance, Ma Yanhua (2002) included English explanations in the meaning descriptions and marked Pinyin next to Chinese sentences. This annotation approach allows learners to quickly obtain key information, significantly improves learning efficiency, and effectively reduces the fear of facing a large number of unfamiliar words.

3.Checklist-style Differentiation: Order of Items Requires Adjustment

After a thorough examination of existing dictionaries, we found that they generally adopt a method of listing checklists for comparative explanations, striving to elaborate on the various usages and differences between words comprehensively and in detail . However,when learners face with a large amount of information,this method fails to highlight key points effectively and causing confusion Take Wang Hai's (2015) analysis of the differentiation between 帮 (bāng) and 帮忙 (bāng máng)as example:

1) 帮 has two meanings: ①To provide support, either mentally or materially, when others are engaged in certain tasks, or to actually participate in part of the work. ②Refers to engaging in physical labor for hire, such as “帮工” (bāng gōng) or “帮短工” (bāng duǎn gōng).

2) 帮忙 (bāng máng) is structurally a verb-object phrase, and semantically indicates specific assistance or support given when someone else is in need of help or labor. 帮倒忙 (bāng dào máng) means that while trying to help others but inadvertently adds trouble for them. 越帮越忙(yuè bāng yuè máng) has a similar meaning.

3)帮(bāng) and 帮忙 (bāng máng) are generally not interchangeable. For example, “我要出去几天，请你帮忙，替我照顾一下家” (I will be out for a few days, please help me and take care of the house). If using 帮(bāng), it should be phrased as “我要出去几天，请你帮我照顾一下家” (I will be out for a few days, please help me take care of the house).

Clearly, the above arrangement has shortcomings in highlighting key points. The lexical differences in the first point are difficult for beginner students to understand. Seeing such an analysis might confuse them or even cause a fear of learning. The second point, "帮倒忙 (bāng dào máng)," which refers to infrequent semantic differences, can be placed later in the order, to be explored in-depth once the students' Chinese proficiency improves. In contrast, the content of the third point is more straight forward and practical and should be given priority. Differences that are most important and easily understandable should be placed at the beginning so that students can quickly grasp basic usages and avoid major mistakes.

We propose the following improvements: First, lexical analysis should be handled in a tiered manner, clearly distinguishing between primary and secondary aspects. For those differences that frequently occur and which are crucial for learners, they should be prioritized for study; for those subtle and less frequently used differences, they can be addressed later. This arrangement aligns better with learners' cognitive patterns and helps improve learning efficiency. Second, during the revision of dictionaries, it is essential to make full use of corpus resources to identify real instances of confusion and error types. By doing so, we can more accurately grasp the actual needs of learners, thus producing dictionaries that better meet their requirements.

4.Differentiating multiple words simultaneously with complex relations of similarities and differences.

In existing dictionaries, considerations for economic use of space and the pursuit of portability ， sometimes the analysis of three or more words are put together. While this approach saves space, it also increases the complexity of information and the difficulty of understanding, especially for beginners. For example, Zhao Xin (2009) demonstrates this in the analysis of the entry "帮-帮助-帮忙" (bāng - bāng zhù - bāng máng), where almost every item involves differences among multiple word groups, including "帮 (bāng) - 帮助 (bāng zhù)", "帮 (bāng) - 帮忙 (bāng máng)", and "帮忙 (bāng máng) - 帮助 (bāng zhù)". Given such complex relations of similarities and differences, we suggest that dictionaries should adopt a more simplified and systematic method for differentiating words.

Specifically, word differentiation should be done in pairs,only one difference point is analyzed in depth and examples are given at a time This not only reduces the steps for learners in summarizing and analyzing but also effectively improves learning efficiency.

Furthermore, with the prevalence of online dictionaries and mobile apps, the size of the physical page is no longer a limiting factor. Therefore, in future dictionary compilation, more flexibility can be applied to word differentiation without considering the space constraints.

5. Interpretation of individual words need to be improved

In Yang Jizhou's (2005) analysis of 帮-帮助 (bāng - bāng zhù), the author uses eight sentences to illustrate the similarities and differences between the two. However, among these examples, seven demonstrate scenarios in which the two can be interchanged, while only one shows a situation in which they cannot be interchanged.

The dictionary indicates that帮 (bāng) is primarily used in spoken language, while 帮助 (bāng zhù) can be used in both written and spoken contexts. Coupled with numerous examples of interchangeability, this may lead students to feel that the two words are essentially interchangeable. As a result, students might say “谢谢你的帮” (Thank you for your help), as the example sentences do not showcase the nominal usage of 帮助 (bāng zhù). However, in the HSK Standard Course, an example of 帮助 is “看电视对学汉语有帮助” (Watching TV is helpful for learning Chinese), where 帮助 (bāng zhù) cannot be replaced with 帮 (bāng).

Even in certain sentences where 帮 (bāng) and 帮助 (bāng zhù) can be interchanged without causing semantic errors, native speakers' actual usage habits may render some expressions unnatural or overly formal. For instance, using 帮助 (bāng zhù) in everyday matters might seem excessive, while帮 (bāng) is more appropriate. Therefore, when conducting synonym differentiation, we should place greater emphasis on demonstrating the differences between words and situations where they cannot be interchanged. What students genuinely need to learn and master are the unique usages of these words in different contexts and how to avoid confusion.

When selecting examples of word collocations, we should focus more on their typicality and actual usage frequency to provide more accurate and practical learning guidance. Thus, in synonym differentiation, we should emphasize on listing the differences and should avoid using examples of interchangeable as much as possible. In other words, the similarities and interchangeable situations between vocabulary do not need to be memorized by students, what they need to learn are the distinct usages of the vocabulary and how to avoid confusion.

6.Lack of Corresponding Exercises

After differentiating words, corresponding exercises play a crucial role in reinforcing and enhancing the differentiation effect. However, traditional paper dictionaries, restricted by the limits of space and cannot include related exercises. Taking the lexicon with the largest vocabulary, compiled by Yang Jizhou (2005), as an example, it spans an enormous 1600 pages. If additional exercise content were to be included, it would necessarily entail a reduction in the number of words analyzed, presenting a difficult decision for dictionary compilers.

In response to this situation, scholars have already made beneficial attempts. Fang Xujun (2012) simplified the number of analysis based on frequently used vocabulary while incorporating rich exercises. He subdivided the analytical dictionary into elementary and intermediate versions, making corresponding adjustments in vocabulary selection and example design. This compilation strategy is not only innovative but also highly practical, worthy of in-depth study and reference.

Particularly, new tools such as online dictionaries or mobile applications provide extensive space for adding more diverse exercises. These platforms can utilize situational examples, images, and other multimedia forms to guide students more intuitively in differentiation of words, thereby enhancing learning effectiveness.

Suggestions

1. Expand the Scope of Word Selection

There are certain limitations in the selection of vocabulary in synonym dictionaries, which fail to reflect the confusion that arises in actual language usage. The selected vocabulary mostly consists of traditional synonyms. However, through our statistics and analysis, we have found that many semantically distant words also exhibit a significant amount of confusion, and these words are not included in the dictionaries.

Our statistics reveal that word pairs with relatively distant but still somehow related meanings account for 66%, indicating that although these word pairs are not strictly synonyms, they can still cause confusion due to some semantic connection.

To address this problems, we propose the following suggestions for improving the vocabulary selection strategy and expanding the scope of word inclusion: shifting the focus from synonyms to confusing words. Such a shift can more comprehensively reflect the actual situation of language usage and help learners more accurately master Chinese vocabulary.

2. Optimize Contrastive Word Pairs

Through our statistics analysis, we found that some of the words included in the dictionaries do not align with the confusion patterns in actual corpora. In other words, some synonym word pairs listed in the dictionaries are rarely mixed in real language applications. Conversely, the words that frequently cause confusion in the corpora are often not included in the dictionaries, leading to a lack of practicality.

In order to ensure the practicability of the dictionary, the words to be selected and determined according to the actual confusion in the corpus. Such an adjustment will make the dictionary closer to the actual needs of learners and improve their efficiency and accuracy in the process of Chinese learning.

3. Optimize Annotations and Examples

Some learner dictionaries face the challenge of providing difficult explanations in Chinese, the using vocabulary that is even more complex than the words being analyzed. It is important to use simple and commonly used vocabulary to explain the similarities and differences between words in a clear and accessible manner. Additionally, there are instances where English annotations consist of only one or two words, making it difficult to distinguish their differences. For example, the words 帮(bāng) and 帮助(bāng zhù) are both annotated in the dictionary with help/ assist/aid. In the analysis of elementary vocabulary, we should not be limited by the principle of “trying to use only Chinese.” . In the primary stage, we can use more detailed sentences to explain the differences in their meaning and usage.As learners' vocabulary expands and they reach the intermediate or advanced stages, we can gradually reduce the use of English or their native language. Some dictionaries also lack typical examples, failing to adequately demonstrate the actual usage differences between words; therefore, it is recommended to strengthen the typicality of example sentences.

4. Optimize Layout

In the above examination, we found that there are a variety of similarities and differences in the existing discrimination dictionary. Such discrimination, lack of focus and fails to highlight the key difference points.

Attention should be paid to the discrimination of vocabulary in the dictionary and should be graded and clear primary and secondary.The main discrimination of the confusion tendency should be ranked first.Instead of listing the comparison and explanation method of checklist, we strive to comprehensively and elaborate the various usages and differences between words.

In the existing dictionaries, for the sake of layout and the pursuit of portability, they sometimes put three or more words together. Word discrimination should be carried out in pairs, with only one difference at a time and giving examples. This can not only reduce the steps of induction analysis in form, but also effectively improve the learning efficiency

5. Emphasize the Application of Mobile Apps and AI in Teaching

In recent years, the development of Chinese learning apps has progressed rapidly, greatly facilitating students' learning. Dictionary and translation apps allow for photo-based word searching and translation, as well as multilingual voice translation, making it rare for students to carry paper dictionaries anymore. Traditional paper dictionaries are limited by their size, unable to include too many words or examples, nor to incorporate exercises. However, these problems can be easily resolved in apps. We suggest that relevant dictionaries pay attention to the development of accompanying apps, ensuring that academic research can be put into practice and quickly transformed from theory to actual results. With the development of large-scale AIs like Chat GPT and Wenxin Yiyin, they are bound to play significant roles in Chinese teaching. We should leverage their advantages in answering questions and resolving doubts, while also being mindful not to rely excessively on AI, always maintaining the leading role of teachers.

Conclusion

In this study, we have conducted a detailed examination of five commonly used Chinese synonym dictionaries, comparing their vocabulary selection and discrimination with actual confusion data from the corpus. Our findings reveal issues in the compilation and usage of these dictionaries.

Firstly, there is a significant discrepancy between the word selection in learning dictionaries and the actual confusions occurring in the corpus. High-frequency, easily confused word pairs that require careful differentiation are not included in the dictionary; instead, the dictionary features words that exhibit less confusion. Among the word pairs included in the dictionary, 90% rarely show corresponding confusion in the corpus.

Secondly, the discrimination sections of the dictionaries exhibit several problems. Complex definitions using vocabulary more advanced than the words being differentiated pose challenges for learners. The lack of clear hierarchy and the cross-discrimination of multiple words further complicate the understanding of differences. The excessive presentation of similar usages also leads to inadequate understanding of subtle distinctions between words.

We propose several suggestions for improving the compilation of Chinese learner's dictionaries.

Firstly, the scope of word selection should be expanded to include not only synonyms but also words that frequently cause confusion due to semantic proximity.

Secondly, the contrastive word pairs should be optimized based on actual confusion data from the corpus to ensure the practicality of the dictionary.

Thirdly, annotations and examples should be simplified and optimized to use clear and commonly used vocabulary, and English annotations should be more detailed when necessary.

Fourthly, the layout of the dictionary should be adjusted to prioritize the main discrimination points and avoid overwhelming learners with excessive information.

Finally, we emphasize the potential of mobile apps and AI in improving dictionary usage and language learning efficiency.

In summary, through our analysis, we have identified some shortcomings in the current compilation of Chinese learner's dictionaries and proposed practical suggestions for improvement. These findings and recommendations aim to enhance the effectiveness and relevance of dictionaries for foreign learners of Chinese, helping them better distinguish confusing verb pairs and deepen their understanding of the language.

References

Ma, Y. & Zhuang, Y. (2002). *Dictionary of Chinese Synonyms*. Beijing: Peking University Press.

Yang, J.& Jia, Y. (2005). *1700 Groups of Frequently Used Chinese Synonyms*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.

Zhao, X., & Li, Y. (2009). *The Commercial Press Guide to Chinese Synonyms.* Beijing: The Commercial Press.

Fang, X. (2012).*Similar Chinese Words and Expressions Distinctions and Exercises*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.

Wang, H. (2015). *A Dictionary of Chinese Synonyms*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.

ปัจจัยด้านเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการจัดการด้านประสิทธิภาพของผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Technology factors influence the performance management of logistics service providers in South East Asia

ธนัชกฤต ประเสริฐสกุลไชย,
ปิยะฉัตร จารุธีรศานต์ และ สุรสิทธิ์ บุญชูนนท์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Thanatkit Prasertsakulchai,
Piyachat Jarutirasarn and Surasidh Boonchunone
Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: kt1979krit@gmail.com

****

บทคัดย่อ

"ธุรกิจโลจิสติกส์ทั่วโลก" ได้ทวีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคสมัยที่เกิดทั้งโรคระบาด (COVID-19) ที่ไม่สามารถคาดเดาได้เลยว่าสถานการณ์ในอนาคตจะเป็นอย่างไร และพฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนไป เนื่องจากทุกคนไม่สามารถออกนอกบ้านได้ตามนโยบายของรัฐบาล และจากหลากหลายปัจจัย โดยทุกอย่างจะถูกสั่งการด้วยระบบ หรือแอพพิเคชั่นเป็นหลักทำให้โลจิสติกส์เข้ามามีบทบาทสำคัญมากในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างเหมาะสมกับสถานะการณ์ ณ ปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าปัจจัย "ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล" จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้น บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติการในอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ จึงทำให้นวัตกรรมหลายอย่างถูกพัฒนาขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ เช่นการจัดส่งสินค้าให้เรียบง่ายรวดเร็ว รวมถึงการจัดเก็บสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้เกิดการลดต้นทุน และสร้างความมั่นคงด้านการแข่งขันในตลาดด้านโลจิสติกส์ทั่วโลก รวมถึงในยุคที่ผู้คนให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ดังนั้นโลจิสติกส์เองก็จำเป็นที่ต้องปรับตัวเพื่อสอดรับไปกับเมกะเทรนด์แห่งความยั่งยืนนี้ ในขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องรักษาความสามารถในการทำกำไรของบริษัทไว้ซึ่งธุรกิจโลจิสติกส์ได้อยู่ท่ามกลางความโกลาหลครั้งใหญ่ที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนสู่เทคโนโลยีดิจิทัล และพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ธุรกิจที่จะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องปรับตัวอย่างจริงจัง และทำให้เกิดเทรนด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ มากขึ้น

* วันที่รับบทความ : 6 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 3 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 4 มิถุนายน 2567
Received: May 6 2024; Revised: June 3 2024; Accepted: June 4 2024

คำสำคัญ : เทคโนโลยีดิจิทัล; โลจิสติกส์; ความรวดเร็ว; ประสิทธิภาพ

Abstract

"Global logistics business" has increasingly played an important role in conducting business especially in the era of the epidemic (COVID-19) where it is impossible to predict what the future situation will be and consumer behavior has changed because everyone cannot go out according to government policy and from a variety of factors everything will be ordered by the system or applications, causing logistics to play a very important role in responding to customer needs appropriately with the current situation. It can be seen that the factors "Digital technology" will play a greater role. This academic article aims to present the use of technology to increase operational efficiency in the logistics industry. As a result, many innovations were developed. To respond to the needs of service users for example, delivery of goods is simple and fast including efficient product storage therefore causing cost reduction and create competitive stability in the global logistics market. Including in an era where people pay more attention to the environment. Therefore, logistics itself needs to adapt in line with this mega trend of sustainability. At the same time, it is imperative to maintain the company's profitability. The logistics business has been amidst the upheaval caused by digital transformation and changing consumer behavior therefore, businesses that will be successful need to seriously adapt and create more new technology trends.

Keywords: digital technology; logistics; agility; efficiency

บทนำ

เมื่อ "ธุรกิจโลจิสติกส์ทั่วโลก" ได้ทวีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากต่อการดำเนินธุรกิจ และการดำรงชีวิตของผู้คนในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ (COVID-19) ที่ทุกคนต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่บ้านอันเป็นมาจากมาตรการจำกัดช่วงเวลาออกนอกบ้าน รวมถึงการทำงานที่บ้านที่ให้พนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่จากที่พักอาศัย ตามแนวปฏิบัติของภาครัฐ และเอกชน ที่หลายประเทศทั่วโลกกำลัง ดำเนินการเพื่อป้องกันการติดเชื้อ และการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าการแพร่ระบาทของโรคติดเชื้อ COVID-19 ได้สร้างความเสียหายไปยังหลายภาคส่วนในวงกว้าง ทั้งด้านสาธารณสุข สังคม และเศรษฐกิจ รวมถึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อโซ่อุปทานของสินค้า โดยเฉพาะในส่วนของต้นน้ำ และปลายน้ำของโซ่อุปทาน ที่ได้รับผลกระทบมากกว่าส่วนอื่นๆ (Sathaporn Opasanon, 2020, pp. 1-2)

จากเหตุการณ์ดังกล่าว การเลือกกลยุทธ์สำหรับการจัดการโลจิสติกส์จึงมีส่วนสำคัญมาก เปรียบเสมือนการเลือกยามาให้ถูกกับโรค หากเลือกยาผิดก็จะมีผลเสียต่อร่างกายทั้งระบบไปทั้งหมดของระบบโลจิสติกส์ที่ดีจึงอยู่บนพื้นฐานของการเลือกกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ที่เหมาะสม "การจัดการด้านโลจิสติกส์ที่เน้นความรวดเร็วอย่างเดียวแต่ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและสร้างความมั่นใจแก่ผู้ใช้บริการด้านโลจิสติกส์ จะทำให้ไม่สามารถแข่งขันทางธุรกิจในช่วงภาวะวิกฤต และหลังจากพ้นภาวะวิกฤต

ได้ เช่นกัน” ความท้าทายของการจัดการโลจิสติกส์ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ (COVID-19) คือ การที่ไม่สามารถคาดการณ์ทิศทางของสถานการณ์ได้อย่างแม่นยำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่แน่นอนของอุปสงค์ที่มีต่อความอ่อนไหวสูง และพฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนไป จากกระแสข่าวและความรู้สึกของผู้คนที่มีต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงค่อนข้างรวดเร็ว ดังนั้นกลยุทธ์การจัดการด้านโลจิสติกส์ในช่วงที่ต้องรับมือกับวิกฤต และหลังจากวิกฤต ในลักษณะนี้จึงต้องเป็นมกลยุทธ์ห่วงโซ่อุปทานแบบลีน และแบบความคล่องตัว โดยมีจุดที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษเพิ่มเติมคือการเป็นความคล่องตัวที่เน้นความรวดเร็วในการตอบสนองควบคู่ไปกับการสร้างความปลอดภัยด้านการให้บริการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของโลจิสติกส์ และกลยุทธ์ห่วงโซ่อุปทานแบบลีน และความคล่องตัวอย่างมีนัยสำคัญ (Gomes, Perera, Thibbotuwawa, & Sunil-Chandra, 2023 : 2-10)

เนื้อหา

วิกฤตการณ์จากโรคระบบทางเดินหายใจที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และทั่วโลกนั้นส่งผลต่อการจัดการโลจิสติกส์ วิกฤตอีกอย่างที่ตามมาคือทำให้เกิดผลกระทบด้านการขนส่งไม่สามารถจัดส่งสินค้าได้ตามความต้องการของลูกค้า เนื่องจากในส่วนการควบคุมของทางรัฐบาล และอาการล้มป่วยของพนักงานจึงทำให้เกิดความขาดแคลนพนักงานขับรถส่งผลต่อการให้บริการการกระจายสินค้าจึงส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการให้บริการรวมถึงสินค้าไม่สามารถเคลื่อนที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำต้องไปพึ่งพาการขนส่งสินค้าและกระจายสินค้าโดยรูปแบบการขนส่งอื่นๆ เช่น ทางเรือ และทางอากาศ ทดแทนและทำให้การจัดเก็บสินค้ากลับมีบทบาทสำคัญ และเป็นที่ต้องการอย่างมากในช่วงเวลาดังกล่าว ในขณะที่วิกฤตของโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ (COVID-19) ไม่ได้ส่งผลกระต่อระบบการจัดเก็บและการกระจายสินค้าแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามการขนส่งกับกลายเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินธุรกิจโลจิสติกส์ (M. Wang, Wood, & Wang, 2022 : 1, 3-8)

ปัจจุบันภาคธุรกิจโลจิสติกส์ได้หันมาใช้ระบบที่เรียกว่า Logistics 4.0 มากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งกำหนดขึ้นมาตามแนวคิด อุตสาหกรรม 4.0 โดยยุคใหม่ของโลจิสติกส์นี้มีพื้นฐานมาจากการปรับเปลี่ยนสู่ดิจิทัล หรือแม่นยำยิ่งขึ้นด้วยกระบวนการอัตโนมัติที่เข้ามาช่วยทั้งด้านธุรกิจ ด้านโลจิสติกส์และยังเชื่อมโยงอุปกรณ์ต่างๆ และบริษัทเข้าด้วยกัน ดังนั้น วัตถุประสงค์ของโลจิสติกส์ 4.0 นั้นก็คือการลดความซับซ้อนของกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพ และทำให้ซัพพลายเชนทั่วโลกมีเสถียรภาพมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่ท้าทาย เช่นปัจจุบันการระบุปัญหาต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้นตลอดห่วงโซ่อุปทานจึงเป็นสิ่งสำคัญ และต้องขจัดปัญหาเหล่านั้นอย่างทันท่วงทีปัญหาหลักๆ ของโลจิสติกส์ 4.0 เกี่ยวข้องกับปัญหาต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบสำคัญต่ออนาคตของโลจิสติกส์ เช่น บิ๊กดาต้า บล็อกเชน รวมทั้งการใช้เครื่องจักรและระบบอัตโนมัติ และเครือข่ายธุรกิจ ซึ่งการปรับเปลี่ยนสู่ดิจิทัลที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพด้านการแข่งขัน และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างรวดเร็ว Oliveira-Dias, Maqueira-Marín, and Moyano-Fuentes (2022

: 1, 13-15) รวมถึงการนำ Big Data และแอปพลิเคชันต่างๆ รวมถึงเครือข่ายของผู้เกี่ยวข้องสำหรับการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน โดยพิจารณาวิธีการแนวทางปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้คือการรักษาเสถียรภาพของห่วงโซ่อุปทานทั้งหมดเพื่อคาดการณ์ และหลีกเลี่ยงความล้มเหลวหรือการหยุดชะงักอาจเกิดขึ้น หรือเพื่อพัฒนาแผนทางเลือกในการรักษาแผนงานให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ข้อมูลยังสามารถใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของเส้นทางการขนส่ง ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพของระบบโลจิสติกส์ ถูกปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งข้อมูลที่นำมาใช้จะมาจากแหล่งต่างๆ เช่น การสำรวจกลยุทธ์การติดตามที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความสัมพันธ์ด้านประสิทธิภาพ และการพัฒนาขีดความสามารถของห่วงโซ่อุปทานด้วยบิ๊กดาต้า รวมถึง สภาพอากาศ สภาพการจราจร สถานะและตำแหน่งของยานพาหนะ การพัฒนาด้านต่างๆ ทางเศรษฐศาสตร์ ข้อมูลตัวเลขต่างๆ รวมถึงข้อมูลด้านอื่นๆ อีกหลายแหล่งที่มาด้วยกัน นอกจากการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมแล้ว เครือข่ายยังมีส่วนช่วยในการสร้างความโปร่งใสตลอดห่วงโซ่อุปทาน และสามารถช่วยให้องค์กรตัดสินใจได้ดีขึ้นและเร็วขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า นอกจากนี้ยังจะช่วยให้องค์กรต่างๆ ปรับปรุงการออกแบบและการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้วยการลดต้นทุนและลดความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ (Govindan, Cheng, Mishra, & Shukla, 2018 : 1-2)

ความหมาย “เทคโนโลยี”

เทคโนโลยี คำนี้มีความหมายค่อนข้างกว้าง โดยทั่วไปหมายถึงธรรมชาติวิทยาและต่อเนื่องมาถึงวิทยาศาสตร์ มาเป็นวิธีการปฏิบัติและประยุกต์ใช้เพื่อช่วยในการทำงานหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ อันก่อให้เกิดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร แม้กระทั่งองค์ความรู้นามธรรมเช่น ระบบหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น

ความหมายของเทคโนโลยีเป็นการประยุกต์ นำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ และก่อให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติแก่มวลมนุษย์ กล่าวคือ เทคโนโลยีเป็นการนำเอาความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ ส่วนที่เป็นข้อแตกต่างอย่างหนึ่งของเทคโนโลยี กับวิทยาศาสตร์ คือเทคโนโลยีจะขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นสินค้ามีการซื้อขาย ส่วนความรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นสมบัติส่วนรวมของชาวโลก มีการเผยแพร่โดยไม่มีการซื้อขายแต่อย่างใดกล่าวโดยสรุปคือ เทคโนโลยีสมัยใหม่เกิดขึ้นโดยมีความรู้ทางวิทยาศาสตร์เป็นฐานรองรับ บทบาทของเทคโนโลยีต่อการพัฒนาประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาเป็นลำดับ เช่น การตราพระราชบัญญัติ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าในปี พ.ศ. 2514 และจัดตั้งกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงานแห่งชาติขึ้นในปี พ.ศ. 2522 ให้ทำหน้าที่หลักในการเผยแพร่และพัฒนาผลงานทางวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทต่อการพัฒนาอย่างมาก กล่าวโดยสรุปดังนี้

1. เทคโนโลยีกับการพัฒนาอุตสาหกรรม การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต ทำให้ประสิทธิภาพในการผลิตเพิ่มขึ้น ประหยัดแรงงาน ลดต้นทุนและ รักษาสภาพแวดล้อม เทคโนโลยีที่มีบทบาทในการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทย เช่น คอมพิวเตอร์ และอิเล็กทรอนิกส์ การสื่อสาร เทคโนโลยีชีวภาพและพันธุกรรม วิศวกรรม เทคโนโลยีเลเซอร์ การสื่อสาร การแพทย์ เทคโนโลยีพลังงาน เทคโนโลยีวัสดุศาสตร์ เช่น พลาสติก แก้ว วัสดุก่อสร้าง โลหะ

2. เทคโนโลยีกับการพัฒนาด้านการเกษตร ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต ปรับปรุงพันธุ์ เป็นต้น

เทคโนโลยีมีบทบาทในการพัฒนาอย่างมาก แต่ทั้งนี้การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาจะต้องศึกษาปัจจัยแวดล้อมหลายด้าน เช่น ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ความเสมอภาคในโอกาสและการแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เกิดความ ผสมกลมกลืนต่อการพัฒนาประเทศชาติและส่วนอื่น ๆ อีกมาก โดยมีทฤษฎีสนับสนุนด้านเทคโนโลยี ดังรายละเอียดด้านล่างนี้

Keller (1996) กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีในประเทศที่กำลังพัฒนาจะส่งผลให้อุตสาหกรรมประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องการทั้งข้อมูลทางเทคโนโลยีและความเข้าใจที่ดีในการนำไปใช้อย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดการเติบโตที่ยั่งยืนต่อไป นอกจากนี้ Olavarrieta and Ellinger (1997) พบว่า การเรียนรู้ด้านนวัตกรรมจะสามารถทำให้ความสามารถด้านการบริการมีการพัฒนาและตอบสนองต่อความต้องการทั้งด้านปฏิบัติการและกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความเชื่อมั่น ความพึงพอใจให้กับผู้ใช้บริการและที่สำคัญสามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมั่นใจ

Lin, Tan, and Chang (2002) กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้การแข่งขันระดับโลกที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้เกิดการได้มาซึ่งเทคโนโลยีใหม่ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการบริการได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และความสามารถในการใช้ประโยชน์จากความรู้ภายนอกจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จ

A. Wang and Gao (2021) กล่าวไว้ว่า ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านโลจิสติกส์เพื่อการวิเคราะห์ทางด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อระบุตำแหน่งที่ตั้งเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการตรวจสอบ และความถูกต้องมุ่งเน้นไปที่ปัญหาการคัดแยกสินค้าสำหรับการจัดเก็บ และจัดส่งให้กับลูกค้าได้อย่างถูกต้องต่อไป

Fuentes and Mies (2021) กล่าวไว้ว่า การยอมรับเทคโนโลยีที่ดีเป็นส่วนสำคัญอย่างมากสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาเพื่อเป็นการปิดช่องว่างในการผลิตกับเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญรวมถึงการพัฒนาและผลกระทบของการปฏิรูปส่วนบุคคลซึ่งเกิดจากการเสริมที่แข็งแกร่งระหว่างปัจจัยการพัฒนาที่แตกต่างกัน

เทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัฒน์

ในทศวรรษที่ผ่านมา โลกาภิวัตน์ หรือ Globalization คือสิ่งที่กำหนดแนวทางทั่วโลก ที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด และมีการย้ายสินค้าไปทั่วทุกทวีปมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่เมื่อเกิดการระบาดใหญ่ของ โควิท-19 ทำให้เราเห็นข้อจำกัดของแนวคิดโลกาภิวัตน์อย่างชัดเจน และแนวโน้มในการหันหลังให้กับการเชื่อมโยงทั่วโลกเข้าด้วยกันกำลังเกิดขึ้น ดังนั้นจึงเกิดการบูรณาการทั่วโลกส่งผลให้เกิดการพึ่งพากันของห่วงโซ่อุปทาน ความล้มเหลวหรือการหยุดชะงักส่วนใดส่วนหนึ่งในห่วงโซ่อุปทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศจีน ส่งผลให้เกิดความล่าช้า และเกิดผลกระทบอื่นๆตามมาเป็นวงกว้างไปทั่วโลก การมุ่งเน้นให้ภูมิภาคมีความเข้มแข็งซึ่งกำลังเกิดขึ้นในขณะนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดการพึ่งพา ดังนั้นจะเห็นได้ว่าห่วงโซ่อุปทานกำลังค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไปสู่โครงสร้างระดับโลกมากขึ้น เพื่อให้มั่นใจถึงความยั่งยืนและความยืดหยุ่นเมื่อเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในห่วงโซ่อุปทานแบบโลกาภิวัตน์ ประเด็นนี้จึงกลายเป็นประเด็นสำคัญในปัจจุบัน ห่วงโซ่อุปทานจะต้องมีความยืดหยุ่น คล่องตัว และตอบสนองได้ดี Kazancoglu, Ozbiltekin-Pala, Kumar Mangla, Kazancoglu, and Jabeen (2022 : 1-2, 8-9) และทำให้ภูมิภาคต่างๆ มีความเป็นอิสระจากกันมากขึ้น เพื่อฟื้นฟูเสถียรภาพของห่วงโซ่อุปทาน ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดที่จะนำหุ่นยนต์มาใช้ในอุตสาหกรรมโลจิสติกส์มากขึ้นในอนาคต ซึ่งแม้ว่าหุ่นยนต์ในปัจจุบันจะยังมีประสิทธิภาพ และฟังก์ชั่นการทำงานที่ห่างไกลจากในภาพยนตร์อยู่มาก แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าหุ่นยนต์สามารถทำงานง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และเข้ามามีส่วนช่วยในภาคธุรกิจเป็นอย่างมาก เช่น ช่วยลดภาระของพนักงานในคลังสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในคลังสินค้าของธุรกิจ e-commerce และสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีการใช้งานหุ่นยนต์อย่างแพร่หลาย และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติการรวมถึงการเติบโตอย่างรวดเร็วของธุรกิจ e-commerce และสามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีนัยสำคัญ (Huang, Chen, & Pan, 2015 : 1, 69-75)

การจัดการด้านโซ่อุปทาน (supply chain) นั้นคือกระบวนการที่ช่วยเพิ่มคุณค่าและประสิทธิภาพของการเพิ่มคุณค่าให้กับผู้ใช้บริการผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างบริษัท โดยผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ต้องให้ความสำคัญผลของประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติการ (operation performance)ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล พูดให้เห็นภาพชัดขึ้นก็คือ โลจิสติกส์ เป็นส่วนหนึ่งของแผนเศรษฐกิจแห่งชาติ โดยเป้าหมายของการจัดการโลจิสติกส์จะเน้นไปที่การบริหารการบริการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างความพึงพอใจให้ผู้ใช้บริการด้านโลจิสติกส์

อย่างไรก็ตามแม้ว่าในภาพรวมแนวโน้มจะดีขึ้น แต่เศรษฐกิจไทยยังต้องเผชิญกับปัจจัยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างธุรกิจที่ผู้ประกอบการด้านโลจิสติกส์ต้องรับมือโดยสรุปปัญหาดังกล่าว อันได้แก่

(1) ปัญหาด้านโครงสร้างด้านต้นทุนโลจิสติกส์ และคลังสินค้ายังสูงกว่าคู่แข่งเนื่องจากสภาวะแวดล้อมภายใน เช่น ค่าแรง เป็นต้น ส่วนสภาวะแวดล้อมภายนอก เช่น ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าระวางเรือที่สูงขึ้นรวมถึงค่าเช่าพื้นที่ในการจัดเก็บสินค้าและบริการ มีการปรับตัวสูงขึ้น

(2) ปัญหาที่ปัญด้านการจัดการคลังสินค้า การจัดการคลังสินค้าเป็นอีกหนึ่งส่วนของห่วงโซ่โลจิสติกส์ที่หากธุรกิจไม่มีการจัการที่ดีจะส่งผลให้เกิดต้นทุนสูง และควบคุมได้ยาก รวมถึงจะกระทบไปยังส่วนงานอื่นอีกด้วยเพราะคลังสินค้ามีพื้นที่จำกัด ถ้าหากไม่วางระบบในการจัดวางสินค้าไม่วางแผนการระบายสินค้าเก่า เมื่อสินค้าใหม่เพิ่มขึ้นก็จะนำมาสู้ปัญหาพื้นที่คลังสินค้าไม่เพียงพอทำให้เกิดสินค้าค้างสต๊อกเป็นจำนวนมาก และเมื่อสินค้าคงคลังมากขึ้น ต้นทุนในการจัดเก็บย่อมสูงขึ้นด้วย เช่น ค่าไฟ ค่าเช่า เป็นต้น

(3) สำหรับปัญหาด้านการกระจายสินค้า ถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญในส่วนของโลจิสติกส์ ถ้ามีการกระจายสินค้าค้าไม่ถูกต้องอาจจะเกิดความไม่พึ่งพอใจกับผู้ใช้บริการ และยังทำให้เกิดต้นทุนมากขึ้นด้วย

(4) ปัญหาด้านการบริการลูกค้า ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นส่วนสำคัญที่สร้างการการเติบโตของธุรกิจการบริการลูกค้าครอบคลุมตั้งแต่เมื่อลูกค้าเกิดความสนใจและให้คำแนะนำ การจัดส่งสินค้าได้ถูกสถานที่ และสินค้าค้าถูกต้อง รวดเร็วตรงตามเวลาที่กำหนด การให้ความช่วยเหลืออย่างรวดเร็วเมื่อลูกค้าเกิดปัญหา เป็นต้น หากลูกค้าไม่พึงพอใจในการให้บริการโอกาสที่ผู้ใช้บริการจะกลับมาใช้บริการซ้ำแทบจะไม่มีเลย เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าแนวทางการจัดการโลจิสติกส์ดังกล่าวข้างต้นเป็นข้อเสนอแนะ เบื้องต้นสำหรับการนำมาปรับใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนองลูกค้าทั้งทางด้านความรวดเร็วและความปลอดภัย ตลอดจนช่วยบรรเทาการเกิด supply shock ในช่วงระยะสั้น (short-term) อย่างไรก็ตาม แนวปฏิบัติบางอย่างที่กล่าวถึงนี้อาจจะไม่ได้นำไปสู่การสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าโดยตรง หากแต่เป็นมาตรการด้านโลจิสติกส์ที่มุ่งเน้นการรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม ซึ่งเป็นหนึ่งในหลักการสำคัญของโลจิสติกส์ที่ยั่งยืน (sustainable logistics) นอกจากนี้ วัตถุประสงค์ดังกล่าวยังต้องการชี้นำไปสู่ประเด็น new normal หรือความปกติใหม่ด้านการจัดการโลจิสติกส์ ที่จะขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ระยะเวลาของการเกิดวิกฤต และระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งสมควรได้รับการวิเคราะห์ และทำการศึกษาในรายละเอียดต่อไปในอนาคตต่อไป จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ และคลังสินค้าในประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการลงทุน และพัฒนาด้านเทคโนโลยีรวมถึงด้านการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพด้านต่างๆ เพื่อการตอบสนองต่อพฤติกรรม และความต้องการของผู้ใช้บริการที่เปลี่ยนไป รวมถึงการเติบโตและเพิ่มศักยภาพเพื่อการแข่งขันที่รุ่นแรงขึ้น ในตลาด ณ ปัจจุบันด้วย เมื่อพฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนไปทำให้โลจิสติกส์ และคลังสินค้า เข้ามามีบทบาทในการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น ดังนั้นจึงได้มีการนำระบบเทคโนโลยี เข้ามามีพัฒนาในการใช้ควบคุมการทำงานมากขึ้น เพื่อให้เกิดการตอบสนองที่รวดเร็วยืดหยุ่นตามสถานะการณ์ และเพิ่มประสิทธิภาพด้านการให้บริการได้ดียิ่งขึ้น (Tien, Anh, & Thuc, 2019 : 108,129-158)

จากดัชนีประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ (LPI) เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับประเทศต่างๆ ในการวัดประสิทธิภาพและประเมินผลการปฏิบัติงานในธุรกิจโลจิสติกส์ทั่วโลก ได้มีการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่าง LPI คะแนนและสถิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับนโยบายด้านโลจิสติกส์ของประเทศกำลังพัฒนาอย่างไรก็ตาม ไม่มีการศึกษาใดตรวจสอบกลยุทธ์ของประเทศที่มีคะแนน LPI สูงหรือเพิ่มขึ้น ประเทศเหล่านี้สามารถใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการปรับปรุงประสิทธิภาพของประเทศคู่แข่งโดยเฉพาะประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ จุดมุ่งหมายของการศึกษานี้คือเพื่อพัฒนากรอบระเบียบวิธีในการแนะนำนโยบายด้านโลจิสติกส์เพื่อปรับปรุงคะแนน LPI เฉพาะประเทศ การศึกษาใช้วิธีการทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเพื่อพัฒนาคำแนะนำเชิงกลยุทธ์ในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ไม่แน่นอน จากผลการปฏิบัติงานทางการค้าทั่วโลก (Beysenbaev & Dus, 2020 : 34-40)

เทรนด์ด้านเทคโนโลยี

เป็นเวลากว่าทศวรรษแล้วที่ปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และช่วยให้อุตสาหกรรมโลจิสติกส์ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ โดยเฉพาะสังคมของเราที่ต้องการความรวดเร็วในการตอบสนอง และความสามารถในการเข้าใจมิติของระบบของความท้าทาย พร้อมสร้างความประทับใจให้กับลูกค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยถูกขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องในหลายปีที่ผ่านมา เพื่อช่วยกำหนดรูปแบบการใช้ชีวิตและการทำงานของเรา ดังนั้นการที่เรารู้ว่าแนวโน้มอุตสาหกรรมด้านโลจิสติกส์จึงเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับอาชีพที่อยู่ใน Supply Chain จึงได้มีการกำหนด เทรนด์โลจิสติกส์ มีด้วยกัน 6 หัวข้อหลักๆ ที่คาดว่าจะได้รับความนิยมดังนี้

การเติบโตของยานยนต์ไร้คนขับ (Autonomous Vehicle)

ยานยนต์ขับเคลื่อนอัตโนมัติจะกลายเป็นเป็นเทรนด์ในอุตสาหกรรม Logistics ซึ่งมีบริษัทโลจิสติกส์ เช่น บริษัทฯ ผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ ยักษ์ใหญ่หลายบริษัทฯ ได้ลงทุนในการวิจัยเพื่อพัฒนายานพาหนะขนส่งอัตโนมัติ พวกเขามองว่าเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพด้วยการจัดส่งพัสดุด้วยระบบอัตโนมัติ นอกจากนี้ ผู้บริโภคยังสามารถใช้ยานยนต์ขับเคลื่อนอัตโนมัติในการจัดส่ง ผู้ผลิตรถยนต์สามารถใช้เพื่อการวิจัยและพัฒนา และในไม่ช้าบริษัทโลจิสติกส์อาจใช้ยานพาหนะเพื่อมาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดส่งด้วยเช่นกัน บริษัทส่วนใหญ่ต่างแข่งขันกันด้วยคลังสินค้าที่มีคุณภาพสูง ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะให้เป็นไปตามที่ต้องการ อย่างไรก็ตาม ยานยนต์ไร้คนขับกำลังเข้ามาเปลี่ยนแปลงข้อจำกัดเหล่านี้ และทำให้การขนส่งสินค้าทั่วโลกง่ายขึ้นกว่าที่เคย โดยไม่ต้องกังวลกับการขาดแคลนคนขับอีกต่อไป (Li, Rombaut, & Vanhaverbeke, 2021 : 1-2, 13-14)

3D Printing เพื่อการผลิตสินค้าตามต้องการ

การพิมพ์ 3 มิติเป็นเทรนด์ใหม่ในอุตสาหกรรม Logistics ซึ่งช่วยให้บริษัทต่างๆ สามารถเปลี่ยนรูปแบบธุรกิจ ให้เป็นการผลิตแบบทันเวลาพอดี (just-in-time) แทนการผลิตจำนวนมาก ซึ่งช่วยในเรื่องของความยืดหยุ่น และสิ้นเปลืองน้อยลงกับผลิตภัณฑ์ที่ลูกค้าอาจไม่ได้สั่งซื้อหรือต้องการ นอกจากนี้ ผู้ผลิตยังสามารถผลิตชิ้นส่วนที่ปรับแต่งตามความต้องการของลูกค้าแต่ละราย ซึ่งจะช่วยลดของเสียและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตได้มากขึ้น และได้มีการใช้เครื่องพิมพ์ 3 มิติในทุกขั้นตอนของกระบวนการ Supply Chain สามารถพบได้ในคลังสินค้าที่ผลิตแบบ mock up หรือเปลี่ยนตามความต้องการ นอกจากนี้การใช้งานยังถูกกระจายไปยังศูนย์กระจายสินค้า ซึ่งมีการรวบรวมคำสั่งซื้อก่อนส่งออกไปยังลูกค้าทั่วโลก ด้วยการขนส่งทางอากาศหรือทางเรือในมหาสมุทร (Teweldebrhan, Maghelal, & Galadari, 2022 : 181-182, 192-193)

AI Application

AI เข้ามามีบทบาทมากมายในภาคการจัดการขนส่งสินค้า ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพซอฟต์แวร์วิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ความสามารถในการค้นหาเส้นทาง โดยอ้างอิงตามสภาพอากาศหรือรูปแบบการจราจรได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งซอฟต์แวร์ประเภทนี้จะทำให้คุณได้เปรียบเหนือคู่แข่ง เพราะจะช่วยให้คุณวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นสำหรับการเปลี่ยนแปลงของ demand และ supply นอกจากนี้ ยังช่วยทำให้การคาดการณ์เกี่ยวกับสถานะของยานพาหนะแม่นยำยิ่งขึ้น จึงสามารถช่วยในการจัดซื้อเชื้อเพลิงและการบำรุงรักษาตามกำหนดเวลา นอกจาก AI จะถูกนำมาใช้ในภาคการจัดการขนส่งสินค้าแล้ว แต่ก็ยังมีโอกาสเติบโตในด้านอุตสาหกรรม ด้วยนวัตกรรมและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ AI จะกลายเป็นส่วนสำคัญในการจัดการการขนส่ง (Loske & Klumpp, 2021 : 12-14)

Cloud เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่น

อย่างที่ทราบกันดีว่า ระบบคลาวด์กำลังเป็นที่นิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอุตสาหกรรม Logistics โดยมีการใช้เทคโนโลยีใหม่นี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทางธุรกิจ ซึ่งประโยชน์ของการประมวลผลแบบคลาวด์ ได้แก่ ความสามารถในการปรับขนาดได้ง่าย เพิ่มความน่าเชื่อถือ ต้นทุนที่ลดลง และยังรวมถึงการบำรุงรักษาฮาร์ดแวร์ที่น้อยลง และการรักษาความปลอดภัยที่ดีขึ้นผ่านการเข้ารหัสข้อมูล ระบบคลาวด์ กำลังเป็นที่นิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ ใน Logistics โดยเทคโนโลยีใหม่เหล่านี้ สามารถช่วยให้ผู้ขนส่งสินค้าลดต้นทุนการดำเนินงาน เพิ่มประสิทธิภาพ และปรับปรุงการดำเนินงานของ Back-Office ด้วยความต้องการใช้งานที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้ ทำให้คาดการณ์ได้ว่าระบบคลาวด์จะเติบโตอย่างมากในอีก 5 ปีข้างหน้าอย่างมีนัยสำคัญ (Liu, 2021 : 1-2, 5-6)

การขนส่งแบบ Last-Mile Delivery

แนวโน้มของธุรกิจที่เปลี่ยนมาใช้การขนส่งแบบ Last-Mile Delivery กำลังเติบโตขึ้น ผู้ประกอบการจำนวนมากกำลังเปลี่ยนโฟกัสไปที่การส่งมอบสินค้าในท้องถิ่นเพื่อให้ลูกค้าได้รับประสบการณ์ที่ดีมากขึ้น ทำให้การขนส่งประเภทนี้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมโลจิสติกส์เช่นกัน โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงต่อรูปแบบและวิธีการทางธุรกิจในอนาคต Last-Mile Delivery เป็นคำที่ใช้อธิบายขั้นตอนสุดท้ายของการจัดส่งสินค้าจากคลังสินค้าและศูนย์กระจายสินค้าไปยังลูกค้าปลายทาง ซึ่งมีแนวโน้มสำหรับการส่งแบบ Last-Mile Delivery เพิ่มขึ้นในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีราคาถูกกว่าและสะดวกกว่าการใช้บริการจัดส่ง (Caggiani, Colovic, Prencipe, & Ottomanelli, 2021 : 75-76, 82)

เทคโนโลยี Blockchain

เทคโนโลยี Blockchain เป็นแนวคิดที่ค่อนข้างใหม่ใน Logistics สามารถกระจายอำนาจทั้งหมดและอนุญาตให้ผู้เข้าร่วมทำงานโดยไม่ต้องผ่านบุคคลที่ 3 ศักยภาพของเทคโนโลยีนี้คือความสามารถในการลดการฉ้อโกง โดยทำให้แทบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่ใครจะแก้ไขข้อมูลโดยไม่ถูกตรวจจับ ด้วยการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี Blockchain สำหรับการจัดการ Supply Chain ทำให้องค์กรสามารถปรับปรุงการมองเห็นในระดับสินค้าคงคลัง ซึ่งสามารถทำได้โดยการให้ข้อมูลอัปเดต เมื่อสินค้าถูกจัดส่งหรือส่งมอบให้กับลูกค้า ความโปร่งใสนี้ช่วยให้บริษัทต่างๆ สามารถส่งการแจ้งเตือนแบบ Real-Time เกี่ยวกับเวลาที่ผลิตภัณฑ์จะวางจำหน่ายอีกครั้งหลังจากที่ขายหมด (Ahmad, Hasan, Jayaraman, Salah, & Omar, 2021 : 1-3, 14-15)

สรุป

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีดิจิทัลมีแนวโน้มเข้ามามีบทบาทในอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ทั่วโลก โดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นอย่างยิ่ง ทำให้นวัตกรรมหลายอย่างถูกพัฒนาขึ้น และถูกนำมาใช้ในการพัฒนาด้านการจัดการทั้งด้านการขนส่งสินค้า การจัดการด้านโลจิสติกส์ คลังสินค้า ให้เรียบง่าย รวดเร็ว และมีความมั่งคงมากขึ้นทั่วโลก เนื่องจากบริบทของผู้ใช้บริการเปลี่ยนไป ซึ่งธุรกิจโลจิสติกส์ได้อยู่ท่ามกลางความโกลาหลครั้งใหญ่นี้ ที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนสู่ยุคดิจิทัล และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น ทำให้ธุรกิจที่จะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องปรับตัว และนำเทคโนโลยีใหม่มาช่วยในการจัดการ เพื่อเกิดศักยภาพและประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติการในการแข่งขัน ดังนั้นจึงทำให้เกิดเทรนด์ด้านโลจิสติกส์ใหม่ๆ ที่หลากหลายมากขึ้น ผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์เองก็จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้สอดรับไปกับการเปลี่ยนแปลง และเมกะเทรนด์แห่งความยั่งยืนนี้ด้วย ในขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องรักษาความสามารถในการทำผลกำไรของบริษัทไว้อย่างมีนัยสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

Ahmad, R. W., Hasan, H., Jayaraman, R., Salah, K., & Omar, M. (2021). Blockchain applications and architectures for port operations and logistics management. *Research in Transportation Business & Management, 41*, 100620.doi:10.1016/j.rtbm.2021. 100620

Beysenbaev, R., & Dus, Y. (2020). Proposals for improving the Logistics Performance Index. *The Asian Journal of Shipping and Logistics, 36* (1), 34-42. doi:https://doi.org/ 10.1016/j.ajsl.2019.10.001

Caggiani, L., Colovic, A., Prencipe, L. P., & Ottomanelli, M. (2021). A green logistics solution for last-mile deliveries considering e-vans and e-cargo bikes. *Transportation Research Procedia, 52*, 75-82. doi:https://doi.org/10.1016/j.trpro.2021.01.010

Fuentes, J. R., & Mies, V. (2021). Technological Absorptive Capacity and Development Stage: Disentangling Barriers to Riches. *Macroeconomic Dynamics, 25* (6), 1589-1624.

Gomes, K. R., Perera, H. N., Thibbotuwawa, A., & Sunil-Chandra, N. (2023). Comparative analysis of lean and agile supply chain strategies for effective vaccine distribution in pandemics: A case study of COVID-19 in a densely populated developing region. *Supply Chain Analytics, 3*, 100022.

Govindan, K., Cheng, T. C. E., Mishra, N., & Shukla, N. (2018). Big data analytics and application for logistics and supply chain management. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review, 114*, 343-349. doi:https://doi.org/10. 1016/j. tre.2018.03.011

Huang, G. Q., Chen, M. Z., & Pan, J. (2015). Robotics in ecommerce logistics. *HKIE transactions, 22* (2), 68-77.

Kazancoglu, I., Ozbiltekin-Pala, M., Kumar Mangla, S., Kazancoglu, Y., & Jabeen, F. (2022). Role of flexibility, agility and responsiveness for sustainable supply chain resilience during COVID-19. *Journal of Cleaner Production, 362*, 132431. doi:https://doi. org/10.1016/j.jclepro.2022.132431

Keller, W. (1996). Absorptive capacity: On the creation and acquisition of technology in development. *Journal of Development Economics, 49* (1), 199-227. doi:https:// doi.org/ 10.1016/0304-3878(95)00060-7

Li, J., Rombaut, E., & Vanhaverbeke, L. (2021). A systematic review of agent-based models for autonomous vehicles in urban mobility and logistics: Possibilities for integrated simulation models. *Computers, Environment and Urban Systems, 89*, 101686. doi:https://doi.org/10.1016/j.compenvurbsys.2021.101686

Lin, C., Tan, B., & Chang, S. (2002). The critical factors for technology absorptive capacity. *Industrial Management & Data Systems, 102* (6), 300-308. doi:10.1108/0263 5570210431993

Liu, Y. (2021). International logistics taxation data monitoring based on 5G network and cloud computing platform. *Microprocessors and Microsystems, 82*, 103826. doi:https://doi. org/10.1016/j.micpro.2021.103826

Loske, D., & Klumpp, M. (2021). Human-AI collaboration in route planning: An empirical efficiency-based analysis in retail logistics. *International Journal of Production Economics, 241*, 108236. doi:https://doi.org/10.1016/j.ijpe.2021.108236

Olavarrieta, S., & Ellinger, A. E. (1997). Resource-based theory and strategic logistics research. *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management, 27*(9/10), 559-587. doi:10.1108/09600039710188594

Oliveira-Dias, D., Maqueira-Marín, J. M., & Moyano-Fuentes, J. (2022). The link between information and digital technologies of industry 4.0 and agile supply chain: Mapping current research and establishing new research avenues. *Computers & Industrial Engineering, 167*, 108000. doi:https://doi.org/10.1016/j.cie.2022.108000

Sathaporn Opasanon, A. P. (2020). Logistics management in pandemic crisis. Retrieved from https://www.tbs.tu.ac.th/wp-content/uploads/2020/04/94.pdf

Teweldebrhan, B. T., Maghelal, P., & Galadari, A. (2022). Impact of 3D printing on car shipping supply chain logistics in the Middle East. *The Asian Journal of Shipping and Logistics, 38*(3), 181-196. doi:https://doi.org/10.1016/j.ajsl.2022.06.003

Tien, N. H., Anh, D. B. H., & Thuc, T. D. (2019). Global supply chain and logistics management. In: Academic Publications, Dehli.

Wang, A., & Gao, X. (2021). A variable scale case-based reasoning method for evidence location in digital forensics. *Future Generation Computer Systems, 122*, 209-219.

Wang, M., Wood, L. C., & Wang, B. (2022). Transportation capacity shortage influence on logistics performance: evidence from the driver shortage. *Heliyon, 8* (5), e09423. doi:https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2022.e09423

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

1. ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 บทความพิเศษ (Special Article) บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่าง เข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.3 บทความทางวิชาการ (Academic Articles) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีความโดดเด่นเพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

1.4 บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่ หรือจากผลงานและประสบการณ์ของผู้เขียนมาเรียบเรียงขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจารณ์ เปรียบเทียบ

1.5 ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความ ทบทวนความรู้ เรื่องแปล ย่อความจากวารสารต่างประเทศ การแสดงความคิดเห็น วิจารณ์ แนะนำเครื่องมือใหม่ ตำราหรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ หรือข่าวการประชุมทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ

2. การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ใน Journal of Modern Learning Development ให้ผู้เขียนทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลด Template บทความวิจัย หรือ Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเขียนบทความวารสาร โดยสามารถดาวน์โหลดได้ดังนี้

2.1.1 Template บทความวิจัย (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.1.2 Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.1.3 Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.2 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลดหนังสือรับรองก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Modern Learning Development โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่ (.pdf) และให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมทั้งบทความที่เขียนส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสารเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น

2.3 รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับตามเอกสารที่แนบของผู้เขียนบทความที่ส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสาร เจ้าหน้าที่ส่งแบบ Google Form ให้ผู้เขียนดำเนินการตามแบบฟอร์มดังกล่าว

2.4 เจ้าหน้าที่แจ้งให้เข้าในระบบสมัครสมาชิกออนไลน์ของวารสารและ/หรือ (กรณีผู้สมัครแล้วต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 เช่นเดียวกัน) ถึงให้เข้าระบบได้ตามลิงค์นี้ https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/user/register (สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ระบบ Thaijo) เมื่อส่งบทความเข้าระบบแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำบทความให้ผู้เขียนบทความทราบตามลำดับต่อไป

3. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

4. รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

4.1 สำหรับภาษาไทย บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง ส่วนบทความภาษาอังกฤษให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาดอักษร 12 ในการจัดให้มีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สั้นขนาดเอ 4 (A4) ระยะ ขอบกระดาษบน 1.5 นิ้ว, ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 20 หน้ากระดาษพิมพ์สั้น โดย นับรวมภาพประกอบและตาราง

4.2 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

4.3 ชื่อผู้เขียน ตำแหน่งทางวิชาการ สาขา คณะ สังกัด/หน่วยงานของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน โดยเรียงจากผู้เขียนบทความ 1 ผู้ร่วม 2,3,4 ตำแหน่งใต้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ มี E – mail ที่ติดต่อในการส่งบทความได้

4.4 มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 500 คำต่อบทคัดย่อ

4.5 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

4.6 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษรและหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น ระยะพิมพ์ 0.5 ช่วงบรรทัด

4.7 การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Network Organization) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract)

2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย

3) วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

4) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

5) กรอบแนวคิดในการวิจัย

6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ

7) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

8) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

9) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงอรรถเท่านั้น เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) บทคัดย่อ (Abstract)

2) บทนำ (Introduction)

3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและมีกรอบแนวคิดผลสัมฤทธิ์ของบทความ

4) บทสรุป (Conclusion)

5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความ

ระบุหมายเลขไว้ด้านบนขวา (16 pt)

1. นิ้ว

1 นิ้ว **ชื่อบทความภาษาไทย (20 pt)** 1 นิ้ว

Articles English (14 pt)

ชื่อ – นามสกุล ผู้เขียนบทความ (16 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (16 pt)

Name - Surname of Article author (12 pt)

Agency (12 pt)

E-mail (12 pt)

****

บทคัดย่อ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน 350 คำ) .....

.....

คำสำคัญ : 3-5 คำ **(16 pt)**

Abstract (14 pt)

(12 pt ไม่เกิน 350 คำ).....

.....

Keywords : 3-5 words (12 pt)

บทนำ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

เนื้อหาแต่ละประเด็น ตามแบบบทความวิชาการ/วิจัยและอื่นๆ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

สรุป (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

.....

1 นิ้ว

สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้นใช้ระบบ APA ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด และระบุชื่อ-นามสกุล ของผู้เขียน ปี พ.ศ. และเลขหน้า ของเอกสารที่นำมาอ้างอิงกำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และผู้เขียนบทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด การอ้างอิงเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

1. หากชื่อผู้แต่งอยู่หน้าข้อความที่อ้างถึงให้ใช้ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545 : 15-16) หรือ Baruard, Chester L, (1938 : 50)

2. หากชื่อผู้แต่งอยู่ท้ายข้อความที่อ้างถึง ให้ใช้ (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น

1) กรณีผู้แต่ง 1 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อผู้เขียน, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น (ชวลิต ประภวานนท์, 2545 : 19) หรือ (Chandler, Alfred D, 1962 : 42)

2) กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อที่ 1 และชื่อที่ 2, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (ทองใส นามดี และวิทยา แสงทอง, 2556 : 20) หรือ (Chandler,Ralph C. and Plano Jack C, 1982 : 3)

3) กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ครั้งแรกให้เขียนชื่อผู้เขียนทั้งหมด และครั้งต่อไปให้เขียนเป็นคณะ เช่น (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ และคณะ, 2556 : 23) หรือ (Argyris et al.,1972 :9)

4) การอ้างอิงท้ายบทความ ให้ใช้รูปแบบ APA เวอร์ชัน 6 ดังตัวอย่างนี้ (http://www.apastyle.org)

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อเรื่อง.* (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. เช่น

1.1) ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2543). *2475 การปฏิวัติสยาม.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

1.2) Simon,Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ ปรากฏบทความในวารสาร. เช่น

2.1) ฉลอง พัฒนา. (2556). การสร้างฐานความรู้ในการบริหารจัดการชุมชน. *วารสารปกครองท้องถิ่น*, 1(1), 52-67.

2.2) Jurkovich,R (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). *ชื่อเรื่อง.* ระดับของงาน.หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัย

3.1 สมพร เกษตรศิริ (2550). *การบริหารจัดการองค์กรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3.2 Jaffee,D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Eeonomy* . Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4) แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี. แหล่งที่มา : Url

เช่น

พีรพล หาญพิชัยยุทธ. (2553). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. *ออนไลน์*.สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งที่มา http://www.buddhismth.com/index.hp?y.

BBC New. (2016). Etnical Alzheimers or Social Advocates solution. *Online.* Retrieved May 3, 2017. from : http://www.bbc.com/2016/ WORLD

5) รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม.* วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น สมาน นิดตาทอง. (2550). การพัฒนาการเรียนรู้แห่งศาสตร์ทางการจัดการ.*เอกสารประกอบการประชุมการประสานงานชุมชน.* 25 พฤศจิกายน 2550. โรงแรมนภานิมิต. กรุงเทพมหานคร: พิสุดการพิมพ์.

Natthabhan, S. (2000). The Besuty of Wonmen in Theravada Philosopy. *Nebraska Symposium on Motivation : voll. 38. Perspectives on Motivation.* 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Prees.

6) พจนานุกรม

ชื่อหนังสือ. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.* (2525). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

Shoter Oxford English dictionary. (2002). New York: Oxford University Press.

6. ส่วนภาพประกอบ (Figure) **และส่วนตาราง** (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

7. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้เขียนทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสาร พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะใน Journal of Modern Learning Development เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

8. การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อ และการสมัครเป็นสมาชิกวารสารพัฒนาระบบการจัดการ กรุณาติดต่อ “กองบรรณาธิการวารสาร” ศูนย์พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ บจก.พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

9. กำหนดการออกวารสาร

ฉบับที่ 1 มกราคม – กุมภาพันธ์

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 มีนาคม – เมษายน

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

ฉบับที่ 3 พฤษภาคม – มิถุนายน

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 4 กรกฎาคม – สิงหาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)

ฉบับที่ 5 กันยายน – ตุลาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)

ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน – ธันวาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

10. อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 300 บาท (ไม่รวมค่าส่ง)

11. อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 500 บาท

ใบสมัครเป็นสมาชิก

Journal of Modern Learning Development

ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development

ข้าพเจ้า (ชื่อภาษาไทย).....

(ชื่อภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อได้).....

.....

E-Mail : .....โทรศัพท์ ..... โทรสาร.....

มีความประสงค์จะขอรับสมัครเป็นสมาชิก Journal of Modern Learning Development

( ) สมาชิกประเภทรายปี 500 บาท

( ) เล่มละ 300 บาท

พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้ส่ง

( ) เงินสด

( ) อื่นๆ.....

โปรดนำส่ง Journal of Modern Learning Development

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ ..... มือถือ.....

โทรสาร.....E-Mail : .....

ลงชื่อ.....

(.....)

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ค่าบำรุงปี พ.ศ.....

เลขที่ใบเสร็จ.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงบัญชีแล้ว.....

หนังสือรับรอง

ก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Modern Learning Development

เรียน บรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development

ตามที่ ข้าพเจ้า.....

ได้ส่งบทความเรื่อง.....

.....

.....

.....

เพื่อตีพิมพ์ใน Journal of Modern Learning Development

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมา (ถ้ามี)นี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ **ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่** หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และหรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม/ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

หาก กองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development ตรวจพบว่าคำรับรองดังกล่าว ไม่เป็นความจริง กองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development มีสิทธิยกเลิกบทความของผู้นิพนธ์ออกจาก Journal of Modern Learning Development ได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้นิพนธ์ทราบล่วงหน้า และผู้นิพนธ์ทุกท่านขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1)	ลงนามผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)
.....	.....
(.....)	(.....)

ข้อมูลติดต่อ (เฉพาะผู้เขียนหลัก)

Facebook : .....

ID : Line .....

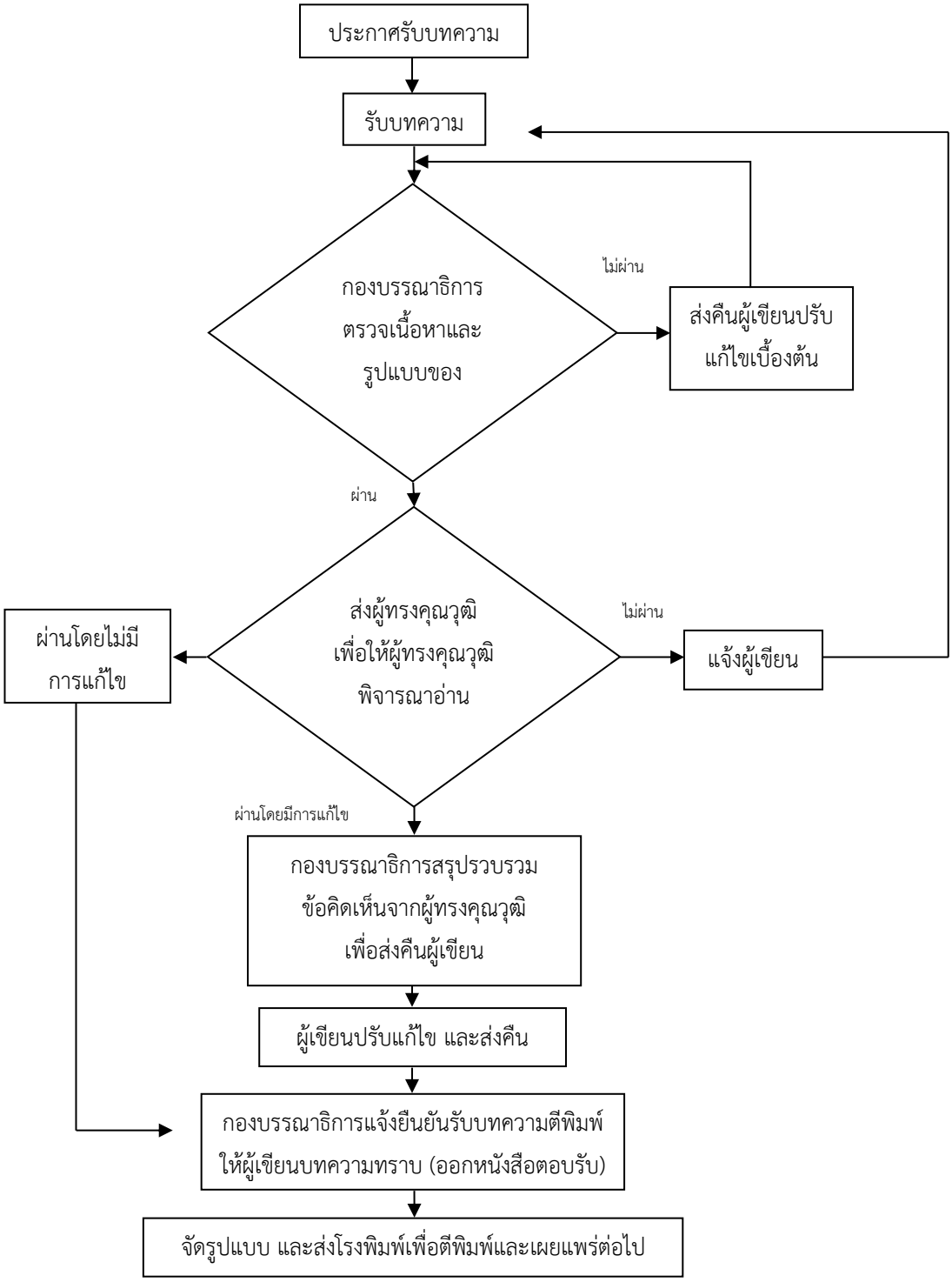
E : mail .....

เบอร์โทร .....

หมายเหตุ: ให้ผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้เขียนมากกว่า ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนาม 2 ข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้เขียนบทความทั้งหมด

รูปแบบการตีพิมพ์

Journal of Modern Learning Development

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนักบริหารที่ตนรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหากับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ

3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน

5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้นำว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่า บทความที่ส่งมาพิจารณาไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ใดมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น

2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย จะต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

3. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้เขียน”

4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย

5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)

6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป

7. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)

9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

10. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ

2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

5. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

Publication Ethics

Duties of Editors

1. The editor will assess the paper quality for publication and select only those passing through the reviewing process, in which the clarity of and congruence with the journal policy must be prioritized. The selected paper must contain a body of knowledge that reflects valuable perception and a theoretical framework derived from experiences or textual/research synthesis. A grounded theory or a conceptual model contributing to further research must be preferably included.

2. No information regarding the paper's author(s) or reviewers shall be revealed to irrelevant parties during the paper reviewing process.

3. The paper published formerly elsewhere must not be accepted by the editor for publication. Plagiarism must be scrutinized seriously by using the credible detecting software. The paper detected as bearing plagiarism must be frozen for further evaluation, the author(s) will be contacted to ask for explanation to support the editor's decision to accept or reject the said paper.

4. The editor must not bear any conflict of interest with the author(s) or the reviewer(s).

5. The editor must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

6. The editor must consider for publication only the paper conducted with valid methodology and yielding accurate findings, and the quality of which serves as the main indicator for publication.

7. In case the editor detects plagiarism or false data in the submitted paper and hence deciding for revocation with which the author(s) refuse(s) to comply, the editor has thus full rights and responsibility to proceed with the revocation process without the author(s)'s prior consent.

Duties of Authors

1. The author has to assure that his/her paper has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.

2. The author shall not commit any degree of plagiarism in his/her paper.

3. The author shall produce his/her manuscript format in accordance with the 'guideline to authors' stated in the journal.

4. The author whose name listed in the paper shall contribute to paper production or research-related procedure.

5. All pictures, figures, or tables appearing in the paper must be cited properly with their source(s) accurately identified. The author(s) shall be solely liable to any legal suit, if any.

6. The author shall verify the accuracy of content and format in both 'in-text' citations and references, no citation(s) shall be made for unread references, and the proper number of citations is preferable.

7. The author is required to correct or rework on their paper in due time as assessed and advised by reviewers and the editorial board.

8. The author shall identify the source(s) of research fund (if any) as well as any applicable conflict of interest.

9. Findings must be presented in accordance with the acquired data. No exploitation (false summary, or distortion or biased selection of data/finding) shall be committed.

10. No reference shall be made to any revoked article unless the cited statement refers to that in the revocation procedures. A statement must be additionally provided in the said reference as 'the revoked article'.

Duties of Reviewers

1. The reviewer must keep confidential of the submitted paper and avoid revealing a partial or all of the information of the said paper to irrelevant parties during the paper reviewing process.

2. Perceiving as having a conflict of interest with the paper's author(s) that may inhibit his/her freedom of expression, the reviewer should notify the editor at once and deny taking part in the reviewing process of the said paper.

3. The reviewer should evaluate the paper that fits with their area of his/her expertise, by assessing the paper's contribution to the discipline, quality of analysis, and intensity of literature review related to the topic of study. Advices should also be provided regarding the literature failed to be included by the author(s), and personal judgment without supportive evidences should not be used as a criterion for paper evaluation.

4. The reviewer must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

5. In case of the plagiarism detecting, the reviewer must notify the editor at once.

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่
บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี
https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index
E-mail : journal1990jmsd@gmail.com